

Hajdúböszörményi Bocskai István Általános Iskola

HC - 1301

4220 Hajdúböszörmény, Bocskai tér 11.

Hajdúböszörmény, 2020. szeptember 1.

Tartalomjegyzék

DIGITÁLIS KULTÚRA.....	9
3-4. ÉVFOLYAM	9
3. ÉVFOLYAM.....	9
A DIGITÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 3. ÉVFOLYAMON:.....	9
4. ÉVFOLYAM.....	13
A DIGITÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON:.....	13
ANGOL NYELV	16
4. ÉVFOLYAM.....	16
AZ ANGOL NYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON:.....	16
NÉMET NYELV	25
4. ÉVFOLYAM.....	25
A NÉMET NYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON:	26
ÉNEK – ZENE.....	33
1-4. ÉVFOLYAM	33
1. ÉVFOLYAM.....	34
AZ ÉNEK-ZENE TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 1. ÉVFOLYAMON:.....	34
2. ÉVFOLYAM.....	41
AZ ÉNEK-ZENE TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 2. ÉVFOLYAMON:.....	41
3. ÉVFOLYAM.....	48
AZ ÉNEK-ZENE TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 3. ÉVFOLYAMON:.....	48
4. ÉVFOLYAM.....	57
AZ ÉNEK-ZENE TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 4. ÉVFOLYAMON:.....	57
ETIKA	65
1 - 4. ÉVFOLYAM	65
1. ÉVFOLYAM.....	66
AZ ETIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 1. ÉVFOLYAMON:	66
2. ÉVFOLYAM.....	71
AZ ETIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 2. ÉVFOLYAMON:	71
3. ÉVFOLYAM.....	77
AZ ETIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 3. ÉVFOLYAMON:	77
4. ÉVFOLYAM.....	86
AZ ETIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON:	86
KÖRNYEZETISMERET	94
3-4. ÉVFOLYAM	94

3. ÉVFOLYAM.....	94
A KÖRNYEZETISMERET TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 3. ÉVFOLYAMON:	94
4. ÉVFOLYAM.....	105
A KÖRNYEZETISMERET TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON	105
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM.....	113
1 - 4. ÉVFOLYAM	113
1. ÉVFOLYAM.....	113
A MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 1. ÉVFOLYAMON:.....	113
2. ÉVFOLYAM.....	132
A MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 2. ÉVFOLYAMON:.....	132
3. ÉVFOLYAM.....	151
A MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 3 - 4. ÉVFOLYAMON:.....	151
4. ÉVFOLYAM.....	173
A MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON:.....	173
MATEMATIKA.....	193
1-4. ÉVFOLYAM	193
1. ÉVFOLYAM.....	193
A MATEMATIKA TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 1. ÉVFOLYAMON:	193
2. ÉVFOLYAM.....	214
A MATEMATIKA TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 2. ÉVFOLYAMON:	214
3. ÉVFOLYAM.....	234
A MATEMATIKA TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 3. ÉVFOLYAMON	234
4. ÉVFOLYAM.....	262
A MATEMATIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON:.....	262
TECHNIKA ÉS TERVEZÉS.....	288
1-4. ÉVFOLYAM	288
1. ÉVFOLYAM.....	288
A TECHNIKA ÉS TERVEZÉS TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 1. ÉVFOLYAMON:.....	288
2. ÉVFOLYAM.....	296
A TECHNIKA ÉS TERVEZÉS TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 2. ÉVFOLYAMON:.....	296
3. ÉVFOLYAM.....	302
A TECHNIKA ÉS TERVEZÉS TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 3. ÉVFOLYAMON:.....	302
4. ÉVFOLYAM.....	310
A TECHNIKA ÉS TERVEZÉS TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON:.....	310
TESTNEVELÉS.....	316

1-4. ÉVFOLYAM	316
1. ÉVFOLYAM.....	317
A TESTNEVELÉS TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 1. ÉVFOLYAMON:	317
2. ÉVFOLYAM.....	331
A TESTNEVELÉS TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 2. ÉVFOLYAMON:	331
3. ÉVFOLYAM.....	345
A TESTNEVELÉS TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 3. ÉVFOLYAMON:.....	345
4. ÉVFOLYAM.....	360
A TESTNEVELÉS TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON:.....	360
VIZUÁLIS KULTÚRA.....	374
1-4. ÉVFOLYAM	374
1. ÉVFOLYAM.....	374
A VIZUÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 1. ÉVFOLYAMON:	374
2. ÉVFOLYAM.....	385
A VIZUÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 2. ÉVFOLYAMON:	385
3. ÉVFOLYAM.....	396
A VIZUÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 3. ÉVFOLYAMON:.....	396
4. ÉVFOLYAM.....	407
A VIZUÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON:.....	407
Felső tagozat	416
ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK.....	416
8. ÉVFOLYAM.....	417
AZ ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:.....	417
BIOLÓGIA.....	426
7.ÉVFOLYAM	426
A BIOLÓGIA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:.....	426
8. ÉVFOLYAM.....	435
A BIOLÓGIA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:.....	435
DIGITÁLIS KULTÚRA.....	447
5. ÉVFOLYAM.....	447
A DIGITÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 5. ÉVFOLYAMON:.....	447
6. ÉVFOLYAM.....	455
A DIGITÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:.....	455
7. ÉVFOLYAM.....	463
A DIGITÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:.....	463

8. ÉVFOLYAM.....	473
A DIGITÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:.....	473
ETIKA	483
5. ÉVFOLYAM.....	483
AZ ETIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 5. ÉVFOLYAMON:	483
6. ÉVFOLYAM.....	489
AZ ETIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:	489
7. ÉVFOLYAM.....	494
AZ ETIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:	494
8. ÉVFOLYAM.....	500
AZ ETIKA TANÍTÁS A 8. ÉVFOLYAMON:	500
ÉNEK-ZENE	505
5. ÉVFOLYAM.....	505
A ÉNEK-ZENE TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 5. ÉVFOLYAMON:	505
6. ÉVFOLYAM.....	512
A ÉNEK-ZENE TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:	512
7. évfolyam.....	518
A ÉNEK-ZENE TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:	518
8. ÉVFOLYAM.....	524
A ÉNEK-ZENE TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:	524
FIZIKA	530
7. ÉVFOLYAM.....	530
A FIZIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:	530
8. ÉVFOLYAM.....	534
A FIZIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:	534
FÖLDRAJZ	539
7 ÉVFOLYAM.....	539
A FÖLDRAJZ TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:	539
8. ÉVFOLYAM.....	552
A FÖLDRAJZ TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:	552
HON ÉS NÉPISMERET	560
6. ÉVFOLYAM.....	560
A HON ÉS NÉPISMERET TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:	560
ÉLŐ IDEGEN NYELV.....	566
ANGOL NYELV	566

5. ÉVFOLYAM.....	566
A ANGOLNYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 5. ÉVFOLYAMON:	566
6. ÉVFOLYAM.....	577
A ANGOL NYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:	577
7. ÉVFOLYAM.....	586
AZ ANGOL NYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI A 7. ÉVFOLYAMON:	586
8. ÉVFOLYAM.....	598
AZ ANGOL NYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI A 8. ÉVFOLYAMON:	598
NÉMET NYELV	611
5. ÉVFOLYAM.....	611
A NÉMET NYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI AZ 5. ÉVFOLYAMON:	611
6. ÉVFOLYAM.....	620
A NÉMET NYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI A 6. ÉVFOLYAMON:	620
7. ÉVFOLYAM.....	630
A NÉMET NYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:	630
8. ÉVFOLYAM.....	641
A NÉMET NYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:	641
KÉMIA.....	653
7. ÉVFOLYAM.....	653
A KÉMIA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:.....	653
8. ÉVFOLYAM.....	658
A KÉMIA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:.....	658
MAGYAR NYELV.....	668
5. ÉVFOLYAM.....	668
A MAGYAR NYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 5. ÉVFOLYAMON:.....	668
6. ÉVFOLYAM.....	677
A MAGYAR NYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:.....	677
7. ÉVFOLYAM.....	681
A MAGYAR NYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON.....	681
8. ÉVFOLYAM.....	685
A MAGYAR NYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:.....	685
IRODALOM	693
5. ÉVFOLYAM.....	693
AZ IRODALOM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 5. ÉVFOLYAMON:	693
6. ÉVFOLYAM.....	700

AZ IRODALOM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:	700
7. ÉVFOLYAM.....	706
A MAGYAR IRODALOM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:.....	706
8. ÉVFOLYAM.....	712
A MAGYAR IRODALOM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:.....	712
MATEMATIKA.....	721
5. ÉVFOLYAM.....	721
A MATEMATIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI AZ 5. ÉVFOLYAMON:.....	721
6. ÉVFOLYAM.....	728
A MATEMATIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:.....	728
7. ÉVFOLYAM.....	735
A MATEMATIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI A 7. ÉVFOLYAMON:.....	735
8. ÉVFOLYAM.....	740
A MATEMATIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:.....	740
TECHNIKA és TERVEZÉS.....	745
HÁZTARTÁSÖKONÓMIA – ÉLETVITEL TECHNOLÓGIÁI /LÁNY	745
5. ÉVFOLYAM.....	745
A TECHNIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:	745
6. ÉVFOLYAM.....	753
A TECHNIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:	753
7. ÉVFOLYAM.....	759
A TECHNIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:	759
MODELLEZÉS – TÁRGYALKOTÁS TECHNOLÓGIÁI / FIÚK	766
5. évfolyam.....	766
A TECHNIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 5. ÉVFOLYAMON:	766
6. ÉVFOLYAM.....	775
A TECHNIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:	775
7. ÉVFOLYAM.....	786
A TECHNIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:	786
TERMÉSZETTUDOMÁNY.....	800
5. ÉVFOLYAM.....	800
A TERMÉSZETTUDOMÁNY TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 5-6. ÉVFOLYAMON:	800
6. ÉVFOLYAM.....	809
A TERMÉSZETTUDOMÁNY TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:.....	809
Testnevelés és sport.....	818

5. ÉVFOLYAM.....	818
A TESTNEVELÉS ÉS SPORT TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 5. ÉVFOLYAMON:	818
6. ÉVFOLYAM.....	830
A TESTNEVELÉS ÉS SPORT TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:	830
7. ÉVFOLYAM.....	841
A TESTNEVELÉS ÉS SPORT TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:	841
8. ÉVFOLYAM.....	853
A TESTNEVELÉS ÉS SPORT TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:	853
TÖRTÉNELEM	865
5. évfolyam.....	865
A TÖRTÉNELEM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 5. ÉVFOLYAMON:	865
6. ÉVFOLYAM.....	871
A TÖRTÉNELEM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:	871
7. ÉVFOLYAM.....	877
A TÖRTÉNELEM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:	877
8. ÉVFOLYAM.....	885
A TÖRTÉNELEM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON	885
VIZUÁLIS KULTÚRA.....	891
5. ÉVFOLYAM.....	891
A VIZUÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 5. ÉVFOLYAMON:.....	891
6. ÉVFOLYAM.....	903
A VIZUÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:.....	903
7. ÉVFOLYAM.....	915
A VIZUÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:.....	915
8. ÉVFOLYAM.....	925
A VIZUÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:.....	925

DIGITÁLIS KULTÚRA

3-4. ÉVFOLYAM

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
2020-2021				1
2021-2022				1
2022-2023			1	1
2023-2024			1	1
Éves óraszám	(36 tanítási hét esetén)	(36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)

3. ÉVFOLYAM

A DIGITÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 3. ÉVFOLYAMON:

- *A digitális világ körülöttünk* témakör a problémamegoldást tartja szem előtt. Elsősorban nem a tárgyi feltételekről, hanem a technológiai megoldásokról, digitális írástudásról, kultúráról, műveltségről van szó. A hangsúly itt nem a konkrét probléma technikai megoldásán van, hanem egy olyan szemléletmód kialakításán, melynek keretében a digitális környezet, az információs társadalom gyakran felmerülő problémáit, összefüggő problémacsoportjait tudják megérteni a gyerekek.
- *A digitális eszközök használata* témakör tanításával elsősorban az a célunk, hogy a tanulók átfogó képet kapjanak arról, milyen feladatok megoldására alkalmasak az élet minden területét behálózó digitális eszközök, és nem utolsósorban tisztában legyenek alkalmazásuk szükségességével. Megértik, hogy ezek az eszközök megkönnyítik az életünket, bizonyos tevékenységeket gyorsabbá tesznek, több ember számára földrajzi távolságokat, időbeni távolságokat hidalnak át, olcsóbbá teszik a kommunikációt, és nem utolsósorban mindenki számára elérhetővé teszik a feladatok megoldásának folyamatát.
- *Az Alkotás digitális eszközökkel* témakör tanítása során áttekintjük azokat a területeket, ahol valamilyen digitális megoldást alkalmazunk, azonban ezt mindig problémaszituációban, a gyerekek életéből vett feladatok megoldása során végezzük. Rendkívül fontosnak tartjuk azt is, hogy nem önmagukban álló kész megoldásokat mutatunk be, hanem egy olyan repertoárt adunk a gyerekek kezébe, hogy a digitális eszközök segítségével inspiráló informatikai környezetben tudják megoldani a felmerülő problémákat. E folyamatot minden esetben a konkrét és gyermekközeli valóságból vett példákkal illusztráljuk.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
A digitális világ körülöttünk	6
A digitális eszközök használata	14
Alkotás digitális eszközökkel	16
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: A digitális világ körülöttünk

Óraszám: **6**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez;
társaival együttműködve online és offline környezetben egyaránt megold különböző feladatokat, ötleteit, véleményét megfogalmazza, részt vesz a közös álláspont kialakításában.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A digitális környezet elemeinek megnevezése
- Az online és az offline környezet összehasonlítása
- A digitális világ alapvető összefüggéseinek megértése
- Digitális tananyagok, gyermekeknek készített alkalmazások használata

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Digitális tananyagok alkalmazása különböző tudáselemek feldolgozásához, gyakorlásához
- Programok futtatása, ezekben személyre szabott beállítások elvégzése
- A tanuló környezetében található digitális eszközök megnevezése, funkcióik körülírása
- Szituációs játékok során néhány információs társadalomra jellemző élethelyzet eljátszása
- Más tantárgyak tanulásakor digitális eszközök alkalmazása a differenciált tanulásszervezés során
- Kisiskolások számára készült portálok látogatása, az ott található alkalmazások használata

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

internet, digitális, számítógép, mobileszközök, információ, program, okoseszközök, adatok, tárolás, keresés, applikáció, oktatóprogram

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika,
Technika és tervezés
Környezetismeret

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- közvetlen otthoni vagy iskolai környezetéből megnevez néhány informatikai eszközt, felsorolja fontosabb jellemzőit;
- önállóan vagy tanítói segítséggel választ más tantárgyak tanulásának támogatásához applikációkat, digitális tananyagot, oktatójátékot, képességfejlesztő digitális alkalmazást;
- kezdetben tanítói segítséggel, majd önállóan használ néhány, életkorának megfelelő alkalmazást, elsősorban információgyűjtés, gyakorlás, egyéni érdeklődésének kielégítése céljából.
- ismer néhány, kisiskolások részére készített portált, információforrást, digitálistananyag-lelőhelyet.

TÉMAKÖR: A digitális eszközök használata

Óraszám: **14**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

a nevelési-oktatási szakasz végére:

- elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez;
- kiválasztja az általa ismert informatikai eszközök és alkalmazások közül azokat, amelyek az adott probléma megoldásához szükségesek.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Digitális eszközök és főbb funkcióinak megnevezése
- A digitális eszközök használatával összefüggő balesetvédelmi szabályok ismerete
- Digitális eszközök használata
- Digitális eszközök védelme
- Problémamegoldás digitális eszközzel
- A digitális eszköz használatának korlátai
- Applikációk alkalmazása, programok futtatása telefonon, tableten, notebookon vagy asztali számítógépen
- Digitális eszközök egyszerűbb beállítási lehetőségei

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Digitális eszközök üzembe helyezése, rendeltetésüknek megfelelő használata
- Digitális eszközök használata egyszerű tantárgyi feladatok megoldásához
- Az egyéni érdeklődésnek megfelelő ismeretek gyűjtése digitális eszköz segítségével
- Érvelés a tudatos digitális eszköz-használat mellett, az értelmetlen túlzott használat ellen
- Beállítások elvégzése digitális eszközökön
- Néhány digitális eszköz kezelőszerveinek megnevezése, bemutatása és biztonságos használata
- Adott probléma megoldásához digitális eszköz kiválasztása, érvelés a választás mellett

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

digitális eszköz, számítógép, tablet, okostelefon, nyomtató, monitor, digitális fényképezőgép, digitális kamera, adattárolás, egér, billentyűzet, háttértár, projektor, laptop, mentés, ki- és bekapcsolás, újraindítás, beállítások, függőség, menü

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Tantárgyak témafeldolgozása. Fenntarthatóság.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- megfogalmazza, néhány példával alátámasztja, hogyan könnyíti meg a felhasználó munkáját az adott eszköz alkalmazása;
- a feladathoz, problémához digitális eszközt, illetve alkalmazást, applikációt, felhasználói felületet választ; felsorol néhány érvet választásával kapcsolatosan;
- egyszerű feladatokat old meg informatikai eszközökkel. Esetenként tanítói segítséggel összetett funkciókat is alkalmaz;
- közvetlen tapasztalatokat szerez a digitális eszközök használatával kapcsolatban.

TÉMAKÖR: Alkotás digitális eszközökkel

Óraszám: 16

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez;
- megvizsgálja és értékeli az általa vagy társai által alkalmazott, létrehozott, megvalósított eljárásokat;
- társaival együttműködve online és offline környezetben egyaránt megold különböző feladatokat, ötleteit, véleményét megfogalmazza, részt vesz a közös álláspont kialakításában.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Képes dokumentum létrehozására alkalmas szoftver alkalmazása
- Képes dokumentum módosítási lehetőségeinek ismerete és alkalmazása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Az iskolai feladatoknak és az egyéni érdeklődésnek megfelelő rajz készítése digitális eszközzel

<ul style="list-style-type: none"> - Az elkészített produktum mentésének és megnyitásának ismerete - Alkalmazói készségek alapozása és fejlesztése - Azonos funkciójú alkalmazások összehasonlítása - Egy adott szoftver funkcióinak és lehetőségeinek értelmezése - Rajzolóprogram alapfunkciói, rajzeszközök alkalmazása 	<ul style="list-style-type: none"> - Az adott célnak megfelelő digitális produktumok létrehozása önállóan, illetve projekt keretében - Választás az adott program által biztosított lehetőségek közül - Az adott alkalmazás beállításainak használata - Az elkészült alkotások mentése - Korábban elkészített digitális alkotások megnyitása, módosítása - A saját és az osztálytársak digitális alkotásainak értékelése több szempont alapján - Az alkalmazott grafikai megoldások értelmezése - Mérlegelés, indoklás az adott probléma megoldása során megvalósított digitális eszköz-használattal kapcsolatban
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: rajzolóprogram, mentés, mentés másként, menü, rajzeszköz, alkalmazás, szerkesztés, visszavonás, módosítás, képfájl, digitális fotó</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Vizuális kultúra, ünnepek.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - adott szempontok alapján megfigyel néhány, grafikai alkalmazással készített produktumot, személyes véleményét megfogalmazza; - grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot hoz létre; - adott szempontok alapján megfigyel néhány, grafikai alkalmazással készített produktumot, személyes véleményét megfogalmazza; - egy rajzos dokumentumot adott szempontok alapján értékel, módosít; - egyszerű prezentációt, ábrát, egyéb segédletet készít. 	

4. ÉVFOLYAM

A DIGITÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON:

- Az *Információszerzés az e- Világban*, témakörben az információval, annak megszerzésével, tárolásával, értékelésével és kreatív felhasználásával foglalkoznak a tanulók. Betekintést nyernek a különböző infokommunikációs technológiákba, megtanulnak az őket érdeklő témakörökben, más tantárgyak tanulása során felmerülő kérdésekben egyszerű információkat keresni és felhasználni, pl. kiselőadások, gyűjtőmunka, projektek alkalmával.
- A *Védekezés a digitális világ veszélyei ellen* témakörnél kerülnek szembe a gyerekek azzal a problémával, hogy a fellelhető információk között sok hamis és félrevezető is található, valamint, hogy a digitális térnek veszélyei is lehetnek. Kialakítjuk a digitális világ veszélyei elleni védekezést lehetővé tevő tudáselemeket és védekezési stratégiákat, melyekkel tanítói és szülői segítséggel, valamint biztos háttérrel képesek felismerni, blokkolni és jelezni az őket ért kedvezőtlen hatásokat.
- A *robotika és a kódolás alapjai* témakör újonnan jelenik meg az oktatásban. Megközelítésmódja egyértelműen problémacentrikus, középpontjában az áll, hogy hogyan lehet egy adott problémát felismerni, a problémához megfelelő megoldási módot találni, illetve más problémákhoz kidolgozott megoldási algoritmusokat az adott problémához alakítani, a probléma kisebb mértékű változása esetén az algoritmust hozzáigazítani. Ehhez a témakörhöz nem feltétlenül szükséges számítógép és informatikai környezet, legalábbis annak alapozó szakaszában. Olyan problémákat és a problémák megoldásához szükséges algoritmusokat kell gyűjtenünk a gyerekek életéből, melyek segítségével jól felismerhetők az algoritmus azon ismérvei, melyek ebben az életkorban megtanítandók. Úgy mint az elemi lépések egymásutánisága, a lépések kötött sorrendje, illetve az azonos bemenő adatok esetén az algoritmus rendre azonos kimenő adatainak létrehozása. Különböző szituációkat, játékhelyzeteket kell biztosítanunk, hogy ezeket az algoritmusokat el is játsszák, át is éljék a gyerekek. Ez lehet a hétköznapi, gyakran ismétlődő tevékenység eljátszása, azok lépéseinek megbeszélése, vicces szituációkban az egyes lépések kihagyása vagy felcserélése és ennek alapján az algoritmus végkimenetének megítélése. Érdemes különböző tantárgyakban, cselekvésekben algoritmusokat keresni, miután az algoritmus természetével természetesen nem definíció szinten, hanem a tapasztalat alapján tisztában vannak a gyerekek. Minden egyes alsó tagozatos tantárgy tananyagában található algoritmusok, melyeket a tanulókkal most már érdemes ezen a szűrőn keresztül megfigyeltetni. Például matematikából a szöveges feladatok megoldásának algoritmus, a próbálgatással történő nyitott mondat megoldásának algoritmus, az írásbeli műveletek végzése mind egy-egy algoritmus.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Információszerzés az e- Világban	10
Védekezés a digitális világ veszélyei ellen	6
A robotika és a kódolás alapjai	16
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Információszerzés az e- Világban	
Óraszám: 10	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez; – a rendelkezésére álló eszközökkel, forrásokból meggyőződik a talált vagy kapott információk helyességéről. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	<ul style="list-style-type: none"> – JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: – Adatok gyűjtése az interneten személyekkel,

<ul style="list-style-type: none"> – Alkalmazói készségek fejlesztése – Böngészőprogram alapfunkcióinak ismerete – Egyszerű kulcsszavas keresés alkalmazása – Példák, tapasztalatok elemzése a hamis információkkal, azok felismerésével kapcsolatban – Véleményalkotás a keresés eredményének hitelességével kapcsolatban – Egyszerű infografika, diagram értelmezése, állítások megfogalmazása a leolvasott adatokkal kapcsolatban 	<ul style="list-style-type: none"> – jelenségekkel, állatokkal, növényekkel, eseményekkel kapcsolatban – Információkeresés kulcsszavak segítségével – Állítások megfogalmazása, érvelés egy infografika, táblázat, grafikon alapján – Az interneten gyűjtött információk felhasználása érveléshez, véleményalkotáshoz – Ellenőrzések végzése egy talált információ hitelességével kapcsolatban
--	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

böngészőprogram, keresés, hamis információ, nem megbízható weboldalak, kulcsszó, keresőkifejezés, álhír, infografika, adat, grafikon, címsor, weboldal, webhely, URL, pontos kifejezés, találat

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- információt keres az interneten más tantárgyak tanulása során, és felhasználja azt.
- állításokat fogalmaz meg grafikonokról, infografikákról, táblázatokról; a kapott információkat felhasználja napi tevékenysége során;
- információkat keres, a talált adatokat felhasználja digitális produktumok létrehozására;
- kiválasztja a számára releváns információt, felismeri a hamis információt;
- képes feladat, probléma megoldásához megfelelő applikáció, digitális tananyag, oktatójáték, képességfejlesztő digitális alkalmazás kiválasztására.

TÉMAKÖR: Védekezés a digitális világ veszélyei ellen

Óraszám: 6

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez;
- egyszerű eljárásokkal meggyőződik néhány, az interneten talált információ igazságértékéről.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A személyes adat fogalmának értelmezése
- Az online zaklatás felismerése, a segítségkérés lehetőségeinek bemutatása és gyakorlása
- Közvetlen tapasztalatok szerzése az álhírekkel, manipulált képekkel, videókkal kapcsolatban
- Az online kommunikáció etikai és biztonsági szabályrendszerének bemutatása
- Az online függőség jellemzőinek ismerete
- A személyes adatok védelme
- A mobil eszközök alkalmazásának előnyei és veszélyei

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Érvelés egy információ hitelességével kapcsolatban
- Példák gyűjtése az internetes zaklatások néhány megjelenési formájáról
- Szituációs játék eljátszása az internetes támadások, zaklatások esetén történő segítségkérés néhány formájáról
- Tanácsok megfogalmazása, napirend készítése a túlzott digitális eszköz-használat ellensúlyozására, kiküszöbölésére
- Olyan érzékeny, személyes adatok megnevezése, melyeket fokozottan óvni szükséges a digitális kommunikáció során

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

internetes zaklatás, internetfüggőség, játékfüggőség, álhír, blokkolás, kizárás, jelentés, bizalmas információk, jelszó, személyes adat

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Etika

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tisztában van a személyes adat fogalmával, törekszik megőrzésére, ismer néhány példát az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban;
- ismeri és használja a kapcsolattartás formáit és a kommunikáció lehetőségeit a digitális környezetben;
- ismeri a mobileszközök alkalmazásának előnyeit, korlátait, etikai vonatkozásait;
- közvetlen tapasztalatokkal rendelkezik a mobileszközök oktatási célú felhasználásával kapcsolatban.

TÉMAKÖR: A robotika és a kódolás alapjai

Óraszám: 16

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez;
- kiválasztja az általa ismert informatikai eszközök és alkalmazások közül azokat, melyek az adott probléma megoldásához szükségesek;
- eredményétől függően módosítja a problémamegoldás folyamatában az adott, egyszerű tevékenységsorokat;
- alkalmaz néhány megadott algoritmust tevékenység, játék során, és néhány egyszerű esetben módosítja azokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Az algoritmikus gondolkodás fejlesztése
- Egyszerű, hétköznapi algoritmusok felismerése, tevékenység útján történő megvalósítása
- Algoritmusok összehasonlítása, elemzése
- Algoritmuspéldák bontása
- Algoritmus kiválasztása
- Algoritmusok megvalósítása, modellezése egyszerű eszközök segítségével
- Egyszerű algoritmusok kódolása pl. padlórobottal
- Adott problémához algoritmus választása
- A robotok szerepének bemutatása
- Kódolás tevékenységgel
- Kódolás grafikus felületen
- Néhány elemi lépésből álló algoritmus tudatos alkalmazása, módosítása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Néhány olyan algoritmus eljátszása, kirakása, melyet mindennapi tevékenységeink során alkalmazunk
- Adott utasításoknak megfelelő mozgás (lépegetés) egy kijelölt területen, robotpályán
- Algoritmusok megoldása modell segítségével
- A robot adott feltételek alapján végzendő mozgásának megtervezése, kirakása jelekkel, a mozgások lelépegetése
- Útvonalak tervezése, kódolása adott feltételek alapján
- Egyszerű mozgások kódolása padlórobottal
- A robot mozgásának elemzése
- Az adott kódsor módosítása újabb feltételek alapján
- Történetek mesélése a robot mozgásával kapcsolatban
- Önálló történetek kódolása robot segítségével

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

robot, elemi lépések, sorrend, eseménysor, program, programozás, kód, kódolás, végrehajtás, módosítás, utasítás, elágazás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- értelmezi a problémát, a megoldási lehetőségeket eljátszza, megfogalmazza, egyszerű eszközök segítségével megvalósítja;
- felismer, eljátszik, végrehajt néhány hétköznapi tevékenysége során tapasztalt, elemi lépésekből álló, adott sorrendben végrehajtandó cselekvést;
- egy adott, mindennapi életből vett algoritmust elemi lépésekre bont, értelmezi a lépések sorrendjét, megfogalmazza az algoritmus várható kimenetelét;
- feladat, probléma megoldásához többféle algoritmust próbál ki;
- a valódi vagy szimulált programozható eszköz mozgását értékeli, hiba esetén módosítja a kódsorozatot a kívánt eredmény eléréséig. Tapasztalatait megfogalmazza, megvitatja társaival;

- adott feltételeknek megfelelő kódsorozatot tervez és hajtát végre, történeteket, meserészleteket jelenít meg padlórobottal vagy más eszközzel.

ANGOL NYELV

4. ÉVFOLYAM

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
2020-2021				2
2021-2022				2
2022-2023				2
2023-2024				2
Éves óraszám				72 (36 tanítási hét esetén)

AZ ANGOL NYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON:

- A korai nyelvfejlés egyik legalapvetőbb célja, hogy a tanuló életkorából ösztönösen adódó megismerési és tanulási vágyra alapozva **pozitív attitűd alakuljon ki benne az idegen nyelvek és a nyelvtanulás iránt**. A nyelvhasználat örömeinek tudatosítása által a nyelvtanulási motiváció egyre nő, ezért a pedagógiai munkában fontos szerepet kap, **hogy a tanulóban kialakuljon és erősödjön az a pozitív érzés, hogy képes idegen nyelven az alapvető kommunikációs igényeit kielégíteni**.
- Gyermekkorban **a nyelvtanulás a természetes nyelvelsajátítás folyamataira épül**. A tanuló az idegen nyelv tanulása közben szervesen épít az anyanyelv elsajátítása során szerzett élményeire, tapasztalataira, s nem igényli a tudatos, rendszeres tanulást. **Az elsődleges kommunikációs csatorna a hallás utáni értés és a beszéd, ezért a tanulók szövegértési és válaszadási készségének együttes fejlesztése kulcsfontosságú, ez alapozza meg a helyes kiejtés elsajátítását is**. Ezen korai szakaszban kiemelt fontossága van a testbeszédnek is, mint a megértést és az eredményes kommunikációt elősegítő eszköznek. A tanuló tanórai beszédének természetes része még a magyar nyelvű kérdés és válasz is, amelyet visszajelzésként, megerősítésként használ a tanár következetes célnyelv-használatával párhuzamosan.
- A nyelvórán a tanuló életkorának megfelelő, játékos és örömteli foglalkozásokon keresztül találkozik a célnyelvvel és a célnyelvi kultúrákkal, a legalapvetőbb kifejezéseket, kommunikációs fordulatokat élmény- és tevékenységközpontú feladatokon keresztül sajátítja el. **A nyelvfejlés változatos munkaformák révén valósul meg, melyeknek alapját képezi a mozgással, dramatizálással összekapcsolt daltanulás, mondókázás, mesélés**. Ebben az életkorban a gyermekbarát, vizuális elemekben gazdag tanulási környezet alapfeltétel a tanuló érdeklődésének felkeltéséhez. A tananyagban, a tanteremben a képek dominálnak, az új nyelvi elemek sokszor képekhez kötődnek. A tanulási folyamatban kiemelt szerepet kapnak a korosztály érdeklődését meghatározó mesék, dalok, gyerektörténetek, melyek alkalmat nyújtanak az állandó és rendszeres ismétlésre, valamint állandó kapcsolat építésére az új és a már korábban megszerzett tudás között. A nyelvtanulás ebben a korai képzési szakaszban is kitekint egyéb tudásterületekre, hiszen a kisgyermek a világra még jobban egészségként tekint, nem egyes tantárgyakra bontva, és szívesen ismerkedik a különböző, különösen a művészeti, alkotást és mozgást igénylő tudásterületek szókészletével célnyelven.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Personal topics and topics concerning immediate environment and nature	20
Topics concerning classroom activities	10
Cross-curricular topics and activities	8
English and language learning	5+2
Intercultural topics	6+2
Playful learning	10
Entertainment	6
Gaining and sharing knowledge	3
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR:

Personal topics and topics concerning immediate environment and nature

Óraszám: 20

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a személyes és környezeti tématarományban megért rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szöveget;
- a személyes és környezeti tématarományban létrehoz rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel
- felismeri és használja a legegyszerűbb mindennapi nyelvi funkciókat életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: közvetlen, szűk család, barátok
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: az otthon, az utcám, a játszótér
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: bútorok és alapvető berendezési tárgyak
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: családi események, ünneplések
- A témakörre jellemző alapvető tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: játszás, étkezés, öltözködés
- A témakörre jellemző alapvető fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: az egészséges életmód
- 2-3 főbb ünnephez (pl. Christmas, Easter) kapcsolódó alapszintű kifejezés, állandósult szókapcsolat ismerete
- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: most állatnevek (háziállatok és

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projekt munka:
 - családfa készítése saját rajzok, fényképek segítségével
 - lakóhely bemutatása egyszerű térkép készítésével (alapvető címkék felhasználásával)
 - kiskedvenc bemutatása fénykép segítségével (képeslapok, szokások bemutatása)
 - legjobb barát/barátnő bemutatása rajz/fénykép alapján (külső-belső tulajdonságok, szokások bemutatása)
- társakkal készített interjú órai keretek között, vagy „Class survey” (véleménykutatás) – eredménnyel
 - bemutatkozás (What’s your name? Eredmény: Melyik névből van a legtöbb?)
 - lakóhely (Do you live in a house or in a flat? Eredmény: Hol lakik az osztály többsége?)
 - családtagok (Have you got any brothers or sisters? Eredmény: Hány „rokonyerék” van az osztályban összesen?)

<p>vadállatok), növények</p> <ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző alapvető helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: a természet és az élőlények – A témakörre jellemző alapvető tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: „kis kedvencek” és azok tartása – Személyes és közvetlen környezethez tartozó alapvető információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel – Alapvető érzések begyakorolt állandósult nyelvi fordulatok segítségével történő átadása – Alapvető mindennapi nyelvi funkciók használata 	<ul style="list-style-type: none"> – játékos szótanulás: képes szókártyák, pantomim, memóriajáték kártyával vagy interaktív táblával – képes „szótár” rajzolása (pl. a szobát, benne a bútorok nevét odaírni) – projektmunka csoportban: város tervezése helyszínek megnevezésével – szituációs játékok: üdvözlés – bemutatkozás – elköszönés – közös játékos daltanulás (pl. There were 10 in a bed and the little one said: Roll over...) – plakátkészítés: állatok / növények, ünnepek, lakóhelyem, ételek, ruhadarabok – hangutánzás: Which animal? – közvéleménykutatás: kinek milyen kisállata van? – ismerkedés az angol ünnepekkel, szokásokkal film segítségével – ismert mese/történet feldolgozása képekkel, képek sorba rakásával – Színdarab előadása csoportban: pl. egy kiválasztott főbb ünnephez
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Szövegösszetartó eszközök – Személyes névmások

Számnevek

Főnevek (a/an)

Felszólító mód

a létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige (I'm ..., I'm not ..., Are you ...? Is he ...?)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Etika: önismeret, bemutatkozás, a társas érintkezés alapvető szabályai, formái (pl. köszönés stb.), érzelmek, állapotok kifejezése. A család.

Környezetismeret: a környezetben található élőlények és jelenségek elnevezései (növények, állatok, színek, évszakok stb.)

Matematika: számok, formák elnevezése

Digitális kultúra: a digitális eszközök felhasználása a nyelvtanulásban

Technika: plakátkészítés

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- közöl alapvető személyes információkat magáról, egyszerű nyelvi elemek segítségével;
- érzéseit egy-két szóval vagy begyakorolt állandósult nyelvi fordulatok segítségével kifejezi, főként rákérdezés alapján, nonverbális eszközökkel kísérve a célnyelvi megnyilatkozást;
- kiemeli az ismert nyelvi elemeket tartalmazó, rövid, egyszerű, a nyelvtanításhoz készült, illetve eredeti szöveg lényegét, fő mondanivalóját;
- felismeri és alkalmazza a legegyszerűbb, üdvözlésre és elköszönésre használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben;
- felismeri és alkalmazza a legegyszerűbb, bemutatkozásra használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben;
- felismeri és használja a legegyszerűbb, megszólításra használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben;
- felismeri és használja a legegyszerűbb, a köszönet és az arra történő reagálás kifejezésére használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű

helyzetekben;

- felismeri és használja a legegyszerűbb, a tudás és nem tudás kifejezésére használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben.

TÉMAKÖR:

Topics concerning classroom activities

Óraszám: 10

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz egyszerű szövegértést igénylő játékos nyelvórai tevékenységekben;
- részt vesz egyszerű szövegalkotást igénylő játékos nyelvórai tevékenységekben;
- a tanórán bekapcsolódik a már ismert játékos, interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a játék céljainak megfelelően alkalmazza.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: osztálytársak, tanárok (classmates, teachers)
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: a saját iskolám és termei
- A témakörre jellemző alapvető tárgyra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: a tanuláshoz szükséges alapvető eszközök
- A témakörre alapvető jellemző tevékenységre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: tanári utasítások a különböző tevékenységekhez (writing, reading, counting, physical and creative activities)
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: tantárgyak, fontosabb iskolai ünnepek (school subjects, major school festivals)
- Részvétel tanórai játékos nyelvi tevékenységekben
- Begyakorolt, alapvető elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére
- Életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi tevékenységek során.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- játékos szótanulás: barkochba: (zsákban iskolai tárgyak) – „What have I got in my hand?”
- mondókák, dalok tanulása
- projektmunka csoportban: az ideális osztályterem tervezése berendezési tárgyak megnevezésével
- egyszerűbb társasjátékok célnyelven, pl. memóriajáték a képeken szereplő tárgyak, tanulási tevékenységek megnevezésével
- halk/hangos szóismétlés
- Betűzés játékosan – „akasztófa”
- kiszámolós mondókák tanulása
- csoportversenyek: pl. running dictation
- Projektmunka készítése csoportban: kedvenc tantárgy (a tantárgyra jellemző rajz, kép, tárgy stb. segítségével)
- Szituációs játék: „I am the teacher”
- projektmunka (plakátkészítés) csoportban:
 - a saját iskola bemutatása
 - az álomiskola (kép, rajz, kulcsszavak stb. segítségével)
- órarend készítése célnyelven
- társakkal készített interjú/felmérés, és annak egyszerű bemutatása órai keretek között
 - tantárgyak (pl. Do you like Maths?)
 - az én iskolám (pl. What's our school like? - melyik a leggyakoribb jelző?)
 - iskolai ünnepek (pl. Which school holiday is the best?)

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK

- birtoklás kifejezése jelen időben: 'to have' ige (I have/haven't got ... She has/hasn't got ... Have you got ...? Has she got ...?)
- felszólító mód: (Come here., Don't shout.)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Etika / Erkölcstan: a társak megnevezése, társas viszonyok

Digitális kultúra: a digitális eszközök felhasználása a nyelvtanulásban

Technika és tervezés: plakátkészítés

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- megismétli az élősóban elhangzó egyszerű szavakat, kifejezéseket játékos, mozgást igénylő, kreatív nyelvórai tevékenységek során;
- lebetűzi a tanult szavakat társaival közösen játékos tevékenységek kapcsán, szükség esetén segítséggel;
- lemásol tanult szavakat játékos, alkotó nyelvórai tevékenységek során;
- megold játékos írásbeli feladatokat a szavak, szószerkezetek, rövid mondatok szintjén;
- részt vesz kooperatív munkaformában végzett kreatív tevékenységekben, projekt munkában szavak, szószerkezetek, rövid mondatok leírásával, esetleg képi kiegészítéssel;
- írásban megnevezi az ajánlott tématarományokban megjelölt, begyakorolt elemeket;
- támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szövegre az órai alkotó jellegű nyelvi, mozgásos nyelvi és játékos nyelvi tevékenységek során;
- értelmezi azokat az idegen nyelven szóban elhangzó nyelvórai szituációkat, melyeket anyanyelvén már ismer;
- támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott szövegre az órai játékos alkotó, mozgásos vagy nyelvi fejlesztő tevékenységek során, kooperatív munkaformákban;
- rövid, néhány mondatból álló párbeszédet folytat, felkészülést követően;
- a tanórán a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a játék céljainak megfelelően alkalmazza;
- új szavak, kifejezések tanulásakor ráismer a már korábban tanult szavakra, kifejezésekre;
- új szavak, kifejezések tanulásakor felismeri, ha új elemmel találkozik és rákérdez, vagy megfelelő tanulási stratégiával törekszik a megértésre;
- a célok eléréséhez társaival rövid feladatokban együttműködik;
- egy feladat megoldásának sikerességét segítséggel értékelni tudja
- felismeri és alkalmazza a legegyszerűbb, üdvözlésre és elköszönésre használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben;
- felismeri és használja a legegyszerűbb, megszólításra használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben;
- felismeri és használja a legegyszerűbb, a köszönet és az arra történő reagálás kifejezésére használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben;
- felismeri és használja a legegyszerűbb, a tudás és nem tudás kifejezésére használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben.

TÉMAKÖR:

Cross-curricular topics and activities

Óraszám: 8

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- összekapcsol a nyelvi tevékenységek során feldolgozott tartalmakat az anyanyelvén korábban megszerzett ismeretekkel;
- alkalmaz egyéb tanulásterületekre, különös tekintettel a művészeti és mozgásos tartalmakra jellemző tevékenységeket nyelvórán;

- felismer művészeti és mozgásos tevékenységekhez kapcsolódó alapvető célnyelvi kifejezéseket, utasításokat, eszközöket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző alapvető tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven
- Alapvető szavak, szókapcsolatok felismerése célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő, leginkább művészeti és mozgásos tudásterületek során megcélzott tartalmakból.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- társakkal közösen készített plakát bemutatása
 - o öltözködés a különböző évszakokban
 - o hétvégi tevékenységek a családban
 - o időtöltés tanév közben, illetve nyaralás alatt
 - o évszakok, hónapok, napszakok
- más tudományterületeken tanult szavak, fogalmak játékos tanulása
- Csoport projectek: egy-egy tantárgy bemutatása célnyelven
- közös előadás: dal, vers, mese
- projektmunka: emberi test részeinek megnevezésével
- mozgásos daltanulás a célnyelven (pl. Head, shoulders, knees and toes..., If you're happy..., One little finger...)
- mozgásos játékok:
 - o pl. Charades, Fly swat, Simon says..., Board race
 - o pl. memorizálás labdával, tornával,
 - o pl. Lépj előre, ha tudod a választ! - játék
- Kedvenc mese dramatizálása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- birtoklás: birtokos névmások, birtoklás kifejezése (My, your, his/her/its, our, their, Joe's brother...)
- mennyiségi viszonyok: egyes és többes számú főnevek (dog, dogs, child, children)
- mennyiségi viszonyok: számok (one, two, ...hundred), sorszámok (first, second, third)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar irodalom: drámajátékok

Digitális kultúra: a digitális eszközök felhasználása a nyelvtanulásban

Technika és tervezés: plakátkészítés

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- részt vesz kooperatív munkaformában végzett kreatív tevékenységekben, projektmunkában szavak, szószerkezetek, rövid mondatok leírásával, esetleg képi kiegészítéssel;
- támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szövegre az órai alkotó jellegű nyelvi, mozgásos nyelvi és játékos nyelvi tevékenységek során;
- aktívan bekapcsolódik a közös meseolvasásba, a mese tartalmát követi;
- támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott szövegre az órai játékos alkotó, mozgásos vagy nyelvi fejlesztő tevékenységek során, kooperatív munkaformákban.

TÉMAKÖR:

English and language learning

Óraszám: 5+2

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismerkedik a célnyelv főbb jellemzőivel;
- felismeri az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmakat a tanórán kívül is.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az angol ábécé és jelkészlet ismerete
- Az angol nyelv hangkészletének felismerése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- szavak lebetűzése, szavak diktálása betűzéssel
- szituációs telefonos játék: "Can you spell your name, please?"
- keresztrejtvény készítése, megoldása
- verseny/játék csoportban:
 - o ország-város (adott betűkkel szavak keresése)
 - o spelling bee játék ismert szavakkal
 - o csipeszes hangvadász játék, hangkereső kígyó társasjáték
 - o szókígyó - csapatverseny
 - o betűzőverseny
- daltanulás a célnyelven (pl. ABC-song)
- képes szótár készítése
- rajzfilmek nézése célnyelven
- Szókártyák készítése az alapszókinccsel kapcsolatosan
- Közös zenehallgatás és mesenézés célnyelven

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Spelling, alphabet, kiejtés, különbözőségek kiejtésben, írásban.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: a magyar és az angol betűkészlet hasonlóságai és különbségei; a magyar és az angol hangkészlet hasonlóságai és különbségei; a magyar és az angol kiejtés és helyesírás összefüggései

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- felismeri az anyanyelve és a célnyelv közötti legalapvetőbb kiejtésbeli különbségeket;
- felfigyel a célnyelvre jellemző hangok kiejtésére;
- felismeri az anyanyelvén, illetve a tanult idegen nyelven történő írásmód és betűkészlet közötti különbségeket;
- ismeri az adott nyelv ábécéjét;
- lebetűzi a nevét;
- felismeri az anyanyelv és az idegen nyelv hangkészletét;
- megkülönbözteti az anyanyelvi és a célnyelvi írott szövegben a betű- és jelkészlet közti különbségeket;
- új szavak, kifejezések tanulásakor felismeri, ha új elemmel találkozik és rákérdez, vagy megfelelő tanulási stratégiával törekszik a megértésre.

TÉMAKÖR:

Intercultural topics

Óraszám: **6+2**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- találkozik a célnyelvi kultúra legfőbb ünnepeivel, hagyományaival;
- találkozik a célnyelvi kultúra legfőbb szokásaival.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A főbb, az adott célnyelvi kultúrához

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projektmunka:

<p>tartozó ünnepek ismerete</p> <p>– A célnyelvi kultúrához tartozó főbb szokások ismerete</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ születésnap ünneplése a célnyelvi kultúrában és hazánkban ○ egyszerű, saját térkép készítése a célnyelvi országról/országokról, saját hazánkról, valamint egy elképzelt álmországról - plakát készítése: rajz vagy kivágott képekből montázs pl. egy ünnepről - Képek gyűjtése a különböző angolnyelvű országok karácsonyairól - ünnepekhez kötődő mondókák, dalok tanulása, közös és egyéni előadása - projektmunka: térkép rajzolása folyók, hegyek, városok megnevezésével - országismereti vetélkedő
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • térbeli viszonyok: prepozíciók, határozószók (There is/are ..., in, on, under) • Simple Present • időbeli viszonyok: napok, időpont megadása (on Monday, at 4 o' clock) 	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <p>Etika: más kultúrák, ünnepek</p> <p>Környezetismeret: ünnepek, az angol nyelvterület és más országok</p> <p>Technika és tervezés: plakátkészítés</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megismeri a főbb, az adott célnyelvi kultúrákhoz tartozó országok nevét, földrajzi elhelyezkedését, főbb országismereti jellemzőit; – ismeri a főbb célnyelvi kultúrához tartozó ünnepekhez kapcsolódó alapszintű kifejezéseket, állandósult szókapcsolatokat és szokásokat; – megtapasztalja a közös célnyelvi olvasás élményét. 	

<p>TÉMAKÖR:</p> <p>Playful learning</p> <p>Óraszám: 10</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p> <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a begyakorolt nyelvi elemeket, célnyelven megismert tartalmakat játékos tevékenységekben használja. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Részvétel tanórai, szóbeli interakciót vagy alapvető íráskészséget igénylő angol nyelvi tevékenységekben. 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - klasszikusan a célnyelvi kultúrában megjelenő mozgásos, az életkornak megfelelő körjátékok/táncok elsajátítása - játékos szótanulás: pl. minél előbb találd ki, mit rajzolok, mit mutatok (pantomim) - mondókák, dalok tanulása, előadása (nursery rhyme competition) - egyéni/csoportos versenyek: szókincs és helyesírás felmérése - Akasztófa játék - Barkochba - Activity - Bingó számokkal, szavakkal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- modalitás: a 'can' segédige (I can/can't swim.)
- szövegkohéziós eszközök: egyszerű kötőszavak és személyes névmások (and, but, I, my, me mine)
- Mennyiségi viszonyok –
- A főnevek szabályos és rendhagyó többes száma

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: rövid, néhány mondatos szövegek alkotása; a magyaróráról esetleg már ismert játékok játszása angol nyelven; dalok és mondókák

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- lebetűzi a tanult szavakat társaival közösen játékos tevékenységek kapcsán, szükség esetén segítséggel;
- lemásol tanult szavakat játékos, alkotó nyelvórai tevékenységek során;
- támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szövegre az órai alkotó jellegű nyelvi, mozgásos nyelvi és játékos nyelvi tevékenységek során;
- támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott szövegre az órai játékos alkotó, mozgásos vagy nyelvi fejlesztő tevékenységek során, kooperatív munkaformákban.

TÉMAKÖR:**Entertainment**

Óraszám: 6

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felhasznál és létrehoz rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szövegeket szabadidős tevékenységek során.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő angol nyelvű írott szövegek felhasználása szórakozás céljára.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- páros és csoportos tevékenységek végzése kártyákon szereplő utasítások, valamint szerepkártyák segítségével
- egyszerű mondatokból álló képregény olvasása, saját készítése
- képregény kockák, vagy szöveg kártyák történet szerinti sorba rakása
- online feladatok: játékok, játékos gyakorló feladatok, interaktív feladatok, dalok, mesék online
- énekek, versek előadása
- gyűjtőmunka: célnyelvi szövegek, feliratok keresése éttermekben, moziban, egyéb szabadidős tevékenységek során
- keresztrejtvények megoldása, készítése (képek segítségével)
- számítógépes játékok a célnyelven
- Célnyelvi társasjáték, bábjátékok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Minőségi viszonyok – melléknevek

Kérdésszerkesztés, kérdőszók.

Szórend

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: olvasás, szövegértés rövid szövegek segítségével

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- csendes olvasás keretében feldolgozva megért ismert szavakat tartalmazó, pár szóból vagy mondatból álló, akár illusztrációval támogatott szöveget;
- megérti a nyelvi szintjének megfelelő, akár vizuális eszközökkel is támogatott írott utasításokat és kérdéseket, és ezekre adekvát válaszreakciókat ad;
- beazonosítja a célzott információt az életkorának megfelelő szituációkhoz kapcsolódó rövid, egyszerű, a nyelvtanításhoz készült, illetve eredeti szövegben.

TÉMAKÖR:

Gaining and sharing knowledge

Óraszám: 3

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- célnyelven megoszt egyedül, vagy társaival együttműködésben megszerzett, alapvető információkat szóban, akár vizuális elemekkel támogatva;
- alapvető célzott információt megszerez a tanult témákban tudásának bővítésére.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Alapvető információ megosztása egyszerű, begyakorolt elemekkel angol nyelven
- Alapvető, tanult témákhoz kötődő egyszerű, konkrét angol nyelvű információ megszerzése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- saját érdeklődési köréhez tartozó, rajzokkal, fényképekkel támogatott plakát készítése egyedül vagy csoportban, és annak bemutatása a tanulócsoporthoz számára
- rajz, projekt munka alapján rövid, pár szavas/mondatos kiselőadást tart a tanult témakörökből
- gyűjtőmunka és prezentációk választott témákból

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- Szövegkohéziós eszközök: egyszerű kötőszavak és személyes névmások (and, but, I, my, me mine)
- Birtokos jelzők.
- -A birtoklás kifejezése: 's

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Digitális kultúra: digitális eszközök felhasználása a nyelvtanulásban

Technika és tervezés: plakátkészítés

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- részt vesz kooperatív munkaformában végzett kreatív tevékenységekben, projekt munkában szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok leírásával, esetleg képi kiegészítéssel;
- törekszik arra, hogy a célnyelvet eszközként alkalmazza információszerzésre.

NÉMET NYELV

4. ÉVFOLYAM

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
--	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------

2020-2021				
2021-2022				
2022-2023				
2023-2024				2
Éves óraszám				72 (36 tanítási hét esetén)

A NÉMET NYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON:

- Ismerkedés az idegen nyelvvel: érdeklődés felkeltése a nyelvtanulás iránt.
- Életkornak megfelelő játékos tevékenykedtető feladatok által a szókincs megalapozása a hozzájuk közel álló témakörök, a mindennapi tevékenységek terén.
- Törekedni kell a nonverbális, vizuális jelekkel megerősített célnyelvi óravezetésre.
- A helyes kiejtés gyakorlása autentikus hangzóanyag segítségével.
- Német ABC játékos megtanulásával a célnyelvre jellemző betűkapcsolatok helyes kiejtésének, leírásának gyakoroltatása.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Themen und Situationen im persönlichen Bereich und im Bereich der unmittelbaren Umgebung und Umwelt Témák és szituációk a tanuló személyét – és a közvetlen és közvetett környezetét érintő témakörökben	20+2
Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums Témák és szituációk az osztályteremben	10
Fächerübergreifende Themen und Situationen Tantárgyakat érintő témák és szituációk Tantárgyak közötti kapcsolatok témák és szituációk	8
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen Célnyelvi vonatkozások és nyelvtanulás	5+2
Interkulturelle und landeskundliche Themen Kultúrák közötti témák és országismeret	6
Spielerisches Lernen Játékos tanulás	10
Unterhaltung Szórakozás, társalgás	6
Wissenserwerb, Wissensvermittlung Tudás megszerzése és továbbadása	3
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR:

Themen und Situationen im persönlichen Bereich und im Bereich der unmittelbaren Umgebung und Umwelt – Témák és szituációk a tanuló személyét – és a közvetlen és közvetett környezetét érintő témakörökben

Óraszám: **20+2**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- közöl alapvető személyes információkat magáról, egyszerű nyelvi elemek segítségével;
- érzéseit egy-két szóval vagy begyakorolt állandósult nyelvi fordulatok segítségével kifejezi, főként rákérdezés alapján, nonverbális eszközökkel kísérve a célnyelvi megnyilatkozást;
- kiemeli az ismert nyelvi elemeket tartalmazó, rövid, egyszerű, a nyelvtanításhoz készült, illetve eredeti szöveg lényegét, fő mondanivalóját;
- felismeri és alkalmazza a legegyszerűbb, üdvözlésre, elköszönésre, bemutatkozásra, megszólításra, köszönet és arra történő reagálás kifejezésére használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben;
- felismeri és használja a legegyszerűbb, a tudás és nem tudás kifejezésére használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben;
- az adott tématarományban megért rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szöveget;
- felismeri és használja a legegyszerűbb mindennapi nyelvi funkciókat életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző szókincs ismerete: célnyelven: enge Familienmitglieder, Freund, das Zuhause, Einrichtung, altersbezogene Gegenstände, Familienfeste
- Személyes és közvetlen környezethez tartozó alapvető információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel
- Alapvető érzések begyakorolt állandósult nyelvi fordulatok segítségével történő átadása
- Alapvető mindennapi nyelvi funkciók használata

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projektmunka:
 - családfa készítése saját rajzok, fényképek segítségével
 - játékos szótanulás: képes szókártyák, pantomim, memóriajáték kártyával vagy interaktív táblával
 - szituációs játékok: üdvözlés – bemutatkozás – elköszönés
 - közös játékos daltanulás

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hallo! Guten Tag! Guten Morgen! Guten Abend! Tschüss! Auf Wiedersehen!)
- köszönet kifejezése (Danke schön. Danke.)
- köszönetre történő reakció megfogalmazása (Bitte.)
- megszólítás kifejezése (Entschuldigung, ...)
- bemutatkozás megfogalmazása (Ich bin Peter. Ich heiße Peter.)
- személyre vonatkozó információkérés, információadás (Wie alt bist du? Ich bin 10. Wo wohnst du? Ich wohne in...)
- hogylét iránti érdeklődés (Wie geht's dir?)
- hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (Danke gut. Sehr gut. Gut. Nicht so gut.)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (Entschuldigung)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: családi és baráti kapcsolatok, lakóhelyismeret, rajz: plakátkészítés

Digitális kultúra: információ gyűjtése (német nyelvi területek ünnepeiről)

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Szituáció: Bemutatkozás, lakhely megadása

Alapszókincs: család, lakóhely, barát/nő

Tudás, nemtudás, bocsánatkérés kifejezése

Megnevez alap ruhadarabokat, főbb étkezéseket, családi ünnepeket

TÉMAKÖR:

Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums – Témák és szituációk az osztályteremben

Óraszám: 10

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismétli az élőszóban elhangzó egyszerű szavakat, kifejezéseket játékos, mozgást igénylő, kreatív nyelvórai tevékenységek során;
- lebetűzi a tanult szavakat társaival közösen játékos tevékenységek kapcsán, szükség esetén segítséggel;
- lemásol tanult szavakat játékos, alkotó nyelvórai tevékenységek során;
- megold játékos írásbeli feladatokat a szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok szintjén;
- írásban is megnevezi az ajánlott témartományokban megjelölt, begyakorolt elemeket;
- rövid, néhány mondatból álló párbeszédet folytat, felkészülést követően;
- új szavak, kifejezések tanulásakor felismeri, ha új elemmel találkozik és rákérdez, vagy megfelelő tanulási stratégiával törekszik a megértésre;
- a célok eléréséhez társaival rövid feladatokban együttműködik;
- egy feladat megoldásának sikerességét segítséggel értékelni tudja;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző résztvevőkre, helyszínekre, tárgyakra, tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Mitschüler, Schule, Schulfächer, schreiben, lesen, zählen
- Részvétel tanórai játékos nyelvi tevékenységekben
- Begyakorolt, alapvető elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére
- Életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi tevékenységek során

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projektmunka csoportban:
 - osztályterem tervezése berendezési tárgyak megnevezésével
 - egyszerűbb társasjátékok célnyelven, pl. memóriajáték a képeken szereplő tárgyak, tanulási tevékenységek megnevezésével
 - betűzés játékosan – „akasztófa”
 - órarend készítése célnyelven

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Tantárgyak (kedvenc tantárgy), tanterem tárgyainak megnevezése

Cselekvések a tanórákon

Egyszerű órai utasítások megértése a célnyelven

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv: tantárgyak megnevezése közötti hasonlóság

Vizuális kultúra,

Technika és tervezés: plakátkészítés

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Óravezetéssel kapcsolatos egyszerű utasítások megértése

Szókincs: tantárgyak, terem berendezési tárgyainak, iskolai tevékenységek ismerete

TÉMAKÖR:

Fächerübergreifende Themen und Situationen – Tantárgyakat érintő témák és szituációk

Tantárgyak közötti kapcsolatok témák és szituációk

Óraszám: 8

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz kooperatív munkaformában végzett kreatív tevékenységekben, projektmunkában szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok leírásával, esetleg képi kiegészítéssel;
- támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szövegre az órai alkotó jellegű nyelvi, mozgásos nyelvi és játékos nyelvi tevékenységek során;
- támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott szövegre az órai játékos alkotó, mozgásos vagy nyelvi fejlesztő tevékenységek során, kooperatív munkaformákban;
- összekapcsol a nyelvi tevékenységek során feldolgozott tartalmakat az anyanyelvén korábban megszerzett ismeretekkel;
- alkalmaz egyéb tanulásterületekre, különös tekintettel a művészeti és mozgásos tartalmakra jellemző tevékenységeket nyelvórán;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző alapvető tevékenységre vonatkozó szó kincs ismerete célnyelven: Bewegung, schöpferische Tätigkeiten
- Alapvető szavak, szókapcsolatok felismerése célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő, leginkább művészeti és mozgásos tudásterületek során megcélzott tartalmakból.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- társakkal közösen készített plakát bemutatása
 - öltözködés a különböző évszakokban
 - hétvégi tevékenységek a családban
 - évszakok, hónapok, napszakok
- más tudományterületeken tanult szavak, fogalmak játékos tanulása
- Daltanulás: Wochentagelied)
- mozgásos játékok, pl. memorizálás labdával, tornával; süket postás játék; Lépj előre, ha tudod a választ!

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Évszakok, hónapok, hét napjai, ruhadarabok, mozgásos tevékenységek

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: évszakok, hónapok, napok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Tudja megnevezni és leírni az évszakokat, hónapokat, napokat

TÉMAKÖR:

Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen – Célnyelvi vonatkozások és nyelvtanulás

Óraszám: 5+2

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri az anyanyelve és a célnyelv közötti legalapvetőbb kiejtésbeli különbségeket;
- felfigyel a célnyelvre jellemző hangok kiejtésére;
- felismeri az anyanyelven, illetve a tanult idegen nyelven történő írásmód és betűkészlet közötti különbségeket;
- ismeri az adott nyelv ábécéjét;
- lebetűzi a nevét;
- felismeri az anyanyelv és az idegen nyelv hangkészletét;
- megkülönbözteti az anyanyelvi és a célnyelvi írott szövegben a betű- és jelkészlet közti különbségeket;
- új szavak, kifejezések tanulásakor felismeri, ha új elemmel találkozik és rákérdez, vagy megfelelő tanulási stratégiával törekszik a megértésre;
- megismerkedik a célnyelv főbb jellemzőivel;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A német ábécé és jelkészlet ismerete
- A német nyelv hangkészletének felismerése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- szavak lebetűzése szavak diktálása betűzéssel
- szituációs telefonos játék: „Können Sie bitte Ihren Namen buchstabieren?“
- keresztrejtvény készítése, megoldása
- verseny csoportban: ország-város (adott betűkkel szavak keresése)
- csipeszes hangvadász játék, hangkereső kígyó társasjáték
- szókígyó - csapatverseny
- daltanulás a célnyelven (pl. Das deutsche Alphabet-Lied)
- szókétyák készítése az alapszókinccsel kapcsolatosan
- közös zenehallgatás és mesenézés célnyelven

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

A célnyelvre jellemző kettőshangzók, az egyes betűk hangoztatása

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelvtan: Hasonlóságok és különbözőségek a két nyelv között.

Ének-zene: daltanulás

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

ABC ismerete a célnyelven

Betűk, kettősbetűk helyes kiejtése, olvasása ismert szavakban

TÉMAKÖR:

Interkulturelle und landeskundliche Themen – Kultúrák közötti témák és országismeret

Óraszám: 6

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismeri a főbb, az adott célnyelvi kultúrákhoz tartozó országok nevét, földrajzi elhelyezkedését, főbb országismereti jellemzőit;
- ismeri a főbb célnyelvi kultúrához tartozó ünnepekhez kapcsolódó alapszintű kifejezéseket, állandósult szókapcsolatokat és szokásokat;

- megtapasztalja a közös célnyelvi olvasás élményét;
- találkozik a célnyelvi kultúra legfőbb ünnepeivel, hagyományaival;
- találkozik a célnyelvi kultúra legfőbb szokásaival.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A főbb, az adott célnyelvi kultúrához tartozó ünnepek ismerete
- A célnyelvi kultúrához tartozó főbb szokások ismerete

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projektmunka:
 - születésnap ünneplése a célnyelvi kultúrában és hazánkban (összehasonlítás)
 - egyszerű, saját térkép készítése a célnyelvi országról
- Képek gyűjtése a különböző német nyelvű országok karácsonyairól.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Német anyanyelvű országok megnevezése

Ünnepek (születésnap, karácsony, farsang, húsvét) megnevezése, azzal kapcsolatos alapszókincs ismerete

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: országok, ünnepek

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Tudja megnevezni a német anyanyelvű országokat, és néhány ünnepet

TÉMAKÖR:

Spielerisches Lernen - Játékos tanulás

Óraszám: 10

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- lebetűzi a tanult szavakat társaival közösen játékos tevékenységek kapcsán, szükség esetén segítséggel;
- lemásol tanult szavakat játékos, alkotó nyelvórai tevékenységek során;
- támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szövegre az órai alkotó jellegű nyelvi, mozgásos nyelvi és játékos nyelvi tevékenységek során;
- támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott szövegre az órai játékos alkotó, mozgásos vagy nyelvi fejlesztő tevékenységek során, kooperatív munkaformákban;
- a begyakorolt nyelvi elemeket, célnyelven megismert tartalmakat játékos tevékenységekben használja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Részvétel tanórai, szóbeli interakciót vagy alapvető íráskészséget igénylő német nyelvi tevékenységekben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- klasszikusan a célnyelvi kultúrában megjelenő mozgásos, az életkornak megfelelő körjátékok elsajátítása.
- játékos szótanulás: minél előbb találd ki, mit rajzolok, mit mutatok (pantomim)
- mondókák, dalok tanulása, előadása
- egyéni / csoportos versenyek: szókincs és helyesírás felmérése

	- akasztófa játék, barkochba, activity, bingó, hatschi-patschi játék
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Célnyelvi játékok megnevezése, utasítások megértése.	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Ének-zene, Vizuális kultúra, Testnevelés	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Ismerjen néhány mondókát, dalt a célnyelven. Legyen képes szókártyák, memória kártyák készítésére.	

TÉMAKÖR: Unterhaltung- Szabadidő, szórakozás Óraszám: 6	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: <ul style="list-style-type: none"> - csendes olvasás keretében feldolgozva megért ismert szavakat tartalmazó, pár szóból vagy mondatból álló, akár illusztrációval támogatott szöveget; - megérti a nyelvi szintjének megfelelő, akár vizuális eszközökkel is támogatott írott utasításokat és kérdéseket, és ezekre adekvát válaszreakciókat ad; - beazonosítja a célzott információt az életkorának megfelelő szituációkhoz kapcsolódó rövid, egyszerű, a nyelvtanításhoz készült, illetve eredeti szövegben; - felhasznál és létrehoz rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szövegeket szabadidős tevékenységek során. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> - Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű írott illetve hallott szövegek felhasználása szórakozás céljára. 	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none"> - páros és csoportos tevékenységek végzése kártyákon szereplő utasítások, valamint szerepkártyák segítségével - képregény kockák, vagy szöveg kártyák történet szerinti sorba rakása - online feladatok: játékok, játékos gyakorló feladatok, interaktív feladatok, dalok, mesék online - énekek, versek előadása - gyűjtőmunka: célnyelvi szövegek, feliratok keresése boltokban, éttermekben, moziban, egyéb szabadidős tevékenységek során. - keresztrejtvények megoldása, készítése (képek segítségével)
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Játékra, cselekvésre felszólítás (E/2. személyben), egyszerű játék utasítások megértése.	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Digitális kultúra: internet használata, online játékok	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Tudjon részt venni életkorának megfelelő célnyelvi játékokban.	

TÉMAKÖR:**Wissenserwerb und Wissensvermittlung-** Ismeretszerzés és ismeretek átadásaÓraszám: **3****TANULÁSI EREDMÉNYEK**

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz kooperatív munkaformában végzett kreatív tevékenységekben, projektmunkában szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok leírásával, esetleg képi kiegészítéssel;
- törekszik arra, hogy a célnyelvet eszközként alkalmazza információszerzésre;
- célnyelven megoszt egyedül, vagy társaival együttműködésben megszerzett, alapvető információkat szóban, akár vizuális elemekkel támogatva;
- alapvető célzott információt megszerez a tanult témákban tudásának bővítésére

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Alapvető információ megosztása egyszerű, begyakorolt elemekkel német nyelven
- Alapvető, tanult témákhoz kötődő egyszerű, tényleges német nyelvű információ megszerzése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- saját érdeklődési köréhez tartozó, rajzokkal, fényképekkel támogatott plakát készítése egyedül vagy csoportban, és annak bemutatása a tanulócsoport számára.
- Aktivitá játék: tevékenységek, tárgyak körülírása, lerajzolása (Eldöntendő kérdések használata)

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Információ megszerzése, kooperatív munka

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Digitális kultúra: megbízható információ szerzése az interneten

Etika: egymás segítése kooperatív munkában, információ kölcsönös megosztása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Tudja az internet keresőprogramját információ gyűjtése céljából használni.

Képes társaival kooperatív módon együtt dolgozni.

ÉNEK – ZENE**1-4. ÉVFOLYAM**

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
2020-2021	2			
2021-2022	2	2		
2022-2023	2	2	2	
2023-2024	2	2	2	2
Éves óraszám	72 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)

1. ÉVFOLYAM

AZ ÉNEK-ZENE TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 1. ÉVFOLYAMON:

- Az alapozás időszakát az első félévben sok játék és önfeledt éneklés jellemezze, mely megelőzi az ismeretek tanítását.
- A zenei elemek tudatosítása a második félévben kezdődik.
- Tanulják meg a gyermekjáték-dalokat és játsszanak a tanteremben, az udvaron, a folyosón – ahol csak hely és alkalom adódik rá. Alapvető fontosságú az egyenletes lüktetés érzetének kialakítása, és folyamatos gondozása.
- Ugyancsak folyamatos feladat az osztály hangzásának fejlesztése, egységessé tétele, és a tiszta intonáció kialakítása.
- A zenei írás-olvasás elsajátíttatása fokozatosan és folyamatosan történjen.
- A tanulók a megismert zeneműveket, átélt élményeiket szavakkal, rajzzal, tánccal és szabad mozgás improvizációval fejezzék ki.
- A magyar zenepedagógiai hagyományoknak megfelelően a fejlesztés alapja a pedagógus és a tanulók közös alkotó munkája.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Zeneművek/Énekes anyag	35
Zeneművek/Zenehallgatás	13
Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	7
Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	7
Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	6
Ismétlés	4
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR: Zeneművek/Énekes anyag

Óraszám: 35 óra

A fenntarthatóság témakörének megjelenése az énekes anyag feldolgozásában.

Életkori sajátosságoknak megfelelő gyermekdalok, gyermekjátékdalok, vagyis olyan zeneművek, melyek az életkornak megfelelő élethelyzetek zenei képét adják. Lehetőséget adnak játékra, különböző mozgásformák kitalálására, gyakorlására. A dalok elsősorban, de nem kizárólagosan pentaton hangkészletűek, figyelembe véve a gyermek hangterjedelmét is.

Zeneművek / Énekes anyag / Első osztály

Gyermekdalok, gyermekjátékdalok, mindennapi élethelyzeteket, életképeket kifejező dalok

Aki nem lép egyszerre; Budabuda bácsi; Bújj, bújj itt megyek; Bújj, bújj medve; Bújj, bújj zöld ág; Egyenlőre, két kettőre; Egyél libám; Erdő mellett nem jó lakni; Ess, eső, ess; Ég a gyertya, ég; Éliás, Tóbiás; Én kis kertem kerteltem; Fecskét látok; Fehér liliumszál; Gyertek haza ludaim; Gyertek lányok játszani, játszani; Gyertek lányok ligetre; Gyerünk, menjünk vendégségbe; Hej, a sályi piacon; Hess el, sas!; Hinta, palinta; Hód, hód, fényes lánc; Kering az orsó; Kicsi vagyok én; Körtéfa; Megy a kocsi; Nyisd ki Isten kikapudat; Rece, rece pogácsa; Sírjunk, ríjunk; Szegény legény; Szólj síp, szólj; Ti csak esztek, isztok; Túrót ettem; Tücsök koma gyere ki; Zíbor, zábor; Zsipp-zsupp

Dalok alkalmakra, jeles napokra

Szent Gergely doktornak; Télapó itt van (Gyermekdal – Donászy M.); Kirje, kirje; Járdányi Pál – Szőnyi Zoltán: Brumm, brumm, Brúnó; Sárdó, gyűj el; Esik eső karikára; Balázs Á. – Nádas Katalin: Fűzzünk, fűzzünk; Már megjöttünk estére (vers: Károlyi Amy); Hová mégy te kis nyulacska?

Mondókák, kiszámolók

Egy – megérett a meggy; Névcsőfolók – pl. Balázs, csípjen meg a darázs; Hüvelykujjam almafa; Lementem a pincébe; Gyerekek, gyerekek szeretik a peracet

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;
- különböző hangerővel tud énekelni;
- a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;
- a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz;
- hangszerkíséretes dalokat énekel tanára vagy hangszeren játszó osztálytársa kíséretével;
- ismeri a tanult, énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangokat;
- kézjelről énekel;
- belső hallása fejlődik.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- emlékezetből énekel legalább 20 gyermekdalt;
- jó testtartással, helyes légzéssel, megfelelő tempóban, artikulálva énekel c' – d'' hangterjedelemben;
- elsajátítja a jól intonált, kifejező éneklés alapjait;
- alkotóként vesz részt gyermekjátékdalok előadásában;
- a gyermek a dalokban felfedezi önmagát, s így azonosulni tud velük;
- aktívan részt vesz az iskola vagy a helyi közösség hagyományos ünnepein.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK, JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Magyar gyermekdalok és népdalok hallás utáni megtanulása és éneklése
- A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával, mint egyenes testtartás, helyes légzés, artikuláció, szolmizációs kézjelről való éneklés.
- Az előadói készség fejlesztése tevékenységeken keresztül
- A befogadói készség fejlesztése hallás utáni daltanítás kapcsán
- A gyermeki világ felfedezése a tanult dalokban
- Évfolyamonként legalább 35 magyar gyermekdal és népdal hallás utáni ismerete
- A tanult dalokhoz kapcsolódó játékok elsajátítása
- **Egyenes testtartás, helyes légzés, artikuláció**
- A kézjel, mint jelrendszer ismerete
- Szolmizációs kézjelről való éneklés

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Népdal; gyermekjátékdal; körjáték; néptánc; hangszerkíséret; szolmizáció; kézjel

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szókincsbővítés, érthető szövegejtés, kifejező artikuláció.

Matematika: számfogalom erősítése.

Etika: szabálytudat erősítése.

Környezetismeret: természeti képek, évszakok, állatok.

Dráma és tánc: népi gyermekjátékok drámai történései, népdal és néptánc kapcsolata.

Vizuális kultúra: a népi tárgykultúra.

Testnevelés és sport: mozgás, helyes légzés, testtartás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanulók **20 népdalt és gyermekdalt elő tudnak adni** a kapcsolódó játékokkal **emlékezetből c'–d''** hangterjedelemben.

Csoportosan bátran, zengő hangon jó hangmagasságban **énekelnek**, képesek az új dalokat rövid előkészítést követően hallás után könnyedén megtanulni.

TÉMAKÖR: Zeneművek/Zenehallgatás

Óraszám: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A megadott művek egy része olyan terjedelmű, hogy az ének-zene óra keretei között csak részletek meghallgatására van mód. A zeneművek élményszerű bemutatását előzze meg az egyik legfontosabb pedagógiai eszköz, a *motiváció*. Ezt szolgálja a lehetőség szerinti koncertlátogatás, a zenékhez, dalokhoz kapcsolódó táncok, játékok megtanulása és a zenei előadások, zenés filmek videó felvételről történő megtekintése.

Zeneművek / Zenehallgatás / Első osztály

Kodály Zoltán: Gergely-járás, részlet a gyermekkarból; Nyulacska – gyermekkar; Katalinka – gyermekkar; Bartók Béla: Gyermekeknek I./3. Szegény legény; I./12. Lác, lác, eszterlác; Bartók Béla: Mikrokozmosz – részletek; 44 hegedűduó – I. füzet – Párnástánc (Elvesztettem zsebkendőmet); Bárdos Lajos: Karácsonyi bölcsődal – vegyeskar; Adriano Banchieri: Állatok rögtönzött ellenpontja; Leopold Mozart: Gyermekszimfónia – részlet; W.A. Mozart: Esz-dúr kürtverseny III. tétel – részlet; Saint-Saëns: Az állatok farsangja – részletek; Csajkovszkij: Diótörő - Játék katonák indulója; Szőnyi Erzsébet: 21 énekes játék – Sípkészítő (Szólj síp); Névcúfolók- „Ádám kutya ül a hátán”

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az énekes anyaghoz kapcsolódó és az életkornak megfelelő, különböző stílusú, korú és műfajú zenék hallgatása;
- Cselekményes zenékben az egyes szereplők zenei ábrázolásának megfigyelése;
- Hangutánzások, hangszínek, ellentétek megfigyelése a hallgatott zenékben;
- A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, táncsal és/vagy szabad mozgás improvizációval;
- Befogadói készség: ráhangolódás a hallgatott zeneművekre;
- Emberi hangfajták (gyermek, női, férfihang) megfigyelése a tanult zenei anyagban;
- A hangszerek hangszínének megfigyelése a tanult zenei anyagban;
- A szóló és kórus, szólóhangszer és zenekar megkülönböztetése, megnevezése a tanult zenei anyagban.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Énekhang; gyermekkar; vegyeskar; zongoramű; kíséret; népdalfeldolgozás; zenekar; duó

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: zeneművek tartalma, irodalmi kapcsolatok.

Dráma és tánc: cselekményes programzenék, mese, meseszereplők, dramatizált megjelenítés, pl. bábozás, pantomim.

Vizuális kultúra: zenével kapcsolatos élmények vizuális megjelenítése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Képesek csendben, társaikkal együtt a zenét hallgatni, megfigyelésekkel tapasztalatokat szereznek, melyek esztétikai és egyszerű zenei elemzés alapjául szolgálnak.

Fejlődik hangszínhallásuk és formaérzékük.

Ismereteket szereznek a hangszerekről. Szívesen és örömmel hallgatják újra a meghallgatott zeneműveket.

TÉMAKÖR: Zenei ismeretek/ Ritmikai fejlesztés

Óraszám: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- érti a tempó és az egyenletes löktetés fogalmát;
- megkülönbözteti a mérőt és a ritmust;
- a testét hangszerként is használja;
- egyszerű ritmushangszereket használ.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- érzékeli és hangoztatja az egyenletes mérőt a tanult dalokban, zenei szemelvényekben
- érzékeli az ütemhangsúlyt;
- tapsolja a dalok, mondókák ritmusát;
- felismeri és hangoztatja a negyed, nyolcadpár, fél értékű ritmusokat, a negyed és a fél értékű szünetet, tájékozódik a 2/4-es ütemben, felismeri és használja az ütemvonalat, záróvonalat, az ismétlőjelet;
- mondókákat alkot, ritmusokat rögtönöz.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egyenletes mérő hangoztatása éneklés és esetenként zenehallgatás közben
- Zenei hangsúly érzékeltetése és reprodukciója
- Alapritmusok gyakorlása 2/4-es ütemben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban:
 - a zenei hangsúly érzékeltetésével,
 - mondókák, gyermekversek ritmusának hangoztatásával,
 - felelgetős ritmusjátékokkal,
 - ritmussorok rögtönzésével pl. egy szó vagy érzelem kifejezésére
- Ritmuskánon és osztinató gyakorlása egyszerű formában
- Alkotói készség:
 - rögtönzés dallammal, ritmussal,
 - ritmussorok alkotása változatos hangszínek használatával,
 - testhangszer és különböző hangkeltő eszközök és ritmushangszerek segítségével
- Egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése
- Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása
- Egyenletes löktetés, mérő
- Negyed, nyolcadpár, fél értékű kotta, a negyed és fél értékű szünet
- 2/4-es ütem
- Ütemmutató, hangjegy, szünet, vonal-vonalköz, pótvonat, ütemvonal, kezdőhang – záróhang
- Ritmikai kétszólamúság – osztinató, ritmuskánon

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Mérő; ritmus; szünet; ütem; ütemvonal; záróvonal; ismétlőjel, ütemmutató; ritmushangszer; rögtönzés; ötvonalas rendszer; vonal-vonalköz; pótvonat; kezdőhang - záróhang; gyors; lassú; osztinató, ritmuskánon

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Testnevelés és sport: mozgáskultúra fejlesztése

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Kreatívan részt vesznek a generatív (alkotó) játékokban és feladatokban.

Érzik az egyenletes löktetést, tartják a tempót, érzékelik a tempóváltozást.

A 2/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák.

A tanult zenei elemeket (ritmus) felismerik.

A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.

TÉMAKÖR: Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés

Óraszám: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- érzékeli a hangok egymásutánját, különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket, ezeket felismeri az őt körülvevő világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben;
- érti a különbséget a hangerő, hangszín, hangmagasság fogalmai között;
- rövid dallamsorokat rögtönöz;
- örömmel vesz részt az alkotói folyamatokban.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismeri, éneklés és alkalmazza a pentaton hangkészlet hangjait;
- a dalokat tanári segítséggel szolmizálva éneklés, kézjelekkel mutatja;
- a fenti hangkészletben különböző gyakorlati formákban használja, belső hallása fejlődik;
- megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét;
- a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor tudja változtatni hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően;
- különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket hallás után megfigyel és reprodukál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A hangerő, hangszín, hangmagasság változásainak megfigyelése és megnevezése a környező világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben;
- Magas és mély hangok megfigyelése a tanult dalokban;
- Hangszínek és ellentétes dinamikai szintek gyakorlása hangutánzással, felelgetős játékokkal;
- Belső hallás fejlesztése dallambújtatással;
- A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése;
- Kánon éneklése, gyakorlása egyszerű formában;
- Alkotói készség: Rövid dallamsorok rögtönzése pl. saját névre;
- A testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata egy szó vagy érzelem kifejezésére;
- A pentaton hangkészlet hangjainak ismerete kiegészülve az alsó „lá”-val;
- A pentaton hangkészlet kézjeleinek ismerete és

<p>kézjelről történő éneklése; – kánon éneklésmódjának elsajátítása.</p>	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Halk, hangos, hangmagasság, hangszín, hangerő, dallam, dallamsor, kánon</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Erkölcstan: türelem, tolerancia. Környezetismeret: természetünk és környezetünk hangjai, hangutánzás. Dráma és tánc: dalszövegekhez kapcsolódó dramatizált előadás, szabad mozgásos improvizáció. Vizuális kultúra: zenével kapcsolatos élmények vizuális megjelenítése.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról tanári segítséggel szolmizálva éneklük.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Zenei ismeretek/ Zenei írás, olvasás Óraszám: 6 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok) a kottában; – kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat; – érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel; – tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal; – képes egyszerű kottában tájékozódni; – megtapasztalja a relatív szolmizáció jellemzőit, illetve előnyeit. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK, JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A hallás után tanult dalok kottából való azonosításának előkészítése különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.); – A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; – A kottakép alapvető funkcionális elemeinek felismerése: ütemmutató, hangjegy, szünet, vonal – vonalköz, pótvonat, ütemvonal, kezdőhang-záróhang stb.; – A figyelem, az összpontosítás fejlesztése egyszerű zenei írás – olvasási feladatok segítségével; – A finommotorikus mozgások gyakorlása egyszerű zenei írás feladatok segítségével; – Negyed, nyolcadpár, fél értékű kotta, a negyed és fél értékű szünet grafikai képe és írása – Ütemvonal és záróvonal grafikai képe és írása; – A lá - szó - mi - ré-dó- alsó lá szolmizációs hangok leírása fokozatos bevezetéssel, különböző hangmagasságokban. 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Hangjegy, szolmizációs név, kézjel, betűjel, kettős ütem, záróvonal, ismétlőjel, vonalrendszer, vonal, vonalköz.</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p>	

Magyar nyelv és irodalom: jelek és jelrendszerek ismerete.

Vizuális kultúra: jelek, jelzések értelmezése.

Testnevelés és sport: mozgáskultúra fejlesztése: nagytesti mozgásoktól az apró mozgásokig.

Környezetismeret: tájékozódás térben, irányok.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta).

2. ÉVFOLYAM

AZ ÉNEK-ZENE TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 2. ÉVFOLYAMON:

- Az alapozás időszakát az első félévben sok játék és önfeledt éneklés jellemezze, mely megelőzi az ismeretek tanítását.
- A zenei elemek tudatosítása a második félévben kezdődik.
- Tanulják meg a gyermekjáték-dalokat és játsszanak a tanteremben, az udvaron, a folyosón – ahol csak hely és alkalom adódik rá. Alapvető fontosságú az egyenletes lüktetés érzetének kialakítása, és folyamatos gondozása.
- Ugyancsak folyamatos feladat az osztály hangzásának fejlesztése, egységessé tétele, és a tiszta intonáció kialakítása.
- A zenei írás-olvasás elsajátíttatása fokozatosan és folyamatosan történjen.
- A tanulók a megismert zeneműveket, átélt élményeiket szavakkal, rajzzal, tánccal és szabad mozgás improvizációval fejezzék ki.
- A magyar zenepedagógiai hagyományoknak megfelelően a fejlesztés alapja a pedagógus és a tanulók közös alkotó munkája.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Zeneművek/Énekes anyag	35
Zeneművek/Zenehallgatás	13
Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	7
Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	7
Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	6
Ismétlés	4
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR: Zeneművek/Énekes anyag

Óraszám: 35 óra

A fenntarthatóság témakörének megjelenése az énekes anyag feldolgozásában.

Életkori sajátosságoknak megfelelő gyermekdalok, gyermekjátékdalok, vagyis olyan zeneművek, melyek az életkornak megfelelő élethelyzetek zenei képét adják. Lehetőséget adnak játékra, különböző mozgásformák kitalálására, gyakorlására. A dalok elsősorban, de nem kizárólagosan pentaton hangkészletűek, figyelembe véve a gyermek hangterjedelmét is.

Zeneművek / Énekes anyag / Második osztály

Gyermekdalok, gyermekjátékdalok, mindennapi élethelyzetek, életképek

A gúnárom elveszett; A part alatt; Csillagoknak teremtője; Csömödéri; Egy kis malac; Egyszer egy királyfi; Elvesztettem zsebkendőmet; Ess, eső, ess; Este van már, nyolc óra; Harsa van a vízbe'; Hatan vannak a mi ludaink; Három éjjel, Hej, tulipán; Hej, vára vára; Hess, légy, ne szállj rám; Hol jártál, báránycám?; Hopp, Juliska; Hová mégy?; Isten éltesse, Péter, Pál!; Járom az új várnak; Kapitány úr megizente; Keresd meg a tút; Két krajcárom; Kis kece lányom; Kivirágzott a diófa; Kőketánc; Kodály – Weöres S.: Jön a kocsi; Láttál-e már valaha; Méz, méz, méz; Most viszik, most viszik; Nincs szebb állat, mint a lúd; Süssünk, süssünk valamit; Szélről legeljete; Széles az én kedvem ma; Ti csak esztek; Tivi - tovi tács; Tüzet viszek; Úszik a kácsa; Virágéknál ég a világ

Dalok alkalmakra, jeles napokra

Hull a pelyhes; Betlehembe, jer, pajtás!; A kis Jézus; Regöljünk, regöljünk; Ma van húsvét napja (Húsvétoló); Állj be, Berci katonának!; Még azt mondják nem illik; Járdányi Pál - Weöres Sándor: Tavaszköszöntő (Sándor napján); Járdányi Pál – Szőnyi Zoltán: Orgona ága; Serkenj fel, kegyes nép

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

– csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangj sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel,

- törekszik a tiszta intonációra;
- különböző hangerővel tud énekelni;
- a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;
- a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz;
- hangszerkíséretes dalokat énekel tanára vagy hangszeren játszó osztálytársa kíséretével;
- ismeri a tanult, énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangokat;
- kézzelről énekel;
- belső hallása fejlődik.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- emlékezetből énekel legalább 20 gyermekdalt;
- jó testtartással, helyes légzéssel, megfelelő tempóban, artikulálva énekel c' – d'' hangterjedelemben;
- elsajátítja a jól intonált, kifejező éneklés alapjait;
- alkotóként vesz részt gyermekjátékdalok előadásában;
- a gyermek a dalokban felfedezi önmagát, s így azonosulni tud velük;
- aktívan részt vesz az iskola vagy a helyi közösség hagyományos ünnepin.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Magyar gyermekdalok és népdalok hallás utáni megtanulása és éneklése
- A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával, mint egyenes testtartás, helyes légzés, artikuláció, szolmizációs kézzelről való éneklés.
- Az előadói készség fejlesztése tevékenységeken keresztül
- A befogadói készség fejlesztése hallás utáni daltanítás kapcsán
- A gyermeki világ felfedezése a tanult dalokban
- Évfolyamonként legalább 35 magyar gyermekdal és népdal hallás utáni ismerete
- A tanult dalokhoz kapcsolódó játékok elsajátítása
- **Egyenes testtartás, helyes légzés, artikuláció**
- A kézzel, mint jelrendszer ismerete
- Szolmizációs kézzelről való éneklés

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Népdal; gyermekjátékdal; körjáték; néptánc; hangszerkíséret; szolmizáció; kézzel

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szókincsbővítés, érthető szövegejtés, kifejező artikuláció.

Matematika: számfogalom erősítése.

Erkölcstan: szabálytudat erősítése.

Környezetismeret: természeti képek, évszakok, állatok.

Dráma és tánc: népi gyermekjátékok drámai történései, népdal és néptánc kapcsolata.

Vizuális kultúra: a népi tárgykultúra.

Testnevelés és sport: mozgás, helyes légzés, testtartás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanulók **20 népdalt és gyermekdalt elő tudnak adni** a kapcsolódó játékokkal **emlékezetből c'–d''** hangterjedelemben.

Csoportosan bátran, zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek.

TÉMAKÖR: Zeneművek/Zenehallgatás

Óraszám: 13 óra

A megadott művek egy része olyan terjedelmű, hogy az ének-zene óra keretei között csak részletek meghallgatására van mód. A zeneművek élményszerű bemutatását előzze meg az egyik legfontosabb pedagógiai eszköz, a *motiváció*. Ezt szolgálja a lehetőség szerinti koncertlátogatás, a zenékhez, dalokhoz kapcsolódó táncok, játékok megtanulása és a zenei előadások, zenés filmek videó felvételről történő megtekintése.

Erkel Ferenc: Himnusz; Kodály: Mész, méz, méz – gyermekkar; Hajnövesztő – gyermekkar; Csillagoknak teremtője – duett; Nagyszalontai köszöntő – gyermekkar; Bartók Béla: Cipósütés – gyermekkar; Gyermeknek I./1. Játszó gyermekek (Süssünk, süssünk valamit); I./4. Párnatánc (Elvesztettem zsebkendőmet); I./6.

Balkéztanulmány (Hej, tulipán); I./7. Játékdal (Keresd meg a tüt); I./17. Körtánc (Kis kece lányom); II./23.

Táncdal (Hopp, Juliska); II./27. Tréfa (A gúnárom elveszett); Bartók Béla: Mikrokozmosz – Mese a kis légyről;

Antonio Scandelli: A tyúk; A. Vivaldi: Négy évszak – Tél II. tétel; W.A. Mozart: Német táncok – Utazás szánon; Saint-Saëns: Az állatok farsangja – részletek; Rimszkij–Korszakov: Dongó; Muszorgszkij: Egy kiállítás képei – Kiscsibék tánca a tojáshejban; Állatos dalok; Betlehemes /A kis Jézus aranyalma

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- érzékeli és megnevezi a hangerő, hangszín, hangmagasság változásait, az őt körülvevő világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben;
- zenehallgatási élményekkel gazdagodik;
- megismeri az énekelve megtanult dalt, feldolgozás formájában is;
- képes asszociálni a hallott zenében megjelenített állatokra, életképekre;
- megismer több, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részletet;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a hallgatott zenét adott szempontok alapján megfigyeli, és ezekről tanári kérdések segítségével szóban beszámol;
- a zenei aktivitáson keresztül megtapasztalja a zenei befogadás örömet;
- felismeri a zongora hangját;
- felismeri és megkülönbözteti a gyermekkar és a vegyeskar hangzását;
- meg tudja különböztetni a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól;
- képzelete és kreatív gondolkodása fejlődik;
- képes az érzelmi azonosulásra;
- egyre hosszabb zenei részletekre képes figyelni;
- képes megérteni az zenék üzenetét;
- szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval – egyénileg, párban vagy csoportosan – kifejezi a zene által benne keltett érzéseket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az énekes anyaghoz kapcsolódó és az életkornak megfelelő, különböző stílusú, korú és műfajú zenék hallgatása;
- Cselekményes zenékben az egyes szereplők zenei ábrázolásának megfigyelése;
- Hangutánzások, hangszínek, ellentétek megfigyelése a hallgatott zenékben;
- A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval;
- Befogadói készség: ráhangolódás a hallgatott zeneművekre;
- Emberi hangfajták (gyermek, női, férfihang) megfigyelése a tanult zenei anyagban;
- A hangszerek hangszínének megfigyelése a tanult zenei anyagban;
- A szóló és kórus, szólóhangszer és zenekar megkülönböztetése, megnevezése a tanult zenei

anyagban.	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
Énekhang; gyermekkar; vegyeskar; zongoramű; kíséret; népdalfeldolgozás; zenekar; duó	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
Magyar nyelv és irodalom: zeneművek tartalma, irodalmi kapcsolatok. Dráma és tánc: cselekményes programzenék, mese, meseszereplők, dramatizált megjelenítés, pl. bábozás, pantomim. Vizuális kultúra: zenével kapcsolatos élmények vizuális megjelenítése.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
Képesek csendben, társaikkal együtt a zenét hallgatni , megfigyelésekkel tapasztalatokat szereznek, melyek esztétikai és egyszerű zenei elemzés alapjául szolgálnak. Fejlődik hangszínhallásuk és formaérzékük. Ismereteket szereznek a hangszerekről. Szívesen és örömmel hallgatják újra a meghallgatott zeneműveket.	

TÉMAKÖR: Zenei ismeretek/ Ritmikai fejlesztés	
Óraszám: 7 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK:	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	
<ul style="list-style-type: none"> – érti a tempó és az egyenletes löktetés fogalmát; – megkülönbözteti a mérőt és a ritmust; – a testét hangszerként is használja; – egyszerű ritmushangszereket használ. 	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – érzékeli és hangoztatja az egyenletes mérőt a tanult dalokban, zenei szemelvényekben – érzékeli az ütemhangsúlyt; – tapsolja a dalok, mondókák ritmusát; – felismeri és hangoztatja a negyed, nyolcadpár, fél értékű ritmusokat, a negyed és a fél értékű szünetet, tájékozódik a 2/4-es ütemben, felismeri és használja az ütemvonalat, záróvonalat, az ismétlőjelet; – mondókákat alkot, ritmusokat rögtönöz. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK,	
JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:	
<ul style="list-style-type: none"> – Egyenletes mérő hangoztatása éneklés és esetenként zenehallgatás közben – Zenei hangsúly érzékeltetése és reprodukciója – Alapritmusok gyakorlása 2/4-es ütemben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban: <ul style="list-style-type: none"> • a zenei hangsúly érzékeltetésével, • mondókák, gyermekversek ritmusának hangoztatásával, • felelgetős ritmusjátékokkal, • ritmussorok rögtönzésével pl. egy szó vagy érzelem kifejezésére – Ritmuskánon és osztinató gyakorlása egyszerű formában; – Alkotói készség: Rögtönzés dallammal, ritmussal, ritmussorok alkotása változatos hangszínek használatával, testhangszer és különböző hangkeltő eszközök és ritmushangszerek 	

<p>segítségével.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése; Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása – Egyenletes lüktetés, mérő – Negyed, nyolcadpár, fél értékű kotta, a negyed és fél értékű szünet – 2/4-es ütem – Ütemmutató, hangjegy, szünet, vonal-vonalköz, pótvonat, ütemvonal, kezdőhang – záróhang – Ritmikai kétszólamúság – osztinató, ritmuskánon 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Mérő; ritmus; szünet; ütem; ütemvonal; záróvonal; ismétlőjel, ütemmutató; ritmushangszer; rögtönzés; ötvonalas rendszer; vonal-vonalköz; pótvonat; kezdőhang - záróhang; gyors; lassú; osztinató, ritmuskánon</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Testnevelés és sport: mozgáskultúra fejlesztése</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Érzik az egyenletes lüktetést, tartják a tempót, érzékelik a tempóváltozást. A 2/4 és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák. A tanult zenei elemeket kottaképről felismerik.. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés Óraszám: 7 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – érzékeli a hangok egymásutánját, különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket, ezeket felismeri az őt körülvevő világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben; – érti a különbséget a hangerő, hangszín, hangmagasság fogalmai között; – rövid dallamsorokat rögtönöz; – örömmel vesz részt az alkotói folyamatokban. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megismeri, éneklés és alkalmazza a pentaton hangkészlet hangjait; – a dalokat tanári segítséggel szolmizálva éneklés, kézjelekkel mutatja; – a fenti hangkészletben különböző gyakorlási formákban használja, belső hallása fejlődik; – megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét; – a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor tudja változtatni hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően; – különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket hallás után megfigyel és reprodukál. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK, JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A hangerő, hangszín, hangmagasság változásainak megfigyelése és megnevezése a környező világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben; – Magas és mély hangok megfigyelése a tanult dalokban; – Hangszínek és ellentétes dinamikai szintek gyakorlása hangutánzással, felelgetős játékokkal; – Belső hallás fejlesztése dallambújtatással; – A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése; 	

<ul style="list-style-type: none"> – Kánon éneklése, gyakorlása egyszerű formában; – Alkotói készség: Rövid dallamsorok rögtönzése pl. saját névre; – A testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata egy szó vagy érzelem kifejezésére; – A pentaton hangkészlet hangjainak ismerete kiegészülve az alsó „lá”-val; – A pentaton hangkészlet kézjeleinek ismerete és kézjelről történő éneklése; – kánon éneklésmódjának elsajátítása. 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:</p>	
<p>Halk, hangos, hangmagasság, hangszín, hangerő, dallam, dallamsor, kánon</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p>	
<p>Erkölcstan: türelem, tolerancia.</p>	
<p>Környezetismeret: természetünk és környezetünk hangjai, hangutánzás.</p>	
<p>Dráma és tánc: dalszövegekhez kapcsolódó dramatizált előadás, szabad mozgásos improvizáció.</p>	
<p>Vizuális kultúra: zenével kapcsolatos élmények vizuális megjelenítése</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

<p>TÉMAKÖR: Zenei ismeretek/ Zenei írás, olvasás</p>
<p>Óraszám: 6 óra</p>
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK:</p>
<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p>
<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p>
<ul style="list-style-type: none"> – megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok) a kottában; – kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat; – érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható.
<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p>
<ul style="list-style-type: none"> – tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel; – tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal; – képes egyszerű kottában tájékozódni; – megtapasztalja a relatív szolmizáció jellemzőit, illetve előnyeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A hallás után tanult dalok kottából való azonosításának előkészítése különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.);
- A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;
- A kottakép alapvető funkcionális elemeinek felismerése: ütemmutató, hangjegy, szünet, vonal – vonalköz, pótvonat, ütemvonal, kezdőhang-záróhang stb.;
- A figyelem, az összpontosítás fejlesztése egyszerű zenei írás – olvasási feladatok segítségével;
- A finommotorikus mozgások gyakorlása egyszerű zenei írás feladatok segítségével;
- Negyed, nyolcadpár, fél értékű kotta, a negyed és fél értékű szünet grafikai képe és írása
- Ütemvonal és záróvonal grafikai képe és írása;
- A lá - szó - mi - ré-dó- alsó lá szolmizációs hangok leírása fokozatos bevezetéssel, különböző hangmagasságokban

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Hangjegy

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: jelek és jelrendszerek ismerete.

Vizuális kultúra: jelek, jelzések értelmezése.

Testnevelés és sport: mozgáskultúra fejlesztése: nagytesti mozgásoktól az apró mozgásokig.

Környezetismeret: tájékozódás térben, irányok.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta).

A megismert ritmikai elemeket tartalmazó **ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.**

A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid **dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és tanári segítséggel szolmizálva éneklük.**

3. ÉVFOLYAM

AZ ÉNEK-ZENE TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 3. ÉVFOLYAMON:

- A harmadik és negyedik évfolyamokon fő feladat az első és második osztályban megszerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése, mélyítése elsősorban élményszerű és játékos módon.
- A tanulók e nevelési – oktatási szakasz végére a dalokat tisztán, stílusosan, magabiztosan, örömmel énekelik.
- A tanulók az énekelt dalok meghatározott zenei elemeit megfigyelik, tanári rávezetéssel tudatosítják, felismerik kottaképről, és tanári segítséggel reprodukálják. A zenei elemeket, a ritmikai, dallami, és hallási készségeket improvizációs és kreatív játékos feladatokkal gyakorolják (ritmusvariáció, ritmustelefon, osztinató)
- A különböző karaktereket a tanult dalokban, zeneművekben megfigyelik, majd testhangszerekkel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás, kopogás a padon) és saját, otthon készített hangzó eszközökkel reprodukálják.
- A tanulók a hangszerekkel lehetőség szerint többféle formában is találkoznak, elsősorban a hallgatott zenékben figyelik meg, de élőben is találkoznak velük zenei előadásokon, koncerteken. A maguk által készített hangkeltő eszközöket pedig improvizációs, játékos feladatokban használják.
- A tantárgyi fejlesztés eredményeképpen magasabb szintre jut előadói, zenei befogadói és alkotói készségük.
- A zenehallgatáskor átélt élményeiket szóval, rajzzal, tánccal és szabad mozgás improvizációval fejezik ki. A hallgatott zenékben felismerik a tanult zenei elemeket, karaktereket.
- Megvalósítandó cél továbbá, hogy a tanár változatos motivációs technikákkal segítséget nyújtson a tanulónak abban, hogy a zeneműveken keresztül rátaláljon önmagára.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Zeneművek / Énekes anyag	35+4
Zeneművek / Zenehallgatás	13
Zenei ismeretek / Ritmikai fejlesztés	6
Zenei ismeretek / Hallásfejlesztés	6
Zenei ismeretek / Zenei írás, olvasás	8
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR: Zeneművek / énekes anyag

Óraszám: 35+4 óra

A fenntarthatóság témakörének megjelenése az énekes anyag feldolgozásában.

A dalok és zeneművek megadott listája a tanár egyéni választása szerint, a tananyag 25 százalékával bővíthető

Zeneművek / Énekes anyag / Harmadik osztály

Életképek

Anyám, édesanyám; Elmentem a piacra; Ettem szőlőt; Én elmentem; Gólya, gólya, gilice, Hej, Jancsika; Itt ül egy kis kosárba; Kis kertemben uborka; Szántottam gyöpöt; Úgy tetszik, hogy; Volt nekem egy kecském

Párosítók--- >Leányok, legények

Cickom, cickom; Csipkefa bimbója; Két szál pünkösdrózsa ; Kis kece lányom

Táncnóták-□Táncos dalok

Erdőn járóznak a lányok; Három éjjel; Ég a gyertya, ha meggyújtják

Tréfás dalok

A faragószék nótája; Egy kis kertet keríték – D150; Fáj a kutyámnak a lába; Fut a kicsi kordé; Három szabó legények; Megfogtam egy szúnyogot; Összegyűltek, összegyűltek az újfalvi lányok; S a te fejed akkora; Szélről legeljettek; Télen nagyon hideg van; Ugyan édes komámasszony
„Mesés” dalok

Elszaladt a kemence; Zöld erdőben a tücsök; Virágéknál ég a világ
Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Erkel Ferenc – Himnusz; Kodály Zoltán-Gazdag Erzs: Ezüst szánkót hajt a dér; Betlehem kis falucskába; Csordapásztorok; Adjon az Úristen; Gábor Áron rézágyúja; Kodály Zoltán– Weöres Sándor: Buba éneke; Már megjöttünk ez helyre (Népdal – Károlyi Amy); Elhozta az Isten

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési oktatási szakasz végére:

- csoportosan vagy önállóan életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra,
- a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban táncokban dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz.
- hangterjedelme túllép az oktávon

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- emlékezetből énekel legalább 20 dalt (15 népzenei és 5 műzenei szemelvény)
- a gyermek a dalokban megtalálja önmagát, s így azonosulni tud velük.
- a népdalokat csokorba szedve is éneklük.
- előadó készsége tovább fejlődik,
- ismer a tanult magyar népdalokhoz tartozó népszokásokat,
- aktívan részt vesz az iskola hagyományos ünnepein,
- érzékeli a lineáris és vertikális történéseket a zenében.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Magyar népdalok hallás utáni megtanulása;
- A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával, mint egyenes testtartás, helyes légzés és artikuláció;
- A tanult magyar népdalok meghallgatása tanári előadásban, táncchízi zenében és feldolgozott formában, melyek példája nyomán törekszik az autentikus előadásra;
- Az interpretáció élménnyé mélyítése a dalokhoz kapcsolódó játékok, táncok, dramatizált előadások és élő hangszerkísérek segítségével;
- Az éneklés hangterjedelmének bővítése az oktávon túlra;
- Előadói készség: az éneklés örömeinek megtalálása előadóként; a tevékenységközpontúság elősegítése;
- Befogadói készség: új dalok megismerésével felfedezni a dalok megismerésének örömét; új dalok tanulásakor felfedezni a dalok megismerésének örömét; a képzelet használatának szorgalmazása a zeneművek befogadása közben;

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Légzéstechnikai gyakorlatok
- Népzenei felvételek, tanári előadások, autentikus előadások, felvételek hallgatása
- Dalokhoz kapcsolódó játékok, táncok, dramatizált előadások, hangszeres bemutatók, hangszerkísérek.
- Dalok játéka kiszámolóval, udvari körjátékok
- Előadói készség: az éneklés örömeinek megtalálása előadóként; a tevékenységközpontúság elősegítése;
- Osztály előtti éneklés, szólóban párban, kis csoportokban, játékokban
- Új műdalok, népdalok, helyi: bősörményi, hajdúsági népdalok tanulása... értékeink, kincseink megismerése
- Motiválás különböző ünnepeken, rendezvényekre való készülődésben, szólóban, kórusban való aktív részvétellel.

- Alkotói készség: aktív részvétel szorgalmazása az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozásának segítése;
- Évfolyamonként legalább 40 gyermekjátékdal, népdal megismerése – ezt írtuk közös megegyezéssel;
- A dalokhoz kapcsolódó játékok, a jeles napokhoz kapcsolódó hagyományok megismerése;
- A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése;
- A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése.

- A dalokhoz kapcsolódó játékok, a jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódó hagyományok megismerése, eljátszása
- A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése,
- Gyűjtőmunka: kifejezések jelentése, képek gyűjtése, vetítése
- Hangfelvételek hallgatása, dalok különböző előadásmódokban, feldolgozásban

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Tempo giusto, magyar népszokások, jeles napok, táncház, műdal, párosító népdalok

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szókincs bővítése, érthető szövegejtés, kifejező artikuláció.

Dráma és tánc: népdal és néptánc kapcsolata, népszokások dramatizált előadása, helyi népszokások, hajdúsági népdalok, néptáncok, hajdúböszörményi népdalok

Természetismeret: dalok ÖKO jeles napokra: víz világnapjára...

Vizuális kultúra: a népi tárgykultúra jellemző példáinak ismerete.

Testnevelés és sport: mozgás, helyes légzés, testtartás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanulók 20 dalt (15 népzenei és 5 műzenei szemelvény) el tudnak énekelni emlékezetből a-e' hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan.

A népdalokat csokorba szedve is éneklük.

Csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek a dalok élményekből kiinduló, szövegtartalmat kifejező megszólaltatásával.

Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni.

Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon).

Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban.

TÉMAKÖR: Zeneművek / zenehallgatás

Óraszám: 13 óra

A megadott művek egy része olyan terjedelmű, hogy az ének-zene óra keretei között csak részletek meghallgatására van mód. A zeneművek élményszerű bemutatását előzze meg az egyik legfontosabb pedagógiai eszköz, a motiváció, melyhez hozzátartozik a lehetőség szerinti koncertlátogatás, a Lényeges a zenei anyagok minél élményszerűbb, a zenéhez, dalokhoz kapcsolódó táncok, játékok megtanulása és a zenei előadások, zenés filmek videó felvételről történő megtekintése.

Kodály Zoltán: Bicinia Hungarica – Volt nekem egy kecském; Túrót eszik a cigány – gyermekkar, részlet (Csipkefa bimbója), Pünkösdlő – gyermekkar, részlet (Elhozta az Isten); Hány János – A császári udvar bevonulása; Napóleon csatája; Sej, Nagyabonyban; Székely fonó: Kitrákotty mese

Bartók Béla: Gyermeknek I./5. Játék (Cickom, cickom); I./17. Körtánc (Kis kece lányom); II./ 29.

Ötfokú dallam (Anyám, édesanyám) Bartók Béla: Mikrokozmosz – II./95. A kertemben uborka; 44 hegedűduó – II. füzet- Szúnyogtánc (Megfogtam egy szúnyogot); III. füzet Párosító (Ugyan édes komámasszony)

Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa – Itt ül egy kis kosárba'; Ugyan, édes komámasszony; Elszaladt a kemence; Egy boszorka van, Szegény Bodri! - gyermekkar (Fáj a kutyámnak a lába)

Josquin: A tücsök

Leopold Mozart: Gyermekszimfónia - részlet

Decsényi János: Kati dalai – Virágéknál ég a világ

Csajkovszkij: Diótörő- Kínai tánc, Orosz tánc

Johann Strauss: Tik-Tak polka

Ránki György: Pomádé király új ruhája I. szvit III. tétel; „Munkában a szemfényvesztők, készül a csodaruha”

Leonard Bernstein: Divertimento – pulyka tánc

Szokolay Sándor: Hüvelyk Matyi

Decsényi János: Kati dalai – Virágéknál ég a világ – ide tenném, időrend

Betlehemes / Csordapásztorok

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- zenehallgatási élményekkel gazdagodik;
- további zongoradarabokban ismer rá a tanult dalokra;
- népdalfeldolgozásokat hall zenekari kísérettel;
- megismerkedik a zenében alkalmazható humorral;
- ismerete gazdagodik a különböző stílusban írott zeneművek meghallgatása által;
- megismer több, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részletet;
- megismerkedik a szimfonikus zenekar főbb hangszereivel (hegedű, cselló, fuvola, oboa, klarinét, kürt, trombita);
- megismerkedik a zenében alkalmazott humorral.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- meg tudja különböztetni a népdalfeldolgozásokat az egyéb szimfonikus művektől;
- megkülönbözteti a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól;
- képzelete és kreatív gondolkodása fejlődik;
- képes az érzelmi azonosulásra;
- egyre hosszabb zenei részletekre képes figyelni;
- kialakul a többirányú figyelem készsége, a lineáris és a vertikális történések érzékelése.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A hangszerek hangszínének megfigyeltetése a tanult zenei anyagban;
- Különböző stílusú, korú és műfajú zenék hallgatása a gyermekvilág és mesék témájában;
- Az egyes szereplők zenei ábrázolásának megfigyelése a cselekményes zenében;
- Hangutánzások, hangszínek, ellentétek megfigyelése a hallgatott zenékben;
- A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval;
- Zenei befogadói készség: a hallgatott zenék folyamatainak követése: hasonlóságok, különbségek, variációk megfigyelése a tanuló képzeletének aktív részvétele a zeneművek befogadásában; egy-egy zenemű befogadásának segítése motivációs zenei játékokkal; a zenei befogadás mikéntjének megtapasztalása a zenei aktivitáson keresztül;
- Zenei befogadói készség fejlődése;

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Zenei programok, koncertek, előadások látogatása
- Élménybeszámolók a zene kapcsán
- A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval
- Fantáziarajz
- Egy-egy zenemű befogadásának segítése motivációs zenei játékokkal; a zenei befogadás mikéntjének megtapasztalása a zenei aktivitáson keresztül
- Zenei TOTÓ
- Alkotói készség: aktív részvétel az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozása; a zeneművek eljátszása dramatizált előadással, osztály előtti dramatizálás

<ul style="list-style-type: none"> – Alkotói készség: aktív részvétel az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozása; a zeneművek eljátszása dramatizált előadással; – A gyermekkar, vegyeskar, szólóhangszer és a zenekar hangzásának azonosítása; – A zeneművekhez tartozó mesék, zenei programok megismerése; – A zenei kifejezés művészi megvalósítása változatainak megismerése; – Ismeretek szerzése hiteles előadóktól a dalok stílusos előadásához. 	<ul style="list-style-type: none"> – A zeneművekhez tartozó mesék, zenei programok megismerése; bábelőadás, koncertek vetítése, látogatása – Ismeretek szerzése hiteles előadóktól a dalok stílusos előadásához, gyűjtőmunka
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Zenei téma, kíséret, kórusok típusai, zenés mese, gyermekopera, balett

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: memória fejlesztése a tanult szövegeken keresztül.

Természetismeret: zenehallgatás ÖKO jeles napokra

Erkölcstan: zeneművek erkölcsi tartalma, üzenete, viselkedési normák a zeneművekben.

Dráma és tánc: tánc és szabad mozgás, improvizáció, dramatizált előadás.

Vizuális kultúra: zenei tartalmak vizuális megjelenítése.

Zenei téma, kíséret, kórusok típusai, zenés mese, gyermekopera, balett.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől.

Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszertípusokat.

Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) meg tudják fogalmazni. Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk.

Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket.

TÉMAKÖR: Zeneművek / ritmikai fejlesztés

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri a páros és a páratlan lüktetést;
- az ütemhangsúlyokat mozgással érzékelteti;
- aktívan részt vesz az alkotói folyamatokban.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a 4/4-es ütemet, valamint az egész értékű kottát és az egyedül álló nyolcadot, azok szüneteivel;
- megkülönbözteti a páros és páratlan lüktetést;
- felismeri és hangoztatja a szinkópát
- ritmizálva szólaltat meg mondókákat, gyermekverseket;
- egyszerű ritmussorokat rögtönöz.

– FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Egyenletes lüktetés hangoztatása éneklés közben;
- Ütemhangsúlyok mozgással történő érzékeltetése;
- Ritmikai többszólamúság alkalmazása ritmuskánonokkal;
- Összetett ritmusok gyakorlása páros és

– JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egyenletes lüktetés hangoztatása, mutatása, lépegetés, menetelés közben, éneklés közben
- Ritmuskánonok
- Ritmus visszhang,(tapsolással, koppintással, ritmushangszerekkel,
- Dallamvisszhang,

páratlan metrumú ütemekben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban:

- a zenei hangsúly érzékeltetésével,
 - mondókák, gyermekversek ritmusának hangoztatásával,
 - felelgetős ritmusjátékokkal,
 - ritmusvariációval,
 - osztinatóval,
 - befejezés rögtönzésével egyszerű ritmussorokhoz
- Alkotói készség: Egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése; Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása; Rögtönzés dallammal, ritmussal; Ritmussorok alkotása változatos hangszíneket használva, testhangok és különböző hangkeltő eszközök, és ritmushangszerek segítségével;
- szinkópa,
 - egyedül álló nyolcad és szünete,
 - egész értékű kotta és szünete,
 - 4/4 –es ütemfajta.

– Összetett ritmusok gyakorlása páros és páratlan metrumú ütemekben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban:

- mondókák, kiszámolók, gyermekversek ritmusának hangoztatásával,
 - felelgetős ritmusjátékokkal,
 - ritmusvariációval,
 - osztinatóval,
 - befejezés rögtönzésével egyszerű ritmussorokhoz
- Alkotói készség: egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése
- Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása
- Rögtönzés dallammal, ritmussal,
- Ritmuszenekar
- Szinkópa tanításakor szógyűjtés, szinkópa mondóka
- Variációk adott értékű ütemekre

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Ritmusok neve, szünetek neve és gyakorló neve, szinkópa

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: mondatszerkezetek – kérdés és felelet.

Matematika: ütemmutató-törtek

Dráma és tánc: önkifejezés erősítése, néptánc.

Vizuális kultúra: vizuális jelek és jelzések használata.

Testnevelés és sport: mozgáskoordináció

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban.

Képesek ritmusvariációt, ritmussort alkotni. A 2/4 és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák.

A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.

TÉMAKÖR: Zeneművek / hallásfejlesztés

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;
- különböző dinamikai szinteken tud énekelni;
- a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;
- énekel a pentaton hangsorban;
- énekel a hétfokú hangsorban;

- a tanult énekelt zenei anyagot tanári vezetéssel el tudja énekelni kézjelezve és szolmizálva.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismeri, énekli és alkalmazza a felső dó, alsó lá és alsó szó hangokat;
- megfigyel és hallás után reprodukál különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket;
- a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően tudja változtatni.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A tudatosított zenei elemek gyakorlása minél több kontextusban;
- Belső hallás fejlesztése dallambújtatással;
- A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése;
- Kánonok éneklése, gyakorlása;
- A dallam és szöveghangsúly összefüggéseinek megfigyelése;
- Alkotói készség: különböző karakterű dallamválasz rögtönzése egyszerű dallamsorokhoz; testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata, eltérő karakterek kifejezésére;
- A pentaton hangkészlet kiegészül az alsó szó és a felső dó hanggal;
- Különböző karakterű hangszínek, dinamikai szintek megfigyelése és azonosítása a tanult dalokban, zeneművekben;

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Dallambújtatás
- Rádiójáték
- Köszönések, búcsúzások dallamvisszhanggal
- Dallamvisszhang
- Beéneklések, szolmizációs gyakorlatok, kézjelezés
- A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése
- Kánonok éneklése, gyakorlása:
 - kis csoportokban körben állva,
 - padsorokkal karmesterrel,
 - párban, csoportokban több szólamban,
 - kórusban
- Alkotói készség: különböző karakterű dallamválasz rögtönzése egyszerű dallamsorokhoz; testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata, eltérő karakterek kifejezésére
- Pentaton hangkészlet kiegészül alsó szó, és felső dó hanggal
- Hangoszlop, hangsor hangjai, kézjelről történő éneklése, hangszerkísérettel,
- Különböző karakterű hangszínek, dinamikai szintek megfigyelése és azonosítása a tanult dalokban, zeneművekben
- Véleménynyilvánítás: Melyik hangszín tetszik a legjobban?

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Zenei mondat, kérdés, felelet, memória, néma éneklés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: memóriafejlesztés, hangszín, hangerő.

Matematika: elemző képesség fejlesztése.

Dráma és tánc: tánc és szabad mozgás, improvizáció, dramatizált előadás.

Vizuális kultúra: zenei élmények vizuális megjelenítése.

Kreativitás, manuális készség fejlesztése

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről, vagy betűkottából

előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni.

Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon).

A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta).

Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról és csoportosan.

A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.

A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid **dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálják tanári segítséggel**

TÉMAKÖR: Zeneművek / zenei írás-olvasás

Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok) a kottában;
- kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat;
- érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel;
- tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal;
- elmélyültebb lesz alapvető tájékozottsága a kottában;
- megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét;
- a hallás után tanult dalokat képes a kottakép alapján azonosítani és a kottában követni;
- a kottában felismeri a tanult új ritmusképleteket és dallamhangokat;
- helyesen használja a szolmizációs hangokat és neveket különböző intonációs és hangképző gyakorlatoknál, hallásfejlesztésnél.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A hallás után tanult dalok kottából való azonosítása különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.);
- A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;
- A tanult új ritmikai elemek megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;
- A tanult dallamhangok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;
- Egyszerű, rövid írás – olvasási feladatok a tanult új ritmikai elemek és dallamhangok alkalmazásával;
- A figyelem, az összpontosítás fejlesztése a fenti feladatok segítségével;
- A finommotorikus mozgások fejlesztése az egyszerű, rövid írás feladatok segítségével;
- A leírt kottakép visszaéneklése a zenei olvasás fejlesztésére;
- Rövid dallamok éneklése a tanult hangok alkalmazásával, a zenei olvasás fejlesztésére;

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Dallamvonal rajzolás
- Egyszerű, rövid írás – olvasási feladatok a tanult új ritmikai elemek és dallamhangok alkalmazásával
- Ritmusfelismerés-Ritmus TOTÓ
- Rövid írás feladatok az új ritmikai elemek, dallamok alkalmazásával
- A leírt kottakép visszaéneklése a zenei olvasás fejlesztésére
- Rövid dallamok éneklése a tanult hangok alkalmazásával, a zenei olvasás fejlesztésére
- Felismerő kottaolvasás segítése a tanult dalok szolmizált, kézjelezett éneklése után
- A tanult ritmusok, kották, szünetek grafikai

<ul style="list-style-type: none"> – Felismerő kottaolvasás segítése a tanult dalok szolmizált, kézjelezett éneklése után; – A mozgó dó hang szerepének megfigyelése az írás és az olvasás során; – Szinkópa – Egyedül álló nyolcad és szünete grafikai képe és írása; – Egész értékű kotta és szünetének grafikai képe és írása; – A 4/4 –es ütemfajta grafikai képe és írása; – Dó’ – lá – szó – mi – ré – dó – lá, - szó, hangok a kottában; 	<p>képe és írása</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kép-kotta társítása, – Kétkezes ritmussorok
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: A ritmusok neve és gyakorló neve, a dallami elemek szolmizációs neve, kézjele, betűjele.</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika: halmazok, számsorok, ütemmutató-törtek Vizuális kultúra: vizuális jelek és jelzések használata.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni. Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon). A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta). Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról és csoportosan. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálják tanári segítséggel.</p>	

4. ÉVFOLYAM

AZ ÉNEK-ZENE TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 4. ÉVFOLYAMON:

- A negyedik évfolyamon fő feladat az első, második, harmadik osztályokban megszerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése, mélyítése elsősorban élményszerű és játékos módon.
- A tanulók e nevelési – oktatási szakasz végére a dalokat tisztán, stílusosan, magabiztosan, örömmel énekelik.
- A tanulók az énekelt dalok meghatározott zenei elemeit megfigyelik, tanári rávezetéssel tudatosítják, felismerik kottaképről, és tanári segítséggel reprodukálják. A zenei elemeket, a ritmikai, dallami, és hallási készségeket improvizációs és kreatív játékos feladatokkal gyakorolják (ritmusvariáció, ritmustelefon, osztinató)
- A különböző karaktereket a tanult dalokban, zeneművekben megfigyelik, majd testhangszerekkel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobantás, kopogás a padon) és saját, otthon készített hangzó eszközökkel reprodukálják.
- A tanulók a hangszerekkel lehetőség szerint többféle formában is találkoznak, elsősorban a hallgatott zenékben figyelik meg, de élőben is találkoznak velük zenei előadásokon, koncerteken. A maguk által készített hangkeltő eszközöket pedig improvizációs, játékos feladatokban használják.
- A tantárgyi fejlesztés eredményeképpen magasabb szintre jut előadói, zenei befogadói és alkotói készségük.
- A zenehallgatáskor átélt élményeiket szóval, rajzzal, tánccal és szabad mozgás improvizációval fejezik ki. A hallgatott zenékben felismerik a tanult zenei elemeket, karaktereket.
- Megvalósítandó cél továbbá, hogy a tanár változatos motivációs technikákkal segítséget nyújtson a tanulónak abban, hogy a zeneműveken keresztül rátaláljon önmagára.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Zeneművek / Énekes anyag	35+4
Zeneművek / Zenehallgatás	13
Zenei ismeretek / Ritmikai fejlesztés	6
Zenei ismeretek / Hallásfejlesztés	6
Zenei ismeretek / Zenei írás, olvasás	8
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR: Zeneművek / énekes anyag

Óraszám: 35+4 óra

A fenntarthatóság témakörének megjelenése az énekes anyag feldolgozásában.

Zeneművek / Énekes anyag / Negyedik osztály

Életképek

A juhásznak; Badacsonyi szőlőhegyen; Béres legény; Bogojai legények; Ábécédé; Falu végén; Gyéren vettem kenderkémet; Kelj fel juhász; Kihajtottam; Molnárlegény voltam én, PásztoreMBER vígan él; Sárga csikó, Szánt a babám

Párosítók-□□Leányok, legények

Azt hallottam; Csillag Boris; Elvesztettem páromat; Hej, Vargáné; Jaj, de szépen esik az eső; Kocsi, szekér; Komáromi kisleány; Széles a Duna; Szép szatmári lányok; Új a csizmám; Zörög a kocsi

Állatos dalok

A macskának négy a lába, Az árgyélus kismadár, Debrecenbe kéne menni; Egy nagyorrú bolha; Házasodik a tücsök; Kis kacska fürdik

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Erkel Ferenc: Himnusz; Luca, Luca; Karácsonyi pásztortánc; Mennyből az angyal; Üdvözlégy, kis Jézuska; Farsang három napjába; Ez ki háza, ki háza?, Huszárgyerek, huszárgyerek; Most szép lenni katonának; A pünkösdsnek jeles napján

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési oktatási szakasz végére:

- csoportosan vagy önállóan életkorának és hangji sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra,
- a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban táncokban dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz.
- hangterjedelme túllép az oktávon

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- emlékezetből énekel legalább 40 magyar népdalt
- emlékezetből énekli a Himnuszt,
- a gyermek a dalokban megtalálja önmagát, s így azonosulni tud velük.
- a népdalokat csokorba szedve is éneklük.
- előadó készsége tovább fejlődik,
- ismer a tanult magyar népdalokhoz tartozó népszokásokat,
- aktívan részt vesz az iskola hagyományos ünnepein,
- érzékeli a lineáris és vertikális történéseket a zenében.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Magyar népdalok hallás utáni megtanulása;
- A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával, mint egyenes testtartás, helyes légzés és artikuláció;
- A tanult magyar népdalok meghallgatása tanári előadásban, táncos zenében és feldolgozott formában, melyek példája nyomán törekszik az autentikus előadásra;
- Az interpretáció élménnyé mélyítése a dalokhoz kapcsolódó játékok, táncok, dramatizált előadások és élő hangszerkísérek segítségével;
- Az éneklés hangterjedelmének bővítése az oktávon túlra;
- Előadói készség: az éneklés örömeinek megtalálása előadóként; a tevékenységközpontúság elősegítése;
- Befogadói készség: új dalok megismerésével felfedezni a dalok megismerésének örömeit; új dalok tanulásakor felfedezni a dalok megismerésének örömeit; a képzelet használatának szorgalmazása a zeneművek befogadása közben;
- Alkotói készség: aktív részvétel szorgalmazása az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozásának segítése ;
- Évfolyamonként legalább 40 gyermekjátékdal, népdal megismerése – ezt

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Légzéstechnikai gyakorlatok
- Népzenei felvételek, tanári előadások, autentikus előadások, felvételek hallgatása
- Dalokhoz kapcsolódó játékok, táncok, dramatizált előadások, hangszeres bemutatók, hangszerkísérek
- Dalok játéka kiszámolóval, udvari körjátékok
- Előadói készség: az éneklés örömeinek megtalálása előadóként; a tevékenységközpontúság elősegítése
- Osztály előtti éneklés, szólóban párban, kis csoportokban, játékokban...
- Új műdalok, népdalok, helyi: böszörményi, hajdúsági népdalok tanulása...értékeink , kincseink megismerése
- Motiválás különböző ünnepeken, rendezvényekre való készülődésben, szólóban, kórusban való aktív részvétellel.
- A dalokhoz kapcsolódó játékok, a jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódó hagyományok megismerése, eljátszása

<p>írtuk közös megegyezéssel;</p> <ul style="list-style-type: none"> – A dalokhoz kapcsolódó játékok, a jeles napokhoz kapcsolódó hagyományok megismerése; – A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése; – A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> – A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése, – Gyűjtőmunka: kifejezések jelentése, képek gyűjtése, vetítése – Hangfelvételek hallgatása, dalok különböző előadásmódokban, feldolgozásba
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Tempo giusto, magyar népszokások, jeles napok, táncművészet</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: szókincs bővítése, érthető szövegejtés, kifejező artikuláció. Természetismeret: dalok ÖKO jeles napokra, víz világnapjára, a Föld napjára.. Dráma és tánc: népdal és néptánc kapcsolata, népszokások dramatizált előadása hajdúsági népdalok, néptáncok, hajdúböszörményi népdalcsoportok Vizuális kultúra: a népi tárgykultúra jellemző példáinak ismerete. Testnevelés és sport: mozgás, helyes légzés, testtartás.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A tanulók 40 dalt (30 népzenei és 10 műzenei szemelvény) el tudnak énekelni emlékezetből a-e” hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan. A népdalokat csokorba szedve is éneklik. Csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek a dalok élményekből kiinduló, szövegtartalmat kifejező megszólaltatásával. Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjéről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni. Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon). Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Zeneművek / zenehallgatás Óraszám: 13 óra A megadott művek egy része olyan terjedelmű, hogy az ének-zene óra keretei között csak részletek meghallgatására van mód. A zeneművek élményszerű bemutatását előzze meg az egyik legfontosabb pedagógiai eszköz, a <i>motiváció</i>, melyhez hozzátartozik a lehetőség szerinti koncertlátogatás, a Lényeges a zenei anyagok minél élményszerűbb, a zenéhez, dalokhoz kapcsolódó táncok, játékok megtanulása és a zenei előadások, zenés filmek videó felvételről történő megtekintése. Erkel Ferenc: Himnusz Népzenei felvételek eredeti előadásban (Magyar népzene sorozat) Kodály Zoltán: Háry János – részletek – Ábécédé, A juhász – gyermekkar; Villó – gyermekkar, részlet (Ez ki háza); Pünkösdlő – gyermekkar, részlet (A pünkösdeknek) Bartók Béla: Gyermekeknek I./11. Elvesztettem páromat; II./ 22. Debrecenbe kéne menni; II./ 37. Kanásznóta (Házasodik a tücsök) Bartók Béla: Mikrokozmosz - Dallam ködgomolyban Bárdos Lajos: Kocsi, szekér - vegyeskar Clément Janequin: A madarak éneke W.A. Mozart: Gyermekjáték – dal W.A. Mozart: Esz-dúr zongoraverseny K. 271 "Jeunehomme" III. tétel - részlet Csajkovszkij: Diótörő – Csokoládé tündér tánca Muszorgszkij: Egy kiállítás képei - Baba Yaga kunyhója Bizet: Carmen – gyermekkar (Mi is jöttünk felvonulni) Rossini: Macska – duett Prokofjev: Péter és a farkas - részletek</p>

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- zenehallgatási élményekkel gazdagodik;
- további zongoradarabokban ismer rá a tanult dalokra;
- népdalfeldolgozásokat hall zenekari kísérettel;
- megismerkedik a zenében alkalmazható humorral;
- ismerete gazdagodik a különböző stílusban írott zeneművek meghallgatása által;
- megismer több, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részletet;
- megismerkedik a szimfonikus zenekar főbb hangszereivel (hegedű, cselló, fuvola, oboa, klarinét, kürt, trombita);
- megismerkedik a zenében alkalmazott humorral.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- meg tudja különböztetni a népdalfeldolgozásokat az egyéb szimfonikus művektől;
- megkülönbözteti a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól;
- képzelete és kreatív gondolkodása fejlődik;
- képes az érzelmi azonosulásra;
- egyre hosszabb zenei részletekre képes figyelni;
- kialakul a többrányú figyelem készsége, a lineáris és a vertikális történések érzékelése.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A hangszerek hangszínének megfigyeltetése a tanult zenei anyagban;
- Különböző stílusú, korú és műfajú zenék hallgatása a gyermekvilág és mesék témájában;
- Az egyes szereplők zenei ábrázolásának megfigyelése a cselekményes zenében;
- Hangutánzások, hangszínek, ellentétek megfigyelése a hallgatott zenékben;
- A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval;
- Zenei befogadói készség: a hallgatott zenék folyamatainak követése: hasonlóságok, különbözőségek, variációk megfigyelése a tanuló képzeletének aktív részvétele a zeneművek befogadásában; egy-egy zenemű befogadásának segítése motivációs zenei játékokkal; a zenei befogadás mikéntjének megtapasztalása a zenei aktivitáson keresztül;
- Zenei befogadói készség fejlődése;
- Alkotói készség: aktív részvétel az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozása; a zeneművek eljátszása dramatizált előadással;
- A gyermekkar, vegyeskar, szólóhangszer és a zenekar hangzásának azonosítása;

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Zenei programok, koncertek, előadások látogatása
- Élménybeszámolók a zene kapcsán
- A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval
- Fantáziarajz
- Egy-egy zenemű befogadásának segítése motivációs zenei játékokkal; a zenei befogadás mikéntjének megtapasztalása a zenei aktivitáson keresztül
- Zenei TOTÓ
- Alkotói készség: aktív részvétel az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozása; a zeneművek eljátszása dramatizált előadással, osztály előtti dramatizálás
- A zeneművekhez tartozó mesék, zenei programok megismerése; bábelőadás, koncertek vetítése, látogatása
- Ismeretek szerzése hiteles előadóktól a dalok stílusos előadásához, gyűjtőmunka

<ul style="list-style-type: none"> – A zeneművekhez tartozó mesék, zenei programok megismerése; – A zenei kifejezés művészi megvalósítása változatainak megismerése; – Ismeretek szerzése hiteles előadótól a dalok stílusos előadásához. 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Himnusz; visszatérés a zenében, vagy ABA forma; duett; szólóének (dal)</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: memória fejlesztése a tanult szövegeken keresztül. Természetismeret: zenehallgatás ÖKO jeles napokra Erkölcstan: zeneművek erkölcsi tartalma, üzenete, viselkedési normák a zeneművekben. Dráma és tánc: tánc és szabad mozgás, improvizáció, dramatizált előadás. Vizuális kultúra: zenei tartalmak vizuális megjelenítése.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől. Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszertípusokat. Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) meg tudják fogalmazni. Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk. Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket. A negyedik évfolyam végére olyan gyakorlati tapasztalatokat szereznek a zenehallgatásról, amelyre építve a zenei stílusérzék és zeneértés egyre árnyaltabbá válik.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Zeneművek / ritmikai fejlesztés Óraszám: 6 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – felismeri a páros és a páratlan lüktetést; – az ütemhangsúlyokat mozgással érzékelteti; – aktívan részt vesz az alkotói folyamatokban. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri a 4/4-es ütemet, valamint az egész értékű kottát és az egyedül álló nyolcadot azok szüneteivel; – ismeri a 3/4-es ütemet, valamint a pontozott fél értékű kottát; – megkülönbözteti a páros és páratlan lüktetést; – felismeri és hangoztatja az összetett ritmusokat: szinkópa, nyújtott és éles ritmus; – ritmizálva szólaltat meg mondókákat, gyermekverseket; – egyszerű ritmussorokat rögtönöz. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Egyenletes lüktetés hangoztatása éneklés közben; – Ütemhangsúlyok mozgással történő érzékeltetése; – Ritmikai többszólamúság alkalmazása ritmuskánonokkal; – Összetett ritmusok gyakorlása páros és páratlan metrumú ütemekben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Egyenletes lüktetés hangoztatása, mutatása, lépegetés, menetelés közben, éneklés közben – Ritmuskánonok – Ritmus visszhang, (tapsolással, koppintással, ritmushangszerekkel, – Dallamvisszhang, – Ritmuszenekar, – Szinkópás szavak, szinkópa mondóka – Variációk adott értékű ütemekre

- ritmusnevekkel csoportosan és párban:
- a zenei hangsúly érzékeltetésével,
 - mondókák, gyermekversek ritmusának hangoztatásával,
 - felelgetős ritmusjátékokkal,
 - ritmusvariációval,
 - osztinatóval,
 - befejezés rögtönzésével egyszerű ritmussorokhoz
- Alkotói készség: egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése;
 - Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása;
 - Rögtönzés dallammal, ritmussal;
 - Ritmussorok alkotása változatos hangszíneket használva, testhangok és különböző hangkeltő eszközök, és ritmushangszerek segítségével;
 - Szinkópa, nyújtott és éles ritmus;
 - Egyedül álló nyolcad és szünete;
 - Egész értékű és pontozott fél értékű kotta és szünete;
 - $\frac{3}{4}$ és $\frac{4}{4}$ –es ütemfajta.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Szinkópa; zenei hangsúly; nyújtott és éles ritmus; páratlan lüktetés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: mondat szerkezetek - kérdés és felelet.

Matematika: ütemmutató-törtek

Dráma és tánc: önkifejezés erősítése, néptánc.

Vizuális kultúra: vizuális jelek és jelzések használata.

Testnevelés és sport: mozgáskoordináció.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban.

Képesek ritmusvariációt, ritmussort alkotni.

A $\frac{3}{4}$ -es és $\frac{4}{4}$ -es metrumot helyesen hangsúlyozzák.

A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.

TÉMAKÖR: Zeneművek / hallásfejlesztés

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;
- különböző dinamikai szinteken tud énekelni;
- a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;
- énekel a pentaton hangsorban;
- énekel a hétfokú hangsorban;
- a tanult énekelt zenei anyagot tanári vezetéssel el tudja énekelni kézjelezve és szolmizálva.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismeri, éneкли és alkalmazza a felső dó, alsó lá és alsó szó hangokat;
- megfigyel és hallás után reprodukál különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket;
- a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően tudja változtatni.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A tudatosított zenei elemek gyakorlása minél több kontextusban;
- Belső hallás fejlesztése dallambújtatással;
- A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése;
- Kánonok éneklése, gyakorlása;
- A dallam és szöveghangsúly összefüggéseinek megfigyelése;
- Alkotói készség: különböző karakterű dallamválasz rögtönzése egyszerű dallamsorokhoz; testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata, eltérő karakterek kifejezésére;
- a pentaton hangsor
- Fá és ti hangok - hétfokú hangsor;
- A fá és ti hangok kézjeleinek ismerete és kézjelről történő éneklése;
- Különböző karakterű hangszínek, dinamikai szintek megfigyelése és azonosítása a tanult dalokban, zeneművekben;
- A violinkulcs.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Dallambújtatás
- Rádiójáték
- Köszönések, búcsúzások dallamvisszhanggal
- Dallamvisszhang
- Beéneklések, szolmizációs gyakorlatok, kézjelezés
- A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése
- Kánonok éneklése, gyakorlása:
 - kis csoportokban körben állva,
 - padosorokkal, karmesterrel,
 - párban, csoportokban, több szólamban,
 - kórusban,
- Alkotói készség: különböző karakterű dallamválasz rögtönzése egyszerű dallamsorokhoz; testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata, eltérő karakterek kifejezésére;
- A pentaton hangsor felismerése
- A fá és ti hanggal kiegészítve a hangoszlop, hangsor hangjai
- Kézjelről történő éneklése, hangszerkísérettel
- Különböző karakterű hangszínek, dinamikai szintek megfigyelése és azonosítása a tanult dalokban, zeneművekben
- Véleménynyilvánítás: - Melyik hangszín tetszik a legjobban?

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Forte; piano; halkítás-erősítés; dallam- és szöveghangsúly; pentaton hangsor; hétfokú hangsor; violinkulcs.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: memóriafejlesztés, hangszín, hangerő.

Matematika: elemző képesség fejlesztése.

Dráma és tánc: tánc és szabad mozgás, improvizáció, dramatizált előadás.

Vizuális kultúra: zenei élmények vizuális megjelenítése.

Kreativitás, manuális készség fejlesztése

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni.

Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon)

A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta).

Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról és csoportosan.

A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.

A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat **kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálják tanári segítséggel.**

TÉMAKÖR: Zeneművek / zenei írás-olvasás

Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok) a kottában;
- kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat;
- érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel;
- tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal;
- elmélyültebb lesz alapvető tájékozottsága a kottában;
- megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét;
- a hallás után tanult dalokat képes a kottakép alapján azonosítani és a kottában követni;
- a kottában felismeri a tanult új ritmusképleteket és dallamhangokat;
- pentaton és hétfokú dalokat tanári segítséggel szolmizálva énekel, kézjelekkel mutatja;
- helyesen használja a szolmizációs hangokat és neveket különböző intonációs és hangképző gyakorlatoknál, hallásfejlesztésnél.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A hallás után tanult dalok kottából való azonosítása különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.);
- A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;
- A tanult új ritmikai elemek megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;
- A tanult dallamhangok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;
- Egyszerű, rövid írás – olvasási feladatok a tanult új ritmikai elemek és dallamhangok alkalmazásával;
- A figyelem, az összpontosítás fejlesztése a fenti feladatok segítségével;
- A finommotorikus mozgások fejlesztése az egyszerű, rövid írás feladatok segítségével;
- A leírt kottakép visszaéneklése a zenei olvasás fejlesztésére;
- Rövid dallamok éneklése a tanult hangok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Dallamvonal rajzolás
- Egyszerű, rövid írás – olvasási feladatok a tanult új ritmikai elemek és dallamhangok alkalmazásával
- Ritmusfelismerés: Ritmus TOTÓ
- Rövid írás feladatok az új ritmikai elemek, dallamok alkalmazásával
- A leírt kottakép visszaéneklése a zenei olvasás fejlesztésére
- Rövid dallamok éneklése a tanult hangok alkalmazásával, a zenei olvasás fejlesztésére

<p>alkalmazásával, a zenei olvasás fejlesztésére;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Felismerő kottaolvasás segítése a tanult dalok szolmizált, kézjelezett éneklése után; – A mozgó dó hang szerepének megfigyelése az írás és az olvasás során; – Violinkulcs írása; – Szinkópa, nyújtott és éles ritmus grafikai képe és írása; – Egyedül álló nyolcad és szünete grafikai képe és írása; – Egész értékű és pontozott fél értékű kotta és szünetének grafikai képe és írása; – A $\frac{3}{4}$ és $\frac{4}{4}$ –es ütemfajta grafikai képe és írása; – Dó' – lá – szó – mi – ré – dó – lá, - szó, hangok a kottában; – A hétfokú hangsor relációi, kézjelük és elhelyezkedésük a vonalrendszerben. 	<ul style="list-style-type: none"> – Felismerő kottaolvasás segítése a tanult dalok szolmizált, kézjelezett éneklése után – A tanult ritmusok, kották, szünetek grafikai képe és írása – Kép-kotta társítása – Kétkezes ritmussorok – Hétfokú hangsor hangoszlopban, vonalrendszerben
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

A ritmusok neve és gyakorló neve, a dallami elemek szolmizációs neve, kézjele, betűjele, hármás ütem, violinkulcs, kereszt és b mint előjegyzés.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: halmazok, számsorok.

Vizuális kultúra: vizuális jelek és jelzések használata.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTEL:

Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjeltől vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni.

Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon).

A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta).

Az ismert dalokat olvassák kézjeltől, betűkottáról és csoportosan.

A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.

A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat **kézjeltől, betűkottáról és hangjegyről szolmizálják tanári segítséggel.**

ETIKA

1 - 4. ÉVFOLYAM

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
2020-2021	1			
2021-2022	1	1	1	
2022-2023	1	1	1	
2023-2024	1	1	1	1
Éves óraszám	36	36	36	36

	(36 tanítási hét esetén)	(36 tanítási hét esetén)	(36 tanítási hét esetén)	(36 tanítási hét esetén)
--	-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------

1. ÉVFOLYAM

AZ ETIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 1. ÉVFOLYAMON:

- Az Etika tantárgy alapvető célja az egyéni és közösségi identitás formálása, stabilizálása, a kulturális hagyományokban gyökerező erkölcsi elvek, társas szabályok megismertetése.
- Az alsó tagozat első két évfolyamán az Etika tantárgy elsődleges feladata az öntudatos erkölcsi-etikai gondolkodás kialakítása. Továbbá a tanuló önmagáról és közvetlen környezetéről szerzett ismereteinek tudatossá tétele.
- Az 1–2. évfolyam helyi tanterve a tanulók önmagukhoz való viszonyulására, alapvető önismeretére, valamint elemi környezetükre, a rokoni és kortárskapcsolatok közegére összpontosít. Társadalmunk kulturális életét alapvetően meghatározó zsidó-keresztény kultúra világképével és szokásrendszerével ismerkednek meg. Ezek az egyházi ünnepkörök és hagyományok közös feldolgozásával valósulnak meg. A tevékenységközpontú, tanulási tapasztalatokra épülő módszerek lehetőséget nyújtanak a személyes véleményalkotásra, a közösséghez tartozás élményének megélésére.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Éntudat – Önismeret	5+1
Család – Helyem a családban	6+1
Helyem az osztály közösségében	6
A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban	5
A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében	5
Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére	5
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Éntudat - Önismeret	
Óraszám: 5+1 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
- A témakör tanulása eredményeként a tanuló célokat tűz ki maga elé, és azonosítja a saját céljai eléréséhez szükséges főbb lépéseket;	
<ul style="list-style-type: none"> - FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: - Önismeret • Saját jellemzők • Külső és belső tulajdonságok azonosítása, - Érzelmek megismerése - Fejlődés • A változások felismerése • Saját erősségek és fejlesztésre váró területek, a két oldal egyensúlyának megtalálása 	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none"> • Saját alapérzelmek felismerése, szóbeli megfogalmazása • Kellemes és kellemetlen érzelmeket kiváltó helyzetek felismerése • Gondolatok és érzelmek kifejezése a helyzethez illően
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	

én, érzelem, öröm, bánat, félelem, harag, otthon, védettség, bizalom, fejlődés, változás, cél, szokás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: a beszédkésztség fejlesztése, bemutatkozás, szövegértés fejlesztése, érzelmeket megjelenítő szövegek, versek, képek tartalmának elmesélése, személyes döntést tartalmazó történetek Vizuális kultúra: személyes élmények megjelentetése sík vagy plasztikus alkotásokban, képekről alkotott gondolataink, érzéseink megfogalmazása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló életkorának megfelelő reális képpel rendelkezik saját külső tulajdonságairól, tisztában van legfontosabb személyi adataival.

TÉMAKÖR: Család- Helyem a családban

Óraszám: **6+1 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
- felismeri a különböző élethelyzetek (pl. új családtag érkezése, egy családtag elvesztése, iskolai siker, kudarc, új barátság, kiközösítés) érzelmi megnyilvánulásait;
- megérti a családi szokások jelentőségét a családi összetartozás megélésében és bizalmi kapcsolatainak alakulásában;
- képes azonosítani a szeretet és elfogadás jelzéseit;
- felismeri az őt ért bántalmazást, ismer néhány olyan segítő bizalmi személyt, akihez segítségért fordulhat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Egészséges életmód
- A biztonság feltételeinek megérzése a mindennapokban
- Helyzetek azonosítása, melyekben segítség nyújtására vagy kérésére van szükség
- Családi és tágabb kapcsolatok
- Családtagok, családi viszonyok jellemzése
- A családtagok közös tevékenységeinek megismerése
- Szokások a családban, és azok szerepének felismerése
- Érzelmek kifejezése a családban,
- A pozitív, megtartó emberi kapcsolatokban megjelenő esetleges negatív érzelmek felismerése
- Módszerek megismerése a negatív érzelmek kezelésére
- A családon belüli lehetséges konfliktusok megérzése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A testi és lelki állapotok néhány fő jellemzőinek azonosítása, az érzelmek hatása a fiziológiai állapotokra
- Kellemetlen, bántó, feszült helyzetek azonosítása
- Az egészséges életmód alapelemei
- A család tágabb kapcsolatrendszerének azonosítása: barátok, szomszédok, távoli rokonok, ismerősök
- A szeretet kifejezésének és elfogadásának módjainak gyakorlása
- Ünnepek a családban, a családi ünnepekhez kapcsolódó szokások átélése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: biztonság, egészség, családtag, rokon, barát, ismerős, hétköznap, hétvége, ünnep, szeretet, tisztelet

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Technika és tervezés: élet a családban, családi rendezvények, ünnepek, események. Magyar nyelv és irodalom: családdal kapcsolatos irodalmi szövegek, ünnepkörökkel kapcsolatos irodalmi alkotások, a beszédkésztség fejlesztése, bemutatkozás, szövegértés fejlesztése. Környezetismeret: iskolai élet, napirend.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Képes kapcsolatba lépni és a partner személyét figyelembe véve kommunikálni környezete tagjaival. A beszélgetés során betartja az udvarias társalgás elemi szabályait.

TÉMAKÖR: Helyem az osztály közösségében

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- A témakör tanulása eredményeként a tanuló: ismeri, és életkorának megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait;
- mások helyzetébe tudja képzelni magát,
- különbséget tesz verbális és nem verbális jelzések között,
- megkülönbözteti a felnőttekkel és társakkal folytatott interakciós helyzeteket, rendelkezik megfelelő kommunikációs eszköztárral ahhoz, hogy barátsággá alakuló kapcsolatokat kezdeményezzen

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Kommunikáció
- Kortárs kapcsolatok
- Kapcsolatok kialakítása, ápolása kortársakkal
- A kapcsolatok kialakulását segítő és gátló viselkedési formák megkülönböztetése
- A kortárs kapcsolatok minőségének meghatározása, a ba
- A barátság kezdeményezése és ápolása
- Konfliktusok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A társas érintkezés és a beszélgetés alapvető szabályainak ismerete
- Alapvető testbeszéd-jelzések azonosítása
- A verbális és-nonverbális kommunikációs elemek azonosítása, az együttérzés kifejezése
- Egyenrangú és kölcsönös kommunikáció, kommunikáció
- Az elfogadás és az elutasítás jelzéseinek azonosítása
- Vita, veszekedés, harag okainak feltárása, a kibékülés, megbeszélés módjai, a megbocsátás elfogadása
- Az egyenlőtlen és bántó helyzetek felismerése, és a rájuk való megfelelő reakció tanulása. Az elfogadás és az elutasítás jelzéseinek azonosítása
- Vita, veszekedés, harag okainak feltárása, a kibékülés, megbeszélés módjai, a megbocsátás elfogadása
- Az egyenlőtlen és bántó helyzetek felismerése, és a rájuk való megfelelő reakció tanulása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: figyelem, testbeszéd, tisztelet, sértés, vita, harag, kibékülés, elfogadás, megbocsátás, lelkiismeret**KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:**

Magyar nyelv és irodalom: családdal kapcsolatos irodalmi szövegek, ünnepkörökkel kapcsolatos irodalmi alkotások, a beszéd-készség fejlesztése, bemutatkozás, szövegértés fejlesztése.

Környezetismeret: iskolai élet, napirend

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Képes kapcsolatba lépni és a partner személyét figyelembe véve kommunikálni környezete tagjaival. ☞ A beszélgetés során betartja az udvarias társalgás elemi szabályait. Törekszik rá, hogy érzelmeit a közösség számára elfogadható formában nyilvánítsa ki.

TÉMAKÖR: A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- A témakör tanulása eredményeként a tanuló: érdeklődést mutat Magyarország történelmi emlékei

<p>iránt, felismer közülük néhányat;</p> <ul style="list-style-type: none"> – különböző konkrét helyzetekben azonosítja, és társaival megvitatja a szabályok jelentőségét, megérti a szabályszegés lehetséges következményeit; – az igazságosság és igazságtalanság fogalmát valós helyzetekhez kapcsolja, véleményt alakít ki ezekről; – felismeri a közösségek működésének feltételeit, -és erkölcsi érzékenységgel viszonyul ezekhez. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A lakóhely jellemzői – Közös ünnepek • Az egyes egyházak ünnepkörei • A nemzeti ünnepek háttérben álló történetek életkornak megfelelő megismerése • Családi, iskolai és nemzeti ünnepek jellegének megkülönböztetése – Az együttélés szabályai • A társas szabályok szerepének meghatározása az együttélésben • A szabályszegés következményeinek felismerése. 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saját kedvelt helyszínek a lakókörnyezetben, a lakóhelyhez kötődés megfogalmazása • Saját lakóhely néhány nevezettségének, fontos helyeinek, személyeinek megismerése. • Személyes részvétel a közös ünneplés előkészítésében, lebonyolításában
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: lakóhely, szabály, alkalmazkodás, egyenlőség, igazságosság, együttműködés, érzelem, büszkeség</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom, Ének-zene, Vizuális kultúra: átélt esemény vizuális megjelenítése.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Érzi, hogy a hagyományok fontos szerepet játszanak a közösségek életében.</p>	

<p>TÉMAKÖR: A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében Óraszám: 6 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – A témakör tanulása eredményeként a tanuló: felelősséggel gondoskodik háziállatokról vagy a környezetében előforduló állatokról, növényekről; – megismer néhány veszélyeztetett fajt, ezek veszélyeztetettségének okait, és megfogalmazza, miért szükséges az élővilág védelme; – fogyasztási szokásaiban példát hoz olyan elemekre, amelyek révén figyelembe vehetők a környezetvédelmi szempontok 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A természet védelme • Példák megfogalmazása ember és természet kapcsolódására • A természetvédelem fontosságának a felismerése • Veszélyeztetett élőlények és veszélyeztetettségük okainak megismerése – Környezetvédelem • A fenntarthatóság helye a mindennapi cselekvésben. A takarékoság elvének elfogadása, megfogalmazása 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Állatok és növények felelős gondozásának gyakorlása • Környezetkárosító cselekvések azonosítása, elkerülése • A szelektív hulladékgyűjtés gyakorlása • A saját, a természetben tanúsított viselkedésének kontrolálása • Stratégiák kialakítása a környezetkárosító magatartás elkerülésére

- A környezetkárosító magatartások elkerülési módjainak megismerése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

gondozás, gondoskodás, veszélyeztetett, természetvédelem, környezetkárosítás hulladék, szelektív gyűjtés, környezetvédelem

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra: környezetünk külső és belső terei.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Képes átélni a természet szépségét, és érti, hogy felelősek vagyunk a körülöttünk lévő élővilágért.

TÉMAKÖR: Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: megismer néhány fontosabb ünnephez kapcsolódó vallási eseményt és a hozzá kapcsolódó zsidó és keresztény bibliai szövegekre támaszkodó történetet;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

Kérdések a világról

- Saját kérdések megfogalmazása az ismeretlenről
- Vallás, hit
- Erkölc
- Az együttélést befolyásoló főbb értékek azonosítása vallási vagy kulturálisan hagyományozott történetekben (bibliai történetek, mesék, mondák)
- Annak felismerése, hogy az emberek nem egyértelműen jók vagy rosszak, csak a cselekvéseik ítélhetők meg

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egyházi ünnepkörök és a hozzájuk kapcsolódó népszokások: Mikulás, karácsony, húsvét, pünkösd történetének megismerése
- Gondolatok megfogalmazása a jóról és a rosszról
- A szeretet, tisztelet, segítőkészség, türelem megjelenési módjainak felismerése a mindennapokban

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

vallás, hit, egyházi ünnepkörök, népszokások, érték, szeretet, tisztelet, segítőkészség, türelem, jó és rossz

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra: Magyar nyelv és irodalom, Ének-zene,

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Képes rá, hogy érzéseit, gondolatait és fantáziaképeit vizuális, mozgásos vagy szóbeli eszközökkel kifejezze. Tisztában van vele és érzelmileg is képes felfogni azt a tényt, hogy más gyerekek sokszor egészen más körülmények között élnek, mint ő. Meg tudja különböztetni egymástól a valóságos és a virtuális világot.

2. ÉVFOLYAM

AZ ETIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 2. ÉVFOLYAMON:

- Az Etika tantárgy alapvető célja az egyéni és közösségi identitás formálása, stabilizálása, a kulturális hagyományokban gyökerező erkölcsi elvek, társas szabályok megismertetése.
- Az alsó tagozat első két évfolyamán az Etika tantárgy elsődleges feladata az öntudatos erkölcsi-etikai gondolkodás kialakítása. Továbbá a tanuló önmagáról és közvetlen környezetéről szerzett ismereteinek tudatossá tétele.
- Az 1–2. évfolyam helyi tanterve a tanulók önmagukhoz való viszonyulására, alapvető önismeretére, valamint elemi környezetükre, a rokoni és kortárskapcsolatok közegére összpontosít. Társadalmunk kulturális életét alapvetően meghatározó zsidó-keresztény kultúra világgépével és szokásrendszerével ismerkednek meg. Ezek az egyházi ünnepkörök és hagyományok közös feldolgozásával valósulnak meg. A tevékenységközpontú, tanulási tapasztalatokra épülő módszerek lehetőséget nyújtanak a személyes véleményalkotásra, a közösséghez tartozás élményének megélésére.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Éntudat – Önismeret	5
Család – Helyem a családban	6
Helyem az osztály közösségében	6+1
A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban	5+1
A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében	5
Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére	5
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Éntudat - Önismeret Óraszám: 5 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK <ul style="list-style-type: none"> - A témakör tanulása eredményeként a tanuló: célokat tűz ki maga elé, és azonosítja a saját céljai eléréséhez szükséges főbb lépéseket; - céljai megvalósítása közben önkontrollt végez 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> Önismeret – Érzelmek megismerése • A veszélyt jelentő helyzetek azonosítása – Fejlődés • A változások felismerése • A testi és szellemi fejlődés lépéseinek azonosítása • Saját erősségek és fejlesztésre váró területek, a két oldal egyensúlyának megtalálása 	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none"> • Saját környezet bemutatása • Saját szokások azonosítása • Kellemes és kellemetlen érzelmeket kiváltó helyzetek felismerése • Gondolatok és érzelmek kifejezési módjainak gyakorlása • Hatékony tanulási technikák és feltételek gyűjtése • Saját tanulási célok és jó szokások meghatározása • Saját viselkedésre vonatkozó reflektálás gyakorlása
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	

én, viszonyulás a másik emberhez, érzélem, érzület, öröm, bánat, félelem, harag, otthon, védettség, bizalom, fejlődés, változás, cél, szokás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Technika és tervezés: élet a családban, családi rendezvények, ünnepek, események. Magyar nyelv és irodalom: családdal kapcsolatos irodalmi szövegek, ünnepkörökkel kapcsolatos irodalmi alkotások, a beszéd-készség fejlesztése, bemutatkozás, szövegértés fejlesztése. Környezetismeret: iskolai élet, napirend.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló életkorának megfelelő reális képpel rendelkezik saját külső tulajdonságairól, tisztában van legfontosabb személyi adataival.

TÉMAKÖR: Család – Helyem a családban

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
- felismeri a különböző élethelyzetek (pl. új családtag érkezése, egy családtag elvesztése, iskolai siker, kudarc, új barátság, kiközösítés) érzelmi megnyilvánulásait;
- megérti a családi szokások jelentőségét a családi összetartozás megélésében és bizalmi kapcsolatainak alakulásában;
- képes azonosítani a szeretet és elfogadás jelzéseit;
- felismeri az őt ért bántalmazást, ismer néhány olyan segítő bizalmi személyt, akihez segítségért fordulhat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

Egészséges életmód

A tanács, segítség ajánlásának és kérésének módjainak gyakorlása

- Családi és tágabb kapcsolatok
- Családtagok, családi viszonyok jellemzése
- Ünnepek a családban, a családi ünnepekhez kapcsolódó szokások átélése
- A család tágabb kapcsolatrendszerének azonosítása: barátok, szomszédok, távoli rokonok, ismerősök
- Érzelmek kifejezése a családban, sorsfordító események
- A pozitív, megtartó emberi kapcsolatokban megjelenő esetleges negatív érzelmek felismerése
- Módszerek megismerése a negatív érzelmek kezelésére
- A családon belüli lehetséges konfliktusok megérzése
- Változások, események azonosítása a családban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A testi és lelki állapotok néhány fő jellemzőinek azonosítása, az érzelmek hatása a fiziológiai állapotokra
- Az egészséges életmód alapelemei, az egészségmegtartó stratégiák ismerete
- A biztonság feltételeinek megérzése a mindennapokban
- Kellemetlen, bántó, feszült helyzetek azonosítása (a jó és rossz stressz megkülönböztetése)
- Helyzetek azonosítása, melyekben segítség nyújtására vagy kérésére van szükség
- A családtagok közös tevékenységeinek megismerése
- Szokások a családban, és azok szerepének felismerése
- A szeretet kifejezésének és elfogadásának módjainak gyakorlása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

biztonság, egészség, családtag, rokon, barát, ismerős, hétköznap, hétvége, ünnep, szeretet, tisztelet

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: családi élettel, iskolai élettel kapcsolatos irodalmi szövegek, a beszéd-készség fejlesztése, szövegértés fejlesztése, mások véleményének meghallgatása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Átlátja társas viszonyainak alapvető szerkezetét. Képes érzelmileg kötődni környezetéhez és a körülötte élő emberekhez. Érzi a szeretetkapcsolatok fontosságát. Képes érzelmileg kötődni környezetéhez és a körülötte élő emberekhez.

TÉMAKÖR: Helyem az osztály közösségében

Óraszám: **6+1 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- A témakör tanulása eredményeként a tanuló: ismeri, és életkorának megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait;
- mások helyzetébe tudja képzelni magát, és megérti a másik személy nézőpontját és érzéseit;
- különbséget tesz verbális és nem verbális jelzések között, és törekszik ezek értelmezésére;
- megkülönbözteti a felnőttekkel és társakkal folytatott interakciós helyzeteket, és azonosítja azok sajátos szabályait;
- rendelkezik megfelelő kommunikációs eszköztárral ahhoz, hogy barátsággá alakuló kapcsolatokat kezdeményezzen;
- ismeri a testi és érzelmi biztonságra vonatkozó gyermekjogokat

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Kommunikáció
- Kortárs kapcsolatok
 - Konfliktusok
 - Az elfogadás és az elutasítás jelzéseinek azonosítása
 - Vita, veszekedés, harag okainak feltárása, a kibékülés, megbeszélés módjai, a megbocsátás elfogadása
 - Az egyenlőtlen és bántó helyzetek felismerése, és a rájuk való megfelelő reakció tanulása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A társas érintkezés és a beszélgetés alapvető szabályainak ismerete
- Alapvető testbeszéd-jelzések azonosítása és értelmezése
- A verbális és-nonverbális kommunikációs elemek azonosítása, az együttérzés kifejezése
- Egyenrangú és kölcsönös kommunikáció, kommunikációt és megértést segítő verbális és non-verbális elemek felismerése
- Kapcsolatok kialakítása, ápolása kortársakkal
- A kapcsolatok kialakulását segítő és gátló viselkedési formák megkülönböztetése
- A kortárs kapcsolatok minőségének meghatározása, a barátságok jellemzőinek felismerése
- A barátság kezdeményezése és ápolása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

figyelem, testbeszéd, tisztelet, sértés, vita, harag, kibékülés, elfogadás, megbocsátás, lelkiismeret

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: családi élettel, iskolai élettel kapcsolatos irodalmi szövegek, a beszéd-készség fejlesztése, szövegértés fejlesztése, mások véleményének meghallgatása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Képes érzelmileg kötődni környezetéhez és a körülötte élő emberekhez. Képes kapcsolatba lépni és a partner személyét figyelembe véve kommunikálni környezete tagjaival, különféle beszédmódokat tud alkalmazni. A beszélgetés során betartja az udvarias társalgás elemi szabályait. Érzi a szeretetkapcsolatok fontosságát

TÉMAKÖR: A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- A témakör tanulása eredményeként a tanuló: érdeklődést mutat Magyarország történelmi emlékei iránt, felismer közülük néhányat;
- különböző konkrét helyzetekben azonosítja, és társaival megvitatja a szabályok jelentőségét, megérti a szabályszegés lehetséges következményeit;
- az igazságosság és igazságtalanság fogalmát fiktív vagy valós helyzetekhez kapcsolja, véleményt alakít ki ezekről;
- felismeri a közösségek működésének feltételeit, és erkölcsi érzékenységgel viszonyul ezekhez.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A lakóhely jellemzői
- Közös ünnepek
 - Személyes részvétel a közös ünneplés előkészítésében, lebonyolításában
 - Az együttélés szabályai
 - A társas szabályok szerepének meghatározása az együttélésben
 - Az osztály életének közös megszervezése, megbeszélési technikák gyakorlása, kompromisszumos megoldások felismerése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Saját kedvelt helyszínek a lakókörnyezetben, a lakóhelyhez kötődés megfogalmazása
- Saját lakóhely néhány nevezetességének, fontos helyeinek, személyeinek megismerése
- Felismeri a lakókörnyezet közös gondozásának módjait és fontosságát
- Az egyes egyházak ünnepkörei
- A nemzeti ünnepek háttérében álló történetek megismerése
- Családi, iskolai és nemzeti ünnepek jellegének megkülönböztetése
- Az ünnepekhez való saját kapcsolódási pontok keresése (érzelmei, gondolatok, szokások)
- A szabályszegés következményeinek felismerése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

lakóhely, szabály, alkalmazkodás, egyenlőség, igazságosság, együttműködés, érzelem, büszkeség

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom, Ének-zene, Vizuális kultúra: átélt esemény vizuális megjelenítése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Érzi a szeretetkapcsolatok fontosságát. Érzi, hogy a hagyományok fontos szerepet játszanak a közösségek életében

TÉMAKÖR: A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- A témakör tanulása eredményeként a tanuló: felelősséggel gondoskodik háziállatokról vagy a környezetében előforduló állatokról, növényekről;
- megismer néhány veszélyeztetett fajt, ezek veszélyeztetettségének okait, és megfogalmazza, miért szükséges az élővilág védelme;
- fogyasztási szokásaiban példát hoz olyan elemekre, amelyek révén figyelembe vehetők a környezetvédelmi szempontok

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

A természet védelme

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Példák megfogalmazása ember és természet kapcsolódására

<ul style="list-style-type: none"> • A természetvédelem fontosságának a felismerése • Veszélyeztetett élőlények és veszélyeztetettségük okainak megismerése • Környezetkárosító cselekvések azonosítása, elkerülése – Környezetvédelem • A fenntarthatóság helye a mindennapi cselekvésben • A szelektív hulladékgyűjtés gyakorlása 	<ul style="list-style-type: none"> • Állatok és növények felelős gondozásának gyakorlása • A saját környezetben található természeti értékek gyűjtése • A takarékoság elvének elfogadása, megfogalmazása • A környezetkárosító magatartások elkerülési módjainak megismerése • A saját, a természetben tanúsított viselkedésének kontrolálása • Stratégiák kialakítása a környezetkárosító magatartás elkerülésére
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: gondozás, gondoskodás, veszélyeztetett, természetvédelem, környezetkárosítás, hulladék, szelektív gyűjtés, környezetvédelem</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Vizuális kultúra: környezetünk külső és belső terei. Technika és tervezés</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Képes átélni a természet szépségét, és érti, hogy felelősek vagyunk a körülöttünk lévő élővilágért.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére Óraszám: 6 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – A témakör tanulása eredményeként a tanuló: megismer néhány fontosabb ünnephez kapcsolódó vallási eseményt és a hozzá kapcsolódó zsidó és keresztény bibliai szövegekre támaszkodó történetet; – a zsidó és keresztény bibliai történetekben, a kulturálisan hagyományozott történetekben megnyilvánuló igazságos és megbocsátó magatartásra, saját életéből példákat hoz. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <p>Kérdések a világról</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gondolatok megfogalmazása a tapasztalaton túli világról (a gondolkodás, gondviselés, megismerés, képzelet, világmindenség, idő fogalma) Vallás, hit • A környezetben található egyházak, felekezetek néhány vallási szokásának megismerése – Erkölc • Az együttélést befolyásoló főbb értékek azonosítása vallási vagy kulturálisan hagyományozott történetekben (bibliai történetek, mesék, mondák) • A szeretet, tisztelet, segítőkészség, türelem megjelenési módjainak felismerése a mindennapokban • Gondolatok megfogalmazása a jóról és a rosszról • Annak felismerése, hogy az emberek nem egyértelműen jók vagy rosszak, csak a 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saját kérdések megfogalmazása az ismeretlenről • A környező világ megismerési módjainak összegyűjtése (megfigyelés, magyarázat, kérdések a tapasztaltabbakhoz, szöveges, filmes források) • Egyházi ünnepkörök és a hozzájuk kapcsolódó népszokások: Mikulás, karácsony, húsvét, pünkösd történetének megismerése (például Jézus születésének története a keresztény vallásokban; a hanuka ünnepe a zsidó vallásban)

cselekvéseik ítélhetők meg

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: vallás, hit, egyházi ünnepkörök, népszokások, érték, szeretet, tisztelet, segítőkészség, türelem, jó és rossz.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra: Technika és tervezés Ének-zene

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Tisztában van vele és érzelmileg is képes felfogni azt a tényt, hogy más gyerekek sokszor egészen más körülmények között élnek, mint ő. Meg tudja különböztetni egymástól a valóságos és a virtuális világot. . Ismeretei vannak a világnézet, világkép alapvető összefüggéseiről.

3. ÉVFOLYAM

AZ ETIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 3. ÉVFOLYAMON:

Az alsó tagozat 3. évfolyamán az etika tantárgy célkitűzése a korábbi években megalapozott

- ismeretek elmélyítése,
- a készségek továbbfejlesztése;
- a felvetett témákban való alaposabb elmélyülés.

A reális énkép kialakítására építve megkezdődhet a

- személyes erősségek és hiányosságok feltérképezése és alakítása;
- a szocio-emocionális készségek tudatos fejlesztése és a tanulót közvetlenül körülvevő társadalmi közegek után a tágabb környezet etikai szempontú vizsgálata és megértése.

A 3. évfolyamon folytatódik

- a zsidó-keresztén-keresztény erkölcsi értékrend alapozása,
- a tanulók által képviselt értékek személyre szabott mintázatának kialakulása.
- A lelki én, a lelkiismeret kialakulása révén a tanulók már képesek megérteni viszonylag ellentmondásos érzelmeket és tulajdonságokat is; empátikus képességük fejlődésével pedig egyre inkább képesek mások élethelyzetének megértésére.
- Felerősödik a kortársak hatása, de még a pedagógus által közvetített értékeket tekintik mérvadónak. A pedagógus feladata ebben az időszakban a csoportok értékrendbeli azonosítása a szélsőségek elkerülése, valamint a tanulókkal együtt a megismert közegek kereteinek kibővítése, az eddig alapszinten ismert és alkalmazott viselkedési minták szélesebb körben való alkalmazhatósága.
- A 3–4. évfolyamon fontos szerepet kapnak a tanulók önszerveződési folyamatai, saját kitűzött fejlődési céljai, valamint az azok megvalósításához vezető út megtervezése, és ennek pedagógusi nyomon követése.
- A pedagógus feladata ebben az életkorban az érzékenyítés, a tanulók személyes véleményére és tapasztalataira vonatkozó elfogadás és nyitottság, a társadalmi felelősségvállalás modellálása. Az alkalmazott pedagógiai módszerekben a szóbeli kifejezőkészség és az öntudatosság fejlődésével fokozatosan bővül a szóbeli, majd írásbeli feladatok köre, ugyanakkor fontos, hogy legyenek cselekedeteken alapuló, dramatikus és kreativitást igénylő, alkotó feladatok is a tanórákon.

A 3. évfolyamokon előtérbe kerül a

- hithez kapcsolódó alapvető erkölcsi értékrend megismerése, megértése és belsővé tétele is.
- Lényege, hogy a tanulók számára nyilvánvalóvá váljon: az alapvető értékek eredete, forrásai és ezek belsővé válása tovább formálhatja spirituális világképüket is.

A pedagógiai munka fontos eleme

- a tanulók önálló kötelezettség tudatának,
- akaraterejének és öntevékenységének fejlesztése;
- a szorgalom, kitartás és felelősségvállalás autonóm erkölcsi értékrendbe való beépülésének előmozdítása.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Éntudat – Önismeret	5+1
Család – Helyem a családban	6
Helyem az osztály közösségében	6+1
A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban	6
A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében	6
Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére	5

TÉMAKÖR: Éntudat – ÖnismeretÓraszám: **5+1 óra****TANULÁSI EREDMÉNYEK**

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- meggyőződik róla, hogy a hiányosságok javíthatók, a gyengeségek fejleszthetők, és teljesíthető rövid távú célokat tűz maga elé saját tudásának és képességeinek fejlesztése céljából.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Önismeret
- Saját főbb testi tulajdonságok és személyiségjegyek azonosítása, az önészlelés és a környezettől érkező jelzések értelmezése
- Annak felismerése, hogy minden embernek vannak erősségei és fejleszthető területei
- Saját fejlődési folyamatok észlelése, jellemzése
- Önfegyelem gyakorlása
- Érzelmek kezelése
- Az alapérzelmeken túlmutató kellemes és kellemetlen érzelmeket kiváltó helyzetek felismerése, az ezekre adott társadalmilag elfogadható reakciók gyakorlása
- Az önuralom fejlesztése, és cselekvési készségének megismerése
- Az érzelmek konstruktív kifejezési módjai és egyénspecifikus érzelemszabályozási stratégiák kialakítása.
- Célok és tervek
- Saját vágyak és célok megfogalmazása és ezek elkülönítése
- Terv kialakítása egy saját cél elérése érdekében: cselekvéses feladatok, tervszerű lépések meghatározása, a haladás ellenőrzése és értékelése
- Önmotiváló és önjuttalmazási stratégiák megismerése, a kitűzött cél és a valóban elért eredmény összehasonlítása
- Siker és kudarc értelmezése
- A kitartás és a pozitív viszonyulás megtartása kudarc esetén is, annak felismerése, hogy a kudarcból levont következtetések is az egyén fejlődését szolgálják
- Reális és irreális célok felismerése, a

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

vágyak és célok összefüggéseinek feltárása	
<ul style="list-style-type: none"> • Személyes példaképek kiválasztása 	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
tulajdonság, érzelem, önuralom, vágy, terv, siker, eredmény, meggyőződés, példakép	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
Vizuális kultúra	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – csoportos tevékenységek keretében felismeri és megjeleníti az alapérzelmeket, az alapérzelmeken kívül is felismeri és megnevezi a saját érzelmi állapotait; – felismeri, milyen tevékenységeket, helyzeteket kedvel, vagy nem kedvel, azonosítja saját viselkedésének jellemző elemeit; – célokat tűz ki maga elé, és azonosítja a saját céljai eléréséhez szükséges főbb lépéseket; – céljai megvalósítása közben önkontrollt végez, siker esetén önjutalmazást gyakorol. 	

TÉMAKÖR: Család – Helyem a családban	
Óraszám: 6 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:	
<ul style="list-style-type: none"> – ismeri a család testi, lelki -védelemmel kapcsolatos feladatait – motivált az őt érintő problémák megoldáskeresésében; – saját maga is keres módszereket a stresszhelyzetben keletkezett negatív érzelmek, gondolatok és tettek kezeléséhez; 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> – Egészség-biztonság • A testi és lelki egészség jellemzőinek megismerése, az egészségmegőrzés főbb lehetőségeinek feltárása • Stresszhelyzetek azonosítása saját példákön keresztül, jó és rossz stressz megkülönböztetése, a stressz- és indulatkezelés tudatos alkalmazása az azt megkívánó helyzetekben • A bántalmazás felismerése, megelőzése, az elérhető segítő személyek és szervezetek azonosítása • A kiközösítés azonosítása, elhárításának és megelőzésének lehetőségei • Annak megértése, hogy mindenkinek joga van a biztonsághoz és az emberi méltósághoz – Családok • Ismerkedés a saját család múltjával, az idősebb generációk életével • Családi hagyományok azonosítása, családi ünnepek megtartása • Érzelmi kötelek a családon belül, az 	

<p>összetartozás jeleinek felismerése</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saját szerep vállalása az ünnepek előkészítésében és megtartásában – Családi élet • Saját szerepvállalás azonosítása a család mindennapjaiban • A gyermekek és felnőttek feladatai • Saját tettekért való felelősségvállalás, a következmények elfogadása • A „szabad”, „lehet” és „kell” értelmezése • Az együttérzés, empátia, a kommunikáció módjainak gyakorlása • A családtagok egymásrautaltsága, közös feladatok azonosítása, a részvállalás szükségszerűségének felismerése 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: együttérzés, bizalom, közösség, felelősség, következmény, feladatmegosztás, joga van</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Környezetismeret, vizuális kultúra</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri a családi biztonság kereteit az őt ért bántalmazást, ismer néhány olyan segítő bizalmi személyt, akihez segítségért fordulhat; – felismeri a különböző élethelyzetek (pl.: új családtag érkezése, egy családtag elvesztése, iskolai siker, kudarc, új barátság, kiközösítés) érzelmi megnyilvánulásait – megérti az ünneplés jelentőségét, elkülöníti a családi és az egyéb ünnepeket, és törekszik az ünnepek előkészületeinek aktív résztvevőjévé válni; – megérti a családi szokások jelentőségét a családi összetartozás megélésében és bizalmi kapcsolatainak alakulásában, természetesnek tartja ezek különbözőségét; – felismeri a családtagokkal és barátokkal kapcsolatos pozitív és negatív érzéseit, törekszik ezek okainak feltárására, kezelésük érdekében erőfeszítéseket tesz; – képes azonosítani a szeretet és elfogadás jelzéseit. 	

<p>TÉMAKÖR: Helyem az osztály közösségében Óraszám: 6+1 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:</p> <ul style="list-style-type: none"> – felméri az osztályközösségben elfoglalt helyét és feladatait; érdeklődésének és tudásának megfelelő feladatot vállal a közös munkában – megkülönbözteti a sértő és tiszteletteljes közlési módokat hagyományos és digitális környezetben egyaránt; saját érdekeit és véleményét másokat nem bántó módon fejezi ki; – felismeri az együttműködést segítő vagy akadályozó tevékenységeket és saját szerepét az együttműködésben. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kommunikáció <ul style="list-style-type: none"> • A kommunikációban részt vevő partnerek nézőpontjának megismerése, a megértésre törekvés eszközeinek 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

használata

- Az indulatszabályozás, a türelem, a másik fél érzelmeinek és véleményének tiszteletben tartása
- A többszereplős kommunikációban fellépő félreértés felismerése, tisztázó kérdések megfogalmazása
- Ismerkedés az erőszakmentes kommunikációval: az értő figyelem és az én-közlés
- Verbális és non-verbális jelzések közötti ellentmondás felismerése
- Az érvelés szabályainak megismerése
- Kortárs kapcsolatok
- Kölcsönös és megtartó kortárs kapcsolatok kezdeményezése és fenntartása
- A barátság kialakulásához szükséges személyes preferenciák azonosítása, a visszautasítás feldolgozása
- Az előítélet felismerése és a bizalom feltételei
- A társak megismerésének módjai
- Saját kapcsolatok véleményezése, a kapcsolatok jobbításának lehetőségei
- Jogok, szabályok
- Néhány alapvető gyermeki jog megismerése
- A gyermekek joggyakorlásában részt vevő felnőttek, az alapjogok elérésének különböző módjai
- Az alapvető gyermeki jogok sérülésének felismerése, a segítségkérés lehetőségei
- Megérti, hogy a tanulás jog és kötelesség

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

megértés, ismerős, barát, kortárs, vélemény, türelem, jog és kötelesség

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri, és életkorának megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait;
- mások helyzetébe tudja képzelni magát, és megérti a másik személy nézőpontját és érzéseit;
- különbséget tesz verbális és nem verbális jelzések között, és törekszik ezek értelmezésére;
- megkülönbözteti a felnőttekkel és társakkal folytatott interakciós helyzeteket, és azonosítja azok sajátos szabályait;
- rendelkezik megfelelő kommunikációs eszköztárral ahhoz, hogy barátsággá alakuló kapcsolatokat kezdeményezzen;
- társas kapcsolatait a bizalom, szeretet, együttműködés és felelősség szempontjából vizsgálja és értelmezi;

TÉMAKÖR: A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatói szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- ismeri az állami, nemzeti és egyházi ünnepkörök jelentőségét, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét;
- felismeri a közösségek működésének feltételeit, a kiközösítés jeleit, és erkölcsi érzékenységgel reagál ezekre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Teremtett értékek
- A lakóhely, a nemzet legfőbb természeti, épített, művészeti értékei és történelmi helyei
- Főbb nemzetiségek és hagyományaik a lakókörnyezetben
- Ismerkedés más népek életmódjával, szokásaival
- A tárgyak és technológiák szerepe az életmódban
- Az újítás és a kreativitás, mint a teremtett értékek megőrzésének, fejlesztésének alapja
- Közösség
- A társas szabályok értelme, célja, értelmezése
- Közösségi szabályalkotási és -értékelési technikák alkalmazása
- A befogadó és együttműködő közösség jellemzőinek feltárása
- Az együttműködés, felelősségvállalás, feladatvállalás alapelveinek átélése
- Az ünneplés közösségformáló ereje
- A másokért és a közösségért végzett tevékenységek formái
- A nehéz helyzetben lévők közös segítése
- Jog és biztonság
- A tárgyi és szellemi tulajdon és az ahhoz való jog fogalmai
- A személyiségi jogok érvényesülése és sérelme a virtuális és valós térben
- A virtuális térben való viselkedés biztonsági szabályai

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

hagyomány, tulajdon, ünnep, egyházi ünnep, természeti érték, történelmi érték, szabályalkotás, együttműködés, befogadás, felelősségvállalás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó legfontosabb kulturális és természeti értékeket, ezekről képes ismereteket megszerezni,
- érdeklődést mutat a nemzet történelmi emlékei iránt, ismer közülük néhányat;
- ismereteket szerez a Kárpát-medencében élő magyarokról, Magyarországon élő nemzetiségekről, népcsoportokról, valamint az európai népek közös alapkulturájáról;
- különböző kontextusokban azonosítja és társaival megvitatja az együttélési alapszabályok jelentőségét, megfogalmazza a szabályszegés következményeit;
- ismeri a testi és érzelmi biztonságra vonatkozó gyermeki szükségleteket;
- tájékozott a gyermeki jogokról, ennek családi, iskolai és iskolán kívüli következményeiről, a gyermekek és felnőttek ezzel kapcsolatos kötelességeiről;
- mérlegeli az igazságosság és igazságtalanság fogalmát, a valós helyzetekben véleményt alakít ki ezekről.

TÉMAKÖR: A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- megfogalmazza személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt, megoldási javaslatot tesz környezetének megőrzésére, esztétikus fejlesztésére.
- felismeri az ökológiai, ökonómiai egyensúly hétköznapi szükségességét

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- **FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK**
- Környezetszennyezés
 - A környezetszennyezés jelensége, fő területei, hatása a Föld, az élőlények, köztük az ember életére
 - Az élet védelmének és a felelősségvállalás etikai elvének megismerése
 - A környezetszennyezés és a fajok pusztulása közötti összefüggés felismerése
- Környezetvédelem
 - A környezetvédelem főbb szempontjai
 - A fenntartható életvitel néhány alapelve és azok figyelembevételének a saját döntések és választások során
 - Pazarlás és annak mérséklése, felesleges tárgyak és a mértékletes fogyasztási szokások
 - A hulladék és a szemét fogalma, a hulladék-újrahasznosítás
 - Cselekvési minták és újítások megismerése a környezet megújítása, szépítése, élhetőbbé tétele érdekében
 - Személyes és közös lista készítése a megőrzendő kulturális és természeti értékekről

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

környezetszennyezés, környezettudatosság, újrahasznosítás, fejlődés, mértékletesség, környezetvédelem,

teremtett rend, természeti érték

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret, vizuális kultúra

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri, hogy miért szükséges az élővilág védelme; minderről képes információt gyűjteni fizikai és digitális környezetben is;
- fogyasztási szokásaiban példát hoz olyan elemekre, amelyek révén figyelembe vehetők a környezetvédelmi szempontok, és felhívja társai figyelmét is ezekre.

TÉMAKÖR: Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- azonosítja az olvasott vagy a hallott zsidó és keresztény bibliai tanításokban vagy más kulturálisan hagyományozott történetekben megjelenő együttélési szabályokat;
- megérti, értelmei az európai, a nemzeti kultúra eredetét, forrását.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Kérdések a világról
- A környező világ megismerésének lehetőségei
- A hitbeli, és az erkölcsi tartalmú ítéletek értelmezése
- A lelkiismeret működésének jelei, erkölcsi értékek a mindennapokban: a tisztelet, a becsületesség, a mértéktartás, a felelősség, az akaraterő, az önbecsülés erényei
- Vallás
- A zsidó-keresztény kultúrkör teremtéstörténete, és világképe
- Alapvető egyházi ünnepkörök és a hozzájuk kapcsolódó vallási szokások, események: a karácsonyi, a húsvéti és pünkösdünnepkör (például halál, az élet és az újjászületés értelmezése a keresztény vallásokban, ünnepek a zsidó vallásban)
- Személyes meggyőződés és hit jelentése
- Az azonos hittel rendelkezők közössége
- Értékek a vallási történetekben
- A hit, a vallás által közvetített alapvető emberi értékek értelmezése (önzetlenség, igazságosság, megbocsátás, jótevénytudás), az életünket vezérlő arany szabályok, példázatok megismerése (a tékozló fiú története, a magvető példázata, a talentumokról szóló példabeszéd)
- A vallási történetekben gyökerező erkölcsi

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

érték, önzetlenség, mértékletesség, igazságosság, megbocsátás, lelkiismeret, világkép, Isten, élet, halál

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK

Környezetismeret

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- értelmezi a „jó” és a „rossz”, helyes és helytelen közötti különbségeket, azokat konkrét példákon keresztül alkalmazza, és megoldási javaslatokat fogalmaz meg a helytelen viszonyulásokkal kapcsolatban;
- megismer az egyes egyházak ünnepköreihez kapcsolódó alapvető vallási, kulturális eseményeket és a hozzá kapcsolódó zsidó és keresztény bibliai szövegekre támaszkodó történeteket;
- megismer az egyes egyházi ünnepkörökhöz (karácsony, húsvét, pünkösd, hanuka, pészah) kapcsolódó tartalmakat, jelképeket, szokásokat, néphagyományokat
- a zsidó és keresztény bibliai történetekben, kulturálisan hagyományozott történetekben megnyilvánuló igazságos és megbocsátó magatartásra saját életéből példákat hoz.

4. ÉVFOLYAM

AZ ETIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON:

- Az alsó tagozat 4. évfolyamán az etika tantárgy célkitűzése a korábbi években megalapozott ismeretek elmélyítése, a készségek továbbfejlesztése; a felvetett témákban való alaposabb elmélyülés. A reális énkép kialakítására építve megkezdődhet a személyes erősségek és hiányosságok feltérképezése és alakítása; a szocio-emocionális készségek tudatos fejlesztése és a tanulót közvetlenül körülvevő társadalmi közegek után a tágabb környezet etikai szempontú vizsgálata és megértése.
- A 4. évfolyamon folytatódik a zsidó-keresztén-keresztyén erkölcsi értékrend alapozása, a tanulók által képviselt értékek személyre szabott mintázatának kialakulása. A lelki én, a lelkiismeret kialakulása révén a tanulók már képesek megérteni viszonylag ellentmondásos érzelmeket és tulajdonságokat is; empátikus képességük fejlődésével pedig egyre inkább képesek mások élethelyzetének megértésére. Felerősödik a kortársak hatása, de még a pedagógus által közvetített értékeket tekintik mérvadónak. A pedagógus feladata ebben az időszakban a csoportok értékrendbeli azonosítása a szélsőségek elkerülése, valamint a tanulókkal együtt a megismert közegek kereteinek kibővítése, az eddig alapszinten ismert és alkalmazott viselkedési minták szélesebb körben való alkalmazhatósága. A 4. évfolyamon fontos szerepet kapnak a tanulók önszerveződési folyamatai, saját kitűzött fejlődési céljai, valamint az azok megvalósításához vezető út megtervezése, és ennek pedagógusi nyomon követése. A pedagógus feladata ebben az életkorban az érzékenyítés, a tanulók személyes véleményére és tapasztalataira vonatkozó elfogadás és nyitottság, a társadalmi felelősségvállalás modellálása. Az alkalmazott pedagógiai módszerekben a szóbeli kifejezőkészség és az öntudatosság fejlődésével fokozatosan bővül a szóbeli, majd írásbeli feladatok köre, ugyanakkor fontos, hogy legyenek cselekedeteken alapuló, dramatikus és kreativitást igénylő, alkotó feladatok is a tanórákon.
- A 4. évfolyamokon előtérbe kerül a hithez kapcsolódó alapvető erkölcsi értékrend megismerése, megértése és belsővé tétele is. Lényege, hogy a tanulók számára nyilvánvalóvá váljon: az alapvető értékek eredete, forrásai és ezek belsővé válása tovább formálhatja spirituális világképüket is. A pedagógiai munka fontos eleme a tanulók önálló kötelezettségtudatának, akaraterejének és öntevékenységének fejlesztése; a szorgalom, kitartás és felelősségvállalás autonóm erkölcsi értékrendbe való beépülésének előmozdítása. Az alsó tagozat 4. évfolyamán a korábbi években megalapozott normatív erkölcsi gondolkodás, önismeret, érzelmi intellektus, spirituális világkép és társas felelősségvállalás tovább fejlődik, elmélyül, az értékrend stabilizálódik, ennek következtében a tanulók egyre határozottabban nyilvánítják ki saját véleményüket, egyre megalapozottabban hoznak döntéseket.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Éntudat – Önismeret	4
Család – Helyem a családban	6
Helyem az osztály közösségében	5
A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban	5
A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében	6+2
Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére	6+2
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Éntudat – Önismeret

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- meggyőződik róla, hogy a hiányosságok javíthatók, a gyengeségek fejleszthetők, és teljesíthető rövid távú célokat tűz maga elé saját tudásának és képességeinek fejlesztése céljából.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Önismeret
- Saját főbb testi tulajdonságok és személyiségjegyek azonosítása, az önértékelés és a környezettől érkező jelzések értelmezése
- Annak felismerése, hogy minden embernek vannak erősségei és fejleszthető területei
- Saját fejlődési folyamatok észlelése, jellemzése
- Önfegyelem gyakorlása
- Érzelmek kezelése
- Az alapérzelmeken túlmutató kellemes és kellemetlen érzelmeket kiváltó helyzetek felismerése, az ezekre adott társadalmilag elfogadható reakciók gyakorlása
- Az önuralom fejlesztése, és cselekvési készségének megismerése
- Az érzelmek konstruktív kifejezési módjai és egyénspecifikus érzelemszabályozási stratégiák kialakítása.
- Célok és tervek
- Saját vágyak és célok megfogalmazása és ezek elkülönítése
- Terv kialakítása egy saját cél elérése érdekében: cselekvéses feladatok, tervszerű lépések meghatározása, a haladás ellenőrzése és értékelése
- Önmotiváló és önjutalmazási stratégiák megismerése, a kitűzött cél és a valóban elért eredmény összehasonlítása
- Siker és kudarc értelmezése
- A kitartás és a pozitív viszonyulás megtartása kudarc esetén is, annak felismerése, hogy a kudarcból levont következtetések is az egyén fejlődését szolgálják
- Reális és irreális célok felismerése, a vágyak és célok összefüggéseinek feltárása
- Személyes példaképek kiválasztása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

tulajdonság, érzelem, önuralom, vágy, terv, siker, eredmény, meggyőződés, példakép

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- csoportos tevékenységek keretében felismeri és megjeleníti az alapérzelmeket, az alapérzelmeken kívül is felismeri és megnevezi a saját érzelmi állapotait;
- felismeri, milyen tevékenységeket, helyzeteket kedvel, vagy nem kedvel, azonosítja saját viselkedésének jellemző elemeit;
- célokat tűz ki maga elé, és azonosítja a saját céljai eléréséhez szükséges főbb lépéseket;
- céljai megvalósítása közben önkontrollt végez, siker esetén önjutalmazást gyakorol.

TÉMAKÖR: Család – Helyem a családban

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- ismeri a család testi, lelki -védelemmel kapcsolatos feladatait
- motivált az őt érintő problémák megoldáskeresésében;
- saját maga is keres módszereket a stresszhelyzetben keletkezett negatív érzelmek, gondolatok és tettek kezeléséhez;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Egészség-biztonság
- A testi és lelki egészség jellemzőinek megismerése, az egészségmegőrzés főbb lehetőségeinek feltárása
- Stresszhelyzetek azonosítása saját példákon keresztül, jó és rossz stressz megkülönböztetése, a stressz- és indulatkezelés tudatos alkalmazása az azt megkívánó helyzetekben
- A bántalmazás felismerése, megelőzése, az elérhető segítő személyek és szervezetek azonosítása
- A kiközösítés azonosítása, elhárításának és megelőzésének lehetőségei
- Annak megértése, hogy mindenkinek joga van a biztonsághoz és az emberi méltósághoz
- Családok
- Ismerkedés a saját család múltjával, az idősebb generációk életével
- Családi hagyományok azonosítása, családi ünnepek megtartása
- Érzelmi kötelékek a családon belül, az összetartozás jeleinek felismerése
- Saját szerep vállalása az ünnepek

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<p>előkészítésében és megtartásában</p> <ul style="list-style-type: none"> – Családi élet • Saját szerepvállalás azonosítása a család mindennapjaiban • A gyermekek és felnőttek feladatai • Saját tettekért való felelősségvállalás, a következmények elfogadása • A „szabad”, „lehet” és „kell” értelmezése • Az együttérzés, empátia, a kommunikáció módjainak gyakorlása • A családtagok egymásrautaltsága, közös feladatok azonosítása, a részvállalás szükségszerűségének felismerése 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: együttérzés, bizalom, közösség, felelősség, következmény, feladatmegosztás, joga van</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Vizuális kultúra, környezetismeret</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri a családi biztonság kereteit az őt ért bántalmazást, ismer néhány olyan segítő bizalmi személyt, akihez segítségért fordulhat; – felismeri a különböző élethelyzetek (pl.: új családtag érkezése, egy családtag elvesztése, iskolai siker, kudarc, új barátság, kiközösítés) érzelmi megnyilvánulásait – megérti az ünneplés jelentőségét, elkülöníti a családi és az egyéb ünnepeket, és törekszik az ünnepek előkészületeinek aktív résztvevőjévé válni; – megérti a családi szokások jelentőségét a családi összetartozás megélésében és bizalmi kapcsolatainak alakulásában, természetesnek tartja ezek különbözőségét; – felismeri a családtagokkal és barátokkal kapcsolatos pozitív és negatív érzéseit, törekszik ezek okainak feltárására, kezelésük érdekében erőfeszítéseket tesz; – képes azonosítani a szeretet és elfogadás jelzéseit. 	

<p>TÉMAKÖR: Helyem az osztály közösségében Óraszám: 5 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:</p> <ul style="list-style-type: none"> – felméri az osztályközösségben elfoglalt helyét és feladatait; érdeklődésének és tudásának megfelelő feladatot vállal a közös munkában – megkülönbözteti a sértő és tiszteletlen közlési módokat hagyományos és digitális környezetben egyaránt; saját érdekeit és véleményét másokat nem bántó módon fejezi ki; – felismeri az együttműködést segítő vagy akadályozó tevékenységeket és saját szerepét az együttműködésben. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kommunikáció <ul style="list-style-type: none"> • A kommunikációban részt vevő partnerek nézőpontjának megismerése, a megértésre törekvés eszközeinek 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

használata

- Az indulatszabályozás, a türelem, a másik fél érzelmeinek és véleményének tiszteletben tartása
- A többszereplős kommunikációban fellépő félreértés felismerése, tisztázó kérdések megfogalmazása
- Ismerkedés az erőszakmentes kommunikációval: az értő figyelem és az én-közlés
- Verbális és non-verbális jelzések közötti ellentmondás felismerése
- Az érvelés szabályainak megismerése
- Kortárs kapcsolatok
- Kölcsönös és megtartó kortárs kapcsolatok kezdeményezése és fenntartása
- A barátság kialakulásához szükséges személyes preferenciák azonosítása, a visszautasítás feldolgozása
- Az előítélet felismerése és a bizalom feltételei
- A társak megismerésének módjai
- Saját kapcsolatok véleményezése, a kapcsolatok jobbításának lehetőségei
- Jogok, szabályok
- Néhány alapvető gyermeki jog megismerése
- A gyermekek joggyakorlásában részt vevő felnőttek, az alapjogok elérésének különböző módjai
- Az alapvető gyermeki jogok sérülésének felismerése, a segítségkérés lehetőségei
- Megérti, hogy a tanulás jog és kötelesség

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

megértés, ismerős, barát, kortárs, vélemény, türelem, jog és kötelesség

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri, és életkorának megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait;
- mások helyzetébe tudja képzelni magát, és megérti a másik személy nézőpontját és érzéseit;
- különbséget tesz verbális és nem verbális jelzések között, és törekszik ezek értelmezésére;
- megkülönbözteti a felnőttekkel és társakkal folytatott interakciók helyzeteket, és azonosítja azok sajátos szabályait;
- rendelkezik megfelelő kommunikációs eszköztárral ahhoz, hogy barátsággá alakuló kapcsolatokat kezdeményezzen;
- társas kapcsolatait a bizalom, szeretet, együttműködés és felelősség szempontjából vizsgálja és értelmezi;

TÉMAKÖR: A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- ismeri az állami, nemzeti és egyházi ünnepkörök jelentőségét, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét;
- felismeri a közösségek működésének feltételeit, a kiközösítés jeleit, és erkölcsi érzékenységgel reagál ezekre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Teremtett értékek
- A lakóhely, a nemzet legfőbb természeti, épített, művészeti értékei és történelmi helyei
- Főbb nemzetiségek és hagyományaik a lakókörnyezetben
- Ismerkedés más népek életmódjával, szokásaival
- A tárgyak és technológiák szerepe az életmódban
- Az újítás és a kreativitás, mint a teremtett értékek megőrzésének, fejlesztésének alapja
- Közösség
- A társas szabályok értelme, célja, értelmezése
- Közösségi szabályalkotási és -értékelési technikák alkalmazása
- A befogadó és együttműködő közösség jellemzőinek feltárása
- Az együttműködés, felelősségvállalás, feladatvállalás alapelveinek átélése
- Az ünneplés közösségformáló ereje
- A másokért és a közösségért végzett tevékenységek formái
- A nehéz helyzetben lévők közös segítése
- Jog és biztonság
- A tárgyi és szellemi tulajdon és az ahhoz való jog fogalmi
- A személyiségi jogok érvényesülése és sérelme a virtuális és valós térben
- A virtuális térben való viselkedés biztonsági szabályai

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:**

hagyomány, tulajdon, ünnep, egyházi ünnep, természeti érték, történelmi érték, szabályalkotás, együttműködés, befogadás, felelősségvállalás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó legfontosabb kulturális és természeti értékeket, ezekről képes ismereteket rendszerezni,
- érdeklődést mutat a nemzet történelmi emlékei iránt, ismer közülük néhányat;
- ismereteket szerez a Kárpát-medencében élő magyarokról, Magyarországon élő nemzetiségekről, népcsoportokról, valamint az európai népek közös alapkultúrájáról;
- különböző kontextusokban azonosítja és társaival megvitatja az együttélési alapszabályok jelentőségét, megfogalmazza a szabályszegés következményeit;
- ismeri a testi és érzelmi biztonságra vonatkozó gyermeki szükségleteket;
- tájékozott a gyermeki jogokról, ennek családi, iskolai és iskolán kívüli következményeiről, a gyermekek és felnőttek ezzel kapcsolatos kötelességeiről;
- mérlegeli az igazságosság és igazságtalanság fogalmát, a valós helyzetekben véleményt alakít ki ezekről.

TÉMAKÖR: A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében

Óraszám: **6+2 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- megfogalmazza személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt, megoldási javaslatot tesz környezetének megőrzésére, esztétikus fejlesztésére.
- felismeri az ökológiai, ökonómiai egyensúly hétköznapi szükségességét

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Környezetszennyezés
- A környezetszennyezés jelensége, fő területei, hatása a Föld, az élőlények, köztük az ember életére
- Az élet védelmének és a felelősségvállalás etikai elvének megismerése
- A környezetszennyezés és a fajok pusztulása közötti összefüggés felismerése
- Környezetvédelem
- A környezetvédelem főbb szempontjai
- A fenntartható életvitel néhány alapelve és azok figyelembevételének a saját döntések és választások során
- Pazarlás és annak mérséklése, felesleges tárgyak és a mértékletes fogyasztási szokások
- A hulladék és a szemét fogalma, a hulladék-újrahasznosítás
- Cselekvési minták és újítások megismerése a környezet megújítása, szépítése, élhetőbbé tétele érdekében
- Személyes és közös lista készítése a megőrzendő kulturális és természeti értékekről

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

környezetszennyezés, környezettudatosság, újrahasznosítás, fejlődés, mértékletesség, környezetvédelem, teremtett rend, természeti érték

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret, vizuális kultúra

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri, hogy miért szükséges az élővilág védelme; minderről képes információt gyűjteni fizikai és digitális környezetben is;
- fogyasztási szokásaiban példát hoz olyan elemekre, amelyek révén figyelembe vehetők a környezetvédelmi szempontok, és felhívja társai figyelmét is ezekre.

TÉMAKÖR: Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére

Óraszám: **6+2 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- azonosítja az olvasott vagy a hallott zsidó és keresztény bibliai tanításokban vagy más kulturálisan hagyományozott történetekben megjelenő együttélési szabályokat;
- megérti, értelmei az európai, a nemzeti kultúra eredetét, forrását.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Kérdések a világról
- A környező világ megismerésének lehetőségei
- A hitbeli, és az erkölcsi tartalmú ítéletek értelmezése
- A lelkiismeret működésének jelei, erkölcsi értékek a mindennapokban: a tisztelet, a becsületesség, a mértéktartás, a felelősség, az akarat erő, az önbecsülés erényei
- Vallás
 - A zsidó-keresztény kultúrkör teremtéstörténete, és vilásképe
 - Alapvető egyházi ünnepkörök és a hozzájuk kapcsolódó vallási szokások, események: a karácsonyi, a húsvéti és pünkösti ünnepkör (például halál, az élet és az újjászületés értelmezése a keresztény vallásokban, ünnepek a zsidó vallásban)
 - Személyes meggyőződés és hit jelentése
 - Az azonos hittel rendelkezők közössége
- Értékek a vallási történetekben
 - A hit, a vallás által közvetített alapvető emberi értékek értelmezése (önzetlenség, igazságosság, megbocsátás, jótekingodás), az életünket vezérlő aranyszabályok, példázatok megismerése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

(a tékozló fiú története, a magvető példázata, a talentumokról szóló példabeszéd)	
<ul style="list-style-type: none"> • A vallási történetekben gyökerező erkölcsi értékek és tanítás megfogalmazása 	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
érték, önzetlenség, mértékletesség, igazságosság, megbocsátás, lelkiismeret, világkép, Isten, élet, halál	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
Környezetismeret	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – értelmezi a „jó” és a „rossz”, helyes és helytelen közötti különbségeket, azokat konkrét példákön keresztül alkalmazza, és megoldási javaslatokat fogalmaz meg a helytelen viszonyulásokkal kapcsolatban; – megismer az egyes egyházak ünnepköreihez kapcsolódó alapvető vallási, kulturális eseményeket és a hozzá kapcsolódó zsidó és keresztény bibliai szövegekre támaszkodó történeteket; – megismer az egyes egyházi ünnepkörökhöz (karácsony, húsvét, pünkösd, hanuka, pészah) kapcsolódó tartalmakat, jelképeket, szokásokat, néphagyományokat – a zsidó és keresztény bibliai történetekben, kulturálisan hagyományozott történetekben megnyilvánuló igazságos és megbocsátó magatartásra saját életéből példákat hoz. 	

KÖRNYEZETISMERET

3-4. ÉVFOLYAM

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
2020-2021				
2021-2022				
2022-2023			2	
2023-2024			2	2
Éves óraszám			72 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)

3. ÉVFOLYAM

A **KÖRNYEZETISMERET** TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 3. ÉVFOLYAMON:

- A kisiskolás korú gyerekek többnyire érdeklődéssel fordulnak az élő és élettelen környezet felé. Erre az érdeklődésre alapozva kell biztosítani számukra a megismerés, felfedezés örömét, így formálhatjuk a gyerekek természethez való viszonyát, a természetről való gondolkodását.
- A környezetismeret tanításának célja a 3. évfolyamon azoknak a képességeknek a fejlesztése, valamint azoknak a szokásoknak az alakítása, melyek szűkebb és

tágabb környezetük megismeréséhez és a felsőbb évfolyamokon a természettudományos tárgyak tanulásához szükségesek.

- Az életkorból és a fejlesztési feladatokból következően biztosítani kell, hogy a tanulók cselekvő tapasztalatszerzés útján elemi szinten sajátítsák el a természettudományos ismeretszerzés alapvető módszereit.
- Kiemelt témakör a megfigyelések mérések. Fontos az alapvető mennyiségi tulajdonságok megismerése, mérésük megbízható szinten történő elsajátítása, mert a mérés módszerét mindegyik természettudományos tantárgy alkalmazza.
- A megfigyelés, leírás, összehasonlítás, csoportosítás, mérés, valamint a kísérletezés módszereit gyakorolva fejlődik a tanulók megfigyelő, leíró, azonosító, megkülönböztető képessége, mérési technikája, valamint a kísérletezéshez szükséges képességeik.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Megfigyelés, mérés	16
Az élettelen környezet kölcsönhatásai, takarékoskodás az energiával	10
Tájékozódás az időben	8
Tájékozódás a térben	8
Hazánk, Magyarország	6
Életközösségek és azok védelme lakóhelyünk környezetében	14
Testünk, egészségünk	10
ÖSSZES ÓRASZÁM:	72

TÉMAKÖR: Megfigyelés, mérés

Óraszám: 16

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri az élőlényeken, élettelen anyagokon az érzékelhető és mérhető tulajdonságokat;
- felismeri, megnevezi és megfigyeli az életfeltételeket, életjelenségeket;
- adott szempontok alapján algoritmus szerint élettelen anyagokon és élőlényeken megfigyeléseket végez;
- adott szempontok alapján élettelen anyagokat és élőlényeket összehasonlít, csoportosít;
- megfigyeléseinek, összehasonlításainak és csoportosításainak tapasztalatait szóban, rajzban, írásban rögzíti, megfogalmazza;
- időjárási megfigyeléseket tesz, méréseket végez;
- figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat;
- növényt ültet és gondoz, megfigyeli a fejlődését, tapasztalatait rajzos formában rögzíti;
- méréshez megválasztja az alkalmi vagy szabvány mérőeszközt, mértékegységeket;
- algoritmus szerint, előzetes viszonyítás, majd becslés után méréseket végez, becslőt és mért eredményeit összehasonlítja;
- az adott alkalmi vagy szabvány mérőeszközt megfelelően használja;
- a méréseket és azok tapasztalatait a mindennapi életben alkalmazza.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

ISMERETEK:

- Megfigyelőképesség fejlesztése
- Leíró képesség fejlesztése
- Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése
- Rendszerező képesség fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Mérési technika fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- A közvetlen környezet élettelen anyagai, környezeti tényezői (levegő, víz, talaj), élőlényei
- Az élettelen anyagok jellemző érzékelhető tulajdonságai (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet, íz, szag, hang)
- Az élettelen környezeti tényezők jellemző érzékelhető tulajdonságai (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet, íz, szag, hang)
- A növény részeinek felismerése, megnevezése: gyökérzet, szár, levél, virág, termés
- Az élőlények és részeik jellemző érzékelhető tulajdonságai (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet, íz, szag, hang)
- A megfigyelt növényi részek szerepe a növény életében
- A közvetlen környezetben élő növények és állatok megfigyelése, összehasonlítása. Megfigyelt jellemzőik alapján a növények és állatok szétválogatása, csoportokba rendezése
- Az állatok testrészeinek felismerése, azok szerepe az állatok mozgásában, táplálkozásában, életmódjában
- Az élettelen anyagok és élőlények azonos és különböző tulajdonságai, csoportosításuk szempontjai (például tárgyak: anyaguk, halmazállapotuk, felhasználásuk; növények: lágyszárú – faszárú, élőhely; állatok: emlősök – madarak – halak – rovarok – kétélűek – hüllők; életmód: ragadozók – növényevők – mindenevők; élőhely:
- Az élettelen anyagok azonos és különböző tulajdonságainak megfigyelése, csoportosításuk különböző szempontok szerint: érzékelhető tulajdonságaik, anyaguk, halmazállapotuk, felhasználásuk
- Élőlények és élettelen dolgok összehasonlítása, azonosságuk és különbségeik megfigyelése, különös tekintettel az életjelenségekre, életfeltételekre. A tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése
- Az egyes halmazállapotok jellemzőinek megfigyelése, különböző hétköznapi anyagok csoportosítása halmazállapotuk szerint. Példák keresése a közvetlen környezetből (iskola, otthon)
- A víz megjelenésének, tulajdonságainak megfigyelése a különböző halmazállapotokban. Példák keresése a víz halmazállapot-változásaira a természetben
- A lágyszárú és faszárú növények részeinek megfigyelése (gyökérzet, szár, levél, virág, termés). A növények részeinek megfigyelése algoritmus alapján
- A növényi részek összehasonlítása, csoportosítása érzékelhető tulajdonságaik alapján. A haszonnövények fogyasztható részeinek megnevezése
- Az állatok (emlősök – madarak – halak – rovarok – kétélűek – hüllők) testrészeinek felismerése, megfigyelése a megfelelő algoritmus alapján. A testrészek szerepének megfigyelése az állat mozgásában, táplálkozásában, életmódjában
- A növények és állatok többféle szempontú csoportosítása
- A közvetlen környezetben található élettelen anyagok és élőlények hosszúság jellegű tulajdonságainak (hosszúság, magasság, szélesség) mérése
- Úrtartalom mérése a közvetlen környezetben található élettelen anyagokon és élőlényeken
- A közvetlen környezetben található

<p>háziállatok – vadon élő állatok)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mérési módszerek, a hőmérséklet, a hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérésére használt alkalmi (önkéntesen választott, természetes, régi korokban használt) és szabvány mérőeszközök, mértékegységek és használatuk – A közvetlen környezet élettelen környezeti tényezőinek, tárgyainak, élőlényekéinek (növények, állatok, ember: saját test, társak, felnőttek) mérhető tulajdonságai (hosszúság, tömeg, űrtartalom, hőmérséklet, idő), mérésük – Mennyiségek viszonyítása, becslése és mérése, választott alkalmi és szabvány egységekkel 	<p>élettelen anyagok és élőlények tömegének mérése</p> <ul style="list-style-type: none"> – A víz térfogatának, hőmérsékletének mérése, az ezekhez szükséges eszközök, mértékegységek (deciliter, liter, Celsius-fok) megismerése – Az időjárási elemek megfigyelése – Az egyes évszakok jellemző időjárásának, az időjárás tényezőinek megfigyelése, hőmérsékletének mérése. A csapadék formái (eső, köd, hó). Időjárási napló készítése – Az évszaknak megfelelő helyes öltözködés megbeszélése. Öltözködési tanácsok adása időjárás-előrejelzés értelmezése alapján – Az évszakokhoz kötődő étrendek összeállítása. A nyári megnövekedett folyadékigény magyarázata – A levegő hőmérsékletének mérése a különböző évszakokban, a csapadék hőmérsékletének mérése. Időjárási napló készítése a különböző hónapokban, a mért adatok lejegyzése, rajz készítése – Az ember testhőmérsékletének mérése – A mérésekhez alkalmi és szabvány mérőeszközök, mértékegységek választása, használata
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

élő, élettelen, növény, állat, ember, érzékszerv, érzékeléstípus, érzékelhető tulajdonság, halmazállapot, mérés, mérőeszköz, mérőszám, mértékegység, hosszúság, űrtartalom, tömeg, idő

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

matematika: mérések, mérőeszközök (tömeg, hosszúság)

fizika: az élettelen anyagok jellemző érzékelhető tulajdonságai (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg,

kémia: hőmérséklet, íz, szag, hang)

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- azonosítja az anyagok halmazállapotát, megnevezi és összehasonlítja azok alapvető jellemzőit;
- felismeri, megnevezi és megfigyeli egy konkrét növény választott részeit, algoritmus alapján a részek tulajdonságait. Megfogalmazza, mi a növényi részek szerepe a növény életében;
- megnevezi az időjárás fő elemeit, csapadék formáit
- felismeri, megnevezi és megfigyeli egy konkrét állat választott részeit, algoritmus alapján a részek tulajdonságait. Megfogalmazza, mi a megismert rész szerepe az állat életében;
- felismeri az élettelen anyagokon és az élőlényeken a mérhető tulajdonságokat.

TÉMAKÖR: Az élettelen környezet kölcsönhatásai

Óraszám: 10

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a kísérletezés elemi lépéseit annak algoritmusa szerint megvalósítja;
- a tanító által felvetett problémával kapcsolatosan hipotézist fogalmaz meg, a vizsgálatok eredményét összeveti hipotézisével;
- megfogalmazza a víz és levegőszennyezés következményeit
- az adott kísérlethez választott eszközöket megfelelően használja;
- figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például olvadás, forrás, fagyás, párolgás, lecsapódás, égés);
- egyszerű kísérletek során megfigyeli a halmazállapot-változásokat: fagyás, olvadás, forrás, párolgás, lecsapódás;
- tanítói segítséggel égéssel kapcsolatos egyszerű kísérleteket végez. Csoportosítja a megvizsgált éghető és éghetetlen anyagokat
- megfogalmazza a tűz és az égés szerepét az ember életében.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Megfigyelőképesség fejlesztése
- Leíró képesség fejlesztése
- Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése
- Rendszerező képesség fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Mérési technika fejlesztése
- Kísérletezéshez szükséges képességek fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- A kísérletek során a kiinduló és keletkező anyagok lényeges érzékelhető tulajdonságai (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet, íz, szag, hang)
- A kísérletekhez szükséges mennyiségű anyagok mérése
- A víz halmazállapot-változásai (olvadás, forrás, fagyás, párolgás, lecsapódás)
- A víz körforgása a természetben
- Az égés feltételei, éghető és nem éghető anyagok csoportosítása, égéssel kapcsolatos vészhelyzetek kezelése. A tűz és az égés szerepe az ember életében

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A víz különféle halmazállapotainak tantermi körülmények között történő modellezése (jég, víz, gőz). A gőz és a pára közti különbségek megfogalmazása, tapasztalati úton történő ismeretszerzés (vízforralás után a forró gőz fölé hideg tányért teszünk, és a párát lecsaphatjuk)
- A víz halmazállapot-változásaival kapcsolatos kísérletek elvégzése (olvadás, fagyás, párolgás, lecsapódás, forrás), a közben végbemenő kölcsönhatások, változások megfigyelése. Ok-okozati összefüggések keresése a halmazállapot-változások és az egyes hétköznapi jelenségek között
- Kapcsolat keresése a víz halmazállapot-változásai és köznapi alkalmazásai között (pl.: hűtés jégkockával, melegítés gőzzel). Példák keresése a víz halmazállapot-változásaira a természetben
- A víz körforgásának megfigyelése a természetben. A körforgás egyes lépésein keresztül a már ismert fizikai változások megfigyelése.
- A víz szennyezésének bemutatása kísérlet által.
- Mozgások megfigyelése, csoportosítása (hely- és helyzetváltoztató mozgás).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

szilárd – folyékony – légnemű halmazállapot; halmazállapot-változás; olvadás, fagyás, párolgás, forrás, lecsapódás, égés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

kémia: vízzel végzett kísérletek, égés

fizika: mozgás, ütközés

magyar nyelv-és irodalom: kísérletek leírása, szóbeli kifejezőképesség fejlesztése

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tanítói segítséggel egyszerű kísérleteket végez;
- a vizsgálatok tapasztalatait megfogalmazza, rajzban, írásban rögzíti;
- a kísérletek tapasztalatait a mindennapi életben alkalmazza;
- feladatvégzés során társaival együttműködik

TÉMAKÖR: Tájékozódás az időben

Óraszám: 8

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfelelő sorrendben sorolja fel a napszakokat, a hét napjait, a hónapokat, az évszakokat, ismeri ezek időtartamát, relációit;
- figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például víz körforgása, emberi élet szakaszai, növények csírázása, növekedése);
- az évszakokra vonatkozó megfigyeléseket végez, tapasztalatait rögzíti, és az adatokból következtetéseket von le;
- megnevezi az ember életszakaszait;
- megfigyeli a növények csírázásának és növekedésének feltételeit, ezekre vonatkozóan egyszerű kísérleteket végez;
- analóg és digitális óráról leolvassa a pontos időt.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Megfigyelőképesség fejlesztése
- Leíró képesség fejlesztése
- Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése
- Rendszerező képesség fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Mérési technika fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- Időbeli tájékozódó képesség fejlesztése
- Évszakokra vonatkozó megfigyelések, tapasztalatok megfogalmazása, rajzban, írásban vagy táblázatban való rögzítése. Az adatokból következtetések levonása
- A környezetben zajló ciklikus változások felismerése, megfigyelése, sorba rendezése
- Napi és éves ritmus a növény- és állatvilágban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Napi és éves ritmus megfigyelése a növény- és állatvilágban
- A növények egyes életszakaszainak megfigyelése (csírázás, fejlődés, növekedés, öregedés)
- Növények csíráztatása, hajtatása során az ezekhez szükséges feltételek megfigyelése
- Az emberi életszakaszok jellemzőinek megfigyelése és összehasonlítása (szerepjáték)
- Oszálytárs, fiatalabb és idősebb testvér, szülő, illetve más felnőtt testméreteinek becslése, mérése, az adatok összehasonlítása, tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése

<ul style="list-style-type: none"> – A napszakok, a naptár (a hét napjai, hetek, hónapok). Időtartamuk, egymáshoz való viszonyuk – Jeles napok, dátumok elhelyezése a naptárban – Napirend készítése – Az emberi életszakaszok, jellemzőik – A növények fejlődése: életszakaszok, csírázás, fejlődés, növekedés, öregedés – A csírázás és a növekedés külső feltételei 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: évszak, életkor, életszakasz, körforgás, Föld forgása, Föld keringése, naptár, hónap, nap, napszak, szaporodás, fejlődés</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: matematika: az idő mérése, mértékegységei, ok-okozati összefüggések feltárása, magyar nyelv: és irodalom: ismeretterjesztő szövegek informatika: ismeretterjesztő kisfilmek a világról, érdekességek utáni kutakodás</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – életkorának megfelelően eligazodik az időbeli relációkban, ismeri és használja az életkorának megfelelő időbeli relációs szókincset; – naptárt használ, időintervallumokat számol, adott eseményeket időrend szerint sorba rendez; – napirendet tervez a napszakok változásaihoz kapcsolva 	

<p>TÉMAKÖR: Tájékozódás a térben Óraszám: 8</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tantermről, otthona valamely helyiségéről egyszerű alaprajzot készít és leolvas; – az iskola környezetéről egyszerű térképvázlatot készít; – tájékozódik az iskola környékéről és településéről készített térképvázlattal és térképpel. Az iskola környezetéről egyszerű térképvázlatot készít. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Megfigyelőképesség fejlesztése – Leíró képesség fejlesztése – Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése – Rendszerező képesség fejlesztése – Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése – Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel – Téri tájékozódó képesség fejlesztése – A fő- és mellékvilágtájak megnevezése, elhelyezése a térképen. Iránytű használata. Az égtájak azonosítása a 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Iránytű készítése, használatának gyakorlása, tájékozódási gyakorlatok a fő- és mellékvilágtájak helyzetének gyakorlására: a fő- és mellékvilágtájak megnevezése, elhelyezése térképen, az égtájak azonosítása a közvetlen környezetben – Az alaprajz, vázlatrajz, térképvázlat és a térkép jellemzőinek megfigyelése, egy-egy konkrét példa összehasonlítása – Alaprajz készítése az osztályteremről, a tanuló otthonáról, szobájáról. Tájékozódási gyakorlatok alaprajz,

<p>közvetlen környezetben</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az alaprajz, a térképvázlat és a térkép. Tájékozódás az alaprajz és a térképvázlat segítségével. 	<p>vázlatrajz és térképvázlat alapján</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az iskola elhelyezése a településen belül és annak térképén.
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: fő- és mellékvilágtáj, alaprajz, térképvázlat, térkép</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: vizuális kultúra: alaprajz készítése matematika. analízis, ok-okozati összefüggések feltárása informatika: interneten ismeretterjesztő anyagok, videók keresése, játékos feladatok megoldása</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismeri és használja az életkorának megfelelő relációs szókincset; - iránytű segítségével megállapítja és megnevezi a fő- és mellékvilágtájakat; - irányokat ad meg viszonyítással 	

<p>TÉMAKÖR: Hazánk, Magyarország Óraszám: 6</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - iránytű segítségével megállapítja és megnevezi a fő- és mellékvilágtájakat; - irányokat ad meg viszonyítással; - térkép segítségével megnevezi Magyarország jellemző felszínformáit (síkság, hegy, hegység, domb, dombság), vizeit (patak, folyó, tó), ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen előállítja; - térkép segítségével megmutatja hazánk nagytájakait, felismeri azok jellemző felszínformáit; - térkép segítségével megnevezi hazánk szomszédos országait, saját megyéjét, megyeszékhelyét, környezetének nagyobb településeit, hazánk fővárosát, és ezeket megtalálja a térképen is. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Megfigyelőképesség fejlesztése - Leíró képesség fejlesztése - Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése - Rendszerező képesség fejlesztése - Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése - Mérési technika fejlesztése - Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel - Térí tájékozódó képesség fejlesztése 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <p>Térképészeti gyakorlatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Magyarország elhelyezkedésének megfigyelése földgömb, Európa-térkép segítségével (Föld bolygó, Európa kontinens, Közép-Európa, Kárpát-medence) - Magyarország domborzati térképén az alapvető térképjelek megfigyelése, megnevezése - Magyarország államhatárainak, szomszédos országainak megkeresése,

<ul style="list-style-type: none"> – Magyarország helyzete, államhatárok, szomszédos országaink – Tájékozódás Magyarország domborzati térképén: az alapvető térképjelek, felszínformák, vizek. Irányok, távolságok a térképen – Hazánk nagytájainak elhelyezkedése, felszínformáik 	<ul style="list-style-type: none"> – megnevezése domborzati, illetve közigazgatási térképen – Hazánk felszínformáinak, vizeinek azonosítása domborzati térképen – Irányok, távolságok, magassági számok leolvasása hazánk domborzati térképéről – Magyarország nagy tájegységeinek felismerése, megkeresése Magyarország domborzati térképén
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: térkép, domborzati térkép, közigazgatási térkép, felszínforma, megye, megyeszékhely, település, főváros</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: matematika: ok-okozati összefüggések magyar irodalom: ismeretterjesztő szövegekben lényegkiemelés informatika: interneten ismeretterjesztő anyagok, videók keresése, játékos feladatok megoldása</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri és használja az életkorának megfelelő térbeli relációs szókinccset; – megnevezi és iránytű segítségével megállapítja a fő- és mellékvilágtájakat, irányokat ad meg viszonyítással; – felismeri és használja az alapvető térképjeleket: felszínformák, vizek, települések, útvonalak, államhatárok; – megkülönböztet néhány térképajtát: domborzati, közigazgatási, turista-, autós. 	

<p>TÉMAKÖR: Életközösségek lakóhelyünk környezetében Óraszám: 14</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – felismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek és az ott élő élőlények közötti különbségeket (pl. természetes – mesterséges életközösség, erdő – mező, rét – víz, vízpart – park, díszkert – zöldséges, gyümölcsöskert esetében); – megnevezi a megismert életközösségekre jellemző élőlényeket, használja az életközösségekhez kapcsolódó kifejezéseket; – algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja a saját lakókörnyezetében fellelhető növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt tulajdonságok alapján csoportokba rendezi azokat. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Megfigyelőképesség fejlesztése – Leíró képesség fejlesztése – A lakóhelyhez közeli életközösségek jellemzői: erdő, mező-rét, víz-vízpart – Az egyes életközösségekben élő növények és állatok tulajdonságai – A lakóhelyhez közeli életközösségek (erdő, mező-rét, víz-vízpart) élőlényei környezeti igényei, 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A természetes és mesterséges életközösségek összehasonlításához tanulmányi séta a közeli parkba, látogatás zöldséges-gyümölcsöskertbe. A hasonlóságok és különbségek összehasonlítása, megbeszélése, az ember hatásának megfigyelése – Iskolakert/madárbarát kert kialakítása során az ember felelősségének,

<p>alkalmazkodása az élettelen környezeti tényezőkhöz (életmód, testfelépítés, viselkedés)</p> <ul style="list-style-type: none"> - A megismert növények és állatok csoportosítási lehetőségei (pl. lágyszárú – fás szárú, fa – cserje, lombhullató – örökzöld; állatok: emlősök – madarak – rovarok – kétlábúak – hüllők – halak; életmód: ragadozók – növényevők – mindenevők; élőhely: háziállatok – vadon élő állatok, erdei – mezei – vízparton élő – az ember környezetében élő állatok) - A természetes és mesterséges életközösségek - Az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatása. Környezetvédelem. - Haszonnövények és haszonállatok szerepe az ember életében. - A fenntartható, biogazdálkodás szerepe a természetvédelem terén. 	<p>szerepének megfigyelése, a haszonnövények fejlődésének tanulmányozása.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Látogatás a Hajdú tanyára/vagy valamelyik tanuló szüleinek állatfarmjára, (kerékpárral) ahol őshonos háziállatokat figyelhetnek meg. - Biokertészet felkeresése.
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: természetes és mesterséges életközösség, természetbarát gazdálkodás, biokertészet, őshonos haszonállatok és háziállatok</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: magyar irodalom: ismeretterjesztő szövegek értelmezése, növények, állatok bemutatása, leírása informatika: interneten ismeretterjesztő anyagok, videók keresése, játékos feladatok megoldása</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek (erdő, mező-rét, víz-vízpart) főbb jellemzőit; - felelősségtudattal rendelkezik a szűkebb, illetve tágabb környezete iránt; tevékenységeinek tapasztalatait szóban, rajzban, írásban rögzíti 	

<p>TÉMAKÖR: Testünk, egészségünk Óraszám: 10</p>
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - felismeri és megnevezi az emberi test részeit, fő szerveit, ismeri ezek működését, szerepét; - megnevezi az érzékszerveket és azok szerepét a megismerési folyamatokban; - belátja az érzékszervek védelmének fontosságát, és ismeri ezek eszközeit, módjait;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Megfigyelőképesség fejlesztése
- Leíró képesség fejlesztése
- Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése
- Rendszerező képesség fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- Egészségtudatos magatartás fejlesztése
- Az emberi test fő testrészei, szervei
- A környezet és az ember egészsége közötti kapcsolat
- A tanuláshoz szükséges helyes megvilágítás fontossága
- A megfelelő öltözködés
- A személyes higiéné
- A rendszeres testmozgás
- Aktív és passzív pihenés
- A lelki egészség

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az ember testrészeivel való megismerkedés mondóka segítségével, elmutogatásuk saját vagy osztálytárs testén
- Az iskolás étellel kapcsolatos életmódbeli szokások tudatosítása és gyakorlása, az iskolában való helyes viselkedés és megfelelő öltözet megbeszélése (tanórán, különböző szabadidős foglalkozáson, szünetben), az iskolában dolgozók foglalkozásának összehasonlítása. Megszólítások, köszönés, udvariassági formulák használatának gyakorlása. A helyes öltözködési szokások szerepének megbeszélése, öltözködési tanácsok adásával egy-egy évszakhoz kapcsolódóan időjárás-előrejelzés értelmezése alapján
- Helyes tanulási szokások megfigyelése, megbeszélése
- A helyes táplálkozási szokások kialakítása: miből mennyit együnk? – mérések elvégzése, rögzítése a füzetbe rajzban, írásban. Az egészséges és egészségtelen ételek csoportosítása
- Az egyes évszakokhoz kötődő táplálkozási szokások megbeszélése, egy-egy évszakhoz kapcsolódó napi étrend tervezése.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

szerv, érzékszerv, testrész, szervezet, túlsúly, alultápláltság, egészség, betegség, egészségvédelem, egészségvédő szokások

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

etika: helyes napirend, egészséges táplálkozás, egészségvédő szokások beteg a családban egymás elfogadása, segítése

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismeri az emberi szervezet fő életfolyamatait;
- tisztában van az egészséges életmód alapelveivel, összetevőivel, az emberi szervezet egészséges testi és lelki fejlődéséhez szükséges szokásokkal, azokat igyekszik betartani;
- felismeri az egészséges, gondozott környezet jellemzőit. Megfogalmazza, milyen hatással van a környezet az egészségre.

4. ÉVFOLYAM

A KÖRNYEZETISMERET TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON

A 4. évfolyamon az előzőleg megismert témakörök koncentrikus bővítése történik. A két központi téma: Hazánk, Magyarország és az Életközösségek lakóhelyünk környezetében. E két témakör feldolgozása során központi szerepet kap a természet-és környezetvédelemre nevelés. A tanulók felismerik a nemzeti parkok létjogosultságát a természet megőrzése érdekében és a természetvédelem jelentőségét az emberi tevékenységek természeti környezetre gyakorolt hatása kapcsán.

- A tanulók térbeli tájékozódása térképek ismeretével, használatával bővül.
- Az időbeli tájékozódás csillagászati háttérével ismerkednek: a Föld mozgásaival, annak idejével és azzal összefüggésben a napszakok, évszakok váltakozásával.
- A tanulók számára továbbra is biztosítani kell, hogy cselekvő tapasztalatszerzés útján elemi szinten sajátítsák el a természettudományos ismeretszerzés alapvető módszereit.
- A tanuló kiegészítő információkat gyűjt digitális forrásokból, illetve tapasztalati úton szerzett ismeretei rögzítésére online feladatokat, alkalmazásokat használ. Eközben törekszik a természettudományos szaknyelv pontos használatára.
- Az ismeretszerző módszerek alkalmazása közben, tapasztalati úton folytatódik a fogalmak kialakítása, de ez nem zárul le a 4. évfolyam végén, ekkorra még nem alakulnak ki kész fogalmak, de előkészíti a felsőbb évfolyamok természettudományos gondolkodását.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Az élettelen környezet kölcsönhatásai	8
Tájékozódás időben	6
Tájékozódás térben	8
Hazánk, Magyarország: nagytájaink, nemzeti parkjaink	20
Életközösségek lakóhelyünk környezetében és annak védelme	20
Testünk, egészségünk,	10
ÖSSZES ÓRASZÁM:	72

TÉMAKÖR: Az élettelen környezet kölcsönhatásai Óraszám: 8	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: <ul style="list-style-type: none">– a kísérletezés elemi lépéseit annak algoritmusára szerint megvalósítja;– a tanító által felvetett problémával kapcsolatosan hipotézist fogalmaz meg, a vizsgálatok eredményét összeveti hipotézisével;– az adott kísérlethez választott eszközöket megfelelően használja;– figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például: ütközés)– megfigyeli a mozgások sokféleségét, csoportosítja a mozgásformákat	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none">– Megfigyelőképesség fejlesztése– Leíró képesség fejlesztése– Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none">– Folyamatos megfigyelések és kísérletek a víz tisztaságával kapcsolatban. Környezetünkben vett vízminták egyszerű vizsgálata. Egyszerű eljárás a

<ul style="list-style-type: none"> – Rendszerező képesség fejlesztése – Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése – Mérési technika fejlesztése – Kísérletezéshez szükséges képességek fejlesztése – Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel – A kísérletekhez szükséges mennyiségű anyagok mérése – Hely- és helyzetváltoztató mozgás – Rugalmas és rugalmatlan ütközések megfigyelése, hétköznapi megjelenése 	<ul style="list-style-type: none"> víz tisztítására, szűrésére – Mozgások megfigyelése, csoportosítása (hely- és helyzetváltoztató mozgás). Példák keresése – Mozgásállapot-változások: ütközések (rugalmas és rugalmatlan) végzése, a változások megfigyelése
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: helyzet-és helyváltoztató mozgás, élettelen tárgyak mozgása, rugalmas és rugalmatlan ütközés, egyenletes/egyenletesen gyorsuló/lassuló mozgás</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: fizika: mozgás, ütközés magyar nyelv-és irodalom: kísérletek leírása, szóbeli kifejezőképesség fejlesztése</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tanítói segítséggel egyszerű kísérleteket végez; – a vizsgálatok tapasztalatait megfogalmazza, rajzban, írásban rögzíti; – a kísérletek tapasztalatait a mindennapi életben alkalmazza; – feladatvégzés során társaival együttműködik. 	

<p>TÉMAKÖR: Tájékozódás időben Óraszám: 6</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – felismeri a napszakok, évszakok változásai, a Föld mozgásai közötti összefüggéseket; – megismeri és modellezi a víz természetben megtett útját, felismeri a folyamat ciklikus jellegét; 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Föld mozgásainak (forgás, Nap körüli keringés) hatásai az évszakok, napszakok váltakozására, jellemzőikre – Ismétlődő jelenségek (ritmusok) az ember életében, a test működésében. Ismétlődő, ciklikus jelenségek a környezetben (például víz körforgása) – Az állatok szaporodása (pete, tojás, elevenszülő), fejlődési szakaszai 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Napszakok, évszakok váltakozása, jellemzői, valamint a Föld mozgásai és a napszakok, évszakok változásai közötti összefüggések megfigyelése – Ismétlődő, ciklikus jelenségek megfigyelése a környezetben (pl. víz körforgása) – Az időjárás élőlényekre gyakorolt hatásának megfigyelése, konkrét példák gyűjtése – Az állatok szaporodásának megfigyelése (pete, tojás, elevenszülő) – Ismétlődő jelenségek megfigyelése az emberi test működésében – Ismétlődő jelenségek (ritmusok) megfigyelése az ember életében

(napirend, hetirend, kalendárium, jeles napok, ünnepek). A dátumok elhelyezése a naptárban. Napirend és hetirend tervezése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

a Föld forgása, keringése, ismétlődés, ritmus a természetben, az emberi életben
állatok szaporodása

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

erkölcstan: az emberi életszakaszok, ünnepek, jeles napok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló tudja megnevezni:

- a Föld mozgásait és annak következményeit
- a víz körforgásának lépéseit
- az évente ismétlődő jeles napokat

TÉMAKÖR: Tájékozódás térben

Óraszám: 8

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri a különböző domborzati formákat, felszíni vizeket, ismeri jellemzőiket. Ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen előállítja;
- felismeri lakóhelyének jellegzetes felszínformáit;
- domborzati térképen felismeri a felszínformák és vizek jelölését;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A felszínformák: hegy, hegység, domb, dombság, völgy, medence, síkság. Jelölésük a domborzati térképen
- A felszíni vizek fajtái (ér, patak, csermely, folyó, tó), jellemzőik, ábrázolásuk a domborzati térképen
- A külső erők (szél, víz) felszínformáló munkája

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A felszínformák elemei, jellemzőik megfigyelése (hegy, hegység, medence, völgy, domb, dombság, síkság). A jellemzőknek megfelelően homokból az egyes felszínformák kialakítása. Jelölésük megfigyelése domborzati térképen, példák keresése hazánk domborzati térképén, valamint a lakóhelyen és annak környezetében
- A szél és a víz munkájának modellezése homokasztalon
- A felszíni vizek fajtáinak (ér, patak, csermely, folyó, tó), jellemzőik megfigyelése. A jellemzőknek megfelelően homokasztalon az egyes vizek kialakítása. Jelölésük megfigyelése domborzati térképen, példák keresése hazánk domborzati térképén, valamint a lakóhelyen és annak környezetében

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

domborzati térkép, közigazgatási térkép, autóstérkép, turistatérkép, felszínformák

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

vizuális kultúra: színek, jelölések a térképen
matematika: magassági számok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- le tudja olvasni a térkép színezéséből a felszíni formákat
- megnevezi a felszíni formákat és a hozzá tartozó magasságokat

TÉMAKÖR: Hazánk, Magyarország

Óraszám: 20

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- iránytű segítségével megállapítja és megnevezi a fő- és mellékvilágtájakat;
- irányokat ad meg viszonyítással;
- térkép segítségével megnevezi Magyarország jellemző felszínformáit (síkság, hegy, hegység, domb, dombság), vizeit (patak, folyó, tó), ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen előállítja;
- térkép segítségével megmutatja hazánk nagytájakait, felismeri azok jellemző felszínformáit;
- térkép segítségével megnevezi hazánk szomszédos országait, megyéit, saját megyéjét, megyeszékhelyét, környezetének nagyobb településeit, hazánk fővárosát, lakóhelyét (városát) és ezeket megtalálja a térképen is.
- Felismeri a nemzeti parkok létjogosultságát a természet megőrzése érdekében.
- A Nemzeti parkok elhelyezkedését meg tudja a térképen mutatni.
- Világörökségi helyszíneket meg tudja nevezni és el tudja helyezni nagytájainkon.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Megfigyelőképesség fejlesztése
- Leíró képesség fejlesztése
- Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése
- Rendszerező képesség fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Mérési technika fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- Téri tájékozódó képesség fejlesztése
- Magyarország helyzete, államhatárok, szomszédos országaink
- Tájékozódás Magyarország domborzati térképén: az alapvető térképjelek, felszínformák, vizek. Irányok, távolságok a térképen
- Hazánk nagytájainak elhelyezkedése, felszínformáik
- Tájékozódás hazánk közigazgatási térképén: megyék, saját lakóhely megyéje, megyeszékhelye, települések, saját település és a főváros helye hazánk térképén

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Térképészeti gyakorlatok:

- Magyarország elhelyezkedésének megfigyelése földgömb, Európa-térkép segítségével (Föld bolygó, Európa kontinens, Közép-Európa, Kárpát-medence)
- Magyarország domborzati térképén az alapvető térképjelek megfigyelése, megnevezése
- Magyarország államhatárainak, szomszédos országainak megkeresése, megnevezése domborzati, illetve közigazgatási térképen
- Hazánk felszínformáinak, vizeinek azonosítása domborzati térképen
- Irányok, távolságok, magassági számok leolvasása hazánk domborzati térképéről
- Magyarország nagy tájegységeinek felismerése, megkeresése Magyarország domborzati térképén
- Magyarország megyéinek, ezen belül a tanulók saját megyéjének, megyeszékhelyének, valamint

<ul style="list-style-type: none"> - Fővárosunk, Budapest: híres épületek, főbb nevezetességek, hidak, közlekedés - Hazánk nemzeti parkja: kiemelten a Hortobágyi Nemzeti park - Világörökségeink 	<p>Budapest megkeresése Magyarország közigazgatási térképén</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lakóhelyhez közeli települések keresése, megnevezése térkép segítségével - Fővárosunk néhány jellegzetes nevezetességének, épületeinek, hídjainak, közlekedésének megismerése tanulmányi kirándulás alkalmával, vagy képeken, multimédián keresztül - Saját lakóhely, a lakóhely kulturális és természeti értékeinek bemutatása tablón vagy bemutató formájában - Hortobágyi Nemzeti Parkról ismeretanyag gyűjtése az interneten, arról tabló készítése - Nemzeti Parkok, Világörökségek bemutatása csoportmunkában
--	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

térkép, domborzati térkép, közigazgatási térkép, felszínforma, megye, megyeszékhely, település, főváros, lakóhelyünk, nemzeti parkok, világörökségek

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

matematika: ok-okozati összefüggések

magyar irodalom: ismeretterjesztő szövegekben lényegkiemelés

informatika: interneten ismeretterjesztő anyagok, videók keresése, játékos feladatok megoldása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismeri és használja az életkorának megfelelő térbeli relációs szókinccset;
- megnevezi és iránytű segítségével megállapítja a fő- és mellékvilágítójakat, irányokat ad meg viszonyítással;
- felismeri és használja az alapvető térképjeleket: felszínformák, vizek, települések, útvonalak, államhatárok;
- megkülönböztet néhány térképajtát: domborzati, közigazgatási, turista-, autós.
- elhelyezi a domborzati térképen hazánk nagytájakait.
- elhelyezi lakóhelyünket
- ma nagytájak főbb jellemzőit, kistájakait, városait
- megnevezi, és a térképen elhelyezi nemzeti parkjainkat.
- felismeri világörökségeink helyszíneit

TÉMAKÖR: Életközösségek lakóhelyünk környezetében

Óraszám: 20

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek és az ott élő élőlények közötti különbségeket (pl. természetes – mesterséges életközösség, erdő – mező, rét – víz, vízpart – park, díszkert – zöldséges, gyümölcsöskert esetében);
- megnevezi a megismert életközösségekre jellemző élőlényeket, használja az életközösségekhez kapcsolódó kifejezéseket;
- algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja a saját lakókörnyezetében fellelhető

növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt tulajdonságok alapján csoportokba rendezi azokat;

- algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja hazánk természetes és mesterséges élőhelyein, életközösségeiben élő növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt jellemzőik alapján csoportokba rendezi azokat;
- konkrét példán keresztül megfigyeli és felismeri az élőhely, életmód és testfelépítés kapcsolatát;
- megfigyeléseit mérésekkel (például időjárás elemek, testméret), modellezéssel, egyszerű kísérletek végzésével (például láb- és csórtípusok) egészíti ki;
- felismeri, hogy az egyes fajok környezeti igényei eltérőek;
- felismeri a megismert életközösségek növényei és állatai közötti jellegzetes kapcsolatokat;
- példákkal mutatja be az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását. Felismeri a természetvédelem jelentőségét;
- felismeri, mely anyagok szennyezhetik környezetünket a mindennapi életben, mely szokások vezetnek környezetünk károsításához. Egyéni és közösségi környezetvédelmi cselekvési formákat ismer meg és gyakorol közvetlen környezetében (pl. madárbarát kert, iskolakert kiépítésében, fenntartásában való részvétel, iskolai környezet kialakításában, rendben tartásában való részvétel, települési természet- és környezetvédelmi tevékenységben való részvétel);
- elsajátít olyan szokásokat és viselkedésformákat, amelyek a károsítások megelőzésére irányulnak (pl. hulladékminimalizálás – anyagtakarékosság, újrahasználat és -felhasználás, tömegközlekedés, gyalogos vagy kerékpáros közlekedés előnyben részesítése, energiatakarékosság).

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Megfigyelőképesség fejlesztése
- Leíró képesség fejlesztése
- Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése
- Mérési technika fejlesztése
- Kísérletezéshez szükséges képességek fejlesztése
- Rendszerező képesség fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- Környezettudatos magatartás fejlesztése
- A lakóhelyhez közeli életközösségek jellemzői: erdő, mező-rét, víz-vízpart
- Az egyes életközösségekben élő növények és állatok tulajdonságai
- A lakóhelyhez közeli életközösségek (erdő, mező-rét, víz-vízpart) élőlények környezeti igényei, alkalmazkodása az élettelen környezeti tényezőkhöz (életmód, testfelépítés, viselkedés)
- A lakóhelyhez közeli életközösségek (erdő, mező-rét, víz-vízpart) növényei

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A tanulók lakóhelyéhez közeli életközösségek (erdő, mező-rét, víz-vízpart) jellemzőinek megfigyelése, mérése (időjárás) tanulmányi séták során. A megfigyelések alapján az életközösségek összehasonlítása
- Az életközösségek jellegzetes élőlények csoportosítása élőhely szerint
- Az egyes életközösségek jellegzetes állatainak és növényeinek testfelépítése, algoritmus alapján történő megfigyelése, mérése (testméret mérése pl. életnagyságú rajzon)
- A tapasztalatok alapján a növények és állatok igényeinek, élőhelyhez, életfeltételekhez való alkalmazkodásának (testfelépítés, életmód) megfigyelése, megbeszélése, modellezése (pl. csőr- és lábtípusok)
- Az életközösségek összetettségének megfigyelése, az ott élő növények és állatok közötti jellegzetes kapcsolatok megfigyelése, felismerése (táplálkozás, búvóhely)

<p>és állatai közötti jellegzetes kapcsolatok (például táplálkozási kölcsönhatások, búvóhely; élőhely)</p> <ul style="list-style-type: none"> - A megismert növények és állatok csoportosítási lehetőségei (pl. lágyszárú – faszárú, fa – cserje, lombhullató – örökzöld; állatok: emlősök – madarak – rovarok – kételtűek – hüllők – halak; életmód: ragadozók – növényevők – mindenevők; élőhely: háziállatok – vadon élő állatok, erdei – mezei – vízparton élő – az ember környezetében élő állatok) - Az adott életközösség megismert növényeiből és állataiból egyszerű táplálékláncok és azokból táplálékhálózatok összeállítása - A természetes és mesterséges életközösségek - Az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatása. 	<ul style="list-style-type: none"> - Táplálkozási kölcsönhatások alapján az állatok csoportosítása (ragadozó, növényevő, mindenevő). Az egyes életközösségekre jellemző táplálékláncok, táplálékhálózatok összeállítása - Az egyes életközösségekben élő élőlények testfelépítés, illetve életmód alapján történő összehasonlítása - Iskolakert/madárbarát kert kialakítása során az ember felelősségének, szerepének megfigyelése.
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: természetes és mesterséges életközösség, erdő, mező-rét, víz-vízpart, élőhely, életmód, környezeti igény, alkalmazkodás, testfelépítés, tápláléklánc, táplálékhálózat</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: magyar irodalom: ismeretterjesztő szövegek értelmezése, növények, állatok bemutatása, leírása informatika: interneten ismeretterjesztő anyagok, videók kérésese, játékos feladatok megoldása</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek (erdő, mező-rét, víz-vízpart) főbb jellemzőit; - felelősségtudattal rendelkezik a szűkebb, illetve tágabb környezete iránt; tevékenységeinek tapasztalatait szóban, rajzban, írásban rögzíti 	

<p>TÉMAKÖR: Testünk, egészségünk Óraszám: 10</p>
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismeri a leggyakrabban előforduló betegségeket, felismeri a legjellemzőbb betegségtüneteket, a betegségek megelőzésének alapvető módjait. - Felismeri a helyes táplálkozás szerepét az egészség megőrzésében. Ismeretet szerez az élelmiszerfajtákról, annak tápanyagtartalmáról - Ismeri környezetében a leggyakoribb baleseti forrásokat. - Baleset esetén tudja a legfontosabb tennivalókat: segélyhívószámok, alapvető elsősegélynyújtási ismeretek birtokában van. - Tudja, hogyan lehet az internetet biztonságosan használni.

<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Megfigyelőképesség fejlesztése - Leíró képesség fejlesztése - Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése - Rendszerező képesség fejlesztése - Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése - Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel - Egészségtudatos magatartás fejlesztése - Az egészséges életmód alapvető elemei (testápolás, öltözködés, pihenés, mozgás, testtartás, táplálkozás, fertőző betegségek és balesetek megelőzése), alkalmazásuk a napi gyakorlatban - A táplálkozás, az életmód és az ideális testsúly elérése/megtartása közötti kapcsolat. A helyes és helytelen étrend, az egészséges és egészségtelen ételek, italok. A folyadékfogyasztás szerepe. A helyes étkezési szokások - Az egészséges fejlődéshez szükséges élelmiszerek kiválasztása - A leggyakoribb betegségeket. A testhőmérséklet, láz mérése - A betegségek megelőzése. A védőoltások szerepe - Elsősegélynyújtás néhány szabálya - Közérdekű telefonszámok ismerete (általános segélyhívó, mentők, rendőrség, tűzoltók) - vízparti nyaralás veszélyei, szabályai - az Internethasználat lehetséges veszélyei 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Élelmiszerfajták megismerése, csoportosítása tápanyagtartalmuk alapján - Egy napi egészséges menü összeállítása. Egészségtelen italok cukortartalmának becslése, mérése kockacukor segítségével - Helyes étkezési, viselkedési szokások alakítása szituációs játékokkal - Ételek tárolásával kapcsolatos információk megbeszélése - A helyes higiénés szokások és a szükséges eszközök megfigyelése, megismerése, a helyes és rendszeres testápolási szokások gyakorlása - Pihenés fontosságáról való beszélgetés, példák gyűjtése az aktív és passzív pihenésre - Az emberek hasonló és különböző külső és belső tulajdonságai, az emberi hangulatok, magatartásformák megismerése megfigyelésekkel (egymáson, képen, szituációs játék során) - Fogyatékossgal és megváltozott munkaképességgel rendelkezők elfogadásának ösztönzése szituációs játékokkal/beszélgetőkör kialakításával - Az egészségünket károsító és védő szokások csoportosítása. A leggyakoribb betegségeket (pl. láz, hányás, hasmenés, gyengeség, levertség) felismerésének gyakorlása konkrét példák, szituációkon keresztül. A betegségek okainak, megelőzésének megismerése, a fertőző betegségek megelőzési módjainak gyakorlása. A testhőmérséklet, láz mérése - balesetek okainak megfigyelése képek, videók segítségével, beszélgetés a megelőzés fontosságáról.
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: egészséges életmód, táplálkozási piramis, okostányér, túlsúly gyakori mindennapi balesetek és megelőzésük, segélyhívó számok, elsősegély nyújtása, közérdekű telefonszámok,</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: magyar irodalom: szituációs játékok informatika: kutakodás az interneten</p>	

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismeri az egészséges táplálkozást
- ismeri a hétköznapi balesetek veszélyforrásait,
- tudja mi a teendő kisebb balesetek esetén
- ismeri a segélyhívó számokat

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

1 - 4. ÉVFOLYAM

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
2020-2021	8	8		
2021-2022	8	8		
2022-2023	8	8	6	
2023-2024	8	8	6	6
Éves óraszám	288 (36 tanítási hét esetén)	288 (36 tanítási hét esetén)	216 (36 tanítási hét esetén)	216 (36 tanítási hét esetén)

1. ÉVFOLYAM

A MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 1. ÉVFOLYAMON:

- Az iskolába kerülő gyermekek nyelvhasználata nagyon eltérő. **Ennek a két évfolyamnak az egyik fő feladata az ösztönös nyelvhasználat tudatosítása.** A nyelvi tudatosság fejlesztésének eredményeként fejlődik a tanuló fonémahallása, szótagolási, valamint analizáló-szintetizáló képessége, mindeközben elsajátítja az olvasás-írás jelrendszerét.
- **Az olvasás és írás készségének kialakítása** alapvetően meghatározhatja a tanuló későbbi tanulási képességeinek fejlődését, iskolai sikerességét.
Ezért szükséges az egyéni képességeket figyelembe vevő differenciált alapozás.
- **Az első tanév első féléve előkészítő időszak, melynek célja a tanulók megfigyelése,** valamint a megfigyelések alapján a rész-képességek koncentrált és differenciált fejlesztése. **Bár ebben az időszakban már megkezdődik a betűtanítás, a fő hangsúly a képességfejlesztésen van.**
- **Az első félévben az írás előkészítése történik, melynek során kialakulnak a helyes írásszokások, és megtörténik a tanulók tájékozódási és finommotorikus képességének a fejlesztése.** Megtörténik továbbá a betűelemek megismerése, vázolása, s a betűolvasás tanításával párhuzamosan elkezdődik a kisbetűk írásának tanítása.
- **Az olvasás jelrendszerének megtanítása párhuzamosan folyik az olvasástechnika és a szövegértés fejlesztésével az egyes témakörök mentén.** Az olvasástechnika elsajátításától folyamatosan a szövegértésre tevődik a hangsúly.
- **Az első két évfolyamon megkezdődik a rendezett íráshasználat kialakítása.** Ez lendületes vázolóssal, vonalvezetés gyakorlásával, rendezett írásképre, önellenőrzésre és javításra való szoktatással történik.
- **Az írás, helyesírás tevékenységi kör kapcsán az elsődleges cél a nyelvi tapasztalatszerzésre épülő helyesírás kialakítása és fejlesztése.**

Az oktatási szakasz kimeneti méréssel zárul.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
BESZÉD ÉS OLVASÁS	
Beszéd és kommunikáció folyamatos	10
Betűtanítás kezdete. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése	40
Betűtanítás. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése	70
Népmesék, műmesék	8
Versék, népköltészeti alkotások	4
Helyem a közösségben – család, iskola	4
Évszakok, ünnepekörök, hagyományok	6
Állatok, növények, emberek	7
ÍRÁS ÉS HELYESÍRÁS	
Óvodából iskolába – írás-előkészítés, íráskészséget megalapozó képességek fejlesztése	40
Írás jelrendszere	70
A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag, szó	10
A nyelv építőkövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg	4
Kisbetű – nagybetű	4
A magyar ábécé – a betűrend	3
Hangok időtartamának jelentésmegkülönböztető szerepe	8
ÖSSZES ÓRASZÁM:	288

BESZÉD ÉS OLVASÁS
1. BESZÉD ÉS KOMMUNIKÁCIÓ
2. BETŰTANÍTÁS KEZDETE. OLVASÁSI KÉSZSÉGET MEGALAPOZÓ KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE
A témakör sajátossága a képességfejlesztés. Az időkeret tartalmazza az előkészítő szakasz képességfejlesztését és minden hang és betű tanításának előkészítését.
3. BETŰTANÍTÁS. OLVASÁSI KÉSZSÉGET MEGALAPOZÓ KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE
A témakör sajátossága a képességfejlesztés. Az időkeret tartalmazza minden hang- és betű- tanítás ismereteit, fejlesztési feladatait.
4. NÉPMESÉK, MŰMESÉK

TÖRZSANYAG

Magyar népmesék: A vadgalamb és a szarka; Miért haragszik a disznó a kutyára, a kutya a macskára, a macska az egérre?; A sajtot osztó róka; Két kecske találkozott a pallón; A varga, a szikra és a bab; A róka és a kácsák; Jakab meg az apja; Az okos leány; Az öreg halász és a nagyravágyó felesége (Illyés Gyula); A hiú király; Csalimese (Benedek Elek); Lázár Ervin: Mese reggelre; Zelk Zoltán: A három nyúl (verses mese); A pap meg a tojások (cigány népmese); Csukás István: Sün Balázs; Kormos István: Vackor az első bében (részletek)

A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Csukás István: A téli tücsök meséi /részlet/; A galamb, a réce meg a lúd; Az állatok vitája; Ki a legelőbbvaló?; A szegényember káposztája; A kiskakas gyémánt félkrajcárja (Arany László); Kinek köszönt a vándor?; Az állatok nyelvén tudó juhász; Tréfás mese (Benedek Elek gyűjtése); Móra Ferenc: Levelek hullása; Osváth Erzsébet: A fecskerepülőtéren; Lázár Ervin: Kék meg a sárga; Lázár Ervin: A fába szorult hernyó /részlet/; Kányádi Sándor: A néma tulipán; Kányádi Sándor: Mogyoró király meséje; Csukás István:

Egy különös idegen; Csukás István: Süsü /részlet/; Kányádi Sándor: A mindennapi kenyér; Fazekas Anna: Öreg néne özikeje (verses mese); Jékely Zoltán: A három pillangó; Janikovszky Éva: Ha én felnőtt volnék; Móricz Zsigmond: Iciri-piciri; Kutya-macska barátság; Kányádi Sándor: Mesemorzsa; Hárs Ernő: Vége a vakációnak; A kiscigány; A kismalac és a farkasok (Arany László); Lázár Ervin: A lyukas zokni

5. VERSEK

TÖRZSANYAG

NEMES NAGY ÁGNES: NYÁRI RAJZ; KÁNYÁDI SÁNDOR: HA A NAPNAK; JÓZSEF ATTILA: HANGYA; WEÖRES SÁNDOR: GALAGONYA; ZELK ZOLTÁN: ESTE JÓ, ESTE JÓ...; ROMHÁNYI JÓZSEF: A BŰNBÁNÓ ELEFÁNT; CSOÓRI SÁNDOR: ESTI PÁRBESZÉD; CSOÓRI SÁNDOR: CSODAKUTYA; KISS ANNA: A NAPPAL ÉS AZ ÉJSZAKA; **MÓRA FERENC: A CINEGE CIPŐJE; JÓZSEF ATTILA: ALTATÓ; PETŐFI SÁNDOR: ANYÁM TYÚKJA; PETŐFI SÁNDOR: ARANY LACINAK; GAZDAG ERZSÉBET: ÁLMOMBAN; MÓRICZ ZSIGMOND: A TÖRÖK ÉS A TEHENEK (A VASTAG BETŰS MŰVEK MEMORITEK.)**

A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Kányádi Sándor: Ballag már; Móra Ferenc: Csókai csóka; Nemes Nagy Ágnes: A titkos út; Kányádi Sándor: Szarvasitató; Nemes Nagy Ágnes: Névnapi; Romhányi József: A pék pókja; Weöres Sándor: Nyári este; Móra Ferenc: Zengő ABC; Kányádi Sándor: Aki fázik; Tarbay Ede: Mit beszélt a vízimalom a patakkaal?; Nemes Nagy Ágnes: Lila fecske; Zelk Zoltán: Kóc, kóc; Weöres Sándor: Nyári este; Tamkó Sirtó Károly: Pityu és ponty

6. HELYEM A KÖZÖSSÉGBEN – CSALÁD, ISKOLA

TÖRZSANYAG

Janikovszky Éva: Már iskolás vagyok (részletek); Hervay Gizella: Elfelejtő mese; Zelk Zoltán: Kicsi vagyok én; Nemes Nagy Ágnes: Gesztenyefalevél valamint ismerettartalmú szövegek a Helyem a közösségben – család, iskola témakörben

A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Fésűs Éva: Csupafül huszonkét meséje (részlet); Janikovszky Éva: Velem mindig történik valami

7. ÉVSZAKOK, ÜNNEPKÖRÖK, HAGYOMÁNYOK

TÖRZSANYAG

Magyar népköltés: Hónapsoroló; Zelk Zoltán: Négy vándor; Kányádi Sándor: Jön az ősz; Petőfi Sándor: Itt van az ősz, itt van újra /részlet/; Lázár Ervin: Mit ugrálsz, hideg?; Weöres Sándor: Száncengő; Betlehemes játék; Weöres Sándor: Újévi mese; Gazdag Erzsébet: Itt a farsang; Devecsery László: Húsvét; A virágok vetélkedése (népköltészet – húsvét); Szabó Lőrinc: Tavasz; Szilágyi Domokos: Két nyári mondóka; Ágh István: Virágosat álmodtam; valamint ismerettartalmú szövegek az Évszakok, ünnepek, hagyományok témakörben (A vastag betűs művek memoritek.)

A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Hónapmondóka; Csanádi Imre: Négy testvér; Zelk Zoltán: Őszi mese; Csanádi Imre: Doromboló; Csanádi Imre: Farkas üvölt; Zelk Zoltán: Téli fák; Móra Ferenc: A kíváncsi hópelyhek; Zelk Zoltán: Téli mese; Nemes Nagy Ágnes: Hóesésben; Kányádi Sándor: Betemetett a nagy hó; Szabó Lőrinc: Esik a hó; Devecsery László: Karácsonyi éjben, Kányádi Sándor: Szeptember; Kányádi Sándor: Fenyőmese; Szilágyi Domokos: Ősz; Kányádi Sándor: Szeptember; Kányádi Sándor: Fenyőmese; Kodály Zoltán: Pünkösdlő

(részlet); Elindult Mária – magyar népének; Kányádi Sándor: Aki fázik; Zelk Zoltán: Csilingel a gyöngyvirág

8. ÁLLATOK, NÖVÉNYEK, EMBEREK

TÖRZSANYAG

Ismerettartalmú szövegek az Állatok, növények, emberek témakörben

TÉMAKÖR: Beszéd és kommunikáció folyamatos**Óraszám: 10 óra** – folyamatos

A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzethez igazodva kommunikál;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően reagál;
- részt vesz a kortársakkal és felnőttekkel való kommunikációban, beszélgetésben,
- használja a kapcsolatfelvételi formákat: köszönés, kérés, megszólítás, kérdés,
- élményeiről, segítséggel beszámol.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- beszédlegzése és artikulációja megfelelő;
- figyelmet fordít a hangok időtartamának helyes ejtésére, a beszéd ritmusára, hangsúlyára, tempójára, a beszédhelyzetnek megfelelő hangerőválasztásra;
- a szavakat hangokra, szótagokra bontja;
- a hangokból, szótagokból szavakat épít;
- a tanult verseket, mondókákat, rövidebb szövegeket szöveghűen, érthetően tolmácsolja;
- részt vesz ismert szövegek (mondókák, kiszámolók, nyelvtörők, versek, mesék) mozgással, dramatikus elemekkel történő élményszerű megjelenítésében;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés
- Beszédfejlesztés: beszédlegzés, artikuláció fejlesztése, beszédritmus, beszédtempó,
- Ritmusérzék-fejlesztés
- Hangok, szótagok analízise, szintézise
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Beszédészlelés, beszédértés
- Kifejező, érthető beszéd
- Helyesejtés kialakítása
- Nem nyelvi jelek használata
- Kapcsolatfelvételi formák, társalgási fordulatok
- Párbeszéd, szituációs játékok

JAVASOLT**TEVÉKENYSÉGEK:**

- Beszélgetőkör
- Mesehallgatás, mesemondás

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Helyesejtés, beszédlegzés, artikuláció, időtartam, hangerő, beszédtempó, ritmus, testtartás, mimika, párbeszéd, szituáció, drámajáték

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: ritmus, tempó

Testnevelés: helyes légzéstechnika

Dráma és tánc: szituációs játékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**TÉMAKÖR: Betűtanítás kezdete. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése****Óraszám: 40 óra**

A témakör sajátossága a képességfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt. A teljes témakörhöz szükséges idő egy félév.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- megérti a szóbeli utasításokat, kérdéseket és a szöveg tartalmát
- érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- a történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- észleli és/vagy megérti a nyelv alkotóelemeit, hangot/betűt, szótagot, szót, mondatot, szöveget, és azokra válaszokat fogalmaz meg;
- részt vesz a testséma-tudatosságot fejlesztő tevékenységekben (szem-kéz koordináció, térérzékelés, irányok, arányok, jobb-bal oldal összehangolása, testrészek tudatosítása) és érzékelő játékokban;
- megérti és használja a tér- és időbeli relációs szókinccset;
- szavakat hangokra, szótagokra bont;
- hangokból, szótagokból szavakat épít

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

– Érzelmi fejlesztés– Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés– Beszédfejlesztés: beszédészlelés, beszédértés fejlesztése– Szókinccs gyarapítása– Szókinccs aktivizálása– Téri-időbeli tájékozódás fejlesztése– Beszédmotorika, helyesejtés fejlesztése– Nyelvi jelek értelmezési képességének fejlesztése– Szerialitás (sorrendiség, szabályszerűség, ismétlődés) fejlesztése– Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése– Betű-hang azonosítás– Szótagolás– Olvasástechnika fejlesztése– Megértett szavak, kifejezések integrálása a meglévő szókinccsbe– A-szóbeli és kifejezőkészség fejlesztése	- Beszélgetőkör- Mesehallgatás, mesemondás

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, hosszú hang, rövid hang, szótag, szó, mondat; viszonyszavak: bal-jobb, előtte, mögötte, alatta, felette, között, mellette; utána, közben, miközben stb.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: irányok

Vizuális kultúra: térérzékelés

Testnevelés: helyes légzéstechnika

Ének-zene: ritmus, tempó

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Betűtanítás. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése

Óraszám: 70 óra

A témakör sajátossága a képességfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni

az ehhez szükséges időt. A teljes témakörhöz szükséges legrövidebb idő egy tanév.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- megérti a szóbeli utasításokat, kérdéseket és a szöveg tartalmát;
- érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz a testséma-tudatosságot (szem-kéz koordináció, térérzékelés, irányok, arányok,
- jobb-bal oldal összehangolása, testrészek fejlesztő tevékenységekben és érzékelő játékokban;
- megérti és használja a tér- és időbeli relációs szókincset;
- szavakat hangokra, szótagokra bont;
- hangokból, szótagokból szavakat épít;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi nevelés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztése
- Beszédfejlesztés: beszédészlelés, beszédértés fejlesztése
- Szókincs gyarapítása
- Szókincs aktivizálása
- Téri-időbeli tájékozódás fejlesztése
- Beszédmotorika, helyesejtés fejlesztése
- Nyelvi jelek értelmezési képességének fejlesztése
- Szerialitás (a sorrendiség - szabályszerűségek, ismétlődések) fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Betű-hang azonosítás
- Összeolvasási képesség fejlesztése
- Szótagolás-
- Nyelvi tudatosság fejlesztése: szótag és szó megkülönböztetése, hangok képzési sajátosságainak
- megfigyelése, szó kezdő hangjának azonosítása tanult betűvel, ismert betűvel szógyűjtés
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szótagolvasás, szóolvasás, mondatolvasás, két-három mondatból álló szöveg olvasása és megértése
- Megértett szavak, kifejezések integrálása a meglévő szókincsbe
- A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése
- A teljes magyar ábécé nyomtatott kisbetűi

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetőkör
- Mesehallgatás, mesemondás
- Szóbeli szövegalkotás

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Hang, betű, kisbetű, nagybetű, magánhangzó, hosszú hang, rövid hang, szótag, szó, mondat; viszonzyszavak: bal-jobb, előtte, mögötte, alatta, felette, között, mellette; utána, közben, stb.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: irányok

Ének-zene: ritmus, tempó

Vizuális kultúra: betűtípus, betűforma

Testnevelés: helyes légzéstechnika

Dráma – tánc: szituációs játékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Népmesék, műmesék

Óraszám: 8 óra

A témakör sajátossága, hogy érték közvetítésre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;-
- közös olvasás, szövegfeldolgozás során megismer néhány mesét, elbeszélést

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Érzelmi nevelés
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Szótagoló olvasás
- Összeolvasás a szótagoktól a mondatokig
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése
- Események helyszíne, ideje, sorrendje

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetőkör
- Mesehallgatás, mesemondás
- Bábszínház, színház – mozilátogatás
- Írók, költők meghívása
- / író-olvasó- találkozó szervezése /
- Drámajátékok
- Könyvtárlátogatás

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Szótag, szó, mondat, szöveg, mese, cím, szerző, szereplő, helyszín, időrend, tartalom, meseszám

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra: a hang és kép szerepe a mesevilágban; átélt, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása; elképzelt vagy olvasott esemény vizuális kifejezése

Dráma és tánc: dramatikus és improvizációs játékok

Testnevelés: harmónikus mozgás

Etika: Álomvilág- mesevilág

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Versek, népköltészeti alkotások

Óraszám: 4 óra

A témakör sajátossága, hogy értékrendszerre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A témakör tanulói tevékenységeinek egy része kapcsolódik a „Beszéd és kommunikáció” témakör tevékenységeihez. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz

mérten, életkorának megfelelően:

- ismer és megért rövidebb nép- és műköltészeti alkotásokat, verseket
- élményt és tapasztalatot szerez különböző ritmikájú lírai művek megismerésével a kortárs és a klasszikus gyermeklírából és a népköltészeti alkotásokból;
- érzékeli és átéli a vers ritmusát és hangulatát

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz magyar népi mondókák, népdalok, gyerekversek mozgásos-játékos feldolgozásában,
- megtapasztalja a vershallgatás, a versmondás, a versolvasás örömét és élményét;
- a tanító vagy társai segítségével, együttműködésével verssorokat, versrészleteket memorizál;
- segítséggel, majd önállóan szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, különböző ritmikájú lírai művek megismerésével élményt és tapasztalatot szerez. Megismer alkotásokat a népköltészetből, a kortárs és klasszikus gyermeklírából;
- megismer néhány klasszikus, életkorának megfelelő verset a magyar irodalomból;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés
- Ritmusérzék fejlesztése
- Olvasástechnika fejlesztése
 - Szótagoló olvasás
 - Összeolvasás a szótagoktól a mondatokig
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Népköltészeti alkotások, mondókák, népdalok, sorolók, kiszámolók stb.
- Belső képalkotás
- Ritmusélmény
- Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával
- Egyéni olvasat megteremtése tanítói segítséggel-
- Magánhangzók, mássalhangzók

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetőkör
- Mesehallgatás, mesemondás
- Bábszínház, színház – mozilátogatás
- Írók, költők meghívása / író-olvasó– találkozó szervezése /
- Drámajátékok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Vers, verses mese, mondóka, kiszámoló, soroló, népdal, verssor, versszak, rím, ritmus, refrén, költő, cím,

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: tempó, ritmus

Dráma és tánc: részvétel dramatikus játékban

Vizuális nevelés: gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása; az ezekhez kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal)

Testnevelés: harmonikus mozgás

Etika: Álomvilág- mesevilág

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Helyem a közösségben – család, iskola

Óraszám: 4 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. Itt kerül sor a társadalmi értékek (család, iskola)

tudatosítására. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- egyszerű magyarázat, szemléltetés alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban, és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
- önállóan vagy segítséggel szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet
- rövid meséket közösen olvas, megért, feldolgoz;
- megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét;
- mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit,
- tapasztalatait, és összekapcsolja azokat;
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket
- a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- képességeihez mérten bekapcsolódik párbeszéd, dramatikus szituációs játékok megalkotásába;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- részt vesz konfliktusokat feldolgozó dramatikus játékokban;-
- megéli és az általa választott formában megjeleníti a kisebb közösséghez (család, osztály) tartozás élményét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Beszédkészség fejlesztése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Időben való tájékozódás fejlesztése
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szótagoló olvasás
- Összeolvasás a szótagoktól a mondatokig
- Szövegértő olvasás fejlesztése
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás,
- ítéletalkotás, következtetések levonása
- Empatikus képesség fejlesztése
- A nyomtatott magyar ábécé kisbetűi
- Szépirodalmi és ismeretközlő szövegek

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel családi napon, hasonló eseményeken

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Iskola, osztály, közösség, tanítási idő, szünet, vakáció, házi feladat, család, családtag, rokon, testvér, nagyszülő, dédszülő, unoka, dédunoka, unokatestvér, otthon, barát, társ, összetartozás, felelősség, hűség, becsületesség, igazságosság, munka, házimunka, történet, mese, vers, bekezdés, párbeszéd, cím, szerző, helyszín, szereplők és tulajdonságaik.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Dráma és tánc: részvétel dramatikus játékban

TÉMAKÖR: Évszakok, ünnepkörök, hagyományok

Óraszám: 6 óra

A témakör sajátossága, az ünnepkörök megismerésére, az évszakok ritmikusságának tapasztalására és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- életkorának megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- megismer az évszakokhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó szövegeket, dalokat, szokásokat, népi gyermekjátékokat, és ismeri ezek éves körforgását;
- élményeket és tapasztalatokat szerez saját lakóhelyének irodalmi és kulturális értékeiről;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábosmegjelenítésében

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Szótagoló olvasás
- Az olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Nyomtatott magyar ábécé kis- és nagybetűi
- Nemzeti ünnepeink, családi ünnepeink
- Magyar hagyományok tisztelete korosztálynak megfelelően
- Az évszakok és ünnepek, jeles napok, népszokások (betlehemezés, március 15., húsvéti locsolkodás) jellemzői, körforgásuk
- keresztény/keresztyén ünnepkör: karácsony, húsvét, pünkösd
- nemzeti ünnepen elhangzó költemények figyelmes hallgatása, ismeretek szerzése jeles történelmi személyekről
- Lakóhely hagyományaital ismerkedés
- Szólások, közmondások, találós kérdések, nyelvtörők, kiszámolók, mondókák.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel hagyományokhoz, ünnepkörökhöz kapcsolódó iskolai és városi programokon
- Települési helytörténeti gyűjtemény meglátogatása
- Ünnepekhez kapcsolódó emlékhelyek meglátogatása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Keresztény/keresztyén ünnepkörhöz kapcsolódó jelképek (betlehemi csillag, bárány), családi ünnep, nemzeti ünnep, népszokás, népi hagyomány, jeles napok, népi gyermekjáték, hazaszeretet, közösség, szólás, közmondás, évszak, körforgás.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: jeles napokhoz kapcsolódó dalok
Testnevelés: népi játékok
Dráma és tánc: szituációs és dramatikus játékok
Etika: Ünnepekörök - hagyományok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**TÉMAKÖR: Állatok, növények, emberek****Óraszám: 7 óra**

A témakör sajátossága, hogy az élő és az élettelen világhoz való emberi viszonyulási rendszerre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- gyakorolja az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit;
- különböző célú, rövidebb tájékoztató, ismeretterjesztő szövegeket olvas hagyományos felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést,

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a feladatvégzéshez szükséges személyes élményeit, előzetes tudását felidézi;
- képzeletét a megértés érdekében mozgósítja;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértés fejlesztése
- Olvasási stratégiák: cím és/vagy kép alapján következtetés a szöveg témájára
- Beszédfejlesztés
- Érzelmi fejlesztés
- Kedvenc állat vagy növény néhány mondatos bemutatása-
- Környezet iránti felelősségtudat alakítása, fejlesztése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Településen, település közelében található állat-, növény-, botanikus kert meglátogatása.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Információ, időrend, cím.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális nevelés: Élmények megjelenítése és feldolgozása rajzzal
Etika: Szűkebb, tágabb környezetem
Testnevelés: Utánzó járások
Ének-zene: Témakörhöz kapcsolódó dalok; állathangok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**ÍRÁS ÉS HELYESÍRÁS****TÉMAKÖR: Óvodából-iskolába - írás előkészítés, íráskészséget megalapozó képességek fejlesztése****Óraszám: 40 óra**

Ez a tematikus egység szoros egységet képez, az óraszám iránymutatást ad a szükséges időre vonatkozóan is. A megvalósításhoz szükséges idő egy félév.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz nagymozgást és finommotorikát fejlesztő tevékenységekben, érzékelő játékokban;
- tér- és síkbeli tájékozódást fejlesztő feladatokat megold.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Szerialitás (a sorrendiség - szabályszerűségek, ismétlődések) fejlesztése
- Hallásfejlesztés-beszédhallás fejlesztése
- Testséma, nagymozgások fejlesztése
- Tapintás, érzékelés fejlesztése
- Finommotorika fejlesztése
- Síkbeli tájékozódás fejlesztése
- Tájékozódás a vonalrendszerben
- Helyes ceruzafogás kialakítása
- Írástevékenységhez szükséges helyes testtartás kialakítása
- Írástechnika fejlesztése
- Lendületes vonalvezetés
- Betűelemek

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Színezés, gyurmázás, gyöngyfűzés

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Betűelem, számelem, vonalrendszer, kapcsolás; viszonyszavak: bal-jobb, előtte, mögötte, alatta, felette, között, mellette stb.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Testnevelés: nagymozgások

Matematika: irányok

Technika és életvitel: finommotorika

Vizuális kultúra: irányváltásokat segítő vonalkombinációk; térérzékelés, finommotorika esztétikai igényesség, különféle vonaltípusok készségfejlesztő alkalmazása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Írás jelrendszere

Óraszám: 70 óra

Ez a tematikus egység szoros egységet képez, az óraszám iránymutatást ad a szükséges időre vonatkozóan is.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír. Törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz nagymozgást és finommotorikát fejlesztő tevékenységekben és érzékelő játékokban;
- tér- és síkbeli tájékozódást fejlesztő feladatokat megold;
- saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét;
- a hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szó szerkezeteket, mondatokat önállóan leírja;-
- írásbeli munkáját segítséggel ellenőrzi és javítja.

<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Szerialitás (a sorrendiség - szabályszerűségek, ismétlődések) fejlesztése – Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés – Testséma, (szem-kéz koordináció, térérzékelés, irányok, arányok, jobb-bal oldal összehangolása, testrészek) nagymozgások fejlesztése – Tapintás, érzékelés fejlesztése – Finommotorika fejlesztése – Síkbeli tájékozódás fejlesztése – Helyes ceruzafogás kialakítása – Írástevékenységhez szükséges helyes testtartás kialakítása – Írástechnika fejlesztése – Írott kisbetűk alakítása, kapcsolása – Nyelvi jelek értelmezési képességének fejlesztése – Betű- és hangazonosítás – Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése – Magyar ábécé írott kisbetűi és kapcsolásai – 3-4 szóból álló mondatok másolása, írása 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <p>- Színezés, gyurmázás, gyöngyfüzés</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:</p> <p>Hang, betű, betűelem, hosszú hang, rövid hang, kisbetű, nagybetű, vonalrendszer, írásjel, ékezet, magánhangzó, mássalhangzó, szótag, szó, mondat; viszonyszavak: bal-jobb, előtte, mögötte, alatta, felette, között, mellette stb.</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <p>Testnevelés: nagymozgások Matematika: irányok Technika és életvitel: finommotorika Vizuális kultúra: irányváltásokat segítő vonalkombinációk; térérzékelés, finommotorika esztétikai igényesség, különféle vonaltípusok készségfejlesztő alkalmazása Ének-zene: tempó, ritmus</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

<p>TÉMAKÖR: A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag, szó Óraszám: 10 óra</p> <p>A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.</p>
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK:</p> <p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:</p> <ul style="list-style-type: none"> – saját tempójában elsajátítsa az anyanyelvi írás jelrendszerét; – az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan írjon, és törekedjék a rendezett írásképre; – törekedjék a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására; – a hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szövszerkezeteket önállóan leírja;

- érthetően, a kommunikációs helyzetnek megfelelően kommunikáljon;
- feladatvégzés során társaival együtt működjék;
- írásbeli munkáját segítséggel ellenőrizze, javítsa.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;-
- a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Hang- és betűanalízis, analizáló képesség fejlesztése
- Fonémahallás fejlesztése
- Vizuális memória fejlesztése
- Rítmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetéséhez, szótagoláshoz)
- Beszéd- és artikulációs képesség fejlesztése
- Helyesírási készség fejlesztése
- A kiejtéssel megegyező rövid (2-3 szótagból álló) szavak helyes leírása;
- Aktív szókinccs fejlesztése
- Legalább 30 gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szó (egy- vagy kéttagú szavak) helyes leírása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Robotnyelv
- Digitális játékok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, rövid magánhangzó, hosszú magánhangzó, szótag, szó, „j” hang kétféle jelölése.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: ritmusjátékok

Testnevelés: harmonikus mozgás

Informatika: digitális játékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: A nyelv építőkövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg

Óraszám: 4 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- észleli és/vagy megérti a nyelv alkotóelemeit, hangot/betűt, szótagot, szót, mondatot,
- írásbeli munkáját segítséggel ellenőrzi, javítja;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint az időtartamukat;
- a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- szavakat, szó szerkezeteket, leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Ösztönös nyelvtudás formálása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Digitális játékok

- Nyelvi tudatosság fejlesztése
- Hibajavítás szövegminta alapján
- Helyesírási készség alapozása, differenciált fejlesztése-
- Megfigyelt és gyakran használt szavakban a „j” hang helyes jelölése
- Önellenőrzés, hibajavítás képessége

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Betű, hang, szó, szókapcsolat, mondat, szöveg, j-ly, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kisbetű, nagybetű.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: ritmusjátékok

Testnevelés: harmonikus mozgás

Informatika: digitális játékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Kisbetű – nagybetű

Óraszám: 4 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatói szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az élőlények, tárgyak nevét;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a több hasonló élőlény, tárgy nevét kis kezdőbetűvel írja;-
- a személynevek, állatnevek és a lakóhelyhez kötődő egyszerű egyelemű helyneveket nagy kezdőbetűvel írja le.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Szókincsfejlesztés, szókincs-aktivizálás
- Helyesírási készség fejlesztése funkcionális másolással, tollbamondással
- Hibajavítás és önellenőrzési képesség fejlesztése
- Élőlény, tárgy neve
- Több hasonló élőlény, tárgy neve és helyesírása
- Saját nevek helyesírása (egyszerű személynevek, állatnevek, helynevek)

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Digitális játékok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Kisbetűs ábécé

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: ritmusjátékok

Testnevelés: harmonikus mozgás

Informatika: digitális játékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: A magyar ábécé – a betűrend

Óraszám: 3 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét;
- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- az olvasás alapján megfigyelt szavakat, szó szerkezeteket, egyszerű mondatokat önállóan leírja;
- érthetően, a kommunikációs helyzetnek megfelelően kommunikál;
- feladatvégzés során társaival együttműködik;
- írásbeli munkáját segítséggel ellenőrzi és javítja.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Hang- és betűanalízis, analízáló képesség fejlesztése
- Fonémahallás fejlesztése
- Vizuális memória fejlesztése
- Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetéséhez, szótagoláshoz)
- Beszéd- és artikulációs képesség fejlesztése
- Helyesírási készség fejlesztése
- Aktív szókincs fejlesztése-
- A nyomtatott és írott magyar ábécé kisbetűi

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Könyvtárlátogatás
- Digitális játékok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, egyjegyű mássalhangzó, kétjegyű mássalhangzó, háromjegyű mássalhangzó, hosszú/kettőzött mássalhangzó, hosszú/kettőzött kétjegyű mássalhangzó, rövid magánhangzó, hosszú magánhangzó, szótag, szó, ábécé, betűrend, szótár, „j” hang kétféle jelölése.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: sorrendiség, szabályszerűség

Ének-zene: ritmusjátékok

Testnevelés: harmonikus mozgás

Informatika: digitális játékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**TÉMAKÖR: Hangok időtartamának jelentésmegkülönböztető szerepe****Óraszám: 8 óra**

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;

- saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét;
- az egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- írásbeli munkáját segítséggel ellenőrzi, javítja.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Fonémahallás fejlesztése
- Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetése)
- Szókincsfejlesztés
- Artikuláció fejlesztése
- Beszédfejlesztés
- Helyesírási készség fejlesztése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Digitális játékok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Mondat, szó, rövid/hosszú magánhangzó/mássalhangzó, jelentés, időtartam.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: ritmusjátékok

Testnevelés: helyes légzés; harmónikus mozgás

Informatika: digitális játékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI ÉV VÉGÉN:

- A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket.
- Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit.
- A kérdésekre értelmesen válaszoljon.
- Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban.
- Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit.
- Legyen képes összefüggő mondatalkotására.
- Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról.
- Ismerje az írott és nyomtatott kisbetűket, ill. a nyomtatott nagybetűket, rendelkezzen megfelelő számú szókinccsel.
- Legyen képes szavakat, rövid mondatot önálló olvasással megismerni és megérteni.
- Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel.
- Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét.
- Szöveghűen mondja el a memoriterekét.
- Írása legyen rendezett, pontos: a betűket szabályosan, olvashatóan alakítsa és kapcsolja egymáshoz.
- Szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban.
- Jelölje helyesen a j hangot 30 begyakorolt szóban.
- Helyesen válassza el az egyszerű szavakat.
- Szavak, szókapcsolatok, rövid mondatok másolása betűkihagyás, betűtévésztés, betűcsere nélkül.
- Ismert szavakat, szókapcsolatokat, rövid mondatokat írjon le másolással, látó-halló tollbamondással vagy emlékezetből.
- Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén.

2. ÉVFOLYAM

A MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 2. ÉVFOLYAMON:

- **Ennek a két évfolyamnak az egyik fő feladata az ösztönös nyelvhasználat tudatosítása.** A nyelvi tudatosság fejlesztésének eredményeként fejlődik a tanuló fonémahallása, szótagolási, valamint analizáló-szintetizáló képessége, mindeközben elsajátítja az olvasás-írás jelrendszerét.
- **Az olvasás és írás készségének kialakítása** alapvetően meghatározhatja a tanuló későbbi tanulási képességeinek fejlődését, iskolai sikerességét.
Ezért szükséges **az egyéni képességeket figyelembe vevő differenciált alapozás.**
- **Az olvasástechnika elsajátításától folyamatosan a szövegértésre tevődik a hangsúly.**
- **Az első két évfolyamon megkezdődik a rendezett íráshasználat kialakítása.** Ez lendületes vázolóssal, vonalvezetés gyakorlásával, rendezett írásképre, önellenőrzésre és javításra való szoktatással történik.
- **Az írás, helyesírás** tevékenységi kör kapcsán az elsődleges cél a nyelvi tapasztalatszerzésre épülő helyesírás kialakítása és fejlesztése.

Az oktatási szakasz kimeneti méréssel zárul.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
BESZÉD ÉS OLVASÁS	
Beszéd és kommunikáció	15
Betűtanítás. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése	16
Népmesék, műmesék	40
Versek, népköltészeti alkotások	20
Helyem a közösségben – család, iskola	17
Évszakok, ünnepkörök, hagyományok	26
Állatok, növények, emberek	25
ÍRÁS ÉS HELYESÍRÁS	
Írás jelrendszere	25
A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag, szó	20
A nyelv építőkövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg	30
Kisbetű – nagybetű	12
A magyar ábécé – a betűrend	12
Hangok időtartamának jelentés megkülönböztető szerepe	30
ÖSSZES ÓRASZÁM:	288

BESZÉD ÉS OLVASÁS
1. BESZÉD ÉS KOMMUNIKÁCIÓ
2. BETŰTANÍTÁS KEZDETE. OLVASÁSI KÉSZSÉGET MEGALAPOZÓ KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE
A témakör sajátossága a képességfejlesztés. Az időkeret tartalmazza az előkészítő szakasz képességfejlesztését és minden hang és betű tanításának előkészítését.
3. BETŰTANÍTÁS. OLVASÁSI KÉSZSÉGET MEGALAPOZÓ KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE
A témakör sajátossága a képességfejlesztés. Az időkeret tartalmazza minden hang- és betű- tanítás ismereteit, fejlesztési feladatait.
4. NÉPMESÉK, MŰMESÉK

TÖRZSANYAG

Magyar népmesék: A vadgalamb és a szarka; Miért haragszik a disznó a kutyára, a kutya a macskára, a macska az egérre?; A sajtot osztó róka; Két kecske találkozott a pallón; A varga, a szikra és a bab; A róka és a kácsák; Jakab meg az apja; Az okos leány; Az öreg halász és a nagyravágyó felesége (Illyés Gyula); A hiú király; Csalimese (Benedek Elek); Lázár Ervin: Mese reggelre; Zelk Zoltán: A három nyúl (verses mese); A pap meg a tojások (cigány népmese); Csukás István: Sün Balázs; Kormos István: Vackor az első bében (részletek)

A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Csukás István: A téli tücsök meséi /részlet/; A galamb, a réce meg a lúd; Az állatok vitája; Ki a legelőbbvaló?; A szegényember káposztája; A kiskakas gyémánt félkrajcárja (Arany László); Kinek köszönt a vándor?; Az állatok nyelvén tudó juhász; Tréfás mese (Benedek Elek gyűjtése); Móra Ferenc: Levelek hullása; Osváth Erzsébet: A fecskerepülőtéren; Lázár Ervin: Kék meg a sárga; Lázár Ervin: A fába szorult hernyó /részlet/; Kányádi Sándor: A néma tulipán; Kányádi Sándor: Mogyoró király meséje; Csukás István: Egy különös idegen; Csukás István: Süsü /részlet/; Kányádi Sándor: A mindennapi kenyér; Fazekas Anna: Öreg néne özikéje (verses mese); Jékely Zoltán: A három pillangó; Janikovszky Éva: Ha én felnőtt volnék;

Móricz Zsigmond: Iciri-piciri; Kutya-macska barátság; Kányádi Sándor: Mesemorzsa; Hárs Ernő: Vége a vakációnak; A kisgömböc; A kismalac és a farkasok (Arany László); Lázár Ervin: A lyukas zokni

5. VERSEK

TÖRZSANYAG

NEMES NAGY ÁGNES: NYÁRI RAJZ; KÁNYÁDI SÁNDOR: HA A NAPNAK; JÓZSEF ATTILA: HANGYA; WEÖRES SÁNDOR: GALAGONYA; ZELK ZOLTÁN: ESTE JÓ, ESTE JÓ...; ROMHÁNYI JÓZSEF: A BŰNBÁNÓ ELEFÁNT; CSÓÓRI SÁNDOR: ESTI PÁRBESZÉD; CSÓÓRI SÁNDOR: CSODAKUTYA; KISS ANNA: A NAPPAL ÉS AZ ÉJSZAKA; **MÓRA FERENC: A CINEGE CIPŐJE; JÓZSEF ATTILA: ALTATÓ; PETŐFI SÁNDOR: ANYÁM TYÚKJA; PETŐFI SÁNDOR: ARANY LACINAK; GAZDAG ERZSÉBET: ÁLMOMBAN; MÓRICZ ZSIGMOND: A TÖRÖK ÉS A TEHENEK (A VASTAG BETŰS MŰVEK MEMORITEK.)**

A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Kányádi Sándor: Ballag már; Móra Ferenc: Csókai csóka; Nemes Nagy Ágnes: A titkos út; Kányádi Sándor: Szarvasitató; Nemes Nagy Ágnes: Névnapi; Romhányi József: A pék pókja; Weöres Sándor: Nyári este; Móra Ferenc: Zengő ABC; Kányádi Sándor: Aki fázik; Tarbay Ede: Mit beszélt a vízimalom a patakkal?; Nemes Nagy Ágnes: Lila fecske; Zelk Zoltán: Kóc, kóc; Weöres Sándor: Nyári este; Tamkó Sirató Károly: Pinty és ponty

6. HELYEM A KÖZÖSSÉGBEN – CSALÁD, ISKOLA

TÖRZSANYAG

Janikovszky Éva: Már iskolás vagyok (részletek); Hervay Gizella: Elfelejtő mese; Zelk Zoltán: Kicsi vagyok én; Nemes Nagy Ágnes: Gesztenyefalevél valamint ismerettartalmú szövegek a Helyem a közösségben – család, iskola témakörben

A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Fésűs Éva: Csupafül huszonkét meséje (részlet); Janikovszky Éva: Velem mindig történik valami

7. ÉVSZAKOK, ÜNNEPKÖRÖK, HAGYOMÁNYOK

TÖRZSANYAG

Magyar népköltés: Hónapsoroló; Zelk Zoltán: Négy vándor; Kányádi Sándor: Jön az ősz; **Petőfi Sándor: Itt van az ősz, itt van újra /részlet/;** Lázár Ervin: Mit ugrálsz, hideg?; **Weöres Sándor: Száncseggő;** Betlehemes játék; Weöres Sándor: Újévi mese; Gazdag Erzsébet: Itt a farsang; Devecsery László: Húsvét; A virágok vetélkedése (népköltészet – húsvét); Szabó Lőrinc: Tavasz; Szilágyi Domokos: Két nyári mondóka; Ágh István: Virágosat álmodtam; valamint ismerettartalmú szövegek az Évszakok, ünnepkörök, hagyományok témakörben (A vastag betűs művek memoritek.)

A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Hónapmondóka; Csanádi Imre: Négy testvér; Zelk Zoltán: Őszi mese; Csanádi Imre: Doromboló; Csanádi Imre: Farkas üvölt; Zelk Zoltán: Téli fák; Móra Ferenc: A kíváncsi hópehelyek; Zelk Zoltán: Téli mese; Nemes Nagy Ágnes: Hősesben; Kányádi Sándor: Betemetett a nagy hó; Szabó Lőrinc: Esik a hó; Devecsery László: Karácsonyi éjben; Kányádi Sándor: Szeptember; Kányádi Sándor: Fenyőmese; Szilágyi Domokos: Ősz; Kányádi Sándor: Szeptember; Kányádi Sándor: Fenyőmese; Kodály Zoltán: Pünkösdlő (részlet); Elindult Mária – magyar népének; Kányádi Sándor: Aki fázik; Zelk Zoltán: Csilingel a gyöngyvirág

8. ÁLLATOK, NÖVÉNYEK, EMBEREK

TÖRZSANYAG

Ismerettartalmú szövegek az Állatok, növények, emberek témakörbe

TÉMAKÖR: Beszéd és kommunikáció**Óraszám: 15 óra**

A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzethez igazodva kommunikál;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően reagál;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;
- a megismert szavakat, kifejezéseket a nyelvi fejlettségi szintjén alkalmazza;
- részt vesz a kortársakkal és felnőttekkel való kommunikációban, beszélgetésben, vitában, és alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
- használja a kapcsolatfelvételi formákat: köszönés, kérés, megszólítás, kérdezés,
- élményeiről, segítséggel vagy önállóan beszámol.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- beszédlégzése és artikulációja megfelelő;
- figyelmet fordít a hangok időtartamának helyes ejtésére, a beszéd ritmusára, hangsúlyára, tempójára, a beszédhelyzetnek megfelelő hangerőválasztásra;
- a szavakat hangokra, szótagokra bontja;
- a hangokból, szótagokból szavakat épít;
- a tanult verseket, mondókákat, rövidebb szövegeket szöveghűen, érthetően tolmácsolja;
- részt vesz ismert szövegek (mondókák, kiszámolók, nyelvtörők, versek, mesék) mozgással, dramatikus elemekkel történő élményszerű megjelenítésében;-
- bekapcsolódik párbeszéd, dramatikus helyzetgyakorlatok, szituációs játékok megalkotásába.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés
- Beszédfejlesztés: beszédlégzés, artikuláció fejlesztése, beszédritmus, beszédtempó,
- Ritmusérzék-fejlesztés
- Hangok, szótagok analízise, szintézise
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Beszédészlelés, beszédértés
- Kifejező, érthető beszéd
- Helyesejtés kialakítása
- Nem nyelvi jelek használata
- Kapcsolatfelvételi formák, társalgási fordulatok
Párbeszéd, szituációs játékok

JAVASOLT**TEVÉKENYSÉGEK:**

- Beszélgetőkör
- Mesehallgatás, mesemondás

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Helyesejtés, beszédlégzés, artikuláció, időtartam, hangerő, beszédtempó, ritmus, testtartás, mimika, párbeszéd, szituáció, drámajáték

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: ritmus, tempó

Testnevelés: helyes légzéstechnika

TÉMAKÖR: Betűtanítás. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése

Óraszám: 16 óra

A témakör sajátossága a képességfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt. A teljes témakörhöz szükséges legrövidebb idő egy tanév.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- megérti a szóbeli utasításokat, kérdéseket és a szöveg tartalmát;
- érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- ismer és alkalmaz néhány digitális olvasási technikát.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz a testséma-tudatosságot (szem-kéz koordináció, térérzékelés, irányok, arányok, jobb-bal oldal összehangolása, testrészek fejlesztő tevékenységekben és érzékelő játékokban);
- megérti és használja a tér- és időbeli relációs szókinccset;
- szavakat hangokra, szótagokra bont;
- hangokból, szótagokból szavakat épít;
- biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi nevelés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztése
- Beszédfejlesztés: beszédészlelés, beszédértés fejlesztése
- Szókinccs gyarapítása
- Szókinccs aktivizálása
- Téri-időbeli tájékozódás fejlesztése
- Beszédmotorika, helyesejtés fejlesztése
- Nyelvi jelek értelmezési képességének fejlesztése
- Szerialitás (a sorrendiség - szabályszerűségek, ismétlődések) fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Betű-hang azonosítás
- Összeolvasási képesség fejlesztése
- Szótagolás
- Nyelvi tudatosság fejlesztése: szótag és szó megkülönböztetése, hangok képzési sajátosságainak megfigyelése, szó kezdő hangjának azonosítása tanult betűvel, ismert betűvel szógyűjtés
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szótagolvasás, szóolvasás, mondatolvasás, két-három mondatból álló szöveg olvasása és megértése
- Megértett szavak, kifejezések integrálása a meglévő szókinccsbe

JAVASOLT

TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetőkör
- Mesehallgatás, mesemondás

- A szóbeli kifejezőképesség fejlesztése-
- A teljes magyar ábécé nyomtatott kis- és nagybetűi

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Hang, betű, kisbetű, nagybetű, magánhangzó, egyjegyű, kétjegyű, háromjegyű mássalhangzó, hosszú hang, rövid hang, szótag, szó, mondat; viszonyszavak: bal-jobb, előtte, mögötte, alatta, felette, között, mellette; utána, közben, miközben stb.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: irányok

Ének-zene: ritmus, tempó

Testnevelés: helyes légzéstechnika

Dráma és tánc: szituációs játékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Népmesék, műmesék

Óraszám: 40 óra

A témakör sajátossága, hogy értékközvetítésre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása

a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- részt vesz az adott közösség kultúrájának megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és
- nyitott annak befogadására;
- biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket.
- digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- részt vesz különböző műfajú és megjelenésű szövegek olvasásában és feldolgozásában;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket,
- a konfliktust és annak megoldását;
- önállóan, képek vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak
- lényeges elemeit, összefoglalja azt;
- alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismer néhány mesét és történetet a magyar – és rokon kultúrájú népek irodalmából;
- részt vesz népmesék és műmesék, történetek közös olvasásában, feldolgozásában;
- megérti a közösen olvasott rövid szövegeket, részt vesz azok olvasásában, feldolgozásában;
- a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő
- megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
- közös olvasás, szövegfeldolgozás során megismer néhány mesét, elbeszélést

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi nevelés
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Szótagoló olvasás
- Összeolvasás a szótagoktól a mondatokig
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése
- Események helyszíne, ideje, sorrendje
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása
- Olvasási stratégiák: jóslás, keresés
- Önállóan, képek vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően a lényeges elemek kiemelése és összefoglalása
- Népmesék jellemző jegyeinek megfigyelése: meseszámok, kezdő és záró fordulatok, szóismétlések, szereplőtípusok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetőkör
- Mesehallgatás, mesemondás
- Bábszínház, színház – mozilátogatás
- Írók, költők meghívása / író-olvasó– találkozó szervezése /
- Drámajátékok
- Könyvtárlátogatás

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Szótag, szó, mondat, szöveg, mese, népmese, műmese, cím, szerző, szereplő, helyszín, időrend, tartalom, állandósult szókapcsolat, kezdő és záró fordulat, meseszám

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra: a hang és kép szerepe a mesevilágban; átélt, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása; elképzelt vagy olvasott esemény vizuális kifejezése

Dráma és tánc: dramatikus és improvizációs játékok

Testnevelés: harmónikus mozgás

Etika: Álomvilág- mesevilág

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**TÉMAKÖR: Versek, népköltészeti alkotások**

Óraszám: 20 óra

A témakör sajátossága, hogy értékrendszerre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A témakör tanulói tevékenységeinek egy része kapcsolódik a „Beszéd és kommunikáció” témakör tevékenységeihez. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- ismer és megért rövidebb nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket, verseket;
- részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- élményt és tapasztalatot szerez különböző ritmikájú lírai művek megismerésével a kortárs és a klasszikus gyermeklírából és a népköltészeti alkotásokból;
- érzékeli és átéli a vers ritmusát és hangulatát

- felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést, elbeszélő költemények esetén a helyszínt, a szereplőket, az esetleges konfliktust és annak megoldását.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz magyar népi mondókák, népdalok, klasszikus és kortárs magyar gyerekversek mozgásos-játékos feldolgozásában, dramatikus előadásában;
- megtapasztalja a vershallgatás, a versmondás, a versolvasás örömét és élményét;
- segítséggel vagy önállóan előad verseket ritmuskísérettel;
- a versek hangulatát kifejezi a különféle érzékszervi tapasztalatok segítségével (színek, hangok, illatok, tapintási élmények stb.);
- a tanító vagy társai segítségével, együttműködésével verssorokat, versrészleteket memorizál;
- segítséggel, majd önállóan szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, prózai vagy dramatikus szöveget, szövegrészletet;
- különböző ritmikájú lírai művek megismerésével élményt és tapasztalatot szerez.-
- megismer alkotásokat a népköltészetből, a kortárs és klasszikus gyermeklírából;-
- megismer néhány klasszikus, életkorának megfelelő verset a magyar irodalomból;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés
- Ritmusérzék fejlesztése
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szótagoló olvasás
 - Összeolvasás a szótagoktól a mondatokig
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Népköltészeti alkotások, mondókák, népdalok, sorolók, kiszámolók stb.
- Belső képalkotás
- Ritmusélmény
- Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával
- Egyéni olvasat megteremtése tanítói segítséggel
- A nyomtatott magyar ábécé kis- és nagybetűi
- A vers formai jellemzői: ritmus, rím, refrén
- Magánhangzók, mássalhangzók

JAVASOLT

TEVÉKENYSÉGEK:-

- Beszélgetőkör
- Mesehallgatás, mesemondás
- Bábszínház, színház – mozilátogatás
- Írók, költők meghívása / író-olvasó– találkozó szervezése /
- Drámajátékok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Vers, verses mese, mondóka, kiszámoló, soroló, népdal, verssor, versszak, rím, ritmus, refrén, költő, cím, népköltészet, műköltészet

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: tempó, ritmus

Dráma és tánc: részvétel dramatikus játékban

Vizuális nevelés: gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása; az ezekhez kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal)

Testnevelés: harmónikus mozgás

Etika: Álomvilág- mesevilág

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Helyem a közösségben – család, iskola

Óraszám: 17 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. Itt kerül sor a társadalmi értékek (család, iskola) tudatosítására. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét;
- képes családjából származó közösségi élményeit megfogalmazni, összevetni az iskolai élet adottságaival, a témakört érintő beszélgetésekben aktívan részt venni
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képes, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását, részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő gyermeki irodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- képes önállóan vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően a lényeges elemek kiemelésére és összefoglalására;
- alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat;
- megfogalmazza, néhány érveléssel alátámasztja saját álláspontját. Meghallgatja társai véleményét, együttműködik velük;
- részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban, és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
- önállóan vagy segítséggel szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, prózai és dramatikus szöveget, szövegrészletet.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- rövid meséket közösen olvas, megért, feldolgoz;
- megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét;
- mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat;
- élményeket és tapasztalatokat szerez változatos irodalmi szövegtípusok és műfajok – klasszikus, kortárs magyar alkotások – megismerésével;
- megismer gyermeki irodalmi alkotás alapján készült filmet;
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- képességeihez mérten bekapcsolódik párbeszédbe, dramatikus szituációs játékok megalkotásába;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- önállóan vagy tanítói segítséggel összefoglalja az olvasott történet tartalmát;
- könyvet kölcsönöz a könyvtárból, és azt el is olvassa, élményeit, gondolatait az általa választott módon megosztja;
- részt vesz konfliktusokat feldolgozó dramatikus játékokban;

megéli és az általa választott formában megjeleníti a kisebb közösséghez (család, osztály) tartozás élményét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Beszédképesség fejlesztése

JAVASOLT

TEVÉKENYSÉGEK:

Részvétel családi napon, hasonló

<ul style="list-style-type: none"> – Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés – Verbális memória fejlesztése – Időben való tájékozódás fejlesztése – Olvasástechnika fejlesztése – Szótagoló olvasás – Összeolvasás a szótagoktól a mondatokig – Szövegértő olvasás fejlesztése – Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása – Empatikus képesség fejlesztése – A nyomtatott magyar ábécé kis- és nagybetűi – Olvasási stratégiák: jóslás, keresés – Szépirodalmi és ismeretközlő szövegek 	<p>eseményeken</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Iskola, osztály, közösség, könyvtár, tanítási idő, szünet, vakáció, házi feladat, család, családtag, rokon, testvér, nagyszülő, dédszülő, unoka, dédunoka, unokatestvér, otthon, barát, társ, összetartozás, felelősség, hűség, becsületesség, igazságosság, munka, házimunka, történet, mese, vers, bekezdés, beszéd, párbeszéd, cím, szerző, helyszín, szereplők és tulajdonságaik, probléma és megoldás</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Dráma és tánc: részvétel dramatikus játékban Etika: Szűkebb környezetem - család</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

<p>TÉMAKÖR: Évszakok, ünnepkörök, hagyományok Óraszám: 26 óra A témakör sajátossága, az ünnepkörök megismerésére, az évszakok ritmikusságának tapasztalására és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.</p>
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; – biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét; – életkorának megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért; – felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ; – egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését; – a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken; – megismer az évszakokhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó szövegeket, dalokat, szokásokat, népi gyermekjátékokat, és ismeri ezek éves körforgását; – jellemző és ismert részletek alapján azonosítja a nemzeti ünnepeken elhangzó költemények részleteit, szerzőjüket megnevezi; – felismer és ért néhány egyszerű, gyakori közmondást és szólást, – megéli és az általa választott formában megjeleníti a közösséghez tartozás élményét; – részt vesz gyerekeknek szóló kiállítások megismerésében, alkotásaival hozzájárul létrehozásukhoz; – élményeket és tapasztalatokat szerez saját lakóhelyének irodalmi és kulturális értékeiről;

- feladatok megoldása során társaival együttműködik.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Szótagoló olvasás
- Az olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Nyomatott magyar ábécé kis- és nagybetűi
- Nemzeti ünnepeink, családi ünnepeink
- Magyar hagyományok tisztelete korosztálynak megfelelően
- Az évszakok és ünnepek, jeles napok, népszokások (betlehemezés, március 15. húsvéti locsolkodás) jellemzői, körforgásuk
- Keresztény/keresztyén ünnepkör: karácsony, húsvét, pünkösd
- Nemzeti ünnepen elhangzó költemények figyelmes hallgatása, ismeretek szerzése jeles történelmi személyekről
- Lakóhely hagyományaival ismerkedés
- Szólások, közmondások, találós kérdések, nyelvtörők, kiszámolók, mondókák

JAVASOLT

TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel hagyományokhoz, ünnepkörökhöz kapcsolódó iskolai, városi programokon
- Települési helytörténeti gyűjtemény meglátogatása
- Ünnepekhez kapcsolódó emlékhelyek meglátogatása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Keresztény/keresztyén ünnepkörhöz kapcsolódó jelképek (betlehemi csillag, bárány), családi ünnep, nemzeti ünnep, népszokás, népi hagyomány, jeles napok, népi gyermekjáték, hazaszeretet, magyarságtudat, közösség, szólás, közmondás, évszak, körforgás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: jeles napokhoz kapcsolódó dalok

Testnevelés: népi játékok

Dráma és tánc: szituációs és dramatikus játékok

Etika: Ünnepekörök - hagyományok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Állatok, növények, emberek

Óraszám: 25 óra

A témakör sajátossága, hogy az élő és az élettelen világhoz való emberi viszonyulási rendszerre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;

- egyszerű, játékos formában megismerkedik a szövegek különböző modalitásával, médiumok szövegalkotó sajátosságainak alapjaival;
- tapasztalatot szerez a szövegből való információgyűjtés módjairól;
- gyakorolja az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit;
- ismer és alkalmaz néhány alapvető tanulási technikát;
- különböző célú, rövidebb tájékoztató, ismeretterjesztő szövegeket olvas hagyományos és digitális felületen;
- biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a feladatvégzéshez szükséges személyes élményeit, előzetes tudását felidézi;
- képzeletét a megértés érdekében mozgósítja;
- érti az írott utasításokat, közléseket, kérdéseket, azokra adekvát módon reflektál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértés fejlesztése
- Olvasási stratégiák: cím és/vagy kép alapján következtetés a szöveg témájára
- Beszédfejlesztés
- Érzelmi fejlesztés
- Kedvenc állat vagy növény néhány mondatos bemutatása
- Egyéni beszámoló a természeti környezetben végzett megfigyelésről
- Környezet iránti felelősségtudat alakítása, fejlesztése
- Állatok csoportosítása különféle szempontok szerint (élőhely, táplálék)
- Lényegkiemelés képessége
- Szövegben való tájékozódás fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- Egyszerű grafikus szervezők megismerése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Belső képalkotás
- Válogató olvasás
- Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával
- Tanulás tanulása

JAVASOLT

TEVÉKENYSÉGEK:

- Településen, település közelében található állat-, növény-, botanikus kert meglátogatása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Ismeretközlő szöveg, adat, információ, időrend, cím, illusztráció

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális nevelés: Élmények megjelenítése és feldolgozása rajzzal

Etika: Szűkebb, tágabb környezetem

Testnevelés: Utánzó járások

Ének-zene: Témakörhöz kapcsolódó dalok; állathangok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

ÍRÁS - HELYESÍRÁS

TÉMAKÖR: Írás jelrendszere

Óraszám: 25 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír. Törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz nagymozgást és finommotorikát fejlesztő tevékenységekben és érzékelő játékokban;
- tér- és síkbeli tájékozódást fejlesztő feladatokat megold;
- saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét;
- a hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szó szerkezeteket, mondatokat önállóan leírja;
- írásbeli munkáját segítséggel, vagy önállóan ellenőrzi és javítja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Szerialitás (a sorrendiség - szabályszerűségek, ismétlődések) fejlesztése
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés
- Testséma, (szem-kéz koordináció, térérzékelés, irányok, arányok, jobb-bal oldal összehangolása, testrészek) nagymozgások fejlesztése
- Tapintás, érzékelés fejlesztése
- Finommotorika fejlesztése
- Síkbeli tájékozódás fejlesztése
- Helyes ceruzafogás kialakítása
- Írástevékenységhez szükséges helyes testtartás kialakítása
- Írástechnika fejlesztése
- Írott kis- és nagybetűk alakítása, kapcsolása
- Nyelvi jelek értelmezési képességének fejlesztése

JAVASOLT

TEVÉKENYSÉGEK:

- Gyurmázás
- Színezés
- Gyöngyfűzés

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Hang, betű, betűelem, hosszú hang, rövid hang, kisbetű, nagybetű, vonalrendszer, írásjel, ékezet, magánhangzó, mássalhangzó, szótag, szó, mondat; viszonszavak: bal-jobb, előtte, mögötte, alatta, felette, közöttte, mellette stb.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Testnevelés: nagymozgások

Matematika: irányok

Technika és életvitel: finommotorika

Vizuális kultúra: irányváltásokat segítő vonalkombinációk; térérzékelés, finommotorika esztétikai igényesség, külön féle vonaltípusok készségfejlesztő alkalmazása

Ének-zene: tempó, ritmus

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: hang/betű, szótag, szó

Óraszám: 20 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére,

adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- saját tempójában elsajátítsa az anyanyelvi írás jelrendszerét;
- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan írjon, és törekedjék a rendezett írásképre;
- törekedjék a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- a hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szó szerkezeteket, mondatokat önállóan leírja;
- érthetően, a kommunikációs helyzetnek megfelelően kommunikáljon;
- feladatvégzés során társaival együtt működjék;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrizze, javítsa.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű betűk között;
- a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Hang- és betűanalízis, analízáló képesség fejlesztése
- Fonémahallás fejlesztése
- Vizuális memória fejlesztése
- Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetéséhez, szótagoláshoz)
- Beszéd- és artikulációs képesség fejlesztése
- Helyesírási készség fejlesztése
- Egyjegyű, kétjegyű, háromjegyű mássalhangzók írása a szavakban
- A kiejtéssel megegyező szavak helyes leírása
- Aktív szókinccs fejlesztése
- Szótagolás, elválasztás
- Gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szó helyes leírása
- 30 kiejtéstől eltérő helyesírású szó hibátlan leírása
- 4-5 szóból álló mondat leírása

JAVASOLT

TEVÉKENYSÉGEK:

- Robotnyelv
- Digitális játékok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, egyjegyű mássalhangzó, kétjegyű mássalhangzó, háromjegyű mássalhangzó, hosszú/kettőzött mássalhangzó, hosszú/kettőzött kétjegyű (háromjegyű) mássalhangzó, rövid magánhangzó, hosszú magánhangzó, szótag, szó, „j” hang kétféle jelölése.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: ritmusjátékok

Testnevelés: harmónikus mozgás

Informatika: digitális játékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg

Óraszám: 30 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- észleli és/vagy megérti a nyelv alkotóelemeit, hangot/betűt, szótagot, szót, mondatot, szöveget, és azokra válaszokat fogalmaz meg;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi, javítja;
- a szövegalkotás során törekszik meglévő szókincsének aktivizálására;
- megadott szempontok alapján szóban mondatokat alkot.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint az időtartamukat;
- a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szövelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- a mondatot nagybetűvel kezdi, alkalmazza a mondat hanglejtésének, a beszélő szándékának megfelelő mondatvégi írásjeleket a kijelentő és kérdő mondatoknál.
- szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Ösztönös nyelvtudás formálása
- Nyelvi tudatosság fejlesztése
- Önellenőrzés, hibajavítás képessége
- Hibajavítás szöveg minta alapján
- Helyesírási készség alapozása, differenciált fejlesztése
- Mondatkezdő nagybetű, mondatzáró írásjelek
- A kijelentő és kérdő mondatok
- Megfigyelt és gyakran használt szavakban a „j” hang helyes jelölése

JAVASOLT

TEVÉKENYSÉGEK:

- Digitális játékok
- Szituációs játékok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Betű, hang, szó, szókapcsolat, mondat, szöveg, j-ly, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kisbetű, nagybetű.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: ritmusjátékok

Testnevelés: harmónikus mozgás

Informatika: digitális játékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Kisbetű – nagybetű

Óraszám: 12 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- biztosan ismeri a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol. A megismert szabályokat alkalmazza digitális felületen való kereséskor is;
- felismeri, jelentésük alapján csoportosítja, és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az

élőlények, tárgyak nevét;

- a mondatot nagybetűvel kezdi, alkalmazza a mondat hanglejtésének, a beszélő szándékának megfelelő mondatvégi írásjeleket a kijelentő és kérdő mondatoknál.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a több hasonló élőlény, tárgy nevét kis kezdőbetűvel írja;
- a személynevek, állatnevek és a lakóhelyhez kötődő egyszerű egyelemű helyneveket nagy kezdőbetűvel írja le.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Szókincsfejlesztés, szókincs-aktivizálás
- Helyesírási készség fejlesztése funkcionális másolással, tollbamondással
- Hibajavítás és önellenőrzési képesség fejlesztése
- Élőlény, tárgy neve
- Több hasonló élőlény, tárgy neve és helyesírása
- Saját nevek helyesírása (egyszerű személynevek, állatnevek, helynevek)
- Mondatkezdő nagybetű

JAVASOLT

TEVÉKENYSÉGEK:

- Digitális játékok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Kisbetűs és nagybetűs ábécé, élőlények neve, tárgyak neve, több hasonló név, saját név, önellenőrzés, hibajavítás, személynév, állatnév, helynév

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: ritmusjátékok

Testnevelés: harmónikus mozgás

Informatika: digitális játékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: A magyar ábécé – a betűrend

Óraszám: 12 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét;
- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- a hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szó szerkezeteket, egyszerű mondatokat önállóan leírja;
- érthetően, a kommunikációs helyzetnek megfelelően kommunikál;
- ismer és használ nyomtatott és digitális forrásokat az ismeretei bővítéséhez, rendszerezéséhez;
- biztosan ismeri és használja a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol. Az erre vonatkozó szabályokat alkalmazza digitális felületen való kereséskor is;
- feladatvégzés során társaival együttműködik;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol;

- segítséggel használ életkorának megfelelő szótárakat;
- megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű betűk között, és írásban pontosan jelöli ezeket a tanult szavakban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Hang- és betűanalízis, analizáló képesség fejlesztése
- Fonémahallás fejlesztése
- Vizuális memória fejlesztése
- Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetéséhez, szótagoláshoz)
- Beszéd- és artikulációs képesség fejlesztése
- Helyesírási készség fejlesztése
- Aktív szókincs fejlesztése
- A nyomtatott és írott magyar ábécé kis- és nagybetűi-
- A betűrend, a különböző betűvel kezdődő szavak betűrendbe sorolása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Könyvtárlátogatás
- Digitális játékok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, egyjegyű mássalhangzó, kétjegyű mássalhangzó, háromjegyű mássalhangzó, hosszú/kettőzött mássalhangzó, hosszú/kettőzött kétjegyű mássalhangzó, rövid magánhangzó, hosszú magánhangzó, szótag, szó, ábécé, betűrend, szótár, „j” hang kétféle jelölése

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: sorrendiség, szabályszerűség

Ének-zene: ritmusjátékok

Testnevelés: harmónikus mozgás

Informatika: digitális játékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Hangok időtartamának jelentés-megkülönböztető szerepe

Óraszám: 30 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét;
- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- írásbeli munkáját önállóan vagy segítséggel ellenőrzi, javítja.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Fonémahallás fejlesztése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<ul style="list-style-type: none"> - Rítmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetése) - Szókincsfejlesztés - Artikuláció fejlesztése - Beszédfejlesztés - Helyesírási készség fejlesztése - Jellegzetes, csak magánhangzók vagy mássalhangzók időtartamában eltérő szavak helyesírása 	<ul style="list-style-type: none"> - Digitális játékok
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Mondat, szó, rövid/hosszú magánhangzó/mássalhangzó, jelentés, időtartam</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Ének-zene: ritmusjátékok Testnevelés: helyes légzés; harmónikus mozgás Informatika: digitális játékok</p>	
<p style="text-align: center;">A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI ÉV VÉGÉN:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket. - Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. - A kérdésekre értelmesen válaszoljon. - Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. - Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit. - Legyen képes összefüggő mondatok alkotására. - Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról. Szöveghűen mondja el a memoritereket. - Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő számú szókinccsel. - Felkészülés után rövid szöveget hibátlanul tudjon felolvasni. Olvasása legyen szöveghű, jól tagolt és kifejező. - Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét. - Írása legyen rendezett, pontos. - Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban. - Jelölje helyesen a j hangot a begyakorolt szavakban. - Helyesen válassza el a szavakat. - Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. 	

3. ÉVFOLYAM

A MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 3 - 4. ÉVFOLYAMON:

- **Az ösztönös nyelvhasználat tudatossá tétele és annak fejlesztése.**
Figyelembe kell venni, hogy a tanulók nyelvi képességei különbözőek. Ezért folyamatosan szükséges az egyéni képességeket figyelembe vevő differenciált fejlesztés.
- **A beszédfejlesztés, az olvasástechnika és a szövegértés fejlesztése párhuzamosan folyik.**
Változatos műfajú és típusú szövegek segítik az egyéni szövegértelmezés kialakulását, és alapozzák a szövegfeldolgozás és a szövegből való tanulás technikáit.
- **A kronologikus gondolkodás fejlesztése ebben az időszakban kezdődik meg történelmi témájú szövegek segítségével.**
Ezekkel a szövegekkel *nem a történelmi ismeretek átadása, évszámok megtanítása a cél, hanem a fejlesztés mellett a nemzeti identitástudat kialakítása és a hazaszeretetre nevelés.* Az első-második évfolyamon megjelenő témaköröket a harmadik-negyedik évfolyamon kibővítjük a világról szerzett ismeretekkel, a közösségi értékekkel és a környezettudatossággal. A feldolgozott szövegek mellett ezeken az évfolyamokon hosszabb epikus művekkel is találkozhatnak a tanulók, melynek célja az olvasóvá nevelés.
- **Törekedni kell arra, hogy az irodalmi alkotás kiválasztása az osztályközösséggel együtt történjen,** és olyan, **igényes művet olvassanak a gyerekek,** amely az adott gyerekcsoport érdeklődésének és sajátosságainak megfelel. Fontos, hogy a kiválasztott művet tanítási óra keretében, folyamatolvasással dolgozzuk fel. Ez azt jelenti, hogy a tanító bemutatja a mű egyes részeit, majd néma (ha regényről van szó, otthoni) olvasásra és/vagy csoportos feldolgozásra jelöli ki.
- **Az írástechnika fejlesztése és az eszközszintű íráshasználat ezen a két évfolyamon is folytatódik.** Nem nyelvi ismereteket tanítunk, hanem játékos, élményszerű tapasztalatokon alapuló fejlesztés folyik.
- **A szófaji fogalmak helyett a szavak jelentésével és helyesírásával foglalkozunk.**
- **A szóbeli és az írásbeli kifejezőkészség fejlesztése párhuzamosan zajlik.**
- **Az írásbeli szövegalkotásban az a cél, hogy élményalapú szövegek készüljenek akár közös alkotásként is. Érdemjeggyel történő értékeléssel – az értékelés szubjektív jellege miatt – nem élünk.**

Az oktatási szakasz kimeneti méréssel zárul.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
OLVASÁS, SZÖVEGÉRTÉS	
Beszéd és kommunikáció	13
Mesék, történetek	13
Mondák, regék	25
Versek, népköltészeti alkotások	10
Helyem a világban	12
Ünnepkörök, hagyományok, mesterségek	10
Állatok, növények, tájak, találmányok	15
Olvassunk együtt! Közös olvasmányok	10
NYELVTAN, HELYESÍRÁS ÉS SZÖVEGALKOTÁS	
A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag, szó, elválasztás, betűrendbe sorolás	9
A nyelv építőkövei: Az írásbeli szövegalkotás lépései (mondatgrammatikai eszközök alkalmazása- kapcsolás, szűkítés, bővítés, névmásítás, névelőhasználat, helyettesítés)	20
A nyelv építőkövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg (rövid szövegek alkotása - hír, hirdetés, meghívó, felhívás, tudósítás, elbeszélő szöveg, elektronikus levél)	16
Szótó és toldalék, szóelemzés	5
Hangalak és jelentés kapcsolata, állandósult szókapcsolatok	7
1. Élőlények, tárgyak, gondolati dolgok neve - kisbetű – nagybetű	20
2. Tulajdonságokat kifejező szavak	6
3. Mennyiségeket kifejező szavak	6
4. Cselekvés, történés a múltban, jelenben, jövőben	19
ÖSSZES ÓRASZÁM:	216

OLVASÁS, SZÖVEGÉRTÉS
1. Beszéd és kommunikáció
2. Mesék, történetek

TÖRZSANYAG

Magyar népmesék: A furfangos királykisasszony és az okos molnárlegény; A molnár, a fia meg a szamár; Világszép Ilonka; Hazugságmese; Füllentő mese; Kőleves; A só; Szécsi Magda: A cigányasszony meg az ördög; Benedek Elek: A szamár meg az oroszlán; A holló és a róka - Aesopus, La Fontaine; Romhányi József: Interjú a farkassal, aki állítólag megette Piroskát; Rákos Sándor: A két kis vadkörtefa; Tordon Ákos: Pilleruha; Lázár Ervin: Csodapatika; Csukás István: A téli tücsök meséi (részlet)

A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Magyar népmesék: A számárrá változott barát; Az ösvércsikó, a róka meg a farkas; A megszámlálhatatlan sok juh; A csillagszemű juhász; Mese a dohányról; A legfinomabb falat;

Benedek Elek: Kígyós Jancsi; *Lázár Ervin:* A szökevény szeplők; *Pilinszky János:* A nap születése; Szilvát adok szeméért! (bolgár népmese); *Berze Nagy János:* A fekete madár; *Arany László:* A macska és az egér; *A farkas és a bárány – Aesopus és La Fontaine;* *Benedek Elek:* Az öregek; *Lázár Ervin:* Vacskamati; *Kányádi Sándor:* Kenyérmadár; *Kányádi Sándor:* Farkasúzó furulya

3. Mondák, regék

TÖRZSANYAG

Gaál Mózes: Mese a csodaszarvasról; Móra Ferenc: A hunok hazát keresnek; Móra Ferenc: Az Isten kardja; Gárdonyi Géza: Attila temetése; Gaál Mózes: Emese álma; Lázár Ervin: Szent István koronája (*részletek*); A sapkatöltés – Szent István-legenda – *somogyi népmonda nyomán*; Mátyást királlyá választják – *Benczédi Székely István és Thuróczi János krónikája nyomán*; Mátyás király és az öregember – (*Illyés Gyula: Hetvenhét magyar népmese*); Móra Ferenc: Furfangos Támadi; Móra Ferenc: Kevély Kereki valamint ismerettartalmú szövegek

A törzanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Gaál Mózes: Fiamnak; A magyarok eredete – Kézai Simon és Anonymus krónikája nyomán; Garay János: Álmos (részlet); A fehér ló mondája (A Képes Krónika nyomán); Koltay Gergely: Honfoglalás; A vérszerződés - Anonymus krónikája nyomán; Kányádi Sándor: Az elveszett követ; Móra Ferenc: Harmatos zöld fűben... ; Gergő juhász kanala – magyar népmese; Mesék Mátyás királyról; Tatay Sándor: Kinizsi Pál – könyvismertetés; Tatay Sándor: Kinizsi Pál (Két fenevad – részlet); Móra Ferenc: Bem apó kisdobosa; Mikszáth Kálmán: A nagy nap; Galamboskő – népmonda nyomán (Lengyel Dénes: Régi magyar mondák című könyvéből); Hegedűs Géza: Egy külföldi követ levele Mátyás király könyvtárából valamint ismerettartalmú szövegek: a Vérszerződés, honfoglalás, honfoglalók élete a Kárpát-medencében, honfoglalás-kori mesterségek, Szent Korona története, Államalapítás, királyok kora, tatárjárás, török hódoltság kora, kuruc-labanc korszak (Rákóczi), forradalom és szabadságharc

4. Versek

TÖRZSANYAG

Nemes Nagy Ágnes: Fekete hattyú; Nemes Nagy Ágnes: Bodzavirág; Kányádi Sándor: Valami készül; **Radnóti Miklós: Éjszaka**; Verbőczy Antal: Ősz (képvers); Áprily Lajos: Március; **József Attila: Mama**; Tóth Árpád: Láng; József Attila: Kertész leszek; Weöres Sándor: Hold és felhő; Nagy László: Dióverés; Kányádi Sándor: Ballada; Tamkó Sirató Károly: Tengerecki hazaszáll; **Kölcsey Ferenc: Himnusz (első két versszak)**; **Vörösmarty Mihály: Szózat (keretversszakok)**; **Petőfi Sándor: Nemzeti dal**; Leksa Manush: Cigány bölcsődal (A vastag betűs művek memoritek.)

A törzanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Radnóti Miklós: A mécsvirág kinyílik; Ratkó József: Tavasz; Weöres Sándor: Kánikula; József Attila: Csendes, kévébe...; Kányádi Sándor: Csukástó; Weöres Sándor: Fülemlüle; Weöres Sándor: A tündér; Weöres Sándor: Robogó szekerek – *próza költemény*; Kányádi Sándor: Sóhajtás; *Magyar népdalok*: Elindultam szép hazámbul; Tavasz szél vizet áraszt; Ej-haj, gyöngyvirág; Nem szoktam; Serkenj fel, kegyes nép

5. Helyem a világban

TÖRZSANYAG

Kiss Anna: Hol van a világ vége? – *próza költemény*; Fekete István: A tölgyfa (részlet); Csukás István: Kurta mese Lázár Ervinről (Lázár Ervin ötvenedik születésnapjára) valamint Ismerettartalmú szövegek a Helyem a világban témakörben

A törzanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Janikovszky Éva: Ha én felnőtt volnék; Janikovszky Éva: Velem mindig történik valami (részlet)

6. Ünnepekörök, hagyományok, mesterségek

TÖRZSANYAG

Nagy László: Adjon az Isten; Nagy László: Csodafiú – szarvas; Nagyváradai János: Csendes éj; Dsida Jenő: Itt van a szép karácsony; Ady Endre: Kis, karácsonyi ének; Szabó Lőrinc: Lóci verset ír; Locsolóvers; Kodály Zoltán: Pünkösddőlő (részlet) továbbá ismerettartalmú szövegek az Ünnepekörök, hagyományok, mesterségek témakörben

7. Növények, állatok, emberek (találmányok, felfedezések)

TÖRZSANYAG

Buda Ferenc: Kőből rakott mese; Lázár Ervin: Bab Berci köve - dramatizált változat valamint ismerettartalmú szövegek: A föld élőlényei: növények, állatok – az életkori sajátosságoknak megfelelő érdekességek; Különleges tájak bemutatása (Magyarország); Magyar találmányok felfedezések; Nobel-díjasok valamint ismerettartalmú szövegek

A törzanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Fekete István: Csí és más mesék; valamint ismerettartalmú szövegek: A világegyetemtől haladva a Földre – a bolygónk megismerése (pl: nyughatatlan bolygónk; háborgó Föld – vulkánkitörések, földrengések keletkezése; barlangok: cseppkő, jég; a felszín vizei; a légkör; a szivárvány; villámok keletkezése

8. Olvassunk együtt! Közös olvasmányok

TÖRZSANYAG

Lázár Ervin: Bab Berci; Tatay Sándor: Kinizsi Pál; Fekete István: Vuk

A törzanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Berg Judit: Rumini; Janikovszky Éva: A nagy zuhé; Csukás István: Pom-pom meséi

TÉMAKÖR: Beszéd és kommunikáció

Óraszám: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- beszédleghése és artikulációja megfelelő, figyelmet fordít a hangok időtartamának helyes ejtésére, a beszéd helyes ritmusára, hangsúlyára, tempójára, az élethelyzetnek megfelelő hangerőválasztásra
- a tanult verseket, mondókákat, rövidebb szövegeket szöveghűen, érthetően tolmácsolja;
- részt vesz ismert szövegek (versek, nyelvtörők, mesék) mozgással, dramatikus elemekkel történő élményszerű megjelenítésében;
- képességeihez mérten bekapcsolódik párbeszéd, dramatikus szituációs játékok, improvizációk megalkotásába.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés
- Ritmusérzék-fejlesztés
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Beszédészlelés, beszédértés
- Kifejező, érthető beszéd
- Helyes ejtés tanítása
- Nem nyelvi jelek használata
- Kapcsolatfelvételi formák, társalgási fordulatok

Párbeszéd, szituációs játékok, improvizáció

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel prezentáció készítésében és előadásában

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- Érzelmi fejlesztés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés
- Ritmusérzék-fejlesztés
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Beszédészlelés, beszédértés
- Kifejező, érthető beszéd
- Helyes ejtés tanítása
- Nem nyelvi jelek használata
- Kapcsolatfelvételi formák, társalgási fordulatok

Párbeszéd, szituációs játékok, improvizáció

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Minden tantárgy: összefüggő beszéd, érvelés.

Környezetismeret: önfenntartás, légzés.

Vizuális kultúra: Műalkotások megfigyelése, jellemzése, értelmezése, értékelése. Médiaszövegek közötti különbségek (pl. televíziós műsortípusok, animációs mesefilmek, sorozatok) felismerése saját médiaélmények felidézésén, megjelenítésén (pl. szerepjáték) és közvetlen példákon keresztül.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően reagál;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;

- részt vesz a kortársakkal és felnőttekkel való kommunikációban, és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
- használja a kapcsolatfelvételi, kapcsolattartási, kapcsolatlezárási formákat: köszönés, kérés, megszólítás, kérdés; testtartás, testtávolság, tekintettartás, hangsúly, hanglejtés, hangerő, hangszín, megköszönés, elköszönés;
- élményeiről, olvasmányairól segítséggel vagy önállóan beszámol.

TÉMAKÖR: Mesék, történetek

Óraszám: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- megismer néhány mesét és történetet a magyar és más népek irodalmából.
- élményeket és tapasztalatokat szerez változatos irodalmi szövegtípusok és műfajok – klasszikus, kortárs magyar alkotások – megismerésével;
- olvas és megért nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket, verseket;
- részt vesz népmesék és műmesék, regék, mondák, történetek közös olvasásában, feldolgozásában;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- saját gondolkodási és nyelvi szintjén megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult élményt és képzetet;
- a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- képzeletét a megértés érdekében mozgósítja;
- megfigyeli és összehasonlíttja a történetek lényeges mozzanatait és a saját vagy társai élethelyzetét;
- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
- önállóan, képek, grafikai szervezők segítségével vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja azt;
- megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet, médiaterméket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Hallott szöveg megértésének fejlesztése
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése
- Szövegben való tájékozódás fejlesztése
- Vázlatírás, hiányos vázlat kiegészítése a szöveghez
- Illusztráció készítése, kiegészítése, a meglévő társítása
- Kulcsszavak azonosítása
- Főbb szerkezeti egységek elkülönítése
- Beszédfejlesztés
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Érzelmi intelligencia fejlesztése
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása
- Lényegkiemelő képesség fejlesztése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Bábszínház-, színházlátogatás
- Élő meseíró meghívása, író-olvasó találkozó szervezése
- Interjú készítése

- Olvasási stratégiák: jóslás, áttekintés, keresés, összefoglalás
- Mesék jellemzői: jellegzetes szereplők, kifejezések, fordulatok és meseszámok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

mese, népmese, történet, valóság, cím, szerző, szereplő, helyszín, probléma, megoldás, bekezdés, időrend, vázlat, összefoglalás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- felkészülés után tagolt szöveget érthetően olvas hangosan;
- részt vesz az adott közösség kultúrájának megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;
- mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat;
- önállóan, képek, grafikai szervezők (kerettörténet, történettérkép, mesetáblázat, karakter-térkép, történetpiramis stb.) segítségével vagy tanítói segédlettel a szöveg terjedelmétől függően összefoglalja a történetet;
- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- ismer és alkalmaz néhány digitális olvasási technikát;
- megfogalmazza, néhány érveléssel alátámasztja saját álláspontját. Meghallgatja társai véleményét és együttműködik velük;
- részt vesz a konfliktusokat feldolgozó dramatikus játékokban;
- részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban, az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat, alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál;
- a szöveg megértését igazoló feladatokat végez.

TÉMAKÖR: Mondák, regék

Óraszám: 25 óra

A témakör sajátossága, hogy érték közvetítésre és képességfejlesztésre épül. Az óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- megérti a közösen olvasott rövid szövegeket, részt vesz azok olvasásában, feldolgozásában;
- nyitottá válik a magyarság értékeinek megismerésére, fejlődik nemzeti identitástudata, történelmi szemlélete;
- részt vesz rövid történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
- részt vesz gyerekeknek szóló kiállítások megismerésében. Alkotásaival hozzájárul

létrehozásukhoz;

- megismer a szűkebb környezetéhez kötődő irodalmi és kulturális emlékeket, emlékhelyeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Térbeli és időbeli tájékozódás fejlesztése
- Kronologikus gondolkodás fejlesztése
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása
- Múltbéli események, élethelyzetek és szokások felismerése, elkülönítése
- Olvasási stratégiák: jóslás, keresés, áttekintés, összefoglalás
- Mondák-regék valós és mesei elemei
- Híres történelmi személyek és események

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Mondákban előforduló történelmi helyszínek megtekintése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

monda, rege, mesei elem, valós elem, cím, szerző, helyszín, időrend, tartalom, múlt, jelen, jövő

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: a népdalok szövege (kifejező eszközök, nyelvi fordulatok, motívumok, természeti képek). Vizuális kultúra; dráma és tánc: A témához és a tartalomhoz is illeszkedő kifejezőeszközök elemzése, alkalmazása.

Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázskészítéssel).

A különböző médiaszövegekben megjelenő egyszerű helyszín- és időviszonylatok megfigyelése és értelmezése konkrét médiaszövegeken keresztül.

Az elbeszélő személyének azonosítása különböző egyszerű médiaszövegekben (pl. animációs mesék).

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- az élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;
- részt vesz regék, mondák, történetek közös olvasásában, feldolgozásában;
- saját gondolkodási és nyelvi szintjén megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- önállóan képek, grafikai szervezők segítségével vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja tartalmát;
- a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- bővíti a témáról szerzett ismereteit egyéb források feltárásával, gyűjtőmunkával, könyvtárhasználattal, filmek, médiatermékek megismerésével.

TÉMAKÖR: Versek, népköltészeti alkotások

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- részt vesz magyar népi mondókák, népdalok, klasszikus magyar gyerekversek mozgásos-játékos feldolgozásában, dramatikus előadásában;
- a versek hangulatát kifejezi a különféle érzékszervi tapasztalatok segítségével (színek, hangok, illatok, tapintási élmények stb.);
- önállóan vagy segítséggel szövegűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, népköltészeti alkotást, prózai és dramatikus szöveget, szövegrészletet;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:**JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:****KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:**

vers, himnusz, dal, mondóka, kiszámoló, soroló, népdal, verssor, versszak, rím, ritmus, refrén, költő, cím, népköltészet, műköltészet

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: a népdalok szövege (kifejező eszközök, nyelvi fordulatok, motívumok, természeti képek). Vizuális kultúra; dráma és tánc: A témához és a tartalomhoz is illeszkedő kifejezőeszközök elemzése, alkalmazása.

Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázskészítéssel).

A különböző médiaszövegekben megjelenő egyszerű helyszín- és időviszonylatok megfigyelése és értelmezése konkrét médiaszövegeken keresztül.

Az elbeszélő személyének azonosítása különböző egyszerű médiaszövegekben (pl. animációs mesék).

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- életkorának megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- ismer és megért rövidebb nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket, verseket;
- részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- élményt és tapasztalatot szerez változatos ritmikájú lírai művek megismerésével a kortárs és a klasszikus gyermeklírából és a népköltészeti alkotásokból;
- felismeri és indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést.

TÉMAKÖR: Helyem a világban

Óraszám: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket.
- digitális forrásokat is használ;
- törekszik a világ tapasztalati úton történő megismerésére, értékeinek tudatos megóvására;

- megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét; mozgósítja a hallott vagy olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat;
- élményeket és tapasztalatokat szerez néhány szövegtípusról és műfajról, szépirodalmi és ismeretközlő szövegről;
- megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet;
- azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- nyitottá válik a magyarság értékeinek megismerésére, fejlődik nemzeti identitástudata, történelmi szemlélete;
- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult élményt és képzetet;
- megéli és az általa választott formában megjeleníti a közösséghez tartozás élményét;
- tapasztalatot szerez a szövegből való információgyűjtés módjairól;
- gyakorolja az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit;
- ismer és alkalmaz néhány alapvető tanulási technikát;
- különböző célú, rövidebb tájékoztató, ismeretterjesztő szövegeket olvas hagyományos és digitális felületen;
- felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- feladatvégzés során társaival együttműködik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése
- Élő és élettelen környezet
- Kulturális értékek megismerése és tisztelete
- Természeti értékek tisztelete
- Környezettudatosság
- Együttműködés, közösségformálás
- Önismeret, társismeret
- Kulturált véleménynyilvánítás
- Mások véleményének elfogadása

Fenntartható fejlődés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- részvétel családi napon, idősök napján, hasonló események szervezése
- részvétel természetvédelmi projektben
- nemzeti emlékhelyek meglátogatása
- múzeumlátogatás

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

világ, földrész, ország, haza, környezet, közösség, család

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Erkölcstan: én magam; az én világom.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- képes családjából származó közösségi élményeit megfogalmazni, összevetni az iskolai élet adottságaival, a témakört érintő beszélgetésekben aktívan részt venni
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket.
- digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képes, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- szöveg terjedelmétől függően összefoglalja a szöveg tartalmát;
- alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat;
- megfogalmazza, néhány érveléssel alátámasztja saját álláspontját. Meghallgatja társai véleményét

és együttműködik velük;

- részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;

TÉMAKÖR: Ünnepekörök, hagyományok, mesterségek

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- megérti a rövid szövegeket, részt azok olvasásában, közös feldolgozásában;
- ismeri a keresztény/keresztén ünnepeköröket (karácsony, húsvét, pünkösd), nemzeti és állami ünnepeket (március 15., augusztus 20., október 23.), népszokást (Márton-nap, Luca-nap, betlehemezés, húsvéti locsolkodás, pünkösdölés);
- megéli és az általa választott formában megjeleníti a közösséghez tartozás élményét;
- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében;
- részt vesz magyar népi mondókák, népdalok, klasszikus magyar gyerekversek mozgásos-játékos feldolgozásában, dramatikus előadásában;
- megismeri a jeles napokhoz, ünnepekhez, hagyományokhoz, népi mesterségekhez kapcsolódó szövegeket, dalokat, szokásokat, népi gyermekjátékokat;
- részt vesz a témában neki szóló kiállítások megismerésében;
- megfigyeli az ünnepek, hagyományok éves körforgását;
- jellemző és ismert részletek alapján azonosítja a nemzeti ünnepeken elhangzó költemények részleteit, szerzőjüket megnevezi;
- ismerkedik régi magyar mesterségekkel, irodalmi művek olvasásával és gyűjtőmunkával.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Nemzeti ünnepeink, családi ünnepeink
- Magyar hagyományok tisztelete
- Az ünnepek jellemzői, körforgásuk
- Lakóhely hagyományainak megismerése
- Szólások, szóláshasonlatok, közmondások
- Találós kérdések
- Régi magyar mesterségek

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel hagyományokhoz, ünnepekörökhöz kapcsolódó programokon
- Települési helytörténeti gyűjtemény meglátogatása
- Ünnepekhez kapcsolódó emlékhelyek meglátogatása
- Találkozás, ismerkedés népi mesterségek művelőivel
- Részvétel népi mesterségekhez kapcsolódó tevékenységekben

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

családi ünnep, nemzeti ünnep, állami ünnep, népszokás, népi hagyomány, jeles napok, népi gyermekjáték, hazaszeretet, magyarságtudat, közösség, szólás, szóláshasonlat, közmondás, körforgás, mesterség, foglalkozás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: szöveges feladatok.

Környezetismeret: önálló tanulás, szövegfeldolgozás kialakítása.

Erkölcstan: én magam; az én világom.

Vizuális kultúra: Személyes élmények és irodalmi szöveg alapján képek készítése. Képzőművészeti műfajok.

Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok felismerése, médiaszöveg olvasása.

Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan. Mesék,

gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- olvasási szintjének megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál, a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- ismer és ért néhány egyszerű és gyakori szólást, szóláshasonlatot, közmondást, találós kérdést, nyelvtörőt, kiszámolót, mondókát;
- megéli a közösséghez tartozás élményét;
- megismeri saját lakóhelyének irodalmi és kulturális értékeit.

TÉMAKÖR: Növények, állatok, emberek, találmányok

Óraszám: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a szövegekhez kapcsolódó személyes élményeit, ismereteit felidézi és megosztja;
- röviden indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot,
- önállóan vagy tanítói segítséggel használja az alapvető olvasási stratégiákat;
- információkat, adatokat gyűjt a szövegből, kiemeli a bekezdések lényegét; tanítói segítséggel, vagy önállóan megfogalmazza azt.
- megismeri és alkalmazza az adott témához kapcsolódó lexikonokat;
- néma olvasás útján megérti a rövid, életkorának megfelelő tankönyvi szöveg tartalmát és az utasításokat;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértés fejlesztése
- Beszédfejlesztés
- Egyszerű magyarázat, szemléltetés alapján új szó vagy kifejezés jelentésének megértése
- A megismert szavak, kifejezések alkalmazása a különböző nyelvi szinteken
- Egyéni beszámoló a természeti környezetben végzett megfigyelésekről
- Növények, állatok csoportosítása különféle szempontok szerint
- Egyszerű grafikus szervezők alkalmazása (fürtábra, t-táblázat, gondolattérkép)
- Lényegkiemelés képessége
- Szövegben való tájékozódás fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Belső képalkotás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Településen, település közelében található állat-, növény-, botanikus kert meglátogatása
- Részvétel természetvédelmi projektben
- Múzeumlátogatás

- Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával
- Tanulás tanulása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

ismeretközlő szöveg, adat, információ, cím, illusztráció, szöveg, bekezdés, (elbeszélés)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: szöveges feladatok.

Környezetismeret: önálló tanulás, szövegfeldolgozás kialakítása.

Erkölcstan: én magam; az én világom.

Vizuális kultúra: Személyes élmények és irodalmi szöveg alapján képek készítése. Képzőművészeti műfajok.

Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok felismerése, médiaszöveg olvasása.

Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan. Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- az élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- olvasási szintjének megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- tapasztalatot szerez a szövegből való információgyűjtés módjairól;
- gyakorolja az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit;
- ismer és alkalmaz néhány alapvető tanulási technikát;
- különböző célú, rövidebb tájékoztató, ismeretterjesztő szövegeket olvas hagyományos és digitális felületen;
- felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- feladatvégzés során társaival együttműködik.

TÉMAKÖR: Olvassunk együtt! Közös olvasmányok

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- ajánlással és/vagy egyéni érdeklődésének és az életkori sajátosságainak megfelelően választott irodalmi alkotást ismer meg;
- részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő, gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- élményeket és tapasztalatokat szerez változatos irodalmi szövegek: klasszikus, kortárs magyar alkotások megismerésével;
- olvas és megért nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket;
- megtapasztalja az életkorának, érdeklődésének megfelelő szövegek befogadásának és előadásának élményét és örömet;
- részt vesz legalább két hosszabb terjedelmű, magyar és gyermekirodalmi alkotás feldolgozásában;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- a megismert irodalmi szövegekhez, iskolai eseményekhez plakátot, meghívót, saját programjaihoz meghívót készít hagyományosan és digitálisan;
- azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a problémahelyzetet és annak megoldását;
- az olvasott szövegekben kulcsszavakat azonosít, a főbb szerkezeti egységeket önállóan vagy segítséggel elkülöníti;

- megfogalmazza saját véleményét a szereplők cselekedeteiről;
- képzeletét a megértés érdekében mozgósítja;
- megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét;
- mozgósítja a hallott vagy olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat;
- részt vesz a közösen feldolgozott történet dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
- önállóan képek, grafikai szervezők segítségével vagy tanítói segítséggel a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja tartalmát
- megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet, médiaterméket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi nevelés
- Irodalmi műveltség alapozása
- Hallott és olvasott szöveg megértésének fejlesztése
- Bemutató olvasás követése
- Olvasásra nevelés
- Olvasási kedv felkeltése, olvasás megszerettetése
- Kreatív befogadás
- Kreatív írás
- Szövegértő olvasás fejlesztése
- Szövegben való tájékozódás fejlesztése
- Kulcsszavak azonosítása, főbb szerkezeti részek elkülönítése
- Beszédfejlesztés
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Érzelmi intelligencia fejlesztése
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása
- Lényegkiemelő képesség fejlesztése
- Olvasási stratégiák: jóslás, áttekintés, keresés, összefoglalás
- Illusztráció készítése, kiegészítése, a meglévő társítása
- Lapbook, plakát, könyvajánló, képregény
- Kérdésfeltevés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Könyvtárlátogatás
- Színház, bábszínház látogatása
- Részvétel olvasmánnyal kapcsolatos prezentáció készítésében
- Közös olvasmány dramatikus feldolgozása
- Közös olvasmányt feldolgozó film megtekintése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

regény, meseregény, szerző, cím, kiadó, tartalomjegyzék, fülszöveg, történet, valóság, fejezet, időrend, szereplő, helyszín, probléma, megoldás, illusztráció

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: szöveges feladatok.

Környezetismeret: önálló tanulás, szövegfeldolgozás kialakítása.

Erkölcstan: én magam; az én világom.

Vizuális kultúra: Személyes élmények és irodalmi szöveg alapján képek készítése. Képzőművészeti műfajok.

Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok felismerése, médiaszöveg olvasása.

Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan. Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- olvasási szintjének megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál;
- nyitott az irodalmi művek befogadására;
- értő figyelemmel követi a tanító/társai felolvasását;
- verbális és vizuális módon vagy dramatikus eszközökkel reflektál a szövegre, megfogalmazza a szöveg alapján benne kialakult képet;
- röviden indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és megfogalmazza a köztük lévő kapcsolatokat;
- saját gondolkodási és nyelvi szintjén megalkotja a szöveg jelentését önmaga számára, megfogalmazza, néhány érveléssel alátámasztja saját álláspontját; meghallgatja társai véleményét, azokra reflektál.
- részt vesz a konfliktusokat feldolgozó dramatikus játékokban;
- részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban;
- az adott helyzetnek megfelelően tudatosan alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
- alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat;
- az olvasott szöveghez illusztrációt készít, a hiányos illusztrációt kiegészíti, vagy a meglévőt társítja a szöveggel.

NYELVTAN, HELYESÍRÁS ÉS SZÖVEGALKOTÁS

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: hang/betű, szótag, szó elválasztás, betűrendbe sorolás

Óraszám: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- biztosan ismeri a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol, a megismert szabályokat alkalmazza digitális felületen való kereséskor is;
- életkorának megfelelő, digitális és hagyományos szótárakat használ;
- megfigyeli és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű mássalhangzók között;
- a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- biztosan szótagol, alkalmazza az elválasztás szabályait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Hang- és betűanalízis, analízáló képesség fejlesztése
- Fonémahallás fejlesztése
- Vizuális memória fejlesztése
- Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetéséhez, szótagoláshoz)
- Beszéd- és artikulációs képesség fejlesztése
- Helyesírási készség fejlesztése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív szókincs fejlesztése
- A nyomtatott és írott magyar ábécé kis- és nagybetűi
- Szótagolás, elválasztás, egytagú és összetett szavak
- 20-40 gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szó (egy- vagy kétagú szavak) helyes leírása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, egyjegyű mássalhangzó, kétjegyű mássalhangzó, háromjegyű mássalhangzó, hosszú/kettőzött mássalhangzó, hosszú/kettőzött kétjegyű mássalhangzó, rövid magánhangzó, hosszú magánhangzó, szótag, szó, összetett szó, ábécé, betűrend, szótár, „j” hang kétféle jelölése

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: állatok kommunikációja, jeljelzés, információ; lakóhely, közlekedés; természeti ritmusok.

Vizuális kultúra: hangfelvételek és képfelvételek készítése; a helyes kiejtés vizsgálata a felvétel segítségével.

Ének-zene: ritmusjátékok ütőhangszereken.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- feladatok megoldása során társaival együttműködik;
- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír és törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;
- kérdésre adott válaszában helyesen toldalékolja a szavakat;
- a kiejtéssel megegyező, rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- a kiejtéstől eltérő szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- írásbeli munkáját önállóan vagy segítséggel ellenőrzi, hibáit javítja.

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: Az írásbeli szövegalkotás lépései (mondatgrammatikai eszközök alkalmazása- kapcsolás, szűkítés, bővítés, névmásítás, névelőhasználat, helyettesítés)

Óraszám: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- felismeri, indokolja a cím és szöveg közti összefüggést;
- azonosítja a történetekben a helyszínt, szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- megadott szempontok alapján rövid mesét ír, kiegészít vagy átalakít, vázlatot készít;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Térbeli és időbeli tájékozódás fejlesztése
- Mondatok és összekapcsolásuk
- Történetalkotás szóban
- Szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztése
- Íráskészség fejlesztése
- Írásbeli szövegalkotó képesség fejlesztése
- Anyaggyűjtés módjai
- Szó- és kifejezőkészlet gyűjtése;
- Vázlatkészítés, vázlat kiegészítése
- Szerkezeti egységek elkülönítése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Kulcsszavak, kulcsmondatok kiemelése
- Szövegalkotás főbb lépései
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

mondat, szöveg, helyszín, szereplő, cselekmény, időrend, címadás, téma, anyaggyűjtés, vázlat, előzmény, esemény, következmény, levél, SMS, e-mail, címzett, feladó, válasz, továbbítás, megszólítás, önellenőrzés, hibajavítás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a megismert szavakat, kifejezéseket helyesen alkalmazza;
- az egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan ír;
- törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- gondolatait, érzelmeit, véleményét életkorának, egyéni képességeinek és a kommunikációs helyzetnek megfelelően néhány mondatban írásban is megfogalmazza;
- egyéni képességeinek megfelelően alkot szövegeket írásban;
- a szövegalkotás során törekszik a megismert helyesírási szabályok alkalmazására és meglévő szókincsének aktivizálására;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- képességeihez mértén bekapcsolódik párbeszéd, dramatikus szituációs játékok megalkotásába.

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg (rövid szövegek alkotása - hír, hirdetés, meghívó, felhívás, tudósítás, elbeszélő szöveg elektronikus levél)

Óraszám: 16 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a hangjelölés megismert szabályait helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés és szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- a mondatot nagybetűvel kezdi, alkalmazza a mondat a mondatvégi írásjeleket;
- szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés alapján

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Ösztönös nyelvhasználat formálása
- Nyelvi tudatosság fejlesztése
- Önellenőrzés, hibajavítás képessége
- Helyesírási készség differenciált fejlesztése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel osztályújság, napló, iskolaújság készítésében hagyományos és digitális formában

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

betű, hang, szó, szókapcsolat, mondat, (mondatfajta) szöveg, j-ly, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kisbetű, nagybetű

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- írásbeli munkáit segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- a szövegalkotás során törekszik a megismert helyesírási szabályok alkalmazására és meglévő szókincsének aktivizálására;

TÉMAKÖR: Szótó és toldalék, szóelemzés

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- kérdésre adott válaszában helyesen toldalékolja a szavakat;
- önállóan felismeri és elkülöníti az ismert szavakban a szótövet és a toldalékot.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Hallásfejlesztés, fonémahallás fejlesztése
- Hang- és betűanalízis képességének fejlesztése
- Szótó és toldalék fogalma felismerés szintjén
- Nyelvi elemzőkészség fejlesztése
- Szóalak felbontása
- Toldalékos szavak helyes használata
- Toldalékos szavak funkcionális másolása, tollbamondása, emlékezetből írása
- Helyesejtés-fejlesztés hangkapcsolatgyakorlatokkal
- Hibajavítás és önellenőrzés képességének fejlesztése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:**

hang-betű, betűkapcsolat, hangkapcsolat, szótagolás, szótó, toldalék, szóelemző írásmód, önellenőrzés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:**A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**

- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi, javítja.

TÉMAKÖR: Hangalak és jelentés kapcsolata, állandósult szókapcsolatok

Óraszám: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- felismer és ért néhány egyszerű szólást, közmondást;
- megérti és használja az ismert állandósult szókapcsolatokat;
- különféle módokon megjeleníti az ismert szólások, közmondások jelentését.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztése
- Szókincs fejlesztése, szókincs aktivizálása
- Árnyalt nyelvhasználat fejlesztése
- Hangalak – jelentés
- Ellentétes jelentésű szavak, rokon értelmű szavak
- Szólások, közmondások,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

szóláshasonlatok	
<ul style="list-style-type: none"> – Népmesék kezdő és záró formulái, szókapcsolatok, ismétlődő motívumok – Szó szerinti és átvitt jelentés 	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
szólás, közmondás, szókapcsolat, hangalak, jelentés, egyjelentésű szavak, rokon értelmű szavak, ellentétes jelentésű szavak	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
<ul style="list-style-type: none"> – ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja az írásbeli és szóbeli szövegalkotásban. 	

TÉMAKÖR: Élőlények, tárgyak, gondolati dolgok neve (főnév)	
Óraszám: 20 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
<ul style="list-style-type: none"> – felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét kifejező szavakat – megkülönbözteti a szavak egyes és többes számát – hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban; – a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja; – kérdésre adott válaszában megfelelően todalékolja a szavakat; – felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert szavakat; – ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja szóbeli és írásbeli szövegalkotásban. – a több hasonló élőlény, tárgy vagy gondolati dolog nevét kis kezdőbetűvel írja; – a személynevek, állatnevek és a lakóhelyhez kötődő egyszerű egyelemű helyneveket nagy kezdőbetűvel írja le. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> – Helyesírási készség differenciált fejlesztése – Aktív szókincs fejlesztése – Tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer – Együttműködési képesség – Élőlény, tárgy, gondolati dolog neve – Kis- és nagy kezdőbetűs szavak másolása, tollbamondása, emlékezetből írása – Több hasonló élőlény, tárgy, gondolati dolog neve és helyesírása – Saját nevek helyesírása (egyszerű személynevek, állatnevek, helynevek) 	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
élőlények neve, tárgyak neve, gondolati dolgok neve (főnév), több hasonló név (köznév), saját név (tulajdonnév), önellenőrzés, hibajavítás, személynév, állatnév, helynév,	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
<ul style="list-style-type: none"> – az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre; 	

- szavakat, szószerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján;
- megérti és használja az életkorának megfelelő (térbeli, időbeli) relációs szókinccset;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- feladatok megoldása során társaival együttműködik.
- felismeri, jelentésük alapján csoportosítja és önállóan vagy segítséggel leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét;

TÉMAKÖR: Tulajdonságokat kifejező szavak (melléknév)

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja a tulajdonságot kifejező szavakat.
- ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja szóbeli és írásbeli szövegalkotásban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Helyesírási készség differenciált fejlesztése
- Aktív szókinccs fejlesztése
- Tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer
- Együttműködési képesség

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

ellentétes jelentésű kifejezések, rokon értelmű szavak, egybeírás, különírás, szótó, toldalék, tulajdonságot kifejező szó (melléknév)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- szavakat, szószerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján;
- hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- feladatok megoldása során társaival együttműködik.

TÉMAKÖR: Mennyiségeket kifejező szavak (számnév)

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja a mennyiségeket kifejező szavakat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Helyesírási készség differenciált fejlesztése
- Aktív szókinccs fejlesztése
- Tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer
- A megfigyelt és értelmezett fokozott számnevek helyes írásmódja

Együttműködési képesség

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

különírás, szótó, toldalék, mennyiségeket kifejező szó (számnév)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:**A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**

- az egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- szavakat, szószerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján;
- hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- feladatok megoldása során társaival együttműködik.

TÉMAKÖR: Cselekvés, történés a múltban, jelenben, jövőben (ige)

Óraszám: 19 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- kérdésre adott válaszában megfelelően toldalékolja a szavakat;
- megkülönbözteti a múltban, jelenben és jövőben zajló cselekvéseket, történéseket;
- helyesen alkalmazza a szóbeli és írásbeli szövegalkotásában az idő kifejezésének nyelvi eszközeit;
- felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert cselekvést, történést kifejező szavakat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Helyesírási készség differenciált fejlesztése
- Aktív szókincs fejlesztése
- Tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer
- A megfigyelt és értelmezett igekötős igék helyes írásmódja

Együttműködési képesség

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:**

múlt, jelen, jövő, egybeírás, különírás, szótó, toldalék, cselekvést, történést, létezést jelentő szó (ige)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:**A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**

- az egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- szavakat, szószerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján;
- megérti és használja az életkorának megfelelő (térbeli, időbeli) relációs szókincset;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- feladatok megoldása során társaival együttműködik.

4. ÉVFOLYAM

A MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON:

- **Az ösztönös nyelvhasználat tudatossá tétele és annak fejlesztése.**
Figyelembe kell venni, hogy a tanulók nyelvi képességei különbözőek. Ezért folyamatosan szükséges az egyéni képességeket figyelembe vevő differenciált fejlesztés.
- **A beszédfejlesztés, az olvasástechnika és a szövegértés fejlesztése párhuzamosan folyik.**
Változatos műfajú és típusú szövegek segítik az egyéni szövegértelmezés kialakulását, és alapozzák a szövegfeldolgozás és a szövegből való tanulás technikáit.
- **A kronologikus gondolkodás fejlesztése ebben az időszakban kezdődik meg történelmi témájú szövegek segítségével.**
Ezekkel a szövegekkel *nem a történelmi ismeretek átadása, évszámok megtanítása a cél, hanem a fejlesztés mellett a nemzeti identitástudat kialakítása és a hazaszeretetre nevelés.* Az első-második évfolyamon megjelenő témaköröket a harmadik-negyedik évfolyamon kibővítjük a világról szerzett ismeretekkel, a közösségi értékekkel és a környezettudatossággal. A feldolgozott szövegek mellett ezeken az évfolyamokon hosszabb epikus művekkel is találkozhatnak a tanulók, melynek célja az olvasóvá nevelés.
- **Törekedni kell arra, hogy az irodalmi alkotás kiválasztása az osztályközösséggel együtt történjen,** és olyan, **igényes művet olvassanak a gyerekek,** amely az adott gyerekcsoport érdeklődésének és sajátosságainak megfelel. Fontos, hogy a kiválasztott művet tanítási óra keretében, folyamatosolvasással dolgozzuk fel. Ez azt jelenti, hogy a tanító bemutatja a mű egyes részeit, majd néma (ha regényről van szó, otthoni) olvasásra és/vagy csoportos feldolgozásra jelöli ki.
- **Az írástechnika fejlesztése és az eszközszintű íráshasználat ezen a két évfolyamon is folytatódik.** Nem nyelvi ismereteket tanítunk, hanem játékos, élményszerű tapasztalatokon alapuló fejlesztés folyik.
- **A szófaji fogalmak helyett a szavak jelentésével és helyesírásával foglalkozunk.**
- **A szóbeli és az írásbeli kifejezőkészség fejlesztése párhuzamosan zajlik.**
Az írásbeli szövegalkotásban az a cél, hogy élményalapú szövegek készüljenek akár közös alkotásként is. Érdemjeggyel történő értékeléssel – az értékelés szubjektív jellege miatt – nem élünk.
Az oktatási szakasz kimeneti méréssel zárul.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
OLVASÁS, SZÖVEGÉRTÉS	
Beszéd és kommunikáció	5
Mesék, történetek	17
Mondák, regék	25
Versek, népköltészeti alkotások	10
Helyem a világban	10
Ünnepkörök, hagyományok, mesterségek	5
Állatok, növények, tájak, találmányok	10
Olvassunk együtt! Közös olvasmányok	8
NYELVTAN, HELYESÍRÁS ÉS SZÖVEGALKOTÁS	
A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag, szó, elválasztás, betűrendbe sorolás	10
A nyelv építőkövei: Az írásbeli szövegalkotás lépései (mondatgrammatikai eszközök alkalmazása- kapcsolás, szűkítés, bővítés, névmásítás, névelőhasználat, helyettesítés)	17
A nyelv építőkövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg (rövid szövegek alkotása - hír, hirdetés, meghívó, felhívás, tudósítás, elbeszélő szöveg, elektronikus levél)	19
Szótő és toldalék, szóelemzés	10
Hangalak és jelentés kapcsolata, állandósult szókapcsolatok	8
1. Élőlények, tárgyak, gondolati dolgok neve - kisbetű – nagybetű	20
2. Tulajdonságokat kifejező szavak	10
3. Mennyiségeket kifejező szavak	10
4. Cselekvés, történés a múltban, jelenben, jövőben	22
ÖSSZES ÓRASZÁM:	216

OLVASÁS, SZÖVEGÉRTÉS
1. Beszéd és kommunikáció
2. Mesék, történetek

TÖRZSANYAG

Magyar népmesék: A furfangos királykisasszony és az okos molnárlegény; A molnár, a fia meg a számár; Világszép Ilonka; Hazugságmese; Füllentő mese; Kőleves; A só; Szécsi Magda: A cigányasszony meg az ördög; Benedek Elek: A számár meg az oroszlán; A holló és a róka - Aesopus, La Fontaine; Romhányi József: Interjú a farkassal, aki állítólag megette Piroskát; Rákos Sándor: A két kis vadkörtefa; Tordon Ákos: Pilleruha; Lázár Ervin: Csodapatika; Csukás István: A téli tücsök meséi (részlet)

A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Magyar népmesék: A számárrá változott barát; Az öszvércsikó, a róka meg a farkas; A megszámlálhatatlan sok juh; A csillagszemű juhász; Mese a dohányról; A legfinomabb falat;

Benedek Elek: Kígyós Jancsi; Lázár Ervin: A szökevény szeplők; Pilinszky János: A nap születése; Szilvát adok szeméért! (bolgár népmese); Berze Nagy János: A fekete madár; Arany László: A macska és az egér; A farkas és a bárány – Aesopus és La Fontaine; Benedek Elek: Az öregek; Lázár Ervin: Vacskamati; Kányádi Sándor: Kenyérmadár; Kányádi Sándor: Farkasúzó furulya

3. Mondák, regék

TÖRZSANYAG

Gaál Mózes: Mese a csodaszarvasról; Móra Ferenc: A hunok hazát keresnek; Móra Ferenc: Az Isten kardja; Gárdonyi Géza: Attila temetése; Gaál Mózes: Emese álma; Lázár Ervin: Szent István koronája (*részletek*); A sapkatöltés – Szent István-legenda – *somogyi népmonda nyomán*; Mátyást királlyá választják – *Benczédi Székely István és Thuróczi János krónikája nyomán*; Mátyás király és az öregember – (*Illyés Gyula: Hetvenhét magyar népmese*); Móra Ferenc: Furfangos Támadi; Móra Ferenc: Kevély Kereki valamint ismerettartalmú szövegek

A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Gaál Mózes: Fiamnak; A magyarok eredete – Kézai Simon és Anonymus krónikája nyomán; Garay János: Álmos (részlet); A fehér ló mondája (A Képes Krónika nyomán); Koltay Gergely: Honfoglalás; A vérszerződés - Anonymus krónikája nyomán; Kányádi Sándor: Az elveszett követ; Móra Ferenc: Harmatos zöld füben... ; Gergő juhász kanala – magyar népmese; Mesék Mátyás királyról; Tatay Sándor: Kinizsi Pál – könyvismertetés; Tatay Sándor: Kinizsi Pál (Két fenevad – részlet); Móra Ferenc: Bem apó kisdobosa; Mikszáth Kálmán: A nagy nap; Galamboskő – népmonda nyomán (Lengyel Dénes: Régi magyar mondák című könyvéből); Hegedűs Géza: Egy külföldi követ levele Mátyás király könyvtárából valamint ismerettartalmú szövegek: a Vérszerződés, honfoglalás, honfoglalók élete a Kárpát-medencében, honfoglalás-kori mesterségek, Szent Korona története, Államalapítás, királyok kora, tatárjárás, török hódoltság kora, kuruc-labanc korszak (Rákóczi), forradalom és szabadságharc

4. Versek

TÖRZSANYAG

Nemes Nagy Ágnes: Fekete hattyú; Nemes Nagy Ágnes: Bodzavirág; Kányádi Sándor: Valami készül; **Radnóti Miklós: Éjszaka**; Verbőczy Antal: Ősz (képvers); Áprily Lajos: Március; **József Attila: Mama**; Tóth Árpád: Láng; József Attila: Kertész leszek; Weöres Sándor: Hold és felhő; Nagy László: Dióverés; Kányádi Sándor: Ballada; Tamkó Sirató Károly: Tengerecki hazaszáll; **Kölcsey Ferenc: Himnusz (első két versszak)**; **Vörösmarty Mihály: Szózat (keretversszakok)**; **Petőfi Sándor: Nemzeti dal**; Leksa Manush: Cigány bölcsődal (A vastag betűs művek memoritek.)

A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Radnóti Miklós: A mécsvirág kinyílik; Ratkó József: Tavasz; Weöres Sándor: Kánikula; József Attila: Csendes, kévébe...; Kányádi Sándor: Csukástó; Weöres Sándor: Fülemlüle; Weöres Sándor: A tündér; Weöres Sándor: Robogó szekerek – *próza költemény*; Kányádi Sándor: Sóhajtás; *Magyar népdalok*: Elindultam szép hazámbul; Tavasz szél vizet áraszt; Ej-haj, gyöngyvirág; Nem szoktam; Serkenj fel, kegyes nép

5. Helyem a világban

TÖRZSANYAG

Kiss Anna: Hol van a világ vége? – *próza költemény*; Fekete István: A tölgyfa (részlet); Csukás István: Kurta mese Lázár Ervinről (Lázár Ervin ötvenedik születésnapjára) valamint Ismerettartalmú szövegek a Helyem a világban témakörben

A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Janikovszky Éva: Ha én felnőtt volnék; Janikovszky Éva: Velem mindig történik valami (részlet)

6. Ünnepekörök, hagyományok, mesterségek

TÖRZSANYAG

Nagy László: Adjon az Isten; Nagy László: Csodafiú – szarvas; Nagyvárad János: Csendes éj; Dsida Jenő: Itt van a szép karácsony; Ady Endre: Kis, karácsonyi ének; Szabó Lőrinc: Lóci verset ír; Locsolóvers; Kodály Zoltán: Pünkösdlő (részlet) továbbá ismerettartalmú szövegek az Ünnepekörök, hagyományok, mesterségek témakörben

7. Növények, állatok, emberek (találmányok, felfedezések)

TÖRZSANYAG

Buda Ferenc: Kőből rakott mese; Lázár Ervin: Bab Berci köve - dramatizált változat valamint ismerettartalmú szövegek: A föld élőlényei: növények, állatok – az életkori sajátosságoknak megfelelő érdekességek; Különleges tájak bemutatása (Magyarország); Magyar találmányok felfedezések; Nobel-díjasok valamint ismerettartalmú szövegek

A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Fekete István: Csí és más mesék; valamint ismerettartalmú szövegek: A világegyetemtől haladva a Földig – a bolygónk megismerése (pl: nyughatatlan bolygónk; háborgó Föld – vulkánkitörések, földrengések keletkezése; barlangok: cseppkő, jég; a felszín vizei; a légkör; a szivárvány; villámok keletkezése

8. Olvassunk együtt! Közös olvasmányok

TÖRZSANYAG

Lázár Ervin: Bab Berci; Tatay Sándor: Kinizsi Pál; Fekete István: Vuk

A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Berg Judit: Rumini; Janikovszky Éva: A nagy zuhó; Csukás István: Pom-pom meséi

TÉMAKÖR: Beszéd és kommunikáció

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- beszédlegzése és artikulációja megfelelő, figyelmet fordít a hangok időtartamának helyes ejtésére, a beszéd helyes ritmusára, hangsúlyára, tempójára, az élethelyzetnek megfelelő hangerőválasztásra
- a tanult verseket, mondókákat, rövidebb szövegeket szöveghűen, érthetően tolmácsolja;
- részt vesz ismert szövegek (versek, nyelvtörők, mesék) mozgással, dramatikus elemekkel történő élményszerű megjelenítésében;
- képességeihez mérten bekapcsolódik párbeszéd, dramatikus szituációs játékok, improvizációk megalkotásába.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés
- Ritmusérzék-fejlesztés
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Beszédeszlelés, beszédértés
- Kifejező, érthető beszéd
- Helyes ejtés tanítása
- Nem nyelvi jelek használata
- Kapcsolatfelvételi formák, társalgási fordulatok
- Párbeszéd, szituációs játékok, improvizáció

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel prezentáció készítésében és előadásában

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

helyesejtés, beszédlegzés, artikuláció, időtartam, hangerő, beszédtempó, ritmus, hanglejtés, hangsúly, szünet, testtartás, mimika, térköszabályozás, párbeszéd, szituáció, improvizáció

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:**A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**

- élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően reagál;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;
- részt vesz a kortársakkal és felnőttekkel való kommunikációban, és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
- használja a kapcsolatfelvételi, kapcsolattartási, kapcsolatlezárási formákat: köszönés, kérés, megszólítás, kérdés; testtartás, testtávolság, tekintettartás, hangsúly, hanglejtés, hangerő, hangszín, megköszönés, elköszönés;
- élményeiről, olvasmányairól segítséggel vagy önállóan beszámol.

TÉMAKÖR: Mesék, történetek

Óraszám: 17 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- megismer néhány mesét és történetet a magyar és más népek irodalmából.
- élményeket és tapasztalatokat szerez változatos irodalmi szövegtípusok és műfajok – klasszikus, kortárs magyar alkotások – megismerésével;
- olvas és megért nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket, verseket;
- részt vesz népmesék és műmesék, regék, mondák, történetek közös olvasásában,

feldolgozásában;

- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- saját gondolkodási és nyelvi szintjén megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult élményt és képzetet;
- a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- képzeletét a megértés érdekében mozgósítja;
- megfigyeli és összehasonlítja a történetek lényeges mozzanatait és a saját vagy társai élethelyzetét;
- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
- önállóan, képek, grafikai szervezők segítségével vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja azt;
- megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet, médiaterméket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Hallott szöveg megértésének fejlesztése
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése
- Szövegben való tájékozódás fejlesztése
- Vázlatírás, hiányos vázlat kiegészítése a szöveghez
- Illusztráció készítése, kiegészítése, a meglévő társítása
- Kulcsszavak azonosítása
- Főbb szerkezeti egységek elkülönítése
- Beszédfejlesztés
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Érzelmi intelligencia fejlesztése
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása
- Lényegkiemelő képesség fejlesztése
- Olvasási stratégiák: jóslás, áttekintés, keresés, összefoglalás
- Grafikus szervezők: fürtábra, T-táblázat, Venn-diagram, fogalomtáblázat, kerettörténet, történettérkép, mesetáblázat, karakter-térkép, történetpiramis...
- Mesék jellemzői: jellegzetes szereplők, kifejezések, fordulatok és meseszámok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Bábszínház-, színházlátogatás
- Élő meseíró meghívása, író-olvasó találkozó szervezése
- Interjú készítése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

mese, népmese, történet, valóság, cím, szerző, szereplő, helyszín, probléma, megoldás, bekezdés, időrend, vázlat, összefoglalás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- felkészülés után tagolt szöveget érthetően olvas hangosan;

- részt vesz az adott közösség kultúrájának megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;
- mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat;
- önállóan, képek, grafikai szervezők (kerettörténet, történetterkép, mesetáblázat, karakterterkép, történetpiramis stb.) segítségével vagy tanítói segédlettel a szöveg terjedelmétől függően összefoglalja a történetet;
- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- ismer és alkalmaz néhány digitális olvasási technikát;
- megfogalmazza, néhány érveléssel alátámasztja saját álláspontját. Meghallgatja társai véleményét és együttműködik velük;
- részt vesz a konfliktusokat feldolgozó dramatikus játékokban;
- részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban, az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat, alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál;
- a szöveg megértését igazoló feladatokat végez.

TÉMAKÖR: Mondák, regék

Óraszám: 25 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- megérti a közösen olvasott rövid szövegeket, részt vesz azok olvasásában, feldolgozásában;
- nyitottá válik a magyarság értékeinek megismerésére, fejlődik nemzeti identitástudata, történelmi szemlélete;
- részt vesz rövid történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
- részt vesz gyerekeknek szóló kiállítások megismerésében. Alkotásaival hozzájárul létrehozásukhoz;
- megismer a szűkebb környezetéhez kötődő irodalmi és kulturális emlékeket, emlékhelyeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Térbeli és időbeli tájékozódás fejlesztése
- Kronologikus gondolkodás fejlesztése
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Mondákban előforduló történelmi helyszínek megtekintése

- következtetések levonása
- Múltbéli események, élethelyzetek és szokások felismerése, elkülönítése
- Olvasási stratégiák: jóslás, keresés, áttekintés, összefoglalás
- Mondák-regék valós és mesei elemei
- Híres történelmi személyek és események

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

monda, rege, mesei elem, valós elem, cím, szerző, helyszín, időrend, tartalom, múlt, jelen, jövő

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- az élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;
- részt vesz regék, mondák, történetek közös olvasásában, feldolgozásában;
- saját gondolkodási és nyelvi szintjén megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- önállóan képek, grafikai szervezők segítségével vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja tartalmát;
- a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- bővíti a témáról szerzett ismereteit egyéb források feltárásával, gyűjtőmunkával, könyvtárhasználattal, filmek, médiatermékek megismerésével.

TÉMAKÖR: Versek, népköltészeti alkotások

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- részt vesz magyar népi mondókák, népdalok, klasszikus magyar gyerekversek mozgásos-játékos feldolgozásában, dramatikus előadásában;
- a versek hangulatát kifejezi a különféle érzékszervi tapasztalatok segítségével (színek, hangok, illatok, tapintási élmények stb.);
- önállóan vagy segítséggel szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, népköltészeti alkotást, prózai és dramatikus szöveget, szövegrészletet;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi fejlesztés
- Hallásfejlesztés - beszédhallás fejlesztése
- Ritmusérzék fejlesztése
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Belső képalkotás
- Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Bábszínház-, színházlátogatás
- Élő költő meghívása, író-olvasó találkozó szervezése
- Interjú készítése

- Egyéni szövegértelmezés kialakítása tanítói segítséggel
- Ritmus, rím, refrén
- Népköltészeti alkotások: mondókát, népdalt, sorolót

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

vers, himnusz, dal, mondóka, kiszámoló, soroló, népdal, verssor, versszak, rím, ritmus, refrén, költő, cím, népköltészet, műköltészet

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- életkorának megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- ismer és megért rövidebb nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket, verseket;
- részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- élményt és tapasztalatot szerez változatos ritmikájú lírai művek megismerésével a kortárs és a klasszikus gyermeklírából és a népköltészeti alkotásokból;
- felismeri és indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést.

TÉMAKÖR: Helyem a világban

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket.
- digitális forrásokat is használ;
- törekszik a világ tapasztalati úton történő megismerésére, értékeinek tudatos megóvására;
- megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét; mozgósítja a hallott vagy olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat;
- élményeket és tapasztalatokat szerez néhány szövegtípusról és műfajról, szépirodalmi és ismeretközlő szövegről;
- megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet;
- azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- nyitottá válik a magyarság értékeinek megismerésére, fejlődik nemzeti identitástudata, történelmi szemlélete;
- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult élményt és képzetet;
- megéli és az általa választott formában megjeleníti a közösséghez tartozás élményét;
- tapasztalatot szerez a szövegből való információgyűjtés módjairól;
- gyakorolja az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit;
- ismer és alkalmaz néhány alapvető tanulási technikát;
- különböző célú, rövidebb tájékoztató, ismeretterjesztő szövegeket olvas hagyományos és digitális felületen;
- felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést;

- feladatvégzés során társaival együttműködik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése
- Élő és élettelen környezet
- Kulturális értékek megismerése és tisztelete
- Természeti értékek tisztelete
- Környezettudatosság
- Együttműködés, közösségformálás
- Önismeret, társismeret
- Kulturált véleménynyilvánítás
- Mások véleményének elfogadása
- Fenntartható fejlődés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- részvétel családi napon, idősek napján, hasonló események szervezése
- részvétel természetvédelmi projektben
- nemzeti emlékhelyek meglátogatása
- múzeumlátogatás

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

világ, földrész, ország, haza, környezet, közösség, család

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- képes családjából származó közösségi élményeit megfogalmazni, összevetni az iskolai élet adottságaival, a témakört érintő beszélgetésekben aktívan részt venni
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket.
- digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képes, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- szöveg terjedelmétől függően összefoglalja a szöveg tartalmát;
- alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat;
- megfogalmazza, néhány érveléssel alátámasztja saját álláspontját. Meghallgatja társai véleményét és együttműködik velük;
- részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;

TÉMAKÖR: Ünnepekörök, hagyományok, mesterségek

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- megérti a rövid szövegeket, részt vesz azok olvasásában, közös feldolgozásában;
- ismeri a keresztény/keresztén ünnepeköröket (karácsony, húsvét, pünkösd), nemzeti és állami ünnepeket (március 15., augusztus 20., október 23.), népszokást (Márton-nap, Luca-nap, betlehemezés, húsvéti locsolkodás, pünkösdölés);
- megéli és az általa választott formában megjeleníti a közösséghez tartozás élményét;
- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében;
- részt vesz magyar népi mondókák, népdalok, klasszikus magyar gyerekversek mozgásos-játékos feldolgozásában, dramatikus előadásában;
- megismeri a jeles napokhoz, ünnepekhez, hagyományokhoz, népi mesterségekhez kapcsolódó szövegeket, dalokat, szokásokat, népi gyermekjátékokat;
- részt vesz a témában neki szóló kiállítások megismerésében;

- megfigyeli az ünnepek, hagyományok éves körforgását;
- jellemző és ismert részletek alapján azonosítja a nemzeti ünnepeken elhangzó költemények részleteit, szerzőjüket megnevezi;
- ismerkedik régi magyar mesterségekkel, irodalmi művek olvasásával és gyűjtőmunkával.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Nemzeti ünnepeink, családi ünnepeink
- Magyar hagyományok tisztelete
- Az ünnepek jellemzői, körforgásuk
- Lakóhely hagyományainak megismerése
- Szólások, szóláshasonlatok, közmondások
- Találós kérdések
- Régi magyar mesterségek

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel hagyományokhoz, ünnepkörökhöz kapcsolódó programokon
- Települési helytörténeti gyűjtemény meglátogatása
- Ünnepekhez kapcsolódó emlékhelyek meglátogatása
- Találkozás, ismerkedés népi mesterségek művelőivel
- Részvétel népi mesterségekhez kapcsolódó tevékenységekben

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

családi ünnep, nemzeti ünnep, állami ünnep, népszokás, népi hagyomány, jeles napok, népi gyermekjáték, hazaszeretet, magyarságtudat, közösség, szólás, szóláshasonlat, közmondás, körforgás, mesterség, foglalkozás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- olvasási szintjének megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál, a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- ismer és ért néhány egyszerű és gyakori szólást, szóláshasonlatot, közmondást, találós kérdést, nyelvtörőt, kiszámolót, mondókát;
- megéli a közösséghez tartozás élményét;
- megismeri saját lakóhelyének irodalmi és kulturális értékeit.

TÉMAKÖR: Növények, állatok, emberek, találmányok

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a szövegekhez kapcsolódó személyes élményeit, ismereteit felidézi és megosztja;
- röviden indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot,
- önállóan vagy tanítói segítséggel használja az alapvető olvasási stratégiákat;
- információkat, adatokat gyűjt a szövegből, kiemeli a bekezdések lényegét; tanítói segítséggel, vagy önállóan megfogalmazza azt.
- megismeri és alkalmazza az adott témához kapcsolódó lexikonokat;
- néma olvasás útján megérti a rövid, életkorának megfelelő tankönyvi szöveg tartalmát és az utasításokat;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

ISMERETEK:

- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértés fejlesztése
- Beszédfejlesztés
- Egyszerű magyarázat, szemléltetés alapján új szó vagy kifejezés jelentésének megértése
- A megismert szavak, kifejezések alkalmazása a különböző nyelvi szinteken
- Kedvenc növény, állat, híres magyar ember és találmányai néhány mondatos bemutatása (Jedlik Ányos, Puskás Tivadar, Szentgyörgyi Albert, Bíró László, Gábor Dénes, Neumann János, Rubik Ernő)
- Egyéni beszámoló a természeti környezetben végzett megfigyelésekről
- Növények, állatok csoportosítása különféle szempontok szerint
- Egyszerű grafikus szervezők alkalmazása (fürtábra, t-táblázat, gondolattérkép)
- Lényegkiemelés képessége
- Szövegben való tájékozódás fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Belső képalkotás
- Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával
- Tanulás tanulása

- Településen, település közelében található állat-, növény-, botanikus kert meglátogatása
- Részvétel természetvédelmi projektben
- Múzeumlátogatás

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

ismeretközlő szöveg, adat, információ, cím, illusztráció, szöveg, bekezdés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:**A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**

- elismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- olvasási szintjének megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- tapasztalatot szerez a szövegből való információgyűjtés módjairól;
- gyakorolja az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit;
- ismer és alkalmaz néhány alapvető tanulási technikát;
- különböző célú, rövidebb tájékoztató, ismeretterjesztő szövegeket olvas hagyományos és digitális felületen;
- felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- feladatvégzés során társaival együttműködik.

TÉMAKÖR: Olvassunk együtt! Közös olvasmányok

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- ajánlással és/vagy egyéni érdeklődésének és az életkori sajátosságainak megfelelően választott irodalmi alkotást ismer meg;
- részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő, gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- élményeket és tapasztalatokat szerez változatos irodalmi szövegek: klasszikus, kortárs magyar alkotások megismerésével;
- olvas és megért nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket;
- megtapasztalja az életkorának, érdeklődésének megfelelő szövegek befogadásának és előadásának élményét és örömét;
- részt vesz legalább két hosszabb terjedelmű, magyar és gyermekirodalmi alkotás feldolgozásában;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- a megismert irodalmi szövegekhez, iskolai eseményekhez plakátot, meghívót, saját programjaihoz meghívót készít hagyományosan és digitálisan;
- azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a problémahelyzetet és annak megoldását;
- az olvasott szövegekben kulcsszavakat azonosít, a főbb szerkezeti egységeket önállóan vagy segítséggel elkülöníti;
- megfogalmazza saját véleményét a szereplők cselekedeteiről;
- képzeletét a megértés érdekében mozgósítja;
- megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét;
- mozgósítja a hallott vagy olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat;
- részt vesz a közösen feldolgozott történet dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
- önállóan képek, grafikai szervezők segítségével vagy tanítói segítséggel a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja tartalmát
- megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet, médiaterméket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Érzelmi nevelés
- Irodalmi műveltség alapozása
- Hallott és olvasott szöveg megértésének fejlesztése
- Bemutató olvasás követése
- Olvasásra nevelés
- Olvasási kedv felkeltése, olvasás megszerettetése
- Kreatív befogadás
- Kreatív írás
- Szövegértő olvasás fejlesztése
- Szövegben való tájékozódás fejlesztése
- Kulcsszavak azonosítása, főbb szerkezeti részek elkülönítése
- Beszédfejlesztés
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Érzelmi intelligencia fejlesztése
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Könyvtárlátogatás
- Színház, bábszínház látogatása
- Részvétel olvasmánnyal kapcsolatos prezentáció készítésében
- Közös olvasmány dramatikus feldolgozása
- Közös olvasmányt feldolgozó film megtekintése

- következtetések levonása
- Lényegkiemelő képesség fejlesztése
- Olvasási stratégiák: jóslás, áttekintés, keresés, összefoglalás
- Grafikus szervezők: pl. fűrtábra, T-táblázat, Venn-diagram, fogalomtáblázat kerettörténet, történetterkép, mesetáblázat, karakterterkép, történetpiramis stb.
- Illusztráció készítése, kiegészítése, a meglévő társítása
- Lapbook, plakát, könyvajánló, képregény
- Kérdésfeltevés

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

regény, meseregény, szerző, cím, kiadó, tartalomjegyzék, fülszöveg, történet, valóság, fejezet, időrend, szereplő, helyszín, probléma, megoldás, illusztráció

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- olvasási szintjének megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál;
- nyitott az irodalmi művek befogadására;
- értő figyelemmel követi a tanító/társai felolvasását;
- verbális és vizuális módon vagy dramatikus eszközökkel reflektál a szövegre, megfogalmazza a szöveg alapján benne kialakult képet;
- röviden indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és megfogalmazza a köztük lévő kapcsolatokat;
- saját gondolkodási és nyelvi szintjén megalkotja a szöveg jelentését önmaga számára, megfogalmazza, néhány érveléssel alátámasztja saját álláspontját; meghallgatja társai véleményét, azokra reflektál.
- részt vesz a konfliktusokat feldolgozó dramatikus játékokban;
- részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban;
- az adott helyzetnek megfelelően tudatosan alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
- alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat;
- az olvasott szöveghez illusztrációt készít, a hiányos illusztrációt kiegészíti, vagy a meglévőt társítja a szöveggel.

NYELVTAN, HELYESÍRÁS ÉS SZÖVEGALKOTÁS

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: hang/betű, szótag, szó elválasztás, betűrendbe sorolás

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- biztosan ismeri a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol, a megismert szabályokat alkalmazza digitális felületen való kereséskor is;
- életkorának megfelelő, digitális és hagyományos szótárakat használ;

- megfigyeli és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű mássalhangzók között;
- a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- biztosan szótagol, alkalmazza az elválasztás szabályait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Hang- és betűanalízis, analízáló képesség fejlesztése
- Fonémahallás fejlesztése
- Vizuális memória fejlesztése
- Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetéséhez, szótagoláshoz)
- Beszéd- és artikulációs képesség fejlesztése
- Helyesírási készség fejlesztése
- Aktív szókincs fejlesztése
- A nyomtatott és írott magyar ábécé kis- és nagybetűi
- Szótagolás, elválasztás, egytagú és összetett szavak
- 20-40 gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szó (egy- vagy kéttagú szavak) helyes leírása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, egyjegyű mássalhangzó, kétjegyű mássalhangzó, háromjegyű mássalhangzó, hosszú/kettőzött mássalhangzó, hosszú/kettőzött kétjegyű mássalhangzó, rövid magánhangzó, hosszú magánhangzó, szótag, szó, összetett szó, ábécé, betűrend, szótár, „j” hang kétféle jelölése

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- feladatok megoldása során társaival együttműködik;
- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír és törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;
- kérdésre adott válaszában helyesen toldalékolja a szavakat;
- a kiejtéssel megegyező, rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- a kiejtéstől eltérő szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- írásbeli munkáját önállóan vagy segítséggel ellenőrzi, hibáit javítja.

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: Az írásbeli szövegalkotás lépései (mondatgrammatikai eszközök alkalmazása- kapcsolás, szűkítés, bővítés, névmásítás, névelőhasználat, helyettesítés)

Óraszám: 17 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- felismeri, indokolja a cím és szöveg közti összefüggést;
- azonosítja a történetekben a helyszínt, szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- megadott szempontok alapján rövid mesét ír, kiegészít vagy átalakít, vázlatot készít;
- tanítói segítséggel megadott rímpárokban különböző témákban 2-4 soros verset alkot.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Térbeli és időbeli tájékozódás fejlesztése
- Mondatok és összekapcsolásuk
- Történetalkotás szóban
- Szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztése
- Íráskészség fejlesztése
- Írásbeli szövegalkotó képesség fejlesztése
- Anyaggyűjtés módjai
- Szó- és kifejezőkészlet gyűjtése;
- Vázlatkészítés, vázlat kiegészítése
- Szerkezeti egységek elkülönítése
- Kulcsszavak, kulcsmondatok kiemelése
- Szövegalkotás főbb lépései
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

mondat, szöveg, helyszín, szereplő, cselekmény, időrend, címadás, téma, anyaggyűjtés, vázlat, előzmény, esemény, következmény, levél, SMS, e-mail, címzett, feladó, válasz, továbbítás, megszólítás, önellenőrzés, hibajavítás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően válaszol;
- a megismert szavakat, kifejezéseket helyesen alkalmazza;
- az egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan ír;
- törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- gondolatait, érzelmeit, véleményét életkorának, egyéni képességeinek és a kommunikációs helyzetnek megfelelően néhány mondatban írásban is megfogalmazza;
- egyéni képességeinek megfelelően alkot szövegeket írásban;
- a szövegalkotás során törekszik a megismert helyesírási szabályok alkalmazására és meglévő szókincsének aktivizálására;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- képességeihez mértén bekapcsolódik párbeszéd, dramatikus szituációs játékok megalkotásába.

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg (rövid szövegek alkotása - hír, hirdetés, meghívó, felhívás, tudósítás, elbeszélő szöveg elektronikus levél)

Óraszám: 19 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a hangjelölés megismert szabályait helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés és szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- a mondatot nagybetűvel kezdi, alkalmazza a mondat a mondatvégi írásjeleket;
- szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés alapján.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<ul style="list-style-type: none"> – Ösztönös nyelvhasználat formálása – Nyelvi tudatosság fejlesztése – Önellenőrzés, hibajavítás képessége – Helyesírási készség differenciált fejlesztése – 20-40 gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szó (egy- vagy kétagú szavak) helyes leírása 	<ul style="list-style-type: none"> - Részvétel osztályújság, napló, iskolaújság készítésében hagyományos és digitális formában
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: betű, hang, szó, szókapcsolat, mondat, szöveg, j-ly, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kisbetű, nagybetű</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; – egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre; – írásbeli munkáit segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja; – törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására; – a szövegalkotás során törekszik a megismert helyesírási szabályok alkalmazására és meglévő szókincsének aktivizálására; 	

<p>TÉMAKÖR: Szótó és toldalék, szóelemzés Óraszám: 10 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – kérdésre adott válaszában helyesen toldalékolja a szavakat; – önállóan felismeri és elkülöníti az ismert szavakban a szótövet és a toldalékot. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hallásfejlesztés, fonémahallás fejlesztése – Hang- és betűanalízis képességének fejlesztése – Szótó és toldalék fogalma felismerés szintjén – Nyelvi elemzőkészség fejlesztése – Szóalak felbontása – Toldalékos szavak helyes használata – Toldalékos szavak funkcionális másolása, tollbamondása, emlékezetből írása – Helyesejtés-fejlesztés hangkapcsolatgyakorlatokkal – Hibajavítás és önellenőrzés képességének fejlesztése 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: hang-betű, betűkapcsolat, hangkapcsolat, szótagolás, szótó, toldalék, szóelemző írásmód, önellenőrzés</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja; – törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására; – írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi, javítja. 	

TÉMAKÖR: Hangalak és jelentés kapcsolata, állandósult szókapcsolatok

Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- felismer és ért néhány egyszerű szólást, közmondást;
- megérti és használja az ismert állandósult szókapcsolatokat;
- különféle módokon megjeleníti az ismert szólások, közmondások jelentését.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- A szóbeli és írásbeli kifejezőképesség fejlesztése
- Szókincs fejlesztése, szókincs aktivizálása
- Árnyalt nyelvhasználat fejlesztése
- Hangalak – jelentés
- Ellentétes jelentésű szavak, rokon értelmű szavak
- Szólások, közmondások, szóláshasonlatok
- Népmesék kezdő és záró formulái, szókapcsolatok, ismétlődő motívumok
- Szó szerinti és átvitt jelentés
- Szólások, közmondások hagyományörző szerepe, néhány ismert szólás, közmondás eredete

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:**

szólás, közmondás, szókapcsolat, hangalak, jelentés, egyjelentésű szavak, rokon értelmű szavak, ellentétes jelentésű szavak

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:**A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**

- az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja az írásbeli és szóbeli szövegalkotásban.

TÉMAKÖR: Élőlények, tárgyak, gondolati dolgok neve (főnév)

Óraszám: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét kifejező szavakat
- megkülönbözteti a szavak egyes és többes számát
- hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- kérdésre adott válaszában megfelelően todalékolja a szavakat;
- felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert szavakat;
- ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja szóbeli és írásbeli szövegalkotásban.
- a több hasonló élőlény, tárgy vagy gondolati dolog nevét kis kezdőbetűvel írja;
- a személynevek, állatnevek és a lakóhelyhez kötődő egyszerű egyelemű helyneveket nagy kezdőbetűvel írja le.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**

<p>ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Helyesírási készség differenciált fejlesztése – Aktív szókincs fejlesztése – Tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer – Együttműködési képesség – Élőlény, tárgy, gondolati dolog neve – Kis- és nagy kezdőbetűs szavak másolása, tollbamondása, emlékezetből írása – Több hasonló élőlény, tárgy, gondolati dolog neve és helyesírása – Saját nevek helyesírása (egyszerű személynevek, állatnevek, helynevek, intézménynevek, címek) 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: élőlények neve, tárgyak neve, gondolati dolgok neve, több hasonló név, saját név, önellenőrzés, hibajavítás, személynév, állatnév, helynév, intézménynév, címek neve</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre; – szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján; – megérti és használja az életkorának megfelelő (térbeli, időbeli) relációs szókincsset; – írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja; – feladatok megoldása során társaival együttműködik. – felismeri, jelentésük alapján csoportosítja és önállóan vagy segítséggel leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét; 	

<p>TÉMAKÖR: Tulajdonságot kifejező szavak (melléknév) Óraszám: 10 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja a tulajdonságot kifejező szavakat és azok fokozott alakjait; – ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja szóbeli és írásbeli szövegalkotásban. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Helyesírási készség differenciált fejlesztése – Aktív szókincs fejlesztése – Tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer – A megfigyelt és értelmezett fokozott melléknevek helyes írásmódja – Együttműködési képesség 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: ellentétes jelentésű kifejezések, rokon értelmű szavak, egybeírás, különírás, szótó, toldalék, tulajdonságot kifejező szó</p>	

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:**A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**

- az egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján;
- hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- feladatok megoldása során társaival együttműködik.

TÉMAKÖR: Mennyiséget kifejező szavak (számnév)

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja a mennyiségeket kifejező szavakat és azok fokozott alakjait;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Helyesírási készség differenciált fejlesztése
- Aktív szókinccs fejlesztése
- Tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer
- A megfigyelt és értelmezett fokozott számnevek helyes írásmódja
- Együttműködési képesség

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:**

különírás, szótó, toldalék, mennyiségeket kifejező szó

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:**A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**

- az egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján;
- hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- feladatok megoldása során társaival együttműködik.

TÉMAKÖR: Cselekvés, történés a múltban, jelenbe, jövőben (ige)

Óraszám: 22 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- kérdésre adott válaszában megfelelően toldalékolja a szavakat;
- megkülönbözteti a múltban, jelenben és jövőben zajló cselekvéseket, történéseket;
- helyesen alkalmazza a szóbeli és írásbeli szövegalkotásában az idő kifejezésének nyelvi eszközeit;
- felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert cselekvést, történést kifejező

szavakat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Helyesírási készség differenciált fejlesztése
- Aktív szókinccs fejlesztése
- Tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer
- A megfigyelt és értelmezett igekötős igék helyes írásmódja
- Együttműködési képesség

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

múlt, jelen, jövő, egybeírás, különírás, szótó, toldalék, cselekvést, történet, létezést jelentő szó

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;
- szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján;
- megérti és használja az életkorának megfelelő (térbeli, időbeli) relációs szókinccset;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- feladatok megoldása során társaival együttműködik.

MATEMATIKA

1-4. ÉVFOLYAM

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
2020-2021	5	5	5	5
2021-2022	5	5	5	5
2022-2023	5	5	4	5
2023-2024	5	5	4	4
Éves óraszám	180 (36 tanítási hét esetén)	180 (36 tanítási hét esetén)	144 (36 tanítási hét esetén)	144 (36 tanítási hét esetén)

1. ÉVFOLYAM

A MATEMATIKA TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 1. ÉVFOLYAMON:

- Az alsó tagozatos matematikatanítás legfőbb célja a **matematikai ismeretek és gondolati tevékenységek széles körű tapasztalati alapozása**, valamint a kapcsolódó biztos matematikai készségek kialakítása, melyekre a későbbi évfolyamok építhetnek. Alapvető fontosságú, hogy a gyerekek valóságon alapuló saját cselekvő tapasztalataik és élményeik révén jussanak el jól megértett, sok szálon kapcsolódó ismeretekhez.
- A matematika spirális felépítésének megfelelően alsó tagozaton széles körű tárgyi tevékenységek alapozzák meg a változatos képi ábrázolásokat, amelyek szükségesek a későbbi

absztrakcióhoz, és alkalmassá teszik a tanulókat a felső tagozaton, középiskolában megjelenő szimbolikus gondolkodásra.

- **Az 1. osztály első félévét a matematikatanulás területén is előkészítő időszaknak tekintjük. Így biztosítható az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése, így adódik lehetőség a más-más óvodából érkező tanulók alapos megfigyelésére, képességeik feltérképezésére.** Az előkészítő szakasz megnyújtásával lehetőség nyílik a pszichikus és kognitív funkciók fejlesztésére, megerősítésére, ami által a hátrányokkal induló tanulók is sikeresen felzárkózhatnak.
- A képességek fejlesztése, a fogalmak érlelődése hosszú folyamat, amihez gazdag és változatos tapasztalatokra van szüksége minden tanulónak. Ez azt jelenti, hogy tervezéskor egységes szemlélettel kell tekinteni az összes tanulási területre. **Egyéni tempóban, sokféle érzékelésre támaszkodva, mozgásokkal és manuálisan összekapcsolható tevékenységekkel indulnak el a tanulók az ismeretszerzés útján.**
- **A matematikai fejlesztés szoros kapcsolatban áll a zenei, művészeti, technológiai és mozgásos fejlesztéssel.**
- **Az előkészítő időszak félévében is megjelenhetnek jelek és egyedi számok, számjelek, elkezdődhet a szám- és műveletfogalom előkészítése összehasonlításokkal, meg- és leszámolásokkal, mondókázásokkal, változások megfigyelésével.** A tanulók érettségéhez, képességeihez igazodó differenciált tanítási, értékelési módszerek megválasztásával valósul meg a tervezés, melyben a differenciált fejlesztés, a többség mellett a lemaradók és a tehetségesebbek gondozása egyaránt teret kap.
- **Első osztályban az óvodából érkező gyermekek könnyebb, fokozatosabb beilleszkedését segíti a 45 perces órák, az előre megírt tanmenetek rugalmas kezelése, a tanulók igényeinek, fejlődési tempójának megfelelően alakított és alakítható napirend.**
- **A további teendőket, még a második osztály végére előirányzott tanulási eredmények elérésének útját és megvalósítását is, a cselekedtetés módszere vezérli. A kisgyerek a konkrét tárgyi tevékenységek során szerzett tapasztalatai alapján alakít ki belső reprezentációkat.** A tevékenységekben szereplő tárgyi valóság képezi az absztrakt fogalmak tartalmát, és az ott átélt kapcsolatok alapozzák meg a fogalmak rendszerét. A saját testi mozgások, a hétköznapi életben előforduló tárgyak, dolgok és a már régóta rendelkezésre álló matematikai eszközök (például: logikai készlet, színes rudak) felhasználása megfelelő támaszt nyújtanak a cselekvő tapasztalatra épülő tanítás-tanulás megvalósításában.
- Ebben az időszakban történik meg minden témakör alapozása. **Fontos, hogy ezek az alapok nagyon szilárdak legyenek, ezért a fő hangsúly a megértésen, fejlesztésen van, nem pedig a számonkérésen.** Nem baj, ha még lassúbb a számolás, ha a tanuló még nem ismeri fel az összefüggéseket, segítő jelenlétével a tanító biztosítani tudja az előrehaladást. A fejben számolás egyes lépéseinek megértéséhez alkalmazott eszközök használatát engedhetjük addig, ameddig az eljárások értő, automatikus használata ki nem alakul.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	4
Rendszerezés, rendszerképzés	4
Állítások megfogalmazása / a fenntarthatóság jegyében	4+1
Problémamegoldás / a fenntarthatóság jegyében	4+1
Szöveges feladatok megoldása / a fenntarthatóság jegyében	9+1
Szám és valóság kapcsolata	10
Számlálás, becslés	11
Számok rendezése	8
Számok tulajdonságai	9
Számok helyi értékes alakja	5
Mérőeszköz használata, mérési módszerek	10

Alapműveletek értelmezése / a fenntarthatóság jegyében	18+2
Alapműveletek tulajdonságai	8+2
Szóbeli számolási eljárások	15
Fejben számolás	13+2
Alkotás térben és síkon	4
Alakzatok geometriai tulajdonságai	6
Transzformációk	3
Tájékozódás térben és síkon	8
Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	11
Adatok megfigyelése	3+1
Valószínűségi gondolkodás	3
ÖSSZESEN:	180

TÉMAKÖR: Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata

Óraszám: 4 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megkülönböztet, azonosít egyedi konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyat, dolgokat, helyzeteket, jeleket;
- játékos feladatokban személyeket, tárgyakat, számokat, formákat néhány meghatározó tulajdonsággal jellemez;
- tudatosan emlékezetébe vési az észlelt tárgyakat, személyeket, dolgokat, és ezek jellemző tulajdonságait, elrendezését, helyzetét;
- válogatásokat végez saját szempont szerint személyek, tárgyak, dolgok, számok között;
- felismeri a mások válogatásában együvé kerülő dolgok közös és a különválogatottak eltérő tulajdonságát;
- folytatja a megkezdett válogatást felismert szempont szerint;
- személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet;
- azonosítja a közös tulajdonsággal rendelkező dolgok halmazába nem való elemeket;
- megnevezi egy adott tulajdonság szerint ki nem válogatott elemek közös tulajdonságát a tulajdonság tagadásával;
- barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket;

FEJLESZTÉSI ISMERETEK:

FELADATOK

ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

– Tárgyak, dolgok felismerése különféle érzékszervekkel, más érzékszervek kizárásával, például csak hallással, csak tapintással – Tárgyak, dolgok tulajdonságainak felismerése különféle érzékszervekkel, mások kizárásával – Két vagy több dolog különbözőségének és azonosságának felismerése egy vagy több szempont alapján – Közös tulajdonságok megfigyelése személyeken, tárgyakon, képeken, alakzatokon, jeleken – A tulajdonságok változásának felismerése	– „Mi változott?” játék tanulókon, tárgyakon, „Nézd csak! Mi változott?” kártyakészleten történő változtatások megfigyelése – „Varázsszákból” kívánt tulajdonságú plüssállat, forma, logikai lap, tapintható számjegy, betű kiválasztása – Activity-típusú játék különféle témakörökben mutogatással, rajzolással, körülírással – „Repül a... repül a...” játék közös tulajdonság megfigyeléséhez – Játéktanító által készített 3, 4 ábrás kártyakészlettel, tananyaghoz igazított tartalommal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: tulajdonság, azonos, különböző, logikai „nem”

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- válogatásokat végez saját szempont szerint személyek, tárgyak, dolgok, számok között
- folytatja a megkezdett válogatást felismert szempont szerint
- **megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat**
- megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis

TÉMAKÖR: Rendszerezés, rendszerképzés

Óraszám: 4 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket;
- két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg;
- felsorol elemeket konkrét halmazok közös részéből;
- megfogalmazza a halmazára egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;
- keresi az okát annak, ha a halmazára valamelyik részébe nem kerülhet egyetlen elem sem;
- adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Saját eszközök, felszerelések számbavétele és rendben tartása
- Barkochbázás konkrét dolgok kirakásával
- Barkochbázás során felesleges kérdések kerülése, felismerése
- Adott halmaz elemeinek rendszerezése a tanító irányításával

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Elvitte a szarka” játék: hiányzó elem megtalálása rendszerezés segítségével
- Barkochba játék különféle logikai készleteken többféle szabály szerint, például egyszerű barkochba, fordított barkochba, barkochba két elem egyszerre történő kitalálására, kapcsolati barkochba; ezek mindegyikének kipróbálása hazudósan is
- Öltöztethető papírbaba különböző öltözékeinek kirakása
- Többgombócos fagyaltok összeállítása színes korongokkal
- Különböző „vonatok” kirakása megadott színes rudakból

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is
- sorba rendezett elemek közé elhelyez további elemeket a felismert szempont szerint

TÉMAKÖR: Állítások

Óraszám: 4+1 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis;
- megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük...”, „egyik sem...” és a velük rokon jelentésű szavakat;
- megfogalmazza a halmazára egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;
- tudatosan emlékezetébe vés szavakat, számokat, utasítást, adott helyzetre vonatkozó megfogalmazást;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Konkrét tevékenységekhez kapcsolt köznyelvi és matematikai tartalmú kijelentések, állítások megfogalmazása adott helyzetről, személyekről, tárgyokról, dolgokról, képről, történeusről, összességekről szabadon és irányított megfigyelések alapján
- Egyszerű, lezárt hiányos állítások igazságának megítélése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Telefonos” játék párban vagy csoportban: az egyik játékos elkészít egy alkotást (tárgyakból, színes rudakból, alakzatokból, számokból) úgy, hogy más ne láthassa; ezután az alkotásról mond mondatokat, ami alapján a többieknek is ugyanazt kell létrehozniuk; lehet kérdezni, ha nem elegendő a megadott információ; ha mindenki kész, ellenőrzik az alkotásokat

„Rontó” játék: logikai lapokból, számokból, formákból alkotott kiinduló halmaz elemeire igaz állítás megfogalmazása, ennek elrontása egy új elemmel, majd új igaz állítás megfogalmazása az új halmazra, és így tovább

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: igaz-hamis

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Erkölcstan: szabálytudat erősítése, igaz-hamis állítások.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tudatosan emlékezetébe vés szavakat, számokat, utasítást, adott helyzetre vonatkozó megfogalmazást
- hiányos állításokat igazzá tevő elemeket válogat megadott alaphalmazból
- példákat gyűjt konkrét tapasztalatai alapján matematikai állítások alátámasztására

TÉMAKÖR: Problémamegoldás

Óraszám: 4+1 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a tevékenysége során felmerülő problémahelyzetben megoldást keres;
- kérésre, illetve problémahelyzetben felidézi a kívánt, szükséges emlékképet;
- megfogalmazott problémát tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással értelmez;
- az értelmezett problémát megoldja;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Hétköznapi helyzetekben, tevékenységek során felmerülő problémahelyzetben megoldás keresése
- Megfogalmazott probléma értelmezése tevékenységgel, megjelenítéssel
- Tevékenységgel, megjelenítéssel értelmezett

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Boltos” játék frontálisan irányítva vagy párban vagy csoportban: a tanító egy bolt kirakatát rendezi be (valós tárgyakkal vagy képekkel), és megadja a termékek árait; a tanulók a kirakatot nézve vizsgálják a termékeket és azok árait, boltost és vevőt választanak, vásárolnak játékpénzekkel, adott

probléma megoldása	<p>feltételnek megfelelő különféle kifizetéseket gyűjtenek</p> <ul style="list-style-type: none"> – Útvonal keresése térbeli és síkbeli labirintusokban – Problémák lejátszása szerepjátékként, bábokkal, eszközökkel, például „kecske-farkaskáposzta”; „öntögetések”; „helycserélések” – Origamik készítése
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Erkölcstan, magyar nyelv és irodalom: szerepjátékok eljátszása, szituációs játékok.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
<ul style="list-style-type: none"> - a tevékenysége során felmerülő problémahelyzetben megoldást keres - az értelmezett problémát megoldja - megoldását értelmezi, ellenőrzi 	

TÉMAKÖR: Szöveges feladatok megoldása	
Óraszám: 9+1 óra	
A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – értelmezi, elképzei, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi szituációt; – szöveges feladatokban megfogalmazott hétköznapi problémát megold matematikai ismeretei segítségével; – tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű szöveges feladatokat; – megkülönbözteti az ismert és a keresendő (ismeretlen) adatokat; – választ fogalmaz meg a felvetett kérdésre; 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> – Elmondott történet, helyzet értelmezése közösen eljátszással; megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal – Elmondott szöveges feladatok értelmezése közösen eljátszással, megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal tanítói segítséggel – Szöveges feladatok olvasása, értelmezése, eljátszása, megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal tanítói segítséggel – Adatok gyűjtése, lényeges adatok kiemelése tanítói segítséggel – Kérdés értelmezése, a keresendő adatok azonosítása tanítói segítséggel 	<ul style="list-style-type: none"> – Beszélgetés, történetmesélés eseményképekről, ábrákról szabadon és egy-egy részletre fókuszálva is – Relációs szókinccs fejlesztése konkrét megjelenítéssel, például: „Ki az idősebb?”, „Kinek van kettővel több ceruzája?”, „Hány gombóc fagyit tudunk megenni összesen?” – Adott szituációt leíró minél több mondat gyűjtése csoportban, például „A bal kezemben 2-vel több ceruza van, mint a jobb kezemben”, „A jobb kezemben 2-vel kevesebb ceruza van, mint a bal kezemben”, „Ha a jobb kezembe még 2 ceruzát veszek, akkor ugyanannyi lesz, mint a bal kezemben”, „Ha a bal kezemből leteszek 2 ceruzát, akkor ugyanannyi lesz, mint a jobb kezemben”
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: szöveges feladat, adat, ismeretlen adat, információ, ellenőrzés, szöveges válasz	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Vizuális kultúra: hallott, látott, elképzelt történetek vizuális megjelenítése. Magyar nyelv és irodalom: az olvasott, írott szöveg megértése, adatok keresése,	

információk kiemelése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- értelmezi, elképzei, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi szituációt
- szöveges feladatokban megfogalmazott hétköznapi problémát megold matematikai ismeretei segítségével
- **tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetési szöveges feladatokat** az értelmezett szöveges feladathoz hozzákapcsol jól megismert matematikai modellt
- választ fogalmaz meg a felvetett kérdésre

TÉMAKÖR: Szám és valóság kapcsolata

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- összehasonlít véges halmazokat az elemek száma szerint;
- ismeri két halmaz elemeinek kölcsönösen egyértelmű megfeleltetését (párosítását) az elemszámok szerinti összehasonlításra;
- helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 20-as számkörben;
- helyesen érti és alkalmazza a feladatokban a „valamennyivel” több, kevesebb fogalmakat;
- érti és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel (hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő, terület, pénz) kapcsolatban, 20- számkörben;
- használja a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezéseket a természetes számok körében;
- helyesen használja a mennyiségi viszonyokat kifejező szavakat

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Mennyiségek (hosszúság, tömeg, terület, űrtartalom, idő, pénz) összemérése, összehasonlítása: kisebb, kevesebb, nagyobb, több, ugyanakkora, ugyanannyi
- A mennyiség, darabszám megmaradásának érzékszervi tapasztalatok során történő tudatosítása
- Halmazok elemszám szerinti összehasonlítása párosítással (egy-egy értelmű leképezéssel): több, kevesebb, ugyanannyi relációk felismerése, megnevezése 20-as számkörben
- Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a $<$, $>$, $=$ jelekkel
- Szám jelének hozzákapcsolása az ugyanannyi viszonyban lévő mennyiségekhez 20-as számkörben
- Számok tulajdonságainak vizsgálata cselekvő tapasztalatszerzés alapján
- Kis darabszámok felismerése összkép alapján ránézésre többféle rendezett alakban
- Számképek felismerése többféle bontott alakban is 20-ig
- Számok többféle bontása 20-ig

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Relációs szókincs fejlesztése konkrét megjelenítéssel, például „Ki a magasabb?”, „Melyik ceruza hosszabb?”, „Melyik színes rúd rövidebb a kisujjadnál?”
- Érzékszervi tapasztalatok gyűjtése mennyiségekről, darabszámokról, például „Bal kezedbe fogd a sötétkék rudat, csukott szemmel keress nála hosszabbat, rövidebbet, ugyanolyan hosszú!” „Csukott szemmel dönts el, melyik fonal hosszabb, melyik vastagabb!”, „Melyik zsákban van több gesztenye?”, „Csukott szemmel, hallás alapján dönts el, hogy melyik zsákba ejtettem több gesztenyét!”
- „PénzcSORGETŐ”: a gyerekek csukott szemmel hallgatják, ahogy egy tálba pénzürméket ejtünk; „Mennyi a tálban lévő pénzürmék összege?”, „Milyen értékű pénzeket csörgettünk, ha összesen 15 Ft van a tálban?”
- Mennyiség megmaradásának vizsgálata, például különböző alakú üvegekbe öntögetéssel
- Darabszám megmaradásának vizsgálata, például ugyanannyi korong sűrűn egymás mellett és széthúzva; ugyanannyi korong rendezetlen és rendezett alakzatban
- Mennyiségekkel, darabszámokkal kapcsolatos

- megfigyelések párosítással, összeméréssel a környezetünkben, például „Miből van több? Székből vagy gyerekből? Széklábból vagy asztallábból?”, „Jut-e mindenkinek lufi, pohár, szívószál, csákó?”, „Melyik sál hosszabb?”
- Párkereső (2-es, 3-as, 4-es pár) valahányasával előre becsomagolt apró tárgyakkal, az „ugyanannyik” elnevezése
 - „Keveredj! Állj meg! Csoportosulj!” játék
 - Játék dominókkal, például csapni kell arra, amelyiken összesen 7 pötty van
 - Gyorsolvasások tárgyképekkel, „pöttyöskártyákról”
 - „Bontó gép” készítése sajtos és fogkrémes dobozból: a felső nyílásán bedobott apró tárgyakkal (például babszemekkel) megjelenített számot a belsejében lévő elválasztók segítségével felbontja kisebb számokra
 - „Korongforgatás”: belső kép kialakítása a számok kétfelé bontásáról, például 6 kék korong és 0 piros, jobb szélső korong megfordítása, 5 kék korong és 1 piros, és így tovább
 - Szőnyegezések színes rudakkal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

kisebb, nagyobb, ugyanakkora, több, kevesebb, ugyanannyi, párosítás, bontás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Testnevelés és sport: párok, csoportok alakítása, tájékozódás a síkon ábrázolt térben. Magyar nyelv és irodalom: szavak csoportosítása szótagszám szerint.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 20-as számkörben
- helyesen érti és alkalmazza a feladatokban a „valamennyivel” több, kevesebb fogalmakat

TÉMAKÖR: Számlálás, becslés

Óraszám: 11 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megszámlál és leszámllál a 20-as számkörben; oda-vissza számlálás
- ismeri a következő becslési módszereket: közelítő számlálás, közelítő mérés

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Meg- és leszámllálások egyesével
- Meg- és leszámllálások valahányasával, például kettesével, tízesével, ötösével, négyesével, hármassával oda-vissza 20-as számkörben eszközökkel (például: hétköznapi tárgyak, abakusz, pénz)
- Tapasztalatszerzés darabszámok, mennyiségek becslésével kapcsolatban, 20-as számkörben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Hétköznapi helyzetekben történő becslések, mérés számlálással, például „Hány lépés a tanteremtől az ebédlő?”, „Hány evőkanál egy tányér leves?”, „Hány harapással lehet megenni egy almát?”
- Oda-vissza számlálás közben periodikus mozdulatok, például taps elöl, taps fent, taps hátul, ugrás, dobantás

<ul style="list-style-type: none"> – Becslés szerepének megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> – „Lépj hozzám!” játékos feladat: a játékvezető a kör közepén áll, és egyesével kéri a játékosokat, hogy lépjenek hozzá egyforma lépésekkel, és fogjanak vele kezét, például „Anna, lépj hozzám 5 egyforma lépéssel!” – Tevékenységek madzagra fűzött színes gyöngyökkel, például „Húzz külön adott számú gyöngyöt minél gyorsabban!”, „Készíts négy egyforma csoportot!”; a felfűzés lehet összevissza vagy kettesével, ötösével, ... csoportosítva, 10-es, 20-as számkörben tetszőlegesen megválasztott számú gyönggyel – Gyufaskatulyákban apró dolgok (például csavarok) számának becslése rázogatással
--	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

számlálás, becslés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Testnevelés és sport: lépések, mozgások számlálása. Ének-zene: ritmus, taps. Magyar nyelv és irodalom: mesékben előforduló számok.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- megszámlál és leszámít adott (alkalmilag választott vagy szabványos) egységgel meg- és kimér, **oda-vissza számlál a 20-as számkörben**

TÉMAKÖR: Számok rendezése

Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket;
- megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű számegyenesen, a számegyenesnek ugyanahhoz a pontjához rendeli a számokat különféle alakjukban, a 20-as számkörben;
- megnevezi a 20-as számkör számainak egyes, szomszédjait

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Számok nagyság szerinti összehasonlítása bontott alakban is: melyik nagyobb, mennyivel nagyobb
- Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a $<$, $>$, $=$ jelekkel
- Sorszámok ismerete, alkalmazása
- Számvonal, számegyenes alkotása, rajzolása, a számok helyének jelölésével 20-as számkörben
- Leolvasások a számegyenesről tanítói segítséggel
- Számok, műveletes alakban megadott számok (például: $2+3$; $10-3$) helyének megkeresése a számegyenesen 20-as számkörben
- Számok, mennyiségek nagyság szerinti sorba rendezése
- Számok egyes, tízes szomszédainak ismerete,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Ugróiskolába tetszőleges számok írása, a számokon növekvő, majd csökkenő sorban végig ugrálás
- Számok szemléltetéséhez, összehasonlításához, sorba rendezéséhez „élő számegyenes” létrehozása: a tanulók egy, a hátukra ragasztott számot képviselnek, és az értéküknek megfelelően foglalják el a helyüket növekvő vagy csökkenő sorrendben
- Számvonal alkotása, például különféle színű gyufaskatulyákból, gyöngyökből
- Korongszámegyenes készítése (pirosak és kékek 5-ös vagy 10-es váltakozásban)
- Lépkedések különféle, változatosan alkotott számvonalakon
- Sorszámok alkalmazása versenyek eredményhirdetésekor

megnevezése 20-as számkörben	– Sorszámok húzása várakozáshoz, például ki hányadik sorát olvassa egy versnek
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: sorszám, számegyenes, számtábla, nagyobb, kisebb, növekedés, csökkenés, egyes számszomszéd, tízes számszomszéd	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Testnevelés és sport: sorban állás különböző szempontok szerint.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - nagyság szerint sorba rendez számokat , mennyiségeket - megadja és azonosítja számok sokféle műveletes alakját - megtalálja a számok helyét számegyenesen , a számegyenesnek ugyanahhoz a pontjához rendeli a számokat különféle alakjukban, a 20-as számkörben - megnevezi a 20-as számkör számainak egyes szomszédjait	

TÉMAKÖR: Számok tulajdonságai Óraszám: 9 óra A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: – számokat jellemez tartalmi és formai tulajdonságokkal; – számot jellemez más számokhoz való viszonyával; – helyesen írja az arab számjeleket.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: – Számok kifejezése művelettel megadott alakokban, például: $7+8$, $21-6$, $3 \cdot 5$ – Párosítás és páratlanság fogalmának alapozása tevékenységgel: párosítással és két egyenlő részre osztással – Hármásával, négyesével, ötösével... és 3, 4, 5... egyenlő darabszámú csoportból kirakható számok megfigyelése különféle eszközökkel végzett csoportosítások, építések során – Számok közti viszonyok megfigyelése, például: adott számnál nagyobb, kisebb valamennyivel, adott számnak a többszöröse – Számok formai tulajdonságainak megfigyelése: számjegyek száma, számjegyek egymáshoz való viszonya – Számok tartalmi, formai jellemzése, egymáshoz való viszonyuk kifejezése kitalálós játékokban – Számjelek olvasása, írása	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: – „Bontó gép” készítése sajtos és fogkrémes dobozból – Gyorsolvasási gyakorlatok meglévő kártyákról vagy a gyerekek saját készítésű számképeiről, pöttyöskártyáiról – „Korongforgatás” – Szőnyegezések színes rudakkal
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: számjegy; egyjegyű, kétjegyű számok; páros, páratlan	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: könyvekben a fejezetszám kiolvasása. Testnevelés és sport: párok alakítása.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - számokat jellemez tartalmi és formai tulajdonságokkal - helyesen írja az arab számjeleket Kivettem a római számok megismerését	

TÉMAKÖR: Számok helyi értékes alakja

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- érti a számok tízesekből és egyesekből való épülését, tízesek és egyesek összegére való bontását;
- érti a számok számjegyeinek helyi, alaki, valódi értékét;
- helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 20-ig.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Csoportosítások, valahányasával különféle eszközökkel, például apró tárgyakkal, tojástartóval, színes rudakkal, pénzekkel, abakusszal
- Mérések különböző egységekkel
- Számok tízesekre és egyesekre bontott alakjainak előállítás és felismerése csak helyi érték szerint rendezett alakban
- Számok írása, olvasása számrendszeres, azaz helyi értékes alakjukban, 20-as számkörben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Adott számosságú apró dolog csomagolása csoportmunkában
- Adott számosságú apró dolog csomagolása csoportmunkában hármassával
- Csomagolások átlátszatlan és átlátszó csomagolással
- Csoportosítások rajzolt képeken
- Játék logikai készlettel: csoportosítás
- Tevékenységek Dienes-készlettel
- Ismerkedés a szorobánnal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

csoportosítás, beváltás, bontott alak, tízes, egyes

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Technika, életvitel és gyakorlat: számjegyek formázása gyurmából, emlékezés tapintás alapján a számjegyek formájára. Magyar nyelv és irodalom: betűelemek írása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - érti a számok tízesekből és egyesekből való épülését, tízesek és egyesek összegére való bontását

- helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 20-ig Kivettem a római számokra írt bejegyzést.

TÉMAKÖR: Mérőeszköz használata, mérési módszerek

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megbecsül, mér alkalmi és szabványos mértékegységekkel hosszúságot, tömeget, űrtartalmat és időt;
- helyesen alkalmazza a mérési módszereket, használ skálázott mérőeszközöket, helyes képzete van a mértékegységek nagyságáról;
- helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalom mérés és a tömegmérés szabványegységei közül a következőket: m; l; kg;
- ismeri az időmérés szabványegységeit: az órát, a napot, a hetet, a hónapot, az évet;
- ismer hazai pénzcímleteket 20-as számkörben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Változatos mennyiségek érzékszervi összehasonlítása
- Változatos mennyiségek közvetlen összemérése
- Mérési módszerek megismerése
- Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése választott alkalmi egységekkel, például: arasz, lépés, pohárnyi, kanálnyi, tenyérynnyi
- Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Különböző hangok összehasonlítása, például „Melyik hang hosszabb-rövidebb, magasabb-mélyebb, hangosabb-halkabb?”
- Különböző tömegű tárgyak, gyümölcsök, gesztenyék tömegének összehasonlítása érzésre két kézzel, majd ellenőrzése vállfamérleggel
- Vállfamérleg és színes rudak segítségével különböző tömegek összemérése, a kettő közti

<p>választott objektív egységekkel, például: pálcikák, színes rudak</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tapasztalatszerzés a mennyiségről – Mérőszám fogalmának megértése – Mennyiségek összehasonlítása; mennyivel nagyobb mennyiség, mennyivel kisebb mennyiség – Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése szabványmértékegységek közül a következőkkel: m; l; kg – Hétköznapi tapasztalatok szerzése a szabványmértékegységek nagyságáról – Szabványos mérőeszközök használata – Időbeli tájékozódás, időbeli periódusok megismerése; időbeli relációt tartalmazó szavak értelmezése – Az időmérés egységeinek megismerése: óra, – Egész órák leolvasása különféle analóg és digitális órákról – Különböző hazai pénzek címleteinek megismerése 20-as számkörben, szituációs játékokban 	<p>különbség meghatározása</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hosszúság mérése arasszal, lépéssel, tyúklépéssel – Hosszúság mérése egyforma pálcikákkal, egyforma színes rudakkal
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: összehasonlítás, mérés, mérőeszköz, mérőszám, mértékegység, hosszúság, űrtartalom, tömeg, idő, m, dm, l, dl, kg, óra, nap, hét, hónap, év Kiegészítettem dm és dl-rel, mert veszik a tankönyvek</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Testnevelés és sport; ének-zene: időtartam mérése egységes tempójú mozgással, hanggal, szabványegységekkel.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalom mérés és a tömegmérés szabványegységei közül a következőket: m, dm, dl, l, kg - ismeri az időmérés szabványegységeit: az órát, a napot, a hetet, a hónapot, az évet</p>	

<p>TÉMAKÖR: Alapműveletek értelmezése Óraszám: 18+2 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – helyesen értelmezi a 20-as számkörben az összeadást, a kivonást, – hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz; – értelmezi a műveleteket megjelenítéssel, – helyesen használja a műveletek jeleit; – megérti a következő kifejezéseket: tagok, összeg, kisebbítendő, kivonandó, különbség, – szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveleteket megérti; – szöveget, ábrát alkot matematikai jelekhez, műveletekhez. – helyesen használja a műveletek jeleit. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Összeadás és kivonás értelmezései darabszám és mérőszám tartalommal valóságos helyzetekben, tevékenységekkel, képpárokkal, képekkel, történetekkel 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az összeadás, kivonás többféle értelmezésének lejátszása konkrét dolgokkal, például gyümölcsökkel, virágokkal, gesztenyékkel – Összeadás, kivonás kirakása univerzális

<ul style="list-style-type: none"> - Összeadás, kivonás értelmezése, mint hozzáadás és elvétel - Összeadás, kivonás értelmezése, mint egyesítés, és mint az egészből az egyik rész meghatározása - Összeadás, kivonás értelmezése, mint összehasonlítás: valamennyivel kevesebb, valamennyivel több - Kivonás értelmezése, mint különbség kifejezése - Egyenlővé tevés tevékenységekkel és számokkal - Történésről, kirakásról, képről többféle művelet értelmezése, leolvasása, lejegyzése - Műveletről kirakás, kép, szöveges feladat készítése; műveletek eljátszása, lerajzolása, szöveggel értelmezése - Szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveletek megértése tanítói segítséggel 	<ul style="list-style-type: none"> - modellekkel (például ujjakkal), korongokkal, színes rudakkal - Egyesítéses összeadás értelmezéséhez tárgyak mérése színes rudakkal, kupakkal vállfamérlegen - Hozzátevéses összeadás lejátszása játéktáblán való lépegetéssel - Valós dolgok számának megállapítása, például azonos állatok lábainak száma - Egyenlő részekre osztás lejátszása, például süteményekkel, cukorkákkal, korongokkal - „Feladatküldés”: műveletről rajz, szöveg készítése - Összeadás, kivonás abakuszon, szorobánon
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: összeadás, kivonás, összeg, különbség, egyenlő részekre osztás, művelet</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: történet alkotása képről</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - helyesen értelmezi a 20-as számkörben az összeadást, a kivonást - hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz - helyesen használja a műveletek jeleit</p>	

<p>TÉMAKÖR: Alapműveletek tulajdonságai Óraszám: 8+2 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat, számolásai során alkalmazza konkrét esetekben a legfontosabb műveleti tulajdonságokat; - alkalmazza a műveletekben szereplő számok (kisebbitendő, kivonandó és különbség; tagok és összeg;) változtatásának következményeit. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Műveleti tulajdonságok megfigyelése változatos tevékenységek alapján: tagok, tényezők felcserélhetősége, csoportosíthatósága; összeg, különbség - A megértett műveleti tulajdonságok alkalmazása számolási eljárásokban, szöveges feladatokban, ellenőrzésnél - Hiányos műveletek és műveletsorok megoldása az eredmény ismeretében 20-ig - Műveletekben szereplő számok változtatása közben az eredmény változásának megfigyelése 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szönyegezések színes rudakkal - „Babos” játék összeadások és kivonások közti kapcsolatok megértéséhez, például a tanuló bal kezében 5 babszem van, jobb kezében 6; bal és jobb kéz egymás mellé téve „5+6 az ugyanannyi, mint 11”, a két kéz keresztbe téve „6+5 az 11”, a bal kéz hátra téve „11-5 az 6”, bal kéz visszahozása után a jobb kéz hátra téve „11-6 az 5”
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.</p>	

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:**A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**

- számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat, számolásai során alkalmazza konkrét esetekben a legfontosabb műveleti tulajdonságokat
- megold hiányos műveletet, műveletsort az eredmény ismeretében, a műveletek megfordításával is

TÉMAKÖR: Szóbeli számolási eljárások**Óraszám: 15 óra****A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!****TANULÁSI EREDMÉNYEK**

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- alkalmazza a számolást könnyítő eljárásokat;
- elvégzi a feladathoz szükséges észszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Számolási eljárások a műveletek értelmezései alapján 20-as számkörben
- Számolási eljárások szám- és műveleti tulajdonságok felhasználásával 20-as számkörben
- Bontások és pótlások alkalmazása
- Tízesátlépéses összeadás, kivonás bontások és 10-re pótlások alkalmazásával
- 10 és 20 közötti számok és egyjegyűek összeadása, kivonása a 10-nél kisebb számokra vonatkozó összeadással, kivonással való analógia alapján
- hozzáadása, elvétele
- Különböző számolási eljárások megismerése és a tanuló számára legkézenfekvőbb kiválasztása, begyakorlása,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Mérőszalagon számok hozzáadása és elvétele színes rudak tetszőleges számhoz való hozzáillesztésével, például sötétkék színes rúddal 9 hozzáadása és elvétele; az analógiák megfigyelése
- Egyenlő tagok összeadása ujjak segítségével
- „Hány ujjadat fogom? Hány ujjadat nem fogom?” játékos feladat párban
- Számképek felidézése, számok különböző tagolásainak megválasztása számolási eljárások során
- Tojástartóval a 10-re pótlás és tízesátlépés lejátékszása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.**KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:****A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**

- alkalmazza a számolást könnyítő eljárásokat

TÉMAKÖR: Fejben számolás**Óraszám: 13+2 óra****A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!****TANULÁSI EREDMÉNYEK:**

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- fejben pontosan összead és kivon a 20-as számkörben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Fejben számolás egyes lépéseinek megértése, begyakorlása eszközökkel; az eszközök szükség szerinti használata feladatok megoldása során
- Fejben számolás 20-as számkörben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Boltos játék”
- „Számfuttatás” játék
- Láncszámolások
- Egy képről többféle művelet olvasása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: kerek tízes

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- fejben pontosan összead és kivon a 20-as számkörben

TÉMAKÖR: Alkotás térben és síkon

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- szabadon épít, kirak formát, mintát adott testekből, síklapokból;
- sormintát folytat;
- alkotásában követi az adott feltételeket;
- síkidomokat felismer
- szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Építés térbeli építőelemekből, testekből szabadon, másolással, megadott feltétel szerint
- Síkbeli alkotások szabadon, másolással, megadott feltétel szerint: kirakások mozaiklapokkal, nyírás, tépés, hajtogatás, alakzatok határvonalainak elkészítése pálcákból, rajzolás (szabad kézzel, vonalzóval, alaklemezsel)
- Sorminták, terülminták kirakása és folytatása síkban, térben
- Szimmetrikus alakzatok létrehozása térben és síkban (például: építéssel, kirakással, nyírással, hajtogatással, festéssel), és szükség szerint a szimmetria meglétének ellenőrzése választott módszerrel (például: tükör, hajtogatás)

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Színes rudakból, legóból, építőkockákból, dobozokból, hengerekből (például vécépapír guriga) városépítés, várépítés
- Kirakások mozaiklapokból, logikai készlet elemeiből
- Rövid ideig látott képről másolat készítése a vizuális memória fejlesztésére
- „Telefonos játék”
- Terítő, hópehely készítése hajtogatott papírból való nyírással
- Háromszögek, négyszögek nyírása egy egyenes vonal mentén, a keletkező síkidomok számának és alakjának vizsgálata

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Szimmetrikus

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Technika: játék építőelemekkel, testek építése. Vizuális kultúra: Geometriai alakzatok rajzolása. A vizuális nyelv alapvető eszközeinek (pont, vonal, forma) használata és megkülönböztetése. Kompozíció alkotása geometriai alakzatokból.(mozaikkép)

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- szabadon épít, kirak formát, mintát adott testekből, síklapokból
- minta alapján létrehoz térbeli, síkbeli alkotásokat
- sormintát, síkmintát felismer, folytat

TÉMAKÖR: Alakzatok geometriai tulajdonságai

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megkülönböztet, azonosít egyedi konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket;
- személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező

- összes elemet;
- két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat;
 - megkülönbözteti és szétválogatja szabadon választott vagy meghatározott geometriai tulajdonságok szerint a gyűjtött, megalkotott testeket, síkidomokat;
 - megnevezi a sík és görbült felületeket, az egyenes és görbe vonalakat, szakaszokat tapasztalati ismeretei alapján;
 - megnevezi a háromszögeket, négyszögeket, köröket;
- megkülönböztet tükrösen szimmetrikus és tükrösen nem szimmetrikus síkbeli alakzatokat;
- különbséget tesz testek és síkidomok között;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Válogatások előállított vagy megadott testek között szabadon
- Testek és síkidom modellek megkülönböztetése
- Testek jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: sík vagy görbe felületek, „lyukas – nem lyukas”, „tömör”, „bemélyedése van”, „tükrös”
- Válogatások előállított vagy megadott síkidomok között szabadon
- Síkbeli alakzatok jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: egyenes vagy görbe határvonalak, „lyukasság”, „tükrösség”
- Háromszögek, négyszögek, körlapok felismerése, kiválogatása, megnevezése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Olyan tárgycsoportban végzett válogatás, ami lehetőséget ad több szempont szerinti válogatásra (például: anyaguk szerint, színük szerint, alakjuk szerint); a figyelem ráirányítása a tárgyak alakja szerinti válogatásokra
- Különböző hétköznapi tárgyak körülrajzolása, például plüssmackó, gumilabda, olló, dobókocka, kulcs; a körülrajzolások tapasztalatainak megbeszélése
- Kakuktkojásjátékok, felismerő játékok, párkereső játékok kézbe fogható tárgyakkal, testekkel; letakart tárgyakkal, testekkel „vakon” tapogatva; hétköznapi tárgyokról készült fotókkal
- Kakuktkojásjátékok, felismerő játékok, párkereső játékok kézbe fogható síkidomokkal
- Négyszögek készítése szívószálból, annak megfigyelése, hogy az oldalak hosszúsága nem határozza meg az alakot
- Szöges táblán alakzatok kifeszítése gumikarikával megadott minta alapján vagy megadott feltétel szerint

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: test, síkbeli alakzat; sík, görbe felület; egyenes, görbe vonal; oldal, lap, körlap, háromszög, négyszög, téglalap, négyzet

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Technika: játék építőelemekkel, testek építése. Vizuális kultúra: Geometriai alakzatok rajzolása. A vizuális nyelv alapvető eszközeinek (pont, vonal, forma) használata és megkülönböztetése. Kompozíció alkotása geometriai alakzatokból.(mozaikkép)

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- megkülönböztet, azonosít egyedi konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket
- megnevezi a sík és görbült felületeket, az egyenes és görbe vonalakat, szakaszokat tapasztalati ismeretei alapján
- megnevezi a háromszögeket, négyszögeket, köröket

TÉMAKÖR: Transzformációk

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tapasztalattal rendelkezik mozgással, kirakással a tükörkép előállításáról;

<ul style="list-style-type: none"> – szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon; – ellenőrzi a tükrözés helyességét tükör vagy másolópapír segítségével; 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> – tapasztalattal rendelkezik mozgással, kirakással a tükörkép előállításáról; – szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon; – ellenőrzi a tükrözés helyességét tükör vagy másolópapír segítségével; 	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none"> – „Tükörjáték” során a pár egyik tagja az eredeti, a másik pedig a tükörkép – Építések, mozgatások úgy, hogy a két kéz egyszerre ugyanazt csinálja egymás tükörképeként
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: tükörkép, tükörtengely,	
<ul style="list-style-type: none"> – KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: – Vizuális kultúra: Összehajtott papírból tükrös alakzat kivágása. Papírlap egyik oldalára festékpaca nyomása, a papír másik felének ráhajtása, a papír szétnyitása. 	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - tapasztalattal rendelkezik mozgással, kirakással a tükörkép előállításáról	

TÉMAKÖR: Tájékozódás térben és síkon Óraszám: 8 óra A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: <ul style="list-style-type: none"> – helyesen használja az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon; – tájékozódik lakóhelyén, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalál adott helyre, adott utca és házszám alapján megtalál házat; 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> – Irányokat, távolságokat jelölő szavak jelentésének megismerése térben és síkban tevékenységekkel és játékos szituációkkal – Tájékozódást segítő játékok, tevékenységek nagymozgásokkal – Útvonalak bejárása utánzással; az útvonal tudatosítása – Bejárt útvonal újrajárása emlékezetből – Téri tájékozódás mozgással, tárgyak mozgatásával – Függőleges és vízszintes síkon való tájékozódás tárgyak elhelyezésével, mozgatásával, például „föle”, „alá” többféle értelmezése – Térbeli és síkbeli elhelyezkedést kifejező szavak jelentésének megismerése játékos tevékenységekkel – Irány és állás megfigyelése, követése az olvasáshoz, íráshoz kapcsolódva 	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- jobb, bal, le, fel, előtte, mögötte, mellette, kint, bent, előre, hátra, távolabb, közelebb „Hideg-meleg” játék kincskeresésre
- Irányokat jelölő szavak értelmezése térben és síkon, például tolltartó helyezése a szék mellé balra, jobbra, fölé, alá úgy, hogy a székhez nem nyúlunk; majd ceruza helyezése a füzet mellé balra, jobbra, fölé (!), alá (!) úgy, hogy a füzethez nem nyúlunk
- Tájékozódás a babaházban: jobbra, balra, előre, hátra, fel, le; tájékozódás labirintusban és négyzethálós mintákon: jobbra, balra, előre, hátra, fel, le; tájékozódás vonalrendszerbe rajzolt házban és a ház „utcájában”: jobbra, balra, előre, hátra, fel, le
- „Telefonos” játék logikai lapokkal, mozaiklapokkal, színes rudakkal
- „Különbségkereső” játék párban: két tanuló hátára ragasztott egy-egy kép közötti különbségek megtalálása

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Testnevelés és sport: térbeli tudatosság, elhelyezkedés a térben, mozgásirány, útvonal, kiterjedés.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- **helyesen használja az irányokat** és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon
- tájékozódik lakóhelyén, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalál adott helyre

TÉMAKÖR: Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése

Óraszám: 11 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz memóriajátékokban különféle tulajdonságok szerinti párok keresésében;
- megfogalmazza a személyek, tárgyak, dolgok, időpontok, számok, testek, síklapok közötti egyszerű viszonyokat, kapcsolatokat;
- összefüggéseket keres sorozatok elemei között;
- megadott szabály szerint sorozatot alkot;
- tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott periodikus sorozatokat folytat;
- elsorolja az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat egymás után, tetszőleges kezdőponttól is;
- felismer kapcsolatot elempárok, elemhármak tagjai között;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Adott viszonyban lévő, adott összefüggésnek megfelelő párok keresése
- Személyek, tárgyak, dolgok, számok, testek, síklapok között megjelenő kapcsolatok megfigyelése, felfedezése
- Számpárok, számhármak közötti kapcsolatok felfedezése, jellemzése
- A problémákban szereplő adatok viszonyának felismerése, például: időrend, nagyságviszonyok, változások, egyenlőségek
- Megfigyelt kapcsolatok megfordítása, például Anna alacsonyabb, mint Berci, Berci magasabb, mint Anna
- Változó helyzetek megfigyelése, a változás jelölése nyíllal
- Sorozatok képzése tárgyakkal, mozgással, hanggal, valamilyen logikai készlet elemeivel,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Kakukktojás-kereső játékok
- „Mi változott?” játék
- Ismétlődő mozgásos cselekvések, például tapsolás, dobolás, dobbantás, koppantás, ugrás, guggolás, tapsolás, dobolás, dobbantás, koppantás, ugrás, guggolás...
- Alakzatokkal kirakott periodikus sorozat lejátszása, például 2 háromszög, 1 kör ismétlődik; a háromszögre tapsolunk, a körre dobbantunk
- Ismétlődő ritmusjelek letapsolása
- Kapcsolatok megfigyelése oda-vissza, például: szülő-gyerek, testvér, osztálytárs; alacsonyabb, magasabb, egyforma magas; idősebb, fiatalabb, ugyanannyi idős
- Több gyerek közötti kapcsolati háló megjelenítése rámutatással; a mutató

<p>számokkal</p> <ul style="list-style-type: none"> – Összefüggések keresése egyszerű sorozatok elemei között – Sorozat alkotása közösen értelmezett szabály szerint – Tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott egyszerű periodikus sorozatok folytatása – A mindennapi életünkből jól ismert periódusok megfigyelése: évszakok, hónapok, hetek napjai, napszakok – Elkezdett sorozatok, táblázatok egyszerű szabályának felismerése 	<p>lejegyzése nyilakkal; például mindenki mutasson az idősebbre</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: szabály, sorozat, számsorozat, növekvő, csökkenő, kapcsolat, számpár, számhármas</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Ének-zene: periodikusság zenei motívumokban. Testnevelés és sport: mozgássor szabályos ismétlése.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - összefüggéseket keres sorozatok elemei között</p> <ul style="list-style-type: none"> - tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott periodikus sorozatokat folytat - elsorolja az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat egymás után, tetszőleges kezdőponttól is 	

<p>TÉMAKÖR: Adatok megfigyelése Óraszám: 3+1 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: adatokat gyűjt a környezetében;</p>	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Minőségi és mennyiségi tulajdonsággal kapcsolatos adatok megfigyelése, gyűjtése, rögzítése 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „Tornasor” játék: a tanulók oszlopokba rendeződnek valamilyen szempont szerint, például ki melyik hónapban, évszakban született; mekkora a lábmérete, kisujj mérete; hány betűből áll a neve – Versenyek eredményének feljegyzése, például „Ki tud több gyufaszálat egyesével felvenni a földről egy perc alatt?”; a versenyzők eredményének rögzítése négyzethálós papíron
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: adat</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - adatokat gyűjt a környezetében</p>	

<p>TÉMAKÖR: Valószínűségi gondolkodás Óraszám: 3 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – részt vesz olyan játékokban, kísérletekben, melyekben a véletlen szerepet játszik; – tapasztalatai alapján különbséget tesz a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” 	

események között;

- megítéli a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” eseményekkel kapcsolatos állítások igazságát;
- tapasztalatai alapján tippet fogalmaz meg arról, hogy két esemény közül melyik esemény valószínűbb olyan, véletlentől függő szituációk során, melyekben a két esemény valószínűsége között jól belátható a különbség;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Részvétel valószínűségi játékokban; intuitív esélylatolgatás, tipp megfogalmazása
- Valószínűségi kísérletek végzése, események megfigyelése
- Játékos tapasztalatszerzés a véletlenről, a biztosról és a lehetetlenről
- „Biztos”, „lehetséges, de nem biztos” és „lehetetlen” események megfigyelése kísérletek során

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Kukás” játékok
- „Macska-egér harc” játék: 20 mezőből álló pályán haladnak a bábuk, az egér indul, 1-2-3-4-es dobásokra haladhat a dobott értéknek megfelelően, a macska pedig 5-6-os dobásra; utoléri-e a macska az egeret, mielőtt az egér a 20-as mezőn lévő egérlukba ér?
- „Teknős és nyúl” játék: 20 mezőből álló pályán haladnak a „versenyzők”; teknős 1-2-3-4-es dobásra mozdul, nyúl 5-6-ra; az nyer, aki hamarabb ér célba
- Típpelős feladat: a tanulók házi kedvencei nevének felírása cetlikre; fajonkénti csoportosításuk (kutya, macska, akvárium stb.); a csoportosítás alapján oszlopdiagram készítése; a cetlik kalapba gyűjtése, majd húzás a kalapból; húzás előtt az oszlopdiagram jellemzőinek figyelembevételével tippelés, hogy milyen állat nevét húzzuk majd ki a kalapból.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: véletlen; „biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” esemény; tipp

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tapasztalatai alapján tippet fogalmaz meg arról, hogy két esemény közül melyik esemény valószínűbb

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI AZ 1. ÉVFOLYAM VÉGÉN

A TANULÓ KÉPES 20-AS SZÁMKÖRBE:

halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint;

halmazt alkotni;

állítások igazságtartalmának eldöntése;

állítások megfogalmazására;

összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés megállapítására;

közös tulajdonság felismerésére, megnevezésére;

több, kevesebb, ugyanannyi fogalmának helyes használatára;

néhány elem sorba rendezésére próbálgatással;

számokat ír, olvas;

halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint;

megtalálja a számok helyét a számegyenesen;

meghatározni az egyes számszomszédokat;

természetes számok nagyság szerinti összehasonlítására;

matematikai jelek: +, -, =, <, > ismerete, használata;
képes összeadni, kivonni;
képes egyszerű szöveges feladat értelmezésére, megjelenítésére rajz segítségével, leírása számokkal, segítséggel;
megkülönböztetni a páros és páratlan számokat;
adott szabályú növekvő és csökkenő számsorozatok folytatása;
számpárok közötti kapcsolatok felismerése;
ismeri az egyenes, görbe vonalakat;
képes a test és a síkidom megkülönböztetésére;
képes tájékozódni, ismeri az irányokat;
ismeri a hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő fogalmak jelentését;
a szabvány mértékegységeket ismer: m, dm, l, dl, kg, óra, nap, hét, hónap, év; Beírtam a dm-t és a dl-t
mennyiségek közötti összefüggések felismerése;
mérőeszközök használatára;
közös tevékenységekben, csoportokban dolgozni, gondolkodni, társait segíteni, együttműködni;
adatokról megállapításokat megfogalmazni.

2. ÉVFOLYAM

A MATEMATIKA TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 2. ÉVFOLYAMON:

- Az alsó tagozatos matematikatanítás legfőbb célja a matematikai ismeretek és gondolati tevékenységek széles körű tapasztalati alapozása, valamint a kapcsolódó biztos matematikai készségek kialakítása, melyekre a későbbi évfolyamok építhetnek. Alapvető fontosságú, hogy a gyerekek valóságon alapuló saját cselekvő tapasztalataik és élményeik révén jussanak el jól megértett, sok szálon kapcsolódó ismeretekhez, mert ezek jelentik majd a hétköznapi életben hosszútávon használható tudásukat.
- A matematika spirális felépítésének megfelelően alsó tagozaton széles körű tárgyi tevékenységek alapozzák meg a változatos képi ábrázolásokat, amelyek szükségesek a későbbi absztrakcióhoz, és alkalmassá teszik a tanulókat a felső tagozaton, középiskolában megjelenő szimbolikus gondolkodásra.
- Az 1. osztály első félévét a matematikatanulás területén is előkészítő időszaknak tekintjük. Így biztosítható az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése, így adódik lehetőség a más-más óvodából érkező tanulók alapos megfigyelésére, képességeik feltérképezésére. Az előkészítő szakasz megnyújtásával lehetőség nyílik a pszichikus és kognitív funkciók fejlesztésére, megerősítésére, ami által a hátrányokkal induló tanulók is sikeresen felzárkózhatnak.
- A képességek fejlesztése, a fogalmak érlelődése hosszú folyamat, amihez gazdag és változatos tapasztalatokra van szüksége minden tanulónak. Ez azt jelenti, hogy tervezéskor egységes szemlélettel kell tekinteni az összes tanulási területre. Egyéni tempóban, sokféle érzékelésre támaszkodva, mozgásokkal és manuálisan összekapcsolható tevékenységekkel indulnak el a tanulók az ismeretszerzés útján.
- A matematikai fejlesztés szoros kapcsolatban áll a zenei, művészeti, technológiai és mozgásos fejlesztéssel.
- Az előkészítő időszak félévében is megjelenhetnek jelek és egyedi számok, számjelek, elkezdődhet a szám- és műveletfogalom előkészítése összehasonlításokkal, meg- és leszámlálásokkal, mondókázásokkal, változások megfigyelésével. A tanulók érettségéhez, képességeihez igazodó differenciált tanítási, értékelési módszerek megválasztásával valósul meg a tervezés, melyben a differenciált fejlesztés, a többség mellett a lemaradók és a tehetségesebbek gondozása egyaránt teret kap. A differenciálás egyik lehetséges módja a digitális eszközökön való játék és feladatmegoldás vagy a hosszabb ideig biztosított eszközhasználat.
- Első osztályban az óvodából érkező gyermekek könnyebb, fokozatosabb beilleszkedését segíti a 45 perces órák, az előre megírt tanmenetek rugalmas kezelése, a tanulók igényeinek, fejlődési tempójának megfelelően alakított és alakítható napirend. A tanítók rövidebb időintervallumonként váltanak a különböző jellegű tevékenységek között, ami a tanulók figyelmének hatékonyabb kihasználását is lehetővé teszi.
- A további teendőket, még a második osztály végére előirányzott tanulási eredmények elérésének útját és megvalósítását is, a cselekedtetés módszere vezérli. A kisgyerek a konkrét tárgyi tevékenységek során szerzett tapasztalatai alapján alakít ki belső reprezentációkat. A tevékenységekben szereplő tárgyi valóság képezi az absztrakt fogalmak tartalmát, és az ott átélt kapcsolatok alapozzák meg a fogalmak rendszerét. A saját testi mozgások, a hétköznapi életben előforduló tárgyak, dolgok és a már régóta rendelkezésre álló matematikai eszközök (például: logikai készlet, színes rudak) felhasználása megfelelő támaszt nyújtanak a cselekvő tapasztalatra épülő tanítás-tanulás megvalósításában.
- Ebben az időszakban történik meg minden témakör alapozása. Fontos, hogy ezek az alapok nagyon szilárdak legyenek, ezért a fő hangsúly a megértésen, fejlesztésen van, nem pedig a számonkérésen. Nem baj, ha még lassúbb a számolás, ha a tanuló még nem ismeri fel az összefüggéseket, segítő jelenlétével a tanító biztosítani tudja az előrehaladást. A fejben számolás egyes lépéseinek

megértéséhez alkalmazott eszközök használatát engedhetjük addig, ameddig az eljárások értő, automatikus használata ki nem alakul.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	4
Rendszerezés, rendszerképzés	4
Állítások / a fenntarthatóság jegyében	4+1
Problémamegoldás / a fenntarthatóság jegyében	4+1
Szöveges feladatok megoldása	12+3
Szám és valóság kapcsolata	9
Számlálás, becslés	11
Számok rendezése	8
Számok tulajdonságai	9
Számok helyi értékes alakja	5
Mérőeszköz használata, mérési módszerek	10
Alapműveletek értelmezése	22
Alapműveletek tulajdonságai	8+2
Szóbeli számolási eljárások	15
Fejben számolás	13+2
Alkotás térben és síkon	4
Alakzatok geometriai tulajdonságai	6
Transzformációk	3
Tájékozódás térben és síkon	4
Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	9
Adatok megfigyelése / a fenntarthatóság jegyében	3+1
Valószínűségi gondolkodás	3
ÖSSZESEN:	180

TÉMAKÖR: Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	
Óraszám: 4 óra	
A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – halmazábrán elhelyez elemeket adott címkék szerint; – adott, címkékkal ellátott halmazábrán elhelyezett elemekről eldönti, hogy a megfelelő helyre kerültek-e; a hibás elhelyezést javítja; – talál megfelelő címkéket halmazokba rendezett elemekhez; – megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük...”, „egyik sem...” és a velük rokon jelentésű szavakat; – két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg; – két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat; – megfogalmazza a halmazára egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket; – megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<p>ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rész-egész viszonyának vizsgálata tevékenységekkel – Adott elemek válogatása választott vagy megadott szempont szerint – Elkezdett válogatás során létrejövő halmazelemek közös tulajdonságának felismerése, megnevezése; címkézés, a válogatás folytatása – Megadott elemek egy tulajdonság szerinti kétfelé válogatása; a logikai „nem” használata a tulajdonság tagadására – Halmazok képzése tagadó formában megfogalmazott tulajdonság szerint, például <i>nem piros</i> – Konkrét tárgyak, készletek elemeinek halmazokba rendezése mozgásos tevékenységgel – Elemek elhelyezése halmazábrában – Tulajdonságok alapján igaz állítások megfogalmazása 	<ul style="list-style-type: none"> – Játék tanító által készített 3, 4 ábrás kártyakészlettel, tananyaghoz igazított tartalommal – Játék tanító által készített logikai kártyacsomaggal – „Kapuőr” útválasztó játék például: mozgással, logikai készletek elemeivel, számokkal, formákkal – Logikai lapokból „kígyó” készítése, a szomszédos elemek között 1-2-3-4 eltérő tulajdonsággal – Táblás stratégiai játék, logikai lapokkal – Tanulók, tárgyak válogatása hulahoppkarikán belülre és kívülre – Átlátszó dobozokba logikai készlet elemeinek válogatása; részhalmazra vezető válogatás esetén a dobozok egymásba helyezése tanulói ötlet alapján
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: tulajdonság, azonos, különböző, logikai „nem”</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

<p>TÉMAKÖR: Rendszerezés, rendszerképzés Óraszám: 4 óra A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sorba rendezett elemek közé elhelyez további elemeket a felismert szempont szerint; – két, három szempont szerint elrendez adott elemeket többféleképpen is; segédeszközként használja a táblázatos elrendezést és a fadiagramot; – megkeresi egyszerű esetekben a két, három feltételnek megfelelő összes elemet, alkotást; – megfogalmazza a rendezés felismert szempontjait; <p>megkeresi két, három szempont szerint teljes rendszert alkotó, legfeljebb 48 elemű készlet hiányzó elemeit, felismeri az elemek által meghatározott rendszert.</p>	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Különbféle logikai készletek esetén (teljes rendszert alkotó legfeljebb 24 elemnél) a hiány felismerése a rendszerező tevékenység elvégzése után <p>Feltételeknek megfelelő alkotások felsorolása egyszerű esetekben: két feltétel esetén, kis elemszámú problémánál</p>	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „Királyos” játék logikai lapokkal párban: egy kiválasztott elem jelképezi a királyt; az egyik játékos olyan lapot választ, ami a királytól két tulajdonságban tér el, a másik játékosnak olyan lapot kell választania, ami a királytól és a társa által választott laptól is két-két tulajdonságban tér el; a következő körben szerepcsere; veszít, aki nem tud rakni – Két szempont szerint elemek táblázatba rendezése, hiányzó elem megtalálása – Piros-fehér-zöld csíkokból 3 sávós zászlók

- összeállítása
– Táncospárok, kézfogások szituációs játékokkal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Állítások

Óraszám: **4+1 óra**

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tudatosan emlékezetébe vés szavakat, számokat, utasítást, adott helyzetre vonatkozó megfogalmazást;
- hiányos állításokat igazzá tevő elemeket válogat megadott alaphalmazból;
- egy állításról ismeretei alapján eldönti, hogy igaz vagy hamis;
- ismeretei alapján megfogalmaz önállóan is egyszerű állításokat;
- példákat gyűjt konkrét tapasztalatai alapján matematikai állítások alátámasztására.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Konkrét, megfigyeléssel ellenőrizhető állítások igazságának eldöntése
- Egyszerű hiányos állítások kiegészítése igazzá vagy tévessé konkrét elemek, elempárok nevének, jelének behelyettesítésével, például személyek, tárgyak, színes rudak, formák

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Jancsi bohóc azt mondja, hogy...” játék: állítások értékelése tárcsával, például zöld (mosolygós fej), ha igaz, piros (szomorú fej), ha hamis
- „Mi kerülhet a dobozba?” játék: egy hiányos állítás változója egy doboz, amibe tárgyakat helyezve egészítjük ki a mondatot, majd döntünk az állítás igazságáról
- „Foltozós” feladat: lyukas papírcsíkon hiányos állítás, például „A hmm-hmm-nek négy lába van”; ha úgy helyezzük a papírcsíkot, hogy a lyukon keresztül egy kutya képe látszik, akkor igaz az állítás, ha egy rigó képe látszik, akkor hamis

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

igaz-hamis

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: gondolatok szabatos megfogalmazása, szóbeli kifejező képesség fejlesztése

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Problémamegoldás

Óraszám: **4+1 óra**

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- az értelmezett problémát megoldja;
- a problémamegoldás során a sorrendben végzett tevékenységeket szükség szerint visszafelé is elvégzi;
- megoldását értelmezi, ellenőrzi;
- kérdést tesz fel a megfogalmazott probléma kapcsán;
- tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetési szöveges feladatokat;

- egy- és többszemélyes logikai játékokban döntéseit mérlegelve előre gondolkodik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Tevékenységgel, megjelenítéssel értelmezett probléma megoldása
- Egy- és kétlépéses cselekvéssor, művelet sor elvégzése visszafelé is
- Ismert problémák, feladatok megoldása változatos formákban
- Részvétel egy- és többszemélyes logikai játékokban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Visszaemlékezés korábbi történések egymásutánosságára a tanulók saját élményeivel kapcsolatban, játékok során
- Cselekvéssor visszafelé lejátszása, például: megfordítható napi tevékenységek végzése oda-vissza, útvonalak bejárása, visszatalálás
- Művelet sor lejátszása sorba állított dobozokba apró tárgyak pakolásával, majd a művelet sor lejátszása visszafelé
- Egyszerűbb táblás logikai, stratégiai játékok; kártyajátékok
- Logikai rejtvények egyszerűbb feladványai, például: sudoku (kisebb méretű, állatokkal, növényekkel...), Lakótelepi panoráma, futoshiki (több-kevesebb sudoku), binary sudoku

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: Láncmesék lejátszása

- Mesékben valamely cselekvés, körülmény változtatása esetén a következmények átgondolása: „Mi lenne, ha ...”;
- Kalandválasztós történetek, például: Varró Dániel: Leprikónok átka
- Ének-zene: „Én elmentem a vásárba” című dal

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Szöveges feladatok megoldása

Óraszám: 12+3 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- értelmezi, elképzei, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi problémát
- szöveges feladatokban megfogalmazott hétköznapi problémát megold matematikai ismeretei segítségével;
- tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold következtetési, szöveges feladatokat;
- megkülönbözteti az ismert és a keresendő (ismeretlen) adatokat;
- megkülönbözteti a lényeges és a lényegtelen adatokat;
- az értelmezett szöveges feladathoz hozzákapcsol jól megismert matematikai modellt;
- a megválasztott modellen belül meghatározza a keresett adatokat;
- a modellben kapott megoldást értelmezi az eredeti problémára; arra vonatkoztatva ellenőrzi a megoldást;
- választ fogalmaz meg a felvetett kérdésre;
- önállóan értelmezi a hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveget;
- nyelvi szempontból megfelelő választ ad a feladatokban megjelenő kérdésekre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Elmondott szöveges feladatok értelmezése megjelenítése kirakásokkal
- Szöveges feladatok olvasása, értelmezése, eljátszása, megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Szöveges feladatról készült ábrák, rajzok összehasonlítása, értékelése; praktikus, de az értelmezést segítő ábrák gyűjtése
- „Feladatküldés”: csoportonként adott modellhez szöveges feladat alkotása, a feladat

<ul style="list-style-type: none"> – Adatok gyűjtése, lényeges adatok kiemelése – Kérdés értelmezése, a keresendő adatok azonosítása – Szöveges feladatok megoldása – Adatok és azok kapcsolatainak megjelenítése valamilyen egyszerűsített rajz, matematikai modell segítségével, például művelet, nyíldiagram, halmazábra, sorozat tanítói segítséggel – Ismeretlen adatok meghatározása a modellen belül – Megoldás értelmezése az eredeti problémára, és ellenőrzés a szöveg szerinti szituációban – Nyelvi és matematikailag helyes válasz megfogalmazása – Egy-, kétlépéses alpműveletekkel leírható szöveges feladatok megoldása tanítói segítséggel – Szöveges feladatok alkotása hétköznapi szituációkhoz, képekhez, képpárokhoz, adott matematikai modellhez, számfeladathoz 	<p>továbbadása másik csoportnak, akik visszaküldik a megoldást; a feladatírók ellenőrzik</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: szöveges feladat, adat, ismeretlen adat, információ, ellenőrzés, szöveges válasz</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Vizuális kultúra: hallott, látott, elképzelt történetek-vizuális megjelenítése. Magyar nyelv és irodalom: az olvasott, írott szöveg megértése, adatok keresése, információk kiemelése.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

<p>TÉMAKÖR: Szám és valóság kapcsolata Óraszám: 9 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – összehasonlítja véges halmazokat az elemek száma szerint; – helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 100-as számkörben; – helyesen érti és alkalmazza a feladatokban a „valamennyivel” több, kevesebb fogalmakat; – érti és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel (hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő, terület, pénz) kapcsolatban, 100-as számkörben; – használja a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezéseket a természetes számok körében; – helyesen használja a mennyiségi viszonyokat kifejező szavakat, nyelvtani szerkezeteket; – megfelelő szókinccset és jeleket használ mennyiségi viszonyok kifejezésére szóban és írásban. – kis darabszámokat ránézésre felismer többféle rendezett alakban. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mennyiségek (hosszúság, tömeg, terület, űrtartalom, idő, pénz) összemérése, összehasonlítása: kisebb, kevesebb, nagyobb, több, ugyanakkora, ugyanannyi – Halmazok elemszám szerinti összehasonlítása párosítással (egy-egy értelmű leképezéssel): 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „PénzcSORGETŐ”: a gyerekek csukott szemmel hallgatják, ahogy egy tálba pénzürméket ejtünk; „Mennyi a tálban lévő pénzürmék összege?”, „Milyen értékű pénzürméket csORgettünk, ha összesen 15 Ft van a tálban?” – „Helyi értékes pénzcSORGETŐ”: különböző

<p>több, kevesebb, ugyanannyi relációk felismerése, megnevezése 100-as számkörben</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a <, >, = jelekkel – Szám jelének hozzákapcsolása az ugyanannyi viszonyban lévő mennyiségekhez 100-as számkörben – A mennyiségi viszonyok kifejezésére szolgáló szavak, jelek értéke és használata szóban és írásban – Számok tulajdonságainak vizsgálata cselekvő tapasztalatszerzés alapján – Tapasztalatszerzés a 100-as számkör számainak mérőszámként való megjelenéséről (például: 28, 28 dl, 28 l, 28 kg; 64 tízes számszomszédjai, 64 cm, 60 cm-nél nagyobb és 70 cm-nél kisebb mennyiség; tízes csoportosítás érzékeltetése kirakással: 64 cm az 6 narancssárga rúd és 4 fehér kis kocka hosszúságú) 	<p>hangot adó tálakba ejtjük az érméket; az egyeseket az egyik táalba, a tízeseket a másikba, tetszőleges sorrendben</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mennyiség megmaradásának vizsgálata, például különböző alakú üvegekbe öntögetéssel – Darabszám megmaradásának vizsgálata, például ugyanannyi korong sűrűn egymás mellett és széthúzva; ugyanannyi korong rendezetlen és rendezett alakzatban – „Keveredj! Állj meg! Csoportosulj!” játék – Játék „pöttyöskártyával”, például memóriajáték többféle szabállyal (párt alkot az azonos számosságú, kettő különbségű, együtt 10-et adó) – Lufik számának bontása két csapat között a lufik ütögetésével: két csapat a saját térfeléről lufikat ütöget a másik csapat térfelére; tapsra leállnak, megszámlálják, melyik térfélen hány lufi van
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: kisebb, nagyobb, ugyanakkora, több, kevesebb, ugyanannyi, párosítás, bontás</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Testnevelés és sport: játékok több labdával. Magyar nyelv és irodalom: a mennyiségi viszonyokat kifejező szavakat, nyelvtani szerkezeteket megfelelően használja.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Mérőeszközök ismerete, használata.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Számlálás, becslés Óraszám: 11 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megszámlál és leszámlál; adott (alkalmilag választott vagy szabványos) egységgel meg- és kimér a 100-es számkörben; oda-vissza számlál kerek tízesekkel, százasokkal, ezresekkel; – ismeri a következő becslési módszereket: közelítő számlálás, közelítő mérés, mérés az egység többszörösével; becslését finomítja újra becsléssel. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Meg- és leszámlálások egyesével – Meg- és leszámlálások valahányasával, például kettesével, tízesével, ötösével, négyesével, hármasával oda-vissza 100-as számkörben eszközökkel (például: hétköznapi tárgyak, abakusz, pénz) és eszközök nélkül – Tapasztalatszerzés darabszámok, mennyiségek becslésével kapcsolatban 100-as számkörben – Becslés szerepének, korlátainak megismerése – Becslés során a korábbi tapasztalatok és a becslendő mennyiség tulajdonságainak figyelembevétele – Becslés ellenőrzése párosítással, összeméréssel 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „Számfuttatás” játék oda-vissza, tetszőleges számról indítva, tetszőleges „lépéssel”, például 60-tól 6-osával visszafelé – Oda-vissza számlálás közben periodikus mozdulatok, például taps elöl, taps fent, taps hátul, ugrás, dobantás – „Lépj hozzám!” játékos feladat: a játékvezető a kör közepén áll, és egyesével kéri a játékosokat, hogy lépjenek hozzá egyforma lépésekkel, és fogjanak vele kezét, például „Zsolt, lépj hozzám 24 egyforma lépéssel!” – 12-es, 13-as... 16-os... 20-as gyűjtések; 30-nál nagyobb, de 100-nál kisebb darabszámú dolgok

Becslések értékelése	<p>gyűjtése; 100-as gyűjtés apró tárgyakból leszámllással és előrecsomagolt dolgok megszámlálásával</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tevékenységek madzagra fűzött színes gyöngyökkel, például „Húzz külön adott számú gyöngyöt minél gyorsabban!”, „Készíts négy egyforma csoportot!”; a felfűzés lehet összevissza vagy kettesével, ötösével, ... csoportosítva, 100-as számkörben tetszőlegesen megválasztott számú gyönggyel – Gyufaskatulyákban apró dolgok (például csavarok) számának becslése rázogatóssal
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
számlálás, becslés	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
Tudjon meg-és leszámllálni 100-as számkörben	

TÉMAKÖR: Számok rendezése	
Óraszám: 8 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket; – megadja és azonosítja számok sokféle műveletes alakját; – megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű számegeyenesen, számtáblázatokban, a számegeyenesnek ugyanahhoz a pontjához rendeli a számokat különféle alakjukban a 100-as számkörben; – megnevezi a 100-es számkör számainak egyes, tízes szomszédjait, tízesekre kerekített értékét. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> – Sorszámok ismerete, alkalmazása – Számvonal, számegeyenes alkotása, rajzolása, a számok helyének jelölésével 100-as számkörben – Számegeyenes irányának, egységének megadása két szám kijelölésével – Leolvasások a számegeyenesről – Számok, műveletes alakban megadott számok (például: 20:2, 5·2) helyének megkeresése a számegeyenesen 100-as számkörben – Számok, mennyiségek nagyság szerinti sorba rendezése – Számok helyének azonosítása számtáblázatokban – Számok helyének azonosítása 10×10-es táblán (0–99-ig, valamint 1–100-ig) – Számok változásának követése 10×10-es táblán (0–99-ig, valamint 1–100-ig) – Számok egyes, tízes szomszédainak ismerete, megnevezése 100-as számkörben 	<ul style="list-style-type: none"> – Sorszámok alkalmazása versenyek eredményhirdetésekor – Kukás játék: mindenki rajzol 5 négyzetet és egy kukát; számokat húznak például 1–20-ig számkártyákból; a húzott számot mindenki beírja valamelyik négyzetbe úgy, hogy a négyzetekben levő számok végül növekvő sorrendben legyenek; ha valaki nem tudja beírni a húzott számot, akkor az a szám megy a kukába; az győz, aki leghamarabb kitölti minden négyzetét – Gyufaskatulyákon számok 0–10-ig, mindben annyi csavar, amelyik szám rá van írva; a számokat lefordítjuk, a skatulyák tömege, rázogatóssal segítségével rendezzük növekvő, csökkenő sorrendbe a számokat – „Vigyázz6!” játék – Lépkedések 10×10-es táblán, nevezetes irányok megfigyelése – Üres 10×10-es táblán néhány megadott szám segítségével bizonyos helyek azonosítása

- Számbarkochba „valaminél nagyobb”, „valaminél kisebb” kérdések segítségével

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

sorszám, számegyenes, számtábla, nagyobb, kisebb, növekedés, csökkenés, egyes számszomszéd, tízes számszomszéd

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Testnevelés és sport: sorok, oszlopok kialakítása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- megtalálja számok helyét a számegyenesen;
- meghatározza az egyes, tízes számszomszédokat;

TÉMAKÖR: Számok tulajdonságai

Óraszám: 9 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- számokat jellemez tartalmi és formai tulajdonságokkal;
- számot jellemez más számokhoz való viszonyával;
- ismeri a római számjelek közül az I – XX-ig jeleket, hétköznapi helyzetekben felismeri az ezekkel képzett számokat.
- helyesen írja az arab számjeleket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Számok kifejezése művelettel megadott alakokban, például: 21-6, 3·5
- Párosság és páratlanság ismerete
- Hármásával, négyesével, ötösével... és 3, 4, 5... egyenlő darabszámú csoportból végzett csoportosítások
- Háromszögszámok, négyzetszámok megfigyelése különféle eszközökkel végzett alkotások során
- Számok közti viszonyok megfigyelése, például: adott számnál nagyobb, kisebb valamennyivel, adott számnak a többszöröse
- Számok formai tulajdonságainak megfigyelése: számjegyek száma, számjegyek egymáshoz való viszonya
- Számok tartalmi, formai jellemzése, egymáshoz való viszonyuk kifejezése kitalálós játékokban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Shut the box típusú játék két kockával
- „Ország, város” játék: sorsolt számjegyekből az oszlopoknak megfelelő tulajdonságú számok előállítására
- Számjelek megjelenítése nagymozgásokkal, például számjel alakúra formázott kötélen végig lépkedés, locsolókannával az iskolaudvaron, ujjal írás zsemlemorzzába

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

számjegy; egyjegyű, kétjegyű számok; páros, páratlan

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Testnevelés és sport: párok alakítása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Számok helyi értékes alakja

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- érti a számok tízesekből és egyesekből való épülését, százások, tízesek és egyesek összegére való bontását;
- ismert a számok számjegyeinek helyi, alaki, valódi értékét;
- helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 100-ig.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Csoportosítások, beváltások valahányszárával, különféle eszközökkel, például apró tárgyakkal, tojástartóval, színes rudakkal, pénzekkel, abakusszal
- Mérések különböző egységekkel és többszöröseikkel
- Leltárak készítése az elvégzett tevékenységek alapján nem tízes számrendszerekben (főleg 3-asával, 4-esével, 2-esével való csoportosítás követően)
- Csoportosítások, beváltások tízesével különféle eszközökkel, például: apró tárgyak, tojástartó, építőkockák, pénzek, abakusz
- Leltárak készítése 10-esével történő csoportosítások, beváltások után
- Számok tízesekre és egyesekre bontott alakjainak előállítására és felismerése nem csak helyi érték szerint rendezett alakban
- Számok írása, olvasása számrendszeres, azaz helyi értékes alakjukban, 100-as számkörben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Adott számosságú apró dolog csomagolása csoportmunkában hármassával, majd ugyanannyi csomagolása négyesével; a csomagolások alapján készült leltárak összehasonlítása
- Csomagolások leltárak alapján
- Csomagolások átlátszatlan és átlátszó csomagolással
- Csoportosítások rajzolt képeken
- Leltárak kiolvasása különböző csoportosítások (köztük tízesével is) után
- Játék logikai készlettel: csoportosítás, beváltás, gyűjtött vagyon összehasonlítása (6 háromszög ér 1 négyzetet, 2 négyzet 1 kört)
- Számországok pénzeinek csoportosítása, beváltása, leltározása, adott összeg kifizetése legkevesebb számú „érmével”, például petákkal (1, 3, 9, 27), fityingekkel (1, 2, 4, 8, 16)
- Tevékenységek Dienes-készlettel
- Ismerkedés a szorobánnal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

csoportosítás, beváltás, leltár, bontott alak, tízes, egyes

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI

Számok tízesekre és egyesekre bontott alakjainak előállítására és felismerése.

TÉMAKÖR: Mérőeszköz használata, mérési módszerek

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megbecsül, mér alkalmi és szabványos mértékegységekkel hosszúságot, tömeget, űrtartalmat és időt;
- helyesen alkalmazza a mérési módszereket, használ skálázott mérőeszközöket, helyes képzele van a mértékegységek nagyságáról;
- helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalom mérés és a tömeg mérés szabványegységei közül a következőket: cm, dm, m; cl, dl, l; dkg, kg; **Kivettem mm, ml, g-ot. Hogy maradhatott benne?!**
- ismeri az idő mérés szabványegységeit: az órát, a percet, a másodpercet, a napot, a hetet, a hónapot, az évet;
- ismer hazai pénzcímleteket 100-as számkörben;
- összeveti azonos egységgel mért mennyiség és mérőszáma nagyságát, összeveti ugyanannak a mennyiségnek a különböző egységekkel való méréskor kapott mérőszámait;
- területet mér különböző egységekkel lefedéssel vagy darabolással;
- alkalmazza a felváltást és beváltást különböző pénzcímletek között;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

ISMERETEK:

- Változatos mennyiségek érzékszervi összehasonlítása
- Változatos mennyiségek közvetlen összemérése
- Változatos mennyiségek összemérése közvetítő segítségével
- Mérési módszerek megismerése
- Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése választott alkalmi egységekkel, például: arasz, lépés, pohárnyi, kanálnyi, tenyérnyi
- Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése választott objektív egységekkel, például: pálcikák, színes rudak
- Tapasztalatszerzés a mennyiségről, mint az egység többszöröséről
- Mérőszám fogalmának megértése
- Mennyiségek összehasonlítása; mennyivel nagyobb mennyiség, mennyivel kisebb mennyiség, hányszor akkora, hanyadrésze
- Különböző mennyiségek mérése ugyanazzal az egységgel; annak megfigyelése, tudatosítása, hogy a nagyobb mennyiséget több egység teszi ki, a kevesebb mennyiséget kevesebb egység teszi ki
- Azonos mennyiségek mérése különböző egységekkel; annak megtapasztalása, megfigyelése, hogy kisebb egységből több teszi ki ugyanazt a mennyiséget, nagyobb egységből kevesebb teszi ki ugyanazt a mennyiséget
- Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése szabványmértékegységek közül a következőkkel: cm, dm, m; dl, l; kg
- Hétköznapi tapasztalatok szerzése a szabványmértékegységek nagyságáról
- Skálázott mérőeszközök készítése alkalmi egységekkel, használata tanítói segítséggel
- Szabványos mérőeszközök használata
- Időbeli tájékozódás, időbeli periódusok megismerése; időbeli relációt tartalmazó szavak értelmezése
- Az időmérés egységeinek megismerése: óra, perc, másodperc
- Egész órák és percek leolvasása különféle analóg és digitális órákról
- Különböző hazai és külföldi pénzek címleteinek megismerése 100-as számkörben, szituációs játékokban
- Mérőszalag készítése tenyér és ujj léptékekkel; színes rudak által meghatározott léptékekkel
- Skálázott mérőedény készítése pohárnyi víz és többszörösének kiméréséhez
- Mennyiségek becslése, majd a becslés ellenőrzése méréssel különböző objektív egységek esetén, például szakasz rajzolása, amelyik olyan hosszú, mint 2 világoskék rúd
- 1 perc becslése: mindenki becsukja a szemét, lehajtja a fejét, akkor nyitja ki a szemét, amikor úgy gondolja, hogy letelt az 1 perc
- Tapasztalatgyűjtés arról, hogy mire elég 1 perc, például hány szót vagy hány számot lehet leírni 1 perc alatt; mennyit ver a szívünk nyugalmi helyzetben, hányat lehet ugrani, mennyit ver a szívünk mozgás után 1 perc alatt

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

összehasonlítás, mérés, mérőeszköz, mérőszám, mértékegység, hosszúság, űrtartalom, tömeg, idő, cm, dm, m, dl, l, kg, másodperc, perc, óra, nap, hét, hónap, év

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Technika: vonalzó használata.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Alapműveletek értelmezése

Óraszám: 22 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- helyesen értelmezi a 100-as számkörben az összeadást, a kivonást, a szorzást, a bennfoglaló és az egyenlő részekre osztást;
- hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz;
- értelmezi a műveleteket megjelenítéssel, modellezéssel, szöveges feladattal;
- helyesen használja a műveletek jeleit;
- megérti a következő kifejezéseket: tagok, összeg, kisebbítendő, kivonandó, különbség, tényezők, szorzandó, szorzó, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék;
- szöveghez, valós helyzethez kapcsolva zárójelet tartalmazó műveletsort értelmez, elvégez;
- szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveleteket megérti;
- szöveget, ábrát alkot matematikai jelekhez, műveletekhez.
- helyesen használja a műveletek jeleit;
- érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Összeadás, kivonás értelmezése, mint hozzáadás és elvétel
- Összeadás, kivonás értelmezése, mint egyesítés, és mint az egészből az egyik rész meghatározása
- Összeadás, kivonás értelmezése, mint összehasonlítás: valamennyivel kevesebb, valamennyivel több
- Kivonás értelmezése, mint különbség kifejezése
- Szorzás értelmezése tevékenységekkel egyenlő tagok összeadásaként
- Többszörösök közötti kapcsolatok megértése a szorzás értelmezése alapján (pl. adott szám 4-szerese a számmal nagyobb az adott szám 3-szorosánál, adott szám 2-szeresének és 3-szorosának az összege a szám 5-szöröse)
- A szorzó- és bennfoglaló táblák felépítése összefüggéseik szerint: 2-5-10, 2-4-8, 3-6-9, 7
- Osztás, mint bennfoglaló osztás és mint egyenlő részekre osztás értelmezése tevékenységekkel (például: szituációs játékok, különböző eszközökkel való kirakások)
- Maradékos bennfoglaló osztás értelmezése tevékenységek során
- Szorzás és a kétféle osztás kapcsolatának értelmezése tevékenységek során előállított képek, majd megadott ábrák alapján
- Egyenlővé tevés tevékenységekkel és számokkal

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egyesítéses összeadás értelmezéséhez tárgyak mérése színes rudakkal, kupakkal vállfamérlegen
- Hozzátevése összeadás lejátszása játéktáblán való lépegetéssel
- Valós dolgok számának megállapítása szorzással, például azonos állatok lábainak száma
- Szorzat kirakása színes rudakkal, szorzat leolvasása mérőszalag segítségével
- Bennfoglaló osztás kirakása tárgyakkal, például ceruzák dobozolás vagy lufik osztogatása
- Egyenlő részekre osztás lejátszása, például süteményekkel, cukorkákkal, korongokkal
- „Feladatküldés”: műveletről rajz, szöveg készítése
- Összeadás, kivonás abakuszon, szorobánon

<ul style="list-style-type: none"> – Történésről, kirakásról, képről többféle művelet értelmezése, leolvasása, lejegyzése – Műveletről kirakás, kép, szöveges feladat készítése; műveletek eljátszása, lerajzolása, szöveggel értelmezése – Szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveletek megértése tanítói segítséggel 	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
összeadás, kivonás, összeg, különbség, szorzás, bennfoglalás, egyenlő részekre osztás, művelet, egyenlővé tevés, többszörös	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
- a matematikai jeleket +, -, •, :, =, <, >, () helyesen használja;	

TÉMAKÖR: Alapműveletek tulajdonságai	
Óraszám: 8+2 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat, számolásai során alkalmazza konkrét esetekben a legfontosabb műveleti tulajdonságokat; – megold hiányos műveletet, műveletsort az eredmény ismeretében, a műveletek megfordításával is; – alkalmazza a műveletekben szereplő számok (kisebbitendő, kivonandó és különbség; tagok és összeg; tényezők és szorzat; osztandó, osztó és hányados) változtatásának következményeit. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> – Műveleti tulajdonságok megfigyelése változatos tevékenységek alapján: tagok, tényezők felcserélhetősége, csoportosíthatósága; összeg, különbség szorzása, szorzat széttagolása; például: $9+62 = 62+9$; $25-17+5 = (25+5)-17$; $3 \cdot 9 = 3 \cdot 5 + 3 \cdot 4$ – A megértett műveleti tulajdonságok alkalmazása számolási eljárásokban, szöveges feladatokban, ellenőrzésnél – Hiányos műveletek és műveletsorok megoldása az eredmény ismeretében a művelet megfordításával is 100-ig – Műveletekben szereplő számok változtatása közben az eredmény változásának megfigyelése Műveletek közötti kapcsolatok megfigyelése és alkalmazása ellenőrzésnél	<ul style="list-style-type: none"> – „Hajtogató” segítségével a szorzótáblákon belüli és a szorzótáblák közti összefüggések felfedezése: 10×10-es négyzetrács hajtogatása a vonalak mentén, például 6×8-as téglalap hajtogatása után, félbehajtással 3×8 vagy 6×4, majd újabb félbehajtással 3×4, 6×2 vagy 3×4 – Lépegetések számegyenesen, például 16-tól 35 lépés, 35-től 16 lépés – Színes rudak egymás mellé fektetésével a tényezők felcserélhetőségének tapasztalása, például 7 lila rúd = 6 fekete rúd: egymás után vonalba („hosszúságuk” érzékeltetése) és egymás mellé szőnyegezve („területük” érzékeltetése) – Négyzetrácson kertek bekerítése – Műveletsor lejátszása egymás mellé állított dobozokba apró tárgyak pakolásával, majd a műveletsor visszafelé való lejátszása
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	

TÉMAKÖR: Szóbeli számolási eljárások
Óraszám: 15 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- alkalmazza a számolást könnyítő eljárásokat;
- fejben pontosan számol a 100-es számkörben a számok 10-zel, törtéző szorzásakor és maradék nélküli osztásakor.
- elvégzi a feladathoz szükséges ésszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Számolási eljárások a műveletek értelmezései alapján 100-as számkörben
- Számolási eljárások szám- és műveleti tulajdonságok felhasználásával 100-as számkörben
- Bontások és pótlások alkalmazása
- 100-as számkörben való összeadás, kivonás a 20-as számkörben tanultakkal való analógia alapján (tízesekre, egyesekre bontás felhasználásával)
- Különböző számolási eljárások megismerése és a tanuló számára legkézenfekvőbb kiválasztása, begyakorlása
- Szorzó- és bennfoglaló táblák belső összefüggéseinek és egymás közti kapcsolatainak alkalmazása számolások során.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Mérőszalagon számok hozzáadása és elvétele színes rudak tetszőleges számhoz való hozzáillesztésével, hozzáadása és elvétele; az analógiák megfigyelése
- Azonos művelet kapcsán a tanulók egyénileg alkalmazott számolási eljárásainak megfogalmazása, megosztása
- „Boltos játék”: csak kerek tízesekkel lehet fizetni, a boltos visszaad

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Fejben számolás

Óraszám: 13+2 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- fejben pontosan összead és kivon a 100-as számkörben;
- emlékezetből tudja a kisegyszeregy és a megfelelő bennfoglalások, egyenlő részekre osztások eseteit a számok tízszerezéséig;
- érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát;
- fejben pontosan számol a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során;
- fejben pontosan számol a 100-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Összeadás és kivonás kerek tízesekkel a 100-as számkörben
- Összeadás és kivonás kerek tízesekkel és egyjegyűekkel a 100-as számkörben
- Összeadás és kivonás teljes kétjegyűekkel és egyjegyűekkel a 100-as számkörben
- Teljes kétjegyű számok összeadása és kivonása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „25 vagy semmi” játék párban
- Szorzat alapján a társnál lévő szám kitalálása: a szorzatot a csoport mondja a két játékosnál lévő egy-egy szám összeszorozásával, a saját tényezőnket ismerjük
- „Hajtogató”
- Egy képről többféle művelet olvasása

<p>100-as számkörben eszközökkel, például tojástartókkal, számtáblázatokkal, abakusszal, pénzzel</p> <ul style="list-style-type: none"> – Teljes kétjegyű számok összeadása és kivonása 100-as számkörben, fejben – A szorzó- és bennfoglaló táblákon belüli kapcsolatok alapos megismerése, megértése tevékenységek, ábrák segítségével, és számolás a felfedezett összefüggések alkalmazásával – A szorzó- és bennfoglaló táblák közti kapcsolatok alapos megismerése, megértése tevékenységek, ábrák segítségével, és számolás a felfedezett összefüggések alkalmazásával – A 2-es, 5-ös, 10-es, 3-as, 4-es, 9-es szorzó- és bennfoglaló táblák eseteinek emlékezetből való felidézése – A 6-os, 7-es, 8-as szorzó- és bennfoglaló táblák eseteinek kiszámolása valamilyen számolási eljárás segítségével – 100-as számkörben szorzatok, hányadosok kiszámolása ismert szorzatokhoz való viszonyítással 	<ul style="list-style-type: none"> – 5-10, 2-4-8, 3-6 szorzótáblák közti kapcsolatok vizsgálata ujjak segítségével, például 4 gyerek bal kezén mutat 3 ujjat, majd 4 gyerek két kezén mutat 3-3 ujjat; az egyes mutatókrol olvasások „számtannyelven” – 5-10, 2-4-8, 3-6 szorzótáblák közti kapcsolatok vizsgálata korongok (vagy pénzek) kirakásával és azok tükrözésével különböző kiindulási helyzetekből, például két korong kirakása, tükörben látott korongok kirakása a tükör másik oldalára, az új kirakás tükrözése, és így tovább; az egyes helyzetekrol olvasások „számtannyelven”
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: kerek tízes</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

<p>TÉMAKÖR: Alkotás térben és síkon Óraszám: 4 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – minta alapján létrehoz térbeli, síkbeli alkotásokat; – sormintát, síkmintát felismer, folytat; – testeket épít élekből, lapokból; testeket épít képek, alaprajzok alapján; elkészíti egyszerű testek alaprajzát; – síkidomokat hoz létre különféle eszközök segítségével; – alaklemez, vonalzót használ alkotáskor; – megtalálja az összes, több feltételnek megfelelő építményt, síkbeli kirakást; – szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Építés egyszerűbb nézetek, egyszerűbb alaprajzok alapján – Sokszögek előállítás nyírással, hajtogatással, pálcikákkal, gumikarika kifestésével, vonalzó rajzolással adott feltételek szerint – Szimmetrikus alakzatok létrehozása térben és síkban (például: építéssel, kirakással, nyírással, hajtogatással, festéssel), és szükség szerint a szimmetria meglétének ellenőrzése választott 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „Szobasarok” cipősdobozból, behelyezett játék megvilágítása 3 irányból, árnyékok megfigyelése – „Szobasarok” négyzethálós falaira rajzolt árnyékok alapján építés színes rudakból – Geometriai fejtörők, például tangram, gyufarejtvények – Háromszögek, négyszögek nyírása egy egyenes vonal mentén, a keletkező síkidomok számának

módszerrel (például: tükör, hajtogatás) – Adott feltételeknek megfelelő többféle alakzat, minta előállítás	és alakjának vizsgálata
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
alaprajz	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
Technika: Papírharmónia hajtása, a hajtások szélén nyírások, a papírlap szétnyitása után az ismétlődő minta megfigyelése, például egymás kezét fogó gyerekek.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	

TÉMAKÖR: Alakzatok geometriai tulajdonságai	
Óraszám: 6 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – megfigyeli az alakzatok közös tulajdonságát, megfelelő címkéket talál megadott és halmazokba rendezett alakzatokhoz; – megtalálja a közös tulajdonsággal nem rendelkező alakzatokat; – megnevezi a tevékenységei során előállított, válogatásai során előkerülő alakzatokon megfigyelt tulajdonságokat; – megszámlálja az egyszerű szögletes test lapjait; – megnevezi a téglatest lapjainak alakját, felismeri a téglatesten az egybevágó lapokat, megkülönbözteti a téglatesten az éleket, csúcsokat; – tudja a téglalap oldalainak és csúcsainak számát, összehajtással megmutatja a téglalap szögeinek egyenlőségét; – megmutatja a téglalap azonos hosszúságú oldalait és elhelyezkedésüket, megmutatja és megszámlálja a téglalap átlóit és szimmetriatengelyeit; – megfigyeli a kocka, mint speciális téglatest és a négyzet mint speciális téglalap tulajdonságait; – megnevezi megfigyelt tulajdonságai alapján a téglatestet, kockát, téglalapot, négyzetet; – megfigyelt tulajdonságaival jellemzi a létrehozott síkbeli és térbeli alkotást, mintázatot. – különbséget tesz testek és síkidomok között; – kiválasztja megadott síkidomok közül a sokszögeket. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> – Sokféle alakú testek közül a gömb és a szögletes testek kiemelése érzékszervi tapasztalatok alapján – Sokszöglapokkal határolt testek lapjainak, éleinek, csúcsainak megfigyelése – Egyszerű, sokszöglapokkal határolt test lapjainak megszámlálása – Téglatest lapjainak megszámlálása – Sokféle alakú síklapok közül a körlap és a sokszögek kiemelése – Sokszögek előállításánál az oldal és csúcs szavak megismerése, használata – Sokszögek oldalainak és csúcsainak megszámlálása – Sokszögek elnevezése oldalak és csúcsok száma szerint – Téglalap oldalainak és csúcsainak 	<ul style="list-style-type: none"> – Két téglatest összeragasztása „L” alakba, az „L” alakú test lapok szerinti borítása színes papírral, a keletkező lapok számlálása – Háromszögek készítése különféle hosszúságú szívószáldarabokból, például: 3 cm, 6 cm, 5 cm; 3 cm, 6 cm, 9 cm (!); 3 cm, 6 cm, 10 cm – Négyzetek készítése szívószálból úgy, hogy két-két szívószál hossza egyenlő (színe azonos); a felfűzés sorrendjének változtatásával többek között a szomszédos és szemközti oldalak fogalmának megértése

megszámolása – Téglalap átlóinak és tükör tengelyeinek megfigyelése – Sokszögek közül a nem négyzet téglalapok és négyzetek kiválogatása	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: test, síkbeli alakzat; sík, görbe felület; egyenes, görbe vonal; oldal, csúcs, lap, sokszög, körlap, háromszög, négyszög, téglalap, négyzet	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Technika, vizuális kultúra: Síkidomok, testek alkotása például szívószálakból és madzagból, hurkapálcából és gyurmából. Különböző ponthálók, rácsok alakzatok másolása megadott minta alapján vagy rajzolás megadott feltétel szerint	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	

TÉMAKÖR: Transzformációk Óraszám: 3 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: <ul style="list-style-type: none"> – megépíti, kirakja, megrajzolja hálón, jelölés nélküli lapon sablonnal, másolópapír segítségével alakzat tükörképét, eltolt képét; – ellenőrzi a tükrözés, eltolás helyességét tükör vagy másolópapír segítségével; – követi a sormintában vagy a síkmintában lévő szimmetriát; – térben, síkban az eredetihez hasonló testeket, síkidomokat alkot nagyított vagy kicsinyített elemekből; az eredetihez hasonló síkidomokat rajzol hálón. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> – Tárgyak, építmények, képek tükörképének kirakása, előállítása különböző tevékenységek során; a kapott alakzat ellenőrzése tükör segítségével – Alakzatok eltolt képének előállítása térben és síkban mozgással, mozgatással, másolópapír segítségével – Sor- és síkminták készítése eltolással és tükrözéssel 	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none"> – Szimmetria tengelye szerint két különböző színnel színezett szív vizsgálata tükörrel; megadott ábrák vizsgálata, „Előállítható-e az adott szív és tükör segítségével az ábra? Ha igen, akkor hogyan?” – Összehajtott papírra rajzolt alakzat határvonalainak átbökése gombostűvel – Néhány kirakott logikai lap (színes rúd) tükörképének megépítése függőleges tengelyre nézve, vízszintes tengelyre nézve (ahogy a tóban látszik)
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: tükörkép, tükrötengely, eltolt kép, mozgatás	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Technika, vizuális kultúra: Papírlap egyik oldalára festékpaca nyomása, a papír másik felének ráhajtása, a papír szétnyitása, a készült minta kiegészítése	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	

TÉMAKÖR: Tájékozódás térben és síkon Óraszám: 4 óra A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: <ul style="list-style-type: none"> – helyesen használja az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon; – térképen, négyzethálón megtalál pontot két adat segítségével. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

ISMERETEK:	
<ul style="list-style-type: none"> – Bejárt útvonal újra járása emlékezetből – Függőleges és vízszintes síkon való tájékozódás tárgyak elhelyezésével, mozgatásával, például „fölé”, „alá” többféle értelmezése – Hely meghatározása sakktáblán – Tájékozódás négyzethálón 	<ul style="list-style-type: none"> – Bekötött szemű gyerek irányítása adott célhoz, a célban a kendő levétele után azonos úton visszatalálás a kiindulópontra – Szituációs játékban színházjegyek, mozijegyek alapján ülőhelyek megtalálása – „Vándorvezér” játék sakktáblán, például „f4-ről 2 mezőt felfele lépve hova jutunk?” – „Vonalvezetős” játék irányok és távolságok megadásával, melynek során különböző formák rajzolódnak ki a négyzethálón, például 2 lépés fel, 3 lépés balra... – Négyzethálóra rajzolt minta alapján a vonalvezetés diktálása társnak
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
jobb, bal, le, fel, előtte, mögötte, mellette, kint, bent, előre, hátra, távolabb, közelebb	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
Testnevelés és sport: térbeli tudatosság, elhelyezkedés a térben, mozgásirány, útvonal, kiterjedés.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	

TÉMAKÖR: Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	
Óraszám: 9 óra	
A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – megadott szabály szerint sorozatot alkot; megértett probléma értelmezéséhez, megoldásához sorozatot, táblázatot állít elő modellként; – ismert műveletekkel alkotott sorozat, táblázat szabályát felismeri; ismert szabály szerint megkezdett sorozatot, táblázatot helyesen, önállóan folytat; – tárgyakkal, számokkal kapcsolatos gépjátékhoz szabályt alkot; felismeri az egyszerű gép megfordításával nyert gép szabályát; – szabályjátékok során létrehoz a felismert kapcsolat alapján további elempárokat, elemhármassokat; – a sorozatban, táblázatban, gépjátékokban felismert összefüggést megfogalmazza saját szavaival, nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> – Megkezdett egyszerű szabályú sorozat folytatása mindkét irányban – Gépjátékok különféle elemekkel (például: tárgyak, számok, alakzatok) – Gépjátékok szabályának felismerése – Gépjátékokban több eset kipróbálása után elempárok, elemhármassok hiányzó elemének megtalálása – Megfigyelt szabály alapján további elempárok, elemhármassok alkotása – Sorozatban, gépjátékokban, táblázatban felismert összefüggés megfogalmazása saját szavakkal – Felismert kapcsolatok, összefüggések, szabályszerűségek szóbeli kifejezése 	<ul style="list-style-type: none"> – Ismétlődő ritmusjelek letapsolása – Sorozatok kirakása szöges táblán kifeszített alakzatokkal – „Milyen nap lesz?” fejtörők: például egy hét múlva; holnapután, ha tegnapelőtt hétfő volt – „Gépes játékok” egyváltozós, kétváltozós, fordított gépekkel

– Sorozatok, szabályjátékok alkotása	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: szabály, sorozat, számsorozat, növekvő, csökkenő, kapcsolat, számpár, számhármás	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	

TÉMAKÖR: Adatok megfigyelése Óraszám: 3+1 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: – adatokat rögzít későbbi elemzés céljából; – gyűjtött adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol; – adatokat gyűjt ki táblázatból, adatokat olvas le diagramról; – jellemzi az összességeket.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: – Tevékenységek során kapott adatok lejegyzése – Közös tevékenységek során szerzett adatok alapján egyszerű diagram készítése kirakással, rajzzal – Egyszerű diagramról adatok, összefüggések leolvasása közösen – Egyenlő adatok keresése, legkisebb, legnagyobb kiválasztása	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: – Saját testmérések mérése, a kapott adatok elemzése, például fejkörfogat lemérése fejdísz készítéséhez papírcsíkkal, majd a papírcsíkok felragasztása függőlegesen egymás mellé; helyből távolugrás lemérése spárgával, spárgák felragasztása – Sajtos dobozokból oszlopdiagram építése, például „Kedvenc reggeli italod”
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: adat, diagram	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	

TÉMAKÖR: Valószínűségi gondolkodás Óraszám: 3 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: – tetszőleges vagy megadott módszerrel összeszámolja az egyes kimenetek előfordulásait olyan egyszerű játékokban, kísérletekben, amelyekben a véletlen szerepet játszik; – a valószínűségi játékokban, kísérletekben megfogalmazott előzetes sejtését, tippjét összeveti a megfigyelt előfordulásokkal.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: – Véletlen események bekövetkezéseinek összeszámolása, ábrázolása különféle módokon, például: strigulázással, diagrammal, táblázatba rögzítéssel – A „biztos” és „lehetetlen” cáfolata ellenpélda mutatóásával	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: – Valószínűségi kísérletek, például: 3 piros, 3 kék golyó közül 3 golyó húzása, majd 1 piros és 5 kék golyó közül 3 golyó húzása; „Melyik esetben könnyebb 3 egyformát húzni?”, „Tippelj!”, „Végezz 20-20 kísérletet!” – Kockákra számokat írunk a szabályostól eltérő módon, például 1; 2; 2; 3; 3; 4; játék ezekkel a kockákkal (Sárkányok erdeje játék)
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	

véletlen; „biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” esemény; tipp

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: tapasztalatok pontos megfogalmazása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI A 2. ÉVFOLYAM VÉGÉN

A TANULÓ 100-AS SZÁMKÖRBE:

képes halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, halmazt alkotni;

képes állítások igazságtartalmának eldöntésére, állításokat megfogalmazni;

halmazok elemeit összehasonlítja, azonosítja, megkülönbözteti, a közös tulajdonságokat felismeri, megnevezi;

több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát helyesen használja;

néhány elemet sorba rendez;

helyi érték fogalmát;

számokat ír, olvas 100-as számkörben

tud római számokat írni, olvasni (I, V, X) **Kivettem a L és C-t**

megtalálja számok helyét a számegyenesen;

meghatározza az egyes, tízes számszomszédokat;

képes természetes számok nagyság szerinti összehasonlítására;

tud kétjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani;

a matematikai jeleket $+$, $-$, \cdot , $:$, $=$, $<$, $>$, $()$ helyesen használja;

képes összeadni, kivonni, szorozni, osztani;

ismeri a szorzótáblát;

ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét;

képes egyszerű szöveges feladat értelmezésére, megjelenítésére rajz segítségével, leírására művelettel;

megkülönbözteti a páros és páratlan számokat;

figyelme tudatosan irányítható;

ismeri az egyenes és görbe vonalakat;

képes a test és a síkidom megkülönböztetésére;

tud testeket építeni szabadon és megadott feltételek szerint;

képes tájékozódni, ismeri az irányokat;

képes a hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérésére;

ismeri a szabvány mértékegységeket: cm, dm, m, cl, dl, l, dkg, kg, perc, óra, nap, hét, hónap, év.

képes átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között;

felismeri a mennyiségek közötti összefüggéseket;

mérés során helyesen használja a mérőeszközöket;

felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja az adott szabályú sorozatot folytatni;

felismeri a számpárok közötti kapcsolatokat;

képes a változásokat észrevenni, szóban kifejezni;

tud adatokról megállapításokat megfogalmazni.

3. ÉVFOLYAM

A MATEMATIKA TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 3. ÉVFOLYAMON

Az első két évet meghatározó alapozó tevékenységek folytatása mellett ebben az időszakban fokozatosan több szerepet kapnak a fogalmi gondolkodást előkészítő megfigyelések, az összefüggések felfedeztetése, a képi információk feldolgozása és az általánosítás. A tanulók egyre önállóbban értelmezik a hallott, olvasott matematikai tartalmú szövegeket, és maguk is alkotnak ilyeneket szóban és írásban.

A kapcsolatok, összefüggések, feltételezések és magyarázatok felismerése és értelmezése hozzátartozik a fogalmak építéséhez és egyben a kreatív, problémamegoldó és logikai gondolkodás fejlődéséhez. A tanulási folyamat szerves részeként nagy szerepet kap a vélemények megfogalmazása, meghallgatása, ütköztetése. A tanulók munkájának értékelésében hangsúlyt kap az önismeretet és önértékelést alakító szempontok tudatosítása. Mindezek segítik a tanulókat a felső tagozatba lépéskor az átmeneti nehézségek leküzdésében.

A kis számok körében – az első két évfolyamon – megkezdett számfogalom-alakítást tovább erősítjük a nagyobb számkör segítségével, és tapasztalatot szerzünk a nagyobb számokról. Emellett tevékenységeket végzünk a tört számok és a negatív számok fogalmának alapozására.

Fontos továbblépés, hogy a 4. évfolyam végére rutinszerűvé válik az alpműveletek végzése a 100-as számkörben.

A mérési tapasztalatok gazdagodnak, de még mindig a mennyiségek helyes képzetének kialakítása a fontos. Az eszköz nélküli átváltás nem követelmény.

A tanulók a geometriai feladatok során is egyre önállóbban és pontosabban meg tudják fogalmazni észrevételeiket, jellemezni tudják alkotásaikat. Negyedik évfolyam végére a sok tevékenység eredményeként bizonyos fogalmakról biztos tapasztalattal rendelkeznek, melyekre szükségük lesz a felső tagozaton.

- A gondolatok és megfigyelések minél többféle módon történő kifejezése
- Megfigyelés kifejezése tevékenységgel, szóban majd írásban
- Összefüggések felfedeztetése
- Képi információk feldolgozása
- Kreatív, problémamegoldó logikai gondolkodás fejlesztése
- Megkezdett számfogalom további erősítése, majd kiépítése 1000-es számkörben
- Számolási készségek, számolási eljárások alkalmazása
A tanult műveletek fogalmának elmélyítése 1000-es számkörben
- Tevékenységek a törtszámok és a negatív számok fogalmának alapozására
- Írásbeli összeadás, kivonás 1000-es számkörben
- Írásbeli szorzás egyjegyű szorzóval 1000-es számkörben
- Összefüggések felismerése, alkalmazása-szabályjátékok, sorozatok, nyitott mondatok
- Szöveges feladatok megoldása
- Geometriai feladatok, tulajdonságok bővítése, észrevételek megfogalmazása
- Térbeli és síkbeli tájékozottság fejlesztése
- Mérési tapasztalatok gazdagítása, mennyiségek helyes képzetének kialakítása
- Kerület mérése, számítása
- A területmérés alapozása-parkettázás
- Kombinatorikai és valószínűségi játékok
- A matematikai szaknyelv tudatos alapozása, és életkornak megfelelő használata
- Önismeretet, önértékelést alakító szempontok tudatosítás

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	3
Rendszerezés, rendszerképzés	5
Állítások	4
Problémamegoldás	5
Szöveges feladatok megoldása / a fenntarthatóság jegyében	8+2
Szám és valóság kapcsolata	4
Számlálás, becslés	5
Számok rendezése	3
Számok tulajdonságai	9
Számok helyi értékes alakja	6
Mérőeszköz használata, mérési módszerek	10
Alapműveletek értelmezése	3
Alapműveletek tulajdonságai	4
Szóbeli számolási eljárások	6
Fejben számolás	7
Írásbeli összeadás és kivonás	8+2
Írásbeli szorzás és osztás	4+4
Törtrészek	5
Negatív számok	3
Alkotás térben és síkon	6
Alakzatok geometriai tulajdonságai	6
Transzformációk	4
Tájékozódás térben és síkon	3
Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	9
Adatok megfigyelése	3
Valószínűségi gondolkodás	3
ÖSSZESEN:	144

TÉMAKÖR: Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megkülönböztet, azonosít egyedi, konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket;
- játékos feladatokban személyeket, tárgyakat, számokat, formákat néhány meghatározó tulajdonsággal jellemez;
- tudatosan emlékezetébe vési az észlelt tárgyakat, személyeket, dolgokat, és ezek jellemző tulajdonságait, elrendezését, helyzetét;
- válogatásokat végez saját szempont szerint személyek, tárgyak, dolgok, számok között;
- felismeri a mások válogatásában együvé kerülő dolgok közös és a különválogatottak eltérő tulajdonságát;
- folytatja a megkezdett válogatást felismert szempont szerint;
- személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet;
- azonosítja a közös tulajdonsággal rendelkező dolgok halmazába nem való elemeket;
- megnevezi egy adott tulajdonság szerint ki nem válogatott elemek közös tulajdonságát a tulajdonság tagadásával;

- barkochbázis valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket;
- halmazábrán is elhelyez elemeket adott címkék szerint;
- adott, címkékkel ellátott halmazábrán elhelyezett elemekről eldönti, hogy a megfelelő helyre kerültek-e; a hibás elhelyezést javítja;
- talál megfelelő címkéket halmazokba rendezett elemekhez;
- megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük...”, „egyik sem...” és a velük rokon jelentésű szavakat;
- két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg;
- két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat;
- megfogalmazza a halmazra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;
- megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Barkochbázis konkrét tárgyak kirakása nélkül
- Barkochba játékokban minél kevesebb kérdésre törekvés
- Személyek, tárgyak, képek, alakzatok, jelek, számok válogatása választott vagy adott szempont, tulajdonság szerint
- Elkezdett válogatások esetén az elemek közös tulajdonságának felismerése, a válogatás szempontjának megfogalmazása; címkézés, a felismert szempont alapján a válogatás folytatása
- A halmazba nem való elemek esetén az elemek tulajdonságainak tagadása, a logikai „nem” használata
- Halmazok képzése tagadó formában megfogalmazott tulajdonság szerint, például *nem kör*
- Két halmaz közös részének jellemzése logikai „és”-sel
- Elemek elhelyezése halmazábrában, a halmazra egyes részeinek jellemzése, például piros, de nem háromszög; se nem piros, se nem háromszög
- Konkrét halmazok közös részéből elemek felsorolása
- Két szempont egyidejű figyelembevétele, például: háromjegyű és számjegyeinek összege 8; tükrös és négy szöge van
- A logikai „és” helyes használata két halmaz közös részének jellemzésére

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Barkochba játék különféle logikai készleteken többféle szabály szerint, például egyszerű barkochba, fordított barkochba, barkochba két elem egyszerre történő kitalálására, kapcsolati barkochba; ezek mindegyikének kipróbálása hazudósan is
- Játék tanulók által csoportban készített 3, 4 ábrás kártyakészlettel, tananyaghoz igazított tartalommal
- Játék tanulók által csoportban készített logikai kártyacsomaggal
- „Ország, város” játék számokkal: egy-egy oszlopnak egy-egy számtulajdonság felel meg; sorsolt számjegyekből az oszlopoknak megfelelő tulajdonságú számok előállítás
- „Kapuőr” útválasztó játék két kapuőrrel
- „Ki jut a várba?” játék
- Játék logikai lapokkal
- Tanulók, tárgyak válogatása két tulajdonság szerint két külön hulahoppkarikába, mindkét tulajdonsággal rendelkező elemek helyének keresése, tanulói ötlet alapján a hulahoppkarikák összehúzósa (metszetképzés)
- Tárgyak, képek, alakzatok, számok válogatása két tulajdonság szerint papírlapra és madzagkarikába, mindkét tulajdonsággal rendelkező elemek helyének keresése, a papírlappal és a madzagkarikával metszetképzés

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

logikai „nem”, logikai „és”

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: élőlények csoportosítása megadott szempontok szerint.

Ének-zene: dallammotívumok sorba rendezése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tudjon elhelyezni elemeket egyszerű tulajdonságú halmazokba;
- ismerje fel, tudja megnevezni a halmazba tartozó elemek közös tulajdonságát

TÉMAKÖR: Rendszerezés, rendszerképzés

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket;
- két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg;
- felsorol elemeket konkrét halmazok közös részéből;
- megfogalmazza a halmazára egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;
- keresi az okát annak, ha a halmazára valamelyik részébe nem kerülhet egyetlen elem sem;
- adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is;
- sorba rendezett elemek közé elhelyez további elemeket a felismert szempont szerint;
- két, három szempont szerint elrendez adott elemeket többféleképpen is; segédeszközként használja a táblázatos elrendezést és a fadiagramot;
- megkeresi egyszerű esetekben a két, három feltételnek megfelelő összes elemet, alkotást;
- megfogalmazza a rendezés felismert szempontjait;

megkeresi két, három szempont szerint teljes rendszert alkotó, legfeljebb 48 elemű készlet hiányzó elemeit, felismeri az elemek által meghatározott rendszert

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Elemek sorozatba rendezése az egyező és eltérő tulajdonságok száma alapján (például: a szomszédos elemek pontosan egy tulajdonságban különbözzenek)
- A válogatás, osztályozás, rendszerezés alkalmazása más tantárgyak tanulásakor
- Alkalmilag összeállított készletek és különféle teljes logikai készletek elemeinek egy vagy több szempont szerinti válogatása, rendszerezése tevékenységgel, mozgással
- Adott halmaz elemeinek rendszerezése megadott szempont szerint, különböző módszerekkel, például: táblázat, fadiagram, ágrajz
- Teljes rendszert alkotó legfeljebb 48 elemnél a hiány felismerése a rendszerezés elvégzése után
- Az összes, a feltételeknek megfelelő alkotás felsorolása egyszerű esetekben: 2-3 feltétel esetén, kis elemszámú problémánál

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Logikai lapokból „kígyó” vagy „háló” készítése, a szomszédos elemek között 1-2-3-4 eltérő tulajdonsággal
- „Királyos játék” logikai lapokkal
- Logikai készlet elemeinek körberakása egy különbséggel
- 3×3-as, 4×4-es táblázatba elemek rendezése feltételek alapján, például legyen közös tulajdonság soronként; lerakott elemek átrendezése; hiányzó elemek pótlása
- „Elvitte a szarka” játék, hiányzó elemek megtalálása
- Egyszerű logikai készlet készítése csoportmunkában
- Logikai készlet elemeiből feltételeknek megfelelő összes elem kiválasztása, ágrajz kiegészítése, alkotása
- Szendvicsek készítése – összes lehetőség kirakása
- Geometriai alkotások során az adott feltételeknek megfelelő alkotások gyűjtése, rendszerezési szempontok keresése tanítói segítséggel

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

logikai „nem” és a logikai „és”

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: élőlények, tárgyak csoportosítása megadott szempontok szerint.

Magyar nyelv és irodalom: szavak csoportosítása több szempont szerint

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is
- sorba rendezett elemek közé elhelyez további elemeket a felismert szempont szerint

TÉMAKÖR: Állítások

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis;
- megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük...”, „egyik sem...” és a velük rokon jelentésű szavakat;
- megfogalmazza a halmazra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;
- tudatosan emlékeztetbe vés szavakat, számokat, utasítást, adott helyzetre vonatkozó megfogalmazást;
- hiányos állításokat igazzá tevő elemeket válogat megadott alaphalmazból;
- egy állításról ismeretei alapján eldönti, hogy igaz vagy hamis;
- ismeretei alapján megfogalmaz önállóan is egyszerű állításokat;
- példákat gyűjt konkrét tapasztalatai alapján matematikai állítások alátámasztására.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Adott konkrét helyzetről köznyelvi és matematikai tartalmú állítások megfogalmazása szabadon és irányított megfigyelések alapján
- Konkrét, megfigyeléssel ellenőrizhető állítások igazságának és hamisságának eldöntése
- Adott halmazra és egyes részeire vonatkozó állítások megfogalmazása
- Halmazra és a halmaz részhalmazaira vonatkozó állítások igazságának eldöntése
- Igaz és hamis állítások alátámasztására példák és ellenpéldák keresése, felsorolása
- Személyekre, tárgyakra, formákra, számokra vonatkozó hiányos állítások kiegészítése igazzá, nem igazzá; kis elemszámú alaphalmazon az összes igazzá tevő elem, elempár megkeresése
- Lezárt hiányos állítások igazságának megítélése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Telefonos” játék
- „Rontó” játék
- „Füllentős” játék csoportban: a csoportok mondanak 3 állítást, 1 hamisat, 2 igazat; a többieknek ki kell találni, melyik a hamis
- Papírsíkon egy olyan állítás szerepel, amely két helyen is hiányos, a hiányt konkrét dobozok jelzik; a mondat kiegészítése azzal, hogy a dobozokba elemeket választunk, például: „A ... rúd hosszabb, mint a ... rúd”, olyan rúdpárok keresése, amelyek igazzá teszik a mondatot, illetve amelyek hamissá
- „Mastermind” játék színekkel és számokkal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

„mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük...”, „egyik sem...”

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: Állítások igazságtartalmának eldöntése, élőlényekről, élettelen tárgyokról,

fogalmakról

Magyar nyelv és irodalom: Történetek szereplőiről, történelmi eseményekről, szavakról állítások megfogalmazása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tudjon megfogalmazni igaz, hamis állításokat, állítások igazságát eldönteni

TÉMAKÖR: Problémamegoldás

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a tevékenysége során felmerülő problémahelyzetben megoldást keres;
- kérésre, illetve problémahelyzetben felidézi a kívánt, szükséges emlékképet;
- megfogalmazott problémát tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással értelmez;
- az értelmezett problémát megoldja;
- a problémamegoldás során a sorrendben végzett tevékenységeket szükség szerint visszafelé is elvégzi;
- megoldását értelmezi, ellenőrzi;
- kérdést tesz fel a megfogalmazott probléma kapcsán;
- tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetési szöveges feladatokat;
- egy- és többszemélyes logikai játékokban döntéseit mérlegelve előre gondolkodik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Hétköznapi helyzetekben, tevékenységek során felmerülő problémahelyzet felismerése, arra megoldás keresése
- Hiányzó információk pótlása méréssel, számlálással, információgyűjtéssel
- Megfogalmazott probléma értelmezése tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással
- Tevékenységgel, megjelenítéssel értelmezett probléma megoldása
- A kapott megoldás visszahelyezése a szituációba, a megoldás értelmezése
- Ellenőrzés: a kapott megoldás megfelel-e a megadott feltételeknek
- Kérdésfeltevés a problémahelyzet kapcsán
- Többlépéses cselekvéssor, műveletsor elvégzése visszafelé is
- Visszafelé gondolkodással következtetési feladatok megoldása
- Egyszerű következtetési szöveges feladatok megoldása, például: tevékenységgel, ábrarajzolással, szakaszos ábrázolással
- Egyszerű gondolkodtató, logikai feladatok megoldásának keresése
- Egy- és többszemélyes logikai játékokban egy-két lépéssel előre tervezés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A gyerekek hétköznapi életével kapcsolatos információk gyűjtése csoportokban, például menetrend, nyitvatartási idő, belépődíjak, árak, étteremben étlap, boltban árak
- Adatok felhasználása csoportmunkában, például plakát tervezéséhez; képzelte interjú lejátszásához
- Kirándulás, kulturális program (múzeum-, színházlátogatás) tervezése: útiterv, költségek, időbeosztás, ismertető
- Problémák lejátszása szerepjátékként, bábokkal, absztrakt eszközökkel (korong, pálcika, kupakok, színes rudak), például „fejek-lábak” feladat, „megevett gombócok” feladat
- Logikai rejtvények, történetek
- „Gondoltam egy számot”
- Egyszerűbb táblás logikai, stratégiai játékok; kártyajátékok
- Logikai rejtvények egyszerűbb feladványai, például: sudoku-variációk, Gokigen Naname (Labirintusépítés), Kakuro (Számkeresztrejtvény), Hashiwokakero (Hídépítés), Grafilogika

– Többféle megoldási mód keresése, a különböző megoldási módok értékelése	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Környezetismeret: Piaci vásárlás, menutrend használata	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - megfogalmazott problémát tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással értelmez - az értelmezett problémát megoldja	

TÉMAKÖR: Szöveges feladatok megoldása Óraszám: 8+2 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: <ul style="list-style-type: none"> – értelmezi, elképzei, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi szituációt; – szöveges feladatokban megfogalmazott hétköznapi problémát megold matematikai ismeretei segítségével; – tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetési, szöveges feladatokat; – megkülönbözteti az ismert és a keresendő (ismeretlen) adatokat; – megkülönbözteti a lényeges és a lényegtelen adatokat; – az értelmezett szöveges feladathoz hozzákapcsol jól megismert matematikai modellt; – a megválasztott modellen belül meghatározza a keresett adatokat; – a modellben kapott megoldást értelmezi az eredeti problémára; arra vonatkoztatva ellenőrzi a megoldást; – választ fogalmaz meg a felvetett kérdésre; – önállóan értelmezi a hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveget; – nyelvi szempontból megfelelő választ ad a feladatokban megjelenő kérdésekre. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> – A hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveg önálló értelmezése – Hétköznapi felmerülő matematikai tartalmú problémákkal kapcsolatos szöveges feladatok értelmezése, megoldása (például: bajnokság, időbeosztás, vásárlás, sütés-főzés) – Szöveges feladatok olvasása, értelmezése, eljátszása, megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal önállóan – Adatok gyűjtése, lényeges adatok kiemelése – Kérdés értelmezése, keresendő adatok azonosítása – Adatok különböző típusainak megkülönböztetése, például: felesleges, hiányos – Adatok és azok kapcsolatainak megjelenítése valamilyen szimbolikus rajz, matematikai modell segítségével, például művelet, táblázat, szakaszos ábra, nyíldiagram, halmazábra, sorozat 	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none"> – Beszélgetés, történetmesélés eseményképekről, ábrákról szabadon és egy-egy részletre fókuszálva is – Hétköznapi helyzetekből matematikai tartalmú állítások megfogalmazása – Szétvágott szöveg egyes darabjainak értelmezése külön-külön, a darabok összerakása és értelmezése – „Mondd ugyanazt kicsit másképp, kicsit egyszerűbben”: szöveg átfogalmazása (egyre egyszerűbb alakra) láncban – „Mi változott?” játék mondatokkal: változtatunk egy szót, toldalékot vagy a szavak sorrendjét; „Változott-e a szöveg értelme?” – „Egynyelvű szótár” játék: szómagyarázat, esetleg a letakart (nem értett) szó jelentésének kitalálása a szövegtörzsetből – Szöveges feladatban leírt szituáció kirakása különböző eszközökkel, színes rudakkal – Többféle modell közül a megfelelők

<ul style="list-style-type: none"> – Ismeretlen adatok meghatározása a modellen belül – Egy-, kétlépéses alpműveletekkel leírható szöveges feladatok megoldása – Fordított szövegezésű feladatok értelmezése, megoldása – Megoldás értelmezése az eredeti problémára, ellenőrzés – Nyelvileg és matematikailag helyes válasz megfogalmazása – Szöveges feladatok alkotása hétköznapi szituációkra, adott matematikai modellhez, számfeladathoz 	<p>kiválasztása adott szöveges feladathoz</p> <ul style="list-style-type: none"> – „Feladatküldés” szöveges feladatokkal: csoportonként adott helyzethez, képhez, modellhez szöveges feladat alkotása; a feladat továbbadása másik csoportnak, ami visszaküldi a megoldást; a feladatírók ellenőrzik
--	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

főleges adat

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: az írott szöveg megértése, adatok keresése, információk kiemelése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- értelmezzen egyszerű szöveges feladatokat,
- segítséggel tudja az adatokat lejegyezni, megoldási tervet készíteni, megoldani

TÉMAKÖR: Szám és valóság kapcsolata

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- összehasonlít véges halmazokat az elemek száma szerint;
- ismeri két halmaz elemeinek kölcsönösen egyértelmű megfeleltetését (párosítását) az elemszámok szerinti összehasonlításra;
- helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 1 000-es számkörben;
- helyesen érti és alkalmazza a feladatokban a „valamennyivel” több, kevesebb fogalmakat;
- érti és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel (hosszúság, tömeg, úrtartalom, idő, terület, pénz) kapcsolatban, 1000-es számkörben;
- használja a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezéseket a természetes számok körében;
- helyesen használja a mennyiségi viszonyokat kifejező szavakat, nyelvtani szerkezeteket;
- megfelelő szókincset és jeleket használ mennyiségi viszonyok kifejezésére szóban és írásban

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Természetes szám darabszám, mérőszám és értékmérő tartalommal 1 000-es számkörben
- Számkörbővítések során valóságos tapasztalatszerzés a nagyobb számokról konkrét számlálással, egyénileg és csoportosan végzett tevékenységekkel (például: 415 kukoricaszem, 120 pálcika/gyerek, 1000 db papír zsebkendő 100-as csomagolású papír zsebkendő segítségével kirakva)
- Tapasztalatszerzés nagy számok mérőszámként való megjelenéséről a

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Alakzatok rajzolása milliméterpapíron a vonalak mentén; „Hány kis négyzetből áll a bekerített rész?”
- Különböző számok kivágása négyzethálós füzetből és milliméterpapírból is, például 347 az 3 db 10×10-es négyzet, 4 db 10-es csík és 1 db 7-es csík (fektetve)
- Mérések különféle mértékegységekben, a mérés pontosságának korlátai, szükséges mértékegységek értő megválasztása, például „Mit mivel és miben mérjük?”; iskolás gyerekek tömegét grammban mérni

<p>valóságban (például: 1000 cm, 100 mm, 1000 g, 180 másodperc)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mennyiségek (hosszúság, tömeg, terület, űrtartalom, idő, pénz) összehasonlítása mérőszámaik alapján, kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációk felismerése, megnevezése 1000-es számkörben - A természetes számok körében a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezések helyes használata - Mennyiségekre vonatkozó feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmak helyes használata 1000-es számkörben - A mennyiségi viszonyokat kifejező szavak, nyelvtani szerkezetek helyes használata - A mennyiségi viszonyokat kifejező szimbólumok helyes használata szóban és írásban 	<p>felesleges; füzet hosszát érdemes lehet milliméterben megadni, de egy futópálya hosszát nem</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: nincs új fogalom</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: számok helyesírása</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <p>- értse és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Számlálás, becslés Óraszám: 5 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - megszámlál és leszámlál; adott (alkalmilag választott vagy szabványos) egységgel meg- és kimér a 1000-es számkörben; oda-vissza számlál kerek tízesekkel, százassal, ezresekkel; - ismeri a következő becslési módszereket: közelítő számlálás, közelítő mérés, mérés az egység többszörösével; becslését finomítja újrabecsléssel 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Számlálások egyesével, kerek tízesekkel, százassal, oda-vissza 1 000-es számkörben eszközökkel (például: hétköznapi tárgyak, abakusz, pénz) és eszközök nélkül - Tapasztalatszerzés darabszámok, mennyiségek becslésével kapcsolatban 1 000-es számkörben - Becslés szerepének, korlátainak tudatosítása - Becslési módszerek ismerete, közelítő számítás, kerekítés, közelítés pontosítása, becslés finomítása, újrabecslés valóságos dolgokkal, mennyiségekkel gyakorlati helyzetekben (például vásárlás), számítások ellenőrzésekor - Becslések értékelése 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nagy számok előfordulása mérőszámként: „Hány darab 5 forintos szükséges egymás mellé rakva, egymásra rakva például 1 méterhez, 10 méterhez; 1 kg-hoz, 10 kg-hoz”; „1000 db, forintos milyen hosszú egymás mellé rakva, milyen magas egymásra rakva, milyen nehéz, miben lehetne tárolni, mennyi idő alatt lehetne leszámlálni ennyi darabot?”; „Mire elég 10, 100 másodperc? Mire elég 1000 perc?”

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Nincs új fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Technika és életvitel: Anyagok és alakításuk

Környezetismeret: Napirend

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- számlálás egyesével, kerek tízesekkel, százassal, oda-vissza 1 000-es számkörben.
- kerekítés, becslés eszközként alkalmazása.

TÉMAKÖR: Számok rendezése

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket;
- megadja és azonosítja számok sokféle műveletes alakját;
- megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű számegyenesen, számtáblázatokban, a számegyenesnek ugyanahhoz a pontjához rendeli a számokat különféle alakjukban, a 1000-es számkörben;
- megnevezi a 1 000-es számkör számainak egyes, tízes, százassal szomszédjait, tízesekre, százassal kerekített értékét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Számok nagyság szerinti összehasonlítása művelettel megadott alakokban is, melyik nagyobb, mennyivel nagyobb, (körülbelül) hányszor akkora, hányada
- Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a $<$, $>$, $=$ jelekkel
- Számegyenes rajzolása a számok helyének jelölésével 1000-es számkörben
- Számegyenes irányának, egységének megadása két szám kijelölésével
- Leolvasások a számegyenesről; számok, műveletes alakban megadott számok helyének megkeresése a számegyenesen 1000-es számkörben
- Számok, mennyiségek nagyság szerinti sorba rendezése, helyük megtalálása a számegyenesen
- Számok helyének azonosítása különböző tartományú és léptékű számtáblákon.
- Számok egyes, tízes, százassal szomszédainak ismerete 1000-es számkörben
- Számok tízesekre, százassal kerekítése 1 000-es számkörben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Kukás” játék három vagy négy dobókocka segítségével alkotott számokkal
- Különböző módon megadott számok (például építőjáték-elemekkel, abakusszal, pénzzel) rendezése növekvő vagy csökkenő sorba
- „Mi változott?” játék madzagra csipeszelt számokkal
- Számok pontos helyének megtalálása egyre kisebb léptékű számegyenesek segítségével
- Számegyenes léptékének meghatározása olyan számegyenesen, ahol ismert két szám, valamint a köztük lévő egységek száma

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

százassal számszomszéd, kerekítés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:**A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**

- számok, mennyiségek nagyság szerinti sorba rendezése, helyük megtalálása a számegyenesen

- számok egyes, tízes, százasként ismerete 1000-es számkörben

TÉMAKÖR: Számok tulajdonságai

Óraszám: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- számokat jellemez tartalmi és formai tulajdonságokkal;
- számot jellemez más számokhoz való viszonyával;
- ismeri a római számjelek közül az I, V, X jeleket, hétköznapi helyzetekben felismeri az ezekkel képzett számokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Számok kifejezése művelettel megadott alakokkal
- Párosítás és páratlanság fogalmának értelmezése párosítással és két egyenlő részre osztással a 1 000-es számkörben
- Háromasával, négyesével, ötösével... és 3, 4, 5... egyenlő darabszámú csoportból kirakható számok megfigyelése és gyűjtése különféle eszközökkel végzett csoportosítások, építések, megfigyelések során
- Háromszögszámok, négyzetszámok gyűjtése különféle eszközökkel végzett alkotások során
- Számok jellemzése más számokhoz való viszonyukkal, például: adott számnál nagyobb, kisebb valamennyivel, adott számnak a többszöröse
- Számok formai tulajdonságainak megfigyelése: számjegyek száma, számjegyek egymáshoz való viszonya, számjegyeinek összege
- A római számjelek közül az I, V, X jelek, valamint az ezekből képezhető számok írása, olvasása a hétköznapi helyzetekben, például: óra, keltezés, kerületek jelölése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Ország, város” játék számtulajdonságokkal
- Számtulajdonságokra épülő bűvésztükkök megismerése, megértése
- Háromszögszámok, négyzetszámok kirakása például színes rudakkal, korongokkal, négyzethálón történő bekerítéssel, szöges táblán
- „Hoci, nesze” játék
- Felcsavart számegetes: papírcsík felcsavarása szabályos három-, négyzet alapú hasáb alakú dobozra, majd a hajtások közé a számok felírása egyesével növekedve; annak megfigyelése, hogy mely számok kerültek azonos lapra; képzeletben további számok vizsgálata a felismert szabályosság szerint
- Római számokhoz kapcsolódó gyufarejtvények megoldása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

három- és négyjegyű számok, római számok

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: a lakóhely története; a római számok megfigyelése régi épületeken.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- számokat jellemezzen tartalmi és formai tulajdonságokkal.
- ismerje a római számjelek közül az I, V, X jeleket.

TÉMAKÖR: Számok helyi értékes alakja

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- összekapcsolja a tízes számrendszerben a számok épülését a különféle számrendszerekben végzett tevékenységeivel;
- érti a számok ezresekből, százasokból, tízesekből és egyesekből való épülését, ezreszek, százasok, tízesek és egyesek összegére való bontását;
- érti a számok számjegyeinek helyi, alaki, valódi értékét;
- helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 1000-ig.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Csoportosítások, beváltások tízes számrendszerben különféle eszközökkel a 100-es és 1000-es számkörben, például előre csomagolt, illetve jól csomagolható tárgyakkal, pénzekkel, abakusszal
- Mérések különböző egységekkel és többszöröseikkel
- Leltárak készítése tízes számrendszerben az elvégzett tevékenységek alapján 100-as és 1000-es számkörben
- Számok ezresekre, százasokra, tízesekre és egyesekre bontott alakjainak előállítása, felismerése nem csak rendezett alakban eszközzel (például: pénz) és eszköz nélkül
- Számok írása, olvasása helyiérték-táblázat alapján
- A helyi értékek egymáshoz való viszonyának megértése
- Számok számjegyeinek helyi, alaki és valódi értéke tapasztalatok alapján
- Helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmának ismerete
- Számok írása, olvasása számrendszeres, azaz helyi értékes alakjukban, 1000-es számkörben
- Számok nagyság szerinti összehasonlítása hallás alapján és leírt jelük alapján 1000-es számkörben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Apró tárgyak csoportosítása, beváltása, leltározása tojásokkal, tojástartóval a számlálás megkönnyítésére
- Apró tárgyak kifizetése legkevesebb érmével (1, 10, 100 és 1000 forintossal), például „Minden babszem 1 forint”
- Leltározás alapján helyiérték-táblázat bevezetése
- „Kukás” játék három vagy négy dobókockával alkotott számokkal
- „Ki vagyok én?” játék számokkal, például a tízes helyi értéken 5, az egyes helyi értéken kettővel kisebb, a százasok helyén páratlan szám áll; a meghatározások fokozatosan vezessenek a megoldáshoz
- Letakart számjegyek esetén számok összehasonlítása
- Számok valódi értékének változtatása a számjegyek felcserélésével, a változás irányának és mértékének meghatározása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

helyi érték, alaki érték, valódi érték, százas, ezres, helyiérték-táblázat, tízes számrendszer

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: számok helyesírása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- számok képzése, helyi érték szerinti bontása.

TÉMAKÖR: Mérőeszköz használata, mérési módszerek

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megbecsül, mér alkalmi és szabványos mértékegységekkel hosszúságot, tömeget, űrtartalmat és időt;
- helyesen alkalmazza a mérési módszereket, használ skálázott mérőeszközöket, helyes képze van a

mértékegységek nagyságáról;

- helyesen használja a hosszúságmérés, az úrtartalom mérés és a tömegmérés szabványegységei közül a következőket: mm, cm, dm, m, km; ml, cl, dl, l; g, dkg, kg;
- ismeri az időmérés szabványegységeit: az órát, a percet, a másodpercet, a napot, a hetet, a hónapot, az évet;
- ismer hazai és külföldi pénzcímleteket 1000-es számkörben;
- alkalmazza a felváltást és beváltást különböző pénzcímletek között;
- összeveti azonos egységgel mért mennyiség és mérőszáma nagyságát, összeveti ugyanannak a mennyiségnek a különböző egységekkel való mérésekor kapott mérőszámait;
- megméri különböző sokszögek területét különböző egységekkel;
- területet mér különböző egységekkel lefedéssel vagy darabolással;
- alkalmazza a felváltást és beváltást különböző pénzcímletek között;
- ismer a terület és kerület mérésére irányuló tevékenységeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Mennyiségek érzékszervi összehasonlítása
- Mennyiségek összemérése
- Mérési módszerek alkalmazása
- Mennyiségek becslése, kimérése, megmérése szabványmértékegységek közül a következőkkel: mm, cm, dm, m, km; ml, cl, dl, l; g, dkg, kg
- Hétköznapi tapasztalatok szerzése a szabványmértékegységek nagyságáról
- Szabványos mérőeszközök használata
- Időbeli tájékozódás, időbeli periódusok közti tájékozódás; időbeli relációt tartalmazó szavak értő használata
- Időpontok leolvasása különféle órákról, időtartamok meghatározása
- Időbeli tájékozódás, időbeli periódusok kapcsolatai; időbeli relációt tartalmazó szavak értelmezése
- Időpontok és időtartamok közötti összefüggés megértése
- Különböző hazai és külföldi pénzek címleteinek megismerése 1 000-es számkörben
- Összefüggések megtapasztalása a mennyiségek nagysága, az egység nagysága és a mérőszámok között
- Mértékváltás eszköz segítségével
- Nagyobb pénzek címleteinek felváltása, kisebb pénzek beváltása hazai és külföldi pénzegységekkel egyaránt
- Takarékoság fontosságának megértése elvégzett mérésekre alapozva (például: csöpögő csapból elpazarolt vízmennyiség; műanyag flakon térfoglalása a szelektív kukában, eredeti méretben és összenyomva)
- Síkbeli alakzatok területének becslése,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Osztályterem kicsinyített makettjének elkészítése
- Teli bevásárlószatyor tömegének becslése, mérése, kiszámolása
- Süteménykészítés recept alapján, a hozzávalók kimérése
- Iskolai vagy osztályelőadás időbeosztásának elkészítése
- Kerület mérése, például az alakzat madzaggal való körbemérésével, az alakzat görgetésével félegyenesen
- Szabálytalan és szabályos alakzatok lefedése például körlapokkal, mozaiklapokkal, négyzetlapokkal; lefedés után annak vizsgálata, hogy melyik fedi legpontosabban az alakzatot
- Tenyér körberajzolása négyzethálón, a tenyér nagyságának becslése kis négyzetekben; kis négyzetek számlálása; a tenyér méretének meghatározása négyzetcentiméterben
- Területfoglaló játékban a megszerzett területek „okos” számlálása
- „Lefedő” játék: 10×10-es négyzetben felváltva téglalapokat fed le két játékos színes rudakkal; 2 kockával dobnak; a dobott számok szorzata a lefedhető téglalap négyzeteinek száma; a téglalapot tetszőlegesen lehet lefedni úgy, hogy még beleférjen a nagy négyzetbe, és illeszkedjen vagy egy korábbi téglalap oldalához, vagy a nagy négyzet oldalához

<p>mérése alkalmi és szabványegységekkel különféle eszközök segítségével (például: fonal, négyzetrács, vonalzó)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Síkbeli alakzatok területének becslése, mérése különféle alkalmi egységekkel való lefedéssel vagy darabolással (például: körlapokkal, mozaiklapokkal, négyzetlapokkal) – A terület és kerület szavak értő használata 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: kerület, km, ml, cl, g, dkg</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Környezetismeret, Technika és életvitel: gyakorlati mérések közvetlen környezetünkben. Napirend, családi ünnepek. Testnevelés és sport: időre futás. Magyar nyelv és irodalom: események időrendje.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - ismerje és használja a mérőeszközöket és mértékegységeket gyakorlati mérések során. - tudjon megoldani egyszerű szám és szöveges feladatokat a tanult mértékegységekkel (km, m, dm, cm, t, kg, dkg, g, hl, l, dl, év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc).</p>	

<p>TÉMAKÖR: Alapműveletek értelmezése Óraszám: 3 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – helyesen értelmezi a 1 000-es számkörben az összeadást, a kivonást, a szorzást, a bennfoglaló és az egyenlő részekre osztást; – hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz; – értelmezi a műveleteket megjelenítéssel, modellezéssel, szöveges feladattal; – helyesen használja a műveletek jeleit; – megérti a következő kifejezéseket: tagok, összeg, kisebbítendő, kivonandó, különbség, tényezők, szorzandó, szorzó, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék; – szöveghez, valós helyzethez kapcsolva zárójelet tartalmazó műveletsort értelmez, elvégez; – szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveleteket megérti; – szöveget, ábrát alkot matematikai jelekhez, műveletekhez. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Összeadás és kivonás értelmezései és kapcsolatuk 100-as, 1 000-es számkörben – Szorzás és osztás értelmezései és kapcsolatuk a 1000-es számkörben – Maradékos osztásra vezető tevékenységek végzése, feladatok megoldása – Műveletről szöveges feladat, ábra készítése; műveletek eljátszása, lerajzolása, szöveggel értelmezése – Szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveletek megértése 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Maradékos osztás lejátszása pénzekkel, részekre osztással – Adott kirakáshoz, ábrához többféle művelet keresése, leírása – Adott kirakás, ábra tagolása, majd a tagolás alapján zárójelet tartalmazó műveletsorok felírása, például szöges táblán kifeszített 8×7-es terület tagolása szívószállal, négyzethálón körülkerített 12×36-os terület tagolása vonalzóval húzott egyenesekkel – Összetett szöveges feladatok leírása egy műveletsorral; több műveletsor közül az

<ul style="list-style-type: none"> - A műveletekben szereplő számok megnevezésének ismerete, megértése: tényezők, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék - Zárójel használata konkrét esetekben megfogalmazott problémák leírásához, megoldásához 	<p>adott szöveges feladathoz illő modell kiválasztása; műveletsorhoz szöveges feladat fogalmazása „feladatküldéssel”</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: tag, tényező, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék, maradékos osztás, zárójel</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: helyes fogalomhasználat.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - elnevezések, jelölések értése, használata.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Alpműveletek tulajdonságai Óraszám: 4 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat, számolásai során alkalmazza konkrét esetekben a legfontosabb műveleti tulajdonságokat; - megold hiányos műveletet, műveletsort az eredmény ismeretében, a műveletek megfordításával is; - alkalmazza a műveletekben szereplő számok (kisebbitendő, kivonandó és különbség; tagok és összeg; tényezők és szorzat; osztandó, osztó és hányados) változtatásának következményeit. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Műveleti tulajdonságok megfigyelése tapasztalások során: tagok, tényezők felcserélhetősége, csoportosíthatósága; összeg, különbség szorzása, szorzat széttagolása - Műveleti tulajdonságok alkalmazása számolási eljárásokban, szöveges feladatokban, ellenőrzésnél - Hiányos művelet és műveletsorok megoldása az eredmény ismeretében a művelet megfordításával is 1 000-ig - Műveletekben szereplő számok változtatása közben az eredmény változásának megfigyelése; a tapasztalatok alkalmazása számolásnál - Műveletek közötti kapcsolatok megfigyelése; alkalmazása ellenőrzéshez és a számolási módok egyszerűsítésére 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Babos” játék számokat képviselő papírlapokkal, színes rudakkal - Számépítések, például: célszám megközelítése adott számjegyekkel és műveleti jelekkel - Gondolt számmal való műveletvégzés: ha páros, el kell osztani 2-vel, ha páratlan, akkor meg kell szorozni 3-mal és hozzá kell adni 1-et; a műveletsort addig kell ismételni, amíg a végére nem érünk
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: kérdések, problémák, válaszok helyes megfogalmazása.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - számolásaiban használja fel a műveletek közti kapcsolatokat.</p>	

TÉMAKÖR: Szóbeli számolási eljárások

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- alkalmazza a számolást könnyítő eljárásokat;
- érti a 10-zel, 100-zal való szorzás, osztás kapcsolatát a helyiérték-táblázatban való jobbra, illetve balra tolódással, fejben pontosan számol a 1 000-es számkörben a számok 10-zel, 100-zal történő szorzásakor és maradék nélküli osztásakor;
- elvégzi a feladathoz szükséges észszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt;
- teljes négyjegyűek összegét, különbségét százásokra kerekített értékekkel megbecsüli, teljes kétjegyűek két- és egyjegyűvel való szorzatát megbecsüli.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Számolási eljárások a műveletek értelmezései alapján 1000-es számkörben
- Számolási eljárások szám- és műveleti tulajdonságok felhasználásával 1 000-es számkörben
- A 100-as számkörben tanult számolási eljárások gyakorlása és analógiák alapján történő kiterjesztése a 1000-es számkörre kerek tízesekkel és kerek százásokkal való számolás során
- A 10-zel, 100-zal való szorzás, osztás és a helyiérték-táblázatban való jobbra, illetve balra tolódás kapcsolatának megértése
- Műveletek eredményének észszerű becslése, a becslés során kapott eredmény értékelése, alkalmazása
- Teljes négyjegyűek összegének, különbségének százásokra kerekített értékekkel való becslése
- Teljes kétjegyűek két- és egyjegyűvel való szorzatának becslése
- Hétköznapi helyzetekben alkalmazható észszerű becslés megválasztása, a becslés pontosságának ellenőrzése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Adott pénzösszeg kirakása valódi pénzsekkel; a kirakás értékeinek leltározása táblázatban; minden pénzerméneket a tízszeres értékű pénzre cserélése, majd leltározása táblázatban; a balra tolódás és a vagyontízszereződésének megfigyelése
- Teljes három- vagy négyjegyű számok közelítő értékének helyettesítése színes rudakkal; az eredeti számok összegének és különbségének becslése színes rudak segítségével
- Bevagdalt, hajtogatható kartonlappal az összeg közelítése az egyes helyi értékek fokozatos felfedésével
- Szorzat kiszámítása az egyik tényező felezésével, a másik tényező kétszerezésével

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Nincs új fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: jelek szerepe, használata.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tudja értelmezni, eszközzel elvégezni a szóbeli összeadást, kivonást, szorzást és osztást
- tudjon szorozni, osztani 10-zel, 100-zal.

TÉMAKÖR: Fejben számolás

Óraszám: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- fejben pontosan összead és kivon a 100-as számkörben;
- emlékezetből tudja a kisegyszeregy és a megfelelő bennfoglalások, egyenlő részekre osztások eseteit a számok tízszereséig;
- érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát;
- fejben pontosan számol a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során;
- fejben pontosan számol a 1 000-es számkörben a 100-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Fejben számolás egyes lépéseinek megértése, begyakorlása eszközökkel; az eszközök szükség szerinti használata feladatok során
- Teljes kétjegyűek összeadása, kivonása
- A kisegyszeregy, annak megfelelő bennfoglalások és egyenlő részekre osztások emlékezetből való ismerete
- Fejzámolás gyakorlása 100-as számkörben
- Fejzámolás a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során, például: szorzótáblák;
- Fejzámolás a 1 000-es számkörben kerek tízesekkel, százassal, ezresekkel a 100-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Céltáblára” lövések, például 6 lövés összegével 100-at kell elérni; a 37-esre kell „dobni” annyiszor, hogy az eredmény 400 és 700 között legyen
- „Számalkotó” játék írásbeli műveletekkel: írásbeli műveletekben szereplő számjegyek sorsolása dobókockával; a dobott értékek tetszőleges helyi értékre írhatók; az nyer, aki a legnagyobb, legkisebb vagy adott célszámhoz legközelebbi eredményt tudja kiszámolni a felírt számaiból
- Tanulók által készített játékok a számolás gyakorlásához
- „Darts” játék során a pontok számolása, kiszállás lehetősége

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

kerek százas, kerek ezres

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- fejben pontosan összead és kivon a 100-as számkörben.
- emlékezetből tudja a kisegyszeregy és a megfelelő bennfoglalások, egyenlő részekre osztások eseteit

TÉMAKÖR: Írásbeli összeadás és kivonás

Óraszám: 8+2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- helyesen végzi el az írásbeli összeadást, kivonást.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az írásbeli műveleti eljárások alapozása, megértése a számrendszeres gondolkodás továbbépítésével és különféle eszközökkel
- Az írásbeli összeadás algoritmusának fokozatos megismerése: továbbvitel az egyes, a tízes, a százassal helyi értéken
- Hiányos összeadások gyakorlása az írásbeli kivonás előkészítésére

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Nyugták, blokkok gyűjtése, ellenőrzése („Jól számolt-e a gép?”)
- Összeadás, kivonás elvégzése abakusszal,
- Írásbeli összeadás lejátszása „Tökéletes pénztárgéppel”: a gép a tíz egyforma címletű pénzt kiveszi, és a következő fiókba beletesz egy tízszer akkora címletűt, majd kiírja a fiók tartalmát

<ul style="list-style-type: none"> – Az írásbeli kivonás algoritmusának megismerése pótlással, elvétellel a különbség változása alapján – A kivonás pótlásos eljárásának begyakorlása – Az írásbeli összeadás és kivonás eredményének becslése célszerűen kerekített értékekkel; az eredmény összevetése a becsléssel; szükség esetén ellenőrzés az ellentétes művelettel 	<ul style="list-style-type: none"> – „Betűrejtvények” írásbeli számoláshoz: betűkkel helyettesített számjegyek kitalálása írásbeli összeadás szabályainak segítségével, például RÉT + RÉT = KERT – „Számalkotó” játék írásbeli műveletekkel: írásbeli műveletekben szereplő számjegyek sorsolása dobókockával; a dobott értékek tetszőleges helyi értékre írhatók; az nyer, aki a legnagyobb, legkisebb vagy adott célszámhoz legközelebbi eredményt tudja kiszámolni a felírt számaiból
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: írásbeli művelet, hiányos összeadás, pótlás, tagok, összeg, kisebbítendő, kivonandó, különbség	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: kérdések, problémák, válaszok helyes megfogalmazása.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - legyen jártas az írásbeli összeadás, kivonás végzésében.	

TÉMAKÖR: Írásbeli szorzás és osztás Óraszám: 4+4 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: <ul style="list-style-type: none"> – helyesen végzi el az írásbeli szorzást egyjegyű szorzóval – elvégzi a feladathoz szükséges észszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt; – megoldását értelmezi, ellenőrzi. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> – Több egyenlő tag írásbeli összeadása – Az írásbeli szorzás algoritmusának begyakorlása egyjegyű szorzóval – Írásbeli szorzás kerek tízesekkel – Írásbeli szorzás egyjegyűvel 	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none"> – Hiányos írásbeli szorzásban a hiányzó számjegyek megtalálása – Írásbeli műveletekben szereplő számjegyek sorsolása dobókockával; a dobott értékek tetszőleges helyi értékre írhatók; az nyer, aki a legnagyobb, legkisebb vagy adott célszámhoz legközelebbi eredményt tudja kiszámolni a felírt számaiból – Érdekes számolások, például a 37 szorzása egyjegyű számokkal;
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: szorzandó, szorzó, szorzat	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv: a jelek szerepe és használata	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - legyen jártas az írásbeli szorzás végzésében 1000-es számkörben	

TÉMAKÖR: Törtrészek Óraszám: 5 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: <ul style="list-style-type: none"> – tevékenységekkel megjelenít egység törtet és azok többszöröseit különféle mennyiségek és többféle egységválasztás esetén; 	

- a kirakást, a mérést és a rajzot, mint modellt használja a törtrészek összehasonlítására.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- tevékenységekkel megjelenít egységtörteket
- a kirakást, a mérést és a rajzot, mint modellt használja a törtrészek összehasonlítására

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Lépj hozzám!” játékos feladat
- 1 ketted, 1 negyed, 1 nyolcad előállítása felezésekkel papírhajtogatással
- 1 harmad, 1 hatod, 1 tizenketted előállítása papírcsík hajtogatásával
- Törtrészek kirakása színes rudakkal az egész változtatásával is
- Törtrészek kirakása mozaiklapokkal (szabályos hatszög, trapéz, rombusz, háromszög)
- Alkotás törtrészeknek megfelelően, például „Alkoss úgy valamit, hogy a 2 harmad része sárga legyen!”
- Memóriajáték különféleképpen ábrázolt törtrészekkel

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

egész, törtrész, egységtört

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: kifejezőképesség alakítása, világos, rövid fogalmazás a megismert matematikai kifejezések alkalmazásával.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- elnevezések, megállapodások, jelölések értése, kezelése.

TÉMAKÖR: Negatív számok

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a negatív egész számokat irányított mennyiségként (hőmérséklet, tengerszint alatti magasság, idő) és hiányként (adósság) értelmezi;
- nagyság szerint összehasonlítja a természetes számokat és a negatív egész számokat a használt modellen belül.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az „előtt” és „után” térbeli és időbeli értelmezése
- Tapasztalatszerzés irányított mennyiségekről a térben (például: emeletek, tengerszinthez viszonyított magassági szintek); az „alatta” és „felette” értelmezése a síkon és a térben
- Hőmérséklet mérése, hőmérő leolvasása (levegő, folyadék)
- Hőmérőmodell használata A negatív szám megjelenítése különböző tevékenységek során
- Konkrét helyzetben a mennyiségek összehasonlítása, döntés a mennyiségek

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Saját idővonal készítése: születésem vagy iskoláskorom előtt, után történt események, például szüleim születése, házassága, testvéreim születése, óvodáskor, iskoláskor
- Világtérképről tengerszinthez mért magasságok és mélységek leolvasása
- Fagypon alatti hőmérsékletek mérése, például télen, hűtőszekrényben, fagyalt, jégkocka segítségével
- „Időjárás-jelentős” játék: a bemondó ismerteti a hőmérséklet változásait szóban vagy diagram alapján; a nézők saját hőmérőmodelljükön jelenítik meg a

növekedéséről, megmaradásáról	csökkenéséről,	pillanatnyi hőmérsékletet
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: pozitív, negatív		
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Környezetismeret: hőmérséklet és mérése, Celsius-skála (fagypon alatti, fagypon feletti hőmérséklet).		
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - elnevezések, megállapodások, jelölések értése, kezelése.		

TÉMAKÖR: Alkotás térben és síkon Óraszám: 6 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – szabadon épít, kirak formát, mintát adott testekből, síklapokból; – minta alapján létrehoz térbeli, síkbeli alkotásokat; – sormintát, síkmintát felismer, folytat; – alkotásában követi az adott feltételeket; – testeket épít élékből, lapokból; elkészíti a testek élvázát, hálóját; testeket épít képek, alaprajzok alapján; elkészíti egyszerű testek alaprajzát; – síkidomokat hoz létre különféle eszközök segítségével; – alaklemez, vonalzót, körzőt használ alkotáskor; – megtalálja az összes, több feltételnek megfelelő építményt, síkbeli kirakást; – szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon; – megfogalmazza az alkotásai közti különbözőséget. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> – Építések térbeli építőelemekből, testekből, lapokból, testhálókból, élvázépítőkből szabadon, másolással, megadott feltétel szerint – Különböző téglatestek alkotása adott feltételek szerint – Építések és alkotások, alaprajzok, nézetek, hálók alapján egyszerűbb esetekben – Egyszerű testek alaprajzának, nézeteinek, hálójának azonosítása és annak ellenőrzése megalkotással – Síkbeli alkotások szabadon, másolással, megadott feltétel szerint: kirakások mozaiklapokkal, nyírás, tépés, hajtogatás, rajzolás (szabad kézzel, vonalzóval, alaklemezzel, körzővel) – Alaklemez, vonalzó és körző helyes használatának gyakorlása játékos feladatok során – Sokszögek előállítása nyírással, hajtogatással, pálcikákkal, gumikarika kifesztésével, vonalzós rajzolással adott feltételek szerint 	<ul style="list-style-type: none"> – Építés színes rudakból, legóból, építőkockákból, dobozokból nézetek, alaprajzok alapján – „Szobasarak” cipősdobozból, behelyezett játék megvilágítása 3 irányból; az árnyékok vizsgálata – „Szobasarak” négyzethálós falaira rajzolt árnyékok alapján építés színes rudakból – Feltételek, minták alapján kirakások mozaiklapokból, logikai készlet elemeiből – Rövid ideig látott képről másolat készítése a vizuális memória fejlesztésére – Adott síkidomokból téglatest építése – 3 különböző méretben adott szívószálakból testek fűzése úgy, hogy egy testhez 6 db szívószál használható; az összes különböző test megalkotása – A tanulók körben ülnek; mindenki egy nézőpontból látja a középre helyezett építményt; a szóban kérhető és adható információk alapján mindenki megépíti az építményt, vagy alaprajzot készít hozzá – Geometriai fejtörők, például tangram,

<ul style="list-style-type: none"> – Sorminták, terülminták kirakása, folytatása, tervezése síkban, térben, a szimmetriák megfigyelése – Szimmetrikus alakzatok létrehozása térben és síkban (például: építéssel, kirakással, nyírással, hajtogatással, festéssel), és a szimmetria meglétének ellenőrzése választott módszerrel (például: tükör, hajtogatás) – Adott feltételeknek megfelelő minél több alakzat, minta előállítása, az összes lehetséges alkotás keresése, az alakzatok megkülönböztetése, jellemző tulajdonságok kiemelése 	<p>gyufarejtvények</p> <ul style="list-style-type: none"> – „Lakótelepi panoráma” rejtvény megfejtése színes rudak segítségével
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Technika, életvitel és gyakorlat: hajtogatás. Vizuális kultúra: mozaikkép alkotása előre elkészített háromszögek, négyszögek felhasználásával.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - tudjon előállítani alakzatokat síkban.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Alakzatok geometriai tulajdonságai Óraszám: 6 óra</p>
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megkülönböztet, azonosít egyedi, konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket; – személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet; – két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat; – megkülönbözteti és szétválogatja szabadon választott vagy meghatározott geometriai tulajdonságok szerint a gyűjtött, megalkotott testeket, síkidomokat; – megfigyeli az alakzatok közös tulajdonságát, megfelelő címkéket talál megadott és halmazokba rendezett alakzatokhoz; – megtalálja a közös tulajdonsággal nem rendelkező alakzatokat; – megnevezi a tevékenységei során előállított, válogatásai során előkerülő alakzatokon megfigyelt tulajdonságokat; – megnevezi a sík és görbült felületeket, az egyenes és görbe vonalakat, szakaszokat tapasztalati ismeretei alapján; – megnevezi a háromszögeket, négyszögeket, köröket; – megkülönböztet tükrösen szimmetrikus és tükrösen nem szimmetrikus síkbeli alakzatokat; – megszámlálja az egyszerű szögletes test lapjait; – megnevezi a téglatest lapjainak alakját, felismeri a téglatesten az egybevágó lapokat, megkülönbözteti a téglatesten az éleket, csúcsokat; – tudja a téglalap oldalainak és csúcsainak számát, összehajtással megmutatja a téglalap szögeinek egyenlőségét; – megmutatja a téglalap azonos hosszúságú oldalait és elhelyezkedésüket, megmutatja és megszámlálja a téglalap átlóit és szimmetriatengelyeit;

- megfigyeli a kocka, mint speciális téglatest és a négyzet, mint speciális téglalap tulajdonságait;
- megnevezi megfigyelt tulajdonságai alapján a téglatestet, kockát, téglalapot, négyzetet;
- megfigyelt tulajdonságaival jellemzi a létrehozott síkbeli és térbeli alkotást, mintázatot.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Válogatások előállított és gyűjtött testek között szabadon
- Halmazokba rendezett testek, síkbeli alakzatok közös tulajdonságainak megfigyelése, halmazok címkézése
- Testek, síkbeli alakzatok halmazokba rendezése közös tulajdonság alapján
- Halmazba nem tartozó alakzatok keresése
- Testek jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: sík vagy görbe felületek, „lyukas”, „tükrös”, „van-e bemélyedése”
- Sokszöglapokkal határolt egyszerű testek lapjainak, éleinek, csúcsainak megfigyelése
- Síkbeli alakzatok jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: egyenes vagy görbe határvonalak, szakaszok, „lyukasság”, „tükrösség”, „van-e bemélyedése”
- A létrehozott síkbeli és térbeli alkotások, mintázatok jellemzése megfigyelt tulajdonságaikkal
- Egyszerű szögletes testek lapjainak, éleinek, csúcsainak megszámlálása
- Környezetükből gyűjtött testek közül a téglatestek kiválogatása
- Téglatest tulajdonságainak megfigyelése tevékenységek során: lapok alakja, egy csúcsból induló élek száma, élek hossza, az élek, lapok egymáshoz való viszonya, test tükröszimmetriája
- Téglatest egybevágó lapjainak felismerése
- Kocka kiemelése a téglatestek közül élek, lapok alapján
- Sokszögek oldalainak és csúcsainak megszámlálása, oldalak összemérése hajtogatással, szögek összemérése egymásra illesztéssel
- Téglalap tulajdonságainak megfigyelése: szögek, oldalak, szimmetria
- Téglalap szögei egyenlőségének megmutatása egymásra hajtással
- Téglalap egyenlő hosszúságú oldalainak keresése hajtogatással
- Négyzet kiemelése a téglalapok közül oldalai és szimmetriái alapján

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Barkochbázás a teremben lévő tárgyak geometriai tulajdonságai alapján
- Egyszerű szögletes testek építése pálcikákból és gyurmagolyókból
- Egyszerű szögletes testek élvázának építése szívószálakból
- Dobozok szétvágása a test lapjainak és hálójának vizsgálatához
- Dobozok lapjainak leragasztása különböző színű papírokkal
- „Élőkép” alkotása csoportban, például kocka, téglatest, gúla megjelenítése
- „Keveredj! Állj meg! Csoportosulj!” játék, sokszögek megjelenítése
- Sokszögek építése szívószálakból
- Sokszögek kifeszítése befőttes gumival szöges táblán; a kifeszített alakzatok vizsgálata
- „Saját testen jeleníts meg derékszöget!”, például ujjak, kar, láb, mérlegállás
- Derékszög hajtogatása szabálytalan alakú papírból
- Gyurmából vagy agyagból készült téglatest szeletelése úgy, hogy téglatesteket kapjunk; úgy, hogy ne kapjunk téglatesteket; úgy, hogy kockát is kapjunk; kocka szeletelése úgy, hogy téglatesteket kapjunk
- Párhuzamos szélű papírsíkból négyszögek nyírása; a keletkező négyszögek csoportosítása; annak megfigyelése, hogy hogyan kell nyírni ahhoz, hogy téglalapot kapjunk; téglalapról négyzet nyírása, négyzetből téglalap nyírása

– Testek, síkbeli alakzatok jellemzése megfigyelt tulajdonságok alapján	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: lap, él, téglatest, kocka,	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: szóbeli utasítások megértése, követése.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - ismerjen fel egyszerű geometriai alakzatokat, nevezze meg néhány tulajdonságukat.	

TÉMAKÖR: Transzformációk Óraszám: 4 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – tapasztalattal rendelkezik mozgással, kirakással a tükörkép előállításáról; – szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon; – megépíti, kirakja, megrajzolja hálón, jelölés nélküli lapon sablonnal, másolópapír segítségével alakzat tükörképét, eltolt képét; – ellenőrzi a tükrözés, eltolás helyességét tükör vagy másolópapír segítségével; – követi a sormintában vagy a síkmintában lévő szimmetriát; – térben, síkban az eredetihez hasonló testeket, síkidomokat alkot nagyított vagy kicsinyített elemekből; az eredetihez hasonló síkidomokat rajzol hálón. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> – Szimmetriák, tükörképek megfigyelése a természetes és az épített környezetben, térben és síkban – Tárgyak, építmények, képek tükörképének megfigyelése térben, síkban tükör segítségével – Tükörkép megépítése térben; tükrös és nem tükrös formák létrehozása, a kapott alakzat ellenőrzése tükör segítségével – Síkbeli alakzatok tükrötengelyeinek keresése tükörrel, hajtogatással – Tükörkép alkotása különböző eszközökkel síkban; tükrös és nem tükrös alakzatok létrehozása; ellenőrzés tükörrel, másolópapírral – Építmények eltolása, az eltolt kép összehasonlítása a tükörképpel – Formák eltolása a síkban; az eltolt alakzat összehasonlítása a tükrözéssel keletkező alakzattal; ellenőrzés másolópapírral – Testek és síkbeli alakzatok megkülönböztetése, azonosítása alak és méret szerint: a hasonlóság és az egybevágóság fogalmának előkészítése – Térben, síkban az eredetihez hasonló testek, síkidomok alkotása nagyított vagy 	<ul style="list-style-type: none"> – Titkosírás tükörírással, a titkos üzenet megfejtése – Utcák építése színes rudakból: az utca két oldalán lévő házak egymás tükörképei – Minta rajzolása, majd átmásolása zsírpapírra; a zsírpapír átfordítása, eltolása, elforgatása; összehasonlítás az eredeti mintával – Összehajtott, majd szétnyitott lap bal oldalára az egyik játékos tollal pöttyöket rajzol, a másik játékos a másik oldalra grafittal a tükörképét próbálja berajzolni, összehajtják a papírt, a hátulján a grafítöpöttyöket erősen megrajzolják tollal, így szétnyitás után a baloldalon látszik, hogy mennyi a tévedés – Tengelyesen szimmetrikus alakzat kiegészítése – Pálcikákból kirakott alakzat kétszeresére nagyítása – Pontrácsra, négyzetrácsra rajzolt ábra kétszeresére nagyítása, felére kicsinyítése

kicsinyített elemekkel, hálón való rajzolással

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

eltolt kép, mozgatás, elforgatott kép

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Technika és életvitel: anyagok és alakításuk

Vizuális kultúra: tükrös alakzatok létrehozása, megfigyelése művészeti alkotásokban.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismerje fel a szimmetriát a valóságban: tárgyakon, természetben, művészeti alkotásokon.

TÉMAKÖR: Tájékozódás térben és síkon

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- helyesen használja az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon;
- tájékozódik lakóhelyén, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalál adott helyre, adott utca és házszám alapján megtalál házat;
- térképen, négyzethálón megtalál pontot két adat segítségével.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Irányokat, távolságokat jelölő szavak használata térben és síkban
- Irány és állás megfigyelése, követése síkbeli alakzatok és mozgatások során
- Tér tájékozódást segítő játékok, tevékenységek
- Útvonalak bejárása oda-vissza, térbeli viszonyokat kifejező szavak segítségével
- Útvonal bejárásának irányítása térbeli viszonyokat kifejező szavak segítségével
- Térbeli és síkbeli elhelyezkedést kifejező szavak használata tevékenységekben és játékos szituációkban
- Tájékozódás lakóhelyén, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalálás adott helyre; adott utca és házszám alapján ház megtalálása
- Egyszerű térképek készítése
- Tájékozódás négyzethálón, térképen

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Robot célhoz irányítása szerepjátékkal: bekötött szemű gyerek irányítása adott célhoz, a célban a kendő levétele után azonos úton visszatalálás a kiindulópontra
- Útvonal bejárása síkbeli labirintusokban padlórobot irányításával
- „Vonalvezetős” játék irányok és távolságok megadásával, melynek során különböző formák rajzolódnak ki a négyzethálón, például 2 lépés fel, 3 lépés balra...
- Kacsaringós utak bejárása, majd lerajzolása négyzethálón; például: 2 lépés, jobbra fordulás, 1 lépés, jobbra fordulás, 3 lépés, jobbra fordulás, folytatva az utat, ismétlés előlről sokszor
- Négyzethálóra rajzolt minta alapján a vonalvezetés diktálása társnak
- Kincskeresés térkép alapján
- Térkép készítése tanteremről, iskolaudvarról, útvonalokról

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

négyzetháló, térkép

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: tájékozódás, világtájak, térkép

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- használja az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon;

TÉMAKÖR: Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz memóriajátékokban különféle tulajdonságok szerinti párok keresésében;
- megfogalmazza a személyek, tárgyak, dolgok, időpontok, számok, testek, síklapok közötti egyszerű viszonyokat, kapcsolatokat;
- érti a problémákban szereplő adatok viszonyát;
- megfogalmazza a felismert összefüggéseket;
- összefüggéseket keres sorozatok elemei között;
- megadott szabály szerint sorozatot alkot; megértett probléma értelmezéséhez, megoldásához sorozatot, táblázatot állít elő modellként;
- tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott periodikus sorozatokat folytat;
- felsorolja az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat egymás után, tetszőleges kezdőponttól is;
- ismert műveletekkel alkotott sorozat, táblázat szabályát felismeri; ismert szabály szerint megkezdett sorozatot, táblázatot helyesen, önállóan folytat;
- tárgyakkal, számokkal kapcsolatos gépjátékhoz szabályt alkot; felismeri az egyszerű gép megfordításával nyert gép szabályát;
- felismer kapcsolatot elempárok, elemhármások tagjai között;
- szabályjátékok során létrehoz a felismert kapcsolat alapján további elempárokat, elemhármásokat;
- a sorozatban, táblázatban, gépjátékokban felismert összefüggést megfogalmazza saját szavaival, nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Személyek, tárgyak, dolgok, számok, testek, síklapok között megjelenő kapcsolatok megfigyelése, felfedezése, megnevezése
- Számpárok, számhármások közötti kapcsolatok felfedezése, jellemzése
- Tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott periodikus sorozatok folytatása
- Az évszakok, hónapok, napok elsorolása egymás után tetszőleges kezdőpontból
- Ismert műveletekkel alkotott sorozat szabályának felismerése
- Megkezdett sorozat folytatása a felismert szabály szerint mindkét irányba
- Sorozat szabályának megfogalmazása, egyszerűbb esetben jelekkel is (például: nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal)
- Gépjátékok különféle elemekkel (például: tárgyak, számok, alakzatok)
- Gépjátékhoz szabály alkotása; az egyszerű gép szabályának megfordításával nyert gép szabályának felismerése
- Szabályjátékok során a felismert kapcsolat alapján további elempárok, elemhármások létrehozása
- Táblázatokban, gépjátékokban a felismert összefüggések megfogalmazása, egyszerűbb esetekben jelekkel is (például: nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal)

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Sorminták keresése környezetünkben, például épületeken, népviseleten
- Periodikusan ismétlődő tevékenységek, például ki mosogat 5 nap múlva
- Kakukktojás játékok
- „Milyen nap lesz?” fejtörők: például egy hét múlva; holnapután, ha tegnapelőtt hétfő volt
- Sorozatok alkotása szöges táblán kifeszített alakzatokkal, a sorozat szabályának megfigyelése, például egyre nagyobb négyzeteknél a növekedés szabályának megfigyelése
- Kapcsolatok megfigyelése oda-vissza, például szülő-gyerek, testvér, osztálytárs; alacsonyabb, magasabb, egyforma magas; idősebb, fiatalabb, ugyanannyi idős
- A gyerekek kezében tartott számok, alakzatok közötti kapcsolatok megfigyelése rámutatással, például mindenki mutasson arra, akinek ugyanannyi tízese van; akinek nagyobb a kerülete; a mutatás lejegyzése nyilakkal; a lejegyzett ábra megfigyelése
- „Gépes játékok” egyváltozós, kétváltozós, fordított gépekkel, számokkal, formákkal, szavakkal

– Megértett probléma értelmezéséhez, megoldásához sorozat, táblázat, esetleg nyíldiagram alkotása modellként	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: táblázat, nyitott mondat	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Vizuális kultúra: periodicitás felismerése sordíszekben, népi motívumokban. Környezetismeret: évszakok, hónapok, napok, napszakok Magyar nyelv és irodalom: nyelvi kommunikáció fejlesztése az összefüggések megfogalmazásával.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - ismerjen fel sorozatokat, folytassa néhány elemmel	

TÉMAKÖR: Adatok megfigyelése Óraszám: 3 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: <ul style="list-style-type: none"> – adatokat gyűjt a környezetében; – adatokat rögzít későbbi elemzés céljából; – gyűjtött adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol; – adatokat gyűjt ki táblázatból, adatokat olvas le diagramról; – jellemzi az összességeket. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> – Minőségi és mennyiségi tulajdonsággal kapcsolatos adatok megfigyelése, gyűjtése, rögzítése tanítói segítséggel – Adatgyűjtés vásárlással kapcsolatban (például: árak megfigyelése boltokban, nyugtán) – Mért adatok lejegyzése – Közös tevékenységek során szerzett adatok alapján egyszerű diagram készítése térben és síkban – Egyszerű diagramról adatok, összefüggések leolvasása – Az összes adat együttes jellemzőinek megfigyelése, például egyenlő adatok, legkisebb, legnagyobb kiválasztása 	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none"> – Mérések testnevelésórán, például időeredmények, kislabdadobás hossza, távolugrás hossza; eredmények rögzítése; ábrázolása közösen – Piacon több árusnál ugyanazon termék árának összehasonlítása, csoportonként más-más termék árának megfigyelése, lejegyzése – Csoportonként a csoport tagjaira jellemző egyszerű diagramok készítése
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: adat, diagram	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Környezetismeret: adatok gyűjtése az állatvilágból (állati rekordok). Testnevelés és sport: sporteredmények, mint adatok.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - gyűjtsön adatokat a környezetében.	

TÉMAKÖR: Valószínűségi gondolkodás

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz olyan játékokban, kísérletekben, melyekben a véletlen szerepet játszik;
- tapasztalatai alapján különbséget tesz a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” események között;
- megítéli a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” eseményekkel kapcsolatos állítások igazságát;
- tapasztalatai alapján tippet fogalmaz meg arról, hogy két esemény közül melyik esemény valószínűbb olyan, véletlentől függő szituációk során, melyekben a két esemény valószínűsége között jól belátható a különbség;
- tetszőleges vagy megadott módszerrel összeszámolja az egyes kimenetek előfordulásait olyan egyszerű játékokban, kísérletekben, amelyekben a véletlen szerepet játszik;
- a valószínűségi játékokban, kísérletekben megfogalmazott előzetes sejtését, tippjét összeveti a megfigyelt előfordulásokkal.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Részvétel valószínűségi játékokban; intuitív esélylatolgatás, tipp megfogalmazása
- Események megfigyelése valószínűségi kísérletekben
- Valószínűségi játékok során stratégiák alakítása, kipróbálása, értékelése
- „Biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” események megkülönböztetése
- Véletlen események gyakoriságának összeszámolása, ábrázolása különféle módszerekkel: strigulázással, diagrammal, táblázatba rögzítéssel
- Véletlen események előfordulásainak vizsgálata, a kimenetek számának összehasonlítása az előzetes tippkel, magyarázatok keresése
- A „biztos” és „lehetetlen” cáfolata ellenpélda mutatásával

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Játék eseménykártyákkal a „biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” események megkülönböztetésére, események gyakoriságának megfigyelésére csoportmunkában. Valószínűségi kísérlethez tartozó eseményeket írunk kártyákra; kiosztjuk; elvégezzük a kísérletet, mindenki rátesz egy zsetont arra a kártyájára, amelyekre írt. Esemény bekövetkezett; a kísérletek végén elemzés. „Melyik a jó kártya, melyik rossz, melyiket választanád?”
- Játék eseménykártyákkal gyakoriság becslésére: mindenki előtt ott van minden eseménykártya, amelyekre a játék elején a játékosok tetszés szerint kiraknak 10-10 zsetont; sorban végezzük a kísérleteket; amelyik kártyán lévő esemény bekövetkezett, arról a kártyáról levehet a játékos egy zsetont; az győz, akinek, a kártyáiról leghamarabb elfogynak a zsetonok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Nincs új fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: esemény megfogalmazása, értékelése

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- kísérletek, játékok alapján a lehetséges esetek keresésére.
- biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos események eldöntésére egyszerűbb esetekben.

4. ÉVFOLYAM

A MATEMATIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON:

- A hallott és olvasott matematikai tartalmú szövegek önálló értelmezése
- Matematikai tartalmú szövegek alkotása szóban és írásban
- Vélemények megfogalmazása, ütköztetése,
- Képi információk feldolgozása, általánosítás
- Kreatív, problémamegoldó logikai gondolkodás továbbfejlesztése
- A megfigyelés kifejezése tevékenységgel, szóban majd írásban, először konkrétan, majd általánosan
- Alapműveletek rutinszerű végzése 100-as számkörben
- Valóság tartalomra épülő számfogalom bővítése 10 000-es számkörben
- Számolási készségek, számolási eljárások alkalmazása
- A tanult műveletek fogalmának elmélyítése 10 000-es számkörben
- Tevékenységek a törtszámok és a negatív számok fogalmának elmélyítésére
- Írásbeli szorzás kétjegyű szorzóval
- Írásbeli osztás egyjegyű osztóval
- Összefüggések felismerése, alkalmazása-szabályjátékok, sorozatok, nyitott mondatok
- Szöveges feladatok megoldása
- Geometriai fogalmak, tulajdonságok bővítése, alkotások jellemzése, biztos tapasztalat
- Térbeli és síkbeli tájékozottság továbbfejlesztése
- Kerület mérése, számítása
- Területmérés parkettázással
- Gyakorlottság kialakítása mérésekben
- Mennyiségfogalmak kialakítása 10 000-es számkörben
- Gyakorlottság fejlesztése konkrét mérésekben
- Kombinatorikai és valószínűségi játékok
- Adatok gyűjtése, rendezése táblázatban, jelölés grafikonon
- A matematikai szaknyelv tudatos alapozása, és életkornak megfelelő használata
- Önismeretet, önértékelést alakító szempontok fejlesztése

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	3
Rendszerezés, rendszerképzés	5
Állítások	4
Problémamegoldás	5
Szöveges feladatok megoldása / a fenntarthatóság jegyében	8+2
Szám és valóság kapcsolata	4
Számlálás, becslés	5
Számok rendezése	3
Számok tulajdonságai	8
Számok helyi értékű alakja	6
Mérőeszköz használata, mérési módszerek	10
Alapműveletek értelmezése	3
Alapműveletek tulajdonságai	4
Szóbeli számolási eljárások	6

Fejben számolás	8
Írásbeli összeadás és kivonás	4+1
Írásbeli szorzás és osztás	8+4
Tötrészek	5
Negatív számok / a fenntarthatóság jegyében	3+1
Alkotás térben és síkon	6
Alakzatok geometriai tulajdonságai	6
Transzformációk	4
Tájékozódás térben és síkon	3
Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	9
Adatok megfigyelése	3
Valószínűségi gondolkodás	3
ÖSSZESEN	144

TÉMAKÖR: Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megkülönböztet, azonosít egyedi, konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket;
- játékos feladatokban személyeket, tárgyakat, számokat, formákat néhány meghatározó tulajdonsággal jellemez;
- tudatosan emlékezetébe vési az észlelt tárgyakat, személyeket, dolgokat, és ezek jellemző tulajdonságait, elrendezését, helyzetét;
- válogatásokat végez saját szempont szerint személyek, tárgyak, dolgok, számok között;
- felismeri a mások válogatásában együvé kerülő dolgok közös és a különválogatottak eltérő tulajdonságát;
- folytatja a megkezdett válogatást felismert szempont szerint;
- személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet;
- azonosítja a közös tulajdonsággal rendelkező dolgok halmazába nem való elemeket;
- megnevezi egy adott tulajdonság szerint ki nem válogatott elemek közös tulajdonságát a tulajdonság tagadásával;
- barkochbázis valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket;
- halmazábrán is elhelyez elemeket adott címkék szerint;
- adott, címkéssel ellátott halmazábrán elhelyezett elemekről eldönti, hogy a megfelelő helyre kerültek-e; a hibás elhelyezést javítja;
- talál megfelelő címkéket halmazokba rendezett elemekhez;
- megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük...”, „egyik sem...” és a velük rokon jelentésű szavakat;
- két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg;
- két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat;
- megfogalmazza a halmazra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;
- megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

Barkochbázis konkrét tárgyak kirakása nélkül

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

– Barkochba játék különféle logikai

Barkochba játékokban minél kevesebb kérdésre törekvés

Személyek, tárgyak, képek, alakzatok, jelek, számok válogatása választott vagy adott szempont, tulajdonság szerint

Elkezdett válogatások esetén az elemek közös tulajdonságának felismerése, a válogatás szempontjának megfogalmazása; címkézés, a felismert szempont alapján a válogatás folytatása

A halmazba nem való elemek esetén az elemek tulajdonságainak tagadása, a logikai „nem” használata

Halmazok képzése tagadó formában megfogalmazott tulajdonság szerint, például *nem kör*

Válogatások kétszer kétfelé (két szempont szerint) tárgyi tevékenységgel; az egy helyre kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságainak keresése, értése: a logikai „nem” és a logikai „és”

Két halmaz közös részének jellemzése logikai „és”-sel

Elemek elhelyezése halmazábrában, a halmazára egyes részeinek jellemzése, például piros, de nem háromszög; se nem piros, se nem háromszög

A kétszer kétfelé (két szempont szerint) válogatás ábrázolása Venn-diagramon

Konkrét halmazok közös részéből elemek felsorolása

Két szempont egyidejű figyelembevétel, például: háromjegyű és számjegyeinek összege 8; tükrös és négy szöge van

A logikai „és” helyes használata két halmaz közös részének jellemzésére

- készleteken többféle szabály szerint, például egyszerű barkochba, fordított barkochba, barkochba két elem egyszerre történő kitalálására, kapcsolati barkochba; ezek mindegyikének kipróbálása hazudósan is
- Játék tanulók által csoportban készített 3, 4 ábrás kártyakészlettel, tananyaghoz igazított tartalommal
 - Játék tanulók által csoportban készített logikai kártyacsomaggal
 - „Ország, város” játék számokkal: egy-egy oszlopnak egy-egy számtulajdonság felel meg; sorsolt számjegyekből az oszlopoknak megfelelő tulajdonságú számok előállítására
 - „Kapuőr” útválasztó játék két kapuőrrel
 - „Ki jut a várba?” játék
 - Játék logikai lapokkal
 - Tanulók, tárgyak válogatása két tulajdonság szerint két külön hulahoppkarikába, mindkét tulajdonsággal rendelkező elemek helyének keresése, tanulói ötlet alapján a hulahoppkarikák összehúzója (metszetképzés)
 - Tárgyak, képek, alakzatok, számok válogatása két tulajdonság szerint papírlapra és madzagkarikába, mindkét tulajdonsággal rendelkező elemek helyének keresése, a papírlappal és a madzagkarikával metszetképzés

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

logikai „nem”, logikai „és”

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: élőlények csoportosítása megadott szempontok szerint.

Ének-zene: dallammotívumok sorba rendezése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tudjon elhelyezni elemeket egyszerű tulajdonságú halmazokba;
- ismerje az alaphalmaz, részhalmaz fogalmát;

TÉMAKÖR: Rendszerezés, rendszerképzés

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket;
- két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg;

- felsorol elemeket konkrét halmazok közös részéből;
- megfogalmazza a halmazábra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;
- keresi az okát annak, ha a halmazábra valamelyik részébe nem kerülhet egyetlen elem sem;
- adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is;
- sorba rendezett elemek közé elhelyez további elemeket a felismert szempont szerint;
- két, három szempont szerint elrendez adott elemeket többféleképpen is; segédeszközként használja a táblázatos elrendezést és a fadiagramot;
- megkeresi egyszerű esetekben a két, három feltételnek megfelelő összes elemet, alkotást;
- megfogalmazza a rendezés felismert szempontjait;
- megkeresi két, három szempont szerint teljes rendszert alkotó, legfeljebb 48 elemű készlet hiányzó elemeit, felismeri az elemek által meghatározott rendszert

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Elemek sorozatba rendezése az egyező és eltérő tulajdonságok száma alapján (például: a szomszédos elemek pontosan egy tulajdonságban különbözzenek)
- A válogatás, osztályozás, rendszerezés alkalmazása más tantárgyak tanulásakor
- Alkalmilag összeállított készletek és különféle teljes logikai készletek elemeinek egy vagy több szempont szerinti válogatása, rendszerezése tevékenységgel, mozgással
- Adott halmaz elemeinek rendszerezése megadott szempont szerint, különböző módszerekkel, például: táblázat, fadiagram, ágrajz
- Teljes rendszert alkotó legfeljebb 48 elemnél a hiány felismerése a rendszerezés elvégzése után
- Az összes, a feltételeknek megfelelő alkotás felsorolása egyszerű esetekben: 2-3 feltétel esetén, kis elemszámú problémánál

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Logikai lapokból „kígyó” vagy „háló” készítése, a szomszédos elemek között 1-2-3-4 eltérő tulajdonsággal
- „Királyos játék” logikai lapokkal
- Logikai készlet elemeinek körberakása egy különbséggel
- 3×3-as, 4×4-es táblázatba elemek rendezése feltételek alapján, például legyen közös tulajdonság soronként; lerakott elemek átrendezése; hiányzó elemek pótlása
- „Elvitte a szarka” játék, hiányzó elemek megtalálása
- Egyszerű logikai készlet készítése csoportmunkában
- Logikai készlet elemeiből feltételeknek megfelelő összes elem kiválasztása, ágrajz kiegészítése, alkotása
- Szendvicsek készítése – összes lehetőség kirakása
- Geometriai alkotások során az adott feltételeknek megfelelő alkotások gyűjtése, rendszerezési szempontok keresése tanítói segítséggel

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

logikai „nem” és a logikai „és”

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: élőlények, tárgyak csoportosítása megadott szempontok szerint.

Magyar nyelv és irodalom: szavak csoportosítása több szempont szerint

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is
- sorba rendezett elemek közé elhelyez további elemeket a felismert szempont szerint

TÉMAKÖR: Állítások

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis;
- megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük...”, „egyik sem...” és a velük rokon jelentésű szavakat;
- megfogalmazza a halmazra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;
- tudatosan emlékezetébe vés szavakat, számokat, utasítást, adott helyzetre vonatkozó megfogalmazást;
- hiányos állításokat igazzá tevő elemeket válogat megadott alaphalmazból;
- egy állításról ismeretei alapján eldönti, hogy igaz vagy hamis;
- ismeretei alapján megfogalmaz önállóan is egyszerű állításokat;
- példákat gyűjt konkrét tapasztalatai alapján matematikai állítások alátámasztására.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Adott konkrét helyzetről köznyelvi és matematikai tartalmú állítások megfogalmazása szabadon és irányított megfigyelések alapján
- Konkrét, megfigyeléssel ellenőrizhető állítások igazságának és hamisságának eldöntése
- Adott halmazra és egyes részeire vonatkozó állítások megfogalmazása
- Halmazra és a halmaz részhalmazaira vonatkozó állítások igazságának eldöntése
- Igaz és hamis állítások alátámasztására példák és ellenpéldák keresése, felsorolása
- Személyekre, tárgyakra, formákra, számokra vonatkozó hiányos állítások kiegészítése igazzá, nem igazzá; kis elemszámú alaphalmazon az összes igazzá tevő elem, elempár megkeresése
- Lezárt hiányos állítások igazságának megítélése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Telefonos” játék
- „Rontó” játék
- „Füllentős” játék csoportban: a csoportok mondanak 3 állítást, 1 hamisat, 2 igazat; a többieknek ki kell találni, melyik a hamis
- Papírcsíkon egy olyan állítás szerepel, amely két helyen is hiányos, a hiányt konkrét dobozok jelzik; a mondat kiegészítése azzal, hogy a dobozokba elemeket választunk, például: „A... rúd hosszabb, mint a ... rúd”, olyan rúdpárok keresése, amelyek igazzá teszik a mondatot, illetve amelyek hamissá
- „Mastermind” játék színekkel és számokkal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

tulajdonság, azonos, különböző, logikai „nem”
igaz-hamis

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: Állítások igazságtartalmának eldöntése, élőlényekről, élettelen tárgyokról, fogalmakról

Magyar nyelv és irodalom: Történetek szereplőiről, történelmi eseményekről, szavakról állítások megfogalmazása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tudjon megfogalmazni igaz, hamis állításokat, állítások igazságát eldönteni;

TÉMAKÖR: Problémamegoldás

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a tevékenysége során felmerülő problémahelyzetben megoldást keres;
- kérésre, illetve problémahelyzetben felidézi a kívánt, szükséges emlékképet;

- megfogalmazott problémát tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással értelmez;
- az értelmezett problémát megoldja;
- a problémamegoldás során a sorrendben végzett tevékenységeket szükség szerint visszafelé is elvégzi;
- megoldását értelmezi, ellenőrzi;
- kérdést tesz fel a megfogalmazott probléma kapcsán;
- tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetési szöveges feladatokat;
- egy- és többszemélyes logikai játékban döntéseit mérlegelve előre gondolkodik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Hétköznapi helyzetekben, tevékenységek során felmerülő problémahelyzet felismerése, arra megoldás keresése
- Hiányzó információk pótlása méréssel, számlálással, információgyűjtéssel
- Megfogalmazott probléma értelmezése tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással
- Tevékenységgel, megjelenítéssel értelmezett probléma megoldása
- A kapott megoldás visszahelyezése a szituációba, a megoldás értelmezése
- Ellenőrzés: a kapott megoldás megfelel-e a megadott feltételeknek
- Kérdésfeltevés a problémahelyzet kapcsán
- Többlépéses cselekvéssor, műveletsor elvégzése visszafelé is
- Visszafelé gondolkodással következtetési feladatok megoldása
- Egyszerű következtetési szöveges feladatok megoldása, például: tevékenységgel, ábrarajzolással, szakaszos ábrázolással
- Egyszerű gondolkodtató, logikai feladatok megoldásának keresése
- Egy- és többszemélyes logikai játékban egy-két lépéssel előre tervezés
- Többféle megoldási mód keresése, a különböző megoldási módok értékelése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A gyerekek hétköznapi életével kapcsolatos információk gyűjtése csoportokban, például menutrend, nyitvatartási idő, belépődíjak, árak, étteremben étlap, boltban árak
- Adatok felhasználása csoportmunkában, például plakát tervezéséhez; képzelt interjú lejátásához
- Kirándulás, kulturális program (múzeum-, színházlátogatás) tervezése: útiterv, költségek, időbeosztás, ismertető
- Problémák lejátása szerepjátékként, bábokkal, absztrakt eszközökkel (korong, pálcika, kupakok, színes rudak), például „fejek-lábak” feladat, „megevett gombócok” feladat
- Logikai rejtvények, történetek
- „Gondoltam egy számot”
- Nim játékok
- Egyszerűbb táblás logikai, stratégiai játékok; kártyajátékok
- Logikai rejtvények egyszerűbb feladványai, például: sudoku-variációk, Gokigen Naname (Labirintusépítés), Kakuro (Számkeresztrejtvény), Hashiwokakero (Hídépítés), Grafilogika

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: az írott szöveg megértése, adatok keresése, információk kiemelése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- megfogalmazott problémát tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással értelmez
- az értelmezett problémát megoldja

TÉMAKÖR: Szöveges feladatok megoldása

ÓRASZÁM: 8+2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- értelmezi, elképzei, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi szituációt;
- szöveges feladatokban megfogalmazott hétköznapi problémát megold matematikai ismeretei segítségével;
- tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetési, szöveges feladatokat;
- megkülönbözteti az ismert és a keresendő (ismeretlen) adatokat;
- megkülönbözteti a lényeges és a lényegtelen adatokat;
- az értelmezett szöveges feladathoz hozzákapcsol jól megismert matematikai modellt;
- a megválasztott modellen belül meghatározza a keresett adatokat;
- a modellben kapott megoldást értelmezi az eredeti problémára; arra vonatkoztatva ellenőrzi a megoldást;
- választ fogalmaz meg a felvetett kérdésre;
- önállóan értelmezi a hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveget;
- nyelvi szempontból megfelelő választ ad a feladatokban megjelenő kérdésekre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveg önálló értelmezése
- Hétköznapi felmerülő matematikai tartalmú problémákkal kapcsolatos szöveges feladatok értelmezése, megoldása (például: bajnokság, időbeosztás, vásárlás, sütés-főzés)
- Szöveges feladatok olvasása, értelmezése, eljátszása, megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal önállóan
- Adatok gyűjtése, lényeges adatok kiemelése
- Kérdés értelmezése, keresendő adatok azonosítása
- Adatok különböző típusainak megkülönböztetése, például: felesleges, hiányos
- Adatok és azok kapcsolatainak megjelenítése valamilyen szimbolikus rajz, matematikai modell segítségével, például művelet, táblázat, szakaszos ábra, nyíldiagram, halmazábra, sorozat
- Ismeretlen adatok meghatározása a modellen belül
- Egy-, kétlépéses alpműveletekkel leírható szöveges feladatok megoldása
- Fordított szövegezésű feladatok értelmezése, megoldása
- Megoldás értelmezése az eredeti problémára, ellenőrzés
- Nyelvileg és matematikailag helyes válasz megfogalmazása
- Szöveges feladatok alkotása hétköznapi szituációkra, adott matematikai modellhez, számfeladathoz

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetés, történetmesélés eseményképekről, ábrákról szabadon és egy-egy részletre fókuszálva is
- Hétköznapi helyzetekből matematikai tartalmú állítások megfogalmazása
- Szétvágott szöveg egyes darabjainak értelmezése külön-külön, a darabok összerakása és értelmezése
- „Mondd ugyanazt kicsit másképp, kicsit egyszerűbben”: szöveg átfogalmazása (egyre egyszerűbb alakra) láncban
- „Mi változott?” játék mondatokkal: változtatunk egy szót, toldalékot vagy a szavak sorrendjét; „Változott-e a szöveg értelme?”
- „Egynyelvű szótár” játék: szómagyarázat, esetleg a letakart (nem értett) szó jelentésének kitalálása a szöveggörnyezetből
- Szöveges feladatban leírt szituáció kirakása különböző eszközökkel, színes rudakkal
- Többféle modell közül a megfelelő kiválasztása adott szöveges feladathoz
- „Feladatküldés” szöveges feladatokkal: csoportonként adott helyzethez, képhez, modellhez szöveges feladat alkotása; a feladat továbbadása másik csoportnak, ami visszaküldi a megoldást; a feladatírók ellenőrzik

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Nincs új fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: az írott szöveg megértése, adatok keresése, információk kiemelése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realizálásának vizsgálata.

TÉMAKÖR: Szám és valóság kapcsolata

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- összehasonlítja véges halmazokat az elemek száma szerint;
- ismeri két halmaz elemeinek kölcsönösen egyértelmű megfeleltetését (párosítását) az elemszámok szerinti összehasonlításra;
- helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 10 000-es számkörben;
- helyesen érti és alkalmazza a feladatokban a „valamennyivel” több, kevesebb fogalmakat;
- érti és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel (hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő, terület, pénz) kapcsolatban 10 000-es számkörben;
- használja a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezéseket a természetes számok körében;
- helyesen használja a mennyiségi viszonyokat kifejező szavakat, nyelvtani szerkezeteket;
- megfelelő szókinccsel és jelekkel használ mennyiségi viszonyok kifejezésére szóban és írásban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Természetes szám darabszám, mérőszám és értékmérő tartalommal 10 000-es számkörben
- Számkörbővítések során valóságos tapasztalatszerzés a nagyobb számokról konkrét számlálással
- Tapasztalatszerzés nagy számok mérőszámként való megjelenéséről a valóságban (például: 4512 cm, 4512 mm, 4512 g, 4512 másodperc)
- Mennyiségek (hosszúság, tömeg, terület, űrtartalom, idő, pénz) összehasonlítása mérőszámaik alapján, kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációk felismerése, megnevezése 10 000-es számkörben
- A természetes számok körében a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezések helyes használata
- Mennyiségekre vonatkozó feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmak helyes használata 10 000-es számkörben
- A mennyiségi viszonyokat kifejező szavak, nyelvtani szerkezetek helyes használata
- A mennyiségi viszonyokat kifejező szimbólumok helyes használata szóban és írásban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Mérések különféle mértékegységekben, a mérés pontosságának korlátai, szükséges mértékegységek értő megválasztása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Nincs új fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: mennyiségi viszonyokat kifejező szavak, nyelvtani szerkezetek helyes használata

Technika, életvitel és gyakorlat:

elkészíthető munkadarabok megtervezése mérés és modellezés segítségével.

Környezetismeret; Technika, életvitel és gyakorlat:

háztartásban használatos gyakorlati mérések

(sütés-főzés hozzávalói).

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- értse és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel

TÉMAKÖR: Számlálás, becslés

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megszámlál és leszámllál; adott (alkalmilag választott vagy szabványos) egységgel meg- és kimér a 10 000-es számkörben; oda-vissza számlál kerek tízesekkel, százasokkal, ezresekkel;
- ismeri a következő becslési módszereket: közelítő számlálás, közelítő mérés, mérés az egység többszörösével; becslését finomítja újrabecsléssel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Számlálások egyesével, kerek tízesekkel, százasokkal, ezresekkel oda-vissza 10 000-es számkörben eszközökkel (például: hétköznapi tárgyak, abakusz, pénz) és eszközök nélkül
- Tapasztalatszerzés darabszámok, mennyiségek becslésével kapcsolatban 10 000-es számkörben
- Becslés szerepének, korlátainak tudatosítása
- Becslési módszerek ismerete, közelítő számítás, kerekítés, közelítés pontosítása, becslés finomítása, újrabecslés valóságos dolgokkal, mennyiségekkel gyakorlati helyzetekben (például vásárlás), számítások ellenőrzésekor
- Becslések értékelése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Nagy számok előfordulása mérőszámként: „Hány darab 5 forintos szükséges egymás mellé rakva, egymásra rakva például 1 méterhez, 10 méterhez; 1 kg-hoz, 10 kg-hoz” „1000 db, 10 000 db 5 forintos milyen hosszú egymás mellé rakva? Milyen magas egymásra rakva, milyen nehéz, miben lehetne tárolni, mennyi idő alatt lehetne leszámllálni ennyi darabot?”; „Mire elég 1000, 10 000 másodperc? Mire elég 1000, 10 000 perc?”

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Nincs új fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Technika és életvitel: Anyagok és alakításuk

Környezetismeret: Napirend, vásárlás

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- számlálások egyesével, kerek tízesekkel, százasokkal, oda-vissza 10 000-es számkörben.
- kerekítés, becslés eszközként alkalmazása.

TÉMAKÖR: Számok rendezése

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket;
- megadja és azonosítja számok sokféle műveletes alakját;
- megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű számegyenesen, számtáblázatokban, a számegyenesnek ugyanahhoz a pontjához rendeli a számokat különféle alakjukban a 10 000-es számkörben;
- megnevezi a 10 000-es számkör számainak egyes, tízes, százás, ezres szomszédjait, tízesekre, százásokra, ezresekre kerekített értékét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Számok nagyság szerinti összehasonlítása művelettel megadott alakokban is (például: $2000/2$, $500 \cdot 2$, $1250 - 250$): melyik nagyobb, mennyivel nagyobb, (körülbélül) hányszor akkora, hányada
- Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a $<$, $>$, $=$ jelekkel
- Számegyenes rajzolása a számok helyének jelölésével 10 000-es számkörben
- Számegyenes irányának, egységének megadása két szám kijelölésével
- Leolvasások a számegyenesről; számok, műveletes alakban megadott számok (például: $300 - 160$, $40 \cdot 20$) helyének megkeresése a számegyenesen 10 000-es számkörben
- Számok, mennyiségek nagyság szerinti sorba rendezése, helyük megtalálása a számegyenesen
- Számok helyének azonosítása különböző tartományú és léptékű számtáblákon, például: 300-tól 400-ig egyesével; 1200-tól 2850-ig tízesével
- Számok egyes, tízes, százás, ezres szomszédainak ismerete 10 000-es számkörben
- Számok tízesekre, százásokra, ezresekre kerekítése 10 000-es számkörben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Kukás” játék három vagy négy dobókocka segítségével alkotott számokkal
- Különböző módon megadott számok (például építőjáték-elemekkel, abakusszal, pénzzel) rendezése növekvő vagy csökkenő sorba
- „Mi változott?” játék madzagra csipeszelt számokkal
- Számok pontos helyének megtalálása egyre kisebb léptékű számegyenesek segítségével
- Számegyenes léptékének meghatározása olyan számegyenesen, ahol ismert két szám, valamint a közöttük lévő egységek száma

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

százás számszomszéd, ezres számszomszéd, kerekítés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: számok olvasása, helyesírása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- számok, mennyiségek nagyság szerinti sorba rendezése, helyük megtalálása a számegyenesen
- számok egyes, tízes, százás szomszédainak ismerete 10 000-es számkörben

TÉMAKÖR: Számok tulajdonságai

Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- számokat jellemez tartalmi és formai tulajdonságokkal;
- számot jellemez más számokhoz való viszonyával;
- ismeri a római számjelek közül az I, V, X jeleket, hétköznapi helyzetekben felismeri az ezekkel képzett számokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Számok kifejezése művelettel megadott alakokkal
- Párosság és páratlanság fogalmának értelmezése párosítással és két egyenlő részre osztással a 10 000-es számkörben
- Hármassával, négyesével, ötösével... és 3, 4, 5... egyenlő darabszámú csoportból kirakható számok megfigyelése és gyűjtése különféle eszközökkel végzett csoportosítások, építések, megfigyelések során
- Háromszögszámok, négyzetszámok gyűjtése különféle eszközökkel végzett alkotások során
- Számok jellemzése más számokhoz való viszonyukkal, például: adott számnál nagyobb, kisebb valamennyivel, adott számnak a többszöröse
- Számok formai tulajdonságainak megfigyelése: számjegyek száma, számjegyek egymáshoz való viszonya, számjegyeinek összege
- Számok tartalmi, formai jellemzése, egymáshoz való viszonyuk kifejezése kitalálós játékokban
- A római számjelek közül az I, V, X, L jelek, valamint az ezekből képezhető számok írása, olvasása a hétköznapi helyzetekben, például: óra, keltezés, kerületek jelölése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Ország, város” játék számtulajdonságokkal
- Számtulajdonságokra épülő bűvésztükkök megismerése, megértése
- Háromszögszámok, négyzetszámok kirakása például színes rudakkal, korongokkal, négyzethálón történő bekerítéssel, szöges táblán
- „Hoci, nesze” játék
- Felcsavart számegyenes: papírcsík felcsavarása szabályos három-, négyszög alapú hasáb alakú dobozra, majd a hajtások közé a számok felírása egyesével növekedve; annak megfigyelése, hogy mely számok kerültek azonos lapra; képzeletben további számok vizsgálata a felismert szabályosság szerint
- Római számokhoz kapcsolódó gyufarejtvények megoldása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

három- és négyjegyű számok, római számok

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: a lakóhely története; a római számok megfigyelése régi épületeken, eligazodás a hónapok között

Magyar nyelv és irodalom: könyvekben a fejezetszám kiolvasása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- számokat jellemezzon tartalmi és formai tulajdonságokkal.
- ismerje a római számjelek közül az I, V, X, L jeleket.

TÉMAKÖR: Számok helyi értékes alakja

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- összekapcsolja a tízes számrendszerben a számok épülését a különféle számrendszerekben végzett tevékenységeivel;
- érti a számok ezresekből, százasokból, tízesekből és egyesekből való épülését, ezresek, százasok, tízesek és egyesek összegére való bontását;
- érti a számok számjegyeinek helyi, alak, valódi értékét;
- helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 10 000-ig

<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Csoportosítások, beváltások tízes számrendszerben különféle eszközökkel a 1000-es és 10 000-es számkörben, például előre csomagolt, illetve jól csomagolható tárgyakkal, pénzsekkel, abakusszal – Mérések különböző egységekkel és többszöröseikkel – Leltárak készítése tízes számrendszerben az elvégzett tevékenységek alapján 1000-es és 10 000-es számkörben – Számok ezresekre, százasokra, tízesekre és egyesekre bontott alakjainak előállítása, felismerése nem csak rendezett alakban eszközzel (például: pénz) és eszköz nélkül – Számok írása, olvasása helyiérték-táblázat alapján – A helyi értékek egymáshoz való viszonyának megértése – Számok számjegyeinek helyi, alaki és valódi értéke tapasztalatok alapján – Helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmának ismerete – Számok írása, olvasása számrendszeres, azaz helyi értékű alakjukban, 10 000-es számkörben – Számok nagyság szerinti összehasonlítása hallás alapján és leírt jelük alapján 10 000-es számkörben 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Apró tárgyak csoportosítása, beváltása, leltározása tojásokkal, tojástartóval a számlálás megkönnyítésére – Apró tárgyak kifizetése legkevesebb érmével (1, 10, 100 és 1000 forintossal), például „Minden babszem 1 forint” – Leltározás alapján helyiérték-táblázat bevezetése – „Kukás” játék három vagy négy dobókockával alkotott számokkal – „Ki vagyok én?” játék számokkal, például a tízes helyi értéken 5, az egyes helyi értéken kettővel kisebb, a százások helyén páratlan szám áll; a meghatározások fokozatosan vezessenek a megoldáshoz – Letakart számjegyek esetén számok összehasonlítása – Számok valódi értékének változtatása a számjegyek felcserélésével, a változás irányának és mértékének meghatározása
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: helyi érték, alaki érték, valódi érték, százás, ezres, tízezres, helyiérték-táblázat, tízes számrendszer</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: számok helyesírása</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - számok írása, olvasása 10 000-es számkörben. Helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalma.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Mérőeszköz használata, mérési módszerek Óraszám: 10 óra</p>
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megbecsül, mér alkalmi és szabványos mértékegységekkel hosszúságot, tömeget, űrtartalmat és időt; – helyesen alkalmazza a mérési módszereket, használ skálázott mérőeszközöket, helyes képzete van a mértékegységek nagyságáról; – helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalom mérés és a tömegmérés szabványegységei közül a következőket: mm, cm, dm, m, km; ml, cl, dl, l; g, dkg, kg; – ismeri az időmérés szabványegységeit: az órát, a percet, a másodpercet, a napot, a hetet, a hónapot, az évet; – ismer hazai és külföldi pénzcímleteket 10 000-es számkörben; – alkalmazza a felváltást és beváltást különböző pénzcímletek között; – összeveti azonos egységgel mért mennyiség és mérőszáma nagyságát, összeveti ugyanannak a mennyiségnek a különböző egységekkel való mérésekor kapott mérőszámait;

- megméri különböző sokszögek területét különböző egységekkel;
- területet mér különböző egységekkel lefedéssel vagy darabolással;
- alkalmazza a felváltást és beváltást különböző pénzcímletek között;
- ismer a terület és kerület mérésére irányuló tevékenységeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Mennyiségek érzékszervi összehasonlítása
- Mennyiségek összemérése
- Mérési módszerek alkalmazása
- Mennyiségek becslése, kimérése, megmérése szabványmértékegységek közül a következőkkel: mm, cm, dm, m, km; ml, cl, dl, l; g, dkg, kg
- Hétköznapi tapasztalatok szerzése a szabványmértékegységek nagyságáról
- Szabványos mérőeszközök használata
- Időbeli tájékozódás, időbeli periódusok közti tájékozódás; időbeli relációt tartalmazó szavak értő használata
- Időpontok leolvasása különféle órákról, időtartamok meghatározása
- Időbeli tájékozódás, időbeli periódusok kapcsolatai; időbeli relációt tartalmazó szavak értelmezése
- Időpontok és időtartamok közötti összefüggés megértése
- Különböző hazai és külföldi pénzek címleteinek megismerése 10 000-es számkörben
- Összefüggések megtapasztalása a mennyiségek nagysága, az egység nagysága és a mérőszámok között
- Mértékváltás eszköz segítségével
- Nagyobb pénzek címleteinek felváltása, kisebb pénzek beváltása hazai és külföldi pénzegységekkel egyaránt
- Takarékoság fontosságának megértése elvégzett mérésekre alapozva
- Síkbeli alakzatok kerületének becslése, mérése alkalmi és szabványegységekkel különféle eszközök segítségével (például: fonal, négyzetrács, vonalzó)
- Síkbeli alakzatok területének becslése, mérése különféle alkalmi egységekkel való lefedéssel vagy darabolással (például: körlappal, mozaiklapokkal, négyzetlapokkal)
- A terület és kerület szavak értő használata

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Osztályterem kicsinyített makettjének elkészítése
- Teli bevásárlószatyor tömegének becslése, mérése, kiszámolása
- Süteménykészítés recept alapján, a hozzávalók kimérése
- Iskolai vagy osztályelőadás időbeosztásának elkészítése
- Kerület mérése, például az alakzat madzaggal való körbemérésével, az alakzat görgetésével félegyenesen
- Szabálytalan és szabályos alakzatok lefedése például körlappal, mozaiklapokkal, négyzetlapokkal; lefedés után annak vizsgálata, hogy melyik fedi legpontosabban az alakzatot
- Tenyér körberajzolása négyzethálón, a tenyér nagyságának becslése kis négyzetekben; kis négyzetek számlálása; a tenyér méretének meghatározása négyzetcentiméterben
- Területfoglaló játékban a megszerzett területek „okos” számlálása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

kerület, mm, cm, dm, m, km; ml, cl, dl, l; g, dkg, kg

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret, Technika és életvitel: gyakorlati mérések közvetlen környezetünkben. Napirend,

családi ünnepek.

Testnevelés és sport: időre futás.

Magyar nyelv és irodalom:

változó helyzetek, időben lejátszódó történések megfigyelése, az időbeliség tudatosítása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismerje és használja a mérőeszközöket és mértékegységeket gyakorlati mérések során.
- tudjon megoldani egyszerű szám és szöveges feladatokat a tanult mértékegységekkel (km, m, dm, cm, t, kg, dkg, g, hl, l, dl, cl, év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc).
- tudjon átváltani szomszédos mértékegységek között

TÉMAKÖR: Alapműveletek értelmezése

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- helyesen értelmezi a 10 000-es számkörben az összeadást, a kivonást, a szorzást, a bennfoglaló és az egyenlő részekre osztást;
- hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz;
- értelmezi a műveleteket megjelenítéssel, modellezéssel, szöveges feladattal;
- helyesen használja a műveletek jeleit;
- megérti a következő kifejezéseket: tagok, összeg, kisebbítendő, kivonandó, különbség, tényezők, szorzandó, szorzó, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék;
- szöveghez, valós helyzethez kapcsolva zárójelet tartalmazó műveletsort értelmez, elvégez;
- szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveleteket megérti;
- szöveget, ábrát alkot matematikai jelekhez, műveletekhez.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Összeadás és kivonás értelmezései és kapcsolatuk 1000-es, 10 000-es számkörben
- Szorzás és osztás értelmezései és kapcsolatuk a 10 000-es számkörben
- Maradékos osztásra vezető tevékenységek végzése, feladatok megoldása
- Műveletről szöveges feladat, ábra készítése; műveletek eljátszása, lerajzolása, szöveggel értelmezése
- Szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveletek megértése
- A műveletekben szereplő számok megnevezésének ismerete, megértése: tényezők, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék
- Zárójel használata konkrét esetekben megfogalmazott problémák leírásához, megoldásához

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Maradékos osztás lejátszása pénzekkel, részekre osztással
- Adott kirakáshoz, ábrához többféle művelet keresése, leírása
- Adott kirakás, ábra tagolása, majd a tagolás alapján zárójelet tartalmazó műveletsorok felírása, például szöges táblán kifeszített 8×7 -es terület tagolása szívószállal, négyzethálón körülkerített 12×36 -os terület tagolása vonalzóval húzott egyenesekkel
- Összetett szöveges feladatok leírása egy műveletsorral; több műveletsor közül az adott szöveges feladathoz illő modell kiválasztása; műveletsorhoz szöveges feladat fogalmazása „feladatküldéssel”

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

tag, tényező, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék, maradékos osztás, zárójel

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: helyes fogalomhasználat.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- elnevezések, jelölések értése, használata

TÉMAKÖR: Alapműveletek tulajdonságai

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat, számolásai során alkalmazza konkrét esetekben a legfontosabb műveleti tulajdonságokat;
- megold hiányos műveletet, műveletsort az eredmény ismeretében, a műveletek megfordításával is;
- alkalmazza a műveletekben szereplő számok (kisebbitendő, kivonandó és különbség; tagok és összeg; tényezők és szorzat; osztandó, osztó és hányados) változtatásának következményeit

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Műveleti tulajdonságok megfigyelése tapasztalások során: tagok, tényezők felcserélhetősége, csoportosíthatósága; összeg, különbség szorzása, szorzat széttagolása
- Műveleti tulajdonságok alkalmazása számolási eljárásokban, szöveges feladatokban, ellenőrzésnél
- Hiányos művelet és műveletsorok megoldása az eredmény ismeretében a művelet megfordításával is 10 000-ig
- Műveletekben szereplő számok változtatása közben az eredmény változásának megfigyelése; a tapasztalatok alkalmazása számolásnál
- Műveletek közötti kapcsolatok megfigyelése; alkalmazása ellenőrzéshez és a számolási módok egyszerűsítésére

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Babos” játék számokat képviselő papírlapokkal, színes rudakkal
- Számépítések, például: célszám megközelítése adott számjegyekkel és műveleti jelekkel
- Gondolt számmal való műveletvégzés: ha páros, el kell osztani 2-vel, ha páratlan, akkor meg kell szorozni 3-mal és hozzá kell adni 1-et; a műveletsort addig kell ismételni, amíg a végére nem érünk

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Nincs új fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: kérdések, problémák, válaszok helyes megfogalmazása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- számolásaiban használja fel a műveletek közti kapcsolatokat.
- alkalmazza a tényezők, tagok felcserélhetőségét.

TÉMAKÖR: Szóbeli számolási eljárások

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- alkalmazza a számolást könnyítő eljárásokat;
- érti a 10-zel, 100-zal, 1000-rel való szorzás, osztás kapcsolatát a helyiérték-táblázatban való jobbra, illetve balra tolódással, fejben pontosan számol a 10 000-es számkörben a számok 10-zel, 100-zal, 1000-rel történő szorzásakor és maradék nélküli osztásakor;
- elvégzi a feladathoz szükséges észszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt;
- teljes négyjegyűek összegét, különbségét százasokra kerekített értékekkel megbecsüli, teljes kétjegyűek két- és egyjegyűvel való szorzatát megbecsüli.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<p>ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Számolási eljárások a műveletek értelmezései alapján 10 000-es számkörben – Számolási eljárások szám- és műveleti tulajdonságok felhasználásával 10 000-es számkörben – A 100-as számkörben tanult számolási eljárások gyakorlása és analógiák alapján történő kiterjesztése a 10 000-es számkörre kerek tízesekkel és kerek százásokkal való számolás során – A 10-zel, 100-zal, 1000-rel való szorzás, osztás és a helyiérték-táblázatban való jobbra, illetve balra tolódás kapcsolatának megértése – Műveletek eredményének észszerű becslése, a becslés során kapott eredmény értékelése, alkalmazása – Teljes négyjegyűek összegének, különbségének százásokra kerekített értékekkel való becslése – Teljes kétjegyűek két- és egyjegyűvel való szorzatának becslése – Hétköznapi helyzetekben alkalmazható észszerű becslés megválasztása, a becslés pontosságának ellenőrzése 	<ul style="list-style-type: none"> – Adott pénzösszeg kirakása valódi pénzekkel; a kirakás értéinek leltározása táblázatban; minden pénzermének a tízszeres értékű pénzre cserélése, majd leltározása táblázatban; a balra tolódás és a vagyon tízszeresedésének megfigyelése – Teljes három- vagy négyjegyű számok közelítő értékének helyettesítése színes rudakkal; az eredeti számok összegének és különbségének becslése színes rudak segítségével – Bevagdalt, hajtogatható kartonlappal az összeg közelítése az egyes helyi értékek fokozatos felfedésével – Szorzat kiszámítása az egyik tényező felezésével, a másik tényező kétszeresítésével
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: jelek szerepe, használata.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tudja értelmezni, elvégezni a szóbeli összeadást, kivonást, szorzást és osztást - tudjon szorozni, osztani 10-zel, 100-zal. 	

<p>TÉMAKÖR: Fejben számolás Óraszám: 8 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – fejben pontosan összead és kivon a 100-as számkörben; – emlékezetből tudja a kisegyszeregy és a megfelelő bennfoglalások, egyenlő részekre osztások eseteit a számok tízszereséig; – érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát; – fejben pontosan számol a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során; – fejben pontosan számol a 10 000-es számkörben a 100-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Fejben számolás egyes lépéseinek megértése, begyakorlása eszközökkel; az eszközök szükség szerinti használata feladatok során – Teljes kétjegyűek összeadása, kivonása – A kisegyszeregy, annak megfelelő 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „Céltáblára” lövések, például 6 lövés összegével 100-at kell elérni; a 37-esre kell „dobni” annyiszor, hogy az eredmény 400 és 700 között legyen – „Számalkotó” játék írásbeli műveletekkel:

<p>bennfoglalások és egyenlő részekre osztások emlékezetből való ismerete</p> <ul style="list-style-type: none"> – Fejlesztés gyakorlása 100-as számkörben – Fejlesztés a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során, például: szorzótáblák; – Fejlesztés a 10 000-es számkörben kerek tízesekkel, százakkal, ezresekkel a 100-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben 	<p>írásbeli műveletekben szereplő számjegyek sorsolása dobókockával; a dobott értékek tetszőleges helyi értékre írhatók; az nyer, aki a legnagyobb, legkisebb vagy adott célszámhoz legközelebbi eredményt tudja kiszámolni a felírt számaiból</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tanulók által készített játékok a számolás gyakorlásához – „Darts” játék során a pontok számolása, kiszállás lehetősége
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: kerek száz, kerek ezres</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: jelek szerepe, használata.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fejben pontosan összead és kivon a 100-as számkörben. - emlékezetből tudja a kisegyszeregy és a megfelelő bennfoglalások, egyenlő részekre osztások eseteit 	

<p>TÉMAKÖR: Írásbeli összeadás és kivonás Óraszám: 4+1 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – helyesen végzi el az írásbeli összeadást, kivonást. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az írásbeli műveleti eljárások alapozása, megértése a számrendszeres gondolkodás továbbépítésével és különféle eszközökkel – Az írásbeli összeadás algoritmusának fokozatos megismerése: továbbvitel az egyes, a tízes, a száz helyi értéken – Hiányos összeadások gyakorlása az írásbeli kivonás előkészítésére – Az írásbeli kivonás algoritmusának megismerése pótlással, elvétellel a különbség változása alapján – A kivonás pótlásos eljárásának begyakorlása – Az írásbeli összeadás és kivonás eredményének becslése célszerűen kerekített értékekkel; az eredmény összevetése a becsléssel; szükség esetén ellenőrzés az ellentétes művelettel 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Nyugták, blokkok gyűjtése, ellenőrzése („Jól számolt-e a gép?”) – Írásbeli összeadás lejátszása „Tökéletes pénztárgéppel”: a gép a tíz egyforma címletű pénzt kiveszi, és a következő fiókba beletesz egy tízszer akkora címletűt, majd kiírja a fiók tartalmát – „Betűrejtvények” írásbeli számoláshoz: betűkkel helyettesített számjegyek kitalálása írásbeli összeadás szabályainak segítségével, például $RÉT + RÉT = KERT$ – „Számalkotó” játék írásbeli műveletekkel: írásbeli műveletekben szereplő számjegyek sorsolása dobókockával; a dobott értékek tetszőleges helyi értékre írhatók; az nyer, aki a legnagyobb, legkisebb vagy adott célszámhoz legközelebbi eredményt tudja kiszámolni a felírt számaiból
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: írásbeli művelet, hiányos összeadás, pótlás, tagok, összeg, kisebbítendő, kivonandó, különbség</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: kérdések, problémák, válaszok helyes megfogalmazása.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Négyjegyű számok összeadása, kivonása írásban.</p>	

TÉMAKÖR: Írásbeli szorzás és osztásÓraszám: **8+4 óra****TANULÁSI EREDMÉNYEK**

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- helyesen végzi el az írásbeli szorzást egy- és kétjegyű szorzóval, az írásbeli osztást egyjegyű osztóval;
- elvégzi a feladathoz szükséges észszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt;
- megoldását értelmezi, ellenőrzi.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Több egyenlő tag írásbeli összeadása
- Az írásbeli szorzás algoritmusának begyakorlása egyjegyű szorzóval
- Írásbeli szorzás kerek tízesekkel
- Írásbeli szorzás teljes kétjegyűekkel két lépésben
- Írásbeli osztás szemléltetése pénzekkel, részekre osztással
- Írásbeli osztás egyjegyű osztóval, visszaszorzással, kivonással
- Többféle módon való becslés és ellenőrzés megismerése a szorzat, hányados nagyságrendjének meghatározásához, a számolás ellenőrzéséhez

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Hiányos írásbeli szorzásban, osztásban a hiányzó számjegyek megtalálása
- Írásbeli műveletekben szereplő számjegyek sorsolása dobókockával; a dobott értékek tetszőleges helyi értékre írhatók; az nyer, aki a legnagyobb, legkisebb vagy adott célszámhoz legközelebbi eredményt tudja kiszámolni a felírt számaiból
- Érdekes számolások, például a 37 szorzása egyjegyű számokkal; kedvenc egyjegyű szám szorzása 777-tel, majd 143-mal; 2520 osztása egyjegyű számokkal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

visszaszorzás, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék, maradékos osztás,

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv: a jelek szerepe és használata

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- szorzás egy- és kétjegyű szorzóval, osztás egyjegyű számmal írásban

TÉMAKÖR: TörtrészekÓraszám: **5 óra****TANULÁSI EREDMÉNYEK**

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tevékenységekkel megjelenít egységtörteket és azok többszöröseit különféle mennyiségek és többféle egységválasztás esetén;
- a kirakást, a mérést és a rajzot, mint modellt használja a törtrészek összehasonlítására.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az egész egyenlő részekre osztása, az egységtörtek értelmezése, megnevezése (például: 1 ketted) különféle mennyiségeken (hosszúság, tömeg, űrtartalom, terület) különféle tevékenységekkel (például: méréssel, papírhajtogatással, színezéssel)
- Az egységtörtek többszöröseinek előállítása, értelmezése, megnevezése (például: 2 harmad) különféle mennyiségeken különféle tevékenységekkel, többféle egységválasztással

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Lépj hozzám!” játékos feladat
- 1 ketted, 1 negyed, 1 nyolcad előállítása felezésekkel papírhajtogatással
- 1 harmad, 1 hatod, 1 tizenketted előállítása papírcsík hajtogatásával
- Törtrészek kirakása színes rudakkal az egész változtatásával is
- Törtrészek kirakása mozaiklapokkal (szabályos hatszög, trapéz, rombusz, háromszög)
- Alkotás törtrészeknek megfelelően, például

<ul style="list-style-type: none"> – Egészek és törtrészek kirakása, megjelenítése más törtrészekkel – Törtrészekkel ábrázolt törtek nagyság szerinti összehasonlítása, egyenlők keresése 	<p>„Alkoss úgy valamit, hogy a 2 harmad része sárga legyen!”</p> <ul style="list-style-type: none"> – Memóriajáték különféle képpen ábrázolt törtrészekkel
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: egész, törtrész, egységtört</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: kifejezőképesség alakítása, világos, rövid fogalmazás a megismert matematikai kifejezések alkalmazásával.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - elnevezések, megállapodások, jelölések értése, kezelése.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Negatív számok Óraszám: 3+1 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a negatív egész számokat irányított mennyiségként (hőmérséklet, tengerszint alatti magasság, idő) és hiányként (adósság) értelmezi; – nagyság szerint összehasonlítja a természetes számokat és a negatív egész számokat a használt modellen belül. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az „előtt” és „után” térbeli és időbeli értelmezése – Tapasztalatszerzés irányított mennyiségekről a térben (például: emeletek, tengerszinthez viszonyított magassági szintek); az „alatta” és „felette” értelmezése a síkon és a térben – Hőmérséklet mérése, hőmérő leolvasása (levegő, folyadék) – Hőmérőmodell használata – Tapasztalatszerzés a vagyon, készpénz és adósság kapcsolatairól kirakásokkal, rajzos feladatokkal és diagramon való ábrázolással – A negatív szám megjelenítése különböző tevékenységek során – Konkrét helyzetben a mennyiségek összehasonlítása, döntés a mennyiségek növekedéséről, csökkenéséről, megmaradásáról 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Saját idővonal készítése: születésem vagy iskoláskorom előtt, után történt események, például szüleim születése, házassága, testvéreim születése, óvodáskor, iskoláskor – Világtérképről tengerszinthez mért magasságok és mélységek leolvasása – Fagypon alatti hőmérsékletek mérése, például télen, hűtőszekrényben, fagylalt, jégkocka segítségével – „Időjárás-jelentős” játék: a bemondó ismerteti a hőmérséklet változásait szóban vagy diagram alapján; a nézők saját hőmérőmodelljükön jelenítik meg a pillanatnyi hőmérsékletet – „Gazdálkodj okosan” játék rövidített változatban készpénzzel és adósságcédulákkal: a játékosok kölcsönt vehetnek fel a vásárláshoz, ekkor ugyanannyi készpénzt és adósságcédulát kapnak
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: pozitív, negatív</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Környezetismeret: hőmérséklet és mérése, Celsius-skála (fagypon alatti, fagypon feletti hőmérséklet).</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - negatív számok a mindennapi életben (hőmérséklet, adósság)</p>	

<p>TÉMAKÖR: Alkotás térben és síkon Óraszám: 6 óra</p>
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p>

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- szabadon épít, kirak formát, mintát adott testekből, síklapokból;
- minta alapján létrehoz térbeli, síkbeli alkotásokat;
- sormintát, síkmintát felismer, folytat;
- alkotásában követi az adott feltételeket;
- testeket épít élékből, lapokból; elkészíti a testek élvázát, hálóját; testeket épít képek, alaprajzok alapján; elkészíti egyszerű testek alaprajzát;
- síkidomokat hoz létre különféle eszközök segítségével;
- alaklemez, vonalzót, körzőt használ alkotáskor;
- megtalálja az összes, több feltételnek megfelelő építményt, síkbeli kirakást;
- szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon;
- megfogalmazza az alkotásai közti különbözőséget.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Építések térbeli építőelemekből, testekből, lapokból, testhálókból szabadon, másolással, megadott feltétel szerint
- Különböző téglatestek alkotása adott feltételek szerint
- Építések és alkotások, alaprajzok, nézetek, hálók alapján egyszerűbb esetekben
- Egyszerű testek alaprajzának, nézeteinek, hálójának azonosítása és annak ellenőrzése megalkotással
- Síkbeli alkotások szabadon, másolással, megadott feltétel szerint: kirakások mozaiklapokkal, nyírás, tépés, hajtogatás, alakzatok határvonalainak elkészítése Alaklemez, vonalzó és körző helyes használatának gyakorlása játékos feladatok során
- Sokszögek előállítása nyírással, hajtogatással, pálcikákkal, gumikarika kifestésével, vonalzó rajzolással adott feltételek szerint
- Sorminták, terülminták kirakása, folytatása, tervezése síkban, térben, a szimmetriák megfigyelése
- Szimmetrikus alakzatok létrehozása térben és síkban (például: építéssel, kirakással, nyírással, hajtogatással, festéssel), és a szimmetria meglétének ellenőrzése választott módszerrel (például: tükör, hajtogatás)
- Adott feltételeknek megfelelő minél több alakzat, minta előállítása, az összes lehetséges alkotás keresése, az alakzatok megkülönböztetése, jellemző tulajdonságok kiemelése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Építés színes rudakból, legóból, építőkockákból, dobozokból nézetek, alaprajzok alapján
- „Szobasarak” cipősdobozból, belehelyezett játék megvilágítása 3 irányból; az árnyékok vizsgálata
- „Szobasarak” négyzethálós falaira rajzolt árnyékok alapján építés színes rudakból
- Feltételek, minták alapján kirakások mozaiklapokból, logikai készlet elemeiből
- Rövid ideig látott képről másolat készítése a vizuális memória fejlesztésére
- Adott síkidomokból téglatest építése
- Geometriai fejtörők, például tangram, gyufarejtvények

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Nincs új fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Technika, életvitel és gyakorlat: hajtogatás.

Vizuális kultúra: mozaikkép alkotása előre elkészített háromszögek, négyszögek felhasználásával.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tudjon létrehozni háromszöget, négyzetet, téglalapot, sokszöget egyszerű módszerekkel.

TÉMAKÖR: Alakzatok geometriai tulajdonságai

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megkülönbözteti és szétválogatja szabadon választott vagy meghatározott geometriai tulajdonságok szerint a gyűjtött, megalkotott testeket, síkidomokat;
- megfigyeli az alakzatok közös tulajdonságát, megfelelő címkéket talál megadott és halmazokba rendezett alakzatokhoz;
- megtalálja a közös tulajdonsággal nem rendelkező alakzatokat;
- megnevezi a tevékenységei során előállított, válogatásai során előkerülő alakzatokon megfigyelt tulajdonságokat;
- megnevezi a sík és görbült felületeket, az egyenes és görbe vonalakat, szakaszokat tapasztalati ismeretei alapján;
- megnevezi a háromszögeket, négyszögeket, köröket;
- megkülönböztet tükrösen szimmetrikus és tükrösen nem szimmetrikus síkbeli alakzatokat;
- megszámlálja az egyszerű szögletes test lapjait;
- megnevezi a téglatest lapjainak alakját, felismeri a téglatesten az egybevágó lapokat, megkülönbözteti a téglatesten az éleket, csúcsoakat;
- tudja a téglalap oldalainak és csúcsainak számát, összehajtással megmutatja a téglalap szögeinek egyenlőségét;
- megmutatja a téglalap azonos hosszúságú oldalait és elhelyezkedésüket, megmutatja és megszámlálja a téglalap átlóit és szimmetriatengelyeit;
- megfigyeli a kocka, mint speciális téglatest és a négyzet, mint speciális téglalap tulajdonságait;
- megnevezi megfigyelt tulajdonságai alapján a téglatestet, kockát, téglalapot, négyzetet;
- megfigyelt tulajdonságaival jellemzi a létrehozott síkbeli és térbeli alkotást, mintázatot

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Válogatások előállított és gyűjtött síkidomok és testek között szabadon
- Halmazokba rendezett testek, síkbeli alakzatok közös tulajdonságainak megfigyelése, halmazok címkézése
- Testek, síkbeli alakzatok halmazokba rendezése közös tulajdonság alapján
- Halmazba nem tartozó alakzatok keresése
- Síkidomok és testek jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: sík vagy görbe felületek, „lyukas”, „tükrös”, „van-e bemélyedése”
- Sokszöglapokkal határolt egyszerű testek lapjainak, éleinek, csúcsainak megfigyelése
- A létrehozott síkbeli és térbeli alkotások, mintázatok jellemzése megfigyelt tulajdonságaikkal
- Egyszerű szögletes testek lapjainak, éleinek,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Barkochbázás a teremben lévő tárgyak geometriai tulajdonságai alapján
- Egyszerű szögletes testek építése pálcikákból és gyurmagolyókból
- Egyszerű szögletes testek élvázának építése szívószálakból
- Dobozok szétvágása a test lapjainak és hálójának vizsgálatához
- Dobozok lapjainak leragasztása különböző színű papírokkal
- „Élőkép” alkotása csoportban, például kocka, téglatest, gúla megjelenítése
- „Keveredj! Állj meg! Csoportosulj!” játék, sokszögek megjelenítése
- Sokszögek építése szívószálakból
- „Saját testen jeleníts meg derékszöget!”, például ujjak, kar, láb, mérlegállás
- Derékszög hajtogatása szabálytalan alakú

<p>csúcsainak megszámlálása</p> <ul style="list-style-type: none"> – Környezetükből gyűjtött testek közül a téglatestek kiválogatása – Téglatest tulajdonságainak megfigyelése tevékenységek során: lapok alakja, egy csúcsból induló élek száma, élek hossza, az élek, lapok egymáshoz való viszonya, test tükörszimmetriája – Téglatest egybevágó lapjainak felismerése – Kocka kiemelése a téglatestek közül élek, lapok alapján – Előállított vagy megadott sokszögek jellemzése felismert tulajdonságokkal – Sokszögek oldalainak és csúcsainak megszámlálása, oldalak összemérése hajtogatással, szögek összemérése egymásra illesztéssel – Derékszög előállítása elfordulással, hajtogatással – Derékszögnél kisebb, nagyobb szögek előállítása elforduló mozgással; hozzámérés a hajtogatott derékszöghöz – Téglalap tulajdonságainak megfigyelése: szögek, oldalak, szimmetria – Téglalap szögei egyenlőségének megmutatása egymásra hajtással – Téglalap egyenlő hosszúságú oldalainak keresése hajtogatással – Négyzet kiemelése a téglalapok közül oldalai és szimmetriái alapján – Testek, síkbeli alakzatok jellemzése megfigyelt tulajdonságok alapján 	<p>papírból</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gyurmából vagy agyagból készült téglatest szeletelése úgy, hogy téglatesteket kapjunk; úgy, hogy ne kapjunk téglatesteket; úgy, hogy kockát is kapjunk; kocka szeletelése úgy, hogy téglatesteket kapjunk – Párhuzamos szélű papírcsíkból négyszögek nyírása; a keletkező négyszögek csoportosítása; annak megfigyelése, hogy hogyan kell nyírni ahhoz, hogy téglalapot kapjunk; téglalaplóból négyzet nyírása, négyzetből téglalap nyírása – A4-es papírból hajtással és tépéssel négyzet készítése; a hulladék részből ismét négyzet készítése, ennek ismétlése egészen addig, amíg lehetséges
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

lap, él, téglatest, kocka, szög, derékszög

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Technika, életvitel és gyakorlat: dobozokból bútorok építése, dobókocka, téglatest alakú doboz készítése. Vizuális kultúra:

a körülöttünk lévő mesterséges és természetes környezet formavilágának megfigyelése és rekonstrukciója.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- test és síkidom megkülönböztetése
- téglalap, négyzet, kocka, téglatest jellemzése

TÉMAKÖR: Transzformációk

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tapasztalattal rendelkezik mozgással, kirakással a tükörkép előállításáról;
- szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon;
- megépíti, kirakja, megrajzolja hálón, jelölés nélküli lapon sablonnal, másolópapír segítségével alakzat tükörképét, eltolt képét;
- ellenőrzi a tükrözés, eltolás helyességét tükör vagy másolópapír segítségével;

- követi a sormintában vagy a síkmintában lévő szimmetriát;
- térben, síkban az eredetihez hasonló testeket, síkidomokat alkot nagyított vagy kicsinyített elemekből; az eredetihez hasonló síkidomokat rajzol hálón.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Szimmetriák, tükörképek megfigyelése a természetes és az épített környezetben, térben és síkban
- Tárgyak, építmények, képek tükörképének megfigyelése térben, síkban tükör segítségével
- Tükörkép megépítése térben; tükrös és nem tükrös formák létrehozása, a kapott alakzat ellenőrzése tükör segítségével
- Síkbeli alakzatok tükrötengelyeinek keresése tükörrel, hajtogatással
- Tükörkép alkotása különböző eszközökkel síkban; tükrös és nem tükrös alakzatok létrehozása; ellenőrzés tükörrel, másolópapírral
- Építmények eltolása, az eltolt kép összehasonlítása a tükörképpel
- Formák eltolása a síkban; az eltolt alakzat összehasonlítása a tükrözéssel keletkező alakzattal; ellenőrzés másolópapírral
- Testek és síkbeli alakzatok megkülönböztetése, azonosítása alak és méret szerint: a hasonlóság és az egybevágóság fogalmának előkészítése
- Térben, síkban az eredetihez hasonló testek, síkidomok alkotása nagyított vagy kicsinyített elemekkel, hálón való rajzolással
- Játékok, tevékenységek során alakzatok elforgatott, eltolt, tükrös képeinek felismerése a síkban és a térben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Titkosírás tükörírással, a titkos üzenet megfejtése
- Utcák építése színes rudakból: az utca két oldalán lévő házak egymás tükörképei
- Kártyákon adott mintát kell megjeleníteni két kocka lapjain lévő ábrák segítségével úgy, hogy a két kockát egy tükör elé rakjuk; a kockák felső lapjain lévő ábrák és azok tükörképei együtt adják az adott mintát
- Minta rajzolása, majd átmásolása zsírpapírra; a zsírpapír átfordítása, eltolása, elforgatása; összehasonlítás az eredeti mintával
- Tengelyesen szimmetrikus alakzat kiegészítése
- Pálcikákból kirakott alakzat kétszeresére nagyítása
- Pontrácsra, négyzetrácsra rajzolt ábra kétszeresére nagyítása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

eltolt kép, mozgatás, elforgatott kép

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Technika és életvitel: anyagok és alakításuk

Vizuális kultúra: tükrös alakzatok létrehozása, megfigyelése művészeti alkotásokban.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria előállítás hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel.

TÉMAKÖR: Tájékozódás térben és síkon

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- helyesen használja az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon;
- tájékozódik lakóhelyén, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalál adott helyre, adott utca és házszám alapján megtalál házat;
- térképen, négyzethálón megtalál pontot két adat segítségével.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Irányokat, távolságokat jelölő szavak

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Robot célhoz irányítása szerepjáttékkal: bekötött szemű gyerek irányítása adott célhoz, a célban a

<p>használata térben és síkban</p> <ul style="list-style-type: none"> – Irány és állás megfigyelése, követése síkbeli alakzatok és mozgatások során – Térí tájékozódást segítő játékok, tevékenységek – Útvonalak bejárása oda-vissza, térbeli viszonyokat kifejező szavak segítségével – Útvonal bejárásának irányítása térbeli viszonyokat kifejező szavak segítségével – Térbeli és síkbeli elhelyezkedést kifejező szavak használata tevékenységekben és játékos szituációkban – Tájékozódás lakóhelyen, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalálás adott helyre; adott utca és házszám alapján ház megtalálása – Egyszerű térképek készítése – Tájékozódás négyzethálón, térképen – – – 	<p>kendő levétele után azonos úton visszatalálás a kiindulópontra</p> <ul style="list-style-type: none"> – Útvonal bejárása síkbeli labirintusokban padlórobot irányításával – „Vonalvezetős” játék irányok és távolságok megadásával, melynek során különböző formák rajzolódnak ki a négyzethálón, például 2 lépés fel, 3 lépés balra... – Kacsaringós utak bejárása, majd lerajzolása négyzethálón; például: 2 lépés, jobbra fordulás, 1 lépés, jobbra fordulás, 3 lépés, jobbra fordulás, folytatva az utat, ismétlés előlről sokszor – Négyzethálóra rajzolt minta alapján a vonalvezetés diktálása társnak – Kincskeresés utasítások alapján – Kincskeresés térkép alapján – „Torpedó” játék – „Telefonos” játék – Térkép készítése tanteremről, iskolaudvarról, útvonalakról
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – négyzetháló, térkép 	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <p>Környezetismeret: tájékozódás, világtájak, térkép</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - használja az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon; 	

<p>TÉMAKÖR: Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése Óraszám: 9 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p> <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – részt vesz memóriajátékokban különféle tulajdonságok szerinti párok keresésében; – megfogalmazza a személyek, tárgyak, dolgok, időpontok, számok, testek, síklapok közötti egyszerű viszonyokat, kapcsolatokat; – érti a problémákban szereplő adatok viszonyát; – megfogalmazza a felismert összefüggéseket; – összefüggéseket keres sorozatok elemei között; – megadott szabály szerint sorozatot alkot; megértett probléma értelmezéséhez, megoldásához sorozatot, táblázatot állít elő modellként; – tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott periodikus sorozatokat folytat; – felsorolja az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat egymás után, tetszőleges kezdőponttól is; – ismert műveletekkel alkotott sorozat, táblázat szabályát felismeri; ismert szabály szerint megkezdett sorozatot, táblázatot helyesen, önállóan folytat; – tárgyakkal, számokkal kapcsolatos gépjátékhoz szabályt alkot; felismeri az egyszerű gép megfordításával nyert gép szabályát; – felismer kapcsolatot elem párok, elemhármak tagjai között; – szabályjátékok során létrehoz a felismert kapcsolat alapján további elem párokat, elemhármakat; – a sorozatban, táblázatban, gépjátékokban felismert összefüggést megfogalmazza saját szavaival, nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS</p>	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

ISMERETEK:

- Személyek, tárgyak, dolgok, számok, testek, síklapok között megjelenő kapcsolatok megfigyelése, felfedezése, megnevezése
- Számpárok, számhármások közötti kapcsolatok felfedezése, jellemzése
- Változó helyzetek megfigyelése, a változás jelölése nyíllal
- Tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott periodikus sorozatok folytatása
- Az évszakok, hónapok, napok elsorolása egymás után tetszőleges kezdőpontból
- Ismert műveletekkel alkotott sorozat szabályának felismerése
- Megkezdett sorozat folytatása a felismert szabály szerint mindkét irányba
- Sorozat szabályának megfogalmazása, egyszerűbb esetben jelekkel is (például: nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal)
- Gépjátékok különféle elemekkel (például: tárgyak, számok, alakzatok)
- Gépjátékhoz szabály alkotása; az egyszerű gép szabályának megfordításával nyert gép szabályának felismerése
- Szabályjátékokban az elempárok, elemhármások megjelenítése táblázatban
- Szabályjátékok során a felismert kapcsolat alapján további elempárok, elemhármások létrehozása
- Táblázatokban, gépjátékokban a felismert összefüggések megfogalmazása, egyszerűbb esetekben jelekkel is (például: nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal)
- Sorozatok, szabályjátékok alkotása
- Megértett probléma értelmezéséhez, megoldásához sorozat, táblázat, esetleg nyíldiagram alkotása modellként
- Sorminták keresése környezetünkben, például épületeken, népviseleten
- Periodikusan ismétlődő tevékenységek, például ki mosogat 5 nap múlva
- Kakuktktojás játékok
- „Milyen nap lesz?” fejtörők: például egy hét múlva; holnapután, ha tegnapelőtt hétfő volt
- Sorozatok alkotása alakzatokkal, a sorozat szabályának megfigyelése, például egyre nagyobb négyzeteknél a növekedés szabályának megfigyelése
- Kapcsolatok megfigyelése oda-vissza, például szülő-gyerek, testvér, osztálytárs; alacsonyabb, magasabb, egyforma magas; idősebb, fiatalabb, ugyanannyi idő
- A gyerekek kezében tartott számok, alakzatok közötti kapcsolatok megfigyelése rámutatással, például mindenki mutasson arra, akinek ugyanannyi tízese van; akinek nagyobb a kerülete; a mutató lejegyzése nyilakkal; a lejegyzett ábra megfigyelése
- „Gépes játékok” egyváltozós, kétváltozós, fordított gépekkel, számokkal, formákkal, szavakkal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

táblázat, nyitott mondat

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra: periodicitás felismerése sordíszekben, népi motívumokban.

Környezetismeret: évszakok, hónapok, napok, napszakok

Magyar nyelv és irodalom: nyelvi kommunikáció fejlesztése az összefüggések megfogalmazásával

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- összefüggések keresése az egyszerű sorozatok elemei között
- szabály megfogalmazása egyszerű formában, a hiányzó elemek pótlása

TÉMAKÖR: Adatok megfigyelése

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- adatokat gyűjt a környezetében;
- adatokat rögzít későbbi elemzés céljából;
- gyűjtött adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol;
- adatokat gyűjt ki táblázatból, adatokat olvas le diagramról;
- jellemzi az összességeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Minőségi és mennyiségi tulajdonsággal kapcsolatos adatok megfigyelése, gyűjtése, rögzítése tanítói segítséggel
- Adatgyűjtés vásárlással kapcsolatban (például: árak megfigyelése boltokban, nyugtán)
- Mért adatok lejegyzése
- Közös tevékenységek során szerzett adatok alapján egyszerű diagram készítése térben és síkban
- Egyszerű diagramról adatok, összefüggések leolvasása
- Az összes adat együttes jellemzőinek megfigyelése, például egyenlő adatok, legkisebb, legnagyobb kiválasztása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Mérések testnevelésórán, például időeredmények, kislabdadobás hossza, távolugrás hossza; eredmények rögzítése; ábrázolása közösen
- Piacon több árusnál ugyanazon termék árának összehasonlítása, csoportonként más-más termék árának megfigyelése, lejegyzése
- Csoportonként a csoport tagjaira jellemző egyszerű diagramok készítése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

adat, diagram

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: adatok gyűjtése az állatvilágból (állati rekordok), hőmérsékleti grafikonok készítése.

Testnevelés és sport: sporteredmények, mint adatok.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- adatgyűjtés, adatok lejegyzése, diagram leolvasása

TÉMAKÖR: Valószínűségi gondolkodás

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz olyan játékokban, kísérletekben, melyekben a véletlen szerepet játszik;
- tapasztalatai alapján különbséget tesz a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” események között;
- megítéli a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” eseményekkel kapcsolatos állítások igazságát;
- tapasztalatai alapján tippet fogalmaz meg arról, hogy két esemény közül melyik esemény valószínűbb olyan, véletlentől függő szituációk során, melyekben a két esemény valószínűsége között jól belátható a különbség;
- tetszőleges vagy megadott módszerrel összeszámolja az egyes kimenetek előfordulásait olyan egyszerű játékokban, kísérletekben, amelyekben a véletlen szerepet játszik;
- a valószínűségi játékokban, kísérletekben megfogalmazott előzetes sejtését, tippjét összeveti a megfigyelt előfordulásokkal.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Részvétel valószínűségi játékokban; intuitív

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Játék eseménykártyákkal a „biztos”,

<p>esélylatolgatás, tippek megfogalmazása</p> <ul style="list-style-type: none"> – Események megfigyelése valószínűségi kísérletekben – Valószínűségi játékok során stratégiák alakítása, kipróbálása, értékelése – „Biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” események megkülönböztetése – Véletlen események gyakoriságának összeszámlálása, ábrázolása különféle módszerekkel: strigulázással, diagrammal, táblázatba rögzítéssel – Véletlen események előfordulásainak vizsgálata, a kimenetek számának összehasonlítása az előzetes tippel, magyarázatok keresése – A „biztos” és „lehetetlen” cáfolata ellenpélda mutatóásával 	<p>„lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” események megkülönböztetésére, események gyakoriságának megfigyelésére</p> <ul style="list-style-type: none"> – Játék eseménykártyákkal gyakoriság becslésére – Gyerekek alkotta gyakorisági diagram: két kockával dobunk, és nézzük a dobott számok összegét; a gyerekek sorban egymás mellett állnak, mindenkinek a kezében egy szám van 1 és 13 között; akinek a száma a két kockával dobott számok összege, előre lép egyet – Folyón átkelés gyakoriság becslésére: rakj ki 10 korongot az 1–13 számokhoz a folyó egyik partjára; két kockával dobunk, a dobott számok összegétől egy korong átkelhet a folyón; az győz, akinek először átmegy az összes korongja
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Nincs új fogalom.</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: események megfogalmazása, értékelése</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: - tudja használni a biztos, lehetséges és lehetetlen fogalmakat; - tudja egyszerű valószínűségi kísérletek lehetséges eseteit megkeresni;</p>	

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

1-4. ÉVFOLYAM

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
2020-2021	1			
2021-2022	1	1		
2022-2023	1	1	1	
2023-2024	1	1	1	1
Éves óraszám	36 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)

1. ÉVFOLYAM

A **TECHNIKA ÉS TERVEZÉS** TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 1. ÉVFOLYAMON:

- Az ember környezetet is átalakító tevékenységének, felelősségének megismerése, megértése nem új feladat az iskolát kezdő tanulók számára. Az óvodai élet során naponta végeztek munka jellegű

tevékenységeket, egyrészt az önellátás, önkiszolgálás, másrészt a tárgyalás, a kézműves és óvodakerti tevékenységek terén. Minden óvodai munkatevékenység célja, hogy a gyerekek mintát követve bekapcsolódjanak, és örömmel vegyenek részt benne, megélik a sikert, büszkék legyenek munkájukra, épüljön, erősödjön motivációs bázisuk.

- Az alapfokú képzés első nevelési-oktatási szakaszában erre a motivációs bázisra építve tervezhető a technika és tervezés tantárgy programja, középpontba helyezve az alkotótevékenységet, a munkát. Célszerűen játékba ágyazott minta és modellkövetés, tapasztalatszerzés, felfedezés, alkotás kell, hogy jellemezze a tanórákon megvalósuló aktív tanulási folyamatot. Az ismeretek szervezője az a környezeti tapasztalások során már kialakult szokásrend, amelyhez életvitelünkkel alkalmazkodunk, s amelynek szervező ismeretei és eseményei a néphagyományok, az ünnepek, a jeles napok.
- Kiemelt feladat a kez ügyesség életkori sajátosságoknak megfelelő fejlesztése. A tanórákon végzett tudatos, tervszerűen átalakító, megmunkáló tevékenységek magukba foglalják a különböző anyagok megismerését, a megmunkálhatóság megtapasztalását, a tervező és technológiai folyamatok alkalmazását, a munka során keletkező hulladékok környezettudatos elhelyezését

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Anyagok a környezetünkben / a fenntarthatóság jegyében	4+1
Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés	15
Otthon – család – életmód Otthon – család – életmód / a fenntarthatóság jegyében	7+1
Jeles napok, ünnepek	5
Közlekedés	3
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Anyagok a környezetünkben

Óraszám: **4+1**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: **a nevelési-oktatási szakasz végére** az anyagok tulajdonságairól érzékszervi úton, önállóan szerez ismereteket szín, alak, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi minőség; alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az érzékszervek és az érzékelés fajtáinak megismerése
- Véleményformálás a társakkal közös tevékenység során
- Tevékenység során együttműködési készségek fejlesztése
- Környezettudatos döntéshozatal a megismert anyagok használata során
- Építő jellegű párbeszéd alkalmazása
- Kézügyesség fejlesztése
- Természetes és mesterséges anyagok csoportosítása: fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag
- Az anyagok fajtái, tulajdonságai, felhasználhatóságuk
- Anyagvizsgálatok érzékszervi úton
- Az érzékszervek és az érzékelés fajtáinak megismerése
- Véleményformálás a társakkal közös tevékenység során
- Tevékenység során együttműködési készségek fejlesztése
- Környezettudatos döntéshozatal a megismert anyagok használata során
- Építő jellegű párbeszéd alkalmazása
- Kézügyesség fejlesztése
- Természetes és mesterséges anyagok csoportosítása: fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag
- Az anyagok fajtái, tulajdonságai, felhasználhatóságuk
- Anyagvizsgálatok érzékszervi úton

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Tanulmányi séta: természetes anyagok, levelek, termékek gyűjtése
- Anyagok felhasználásának megfigyelése közvetlen környezetünkben
- Termésfigurák, termésbábok készítése, figura tervezése, megfelelő formájú és méretű termékek válogatása, becslés, tervezés
- Őszi színek megfigyelése, formák összehasonlítása, asszociáció
- Levélpréselés módszerének megismerése: levélkép készítése
- Magkép készítése
- Kavicsfestés
- Csoportmunkában tájkép készítése magokból kirakott mozaikkal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Természetes anyagok, mesterséges anyagok, termékek, magvak, fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag, szín, árnyalat, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi simaság

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: azonosságok-különbözőségek megállapítása, megnevezése, kifejezésük tevékenységgel, szóval, tulajdonságok változásának megfigyelése, megfogalmazása.

Vizuális kultúra: tájékozódás síkban, térben, színek, formaérzékelés, formafelismerés

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A természetes anyagok minél szélesebb körének megismerése és használata.

A megismert anyagok csoportosítása tulajdonságaik alapján.

Anyagok alakításánál az alapttechnikák egyre önállóbb kivitelezése, az eszközök balesetmentes használata.

TÉMAKÖR: Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés

Óraszám: 15

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;
- egyszerű szöveges, rajzos és képi utasításokat hajt végre a tevékenysége során;
- alkotótevékenysége során előkészítő, alakító, szerelő és felületkezelő műveleteket végez el;
- saját és társai tevékenységét a kitűzött célok mentén, megadott szempontok szerint reálisan értékeli;
- értékelés után megfogalmazza tapasztalatait, következtetéseket von le a későbbi eredményesebb munkavégzés érdekében;
- felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;
- rendet tart a környezetében;
- törekszik a takarékos anyagfelhasználásra;
- szelektíven gyűjti a hulladékot;
- rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel;
- otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzetait felismeri, és ismeri megelőzésük módját;
- takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel;
- tudatosan megtartja az egészséges és biztonságos munkakörnyezetét;
- az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet;
- társaival munkamegosztás szerint együttműködik a csoportos munkavégzés során;
- felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
- ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Megfigyelő- és feladatmegoldó képesség fejlesztése
- A kreativitás erősítése
- Együttműködés és véleményformálás támogatása
- Az önkifejezés és a kulturális tudatosság támogatása
- Társas tanulási tevékenységek előtérbe helyezése
- Tapasztalás támogatása munkatevékenységek útján
- Felelős szerepvállalás és a munkamegosztás erősítése
- Önálló ismeretszerzés támogatása
- Biztonságos és balesetmentes eszközhasználat
- A takarékoság iránti igény fejlesztése
- Környezettudatos magatartás támogatása
- Képlékeny anyagok tulajdonságai

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Képlékeny anyagok tulajdonságainak megismerése, anyagvizsgálat érzékszervekkel
- Képlékeny anyagok alakítása: gyúrás, lapítás, gömbölyítés, hengerítés, mélyítés, kivájás, nyújtás, mintázás
- Edénykék, gyöngyök, szélcsengő készítése agyagból
- Só-liszt gyurma készítése: figurák, mozgó kompozíció készítése
- Mézeskalács-készítés
- Hagyományos mesterségek megismerése
- Papírfajták és tulajdonságaik megismerése, használatuk
- Papír sodrásával, gömbölyítésével, gyűrött és sodrott papírból, papírgömböcskékből őszi fa, őszi kép készítése
- Fatörzs és ágak készítése tépéssel, levelek nyírással, kúpos kialakítás nyírással,

<ul style="list-style-type: none"> – Tárgykészítés képlékeny anyagból – A papír tulajdonságainak csoportosítása – Papírmunkák: <ul style="list-style-type: none"> • hajtogatás, gyűrítés, sodrás • tépés, nyírás • díszítés • bábkészítés – A fa tulajdonságai, felhasználása – Famunkák: <ul style="list-style-type: none"> • darabolás • csiszolás • hegyezés – A fonalak csoportosítása, felhasználása – Fonalmunkák: <ul style="list-style-type: none"> • hurkolás • fonás • csomózás 	<ul style="list-style-type: none"> ragasztással – Legyezőhajtással, redőzéssel figurák készítése – Origamijelek ismerete alapján növény- és állatfigurák hajtogatása – Ünnepi és farsangi díszek készítése termékekből, papírból. Alaklemez, sablon használatával bábok, társasjáték, puzzle, kreatív játékok készítése – Papírszövés – Ismerkedés a fával, a fa haszna, a faültetés fontossága, a fa tulajdonságainak megfigyelése – A fa darabolása, csiszolása, hegyezése – A hurkapálca töréspróbája – Marokkó készítése – Kép készítése hurkapálcából – Spatulából figurák, könyvjelző és ajándékkísérő készítése – Kunyhó készítése fonással – Vesszőfonással ajtókopogtató, mini kosár készítése – Mesterségek, műhelyek megismerése – Különböző fonalak, kötelek, cérnák vizsgálata. Növényi és állati eredet. Hogyan készül? Mire használják? – Csomók és masni kötése, sodrás, bojt készítés, hármasonfonás, körmönfonás, nemezelés, pomponkészítés
---	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Természetes anyag, mesterséges anyag, anyagvizsgálat, anyagi tulajdonság, képlékenységi, becslés, mérés, sablon, szálanyag, hurkolás, fonás, csomózás, anyagtakarékoság, újrahasznosítás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: azonosságok-különbözőségek megállapítása, megnevezése, kifejezésük tevékenységgel, szóval, tulajdonságok változásának megfigyelése, megfogalmazása.

Vizuális kultúra: tájékozódás síkban, térben, színek, formaérzékelés, formafelismerés

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A megismert anyagok csoportosítása tulajdonságaik alapján.

Anyagok alakításánál az alaptéchnikák egyre önállóbb kivitelezése, az eszközök balesetmentes használata. A közvetlen környezet rendben tartása.

TÉMAKÖR: Otthon – család – életmód

Óraszám: **7+1**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a családellátó tevékenységeket, melyek keretében vállalt feladatait az iskolai önellátás során munkamegosztásban végzi – terítés, rendrakás, öltözködés, növények, állatok gondozása stb.
- felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
- felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;
- otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzetét felismeri, és ismeri megelőzésük módját;

- takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel;
- rendet tart a környezetében;
- törekszik a takarékos anyagfelhasználásra;
- szelektíven gyűjti a hulladékot;
- ismeri a tudatos vásárlás néhány fontos elemét;
- ismeri az egészségmegőrzés tevékenységeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Tapasztalatszerzés elősegítése a közvetlen környezet megismerése során
- A környezetátalakítás következményeinek értelmezése
- A környezet- és egészségtudatosság megalapozása
- Ok-okozati összefüggések értelmezése
- Szokásrend kialakítása
- A rendszeresség és a rendszeret iránti igény formálása
- Biztonságos és balesetmentes eszközhasználat
- A takarékoság iránti igény fejlesztése
- Környezettudatos magatartás támogatása
- Együttműködési képesség kialakítása és erősítése
- Az önismeret fejlesztése
- Lakásfajták csoportosítása
- Lakástervek készítése
- Lakásépítés építőelemekkel
- Erőforrások a háztartásban – áram, gáz, víz
- Lakberendezés
- Egészséges életmód
- Egészséges táplálkozás
- Étkezési szokások, terítés
- Személyi higiénia, tisztálkodás
- Öltözködési szabályok
- Háztartási balesetek
- Munkamegosztás
- Napirend, házirend
- Takarékoskodás
- Környezetvédelem

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszámoló lakóhelyünkről
- Saját településünk megismerése: utcák, terek elrendezése, házak, épületek, épülettípusok, lakásfajták
- A ház helyiségei, funkciójuk, berendezésük
- Építőelemekkel házak építése
- Építés alapformára, körvonalrajz, alaprajz készítése
- Különleges építmények tervezése
- A szoba berendezése: bútorok készítése
- Családtagok bemutatása, köszönés, bemutatkozás
- Családi munkamegosztás, házimunka és napi tevékenységek, háztartási munkák csoportosítása
- Napirend készítése
- Étkezési szokások, az egészséges táplálkozás alapjai, egészséges életmód
- Napi étrend készítése: élelmiszerek, ételek, italok, vitaminok
- Egyszerű ételkészítés
- Asztalterítés, asztali illemtan, asztalterítés, szalvétahajtogatás, meghívó, ültetőkártya készítése
- Tisztálkodási szokások: személyi higiéniahoz, testápoláshoz kapcsolódó plakátok készítése
- Napszoknak, évszoknak és alkalomnak megfelelő öltözködés: öltöztetőbabák, divatbemutató
- Ruházat tisztántartása, szekrényrendezés
- Környezetünk tisztán tartása. Alapvető takarítószeres és eszközök használata. Veszélyforrások: gyufa, gáz, elektromos áram balesetmentes használata
- Növények a lakásban: növényápolás
- Ötletgyűjtés a közvetlen környezetünkben keletkező hulladékok újra hasznosítására.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Lakás, otthon, család, életmód, családi ház, lakberendezés, egészséges életmód, táplálkozás, higiénia, testápolás, öltözködés, veszélyforrás, baleset, háztartási baleset, háztartás, házimunka, munkamegosztás, időbeosztás, napirend, szabadidő, takarékoskodás, környezet, környezetvédelem, hulladék, szelektív hulladékgyűjtés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szókincsbővítés, kifejezőképesség fejlesztése.

Testnevelés: sportjátékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Öltözködés, tisztálkodás tevékenységeinek elvégzése fokozódó önállósággal.

Kulturált, szabályos étkezés.

A közvetlen környezet rendben tartása.

TÉMAKÖR: Jeles napok, ünnepek

Óraszám: 5

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;
- alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát;
- felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
- ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Magyarságtudat erősítése
- Az ünnepléshez kötődő viselkedéskultúra és öltözködéskultúra elemeinek elsajátítása és betartása
- Az ajándékozás kultúrájának elsajátítása
- Tervek a családban
- Esztétikai érzék fejlesztése
- Közösén átélt élmények és érzések támogatása
- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Március 15.
- Húsvét
- Anyák napja

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Ünnepi díszek, szimbólumok készítése különböző anyagokból: mikulás, karácsonyfa, kokárda, zászló
- Csomagolástechnikák: különböző alakú ajándéktárgyak csomagolása
- Hímestojás készítése
- Ajándéktárgyak, meghívók, üdvözlőkártyák készítése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Jeles nap, jelkép, ünnep, népszokás, viselkedéskultúra, öltözködéskultúra, munkaszervezés, dekoráció, esztétika

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra,
Magyar nyelv és irodalom,
Ének-zene

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés.

TÉMAKÖR: Közlekedés

Óraszám: 3

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és használni, alkalmazni tudja a legfontosabb közlekedési lehetőségeket, szabályokat, viselkedési elvárásokat;
- az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet;

- rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Saját felelősség felismerése a közlekedésben
- Szabálykövető magatartás kialakítása
- Balesetmentes közlekedés támogatása
- Együttműködő és együttérző képesség fejlesztése
- Etikus magatartás értelmezése és kialakítása
- A gyalogos és kerékpáros közlekedés legfontosabb szabályainak megismerése
- A kulturált és biztonságos járműhasználat megismerése
- A közlekedési szabályok és a járműhasználat gyakorlása szimulációs és valós közlekedési helyzetekben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Séta az iskola környékén, figyelemfelhívás a veszélyhelyzetekre: gyalogos és kerékpáros közlekedés, úttesten való átkelés szabályai, közlekedési lámpa jelzéseinek ismerete, közlekedési szituációs játék
- Jelzések, táblák megfigyelése
- Helyes és helytelen viselkedés megfigyelése és elemzése
- Gyalogosokra vonatkozó közlekedési jelzések és táblák megismerése
- Tömegközlekedési eszközök megismerése
- Udvariassági szabályok megismerése és alkalmazása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályai, tömegközlekedési eszközök, kulturált közlekedés, biztonságos járműhasználat

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra,
Magyar nyelv és irodalom

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az úttesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak ismerete.

2. ÉVFOLYAM

A **TECHNIKA ÉS TERVEZÉS** TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 2. ÉVFOLYAMON:

- Célszerűen játékba ágyazott minta és modellkövetés, tapasztalatszerzés, felfedezés, alkotás kell, hogy jellemezze a tanórákon megvalósuló aktív tanulási folyamatot. Az ismeretek szervezője az a környezeti tapasztalások során már kialakult szokásrend, amelyhez életvitelünkkel alkalmazkodunk, s amelynek szervező ismeretei és eseményei a néphagyományok, az ünnepek, a jeles napok.
- Kiemelt feladat a kezűgyesség életkori sajátosságoknak megfelelő fejlesztése. A tanórákon végzett tudatos, tervszerűen átalakító, megmunkáló tevékenységek magukba foglalják a különböző anyagok megismerését, a megmunkálhatóság megtapasztalását, a tervező és technológiai folyamatok alkalmazását, a munka során keletkező hulladékok környezettudatos elhelyezését

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Anyagok a környezetünkben / a fenntarthatóság jegyében	4+1
Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés	15
Otthon – család – életmód Otthon – család – életmód	7
Jeles napok, ünnepek	5
Közlekedés / a fenntarthatóság jegyében	3+1
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Anyagok a környezetünkben Óraszám: 4+1	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: <ul style="list-style-type: none"> – az anyagok tulajdonságairól érzékszervi úton, önállóan szerez ismereteket szín, alak, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi minőség; – alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> – Az érzékszervek és az érzékelés fajtáinak megismerése – Véleményformálás a társakkal közös tevékenység során – Tevékenység során együttműködési készségek fejlesztése – Környezettudatos döntéshozatal a megismert anyagok használata során – Építő jellegű párbeszéd alkalmazása – Kezügyesség fejlesztése – Természetes és mesterséges anyagok csoportosítása: fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag – Az anyagok fajtái, tulajdonságai, felhasználhatóságuk – Anyagvizsgálatok érzékszervi úton – Az érzékszervek és az érzékelés fajtáinak 	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none"> – Tanulmányi séta: természetes anyagok, levelek, termések gyűjtése – Anyagok felhasználásának megfigyelése közvetlen környezetünkben – Termésfigurák, termésbábok készítése, figura tervezése, megfelelő formájú és méretű termések válogatása, becslés, tervezés – Őszi színek megfigyelése, formák összehasonlítása, asszociáció – Levélpréselés módszerének megismerése: levélkép készítése – Magkép készítése – Kavicsfestés – Csoportmunkában tájkép készítése magokból kirakott mozaikkal

<p>megismerése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Véleményformálás a társakkal közös tevékenység során – Tevékenység során együttműködési készségek fejlesztése – Környezettudatos döntéshozatal a megismert anyagok használata során – Építő jellegű párbeszéd alkalmazása – Kézügyesség fejlesztése – Természetes és mesterséges anyagok csoportosítása: fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag – Az anyagok fajtái, tulajdonságai, felhasználhatóságuk – Anyagvizsgálatok érzékszervi úton 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Természetes anyagok, mesterséges anyagok, termékek, magvak, fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag, szín, árnyalat, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi simaság</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika: azonosságok-különbözőségek megállapítása, megnevezése, kifejezésük tevékenységgel, szóval, tulajdonságok változásának megfigyelése, megfogalmazása. Vizuális kultúra: tájékozódás síkban, térben, színek, formaérzékelés, formafelismerés</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A természetes anyagok minél szélesebb körének megismerése és használata. A megismert anyagok csoportosítása tulajdonságaik alapján. Anyagok alakításánál az alaptéchnikák egyre önállóbb kivitelezése, az eszközök balesetmentes használata.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés Óraszám: 15</p>
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat; – egyszerű szöveges, rajzos és képi utasításokat hajt végre a tevékenysége során; – alkotótevékenysége során előkészítő, alakító, szerelő és felületkezelő műveleteket végez el; – saját és társai tevékenységét a kitűzött célok mentén, megadott szempontok szerint reálisan értékeli; – értékelés után megfogalmazza tapasztalatait, következtetéseket von le a későbbi eredményesebb munkavégzés érdekében; – felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán; – rendet tart a környezetében; – törekszik a takarékos anyagfelhasználásra; – szelektíven gyűjti a hulladékot; – rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel; – otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzeteket felismeri, és ismeri megelőzésük módját; – takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel; – tudatosan megtartja az egészséges és biztonságos munkakörnyezetét; – az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet; – társaival munkamegosztás szerint együttműködik a csoportos munkavégzés során;

- felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
- ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Megfigyelő- és feladatmegoldó képesség fejlesztése
- A kreativitás erősítése
- Együttműködés és véleményformálás támogatása
- Az önkifejezés és a kulturális tudatosság támogatása
- Társas tanulási tevékenységek előtérbe helyezése
- Tapasztalás támogatása munkatevékenységek útján
- Felelős szerepvállalás és a munkamegosztás erősítése
- Önálló ismeretszerzés támogatása
- Biztonságos és balesetmentes eszközhasználat
- A takarékoság iránti igény fejlesztése
- Környezettudatos magatartás támogatása
- Képlékeny anyagok tulajdonságai
- Tárgykészítés képlékeny anyagból
- A papír tulajdonságainak csoportosítása
- Papírmunkák:
 - hajtogatás, gyúrás, sodrás
 - tépés, nyírás
 - díszítés
 - bábkészítés
- A fa tulajdonságai, felhasználása
- Famunkák:
 - darabolás
 - csiszolás
 - hegyezés
- A fonalak csoportosítása, felhasználása
- Fonalmunkák:
 - hurkolás
 - fonás
 - csomózás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Képlékeny anyagok tulajdonságainak megismerése, anyagvizsgálat érzékszervekkel
- Képlékeny anyagok alakítása: gyúrás, lapítás, gömbölyítés, hengerítés, mélyítés, kivájás, nyújtás, mintázás
- Edénykék, gyöngyök, szélcsengő készítése agyagból
- Só-liszt gyurma készítése: figurák, mozgó kompozíció készítése
- Mézeskalács-készítés
- Hagyományos mesterségek megismerése
- Papírfajták és tulajdonságaik megismerése, használatuk
- Papír sodrásával, gömbölyítésével, gyűrött és sodrott papírból, papírgömböcskékből őszi fa, őszi kép készítése
- Fatörzs és ágak készítése tépéssel, levelek nyírással, kúpos kialakítás nyírással, ragasztással
- Legyezőhajtással, redőzéssel figurák készítése
- Origamijelek ismerete alapján növény- és állatfigurák hajtogatása
- Ünnepi és farsangi díszek készítése termésekből, papírból. Alaklemez, sablon használatával bábok, társasjáték, puzzle, kreatív játékok készítése
- Papírszövés
- Ismerkedés a fával, a fa haszna, a faültetés fontossága, a fa tulajdonságainak megfigyelése
- A fa darabolása, csiszolása, hegyezése
- A hurkapálca töréspróbája
- Marokkó készítése
- Kép készítése hurkapálcából
- Spatulából figurák, könyvjelző és ajándékkísérő készítése
- Kunyhó készítése fonással
- Vesszőfonással ajtókopogtató, mini kosár készítése
- Mesterségek, műhelyek megismerése
- Különböző fonalak, kötelek, cérnák vizsgálata. Növényi és állati eredet. Hogyan készül? Mire használják?
- Csomók és masni kötése, sodrás, bojt-készítés, hármasonfonás, körmönfonás, nemezelés, pomponkészítés

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Természetes anyag, mesterséges anyag, anyagvizsgálat, anyagi tulajdonság, képlékenységi, becslés,

mérés, sablon, szálás anyag, hurkolás, fonás, csomózás, anyagtakarékosság, újrahasznosítás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: azonosságok-különbözőségek megállapítása, megnevezése, kifejezésük tevékenységgel, szóval, tulajdonságok változásának megfigyelése, megfogalmazása.

Vizuális kultúra: tájékozódás síkban, térben, színek, formaérzékelés, formafelismerés

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A megismert anyagok csoportosítása tulajdonságaik alapján.

Anyagok alakításánál az alaptechnikák egyre önállóbb kivitelezése, az eszközök balesetmentes használata.

A közvetlen környezet rendben tartása.

TÉMAKÖR: Otthon – család – életmód

Óraszám: 7

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a családellátó tevékenységeket, melyek keretében vállalt feladatait az iskolai önellátás során munkamegosztásban végzi – terítés, rendrakás, öltözködés, növények, állatok gondozása stb.
 - felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
 - felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;
 - otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzeteit felismeri, és ismeri megelőzésük módját;
 - takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel;
 - rendet tart a környezetében;
 - törekszik a takarékos anyagfelhasználásra;
 - szelektíven gyűjti a hulladékot;
 - ismeri a tudatos vásárlás néhány fontos elemét;
- ismeri az egészségmegőrzés tevékenységeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Tapasztalatszerzés elősegítése a közvetlen környezet megismerése során
- A környezetátalakítás következményeinek értelmezése
- A környezet- és egészségtudatosság megalapozása
- Ok-okozati összefüggések értelmezése
- Szokásrend kialakítása
- A rendszeresség és a rendszeret iránti igény formálása
- Biztonságos és balesetmentes eszközhasználat
- A takarékoság iránti igény fejlesztése
- Környezettudatos magatartás támogatása
- Együttműködési képesség kialakítása és erősítése
- Az önismeret fejlesztése
- Lakásfajták csoportosítása
- Lakástervek készítése
- Lakásépítés építőelemekkel
- Erőforrások a háztartásban – áram, gáz, víz

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszámoló lakóhelyünkről
- Saját településünk megismerése: utcák, terek elrendezése, házak, épületek, épületípusok, lakásfajták
- A ház helyiségei, funkciójuk, berendezésük
- Építőelemekkel házak építése
- Építés alapformára, körvonalrajz, alaprajz készítése
- Különleges építmények tervezése
- A szoba berendezése: bútorok készítése
- Családtagok bemutatása, köszönés, bemutatkozás
- Családi munkamegosztás, házimunka és napi tevékenységek, háztartási munkák csoportosítása
- Napirend készítése
- Étkezési szokások, az egészséges táplálkozás alapjai, egészséges életmód
- Napi étrend készítése: élelmiszerek, ételek, italok, vitaminok
- Egyszerű ételkészítés

<ul style="list-style-type: none"> – Lakberendezés – Egészséges életmód – Egészséges táplálkozás – Étkezési szokások, terítés – Személyi higiénia, tisztálkodás – Öltözködési szabályok – Háztartási balesetek – Munkamegosztás – Napirend, házirend – Takarékoskodás – Környezetvédelem 	<ul style="list-style-type: none"> – Asztalterítés, asztali illemtan, asztalterítés, szalvétahajtogatás, meghívó, ültetőkártya készítése – Tisztálkodási szokások: személyi higiéniahoz, testápoláshoz kapcsolódó plakátok készítése – Napszaknak, évszaknak és alkalomnak megfelelő öltözködés: öltöztetőbabák, divatbemutató – Ruházat tisztántartása, szekrényrendezés – Környezetünk tisztán tartása. Alapvető takarítószeres és eszközök használata. Veszélyforrások: gyufa, gáz, elektromos áram balesetmentes használata – Növények a lakásban: növényápolás – Ötletgyűjtés a közvetlen környezetünkben keletkező hulladékok újra hasznosítására.
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:</p>	
<p>Lakás, otthon, család, életmód, családi ház, lakberendezés, egészséges életmód, táplálkozás, higiénia, testápolás, öltözködés, veszélyforrás, baleset, háztartási baleset, háztartás, házimunka, munkamegosztás, időbeosztás, napirend, szabadidő, takarékoskodás, környezet, környezetvédelem, hulladék, szelektív hulladékgyűjtés</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p>	
<p>Magyar nyelv és irodalom: szókincsbővítés, kifejezőképesség fejlesztése. Testnevelés: sportjátékok</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	
<p>Öltözködés, tisztálkodás tevékenységeinek elvégzése fokozódó önállósággal. Kulturált, szabályos étkezés. A közvetlen környezet rendben tartása.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Jeles napok, ünnepek Óraszám: 5</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p>	
<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> – adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat; – alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát; – felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét; ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Magyarságtudat erősítése – Az ünnepléshez kötődő viselkedéskultúra és öltözködéskultúra elemeinek elsajátítása és betartása – Az ajándékozás kultúrájának elsajátítása – Tervek a családban – Esztétikai érzék fejlesztése – Közösen átélt élmények és érzések támogatása – Mikulás – Karácsony 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ünnepi díszek, szimbólumok készítése különböző anyagokból: mikulás, karácsonyfa, kokárda, zászló – Csomagolástechnikák: különböző alakú ajándéktárgyak csomagolása – Hímestojás készítése – Ajándéktárgyak, meghívók, üdvözlőkártyák készítése

<ul style="list-style-type: none"> – Farsang – Március 15. – Húsvét – Anyák napja 	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Jeles nap, jelkép, ünnep, népszokás, viselkedéskultúra, öltözködéskultúra, munkaszervezés, dekoráció, esztétika	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Vizuális kultúra, Magyar nyelv és irodalom, Ének-zene	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés.	

TÉMAKÖR: Közlekedés Óraszám: 3+1	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: <ul style="list-style-type: none"> – ismeri és használni, alkalmazni tudja a legfontosabb közlekedési lehetőségeket, szabályokat, viselkedési elvárásokat; – az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet; – rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> – Saját felelősség felismerése a közlekedésben – Szabálykövető magatartás kialakítása – Balesetmentes közlekedés támogatása – Együttműködő és együttérző képesség fejlesztése – Etikus magatartás értelmezése és kialakítása – A gyalogos és kerékpáros közlekedés legfontosabb szabályainak megismerése – A kulturált és biztonságos járműhasználat megismerése – A közlekedési szabályok és a járműhasználat gyakorlása szimulációs és valós közlekedési helyzetekben 	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none"> – Séta az iskola környékén, figyelemfelhívás a veszélyhelyzetekre: gyalogos és kerékpáros közlekedés, úttesten való átkelés szabályai, közlekedési lámpa jelzéseinek ismerete, közlekedési szituációs játék – Jelzések, táblák megfigyelése – Helyes és helytelen viselkedés megfigyelése és elemzése – Gyalogosokra vonatkozó közlekedési jelzések és táblák megismerése – Tömegközlekedési eszközök megismerése – Udvariassági szabályok megismerése és alkalmazása
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályai, tömegközlekedési eszközök, kulturált közlekedés, biztonságos járműhasználat	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Vizuális kultúra, Magyar nyelv és irodalom	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az úttesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak ismerete.	

3. ÉVFOLYAM

A **TECHNIKA ÉS TERVEZÉS** TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 3. ÉVFOLYAMON:

- Az ember környezetéről, környezetátalakító tevékenységéről és felelősségének megismeréséről az első két évfolyamon tanári segítséggel szerzett információk birtokában a harmadik és negyedik évfolyamos tanulók már önálló ismeretszerzésre képesek. A munka jellegű tevékenységek sora az életkori sajátosságoknak megfelelően évről évre bővül, az eszközök és szerszámok használata egyre nagyobb biztonsággal történik.
- Munkájuk során fokozódik a tanulók önállósága, így már saját terv alapján dolgozva készítik el a munkadarabokat. Egyéni és csoportos munkában is jól szervezeten dolgoznak. Erősödik belső motivációjuk, megélik az alkotás örömét, büszkék munkáikra. Felfedezik és elismerik saját és mások kiemelkedő munkáit, ugyanakkor a hibák azonosítása után képesek a javító szándékú korrigálásra.
- A nevelés-oktatás középpontjában az alkotótevékenység, a tapasztalati úton történő tanulás és a munka áll. Mindezt játékos tapasztalatszerzés, felfedezés, alkotás jellemzi. A tanulók rendszerszemléletének kialakulását elősegíti az évszakok körforgásának, a napirendnek, a néphagyományoknak, az ünnepeknek és a jeles napoknak a megismerése.
- Az életkori sajátosságok mentén kiemelt szempont a kézügyesség fejlesztése. A tanórákon végzett tudatos, tervszerűen átalakító, megmunkáló tevékenységek magukba foglalják a különféle anyagok, azok megmunkálhatóságának megismerését, megtapasztalását, a tervező és technológiai folyamatok alkalmazását, a munka során keletkező hulladékok környezettudatos elhelyezését.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Anyagok a környezetünkben	4
Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés	15
Otthon - család - életmód / a fenntarthatóság jegyében	8+1
Jeles napok, ünnepek	4
Közlekedés / a fenntarthatóság jegyében	3+1
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Anyagok a környezetünkben Óraszám: 4
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: <ul style="list-style-type: none">– az anyagok tulajdonságairól érzékszervi úton, önállóan szerez ismereteket – szín, alak, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi minőség;– alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát.

<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Véleményalkotás erősítése; – A társakkal való közös tevékenység támogatása; – Együttműködési készségek fejlesztése közös tevékenység során; – Környezettudatos döntéshozatal elősegítése az anyaghasználat során; – Építő jellegű párbeszéd alkalmazása; – Kézügyesség fejlesztése; – Anyagvizsgálat; – Az anyagok tulajdonságai; – Az anyagok felhasználási lehetőségei. 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Természetes és mesterséges környezet megfigyelése; – Különböző termékek, természeti anyagok tapasztalati úton történő megismerése, felhasználása; – Természetes és mesterséges anyagokból készült tárgyak gyűjtése, csoportosítása, környezettudatos felhasználásuk; – Természetes és mesterséges anyagok közötti kapcsolat vizsgálata: nyersanyag-alapanyag-termék; – A környezetátalakító tevékenységek csoportosítása. Az ember környezetalakító tevékenysége és ennek következményei; – A gyűjtött természetes anyagokból kép készítése; – Különböző éghajlatú lakások készítése természetes és mesterséges anyagokból.
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Anyag, alapanyag, termék, fizikai tulajdonság, technológiai tulajdonság, anyagvizsgálat</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Környezetismeret: család, rokonság, hétköznapi és ünnepi alkalmak, emberi test, egészséges életmód. Magyar nyelv és irodalom: szövegértés, szövegalkotás, szaknyelv használata, beszédkultúra, kommunikáció. Matematika: problémamegoldás, számok, alpműveletek, becslés. Etika: egészség és környezeti hatások, önismeret, felelősség, példakép, kapcsolatépítés, kapcsolattartás.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés Óraszám: 15</p>
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat; – egyszerű szöveges, rajzos és képi utasításokat hajt végre a tevékenysége során; – alkotótevékenysége során előkészítő, alakító, szerelő és felületkezelő műveleteket végez el; – saját és társai tevékenységét a kitűzött célok mentén, megadott szempontok szerint reálisan értékeli; – értékelés után megfogalmazza tapasztalatait, következtetéseket von le a későbbi eredményesebb munkavégzés érdekében; – felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán; – rendet tart a környezetében; – törekszik a takarékos anyagfelhasználásra; – szelektíven gyűjti a hulladékot;

- rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel;
- otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzetait felismeri, és ismeri megelőzésük módját;
- takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel;
- tudatosan megtartja az egészséges és biztonságos munkakörnyezetét;
- az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet;
- társaival munkamegosztás szerint együttműködik a csoportos munkavégzés során;
- felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
- ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Önálló tervezés és kivitelezés támogatása
- A kreativitás erősítése
- Munkafolyamatok algoritmizálása
- Pontos munkavégzés iránti igény fejlesztése
- Társas tanulási tevékenységek előtérbe helyezése
- Felelős szerepvállalás és a munkamegosztás erősítése
- A segítségnyújtás és kérés szabályainak értelmezése
- Reális értékelési készség fejlesztése
- Fejlesztő hatású véleményformálás
- Szükséges korrekciók elvégzésének elősegítése
- Balesetmentes eszközhasználat fejlesztése
- A takarékoság iránti igény fejlesztése
- Környezettudatos magatartás támogatása
- Anyagvizsgálatok felhasználhatósági szempontok alapján
- Tárgykészítés képlékeny anyagból
- A papír tulajdonságai, felhasználhatósága
- Papírmunkák:
 - **egyenesen, vonal mentén tép, hajtogat**
 - **ollóval egyenesen és körív mentén nyír**
 - **vastagabb anyagokat hajlítás előtt vonalzó mentén bekarcol**
- A fa tulajdonságai, felhasználása
- Famunkák:
 - **darabolás**
 - **csiszolás**
 - **hegyezés**
- A textilek csoportosítása, felhasználása
- Fonalmunkák:
 - **szövés szövőkereten vagy madzagszövőn**
 - **cérnát tübe fűz önállóan vagy tübefűző segítségével**
 - **gombvarrás**
 - **előöltés**
 - **díszítőöltés**

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Anyagvizsgálatok végzése a felhasználhatóság szempontjából
- Mit miből készítünk, és miért?
- Figurák, apróbb használati tárgyak készítése képlékeny anyagokból
- A papír tulajdonságainak vizsgálata, funkcióinak megfelelő alkalmazása
- Állatkert és virágos kert készítése hajtogatással
- Térbeli dekorációk papírból, papírcsíkból
- Ötletes képeslapok, meghívók tervezése, készítése
- Ajándék- és tároló dobozok készítése karcolással, hajlítással
- Vár, papírház vagy manóház készítése kartonpapírból
- Modellek készítése alaklemez segítségével íves és egyenes nyírással
- A fa tulajdonságainak megismerése felhasználhatóság szempontjából
- Képkeret, kulcstartó, kisautó, poháralátét készítése darabolással, csiszolással, hegyezéssel
- A textilek csoportosítása felhasználásuk szerint
- Textilgyűjtemény készítése
- Öltésfajták megismerése: előöltés, díszítő öltések
- Használati tárgyak készítése megfelelő textilből kézi varrással: zsebkendő-, toll- vagy mobiltelefon-tartó
- Bábok, kabalafigurák, túpárna készítése gombvarrással
- A szövés technikájának megismerése szövőkeret vagy madzagszövő segítségével

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Anyagvizsgálat, termelés, makett, modell, alaprajz, méret, mérés, előöltés, díszítőöltés, veszélyforrás, baleset, segítségnyújtás, újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: anyagi tulajdonságok.

Matematika: mérés, becslés, szerkesztés.

Vizuális kultúra: rajzeszközök használata, épületek jellemzői.

Etika: szellemi termékek az emberiség szolgálatában.

A tudás hatalma.

A világ megismerése.

Tárgyaink világa.

A világ öröksége.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.

Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.

TÉMAKÖR: Otthon – család – életmód

Óraszám: 8+1

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a családellátó tevékenységeket, melyek keretében vállalt feladatait az iskolai önellátás során munkamegosztásban végzi – terítés, rendrakás, öltözködés, növények, állatok gondozása stb.;
- felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
- felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;
- otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzeteket felismeri, és ismeri megelőzésük módját;
- takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel;
- rendet tart a környezetében;
- törekszik a takarékos anyagfelhasználásra;
- szelektíven gyűjti a hulladékot;
- ismeri a tudatos vásárlás néhány fontos elemét;
- ismeri az egészségmegőrzés tevékenységeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- A környezetátalakítás fontos szabályainak alkalmazása
- Az önállóság fokozása
- A közösségen belüli segítőkészség fejlesztése
- A tevékenységek végzése közben egymás segítő támogatása
- A megszerzett munkatapasztalatok alkalmazása
- Az alkotás örömeinek átélése egyéni és csapatmunkában
- A munkamegosztás előnyeinek kihasználása
- Reális értékelés kialakítása
- A tolerancia és az empátia fejlesztése
- Közösen alkotott szabályok betartása
- Jó szándékú véleményformálás támogatása
- Különböző kultúrák és a másság elfogadása
- Szokásrend kialakítása
- Házak, lakások, otthonok
- Modellkészítés
- Otthon a lakásban
- Otthonunk tárgyai
- Növényápolás
- Egészséges tápanyagok
- Változatos étkezés
- Terítés, tálalás
- Ételkészítés
- Egészséges életmód, napirend
- Öltözködés
- Takarékoskodás
- Munkamegosztás a családban
- Háztartási balesetek
- Környezetvédelem

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Különböző típusú házak megfigyelése környezetünkben
- Lakópark készítése kisebb dobozokból
- Lakásmodell készítése építőjáték vagy szerelőkészlet segítségével
- Apróbb dobozok segítségével babaház berendezése
- A lakás tisztántartásához napi- és hetirend készítése, ezeknek a munkáknak az elosztása a családban
- A lakásban leggyakrabban található növények ápolásának megismerése
- Az egészséges tápanyagok megismerése, melynek alapján változatos étrend összeállítása
- Egyszerű ételek, italok készítése
- Ünnepi asztal terítése
- Szülinapi zsúr kellékeinek elkészítése
- A tisztálkodáshoz szükséges megfelelő kozmetikumok kiválasztása
- Alkalmhoz illő öltözet és az életkornak megfelelő divat követése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Ház, lakás, otthon, modell, tápanyagok, életmód, veszélyforrás, lakberendezés, baleset, munkamegosztás, időbeosztás, környezetvédelem, szemét, hulladék

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: család, rokonság, hétköznapok és ünnepi alkalmak, emberi test, egészséges életmód.

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés, szövegalkotás, szaknyelv használata, beszédkultúra, kommunikáció.

Matematika: problémamegoldás, számok, alpműveletek, becslés.

Etika: egészség és környezeti hatások, önismeret, felelősség, példakép, kapcsolatépítés, kapcsolattartás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

TÉMAKÖR: Jeles napok, ünnepek

Óraszám: 4

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;
- alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát;
- felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
- ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az ünnepi szokások megőrzése
- Kulturált ünneplés
- Közös értékek, szokások, hagyományok őrzése
- Nemzeti értékeink és hőseink iránti tisztelet erősítése
- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Március 15.
- Húsvét
- Anyák napja

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Esztétikus dekorációk tervezése és készítése népi, vallási, nemzeti és családi ünnepekre különböző anyagokból
- Ünnepekhez kapcsolódó egyszerű hagyományos ételek készítése
- A magyar népviselet és népszokások megismerése: memóriakártyák készítése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Népszokás, hagyomány, nemzeti érték, viselkedéskultúra, öltözködéskultúra

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: szokások, hagyományok, jeles napok, családi és közösségi ünnepek.

Magyar nyelv és irodalom: szövegalkotás, egyszerű tipográfiai eszközök használata.

Etika: hagyományok, szokások, ünnepek, élmények feldolgozása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.

TÉMAKÖR: Közlekedés

Óraszám: 3+1

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri és használni, alkalmazni tudja a legfontosabb közlekedési lehetőségeket, szabályokat, viselkedési elvárásokat;
- az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet;
- rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési és problémamegoldási képességgel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A tömegközlekedés során alkalmazott magatartás és szokások megszilárdítása
- A gyalogos és kerékpáros közlekedési szabályok megerősítése
- Közlekedési eszközök megismerése, környezettudatos használatuk
- A közlekedéssel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása
- A közlekedési balesetek lehetséges okainak felismerése és megelőzése
- Figyelem és elővigyázatosság fejlesztése
- A gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályai, lakott területen és lakott területen kívül
- Az úttest részei; útburkolati jelek
- Kerékpárosok és gyalogosok viszonya a közösen használt területeken
- Közlekedési környezetben alkalmazható viselkedési normák

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A közlekedési eszközök csoportosítása környezetvédelmi szempontból
- Társasjáték készítése a gyalogos és a kerékpáros közlekedési szabályokhoz kapcsolódóan
- Lakópark készítése úthálózattal, jelzőtáblákkal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Úttest, kerékpárút, gyalogosforgalom, tömegközlekedés, helyi és helyközi közlekedés, biztonsági és udvariassági szabályok, térképismeret, útvonalterv

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: beszédértés, szaknyelvhasználat, szövegértés, piktogramok.

Környezetismeret: lakóhelyismeret, térképismeret.

Etika: közlekedési morál, udvariasság, kommunikáció.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos, készségszintű alkalmazása.

4. ÉVFOLYAM

A TECHNIKA ÉS TERVEZÉS TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON:

- A munka jellegű tevékenységek sora az életkori sajátosságoknak megfelelően évről évre bővül, az eszközök és szerszámok használata egyre nagyobb biztonsággal történik.
- Munkájuk során fokozódik a tanulók önállósága, így már saját terv alapján dolgozva készítik el a munkadarabokat. Egyéni és csoportos munkában is jól szervezeten dolgoznak. Erősödik belső motivációjuk, megélik az alkotás örömét, büszkék munkáikra. Felfedezik és elismerik saját és mások kiemelkedő munkáit, ugyanakkor a hibák azonosítása után képesek a javító szándékú korrigálásra.
- A nevelés-oktatás középpontjában az alkotótevékenység, a tapasztalati úton történő tanulás és a munka áll. Mindezt játékos tapasztalatszerzés, felfedezés, alkotás jellemzi. A tanulók rendszerszemléletének kialakulását elősegíti az évszakok körforgásának, a napirendnek, a néphagyományoknak, az ünnepeknek és a jeles napoknak a megismerése.
- Az életkori sajátosságok mentén kiemelt szempont a kezűgyesség fejlesztése. A tanórákon végzett tudatos, tervszerűen átalakító, megmunkáló tevékenységek magukba foglalják a különféle anyagok, azok megmunkálhatóságának megismerését, megtapasztalását, a tervező és technológiai folyamatok alkalmazását, a munka során keletkező hulladékok környezettudatos elhelyezését.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Anyagok a környezetünkben / a fenntarthatóság jegyében	4+1
Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés	15
Otthon – család – életmód	8
Jeles napok, ünnepek	4
Közlekedés / a fenntarthatóság jegyében	3+1
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Anyagok a környezetünkben

Óraszám: 4+1

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- az anyagok tulajdonságairól érzékszervi úton, önállóan szerez ismereteket – szín, alak, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi minőség;
- alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát.

<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Véleményalkotás erősítése; – A társakkal való közös tevékenység támogatása; – Együttműködési készségek fejlesztése közös tevékenység során; – Környezettudatos döntéshozatal elősegítése az anyaghasználat során; – Építő jellegű párbeszéd alkalmazása; – Kézügyesség fejlesztése; – Anyagvizsgálat; – Az anyagok tulajdonságai; – Az anyagok felhasználási lehetőségei. 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Természetes és mesterséges környezet megfigyelése; – Különböző termékek, természeti anyagok tapasztalati úton történő megismerése, felhasználása; – Természetes és mesterséges anyagokból készült tárgyak gyűjtése, csoportosítása, környezettudatos felhasználásuk; – Természetes és mesterséges anyagok közötti kapcsolat vizsgálata: nyersanyag-alapanyag-termék; – A környezetátalakító tevékenységek csoportosítása. Az ember környezetalakító tevékenysége és ennek következményei; – A gyűjtött természetes anyagokból kép készítése; – Különböző éghajlatú lakások készítése természetes és mesterséges anyagokból.
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Anyag, alapanyag, termék, fizikai tulajdonság, technológiai tulajdonság, anyagvizsgálat</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Környezetismeret: anyagi tulajdonságok. Matematika: mérés, becslés, szerkesztés. Vizuális kultúra: rajzeszközök használata, épületek jellemzői.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során. Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés Óraszám: 15</p>
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat; – egyszerű szöveges, rajzos és képi utasításokat hajt végre a tevékenysége során; – alkotótevékenysége során előkészítő, alakító, szerelő és felületkezelő műveleteket végez el; – saját és társai tevékenységét a kitűzött célok mentén, megadott szempontok szerint reálisan értékeli; – értékelés után megfogalmazza tapasztalatait, következtetéseket von le a későbbi eredményesebb munkavégzés érdekében; – felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán; – rendet tart a környezetében; – törekszik a takarékos anyagfelhasználásra; – szelektíven gyűjti a hulladékot; – rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel; – otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzeteit felismeri, és ismeri megelőzésük módját; – takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel; – tudatosan megtartja az egészséges és biztonságos munkakörnyezetét;

- az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet;
- társaival munkamegosztás szerint együttműködik a csoportos munkavégzés során;
- felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
- ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Önálló tervezés és kivitelezés támogatása
- A kreativitás erősítése
- Munkafolyamatok algoritmizálása
- Pontos munkavégzés iránti igény fejlesztése
- Társas tanulási tevékenységek előtérbe helyezése
- Felelős szerepvállalás és a munkamegosztás erősítése
- A segítségnyújtás és kérés szabályainak értelmezése
- Reális értékelési készség fejlesztése
- Fejlesztő hatású véleményformálás
- Szükséges korrekciók elvégzésének elősegítése
- Balesetmentes eszközhasználat fejlesztése
- A takarékoság iránti igény fejlesztése
- Környezettudatos magatartás támogatása
- Anyagvizsgálatok felhasználhatósági szempontok alapján
- Tárgykészítés képlékeny anyagból
- A papír tulajdonságai, felhasználhatósága
- Papírmunkák:
 - egyenesen, vonal mentén tép, hajtogat
 - ollóval egyenesen és körív mentén nyír
 - vastagabb anyagokat hajlítás előtt vonalzó mentén bekarcol
- A fa tulajdonságai, felhasználása
- Famunkák:
 - darabolás
 - csiszolás
 - hegyezés
- A textilek csoportosítása, felhasználása
- Fonalmunkák:
 - szövés szövőkereten vagy madzagszövőn
 - cérnát tűbe fűz önállóan vagy tűbefűző segítségével
 - gombvarrás
 - előöltés
 - díszítőöltés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Anyagvizsgálatok végzése a felhasználhatóság szempontjából
- Mit miből készítünk, és miért?
- Figurák, apróbb használati tárgyak készítése képlékeny anyagokból
- A papír tulajdonságainak vizsgálata, funkcionak megfelelő alkalmazása
- Állatkert és virágos kert készítése hajtogatással
- Térbeli dekorációk papírból, papírcsíkból
- Ötletes képeslapok, meghívók tervezése, készítése
- Ajándék- és tároló dobozok készítése karcolással, hajlítással
- Vár, papírház vagy manóház készítése kartonpapírból
- Modellek készítése alaklemez segítségével íves és egyenes nyírással
- A fa tulajdonságainak megismerése felhasználhatóság szempontjából
- Képkkeret, kulcstartó, kisautó, poháralátét készítése darabolással, csiszolással, hegyezéssel
- A textilek csoportosítása felhasználásuk szerint
- Textilgyűjtemény készítése
- Öltésfajták megismerése: előöltés, díszítő öltések
- Használati tárgyak készítése megfelelő textilből kézi varrással: zsebkendő-, toll- vagy mobiltelefon-tartó
- Bábok, kabalafigurák, túpárna készítése gombvarrással
- A szövés technikájának megismerése szövőkeret vagy madzagszövő segítségével

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Anyagvizsgálat, termelés, makett, modell, alaprajz, méret, mérés, előöltés, díszítőöltés, veszélyforrás, baleset, segítségnyújtás, újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: anyagi tulajdonságok.
Matematika: mérés, becslés, szerkesztés.
Vizuális kultúra: rajzeszközök használata, épületek jellemzői.
Etika: Szellemi termékek az emberiség szolgálatában.
A tudás hatalma.
A világ megismerése.
Tárgyaink világa.
A világ öröksége.
Magyar irodalom:
Neves magyar feltalálók élete, munkássága, érdekességek a pályafutásukból

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

TÉMAKÖR: Otthon – család – életmód

Óraszám: 8

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a családellátó tevékenységeket, melyek keretében vállalt feladatait az iskolai önellátás során munkamegosztásban végzi – terítés, rendrakás, öltözködés, növények, állatok gondozása stb.;
- felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
- felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;
- otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzetét felismeri, és ismeri megelőzésük módját;
- takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel;
- rendet tart a környezetében;
- törekszik a takarékos anyagfelhasználásra;
- szelektíven gyűjti a hulladékot;
- ismeri a tudatos vásárlás néhány fontos elemét;
- ismeri az egészségmegőrzés tevékenységeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- A környezetátalakítás fontos szabályainak alkalmazása
- Az önállóság fokozása
- A közösségen belüli segítőkészség fejlesztése
- A tevékenységek végzése közben egymás segítő támogatása
- A megszerzett munkatapasztalatok alkalmazása
- Az alkotás örömeinek átélése egyéni és csapatmunkában
- A munkamegosztás előnyeinek kihasználása
- Reális értékelés kialakítása
- A tolerancia és az empátia fejlesztése
- Közös alkotott szabályok betartása
- Jó szándékú véleményformálás támogatása
- Különböző kultúrák és a másság elfogadása
- Szokásrend kialakítása
- Házak, lakások, otthonok
- Modellkészítés
- Otthon a lakásban
- Otthonunk tárgyai
- Növényápolás
- Egészséges tápanyagok
- Változatos étkezés
- Terítés, tálalás
- Ételkészítés
- Egészséges életmód, napirend
- Öltözködés
- Takarékoskodás
- Munkamegosztás a családban
- Háztartási balesetek
- Környezetvédelem

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Különböző típusú házak megfigyelése környezetünkben
- Lakópark készítése kisebb dobozokból
- Lakásmodell készítése építőjáték vagy szerelőkészlet segítségével
- Apróbb dobozok segítségével babaház berendezése
- A lakás tisztántartásához napi- és hetirend készítése, ezeknek a munkáknak az elosztása a családban
- A lakásban leggyakrabban található növények ápolásának megismerése
- Az egészséges tápanyagok megismerése, melynek alapján változatos étrend összeállítása
- Egyszerű ételek, italok készítése
- Ünnepi asztal terítése
- Szülinapi zsúr kellékeinek elkészítése
- A tisztálkodáshoz szükséges megfelelő kozmetikumok kiválasztása
- Alkalmhoz illő öltözet és az életkornak megfelelő divat követése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Ház, lakás, otthon, modell, tápanyagok, életmód, veszélyforrás, lakberendezés, baleset, munkamegosztás, időbeosztás, környezetvédelem, szemét, hulladék

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: család, rokonság, hétköznapok és ünnepi alkalmak, emberi test, egészséges életmód.

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés, szövegalkotás, szaknyelv használata, beszédkultúra, kommunikáció.

Matematika: problémamegoldás, számok, alpműveletek, becslés.

Etika: egészség és környezeti hatások, önismeret, felelősség, példakép, kapcsolatépítés, kapcsolattartás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

TÉMAKÖR: Jeles napok, ünnepek

Óraszám: 4

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;
- alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát;
- felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
- ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az ünnepi szokások megőrzése
- Kulturált ünneplés
- Közös értékek, szokások, hagyományok őrzése
- Nemzeti értékeink és hőseink iránti tisztelet erősítése
- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Március 15.
- Húsvét
- Anyák napja

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Esztétikus dekorációk tervezése és készítése népi, vallási, nemzeti és családi ünnepekre különböző anyagokból
- Ünnepekhez kapcsolódó egyszerű hagyományos ételek készítése
- A magyar népviselet és népszokások megismerése: memóriakártyák készítése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Népszokás, hagyomány, nemzeti érték, viselkedéskultúra, öltözködéskultúra

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Környezetismeret: szokások, hagyományok, jeles napok, családi és közösségi ünnepek.

Magyar nyelv és irodalom: szövegalkotás, egyszerű tipográfiai eszközök használata.

Etika: hagyományok, szokások, ünnepek, élmények feldolgozása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.

Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

TÉMAKÖR: Közlekedés

Óraszám: **3+1**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri és használni, alkalmazni tudja a legfontosabb közlekedési lehetőségeket, szabályokat, viselkedési elvárásokat;
- az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet;
- rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési és problémamegoldási képességgel.

<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A tömegközlekedés során alkalmazott magatartás és szokások megszilárdítása – A gyalogos és kerékpáros közlekedési szabályok megerősítése – Közlekedési eszközök megismerése, környezettudatos használatuk – A közlekedéssel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása – A közlekedési balesetek lehetséges okainak felismerése és megelőzése – Figyelem és elővigyázatosság fejlesztése – A gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályai, lakott területen és lakott területen kívül – Az úttest részei; útburkolati jelek – Kerékpárosok és gyalogosok viszonya a közösen használt területeken – Közlekedési környezetben alkalmazható viselkedési normák 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – A közlekedési eszközök csoportosítása környezetvédelmi szempontból – Társasjáték készítése a gyalogos és a kerékpáros közlekedési szabályokhoz kapcsolódóan – Lakópark készítése úthálózattal, jelzőtáblákkal
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Úttest, kerékpárút, gyalogosforgalom, tömegközlekedés, helyi és helyközi közlekedés, biztonsági és udvariassági szabályok, térképismeret, útvonalterv</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: beszédértés, szaknyelvhasználat, szövegértés, piktogramok. Környezetismeret: lakóhelyismeret, térképismeret. Etika: közlekedési morál, udvariasság, kommunikáció.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során. Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.</p>	

TESTNEVELÉS

1-4. ÉVFOLYAM

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
2020-2021	5	5	5	5
2021-2022	5	5	5	5
2022-2023	5	5	5	5
2023-2024	5	5	5	5
Éves óraszám	180 (36 tanítási hét esetén)	180 (36 tanítási hét esetén)	180 (36 tanítási hét esetén)	180 (36 tanítási hét esetén)

1. ÉVFOLYAM

A TESTNEVELÉS TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 1. ÉVFOLYAMON:

- **Mozgáskultúra-fejlesztés**
 - a tanult mozgásformákat összefüggő cselekvéssorokban, jól koordináltan kivitelezzi;
 - a tanult mozgásforma könnyed és pontos kivitelezésének elsajátításáig fenntartja érzelmi-akaratit erőfeszítéseit;
 - sporttevékenysége során a szabályok betartására törekszik.
- **Motorosképeség-fejlesztés**
 - megfelelő motoros képességszinttel rendelkezik az alapvető mozgásformák viszonylag önálló és tudatos végrehajtásához;
 - olyan szintű relatív erővel rendelkezik, amely lehetővé teszi összefüggő cselekvéssorok kidolgozását, az elemek közötti összhang megteremtését.
- **Mozgáskészség-kialakítás – mozgástanulás**
 - az alapvető mozgásformákat külsőleg meghatározott ritmushoz, a társak mozgásához igazított sebességgel és dinamikával képes végrehajtani;
 - az egyszerűbb mozgásformákat jól koordináltan hajtja végre, a hasonló mozgások szimultán és egymást követő végrehajtásában megfelelő szintű tagoltságot mutat.
- **Versengések, versenyek**
 - a versengések és a versenyek közben toleráns a csapattársaival és az ellenfeleivel szemben;
 - a versengések és a versenyek tudatos szereplője, a közösséget pozitívan alakító résztvevő;
 - felismeri a sportszerű és sportszerűtlen magatartásformákat, betartja a sportszerű magatartás alapvető szabályait.
- **Prevenció, életvitel**
 - felismeri a különböző veszély- és baleseti forrásokat, elkerülésükhöz tanári segítséget kér;
 - ismeri a keringési, légzési és mozgatórendszerét fejlesztő alapvető mozgásformákat;
 - tanári irányítással, ellenőrzött formában végzi a testnevelés – számára nem ellenjavallt – mozgásanyagát;
 - családi háttere és a közvetlen környezete adta lehetőségeihez mérten rendszeresen végez testmozgást.
- **Egészséges testi fejlődés, egészségfejlesztés**
 - az öltözködés és a higiéniai szokások terén teljesen önálló, adott esetben segíti társait;
 - megismeri az életkorának megfelelő sporttáplálkozás alapelveit, képes különbséget tenni egészséges és egészségtelen tápanyagforrások között.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció - folyamatos	10
Kúszások és mászások	18
Járások, futások	20
Szökdelések, ugrások	20
Dobások, ütések	13
Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok	20
Labdás gyakorlatok	25
Testnevelési és népi játékok	24
Küzdőfeladatok és - játékok	10
Foglalkozások alternatív környezetben	20
ÖSSZES ÓRASZÁM:	180

A gyógytestnevelő tanárok a helyi tanterv (tanmenet) készítésekor a „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát az adott intézményben gyógytestnevelés-órára szánt éves óraszám 30–50%-ában állapíthatják meg, a többi témakör óraszámának terhére. A gyógytestnevelő tanár a „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát, illetve az egyes témakörök óraszámcsökkentésének mértékét a gyógytestnevelésen részt vevő tanulók betegségének, elváltozásának figyelembevételével határozza meg.

TÉMAKÖR: Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció - folyamatos

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat
- ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, végrehajtásának megismerése
- 2-4 ütemű szabad-, társas és kézi szergyakorlatok bemutatás utáni pontos és rendszeres végrehajtása
- Alakzatok megismerése (oszlop-, sor-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat) és alkalmazó gyakorlása
- Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban
- Mozgékonyság, hajlékonyság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas és kézi szergyakorlatokkal
- A biológiailag helyes testtartás és testséma kialakulását elősegítő gyakorlatok elsajátítása, gyakorlása
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését szolgáló gyakorlatok helyes végrehajtása
- A gyakorlatvezetési módszerek megértése, a gyakorlatok tanári utasításoknak megfelelő végrehajtása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Menet- és futásgyakorlatok; oszlop-, sor-, kör-, szétszórt alakzat; babzsákgyakorlat, labdagyakorlat, karikagyakorlat, ugrókötel-gyakorlat, utasítás, szóban közlés, bemutatás, bemutatattás, statikus gyakorlatalemek elnevezései

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: térbeli tájékozódás, összehasonlítások, geometriai alakzatok
 Vizuális kultúra: megismerő és befogadó képesség, közvetlen tapasztalás útján szerzett élmények feldolgozása, látványok megfigyelése, leírása
 Ének-zene: ritmikai ismeretek

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Kúszások és mászások

Óraszám: 18 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- mozgásműveltsége szintjénél fogva pontosan hajtja végre a keresztező mozgásokat;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A kúszások, mászások alapvető balesetvédelmi szabályainak megismerése
- Kúszások, mászások ellentétes, majd azonos oldali kar-láb használattal előre, hátra, oldalra vagy egyéb meghatározott útvonalon, különböző támasztávolságokkal és mozgássebességgel (pl. lassított vagy szaggatott mozdulatokkal is)
- Utánzó mozgások játékos formában; utánzó fogók
- Testséma, térbeli tájékozódó képesség és szem- kéz-láb koordináció fejlesztése
- Izomerő és mozgáskoordináció fejlesztése
- Kúszó és mászó csapatjátékok
- Sor- és váltóversenyek alkalmazása utánzó kúszó és mászó feladatokkal játékos formában
- Vízszintes felületeken, ferde vagy függőleges tornaszereken való mászások, átmászások különböző irányokban
- Törzsizom-erősítés az utánzó mozgások játékos felhasználásával
- Egyszerű akadálypályák feladatainak teljesítése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Utánzó gyakorlatok, kúszások-mászások kifejezései (pl.: medvejárás, rákjárás, pókjárás, fókakúszás, katonakúszás), irányváltoztatás, sorsverseny, váltóverseny

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika, Vizuális kultúra, Ének-zene

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI ÉV VÉGÉN:

TÉMAKÖR: Járások, futások

Óraszám: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat
- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- futását összerendezettség, lépésszabályozottság, ritmusosság jellemzi.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Járások egyenes vonalon előre, hátra, oldalra, különböző alakzatokban (pl. cikcakk alakban, körben) és fordulatokkal (negyed-, fél-, egészfordulat), egyenletes vagy váltakozó lépéshosszal, ritmussal, nyújtott és hajlított könyökkel, különböző szimmetrikus kartartásokkal
- Járások mély és magas súlyponti helyzetekben (törpejárás, óriásjárás), valamint egyéb utánzó formákban (pl. tyúklépés lopakodó járás, pingvinjárs)
- Járások sarkon, talp élén, lábujjhegyen, előre-hátra-oldalra
- Lehetőség szerint a Kölyökatlétika futásokat előkészítő és rávezető gyakorlatai, versenyformái
- Saroklendítés, térdemelés futás közben karlendítés nélkül és karlendítéssel, szimmetrikus kartartásokkal
- Sor- és váltóversenyek párban és csapatban, szemből és hátulról történő váltással
- Futások 5-6 m-re elhelyezett 10-20 cm-es akadályok felett
- Állórajt indulások hangjelre, különböző testhelyzetekből
- Futások különböző formában egyenesen, irányváltásokkal és íven egyenletes tempóban és ritmussal
- Folyamatos futások 3-5 percen keresztül

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:**

Járás, utánzó járás, futás, mozgásirány, állórajt-rajtjel, kartartás, lendítés, hajlítás, szabálysebesség, váltás, lépéshossz, perc, távtartás, térdemeléssel futás, saroklendítéssel futás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika, Ének-zene, Vizuális kultúra

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI ÉV VÉGÉN:**TÉMAKÖR: Szökdelések, ugrások**

Óraszám: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a különböző ugrásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Lehetőség szerint a Kölyökatlétika ugrásokat előkészítő és rávezető gyakorlatai, versenyformái
- Helyben szökdelések páros zárt lábbal és különböző terpeszekben tapsra, zenére
- Szökdelések két lábon előre- hátra- oldalra, ugrások kisebb, 10-20 cm-es magasságú felületekre fel és le
- Sasszé, oldalazó és indiánszökdelés alaptechnikájának elsajátítása
- Ugrások, szökdelések páros és egy lábon egyenlő és változó távolságra elhelyezett célterületekbe, sportlétrába
- Elugrások egy lábról maximum 5 m nekifutásból ülésbe, guggolásba érkezéssel 30-40 cm-es szivacsra
- Elugrások egy lábról maximum 5 m nekifutásból, guggolásba érkezéssel homokba
- Páros lábról felugrások céltárgyak érintésével
- Kötélhajtás helyben és haladással

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Felugrás, elugrás, indiánszökdelés, sasszé, galopp, oldalazó szökdelés, méter, elugrási hely, leérkező hely, ritmus

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene,
Vizuális kultúra,
Matematika

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI ÉV VÉGÉN:

TÉMAKÖR: Dobások, ütések

Óraszám: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a különböző dobásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Lehetőség szerint a Kölyökatlétika dobásokat előkészítő és rávezető gyakorlatai, versenyformái

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<ul style="list-style-type: none"> – Könnyű labda fogása két kézzel, egyszerű karmozgások közben a labdával, helyben és haladás közben – Labda feldobása és elkapása helyben és járás közben – Alsó dobás két kézzel társhoz – Labda gurítása társnak fekvésben, ülésben – Kétkezes mellső lökés, hajítás ülésben, térdelésben és állásban társhoz vagy célra – Könnyű labda gurítása, terelése floorball-, teniszütő, tornabot vagy egyéb eszköz (pl. kézben lévő labda) segítségével társhoz vagy célfelületre – Labda dobása, gurítása és elkapása társsal vagy csoportban, helyben és mozgás közben 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Dobás, gurítás, lökés, hajítás, terelés, ütés, célfelület, dobásirány, ütőfogás, tenyeres oldal, fonák oldal</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika, Ének–zene, Vizuális kultúra</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI ÉV VÉGÉN:</p>	

<p>TÉMAKÖR: Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok Óraszám: 20 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat; – a támasz- és függésgyakorlatok végrehajtásában a testtömegéhez igazodó erő- és egyensúlyozási képességgel rendelkezik. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A tér-, izom- és egyensúlyérzék fejlesztése – A helyes testtartás tudatosítása – A ritmus és mozgás összhangjának megteremtése – Egyszerű talajgyakorlati elemek elsajátítása és esztétikus bemutatása (gurulóátfordulás előre, tarkóállás) – Egyszerű támaszugrások és rávezető gyakorlataik elsajátítása, végrehajtása – Akadálypályák leküzdése magasságokhoz, mélységekhez alkalmazkodó mozgáscselekvésekkel – Függésben alaplendület – Mászókulcsolás tanulása, mászási kísérletek (rúdon, kötélén) – Statikus támaszgyakorlatok gyakorlása 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

<p>mellső, oldalsó és hátsó támaszban különböző testrészek használatával, különböző kar- és lábtartásokkal kivitelezett egyensúlyi helyzetekben, valamint egyéb utánzó támaszgyakorlat végrehajtása</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dinamikus támaszgyakorlatok különböző irányokba haladással, fel- és lelépéssel, állandó támasztávolságokkal, egyenletes sebességgel, ritmussal, egyénileg, párokban vagy csoportban – Statikus mellső, hátsó és oldalsó függőállások, majd függések különböző fogásmódokkal, láb- és kartartásokkal; utánzó függőállások – Dinamikus függőállások, függések haladással oldalra, fel/le, fordulattal, állandó fogástávolságokkal, egyenletes sebességgel, ritmussal – Egyszerű statikus és dinamikus egyensúlyozási gyakorlatok végrehajtása 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Egyensúly, támasz, függés, függőállás, gurulás, gurulóátfordulás, tarkóállás, mászás, mászókulcsolás, vándormászás, pókjárás, rákjárás, főkajárás, medvejárás, sánta róka-járás, nyúlgrás, térdelés, felguggolás, alaplendület, madárfogás</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika, Vizuális kultúra</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI ÉV VÉGÉN:</p>	

<p>TÉMAKÖR: Labdás gyakorlatok Óraszám: 25 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban; – játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége megmutatkozik; – célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban; – játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja; – a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A labdás tevékenységek balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása – Kézzel és lábbal, helyben és haladással történő labdavezetési módok alapszabályainak elsajátítása – A különböző méretű és tömegű labdákkal 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

<p>labdavezetési, gurítási, dobási, rúgási és elkapási feladatok a távolság variálásával, helyben, önállóan, majd társak bevonásával különböző testhelyzetekben és különböző irányokba történő mozgással</p> <ul style="list-style-type: none"> – Labdagörgetések gyakorlása kézzel, lábbal, egyenes vonalon előre, oldalra, hátra, körbe vagy változó irányokba – A labdaérezék-fejlesztő, pontosságot, a hibaszázalék csökkenését előtérbe helyező páros, csoportos versengések – A labdás alaptechnikák vezető műveleteinek tudatosítása 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Mellső átadás, felső átadás, alsó átadás, egy- és kétkézes átadás, labdavezetés, labdaelkapás, labdakezelés, labdaív, pattintó érintés, gurítás, bekísérés, görgetés</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika: műveletek értelmezése; geometria, mérés, testek.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI ÉV VÉGÉN:</p>	

<p>TÉMAKÖR: Testnevelési és népi játékok Óraszám: 24 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban; – játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja; – a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a testnevelési és népi játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat; – a néptánc óra kapcsán érdeklődik a népi kultúra iránt; – játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége megmutatkozik; – célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban; – labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A különböző testnevelési játékok balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása – Egyszerű fogó- és futójátékok által a teljes játékteret felölelő mozgásútvonalak kialakítása, a játéktér határainak érzékelése – Az elsősorban statikus akadályokat felhasználó fogó- és futójátékokban az irányváltoztatások, mély súlyponti helyzetben történő elindulások- megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása – A sportjátékokat előkészítő testnevelési 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

játékokban a támadó és védő szerepekhez tartozó tudásanyaggal való ismerkedés

- A népi játék - néptáncon keresztül a közösségi élmény megtapasztalása, a nemi szerepek gyakorlása
- A végtagok helyzetének, az izmok feszültségi állapotának, valamint az egész test érzékelését, az egyensúlyozó képességet fejlesztő szoborjátékok, utánzó játékok, egyéb népi játékok, valamint változatos akadálypályák teljesítését igénylő páros és csoportos játékok gyakorlása
- Statikus célfelületek eltalálására törekvő – különböző dobásformákra, rúgásokra, ütésekre épülő, változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználó – célzó játékok rendszeres alkalmazása
- A kooperativitás, a közös célirányos együttműködés erősítése páros és csoportos játékok (pl. váltó- és sorversenyek) által
- A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák játékos formájú gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkénszer nélkül
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal
- A tánc verbális és nem verbális (gesztus) rendszerének elsajátítása, valamint a csoport tagjaival való érintkezés szabályainak gyakorlása
- Az alakzatváltással, illetve párban megvalósuló népi játékokkal a test oldalíságára, valamint az alaklátásra vonatkozó ismeretek tudatosítása, a téri tájékozódó képesség fejlesztése
- Az énekléssel kísért játékok gyakorlása által a ritmustartás és ritmusérzékelés képességének fejlesztése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Szabályjátékok, népi és körjátékok, utánzó játékok, fogójátékok statikus és dinamikus akadályokkal, ugróiskola, sorverseny, váltóverseny.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: térbeli tájékozódás, összehasonlítások, geometriai alakzatok

Vizuális kultúra: megismerő és befogadó képesség, közvetlen tapasztalás útján szerzett élmények

feldolgozása, látványok megfigyelése, leírása; vizuális kommunikáció
Ének-zene: ritmikai ismeretek, magyar népi mondókák, népi gyermekjátékok, improvizáció,
Magyar nyelv és irodalom: dramatikus játékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI ÉV VÉGÉN:

TÉMAKÖR: Küzdőfeladatok és - játékok

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és képes megnevezni a küzdőfeladatok, esések, tompítások játék- és baleset-megelőzési szabályait;
- vállalja a társakkal szembeni fizikai kontaktust, sportszerű test-test elleni küzdelmet valósít meg.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Ismerkedés a bőrérítés és testközelség elfogadását, a társakkal szembeni bizalom kialakítását elősegítő páros, csoportos és csapat jellegű játékos, valamint kooperatív jellegű képességfejlesztő feladatokkal
- Az állásban és egyéb kiinduló helyzetekben végrehajtható, a reakcióidőt, a gyorsaságot, az egyensúlyérzéklet, az erőt fejlesztő, társérítés nélküli páros, csoportos és csapat jellegű eszközös küzdőjátékok, játékos feladatmegoldások szabálykövető végrehajtása
- A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéklet fejlesztő páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazása társérítés bekapcsolásával
- Küzdelemre képessé tevő egyszerű technikák koordinációs fejlődésmenetének megfelelő végrehajtása
- A saját és az ellenfél erejének felbecsülése egyszerű páros és csoportos küzdőfeladatok során
- A küzdőjátékok balesetmegelőzési szabályainak, a sportszerű küzdés szemléletének megismerése
- A fizikai kontaktussal, a társ erő kifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra épülő páros küzdőjátékok különböző kiinduló helyzetekből, a test különböző részeivel, eszközökkel vagy anélkül.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Húzások, tolások, önkontroll, sportszerű küzdelem, esések, lábérintések, kézérintések, asszertivitás, közvetlen kontakt, pillanatnyi kontakt.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra,
Matematika,
Ének-zene

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI ÉV VÉGÉN:

TÉMAKÖR: Foglalkozások alternatív környezetben

Óraszám: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- nyitott az alapvető mozgásformák újszerű és alternatív környezetben történő alkalmazására, végrehajtására.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezet tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A szabadtéri foglalkozások baleset- és természetvédelmi szabályainak megismerése
- A szabadtéri foglalkozások öltözködési szabályainak megismerése
- A szabadban, illetve a természetben való közlekedés szabályainak elsajátítása
- Szabadtéri népi játékok elsajátítása (fogójátékok, ugróiskolák)
- Szabadtéri testnevelési játékok elsajátítása
- Gördülő mozgásformák és téli játékok (roller, kerékpár; hógolyózás, szánkó) megismerése
- Szabadtéri akadálypályák leküzdése
- Természetben üzhető sportágak megismerése (túrázás, korcsolyázás)

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Időjárás, öltözködés, szabadtéri foglalkozások, téli játékok, nyári játékok, sielés, korcsolyázás, túrázás, tájékozódás, közlekedési szabályok, természetvédelem

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Technika és életvitel: életműködéseink, szervezetünk megfigyelhető ritmusai, tájékozódási alapismeretek

Magyar nyelv és irodalom: dramatikus játékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI ÉV VÉGÉN:

TÉMAKÖR: Gyógytestnevelés

Javasolt óraszám: A jogszabályokban és a helyi tantervben rögzítettnek megfelelően

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat;
- a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;
- ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- az elsajátított egy (vagy több) úszásnemben helyes technikával úszik;
- a testnevelési és népi játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat;
- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére;
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezetének tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.
- ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait;-
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

A gyógytestnevelés fejlesztési feladatai megjelennek a különböző témakörökbe ágyazottan, annak szerves részeként. Az ott felsorolt feladatok végrehajtása során, illetve azokon kívül az alábbi fejlesztési feladatokat kell megvalósítani:

- A helyes légzéstechnika elsajátítása
- A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása
- Egyszerűbb korrekciós gimnasztikai gyakorlatok pontos végrehajtása
- A helyes testséma kialakítását szolgáló gyakorlatok pontos végrehajtása segítségadással, majd anélkül
- A tartó- és mozgatószervrendszer izomzatának, mozgékonyságának (hajlékonyságának) fejlesztését szolgáló különböző testgyakorlatok tudatos, pontos végrehajtása
- Az állóképesség-fejlesztés jelentőségének felismerése, kitartásra nevelés
- Mozgás- és terheléshatárok megismertetése, azok kiterjesztését szolgáló tevékenységek elsajátítása, végrehajtása
- Az egészségi állapot változását pozitívan és negatívan befolyásoló (kontraindikált) mozgások megismertetése a különböző testgyakorlatok elsajátításán keresztül

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:**

Helyes testtartás, testséma

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:**A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI 1. ÉVFOLYAM VÉGÉN:**

Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció - folyamatos

- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.
- A testrészek megnevezése.
- A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.
- A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei.
- Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzete beállítása.
- Az iskolatáska gerinckímélő hordása.
- A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.
- A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.
- Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.
- Az aktív-mozgásos relaxáció gyakorlatainak felismerése. A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva.

Kúszások és mászások; Járások, futások; Szökdelések, ugrások; Dobások, ütések; Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok; Labdás gyakorlatok

- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energiabefektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával.
- A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.
- A mozgásminták végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete.
- Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.
- A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.
- A sporteszközök szabadidős használata igénnyé és örömforrássá válása.
- A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.
- Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban.
- Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.
- Feszés tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.
- Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.

Testnevelési és népi játékok

- Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.
- Tapasztalat azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték-előkészítő kisjátékokban.
- A játékfeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése.
- A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.
- A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.
- Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban.
- A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés tánc közben.
- A tanult tánc (ok) és játékok térformáinak megvalósítása.

Küzdőfeladatok és –játékok

- Az alapvető eséstechnikák felismerése, balesetmentes végrehajtása.
- A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben.
- A mozgásának és akaratának gátlása, késleltetése.
- Törekvés arra, hogy a támadó- és védőmozgások az ellenfél mozgásaihoz igazodjanak.

Foglalkozások alternatív környezetben

- Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.
- A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete.
- A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során.
- Az időjárási körülményeknek megfelelően öltözködés okainak ismerete.

2. ÉVFOLYAM

A TESTNEVELÉS TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 2. ÉVFOLYAMON:

- **Mozgáskultúra-fejlesztés**
 - a tanult mozgásformákat összefüggő cselekvéssorokban, jól koordináltan kivitelezzi;
 - a tanult mozgásforma könnyed és pontos kivitelezésének elsajátításáig fenntartja érzelmi-akaratit erőfeszítéseit;
 - sporttevékenysége során a szabályok betartására törekszik.
- **Motorosképeség-fejlesztés**
 - megfelelő motoros képességszinttel rendelkezik az alapvető mozgásformák viszonylag önálló és tudatos végrehajtásához;
 - olyan szintű relatív erővel rendelkezik, amely lehetővé teszi összefüggő cselekvéssorok kidolgozását, az elemek közötti összhang megteremtését.
- **Mozgáskészség-kialakítás – mozgástanulás**
 - az alapvető mozgásformákat külsőleg meghatározott ritmushoz, a társak mozgásához igazított sebességgel és dinamikával képes végrehajtani;
 - az egyszerűbb mozgásformákat jól koordináltan hajtja végre, a hasonló mozgások szimultán és egymást követő végrehajtásában megfelelő szintű tagoltságot mutat.
- **Versengések, versenyek**
 - a versengések és a versenyek közben toleráns a csapattársaival és az ellenfeleivel szemben;
 - a versengések és a versenyek tudatos szereplője, a közösséget pozitívan alakító résztvevő;
 - felismeri a sportszerű és sportszerűtlen magatartásformákat, betartja a sportszerű magatartás alapvető szabályait.
- **Prevenció, életvitel**
 - felismeri a különböző veszély- és baleseti forrásokat, elkerülésükhöz tanári segítséget kér;
 - ismeri a keringési, légzési és mozgatórendszerét fejlesztő alapvető mozgásformákat;
 - tanári irányítással, ellenőrzött formában végzi a testnevelés – számára nem ellenjavallt – mozgásanyagát;
 - családi háttere és a közvetlen környezete adta lehetőségeihez mérten rendszeresen végez testmozgást.
- **Egészséges testi fejlődés, egészségfejlesztés**
 - az öltözködés és a higiéniai szokások terén teljesen önálló, adott esetben segíti társait;
 - megismeri az életkorának megfelelő sporttáplálkozás alapelveit, képes különbséget tenni egészséges és egészségtelen tápanyagforrások között.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció - folyamatos	10
Kúszások és mászások	13
Járások, futások	22
Szökdelések, ugrások	22
Dobások, ütések	15
Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok	20
Labdás gyakorlatok	25
Testnevelési és népi játékok	20
Küzdőfeladatok és – játékok	13
Foglalkozások alternatív környezetben	20
ÖSSZES ÓRASZÁM:	180

A gyógytestnevelő tanárok a helyi tanterv (tanmenet) készítésekor a „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát az adott intézményben gyógytestnevelés-óraóra szánt éves óraszám 30–50%-ában állapíthatják meg, a többi témakör óraszámának terhére. A gyógytestnevelő tanár a „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát, illetve az egyes témakörök óraszámcsökkentésének mértékét a gyógytestnevelésen részt vevő tanulók betegségének, elváltozásának figyelembevételével határozza meg.

TÉMAKÖR: Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció - folyamatos

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, végrehajtásának megismerése
- 2-4 ütemű szabad-, társas és kézi szeryakorlatok bemutatás utáni pontos és rendszeres végrehajtása
- Alakzatok megismerése (oszlop-, sor-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat) és alkalmazó gyakorlása
- Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban
- Mozgékonyság, hajlékonyág fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas és kézi szeryakorlatokkal
- A biológiailag helyes testtartás és testséma kialakulását elősegítő gyakorlatok elsajátítása, gyakorlása
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését szolgáló gyakorlatok helyes végrehajtása
- A gyakorlatvezetési módszerek megértése, a gyakorlatok tanári utasításoknak megfelelő végrehajtása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Menet- és futásgyakorlatok; oszlop-, sor-, kör-, szétszórt alakzat; botgyakorlat, babzsákgyakorlat, labdagyakorlat, karikagyakorlat, ugrókötel-gyakorlat, utasítás, szóban közlés, bemutatás, bemutattatás, statikus gyakorlalelemek elnevezései

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: térbeli tájékozódás, összehasonlítások, geometriai alakzatok

Vizuális kultúra: megismerő és befogadó képesség, közvetlen tapasztalás útján szerzett élmények feldolgozása, látványok megfigyelése, leírása

Ének-zene: ritmikai ismeretek

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Kúszások és mászások

Óraszám: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

mozgásműveltsége szintjénél fogva pontosan hajtja végre a keresztező mozgásokat;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A kúszások, mászások alapvető balesetvédelmi szabályainak megismerése
- Kúszások, mászások ellentétes, majd azonos oldali kar-láb használattal előre, hátra, oldalra vagy egyéb meghatározott útvonalon, különböző támasztávolságokkal és mozgássebességgel (pl. lassított vagy szaggatott mozdulatokkal is)
- Utánzó mozgások játékos formában; utánzó fogók
- Testséma, térbeli tájékozódó képesség és szem- kéz-láb koordináció fejlesztése
- Izomerő és mozgáskoordináció fejlesztése
- Kúszó és mászó csapatjátékok
- Sor- és váltóversenyek alkalmazása utánzó kúszó és mászó feladatokkal játékos formában
- Vízszintes felületeken, ferde vagy függőleges tornaszereken való mászások, átmászások különböző irányokban
- Törzsizom-erősítés az utánzó mozgások játékos felhasználásával
- Egyszerű akadálypályák feladatainak teljesítése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Utánzó gyakorlatok, kúszások-mászások kifejezései (pl.: medvejárás, rákjárás, pókjárás, fókakúszás, katonakúszás), irányválttatás, sorverseny, váltóverseny

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika,
Vizuális kultúra,
Ének-zene

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI ÉV VÉGÉN:

TÉMAKÖR: Járások, futások

Óraszám: 22 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat;
- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- futását összerendezettség, lépésszabályozottság, ritmusosság jellemzi.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Járások egyenes vonalon előre, hátra, oldalra, különböző alakzatokban (pl. cikcakk alakban, körben) és
- fordulatokkal (negyed-, fél-, egészfordulat), egyenletes vagy
- váltakozó lépéshosszal, ritmussal, nyújtott és hajlított könyökkel, különböző szimmetrikus kartartásokkal
- Járások mély és magas súlyponti helyzetekben (törpejárás, óriásjárás), valamint egyéb utánzó formákban (pl. tyúklépés,
- lopakodó járás, pingvinjárás)
- Járások sarkon, talp élén, lábujjhegyen, előre- hátra-oldalra
- Lehetőség szerint a Kölyökatléтика futásokat előkészítő és rávezető gyakorlatai, versenyformái
- Saroklendítés, térdemelés futás közben karlendítés nélkül és karlendítéssel, szimmetrikus kartartásokkal
- Sor- és váltóversenyek párban és csapatban, szemből és hátulról történő váltással
- Futások 5-6 m-re elhelyezett 10-30 cm-es akadályok felett
- Állórajt indulások hangjelre, különböző testhelyzetekből
- Futások különböző formában egyenesen, irányváltásokkal és íven egyenletes tempóban és ritmussal
- Folyamatos futások 4-6 percen keresztül

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Járás, utánzó járás, futás, mozgásirány, állórajt, rajtjel, kartartás, lendítés, hajlítás, szabály, sebesség, váltás, lépéshossz, perc, távtartás, térdemeléssel futás, saroklendítéssel futás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika,
Ének-zene,
Vizuális kultúra

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI ÉV VÉGÉN:

TÉMAKÖR: Szökdelések, ugrások

Óraszám: 22 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a különböző ugrásmódok alapttechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Lehetőség szerint a Kölyökatlétika ugrásokat előkészítő és rávezető gyakorlatai, versenyformái
- Helyben szökdelések páros zárt lábbal és különböző terpeszekben tapsra, zenére
- Szökdelések két lábon előre- hátra-oldalra, ugrások kisebb, 10-20 cm-es magasságú felületekre fel és le
- Sasszé, oldalazó és indiánszökdelés alapttechnikájának elsajátítása
- Ugrások, szökdelések páros és egy lábon egyenlő és változó távolságra elhelyezett célterületekbe, sportlétrába
- Elugrások egy lábról maximum 5 m nekifutásból ülésbe, guggolásba érkezéssel 30-40 cm-es szivacsra
- Elugrások egy lábról maximum 5 m nekifutásból, guggolásba érkezéssel homokba
- Páros lábról felugrások céltárgyak érintésével
- Kötélhajtás helyben és haladással
- Szekrényugrás 3 részes svédsekre nyre, függőleges repülés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Felugrás, elugrás, indiánszökdelés, sasszé, galopp, oldalazó szökdelés, méter, elugrási hely, leérkező hely, ritmus

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra,
Ének-zene,
Matematika

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI ÉV VÉGÉN:

TÉMAKÖR: Dobások, ütések

Óraszám: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a különböző dobásmódok alapttechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

ISMERETEK:

- Lehetőség szerint a Kölyökatlétika dobásokat előkészítő és rávezető gyakorlatai, versenyformái
- Könnyű labda fogása két kézzel, egyszerű karmozgások közben a labdával, helyben és haladás közben
- Labda feldobása és elkapása helyben és járás közben
- Alsó dobás két kézzel társhoz
- Labda gurítása társnak fekvésben, ülésben
- Kétkezes mellső lökés, hajítás ülésben, térdelésben és állásban társhoz vagy célra
- Könnyű labda gurítása, terelése floorball-, teniszütő, tornabot vagy egyéb eszköz (pl. kézben lévő labda) segítségével társhoz vagy célfelületre
- Labda dobása, gurítása és elkapása társsal vagy csoportban, helyben és mozgás közben

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Dobás, gurítás, lökés, hajítás, terelés, ütés, célfelület, dobásirány, ütőfogás, tenyeres oldal, fonák oldal

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika,
Ének-zene,
Vizuális kultúra

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI ÉV VÉGÉN:**TÉMAKÖR: Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok**

Óraszám: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat;
- a támasz- és függésgyakorlatok végrehajtásában a testtömegéhez igazodó erő- és egyensúlyozási képességgel rendelkezik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- A tér-, izom- és egyensúlyérzék fejlesztése
- A helyes testtartás tudatosítása
- A ritmus és mozgás összhangjának megteremtése
- Egyszerű talajgyakorlati elemek elsajátítása és esztétikus bemutatása (gurulóátfordulás előre, hátra, tarkóállás, bátorugrás, mérlegállás, kézállást előkészítő gyakorlatok)

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egyszerű támaszugrások és rávezető gyakorlataik elsajátítása, végrehajtása
- Akadálypályák leküzdése magasságokhoz, mélységekhez alkalmazkodó mozgáscselekvésekkel
- Függsben alaplendület
- Mászókulcsolás megtanulása, mászási kísérletek (rúdon, kötélen)
- Statikus támaszgyakorlatok gyakorlása mellő, oldalsó és hátsó támaszban különböző testrészek használatával, különböző kar- és lábtartásokkal kivitelezett egyensúlyi helyzetekben, valamint egyéb utánzó támaszgyakorlat végrehajtása
- Dinamikus támaszgyakorlatok különböző irányokba haladással, fel- és lelépéssel, állandó támasztávolságokkal, egyenletes sebességgel, ritmussal, egyénileg, párokban vagy csoportban
- Statikus mellő, hátsó és oldalsó függőállások, majd függések különböző fogásmódokkal, láb- és kartartásokkal; utánzó függőállások
- Dinamikus függőállások, függések haladással oldalra, fel/le, fordulattal, állandó fogástávolságokkal, egyenletes sebességgel, ritmussal
- Egyszerű statikus és dinamikus egyensúlyozási gyakorlatok végrehajtása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Egyensúly, támasz, függés, függőállás, gurulás, gurulóátfordulás, mérlegállás, tarkóállás, „csikórugdalózás”, mászás, mászókulcsolás, vándormászás, bátorugrás, pókjárás, rákjárás, fókajárás, medvejárás, sánta róka-járás, nyúlugrás, térdelés, felguggolás, alaplendület, madárfogás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika,
Vizuális kultúra

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI ÉV VÉGÉN:

TÉMAKÖR: Labdás gyakorlatok

Óraszám: 25 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;
- játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék-és együttműködési készsége megmutatkozik;
- célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kis játékokban;
- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A labdás tevékenységek balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása
- Kézvel és lábbal, helyben és haladással történő labdavezetési módok alaptechnikáinak elsajátítása
- -A különböző méretű és tömegű labdákkal labdavezetési, gurítási, dobási, rúgási és elkapási feladatok a távolság variálásával, helyben, önállóan, majd társak bevonásával különböző testhelyzetekben és különböző irányokba történő mozgással
- Labdagörgetések gyakorlása kézzel, lábbal, egyenes vonalon előre, oldalra, hátra, körbe vagy változó irányokba
- Magasan (fej fölött) érkező labda két-, majd egykezes talajra pattintott átvétele
- Ismerkedés a kézzel (kosárérintés, alkarérintés), lábbal (dekázás) és fejjel történő pattintó érintések alaptechnikájával, az érintőfelületek tudatosítása könnyített szerekkel (pl. lufival)
- A labdaérezék-fejlesztő, pontosságot, a hibaszázalék csökkenését előtérbe helyező páros, csoportos versengések
- A labdás alaptechnikák vezető műveleteinek tudatosítása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:**

Mellső átadás, felső átadás, alsó átadás, egy- és kétkezes átadás, labdavezetés, labdaelkapás, labdakezelés, labdaív, pattintó érintés, gurítás, bekísérés, görgetés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: műveletek értelmezése; geometria, mérés, testek.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI ÉV VÉGÉN:**TÉMAKÖR: Testnevelési és népi játékok**

Óraszám: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;
- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a testnevelési és népi játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat;
- a néptánc óra kapcsán érdeklődik a népi kultúra iránt;
- játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik,
- játék- és együttműködési készsége megmutatkozik;

- célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban;
- labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A különböző testnevelési játékok balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása
- Egyszerű fogó- és futójátékok által a teljes játékteret felölelő mozgásútvonalak kialakítása, a játéktér határainak érzékelése
- Az elsősorban statikus akadályokat felhasználó fogó- és futójátékokban az irányváltoztatások, mély súlyponti helyzetben történő elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása
- A sportjátékokat előkészítő testnevelési játékokban a támadó és védő szerepekhez tartozó ismeretek elsajátítása, feladatainak gyakorlása
- A népi játék - néptáncon keresztül a közösségi élmény megtapasztalása, a nemi szerepek gyakorlása
- A végtagok helyzetének, az izmok feszültségi állapotának, valamint az egész test érzékelését, az egyensúlyozó képességet fejlesztő szoborjátékok, utánzó játékok, egyéb népi játékok, valamint változatos akadálypályák teljesítését igénylő páros és csoportos játékok gyakorlása
- Statikus célfelületek eltalálására törekvő – különböző dobásformákra, rúgásokra, ütésekre épülő, változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználó célzó játékok rendszeres alkalmazása
- A kooperativitás, a közös célirányos együttműködés erősítése páros és csoportos játékok (pl. váltó- és sorsversenyek) által
- A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák játékos formájú gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkényszer nélkül
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorsversenyekkel, futó- és fogójátékokkal
- A tánc verbális és nem verbális (gesztus) rendszerének elsajátítása, valamint a csoport tagjaival való érintkezés szabályainak gyakorlása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az alakzatváltással, illetve párban megvalósuló népi játékokkal a test oldaliságára, valamint az alaklátásra vonatkozó ismeretek tudatosítása, a téri tájékozódó képesség fejlesztése
- Az énekléssel kísért játékok gyakorlása által a ritmustartás és ritmusérzékelés képességének fejlesztése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Szabályjátékok, népi és körjátékok, utánzó játékok, fogójátékok statikus és dinamikus akadályokkal, ugróiskola, sorverseny, váltóverseny.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: térbeli tájékozódás, összehasonlítások, geometriai alakzatok

Vizuális kultúra: megismerő és befogadó képesség, közvetlen tapasztalás útján szerzett élmények feldolgozása, látványok megfigyelése, leírása; vizuális kommunikáció

Ének-zene: ritmikai ismeretek, magyar népi mondókák, népi gyermekjátékok, improvizáció,

Magyar nyelv és irodalom: dramatikus játékok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI ÉV VÉGÉN:

TÉMAKÖR: Küzdőfeladatok és - játékok

Óraszám: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és képes megnevezni a küzdőfeladatok, esések, tompítások játék- és baleset-megelőzési szabályait;
- vállalja a társakkal szembeni fizikai kontaktust, sportszerű test-test elleni küzdelmet valósít meg.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Ismerkedés a bőrérzés és testközelség elfogadását, a társakkal szembeni bizalom kialakítását elősegítő páros, csoportos és csapat jellegű játékos, valamint kooperatív jellegű képességfejlesztő feladatokkal
- Az állásban és egyéb kiinduló helyzetekben végrehajtható, a reakcióidőt, a gyorsaságot, az egyensúlyérzéklet, az erőt fejlesztő, társérzés nélküli páros, csoportos és csapat jellegű eszközös küzdőjátékok, játékos feladatmegoldások szabálykövető végrehajtása
- A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéklet fejlesztő páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazása társérzés bekapcsolásával

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<ul style="list-style-type: none"> – Küzdelemre képessé tevő egyszerű technikák koordinációs fejlődésmenetének megfelelő végrehajtása – A saját és az ellenfél erejének felbecsülése egyszerű páros és csoportos küzdőfeladatok során – A küzdőjátékok balesetmegelőzési szabályainak, a sportszerű küzdés szemléletének megismerése – A fizikai kontaktussal, a társ erő kifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra épülő páros küzdőjátékok különböző kiinduló helyzetekből, a test különböző részeivel, eszközökkel vagy anélkül 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Húzások, tolások, önkontroll, sportszerű küzdelem, esések, lábérintések, kézérintések, asszertivitás, közvetlen kontakt, pillanatnyi kontakt</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Vizuális kultúra, Ének-zene, Matematika</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI ÉV VÉGÉN:</p>	

<p>TÉMAKÖR: Foglalkozások alternatív környezetben Óraszám: 20 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nyitott az alapvető mozgásformák újszerű és alternatív környezetben történő alkalmazására, végrehajtására. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben; – a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A szabadtéri foglalkozások baleset- és természetvédelmi szabályainak megismerése – A szabadtéri foglalkozások öltözködési szabályainak megismerése – A szabadban, illetve a természetben való közlekedés szabályainak elsajátítása – Szabadtéri népi játékok elsajátítása (fogójátékok, ugróiskolák) – Szabadtéri testnevelési játékok elsajátítása – Gördülő mozgásformák és téli játékok (roller, kerékpár; hógolyózás, szánkó) megismerése 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

<ul style="list-style-type: none"> – Szabadtéri akadálypályák leküzdése – Természetben űzhető sportágak megismerése (túrázás, korcsolyázás) 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Időjárás, öltözködés, szabadtéri foglalkozások, téli játékok, nyári játékok, sielés, korcsolyázás, túrázás, tájékozódás, közlekedési szabályok, természetvédelem</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Technika és életvitel: életműködéseink, szervezetünk megfigyelhető ritmusai, tájékozódási alapismeretek Magyar nyelv és irodalom: dramatikus játékok</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI ÉV VÉGÉN:</p>	

<p>TÉMAKÖR: Gyógytestnevelés Javasolt óraszám: A jogszabályokban és a helyi tantervben rögzítettnek megfelelően</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat; – a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban; – ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül – az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben; – az elsajátított egy (vagy több) úszásnemben helyes technikával úszik; – a testnevelési és népi játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat; – játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja; – a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére; – a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét – ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait; – tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A gyógytestnevelés fejlesztési feladatai megjelennek a különböző témakörökbe ágyazottan, annak szerves részeként. Az ott felsorolt feladatok végrehajtása során, illetve azokon kívül az alábbi fejlesztési feladatokat kell megvalósítani: – A helyes légzéstechnika elsajátítása – A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása – Egyszerűbb korrekciós gimnasztikai gyakorlatok pontos végrehajtása – A helyes testséma kialakítását szolgáló gyakorlatok pontos végrehajtása segítségadással, majd anélkül – A tartó- és mozgatószervrendszer izomzatának, mozgékonyságának (hajlékonyságának) fejlesztését szolgáló 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

különböző testgyakorlatok tudatos, pontos végrehajtása

- Az állóképesség-fejlesztés jelentőségének felismerése, kitartásra nevelés
- Mozgás- és terheléshatárok megismertetése, azok kiterjesztését szolgáló tevékenységek elsajátítása, végrehajtása
- Az egészségi állapot változását pozitívan és negatívan befolyásoló (kontraindikált) mozgások megismertetése a különböző testgyakorlatok elsajátításán keresztül

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Helyes testtartás, testséma

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI 2 ÉVFOLYAM VÉGÉN:

Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció - folyamatos

- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.
- A testrészek megnevezése.
- A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.
- A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei.
- Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzete beállítása.
- Az iskolatáska gerinckímélő hordása.
- A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.
- A testnevelésórak alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.
- Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.
- Az aktív-mozgásos relaxáció gyakorlatainak felismerése. A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva.

Kúszások és mászások; Járások, futások; Szökdelések, ugrások; Dobások, ütések; Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok; Labdás gyakorlatok

- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energiabefektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával.
- A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.
- A mozgásminták végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete.
- Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.
- A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.
- A sporteszközök szabadidős használata igénygyé és örömforrássá válása.
- A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.
- Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban.
- Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.
- Fesztes tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.
- Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.

Testnevelési és népi játékok

- Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.
- Tapasztalat azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték-előkészítő kisjátékokban.
- A játékfeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése.
- A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.
- A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.
- Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban.
- A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés tánc közben.
- A tanult tánc(ok) és játékok térformáinak megvalósítása.

Küzdőfeladatok és –játékok

- Az alapvető eséstechnikák felismerése, balesetmentes végrehajtása.
- A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben.
- A mozgásának és akaratának gátlása, késleltetése.
- Törekvés arra, hogy a támadó- és védőmozgások az ellenfél mozgásaihoz igazodjanak.

Foglalkozások alternatív környezetben

- Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.
- A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete.
- A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során.
- Az időjárási körülményeknek megfelelően öltözködés okainak ismerete.

3. ÉVFOLYAM

A TESTNEVELÉS TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 3. ÉVFOLYAMON:

- **Mozgáskultúra-fejlesztés**
 - a tanult mozgásformákat összefüggő cselekvéssorokban, jól koordináltan kivitelezi
 - a tanult mozgásforma könnyed és pontos kivitelezésének elsajátításáig fenntartja érzelmi-akaratit erőfeszítéseit
 - a sporttevékenysége során a szabályok betartására törekszik.
- **Motorosképesség-fejlesztés**
 - megfelelő motoros képességszinttel rendelkezik az alapvető mozgásformák viszonylag önálló és tudatos végrehajtásához
 - olyan szintű relatív erővel rendelkezik, amely lehetővé teszi összefüggő cselekvéssorok kidolgozását, az elemek közötti összhang megteremtését.
- **Mozgáskészség-kialakítás – mozgástanulás**
 - az alapvető mozgásformákat külsőleg meghatározott ritmushoz, társak mozgásához igazított sebességgel és dinamikával képes végrehajtani
 - különböző mozgásai jól koordináltak, a hasonló mozgások szimultán és egymást követő végrehajtása jól tagolt.
- **Versengések, versenyek**
 - a versengések és a versenyek közben toleráns a csapattársaival és az ellenfeleivel szemben
 - a versengések és a versenyek tudatos szereplője, a közösséget pozitívan alakító résztvevő
 - felismeri a sportszerű és sportszerűtlen magatartásformákat, betartja a sportszerű magatartás alapvető szabályait.
- **Prevenció, életvitel**
 - felismeri a különböző veszély- és baleseti forrásokat, elkerülésükhöz tanári segítséget kér
 - ismeri a keringési, légzési és mozgatórendszerét fejlesztő alapvető mozgásformákat
 - tanári irányítással, ellenőrzött formában végzi a testnevelés – számára nem ellenjavallt – mozgásanyagát
 - a családi háttere és a közvetlen környezete adta lehetőségeihez mérten rendszeresen végez testmozgást.
- **Egészséges testi fejlődés, egészségfejlesztés**
 - az öltözködés és a higiéniai szokások terén teljesen önálló, adott esetben segíti társait;
 - megismeri az életkorának megfelelő sporttáplálkozás alapelveit, képes különbséget tenni egészséges és egészségtelen tápanyagforrások között.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	14
Kúszások és mászások	15
Járások, futások	22
Szökdelések, ugrások	22
Dobások, ütések	17
Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok	20
Labdás gyakorlatok	25
Testnevelési és népi játékok	16
Küzdőfeladatok és – játékok	13
Foglalkozások alternatív környezetben	16
ÖSSZESEN:	180

A gyógytestnevelő tanárok a helyi tanterv (tanmenet) készítésekor a „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát az adott intézményben gyógytestnevelés-óraóra szánt éves óraszám 30–50%-ában állapíthatják meg, a többi témakör óraszámának terhére. A gyógytestnevelő tanár a „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát, illetve az egyes témakörök óraszámcsökkentésének mértékét a gyógytestnevelésen részt vevő tanulók betegségének, elváltozásának figyelembevételével határozza meg.

TÉMAKÖR: Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció

Óraszám: 14 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, technikai végrehajtásának ismerete
- 2-4 ütemű szabad-, társas és kéziszergyakorlatok bemutatás utáni önálló végrehajtásra törekvő, pontos és rendszeres kivitelezése. Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban
- Alakzatok (oszlop-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat) alkalmazó gyakorlása
- Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban
- Mozgékonyosság, hajlékonyosság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas és kéziszergyakorlatokkal
- A biológiailag helyes testtartást és testsémát kialakító gyakorlatok végrehajtása önállóan
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését szolgáló gyakorlatok helyes végrehajtása
- Légzőgyakorlatok végrehajtása
- A gyakorlatvezetési módszerek megértése, a gyakorlatok tanári utasításoknak megfelelő végrehajtása
- A szervezet általános bemelegítését szolgáló gyakorlatok megismerése
- Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok zenére

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

menet- és futásgyakorlatok, oszlop-, sor-, kör-, szétszórt alakzat, botgyakorlat, babzsákgyakorlat, labdagyakorlat, karikagyakorlat, ugrókötél-gyakorlat, utasítás, szóban közlés, bemutatás, bemutattatás, statikus gyakorlateglemek elnevezései

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: térbeli tájékozódás, geometria, alakzatok pontos megfigyelése, összehasonlítások

Ének-zene: ritmika, ütem, ütemtartás

TÉMAKÖR: Kúszások és mászások

Óraszám: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- mozgásműveltsége szintjénél fogva pontosan hajtja végre a keresztező mozgásokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A kúszások, mászások alapvető balesetmegelőzési szabályainak következetes betartása
- Kúszások, mászások, átbújások párban és csapatban fizikai kontaktus nélkül a társ(ak) mozgásával azonos vagy eltérő formában, fizikai kontaktussal, kooperatív jelleggel, szerek használatával
- Utánzó mozgások játékos formában, különböző tornaszereken
- A térbeli tájékozódó képesség fejlesztése
- Izomerő- és mozgáskoordináció-fejlesztés mászó feladatokkal
- Különböző vízszintes tornaszereken, rézsútos felületen és/vagy függőleges irányba történő kúszások, mászások
- Törzsizom-erősítés az utánzó mozgások játékos felhasználásával, különböző tornaszereken
- Akadálypályák leküzdése
- Egyéni, páros és csapatversenyek, játékok
- Sor- és váltóversenyek alkalmazása utánzó kúszó-mászó feladatokkal, játékos formában, különböző tornaszereken

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Függőleges, vízszintes, akadálypálya, páros feladatok, csapatfeladatok, mászás fel-le, függés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: térirányok,
Vizuális kultúra

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Járások, futások

Óraszám: 22 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat;
- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- futását összerendezettség, lépésszabályozottság, ritmusosság jellemzi.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Járások előre, hátra, oldalra és váltakozó irányokba, vegyes és aszimmetrikus kartartásokban
- Járások egyensúlyvesztő feladatokkal (támadójárás, járás törzsfordításokkal, előre és oldalra hajlításokkal)
- Járások sarkon, talpéleken, lábujjhegyen, különböző irányba és forgás közben
- A Kölyökatlétika eszközeivel futófeladatok önálló gyakorlása és alkotása
- Saroklendítés, térdemelés futás közben síkon és kis akadályok felett, előre, hátra és oldalra karkörzésekkel kombinálva
- Oldalazó futás keresztlépésekkel, szimmetrikus kartartásokkal
- Sor- és váltóversenyek, szemből, hátulról és váltózónából történő váltással különböző feladatokkal kombinálva
- Futások 6-7 m-re elhelyezett akadályok felett
- Állórajt kisebb távolságra különböző hangjelekre, érintésre, vizuális jelekre indulással
- 30 m síkfutás sávban az állórajt szabályai szerint lendületes átfutással a célvonalon időre
- Folyamatos futás különböző terepen és feladatokkal játékos formában
- Futások különböző formában egyenesen, irányváltásokkal, fordulatokkal és íven, állandó vagy váltakozó lépéshosszal, ritmussal
- Futások párban és csoportban tempótartással és -váltással, gyors irány- és sebességváltással fogó- és kidobójátékok közben
- Folyamatos futások 6-8 percen keresztül

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:**

Futó ritmus, futó tempó, tempótartás, vezényszó, célvonal, futósáv, másodperc, sprint – vágta futás, oldalazó futás, keresztlépés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika,
Ének-zene,
Vizuális kultúra

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Szökdelések, ugrások

Óraszám: 22 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a különböző ugrásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A Kölyökatlétika eszközeivel ugró és szökdelő feladatok önálló gyakorlása és alkotása
- Indiánszökdelés ellentétes és azonos karlendítéssel, sasszé és oldalazó szökdelések páros karlendítésekkel, körzésekkel
- Ritmusra végrehajtott szökdelések helyben 2-4 lábhelyzet váltogatásával, páros zárt és egy lábon ugrókötélhajtás közben
- Szökdelések helyváltoztatás közben előre, oldalra, hátra, meghatározott területre különböző variációkban (sportlétra gyakorlatanyaga)
- Elugrások páros lábon és egy lábon akadályok nélkül, illetve 20-30 cm-es akadályokra (zsámolyra) fel és le, valamint átugorva 8-10 ismétléssel
- Távolugrás rövid lendületből: maximum 10 m-es nekifutásból egy lábról elugrás 60 cm-es ugrósávból szivacsba vagy homokgödörbe érkezéssel guggolásba
- Magasugrás szemből és oldalról, 3-5 lépés lendületszerzéssel történő felugrások egy lábról növekvő magasságra
- Páros lábról felugrás helyből és 1-2 lépés nekifutásból céltárgy elérésére törekedve

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:**

Lendületszerzés, ismétlésszám, ugrókötélhajtás, ütem, elugró sáv, centiméter, talajra érkezés, elugró láb, lendítő láb, átlépő technika, optimális sebesség, kísérletszám

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene,
Vizuális kultúra,
Matematika

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**TÉMAKÖR: Dobások, ütések**

Óraszám: 17 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a különböző dobásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A Kölyökatlétika eszközeivel dobófeladatok önálló gyakorlása és alkotása
- Különböző labdák mozgatása kézben, átadása kézből kézbe társnak
- Labda gurítása társnak különböző testhelyzetekben, egy és két kézzel
- Testtömeghez igazodó súlyú, de változó méretű labdák lökése, hajítása, vetése ülésből, térdelésből, állásból két majd egy kézzel, társhoz vagy célra
- A labda biztonságos elkapása vagy sebességének csökkentése párban, csoportban, csapatban, pontszerző versengések közben
- Szivacsgerely, kislabda, szoknyás labda, sípoló rakéta hajítása harántterpeszből, majd maximum 5 m lendületszerzésből célra és távolságra
- Fűles labda, gumidiszkosz, szoknyás labda, karika vetése egy kézzel oldal- és harántterpeszből célra
- Megfelelő labda pattintása különböző ütőkkel, labda vezetése, átadása, célra ütése
- Floorball, asztalitenisz, tollaslabda ütésmozdulatainak gyakorlása
- Egy választott ütős sportág játékszerű gyakorlása
- Sor- és váltóversenyek különböző dobó- és ütőfeladatokkal kombinálva

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Egykezes dobás, vetés, lendületszerzés, röppálya, kirepülési szög, távolságmérés, távolságbecslés, tenyeres ütés, fonák ütés, csapóütés, labda terelése

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika,
Ének-zene,
Vizuális kultúra

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok

Óraszám: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló

- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat;

- a támasz- és függésgyakorlatok végrehajtásában a testtömegéhez igazodó erő- és egyensúlyozási képességgel rendelkezik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A tér-, izom- és egyensúlyérzék további fejlesztése
- A helyes testtartás tudatosítása és az esztétikus mozgásvégrehajtás igényének kialakítása
- Az önfegyelem megteremtése a saját gátlások legyőzésében
- A mozgásritmus térbeli, időbeli és dinamikai jellemzőinek kialakítása
- Gurulóátfordulások végrehajtása kiinduló helyzet nehezítésével
- Zsugorfejállás elsajátítása
- Kézállási kísérletek végrehajtása segítségével, falnál és önállóan
- Kézenátfordulás oldalra kísérletek végrehajtása
- Egyszerű támaszugrások és függőleges repülés végrehajtása
- Akadálypályák leküzdése térben és időben bővülő feladatokkal
- Egyszerű támaszgyakorlatok kivitelezése talajon, tornapadon, zsámolyon, ugrószekrényen, bordásfalon és más, támaszhelyzetet biztosító tornaszereken
- Dinamikus támaszgyakorlatok különböző irányokba, akadályokon történő haladással, fel- és lelépéssel, állandó és változó támasztávolságokkal, egyenletes és változó sebességgel, ritmussal, egyénileg, párokban vagy csoportban, hordással vagy anélkül
- Egyensúlyozási gyakorlatok biztonságos végrehajtása helyben és helyzetváltoztatásokkal és különböző kartartásokkal, talajra rajzolt vonalon helyváltoztatással és eltérő irányokba, valamint tornaszereken, a munkafelület folyamatos szűkítésével
- Függőgyakorlatok végrehajtása tornaszereken, természetes akadályokon
- Függőállások, függések haladással oldalra, fel/le, fordulattal, állandó vagy változó fogástávolságokkal, egyenletes vagy változó sebességgel, ritmussal
- Mászókulcsolással mászás (rúdon, kötélén) elsajátítása fokozódó gyorsasággal
- Összerendezett, alkalmazkodó mozgások folyamatos végrehajtása akadálypálya leküzdése során

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<ul style="list-style-type: none"> – Egyéni, páros, társas egyensúly és gúla jellegű gyakorlatok végrehajtása – A tanult elemek, gyakorlatok célszerű összehangolása, alkalmazása változó feltételek között – Az ízületi mozgékonyág képességének fejlesztése és az ellazulási készség kialakítása 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Tarkóállás, kézállás, zsugorfejállás, kézenátfordulás oldalra, hajlékonyság, harántspárga, oldalspárga, híd, bakugrás, függőleges repülés, kéztámasz, segítségadás, akarat</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika, Vizuális kultúra</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

<p>TÉMAKÖR: Labdás gyakorlatok Óraszám: 25 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban; – játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége megmutatkozik; – célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban; – játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja; – a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A labdás balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása – A helyben és haladással, kézzel és lábbal történő labdavezetési módok végrehajtása statikus helyzetű és dinamikusan változó mozgást végző akadályok vagy társak figyelembevételével – A különböző méretű és tömegű labdákkal labdavezetési, egy- és kétkezes gurítási, dobási, valamint a lábfej különböző részeivel rúgási feladatok mozgó társ vagy társak bevonásával különböző irányokba – Labdagörgetések gyakorlása kézzel, lábbal egyenes vonalon előre, oldalra, hátra, körbe vagy változó irányokba – A labdaérzékenységet fejlesztő, pontosságot, a hibaszázalék csökkenését előtérbe helyező páros, csoportos versengések mellett az időkényszer melletti feladatmegoldások bekapcsolása – A labdás alaptechnikák fejlesztése, 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

<p>alkalmazó gyakorlása párhuzamos, a figyelem megosztását szükségessé tevő feladatmegoldások bevonásával (idő- és térbeli szerkezeti összetevők, az energiabefektetés variálásával)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dobások, rúgások helyből statikus helyzetű vagy dinamikus változó mozgást végző célfelületre – Kézzelel (kosárérintés, alkarérintés), lábbal (dekázás) és fejzelel történő pattintó érintések alaptechnikájának elsajátítása, az érintőfelületek tudatos használata egyszerű egyéni és páros gyakorlatokban, különböző méretű és tömegű szerekekkel (pl. lufival, különböző méretű gumilabdával, röplabdával) 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Belső, külső, teljes csüd, dekázás, alkalmazkodás, figyelemmegosztás, társak megjátsszása, alacsony és magas labdavezetés, kosárérintés, alkarérintés, szemkontaktus, érintőfelület</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika: távolságok mérése, testek, műveletek értelmezése.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

<p>TÉMAKÖR: Testnevelési és népi játékok Óraszám: 16 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban; – játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja; – a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a testnevelési játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat; – játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége megmutatkozik; – labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet. – célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban; 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A különböző testnevelési játékok balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása – Dinamikus változó méretű, alakú játékterületen egyszerű fogó- és futójátékok által a játéktér határainak érzékelése – A statikus és dinamikus akadályokat felhasználó fogó- és futójátékokban a mély súlyponti helyzetben történő irányváltoztatások, elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása – A sportjátékokat előkészítő testnevelési játékokban a támadó és védő szerepekhez 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

- tartozó ismeretek tudatos alkalmazása
- A végtagok helyzetváltoztatásának, az izmok feszültségi állapotának, a test érzékelésének fejlesztése, az egyensúlyozó képesség fejlesztése, szoborjátékokkal, utánzó játékokkal, egyéb népi játékokkal, valamint változatos akadálypályák teljesítését igénylő páros és csoportos játékok által
 - Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő – különböző dobásformákra, rúgásokra, ütésekre épülő – változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználó célzó játékok rendszeres alkalmazása egyéni, páros és csoportos formában
 - A kooperativitás, a közös célirányos együttműködés erősítése páros és csoportos játékok (pl. váltó- és sorversenyek, társkimentő fogójátékok) által
 - Sportjátékok labda nélküli előkészítő jellegű mozgásainak gyakorlása, védőként az érintő távolság megtartása, oldalirányú mozgások keresztlépés nélküli megvalósítása
 - A támadó és védő szerepek kialakítását elősegítő páros és csoportos versengő játékok
 - A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkénszer bekapcsolásával
 - Labdafedezés gyakorlása 1-1 elleni labdabirtoklásra épülő játékokban
 - Célfelület nélküli emberfölényes és létszámaonos pontszerző kisjátékokban a támadó szerepek gyakorlása, a védőtől való elszakadás gyors iram- és irányváltásokkal
 - Célfelület nélküli emberfölényes és létszámaonos pontszerző kisjátékokban a védő szerepek tudatosítása (a passzsávok lezárása, a labdás emberrel szembeni védekezés, az emberfogás alapjai)
 - A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Támadó és védő szerep, pontszerző játék, célzó játék, kisjátékok, célfelület, szélességi mozgás, elszakadás a védőtől, passzsáv, együttműködés, csapatszellem, érintő távolság

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika: térbeli tájékozódás, geometriai alakzatok

Vizuális kultúra: látványok megfigyelése, leírása

Ének-zene: ritmikai ismeretek

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Küzdőfeladatok és - játékok

Óraszám: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és képes megnevezni a küzdőfeladatok, esések, tompítások játék- és baleset-megelőzési szabályait;
- vállalja a társakkal szembeni fizikai kontaktust, sportszerű test-test elleni küzdelmet valósít meg.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A küzdő jellegű feladatok balesetvédelmi szabályainak következetes betartása
- A bőrérítés és testközelség elfogadását, a társakkal szembeni bizalom kialakítását elősegítő páros, csoportos és csapat jellegű játékok, valamint kooperatív jellegű képességfejlesztő feladatok gyakorlása
- Az állásban és egyéb kiindulóhelyzetekben végrehajtható, a reakcióidőt, a gyorsaságot, az egyensúlyérzéklet, az erőt fejlesztő társérítés nélküli páros, csoportos és csapat jellegű eszközös küzdőjátékok, játékos feladatmegoldások szabálykövető végrehajtása
- A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéklet fejlesztő páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazása társérítés bekapcsolásával
- A fizikai kontaktussal, a társ erő kifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra, kiemelésekre épülő páros, csoportos és csapat jellegű küzdőjátékok gyakorlása különböző kiinduló helyzetekből, a test különböző részeivel, eszközökkel vagy anélkül
- Birkózó jellegű mozgásformák, illetve a grundbirkózás játékszabályainak ismerete, tudatos törekvés azok betartására a páros küzdelmekben
- A test súlypontjának a talajhoz közeli kiinduló helyzeteiből (pl. ülésből,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<p>guggolásból) induló, előre, oldalra, hátra történő eséstechnikák, gördülések gyakorlása, vezető műveleteinek, balesetmentes végrehajtásuk kulcsmozzanatainak tudatosítása</p> <ul style="list-style-type: none"> - Távolság- és térérzékelés fejlesztését segítő páros feladatok, játékok szerrel és szer nélkül pillanatnyi kontaktus kialakításával - Ritmusképesség fejlesztését célzó küzdőfeladatok és játékok gyakorlása pillanatnyi kontaktus kialakításával 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Ellenfél tisztelete, felelősség, tompítás, esések, gördülések, grundbirkózás, mögé kerülés, kitolás, asszertivitás, önvédelem, menekülés, önuralom, kitartás</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Vizuális kultúra, Matematika</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

<p>TÉMAKÖR: Foglalkozások alternatív környezetben Óraszám: 16 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> - nyitott az alapvető mozgásformák újszerű és alternatív környezetben történő alkalmazására, végrehajtására. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben; - a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezet tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A szabadtéri foglalkozások baleset- és természetvédelmi szabályainak, valamint a szabadban, illetve a természetben való közlekedés szabályainak következetes betartása - A szabadtéri foglalkozások öltözködési szabályainak tudatosítása - A szabadban végezhető népi játékok, a téli és nyári testgyakorlatok lehetőségei ismeretének bővülése (ugrókötél, tollaslabda, görkorcsolya, lovaglás) - Szabadtéri akadálypályák leküzdése önálló feladatokkal - A megtanult természetben űzhető sportágak ismereteinek elmélyítése, fejlesztése (pl.: túrázás, kerékpározás...) 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Sportöltözet, ütős játékok</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Technika és életvitel: életműködésünk, szervezetünk felépítése, működése, tájékozódási és közlekedési</p>	

TÉMAKÖR: Gyógytestnevelés

Javasolt óraszám: A jogszabályokban és a helyi tantervben rögzítettnek megfelelően.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat;
- a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;
- ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül
- az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- az elsajátított egy (vagy több) úszásnembben helyes technikával úszik;
- a testnevelési és népi játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat;
- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére;
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezeté tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét
- ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

A gyógytestnevelés fejlesztési feladatai megjelennek a különböző témakörökbe ágyazottan, annak szerves részeként. Az ott felsorolt feladatok végrehajtása során, illetve azokon kívül az alábbi fejlesztési feladatokat kell megvalósítani:

- A helyes légzéstechnika elsajátítása
- A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása
- Egyszerűbb korrekciós gimnasztikai gyakorlatok pontos végrehajtása
- A helyes testséma kialakítását szolgáló gyakorlatok pontos végrehajtása segítségadással, majd anélkül
- A tartó- és mozgatószervrendszer izomzatának, mozgékonyságának (hajlékonyságának) fejlesztését szolgáló különböző testgyakorlatok tudatos, pontos végrehajtása
- Az állóképesség-fejlesztés jelentőségének felismerése, kitartásra nevelés
- Mozgás- és terheléshatárok megismertetése, azok kiterjesztését szolgáló tevékenységek elsajátítása, végrehajtása
- Az egészségi állapot változását

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

pozitívan és negatívan befolyásoló
(kontraindikált) mozgások
megismertetése a különböző
testgyakorlatok elsajátításán keresztül

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Helyes testtartás, testséma

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI 3. ÉVFOLYAM VÉGÉN:

- **Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció - (folyamatos)**
 - Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.
 - A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.
 - A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei.
 - Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzete beállítása.
 - A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.
 - A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.
 - Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.
 - Az aktív-mozgásos relaxáció gyakorlatainak felismerése. A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva.
- **Kúszások és mászások, Járások, futások; Szökdelések, ugrások; Dobások, ütések; Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok; Labdás gyakorlatok:**
 - Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energiabefektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával.
 - A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.
 - A mozgásminták végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete.
 - Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.
 - A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.
 - A sporteszközök szabadidős használata igénnyé és örömforrássá válása.
 - A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.
 - Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban.
 - Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.
 - Feszés tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.
 - Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.
- **Testnevelési és népi játékok:**
 - Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.
 - Tapasztalat azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték-előkészítő kisjátékokban.
 - A játékfeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése.
 - A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.
 - A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.
 - Próbálkozás a ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban.
 - A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés.

- A játékok térformáinak megvalósítása.
- **Küzdőfeladatok és –játékok:**
 - Az alapvető eséstechnikák felismerése, balesetmentes végrehajtása.
 - A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben.
 - A mozgásának és akaratának gátlása, késleltetése.
 - Törekvés arra, hogy a támadó- és védőmozgások az ellenfél mozgásaihoz igazodjanak.
- **Foglalkozások alternatív környezetben:**
 - Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.
 - A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete.
 - A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során.
 - Az időjárási körülményeknek megfelelő öltözködés okainak ismerete.

4. ÉVFOLYAM

A TESTNEVELÉS TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON:

- **Mozgáskultúra-fejlesztés**
 - a tanult mozgásformákat összefüggő cselekvéssorokban, jól koordináltan kivitelezzi
 - a tanult mozgásforma könnyed és pontos kivitelezésének elsajátításáig fenntartja érzelmi-akarati erőfeszítéseit
 - a sporttevékenysége során a szabályok betartására törekszik.
- **Motorosképeség-fejlesztés**
 - megfelelő motoros képességszinttel rendelkezik az alapvető mozgásformák viszonylag önálló és tudatos végrehajtásához
 - olyan szintű relatív erővel rendelkezik, amely lehetővé teszi összefüggő cselekvéssorok kidolgozását, az elemek közötti összhang megteremtését.
- **Mozgáskészség-kialakítás – mozgástanulás**
 - az alapvető mozgásformákat külsőleg meghatározott ritmushoz, társak mozgásához igazított sebességgel és dinamikával képes végrehajtani
 - különböző mozgásai jól koordináltak, a hasonló mozgások szimultán és egymást követő végrehajtása jól tagolt.
- **Versengések, versenyek**
 - a versengések és a versenyek közben toleráns a csapattársaival és az ellenfeleivel szemben
 - a versengések és a versenyek tudatos szereplője, a közösséget pozitívan alakító résztvevő
 - felismeri a sportszerű és sportszerűtlen magatartásformákat, betartja a sportszerű magatartás alapvető szabályait.
- **Prevenció, életvitel**
 - felismeri a különböző veszély- és baleseti forrásokat, elkerülésükhöz tanári segítséget kér
 - ismeri a keringési, légzési és mozgatórendszerét fejlesztő alapvető mozgásformákat
 - tanári irányítással, ellenőrzött formában végzi a testnevelés – számára nem ellenjavallt – mozgásanyagát
 - a családi háttere és a közvetlen környezete adta lehetőségeihez mérten rendszeresen végez testmozgást.
- **Egészséges testi fejlődés, egészségfejlesztés**
 - az öltözködés és a higiéniai szokások terén teljesen önálló, adott esetben segíti társait;
 - megismeri az életkorának megfelelő sporttáplálkozás alapelveit, képes különbséget tenni egészséges és egészségtelen tápanyagforrások között.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	14
Kúszások és mászások	13
Járások, futások	20
Szökdelések, ugrások	22
Dobások, ütések	18
Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok	20
Labdás gyakorlatok	26
Testnevelési és népi játékok	18
Küzdőfeladatok és - játékok	13
Foglalkozások alternatív környezetben	16
ÖSSZESEN:	180

A gyógytestnevelő tanárok a helyi tanterv (tanmenet) készítésekor a „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát az adott intézményben gyógytestnevelés-óraóra szánt éves óraszám 30–50%-ában állapíthatják meg, a többi témakör óraszámának terhére. A gyógytestnevelő tanár a „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát, illetve az egyes témakörök óraszámcsökkentésének mértékét a gyógytestnevelésen részt vevő tanulók betegségének, elváltozásának figyelembevételével határozza meg.

TÉMAKÖR: Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció

Óraszám: 14 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, technikai végrehajtásának ismerete
- 2-4 ütemű szabad-, társas és kéziszergyakorlatok bemutatás utáni önálló végrehajtásra törekvő, pontos és rendszeres kivitelezése. Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban
- Alakzatok (oszlop-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat) alkalmazó gyakorlása
- Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban
- Mozgékony, hajlékony fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas és kéziszergyakorlatokkal
- A biológiailag helyes testtartást és testsémát kialakító gyakorlatok végrehajtása önállóan
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését szolgáló gyakorlatok helyes végrehajtása
- Légzőgyakorlatok végrehajtása
- A gyakorlatvezetési módszerek megértése, a gyakorlatok tanári utasításoknak megfelelő végrehajtása
- A szervezet általános bemelegítését szolgáló gyakorlatok megismerése
- Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok zenére

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Menet- és futásgyakorlatok, oszlop-, sor-, kör-, szétszórt alakzat, botgyakorlat, babzsákgyakorlat, labdagyakorlat, karikagyakorlat, ugrókötel-gyakorlat, utasítás, szóban közlés, bemutatás, bemutattatás, statikus gyakorlateglemek elnevezései

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: térbeli tájékozódás, geometria, alakzatok pontos megfigyelése, összehasonlítások
Ének-zene: ritmika, ütem, ütemtartás

TÉMAKÖR: Kúszások és mászások

Óraszám: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- mozgásműveltsége szintjénél fogva pontosan hajtja végre a keresztező mozgásokat.

– FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A kúszások, mászások alapvető balesetmegelőzési szabályainak következetes betartása
- Kúszások, mászások, átbújások párban és csapatban fizikai kontaktus nélkül a társ (ak) mozgásával azonos vagy eltérő formában, fizikai kontaktussal, kooperatív jelleggel, szerek használatával
- Utánzó mozgások játékos formában, különböző tornaszereken
- A térbeli tájékozódó képesség fejlesztése
- Izomerő- és mozgáskoordináció-fejlesztés mászó feladatokkal
- Különböző vízszintes tornaszereken, rézsútos felületen és/vagy függőleges irányba történő kúszások, mászások
- Törzsizom-erősítés az utánzó mozgások játékos felhasználásával, különböző tornaszereken
- Akadálypályák leküzdése
- Egyéni, páros és csapatversenyek, játékok
- Sor- és váltóversenyek alkalmazása utánzó kúszó-mászó feladatokkal, játékos formában, különböző tornaszereken

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Függőleges, vízszintes, akadálypálya, páros feladatok, csapatfeladatok, mászás fel-le, függés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: térirányok, Vizuális kultúra

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Járások, futások

Óraszám: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat;
- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- futását összerendezettség, lépésszabályozottság, ritmusosság jellemzi.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Járások előre, hátra, oldalra és váltakozó irányokba, vegyes és aszimmetrikus kartartásokban
- Járások egyensúlyvesztő feladatokkal (támadójárás, járás törzsfordításokkal, előre és oldalra hajlításokkal)
- Járások sarkon, talpéleken, lábujjhegyen, különböző irányba és forgás közben
- A Kölyökatlétika eszközeivel futófeladatok önálló gyakorlása és alkotása
- Saroklendítés, térdemelés futás közben síkon és kis akadályok felett, előre, hátra és oldalra karkörzésekkel kombinálva
- Oldalazó futás keresztlépésekkel, szimmetrikus kartartásokkal
- Sor- és váltóversenyek, szemből, hátulról és váltózónából történő váltással különböző feladatokkal kombinálva
- Futások 6-7 m-re elhelyezett akadályok felett
- Állórajt kisebb távolságra különböző hangjelekre, érintésre, vizuális jelekre indulással
- 30 m síkfutás sávban az állórajt szabályai szerint lendületes átfutással a célvonalon időre
- Folyamatos futás különböző terepen és feladatokkal játékos formában
- Futások különböző formában egyenesen, irányváltásokkal, fordulatokkal és íven, állandó vagy váltakozó lépéshosszal, ritmussal
- Futások párban és csoportban tempótartással és -váltással, gyors irány- és sebességváltással fogó- és kidobójátékok közben
- Folyamatos futások 6-8 percen keresztül

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:**

futó ritmus, futó tempó, tempótartás, vezényszó, célvonal, futósáv, másodperc, sprint – vágta futás, oldalazó futás, keresztlépés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika,
Ének-zene,
Vizuális kultúra

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Szökdelések, ugrások

Óraszám: 22 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a különböző ugrásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A Kölyökatlétika eszközeivel ugró és szökdelő feladatok önálló gyakorlása és alkotása
- Indiánszökdelés ellentétes és azonos karlendítéssel, sasszé és oldalazó szökdelések páros karlendítésekkel, körzésekkel
- Ritmusra végrehajtott szökdelések helyben 2-4 lábhelyzet váltogatásával, páros zárt és egy lábon ugrókötélhajtás közben
- Szökdelések helyváltoztatás közben előre, oldalra, hátra, meghatározott területre különböző variációkban (sportlétra gyakorlatanyaga)
- Elugrások páros lábon és egy lábon akadályok nélkül, illetve 20-30 cm-es akadályokra (zsámolyra) fel és le, valamint átugorva 8-10 ismétléssel
- Távolugrás rövid lendületből: maximum 10 m-es nekifutásból egy lábról elugrás 60 cm-es ugrósávból szivacsba vagy homokgödörbe érkezéssel guggolásba
- Magasugrás szemből és oldalról, 3-5 lépés lendületszerzéssel történő felugrások egy lábról növekvő magasságra
- Páros lábról felugrás helyből és 1-2 lépés nekifutásból céltárgy elérésére törekedve

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:**

Lendületszerzés, ismétlésszám, ugrókötélhajtás, ütem, elugró sáv, centiméter, talajra érkezés, elugró láb, lendítő láb, átlépő technika, optimális sebesség, kísérletszám

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene,
Vizuális kultúra,
Matematika

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**TÉMAKÖR: Dobások, ütések**

Óraszám: 18 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a különböző dobásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A Kölyökatlétika eszközeivel dobófeladatok önálló gyakorlása és alkotása
- Különböző labdák mozgatása kézben, átadása kézből kézbe társnak
- Labda gurítása társnak különböző testhelyzetekben, egy és két kézzel
- Testtömeghez igazodó súlyú, de változó méretű labdák lökése, hajítása, vetése ülésből, térdelésből, állásból két majd egy kézzel, társhoz vagy célra
- A labda biztonságos elkapása vagy sebességének csökkentése párban, csoportban, csapatban, pontszerző versengések közben
- Szivacsgerely, kislabda, szoknyás labda, sípoló rakéta hajítása harántterpeszből, majd maximum 5 m lendületszerzésből célra és távolságra
- Fűles labda, gumidiszkosz, szoknyás labda, karika vetése egy kézzel oldal- és harántterpeszből célra
- Megfelelő labda pattintása különböző ütőkkel, labda vezetése, átadása, célra ütése
- Floorball, asztalitenisz, tollaslabda ütésmozdulatainak gyakorlása
- Egy választott ütős sportág játékszerű gyakorlása
- Sor- és váltóversenyek különböző dobó- és ütőfeladatokkal kombinálva

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:**

Egykezes dobás, vetés, lendületszerzés, röppálya, kirepülési szög, távolságmérés, távolságbecslés, tenyeres ütés, fonák ütés, csapóütés, labda terelése

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika,
Ének-zene,
Vizuális kultúra

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**TÉMAKÖR: Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok**

Óraszám: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló

- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő

gyakorlatokat;

- a támasz- és függésgyakorlatok végrehajtásában a testtömegéhez igazodó erő- és egyensúlyozási képességgel rendelkezik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A tér-, izom- és egyensúlyérzék további fejlesztése
- A helyes testtartás tudatosítása és az esztétikus mozgásvégrehajtás igényének kialakítása
- Az önfegyelem megteremtése a saját gátlások legyőzésében
- A mozgásritmus térbeli, időbeli és dinamikai jellemzőinek kialakítása
- Gurulóátfordulások végrehajtása kiinduló helyzet nehezítésével
- Zsugorfejjállás elsajátítása
- Kézállási kísérletek végrehajtása segítségadással, falnál és önállóan
- Kézenátfordulás oldalra kísérletek végrehajtása
- Egyszerű támaszugrások és függőleges repülés végrehajtása
- Akadálypályák leküzdése térben és időben bővülő feladatokkal
- Egyszerű támaszgyakorlatok kivitelezése talajon, tornapadon, zsámolyon, ugrószekrényen, bordásfalon és más, támaszhelyzetet biztosító tornaszereken
- Dinamikus támaszgyakorlatok különböző irányokba, akadályokon történő haladással, fel- és lelépéssel, állandó és változó támasztávolságokkal, egyenletes és változó sebességgel, ritmussal, egyénileg, párokban vagy csoportban, hordással vagy anélkül
- Egyensúlyozási gyakorlatok biztonságos végrehajtása helyben és helyzetváltoztatásokkal és különböző kartartásokkal, talajra rajzolt vonalon helyváltoztatással és eltérő irányokba, valamint tornaszereken, a munkafelület folyamatos szűkítésével
- Függőgyakorlatok végrehajtása tornaszereken, természetes akadályokon
- Függőállások, függések haladással oldalra, fel/le, fordulattal, állandó vagy változó fogástávolságokkal, egyenletes vagy változó sebességgel, ritmussal
- Mászókulcsolással mászás (rúdon, kötélén) elsajátítása fokozódó gyorsasággal
- Összerendezett, alkalmazkodó mozgások folyamatos végrehajtása akadálypályán

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<p>leküzdése során</p> <ul style="list-style-type: none"> – Egyéni, páros, társas egyensúly és gúla jellegű gyakorlatok végrehajtása – A tanult elemek, gyakorlatok célszerű összehangolása, alkalmazása változó feltételek között – Az ízületi mozgékonyág képességének fejlesztése és az ellazulási készség kialakítása 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Tarkóállás, kézállás, zsugorfejállás, kézenátfordulás oldalra, hajlékonyság, harántspárga, oldalspárga, híd, bakugrás, függőleges repülés, kéztámasz, segítségadás, akarat</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika, Vizuális kultúra</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

<p>TÉMAKÖR: Labdás gyakorlatok Óraszám: 26 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban; – játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége megmutatkozik; – célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban; – játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja; – a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A labdás balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása – A helyben és haladással, kézzel és lábbal történő labdavezetési módok végrehajtása statikus helyzetű és dinamikus változó mozgást végző akadályok vagy társak figyelembevételével – A különböző méretű és tömegű labdákkal labdavezetési, egy- és kétkezes gurítási, dobási, valamint a lábfej különböző részeivel rúgási feladatok mozgó társ vagy társak bevonásával különböző irányokba – Labdagörgetések gyakorlása kézzel, lábbal egyenes vonalon előre, oldalra, hátra, körbe vagy változó irányokba – A labdaérzék fejlesztő, pontosságot, a hibaszázalék csökkenését előtérbe helyező páros, csoportos versengések mellett az időkényszer melletti feladatmegoldások bekapcsolása 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

<ul style="list-style-type: none"> – A labdás alaptechnikák fejlesztése, alkalmazó gyakorlása párhuzamos, a figyelem megosztását szükségessé tevő feladatmegoldások bevonásával (idő- és térbeli szerkezeti összetevők, az energiabefektetés variálásával) – Dobások, rúgások helyből statikus helyzetű vagy dinamikus változó mozgást végző célfelületre – Kézzel (kosárérintés, alkarérintés), lábbal (dekázás) és fejjel történő pattintó érintések alaptechnikájának elsajátítása, az érintőfelületek tudatos használata egyszerű egyéni és páros gyakorlatokban, különböző méretű és tömegű szerekkel (pl. lufival, különböző méretű gumilabdával, röplabdával) 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Belső, külső, teljes csüd, dekázás, alkalmazkodás, figyelemmegosztás, társak megjátszása, alacsony és magas labdavezetés, kosárérintés, alkarérintés, szemkontaktus, érintőfelület</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika: távolságok mérése, testek, műveletek értelmezése.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

<p>TÉMAKÖR: Testnevelési és népi játékok Óraszám: 18 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban; – játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja; – a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a testnevelési játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat; – játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége megmutatkozik; – labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet. – célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban; 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A különböző testnevelési játékok balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása – Dinamikus változó méretű, alakú játéktérleten egyszerű fogó- és futójátékok által a játéktér határainak érzékelése – A statikus és dinamikus akadályokat felhasználó fogó- és futójátékokban a mély súlyponti helyzetben történő irányváltások, elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása – A sportjátékokat előkészítő testnevelési 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

játékokban a támadó és védő szerepekhez tartozó ismeretek tudatos alkalmazása

- A végtagok helyzetváltoztatásának, az izmok feszültségi állapotának, a test érzékelésének fejlesztése, az egyensúlyozó képesség fejlesztése, szoborjátékokkal, utánozó játékokkal, egyéb népi játékokkal, valamint változatos akadálypályák teljesítését igénylő páros és csoportos játékok által
- Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő – különböző dobásformákra, rúgásokra, ütésekre épülő – változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználó célzó játékok rendszeres alkalmazása egyéni, páros és csoportos formában
- A kooperativitás, a közös célirányos együttműködés erősítése páros és csoportos játékok (pl. váltó- és sorversenyek, társkimentő fogójátékok) által
- Sportjátékok labda nélküli előkészítő jellegű mozgásainak gyakorlása, védőként az érintő távolság megtartása, oldalirányú mozgások keresztlépés nélküli megvalósítása
- A támadó és védő szerepek kialakítását elősegítő páros és csoportos versengő játékok
- A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkénszerű bekapcsolásával
- Labdafedezés gyakorlása 1-1 elleni labdabirtoklásra épülő játékokban
- Célfelület nélküli emberfőlényes és létszámazonos pontszerző kisjátékokban a támadó szerepek gyakorlása, a védőtől való elszakadás gyors iram- és irányváltásokkal
- Célfelület nélküli emberfőlényes és létszámazonos pontszerző kisjátékokban a védő szerepek tudatosítása (a passzsávok lezárása, a labdás emberrel szembeni védekezés, az emberfogás alapjai)
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Támadó és védő szerep, pontszerző játék, célzó játék, kisjátékok, célfelület, szélességi mozgás,

élszakadás a védőtől, passzsáv, együttműködés, csapatszellem, érintő távolság

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika: térbeli tájékozódás, geometriai alakzatok

Vizuális kultúra: látványok megfigyelése, leírása

Ének-zene: ritmikai ismeretek

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Küzdőfeladatok és - játékok

Óraszám: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és képes megnevezni a küzdőfeladatok, esések, tompítások játék- és baleset-megelőzési szabályait;
- vállalja a társakkal szembeni fizikai kontaktust, sportszerű test-test elleni küzdelmet valósít meg.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A küzdő jellegű feladatok balesetvédelmi szabályainak következetes betartása
- A bőrérítés és testközelség elfogadását, a társakkal szembeni bizalom kialakítását elősegítő páros, csoportos és csapat jellegű játékok, valamint kooperatív jellegű képességfejlesztő feladatok gyakorlása
- Az állásban és egyéb kiindulóhelyzetekben végrehajtható, a reakcióidőt, a gyorsaságot, az egyensúlyérzéklet, az erőt fejlesztő társérítés nélküli páros, csoportos és csapat jellegű eszközös küzdőjátékok, játékos feladatmegoldások szabálykövető végrehajtása
- A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéklet fejlesztő páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazása társérítés bekapcsolásával
- A fizikai kontaktussal, a társ erő kifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra, kiemelésekre épülő páros, csoportos és csapat jellegű küzdőjátékok gyakorlása különböző kiinduló helyzetekből, a test különböző részeivel, eszközökkel vagy anélkül
- Birkózó jellegű mozgásformák, illetve a grundbirkózás játékszabályainak ismerete,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<p>tudatos törekvés azok betartására a páros küzdelmekben</p> <ul style="list-style-type: none"> – A test súlypontjának a talajhoz közeli kiinduló helyzeteiből (pl. ülésből, guggolásból) induló, előre, oldalra, hátra történő eséstechnikák, gördülések gyakorlása, vezető műveleteinek, balesetmentes végrehajtásuk kulcsmozzanatainak tudatosítása – Távolság- és térérzékelés fejlesztését segítő páros feladatok, játékok szerrel és szer nélkül pillanatnyi kontaktus kialakításával – Ritmusképesség fejlesztését célzó küzdőfeladatok és játékok gyakorlása pillanatnyi kontaktus kialakításával 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Ellenfél tisztelete, felelősség, tompítás, esések, gördülések, grundbirkózás, mögé kerülés, kitolás, asszertivitás, önvédelem, menekülés, önuralom, kitartás</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Vizuális kultúra, Matematika</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

<p>TÉMAKÖR: Foglalkozások alternatív környezetben Óraszám: 16 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – nyitott az alapvető mozgásformák újszerű és alternatív környezetben történő alkalmazására, végrehajtására. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben; – a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A szabadtéri foglalkozások baleset- és természetvédelmi szabályainak, valamint a szabadban, illetve a természetben való közlekedés szabályainak következetes betartása – A szabadtéri foglalkozások öltözködési szabályainak tudatosítása – A szabadban végezhető népi játékok, a téli és nyári testgyakorlatok lehetőségei ismeretének bővülése (ugrókötél, tollaslabda, görkorcsolya, lovaglás) – Szabadtéri akadálypályák leküzdése önálló feladatokkal – A megtanult természetben üzhető sportágak ismereteinek elmélyítése, fejlesztése (pl.:túrázás, kerékpározás...) 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Sportöltözet, ütős játékok

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Technika és életvitel: életműködésünk, szervezetünk felépítése, működése, tájékozódási és közlekedési alapismeretek

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**TÉMAKÖR: Gyógytestnevelés**

Javasolt óraszám: A jogszabályokban és a helyi tantervben rögzítettnek megfelelően.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat;
- a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;
- ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül
- az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- az elsajátított egy (vagy több) úszásnemben helyes technikával úszik;
- a testnevelési és népi játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat;
- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére;
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezet tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét
- ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

A gyógytestnevelés fejlesztési feladatai megjelennek a különböző témakörökbe ágyazottan, annak szerves részeként. Az ott felsorolt feladatok végrehajtása során, illetve azokon kívül az alábbi fejlesztési feladatokat kell megvalósítani:

- A helyes légzéstechnika elsajátítása
- A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása
- Egyszerűbb korrekciós gimnasztikai gyakorlatok pontos végrehajtása
- A helyes testséma kialakítását szolgáló gyakorlatok pontos végrehajtása segítségadással, majd anélkül
- A tartó- és mozgató szervrendszer izomzatának, mozgékonyságának (hajlékonyságának) fejlesztését szolgáló különböző testgyakorlatok tudatos, pontos végrehajtása
- Az állóképesség-fejlesztés jelentőségének felismerése, kitartásra nevelés
- Mozgás- és terheléshatárok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

megismertetése, azok kiterjesztését szolgáló tevékenységek elsajátítása, végrehajtása

- Az egészségi állapot változását pozitívan és negatívan befolyásoló (kontraindikált) mozgások megismertetése a különböző testgyakorlatok elsajátításán keresztül

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Helyes testtartás, testséma

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI A 4. ÉVFOLYAM VÉGÉN:

- **Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció - (folyamatos)**
 - Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.
 - A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.
 - A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei.
 - Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzete beállítása.
 - A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.
 - A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.
 - Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.
 - Az aktív-mozgásos relaxáció gyakorlatainak felismerése. A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva.
- **Kúszások és mászások, Járások, futások; Szökdelések, ugrások; Dobások, ütések; Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok; Labdás gyakorlatok:**
 - Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energiabefektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával.
 - A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékeladat alkalmazása.
 - A mozgásminták végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete.
 - Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.
 - A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.
 - A sporteszközök szabadidős használata igénygyé és örömforrássá válása.
 - A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.
 - Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban.
 - Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.
 - Fesztes tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.
 - Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.
- **Testnevelési és népi játékok:**
 - Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.
 - Tapasztalat azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték-előkészítő kisjátékokban.
 - A játékeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése.
 - A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.

- A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.
- Próbálkozás a ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban.
- A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés.
- A játékok térformáinak megvalósítása.
- **Küzdőfeladatok és –játékok:**
 - Az alapvető eséstechnikák felismerése, balesetmentes végrehajtása.
 - A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben.
 - A mozgásának és akaratának gátlása, késleltetése.
 - Törekvés arra, hogy a támadó- és védőmozgások az ellenfél mozgásaihoz igazodjanak.
- **Foglalkozások alternatív környezetben:**
 - Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.
 - A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete.
 - A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során.
 - Az időjárási körülményeknek megfelelő öltözködés okainak ismerete.

VIZUÁLIS KULTÚRA

1-4. ÉVFOLYAM

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
2020-2021	2			
2021-2022	2	2		
2022-2023	2	2	2	
2023-2024	2	2	2	1
Éves óraszám	72 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)

1. ÉVFOLYAM

A **VIZUÁLIS KULTÚRA** TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 1. ÉVFOLYAMON:

- Az iskolába lépő első osztályos gyerekek vizuális nevelésének legfontosabb feladata az, hogy az alkotás örömét, motiváltságát megőrizze, fenntartsa. Ehhez életkori sajátosságait, érdeklődésüket, személyes tapasztalataikat figyelembe vevő feladatrendszerre van szükség, mely sok játékos elemet tartalmaz és épít a gyerekek sajátos humorérzékére is.
- Az első két évfolyam vizuális nevelés gyakorlata ugyanakkor képességfejlesztő célú feladatrendszerben jelenik meg. Alkotói és befogadói képességeik fejlesztése közben meg kell tanítani a gyerekeket a hagyományos ceruzarajz, tollrajz, víz- és temperafestés, agyaggal végzett mintázás és más, változatos anyagok és eszközök szakszerű használatára. Az eszközhasználati készségfejlesztés folyamatában törekedni kell arra, hogy a második osztály végére legalább jártasság

szintre eljussanak a tanulók. Továbbá arra, hogy az életkoruknak megfelelő kommunikációs és médiakörnyezet sajátosságait megismerjék és használják.

- Az első két iskolai évfolyam fontos feladata a kisiskolások vizuális műveltségének megalapozása, mely nem önálló befogadást célzó órák megtartását jelenti, hanem játékos, motiváló, nagyrészt kifejező célú képalkotásuk szemléleti segítésére használt jól válogatott képanyag formájában rejlik.
- Fontos, hogy a gyerekek elé kerülő képanyag, az alkotó munka motivációjára használt mesék, zenék, táncmozgások mind-mind hozzájáruljanak magyar kultúrájuk és magyar műveltségük kialakulásához, mely fontos alapja a más kultúrák elfogadásának.
- A magyar népi ünnepek kellékei, nemzeti jelképeink ismerete és a magyar népi tárgykultúrából építkező tárgy- és környezetkultúra témakörök közösen járulnak hozzá, hogy a gyerekek természetesnek éljék meg nemzeti sajátosságaink ismeretét.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat	horizontálisan beépül a többi témakörbe
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	28+2
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	6
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	6
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	6
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	10
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	12+2
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR: Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat

Óraszám: horizontálisan beépül a többi témakörbe

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

Az első két évfolyam fejlesztési folyamatát végigkísérő, rendre ismétlődő fejlesztési feladatokhoz óraszám nem rendelhető, mert azokat a tanulói tevékenységformákat és típusokat tartalmazza, melyek, egyrészt az óvoda-iskola átmenetét szolgálják a kezdő szakaszban, és az esetleg fennálló hátrányok leküzdésére szolgálnak, másrészt a fejlesztés érdekében rendre meg kell, hogy jelenjenek a legtöbb ajánlott feladattípusban, noha legtöbb esetben nem képeznek önálló produktumot.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Különböző érzékszervi tapasztalatok (pl. szaglás, hallás, tapintás, látás) élményszerű feldolgozása alapján, egyszerű következtetések szóbeli megfogalmazása és az élmények, kialakult érzések vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, mintázás, építés/konstruálás, tárgyalakítás).
- A tanulás során felmerülő helyzetekben valós környezeti jellemzők (pl. téli táj, növény részei, osztályterem színei), képek és ábrák (pl. tankönyvi ábra, saját vagy társak rajza) célirányos megfigyelése, és a tapasztalatok szöveges megfogalmazása a látott információk pontos leírása és feldolgozása érdekében.
- Közvetlen megfigyelések útján szerzett konkrét vizuális tapasztalatok (pl. nagyság, terület, méret, irány, mennyiség, anyagszerűség, elhelyezkedés) alapján vizuális jellemzők kiválasztása, csoportosítása, megnevezése (pl. legsötétebb szín, legnagyobb forma, a kép jobb oldalán elhelyezkedő figura), és az érzékszervi tapasztalatok következetes

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<p>felhasználása az alkotómunka során.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Megadott szempontok alapján természeti és mesterséges tárgyak gyűjtése, megfigyelése, és a megfigyelések alapján a tárgyak pontos leírása és változatos vizuális megjelenítése játékos feladatokban. 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Sík, tér, méret, irány, szín, felület, képelem</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: figyelem a beszélgetőtársra. Szöveg üzenetének, érzelmi tartalmának megértése. Ének-zene: emberi hang, tárgyak hangja, zörejek megkülönböztetése hangerő, hangszín, ritmus szerint. Kísérletek oldatokkal, fénnel, hővel. Matematika: változás kiemelése, az időbeliség megértése.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

<p>TÉMAKÖR: Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények Óraszám: 28+2 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít; – rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális eszközökkel: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít és a képet, tárgyat szövegesen értelmezi; – egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelést szövegesen is bemutatja, magyarázza; – elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza; – saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza; – saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti; – különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál – élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít; – a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában; – saját és mások érzelmeit, hangulatait segítséggel megfogalmazza és egyszerű dramatikus eszközökkel eljátssza, vizuális eszközökkel megjeleníti; – korábban átélt eseményeket, tapasztalatokat, élményeket különböző vizuális eszközökkel, élményszerűen megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít, fotóz és magyarázza azt; – azonosítja a nonverbális kommunikáció eszközeit: mimika, gesztus, ezzel kapcsolatos tapasztalatait közlési és kifejezési helyzetekben használja; – valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátssza, elmesél; – adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Saját kitalált történet elmesélése, és a történet néhány fontosabb jelenetének többalakos vizuális megjelenítése 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

tetszőleges eszközökkel.

- Korábban átélt események, különböző személyes élmények felidézése és tetszőleges megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (térábrázolási képesség, emberábrázolás, kifejezőképesség fejlesztése) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Turner tájképei, Brueghel: Gyerekjátékok, Parasztlakodalom, Vankóné Dudás Juli: Jeles napok, népélet.
- Személyes érzelmek, hangulatok kifejezése képalkotásban (kifejező képalkotás, kifejező jellegű plasztikus alkotás) Munkácsy Mihály: Ásító inas, Mednyánszky László: Verekedés után, E. Delacroix: Vihartól megrémült ló.
- Adott érzelmi állapot (pl. boldogság, rémület, tanácstalanság) kifejezése arcjátékkal és gesztusokkal, az érzelmek kifejezési lehetőségeinek tudatosítása érdekében. A tapasztalatok felhasználása egyszerű vizuális megjelenítés során (emberábrázolás, differenciált arc ábrázolás, kézábrázolás) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Anna Margit: Rémület, Rembrandt és Saskia, Paul Klee: Önarckép, Leonardo da Vinci: Mona Lisa, Modigliani portréképei.
- Olvasmány- vagy zenei élményhez a jelentést vagy hangulatot erősítő vizuális illusztráció készítése választott technikával, és az elkészült alkotás szöveges magyarázatával.
- Magyar népmesékhez, népi mondókákhoz, népdalokhoz vizuális illusztráció készítése hagyományos, ember- vagy állatábrázolást is megjelenítő népművészeti alkotások (karcolt, faragott pásztorművészeti tárgyak) stíluselemeinek felhasználásával.
- Tanult irodalmi, zenei élmények, és médiaélmények (pl. mese, vers, gyermekdal, zenemű, animációs film) fontos helyszíneinek és szereplőinek megjelenítése síkban (pl. rajz, festés, vegyes technika) és térben egyszerű eszközök felhasználásával (pl. drapéria, kartondoboz, paraván, osztályterem átrendezése) csoportmunkában is.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Illusztráció, kompozíció, kiemelés, forma, festészet, szobrászat, fotó, műalkotás, történet, szereplő, helyszín, vizuális jellemzők, vizuális technikák, népművészeti technikák,

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: élmények, tartalmak felidézése. Szép könyvek.

Ének-zene: cselekményes dalanyag, dramatizált előadás. Ritmus, hangszín, hangmagasság, zene és zöreje.

Matematika: képi emlékezés, részletek felidézése. Nézőpontok. Mozgatás. Síkmetszetek képzeletben

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben

Óraszám: 6

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában;
- a vizuális nyelv elemeinek értelmezésével és használatával kísérletezik;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítségével értelmez;
- egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer;
- adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában;
- pontosan ismeri államcímernk és nemzeti zászlónk felépítését, összetevőit, színeit

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Kisgyerekeknek szóló könyvborítók, füzetek, hirdetések üzenetének elemzése tanári segítséggel, és a tapasztalatok felhasználása egyszerű tervezési feladatokban (pl. plakát, névtábla, utcatábla, házszámtábla készítése, füzetborító, csomagolópapír, meghívó tervezése)
- Iskolai életében megjelenő szabályok kapcsán piktogramokat, rajzi jeleket alkot. Véleményt formál társai piktogramterveinek érthetőségével kapcsolatban.
- Magyar nemzeti szimbólumok gyűjtése (pl. államcimer, nemzeti zászló, Szent Korona, Kossuth-címer, '56-os lyukas zászló) és a szimbolikus elemek felhasználása az alkotó munka során (pl. tárgyalkotás díszítményeként: huszárcsákó, párta).
- Magyar népi díszítőművészet jelkészletének gyűjtése, kísérletezés a szimbólumok értelmezésével (tulipán, nap, madármotívum, kígyó stb.), tanítói segítséggel, egyénileg, vagy csoportban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Modell, látvány, jel, szimbólum, embléma, térkép, alaprajz, cégér, jelzés, vizuális üzenet, hirdetés, díszítőmotívum

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: tájékozódás térben, síkban, a tájékozódást segítő viszonyok.

Technika és tervezés: jelzőtáblák

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Médiahasználat – Valós és virtuális információk

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen eleméz, összehasonlít;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítségével értelmez;
- adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít;
- valós vagy digitális játékélményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A különböző médiumok (pl. könyv, televízió, rádió, internet, film, videojáték) megfigyelése, vizsgálata, összehasonlítása, megadott szempontok (pl. érzékszervekre gyakorolt hatás, eltérő jelhasználat) alapján közvetlen tapasztalat és saját médiaélmények felidézésének segítségével.
- Az egyes médiumokhoz (pl. könyv, televízió, számítógép) kapcsolódó saját használati szokások (pl. gyakoriság, társas vagy önálló tevékenység), médiaélmények (pl. tetszés, kíváncsiság, rossz élmény) felidézése, kifejezése. Kapcsolódó tapasztalatok, érzések (pl. tetszés, kíváncsiság, félelem) megbeszélése és megjelenítése változatos eszközökkel (pl. rajzolás, festés, bábkészítés, szerepjáték). A megbeszélés eredményeként a valóság és a képzelet megkülönböztetése.
- Kisgyerekeknek szóló célzottan kommunikációs szándékú mozgóképi megjelenések (pl. tv reklám, gyermekműsor) üzenetének elemzése tanári segítséggel, a kommunikációs célt szolgáló legfontosabb eszközök és az elért hatás megfigyelésével (pl. szín, képkivágás, hanghatás, szöveg), és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. félelmetes-megnyugtató hangok gyűjtése, adott mozgóképi részlet hangulatának érzékeltetése színes kompozícióban).
- Különböző médiumok (pl. könyv, televízió, film, internet, videojáték) egyszerű példáinak elemzése tanári segítséggel, a valóságos és az elképzelt helyzetek azonosítása céljából.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Állókép, mozgókép, zene, hang, zaj, zörej, csend, információ, könyv, televízió, film, internet

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: a szövegértés szövegtípusnak megfelelő funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése.

Alapvető erkölcsi, esztétikai fogalmak, kategóriák (szép, csúnya, jó, rossz, igaz, hamis).

A történetiségen alapuló összefüggések megértése egy szálon futó történetekben.

Magyar nyelv és irodalom: mesék, narratív történetek.

Technika és tervezés: egészséges és helyes szabadidős tevékenységek felsorolása, ismertetése, megbeszélése

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében;
- adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez;
- időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Egyszerű mozgóképi részletek (pl. animációs film, reklámfilm) cselekményének elemzése, és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. időbeli történés képkockáinak rendezése, hang nélkül bemutatott mozgóképi részletek “szinkronizálása”).
- Egyszerű mozgóképi részletekben (pl. mesefilm, animációs film : Magyar népmesék, Rófusz Ferenc: A légy) hangok és a képek által közvetített érzelmek (pl. öröm, düh, félelem) azonosítása a hatások közös megbeszélésével.
- Fotó- vagy rajzsorozat készítése a mindennapok során tapasztalható időbeli változások szemléltetése érdekében (pl. napirend, naplemente, Luca-búza fejlődése).
- Mozgásillúziót keltő régi papírajátékok megismerése a tapasztalatok felhasználása önálló alkotó munkában (pl. “pörgetős mozi”)

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Állókép, mozgókép, zene, emberi hang, zaj, zöreje, csend, kifejezés, animációs film, képkocka, képregény, hanghatás, képsorozat.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: a szövegértés szövegtípusnak megfelelő funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése.

Alapvető erkölcsi, esztétikai fogalmak, kategóriák (szép, csúnya, jó, rossz, igaz, hamis).

A történetiségen alapuló összefüggések megértése egy szálon futó történetekben.

Összefüggő mondatok alkotása képek, képsorok segítségével, adott vagy választott témáról.

Ének-zene: emocionális érzékenység fejlesztése.

A teljes figyelem kialakításának fejlesztése. Tapasztalat a zenei jelenségekről.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz;
- gyűjtött természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművészet általa megismert mintakincsének felhasználásával mintát tervez;
- adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Egyszerű természeti- és mesterséges formák elemző-értelmező rajzolása.
- A készült rajzok leegyszerűsítésével sor- és terüldísz alkotása (megfigyelés utáni értelmező rajz készítése, részletkiemelés, nagyítás, átíró, redukáló motívumtervezés, sablonalakítás kivágással ismétlés sordísz alkotással, terüldísz alakzatba rendezéssel technika: stencilezés, átrajzolás, színezés, nyomat).
- Egyszerű tárgy készítése hagyományos kézműves technikák alkalmazásával (pl. fonás, szövés, nemezés, gyöngyfűzés, agyagozás).
- Képi inspiráció alapján (pl. természeti jelenségek, állatok, népművészeti motívumok) egyszerű mintaelem tervezése (pl. átrajzolás, rácsháló, indigó alkalmazása) A tervezés érdekében egyszerű rajzok készítése és szöveges magyarázata.
- Elképzelt, mesebeli tárgyak (pl. mindenkit megtáncoltató hangszer, láthatatlanná tevő ékszer, háromlótű jármű) tervezése és létrehozása választott egyszerű anyagokból (pl. papírpép, karton, hurkapálca, textil,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<p>gumi).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dramatikus játék céljára ujjbáb, síkbáb, kellék (pl. varázspálca, "rámás csizma", "kőleves") jelmezelem (pl. kalap, maszk, kötény), díszlet tervezése és elkészítése természetes vagy mesterséges/újrahasznosítható anyagokból (pl. textil, fonal, papír vagy műanyag hulladék, természetben talált anyagok) csoportmunkában is. 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Tér, forma, funkció, méret, arány, lépték, nézet, takarás. hagyomány, kézműves technika, díszítés, minta, öltözék</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Technika és tervezés: közlekedés, környezetünk. Matematika: képzeletben történő mozgatus. Hajtás, szétvágás síkmetszetek. Objektumok alkotása.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

<p>TÉMAKÖR: Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk Óraszám: 12+2 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzélést szövegesen is bemutatja, magyarázza; - saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza; - képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja; - adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában; - saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít; - különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A közvetlen környezet elemeinek és épülettípusainak (utca, tér, műemlék, nevezetes épület) összegyűjtése és életszerű megfigyelése, adott helyszínen vagy emlékezetből, megfigyelési szempontok szerinti megörökítése különböző technikákkal (pl. rajzolás, festés, mintázás, montázs). - A közvetlen környezet különböző méretű tereinek (pl. utca, játszótér, buszmegálló, saját szoba, éléskamra, fiók) megfigyelése és leírása különböző szempontok szerint (pl. zajok, szagok, színek, funkciók, rendezettség) és a tapasztalatok felhasználásával a tér áttervezése a tér jellemzőinek, stílusának vagy hangulatának megváltoztatása érdekében, csoportmunkában is. A tervezés érdekében egyszerű rajzok készítése és magyarázata 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Tárgytervezés, forma, funkció, alkalmazkodás, díszítés, öltözék-kiegészítő, építészet, műemlék, műemlékvédelem

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: népzene énekléssel, ritmikus mozgással, néptáncsal. Hangszerek.

Technika és tervezés: eszközhasználat

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI 1. ÉVFOLYAM VÉGÉN

- Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése.
- **Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése.**
- Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével.
- **A felszerelés önálló rendben tartása.**
- A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása.
- Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára.
- **A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése.**
- **Látványok, műalkotások néhány perces szemlélése.**
- Médiumok azonosítása, igény kialakítása a médiahasználat során a tudatosabb választásra, illetve reflektív médiahasználat.
- Médiaélmények változásának és médiatapasztalattá alakíthatóságának felismerése.
- A médiaszövegek néhány elemi kódjának a (kép, hang, cselekmény) azonosítása, illetve ezzel kapcsolatos egyszerű összefüggések felismerése (pl. médiaszövegek emberek által mesterségesen előállított tartalmak, kreatív kifejező eszközöket használnak, amelyek befolyásolják azok hatását).
- A személyes kommunikáció és a közvetett kommunikáció közötti alapvető különbségek felismerése.
- Az életkorhoz igazodó internetes tevékenységek gyakorlása és az abban rejlő veszélyek felismerése.
- **Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése.**

2. ÉVFOLYAM

A VIZUÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 2. ÉVFOLYAMON:

- Az első két évfolyam vizuális nevelés gyakorlata ugyanakkor képességfejlesztő célú feladatrendszerben jelenik meg. Alkotói és befogadói képességeik fejlesztése közben meg kell tanítani a gyerekeket a hagyományos ceruzarajz, tollrajz, víz- és temperafestés, agyaggal végzett mintázás és más, változatos anyagok és eszközök szakszerű használatára. Az eszközhasználati készségfejlesztés folyamatában törekedni kell arra, hogy a második osztály végére legalább jártasság szintre eljussanak a tanulók. Továbbá arra, hogy az életkoruknak megfelelő kommunikációs és médiakörnyezet sajátosságait megismerjék és használják.
- Az első két iskolai évfolyam fontos feladata a kisiskolások vizuális műveltségének megalapozása, mely nem önálló befogadást célzó órák megtartását jelenti, hanem játékos, motiváló, nagyrészt kifejező célú képalkotásuk szemléleti segítésére használt jól válogatott képanyag formájában rejlik.
- Fontos, hogy a gyerekek elé kerülő képanyag, az alkotó munka motivációjára használt mesék, zenék, táncmozgások mind-mind hozzájáruljanak magyar kultúránk és magyar műveltségük kialakulásához, mely fontos alapja a más kultúrák elfogadásának.
- A magyar népi ünnepek kellékei, nemzeti jelképeink ismerete és a magyar népi tárgykultúrából építkező tárgy- és környezetkultúra témakörök közösen járulnak hozzá, hogy a gyerekek természetesnek éljék meg nemzeti sajátosságaink ismeretét.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat	horizontálisan beépül a többi témakörbe
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	28+2
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	6
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	6
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	6
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	10
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	12+2
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR: Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat	
Óraszám: horizontálisan beépül a többi témakörbe	
TANULÁSI EREDMÉNYEK:	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló: Az első két évfolyam fejlesztési folyamatát végigkísérő, rendre ismétlődő fejlesztési feladatokhoz óraszám nem rendelhető, mert azokat a tanulói tevékenységformákat és típusokat tartalmazza, melyek, egyrészt az óvoda-iskola átmenetét szolgálják a kezdő szakaszban, és az esetleg fennálló hátrányok leküzdésére szolgálnak, másrészt a fejlesztés érdekében rendre meg kell, hogy jelenjenek a legtöbb ajánlott feladattípusban, noha legtöbb esetben nem képeznek önálló produktumot.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
– Különböző érzékszervi tapasztalatok (pl. szaglás, hallás, tapintás, látás) élményszerű feldolgozása alapján, egyszerű	

következtetések szóbeli megfogalmazása és az élmények, kialakult érzések vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, mintázás, építés/konstruálás, tárgyalakítás).

- A tanulás során felmerülő helyzetekben valós környezeti jellemzők (pl. téli táj, növény részei, osztályterem színei), képek és ábrák (pl. tankönyvi ábra, saját vagy társak rajza) célirányos megfigyelése, és a tapasztalatok szöveges megfogalmazása a látott információk pontos leírása és feldolgozása érdekében.
- Közvetlen megfigyelések útján szerzett konkrét vizuális tapasztalatok (pl. nagyság, felület, méret, irány, mennyiség, anyagszerűség, elhelyezkedés) alapján vizuális jellemzők kiválasztása, csoportosítása, megnevezése (pl. legsötétebb szín, legnagyobb forma, a kép jobb oldalán elhelyezkedő figura), és az érzékszervi tapasztalatok következetes felhasználása az alkotómunka során.
- Megadott szempontok alapján természeti és mesterséges tárgyak gyűjtése, megfigyelése, és a megfigyelések alapján a tárgyak pontos leírása és változatos vizuális megjelenítése játékos feladatokban.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Sík, tér, méret, irány, szín, felület

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: figyelem a beszélgetőtársra.

Szöveg üzenetének, érzelmi tartalmának megértése.

Ének-zene: emberi hang, tárgyak hangja, zörejek megkülönböztetése hangerő, hangszín, ritmus szerint

Matematika: változás kiemelése, az időbeliség megértése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények

Óraszám: **28+2 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít;
- rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális eszközökkel: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít és a képet, tárgyat szövegesen értelmezi;
- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelt szövegesen is bemutatja, magyarázza;
- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;

- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál
- élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít;
- a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában;
- saját és mások érzelmeit, hangulatait segítséggel megfogalmazza és egyszerű dramatikus eszközökkel eljátssza, vizuális eszközökkel megjeleníti;
- korábban átélt eseményeket, tapasztalatokat, élményeket különböző vizuális eszközökkel, élményszerűen megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít, fotóz és magyarázza azt;
- azonosítja a nonverbális kommunikáció eszközeit: mimika, gesztus, ezzel kapcsolatos tapasztalatait közlési és kifejezési helyzetekben használja;
- valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátsszik, elmesél;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Elképzelt vagy hallott történetek, rövid szövegek, irodalmi (pl. mese, vers) vagy zenei élmények (gyermekdal, gyermekjáték, mondóka) különböző részleteinek vizuális bemutatása a saját ötletek megjelenítése érdekében, különböző eszközökkel síkban és térben (pl. színes rajz, festmény, nyomat, kollázs, plasztika, makett, tábló), és a kitalált vizuális ötletek szöveges magyarázatával (Illusztráció síkban, vagy térben) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Réber László, Reich Károly, Henzelmann Emma, Sajdik Ferenc illusztrációi.
- Saját kitalált történet elmesélése, és a történet néhány fontosabb jelenetének többalakos vizuális megjelenítése tetszőleges eszközökkel
- Képek, vizuális műalkotások átértelmezése (emberábrázolás, differenciált arcábrázolás, térábrázolási képesség fejlesztése Szemléltetésre ajánlott képanyag: Szentkorona zománcképei, Szent László legendák, XI-XII. századi freskók, Csontváry Kosztka Tivadar tájképei.
- Személyes érzelmek, hangulatok kifejezése képalkotásban (kifejező képalkotás, kifejező jellegű plasztikus alkotás) Munkácsy Mihály: Ásító inas, Mednyánszky László: Verekedés után, E. Delacroix: Vihartól megrémült ló.
- Adott érzelmi állapot (pl. boldogság, rémület, tanácstalanság) kifejezése arcjáttékkal és gesztusokkal, az érzelmek

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

kifejezési lehetőségeinek tudatosítása érdekében. A tapasztalatok felhasználása egyszerű vizuális megjelenítés során (emberábrázolás, differenciált arc ábrázolás, kézábrázolás) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Anna Margit: Rémület, Rembrandt és Saskia, Paul Klee: Önarckép, Leonardo da Vinci: Mona Lisa, Modigliani portréképei.

- Olvasmány- vagy zenei élményhez a jelentést vagy hangulatot erősítő vizuális illusztráció készítése választott technikával, és az elkészült alkotás szöveges magyarázatával.
- Magyar népmesékhez, népi mondókákhoz, népdalokhoz vizuális illusztráció készítése hagyományos, ember- vagy állatábrázolást is megjelenítő népművészeti alkotások (karcolt, faragott pásztorművészeti tárgyak) stíluselemeinek felhasználásával.
- Tanult irodalmi, zenei élmények, és médiaélmények (pl. mese, vers, gyermekdal, zenemű, animációs film) fontos helyszíneinek és szereplőinek megjelenítése síkban (pl. rajz, festés, vegyes technika) és térben egyszerű eszközök felhasználásával (pl. drapéria, kartondoboz, paraván, osztályterem átrendezése) csoportmunkában is.
- Mozgásélmények (pl. tánc, csoportos játék, körjáték, körtánc) vizuális átírása (pl. vonalakkal, foltokkal, színekkel).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Illusztráció, kompozíció, kiemelés, karakteres forma, festészet, szobrászat, fotó, műalkotás, reprodukció, idő, történet, szereplő, helyszín, vizuális jellemzők, karakter, vizuális technikák, népművészeti technikák, faragás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: élmények, tartalmak felidézése.

Szép könyvek.

Ének-zene: cselekményes dalanyag, dramatizált előadás. Ritmus, hangszín, hangmagasság, zene és zörej.

Matematika: képi emlékezés, részletek felidézése. Nézőpontok. Mozgatás. Síkmetszetek képzeletben.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában;

- a vizuális nyelv elemeinek értelmezésével és használatával kísérletezik;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítségével értelmez;
- egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer;
- adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában;
- pontosan ismeri államcímernk és nemzeti zászlónk felépítését, összetevőit, színeit

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A tanulás során felmerülő helyzetekben tanítási egységekhez, és egyéb tantárgyi tartalmakhoz a tanulást vagy megértést segítő egyszerű ábra (pl. számegyenes, betűsablon, szókártya) és eszköz (pl. tábló, makett, társasjáték) készítése, személyes célok érvényesítésével.
- Kisgyerekeknek szóló könyvborítók, füzetek, hirdetések üzenetének elemzése tanári segítséggel, és a tapasztalatok felhasználása egyszerű tervezési feladatokban (pl. plakát, névtábla, utcatábla, házsámtábla készítése, füzetborító, csomagolópapír, meghívó tervezése).
- Közvetlen környezetében található jelek, jelzések (pl. útjelzés, közlekedési jelzés, piktogram, zenei kotta) gyűjtése, értelmezése tanítói segítséggel és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. rajzolt közlekedési terepasztal és annak kiegészítése térbeli közlekedési táblákkal).
- Iskolai életében megjelenő szabályok kapcsán piktogramokat, rajzi jeleket alkot. Véleményt formál társai piktogramterveinek érthetőségével kapcsolatban.
- Magyar nemzeti szimbólumok gyűjtése (pl. államcimer, nemzeti zászló, Szent Korona, Kossuth-címer, '56-os lyukas zászló) és a szimbolikus elemek felhasználása az alkotó munka során (pl. tárgyalkotás díszítményeként: huszárcsákó, párta).
- Magyar népi díszítőművészet jelkészletének gyűjtése, kísérletezés a szimbólumok értelmezésével (tulipán, nap, madármotívum, kígyó stb.), tanítói segítséggel, egyénileg, vagy csoportban.
- Jeltervezés, jelalkotás változatos méretben (pl. apró pecsét, tábla)
- Környezetünkben található jelek, jelzések (pl. jelzőlámpa, térkép, alaprajz, közlekedési tábla, cégér, piktogram,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

embléma, szimbólum, zászló, márkajelzés, logo) összegyűjtése játékos feladatok létrehozásának céljából (pl. valós és virtuális társasjáték, dramatikus játék, kincsvadászat).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Modell, látvány, jelalkotás, piktogram, embléma, térkép, alaprajz, cégér, szimbólum, lépték, jel, jelzés, vizuális üzenet, hirdetés, leegyszerűsítés, változat, díszítőmotívum,

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: tájékozódás térben, síkban, a tájékozódást segítő viszonyok.

Technika és tervezés: jelzőtáblák.

Környezetismeret: a térkép legfontosabb elemeinek felismerése. Jelek, jelzések. Természeti jelenségek, természetes anyagok.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Médiahasználat – Valós és virtuális információk

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítségével értelmez;
- adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít;
- valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Régi magyar reklámok (pl. “Hurka Gyurka”, “Ezt nem lehet megenni”, “Bontott csirke”, “Forgó morgó” stb.) megnézéséhez.
- kapcsolódó tapasztalatok, érzések (pl. tetszés, kíváncsiság, félelem) megbeszélése és megjelenítése változatos eszközökkel (pl. rajzolás, festés, bábkészítés, szerepjáték). A megbeszélés eredményeként a valóság és a képzelet megkülönböztetése.
- Kisgyerekeknek szóló célzottan kommunikációs szándékú mozgóképi megjelenések (pl. tv reklám, gyermekműsor) üzenetének elemzése tanári segítséggel, a kommunikációs célt szolgáló legfontosabb eszközök és az elért hatás megfigyelésével (pl. szín, képkivágás, hanghatás, szöveg), és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. félelmetes-megnyugtató hangok gyűjtése, adott mozgóképi részlet hangulatának érzékeltetése színes kompozícióban).
- Különböző médiumok (pl. könyv, televízió, film, internet, videojáték) egyszerű

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

példáinak elemzése tanári segítséggel, a valóságos és az elképzelt helyzetek azonosítása céljából.

- A különböző médiumok (pl. könyv, televízió, rádió, internet, film, videojáték) megfigyelése, vizsgálata, összehasonlítása, megadott szempontok (pl. érzékszervekre gyakorolt hatás, eltérő jelhasználat) alapján közvetlen tapasztalat és saját médiaélmények felidézésének segítségével.
- Az egyes médiumokhoz (pl. könyv, televízió, számítógép) kapcsolódó saját használati szokások (pl. gyakoriság, társas vagy önálló tevékenység), médiaélmények (pl. tetszés, kíváncsiság, rossz élmény) felidézése, kifejezése és megjelenítése szóban, vizuálisan (pl. rajzolás, bábkészítés) vagy szerepjáttékkal.
- Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázskészítéssel).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Állókép, mozgókép, zene, emberi hang, zaj, zörej, csend, információ, mozgókép, könyv, televízió, film, internet

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: a szövegértés szövegtípusnak megfelelő funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése.

Alapvető erkölcsi, esztétikai fogalmak, kategóriák (szép, csúnya, jó, rossz, igaz, hamis).

A történetiségen alapuló összefüggések megértése egy szálon futó történetekben.

Magyar nyelv és irodalom: mesék, narratív történetek.

Technika és tervezés: egészséges és helyes szabadidős tevékenységek felsorolása, ismertetése, megbeszélése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében;
- adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez;
- időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

ISMERETEK:

- Egyszerű mozgóképi részletek (pl. animációs film, reklámfilm) cselekményének elemzése, és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. időbeli történés képkockáinak rendezése, hang nélkül bemutatott mozgóképi részletek “szinkronizálása”).
- Egyszerű mozgóképi részletekben (pl. mesefilm, animációs film: Magyar népmesék, Rófusz Ferenc: A légy) hangok és a képek által közvetített érzelmek (pl. öröm, düh, félelem) azonosítása a hatások közös megbeszélésével.
- Fotó- vagy rajzsorozat készítése a mindennapok során tapasztalható időbeli változások szemléltetése érdekében (pl. napirend, naplemente, Luca-búza fejlődése).
- Mozgásillúziót keltő régi papírajátékok megismerése a tapasztalatok felhasználása önálló alkotó munkában (pl. “pörgetős mozi”).
- Egyszerű (pl. kitalált vagy átélt) cselekmény megjelenítése képekkel (pl. rajzzal, képsorozattal), megfelelő hanghatásokkal (pl. zörejjel, énekhanggal) kiegészítve.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Állókép, mozgókép, zene, emberi hang, zaj, zörej, csend, információ, mozgókép, könyv, televízió, film, internet

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: a szövegértés szövegtípusnak megfelelő funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése.

Alapvető erkölcsi, esztétikai fogalmak, kategóriák (szép, csúnya, jó, rossz, igaz, hamis).

A történetiségen alapuló összefüggések megértése egy szálon futó történekműben.

Összefüggő mondatok alkotása képek, képsorok segítségével, adott vagy választott témáról.

Ének-zene: emocionális érzékenység fejlesztése.

A teljes figyelem kialakításának fejlesztése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:**TÉMAKÖR: Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak**

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz;
- gyűjtött természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművészet

által megismert mintakincsének felhasználásával mintát tervez;

- adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Egyszerű természeti- és mesterséges formák elemző-értelmező rajzolása.
- A készült rajzok leegyszerűsítésével sor- és terüldísz alkotása (megfigyelés utáni értelmező rajz készítése, részletkiemelés, nagyítás, átíró, redukáló motívumtervezés, sablonalakítás kivágással ismétlés sordísz alkotással, terüldísz alakzatba rendezéssel technika: stencilezés, átrajzolás, színezés, nyomat).
- Egyszerű tárgy készítése hagyományos kézműves technikák alkalmazásával (pl. fonás, szövés, nemezélés, gyöngyfűzés, agyagozás).
- Képi inspiráció alapján (pl. természeti jelenségek, állatok, népművészeti motívumok) egyszerű mintaelem tervezése (pl. átrajzolás, rácsháló, indigó alkalmazása) A tervezés érdekében egyszerű rajzok készítése és szöveges magyarázata.
- Elképzelt, mesebeli tárgyak (pl. mindenkit megtáncoltató hangszer, láthatatlanná tevő ékszer, háromlótű jármű) tervezése és létrehozása választott egyszerű anyagokból (pl. papírpép, karton, hurkapálca, textil, gumi).
- Dramatikus játék céljára ujjbáb, síkbáb, kellék (pl. varázspálca, "rámás csizma", "kőleves") jelmezelem (pl. kalap, maszk, kötény), díszlet tervezése és elkészítése természetes vagy mesterséges/újrahasznosítható anyagokból (pl. textil, fonal, papír vagy műanyag hulladék, természetben talált anyagok) csoportmunkában is.
- Gyerekcsoport által ismert mese alapján vár, kastély konstruálása (pl. egyszerű konstruálás papírhengerek összeépítésével, festésével, ajtók, ablakok, ajtók kivágásával, rajzolt szereplőkkel való kiegészítéssel) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Márkus Géza: Cifra palota, Kecskemét, magyar várak képei.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Téralkotás, térformálás, térlehatárolás, térszervezés, formarend, méretarány, léptékváltás, funkció,

hagyomány, kézműves technika, díszítés, minta, öltözék.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: képzeletben történő mozgató.

Hajítás, szétvágás síkmetszetek. Objektumok alkotása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk

Óraszám: **12+2 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelt szövegesen is bemutatja, magyarázza;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja;
- adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;
- saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A közvetlen környezet elemeinek és épülettípusainak (utca, tér, műemlék, nevezetes épület) összegyűjtése és életszerű megfigyelése, adott helyszínen vagy emlékezetből, megfigyelési szempontok szerinti megőrkítése különböző technikákkal (pl. rajzolás, festés, mintázás, montázs).
- A közvetlen környezet különböző méretű tereinek (pl. utca, játszótér, buszmegálló, saját szoba, éléskamra, fiók) megfigyelése és leírása különböző szempontok szerint (pl. zajok, szagok, színek, funkciók, rendezettség) és a tapasztalatok felhasználásával a tér áttervezése a tér jellemzőinek, stílusának vagy hangulatának megváltoztatása érdekében, csoportmunkában is. A tervezés érdekében egyszerű rajzok készítése és szöveges magyarázata.
- A közvetlen környezet épített/tervezett elemeinek és épülettípusainak összegyűjtése (pl. park, iskola, vegyesbolt, templom, bisztró, víztorony, szeméthyűjtő sziget) és vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, montázs, talált tárgy átalakítás, makett). A gyűjtés segítségével a szűkebb lakóhely választott részletének makettezése vagy megépítése egyszerű anyagokból, a tér

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

játékos bemutatása érdekében,
csoportmunkában is.

- Helyi múzeum, kiállítás, helytörténeti gyűjtemény, tájház látogatása, azzal kapcsolatos ismeretszerzés alapján élményszerű vizuális megjelenítés

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Tárgytervezés, formatervezés, forma, funkció, alkalmazkodás, díszítés, iparművészet, design, építészet, műemlék, műemlékvédelem

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: népzene énekléssel, ritmikus mozgással, néptáncsal. Hangszerek.

Technika és tervezés: eszközhasználat.

Matematika: objektumok alkotása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

3. ÉVFOLYAM

A VIZUÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 3. ÉVFOLYAMON:

- történetek, művészi élmények, érzelmek, hangulatok megjelenítése vizuálisan
- térábrázolási, emberábrázolási feladatok síkban és térben
- kreatív történetalkotás dramatikusan és képi síkon
- műalkotásokkal kapcsolatos gondolatok, érzések kifejezése
- vizuális és technikai ismeretek bővítése
- képi információk értelmezése: ábrák, vizuális jelek jelentése és alkalmazása
- médiahasználati ismeretek
- tárgyformálás, tárgyalakotó folyamatok
- a lakóhely jelentősebb emlékeinek (épületek, néphagyományainak) megismerése

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	24+2
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	8
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	8+2
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	6
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	10
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	12
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR: Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények

Óraszám: 24+2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, formáz, épít;
- korábban átélt eseményeket, tapasztalatokat, élményeket különböző vizuális eszközökkel, élményszerűen megjelenít: rajzol, fest, formáz, épít, és magyarázza azt;
- rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális eszközökkel: rajzol, fest, formáz, épít és a képet, tárgyat szövegesen értelmezi;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;
- saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után önállóan megfogalmazza és indokolja tetszését;
- valós vagy digitális játékélményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, eljátszik, elmesél;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti.
- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelt szövegesen is bemutatja, magyarázza;
- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- saját és mások érzelmeit, hangulatait segítséggel megfogalmazza és egyszerű dramatikusan

eszközökkel eljuttassa, vizuális eszközökkel megjeleníti;

- időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Változatos mesés térben játszódó magyar népmese különleges helyszínének személyes vizuális megjelenítése, jellemző szereplők papírból kivágott figuráinak elhelyezése saját alkotott térben (térábrázolási-, emberábrázolási-képesség fejlesztése Szemléltetésre ajánlott képanyag: Hieronymus Bosch: Zenészek pokla, Szinyei Merse Pál: Majális, Csontváry K. T.: Nagy Taormina, magyar népi építészet jellemző példáinak (parasztház, fa harangláb, székelykapu stb.) fotói.
- Saját kitalált történet elmesélése, a történet inspirálta elképzelt terekről, egyszerű anyagok (pl. használt csomagolóanyag, természetben talált termények és termések, talált tárgyak) felhasználásával installáció készítése, díszletszerű tér berendezése a személyes élmények bemutatása, kifejezése céljából, csoportmunkában is (térábrázolási- és tér rendezés képességeinek fejlesztése, kifejező képesség fejlesztése) Szemléltetésre ajánlott filmanyag: Kemény Henrik: Vitéz László.
- Tanult mesék, mondák vagy zeneművek valós vagy kitalált szereplőinek (pl. lovag, Mátyás király, molnárlegény, komámasszony, "árgyélus kismadár", Hüvelyk Matyi) megformálása síkban vagy térben (pl. festmény, kollázs, papírmásé maszk, újrahasznosítható anyagokból báb), a szereplők illusztratív bemutatása vagy dramatikus feldolgozása érdekében csoportmunkában is (Emberábrázolás, differenciált arc- és kézábrázolás fejlesztése).
- Mesék, gyermekirodalmi alkotások (pl. Magyar népmesék, Vuk, Pinokkió) és azok filmes vagy színházi adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott szöveghez és a vetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és vizuális feldolgozása különböző eszközökkel (pl. rajz, festés, montázs).
- Korábban megismert és feldolgozott szövegekhez, zeneművekhez (pl. gyermekregény, tananyagrészlet, népdal,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Ismert mese képi megkomponálása különböző formákban (pl. álló, fekvő téglalapon, kör formában).

Kollázs készítése rajzolt, festett külső vagy belső síktérre, kivágott figurák elrendezésével.

Elveszett tárgyak keresése: Egy táskában különböző terményeket, tárgyakat (kavics, alma, toboz, iránytű, fésű, zsineg, lakat, tükör, baba, kesztyű, szemüveg, fakanál, távcső, régi pénz stb.) helyezünk el, és minden játékos választ egyet. A játékvezető mindenkitől megkérdezi: „Kié lehet ez a tárgy?”, „Hogy került ide?”

Több tárgyal történet alkotása csoportmunkában.

Ismert magyar népdalhoz illusztráció készítése a magyar paraszti életmód megjelenítésével. (pásztorkodás, ünnepkörökhöz kapcsolódó

mondóka) illusztráció készítése különböző vizuális eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, fotó, plasztika) a munkák szöveges értelmezésével.

- Saját irodalmi és filmes élményekből származó szereplők jellemzőinek, érzelmeinek, karakterének (pl. gesztusok, viselkedés, öltözék, személyes tárgyak) megfigyelése és feldolgozása különböző játékos (pl. dramatikus, vizuális) feladatokban a karakter és a jellemzők tudatosítása érdekében, és a tapasztalatok közös megbeszélésével.
- Magyar népmesék, népballadák illusztratív megjelenítése jellegzetes magyar népviseleti elemek megfigyeléseinek felhasználásával
- Adott álló- vagy mozgóképi megjelenések (pl. festmény: Csók István : Szénagyűjtők, grafika: M. C. Escher Mozaik, emberábrázolást nem tartalmazó részlete, fotó, képregény, társak munkái) egyéni elképzelés szerinti átértelmezése (pl. más napszakban, más évszakban, más helyszínen, más szereplőkkel, más hangulati elemekkel, színátírással).
- Élmények, elképzelt vagy hallott történetek, (pl. álmok, családi események, osztálykirándulás, szüret) részleteinek megjelenítése különböző vizuális eszközökkel (pl. grafika, festmény, nyomat, fotó), és kreatív történetalkotás az elkészült vizuális munkák segítségével (pl. nyitva hagyott történet befejezése, átírása) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Marc Chagall festményei, Vankóné Dudás Juli hagyományos népi életmódot bemutató festményei.
- Saját és mások munkáinak, képeknek, vizuális alkotások szereplőinek szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szerinti szöveges elemzése, összehasonlítása, a következtetések szöveges megfogalmazásával és megvitatásával (befogadói és szövegalkotási képességek fejlesztése).
- Saját személyes történetek bemutatása érdekében valós hely, helyszín (pl. nagyszülők nyaralója, a település parkja, tópart, erdő, vegyesbolt, uszoda) megjelenítése különböző vizuális eszközökkel síkban és térben (pl. kollázs, vegyes technika, kréta, nyomat, mintázás,

népszokások stb.)

Szintani ismeretek: a színek hangulati hatásainak érzékeltetése. Ugyanannak a témának a feldolgozása csoportbontásban: hideg vagy meleg színekkel történő alkotás. (pl. mesebeli utca, házszor)

<p>makett).</p> <ul style="list-style-type: none"> – Grafikai felületet gazdagon tartalmazó grafika mintakincsének megfigyelése (pl. Van Gogh tollrajzai, Gyulai Líviusz grafikái), a tapasztalatok alapján rajzolt gyűjtemény készítése egyénileg, vagy csoportban. A gyűjtött minták felhasználása saját célú képalkotásban egyénileg vagy csoportmunkában. 	<p>Fehér alapon fekete, fekete alapon fehér faktúrákkal díszített madarak ábrázolása.</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: figurális alkotás, portré, képmező, kompozíció, karakter, hangulat, kollázs, montázs, képregény, fikció, lényegkiemelés, karakter, gesztus, személyiségjegy, színhangulat, népviselet, parasztház, tornác, székelkapu,</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése. Olvasmányhoz kapcsolódó személyes élmények felidézése és megosztása. Környezetismeret: ismeretszerzés közvetlen megfigyelés alapján. Matematika: mennyiségi tulajdonságok, viszonylatok, becslés, összehasonlítás.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A tanuló törekszik a vizuális nyelvi- a képi és plasztikai- kifejezőeszközök, elemek, ritmusok, a síkbeli és térbeli kompozíció egyre tudatosabb alkalmazására élményfeldolgozó, alkotó munkájában. Aktívan részt vesz a műalkotásokkal való foglalkozásban, és műélményét igyekszik megfogalmazni.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben Óraszám: 8 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában; – az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez; – egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer; – pontosan ismeri nemzeti zászlónk felépítését, színeit; – adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában; – saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Egyszerű, mindennapok során használt jelek (pl. közlekedési jelek, útjelzés, piktogram, zenei kotta), kommunikációs szándékú vizuális közlések (pl. szórólap, óriásplakát, reklámanyag) felismerése, megfigyelése, azonosítása és elemzése tanári segítséggel A tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban. – Egy valós vagy képzeletbeli tárgy vagy jelenség (pl. bűvös kocka, Gábor Áron rézagyúja, János vitéz kardja, ünnepkörök, napfogyatkozás, Kis Hableány emberré válása) számára plakát, szórólap tervezése, kivitelezése a kép és szöveg együttes 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <p>Kedvenc könyvről plakát készítése az olvasóvá nevelés céljából. Ajánlás a társaknak.</p>

<p>alkalmazásával, a figyelem és érdeklődés felkeltése céljából.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valós, mindennapi iskolai kommunikációs helyzetek érdekében a legfontosabb kommunikációs célt (pl. figyelem felkeltése, tájékoztatás, felhívás) érvényesítő síkbeli vagy térbeli vizuális megjelenés (pl. plakát, cégér, installáció) tervezése egyénileg és csoportmunkában is. - A környezetünkben észlelhető változások (pl. nyári zápor, olvadás, penészedés), folyamatok (pl. palacsintasütés, építkezés), mozgások (pl. kerékpár, óra) vizuális megfigyelése, értelmezése és a tapasztalatok és információk vizuális megjelenítése (pl. fotósorozat, film, rajzsorozat, folyamatábra) a változás vagy folyamat időbeliségének hangsúlyozásával, csoportmunkában is. - Magyar mesékben, mondákban szereplő uralkodók címereinek, zászlóinak gyűjtése és a gyűjtemény bemutatása tabló, vagy prezentáció formájában. A gyűjtemény rajzos adatainak felhasználása kifejező jellegű képalkotásban. 	<p>Aktuális, a természetvédelmi világnapokhoz kötődő figyelemfelhívó plakát készítése az iskolai ökofalra a környezettudatos szemlélet formáláshoz.</p> <p>Egy napom története: 8-9 részből álló szöveges forgatókönyv készítése, egy jelenet rajzos megjelenítésével.</p> <p>Saját címer készítése: az egyéniség megjelenítése színben, formában, mondanivalóban.</p>
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Vizuális kommunikáció, befolyásolás, meggyőzés, figyelemfelkeltés, piktogram, térkép, plakát, idő, címer

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: tájékozódás a térben (síkon ábrázolt térben; szavakban megfogalmazott információk szerint).

A változás kiemelése; az időbeliség.

Magyar nyelv és irodalom: információhordozók. Látványok verbális megfogalmazása.

Az időbeliség kifejezésének nyelvi lehetőségei.

Kulcsszókeresés; szövegtömörítés; hiányos vázlat, táblázat, ábra kiegészítése a szöveg alapján.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Megérti környezetének, tankönyveinek fontos vizuális jeleit, közlő ábráit, maga is tud magyarázó rajzot készíteni. Ismeri az alapvető képi kifejezőeszközöket.

TÉMAKÖR: Médiahasználat – Valós és virtuális információk

Óraszám: **8+2 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja;
- valós vagy digitális játékményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél;
- a vizuális nyelv elemeinek értelmezésével és használatával kísérletezik;
- az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez;

- azonosítja a gyerekeknek szóló, vagy fogyasztásra ösztönző, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Kisgyerekeknek szóló mozgóképi közlések (pl. tv reklám, gyermekműsor) üzenetének elemzése (pl. a kommunikációs célt szolgáló legfontosabb eszközök és az elért hatás) tanári segítséggel és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. félelmetes-megnyugtató hangok gyűjtése, változatok újrajátszása).
- Fogyasztásra ösztönző különböző reklámanyagok (pl. szórólap, óriásplakát, reklámújság, tv reklám) elemzése tanári segítséggel és a vizuális megjelenés áttervezése játékos feladatokban (pl. kommunikációs hatást erősítő vagy módosító céllal).
- A saját médiahasználati szokások (pl. internet, televízió, rádió, mobiltelefon, könyv, videojáték) tanulmányozása különböző szempontok (pl. időtartam, tartalom, gyakoriság, résztvevők) alapján, és azok vizuális szemléltetése (pl. képes napirend, napló, fotósorozat). A tapasztalatok közös, reflektív megbeszélése, különös tekintettel a biztonságos médiahasználat szabályaira.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Félidőben stop: reklámok lejátszása félidőig, majd kitalálás, hogyan folytatódhat. Kinek szól az adott reklám? Vajon miért szól sok reklám a gyerekekhez?

A reklámfelületek sokszínűségének megismerése (óriásplakát, járművek, pólók, újságok stb.)

Csoportmunkában papír-reklámtáska készítése a zöldség és gyümölcsfogyasztás népszerűsítése céljából.

Aranyszabályok megismerése kártyalapokkal a médiahasználatra vonatkozóan. Szituációkat leíró és arany szabályokat tartalmazó kártyák párosztatása.

Böngészés összehasonlítása könyvből és az internet felhasználásával. A két forrás összevetése vizuális szempontból.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Média, reklám, televíziós műsortípus, televíziós sorozat, ismeretterjesztő műsor

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: a mozgó és álló képek értelmezése a saját szerepünkre, helyzetünkre a mindennapi életünkben, kifejezése más eszközzel is (pl. drámajátékok).

A könyvtár, mint információs központ, a tanulás bázisa, segítője.

Etika: haver, barát, társ, csapattag, internetes kapcsolatok.

Konfliktusmegoldás, közös szabályalkotás és annak elfogadása, mint érték. Baráti társaság összetartó ereje és a virtuskodás értéke/bátorság, vakmerőség. Játék, közösségi élet az interneten.

Környezetismeret: a helyes önismeret kialakításának megalapozása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Mozgóképi elemeket életkorának megfelelően elemez.

Médiahasználat során a valós és virtuális információkat jól elkülöníti.

TÉMAKÖR: Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után önállóan megfogalmazza és indokolja tetszését;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint

következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja;

- az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében;
- időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Régi magyar gyerekfilmek (pl: Kemény kalap és krumpliorr) karakteres szereplőinek képi megjelenítése, történetiség, részlet ábrázolása, dramatikus előadása.
- Egyszerű mozgóképi részletekben (pl. mesefilm, reklámfilm) hangok és a képek által közvetített érzelmek (pl. öröm, düh, félelem) azonosítása a hatások közös megbeszélésével.
- Történet egyetlen vizuális vagy egyéb eleméből kiindulva (pl. képkocka, főszereplő karakterének leírása, regény rövid részlete) saját történet kitalálása és vizuális megjelenítése (pl. képregény, fotósorozat, rövidfilm) a történet időbeliségének érzékeltetése érdekében.
- Történetek, mesék, népmesék (pl: Lázár Ervin A hazudós egér; A fába szorult hernyó, Az igazságtévő nyúl) képregényszerű ábrázolása, időrendiség, cselekmény megjelenítésével, különböző nézőpontokból való ábrázolással, kiemeléssel.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Mesebeli karakterek ábrázolása mozgókép megtekintését követően: tündérek és boszorkányok, mint főszereplők, jellegzetes alakjainak megelevenítése rajzban és dramatikusan.

Pacnikép: foltokból szokatlan figurák alkotása, dekoratív megjelenítéssel és ehhez saját történet alkotása.

Csoportmunkában leporelló készítése egy ismert meséről. Síkfigurák rajzolása és kivágása ugyanarról a szereplőről különböző nézetben. A kivágott figurákhoz háttér készítése.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Nézőpont, cselekmény, főszereplő, mellékszereplő, fényhatás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: tájékozódás az időben.

Tárgyak, élőlények tulajdonságainak kiemelése. Adott objektum más nézőpontból.

Környezetismeret: ismeretszerzés közvetlen megfigyelés alapján.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Időbeli történéseket vizuális úton képes megjeleníteni, törekszik a karakterisztikus ábrázolásra. Életkorának megfelelően értékeli a látott vizuális álló-vagy mozgóképeket.

TÉMAKÖR: Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;
- alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz;
- adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és

csoportmunkában;

- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál;
- különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít;
- gyűjtött természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművészet általa megismert mintakincsének felhasználásával mintát tervez.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Eszközként használható egyszerű természeti formák és tárgyak (pl. régi konyhai eszközök, ritka szerszámok) elemző-értelmező rajza megfigyelés alapján, kiemelés nagyítással. Rajzos használati utasítás készítése a természeti vagy mesterséges forma esetleg humorosnak ható, kitalált használati módjához.
- Magyar népi cserépedények megfigyelése, következtetések megfogalmazása a formai jegyek alapján a használati módra (pl. vizes korsó, lábas, fazék, miskakancsó, butella). A megfigyelések rögzítése rajzban. A rajzok kreatív továbbalakítása szabad képalkotásban (Pl. miskakancsó megfigyelés utáni rajza alapján “miskakancsó családjának” megjelenítése).
- Korong nélkül készülő, adott funkcióra alkalmas egyszerű agyagedény készítése az alkalmazott technikából adódó önálló tervezés alapján (pl. homokedény, könyokedény, papírhenger oldalához csigákból épített, kész edény üregébe préselve).
- Tárgytervezés, tárgyalkotás, vagy meglévő tárgy átalakítása (pl. öltözet kiegészítő, játék) hagyományos kézműves technikákkal (pl. nemezelés, fonás, hímzés, batikolás, agyagozás).
- Hulladékanyagokból új funkcióval bíró tárgyak tervezése, kivitelezése valós vagy elképzelt funkció teljesítése érdekében (pl: flakonokból és egyéb kiegészítő elemekből fantasztikus járművek tervezése, modellezése).
- Magyar népi ünnepkör iskolai bemutatásához (pl. Betlehemezés, Csillagjárás, Kisze hajtás stb.) átéléséhez néprajzi dokumentáció (fotó, film) megismerésével hitelességre törekvő kellékek, jelmezek készítése csoportmunkában.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Nyitott és összecsukott esernyők formai elemzése. Dramatikus játék az esernyőkkel. Fantáziarajzok készítése az esernyőkről használati funkciójának átalakításával.

Agyagedény készítése agyaghurkából vagy agyaglapokból, bekarcolt vagy rátapasztott díszítéssel.

A magyar népi motívumkincset megidéző kulcstartó vagy kokárda (pl. tulipános) készítése filcanyagból alapöltésekkel. (kézi-fűzőöltés, pelenkaöltés, száröltés)

Újrahasznosított anyagokból állatok tervezése készítése az állatok világnapjára. Az állatok karakterisztikus megjelenítése a felhasznált hulladékokból. Bábjáték az elkészült állatokkal.

A busójárás hagyományainak megismerése. Busó álarc készítése a jellegzetes jegyek megjelenítésével (színek, formák, érzelmek) és természetes anyagok felhasználásával. (birkaszőr, rafia).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Tárgytervezés, használati tárgy-dísz tárgy, vizuális ritmus, formai egyszerűsítés, népi cserépedény, hímzsminta

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: tájékozódás az időben.

Etika: a múlt és a jelen életviszonyai közötti különbségek.

Környezetismeret: az anyagfajta megmunkálhatósága, felhasználásuk.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Egyszerű tárgyakat megalkot, az alkotás során betartja a készítés lépéseit és szabályait. Rendelkezik a forma és rendeltetés viszonyával kapcsolatos alapvető képzetekkel.

TÉMAKÖR: Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk

Óraszám: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelt szövegesen is bemutatja, magyarázza;
- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja;
- különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít;
- alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz;
- adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;
- saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Évszakoknak megfelelően természeti formákból való kép- és tárgyalkotás (pl. őszi: őszi terméslények, termésbábok levelekből, tárgyalkotás őszi termésekből (koszorú, füzér); tél: tobozokból karácsonyfa, betlehemi figurák készítése, hóvár, hószobor építése; tavasz: virágtündérek, virágbábok, koszorúk, virágszőnyeg).
- Valós vagy képzeletbeli természetes terek (pl. barlang, tisztás, víz alatti világ) különböző épületek (pl. hagyományos parasztház, színház, uszoda, templom, fészker) csoportosítása különböző szempontok szerint (pl. rendeltetés, anyag, méret, elhelyezkedés, kor, díszítmény), a különböző épülettípusok legfontosabb jellemzőinek összehasonlítása és rendezése érdekében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Magvából őszi hangulatú mandala készítése.

- Példák gyűjtése és elemzése tanári segítséggel eltérő érzelmi hatást kiváltó (pl. hétköznapi, ünnepélyes, titokzatos, rideg, félelmetes, vidám) épített terekről (pl. templom, iroda, park, szoba, lift, zuhanyfülke, labirintus). A tapasztalatok beépítése a személyes élményeket és történeteket bemutató alkotó feladatokba.
- Adott környezet (erdő, vízpart, park) átalakítására, új funkcióval való megtöltésére (pl. fantasztikus kalandpark) terv, makett készítése berendezéssel egyéni vagy csoportmunkában.
- Magyar népi építészet legjellemzőbb sajátosságainak megismerése, makettépítés változatos anyagokból (pl. karton, agyag, természetben talált anyagok) egyéni- és csoportmunkában.
- Ismert funkció (pl. lakás, iskola, orvosi rendelő, mozi) saját ötlet alapján elképzelt változatának megtervezése, elkészítése makettben, „terepasztal” megépítése, csoportmunkában.
- Kiállítás, múzeum, helytörténeti gyűjtemény, tájház felkeresése során vázlatrajzok készítése a hagyományos magyar népi élet belső tereiről, berendezési tárgyairól. A konkrét kiállítás élményéhez köthető tárgyalás.
- Magyarország építészetének megismerése érdekében adott funkciójú épületek (hidak, tornyok, kastélyok stb.) képeinek gyűjtése, a képi információk felhasználása sík- vagy térbeli alkotásban, egyénileg vagy csoportmunkában (pl. legtöbb terhet elbíró híd építése csoportban, adott távolságú „szakadék” fölé két $a/3$ -as műszaki rajzlapból, a legmagasabb torony felépítése egy rajzlapból, kifejező képalkotás valós magyar építmény témájában).
- Magyar nemzeti jelképpé vált épületek és műalkotások (pl. Országház, debreceni Nagytemplom, Szabadságszobor, Budai vár épületegyüttese stb.) megismerése.

A tanterem makettjének elkészítése. Egyéb teremrendezési ötletek csoportmunkában a „mit, hová, milyen céllal” szempontok figyelembevételével.

A hajdúböszörményi tájház épületeinek megtekintése, azok belső tereinek és berendezési tárgyainak megfigyelése.

A kiállított textíliák motívumainak felhasználásával vászontáska, vagy középterítő díszítése textil filccel.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Építmény, épület, település, nézet: felül-, alul-, oldalnézet, alaprajz, parasztház

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: tájékozódás az időben.

Etika: a múlt és a jelen életviszonyai közötti különbségek.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló ismeri lakóhelyének fontosabb épületeit, helytörténeti ismereteit a vizuális alkotásokban felhasználja.

4. ÉVFOLYAM

A VIZUÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 4. ÉVFOLYAMON:

- történetek, művészi élmények, érzelmek, hangulatok, karakterek megjelenítése vizuálisan
- térábrázolási, emberábrázolási, komponálási feladatok síkban és térben
- kreatív történetalkotás dramatikusan és képi síkon
- műalkotásokkal, társak munkáival kapcsolatos gondolatok, érzések kifejezése
- vizuális és technikai ismeretek bővítése
- kép információk értelmezése: ábrák, vizuális jelek jelentése és alkalmazása
- tudatos médiahasználat
- tárgyformálás, tárgyalakotó folyamatok
- a lakóhely jelentősebb emlékeinek (épületek, néphagyományainak) megismerése

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	10+1
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	4
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	4+1
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	4
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	6
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	6
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények

Óraszám: **10+1** óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít;
- korábban átélt eseményeket, tapasztalatokat, élményeket különböző vizuális eszközökkel, élményszerűen megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít, fotóz és magyarázza azt;
- rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális eszközökkel: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít és a képet, tárgyat szövegesen értelmezi;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;
- saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után önállóan megfogalmazza és indokolja tetszését;
- valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti.
- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelt szövegesen is bemutatja, magyarázza;
- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;

- saját és mások érzelmeit, hangulatait segítséggel megfogalmazza és egyszerű dramatikus eszközökkel eljuttatja, vizuális eszközökkel megjeleníti;
- azonosítja a nonverbális kommunikáció eszközeit: mimika, gesztus, ezzel kapcsolatos tapasztalatait közlési és kifejezési helyzetekben használja;
- időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmezi.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Változatos mesés térben játszódó magyar népmese különleges helyszínének személyes vizuális megjelenítése különböző nézőpontok használatával, jellemző szereplők papírból kivágott figuráinak elhelyezése saját alkotott térben (térábrázolási-, emberábrázolási-, kifejező-, komponáló képesség fejlesztése)
Szemléltetésre ajánlott képanyag: Hieronymus Bosch: Zenészek pokla, Szinyei Merse Pál: Majális, Csontváry K. T.: Nagy Taormina, magyar népi építészet jellemző példáinak (parasztház, fa harangláb, székelykapu stb.) fotói.
- Saját kitalált történet elmesélése, a történet inspirálta elképzelt terekről, egyszerű anyagok (pl. használt csomagolóanyag, természetben talált termények és termések, talált tárgyak) felhasználásával installáció készítése, díszletszerű tér berendezése a személyes élmények bemutatása, kifejezése céljából, csoportmunkában is (térábrázolási- és tér rendezés képességeinek fejlesztése, kifejező képesség fejlesztése)
Szemléltetésre ajánlott filmanyag: Kemény Henrik: Vitéz László.
- Tanult mesék, mondák vagy zeneművek valós vagy kitalált szereplőinek (pl. lovag, Mátyás király, molnárlegény, komámasszony, "árgyélus kismadár", Hüvelyk Matyi) megformálása síkban vagy térben (pl. festmény, kollázs, papírmásé maszk, újrahasznosítható anyagokból báb), a szereplők illusztratív bemutatása vagy dramatikus feldolgozása érdekében csoportmunkában is (Emberábrázolás, differenciált arc- és kézábrázolás fejlesztése).
- Korábban megismert és feldolgozott szövegekhez, zeneművekhez (pl. gyermekregény, tananyagrészlet, népdal, mondóka) illusztráció készítése különböző vizuális eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, fotó, plasztika) a munkák szöveges értelmezésével.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

A képmező-osztás alkalmazása a komponálás során.

A terek, szereplők elrendezése az osztásokban. Hangsúlyos és hangsúlytalan elemek tudatos elrendezése.

Installáció evőeszközök, különböző szerszámok felhasználásával.

Ismert magyar népdalhoz illusztráció készítése a magyar népi építészet megjelenítésével.

- Saját irodalmi és filmes élményekből származó szereplők jellemzőinek, érzelmeinek, karakterének (pl. gesztusok, viselkedés, öltözék, személyes tárgyak) megfigyelése és feldolgozása különböző játékos (pl. dramatikus, vizuális) feladatokban a karakter és a jellemzők tudatosítása érdekében, és a tapasztalatok közös megbeszélésével.
- Adott álló- vagy mozgóképi megjelenések (pl. festmény: Csók István : Szénagyűjtők, grafika: M. C. Escher Mozaik, emberábrázolást nem tartalmazó részlete, fotó, képregény, társak munkái) egyéni elképzelés szerinti átértelmezése (pl. más napszakban, más évszakban, más helyszínen, más szereplőkkel, más hangulati elemekkel, színátírással).
- Élmények, elképzelt vagy hallott történetek, (pl. álmok, családi események, osztálykirándulás, szüret) részleteinek megjelenítése különböző vizuális eszközökkel (pl. grafika, festmény, nyomat, fotó), és kreatív történetalkotás az elkészült vizuális munkák segítségével (pl. nyitva hagyott történet befejezése, átírása) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Marc Chagall festményei, Vankóné Dudás Juli hagyományos népi életmódot bemutató festményei.
- Karakteres fekete fehér művészfotók megfigyelése alapján a látott személyre vonatkozó információk, jellemzők megfogalmazása játékos, találgatásra alapuló formában (pl. életkor, foglalkozás, kedvenc étel, fontos tárgy) Az élmények vizuális megjelenítése (pl. portrérajz, fotómanipuláció, kollázs) a legfontosabb jellemzők (pl. külső-belső tulajdonság, öltözet, attribútum) minél pontosabb bemutatása érdekében Szemléltetésre ajánlott képanyag: Kunkovács László: Pásztoremberek, Robert Capa fotói.
- Saját és mások munkáinak, képeknek, vizuális alkotások szereplőinek szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szerinti szöveges elemzése, összehasonlítása, a következtetések szöveges megfogalmazásával és megvitatásával (befogadói és szövegalkotási képességek fejlesztése).
- Játékélmények játékos vizuális és dramatikus feldolgozása (pl. digitális játék

Szintani ismeretek: színellentétek, a színek hangulati hatásainak érzékeltetése. Fotók, képek átszerkesztése digitális eszközzel.

<p>síkbeli vagy térbeli társasjátékká alakítása, szabályrendszerek kidolgozása és átdolgozása)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Grafikai felületet gazdagon tartalmazó grafika mintakincsének megfigyelése (pl. Van Gogh tollrajzai, Gyulai Líviusz grafikái), a tapasztalatok alapján rajzolt gyűjtemény készítése egyénileg, vagy csoportban. A gyűjtött minták felhasználása saját célú képalkotásban egyénileg vagy csoportmunkában. 	<p>Játék a betűkkel: névkompozíció készítése grafikus elemek felhasználásával.</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Figurális alkotás, portré, képmező, kompozíció, karakter, hangulat, kollázs, montázs, képregény, fikció, lényegkiemelés, karakter, gesztus, személyiségjegye, színhangulat, népviselet, parasztház, tornác, székelykapu,</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése. Olvasmányhoz kapcsolódó személyes élmények felidézése és megosztása. Környezetismeret: ismeretszerzés közvetlen megfigyelés alapján. Matematika: mennyiségi tulajdonságok, viszonylatok, becslés, összehasonlítás.</p>	
<p>A TOÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A tanuló vizuális nyelvi és kompozíciós ismereteit igyekszik tudatosan használni. Élményeinek kifejezéséhez önálló megoldásokat keres, motívumai egyre változatosabbak; megjelenít jellemző mozzdulatokat. Jártas a műalkotások közös elemzésében, igyekszik az önálló véleményalkotásra.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben Óraszám: 4 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában; – az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítségével értelmez; – egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer; – pontosan ismeri államcímereink és nemzeti zászlónk felépítését, összetevőit, színeit; – adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában; – saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valós, mindennapi iskolai kommunikációs helyzetek érdekében a legfontosabb kommunikációs célt (pl. figyelem felkeltése, tájékoztatás, felhívás) érvényesítő síkbeli vagy térbeli vizuális megjelenés (pl. plakát, cégér, installáció) készítése az ökoszemlélet jegyében) tervezése egyénileg vagy csoportmunkában. – A környezetünkben észlelhető változások (pl. nyári zápor, olvadás, penészedés), folyamatok (pl. palacsintasütés, építkezés), mozgások (pl. kerékpár, óra) vizuális 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: Aktuális, a természetvédelmi világnapokhoz kötődő figyelemfelhívó plakát készítése az iskolai ökofalra a környezettudatos szemlélet formáláshoz.</p> <p>Egy aktuális történet, téma feldolgozása szöveges képregény formájában, csoportmunkában.</p>

<p>megfigyelése, értelmezése és a tapasztalatok és információk vizuális megjelenítése (pl. fotósorozat, film, rajzsorozat, folyamatábra) a változás vagy folyamat időbeliségének hangsúlyozásával, csoportmunkában is.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Valós vagy képzeletbeli utazás folyamatának, útvonalának, történéseinek képes és szöveges bemutatása (pl. Rumini térképe, Ph. Fogg úr 80 napos útinaplója, egy sarkkutató forgatókönyve, útifilm az osztálykirándulásról), különböző cél (pl. tájékoztatás, dokumentálás, szórakoztatás) hangsúlyozásával. – Állami és városi címerünkről, zászlóinkról prezentáció készítése. A gyűjtemény rajzos adatainak felhasználása kifejező jellegű képalkotásban. 	<p>Városunk egy madár szemével: Hajdúböszörmény településszerkezetének megismerése. Ehhez hasonló képzeletbeli „térkép” készítése kreatív megoldásokkal.</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Vizuális kommunikáció, befolyásolás, meggyőzés, figyelemfelkeltés, piktogram, térkép, plakát, idő, címer</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Matematika: tájékozódás a térben (síkon ábrázolt térben; szavakban megfogalmazott információk szerint). Magyar nyelv és irodalom: információhordozók. Látványok verbális megfogalmazása. Az időbeliség kifejezésének nyelvi lehetőségei. Kulcsszókeresés; szövegtömörítés; hiányos vázlat, táblázat, ábra kiegészítése a szöveg alapján.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Érti a vizuális kommunikáció jelentőségét a tájékozódásban, tájékoztatásban. Megalkot egyszerű képi közléseket.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Médiahasználat – Valós és virtuális információk Óraszám: 4+1 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja; – valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél; – a vizuális nyelv elemeinek értelmezésével és használatával kísérletezik; – az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében; – az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez; – azonosítja a gyerekeknek szóló, vagy fogyasztásra ösztönző, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket; – adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít; – adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kisgyerekeknek szóló mozgóképi közlések (pl. tv reklám, gyermekműsor) üzenetének 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <p>Rövid „mozgó kép” készítése csoportokban az iskolai papírgyűjtés reklámozása céljából</p>

<p>elemzése (pl. a kommunikációs célt szolgáló legfontosabb eszközök és az elért hatás) tanári segítséggel és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. félelmetes-megnyugtató hangok gyűjtése, változatok újrajátszása).</p> <ul style="list-style-type: none"> – Fogyasztásra ösztönző különböző reklámanyagok (pl. szórólap, óriásplakát, reklámújság, tv reklám) elemzése tanári segítséggel és a vizuális megjelenés áttervezése játékos feladatokban (pl. kommunikációs hatást erősítő vagy módosító céllal). – A saját médiahasználati szokások (pl. internet, televízió, rádió, mobiltelefon, könyv, videojáték) tanulmányozása különböző szempontok (pl. időtartam, tartalom, gyakoriság, résztvevők) alapján, és azok vizuális szemléltetése (pl. képes napirend, napló, fotósorozat). A tapasztalatok közös, reflektív megbeszélése, különös tekintettel a biztonságos médiahasználat szabályaira. 	<p>hanghatások, szlogenek felhasználásával.</p> <p>Reklámújságok reklámfogásai megbeszélése: figyelemfelkeltés, kedvező ár, kuponok stb. Kiscsoportban a reklámújság egy reklámjának áttervezése.</p> <p>Előzetes feladatként: ppt formájában ismeretterjesztő sorozatok, gyermekbarát internetes játékok bemutatása a társaknak (fókuszálva a tartalom hasznosságára és annak vizuális megjelenésére).</p>
---	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Média, reklám, televíziós műsortípus, televíziós sorozat, ismeretterjesztő műsor

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: a mozgó és álló képek értelmezése a saját szerepünkre, helyzetünkre a mindennapi életünkben, kifejezése más eszközzel is (pl. drámajátékok).

A könyvtár, mint információs központ, a tanulás bázisa, segítője.

Etika: haver, barát, társ, csapattag, internetes kapcsolatok. Konfliktusmegoldás, közös szabályalkotás és annak elfogadása, mint érték. Baráti társaság összetartó ereje és a virtuskodás értéke/bátorság, vakmerőség. Játék, közösségi élet az interneten.

Környezetismeret: a helyes önismeret kialakításának megalapozása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Különböző típusú médiaszövegeket felismer, a médiatartalmak közötti igyekszik tudatosan választani.

A médiaszövegekhez használt egyszerű kódok kreatív kifejezőeszközök érzelmi hatásait jól érzékeli.

TÉMAKÖR: Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében;
- időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti;
- adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Optikai különlegességek, lehetetlenségek (pl. „Nagyobb vagyok, mint egy fa”, „Elvesztettem a fejemet”) létrehozása egyszerű digitális technikával (pl. fotó,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Tárgyak megvilágítása szórt és irányított fényvel. Fotók készítése a fény-árnyék, a sötét-világos megjelenítésével. Fekete-fehér képek készítése. Üvegtárgyak különleges hatásai a fotókon.

film), és a tapasztalatok szóbeli megbeszélésével, csoportmunkában

- Személyes vagy közösségi témához kapcsolódó történetek (pl. problémák az osztályban, legjobb emlékeink) vizuális megjelenítése egyszerű digitális eszközökkel (pl. fotósorozat, slideshow) az üzenet egyértelmű közvetítése érdekében csoportmunkában.
- Történet egyetlen vizuális vagy egyéb eleméből kiindulva (pl. képkocka, főszereplő karakterének leírása, regény rövid részlete) saját történet kitalálása és vizuális megjelenítése (pl. képregény, fotósorozat, rövidfilm) a történet időbeliségének érzékeltetése érdekében.

Emlékeink: az elmúlt négy év legmaradandóbb emlékeiről egyszerű videó készítése képekből és hozzáillő szövegekből összeállítva.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Nézőpont, cselekmény, főszereplő, mellékszereplő, fényhatás, megvilágítás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: tájékozódás az időben.

Tárgyak, élőlények tulajdonságainak kiemelése. Adott objektum más nézőpontból.

Környezetismeret: ismeretszerzés közvetlen megfigyelés alapján.

Magyar nyelv és irodalom: gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése, lényegkiemelés.

Étika: barátság, kapcsolatok, közös élmények, összetartás, összetartozás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Kép- és hangrögzítő eszközök használatát elemi szinten ismeri. Az elsajátított kifejezőeszközök segítségével saját gondolatok, érzések megfogalmazására, rövid, egyszerű történet megformálására törekszik.

TÉMAKÖR: Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;
- alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz;
- adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál;
- különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít;
- gyűjtött természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművészet általa megismert mintakincsének felhasználásával mintát tervez.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Tárgytervezés, tárgyalakítás, vagy meglévő tárgy átalakítása (pl. öltözet kiegészítő, játék) hagyományos kézműves technikákkal

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Tarisznnya vagy batyu készítése filc anyagból rátétes minták alkalmazásával.

<p>(pl. nemezelés, fonás, hímzés, batikolás, agyagozás).</p> <ul style="list-style-type: none"> – Lakóhelyük (vagy egy meghatározott magyar tájegység) jellemző, hagyományos díszítőművészetének mintakincsét megismerve saját készítésű agyagtárgy díszítő motívumának tervezése. A kivitelezés technikai lehetőségeinek megismerése után a formához, funkcióhoz leginkább alkalmas díszítmény kiválasztása és kivitelezése. – Csomagolás tervezése, kivitelezése valós vagy képzeletbeli tárgy, dolog (pl. mobiltelefon, szemüveg, sütemény, hétmérföldes csizma, élet vize) számára a tárgy legfontosabb sajátosságainak (pl. forma, anyag) megtartásával és vizuális érzékeltetésével. – Hulladékanyagokból új funkcióval bíró tárgyak tervezése, kivitelezése valós vagy elképzelt funkció teljesítése érdekében (pl. flakonokból és egyéb kiegészítő elemekből fantasztikus járművek tervezése, modellezése). – Dramatikus játékhoz jelmezek és kellékek készítése önállóan vagy csoportmunkában. Különböző anyagok szakszerű összeépítése (pl. ragasztás, kötözés, varrás, dróttal). 	<p>Látogatás a helyi múzeumba vagy tájházba. Jegyzetek, vázlatok készítése a vidék jellemző cserépedényeiről, azok formakincséről és motívumairól.</p> <p>Újrahasznosított anyagokból robotok, szuperhősök tervezése készítése kiscsoportokban.</p>
---	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Tárgytervezés, csomagolás, használati tárgy-dísz tárgy, vizuális ritmus, formai egyszerűsítés, népi cserépedény, hímzésminta

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: tájékozódás az időben.

Étika: a múlt és a jelen életviszonyai közötti különbségek.

Környezetismeret: az anyagfajták megmunkálhatósága, felhasználásuk.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Egyre önállóbb a tárgyalatás folyamatában, igyekszik az ésszerű munkamenetre. Képes a mindennapi tárgyak és eszközök formája és funkciója közötti kapcsolat felismerésére.

TÉMAKÖR: Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelt szövegesen is bemutatja, magyarázza;
- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja;
- különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján,

különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít;

- alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz;
- adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;
- saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Évszakoknak megfelelően természeti formákból való kép- és tárgyalakítás (pl. őszi: őszi termésleányok, termésbábok levelekből, tárgyalakítás őszi termésekből (koszorú, füzér); tél: tobozokból karácsonyfa, betlehemi figurák készítése, hóvár, hószobor építése; tavasz: virágtündérek, virágbábok, koszorúk, virágszőnyeg).
- Valós vagy képzeletbeli természetes terek (pl. barlang, tisztás, víz alatti világ) különböző épületek (pl. hagyományos parasztház, színház, uszoda, templom, fészker) csoportosítása különböző szempontok szerint (pl. rendeltetés, anyag, méret, elhelyezkedés, kor, díszítmény), a különböző épülettípusok legfontosabb jellemzőinek összehasonlítása és rendezése érdekében.
- Példák gyűjtése és elemzése tanári segítséggel eltérő érzelmi hatást kiváltó (pl. hétköznapi, ünnepélyes, titokzatos, rideg, félelmetes, vidám) épített terekről (pl. templom, iroda, park, szoba, lift, zuhanyfülke, labirintus). A tapasztalatok beépítése a személyes élményeket és történeteket bemutató alkotó feladatokba.
- Adott környezet (erdő, vízpart, park) átalakítására, új funkcióval való megtöltésére (pl. fantasztikus kalandpark) terv, makett készítése berendezéssel egyéni vagy csoportmunkában.
- Magyar népi építészet legjellemzőbb sajátosságainak megismerése, makettépítés változatos anyagokból (pl. karton, agyag, természetben talált anyagok) egyéni- és csoportmunkában.
- Ismert funkció (pl. lakás, iskola, orvosi rendelő, mozi) saját ötlet alapján elképzelt változatának megtervezése, elkészítése makettben, az elkészült makettekkel közösen településszerkezet (pl. falu, városrész) kialakítása, egyszerű

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Kukoricacsuhéból, csutkából készült tárgyak, díszek készítése: virág, pillangó, baba, angyal stb. Kitalált történet a készített munkákból.

A hajdúböszörményi főtér épületeinek elkészítése makettben, a főtér kialakítása csoportmunkában a valóságot letükörözve.

„terepasztal” megépítése, csoportmunkában.

- Kiállítás, múzeum, helytörténeti gyűjtemény, tájház felkeresése során vázlatrajzok készítése a hagyományos magyar népi élet belső tereiről, berendezési tárgyairól. A konkrét kiállítás élményéhez köthető tárgyalás.
- Magyarország építészetének megismerése érdekében adott funkciójú épületek (hidak, tornyok, kastélyok stb.) képeinek gyűjtése, a képi információk felhasználása sík- vagy térbeli alkotásban, egyénileg vagy csoportmunkában (pl. legtöbb terhet elbíró híd építése csoportban, adott távolságú “szakadék” fölé két a/3-as műszaki rajzlapból, a legmagasabb torony felépítése egy rajzlapból, kifejező képalkotás valós magyar építmény témájában).
- Magyar nemzeti jelképpé vált épületek és műalkotások (pl. Országház, debreceni Nagytemplom, Szabadságoszlop, Budai vár épületegyüttese stb.) megismerése.

Virtuális barangolás az Országházban- videófilmek megtekintése. A legfőbb építészeti jellemzők kiemelése mellett (szimmetria, kupola,) az épület üvegművészetének megismerése. Üvegablak tervezése, színezése.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Építmény, épület, település, nézet: felül-, alul-, oldalnézet, alaprajz, parasztház

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: tájékozódás az időben.

Etika: a múlt és a jelen életviszonyai közötti különbségek.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló ismeri lakóhelyének, környezetének művészeti emlékeit, népművészeti hagyományait. Ismereteit a vizuális alkotásokban felhasználja.

Felső tagozat

ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
2020-2021				
2021-2022				
2022-2023				
2023-2024				1

Éves óraszám	0 (36 tanítási hét esetén)	0 (36 tanítási hét esetén)	0 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)
---------------------	---	---	---	--

8. ÉVFOLYAM

AZ ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:

Az állampolgári ismeretek tantárgy koncepciójának kialakításában, a nevelési-oktatási szakaszok tervezésekor meghatározó szerepet játszottak azok a társadalmi elvárások, amelyek szerint a mindennapi életben történő eligazodás, az állampolgári léthez szükséges ismeretek, készségek, képességek elsajátítása, összességében a felnőttkori szerepekre való felkészülés már az általános iskola záró szakaszában jelenjen meg. Fontos szerepet kap az a szakmai igény, hogy a demokratikus gondolkodás és a hazaszeretet megalapozása és erősítése már az általános iskolai nevelés időszakában kezdődjön meg.

Az állampolgári ismeretek tantárgy tanulása révén a tanuló támpontokat kap a mindennapi életben történő tájékozódásához. Az alapvető ismeretek elsajátításán túl lehetőség nyílik a készség- és képességfejlesztésre, olyan tevékenységek kipróbálására és gyakorlására, amelyek segítik felkészülését a felnőtt szerepekre, megalapozzák a tájékozott, nyitott és érdeklődő személyiség és felelős polgári mentalitás kialakulását. A tantárgy fontos terepe a közösségért történő felelősségvállalás kialakításának, hazaszeretet, a nemzeti öntudat kialakításának és megerősítésének, a haza iránti kötelezettségek megismerésének.

Az állampolgári ismeretek tantárgynak is célja a pénzügyi tudatosság megalapozása és a fenntarthatóság kritériumainak megismertetése, ezért – mind az általános iskolai, mind a középiskolai képzés záró szakaszában – épít a földrajz keretében tanult gazdasági és pénzügyi ismeretekre.

A tanulás kompetenciái: A tanuló az információk gyűjtése, rendszerezése és feldolgozása közben megkülönbözteti a lényegest a lényegtelenről, és arra törekszik, hogy hiteles szövegeket használjon fel beszámolóinak elkészítéséhez.

A kommunikációs kompetenciák: A tanuló véleménynyilvánításához, érveléséhez, a vitahelyzetekben való megszólalásaihoz a kommunikációs helyzetnek megfelelő nyelvhasználat és viselkedés társul.

A digitális kompetenciák: A tanuló információk gyűjtéséhez és rendszerezéséhez használja a könyvtári dokumentumokat és az internetet, a beszámolók egy részéhez digitális tartalmakat készít.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A tanuló információkat, tényeket, adatokat gyűjt, válogat, önállóan vagy társaival együttműködve rendszerez. Társadalmi jelenségeket hasonlít össze, összefüggéseket állapít meg, következtetéseket, magyarázatokat fogalmaz meg.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A pedagógus vagy a társak orientáló észrevételeit, javaslatait és tanácsait figyelembe véve a tanuló képes korrigálni álláspontját, véleményét, valamint módosíthatja, átértékelheti, felülbíráhatja döntéseit.

A kooperatív tanulás révén az együttes tevékenység saját élménnyé válik. A tanuló társaival közös véleményt alakít ki, javaslatokat fogalmaz meg és terveket készít.

A társas tanulás közösségi élménye növeli önbizalmát, önbecsülését, egyúttal segíti reális énképének alakulását, és erősíti a közösségért történő felelősségvállalást.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A tanuló lakóhelye történetét és a település kulturális, néprajzi értékeit megismerve arra törekszik, hogy gazdagítsa a helyi társadalom életét.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A mindennapi élethez kapcsolódó készségfejlesztés, a hivatali ügyintézés intézményeinek és alapvető eljárásainak megismerése, a munkavállaláshoz szükséges ismeretek és készségek megszerzése, fejlesztése elősegíti a tanulónak a felnőtt szerepekre való felkészülését.

- A család mint a társadalom alapvető intézményének értelmezése, jellemzői.

- Az állampolgári felelősség kialakítása. A köz- és egyéni érdek összeegyeztethetőségének problémái.
- A legfontosabb együttélési szabályok jellemzőinek tudatosítása.
- A modern politikai rendszer működési mechanizmusának áttekintése.
- A pénzkezelés alapvető fogalmainak megértetése a családi gazdálkodás legfontosabb kérdéseire kapcsolódóan.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Család; a családi szocializáció jellemzői, a hagyományos családmodell	4
A család gazdálkodása és pénzügyei	3
Településünk, lakóhelyünk megismerése	6
Nemzet, nemzetiség; a haza iránti kötelezettségeink	6
A magyar állam alapvető intézményei, az állam szerepe a gazdaságban	5
Mindennapi ügyintézés; felkészülés a felnőttkori szerepekre, feladatokra	4
A fogyasztóvédelem alapjai	3
A nagy ellátórendszerek: köznevelés, egészségügy és szociális ellátás	5
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Család, családi szocializáció jellemzői, a hagyományos családmodell	
Óraszám: 4 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – értelmezi a családi kohézió alapelemeit, jellemzőit: együttműködés, szeretetközösség, kölcsönösség, tisztelet; – értelmezi a család mint a társadalom alapvető intézményének szerepét és jellemzőit; – felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> – Az önismeret, önértékelés és a reális énkép alakítása – A kommunikációs készség fejlesztése – A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése – Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése – A generációk közötti kapcsolat, a nemzedékek közötti párbeszéd erősítése – Az egymást követő generációk életútjának megismerése révén a történetiség saját élményű megtapasztalása – A hagyományos családmodell közösségi és társadalmi fontosságának tudatosítása, a családi szerepek megismerése – Ismeretszerzés, forrásfeldolgozás a családi szocializáció folyamatáról és jellemzőiről – Családtörténeti kutatás projekt a tanuló választása és egyéni tervezés alapján – A család fogalma és társadalmi szerepe; A 	<ul style="list-style-type: none"> – Különböző szövegtípusok feldolgozása (naplók, ismeretterjesztő szövegek, memoárok) tartalmi elemeinek megértése, értelmezése és bemutatása a család fogalma és társadalmi szerepe témakörben – Szempontok és minta segítségével családtörténeti interjúterv összeállítása – Káté összeállítása, plakát készítése a családi szerepekről – Kérdések megfogalmazása, kérdéssor összeállítása minta alapján: családtörténeti interjúterv készítése – Családtörténeti fotómontázs, digitális tartalmak összeállítása – Valós vagy elképzelt családtörténeti interjú készítése

család: szeretetközösség, együttműködés, kölcsönösség, tisztelet; A családi szerepek; A családi szocializáció jellemzői	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: család, házasság, családi szerepek, gyermekvállalás	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: – Történelem – Hit és erkölcsstan – Technika, életvitel és gyakorlat	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELE – A tanuló felismeri a családi szocializációnak az ember életútját befolyásoló jelentőségét.	

TÉMAKÖR: A család gazdálkodása és pénzügyei Óraszám: 3 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: - felismeri a családi háztartás gazdasági-pénzügyi fenntarthatóságának és a környezettudatos életvitel kialakításának társadalmi jelentőségét.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: – Az önismeret, önértékelés és a reális énkép alakítása – A kommunikációs készség fejlesztése – A csoportosítási és rendszerezési készség fejlesztése; a rendszerszemlélet alakítása – A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése – Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése – A digitális kompetencia fejlesztése – A szövegértés, szövegalkotás fejlesztése – A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás támogatása – A háztartás fogalmának értelmezése – A család bevételeinek és kiadásainak csoportosítása – Információk gyűjtése és értelmezése a család megtakarítási lehetőségeiről – A tudatos vásárlás családi és társadalmi hatásainak megismertetése, az ok – okozati összefüggések feltárása – A családok takarékosági lehetőségei, a környezettudatos életvitel – A családokra jellemző fogyasztási szokások – Családi háztartás; Bevételek, kiadások; A család fogyasztási szokásai	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: – Családi háztartás, a család pénzügyeivel kapcsolatos dokumentumok elemzése – Egy elképzelt családi bevételeinek és kiadásainak megtervezése – Szakértői mozaik vagy más, kooperatív csoportmunkában használható értékelő, ellenőrző tevékenység segítségével egy fiktív családi költségvetés vizsgálata – Infokommunikációs eszközök segítségével információk gyűjtése és értelmezése a család megtakarítási lehetőségeiről – Érvek összegyűjtése a tudatos vásárlás családi és társadalmi hatásairól – Plakát vagy digitális eszközökkel elkészített produktum a bevételekről és a kiadásokról, a megtakarítási lehetőségekről – A környezettudatos életmód alakításának lehetőségeit, tényezőit feltáró képzelt vagy valós riport készítése
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: családi háztartás, a család bevételei: jövedelmek, társadalmi juttatások, a tulajdonból származó jövedelmek, örökség, nyereség, a család kiadásai: létszükségleti kiadások, jóléti (például kulturális,	

szabadidős és rekreációs) kiadások, rendkívüli kiadások, fogyasztás, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság, környezettudatosság;

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Földrajz, Matematika, Technika életvitel

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A tanuló ismerje meg a családi háztartás összetevőit, értelmezze a család gazdálkodását meghatározó és befolyásoló tényezőket.

TÉMAKÖR: Településünk, lakóhelyünk megismerése

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- társaival együttműködve a lakóhelyével kapcsolatos javaslatokat fogalmaz meg, tervet készít a település fejlesztésének lehetőségeiről;
- felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát;
- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse;
- önállóan vagy társaival együttműködve javaslatokat fogalmaz meg, tervet, tervezetet készít.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A csoportosítási és rendszerezési készség fejlesztése; a rendszerszemlélet alakítása
- A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése
- A kommunikációs készség fejlesztése
- A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése
- A generációk közötti kapcsolat, a nemzedékek közötti párbeszéd erősítése
- Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése
- Szövegértési és szövegalkotási készség fejlesztése
- Digitális kompetencia fejlesztése
- A település, lakóhely környezeti sajátosságainak, történelmének megismerése
- A településen jelenlévő egyházi, vagy kulturális szervezet, sportegyesület megismerése
- A település, lakóhely jellemzőinek megismerése
- A település történelmi, kulturális, néprajzi értékeinek megismerése
- A település, lakóhely közintézményei
- A település fejlesztésének lehetőségei
- A település, lakóhely alapvető jellemzői; A település történetének sajátosságai; A lakóhely kulturális értékei; A településen működő intézmények és szervezetek

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetőkör a település történelmi, kulturális, néprajzi értékeiről
- Településtörténeti kvíz összeállítása
- Ötlebörze: a település fejlesztése, a település környezetének javítása
- Plakát vagy digitális tartalom készítése a település közintézményeiről, működésükről
- Önálló vagy társas együttműködés eredményeként tematikus fotógalériák összeállítása a lakóhelyről, például Lakóhelyem múltja, archív fotók felhasználásával (Lakóhelyünk múltja...); Lakóhelyem, ahogy én látom (Lakóhelyünk, ahogy mi látjuk...)
- Kreatív írás: Az önálló vagy a társas tevékenység révén különböző publicisztikai műfajú szövegek alkotása a település kulturális értékeiről és/vagy mindennapi életéről, eseményeiről az iskola honlapja vagy a helyi újság, weboldal számára
- Helytörténeti tabló készítése
- Tematikus fotógalériák összeállítása a lakóhelyről: múltja, környezeti-természeti és kulturális értékei, jellegzetes épületei

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

intézmény, önkormányzat, polgármester, polgármesteri hivatal, jegyző, egyház, vallási közösség, szervezet, karitatív szervezet, civil szervezet, alapítvány, településfejlesztés, társadalmi felelősség, fenntarthatóság

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Történelem, Technika, életvitel és gyakorlat, Természetismeret, Vizuális kultúra

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A tanuló ismerje meg településének, lakóhelyének kulturális, néprajzi értékeit, a település történetének alapvető eseményeit és fordulópontjait;
- ismerje meg a saját településének, lakóhelyének alapvető jellemzőit, értelmezze a településen működő intézmények és szervezetek szerepét és működését.

TÉMAKÖR: Nemzet, nemzetiség, a haza iránti kötelezettségeink

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- társaival megvitatja a nemzetek, nemzetállamok helyét és szerepét a globális világban;
- értelmezi és társaival megbeszéli a honvédelem jelentőségét a globalizáció korában;
- felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát;
- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse;
- beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Az önismeret fejlesztése
- Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése
- A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése
- A kommunikációs készség fejlesztése
- A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése
- Digitális kompetencia fejlesztése
- Szövegértési és szövegalkotási készség fejlesztése
- Nemzeti identitás, hazaszeretet kialakítása, megerősítése
- A magyar kulturális örökség és hagyományok megismerése
- A közösség iránti kötelezettségtudat és felelősségérzet kialakítása, a patriotizmus és lokálpatriotizmus értelmezése
- A honvédelem szerepének, lehetőségeinek, feladatainak megismerése
- Más kultúrák iránti érdeklődés kialakítása
- A nemzetállamok helye, szerepe és fontossága a globális világban
- Magyarország és az Európai Unió kapcsolatrendszerének megismerése, elemzése
- Népek, nemzetiségek megismerése Magyarországon és a Kárpát-medencében
- Nemzetfogalom, nemzeti identitás, nemzetállam; Lokálpatriotizmus, hazafiság,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Forráselemzés: a nemzeti öntudat és a hazaszeretet megjelenése a művészeti alkotásokban
- Digitális tartalmakkal támogatott előadás készítése a magyarországi nemzetiségek vagy egy nemzetiség hagyományairól, kultúrájáról
- Vita a jogok és köteleességek egyensúlyáról
- Gyűjtőmunka a honvédelem feladatairól, az ezzel kapcsolatos állampolgári kötelezettségekről
- Lehetőség szerint a Honvédség állományából előadó meghívása az ország védelmével kapcsolatos feladatok témakörében
- Esszéírás a nemzeti identitás megerősítésének fontosságáról
- Tabló készítése az Európai Unió legfontosabb intézményeiről
- Előadás a nemzeti önrendelkezés szerepéről a globális környezetben, ennek megvitatása
- Grafikus szervező készítése Magyarország legfontosabb kétoldalú és többoldalú kötelezettségeiről, kapcsolatrendszeréről

európaiság; Nemzetiségek, nemzetiségi jogok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

nemzet, nemzeti identitás, honvédelem, nemzeti kisebbség, nemzetiség, nemzetiségi jogok, Európai Unió, jogok és kötelezettségek, hazaszeretet, globalizáció, nemzetpolitika

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Hon-és népismeret, Biológia-egészségtan, Hit és erkölcstan, Földrajz, Technika életvitel és gyakorlat

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A tanuló megfogalmazza a nemzeti identitás jelentőségét az egyén és a közösség szempontjából is

TÉMAKÖR: A magyar állam alapvető intézményei, az állam szerepe a gazdaságban

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri a jogok és kötelezettségek közötti egyensúly kialakításának és fenntartásának fontosságát;
- beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket;
- felismeri a közteherviselés

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A kommunikációs készség fejlesztése
- Digitális kompetencia fejlesztése
- Szövegértési és szövegalkotási készség fejlesztése
- A csoportosítási és rendszerezési készség fejlesztése; a rendszerszemlélet alakítása
- A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése
- Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése
- A magyar állam alapvető intézményeinek megismerése, rendszerezése
- A magyar állampolgárság feltételei
- A törvényalkotás menete
- Az igazságszolgáltatás intézményeinek és funkcióinak megismerése
- Az igazságszolgáltatás szereplői és feladatkörük
- Az állam feladatainak megismerése, gazdasági szerepének azonosítása
- Az állam bevételeinek csoportosítása
- A háztartások és az állam kapcsolatrendszere
- A közteherviselés, az adózás társadalmi jelentősége
- A magyar állam alapvető intézményei: köztársasági elnök, Országgyűlés, Kormány, Alkotmánybíróság; Az igazságszolgáltatás funkciója és jellemzői; A bíróságok és az ügyészségek; Az ügyvéd tevékenysége és szerepe; Az állam szerepe a gazdaságban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Magyarország államformáiról időszalagos bemutató készítése
- A törvényalkotás folyamatának bemutatása tanulói kiselőadás segítségével
- Folyamatábra vagy egyéb grafikai szervező készítése és értelmezése a törvényalkotás folyamatáról
- Igazságszolgáltatás részei: plakát vagy digitális tartalom készítése
- Vita: a közteherviselés szerepéről, az adóelkerülés morális és gazdasági következményeiről
- Szakértői mozaik: A magyar állam alapvető intézményei; Az állam szerepe a gazdaságban
- Strukturált szövegalkotási feladat – az állami intézmények rendszerének vázlatos bemutatása
- Egy kiválasztott intézmény egy napjáról, az ott elvégzett feladatokról elképzelt hivatalnok élménybeszámolójának készítése
- Plakát vagy digitális bemutató készítése az állampolgári jogokról és kötelezettségekről.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

állam, államforma, állampolgárság, alkotmány, Magyarország Alaptörvénye, köztársasági elnök, Országgyűlés, törvény, Kormány, Alkotmánybíróság, jogképeség, korlátozott jogképeség, intézmény, polgári per, büntetőper, bíróság, ügyészség, ügyvéd, közteherviselés, adó, adófajták, adómorál, pénzügyi tudatosság, rendvédelem, katasztrófavédelem;

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Történelem, Földrajz, Erkölestan

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A tanuló ismeri a magyar állam alapvető intézményeinek feladatkörét és működését;
- értelmezi a törvényalkotás folyamatát;
- azonosítja az igazságszolgáltatás intézményeit és működésük jellemzőit;
- értelmezi az állam gazdasági szerepvállalásának területeit.

TÉMAKÖR: Mindennapi ügyintézés, felkészülés a felnőttkori szerepekre

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- társaival együttműködve információkat gyűjt és értelmez a foglalkoztatás, a szakmaszerkezet változásairól;
- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse;
- beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A csoportosítási és rendszerezési készség fejlesztése; a rendszerszemlélet alakítása
- A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése
- A kommunikációs készség fejlesztése
- Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése
- A generációk közötti kapcsolat, a nemzedékek közötti párbeszéd erősítése
- Digitális kompetencia fejlesztése
- Szövegértési és szövegalkotási készség fejlesztése
- A mindennapi ügyintézés alapvető feladatai, a legfontosabb ügytípusok
- Az elektronikus ügyintézés
- A diákmunka jogi feltételeinek, speciális jellemzőinek megismerése
- Foglalkozások, szakmák, hivatások szempontok csoportosítása, összehasonlítása
- A munkaerőpiac alapvető feltételrendszerének megismerése
- Az életpálya-tervezés kérdései
- A mindennapi ügyintézés területei; Az állampolgár hivatali ügyintézése; Foglalkozások, szakmák, a szakmaszerkezet változásai

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Tabló készítése a családokat érintő legfontosabb hivatali ügytípusokról
- Helyzetgyakorlat vagy szituációs játék a mindennapi ügyintézés egy-egy eljárásáról
- Vita: a diákmunka szerepe és lehetőségei
- Grafikai szervező segítségével a szakmák, foglalkozások, hivatások csoportosítása
- Kiselőadás, prezentáció készítése a digitalizáció és robotika szerepéről a munkaerőpiac változásaiban
- Plakát készítése a pályaaorientációt meghatározó tényezőkről
- A szakmák, foglalkozások, mesterség és hivatás projekthez kapcsolódva beszámoló készítése egy szakmáról, szakmacsoportról
- Disputa: Az automatizáció, a digitalizáció és a robotizáció gazdasági és társadalmi következményei

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

ügyfélszolgálat, kormányablak, kormányhivatal, járási hivatal, polgármesteri hivatal, települési, fővárosi és kerületi önkormányzat, körjegyzőség, diákmunka, munkaszerződés, pályaelemzés, életpálya-tervezés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Erkölcstan

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A tanuló azonosítja a mindennapi ügyintézés alapintézményeit, az alapvető ellátó rendszerek funkcióját és működési sajátosságait;
- megismeri és értelmezi a diákmunka alapvető jogi feltételeit, kereteit.

TÉMAKÖR: A Fogyasztóvédelem alapjai

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- fogyasztási szokásaiban érvényesíti a tudatosság szempontjait is.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A kommunikációs készség fejlesztése
- A több nézőpontú, értelmező gondolkodás fejlesztése
- A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása
- Digitális kompetencia fejlesztése
- Szövegértési és szövegalkotási készség fejlesztése
- A döntési képesség fejlesztése
- Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése
- A fogyasztóvédelem fogalmának értelmezése
- A fogyasztóvédelem tipikus területei
- A fogyasztói jogok és azok érvényesítésének lehetőségei
- A fogyasztói társadalom kialakulása, sajátosságai: lehetőségek és veszélyek
- A tudatos fogyasztói magatartás és a fenntarthatóság, környezetvédelem kapcsolata
- Szerkezeti és folyamatára értelmezése a fogyasztói jogokról és a fogyasztói érdekek érvényesítéséről
- A körültekintő vásárlást megalapozó tájékozódás fontosságának tudatosítása
- Fogyasztóvédelem; fogyasztói jogok; tudatos fogyasztó

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Fogyasztóvédelemi tájékoztató plakát készítése,
- Elképzelt vagy valós fogyasztóvédelmi esetek gyűjtése a sajtóból vagy a világháló segítségével
- Animáció vagy prezentáció készítése a tudatos fogyasztói magatartás ismerveiről
- Vita: a tudatos fogyasztói magatartás és a fenntarthatóság kapcsolatáról
- Folyamatára készítése a fogyasztói társadalom kialakulásának hatásairól a természeti környezetre

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

fogyasztóvédelem, fogyasztói jogok, fogyasztói társadalom, a fogyasztói érdekek védelme, tudatos fogyasztó, fenntarthatóság, ökológiai lábnyom

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Erkölcstan

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A tanuló ismerje és tudja a fogyasztási szokásaiban érvényesíteni a tudatosság szempontjait is.

TÉMAKÖR: A nagy ellátórendszerek: köznevelés, egészségügy, szociális ellátás

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A csoportosítási és rendszerezési készség fejlesztése; a rendszerszemlélet alakítása
- A kommunikációs készség fejlesztése
- Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése
- Szövegértési és szövegalkotási készség fejlesztése
- Digitális kompetencia fejlesztése
- Az empátia erősítése
- Az oktatási rendszer legfontosabb elemei, szereplői; felépítése, feladatai
- Az egészségügyi ellátás szinterei, feladatai, szereplői
- A szociális ellátórendszer feladatai, szerepe a társadalomban
- A közfeladatot ellátó személyek (pl. pedagógusok, orvosok, mentők) feladatai, kiemelt társadalmi hasznosságuk megértése
- A nagy ellátórendszerek társadalmi, gazdasági hatásainak megismerése
- A köznevelési, az egészségügyi és a szociális intézmények jellemzői

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Tájékoztató plakát készítése egy elképzelt település orvosi ellátásáról
- Továbbtanulási tanácsadó kiadvány szerkesztése 8. évfolyamos tanulók részére az egyes iskolatípusokról
- Szakértői mozaik: oktatási rendszer, egészségügyi rendszer, szociális ellátás
- Vita: a szociális ellátás szerepéről és a társadalmi szolidaritás fontosságáról
- Szempontok segítségével beszámoló készítése egy-egy ellátórendszer jellemzőiről: köznevelés, egészségügyi rendszer, szociális ellátás
- Információ gyűjtése és digitális térkép készítése a település/járás vagy kerület/megye egészségügyi ellátást biztosító intézményeiről
- Grafikai szervező készítése az általános iskola feladatairól, szerepéről a diákok szemszögéből
- Prezentáció készítése a valamelyik ellátórendszer működéséről

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

köznevelés, felsőoktatás, szakképzés, egészségügyi rendszer, társadalombiztosítás, szociális ellátás, családtámogatás, kórház, rendelőintézet, szakorvos, háziorvos;

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Természetismeret, Biológia, Hit és erkölcsan

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A tanuló tudja értelmezni az alapvető ellátórendszerek funkcióját.

BIOLÓGIA

	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
2020-2021			1,5	2
2021-2022			1,5	2
2022-2023			2	2
2023-2024			2	1
Éves óraszám	0 (36 tanítási hét esetén)	0 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)

7.ÉVFOLYAM

A **BIOLÓGIA** TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:

A tanulók a 7. évfolyamon megismerkednek az önálló tantárgyként jelentkező biológia tantárggyal. Megismerik a biológia tudományának kutatási céljait, a tudósok munkáját, képet kapnak a biológia fejlődéséről, a jelenkori kutatások jelentőségéről. Ismereteket szereznek az élet kialakulásáról, szerveződéséről. A növényi és állati sejt felépítését is elsajátítják, megtanulásra kerülnek az azonosságok és a különbségek. Megismerik az élővilág sokféleségét, az evolúció folyamatát, az élővilág országait, azok közötti különbségeket. Megismerkednek a biotopok elhelyezkedésével, sajátosságaikkal, a kölcsönhatásokkal és az életközösségek felépítésével.

1. A biológia tudományának céljai és vizsgálati módszerei
2. Az élet kialakulása és szerveződése
3. Az élet formái, működése és fejlődése
4. Életközösségek vizsgálata

TÉMAKÖRÖK	TÉMAKÖR NEVE	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
1. A biológia tudományának céljai és vizsgálati módszerei	A biológia tudománya	8+1 óra
2. Az élet kialakulása és szerveződése	Az élet kialakulása és szerveződése	9 óra
3. Az élet formái, működése és fejlődése	Az élővilág fejlődése	9 óra
	Az élővilág országai	13+2 óra
4. A fenntarthatóság fogalma, biológiai összefüggései	Bolygónk élővilága	13+3 óra
5. Életközösségek vizsgálata	Életközösségek vizsgálata	14 óra
ÖSSZESEN:		72 óra

TÉMAKÖR: A biológia tudományának céljai és vizsgálati módszerei

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a biológia tudományának kutatási céljait, elismeri a tudósok munkáját és felelősségét, képet alkot a biológia fejlődéséről, érti a jelenkori kutatások jelentőségét;
- érti és példákkal igazolja, hogy a tudományos elképzelések az adott kor tudásán és világgépén nyugszanak, fejlődésük és cseréjük a megismerési folyamat természetes jellemzője;
- a biológiai jelenségekkel kapcsolatban kérdéseket, előfeltevéseket fogalmaz meg, tudja, hogy ezek akkor vizsgálhatók tudományosan, ha lehetőség van a bizonyításra vagy cáfolatra;
- tisztában van a mérhetőség jelentőségével, törekszik az elérhető legnagyobb pontosságra, de tisztában van ennek korlátaival is;
- megkülönbözteti a bulvár, a népszerűsítő és a tudományos típusú közléseket, médiatermékeket, törekszik a megtévesztés, az áltudományosság leleplezésére.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A Föld élővilágának teljességét magában foglaló bioszféra fogalmának értelmezése, megismerésének és védelmének a biológia kutatási céljaként való azonosítása
- A biológia kutatási céljainak megismerése, néhány jelentős felismerés és felfedezés történeti bemutatása, értékelése
- A biológiai ismeretek gyarapodásának a technológiai és gazdasági fejlődéssel való összefüggésének felismerése, az emberi életmódra gyakorolt hatásának értékelése
- A természettudományos vizsgálatok feltételeinek és alapvető módszereinek elvi ismerete, gyakorlati alkalmazásuk megalapozása
- A tényekre alapozottsággal kapcsolatos igény megszilárdítása, az áltudományos, manipulatív közlések és a tudományos források közötti különbségtétel

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Kiselőadások, poszterek készítése az élettudományok és az orvoslás történetének egy-egy nevezetes személyiségéről, az ókortól napjainkig (Pl. Arisztotelész, Galenus, Linné, Darwin, Watson és Crick)
- Rövid beszámolók készítése az utóbbi évtizedekben orvosi Nobel-díjjal elismert, biológiai kutatásokkal megalapozott felfedezésekről (témák, kutatók, alkalmazások), beszélgetés a jelentőségükről
- A modern biológiai kutatások és a biotechnológia területeit és alkalmazási lehetőségeit bemutató kiselőadások, poszterek készítése, ezekkel kapcsolatos vélemények gyűjtése, megfogalmazása és megvitatása
- A tudományos és a hétköznapi megfigyelés különbségeinek bemutatása konkrét példákon keresztül
- Áltudományos hírek gyűjtése a médiából és azok tudományos tényekre alapozott cáfolata
- Kisfilmek megtekintése a biológia tudomány részterületeiről, a modern biológiáról

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

bioszféra, élettudományok, tudományos probléma, hipotézis, kísérlet, kísérleti változó, rendszer, környezet, szerveződési szint, tudományos közlemény, áltudomány

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Technika és tervezés; vizuális kultúra: plakátkészítés.

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés - a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; a szöveg elemei közötti ok-okozati, általános-egyes vagy kategória-elem viszony magyarázata.

Digitális kultúra: információk gyűjtése az interneten.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tudjon útmutató alapján, másokkal együttműködve kísérleteket végrehajtani, azonosítani és beállítani a kísérleti változókat, a kapott adatok alapján *következtetéseket megfogalmazni*;
- ismerje a biológia tudományának kutatási céljait, a tudósok munkáját és felelősségét, értse a biológia fejlődését, a jelenkori kutatások jelentőségét;
- tudja példákkal igazolni, hogy a tudományos elképzelések az adott kor tudásán és világgépén nyugszanak, fejlődésük és cseréjük a megismerési folyamat természetes jellemzője;

- a biológiai jelenségekkel kapcsolatban tudjon kérdéseket, előfeltevéseket megfogalmazni, tudja, hogy ezek akkor vizsgálhatók tudományosan, ha lehetőség van a bizonyításra vagy cáfolatra;
- ismerje a mérhetőség jelentőségét, törekedjen az elérhető legnagyobb pontosságra;
- tudja megkülönböztetni a bulvár, a népszerűsítő és a tudományos típusú közléseket, médiatermékeket, törekedjen a megtévesztés, az áltudományosság leleplezésére;
- ismerje a bioszféra fogalmát, tudja értelmezni;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat.

TÉMAKÖR: Az élet kialakulása és szerveződése

Óraszám: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tényekre alapozott érveket fogalmaz meg a baktériumok jelentőségével kapcsolatban, értékeli egészségügyi, környezeti és biotechnológiai jelentőségüket;
- vázlatrajz, fotó vagy mikroszkópos megfigyelés alapján felismeri és megnevezi a sejtmagvas sejt típus legfontosabb alkotórészeit, megfogalmazza a sejtekben zajló életfolyamatok lényegi jellemzőit;
- képek, videók és mikroszkópos megfigyelések alapján összehasonlítja a növényi és az állati sejtek felépítését és működését, példák alapján értelmezi az egysejtű életmód jellegzetességeit;
- érti a többsejtűek szerveződési típusainak különbségét, szerepét a fajok elterjedésében és a köztük kialakult munkamegosztásban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A mikroszkópok működési elvének megismerése, a használat készségének fejlesztése
- A mikroorganizmusok és a földi élet kialakulása közötti kapcsolat felismerése, a földi anyagforgalmi ciklusokban játszott szerepük értelmezése
- A biológiai energiaforrás szerepének megértése, típusainak megkülönböztetése
- A növényi és az állati sejt típusok összehasonlítása, anyagcseretípusok megkülönböztetése az energia- és a szénforrás alapján

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Fénymikroszkóp beállítása, egysejtűek megfigyelése természetes vízmintában vagy tenyészetben, növényi szövetpreparátumok készítése, állati szövetmetszetek vizsgálata, a látottak rögzítése rajzban, mobiltelefonnal és rövid szöveges leírással
- Fénymikroszkópos sejtalkotók ábrázolása állati és/vagy növényi sejt rajzán
- A sejtek felépítését és működését bemutató animációk, videók keresése, a látottak megbeszélése, összefoglalása
- A sejt felépítését és működését értelmező, a tanulók meglévő tudására épülő analógiák keresése és megbeszélése (pl. vár, város, gyár), rajzos vázlat készítése
- A baktériumok sokféle biológiai szerepének bemutatása konkrét példákon keresztül
- Papucsállatka-tenyészet készítése és vizsgálata
- Növényi és állati sejtmodell készítése néhány alapvető különbség hangsúlyozásával

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

fénymikroszkóp, sejt, sejtalkotó, baktérium, biológiai információ, gén, anyagcsere, szénforrás, energiaforrás, fotoszintézis, légzés, egysejtű, telep, szövet

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés - a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; szövegben elszórt, explicite megfogalmazott információk azonosítása, összekapcsolása, rendezése; a szöveg elemei közötti ok-okozati, általános-egyes vagy kategória-elem viszony magyarázata.

Technika és tervezés: sejtmodellek tervezése.

Digitális kultúra: internethasználat.

Vizuális kultúra: rajzos ábra, - plakát tervezése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tudja alapfokon alkalmazni a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, tudja azonosítani egy biológiai rendszer részeit, kapcsolatait és funkcióit, értse a csoportképzés jelentőségét, a tanult csoportokba tudjon besorolást végezni;
- tudja értelmezni a biológiai rendszerekkel, jelenségekkel kapcsolatos képi információkat szóban vagy írásban, alkalmazza a vizualizálás, az ábrákban való összefoglalás módszerét;
- tudjon tényekre alapozott érveket megfogalmazni a baktériumok jelentőségével kapcsolatban, értékelje egészségügyi, környezeti és biotechnológiai jelentőségüket;
- tudja felismerni és megnevezni a sejtmagvas sejttípus legfontosabb alkotórészeit, megfogalmazni a sejtekben zajló életfolyamatok lényegi jellemzőit;
- tudja összehasonlítani a növényi és az állati sejtek felépítését és működését, példák alapján értelmezze az egysejtű életmód jellegzetességeit;
- értse a többsejtűek szerveződési típusainak különbségét, szerepét a fajok elterjedésében és a köztük kialakult munkamegosztásban;
- ismerje a mikroszkópok működési elvét, használatát;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat.

TÉMAKÖR: Az élővilág fejlődése

Óraszám: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a biológiai problémák vizsgálatában figyelembe veszi az evolúciós fejlődés szempontjait, a földtörténeti időskálán el tudja helyezni ennek mérföldköveit, érti, hogy a mai emberi faj is az evolúció során alakult ki;
- értelmezi a rátermettség és a természetes szelekció fogalmát, tudja, hogy azt a véletlenszerű események és az önszerveződés is befolyásolhatják;
- elfogadja, hogy minden ember egy fajhoz tartozik és a nagyraszok értékükben nem különböznek, a biológiai és kulturális örökségük az emberiség közös kincse.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Az evolúciós idődimenziók felmérése, élőlények sokféleségét kialakító mechanizmusok megértése, a természetes szelekció, valamint a semleges folyamatok jelentőségének felismerése
- Az élővilág sokféleségének értékelése
- Az élővilág fejlődését befolyásoló tényezők elemzése, az alkalmazkodással összefüggő változások azonosítása néhány példán keresztül
- Az állatvilág fejlődése és az emberi evolúció közötti kapcsolat felismerése, a kutatás és bizonyítás módszereinek áttekintése
- Az emberi evolúció főbb lépéseinek (agytérfogat, testtartás, tűz- és eszközhasználat, viselkedés, kommunikáció) azonosítása
- Rendszerelemzési képesség megalapozása, a felépítés és működés, valamint a rendszer és környezet kapcsolatok biológiai vizsgálatokkal összefüggő jelentőségének megértése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az élővilág fejlődését bemutató időszakalag készítése, a fontosabb mérföldkövek megjelenítése
- A környezet és az élőlények testfelépítése, életmódja közötti összefüggést bemutató példák elemzése, az alkalmazkodás tényezőinek és konkrét módjainak megfogalmazása
- A nagyraszok képviselőinek testfelépítése és a környezethez való alkalmazkodás közötti összefüggések bemutatása
- Emberelődök testfelépítését (csontváz, testalkat, végtagok, koponya) bemutató rajzok, rekonstrukciók összehasonlítása, a különbségek azonosítása, a fejlődési folyamat néhány jellemzőjének megfogalmazása
- Az emberré válás folyamatát bemutató videó elemzése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

evolúció, természetes kiválasztódás, alkalmazkodás, rátermettség, fajok sokfélesége, emberi evolúció, ősemberek, nagygraszok, Homo sapiens.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: halmazok.

Technika és tervezés: emberi testrészek modellezése.

Vizuális kultúra: emberábrázolás.

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés - a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; szövegben elszórt, explicite megfogalmazott információk azonosítása, összekapcsolása, rendezése; a szöveg elemei közötti ok-okozati, általános-egyes vagy kategória-elem viszony magyarázata.

Földrajz: a kontinensek növény-, és állatföldrajza, az éghajlati övek jellemzői.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a biológiai problémák vizsgálatában vegye figyelembe az evolúciós fejlődés szempontjait, a földtörténeti időskálán tudja elhelyezni ennek mérföldköveit, értse, hogy a mai emberi faj is az evolúció során alakult ki;
- tudja értelmezni a rátermettség és a természetes szelekció fogalmát, tudja, hogy azt a véletlenszerű események és az önszerveződés is befolyásolhatják;
- tudja és értse, hogy minden ember egy fajhoz tartozik és a nagygraszok értékükben nem különböznek, a biológiai és kulturális örökségük az emberiség közös kincse;
- ismerje az evolúciós idődimenziókat, az élőlények sokféleségét kialakító mechanizmusokat, a természetes szelekció, valamint a semleges folyamatok jelentőségét;
- értékelje az élővilág sokféleségét;
- ismerje az emberi evolúció főbb lépéseit (agyterefogat, testtartás, tűz- és eszközhasználat, viselkedés, kommunikáció);
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat.

TÉMAKÖR: Az élővilág országai

Óraszám: **13+2 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- alaktani jellemzők összehasonlítása alapján felismer néhány fontosabb növény- és állatcsoportot, ezekbe besorolást végez;
- konkrét példák vizsgálata alapján összehasonlítja a gombák, a növények és az állatok testfelépítését, életműködéseit és életmódját, ennek alapján érvel az önálló rendszertani csoportba sorolásuk mellett.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Az élőlények sokféleségében való eligazodás szükségességének és módszereinek azonosítása, a hierarchia és a leszármazási rokonság elvének felismerése
- A gombák, a növények és az állatok külön országba sorolása melletti érvek megfogalmazása, fontosabb rendszertani csoportjaik alaktani és szervezettani jellemzése, néhány példafaj bemutatása
- Kirándulások, természetben végzett megfigyelések során élőlénycsoportok, fajok azonosítása határozókönyvek és mobilapplikációk segítségével

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Növény- és állatismeret segédkönyv (vagy hasonló kézikönyvek), mobiltelefon-applikációk és weboldalak keresése, használati módjuk tanulmányozása
- Növény és/vagy állatfajok rendszertani besorolását ábrázoló diagramok rajzolása (pl. halmazábra, fogalomtérkép, táblázat)
- Az élővilág országait bemutató törzsfaj rajzolása, rövid jellemzések készítése az egyes országokról
- Kiselőadás Darwin és Linné munkásságáról
- A természetes és mesterséges rendszerezés összehasonlítása különböző feladatokkal, élőlények elnevezése játékos feladatokkal
- Mikroorganizmusok (planktonikus élőlények) és telepes élőlények mikroszkópos vizsgálata, a

- tapasztalatok rajzos rögzítése
- Fajok felismerése terepgyakorlaton, fajlista készítése a közvetlen környezetben
- Kiselőadás a gombaszedéssel és -fogyasztással kapcsolatos tudnivalókról
- Virágtalan, valamint egy- és kétszikű növények vizsgálata, a tapasztalatok rajzos rögzítése
- Gyűrűsférges, puhatestűek, ízeltlábúak vizsgálata, tapasztalatok rajzos rögzítése
- Kiselőadás összeállítása az állatvilág „legjeiről”

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

fejlődéstörténeti rendszer, rendszertani kategóriák, faj, kettős nevezéktan, virágtalan növények, virágos növények, férgek, ízeltlábúak, puhatestűek, és a gerincesek osztályai

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés - a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; szövegben elszórt, explicite megfogalmazott információk azonosítása, összekapcsolása, rendezése; a szöveg elemei közötti ok-okozati, általános-egyes vagy kategória-elem viszony magyarázata.

Földrajz: kontinensek növény,- és állatföldrajza.

Vizuális kultúra: növény,- és állatábrázolás; természetfilmek.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tudja alapfokon alkalmazni a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, tudja azonosítani egy biológiai rendszer részeit, kapcsolatait és funkcióit, értse a csoportképzés jelentőségét, a tanult csoportokba tudjon besorolást végezni;
- tudja értelmezni a biológiai rendszerekkel, jelenségekkel kapcsolatos képi információkat szóban vagy írásban, alkalmazza a vizualizálás, az ábrákban való összefoglalás módszerét;
- alaktani jellemzők összehasonlítása alapján ismerjen fel néhány fontosabb növény- és állatcsoportot, ezekbe tudjon besorolást végezni;
- példák vizsgálata alapján tudja összehasonlítani a gombák, a növények és az állatok testfelépítését, életműködéseit és életmódjait, ennek alapján tudjon érveket mondani az önálló rendszertani csoportba sorolásuk mellett;
- kirándulások, természetben végzett megfigyelések során élőlénycsoportok, fajok azonosítását tudja elvégezni határozókönyvek és mobilapplikációk segítségével;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat.

TÉMAKÖR: Bolygónk élővilága

Óraszám: 13+3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- alapfokon ismeri a földrészek, óceánok legjellegzetesebb növény- és állatfajait;
- a földrészek természetes növényzetét ábrázoló tematikus térképek, fényképek, ábrák segítségével azonosítja bolygónk biómjait;
- néhány jellegzetes faj példáján keresztül felismeri a kontinensek éghajlati övezetei, kialakult talajtípusai és az ott élő növényvilág közötti kapcsolatokat;
- néhány jellegzetes faj példáján keresztül felismeri a kontinensek jellegzetes növényei és az ott élő állatvilág közötti kapcsolatot;
- néhány tengeri növény- és állatfaj megismerése során felismeri, hogy bolygónk legnagyobb életközössége a világtengerekben él.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Bolygónk nagy életközösségeinek azonosítása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A kontinensek élővilágát bemutató természetfilmek feladatlapos elemzése, a

<p>tematikus térképen, a kontinensek néhány jellegzetes növény- és állatfajának megismerése</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az élőlények testfelépítése, életmódja, életciklusa és a biom ökológiai feltételei közti kapcsolat elemzése - Az európai magashegységekben kialakuló függőleges zonalitás okainak megértése, néhány jellegzetes életközösség, faj azonosítása - Óceánok, tengerek és édesvízi életközösségek néhány jellegzetes élőlényének megismerése - Táplálkozási láncok és hálózatok összeállítása a biomok élőlényeiből - A fajok elterjedését, annak változását befolyásoló tényezők konkrét példák alapján történő elemzése - Rendszerelemzési képesség megalapozása, a felépítés és működés, valamint a rendszer és környezet kapcsolatok biológiai vizsgálatokkal összefüggő jelentőségének megértése 	<p>látottak megbeszélése</p> <ul style="list-style-type: none"> - A kontinensek, éghajlati övek jellemző életközösségeit bemutató tematikus térképek rajzolása, poszterek készítése - Adatok gyűjtése a környezeti tényezők és az élőlények testfelépítése, életmódja közötti összefüggésről, ezek alapján néhány jellegzetes példa bemutatása - Tűrőképességi görbék elemzése, az elterjedés és a környezeti igények közötti kapcsolat vizsgálata - Táplálkozási piramis/hálózat rajzolása a biomokra jellemző élőlényekről kapott vagy gyűjtött információk alapján - Növényföldrajzi és állattani elterjedési térképek értelmezése, összehasonlítása, a változások okainak és lehetséges következményeinek megbeszélése - A bioszférát, a biomokat kutató természettudósok (pl. Balogh János, Jacques-Yves Cousteau, Yann Arthus-Bertrand, Sir David Attenborough) filmrészleteinek megtekintése, megbeszélése
---	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

tápláléklánc, táplálékhálózat, elterjedési terület, éghajlati övezet, biomok, vízi életközösségek, függőleges zonalitás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: a természet átalakításának folyamata a történelem során.

Magyar nyelv és irodalom: természeti jelenségek irodalmi megjelenítése.

Vizuális kultúra: tájképek, a természetvédelem témájának megjelenése a művészetekben.

Földrajz: kontinensek természetföldrajza.

Matematika: grafikonok rajzolása, elemzése.

Kémia: a levegő és a természetes vizek szennyeződésének okai, víztisztítás, az oldatok kémhatása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tudja értelmezni és bemutatni az élőlények környezethez való alkalmazkodásának jellegzetes módjait és példáit;
- ismerje a földrészek, óceánok legjellegzetesebb növény- és állatfajait;
- tudja azonosítani bolygónk nagy életközösségeit;
- tudja azonosítani tematikus térképek, fényképek, ábrák segítségével a földrészek természetes növényzetét, bolygónk biomjait;
- tudja felismerni a kontinensek éghajlati övezetei, kialakult talajtípusai és az ott élő növényvilág közötti kapcsolatokat (néhány jellegzetes faj példáján);
- tudja felismerni a kontinensek jellegzetes növényei és az ott élő állatvilág közötti kapcsolatot (néhány jellegzetes faj példáján);
- ismerje és értse az európai magashegységekben kialakuló függőleges zonalitás okait;
- tudja felismerni, hogy bolygónk legnagyobb életközössége a világtengerekben él (néhány tengeri növény- és állatfaj megismerése során);
- tudjon táplálékláncokat és hálózatokat összeállítani a megismert biomok élőlényeiből;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat.

TÉMAKÖR: Életközösségek vizsgálata

Óraszám: 14 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- másokkal együttműködve vizsgál környezetében található életközösségeket, az elkészített rajzok, fotók, videók és adatok alapján elemzi az élettelen környezeti tényezők és az élőlények közötti kapcsolatokat;
- életközösségek vizsgálata, valamint ábrák, animációk alapján magyarázza az életközösségekben zajló anyagforgalom folyamatát, felismeri az élőlények közötti táplálkozási kapcsolatokat, táplálkozási piramist szerkeszt;
- leírások, filmek és saját megfigyelései alapján elemzi az állatok viselkedésének alaptípusait, ezek lényegi jellemzőit konkrét példák alapján bemutatja;
- esetleírások, filmek és saját megfigyelései alapján felismeri az adott életközösségek biológiai értékeit, értékeli a lakókörnyezetében található életközösségek környezeti állapotot és életminőséget javító hatását.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Az élettelen környezeti tényezők és az élőlények közötti kölcsönhatások azonosítása, környezeti igény és tűrőképesség vizsgálata
- A levegő, a víz és a talaj minőségi jellemzőinek vizsgálata, főbb típusainak megkülönböztetése, természetes összetevők és szennyezők azonosítása, mérési adatok értelmezése
- Az élőhely fogalmának ismerete, jellemzőinek és típusainak vizsgálatokban történő azonosítása, az élőhelyi környezethez való alkalmazkodás módjainak és példáinak elemzése
- Az életközösségek rendszerként való értelmezése, a kölcsönhatások és hálózatok vizsgálatokban történő felismerése, ciklikus és előrehaladó változási folyamatok azonosítása
- Az indikátorszervezetek jelentőségének megértése, felismerésük és alkalmazásuk a konkrét vizsgálatokban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egyszerű levegőminőség- (pl. ülepedő por), vízminőség- (pl. gyorsteszték, algák és egysejtűek megfigyelése) és talajvizsgálatok (pl. szemcseméret, víztartalom, pH) elvégzése, mintavétel és elemzés
- Az intézmény közelében lévő természetes vagy természetközeli életközösség rendszeres megfigyelése, adatok gyűjtése, elemzése. Természetes életközösségek vizsgálata kirándulás, erdei iskola keretében, természettudományos, természetvédelmi és művészeti tevékenységek (fotózás, rajzolás, tárgykészítés) ötvözése
- Kiállítás, bemutatónap szervezése, a terepen végzett vizsgálatok és az alkotómunka eredményeinek megosztása az intézményen belül és (lehetőség szerint) a helyi közösségben
- Kiselőadás készítése idegenhonos inváziós növény- és állatfajokról
- Zuzmók elterjedésének vizsgálata az iskola környezetében, autóforgalommal terhelt és kevésbé forgalmas területen

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

életközösség, élőhely, környezeti igény, tűrőképesség, indikátorszervezet, populációs kölcsönhatás, évszakos és napi változási ciklus, társulások fejlődése, szukcesszió

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: a természetes és a mesterséges környezet változása a történelem során.

Fizika: rezgések és hullámok, a rezgések jellemzői, zajszennyezés.

Földrajz: a környezetet károsító anyagok és hatásaik.

Vizuális kultúra: emberábrázolások.

Kémia: a levegő összetétele és szennyeződései; a vízszennyeződések, izotópok.

Matematika: grafikonok készítése és értelmezése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tudja értelmezni és bemutatni az élőlények környezethez való alkalmazkodásának jellegzetes módjait és példáit (leírások, fotók, ábrák és filmek alapján);

- tudja érthetően és pontosan megfogalmazni a vizsgált biológiai jelenségekkel kapcsolatos következtetéseit és érveit;
- tudjon önállóan vagy másokkal együttműködve kivitelezni tanulási projekteket;
- ismerje az élettelen környezeti tényezők és az élőlények közötti kapcsolatokat;
- ismerje és tudja az életközösségekben zajló anyagforgalom folyamatát, ismerje fel az élőlények közötti táplálkozási kapcsolatokat, tudjon táplálkozási piramist készíteni;
- leírások, filmek és saját megfigyelései alapján tudja elemezni az állatok viselkedésének alaptípusait, ezek lényegi jellemzőit, konkrét példák alapján be is tudja mutatni;
- ismerje az élettelen környezeti tényezők és az élőlények közötti kölcsönhatásokat, a környezeti igényt és tűrőképességet;
- ismerje a levegő, a víz és a talaj minőségi jellemzőit, főbb típusait tudja megkülönböztetni, a természetes összetevőket és szennyezőket legyen képes azonosítani, a mérési adatokat értelmezni;
- ismerje az élőhely fogalmát, jellemzőit, típusait (tudja azonosítani), ismerje az élőhelyi környezethez való alkalmazkodás módjait;
- az életközösséget rendszerként értelmezze, a vizsgálatokban ismerje fel a kölcsönhatásokat és a hálózatokat;
- ismerje fel, értse meg és konkrét vizsgálatokban alkalmazza az indikátorszervezeteket;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat.

8. ÉVFOLYAM

A BIOLÓGIA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:

A tanulók tovább ismerkednek az élő és élettelen természet szoros kapcsolatával, az élet sajátosságaival, az élőlények közös tulajdonságaival és az élővilág egységével. Az emberi szervezet részletes megismerése, a tananyagegységek elsajátítása, a fogalmi fejlődés is megvalósul. Megismerik az alapvető elsősegély-nyújtási eljárásokat, valamint a szűrővizsgálatok és a védőoltások jelentőségét a betegségek megelőzésében. A tanulóknak tudatosul, hogy a mindennapi életvezetés, az életmódbeli szokások fogják döntő mértékben meghatározni későbbi egészségi állapotukat, életkilátásaikat.

1. Az élővilág és az ember kapcsolata
2. A fenntarthatóság fogalma, biológiai összefüggései
3. Az emberi szervezet felépítése, működése
4. Életmód és egészség

TÉMAKÖRÖK	TÉMAKÖR NEVE	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszama
1. A fenntarthatóság fogalma, biológiai összefüggései	A természeti értékek védelme	4 óra
2. Az élővilág és az ember kapcsolata 3. A fenntarthatóság fogalma, biológiai összefüggései	Az élővilág és az ember kapcsolata, fenntarthatóság	5 óra
4. Az emberi szervezet felépítése, működése	Az emberi szervezet I. – Testkép, testalkat, mozgásképesség	3+4 óra
	Az emberi szervezet II. – Anyagforgalom	4+3 óra
	Az emberi szervezet III. – Érzékelés, szabályozás	3+4 óra
	Szaporodás, öröklődés, életmód	3 óra
5. Életmód és egészség	Egészségmegőrzés, elsősegély	3 óra
ÖSSZESEN:		36 óra

TÉMAKÖR: A természeti értékek védelme

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- érti és elfogadja, hogy az élő természet rendelkezik olyan értékekkel, amelyeket törvényi eszközökkel is védeni kell, ismeri ennek formáit, felhívja a figyelmet az általa észlelt természetkárosításra;
- az életformák sokféleségét megőrzendő értéknek kezeli, felismeri a benne rejlő esztétikai szépséget, érvel a biológiai sokféleség veszélyeztetése ellen;
- tájékozódik a környezetében található védett fajokról, életközösségekről, ezek eszmei értékéről és biológiai jelentőségéről, ismeri a hazai nemzeti parkok számát, területi elhelyezkedését, bemutatja védendő életközösségeik alapvető jellemzőit;
- egységben látja az életközösségek múltbeli, jelenkori és várható jövőbeli állapotát, azok jövőbeli állapotára valószínűségi előrejelzést fogalmaz meg, felismeri és vállalja a jövőjük iránti egyéni és közösségi felelősséget.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A természetvédelem szükségessége melletti érvelés, az alkalmazható egyedi és rendszerszintű módszerek és szabályozási elvek ismerete
- A gazdálkodás, a települések és az infrastruktúra fejlődése által előidézett, a természeti környezetre gyakorolt hatások azonosítása, konkrét példák adatokra alapozott, több szempontú értékelése
- Az ökológiai elvek érvényesítési lehetőségeinek felismerése a gazdálkodás, az építészet, a tájmegőrzés vagy a turizmus esetében
- Nemzeti parkjaink elnevezésének, területi elhelyezkedésének és sajátos biológiai értékeinek ismerete
- A lakóhely közelében lévő védett területről önálló információ- és adatgyűjtés, a természetvédelemben való önkéntes szerepvállalásra való indíttatás erősítése
- A védett faj, az eszmei érték fogalmának értelmezése konkrét példák alapján

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A környezet- és természetvédelem jeles napjaihoz (pl. Föld napja, víz napja, madarak és fák napja, környezetvédelmi világnap stb.) kapcsolódó iskolai programok szervezése, bekapcsolódás a helyi rendezvényekbe
- Szerepjáték, storyline (kerettörténet) feladat, strukturált vita valamely természetvédelemmel összefüggő probléma (pl. veszélyeztetett élőhelyek, fajok védelme) több szempontú elemzésére, a megoldási lehetőségek keresése
- Az iskola vagy a lakóhely közelében vállalható környezetvédelmi önkéntes tevékenység megismerése
- A lakóhely természetvédelmi értékeinek és környezeti problémáinak bemutatása projektmunka keretében
- A hazai nemzeti parkok életközösségeit, jellegzetes élőlényeit bemutató kiselőadások, virtuális séták összeállítása
- Kirándulás valamely hazai nemzeti parkba, részvétel vezetett túrán, megfigyelés, fotózás, rajzolás, az eredményekből kiállítás rendezése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, nemzeti park, védett faj, eszmei érték, ökoturizmus, ökogazdálkodás, urbanizáció, környezettudatosság

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés - a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; szövegben elszórt, explicite megfogalmazott információk azonosítása, összekapcsolása, rendezése; a szöveg elemei közötti ok-okozati, általános-egyes vagy kategória-elem viszony magyarázata.

Vizuális kultúra: emberábrázolások.

Digitális kultúra: információáramlás, programozás.

Kémia: víz, oldatok, ásványi anyagok, katalizátorok, sugárzások.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tudjon tényekre alapozottan érvelni természetvédelmi, bioetikai, egészségműveltségi témákban, a vitákban többféle nézőpontot is vegyen figyelembe;
- a vizsgált biológiai jelenségekkel kapcsolatos megfigyeléseit, következtetéseit és érveit érthetően és pontosan tudja megfogalmazni;
- értse és fogadja el, hogy az élő természet rendelkezik olyan értékekkel, amelyeket törvényi eszközökkel is védeni kell, ismerje ennek formáit;
- az életformák sokféleségét megőrzendő értéknek kezelje, tudja felismerni a benne rejlő esztétikai szépséget, érveljen a biológiai sokféleség veszélyeztetése ellen;
- ismerje a környezetében található védett fajokat, életközösségeket, ezek eszmei értékét és biológiai jelentőségét, ismerje a hazai nemzeti parkok számát, területi elhelyezkedését, tudja bemutatni a védendő életközösségek alapvető jellemzőit;
- ismerje a gazdálkodás, a települések és az infrastruktúra fejlődése által előidézett, a természeti környezetre gyakorolt hatásokat;
- ismerje az ökológiai elvek érvényesítési lehetőségeit a gazdálkodás, az építészet, a tájmegőrzés vagy a turizmus esetében;
- ismerje és tudja értelmezni a védett faj, az eszmei érték fogalmát konkrét példák alapján;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat.

TÉMAKÖR: Az élővilág és az ember kapcsolata, fenntarthatóság

Óraszám: **5 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- kritikusan és önkritikusan értékeli az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását, életvitelében tudatosan követi a természet- és környezetvédelem szempontjait;
- ismeri a növények gondozásának biológiai alapjait, több szempontot is figyelembe véve értékeli a növények, a növénytermesztés élelmezési, ipari és környezeti jelentőségét;
- kritikusan vizsgálja a haszonállatok tartási módjai és a fajra jellemző igények közötti ellentmondásokat, ismeri és érti a nagyüzemi technológiák és a humánus állattartási módok közötti különbségeket;
- példák alapján elemzi a globális környezeti problémák gazdasági és társadalmi összefüggéseit, a megelőzés, a kárcsökkentés és az alkalmazkodás stratégiáit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A biológiai sokféleség beszűkülését előidéző okok és a lehetséges veszélyek felismerése, az ellenük megtehető intézkedések példáinak elemzése
- Az emberi populáció növekedésével, a települések és a gazdálkodás átalakulásával járó hatások konkrét példák alapján való elemzése, az élővilág változásával való összefüggésének vizsgálata
- A fogyasztói létforma és a Föld véges erőforrásai közötti ellentmondás felismerése, a fenntarthatóság problémájának több szempontú elemzése
- Az ökológiai gazdálkodás, a génmegőrzés biológiai alapjainak megteremtését és megőrzését szolgáló eljárások elvi ismerete, példákon alapuló bemutatása
- Az éghajlatváltozási modellek által a bioszféra jövőjére adott előrejelzések értékelése, a megelőzés, hatáscsökkentés és alkalmazkodás módjainak áttekintése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Információgyűjtés, rajzos vázlat szerkesztése az intézménynek helyet adó település, az iskola környezetének jellegzetes gazdálkodási és településformáló tevékenységeiről
- A helyi szinttől a régió, a kontinensen át a globális szintig átívelő, a természetvédelemmel összefüggő esetek, példák keresése, az összefüggések feltárása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

biológiai sokféleség, fajgazdagság, fajtanemesítés, génmegőrzés, globális probléma, éghajlatváltozás, monokultúra, biogazdálkodás, tájgazdálkodás, fenntarthatóság

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés - a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; szövegben elszórt, explicite megfogalmazott információk azonosítása, összekapcsolása, rendezése; a szöveg elemei közötti ok-okozati, általános-egyes vagy kategória-elem viszony magyarázata.

Matematika: fogalmak egymáshoz való viszonya; rendszerezést segítő eszközök és algoritmusok; összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés; különbségek, azonosságok megállapítása.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: az emberi történelem során előforduló globális problémák.

Vizuális kultúra: plakát készítése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tudjon tényekre alapozottan érvelni természetvédelmi, bioetikai, egészségműveltségi témákban, a

vitákban többféle nézőpontot is vegyen figyelembe;

- tudja kritikusan és önkritikusan értékelni az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását, életvitelében tudatosan kövesse a természet- és környezetvédelem szempontjait;
- ismerje a növények gondozásának biológiai alapjait, több szempontot is vegyen figyelembe, értékelje a növények, a növénytermesztés élelmezési, ipari és környezeti jelentőségét;
- kritikusan vizsgálja a haszonállatok tartási módjait és a fajra jellemző igények közötti ellentmondásokat, ismerje és értse a nagyüzemi technológiák és a humánus állattartási módok közötti különbségeket;
- példák alapján tudja elemezni a globális környezeti problémák gazdasági és társadalmi összefüggéseit, a megelőzés, a kárcsökkentés és az alkalmazkodás stratégiáit;
- ismerje a biológiai sokféleség beszűkülését előidéző okokat és a lehetséges veszélyeket;
- tudja elemezni, értelmezni az emberi populáció növekedésével, a települések és a gazdálkodás átalakulásával járó hatásokat;
- ismerje fel, a fogyasztói létforma és a Föld véges erőforrásai közötti ellentmondásokat;
- ismerje a fenntarthatóság problémáját;
- ismerje az ökológiai gazdálkodás, a génmegőrzés biológiai alapjainak megteremtését és megőrzését szolgáló eljárásokat, tudja példákon bemutatni;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat.

TÉMAKÖR: Az emberi szervezet I. – Testkép, testalkat, mozgásképesség

Óraszám: 3+4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- az emberi test megfigyelése alapján azonosítja a főbb testtájakat és testrészeket, elemzi ezek arányait és szimmetriaviszonyait;
- felismeri az emberi bőr, a csontváz és a vázizomzat főbb elemeit, ezek kapcsolódási módjait, értelmezi a mozgási szervrendszer felépítése és az ember mozgásképessége közötti összefüggéseket;
- alapvető mozgástípusok és egyes sportok esetében elemzi a mozgásszervrendszer működésének jellemzőit, igyekszik ezeket fizikai fogalmakkal és elvekkel magyarázni;
- tudja, hogy a testünk alapfelépítése az evolúciós fejlődés eredménye, de az öröklött adottságaink az egyedfejlődés során formálódnak egyénivé, ebben nagy szerepet játszik az életmódunk is;
- felismeri a gyakorolt sportok testi és lelki fejlesztő hatását és a velük járó terheléseket, baleseti veszélyeket, tanácsokat fogalmaz meg ezek elkerülésére.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Tájékozódás az emberi testen, a testtájak és szervek elhelyezkedésének anatómiai irányok használatával történő bemutatása maketten vagy ábrán és a saját testen
- Az emberi kültakaró szövettani rétegeinek azonosítása ábrán, az egyes rétegek, szervek funkciójának ismertetése
- A gerincoszlop tájékainak és részeinek megnevezése, a végtagok és függesztőöveik, a mellkas csontjainak megmutatása csontvázon vagy képeken és saját testen
- A mozgásszervrendszerre jellemző főbb kötő-, támasztó- és izomszövet csoportok vizsgálata, a szerkezet és működés kapcsolatának értelmezése
- A végtagok hajlító- és feszítőizmai

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az emberi test (férfi és női) anatómiáját bemutató videók, animációk, mobiltelefonos applikációk keresése, használata a testkép fejlesztésében
- Mikroszkópi metszetek (és/vagy mikrofotók) vizsgálata, rajzos vázlat készítése (pl. bőr, csont, izomszövet)
- A bőr rétegeinek megfigyelése állati szöveteken (pl. sertésszalonna), a bőr-, köröm- és hajápolással kapcsolatos kiselőadások tartása
- A mozgásszervrendszer egyes részeinek felépítését és működését bemutató mozgatható makettek készítése (pl. kéz, kar)
- Csontok szöveti felépítésének és összetételének vizsgálata: mészkötartalom savval történő, a fehérjetartalom égetéssel történő igazolása, a

<p>elhelyezkedésének megmutatása, az arc izmainak összefüggésbe hozása a mimika és az artikuláció képességével</p> <ul style="list-style-type: none"> – Sportok mozgásformáiról saját fotók és videók készítése, ezek elemzése a tanult anatómiai és biomechanikai elvek alapján 	<p>tapasztalatok rajzos rögzítése</p> <ul style="list-style-type: none"> – A gerincoszlop és a talpboltozat hajlatai jelentőségének vizsgálata, a tapasztalatok rajzos rögzítése – Egyszerű biometriai mérések elvégzése saját testen és/vagy társakon, arányok, szimmetriaviszonyok, méreteloszlás (min., max., átlag) számítása, ábrázolása (bilaterális szimmetria, aranymetszés aránya) – Vita a testképzavarok kialakulásának okairól, a kortársak, a média és a család szerepének elemzése – Egyszerűbb biomechanikai elemzések elvégzése (pl. emelő elv szemléltetése, erők összegződése, gyorsulás stb.)
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

kültakaró, bőr(szövet), csont(szövet), koponyacsontok, gerincoszlop, csigolyák, bordák, a végtagok alapfelépítése, függesztőövek, izom(szövet), hajlító- és feszítőizmok, mimikai izmok

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: fogalmak egymáshoz való viszonya, rendszerezést segítő eszközök és algoritmusok; összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés; különbségek, azonosságok megállapítása.

Digitális kultúra: táblázatos adattárolás, grafikus adatábrázolás, esztétikus adatmegjelenítés.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismerje az emberi test megfigyelése alapján a főbb testtájakat és testrészeket, tudja elemezni ezek arányait és szimmetriaviszonyait;
- ismerje az emberi bőr, a csontváz és a vázizomzat főbb elemeit, ezek kapcsolódási módjait, értelmezze a mozgási szervrendszer felépítése és az ember mozgásképessége közötti összefüggéseket;
- ismerje az emberi kültakaró szövettani rétegeit, funkcióit;
- ismerje a gerincoszlop tájékait és részeit, a végtagokat, a függesztőöveket és a mellkas csontjait;
- ismerje a végtagok hajlító- és feszítőizmainak elhelyezkedését és az arc izmait;
- ismerje az alapvető mozgástípusok és egyes sportok esetében a mozgásszervrendszer működésének jellemzőit, tudja ezeket fizikai fogalmakkal és elvekkkel megmagyarázni;
- tudja és legyen tisztában azzal, hogy a testünk alapfelépítése az evolúciós fejlődés eredménye, de az öröklött adottságaink az egyedfejlődés során formálhatók;
- ismerje a gyakorolt sportok testi és lelki fejlesztő hatását és a velük járó terheléseket, baleseti veszélyeket;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat.

TÉMAKÖR: Az emberi szervezet II. – Anyagforgalom

Óraszám: 4+3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ábrák, makettek alapján felismeri az ember anyagforgalmi szervrendszereinek fontosabb szerveit, a megismert külső és belső testkép alapján felidézni azok elhelyezkedését;
- szövegek, ábrák, folyamatvázlatok, videók és szimulációk alapján azonosítja a táplálkozási, keringési, légzési, kiválasztási szervrendszerek alapvető biológiai funkcióit, az életfolyamatok lépéseit;
- ismeri és megfelelő szempontok szerint értékeli az emberi szervezet állapotát, folyamatait jellemző fontosabb adatokat, azokat összefüggésbe hozza a testi és lelki állapotával, egészségével.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

ISMERETEK:

- A belső szervek elhelyezkedésének anatómiai irányok használatával történő bemutatása maketten vagy ábrán és a saját testen
- A táplálkozási szervrendszer főbb részeinek, a tápcsatornaszakaszok funkcióinak, a szakaszok szövettani és szervi felépítésének és működésének értelmezése, az emésztés és felszívódás folyamatának megértése
- A tápanyagok élettani szerepének megértése, az energiatartalom és összetétel adatainak értelmezése
- A légzőszervrendszer szövettani és szervi felépítésének, a légcseres- és a gázcsere-folyamatok helyének és funkcióinak azonosítása, biológiai hátterének megértése
- A szervezet folyadékterének és a keringési szervrendszer szerveinek azonosítása, biológiai funkciójának a felépítés és működés alapján való megértése
- A vérkép, a vér összetételének jellemzése, a főbb alakos elemek és vérplazma funkcióinak azonosítása, a véralvadási folyamat kiváltó okainak és jelentőségének felismerése
- A kiválasztó szervrendszer főbb feladatainak, szerveinek azonosítása, működési elvének megértése
- Az emberi test belső szerveit bemutató makettek, torzók tanulmányozása
- Szövettani ábrák, fotók elemzése, humán szövettani metszetek mikroszkópos vizsgálata
- A táplálkozási szervrendszer működését bemutató folyamatvázlat rajzolása, az emésztés és felszívódás legfontosabb részfolyamatainak ábrázolása
- Élelmiszerek összetételi adatainak (címkéinek) gyűjtése, az adattípusok (tápanyagfajták, energiatartalom) értelmezése
- Étrendtervezéssel összefüggő társas feladatok tervezése, elvégzése (pl. rajzolt, fotózott alapanyagokból tányérok, menük összeállítása)
- A nyál és az epe emésztő szerepének vizsgálata, a tapasztalatok rajzban történő rögzítése
- Információk keresése a dohányzás káros hatásairól, a lehetséges egészségügyi kockázatok bemutatása, érvelés a saját és mások egészségmegőrzése mellett
- Donders-féle tüdőmodell és dohányzógép PET palackból való elkészítése
- A szív ciklust és az érrendszer működését bemutató animációk keresése, értelmezése
- Sertésszív boncolása, a tapasztalatok rajzban történő rögzítése
- A keringési és a légzési szervrendszer működésével összefüggő megfigyelések és egyszerűbb mérések, kísérletek elvégzése (pl. pulzuszám, légzésszám, vitálkapacitás, kilélegzett levegő CO₂-tartalma)
- Sertésvese boncolása, a tapasztalatok rajzban történő rögzítése
- Dializáló készülék működési elvének megismerése, a művesekezelés lényegének közös értelmezése videó segítségével

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

tápcsatorna, tápanyag, emésztőnedv, felszívódás, máj, hasnyálmirigy, felső és alsó légutak, tüdő, légcseres és gázcsere, szív, szív ciklus, értípusok, véralvadás, vérkép, vese, só- és víz háztartás, kiválasztás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés – a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; szövegben elszórt, expliciten megfogalmazott információk azonosítása, összekapcsolása, rendezése; a szöveg elemei közötti ok-okozati, általános-egyes vagy kategória-elem viszony magyarázata.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: az emberi táplálkozási szokások változása az emberiség történetében.

Digitális kultúra: a közösségi oldalak és veszélyeik;

Kémia: gázmolekulák, oldatok, ionok, izotópok; metanol és etanol kémiai tulajdonságai, élettani hatásai; az oldatok kémhatása, a legfontosabb tápanyagok kémiai összetétele (makromolekulák, víz, ásványi sók); vitaminok oldhatósága; a levegőszennyeződések (halogénezett szénhidrogének, NO_x, SO₂).

Fizika: tömegmérés, mérleg; táplálkozás – energiafelhasználás, a táplálék mint energiahordozó. A hang. Áramlások, ultrahang a természetben és a gyógyászatban, elektromosság, mágnesség, érintésvédelmi

ismeretek.

Technika és tervezés: egészséges életmód, táplálkozás, betegségmegelőzés.

Testnevelés és sport: légzéstechnikai gyakorlatok.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló ismerje az ember anyagforgalmi szervrendszerének fontosabb szerveit, a megismert külső és belső testkép alapján tudja azok elhelyezkedését;
- ismerje a belső szervek elhelyezkedését, tudja bemutatni az anatómiai irányok használatával;
- ismerje a táplálkozási szervrendszer főbb részeinek, a tápcsatornaszakaszok funkcióinak, a szakaszok szövettani és szervi felépítésének és működésének tulajdonságait, értse az emésztés és felszívódás folyamatát;
- ismerje és értse a tápanyagok élettani szerepét, tudja értelmezni az energiatartalom és összetétel adatait;
- ismerje a légzőszervrendszer szövettani és szervi felépítését, a légcseré- és a gázcsere-folyamatok helyét és funkcióit, értse a biológiai hátterét;
- ismerje a szervezet folyadéktereit és a keringési szervrendszer szerveit, azok biológiai funkcióit értse a felépítés és működés alapján;
- ismerje a vérképet, a vér összetételét, a főbb alakos elemeket és a vérplazma funkcióit, ismerje a véralvadási folyamat kiváltó okait és jelentőségét;
- ismerje a kiválasztó szervrendszer főbb feladatait, szerveit tudja azonosítani, értse a működési elvét;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat.

TÉMAKÖR: Az emberi szervezet III. – Érzékelés, szabályozás

Óraszám: 3+4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ábrák, makettek alapján felismeri az ember ideg- és hormonrendszerének fontosabb szerveit, a megismert külső és belső testkép alapján felidézi azok elhelyezkedését;
- szövegek, ábrák, folyamatvázlatok, videók és szimulációk alapján azonosítja az ideg- és hormonrendszer alapvető biológiai funkcióit, értelmezi a szabályozás elvét;
- felismeri, hogy az immunrendszer is információkat dolgoz fel, azonosítja a rendszer főbb szerveit, sejtjes elemeit és kémiai összetevőit;
- ismeri és megfelelő szempontok szerint értékeli az emberi szervezet állapotát, folyamatait jellemző fontosabb adatokat, azokat összefüggésbe hozza a testi és lelki állapotával, egészségével.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Az idegrendszer feladatának, működési módjának megértése, a központi és környéki idegrendszer, a gerincvelő és az agyvelő felépítésének vázlatos ismerete, az akaratlagos és a vegetatív szabályozási módok megkülönböztetése
- Az érzékelési képességek (látás, hallás, kémiai és mechanikai érzékelés) és az ezeknek megfelelő érzékszervek felépítésének és működésének megértése
- A hormonrendszer feladatának, működési módjának megértése, a főbb hormontermelő szervek azonosítása, a termelt hormonok hatásainak bemutatása, az idegi és a hormonális szabályozás kapcsolatának megértése
- Az immunrendszer és a keringési szervrendszer

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az agy és a gerincvelő szöveti felépítését, elhelyezkedését, felépítését bemutató ábrák, fotók, makettek, animációk, mobiltelefonos applikációk elemzése, a főbb részek azonosítása
- Gerincvelői reflexet bemutató animációk keresése, a részek azonosítása, a működés megbeszélése
- A szem és a fül felépítését és működését (látás, hallás, helyzet- és mozgásérzékelés) bemutató animációk keresése, megbeszélése
- A látáshibák típusait bemutató ábrák, animációk összehasonlítása, a javítási lehetőségek (pl. szemüvegek) megbeszélése
- Halláskárosodást okozó hatásokat, veszélyeket bemutató információk keresése, érvelés a halláskárosodás megelőzése mellett

közötti kapcsolat felismerése, a védekezésben szerepet játszó fontosabb sejttípusok és kémiai anyagok azonosítása, a veleszületett és szerzett immunitás megkülönböztetése

- A védőoltások működési módjának megértése, az egyéni és a közösségi egészség megőrzésében játszott szerepük értékelése

- A szem működésével kapcsolatos egyszerű vizsgálatok: pupilla – szemlencse működése, térlátás – szintévesztés vizsgálata
- A hallással kapcsolatos egyszerű vizsgálatok: hallásküszöb, frekvenciatartomány, térbeliség
- Kémiai ingerek érzékelésével kapcsolatos egyszerű vizsgálatok: a négy alapíz érzékelése, szaglászvizsgálat
- Bőrérzékeléssel kapcsolatos egyszerű vizsgálatok: testrészek tapintópont sűrűség vizsgálata, hideg- és melegpontok vizsgálata
- Összefoglaló táblázat szerkesztése a belső elválasztású mirigyekről, fontosabb hormonjaikról és azok hatásairól, a működési zavarok tüneteiről
- Az immunrendszer működését bemutató rajzfilm megnézése, válaszolás feladatlapos kérdésekre
- Információk keresése a Magyarországon kötelező védőoltásokról, az egyéni és a közösségi védettség fogalmának, kapcsolatának megbeszélése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

központi és környéki idegrendszer, gerincvelő, érző- és mozgatópálya, reflex, belső elválasztású mirigy, hormon és receptor, agyalapi mirigy, pajzsmirigy, mellékvese, nemi mirigyek és hormonjaik, immunrendszer, veleszületett és szerzett immunitás, védőoltás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés – a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; szövegben elszórt, explicite megfogalmazott információk azonosítása, összekapcsolása, rendezése; a szöveg elemei közötti ok-okozati, általános-egyes vagy kategória-elem viszony magyarázata.

Fizika: a fény egyenes vonalú terjedése, sebessége; lencsék, a látás fizikai alapjai, látáshibák javítása; rezgések, hanghullámok.

Vizuális kultúra: reklámok képi eszközeinek elemzése; a médiahasználattal kapcsolatos függőségek.

Ének-zene: hallás utáni daltanulás, a zenei memória fejlesztése; a belső hallás fejlesztése; Beethoven élete.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismerje az ember ideg- és hormonrendszerének fontosabb szerveit, tudja azok elhelyezkedését;
- ismerje az ideg- és hormonrendszer alapvető biológiai funkcióit, tudja értelmezni a szabályozás elvét;
- ismerje az idegrendszer feladatait, értse a működését;
- ismerje a központi és környéki idegrendszer, a gerincvelő és az agyvelő felépítését, tudja megkülönböztetni az akaratlagos és a vegetatív szabályozási módokat;
- ismerje és értse az érzékelési képességek (látás, hallás, kémiai és mechanikai érzékelés) és az ezeknek megfelelő érzékszervek felépítését és működését;
- ismerje a hormonrendszer feladatát, értse a működési módját;
- ismerje a főbb hormontermelő szerveket, a termelt hormonok hatásait, értse és tudja az idegi és a hormonális szabályozás kapcsolatának összefüggését;
- ismerje az immunrendszer és a keringési szervrendszer közötti kapcsolatokat, a védekezésben szerepet játszó fontosabb sejttípusokat és kémiai anyagokat;
- tudja megkülönböztetni a veleszületett és szerzett immunitást;
- értse a védőoltások működési módját;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat.

TÉMAKÖR: Szaporodás, öröklődés, életmód

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- azonosítja az emberi egyedfejlődés főbb szakaszait, bemutatja az emberi nemek testi különbözőségének kialakulását, tisztában van a felelős szexuális magatartás ismérveivel, értékeli a szexualitás egyéni életviteli és párkapcsolati jelentőségét;
- értékeli a személyi és környezeti higiénia egészségmegőrzéssel kapcsolatos jelentőségét, ennek alapelveit személyes környezetében is igyekszik alkalmazni, egyéni képességeihez mértén tisztán, rendben tartja környezetét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A női és a férfi nemi szervrendszer külső és belső felépítésének elemzése képek, ábrák alapján, a női és férfi másodlagos nemi jellegek kialakulásának bemutatása
- A másodlagos nemi jellegek kialakulását bemutató ábrák, animációk tanulmányozása, a fejlődési folyamat időbeli jellegzetességeinek és egyéni eltéréseinek megbeszélése
- Az ivarsejtek képződési helyének azonosítása, a tulajdonságok átörökítésében és a változékonyság biztosításában játszott szerepük magyarázása
- A megtermékenyítés feltételeinek ismerete, a fogamzásgátló módszerek működésének megértése
- A fogamzástól a születésig tartó magzati fejlődés főbb jellemzőinek és feltételeinek ismerete, a szülés fő szakaszainak és körülményeinek megbeszélése
- A gének szerepének felismerése, az utódnemzedékek kialakulására vezető genetikai folyamatok egyszerű öröklésmenetek példáján történő elemzése
- A testi és a nemi kromoszómák megkülönböztetése, a nem meghatározásában játszott szerepük ismerete, a nemhez kapcsolt öröklődés néhány példájának áttekintése
- Annak felismerése, hogy az ember öröklött hajlamainak kifejeződését a környezet is befolyásolja, ezért a tudatosabb életmóddal magunk is tehetünk egészségünkért
- A felelős szexuális magatartás jellemzőinek ismerete, a szexualitás egyéni életviteli és párkapcsolati jelentőségének értékelése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az emberi nemek anatómiai különbségeit (elsődleges és másodlagos nemi jellegek) bemutató képek, animációk, mobiltelefonos applikációk tanulmányozása, a különbségek megfogalmazása
- A nemi érés folyamatáról, egyéni eltéréseiről szóló információk keresése, vélemények megvitatása
- A megtermékenyítést és a magzati fejlődést bemutató fotósorozatok, animációk és videók tanulmányozása, ezek alapján folyamatvázlat készítése, rajzolása
- Ábrák elemzése a szülés folyamatáról
- Családi öröklésmeneteket bemutató ábrák, képek, családfák elemzése, a hasonlóságok és különbségek megfogalmazása egy-egy példán
- Genetikai betegségeket bemutató esettanulmányok megbeszélése, az esetek közötti hasonlóságok és különbségek megfogalmazása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

női és férfi ivarszervek, nemi jellegek, hímivarsejt és petesejt, gén, kromoszóma, minőségi és mennyiségi tulajdonság, öröklésmenet, megtermékenyítés, embrió, magzati fejlődés, szülés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szerelmi költészet.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: a női és férfi szerepek változása a történelem során.
Vizuális kultúra: a szerelem és az anyaság ábrázolása; a nemiség témája a különböző médiumokban.
Erkölcstan: konfliktushelyzetek és megoldási lehetőségeik; felelősségvállalás; kapcsolatok.
 Az állatok szaporodása ciklikus, a természet szabályozza.
 Az embernél ez tudatos cselekvés.
 Feltétele: a testi, lelki, szociális érettség
 Mit tanultál hittanórán az élet lehetőségéről és tiszteletéről? („Ne ölj!”)
 Az emberi nemi életének érzelmi alapja: a szerelem (elkötelezettség, felelősségvállalás, távlatosság)
 Kerete: a házasság

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismerje az emberi egyedfejlődés főbb szakaszait, tudja bemutatni az emberi nemek testi különbözőségének kialakulását, legyen tisztában a felelős szexuális magatartás ismérveivel, értékelje a szexualitás egyéni életviteli és párkapcsolati jelentőségét;
- ismerje a női és a férfi nemiszervrendszer külső és belső felépítését, a női és férfi másodlagos nemi jellegek kialakulását;
- ismerje az ivarsejtek képződési helyét;
- ismerje a megtermékenyítés feltételeit, a fogamzásgátló módszereket;
- ismerje a fogamzástól a születésig tartó magzati fejlődés főbb jellemzőit, a szülés fő szakaszait és körülményeinek fontosságát;
- ismerje a gének szerepét;
- tudja megkülönböztetni a testi és a nemi kromoszómákat, ismerje a nem meghatározásában játszott szerepüket;
- ismerje a felelős szexuális magatartás jellemzőit, a szexualitás egyéni életviteli és párkapcsolati jelentőségét;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat.

TÉMAKÖR: Egészségmegőrzés, elsősegély

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a szív- és érrendszeri betegségek kockázati tényezőit, igyekszik tudatosan alakítani étkezési szokásait, törekszik az életmódjának megfelelő energia- és tápanyagbevitelre, a normál testsúly megőrzésére;
- ismeri a kórokozó, a fertőzés és a járvány fogalmait, megkülönbözteti a vírusos és bakteriális fertőző betegségeket, felismeri az antibiotikumok helyes használatának fontosságát;
- tudja, hogy a daganatos betegségek kialakulását az életmód és a környezet is befolyásolja, és hogy gyógyításuk esélyét a korai felismerés nagymértékben növeli;
- érti az orvosi diagnosztikai eljárások célját, ismeri azok alapelvét és néhány főbb módszerét, értékeli a megfelelő diagnózis felállításának jelentőségét;
- felméri a baleseti sérülések kockázatait, igyekszik ezeket elkerülni, a bekövetkezett balesetek esetében felismeri a sérülés, vérzés vagy mérgezés jeleit, ezekről megfelelő beszámolót tud adni;
- a bekövetkezett balesetet, rosszulletet felismeri, segítséget (szükség esetén mentőt) tud hívni, valamint a tőle elvárható módon (életkori sajátosságainak megfelelően) elsősegélyt tud nyújtani: a sérült vagy beteg személy ellátását a rendelkezésre álló eszközökkel vagy eszköz nélkül megkezdeni (sebellátás, vérzéscsillapítás, eszméletlen beteg ellátása, szabad légút biztosítása);
- tudja alkalmazni az alapszintű újraélesztést mellkaskompressziók és lélegeztetés (CPR) kivitelezésével, felismeri ennek szükségességét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A szív- és érrendszeri betegségek kockázati tényezőinek azonosítása, megelőzési

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Népegészségügyi adatsorok, grafikonok értelmezése (pl. szív- és érrendszeri betegségek, rákstatisztikák, fertőző

lehetőségeinek megvitatása

- Az életkor, az életmód és a táplálkozás közötti összefüggések felismerése, az egészséges és kiegyensúlyozott táplálkozás alapvető elveinek ismerete
- A rendszeres testmozgás és az egészség megőrzése közötti összefüggés, a mozgásszegény életmód okozta egészségügyi kockázatok felismerése
- A kórokozó, a fertőzés, a járvány és higiénia fogalmi közötti összefüggések feltárása esettanulmányok alapján, a megelőzés érdekében megtehető lépések biológiai alapjainak értelmezése
- A higiénia és a fertőző betegségek megelőzése közötti összefüggés felismerése, a rendszeres és helyes tisztálkodással, valamint a lakó- és munkakörnyezet tisztántartásával kapcsolatos elvek és módszerek elsajátítása
- Az antibiotikumok betegségek elleni hatásosságának elmagyarázása, annak megértése, hogy a helytelen antibiotikum-használat felgyorsítja az ellenálló baktériumok kialakulását
- A daganatos betegségek környezeti és életmódbeli kockázati tényezőinek áttekintése, a megelőzés lehetőségeinek megvitatása, a személyre szabott terápia jelentőségének felismerése
- Az orvosi szűrővizsgálatok és diagnosztikai eljárások céljainak azonosítása egy-egy példán keresztül, annak értékelése, hogy a diagnózis az orvos egészségügyi-jogi érvényű felelős nyilatkozata a személy egészségi állapotáról
- Az elsősegélynyújtás lépéseinek elvi ismerete, szimulációkkal történő gyakorlása, szükség esetén alkalmazása, a sérült vagy beteg személy ellátásának (sebellátás, vérzéscsillapítás, eszméletlen beteg ellátása, szabad légút biztosítása) megkezdése a rendelkezésre álló eszközökkel vagy eszköz nélkül
- Az alapszintű újraélesztést szükségessé tevő helyzet felismerése, mellkaskompressziókkal történő alkalmazása

betegségek), a bemutatott helyzettel összefüggő értékelések megfogalmazása

- Egészségnap szervezése, egészségmegőrzési tanácsadó szakértők meghívása, videóinterjúk készítése
- Különböző élelmiszerek összetételét felsoroló információs anyagok összegyűjtése, összehasonlítása
- Életkornak megfelelő étrendek összeállítása, iskolai kóstoló és/vagy vásár rendezése egyszerűen elkészíthető, egészséges ételekből (büféáruk, sütemények)
- Járványok, egyes fertőző betegségek történetéről szóló kiselőadások, házi dolgozatok készítése
- Napjaink egyes nagyobb járványairól szóló esettanulmányok, filmek elemzése, a tanulságok megbeszélése
- Alapvető elsősegélynyújtási ismeretek alkalmazásának gyakorlati bemutatása (pl. vérzések, gyakori rosszulletek, égési sérülések, sportbalesetek esetén)
- Az egészséges életmód betegségmegelőzésben játszott szerepének bemutatása konkrét betegségcsoportok példái alapján

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

fertőzés, járvány, stressz, rákkeltő anyag/hatás, személyi higiénia, ételminőség-összetétel és -minőség, lelki egészség, függőség, szűrővizsgálat, diagnosztikai eljárások, elsősegélynyújtás, alapszintű újraélesztés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés – a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; szövegben elszórt, explicite megfogalmazott információk azonosítása, összekapcsolása, rendezése; a szöveg elemei közötti ok-okozati, általános-egyes vagy kategória-elem viszony magyarázata.

Család, baráti kapcsolatok ábrázolása az irodalomban.

Digitális kultúra: információkeresés, adatgyűjtés és -értelmezés.

Vizuális kultúra: az emberi test ábrázolása, a szép test fogalma a különböző korokban.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismerje a szív- és érrendszeri betegségek kockázati tényezőit, a megelőzési lehetőségeket;
- ismerje az életkor, az életmód és a táplálkozás közötti összefüggéseket;
- ismerje az egészséges és kiegyensúlyozott táplálkozás alapvető elveit;
- ismerje a rendszeres testmozgás és az egészség megőrzése közötti összefüggéseket, a mozgásszegény életmód okozta egészségügyi kockázatokat;
- ismerje a kórokozó, a fertőzés, a járvány és higiénia fogalmak közötti összefüggéseket, tudja értelmezni a megelőzés érdekében megtehető lépések biológiai alapjait;
- ismerje a higiénia és a fertőző betegségek megelőzése közötti összefüggéseket, a rendszeres és helyes tisztálkodással, valamint a lakó- és munkakörnyezet tisztántartásával kapcsolatos elveket és módszereket;
- ismerje a daganatos betegségek környezeti és életmódbeli kockázati tényezőit, a megelőzés lehetőségeit, a személyre szabott terápia jelentőségét;
- ismerje és tudja az orvosi szűrővizsgálatok és diagnosztikai eljárások fontosságát;
- ismerje az elsősegélynyújtás lépéseinek elveit, szükség esetén tudja alkalmazni, a sérült vagy beteg személy ellátásának (sebellátás, vérzéscsillapítás, eszméletlen beteg ellátása, szabad légút biztosítása) megkezdését a rendelkezésre álló eszközökkel vagy eszköz nélkül;
- ismerje fel az alapszintű újraélesztés szükségességét, tudja alkalmazni a mellkaskompressziót;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat.

DIGITÁLIS KULTÚRA

	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
2020-2021	1	1	1	1
2021-2022	1	1	1	1
2022-2023	1	1	1	1
2023-2024	1	1	1	1
Éves óraszám	36 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)

5. ÉVFOLYAM

A DIGITÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 5. ÉVFOLYAMON:

A digitális átalakulás komoly kihívást jelent oktatási rendszerünk számára. Ahhoz ugyanis, hogy tanulóink sikeresen érvényesüljenek a társadalmi életben és megfeleljenek a gazdaság munkaerőpiaci elvárásainak, el kell sajátítaniuk a felmerülő problémák digitális eszközökkel történő megoldását is. Mivel az informatikai eszközök fejlődése folyamatosan olyan új lehetőségeket tár fel, amelyekkel korábban nem találkoztunk, a tanulók digitális kompetenciájának fejlesztése nem csupán az informatikai tudás átadását jelenti, hanem a tanulók digitális kultúrájuk sokoldalú fejlesztését igényli. Ez természetesen valamennyi tanulási területen megjelenik, azonban a szükséges szakmai és módszertani háttérrel a digitális kultúra tantárgy biztosítja.

A tanulás kompetenciái: A digitális kultúra tanulása során a tanuló képessé válik a digitális környezetben, felhőalapú információmegosztó rendszerekben megszerezhető tudáselemek keresésére, szűrésére, rendszerezésére, továbbá tudásépítő folyamataikban való alkotó felhasználására.

A kommunikációs kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy fejleszti az eszközhasználatot, így különösen a kommunikációs eszközök használatát.

A digitális kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy elsősorban a digitális kompetenciákat fejleszti. Ezeket a tanuló képes lesz egyéb tudásterületeken, a mindennapi életben is alkalmazni. A tantárgy segíti a kreatív alkotótevékenységhez szükséges képességek kialakítását és fejlesztését is.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A digitális kultúra keretében végzett tevékenység fejleszti a tanulónak a problémák megoldása során szükséges analízáló, szintetizáló és algoritmizáló gondolkodását.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység fejleszti a tanuló online térben történő közös feladatmegoldáshoz, kapcsolatteremtéshez, alkotótevékenységhez szükséges képességeit, továbbá fejleszti a felelősségtudatot a különböző felületeken való információmegosztás során. Az online térben elősegíti a szerepelvárásoknak megfelelő kommunikációs stílus kialakítását.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység kialakítja azokat a biztos és koherens kompetenciákat, melyek birtokában lehetőség nyílik az önkifejezési tevékenységek szélesebb körben történő bemutatására.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység fejleszti a tanuló azon képességét, hogy alkalmazkodni tudjon a változó környezethez, képes legyen tudását folyamatosan felülvizsgálni és frissíteni, ahogyan azt a munkaerőpiac megkívánja. Fejleszti továbbá a munka világában alapkövetelményként megjelenő élethosszon át tartó tanulás és flexibilitás képességét.

A tanulóktól már más tantárgyaknál is elvárás a digitális írástudás alapszintű ismerete, így a digitális kultúra tantárgy keretében a megfelelő szakmai-módszertani alapozásra, a tipográfiai ismeretekre, a diakockák megfelelő elrendezésére, a képek és ábrák célszerű beillesztésére kerül a hangsúly. Az ismeretek alkalmazása, mélyítése gyakran más tantárgyak keretében történik, ezért nélkülözhetetlen a tantárgyi koncentráció, a projektmunkák megvalósítása, a feladatok teammunkában történő megoldása.

A problémamegoldás során a felső tagozatra áttérve az alsó tagozaton már megismert blokkprogramozást folytatjuk tovább, az életkornak megfelelő, az iskolában rendelkezésre álló eszközökkel. A vezérlőszerkezetek megismerése után azok tudatos választását, kezelésének jártasságát kell kialakítani. A hangsúlyt azonban nem a mélyebb összefüggésekre (pl. programozási tételekre) kell helyezni, hanem a problémák játékos, de átgondolt, kreatív megközelítésére, algoritmikus megoldására, többféle lehetőség végig gondolására.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Algoritmizálás és blokkprogramozás	7
Online kommunikáció	2
Robotika	5
Szövegszerkesztés	6
Bemutatókészítés	4
Multimédiás elemek készítése	4
Az információs társadalom, e-Világ	3
A digitális eszközök használata	5
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Algoritmizálás és blokkprogramozás

Óraszám: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és tanári segítséggel használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- ismeri és használja a programozási környezet alapvető eszközeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Hétköznapi tevékenységek és információáramlási folyamatok algoritmusának elemzése, tervezése
- A problémamegoldáshoz tartozó algoritmusok megismerése; algoritmus leírásának módja
- Nem számítógéppel megoldandó feladatok algoritmizálása
- Az algoritmus végrehajtásához szükséges adatok és az eredmények kapcsolata
- Szekvencia, elágazások és ciklusok; egyszerű algoritmusok tervezése az alulról felfelé

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Életkornak és érdeklődési körnek megfelelő hétköznapi tevékenységek és információáramlási folyamatok algoritmusának elemzése, tervezése
- Az algoritmizálás nem számítógépes megvalósítása, az algoritmus eljátszása, személyes élmények szerzése
- Vezérlőszerkezetek tudatos választását igénylő blokkprogramozási feladatok megoldása
- Változók használatát igénylő folyamatok programozása, és a kimeneti eredmények elemzése szélsőséges bemeneti értékek esetén
- Projektmunkában egyszerű részekre bontott

<p>építkezés és a lépésenkénti finomítás elvei alapján</p> <ul style="list-style-type: none"> – A programozás építőkövei – Számok és szöveges adatok – A vezérlési szerkezetek megfelelői egy programozási környezetben – Elágazások, feltételek kezelése; többirányú elágazás; ciklusok fajtái – Animáció, grafika programozása – A program megtervezése, kódolása – Tesztelés, elemzés 	<p>feladat elkészítése a részfeladatok megoldásával és összeállításával</p> <ul style="list-style-type: none"> – Jól részekre bontható projektfeladat megoldása páros vagy csoportmunkában – Mozgások vezérlése valós és szimulált környezetben, az eredmények tesztelése, elemzése – Objektum tulajdonságának és viselkedésének beállítását igénylő feladat megoldása blokkprogramozási környezetben
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

algoritmus, folyamat, adat, adattípus, szöveges adatok, számok, bemenet, kimenet, problémamegoldó tevékenység, változó, algoritmus leírása, szekvencia, elágazás, ciklus, ciklusok fajtái, feltétel, algoritmustervezés, lépésenkénti finomítás elve, fejlesztői felület, blokkprogramozás, kódolás, tesztelés, elemzés, hibajavítás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és tanári segítséggel használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- ismeri és használja a programozási környezet alapvető eszközeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- érti, hogyan történik az egyszerű algoritmusok végrehajtása a digitális eszközökön;
- egyszerű algoritmusokat elemez és készít;
- ismeri a kódolás eszközeit;
- adatokat kezel a programozás eszközeivel.

TÉMAKÖR: Online kommunikáció

Óraszám: 2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Online kommunikációs csatornák önálló használata, online kapcsolattartás
- Etikus és hatékony online kommunikáció a csoportmunka érdekében
- Online identitás védelmében teendő lépések, használható eszközök
- Adattárolás és -megosztás felhőszolgáltatások használatával

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Elektronikus levél írása, üzenetküldő és csevegőprogram használata az elektronikus kommunikáció szabályainak betartásával
- Etikus és hatékony online kommunikáció az iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó csoportmunka érdekében
- Az adatok védelmét biztosító lehetőségek használata az online kommunikációs alkalmazásokban
- Személyes adatok, az iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó projektben adatok tárolása és megosztása a családi és az iskolai

környezet elektronikus szolgáltatásai,
felhőszolgáltatások segítségével

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

online identitás, e-mail, chat, felhőszolgáltatások, adattárolás, megosztás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- ismeri, használja az elektronikus kommunikáció lehetőségeit, a családi és az iskolai környezetének elektronikus szolgáltatásait;
- ismeri és betartja az elektronikus kommunikációs szabályokat.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat

TÉMAKÖR: Robotika

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- adatokat gyűjt szenzorok segítségével;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az algoritmikus gondolkodás fejlesztése
- Algoritmus készítése lépésekre bontással
- Algoritmusok megvalósítása, modellezése egyszerű eszközök segítségével
- A gyakorlati életből vett egyszerű problémák megoldása algoritmusok segítségével
- Robotvezérlési alapfogalmak
- Szenzorok, robotok vezérlésének kódolása blokkprogramozással
- Az együttműködési készség fejlesztése csoportos feladatmegoldások és projektmunkák során

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Alapszolgáltatásokat nyújtó program előállítás blokkprogramozás segítségével
- Blokkprogramozás használatával az események és azok kezelésének megismerése egyszerű játékok készítése kapcsán
- Robotok vezérlése blokkprogramozással
- Geometrikus ábrák útján mozgó robot programozása
- A környezeti akadályokra reagáló robot programozása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

robot, szenzor, algoritmus, blokkprogramozás, kódolás, vezérlés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- adatokat gyűjt szenzorok segítségével;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

TÉMAKÖR: Szövegszerkesztés

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;

- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Szövegszerkesztési alapelvek
- Szöveges dokumentumok létrehozása, formázása
- Feladatléírás, illetve minta alapján dokumentumok szerkesztése
- A dokumentum céljának megfelelően képek választása, beillesztése, átméretezése, elhelyezése
- Adott tanórai, iskolai, hétköznapi problémához dokumentum készítése
- Nyelvi funkciók kritikusan használata, helyesírás-ellenőrzés, elválasztás
- Az információforrások etikus felhasználásának kérdései

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Nyomtatott dokumentumokban alkalmazott betű- és bekezdésformátumok elemzése
- Egyszerű hétköznapi szöveges dokumentumok elkészítése, például: feliratok, tájékoztató táblák, napirend, menü
- Képeket, ábrákat, különböző karakter- és bekezdésformázással készült szövegeket, szimbólumokat tartalmazó dokumentumok készítése, például termékismertető, címkék
- Részletes feladatléírás alapján dokumentumok önálló szerkesztése
- Az iskolai élethez, hétköznapi problémához, adott tanórai vagy más tantárgyakhoz kapcsolódó szöveges dokumentum készítése projekt munka keretében, például fogalmazás készítése vagy egy földrajzi terület bemutatása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

szövegbevitel, megnyitás, mentés, kijelölés, másolás, törlés, áthelyezés, szövegegységek, karakter, karakter formázása, karakter típusa, karakter stílusa, karakter mérete, bekezdés, bekezdés formázása, behúzás, margó, lapméret, helyesírás-ellenőrző, elválasztás, kép beillesztése, képméret változtatása, információforrások etikus felhasználása, idézés szabályai

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

TÉMAKÖR: Bemutatókészítés

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Szöveget, képet tartalmazó prezentáció létrehozása, formázása, paramétereinek beállítása
- Feladatléírás, illetve minta alapján prezentáció szerkesztése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Minta alapján bemutató létrehozása, paramétereinek beállítása
- Feladatléírás alapján prezentáció szerkesztése
- Prezentáció készítése kiselőadáshoz (a digitális kultúrához, más tantárgyakhoz, az iskolai élethez, hétköznapi problémához kapcsolódó)

<ul style="list-style-type: none"> – Bemutatószerkesztési alapelvek – A bemutató objektumaira animációk beállítása – Iskolai, hétköznapi problémák közös megoldása, a csoportmunka támogatása – Az információforrások etikus felhasználásának kérdései 	<p>feladat)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Bemutató készítése projektmunkában végzett tevékenység összegzéséhez, bemutatásához, a megfelelő szerkezet kialakításával, az információforrások etikus használatával
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: prezentáció, animáció, dokumentumformátum, csoportmunka eszközei, lényegkiemelés, információforrások etikus felhasználása</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat; – ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket; – etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival. 	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza; – a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat 	

<p>TÉMAKÖR: Multimédiás elemek készítése Óraszám: 4 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít; – bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Feladatlírás, illetve minta alapján rasztergrafikus ábra létrehozása, összehasonlítása, szerkesztése és illesztése különböző típusú dokumentumokba – Digitalizáló eszközök megismerése. Kép, hang és video digitális rögzítése – Képszerkesztési műveletek: beillesztés, vágás, kitöltés, kijelölés, színválasztás, feliratozás, retusálás, képméret változtatása, transzformációk – Más tantárgyaknál felmerülő problémák megoldása grafikai programmal: ábrák készítése, képek, fotók szerkesztése 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kép, hang és video önálló rögzítése és tárolása digitális eszközökkel, digitális fényképezőgéppel, okostelefonnal más tantárgyak tananyagához kapcsolódó témában – A tárolt multimédiás elemek megosztása társakkal, feldolgozása páros és kiscsoportos munkaformában – A saját eszközzel készített képből, videóból képrészlet kivágása prezentációhoz való felhasználás céljából – Képkorrekció végrehajtása saját készítésű digitális képeken, ami a további alkalmazáshoz vagy feldolgozáshoz szükséges – Bittérképes rajzolóprogrammal ábrakészítés más tantárgyak tananyagához kapcsolódó témában – Bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban vektorgrafikus rajzeszközökkel ábrakészítés más tantárgyak tananyagához kapcsolódó témában
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: rajz, rasztergrafika létrehozása, rasztergrafika szerkesztése, rajzeszközök; kép, hang, video digitális rögzítése; digitalizáló eszköz, képszerkesztési műveletek, transzformációk, színválasztás, retusálás, képméret változtatása</p>	

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- digitális eszközökkel önállóan rögzít és tárol képet, hangot és videót;
- digitális képeken képkorrekciót hajt végre.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;
- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.

TÉMAKÖR: Az információs társadalom, e-Világ

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- önállóan keres információt, a találatokat hatékonyan szűri;
- az internetes adatbázis-kezelő rendszerek keresési űrlapját helyesen tölti ki;
- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az információ szerepe a modern társadalomban
- Információkeresési technikák, stratégiák
- Adatok biztonságos kezelése, technikai és etikai problémák
- Az informatikai eszközök használatának következményei a személyiségre és az egészségre vonatkozóan

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Elektronikus levél írása hivatalos, iskolai, családi és baráti címzettnek
- Nyilvános és baráti fórumba hozzászólás, posztolás, mások hozzászólásának értékelése
- A családi és iskolai kapcsolatokban az elektronikus kommunikációs szabályok értékelése
- Az elektronikus kommunikáció gyakorlatában felmerülő problémák megismerése, valamint az ezeket megelőző vagy ezekre reagáló biztonságot szavatoló beállítások megismerése, használata
- Megfigyelések végzése és értelmezése a közösségi portálokon, keresőmotorok használata közben rögzített szokásokról, érdeklődési körökről, személyes profilokról
- Érdeklődési körnek, tanulmányoknak megfelelően információk keresése valamelyik keresőmotorban, és a találatok hatékony szűrése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

e-Világ; e-ügyintézés; virtuális személyiség; információs társadalom; adatbiztonság; adatvédelem; digitális eszközöktől való függőség

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- ismeri a digitális környezet, az e-Világ etikai problémáit;
- ismeri az információs technológia fejlődésének gazdasági, környezeti, kulturális hatásait.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- önállóan keres információt, a találatokat hatékonyan szűri;
- az internetes adatbázis-kezelő rendszerek keresési űrlapját helyesen tölti ki;
- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

TÉMAKÖR: A digitális eszközök használata

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásai
- Az informatikai eszközök működési elveinek megismerése és használata
- Az informatikai eszközök be- és kiviteli perifériái, a háttértárak, továbbá a kommunikációs eszközök. A felhasználás szempontjából fontos működési elvek és paraméterek
- Az informatikai eszközök, mobileszközök operációs rendszerei
- Tudatos felhasználói magatartás erősítése, a felelős eszközhasználat kialakítása, tudatosítása; etikus információkezelés
- Felhőszolgáltatások igénybevétele, felhasználási területei, virtuális személyiség és a hozzá tartozó jogosultságok szerepe, kezelése
- Állományok tárolása, kezelése és megosztása a felhőben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A digitális eszközök feladatot segítő felhasználása projektfeladatokban
- Bemutatóhoz, projektfeladathoz tartozó állományok rendezett tárolása a lokális gépen, azok megosztása a társakkal a felhőszolgáltatáson keresztül
- Projektfeladathoz kapcsolódóan használandó perifériák lehetőségeinek megismerése, használata

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

adat, információ, hír, digitalizálás, minőség, ergonómia, be- és kiviteli periféria, háttértár, kommunikációs eszközök, fájl, fájlműveletek, mappa, mappaműveletek, mobileszközök operációs rendszere, helyi hálózat, jogosultságok, etikus információkezelés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- célszerűen választ a feladat megoldásához használható informatikai eszközök közül;
- önállóan használja az operációs rendszer felhasználói felületét;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- használja a digitális hálózatok alapszolgáltatásait.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol.

6. ÉVFOLYAM

A DIGITÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:

A digitális átalakulás komoly kihívást jelent oktatási rendszerünk számára. Ahhoz ugyanis, hogy tanulóink sikeresen érvényesüljenek a társadalmi életben és megfeleljenek a gazdaság munkaerőpiaci elvárásainak, el kell sajátítaniuk a felmerülő problémák digitális eszközökkel történő megoldását is. Mivel az informatikai eszközök fejlődése folyamatosan olyan új lehetőségeket tár fel, amelyekkel korábban nem találkoztunk, a tanulók digitális kompetenciájának fejlesztése nem csupán az informatikai tudás átadását jelenti, hanem a tanulók digitális kultúrájuk sokoldalú fejlesztését igényli. Ez természetesen valamennyi tanulási területen megjelenik, azonban a szükséges szakmai és módszertani háttérrel a digitális kultúra tantárgy biztosítja.

A tanulás kompetenciái: A digitális kultúra tanulása során a tanuló képessé válik a digitális környezetben, felhőalapú információmegosztó rendszerekben megszerezhető tudáselemek keresésére, szűrésére, rendszerezésére, továbbá tudásépítő folyamatainkban való alkotó felhasználására.

A kommunikációs kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy fejleszti az eszközhasználatot, így különösen a kommunikációs eszközök használatát.

A digitális kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy elsősorban a digitális kompetenciákat fejleszti. Ezeket a tanuló képes lesz egyéb tudásterületeken, a mindennapi életben is alkalmazni. A tantárgy segíti a kreatív alkotótevékenységhez szükséges képességek kialakítását és fejlesztését is.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A digitális kultúra keretében végzett tevékenység fejleszti a tanulónak a problémák megoldása során szükséges analízis, szintetizáló és algoritmizáló gondolkodását.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység fejleszti a tanuló online térben történő közös feladatmegoldáshoz, kapcsolatteremtéshez, alkotótevékenységhez szükséges képességeit, továbbá fejleszti a felelősségtudatot a különböző felületeken való információmegosztás során. Az online térben elősegíti a szerepelvárásoknak megfelelő kommunikációs stílus kialakítását.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység kialakítja azokat a biztos és koherens kompetenciákat, melyek birtokában lehetőség nyílik az önkifejezési tevékenységek szélesebb körben történő bemutatására.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység fejleszti a tanuló azon képességét, hogy alkalmazkodni tudjon a változó környezethez, képes legyen tudását folyamatosan felülvizsgálni és frissíteni, ahogyan azt a munkaerőpiac megkívánja. Fejleszti továbbá a munka világában alapkövetelményként megjelenő élethosszon át tartó tanulás és flexibilitás képességét.

- Algoritmizálás és blokkprogramozás
- Online kommunikáció
- Robotika
- Szövegszerkesztés
- Bemutatókészítés
- Multimédiás elemek készítése
- Az információs társadalom, e-Világ
- A digitális eszközök használata

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának órászáma
Algoritmizálás és blokkprogramozás	6
Online kommunikáció	3

Robotika	6
Szövegszerkesztés	6
Bemutatókészítés	4
Multimédiás elemek készítése	4
Az információs társadalom, e-Világ	3
A digitális eszközök használata	4
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Algoritmizálás és blokkprogramozás

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és tanári segítséggel használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- ismeri és használja a programozási környezet alapvető eszközeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Hétköznapi tevékenységek és információáramlási folyamatok algoritmusának elemzése, tervezése
- A problémamegoldáshoz tartozó algoritmusok megismerése; algoritmus leírásának módja
- Nem számítógéppel megoldandó feladatok algoritmizálása
- Az algoritmus végrehajtásához szükséges adatok és az eredmények kapcsolata
- Szekvencia, elágazások és ciklusok; egyszerű algoritmusok tervezése az alulról felfelé építkezés és a lépésenkénti finomítás elve alapján
- A programozás építőkövei
- Számok és szöveges adatok
- A vezérlési szerkezetek megfelelői egy programozási környezetben
- Elágazások, feltételek kezelése; többirányú elágazás; ciklusok fajtái
- Animáció, grafika programozása
- A program megtervezése, kódolása
- Tesztelés, elemzés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Életkorak és érdeklődési körök megfelelő hétköznapi tevékenységek és információáramlási folyamatok algoritmusának elemzése, tervezése
- Az algoritmizálás nem számítógépes megvalósítása, az algoritmus eljátszása, személyes élmények szerzése
- Vezérlőszerkezetek tudatos választását igénylő blokkprogramozási feladatok megoldása
- Változók használatát igénylő folyamatok programozása, és a kimeneti eredmények elemzése szélsőséges bemeneti értékek esetén
- Projektmunkában egyszerű részekre bontott feladat elkészítése a részfeladatok megoldásával és összeállításával
- Jól részekre bontható projektfeladat megoldása páros vagy csoportmunkában
- Mozgások vezérlése valós és szimulált környezetben, az eredmények tesztelése, elemzése
- Objektum tulajdonságának és viselkedésének beállítását igénylő feladat megoldása blokkprogramozási környezetben

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

algoritmus, folyamat, adat, adattípus, szöveges adatok, számok, bemenet, kimenet, problémamegoldó tevékenység, változó, algoritmus leírása, szekvencia, elágazás, ciklus, ciklusok fajtái, feltétel, algoritmustervezés, lépésenkénti finomítás elve, fejlesztői felület, blokkprogramozás, kódolás, tesztelés, elemzés, hibajavítás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és tanári segítséggel használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- ismeri és használja a programozási környezet alapvető eszközeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- érti, hogyan történik az egyszerű algoritmusok végrehajtása a digitális eszközökön;
- egyszerű algoritmusokat elemez és készít;
- ismeri a kódolás eszközeit;
- adatokat kezel a programozás eszközeivel.

TÉMAKÖR: Online kommunikáció

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Online kommunikációs csatornák önálló használata, online kapcsolattartás
- Etikus és hatékony online kommunikáció a csoportmunka érdekében
- Online identitás védelmében teendő lépések, használható eszközök
- Adattárolás és -megosztás felhőszolgáltatások használatával

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Elektronikus levél írása, üzenetküldő és csevegőprogram használata az elektronikus kommunikáció szabályainak betartásával
- Etikus és hatékony online kommunikáció az iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó csoportmunka érdekében
- Az adatok védelmét biztosító lehetőségek használata az online kommunikációs alkalmazásokban
- Személyes adatok, az iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó projektben adatok tárolása és megosztása a családi és az iskolai környezet elektronikus szolgáltatásai, felhőszolgáltatások segítségével

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

online identitás, e-mail, chat, felhőszolgáltatások, adattárolás, megosztás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- ismeri, használja az elektronikus kommunikáció lehetőségeit, a családi és az iskolai környezetnek elektronikus szolgáltatásait;
- ismeri és betartja az elektronikus kommunikációs szabályokat.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat

TÉMAKÖR: Robotika

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- adatokat gyűjt szenzorok segítségével;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Az algoritmikus gondolkodás fejlesztése
- Algoritmus készítése lépésekre bontással
- Algoritmusok megvalósítása, modellezése egyszerű eszközök segítségével
- A gyakorlati életből vett egyszerű problémák megoldása algoritmusok segítségével
- Robotvezérlési alapfogalmak
- Szenzorok, robotok vezérlésének kódolása blokkprogramozással
- Az együttműködési készség fejlesztése csoportos feladatmegoldások és projektmunkák során

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Alapszolgáltatásokat nyújtó program előállítása blokkprogramozás segítségével
- Blokkprogramozás használatával az események és azok kezelésének megismerése egyszerű játékok készítése kapcsán
- Robotok vezérlése blokkprogramozással
- Geometrikus ábrák útján mozgó robot programozása
- A környezeti akadályokra reagáló robot programozása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

robot, szenzor, algoritmus, blokkprogramozás, kódolás, vezérlés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- adatokat gyűjt szenzorok segítségével;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

TÉMAKÖR: Szövegszerkesztés

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Szövegszerkesztési alapelvek
- Szöveges dokumentumok létrehozása, formázása
- Feladatlírás, illetve minta alapján dokumentumok szerkesztése
- A dokumentum céljának megfelelően képek választása, beillesztése, átméretezése, elhelyezése
- Adott tanórai, iskolai, hétköznapi problémához dokumentum készítése
- Nyelvi funkciók kritikusan használata, helyesírás-

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Nyomtatott dokumentumokban alkalmazott betű- és bekezdésformátumok elemzése
- Egyszerű hétköznapi szöveges dokumentumok elkészítése, például: feliratok, tájékoztató táblák, napirend, menü
- Képeket, ábrákat, különböző karakter- és bekezdésformázással készült szövegeket, szimbólumokat tartalmazó dokumentumok készítése, például termékismertető, címkék
- Részletes feladatlírás alapján dokumentumok önálló szerkesztése
- Az iskolai élethez, hétköznapi problémához,

<p>ellenőrzés, elválasztás</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az információforrások etikus felhasználásának kérdései 	<p>adott tanórai vagy más tantárgyakhoz kapcsolódó szöveges dokumentum készítése projektmunka keretében, például fogalmazás készítése vagy egy földrajzi terület bemutatása</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: szövegbevitel, megnyitás, mentés, kijelölés, másolás, törlés, áthelyezés, szövegegységek, karakter, karakter formázása, karakter típusa, karakter stílusa, karakter mérete, bekezdés, bekezdés formázása, behúzás, margó, lapméret, helyesírás-ellenőrző, elválasztás, kép beillesztése, képméret változtatása, információforrások etikus felhasználása, idézés szabályai</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: – egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket; – a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat; – ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás); – etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival. 	

<p>TÉMAKÖR: Bemutatókészítés Óraszám: 4 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza; – a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Szöveget, képet tartalmazó prezentáció létrehozása, formázása, paramétereinek beállítása – Feladtleírás, illetve minta alapján prezentáció szerkesztése – Bemutatoszerkesztési alapelvek – A bemutató objektumaira animációk beállítása – Iskolai, hétköznapi problémák közös megoldása, a csoportmunka támogatása – Az információforrások etikus felhasználásának kérdései 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Minta alapján bemutató létrehozása, paramétereinek beállítása – Feladtleírás alapján prezentáció szerkesztése – Prezentáció készítése kiselőadáshoz (a digitális kultúrához, más tantárgyakhoz, az iskolai élethez, hétköznapi problémához kapcsolódó feladat) – Bemutató készítése projekt munkában végzett tevékenység összegzéséhez, bemutatásához, a megfelelő szerkezet kialakításával, az információforrások etikus használatával
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: prezentáció, animáció, dokumentumformátum, csoportmunka eszközei, lényegkiemelés, információforrások etikus felhasználása</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: – egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat; – ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket; – etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza; – a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, 	

illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat

TÉMAKÖR: Multimédiás elemek készítése

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;
- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Feladatléírás, illetve minta alapján rasztergrafikus ábra létrehozása, összehasonlítása, szerkesztése és illesztése különböző típusú dokumentumokba
- Digitalizáló eszközök megismerése. Kép, hang és video digitális rögzítése
- Képszerkesztési műveletek: beillesztés, vágás, kitöltés, kijelölés, színválasztás, feliratozás, retusálás, képméret változtatása, transzformációk
- Más tantárgyaknál felmerülő problémák megoldása grafikai programmal: ábrák készítése, képek, fotók szerkesztése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Kép, hang és video önálló rögzítése és tárolása digitális eszközökkel, digitális fényképezőgéppel, okostelefonnal más tantárgyak tananyagához kapcsolódó témában
- A tárolt multimédiás elemek megosztása társakkal, feldolgozása páros és kiscsoportos munkaformában
- A saját eszközzel készített képből, videóból képrészlet kivágása prezentációhoz való felhasználás céljából
- Képkorrekció végrehajtása saját készítésű digitális képeken, ami a további alkalmazáshoz vagy feldolgozáshoz szükséges
- Bittérképes rajzolóprogrammal ábrakészítés más tantárgyak tananyagához kapcsolódó témában
- Bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban vektorgrafikus rajzeszközökkel ábrakészítés más tantárgyak tananyagához kapcsolódó témában

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

rajz, rasztergrafika létrehozása, rasztergrafika szerkesztése, rajzeszközök; kép, hang, video digitális rögzítése; digitalizáló eszköz, képszerkesztési műveletek, transzformációk, színválasztás, retusálás, képméret változtatása

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- digitális eszközökkel önállóan rögzít és tárol képet, hangot és videót;
- digitális képeken képkorrekciót hajt végre.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;
- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.

TÉMAKÖR: Az információs társadalom, e-Világ

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- önállóan keres információt, a találatokat hatékonyan szűri;
- az internetes adatbázis-kezelő rendszerek keresési űrlapját helyesen tölti ki;
- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

ISMERETEK:

- Az információ szerepe a modern társadalomban
- Információkeresési technikák, stratégiák
- Adatok biztonságos kezelése, technikai és etikai problémák
- Az informatikai eszközök használatának következményei a személyiségre és az egészségre vonatkozóan
- Elektronikus levél írása hivatalos, iskolai, családi és baráti címzettnek
- Nyilvános és baráti fórumba hozzászólás, posztolás, mások hozzászólásának értékelése
- A családi és iskolai kapcsolatokban az elektronikus kommunikációs szabályok értékelése
- Az elektronikus kommunikáció gyakorlatában felmerülő problémák megismerése, valamint az ezeket megelőző vagy ezekre reagáló biztonságot szavatoló beállítások megismerése, használata
- Megfigyelések végzése és értelmezése a közösségi portálokon, keresőmotorok használata közben rögzített szokásokról, érdeklődési körökről, személyes profilokról
- Érdeklődési körnek, tanulmányoknak megfelelően információk keresése valamelyik keresőmotorban, és a találatok hatékony szűrése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

e-Világ; e-ügyintézés; virtuális személyiség; információs társadalom; adatbiztonság; adatvédelem; digitális eszközöktől való függőség

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- ismeri a digitális környezetet, az e-Világ etikai problémáit;
- ismeri az információs technológia fejlődésének gazdasági, környezeti, kulturális hatásait.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- önállóan keres információt, a találatokat hatékonyan szűri;
- az internetes adatbázis-kezelő rendszerek keresési űrlapját helyesen tölti ki;
- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

TÉMAKÖR: A digitális eszközök használata

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásai
- Az informatikai eszközök működési elveinek megismerése és használata
- Az informatikai eszközök be- és kiviteli perifériái, a háttértárak, továbbá a kommunikációs eszközök. A felhasználás szempontjából fontos működési elvek és paraméterek

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A digitális eszközök feladatot segítő felhasználása projektfeladatokban
- Bemutatóhoz, projektfeladathoz tartozó állományok rendezett tárolása a lokális gépen, azok megosztása a társakkal a felhőszolgáltatáson keresztül
- Projektfeladathoz kapcsolódóan használandó perifériák lehetőségeinek megismerése, használata

- Az informatikai eszközök, mobileszközök operációs rendszerei
- Tudatos felhasználói magatartás erősítése, a felelős eszközhasználat kialakítása, tudatosítása; etikus információkezelés
- Felhőszolgáltatások igénybevétele, felhasználási területei, virtuális személyiség és a hozzá tartozó jogosultságok szerepe, kezelése
- Állományok tárolása, kezelése és megosztása a felhőben

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

adat, információ, hír, digitalizálás, minőség, ergonómia, be- és kiviteli periféria, háttértár, kommunikációs eszközök, fájl, fájlműveletek, mappa, mappaműveletek, mobileszközök operációs rendszere, helyi hálózat, jogosultságok, etikus információkezelés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- célszerűen választ a feladat megoldásához használható informatikai eszközök közül;
- önállóan használja az operációs rendszer felhasználói felületét;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- használja a digitális hálózatok alapszolgáltatásait.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol.

7. ÉVFOLYAM

A DIGITÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:

A digitális átalakulás komoly kihívást jelent oktatási rendszerünk számára. Ahhoz ugyanis, hogy tanulóink sikeresen érvényesüljenek a társadalmi életben és megfeleljenek a gazdaság munkaerőpiaci elvárásainak, el kell sajátítaniuk a felmerülő problémák digitális eszközökkel történő megoldását is. Mivel az informatikai eszközök fejlődése folyamatosan olyan új lehetőségeket tár fel, amelyekkel korábban nem találkoztunk, a tanulók digitális kompetenciájának fejlesztése nem csupán az informatikai tudás átadását jelenti, hanem a tanulók digitális kultúrájuk sokoldalú fejlesztését igényli. Ez természetesen valamennyi tanulási területen megjelenik, azonban a szükséges szakmai és módszertani hátteret a digitális kultúra tantárgy biztosítja.

A tanulás kompetenciái: A digitális kultúra tanulása során a tanuló képessé válik a digitális környezetben, felhőalapú információmegosztó rendszerekben megszerezhető tudáselemek keresésére, szűrésére, rendszerezésére, továbbá tudásépítő folyamataikban való alkotó felhasználására.

A kommunikációs kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy fejleszti az eszközhasználatot, így különösen a kommunikációs eszközök használatát.

A digitális kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy elsősorban a digitális kompetenciákat fejleszti. Ezeket a tanuló képes lesz egyéb tudásterületeken, a mindennapi életben is alkalmazni. A tantárgy segíti a kreatív alkotótevékenységhez szükséges képességek kialakítását és fejlesztését is.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A digitális kultúra keretében végzett tevékenység fejleszti a tanulónak a problémák megoldása során szükséges analízis, szintetizáló és algoritmizáló gondolkodását.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység fejleszti a tanuló online térben történő közös feladatmegoldáshoz, kapcsolatteremtéshez, alkotótevékenységhez szükséges képességeit, továbbá fejleszti a felelősségtudatot a különböző felületeken való információmegosztás során. Az online térben elősegíti a szerepeltvárásoknak megfelelő kommunikációs stílus kialakítását.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység kialakítja azokat a biztos és koherens kompetenciákat, melyek birtokában lehetőség nyílik az önkifejezési tevékenységek szélesebb körben történő bemutatására.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység fejleszti a tanuló azon képességét, hogy alkalmazkodni tudjon a változó környezethez, képes legyen tudását folyamatosan felülvizsgálni és frissíteni, ahogyan azt a munkaerőpiac megkívánja. Fejleszti továbbá a munka világában alapkövetelményként megjelenő élethosszon át tartó tanulás és flexibilitás képességét.

- Algoritmizálás és blokkprogramozás
- Online kommunikáció
- Robotika
- Szövegszerkesztés
- Bemutatókészítés
- Multimédiás elemek készítése
- Táblázatkezelés
- Az információs társadalom, e-Világ
- A digitális eszközök használata

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Algoritmizálás és blokkprogramozás	7

Online kommunikáció	2
Robotika	4
Szövegszerkesztés	4
Bemutatókészítés	3
Multimédiás elemek készítése	3
Táblázatkezelés	6
Az információs társadalom, e-Világ	2
A digitális eszközök használata	5
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Algoritmizálás és blokkprogramozás

Óraszám: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- vizsgálni tudja a szabályozó eszközök hatásait a tantárgyi alkalmazásokban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Az algoritmikus gondolkodást segítő informatikai eszközök és szoftverek használata
- Hétköznapi tevékenységekből a folyamat és az adatok absztrakciója
- A problémamegoldó tevékenység tervezési és szervezési kérdései
- A problémamegoldáshoz tartozó algoritmusok megismerése. Algoritmus leírásának egy lehetséges módja
- Az algoritmus végrehajtásához szükséges adatok és az eredmények kapcsolata
- Az elemi adatok megkülönböztetése, kezelése és használata
- Szekvencia, elágazások és ciklusok. Egyszerű algoritmusok tervezése az alulról felfelé építkezés és a lépésenkénti finomítás elvei alapján
- Példák típusalgoritmus használatára
- A vezérlési szerkezetek megfelelői egy programozási környezetben
- Elágazások, feltételek kezelése, többirányú elágazás, ciklusok
- Változók, értékadás. Eljárások, függvények alkalmazása
- A program megtervezése, kódolása
- Animáció, grafika programozása
- Mozgások vezérlése
- Tesztelés, elemzés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Életkornak és érdeklődési körnek megfelelő hétköznapi tevékenységek és információáramlási folyamatok algoritmusának elemzése, tervezése
- Hétköznapi algoritmusok leírása egy lehetséges algoritmusleíró eszközzel
- Vezérlőszerkezetek tudatos választását igénylő blokkprogramozási feladatok megoldása
- Típusalgoritmusok – összegzés, másolás, eldöntés, maximumkiválasztás – használatát igénylő programozási feladatok megoldása
- Projektmunkában egyszerű részekre bontott feladat elkészítése a részfeladatok megoldásával és összeállításával
- Egyszerű algoritmussal megadható mozgások vezérlése valós és szimulált környezetben, az eredmények tesztelése, vizsgálata a lehetséges paraméterek függvényében
- Adatok kezelését, változók használatát igénylő folyamatok programozása
- Új objektum létrehozását igénylő feladatok megoldása blokkprogramozási környezetben

- Az objektumorientált gondolkodás megalapozása
- Mások által készített alkalmazások paramétereinek a program működésére gyakorolt hatásának vizsgálata

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

algoritmuselemek, tervezési folyamat, adatok absztrakciója, algoritmusleírási mód, szekvencia, elágazás, ciklus, elemi adat, egyszerű algoritmusok tervezése, vezérlési szerkezetek, eljárás, függvény, kódolás, animáció, grafika programozása, objektumorientált gondolkodás, típusfeladatok, tesztelés, elemzés, hibajavítás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- értelmezi az algoritmus végrehajtásához szükséges adatok és az eredmények kapcsolatát;
- egyszerű algoritmusokat elemez és készít;
- ismeri a kódolás eszközeit;
- adatokat kezel a programozás eszközeivel.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- vizsgálni tudja a szabályozó eszközök hatásait a tantárgyi alkalmazásokban.

TÉMAKÖR: Online kommunikáció

Óraszám: 2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Online kommunikációs csatornák használata, online kapcsolattartás
- Etikus és hatékony online kommunikáció a csoportmunka érdekében
- Online identitás védelmében teendő lépések, használható eszközök
- Adattárolás és megosztás felhőszolgáltatások használatával

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Elektronikus levél írása, üzenetküldő és csevegőprogram használata az elektronikus kommunikáció szabályainak betartásával
- Etikus és hatékony online kommunikáció az iskolai élethez és más tantárgyokhoz kapcsolódó csoportmunka érdekében
- Az adatok védelmét biztosító lehetőségek használata az online kommunikációs alkalmazásokban
- Személyes adatok, az iskolai élethez és más tantárgyokhoz kapcsolódó projektben adatok tárolása és megosztása a családi és az iskolai környezet elektronikus szolgáltatásai, felhőszolgáltatások segítségével

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- online identitás, e-mail, chat, felhőszolgáltatások

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- ismeri, használja az elektronikus kommunikáció lehetőségeit, a családi és az iskolai környezetének elektronikus szolgáltatásait;

- ismeri és betartja az elektronikus kommunikációs szabályokat.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.

TÉMAKÖR: Robotika

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Algoritmusok megvalósítása, modellezése egyszerű eszközök segítségével
- Szenzorok funkciói, paraméterei, használata
- Szenzorok, robotok vezérlésének kódolása blokkprogramozással
- Vezérlési feladatok megoldása objektumokkal, eseményvezérelten
- Az együttműködési készség fejlesztése csoportos feladatmegoldások és projektmunkák során

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A környezeti tárgyakra, akadályokra reagáló robot programozása
- Akadálypályát teljesíteni képes robot programozása
- A robot szenzorokkal gyűjtött adatainak rögzítése, feldolgozása egy akadálypályán; a viselkedés módosítása a gyűjtött adatoknak megfelelően

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

robot, szenzor, blokkprogramozás, vezérlési szerkezetek, vezérlés, elágazás, ciklus

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- adatokat gyűjt szenzorok segítségével;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.

TÉMAKÖR: Szövegszerkesztés

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- a szöveges dokumentumokat többféle elrendezésben jeleníti meg papíron, tisztában van a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásaival;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Szöveget, képet, ábrát, táblázatot tartalmazó dokumentumok létrehozása, formázása
- Feladatlírás, illetve minta alapján dokumentumok szerkesztése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Kész minta alapján szöveges dokumentumok önálló létrehozása, például iratminták, adatlap készítése
- Adott tanórai vagy más tantárgyakhoz kapcsolódó problémához, az iskolai élethez,

<ul style="list-style-type: none"> – Szövegszerkesztési alapelvek. A szöveg tipográfiája, tipográfiai ismeretek. Szöveges dokumentumok szerkezete, objektumok. Élőfej és élőláb – Táblázat beszúrása a szövegbe. A táblázat formázása – Iskolai, hétköznapi problémák közös megoldása, a csoportmunka támogatása – Mentés különböző formátumokba – Az információforrások etikus felhasználásának kérdései 	<ul style="list-style-type: none"> – hétköznapi problémához szöveget, képet, ábrát, táblázatot tartalmazó dokumentum készítése önállóan vagy projektmunka keretében, például tanulmány egy adott történelmi korról – Adott dokumentum tartalmának megfelelő szerkezet kialakítása, például levélpapír készítése és sablonként történő mentése, élőfej és élőláb kialakítása és formázása, vízjel szerepeltetése egy kép beszúrásával – Az elkészített dokumentum környezetbarát nyomtatásának megbeszélése, mentése és megnyitása PDF formátumban – Szöveges dokumentum megosztása online tárhelyen
--	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

szövegszerkesztési alapelvek, tipográfia, dokumentumok szerkezete, objektumok, élőfej, élőláb, táblázat szövegben, táblázat tulajdonságai, dokumentumformátumok, csoportmunka eszközei, webes dokumentumkészítés, információforrások etikus felhasználása

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- a szöveges dokumentumokat többféle elrendezésben jeleníti meg papíron, tisztában van a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásaival;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

TÉMAKÖR: Bemutatókészítés

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Szöveget, táblázatot, ábrát, képet, hangot, animációt, videót tartalmazó prezentáció létrehozása, formázása, paramétereinek beállítása
- Feladatleírás, illetve minta alapján prezentáció szerkesztése
- Bemutatószerkesztési alapelvek. A mondandóhoz illeszkedő megjelenítés
- Automatikusan és az interaktívan vezérelt lejátszás beállítása a bemutatóban
- Iskolai, hétköznapi problémák közös megoldása, a csoportmunka támogatása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Prezentáció készítése kiselőadáshoz (a digitális kultúrához, más tantárgyakhoz, az iskolai élethez, hétköznapi problémához kapcsolódó feladat)
- Bemutató készítése projekt munkában végzett tevékenység összegzéséhez, bemutatásához, a megfelelő szerkezet kialakításával az információforrások etikus használatával
- Tájékoztató vagy reklámcélú, automatikusan ismétlődő, animált bemutató készítése
- Rövid rajzfilm készítése prezentációkészítő alkalmazással
- Elkészített prezentáció megjelenítése többféle

– Az információforrások etikus felhasználásának kérdései	elrendezésben, mentése különböző formátumokba
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
– prezentáció, multimédiás objektum, dokumentumformátumok, csoportmunka eszközei, lényegkiemelés, dokumentum belső szerkezete, információforrások etikus felhasználása	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
– egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat; – ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket; – etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
– ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza; – a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat.	

TÉMAKÖR: Multimédiás elemek készítése	
Óraszám: 3 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
– ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít; – bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
– Kép, hang és video digitális rögzítése (képek szkennelése, digitális fotózás, videofelvétel-készítés) és javítása – Multimédia alapelemek: fotó, hang, video készítése, szerkesztése, felhasználása előadásokhoz és bemutatókhoz – Raszter- és vektorgrafikai ábra összehasonlítása, szerkesztése és illesztése különböző típusú dokumentumokba – Feladatleírás, illetve minta alapján vektorgrafikus ábra készítése. Görbék, csomópontok felhasználása rajzok készítésében. Csomópontműveletek	– A mindennapi, az iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó kép, hang és video rögzítése szkenneléssel, digitális fényképezőgéppel, okostelefonnal – Rögzített, illetve rendelkezésre álló multimédia-alapelemek: fotó, hang, video szerkesztése és felhasználása előadásokhoz, bemutatókhoz – Feladatleírás, illetve minta alapján raszter- és vektorgrafikai ábra készítése, szerkesztése, módosítása különböző dokumentumokba, előadásokhoz és bemutatókhoz – Ábrakészítés során egyszerű transzformációs műveletek, igazítások, csoportműveletek használata – Olyan grafikai feladatok megoldása, amelyek algoritmikus módszereket igényelnek: másolás, klónozás, tükrözés, geometriai transzformációk
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
képek szkennelése, digitális fotózás, videofelvétel-készítés, fotó, hang, video készítése, szerkesztése, felhasználása, rasztergrafika, vektorgrafika, görbék, csomópontok, csomópontműveletek	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
– digitális eszközökkel önállóan rögzít és tárol képet, hangot és videót; – digitális képeken képkorrekciót hajt végre.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
– ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít; – bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.	

TÉMAKÖR: Táblázatkezelés

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- cellahivatkozásokat, matematikai tudásának megfelelő képleteket, egyszerű statisztikai függvényeket használ táblázatkezelő programban;
- az adatok szemléltetéséhez diagramot készít;
- tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az adatok csoportosítási, esztétikus megjelenítési lehetőségei
- Táblázatkezelési alapfogalmak: cella, oszlop, sor, munkalap, munkafüzet, cellahivatkozás, adattípus. Adatok táblázatos formába rendezése, feldolgozása. Adatbevitel, javítás, másolás, mozgatás elsajátítása
- Statisztikai adatelemzés, statisztikai számítások. Statisztikai függvények használata táblázatkezelőkben
- Adatok feldolgozását segítő számítási műveletek
- Feladatok a cellahivatkozások használatára. Relatív és abszolút cellahivatkozás. Saját képletek szerkesztése. Függvények használata, paraméterezés
- Más tantárgyaknál felmerülő problémák megoldása a táblázatkezelő program segítségével
- Az adatok grafikus ábrázolási lehetőségei. Diagram létrehozása, szerkesztése. Diagramtípusok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Mérési eredmények, nyomtatott és online adathalmazok, táblázatok elemzése
- Az iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó, valamint közérdekű adatok gyűjtése különböző forrásokból
- Összegyűjtött adatok táblázatos elrendezése táblázatkezelő alkalmazással
- A problémának megfelelő adattípusok, adatformátumok, képletek, függvények alkalmazása egy táblázatkezelő programban
- Az osztály, évfolyam vagy az iskola adatainak statisztikai elemzése
- Egy-egy adatsorból többféle diagram készítése, az adatok megtévesztő ábrázolásának felismerése
- Más tantárgyakhoz kapcsolódó projektben az adatok feldolgozása táblázatkezelő program segítségével

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- táblázatkezelési alapfogalmak, cella, oszlop, sor, munkalap, munkafüzet, cellahivatkozás, adatok táblázatos formába rendezése, adatbevitel, javítás, másolás, mozgatás, relatív és abszolút cellahivatkozás, saját képletek szerkesztése, függvények használata, paraméterezés, adatok csoportosítása, diagram létrehozása, diagram szerkesztése, diagramtípusok

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- az adatokat táblázatos formába rendezi és formázza;
- problémákat old meg táblázatkezelő program segítségével.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- cellahivatkozásokat, matematikai tudásának megfelelő képleteket, egyszerű statisztikai függvényeket használ táblázatkezelő programban;
- az adatok szemléltetéséhez diagramot készít;
- tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról.

TÉMAKÖR: Az információs társadalom, e-Világ

Óraszám: 2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- online gyakorolja az állampolgári jogokat és kötelességeket;
- ismeri az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét;
- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az információs technológiai fejlesztés gazdasági, környezeti, kulturális hatásainak felismerése
- Az információ szerepe a modern társadalomban
- Információkeresési technikák, stratégiák, többszemponú keresés
- A digitális eszközök egészségre és személyiségre gyakorolt hatásai
- Az adatbiztonság és adatvédelem tudatos felhasználói magatartásának szabályai

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az információs társadalom múltjában kijelölt szakasz (például ókori számolási módszerek vagy elektromechanikus gépek) projektmódszerrel történő feldolgozása
- Az állampolgári jogok és kötelességek online gyakorlása, például bejelentkezés egészségügyi vizsgálatra vagy veszélyeshulladék-lerakási címek keresése
- Az elektronikus kommunikáció gyakorlatában felmerülő problémák megismerése, valamint az ezeket megelőző vagy ezekre reagáló, biztonságot szavatoló beállítások megismerése, használata
- Megfigyelések végzése és értelmezése a közösségi portálokon, keresőmotorok használata közben rögzített szokásokról, érdeklődési körökről, személyes profilokról
- Az adatok és az online identitás védelmét biztosító lehetőségeket alkalmazása, például a közösségi oldalakon elérhető személyes adatok keresése, korlátozása és törlése
- Többszemponú, hatékony információkeresési feladatok megoldása más tantárgyak tananyagához kapcsolódó témában

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- e-Világ, e-kereskedelem, e-bank, e-állampolgárság, virtuális személyiség, információs társadalom, adatvédelem, internetes bűnözés, digitális eszközöktől való függőség

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- ismeri a digitális környezet, az e-Világ etikai problémáit;
- ismeri az információs technológia fejlődésének gazdasági, környezeti, kulturális hatásait.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- online gyakorolja az állampolgári jogokat és kötelességeket;
- ismeri az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét;
- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

TÉMAKÖR: A digitális eszközök használata

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tapasztalatokkal rendelkezik az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használatában;
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol;
- tapasztalatokkal rendelkezik a digitális jelek minőségével, kódolásával, tömörítésével, továbbításával kapcsolatos problémák kezeléséről;
- ismeri a térinformatika és a 3D megjelenítés lehetőségeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásai
- Az informatikai eszközök működési elveinek megismerése és használata
- Az informatikai eszközök be- és kiviteli perifériái, a háttértárak, továbbá a kommunikációs eszközök. A felhasználás szempontjából fontos működési elvek és paraméterek
- Az informatikai eszközök, mobileszközök operációs rendszerei
- Az operációs rendszer segédprogramjai. Az állományok és könyvtárak tömörítése
- Az operációs rendszerek, helyi hálózatok erőforrásainak használata, jogosultságok ismerete. Tudatos felhasználói magatartás erősítése, a felelős eszközhasználat kialakítása, tudatosítása; etikus információkezelés
- Felhőszolgáltatások igénybevétele, felhasználási területei, virtuális személyiség és a hozzá tartozó jogosultságok szerepe, kezelése. Alkalmazások a virtuális térben. Állományok tárolása, kezelése és megosztása a felhőben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Digitális eszközök és perifériáinak feladatot segítő felhasználása projektfeladatokban
- Bemutatóhoz, projektfeladathoz tartozó állományok rendezett tárolása a lokális gépen, azok megosztása a társakkal a felhőszolgáltatáson keresztül
- Adatok tömörített tárolása, továbbítása a hálózaton keresztül az együttműködés érdekében
- Történelmi, földrajzi témák feldolgozásához térinformatikai, térképalkalmazások felhasználása
- A 3D megjelenítés lehetőségeinek felhasználása tantárgyi feladatokban
- Közös munka esetén a digitális erőforrásokhoz tartozó hozzáférési és jogosultsági szintek megismerése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- adat, információ, hír, digitalizálás, digitalizálás minősége, kódolás, kódolási problémák, ergonómia, be- és kikapcsolás folyamata, be- és kiviteli periféria, háttértár, kommunikációs eszközök, működési elv, működési paraméterek, hálózatok felhasználási területei, mobileszközök operációs rendszere, operációs rendszerek eszközkezelése, operációs rendszer segédprogramjai, állományok és könyvtárak tömörítése, helyi hálózat, jogosultságok, etikus információkezelés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- célszerűen választ a feladat megoldásához használható informatikai eszközök közül;
- önállóan használja az operációs rendszer felhasználói felületét;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- használja a digitális hálózatok alapszolgáltatásait.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tapasztalatokkal rendelkezik az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használatában;
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;

- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol;
- tapasztalatokkal rendelkezik a digitális jelek minőségével, kódolásával, tömörítésével, továbbításával kapcsolatos problémák kezeléséről;
- ismeri a térinformatika és a 3D megjelenítés lehetőségeit.

8. ÉVFOLYAM

A DIGITÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:

A digitális átalakulás komoly kihívást jelent oktatási rendszerünk számára. Ahhoz ugyanis, hogy tanulóink sikeresen érvényesüljenek a társadalmi életben és megfeleljenek a gazdaság munkaerőpiaci elvárásainak, el kell sajátítaniuk a felmerülő problémák digitális eszközökkel történő megoldását is. Mivel az informatikai eszközök fejlődése folyamatosan olyan új lehetőségeket tár fel, amelyekkel korábban nem találkoztunk, a tanulók digitális kompetenciájának fejlesztése nem csupán az informatikai tudás átadását jelenti, hanem a tanulók digitális kultúrájuk sokoldalú fejlesztését igényli. Ez természetesen valamennyi tanulási területen megjelenik, azonban a szükséges szakmai és módszertani háttérrel a digitális kultúra tantárgy biztosítja.

A tanulás kompetenciái: A digitális kultúra tanulása során a tanuló képessé válik a digitális környezetben, felhőalapú információmegosztó rendszerekben megszerezhető tudáselemek keresésére, szűrésére, rendszerezésére, továbbá tudásépítő folyamatainkban való alkotó felhasználására.

A kommunikációs kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy fejleszti az eszközhasználatot, így különösen a kommunikációs eszközök használatát.

A digitális kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy elsősorban a digitális kompetenciákat fejleszti. Ezeket a tanuló képes lesz egyéb tudásterületeken, a mindennapi életben is alkalmazni. A tantárgy segíti a kreatív alkotótevékenységhez szükséges képességek kialakítását és fejlesztését is.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A digitális kultúra keretében végzett tevékenység fejleszti a tanulónak a problémák megoldása során szükséges analízis, szintetizáló és algoritmizáló gondolkodását.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység fejleszti a tanuló online térben történő közös feladatmegoldáshoz, kapcsolatteremtéshez, alkotótevékenységhez szükséges képességeit, továbbá fejleszti a felelősségtudatot a különböző felületeken való információmegosztás során. Az online térben elősegíti a szerepeltvárásoknak megfelelő kommunikációs stílus kialakítását.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység kialakítja azokat a biztos és koherens kompetenciákat, melyek birtokában lehetőség nyílik az önkifejezési tevékenységek szélesebb körben történő bemutatására.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység fejleszti a tanuló azon képességét, hogy alkalmazkodni tudjon a változó környezethez, képes legyen tudását folyamatosan felülvizsgálni és frissíteni, ahogyan azt a munkaerőpiac megkívánja. Fejleszti továbbá a munka világában alapkövetelményként megjelenő élethosszon át tartó tanulás és flexibilitás képességét.

- Algoritmizálás és blokkprogramozás
- Online kommunikáció
- Robotika
- Szövegszerkesztés
- Bemutatókészítés
- Multimédiás elemek készítése
- Táblázatkezelés
- Az információs társadalom, e-Világ
- A digitális eszközök használata

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Algoritmizálás és blokkprogramozás	5
Online kommunikáció	2

Robotika	4
Szövegszerkesztés	4
Bemutatókészítés	3
Multimédiás elemek készítése	3
Táblázatkezelés	6
Az információs társadalom, e-Világ	3
A digitális eszközök használata	6
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Algoritmizálás és blokkprogramozás

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- vizsgálni tudja a szabályozó eszközök hatásait a tantárgyi alkalmazásokban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az algoritmikus gondolkodást segítő informatikai eszközök és szoftverek használata
- Hétköznapi tevékenységekből a folyamat és az adatok absztrakciója
- A problémamegoldó tevékenység tervezési és szervezési kérdései
- A problémamegoldáshoz tartozó algoritmusok megismerése. Algoritmus leírásának egy lehetséges módja
- Az algoritmus végrehajtásához szükséges adatok és az eredmények kapcsolata
- Az elemi adatok megkülönböztetése, kezelése és használata
- Szekvencia, elágazások és ciklusok. Egyszerű algoritmusok tervezése az alulról felfelé építkezés és a lépésenkénti finomítás elvei alapján
- Példák típusalgoritmus használatára
- A vezérlési szerkezetek megfelelői egy programozási környezetben
- Elágazások, feltételek kezelése, többirányú elágazás, ciklusok
- Változók, értékadás. Eljárások, függvények alkalmazása
- A program megtervezése, kódolása
- Animáció, grafika programozása
- Mozgások vezérlése
- Tesztelés, elemzés
- Az objektumorientált gondolkodás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Életkornak és érdeklődési körnek megfelelő hétköznapi tevékenységek és információáramlási folyamatok algoritmusának elemzése, tervezése
- Hétköznapi algoritmusok leírása egy lehetséges algoritmusleíró eszközzel
- Vezérlőszerkezetek tudatos választását igénylő blokkprogramozási feladatok megoldása
- Típusalgoritmusok – összegzés, másolás, eldöntés, maximumkiválasztás – használatát igénylő programozási feladatok megoldása
- Projektmunkában egyszerű részekre bontott feladat elkészítése a részfeladatok megoldásával és összeállításával
- Egyszerű algoritmussal megadható mozgások vezérlése valós és szimulált környezetben, az eredmények tesztelése, vizsgálata a lehetséges paraméterek függvényében
- Adatok kezelését, változók használatát igénylő folyamatok programozása
- Új objektum létrehozását igénylő feladatok megoldása blokkprogramozási környezetben

<p>megalapozása</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mások által készített alkalmazások paramétereinek a program működésére gyakorolt hatásának vizsgálata 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: algitmuselemek, tervezési folyamat, adatok absztrakciója, algoritmusleírás mód, szekvencia, elágazás, ciklus, elemi adat, egyszerű algoritmusok tervezése, vezérlési szerkezetek, eljárás, függvény, kódolás, animáció, grafika programozása, objektumorientált gondolkodás, típusfeladatok, tesztelés, elemzés, hibajavítás</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – értelmezi az algoritmus végrehajtásához szükséges adatok és az eredmények kapcsolatát; – egyszerű algoritmusokat elemez és készít; – ismeri a kódolás eszközeit; – adatokat kezel a programozás eszközeivel. 	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat; – ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit; – a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven; – tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről; – vizsgálni tudja a szabályozó eszközök hatásait a tantárgyi alkalmazásokban. 	

<p>TÉMAKÖR: Online kommunikáció Óraszám: 2 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket; – önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Online kommunikációs csatornák használata, online kapcsolattartás – Etikus és hatékony online kommunikáció a csoportmunka érdekében – Online identitás védelmében teendő lépések, használható eszközök – Adattárolás és megosztás felhőszolgáltatások használatával 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Elektronikus levél írása, üzenetküldő és csevegőprogram használata az elektronikus kommunikáció szabályainak betartásával – Etikus és hatékony online kommunikáció az iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó csoportmunka érdekében – Az adatok védelmét biztosító lehetőségek használata az online kommunikációs alkalmazásokban – Személyes adatok, az iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó projektben adatok tárolása és megosztása a családi és az iskolai környezet elektronikus szolgáltatásai, felhőszolgáltatások segítségével
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: – online identitás, e-mail, chat, felhőszolgáltatások</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri, használja az elektronikus kommunikáció lehetőségeit, a családi és az iskolai környezetének elektronikus szolgáltatásait; – ismeri és betartja az elektronikus kommunikációs szabályokat. 	

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.

TÉMAKÖR: Robotika

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Algoritmusok megvalósítása, modellezése egyszerű eszközök segítségével
- Szenzorok funkciói, paraméterei, használata
- Szenzorok, robotok vezérlésének kódolása blokkprogramozással
- Vezérlési feladatok megoldása objektumokkal, eseményvezérelten
- Az együttműködési készség fejlesztése csoportos feladatmegoldások és projektmunkák során

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A környezeti tárgyakra, akadályokra reagáló robot programozása
- Akadálypályát teljesíteni képes robot programozása
- A robot szenzorokkal gyűjtött adatainak rögzítése, feldolgozása egy akadálypályán; a viselkedés módosítása a gyűjtött adatoknak megfelelően

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

robot, szenzor, blokkprogramozás, vezérlési szerkezetek, vezérlés, elágazás, ciklus

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- adatokat gyűjt szenzorok segítségével;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.

TÉMAKÖR: Szövegszerkesztés

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- a szöveges dokumentumokat többféle elrendezésben jeleníti meg papíron, tisztában van a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásaival;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Szöveget, képet, ábrát, táblázatot tartalmazó dokumentumok létrehozása, formázása
- Feladatléírás, illetve minta alapján dokumentumok szerkesztése
- Szövegszerkesztési alapelvek. A szöveg

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Kész minta alapján szöveges dokumentumok önálló létrehozása, például iratminták, adatlap készítése
- Adott tanórai vagy más tantárgyakhoz kapcsolódó problémához, az iskolai élethez, hétköznapi problémához szöveget, képet, ábrát,

<p>tipográfiaja, tipográfiai ismeretek. Szöveges dokumentumok szerkezete, objektumok. Élőfej és élőláb</p> <ul style="list-style-type: none"> – Táblázat beszúrása a szövegbe. A táblázat formázása – Iskolai, hétköznapi problémák közös megoldása, a csoportmunka támogatása – Mentés különböző formátumokba – Az információforrások etikus felhasználásának kérdései 	<p>táblázatot tartalmazó dokumentum készítése önállóan vagy projektmunka keretében, például tanulmány egy adott történelmi korról</p> <ul style="list-style-type: none"> – Adott dokumentum tartalmának megfelelő szerkezet kialakítása, például levélpapír készítése és sablonként történő mentése, élőfej és élőláb kialakítása és formázása, vízjel szerepeltetése egy kép beszúrásával – Az elkészített dokumentum környezetbarát nyomtatásának megbeszélése, mentése és megnyitása PDF formátumban – Szöveges dokumentum megosztása online tárhelyen
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

szövegszerkesztési alapelvek, tipográfia, dokumentumok szerkezete, objektumok, élőfej, élőláb, táblázat szövegben, táblázat tulajdonságai, dokumentumformátumok, csoportmunka eszközei, webes dokumentumkészítés, információforrások etikus felhasználása

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- a szöveges dokumentumokat többféle elrendezésben jeleníti meg papíron, tisztában van a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásaival;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

TÉMAKÖR: Bemutatókészítés

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Szöveget, táblázatot, ábrát, képet, hangot, animációt, videót tartalmazó prezentáció létrehozása, formázása, paramétereinek beállítása
- Feladatleírás, illetve minta alapján prezentáció szerkesztése
- Bemutatószerkesztési alapelvek. A mondandóhoz illeszkedő megjelenítés
- Automatikusan és az interaktívan vezérelt lejátszás beállítása a bemutatóban
- Iskolai, hétköznapi problémák közös megoldása, a csoportmunka támogatása
- Az információforrások etikus felhasználásának

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Prezentáció készítése kiselőadáshoz (a digitális kultúrához, más tantárgyakhoz, az iskolai élethez, hétköznapi problémához kapcsolódó feladat)
- Bemutató készítése projekt munkában végzett tevékenység összegzéséhez, bemutatásához, a megfelelő szerkezet kialakításával az információforrások etikus használatával
- Tájékoztató vagy reklámcélú, automatikusan ismétlődő, animált bemutató készítése
- Rövid rajzfilm készítése prezentációkészítő alkalmazással
- Elkészített prezentáció megjelenítése többféle elrendezésben, mentése különböző

kérdései	formátumokba
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
<ul style="list-style-type: none"> – prezentáció, multimédiás objektum, dokumentumformátumok, csoportmunka eszközei, lényegkiemelés, dokumentum belső szerkezete, információforrások etikus felhasználása 	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
<ul style="list-style-type: none"> – egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat; – ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket; – etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival. 	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
<ul style="list-style-type: none"> – ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza; – a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat. 	

TÉMAKÖR: Multimédiás elemek készítése	
Óraszám: 3 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
<ul style="list-style-type: none"> – ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít; – bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> – Kép, hang és video digitális rögzítése (képek szkennelése, digitális fotózás, videofelvétel-készítés) és javítása – Multimédia alapelemek: fotó, hang, video készítése, szerkesztése, felhasználása előadásokhoz és bemutatókhoz – Raszter- és vektorgrafikai ábra összehasonlítása, szerkesztése és illesztése különböző típusú dokumentumokba – Feladatleírás, illetve minta alapján vektorgrafikus ábra készítése. Görbék, csomópontok felhasználása rajzok készítésében. Csomópontműveletek 	<ul style="list-style-type: none"> – A mindennapi, az iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó kép, hang és video rögzítése szkennelvel, digitális fényképezőgéppel, okostelefonnal – Rögzített, illetve rendelkezésre álló multimédia-alapelemek: fotó, hang, video szerkesztése és felhasználása előadásokhoz, bemutatókhoz – Feladatleírás, illetve minta alapján raszter- és vektorgrafikai ábra készítése, szerkesztése, módosítása különböző dokumentumokba, előadásokhoz és bemutatókhoz – Ábrakészítés során egyszerű transzformációs műveletek, igazítások, csoportműveletek használata – Olyan grafikai feladatok megoldása, amelyek algoritmikus módszereket igényelnek: másolás, klónozás, tükrözés, geometriai transzformációk
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
képek szkennelése, digitális fotózás, videofelvétel-készítés, fotó, hang, video készítése, szerkesztése, felhasználása, rasztergrafika, vektorgrafika, görbék, csomópontok, csomópontműveletek	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
<ul style="list-style-type: none"> – digitális eszközökkel önállóan rögzít és tárol képet, hangot és videót; – digitális képeken képkorrekciót hajt végre. 	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
<ul style="list-style-type: none"> – ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít; – bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít. 	

TÉMAKÖR: Táblázatkezelés

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- cellahivatkozásokat, matematikai tudásának megfelelő képleteket, egyszerű statisztikai függvényeket használ táblázatkezelő programban;
- az adatok szemléltetéséhez diagramot készít;
- tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az adatok csoportosítási, esztétikus megjelenítési lehetőségei
- Táblázatkezelési alapfogalmak: cella, oszlop, sor, munkalap, munkafüzet, cellahivatkozás, adattípus. Adatok táblázatos formába rendezése, feldolgozása. Adatbevitel, javítás, másolás, mozgatás elsajátítása
- Statisztikai adatelemzés, statisztikai számítások. Statisztikai függvények használata táblázatkezelőkben
- Adatok feldolgozását segítő számítási műveletek
- Feladatok a cellahivatkozások használatára. Relatív és abszolút cellahivatkozás. Saját képletek szerkesztése. Függvények használata, paraméterezés
- Más tantárgyknál felmerülő problémák megoldása a táblázatkezelő program segítségével
- Az adatok grafikus ábrázolási lehetőségei. Diagram létrehozása, szerkesztése. Diagramtípusok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Mérési eredmények, nyomtatott és online adathalmazok, táblázatok elemzése
- Az iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó, valamint közérdekű adatok gyűjtése különböző forrásokból
- Összegyűjtött adatok táblázatos elrendezése táblázatkezelő alkalmazással
- A problémának megfelelő adattípusok, adatformátumok, képletek, függvények alkalmazása egy táblázatkezelő programban
- Az osztály, évfolyam vagy az iskola adatainak statisztikai elemzése
- Egy-egy adatsorból többféle diagram készítése, az adatok megtévesztő ábrázolásának felismerése
- Más tantárgyakkal kapcsolódó projektben az adatok feldolgozása táblázatkezelő program segítségével

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- táblázatkezelési alapfogalmak, cella, oszlop, sor, munkalap, munkafüzet, cellahivatkozás, adatok táblázatos formába rendezése, adatbevitel, javítás, másolás, mozgatás, relatív és abszolút cellahivatkozás, saját képletek szerkesztése, függvények használata, paraméterezés, adatok csoportosítása, diagram létrehozása, diagram szerkesztése, diagramtípusok

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- az adatokat táblázatos formába rendezi és formázza;
- problémákat old meg táblázatkezelő program segítségével.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- cellahivatkozásokat, matematikai tudásának megfelelő képleteket, egyszerű statisztikai függvényeket használ táblázatkezelő programban;
- az adatok szemléltetéséhez diagramot készít;
- tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról.

TÉMAKÖR: Az információs társadalom, e-Világ

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;

- online gyakorolja az állampolgári jogokat és kötelességeket;
- ismeri az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét;
- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az információs technológiai fejlesztés gazdasági, környezeti, kulturális hatásainak felismerése
- Az információ szerepe a modern társadalomban
- Információkeresési technikák, stratégiák, többszempontú keresés
- A digitális eszközök egészségre és személyiségre gyakorolt hatásai
- Az adatbiztonság és adatvédelem tudatos felhasználói magatartásának szabályai

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az információs társadalom múltjában kijelölt szakasz (például ókori számolási módszerek vagy elektromechanikus gépek) projekt módszerrel történő feldolgozása
- Az állampolgári jogok és kötelességek online gyakorlása, például bejelentkezés egészségügyi vizsgálatra vagy veszélyeshulladék-lerakási címek keresése
- Az elektronikus kommunikáció gyakorlatában felmerülő problémák megismerése, valamint az ezeket megelőző vagy ezekre reagáló, biztonságot szavatoló beállítások megismerése, használata
- Megfigyelések végzése és értelmezése a közösségi portálokon, keresőmotorok használata közben rögzített szokásokról, érdeklődési körökről, személyes profilokról
- Az adatok és az online identitás védelmét biztosító lehetőségeket alkalmazása, például a közösségi oldalakon elérhető személyes adatok keresése, korlátozása és törlése
- Többszempontú, hatékony információkeresési feladatok megoldása más tantárgyak tananyagához kapcsolódó témában

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- e-Világ, e-kereskedelem, e-bank, e-állampolgárság, virtuális személyiség, információs társadalom, adatvédelem, internetes bűnözés, digitális eszközöktől való függőség

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- ismeri a digitális környezet, az e-Világ etikai problémáit;
- ismeri az információs technológia fejlődésének gazdasági, környezeti, kulturális hatásait.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- online gyakorolja az állampolgári jogokat és kötelességeket;
- ismeri az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét;
- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

TÉMAKÖR: A digitális eszközök használata

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tapasztalatokkal rendelkezik az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használatában;
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol;
- tapasztalatokkal rendelkezik a digitális jelek minőségével, kódolásával, tömörítésével, továbbításával kapcsolatos problémák kezeléséről;
- ismeri a térinformatika és a 3D megjelenítés lehetőségeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásai
- Az informatikai eszközök működési elveinek megismerése és használata
- Az informatikai eszközök be- és kiviteli perifériái, a háttértárak, továbbá a kommunikációs eszközök. A felhasználás szempontjából fontos működési elvek és paraméterek
- Az informatikai eszközök, mobileszközök operációs rendszerei
- Az operációs rendszer segédprogramjai. Az állományok és könyvtárak tömörítése
- Az operációs rendszerek, helyi hálózatok erőforrásainak használata, jogosultságok ismerete. Tudatos felhasználói magatartás erősítése, a felelős eszközhasználat kialakítása, tudatosítása; etikus információkezelés
- Felhőszolgáltatások igénybevétele, felhasználási területei, virtuális személyiség és a hozzá tartozó jogosultságok szerepe, kezelése. Alkalmazások a virtuális térben. Állományok tárolása, kezelése és megosztása a felhőben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Digitális eszközök és perifériáinak feladatot segítő felhasználása projektfeladatokban
- Bemutatóhoz, projektfeladathoz tartozó állományok rendezett tárolása a lokális gépen, azok megosztása a társakkal a felhőszolgáltatáson keresztül
- Adatok tömörített tárolása, továbbítása a hálózaton keresztül az együttműködés érdekében
- Történelmi, földrajzi témák feldolgozásához térinformatikai, térképalkalmazások felhasználása
- A 3D megjelenítés lehetőségeinek felhasználása tantárgyi feladatokban
- Közös munka esetén a digitális erőforrásokhoz tartozó hozzáférési és jogosultsági szintek megismerése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- adat, információ, hír, digitalizálás, digitalizálás minősége, kódolás, kódolási problémák, ergonómia, be- és kikapcsolás folyamata, be- és kiviteli periféria, háttértár, kommunikációs eszközök, működési elv, működési paraméterek, hálózatok felhasználási területei, mobileszközök operációs rendszere, operációs rendszerek eszközekezelése, operációs rendszer segédprogramjai, állományok és könyvtárak tömörítése, helyi hálózat, jogosultságok, etikus információkezelés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- célszerűen választ a feladat megoldásához használható informatikai eszközök közül;
- önállóan használja az operációs rendszer felhasználói felületét;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- használja a digitális hálózatok alapszolgáltatásait.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tapasztalatokkal rendelkezik az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használatában;
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol;

- tapasztalatokkal rendelkezik a digitális jelek minőségével, kódolásával, tömörítésével, továbbításával kapcsolatos problémák kezeléséről;
- ismeri a térinformatika és a 3D megjelenítés lehetőségeit.

ETIKA

	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
2020-2021	1	1	1	1
2021-2022	1	1	1	1
2022-2023	1	1	1	1
2023-2024	1	1	1	1
Éves óraszám	36 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)

5. ÉVFOLYAM

AZ ETIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 5. ÉVFOLYAMON:

- Ebben az életszakaszban megerősödik a távlatosabb időszemlélet, és ez alapot kínál ahhoz, hogy a tanulóknak fokozatosan kialakuljon a közös európai és a magyar múlt öröksége iránti megbecsülés. Erre építve az erkölcsstan számos témaköre sikeresen kapcsolható össze a nemzeti öntudat és a hazafias nevelés céljaival.
- Előrelátás képessége, amely fontos lelki alapja lehet a másokért való felelősségvállalás és a környezettudatos életmód kialakulásának, valamint a kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetencia megalapozásának
- 10-11 éves korban már megélt tapasztalataik vannak a gyerekeknek a jogok és kötelezettségek közötti kapcsolatáról, mint ahogy arról is, hogy a társas együttéléshez szükségképpen hozzátartoznak az érdekellentétek és a konfliktusok. Az erkölcsstan keretében ekkor feldolgozásra kerülő témák jó alkalmakat kínálnak az önismeret és a társas kultúra, a demokráciára nevelés alapjainak lerakására.
- Ezeket az éveket a nagy barátkozások jellemzik, ami felértékeli a gyerekek számára az önismerettel és a társas kapcsolatokkal összefüggő témákat. Ugyancsak fontos feladata ennek az életkornak az anyagi javakhoz és a pénzhez való viszony elmélyült feldolgozása annak érdekében, hogy a kívánatos módon alakuljon a tanulók értékhierarchiája.
- Az erkölcsi témák ezekben az években jó nyersanyagot kínálnak az érdek- és értékkonfliktusok felismeréséhez és feldolgozásához is. A foglalkozásokon érdemes kiemelt szerephez juttatni az elkövetett hibák vagy rossz döntések miatt bekövetkező károk enyhítéséről, a jóvátételről és a jó visszaállításának lehetőségeiről való gondolkodást.
- A konfliktusok elemzése során fel kell mutatni, illetve meg kell erősíteni a problémák erőszakmentes, konstruktív és morálisan elfogadható kezelésének a mintáit.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Éntudat – Önismeret	12
Család – Helyem a családban	12
Társas tudatosság és társas kapcsolatok – Helyem a társas-lelkületi közösségekben	12
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Éntudat – Önismeret

Óraszám: 12

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- reálisan értékeli helyzetét, fejlődési célokat fogalmaz meg és a célok megvalósítását szolgáló terveket készít;
- felismeri a tudásszerzés módjait, különös tekintettel a forrás hitelességére;
- felismeri a helyzethez illeszkedő érzelmeket és kifejezőmódjukat, és ennek megfelelően viselkedik/cselekszik;
- a családjában és ismeretségi körében talál olyan mintákat, amelyek példaként szolgálnak számára;
- képes a problémák elemzésére és a megoldási alternatívák alkotására, a probléma megoldása érdekében, önmaga motiválására;
- döntései meghozatalakor figyelembe veszi a saját értékeit is.
- megismeri az önazonosság fogalmát és jellemzőit, azonosítja saját személyiségének néhány elemét;
- ismer testi-lelki egészséget őrző tevékenységeket és felismeri a saját egészségét veszélyeztető hatásokat. Megfogalmazza a saját intim terének határait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

Testi és lelki változások:

- A testi, lelki egészség egységének felismerése a saját egészségi állapot nyomon követése;
- Az életkorra jellemző testi és szellemi fejlődés megfigyelése,
- Az önállósodás és növekvő felelősség elemzése;
- A saját és társak belső értékeinek és egyediségének tudatosítása.

Én és mások:

- A saját viszonyulás néhány elemének feltárása;
- Az emberek közötti hasonlóságok és különbségek felismerése,
- Az alapvető emberi viselkedésformák értékelése;
- Különböző emberi élethelyzetek megismerése;
- Az önértékelés módjainak tudatosítása.

Harmonikus jövő:

- Az egészséges és harmonikus életmód feltételei megfogalmazása;
- A pozitív és negatív hatások felismerése saját élethelyzetekben;
- Megoldási modellek kialakítása nehéz helyzetek kezelésére;
- Az egyéni sikerek értelmezése;
- Saját tanulási célok megfogalmazása;
- Valós és virtuális környezetben példaként szolgáló személyek keresése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetés,
- Vita: probléma felvetés, érvelés, meggyőzés,
- Szituációs játékok, dramatizálás,
- Társas - és egyéb játékok,
- Digitális feladatok megoldása,
- Szómagyarázat,
- Projektmunka,
- Csoportmunka,
- Irodalmi szemelvények megbeszélése,
- Filmvetítés, megbeszélés,
- Előadó (pszichológus, ...) meghívása.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

önismeret, fejlődés, önállóság, felelősség, egészség, harmónia, elfogadás, tervezés, tanulás, tudás, példakép, jövőkép

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Természetismeret: Kamaszkori változások: testkép, testtalkat; az egészséges táplálkozás alapelvei; a serdülő személyiségének jellemző vonásai; az önismeret és az önfejlesztés eszközei; veszélyforrások különféle élethelyzetekben; káros szenvedélyek.

Dráma és tánc:

Ön- és társismereti játékok.

Magyar irodalom:

A témához kapcsolódó szemelvények olvasása, megbeszélése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló értékelje reálisan helyzetét, fogalmazzon meg fejlődési célokat és készítsen a célok megvalósítását szolgáló terveket;

Ismerje fel a helyzethez illeszkedő érzelmeket és kifejezőmódjukat, és ennek megfelelően viselkedjen;

Legyen képes a problémák elemzésére és a megoldási alternatívák alkotására, a probléma megoldása érdekében, önmaga motiválására;

Ismerje az önazonosság fogalmát és jellemzőit, azonosítsa saját személyiségének néhány elemét;

Ismerje a testi-lelki egészséget őrző tevékenységeket és ismerje a saját egészségét veszélyeztető hatásokat.

TÉMAKÖR: Család – Helyem a családban

Óraszám: 12

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismer olyan mintákat és lehetőségeket, amelyek segítségével a különböző helyzetek megoldhatók, illetve tudja, hogy hová fordulhat segítségért;

- azonosítja a családban betöltött szerepeket és feladatokat;
- azonosítja saját szerepét és feladatait;
- azonosít néhány, a családban előforduló konfliktust,
- felismeri a család életében bekövetkező nehéz helyzeteket, megfogalmaz néhány megoldási módot;
- felismeri saját családjának viszonyrendszerét, a családot összetartó érzelmeket és közös értékeket;
- azonosítja az egyéni, családi és társadalmi boldogulás felé.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

A kapcsolatok hálója

- Saját viszonyrendszerek vizsgálata, a szűkebb és a tágabb közösségek hatása a tanuló életére
- Az alapvető emberi érintkezések formáinak (viselkedés, verbális és non verbális kommunikáció, gondolatok kifejezése, alkotások) megismerése valós és virtuális terepen is;
- A különböző érzelmeket kiváltó okok feltárása;
- Az érzelem vezérelte cselekvések következményeinek vizsgálata.

A bizalom és a szeretet a kapcsolatokban

- Kapcsolatok elemzése a támogatás, bizalom, szeretet, tisztelet, segítség szempontjából;
- A tartós, bizalomra épülő kapcsolatok jellemzői és fenntartásuk feltételeinek átélése;
- Az érzelmeket is kifejező figyelmes kommunikáció gyakorlása;
- Segítségkérés, segítség felajánlása.

Családi erőforrások

- A család, rokonság egyedi viszonyrendszereinek feltárása;
- Saját helyzet felismerése, feladatok a családban;
- A legértékesebb családi szokások azonosítása;
- A családok sokszínű kulturális hátterének értelmezése;
- Tipikus családi szerepek, helyzetek és ezek értékelése;
- Az érték- és érdekütköztetések, az igények kifejezésének gyakorlása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetés,
- Vita: probléma felvetés, érvelés, meggyőzés,
- Szituációs játékok, dramatizálás,
- Társas - és egyéb játékok,
- Digitális feladatok megoldása,
- Szómagyarzat,
- Projektmunka,
- Csoportmunka,
- Irodalmi szemelvények megbeszélése,
- Filmvetítés, megbeszélés
- Előadó (pszichológus, ...) meghívása.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

támogatás, bizalom, szeretet, tisztelet, segítség, figyelem, probléma, kapcsolat, családi szokás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom:

Közéleti kommunikáció (megbeszélés, vita, felszólalás, hozzászólás, alkalmi beszéd, köszöntés, kiselőadás).

Dráma és tánc: Konszenzus kialakításának képessége és eszköztárának megismerése a dramatikus tevékenységek előkészítése során;

Egymás munkája iránti tisztelet, figyelem, őszinteség és tapintat a megbeszélések során,

belső irányítású csoportszerveződés dramatikus tevékenységek során.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Legyen tisztában azzal, hogy saját érzelmi állapota és viselkedése milyen következményekkel járhat, és milyen hatást gyakorolhat a társas kapcsolatainak alakítására;

Legyen képes a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére.

Legyen képes megfogalmazni, hogy a szeretetnek, a bizalomnak, tiszteletnek milyen szerepe van a családban, a barátságokban és a párkapcsolatokban;

Legyen képes megfelelő döntéseket hozni arról, hogy az online térben, milyen információkat oszthat meg önmagáról.

TÉMAKÖR: Társas tudatosság és társas kapcsolatok – Helyem a társas-lelkületi közösségekben

Óraszám: 10

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- képes a saját véleményétől eltérő véleményekhez tisztelettel viszonyulni, a saját álláspontja mellett érvelni;
- felismeri a konfliktus kialakulására utaló jelzéseket;
- rendelkezik érzelmi kifejezőképességekkel a konfliktusok megelőzésére és megoldási javaslatokkal a konfliktusok megoldására;
- azonosítja a csoportban elfoglalt helyét és szerepét, törekszik a személyiségének legjobban megfelelő feladatok vállalására;
- törekszik mások helyzetének megértésére, felismeri a mások érzelmi állapotára és igényeire utaló jelzéseket; nyitott és segítőkész a nehéz helyzetben levő személyek iránt;
- különbséget tesz a valóságos és a virtuális identitás között, felismeri a virtuális identitás jellemzőit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

Szükségünk van társakra

- A társas kapcsolatok fontosságának hangsúlyozása
- Az elhagyatottság, a kirekesztettség állapotának elképzelése
- A hagyományos és a modern technológia nyújtotta kapcsolattartási lehetőségek gyakorlása

A kapcsolat kezdete

- A rokonszenv, ellenszenv azonosítása
- Az ismeretlenek iránti bizalom vagy bizalmatlanság okainak feltárása
- A virtuális kapcsolatteremtési formák véleményezése, a virtuális identitások lehetséges megismerési módjai

A kapcsolat ápolása

- A kortárs, baráti kapcsolatokat összetartó szokások, a jó működés feltételeinek feltárása, a jó problémamegoldási minták megismerése
- A bizalom, támogatás, törődés, őszinteség és a bántás megjelenési formáinak azonosítása
- A megértésre törekvő, egyenrangú

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetés,
- Vita: probléma felvetés, érvelés, meggyőzés,
- Szituációs játékok, dramatizálás,
- Társas - és egyéb játékok,
- Digitális feladatok megoldása,
- Szómagyarzat,
- Projektmunka,
- Csoportmunka,
- Irodalmi szemelvények megbeszélése,
- Filmvetítés, megbeszélés,
- Előadó (pszichológus, ...) meghívása.

kommunikáció gyakorlása

- A kapcsolatokat gyengítő okok feltárása, a kialakuló konfliktusok elemzése
- Konfliktuskezelési lehetőségek felismerése és gyakorlása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

rokonszenv, ellenszenv, barátság, kapcsolat, bizalom, bizalmatlanság, támogatás, törődés, őszinteség, bántás, megértés, konfliktus

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom:

Közéleti kommunikáció (megbeszélés, vita, felszólalás, hozzászólás, alkalmi beszéd, köszöntés, kiselőadás).

Dráma és tánc: Konszenzus kialakításának képessége és eszköztárának megismerése a dramatikus tevékenységek előkészítése során;

Egymás munkája iránti tisztelet, figyelem, őszinteség és tapintat a megbeszélések során, belső irányítású csoportszerveződés dramatikus tevékenységek során.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Legyen képes helyesen feltérképezni, hogy saját érzelmi állapota és viselkedése milyen következményekkel járhat, és milyen hatást gyakorolhat a társas kapcsolatainak alakítására;

Legyen képes a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére;

Legyen tudatában, hogy a szeretetnek, az elkötelezettségnek, bizalomnak, tiszteletnek milyen szerepe van a barátságokban, a páros kapcsolatokban, és az iskolai közösségekben.

6. ÉVFOLYAM

AZ ETIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:

Az etika tantárgy alapvető célja az egyéni és közösségi identitás formálása, stabilizálása, az egyének és a csoportok közti együttműködés megeremtése. Ehhez járulnak hozzá a kulturális hagyományokban gyökerező erkölcsi elvek, a társas szabályok megismertetése, az egyén gondolkodásában formálódó, szocio-emocionális készségek fejlesztése.

A tantárgy magába foglalja az ember fontos viszonyulásait társaihoz, közösségeihez, környezetéhez és önmagához. Ezzel olyan szintézist kínál a tanulónak, amelyben eddigi személyes tapasztalatait és a más területeken megszerzett ismereteket reflektív módon vizsgálja. A tartalom szorosan kötődik más tantárgyak fejlesztési területeihez is.

Az erkölcsi nevelés fő célja a tanuló erkölcsi érzületének és erkölcsi gondolkodásának fejlesztése, a tanuló segítése a társas szabályok, a viselkedésminták azonosításában és saját alakuló értékrendjének tudatosításában.

Az etika tantárgy felkészíti a tanulót az egyéni életvezetésének és társas környezetének erkölcsi szempontból történő mérlegelésére, miközben saját tudását vizsgálja és fejleszti. Eszközei a kérdezés, a rejtett nézetek és a dilemmák feltárása, az érvelés, a meggyőzés, a meggyőződés, a társadalmi normák és a közösségi értékek értelmezése.

Az ajánlott tantárgyi tartalmak és tanulói tevékenységek olyan képességeket is fejlesztenek, melyek a tanulót az életvezetésében tudatosabbá, társai és környezete problémái iránt érzékenyebbé tehetik, erősítik identitását, aktív társadalmi cselekvésre készítik és segítik a nehéz helyzetek megoldásában.

Az etika tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

- Egyre inkább kialakul a gyerekekben az előrelátás képessége, amely fontos lelki alapja lehet a másokért való felelősségvállalás és a környezettudatos életmód kialakulásának, valamint a kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetencia megalapozásának.
- Fontos feladata ennek az életkornak az anyagi javakhoz és a pénzhez való viszony elmélyült feldolgozása annak érdekében, hogy a kívánatos módon alakuljon a tanulók értékhierarchiája.
- Az etika keretében ekkor feldolgozásra kerülő témák jó alkalmakat kínálnak az önismeret és a társas kultúra, a demokráciára nevelés alapjainak lerakására, valamint a szociális és állampolgári kompetencia erőteljes fejlesztésére.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban	12
A természet rendjének megőrzése, a fenntartható jövő	12
Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére	12
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban

Óraszám: 12

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- értelmezi a szabadság és az önkorlátozás, a tolerancia és a szeretet megjelenését és határait egyéni élethelyzeteiben;
- azonosítja a valós és a virtuális térben történő zaklatások különböző fokozatait és módjait, van terve a zaklatások elkerülésére és kivédésére; tudja, hogy hová fordulhat segítségért;
- fizikai vagy digitális környezetben információt gyűjt és megosztja tudását a sport, tudomány,

technika, művészetek vagy a közélet területén a magyar nemzet vagy Európa kultúráját meghatározó kiemelkedő személyiségekről és tevékenységükről;

- ismeri a nemzeti identitást meghatározó kulturális értékeket, és indokolja, hogy miért fontos ezek megőrzése;
- azonosítja a nemzeti és európai értékek közös jellemzőit, az európai kulturális szemlélet meghatározó elemeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

A közösségek összetartó ereje:

- Saját identitást képező néhány közösség mélyebb megismerése: nemzet, nemzetiség, nyelvi-kulturális közösség
- Olyan közösségek megismerése, melyeknek a tanuló nem tagja
- A csoportba kerülés lehetőségei. Saját csoporton belüli helyzet, tevékenység értékelése

A közösségek értékei:

- A segítség, együttérzés, tolerancia, egyenlőség, igazságosság, méltányosság, önzetlenség, felelősségvállalás jelentőségének vizsgálata a társas együttműködésben, és ezek hiányának a következményei
- Önkéntes, másokat segítő tevékenységek. Saját csoport kritikus szemléletű értékelése a befogadás-elfogadás valamint az értékteremtés szempontjából

Az alapvető gyermekjogok megismerése:

- A köztulajdon megbecsülése és a magántulajdon védelme
- A közösségek működése
- Valós és virtuális közösségek írott szabályainak és íratlan szokásrendjének feltárása
- A hatékony együttműködés feltételei számbavétele
- A közös szabályalkotás, a jó munkamegosztás, a vezető szerepének elemzése
- Egyéni és közösségi érdekek összevetése
- A társas élet lehetséges konfliktusainak okai, a konfliktusok kezelése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetés,
- Vita: probléma felvetés, érvelés, meggyőzés,
- Szituációs játékok, dramatizálás,
- Társas - és egyéb játékok,
- Digitális feladatok megoldása,
- Szómagyarázat,
- Projektmunka,
- Csoportmunka,
- Irodalmi szemelvények megbeszélése,
- Filmvetítés, megbeszélés,
- Előadó (pszichológus, ...) meghívása.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

csoport, közösség, nemzet, nemzetiség, beilleszkedés, kirekesztés, érdek, egyenlőség, igazságosság, méltányosság, önzetlenség, felelősségvállalás, vezető, példakép

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:

A magyarság eredete; mondókák, krónikák, nyelvtudomány; hasonlóságok és különbségek a katolikus és a protestáns vallások között.

Vizuális kultúra: Valóság és képzelet.

Dráma és tánc: Némajátékos, szöveges és mozgásos improvizációk; improvizációk összefűzése jelenetsorokká; történetek feldolgozása különféle drámajátékos tevékenységekkel.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Ismerje fel a nemzet, a kulturális közösség számára fontos értékeket, indokolja, hogy ezek milyen szerepet játszanak a saját életében;
Azonosuljon érzelmileg az állami, nemzeti és egyházi ünnepkörök jelentőségével, értelmezi a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét;
Azonosítsa azokat a kulturális különbségeket, helyzeteket, amelyek etikai dilemmákat vetnek fel, és alkosson véleményt róluk.

TÉMAKÖR: A természet rendjének megőrzése, a fenntartható jövő

Óraszám: 12

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Folyamatosan frissíti az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatásaival kapcsolatos ismereteit fizikai és digitális környezetben, felelősségteljes szemlélettel vizsgálja a technikai fejlődés lehetőségeit;
- megismeri a természeti erőforrások felhasználására, a környezetszennyezésre, a globális és társadalmi egyenlőtlenségek problémájára vonatkozó etikai felvetéseket;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

Létezésünk feltételei:

- Saját szükségletek, érdekek és értékek feltárása, ezek motiváló hatása a cselekvésekre
- A testi és szellemi egészség forrásainak megismerése– egyéni, társadalmi és környezeti szinten
- A különböző életkörülményű emberek életmódjának összehasonlítása

Fejlődés: értékek és veszélyek:

- Ember és környezete viszonyának értelmezése
- A környezetszennyezés jelenségének meghatározása, fő területei, hatása a Föld, az élőlények, köztük az ember életére
- A technikai fejlődés néhány területének feltárása, az ember életmódjára és - minőségére ható jellegzetessége
- Etikai kérdések felvetése a virtuális: tevékenységgel, a médiatartalmakkal, a technikai eszközök alkalmazási módjaival kapcsolatban, saját ilyen jellegű tevékenységek reflektív vizsgálata

Felelősség és cselekvés a jövő érdekében:

- A közvetlen környezet állapotának kritikus szemléletű vizsgálata
- A világ jelenéért és jövőjéért vállalható emberi felelősség néhány elemének megfogalmazása
- Saját és közösségi cselekvési lehetőségek

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetés,
- Vita: probléma felvetés, érvelés, meggyőzés,
- Szituációs játékok, dramatizálás,
- Társas - és egyéb játékok,
- Digitális feladatok megoldása,
- Szómagyarázat,
- Projektmunka,
- Csoportmunka,
- Irodalmi szemelvények megbeszélése,
- Filmvetítés, megbeszélés.
- Előadó (pszichológus, ...) meghívása.

tervezése a környezetvédelem érdekében

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

természetvédelem, környezetvédelem, média, virtuális tér, tudatos fogyasztó, létszükséglet, takarékoság, mértékletesség, felelősségvállalás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Természetismeret:

A környezet és az ember egysége.

Magyar nyelv és irodalom:

A tömegkommunikáció legfőbb üzeneteinek dekódolása.

Technika, életvitel és gyakorlat: Környezettudatosság.

Vizuális kultúra: Tervezett és alakított környezet; vizuális kommunikáció, jelértelmezés, jelalkotás; kép és szöveg.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Fogalmazza meg személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt, megoldási javaslatot tesz környezetének megőrzésére, esztétikus fejlesztésére

Ismerje fel az ökológiai, ökonómiai egyensúly hétköznapi szükségességét

Fogalmazza meg, hogy a pozitív egyéni és társadalmi jövőkép elérését milyen feltételek támogatják.

TÉMAKÖR: Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére

Óraszám: 12

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- feltárja, hogy az Európa vallási arculatát meghatározó egyházak tevékenysége, szokás- vagy értékrendje milyen módon jelenik meg a társadalomban;
- feltárja, hogyan jelennek meg a hétköznapiak során a tárgyalt világvallásoknak az emberi életre vonatkozó erkölcsi tanításai;
- értelmezi a szeretetnek, az élet tisztelete elvének a kultúrára gyakorolt hatását;
- értelmezi az egyes egyházak ünnepköréhez kapcsolódó alapvető vallási, kulturális eseményeket és a hozzájuk kapcsolódó bibliai (Ó és Új Szövetségbeli) szövegekre támaszkodó történeteket;
- összekapcsolja az egyes egyházak, vallások ünnepköreit és a hozzájuk tartozó jelképeket, szokásokat, néphagyományokat;
- a zsidó és keresztény bibliai történetekben, kulturálisan hagyományozott történetekben megnyilvánuló igazságos és megbocsátó magatartásra saját életéből példákat hoz;
- saját életét meghatározó világnézeti elkötelezettség birtokában alkalmazza a kölcsönös tolerancia elveit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

Kérdések és válaszok a világról:

- A világra vonatkozó személyes kérdések megfogalmazása, a megismerés lehetőségei
- Az információk elemzése a hitelesség alapján
- A logikai érvelések gyakorlása
- A tény, a vélemény, a tudás, a hit, az értékítélet fogalmak értelmezése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetés,
- Vita: probléma felvetés, érvelés, meggyőzés,
- Szituációs játékok, dramatizálás,
- Társas - és egyéb játékok,
- Digitális feladatok megoldása,
- Szómagyarázat,
- Projektmunka,
- Csoportmunka,

- Az érték- és világnézeti különbségek azonosítása

A helyes és a helytelen dilemmái:

- Különböző és hasonló, azonos helyzetről alkotott értékítéletek elemzése
- Néhány kulturális szabályozórendszer megismerése, ezek eredete és hatásai
- A lelkiismeret működésének megérzése, átérzése a döntésekben
- Személyes erkölcsi elvek feltárása
- Dilemmahelyzet elemzése erkölcsi szempontból

A vallási és a kulturális hagyományok tanításai:

- Az istenhívő világnézet sajátosságainak vizsgálata
- A környezetben fellelhető vallások néhány szokásának, ünnepének megismerése, ezen keresztül a világnézeti-kulturális sokszínűség tudatosítása

- Irodalmi szemelvények megbeszélése,
- Filmvetítés, megbeszélés.
- Előadó (pszichológus, ...) meghívása.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

világkép, világnézet, tudás, tény, vélemény, információ, hitelesség, együttélés, hit, istenhit, vallás, egyház, vallási tanítás, jó, rossz, lelkiismeret

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Természetismeret:

A környezet és az ember egysége.

Magyar nyelv és irodalom:

A tömegkommunikáció legfőbb üzeneteinek dekódolása.

Technika, életvitel és gyakorlat: Környezettudatosság.

Vizuális kultúra: Tervezett és alakított környezet; vizuális kommunikáció, jelértelmezés, jelalkotás; kép és szöveg.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Egyéni cselekvési lehetőségeket fogalmaz meg a közös erkölcsi értékek érvényesítésére;

Képes az európai, a nemzeti kultúra közös eredetének, forrásainak értelmezésére

Reflektíven értékeli a tudásszerzés módjait, különös tekintettel a forrás hitelességére;

Képes a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére.

7. ÉVFOLYAM

AZ ETIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:

- Ebben az életkori szakaszban az erkölcsi szabályok értelmezésében egyre jobban a mérlegelő gondolkodás dominál. A tevékenység motivációjában felerősödik a kortárs csoportban való megfelelés igénye, az elfogadottság jutalmazó szerepének motiváló hatása, s annak a tekintélyszemélynek a befolyása, akihez a tanuló érzelmileg kötődik.
- Az éntudat és az önismeret kibontakozásával kialakul a saját érzelmek és gondolatok megfigyelése és ellenőrzése feletti mérlegelés. Gyakorlattá válik a belülről vezérelt személyes véleményformálás a saját érzelmekről, szükségletekről és gondolatokról. A serdülőkorba lépő fiatal számára ezt az időszakot a társas önazonosság, társas identitás próbálgatása jellemez. Ezen kapcsolatokban különféle viselkedéseket tapasztalhat, különböző élmények megosztására van lehetősége, így viselkedése az aktuális társas környezet szerint változik. Hitét a csoporttagok többségének értékrendjéhez igazodó gondolkodás uralja. Az erkölcs és etika tantárgynak külön figyelemmel kell lennie arra, hogy előtérbe kerülhet a kortársak viselkedésének szerepszerű átvétele. A fiúk társas-lelkületi fejlődésében egyre jelentősebb szerepet kap a félelem és a szomorúság elrejtésének igénye, mely az erőtlenség kifejezéseként is értelmezhető.
- Ebben az időszakban az empatikus viszonyulás határai jelentősen kitágulnak, mert a serdülő fogékonnyá válik a társadalmi életben megnyilvánuló igazságtalanságok észlelésére. Az órai beszélgetések valamennyi formája elősegítheti a lelkiismeret közösségekben történő erősödését.
- Ebben az életkorban megkezdődik a személyes világnézet kialakulása, ezért ezekben az években az oktatás fontos feladata, hogy ezt a folyamatot támogassa. A formálódó világnézetben testet öltő értékekre támaszkodva a fiatalok fokozatosan elkezdik elhelyezni magukat a létezés tágabb összefüggésrendszerében.
- A 7-8. évfolyamos tanulók életében egyre többször jelenik meg a döntéshozatal, a felelősségvállalás önmagukkal, társaikkal és környezetükkel szemben. A különböző élethelyzetek felhívják a tanulók figyelmét az önismeret fontosságára, a társakkal való kommunikáció és együttműködés jelentőségére, az egészségmegőrző tevékenységek végzésének és a pénzügyi tudatosság fejlesztésének a nélkülözhetetlenségére. Erre az életkorra új dimenziókkal bővül a fiúk és a lányok kapcsolata, s az ezzel összefüggő témák tanórai feldolgozása szerepet vállalhat a testi és lelki egészségre, illetve a családi életre való nevelés általános céljainak megvalósításában. 13-14 évesen a tanulók már önálló használói a legkülönbözőbb technikai eszközöknek, így az erkölcsstan órák keretében is kitüntetett helyet kell kapnia a médiatudatosságra nevelésnek – hangsúlyozva, hogy ez egyúttal fontos szelete az állampolgárságra és demokráciára nevelésnek, valamint az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztésének is.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Éntudat – Önismeret – Ki vagyok én?	12
Család – Helyem a családban – párkapcsolatok	12
Társas tudatosság és társas kapcsolatok – Helyem a társas-lelkületi közösségekben	12
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Éntudat – Önismeret – Ki vagyok én?

Óraszám: 10

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- reálisan értékeli helyzetét, fejlődési célokat fogalmaz meg és a célok megvalósítását szolgáló terveket készít;
- felismeri a tudásszerzés módjait, különös tekintettel a forrás hitelességére;
- felismeri a helyzethez illeszkedő érzelmeket és kifejezőmódjukat, és ennek megfelelően viselkedik/cselekszik;
- a családjában és ismeretségi körében talál olyan mintákat, amelyek példaként szolgálnak számára;
- képes a problémák elemzésére és a megoldási alternatívák alkotására, a probléma megoldása érdekében, önmaga motiválására;
- döntései meghozatalakor figyelembe veszi a saját értékeit is.
- megismeri az önazonosság fogalmát és jellemzőit, azonosítja saját személyiségének néhány elemét;
- ismer testi-lelki egészséget őrző tevékenységeket és felismeri a saját egészségét veszélyeztető hatásokat. Megfogalmazza a saját intim terének határait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

Önismeret:

- Saját főbb személyiségjegyek vizsgálata;
- Ismerkedés a társadalmi szerepekkel, elvárásokkal;
- Saját identitás fogalmának bővítése;
- Az emberi gondolkodásmód sokszínűsége megértése;
- Azonos helyzetekre adott eltérő reakciók, vélemények elemzése;
- Az egyének és az emberiség néhány cselekvésének etikai szempontú értékelése, a saját értékrenddel való összevetése;
- Önkifejezési módok gyakorlása.

Szükségletek és igények:

- A tanulás és fejlődés összefüggéseinek megértése a tanuló életében;
- Információforrások kritikus elemzése;
- Saját szokások, életvezetési mód, életszemlélet értékelése a testi és mentális egészség, a lehetséges káros tényezők feltárása, ezek elkerülésére javaslatok az önazonosság és a fejlődés szempontjából;
- Saját igények és szükségletek feltárása.

Célok és tervek:

- A felelősség, önismeret, munka, együttműködés, kreativitás, vállalkozó szellem, munkamegosztás, pénzügyi tudatosság megjelenése a mindennapi cselekvésekben;
- A siker, a boldogság, boldogulás átélése, azonosítása az egyén életében;
- A pozitív életszemlélet tudatosítása;

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetés,
- Vita: probléma felvetés, érvelés, meggyőzés,
- Szituációs játékok, dramatizálás,
- Társas - és egyéb játékok,
- Digitális feladatok megoldása,
- Szómagyarázat,
- Projektmunka,
- Csoportmunka,
- Irodalmi szemelvények megbeszélése,
- Filmvetítés, megbeszélés.
- Előadó (pszichológus, ...) meghívása.

- Néhány személyes életcél megfogalmazása.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

önismeret, önazonosság, boldogulás, boldogság, jólét, jóllét, stressz, káros szenvedély, függés, alkotás, munka, pénzügyi tudatosság

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom:

A kommunikációs céloknak megfelelő szövegek írása; a nyelv állandósága és változása.

Technika, életvitel és gyakorlat:

Tanulási pálya; környezet és pályaválasztás; megélhetés.

Biológia – egészségtan:

A serdülőkor érzelmi, szociális és pszichológiai jellemzői; a személyiség összetevői, értelmi képességek, érzelmi adottságok.

Vizuális kultúra: Érzelmek, hangulatok kifejezése; látványok, jelenségek asszociatív megjelenítése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Reálisan feltérképezi, hogy saját érzelmi állapota és viselkedése milyen következményekkel járhat, és milyen hatást gyakorolhat a társas kapcsolatai alakítására; képes a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére;

Megfelelő döntéseket hoz arról, hogy az online térben milyen információkat oszthat meg önmagáról;

Reálisan értékeli helyzetét, fejlődési célokat fogalmaz meg és a célok megvalósítását szolgáló terveket készít;

Reflektíven értékeli tudásszerzési módjait, különös tekintettel a forrás hitelességére;

feltárja pályaeérdeklődését és továbbtanulási céljait;

Képes a problémák elemzésére és a megoldási alternatívák alkotására, a probléma megoldása érdekében képes önmaga motiválására;

Célok és döntések meghozatalakor figyelembe veszi a személyes értékeit;

Egyéni cselekvési lehetőségeket fogalmaz meg az erkölcsi értékek érvényesítésére.

TÉMAKÖR: Család – Helyem a családban - Párkapcsolatok

Óraszám: 12

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismer olyan mintákat és lehetőségeket, amelyek segítségével a különböző helyzetek megoldhatók, illetve tudja, hogy hová fordulhat segítségért;
- azonosítja a családban betöltött szerepeket és feladatokat;
- azonosítja saját szerepét és feladatait;
- azonosít néhány, a családban előforduló konfliktust,
- felismeri a család életében bekövetkező nehéz helyzeteket, megfogalmaz néhány megoldási módot;
- felismeri saját családjának viszonyrendszerét, a családot összetartó érzelmeket és közös értékeket;
- azonosítja az egyéni, családi és társadalmi boldogulás felé.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

ISMERETEK:

Érzelmek és cselekvések hatása

- Külső és belső tényezők összehangolása, amelyek az érzelmi-mentális állapotra hatással lehetnek;
- Stratégiák kidolgozása a negatív hatások kivédésére;
- Valós és virtuális térben zajló cselekvések elemzése a másokra tett hatás és etikai értékek szempontjából;

Kölcsönösség és egyenlőség a kapcsolatokban;

- A bizalom, szeretet, tisztelet, segítség és intimitás megérzése, megjelenése a kapcsolatokban
- Pozitív minták a harmonikusan működő párok kapcsolatokra;
- A másik igényeit és szükségleteit figyelembe vevő és a saját igényeket megfogalmazó kommunikáció gyakorlása;
- Az egyenlőtlen, kihasználó vagy bántalmazó kapcsolat jellemzőinek azonosítása, az erre vonatkozó jogok és a védelem lehetőségeinek megismerése.

Változások a családban

- A család társadalmi funkciói értelmezése, a családszerkezet sokfélesége;
- A harmonikus családi életet meghatározó értékek összegyűjtése,
- A támogatás, megértés, tanulás, együttérzés és egyenlőség vizsgálata családi kapcsolatokban;
- A serdülőkor önállósági igényéből vagy az életkori különbségekből eredő vélemény- és érdekkonfliktusok azonosítása.

- Beszélgetés,
- Vita: probléma felvetés, érvelés, meggyőzés,
- Szituációs játékok, dramatizálás,
- Társas - és egyéb játékok,
- Digitális feladatok megoldása,
- Szómagyarázat,
- Projektmunka,
- Csoportmunka,
- Irodalmi szemelvények megbeszélése,
- Filmvetítés, megbeszélés.
- Előadó (pszichológus, ...) meghívása.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

érzelem, szerelem, párok kapcsolat, vonzódás, intimitás, bizalom, hűség, igény, nemzedék, értékrend, önvédelem, zaklatás, emberi jogok

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Biológia - egészség: Nemi jellegek, nemi hormonok; a menstruációs ciklus folyamata; másodlagos nemi jellegek, lelki tulajdonságok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Reálisan feltérképezi, hogy saját érzelmi állapota és viselkedése milyen következményeket okozhat, és milyen hatást gyakorolhat a társas kapcsolatai alakítására; képes a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére;

A családjában és ismeretségi körében talál olyan mintákat, amelyek példaként szolgálnak számára; megfogalmazza, hogy a szeretetnek, az elkötelezettségnek, bizalomnak, tiszteletnek milyen szerepe van a családban, a barátságokban és a párok kapcsolatokban

TÉMAKÖR: Társas tudatosság és társas kapcsolatok – Helyem a társas-lelkületi közösségekben
Óraszám: 10

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- képes a saját véleményétől eltérő véleményekhez tisztelettel viszonyulni, a saját álláspontja mellett érvelni;
- kölcsönös megértésre törekszik;
- felismeri a konfliktus kialakulására utaló jelzéseket;
- rendelkezik tapasztalatokkal, érvekkel a konfliktusok megelőzésére és megoldási javaslatokkal a konfliktusok megoldására;
- azonosítja a csoportban elfoglalt helyét és szerepét, törekszik a személyiségének legjobban megfelelő feladatok vállalására;
- törekszik mások helyzetének megértésére, felismeri a mások érzelmi állapotára és igényeire utaló jelzéseket;
- nyitott és segítőkész a nehéz helyzetben levő személyek iránt

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

Felelősség egymásért

- A kapcsolatrendszerekben elfoglalt különböző helyzetek, szerepek elemzése
- rendelkezik érzelmi kifejezőképességekkel a konfliktusok megelőzésére és megoldási javaslatokkal a konfliktusok megoldására;
- Az egyén felelősségének megfogalmazása különböző szerepekben: cselekvőként vagy szemlélőként, aktív segítőként vagy érzelmi támogatóként a valós és a virtuális térben is.

A kapcsolatok minősége

- Egymás jobb megismerésének és a társas kapcsolatrendszer gazdagításának módjai;
- A másokat megítélő vélemények elemzése a lehetséges sztereotípiák, az előítéletek, elfogadás, tolerancia alapján;
- A figyelmesség, közös tervezés és az együttműködés példáinak érvényesítése;
- A tartós kapcsolatok és párkapcsolatok alapvető feltételeinek megismerése.

A kapcsolatok megóvása

- Kapcsolati konfliktusok elemzése eltérő igények, kommunikáció és érzelmek szempontjából, megoldási stratégiák kidolgozása;
- A felelősségvállalás, bocsánatkérés és a jóvátétel szerepének felismerése a kapcsolatok helyreállításában.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetés,
- Vita: probléma felvetés, érvelés, meggyőzés,
- Szituációs játékok, dramatizálás,
- Társas - és egyéb játékok,
- Digitális feladatok megoldása,
- Szómagyarázat,
- Projektmunka,
- Csoportmunka,
- Irodalmi szemelvények megbeszélése,
- Filmvetítés, megbeszélés.
- Előadó (pszichológus, ...) meghívása.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

kapcsolatrendszer, viszonyulás, konfliktuskezelés, jóvátétel, alkalmazkodás, önállóság, cselekvés, átélés, előítélet, elfogadás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Biológia - egészségtan: Leány és női, fiú és férfi szerepek a családban, a társadalomban; mások megismerése, megítélése és a kommunikáció;

családi és iskolai agresszió, önzetlenség, alkalmazkodás, áldozatvállalás, konfliktuskezelés, probléma feloldás;

a kamasz helye a harmonikus családban;
a viselkedési normák és szabályok szerepe.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Reálisan feltérképezi, hogy saját érzelmi állapota és viselkedése milyen következményekkel járhat, és milyen hatást gyakorolhat a társas kapcsolatai alakítására; képes a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére;

A csoporthoz való csatlakozás vagy az onnan való kiválás esetén összeveti a csoportnormákat és a saját értékrendjét;

A családjában és ismeretségi körében talál olyan mintákat, amelyek példaként szolgálnak számára; megfogalmazza, hogy a szeretetnek, az elkötelezettségnek, bizalomnak, tiszteletnek milyen szerepe van a barátságokban, a páros kapcsolatokban, az iskolai közösségekben.

8. ÉVFOLYAM

AZ ETIKA TANÍTÁS A 8. ÉVFOLYAMON:

Az etika tantárgy alapvető célja az egyéni és közösségi identitás formálása, stabilizálása, az egyének és a csoportok közti együttműködés megteremtése. Ehhez járulnak hozzá a kulturális hagyományokban gyökerező erkölcsi elvek, a társas szabályok megismertetése, az egyén gondolkodásában formálódó, szocio-emocionális készségek fejlesztése.

A tantárgy magába foglalja az ember fontos viszonyulásait társaihoz, közösségeihez, környezetéhez és önmagához. Ezzel olyan szintézist kínál a tanulónak, amelyben eddigi személyes tapasztalatait és a más területeken megszerzett ismereteket reflektív módon vizsgálja. A tartalom szorosan kötődik más tantárgyak fejlesztési területeihez is.

Az erkölcsi nevelés fő célja a tanuló erkölcsi érzületének és erkölcsi gondolkodásának fejlesztése, a tanuló segítése a társas szabályok, a viselkedésminták azonosításában és saját alakuló értékrendjének tudatosításában.

Az etika tantárgy felkészíti a tanulót az egyéni életvezetésének és társas környezetének erkölcsi szempontból történő mérlegelésére, miközben saját tudását vizsgálja és fejleszti. Eszközei a kérdezés, a rejtett nézetek és a dilemmák feltárása, az érvelés, a meggyőzés, a meggyőződés, a társadalmi normák és a közösségi értékek értelmezése.

Az ajánlott tantárgyi tartalmak és tanulói tevékenységek olyan képességeket is fejlesztenek, melyek a tanulót az életvezetésében tudatosabbá, társai és környezete problémái iránt érzékenyebbé tehetik, erősítik identitását, aktív társadalmi cselekvésre készítetik és segítik a nehéz helyzetek megoldásában.

Az etika tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban – Dolgunk a világban	12
A természet rendjének megőrzése, a fenntartható jövő – Helyem a világban	12
Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére – erkölcs, hit világnézet	12
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban – Dolgunk a világban

Óraszám: 12

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- azonosítja a valós és virtuális térben történő zaklatások különböző fokozatait és módjait, van terve a zaklatások elkerülésére és kivédésére; tudja, hogy hová fordulhat segítségért;
- értelmezi a szabadság és az önkorlátozás, a tolerancia és a szeretet megjelenését és határait egyéni élethelyzeteiben;
- fizikai vagy digitális környezetben információt gyűjt és megosztja tudását a sport, tudomány, technika, művészetek vagy a közélet területén a magyar nemzet és Európa kultúráját meghatározó kiemelkedő személyiségekről és tevékenységükről;
- ismeri a nemzeti identitást meghatározó kulturális értékeket, és indokolja, hogy miért fontos ezek megőrzése;
- azonosítja a nemzeti és európai értékek közös jellemzőit, az európai kulturális szemlélet

- meghatározó elemeit; ismereteket szerez a Kárpát-medencében élő magyarokról, Magyarországon élő nemzetiségekről, népcsoportokról, kettős kötődésű személyekről;
- ismeri a rá vonatkozó gyermekjogokat, ezek fő szabályozó dokumentumait, értelmezi kötelezettségeit, részt vesz szabályalkotásban;
 - ismeri az alapvető emberi jogokat és vizsgálja ezek érvényesülését különböző embercsoportok esetében;
 - megismeri a hátrányos helyzetű személyek érdekében szervezett programokban való részvétel lehetőségeit;
 - reflektív módon vizsgálja saját és csoportja gondolkodását más csoportokról; kifejti véleményét a sztereotípiák és előítéletek hatásáról.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

A közösségek és identitás

- A kulturális-társadalmi identitás alapjai, a nemzeti identitás megőrzése;
- Európa szerepének felismerése, mint a nemzeti kulturális identitás egyik meghatározója;
- A különböző közösségekhez tartozás lehetséges ellentmondásai feltárása;
- Különböző közösségek viszonyainak elemzése;
- Az európai értékrend elemei a társadalmi és jogrendszerekben, ezek megvalósulása vagy hiánya a mindennapokban.

Értékek a társas együttműködésben;

- A kölcsönös bizalom, becsületesség és felelősségvállalás, mint fő közösségszervező értékek azonosítása;
- Az elesettek segítése, a szolidaritás fogalmának értelmezése;
- Véleményalkotás a szabálysértés, csalás, jogsértés, bűnelkövetés eseteiről egyéni és társadalmi kár szempontjából, egyben a társadalmi elfogadottságáról;
- Kérdések megfogalmazása a büntetés néhány formájáról;
- Az együttműködés, felelősségvállalás, feladatvállalás alapelveinek átélése;
- Fontos társadalmi értékek megvalósításának érdekében végzett tevékenységek megismerése;
- A jogok és köteleességek rendszerének elemzése több társadalmi szinten;
- Az egyén aktív részvételi lehetőségei a társadalom életének szabályozásában;
- Társadalmi témájú média hírek elemzése, saját médiafogyasztás vizsgálata;
- Az agresszív nyelvhasználat és az információtorzítás felismerése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetés,
- Vita: probléma felvetés, érvelés, meggyőzés,
- Szituációs játékok, dramatizálás,
- Társas - és egyéb játékok,
- Digitális feladatok megoldása,
- Szómagyarázat,
- Projektmunka,
- Csoportmunka,
- Irodalmi szemelvények megbeszélése,
- Filmvetítés, megbeszélés.
- Előadó (pszichológus, ...) meghívása.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

nemzet, nemzetiség, kultúra, identitás, tolerancia, szolidaritás, szabályszegés, jogsértés, bűn, büntetés, érdekérvényesítés, társadalmi cél, média

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Földrajz:

Éhezés és szegénység a világban; Európa változó társadalmá; az Európai Unió lényegének megértése; népeségmozgások és menekültáradat; a Kárpát-medence népei.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:

Egyenlőség és egyenlőtlenségek a társadalomban; állampolgári jogok és kötelességek; a nyugati integráció kezdetei; az Európai Unió létrejötte és működése; a globalizáció előnyei és veszélyei; Magyarország Alaptörvénye; a magyarországi nemzetiségek és etnikai kisebbségek; a cigány (roma) népesség helyzete.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Azonosítja, értelmezi a nemzet, a kulturális közösség számára fontos közösségi értékeket, indokolja, hogy ezek milyen szerepet játszanak a saját életében;

Érzelmileg, társas-lelkületileg azonosul az állami, nemzeti és egyházi ünnepkörök jelentőségével, értelmezi a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét; azonosítja azokat a kulturális különbségeket, helyzeteket, amelyek etikai dilemmákat vetnek fel, és véleményt alkot róluk;

A csoporthoz való csatlakozás vagy az onnan való kiválás esetén összeveti a csoportnormákat és a saját értékrendjét;

TÉMAKÖR: A természet rendjének megőrzése, a fenntartható jövő – Helyem a világban

Óraszám: 12

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- folyamatosan frissíti az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatásaival kapcsolatos ismereteit fizikai és digitális környezetben, kritikus szemlélettel vizsgálja a technikai fejlődés lehetőségeit, korlátait;
- megismeri és véleményezi a természeti erőforrások felhasználására, a környezetszennyezésre, a globális és társadalmi egyenlőtlenségek problémájára vonatkozó etikai felvetéseket;
- értelmezi a fenntartható fejlődés és a legfontosabb társadalmi problémák megoldása érdekében javasolt stratégiákat, cselekvési lehetőségeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

Lehetőségek és egyenlőtlenségek

- Megismeri az általános emberi szükségleteket az egyén, a helyi közösségek és az emberiség szintjén is;
- Az egyén és közösség rövid és hosszú távú érdekei közötti ellentmondások feltárja;
- Az emberiség létezésének alapvető feltételeit veszélyeztető folyamatok azonosítja;
- Társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségek okainak megismerése.

Az ember és környezetének kölcsönhatása

- Az emberiség életét és gondolkodását leginkább befolyásoló technológiák hatásainak elemzése a személyes kapcsolatok és az

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetés,
- Vita: probléma felvetés, érvelés, meggyőzés,
- Szituációs játékok, dramatizálás,
- Társas - és egyéb játékok,
- Digitális feladatok megoldása,
- Szómagyarázat,
- Projektmunka,
- Csoportmunka,
- Irodalmi szemelvények megbeszélése,
- Filmvetítés, megbeszélés.
- Előadó (pszichológus, ...) meghívása.

<p>életminőség szempontjából, megoldási javaslatok, etikai szabályok megfogalmazása a problémákra;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Károsító és építő, környezetszépítő tevékenységek megkülönböztetése; - Néhány környezeti etikai és bioetikai kérdés megismerése; <p>Az emberiség jövője</p> <ul style="list-style-type: none"> - A fogyasztói és pénzügyi tudatosság fő elveinek rendszerezése; - Környezetbarát technológiai megoldások, kreatív újra hasznosítási lehetőségek feltárása; - Saját célok megfogalmazása a fenntartható fejlődés érdekében. 	
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

erőforrás, globális hatás, újrahasznosítás, környezetbarát technológia, egyéni felelősség, fenntartható fejlődés, egyenlőtlenség

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom:

A sajtóműfajok alapvető jellemzőinek tudatosítása; hírek, események a médiában.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:

Tudományos és technikai forradalom; a világháló.

Vizuális kultúra:

Képek, látványok, médiaszövegek, események önálló elemzése a vizuális közlés köznapi és művészi formáinak felhasználásával; a mozgóképi nyelv alapjainak, működésének értelmezése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Fogalmazza meg személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt, megoldási javaslatot tesz környezetének megőrzésére, esztétikus fejlesztésére

Értékeli, értelmezi az ökológiai, ökonómiai egyensúly hétköznapi szükségességét;

döntéseket hoz arról, hogy milyen szokások kialakulásával járul hozzá a fenntartható fejlődés megvalósításához, milyen cselekvéseket tehet a társadalmi problémák kezelése érdekében;

megfogalmazza, hogy a pozitív egyéni és társadalmi jövőképet elérését milyen feltételek támogatják.

TÉMAKÖR: Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére – Erkölcs, hit, világnézet

Óraszám: 12

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- értelmezi a szeretetnek, az élet tisztelete elvének a kultúrára gyakorolt hatását;
- feltárja, hogy az Európa vallási arculatát meghatározó egyházak tevékenysége, szokás- vagy értékrendje milyen módon jelenik meg a társadalomban;
- feltárja, hogyan jelenik meg a hétköznapiak során a tárgyalt világvallásoknak az emberi életre vonatkozó erkölcsi tanításai;
- a megismert vallások erkölcsi tanításait összeveti személyes véleményével;
- saját életét meghatározó világnézeti elkötelezettség birtokában a kölcsönös tolerancia elveit gyakorolja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

Világnézet és erkölcs

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetés,
- Vita: probléma felvetés, érvelés, meggyőzés,

- Különböző világnézeten alapuló gondolkodások összehasonlítása; - Az erkölcs, mint viselkedést szabályozó értékrendszer, az erkölcsi fogalmak egyéni értelmezése; - A személyes erkölcs kialakulását befolyásoló tényezők azonosítása: a család, a média, a kortárs csoportok, a nevelők; - Az egyén és közösség értékítéletének ütköztetése; - A saját értékrendnek megfelelő és ellentmondó viselkedés gyakorlása; - A zsidóság és a kereszténység, világképeinek fő vonásai, fő tanításaik megismerése; - A vallás szerepének jelentőségének azonosítása az emberek életében; - A zsidó és keresztény vallások álláspontjainak értelmezése néhány általános etikai kérdésben; - Az egyházak társadalmi tevékenységének megismerése, együttműködés közös célok érdekében. A vallások tanításai - A tízparancsolat megismerése; - A felebaráti szeretet, felelősségvállalás gyakorlása a másik ember iránt; - Olyan értékek keresése, melyek azonosak a vallásos és nem vallásos emberek számára.	- Szituációs játékok, dramatizálás, - Társas - és egyéb játékok, - Digitális feladatok megoldása, - Szómagyarázat, - Projektmunka, - Csoportmunka, - Irodalmi szemelvények megbeszélése, - Filmvetítés, megbeszélés. - Előadó (pszichológus, ...) meghívása.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

vallás, hit, erkölcs, kereszténység, iszlám, judaizmus, hinduizmus, buddhizmus, felebaráti szeretet, karitás, aranyszabály, az élet tiszteletének elve, tízparancsolat

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra: Személyes véleményt kifejező vizuális megjelenítés adott témában.

Földrajz:

A világvallások társadalmat, gazdaságot, környezetet befolyásoló szerepe; kultúrák találkozásai a Föld különféle térségeiben.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Értelmezi az európai, a nemzeti kultúra közös eredetét, forrását azonosítja a számára fontos közösségi értékeket, indokolja, hogy ezek milyen szerepet játszanak a saját életében;

Azonosítja azokat a helyzeteket, amelyek etikai dilemmákat vetnek fel, és véleményt alkot róluk;

Értékeli az etikus, a nem etikus cselekvések lehetséges következményeit;

Reflektíven értékeli tudásszerzési módjait, különös tekintettel a forrás hitelességére;

Képes a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére;

Egyéni cselekvési lehetőségeket fogalmaz meg az erkölcsi értékek érvényesítésére.

Ének-zene

	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
2020-2021	2	1	1	1
2021-2022	2	1	1	1
2022-2023	2	1	1	1
2023-2024	2	1	1	1
Éves óraszám	72 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)

5. ÉVFOLYAM

A **ÉNEK-ZENE** TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 5. ÉVFOLYAMON:

Énekes anyag az 5. évfolyamon:

Dalok a mindennapi élet, munka, szerelem témaköreiből

A bundának nincs gallérja; A kapuban a szekér; A karádi faluvégen ; Aki dudás; Árpa is van; Az ürögi faluvégen, Csínom Palkó, Csínom Jankó ; Dudaszó hallatszik ; Erdő, erdő, de magas a teteje; Egy kis kertet keríték ; Erdő, erdő, erdő; Érik a szőlő; Esik az eső, ázik a heveder; Hej, Dunáról fúj a szél; Hidló végén; Hol jártál az éjjel; Hull a szilva; Jaj, de beteg vagyok; Jó gazdasszony vagyok én; Kicsi vagyok, nagy az eszem; Kitrákotty – mese; Megyen már a hajnalcsillag lefelé; Még azt mondják, nem illik; Megismerni a kanászt; Összegyűltek, összegyűltek; Póda Péter, Póda Pál; R égi táncdal, Sej, Nagyabonyban; Száraz tónak nedves partján; Úgy tetszik, hogy jó helyen vagyunk itt

Műzenei szemelvények, más népek dalai

M. Praetorius: Viva la Musica (kánon); J.S. Bach: Üdv rád és házad népére; L. van Beethoven: A mormotás fiú dala; Johannes Brahms: Bölcsődal; Bárdos Lajos: Szép kis család; Szőnyi Erzsébet: Postaváró (amerikai dallam); A kis lányok (cseh népdal.); Édes fülmile (tatár népdal.); Pál, Kata, Péter (francia); Áll egy ifjú nyírfa (orosz népdal.)

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Báránkámon csengő szól; Bárcsak régen felébredtem volna; Föl, föl vitézek; Haj, ki, kisse, haj; Kossuth Lajos azt írta; Pásztorok, keljünk fel; Új esztendő; Regős ének, Talalaj, talalaj, Tóth Lőrinc

Zenehallgatási anyag 5. évfolyamon:

- Dunántúli ugrós táncok
- Kodály Zoltán: Hány János: Sej, Nagyabonyban; Székelyfonó: Kitrákotty mese; Karácsonyi pásztortánc: gyermekkar
- Bartók Béla: Magyar képek: Este a székelyeknél; Ürögi kanásztánc; Román népi táncok: 6., 7. tétel
- Bárdos Lajos: Régi táncdal - vegyeskar
- Zene Mátyás király udvarából
- J. S. Bach: Parasztkantáta: (Mer hahn en neue Oberkeet)
- W. A. Mozart: Egy kis éji zene; A- dúr zongoraszonáta - III. Török induló
- Liszt Ferenc: Manók tánca
- Johannes Brahms: V. magyar tánc
- Mogyeszt Muszorgszkij: Egy kiállítás képei –Ódon várkastély; Tüilériák kertje

- Farkas Ferenc: Régi magyar táncok – Lapockás tánc, Ugrós
- Ligeti György: Síppal, dobbal, nádi hegedűvel - dalciklus Weöres Sándor verseire
- John Williams: Csillagok háborúja – induló

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Zeneművek/ Énekes anyag	34
Zeneművek / Zenehallgatási anyag	14
Ismeretek / Ritmikai fejlesztés	8
Ismeretek / Hallásfejlesztés	6
Ismeretek / Zenei írás, olvasás	10
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR: Zeneművek/ Énekes anyag

Óraszám: 34

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- 5. osztályban 50 dal megismerése (30 népdal, 10 műdal, 10 dal ünnepekre, alkalmakra, jeles napokra)
- A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése
- A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése
- A műzenével való ismerkedés, műzenei szemelvényeken keresztül
- A Magyar Himnusz hallás utáni megtanulása és éneklése
- Az Európai Unió Himnuszának hallás utáni megtanulása és éneklése

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- **Népdalok** a magyar népzene régi és új rétegéből, más népek dalai és **műdalok** hallás utáni megtanulása, éneklése kottaképről és emlékezetből, szöveggel.
- A tanult magyar népdalok meghallgatása tanári előadásban, adatközlő által és feldolgozott formában is.
- A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával és szolmizációs éneklésével.
- A tanult dalok feldolgozása dramatizált előadással és tanár, hangszeren játszó osztálytárs, vagy zenei alap által megszólaltatott hangszerkíséréssel
- **Különböző stílusú műdalok**, kánonok, duettek, zenei szemelvények hallás utáni megtanulása és

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés
- A népdalokhoz kapcsolódó gyermekjátékok, táncok előadása
- Népszokások eljátszása
- Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó iskolai műsorok előadásában
- Részvétel az iskolai kórus munkájában
- Részvétel a Zenei Világnap alkalmából az iskolában megvalósuló rendezvényen
- Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dalok kapcsán

<p>éneklése kottaképről és emlékezetből</p> <p>– Megzenésített versek (műdalok) éneklése hangszerkísérettel</p> <p>Előadói készség: Éneklését tudja a dalok karakteréhez, hangulatához igazítani</p> <p>Befogadói készség: Az új dalok egyre értőbb meghallgatása</p> <p>Alkotói készség: Aktív részvétel szorgalmazása az alkotói folyamatokban</p>	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:</p> <p>Régi és új stílusú népdal; kvintváltás; ereszkedő és kupolás dallamvonal; adatközlő a cappella; kamaraének – társasének; versmegzenésítés; tempo giusto, parlando, rubato, mezzoforte</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <p>irodalom, nép- és honismeret, történelem, földrajz, építészet, festészet</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A tanult dalok ismerete, interpretálása önállóan, vagy kiscsoportos formában kotta nélkül. • Törekvés a tiszta intonációra, a dallam és a szöveg helyes visszaadására. • A népdal stílusának behatárolása a stílusjegyek alapján. • Az órai közös munkában, közös éneklésben való részvétel. • A magyar Himnusz éneklése 	

<p>TÉMAKÖR: Zeneművek/Zenehallgatási anyag</p> <p>Óraszám: 14</p>			
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p> <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Befogadó hozzáállás nyilvánítása a különböző zenehallgatási anyagok iránt. - A zene által keltett érzések, élmények, gondolatok kinyilvánítása, elbeszélése, megvitatása. - A zenehallgatás által tágabb ismeret szerzése a népi hangszerekről, és a klasszikus hangszerekről. - A klasszikus hangszeres családokkal való megismerkedés. - A különböző zenekari felállásokkal való megismerkedés, azok megkülönböztetése. - A karmester, a karvezető szerepe a zenekar élén. 			
<p>FEJLESZTÉSI ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A zene keltette érzések, gondolatok, vélemények megfogalmazása tanári kérdések segítségével . – Párhuzamok felismerése a régmúlt, közelmúlt és a jelen zenei megnyilvánulásai között a hallgatott zenékben – Jellegzetes hangszerek, hangszercsoportok kapcsolása a megismert népzenei és műzenei stílusokhoz/műfajokhoz. 	<p>FELADATOK</p>	<p>ÉS</p>	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Irányított zenehallgatás hanglemezeről, CD-ről, internetes csatornáról. – Részvétel ifjúsági hangversenyeken – Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán – Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához – Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről – Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási

<ul style="list-style-type: none"> – Befogadói készség: kapcsolatot talál a dalokban, zeneművekben megjelenő élethelyzetek és saját élete között. – Követni tudja a rövidebb zenei formahatárokat, tagolásokat akár énekes, akár hangszeres részletek tekintetében. 	<p>módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával.</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Népi és klasszikus hangszeres családok és hangszerek; karmester; karvezető; különböző zenekari felállások; műfaj; népzene; komolyzene, könnyű zene; programzene, a vegyeskar szólamai (szoprán, mezzo, alt, tenor, bariton, basszus)</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: történelem, irodalom, hon- és népismeret, földrajz, idegen nyelv (német)</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A befogadó jellegű zenehallgatás. A különböző jellegű hangszeres csoportok hallás utáni megkülönböztetése egymástól (népi zenekar, fúvószenekar, vonószenekar, szimfónikus zenekar, kórus)</p>	

<p>TÉMAKÖR: Ismeretek/ Ritmikai fejlesztés Óraszám: 8 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A felismeri a tizenhatod kottaképét. - Ismeri és használja a tanult ritmusok gyakorló nevét, grafikai jelüket és értéküket. - Érzékeli a páros, páratlan és a váltakozó ütemet, a 2/4, 3/4 és 4/4-es ütemmutató gyakorlati használata. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Páros és páratlan lüktetés felismerése hallás és kottakép alapján – Az énekes és a zenehallgatási anyag metrikai és ritmikai jellemzőinek megfigyelése, reprodukciója – Váltakozó ütemek megfigyelése az énekes- és zenehallgatási anyagban – Alkotói készség: páros és páratlan lüktetésű ritmussorok alkotása a tanult ritmusokkal hiányos ritmussorok kiegészítése vagy teljes megalkotása a megadott formai kereteken belül (tá-titi, szinkópa, nyújtott és éles ritmusokkal, tizenhatodokkal). 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A dalok ritmusának hangoztatása – Ritmuskánon, felelgetős a tanárral, később az osztály csoportjai között – Improvizáció, kreativitás támogatása a tanult ritmikai elemek felhasználásával – Ritmushangszerek használata – Ostinátó ritmus tapsolása ismert dalhoz. – Önálló ritmusalkotás az ismert ritmuselemekből – Ritmusfelismerés
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Éles, nyújtott ritmus; tizenhatod; váltakozó ütem</p>	

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

matematika, tánc

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanult ritmusok felismerése, megnevezése, gyakorlati alkalmazni tudása.

A tanult ütemmutatók felismerése, önálló ritmusalkotás az ismert ritmikai elemekből, adott ütemmutatóban.

A váltakozó ütemmutató felismerése.

TÉMAKÖR: Ismeretek /Hallásfejlesztés

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Hangközökkel való megismerkedés, a hangközök felismerése a kottában (Tiszta kvint, tiszta kvárt, tiszta oktáv, Tiszta Prim, kis terc, nagy terc, kis szekund, nagy szekund)
- *Dúr, moll* és *Dór* hangsor megismerése, a Dúr hangzás felismerése.
- *Módosított jelek* ismerete, használatuk szerepének
- *Módosított hangok: fi, szí, ta* szolmizációs hangok felismerése, dallamalkotó szerepük értelmezése

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A tiszta hangközök felismerése és megnevezése (T1. T4. T5, T8)
- A kis és nagy terc és szekund hangzatkötő szerepének érzékelése és megértése
- A dúr és moll jellegű hangzás megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyaghoz kapcsolódóan
- Az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése és megnevezése
- Ismerje a *fi, szí, ta*, módosított szolmizációs hangok dallamalkotásban betöltött szerepét
- Az intonációs készség és a megosztott figyelem képességének fejlesztése a többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével
- A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése
- **Alkotói készség:** az 1. – 4. osztályban és az újonnan tanult zenei elemeket készség szinten, alkotó módon tudja használni (Rövidebb pentaton és hétfokú dallamokat tud kiegészíteni, befejezni és egyszerűbb formában megalkotni.)

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A tanult hangközök felismerése az adott dalban.
- A hangközök felépítésének gyakorlása írásban.
- A Dúr és a moll hangzás felismertetése hallás után.
- A módosító jelek alkalmazása kottairásban, felismerése az írott kottaképben.
- A módosított szolmizációs hangok funkciójának tudatosítása éneklési gyakorlatok útján.
- A szolmizációs hangok, és a módosított szolmizációs hangok kézjelének gyakorlása szolmizációs éneklés közben.
- A többszólamúság gyakorlása dudabasszus, vagy tartott hangos kíséret éneklésével adott népdalhoz.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Hangköz; módosított hangok; hangsor; pentaton, pentachord, Dúr, Dór, módosító jelek, módosított hangok

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

matematika

– A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A tanult hangközök ismerete, felismerése.
- A hangsor fogalmának, a tanult hangsorfajták ismerete.
- A Dúr és a moll hangzás megkülönböztetése hallás alapján.
- A módosító jelek ismerete, funkciójuknak ismerete.

TÉMAKÖR: Ismeretek/Zenei írás, olvasás

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- A tizenhatod – formációk grafikai képe és írása.
- A tiszta hangközök felismerése kottaképről, írásbeli felépítése.
- A kis és nagy szekund, a kis és nagy terc felismerése kottaképről, írásbeli felépítése.
- A módosító jelek ismerete, felismerése kottaképről, kottairás folyamán való használata.
- A módosított hangok grafikai képe és írása
- Az abszolút hangnevek (Abc-s hangok) ismerete, használata zenei írás-olvasás folyamán.
- C-dúr, a-moll hangsorok ismerete.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Ritmusgyakorlatok olvasása és hangoztatása tizenhatodos ritmusok fordulataival.
- Az új ritmikai elemek leírása rövid gyakorlatokban
- A tiszta, kis- és nagy hangközök megfigyelése, megnevezése és írása az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan
- A tanult hangközök éneklése tanári segítséggel
- A tanult hangközök megszólaltatása egyidejűleg is, énekelve és hangszeren próbálva
- Rövid dallamok írása betűkottáról hangjegyre C-dóban.

Alkotói készség: a tanár által megadott szempontok szerinti önálló ritmus, vagy dallamalkotás írásban, improvizáció.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A tanult zenei elemek vizuális megjelenítése
- Zenei írás - olvasás a tanult ritmusokkal, dallamhangokkal
- Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Relatív szolmizáció; abszolút hangnevek (Abc-s hangok); dúr; természetes moll; módosító jelek; módosított hang; előjegyzés; hangközök; tizenhatod.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

rajz, matematika

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A tanult ritmusok ismerete, felismerése kottaképről, ritmusírásban való alkalmazása.
- A módosító jelek ismerete, funkcionális használata.
- Megfelelő tájékozódás a vonalrendszerben, az alkalmazott zenei írásjelek ismerete, és használata.
- Egyszerű kottamásolási gyakorlat megoldása.
- A tanult dalok éneklése kottakép alapján szolmizálva, abszolút hangnévvel (Abc-s névvel).
- A tanult hangközök felismerése kottaképről, a tiszta hangközök felépítése írásban.

6. ÉVFOLYAM

A ÉNEK-ZENE TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:

Énekes anyag 6. évfolyamon:

Dalok a mindennapi élet, munka, szerelem témaköreiből - 6. osztály

A Vargáék ablakja; De szeretnék páva lenni , Duna parton ; Elment a két lány ; Este van már ; A Mátrai Képek dalai: A Vidrócki híres nyája, Elmegyek, elmegyek, Madárka, madárka, Sej, a tari réten; Nem vagyok én senkinek sem adósa; Nézd meg lányom, nézd meg jól; Ősszel érik babám; Tavaszi szél; A jó lovas katonának

Műzenei szemelvények, más népek dalai

John Of Fornsete: Nyár-kánon; Te álomszuszék, ébredj! – angol kánon; Tinódi Lantos Sebestyén: Egri históriának summája; J. Haydn: Falusi jókedv; Fa fölött, fa alatt – szlovák népdal

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Egressy Béni: Szózat; Ki, s ki népei vagytok ; A kis Jézus megszületett ; Hayes – Kerényi György: Karácsony ünnepén – kánon; A, A, A, a farsangi napokban; Azért, hogy én huszár vagyok; Örvedetes napunk támadt

Zenehallgatási anyag 6. évfolyamon:

- Kapuvári verbunk (Magyar népzenei antológia)
- Kodály Zoltán: Lengyel László – gyermekkar; Gergely-járás – részlet - Jobb az árpa – gyermekkar; Kállai kettős – vegyeskar, népi zenekari kísérettel; Mátrai képek - vegyeskar
- Bartók Béla: Magyar képek – Medvetánc; Gyermekeknek – Fa fölött, fa alatt
- Hans Leo Hassler: Gagliarda - vegyeskar, olasz nyelven
- Georg Friedrich Handel: Vízizene – D- dúr szvit I. tétel
- Joseph Haydn: Üstdob szimfónia II. tétel
- W. A. Mozart: A varázsfuvola - részletek
- Erkel Ferenc: Hunyadi László – Palotás, Meghalt a cselszövő
- Liszt Ferenc: 2. magyar rapszódia - részlet
- Bedrich Smetana: Moldva – részlet
- Benjamin Britten: Variációk és fűga egy Purcell témára (szimfonikus zenekar bemutatása)

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Zeneművek/ Énekes anyag	17
Zeneművek / Zenehallgatási anyag	7
Ismeretek / Ritmikai fejlesztés	4
Ismeretek / Hallásfejlesztés	3
Ismeretek / Zenei írás, olvasás	5
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Zeneművek/ Énekes anyag

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- 6. osztályban 26 dal megismerése (15 népdal, 5 műdal, 6 dal ünnepekre, alkalmakra, jeles napokra)
- A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése.
- A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése.
- A műzenével kapcsolatos ismeretek bővítése.
- A Szózat hallás utáni megtanulása és éneklése.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- **Népdalok** (főleg a magyar népdalok új rétegéből), **katonadalok**, **más népek dalai** és **műdalok** (kánonok, quodlibet-ek, duettek) hallás utáni megtanulása, éneklése kottaképről és emlékezetből, szöveggel.
- A tanult magyar népdalok meghallgatása tanári előadásban, adatközlő által és feldolgozott formában is.
- A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával és szolmizációs éneklésével.
- A tanult dalok esetleges dramatizált előadása (hangszerkísérettel)
- Megzenésített versek (műdalok) éneklése hangszerkísérettel

Előadói készség: Éneklését tudja a dalok karakteréhez, hangulatához igazítani

Befogadói készség: Az új dalok egyre értőbb meghallgatása

Alkotói készség: Aktív részvétel szorgalmazása az alkotói folyamatokban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés
- A népdalokhoz kapcsolódó gyermekjátékok, táncok előadása
- Népszokások eljátszása
- A tanult népzenei stílusjegyek felismertetése tanári segítséggel.
- Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó iskolai műsorok előadásában
- Részvétel az iskolai kórus munkájában
- Részvétel a Zenei Világnap alkalmából az iskolában megvalósuló rendezvényen
- Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dalok kapcsán

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Régi és új stílusú népdal; katonadalok; kvintváltás; ereszkedő és kupolás dallamvonal; *a capella*; kamaraének – társasének; madrigalizmus; versmegzenésítés; tempo giusto, parlando, rubato, fortissimo, piano, pianissimo

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

irodalom, nép- és honismeret, történelem, földrajz, építészet, festészet

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A tanult dalok ismerete, interpretálása önállóan, vagy kiscsoportos formában kotta nélkül.
- Törekvés a tiszta intonációra, a dallam és a szöveg helyes visszaadására.
- A műdal és a népdal megkülönböztetése egymástól, felismerése.
- A népdal stílusának behatárolása a stílusjegyek alapján.
- Az órai közös munkában, közös éneklésben való részvétel.
- A Szózat éneklése

TÉMAKÖR: Zeneművek/Zenehallgatási anyag

Óraszám: 7

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- A legelterjedtebb népi hangszerek felismerése, megszólaltatásuk szerinti csoportosítása.
- A népzene által ihletett komolyzenei alkotásokkal való megismerkedés.
- A Gregorián, és a Reneszánsz zenéjével, zeneszerzőivel való ismerkedés.
- A Barokk zenei korstílus jellemző műfajainak, legnagyobb zeneszerzőinek ismerete.
- A kóruséneklési műfajok ismerete.

**FEJLESZTÉSI
ISMERETEK:**

- a legelterjedtebb magyar népi hangszerek (pl. tekerő, duda, cimbalom, citera, doromb, furulya, tárogató, síp) ismerete
- A klasszikus zenekar hangszercsaládjainak felsorolása, és alapvető hangszereinek megnevezése (fafűvők rézfűvők, vonós, ütős)
- A karmester és a karvezető különböző szerepének megértése
- A madrigalizmus (szövegfestés) megfigyelése a különböző korokban, a szöveges és abszolút zenében.

Befogadói készség: a hallgatott zeneművek iránti nyitottság, érdeklődés felkeltése. Ifjúsági koncerten való aktív részvétel.

ÉS**JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**

- A zene keltette érzések, gondolatok, vélemények megfogalmazása tanári kérdések segítségével
- Párhuzamok felismerése a régmúlt, közelmúlt és a jelen zenei megnyilvánulásai között a hallgatott zenékben
- Jellegzetes hangszerek, hangszercsoportok kapcsolása a megismert népzenei és műzenei stílusokhoz/műfajokhoz
- Befogadói készség: kapcsolatot talál a dalokban, zeneművekben megjelenő élethelyzetek és saját élete között.
- Azonosítani tudja a különböző zenei karaktereket
- Követni tudja a rövidebb zenei formahatárokat, tagolásokat akár énekes, akár hangszeres részletek tekintetében

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Népi és klasszikus hangszercsaládok és hangszerek; programzene; színpadi zene; alkalmazott zene; cselekmény, műfaj; funkció; zenei téma; komolyzene, könnyű zene; madrigál; motetta; a vegyeskar szólamai (szoprán, mezzo, alt, tenor, bariton, basszus)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

irodalom, történelem, hon- és népismeret, földrajz, képzőművészet, építészet, táncművészet, idegen nyelvek (angol, német, latin)

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A befogadó jellegű zenehallgatás.

A különböző népi hangszerek, klasszikus hangszerek hangjának felismerése hallás alapján.

A klasszikus zeneiszerkesztési formák ismerete.

TÉMAKÖR: Ismeretek / - Ritmikai fejlesztés

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- A tanult ritmusértékek bővítése a kis éles és kis nyújtott ritmussal. Ismeri és használja gyakorló nevüket, grafikai jelüket és értéküket.
- Érzékeli a páros, páratlan és a váltakozó ütemet, a 3/8 és a 6/8 megismerése.
- Triola ismerete

FEJLESZTÉSI ISMERETEK:

Páros és páratlan lüktetés felismerése hallás és kottakép alapján

Az énekes és a zenehallgatási anyag metrikai és ritmikai jellemzőinek megfigyelése, reprodukciója

A 3/8-os, 6/8-os ütemmutató felismerése, ritmusalkotási szabályszerűségének ismerete.

Alkotói készség: páros és páratlan lüktetésű ritmussorok alkotása a tanult ritmusokkal hiányos ritmussorok kiegészítése vagy teljes megalkotása a megadott formai kereteken belül (tá-titi, szinkópa, nyújtott és éles ritmusokkal, tizenhatodokkal).

FELADATOK

ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A dalok ritmusának hangoztatása
- Ritmuskánon, felelgetős a tanárral, később az osztály csoportjai között
- Improvizáció, kreativitás támogatása a tanult ritmikai elemek felhasználásával
- Ritmushangszerek használata
- Ostinató ritmus hangoztatása ismert dalhoz.
- Önálló ritmusalkotás az ismert ritmuselemekből
- Ritmusfelismerés

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Kis éles, kis nyújtott ritmus; triola

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

matematika, tánc

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A tanult ritmusok felismerése, megnevezése, gyakorlati alkalmazni tudása.
- A tanult ütemmutatók felismerése, önálló ritmusalkotás az ismert ritmikai elemekből, adott ütemmutatóban.

TÉMAKÖR: Ismeretek - Hallásfejlesztés

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Hangközökkel való megismerkedés, a hangközök felismerése a kottában (Tiszta kvint, Tiszta kvart, Tiszta oktáv, Tiszta Prim, kis terc, nagy terc, kis szekund, nagy szekund)
- Dúr, moll hangzás megkülönböztetése hallás alapján.
- A Dúr hangsor megismerése.
- Módosító jelek funkciójának ismerete, gyakorlati használatuk.
- Módosított hangok: *fi*, *szi*, *ta* szolmizációs hangok felismerése, dallamalkotó szerepük értelmezése

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

ISMERETEK:

- A tiszta hangközök felismerése és megnevezése (T1, T4, T5, T8)
- A kis és nagy terc és szekund hangzatalkotó szerepének érzékelése és megértése
- A dúr és moll jellegű hangzás megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyaghoz kapcsolódóan
- Az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése és megnevezése
- Ismerje a fi, szi, ta, módosított szolmizációs hangok dallamalkotásban betöltött szerepét
- A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából
- Az intonációs készség és a megosztott figyelem képességének fejlesztése a többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével
- A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése

Alkotói készség: az 5. osztályban és az újonnan tanult zenei elemeket készség szinten, alkotó módon tudja használni

- Szolmizációs kézjelek ismerete és használata
- Zenei kérdés, válasz rögtönzése
- Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dallami elemek felhasználásával
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniak megfigyelésének és meghallásának gyakorlására

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Hangköz; módosított hangok; hangsor; pentaton, pentachord, Dúr, Dór, módosító jelek, módosított hangok

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

matematika

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A tanult hangközök ismerete, felismerése.
- A hangsor fogalmának, a tanult hangsorfajták ismerete.
- A Dúr és a moll hangzás megkülönböztetése hallás alapján.
- A módosított jelek ismerete, funkciójuknak ismerete.

TÉMAKÖR: Ismeretek/Zenei írás, olvasás

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- A kis éles és kis nyújtott ritmusok grafikai képe és írása.
- A triola rimusképlet grafikai képe és írása.
- A tanult hangközök grafikai képe és írása.
- A módosított hangok grafikai képe és írása
- Az abszolút hangnevek (Abc-s hangok) felismerése kottaképről, alkalmazása kottaolvasás folyamán.
- A relatív szolmizáció használata, felismerése kottaképről, alkalmazása a kottaolvasás folyamán.
- F-dúr, d-moll, G-dúr, e-moll

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Ritmusgyakorlatok olvasása és hangoztatása tizenhatodos, kis éles és kis nyújtott ritmusok fordulataival
- Az új ritmikai elemek felismerése kottaképből
- Az új ritmikai elemek leírása rövid gyakorlatokban.
- A tanult hangközök, megnevezése és írása az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan.
- A tanult hangközök éneklése tanári segítséggel.
- A tanult hangközök megszólaltatása egyidejűleg is, énekelve és hangszeren próbálva.
- Rövid dallamok írása betűkottáról hangjegyre, C-dóban, F-dóban és G-dóban

Alkotói készség: a tanár által megadott szempontok szerinti önálló ritmus, vagy dallamalkotás írásban, improvizáció.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A tanult zenei elemek vizuális megjelenítése
- Zenei írás - olvasás a tanult ritmusokkal, dallamhangokkal
- Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Relatív szolmizáció; abszolút hangnevek (Abc-s hangok); dúr; természetes moll; módosító jelek; módosított hang; előjegyzés; hangközök; tizenhatod

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

matematika, rajz

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A tanult ritmusok ismerete, felismerése kottaképről, ritmusírásban való alkalmazása.
- A módosító jelek ismerete, funkcionális használata.
- Megfelelő tájékozódás a vonalrendszerben, az alkalmazott zenei írásjelek ismerete, és használata.
- Egyszerű kottamásolási gyakorlat megoldása.
- A tanult dalok éneklése kottakép alapján szolmizálva, abszolút hangnévvel (Abc-s névvel).
- A tanult hangközök felismerése kottaképről, a tiszta hangközök felépítése írásban.

7. évfolyam

A ÉNEK-ZENE TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:

Énekes anyag 7. évfolyamon:

Magyar népdalok

A szennai lipisen-laposton; Által mennék; Ej, haj, gyöngyvirág; Erdő, erdő, de magos a teteje; Fecském, fecském ; Hopp ide tisztán ; Kecskemét is kiállítja; Megkötöm lovamat; Megrakják a tüzet; Sej, felszállott a kakas; Te vagy a legény

Műzenei szemelvények

Gloria Patri et Filio (gregorián); Moniot D'Arras: Nyári ének (XIII sz.); Praetorius: Jubilate Deo – kánon; J. S. Bach: Már nyugosznak a völgyek (János Passió 15. sz); J. Haydn: Szerenád; W. A.Mozart: Vágyódás a tavasz után; L. van Beethoven: Urián földköri utazása, Örömóda; Franz Schubert: A pisztráng

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Pásztorok, pásztorok, örvendezve; Kossuth Lajos táborában; Amadé László – Arany János: Toborzó (A szép fényes katonának); Bocsásd meg Úristen (Cantus Catholici, 1651, Balassi B.) protestáns egyházi népdal; Néktek emlékezem (Cantus Catholici, 1651)

Zenehallgatási anyag 7. évfolyamon:

- Magyar Gregoriánium (Schola Hungarica) - részletek
- Orlando di Lasso: Visszhang
- Bakfark Bálint: Fantázia lantra - részlet
- J. S. Bach: h-moll szvit – Badinerie; d-moll toccata és fúga; Parasztkantáta Nr.16 basszus ária; János Passió – Már nyugosznak a völgyek 15.sz.
- G. F. Handel: Messiás – Halleluja; F- dúr orgonaverseny I. tétel
- H. Purcell: Artúr király – Pásztor, pásztor
- Joseph Haydn: Óra – szimfónia II. tétel, fisz-moll (Búcsú) szimfónia IV. tétel
- W. A. Mozart: Falusi muzsikások; Figaro házassága – nyitány részlet
- L. van Beethoven: G-dúr zongoraverseny 2. tétel; IX. szimfónia –Örömóda
- Franz Schubert: A pisztráng; A-dúr zongoraötös IV. tétel
- Kodály Zoltán: Jelenti magát Jézus
- Új Pátria sorozat – Utolsó Óra (válogatás)
- A népzenei revival legjobb felvételei

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Zeneművek/ Énekes anyag	14
Zeneművek / Zenehallgatási anyag	12
Ismeretek / Ritmikai fejlesztés	3
Ismeretek / Hallásfejlesztés	3
Ismeretek / Zenei írás, olvasás	4
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Zeneművek/ Énekes anyag

Óraszám: 14 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Népdalok és barokk és klasszikus műdalok előadása, és megszólaltatása szöveggel és relatív szolmizációval.
- A magyar népzene régi és új rétegeinek jellemzőinek felelevenítése, rendszerezése.
- Műzene és népzenei feldolgozások különbségének meghatározása.
- Homofon és polifon (kánon) szerkesztés tudatos felismerése.
- A zenetörténeti stílusok vokális jellemzőinek megismerése.
- A dúr és moll szerepe a zenei kifejezésben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az újonnan, hallás után tanult népdalok, műdalok éneklése kottaképről és emlékezetből
- Előadási készség: az adott dal karakterének árnyalt megszólaltatása (dinamika, tempó, zenei tagolás, frazeálás, stílus)
- A parlandot, rubato, giusto természetes módú használata
- Minta adása a dalok hiteles megszólaltatásához, a tanári, adatközlő és művészi előadásokból
- Megzenésített versek előadása tanár, hangszeren játszó osztálytárs által megszólaltatott hangszerkísérettel
- Dalok előadása a hozzájuk kapcsolódó táncsal, dramatizált előadással és hangszerkísérettel
- A helyes éneklési szokások és a tiszta intonáció fejlődése
- Felismeri a népdalok és a mai világ párhuzamait

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés
- A kreativitás támogatása az éneklésnél, táncolásnál
- Éneklés az iskolai kórusban
- Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó előadásokban, projektekben
- Részvétel a Zenei Világnap alkalmából rendezett iskolai programokban
- A Fejlesztési feladatok és Készségek elnevezésű részben javasoltak alkalmazása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

A korábbi ismeretek elmélyítése.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

történelem, irodalom, képzőművészet, építészet

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanév folyamán tanult dalok ismerete.

A tanult népdalok, műdalok, műzenei részletek megszólaltatása szöveggel, vagy relatív szolmizációval.

TÉMAKÖR: Zeneművek / Zenehallgatási anyag

Óraszám: 12

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Megismerkedik a középkor, a reneszánsz zenéjével, jeles zeneszerzőivel.
- Megismerkedik a barokk zenei korszak jeles zeneszerzőivel, azok szerzeményeivel.
- Megismerkedik a klasszika jeles zeneszerzőivel, azok szerzeményeivel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A zenei **befogadási készség** fejlesztése a figyelem intenzitásának növelésével.
- Az élményszerűséget biztosító zenekövetés képességének kialakítása.
- A zenei ízlés és a zenei emlékezet fejlesztése a zenetörténet remekműveivel való találkozás során.
- A kultúrabefogadási szándék erősödése a remekművek elemzésén keresztül.
- A zene keltette érzések megfogalmazása tanári kérdések segítségével.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel ifjúsági hangversenyeken.
- Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán.
- Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához.
- Zeneművek zenetörténeti rendszerezése.
- Koncertfilm megtekintése.
- Kiállítás megszervezése híres magyar zeneszerzőkről, zenekarokról, előadóművészekről, zeneművekről, koncerthelyszínekről.
- A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése.
- Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről.
- Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről.
- Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával).
- Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Zenei korstílusok: középkor, reneszánsz, barokk, klasszika, romantika,

Zenei műfajok: zsoltár, trubadúr ének, madrigál, mise, oratórium, kantáta, szvit, concerto, versenymű, szimfónia, Hangfűrt, homofónia, polifónia, hangszerelés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Történelem, irodalom, képzőművészet, építészet, informatika

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A zenetörténeti korszakok ismerete, időbeli elhelyezése.
- A tanult zeneművek felismerése, megnevezése.
- Egy digitális beszámoló készítése a tanév anyagából.

TÉMAKÖR: Ismeretek / Ritmikai fejlesztés

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Új ismeret: 3/8, 6/8 –os ütemmutató tudatosítása.
- A felütés és a súlytalan indítás fogalmának megismerése.

FEJLESZTÉSI ISMERETEK:

- Ritmusgyakorlatok hangoztatása nyolcad-ütemmutatóval
- Minden, korábban tanult ritmikai ismeret gyakorlása, alkalmazása változatos formákban
- Alkotó készség: 3/8 és 6/8, valamint a felütés alkalmazása improvizáció során
- Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez Felhasználja énekhangját, az akusztikus környezet hangjait, ütőhangszereket, egyszerűbb dallamhangszereket.

FELADATOK ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A tanult új dalok ritmusának hangoztatása
- Ritmuskánon az osztály csoportjai között
- Improvizáció, kreativitás támogatása a tanult ritmikai elemek felhasználásával
- Egyszerűbb ritmushangszerek készítése
- Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

3/8-os ütemmutató, 6/8-os ütemmutató, felütés/súlytalan kezdés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

matematika, tánc

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A 3/8-os és 6/8-os ütemmutató szerinti ritmusalkotás ismerete.

Az ismert ütemmutatókban, az ismert ritmusokat tartalmazó ritmusgyakorlat hangoztatása.

Önálló ritmusalkotás létrehozása az ismert ütemmutatók szerint.

A felütés, és hangsúlyos-hangsúlytalan indítás fogalmának ismerete.

TÉMAKÖR: Ismeretek / Hallásfejlesztés

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- A korábban tanultak elmélyítése, értelmezése.
- Kis és nagy szext, szeptim megismerése.
- Harmónia, hangzat fogalmával való megismerkedés.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A tanult hangközök éneklése, hangoztatása változatos formákban.
- Az énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése, megnevezése és éneklése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A zenei elemek vizuális megjelenítése kéjelekkel.
- Zenei kérdés, válasz rögtönzése.
- Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dallami elemek

- A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából .
- A dúr és moll jellegű hangzás további megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyaghoz kapcsolódóan.
- A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése.
- Bevezetés a többszólamúságba: egy hallott szólamhoz saját szólam megszólaltatása tiszta intonációval.

- felhasználásával.
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniák megfigyelésének és meghallásának gyakorlására.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Harmónia; hangzat.

A korábban tanultak elmélyítése.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

matematika

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A kis és nagy szext, szeptim ismerete.
- A hangzat fogalmának ismerete.
- A Dúr és moll hangzás elkülönítése.

TÉMAKÖR: Ismeretek / Zenei írás, olvasás

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A korábbi ismeretek mobilizálása:

- Módosított és módosítójel nélküli szolmizációs hangok és törzshangok ismerete
- A szolmizációs hangok és a zenei törzshangok közötti alapvető különbség értelmezése a tanult énekelt anyagokon
- Tiszta, kis- és nagy hangközök (T1-T8) megfigyelése és megnevezése az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan
- Fél és egész hangos építkezés fogalmi ismerete
- Kis és nagy terc szerepének fogalmi ismerete a dúr és moll jelleg hangzásában

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Rövid dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre
- Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban
- A kottakép újonnan tanult elemeinek felismerése kottából a tanult énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A tanult zenei elemek vizuális megjelenítése
- Zenei írás - olvasás a tanult ritmusokkal, dallamhangokkal
- Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával
- Kottáíráshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése

	– A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Minden korábban szereplő fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

matematika, rajz

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Folyamatos kottaolvasás kottaképről szolmizálva.

Az abszolút hangok (Abc-s hangok) ismerete, és gyakorlati használata kottaolvasás folyamán.

Kottairás betűkottáról.

A módosítás nélküli (alaphangok) és módosított szolmizációs hangok ismerete, kottaképben való megjelenítése.

A tanult hangközők felismerése kottaképről.

8. ÉVFOLYAM

A ÉNEK-ZENE TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:

Énekes anyag 8. évfolyamon:

Magyar népdalok:

A bolhási kertek alatt; A csitári hegyek alatt; Az igaz Messiás; Béreslegény; Bújosik az árva madár; Elindultam szép hazámból; Elmegyek, elmegyek; Erdő mellett estvéledtem; Gerencséri utca; Hej, haj Boldizsár – cigány népdal; Kőműves Kelemen balladája; Röpülj, páva

Műzenei szemelvények, más népek dalai

Aranyosom – lengyel népdal; Enni, inni van csak kedvem – szlovák népdal; Régi mesékre – ír népdal; Nyírfácska - orosz népdal; Ismeretlen szerző: Az erdön már a rügy fakad – Tavaszköszöntő, a reneszánsz mű dallama; Bárdos Lajos: Csöndes kánon (Raics István); Gaudeamus igitur (két szólam); W. A. Mozart: Ó, felvirradt a szép óra; Gebhardi – Kerényi György: Glória szálljon – kánon; Nobody knows – spirituálé (két szólam)

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Ó, gyönyörű szép, titokzatos éj; Kossuth Lajos azt üzente; Fónagy József – Arany János: Süvegemen nemzetiszín rózsá; Ma van húsvét napja

Zenehallgatási anyag 8. évfolyamon:

- Frédéric Chopin: g-moll mazurka
- Liszt Ferenc: Mazeppa – részlet; XV. Magyar rapszódia
- Felix Mendelssohn: e-moll hegedűverseny I. tétel - részlet
- Antonin Dvořák: IX. Új világ szimfónia – IV. tétel (részlet)
- Giuseppe Verdi: Aida – Bevonulási induló; Nabucco – Szabadság kórus
- Georges Bizet: Carmen – Torreádor dal
- Erkel Ferenc: Bánk bán – Keserű bordal; Hazám, hazám
- Johannes Brahms: Akadémiai ünnepi nyitány – részlet
- Robert Schumann: Gyermejk jelenetek – Álmodozás
- Richard Wagner: Tannhäuser - Nászinduló
- Pjotr Iljics Csajkovszkij: IV. szimfónia IV. tétel
- Claude Debussy: Gyermekkuckó - Néger baba tánca
- Igor Stravinsky: Petruska – Orosz tánc
- Bartók Béla: Négy szlovák népdal; Allegro Barbaro; Concerto: IV. tétel Intermezzo Interrotto
- Kodály Zoltán: Székelyfonó – Rossz feleség ballada, El kéne indulni Fölszállott a páva – részletek a variációkból
- Kodály Zoltán- Weöres Sándor: Öregek, Esti dal
- Carl Orff: Carmina Burana – Ó, Fortuna
- Krzysztof Penderecki: Hirosima emlékezete
- George Gerschwin: Porgy és Bess – Porgy dala (Az inség nálam a vagyon...)
- Jazz standard-ek
- Új Pátia sorozat – Utolsó Óra (autentikus felvételek).
- Népzenei revival legjobb felvételei

TÉMAKÖR

**A TÉMAKÖR
feldolgozásának
óraszám**

Zeneművek/ Énekes anyag	14
Zeneművek / Zenehallgatási anyag	12
Ismeretek / Ritmikai fejlesztés	3
Ismeretek / Hallásfejlesztés	3
Ismeretek / Zenei írás, olvasás	4
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Zeneművek/ Énekes anyag

Óraszám: 14 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Népdalok és barokk és klasszikus műdalok előadása, és megszólaltatása szöveggel és rel szolmizációval.
- A magyar népzene régi és új rétegeinek jellemzőinek felelevenítése, rendszerezése.
- Műzene és népzenei feldolgozások különbségének meghatározása.
- Homofon és polifon (kánon) szerkesztés tudatos felismerése.
- A zenetörténeti stílusok vokális jellemzőinek megismerése.
- A dúr és moll szerepe a zenei kifejezésben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az újonnan, hallás után tanult népdalok, műdalok éneklése kottaképről és emlékezetből
- **Előadói készség:** az adott dal karakterének árnyalt megszólaltatása (dinamika, tempó, zenei tagolás, frazeálás, stílus)
- A parlandot, rubato, giusto természetes módú használata
- **Befogadói készség:** Minta adása a dalok hiteles megszólaltatásához, a tanári, adatközlő és művészi előadásokból
- Megzenésített versek előadása tanár, hangszeren játszó osztálytárs által megszólaltatott hangszerkísérettel
- Dalok előadása a hozzájuk kapcsolódó táncsal, dramatizált előadással és hangszerkísérettel
- A helyes éneklési szokások és a tiszta intonáció fejlődése
- Felismeri a népdalok és a mai világ párhuzamait

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés
- A kreativitás támogatása az éneklésnél, táncolásnál
- Éneklés az iskolai kórusban
- Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó előadásokban, projektekben
- Részvétel a Zenei Világnap alkalmából rendezett iskolai programokban
- A Fejlesztési feladatok és Készségek elnevezésű részben javasoltak alkalmazása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

A korábbi ismeretek elmélyítése.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

történelem, irodalom, képzőművészet, építészet

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanév folyamán tanult dalok ismerete.

A tanult népdalok, műdalok, műzenei részletek megszólaltatása szöveggel, vagy relatív szolmizációval.

TÉMAKÖR: Zeneművek / Zenehallgatási anyag

Óraszám: 12

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Megismerkedik a romantika zenei korszakával, annak legjelesebb zeneszerzőivel, zeneműveivel.
- Megismerkedik a zenei impresszionizmus korszakával, annak jeles zeneszerzőivel, zeneműveivel.
- Megismerkedik a 20. századi magyar, és más nemzetiségű zeneszerzők munkájával.
- Megismerkedik a jazz, a ragtime és a blues zenei irányzattal.
- Megismerkedik a kortárs zeneszerzőkkel, azok zeneműveivel.
- Megismerkedik a népzene jeles képviselőivel, a világzenével.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A zenei befogadási készség fejlesztése a figyelem intenzitásának növelésével.
- Élményszerűséget biztosító zenekövetés képességének kialakítása.
- A zenei ízlés és a zenei emlékezet fejlesztése a zenetörténet remekműveivel való találkozás során.
- A zene keltette érzések megfogalmazása tanári kérdések segítségével.

Befogadói készség: a kultúrabefogadási szándék erősödése a remekművek elemzésén keresztül.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel ifjúsági hangversenyeken.
- Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán.
- Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához
- Zeneművek zenetörténeti rendszerezése
- Koncertfilm megtekintése.
- Kiállítás megszervezése híres magyar zeneszerzőkről, zenekarokról, előadóművészekről, zeneművekről, koncerthelyszínekről.
- A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése.
- Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről.
- Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről.
- Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával).
- Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Zenei korstílusok: romantika, zenei impresszionizmus, kortárs zene.

Zenei műfajok: versenymű, szimfónia, szimfonikus költemény, műdal, rapszódia, opera, ária, kamarazene, jazz, spirituálé.

Hangfűrt, homofónia, polifónia, hangszerelés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Történelem, irodalom, képzőművészet, építészet, informatika

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A zenetörténeti korszakok ismerete, időbeli elhelyezése.
- A tanult zeneművek felismerése, megnevezése.
- Egy digitális beszámoló készítése egy szabadon választott zeneszerzőről, zenei korszakról, vagy zeneműről.

TÉMAKÖR: Ismeretek / Ritmikai fejlesztés

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- A korábban tanult ritmikai elemek és ütemmutatók ismerete, gyakorlati használata.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Ritmusgyakorlatok hangoztatása az ismert ütemmutatókban.
- Minden, korábban tanult ritmikai ismeret gyakorlása, alkalmazása változatos formákban.
- Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez Felhasználja énekhangját, az akusztikus környezet hangjait, ütőhangszereket, egyszerűbb dallamhangszereket.

Alkotó készség: az eddigi ismeretek alapján improvizatív ritmusalkotás önállóan, kis csoportban, vagy ritmuszenekarként.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A tanult új dalok ritmusának hangoztatása
- Ritmuskánon az osztály csoportjai között
- Improvizáció, kreativitás támogatása a tanult ritmikai elemek felhasználásával
- Egyszerűbb ritmushangszerek készítése, a környezetünkben előforduló használati tárgyak használata ritmushangszerként.
- Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Minden eddigi fogalom elmélyítése.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

matematika, tánc

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A tanult ütemmutatók ismerete, azok gyakorlati alkalmazása.
- Az ismert ütemmutatókban, az ismert ritmusokat tartalmazó ritmusgyakorlat hangoztatása.
- Önálló ritmusalkotás létrehozása az ismert ütemmutatók szerint.

TÉMAKÖR: Ismeretek / Hallásfejlesztés

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A korábban tanultak elmélyítése, értelmezése.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A tanult hangközök éneklése, hangoztatása változatos formákban.
- Az énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése, megnevezése és éneklése.
- A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából .
- A dúr és moll jellegű hangzás további megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyaghoz kapcsolódóan.
- A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése.

Alkotói készség: Bevezetés a többszólamúságba: egy hallott szólamhoz saját szólam megszólaltatása tiszta intonációval.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A zenei elemek vizuális megjelenítése kézjelekkel.
- Zenei kérdés, válasz rögtönzése.
- Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dallami elemek felhasználásával.
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniak megfigyelésének és meghallásának gyakorlására.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

A korábban tanultak elmélyítése.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

matematika

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A korábban tanultak ismerete, gyakorlati használata.

TÉMAKÖR: Ismeretek / Zenei írás, olvasás

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A korábbi ismeretek mobilizálása:

- Módosított és módosítójel nélküli szolmizációs hangok és törzshangok ismerete
- A szolmizációs hangok és a zenei törzshangok közötti alapvető különbség értelmezése a tanult énekelt anyagokon
- Tiszta, kis- és nagy hangközök (T1-T8) megfigyelése és megnevezése az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan
- Fél és egész hangos építkezés fogalmi ismerete
- Kis és nagy terc szerepének fogalmi ismerete a dúr és moll jelleg hangzásában

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Rövid dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre
- Gyakorlat szerzése a felismerő

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A tanult zenei elemek vizuális megjelenítése
- Zenei írás - olvasás a tanult ritmusokkal,

kottaolvasásban

- A kottakép újonnan tanult elemeinek felismerése kottából a tanult énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan
- Alkotói készség:** a kottairási készség fejlesztése a tanult elemek segítségével.

dallamhangokkal

- Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával
- Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Minden korábban szereplő fogalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

matematika, rajz

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Folyamatos kottaolvasás kottaképről szolmizálva.
- Az abszolút hangok (Abc-s hangok) ismerete, és gyakorlati használata kottaolvasás folyamán.
- Kottairás betűkottáról.
- A módosítás nélküli (alaphangok) és módosított szolmizációs hangok ismerete, kottaképben való megjelenítése.
- A tanult hangközök felismerése kottaképről.

FIZIKA

	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
2020-2021			1,5	2
2021-2022			1,5	2
2022-2023			1	2
2023-2024			1	2
Éves óraszám	0 (36 tanítási hét esetén)	0 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)

7. ÉVFOLYAM

A FIZIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:

A fizika oktatható önálló tantárgyként a 7–8. osztályban. A témák szorosan kapcsolódnak a hétköznapi problémákhoz, természeti jelenségekhez és technikai alkalmazásokhoz. A tananyag kijelöli a témaköröket és iránymutató a lehetséges sorrendre nézve, de a feldolgozás nagyon sokféle lehet. Részben azért is, mert a tananyag csak a mindenki számára kötelező minimumot adja meg, de elsősorban azért, mert a tanítás során - ebben az életkori szakaszban különösen - alkalmazkodnia kell a tanulócsoporthoz egyedi sajátosságaihoz, az oktató-nevelőmunka helyi céljaihoz és körülményeihez. A tanulók értékelésének módszerei ennek megfelelően nem korlátozódnak a hagyományos definíciók, törvények kimondásán és számítási feladatok elvégzésén alapuló számonkérésre. Az értékelés során megjelenhet a prezentációra alapuló szóbeli felelet, a teszt, az esszé, az önálló munka, az aktív tanulás közbeni tevékenység, illetve a csoportmunka csoportos értékelése is. A cél az, hogy a tanulók képesek legyenek megérteni a megismert jelenségek lényegét, az alapvető technikai eszközök működésének elvét, az időszerű társadalmi-gazdasági kérdések, problémák jelentőségét, s a fizika hozzájárulását a megoldási törekvésekhez.

- A tanuló fizikai szövegben, videóban el tudja különíteni a számára világos és nem érthető, további magyarázatra szoruló részeket;
- az internet segítségével adatokat gyűjt a legfontosabb fizikai jelenségekről;
- tanári útmutatás felhasználásával magabiztosan használ magyar nyelvű mobiltelefonos/táblagépes applikációkat fizikai tárgyú információk keresésére;

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Bevezetés a fizikába	8
Az energia	8
Mozgás, közlekedés és sportolás közben	10
Lendület és egyensúly	10
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Bevezetés a fizikába

Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Megfigyeléseket és kísérleteket végez a környezetében,
- hétköznapi eszközökkel méréseket végez,
- helyesen használja a közismert mértékegységeket

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- a hosszúság, térfogat, tömeg idő jele, mértékegységei és mérőeszközei, a mértékegységek átváltása.
- Sűrűségadatok használata a tömeg vagy térfogat kiszámolására.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Mérések elvégzése.
- Szilárd, folyékony és légnemű anyagok térfogatának értelmezése, mérése, sűrűség meghatározása.
- Bemutató készítése a fizika egyik nevezetes felismeréséről.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

mérés, hosszúság, térfogat, tömeg, sűrűség, idő, hőmérséklet, a mérés pontossága, a mért adatok átlaga, becslés, tudományos eredmény

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Mozgások: út, idő.
- Hőjelenségek: halmazállapotok.
- Lendület, egyensúly: hosszúság, tömeg, felület.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- felismeri a tudomány által vizsgálható jelenségeket,
- azonosítani tudja a tudományos érvelést,
- kritikusan vizsgálja egy elképzelés tudományos megalapozottságát;
- rögzíti a mérések eredményeit,
- leírja a méréssorozatokban megfigyelhető tendenciákat,
- ennek során helyesen használja a közismert mértékegységeket.

TÉMAKÖR: Az energia

Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
- tudja azonosítani a széles körben használt technológiák környezetkárosító hatásait,
- és fizikai ismeretei alapján javaslatot tesz a károsító hatások csökkentésének módjára.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- előidéző egyszerű energiaátalakulással járó folyamatokat (melegítés, szabadesés),
- megnevezi az abban szereplő energiákat.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A diák egy átlagos napjának végiggondolása energiafogyasztás szempontjából.
- Milyen energiahordozókat használt, milyen energiaszükségletet elégitett ki, a felhasznált energiamennyiség becslése.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: energiafogyasztás, teljesítmény, energiahordozók, zöldenergia, fosszilis energia, energiabiztonság, energiatakarékosság, energiamegmaradás, rugalmas energia, helyzeti energia, mozgási energia, belső energia

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Mozgások: mozgási energia.
- Hőjelenségek: belső energia.
- Biológia: táplálkozás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tisztában van azzal, hogy az energiának ára van,
- gyakorlati példákon keresztül ismerteti az energiatakarékosság fontosságát,
- ismeri az energiatermelés környezeti hatásait,
- az energiabiztonság fogalmát;
- Az emberi szervezet energiafelhasználásának elemzése.

TÉMAKÖR: Mozgás közlekedés és sportolás közben

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
- Megfelelően tudja összekapcsolni a hely- és idő adatokat,
- ki tudja számítani az átlagsebességet,
- a mértékegységeket megfelelően használja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A hely megadása, a környezetben tapasztalható mozgások megfigyelése, csoportosítása a pálya és a helyváltoztatás gyorsasága alapján.
- Az elejtett test mozgásának vizsgálata.
- A nehézségi erő és a nehézségi gyorsulás.
- Newton 1. és 2. törvénye.

- **JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**
Anyaggyűjtés és beszélgetés Newton vagy Galilei életéről, sokoldalú kutatásairól.
- Sebességrekordok gyűjtése, vizsgálata. Közlekedéstervezés pl. valamilyen applikáció segítségével, az átlagsebességek vizsgálata.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: hely, pálya, elmozdulás, út, átlagsebesség, kölcsönhatás, gyorsulás, nehézségi gyorsulás, erő.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Lendület: sebesség.
- Energia: sebesség, energiamegmaradás törvénye.
- Naprendszer: Égitestek mozgása. Űrkutatás nehézségei.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- meghatározza az egyenes vonalú egyenletes mozgást végző test sebességét,
- a megtett utat,
- az út megtételéhez szükséges időt.
- tudja, hogy lehetnek egyenletes és nem egyenletes mozgások.

TÉMAKÖR: Lendület és egyensúly

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
- Ismeri a saját maga által használt eszközök (például közlekedési eszközök, elektromos háztartási eszközök, szerszámok) működési elvének lényegét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- egyszerű eszközökkel létrehoz periodikus mozgásokat,
- méri a periódusidőt,
- fizikai kísérleteket végez azzal kapcsolatban, hogy mitől függ a periódusidő.
- tisztában van a rugalmasság és rugalmatlanság fogalmával,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egyszerű ütközések kísérleti vizsgálata a lendületmegmaradás szemléltetésére.
- Egyes háztartási eszközök, mint egyszerű gépek erőátvitelének vizsgálata.
- A Föld mozgási periódusainak vizsgálata az időszámítás szempontjából.

- az erő és az általa okozott deformáció közötti kapcsolat jellegével.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Lendület, a lendület megmaradása, periódusidő, fordulatszám, egyensúly, amplitúdó rezgésszám, rugalmas alakváltozás, Newton harmadik törvénye.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Naprendszer: Égitestek periodikus mozgása.
- Mérések: tömeg, út, idő.
- Mozgások: sebesség.

TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Tisztában van a mozgások kialakulásának okával, ismeri az erő szerepét egy mozgó test megállításában, elindításában, valamilyen külső hatás kompenzálásában.
- Néhány gép (például: emelők, gőzgép, elektromos motor, benzinmotor) működésének megfigyelése, gazdaságot, társadalmat megváltoztató hatásának bemutatása.

8. ÉVFOLYAM

A FIZIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:

A fizika oktatható önálló tantárgyként a 7–8. osztályban. A témák szorosan kapcsolódnak a hétköznapi problémákhoz, természeti jelenségekhez és technikai alkalmazásokhoz. A tananyag kijelöli a témaköröket és iránymutató a lehetséges sorrendre nézve, de a feldolgozás nagyon sokféle lehet. Részben azért is, mert a tananyag csak a mindenki számára kötelező minimumot adja meg, de elsősorban azért, mert a tanítás során - ebben az életkori szakaszban különösen - alkalmazkodnia kell a tanulócsoporthoz egyedi sajátosságaihoz, az oktató-nevelőmunka helyi céljaihoz és körülményeihez. A tanulók értékelésének módszerei ennek megfelelően nem korlátozódnak a hagyományos definíciók, törvények kimondásán és számítási feladatok elvégzésén alapuló számonkérésre. Az értékelés során megjelenhet a prezentációra alapuló szóbeli felelet, a teszt, az esszé, az önálló munka, az aktív tanulás közbeni tevékenység, illetve a csoportmunka csoportos értékelése is. A cél az, hogy a tanulók képesek legyenek megérteni a megismert jelenségek lényegét, az alapvető technikai eszközök működésének elvét, az időszzerű társadalmi-gazdasági kérdések, problémák jelentőségét, s a fizika hozzájárulását a megoldási törekvésekhez.

Világunk megismerésének vannak módszerei, szabályai, algoritmusai. Egyre több jelenséget tudunk megmagyarázni úgy, hogy alapvetőbb jelenségekre vezetjük azokat vissza. Ennek elengedhetetlen feltétele az, hogy különböző fogalmakat konstruáljunk meg, melyekkel jellemezni tudjuk az adott dolgot, jelenséget. Ezek minél nagyobb részéhez számértékeket is rendelünk az összehasonlíthatóság miatt.

- ismer megbízható fizikai tárgyú magyar nyelvű internetes forrásokat;
- egyszerű számítógépes prezentációkat készít egy adott témakör bemutatására;
- projektfeladatok megoldása során önállóan, illetve a csoporttagokkal közösen különböző prezentációkat hoz létre a tapasztalatok és eredmények bemutatására;
- értelmezi a sportolást segítő kisalkalmazások által mért fizikai adatokat. Méréseket végez a mobiltelefon szenzorainak segítségével.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Víz, levegő és szilárd anyagok a háztartásban és a környezetünkben	16
Elektromosság a háztartásban	14
Világítás, fény, optikai eszközök	12
Hullámok	10
Környezetünk globális problémái	6
Égi jelenségek megfigyelése és magyarázata	14
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR: Víz és levegő a háztartásban és a környezetünkben Óraszám: 16 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: <ul style="list-style-type: none">– Jellemzi az anyag egyes halmazállapotait, annak sajátosságait, ismeri a halmazállapot-változások jellemzőit, a halmazállapot-változások és a hőmérséklet alakulásának kapcsolatát.– Tudja az úszás, lebegés és elmerülés jelenségét, az erre vonatkozó sűrűségfeltételt.– Kapilláris jelenségek.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none">– A jég olvadásának és a víz fagyásának	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none">– A kapilláris jelenségek szerepe a természetben, anyaggyűjtés.

<p>kísérleti vizsgálata, a hőmérséklet időbeli változásának megfigyelése.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az olvadáspont. – A környezetben lezajló termikus kölcsönhatások felismerése, összegyűjtése. – A víz tapasztalati tulajdonságainak kísérleti vizsgálata és értelmezése. 	<ul style="list-style-type: none"> – Az álló, ülő, fekvő ember által a talajra kifejtett nyomás becslése. – Hőmérő készítése. – Hőtágulás, hővezetés megfigyelése. – A nyomás időjárástól és magasságtól való függésének kísérleti vizsgálata.
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: légnemű, folyékony, szilárd, fagyás, olvadás, párolgás, lecsapódás, forrás; kapilláris csövek, nyomás, hidrosztatikai nyomás, felhajtóerő, úszás, lebegés, sűrűségfeltétel, termikus kölcsönhatás, melegítés, felvett és leadott hő, nyomáskülönbség.</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Hőjelenségek: halmazállapotok. Naprendszer: a Föld időjárása. Mérések: tömeg, térfogat, sűrűség.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A halmazállapotok és halmazállapot-változások értelmezése az anyagot alkotó részecskék (apró golyók) egyszerű modelljének felhasználásával. – A víz tapasztalati tulajdonságainak kísérleti vizsgálata és értelmezése: összenyomhatatlanság, sűrűség, folyékonyság. – A szél, az eső, a harmat, a dér, a hó, a jégeső és a felhők kialakulásának egyszerű fizikai magyarázata. 	

<p>TÉMAKÖR: Elektromosság a háztartásban Óraszám: 14 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – A témakör tanulása eredményeként a tanuló: – ismeri az elektromos állapot fogalmát, kialakulását, és – megmagyarázza azt az anyagban lévő töltött részecskék és a közöttük fellépő erőhatások segítségével. Szemléletes képe van az elektromos áramról, ismeri az elektromos vezetők és szigetelők fogalmát. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az elektromos állapot kialakulásának megfigyelése kísérletezés közben, magyarázata a töltött részecskék és atomról alkotott egyszerű elképzelés (elektron, proton, atommag) segítségével. – Az emberre veszélyes feszültség és áramerősség értékek. – Az áramütés hatása. – Az egyszerű áramkör részei: áramforrás, kapcsoló, fogyasztók, vezeték. 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Háztartási eszközök elektromos tulajdonságainak vizsgálata. – Az elektromos biztosíték szerepe és működése a háztartásban. – Elemek és akkumulátorok környezeti hatásának elemzése.
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: atom, elektromos állapot, elektromos áram, feszültség, áramerősség, ellenállás, Ohm törvénye, áramforrás, fogyasztó, Joule-hő, áramütés, elektromos energia, teljesítmény, dipólus, transzformátor</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kémia: atomok, molekulák felépítése, elektron, proton. – Halmazállapotok: részecskeszerkezeti ismeretek. 	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ismeri a legfontosabb saját maga által használt eszközök (például közlekedési eszközök, elektromos 	

háztartási eszközök, szerszámok) működésének fizikai lényegét.

- Ismeri a villamos energia felhasználását a háztartásban, az energiatakarékosság módozatait, az érintésvédelmi és biztonsági rendszereket és szabályokat.
- Áramütés-veszélyes helyzetek a lakásban: A rövidzár, a biztosíték és a földelés szerepe az elektromos eszközök biztonságos használata során.

TÉMAKÖR: Világítás, fény, optikai eszközök

Óraszám: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
- ismeri az aktuálisan használt elektromos fényforrásokat,
- azok fogyasztását és fényerejét meghatározó mennyiségeket,
- a háztartásban gyakran használt áramforrásokat.
- Ismeri a látás folyamatát,
- a szem hibáit és a szemüveg szerepét ezek kijavításában,
- a szem megerőltetésének (például számítógép) következményeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A fény egyenes vonalú terjedésének megfigyelése, kísérleti vizsgálata, demonstrálása párhuzamos nyaláb vagy kis teljesítményű (az egészségre veszélytelen) lézer segítségével.
- A síktükörben látható tükörkép kialakulásának magyarázata a fény szabályos visszaverődésével, a fénysugár útjának megrajzolásával.
- Ismeri néhány gyakran használt optikai eszköz részeit, átlátja működési elvüket.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A környezetben létrejövő árnyékok megfigyelése, fényképezése, kialakulásának magyarázata a fény egyenes vonalú terjedésével.
- A Hold árnyéka a Földön: a napfogyatkozás, a Föld árnyéka a Holdon. holdfogyatkozás.
- Optikai illúziók vizsgálata.
- A különböző élőlények látórendszere, látástartomány: anyaggyűjtés, projektmunka. Camera obscura készítése.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: fényforrás, szabályos visszaverődés, tükör, fénytörés, gyűjtő és szórólencse, fókusz távolság, fókuszpont

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Geometria: szerkesztések, tükörkép, gömb.
- Naprendszer: Nap és Holdfogyatkozás.
- Hullámok: infravörös, látható fény, ultraibolya hullámtartományok.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- gyakorlati példákon keresztül ismeri a fény és anyag legelemibb kölcsönhatásait (fénytörés, fényvisszaverődés, elnyelés, sugárzás),
- az árnyékjelenségeket, mint a fény egyenes vonalú terjedésének következményeit,
- a fehér fény felbonthatóságát.

TÉMAKÖR: Hullámok

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

Érti a hullámmozgás lényegét és a jellemző legfontosabb mennyiségeket: frekvencia, amplitúdó, hullámhossz, terjedési sebesség.

Megfigyeli az elterjedt hangszereket használat közben, felismeri azok működési elvét.

Ismeri a hallás folyamatát, a levegő hullámzásának szerepét a hang továbbításában.

Meg tudja nevezni a halláskárosodáshoz vezető főbb tényezőket.

<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rugalmas kötélén, rugón kialakított állóhullámok megfigyelése, jellemzése. – A víz hullámok kísérleti vizsgálata, a mozgás leírása. – A haladó hullámok kialakulásának elvi magyarázata. – Az amplitúdó, a frekvencia, a hullámhossz. 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hangok keltése, elemzése egyszerű esetekben pl. audacity programmal. – Szívárvány létrehozása, megfigyelése a természetben.
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: állóhullám, hullámhossz, frekvencia, hullám terjedési sebessége, hangmagasság, hangerő, szivárvány színei, kiegészítő színek</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Fény: prizma. Ének-zene: hangszerek, hangok, zajok, zörejek.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ismeri, a fehér fény felbonthatóságát, érti a színek kialakulásának elemi fizikai hátterét. – Egyes hangszerek hangképzésének elve, a hangszerek megfigyelése működés közben. – A hallás mechanizmusának fizikai lényege, a hallást károsító tényezők ismerete. 	

<p>TÉMAKÖR: Környezetünk globális problémái Óraszám: 6 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – A témakör tanulása eredményeként a tanuló: – Az éghajlatváltozás okai és következményei. – Az éghajlat változására utaló fizikai mennyiségek értékeinek vizsgálata. – A tengerszint emelkedésének fizikai okai. – A tüzelőanyagok elégetésének szerepe az üvegházhatás kialakulásában. – Az emberi tevékenység természetére gyakorolt hatása: az ökológiai lábnyom. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A fényszennyezés megfigyelése. – A zajszennyezés fogalma. – Innovatív technológiák a környezet és az ember védelmében: porszűrők működési elve, hangszigetelés, – energiatakarékos eszközök használata, – a levegőben található szennyezők távolról történő mérése alapján elrendelt forgalomkorlátozás. 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Sötét és világos felületek fényelnyelési tulajdonságainak kísérleti vizsgálata (természeti megfigyelése). – A globális éghajlatváltozás bizonyítékainak gyűjtése, vizsgálata, a lehetséges következmények elemzése, az emberi cselekvés lehetőségeinek megvitatása, a tudomány szerepének mérlegelése. A zajszint mérése mobiltelefonnal vagy más alkalmas eszközzel. – Saját ökológiai lábnyom csökkentését eredményező tevékenységek tervezése. Üvegházhatás megfigyelése, értelmezése.
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: éghajlatváltozás, üvegházhatás, ökológiai lábnyom, környezettudatosság, fényszennyezés, zajszennyezés</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Energia: fosszilis és megújuló energiaforrások. – Energiafogyasztás. – Naprendszer – Földrajz: a Föld éghajlata. 	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

- Tudja azonosítani a széles körben használt technológiák környeztkárosító hatásait, és fizikai ismeretei alapján javaslatot tesz a károsító hatások csökkentésének módjára.
- Ismeri az éghajlatváltozás problémájának összetevőit, lehetséges okait.
- Tisztában van a hagyományos ipari nyersanyagok földi készleteinek végességével és e tény lehetséges következményeivel.

TÉMAKÖR: Égi jelenségek megfigyelése és magyarázata

Óraszám: 14 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Ismeri a világűr fogalmát, a csillagászati időegységeket (nap, hónap, év) és azok kapcsolatát a Föld és Hold forgásával és keringésével.
- Tisztában van a galaxisok mibenlétével, számuk és méretük nagyságrendjével.
- Ismeri a Naprendszer bolygóinak fontosabb fizikai jellemzőit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A Nap fizikai jellemzői.
- A Nap energiájának forrása.
- A Föld Nap körüli mozgásának, a Hold Föld körüli mozgásának fizikai jellemzői.
- Anyaggyűjtés arról, hogyan változtatták meg Kopernikusz és Kepler felismerései a korábbi világképet.
- A csillagok sajátosságai, megkülönböztetésük a bolygóktól, látszólagos mozgásuk fizikai értelmezése, a legfontosabb csillagképek megfigyelése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Ismerkedés az égbolt egyéb égi objektumaival: a Tejútrendszer, galaxisok, fekete lyukak.
- Az objektumok legfontosabb fizikai jellemzőinek feltérképezése.
- A világűr kutatásának kérdései: élet a Világegyetemben, a Világegyetem keletkezése és fejlődése.
- Napóra készítése.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: napközéppontú világkép, földtípusú bolygó, óriásbolygó, holdfázis, fogyatkozások, csillag, galaxis, fekete lyuk, fényév.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Fény: terjedése, sebessége.
- Mérések: idő, távolság.
- Matematika: számok normálalakja.
- Kémia: atommag szerkezete, energiája magfúzió.
- A Föld mágneses tere.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- érti a nappalok és éjszakák változásának fizikai okát,
- megfigyelésekkel feltárja a holdfázisok változásának fizikai hátterét.
- látja a Nap szerepét a Naprendszerben mint gravitációs centrum és mint energiaforrás.

FÖLDRAJZ

	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
2020-2021			1,5	1,5
2021-2022			1,5	1,5
2022-2023			2	1
2023-2024			2	1
Éves óraszám	0 (36 tanítási hét esetén)	0 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)

7 ÉVFOLYAM

A FÖLDRAJZ TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:

A földrajztudomány a természeti és társadalmi-gazdasági környezet jelenségeit, folyamatait – a természet- és társadalomtudományok vizsgálati módszereire egyaránt építve – mutatja be, ezáltal sajátos helyet foglal el, és összekapcsolja a természet- és társadalomtudományokat. Ezen interdiszciplináris sajátosság alapján válik a földrajz szintetizáló, a természeti és társadalmi-gazdasági jelenségeket és folyamatokat összefüggéseiben, kölcsönhatásaiban feldolgozó tantárggyá. A tanítás során különös hangsúlyt kap, hogy a tanulók megértsék Földünk mint egységes rendszer sérülékenységét, ahol az ember természeti és társadalmi lényként él, létezése és tevékenysége növekvő mértékben átalakítja, és ezzel veszélyezteti ennek a rendszernek az egyensúlyát, amelynek következményei az emberiség jelene és jövője szempontjából igen súlyosak is lehetnek. A földrajz tantárgy komplex természet- és társadalomtudományi szemléletének köszönhetően feltárja az egyensúly megbomlásának természeti és társadalmi okait, megoldást keres az egyensúly helyreállítására. Szemléletformálásra képes, ezért kiemelkedően fontos szerepet tölt be a környezettudatosság kialakításában.

A földrajz az a tantárgy, amelyből a tanulók megismerhetik szűkebb és tágabb természeti, társadalmi-gazdasági környezetünk jellemzőit, a körülöttük zajló folyamatokat – melyeknek önmaguk is részesei – és ezek összefüggéseit, kölcsönhatásait, a környezetben való tájékozódást, a benne történő eligazodást segítő alapvető eszközöket és módszereket. A földrajz a természet- és társadalomföldrajz, valamint a regionális tudomány mellett számos földtudományt képvisel a közoktatásban, integrálja a földtani, a légkörtani, a hidrológiai, a talajtani és a planetológiai-csillagászati tudást, valamint megjelenít gazdaságtudományi, szociológiai, demográfiai, etikai, néprajzi, politológiai ismereteket is.

Bolygónkról és annak természeti és társadalmi-gazdasági folyamatairól összegyűjtött, mind pontosabb és sokrétűbb ismereteink, egyre összetettebbé váló világunk komplex problémáinak megértésére csak a megújult szemléletű földrajzoktatás képes. Az oktatási hagyományok újragondolását teszi szükségessé az információforrások, illetve az általuk közvetített adatmennyiség rohamos növekedése is. Ezért napjaink földrajzoktatása szakít a leíró jellegű, szigorúan ismeretközlő hagyományokkal, és a hangsúlyt az információk tudatos keresésére, értelmezésére, az összefüggések feltárására, a megszerzett információk alkalmazását lehetővé tevő képességek kialakítására helyezi. Az élményszerű, a hétköznapi megfigyeléseken, tapasztalatokon és információgyűjtésen alapuló földrajztanítás nem pusztán leírja a jelenséget, hanem annak okait és következményeit is feltárja. Mindez a természeti-környezeti és a társadalmi-gazdasági folyamatokat szintetizálva, a jelen eseményein túlmutatva értékelésre, problémamegoldásra, jövőképzésre ösztönöz.

A földrajzoktatás a különböző geoszférákban zajló jelenségek, folyamatok természet- és társadalomtudományi szempontú vizsgálatával a komplexitást szem előtt tartó, szintetizáló gondolkodás kialakítására törekszik. Az önálló földrajzi ismeretszerzés és -feldolgozás, valamint a problémaorientált,

elemző és értékelő gondolkodás fejlesztésével hozzájárul az információs társadalomra jellemző hír- és információáradatban történő eligazodáshoz, a felelős és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakításához.

A földrajztanítás fontos feladata annak felismertetése és tudatosítása, hogy a környezettudatos, a fenntarthatóságot szem előtt tartó gondolkodás és cselekvés az élhető jövő, a fenntartható környezet záloga. A Föld tűrőképességét veszélyeztető problémák felismertetése, a már észlelhető és várható következmények beláttatása, a lehetséges megoldások keresése és bemutatása döntő szerepet játszik a cselekvőképes, a környezetért felelősséggel tenni akaró magatartás kialakításában.

A korszerű, a tanulók érdeklődését felkelteni képes földrajzoktatás alig képzelhető el a térinformatikai, illetve infokommunikációs eszközök használata nélkül, ez pedig hozzájárul a tanulók digitális kompetenciájának fejlődéséhez, tudatos eszközhasználóvá válásukhoz.

Mindennapjainkat, életvitelünket, szokásainkat jelentősen átalakította és folyamatosan formálja a globalizáció. Ezért is fontos feladat, hogy a tanulók megértsék, hogyan válnak globális folyamatokká, jelenségekké az egyes regionális történések, és ez a folyamat hogyan befolyásolja mindennapi életünket. A globális világ nyújtotta lehetőségek mellett fontos a nemzeti és az európai önazonosság felvállalása és ezek értékeinek megőrzése. Hazánk nemzeti értékeinek és a globális világban betöltött szerepének megismertetésével a földrajzoktatás hozzájárul a szülőföldhöz és a magyarsághoz való kötődés kialakításához és elmélyítéséhez.

A földrajzoktatás a jelen folyamataira, történéseire és azok jövőbeli következményeire fókuszál, így hozzájárul az érdeklődés felkeltéséhez az aktuális, körülöttünk zajló társadalmi-gazdasági és környezeti folyamatok megismerése, megértése, megvitatása, továbbá a logikus érveken alapuló véleménynyilvánítás iránt. Napjaink társadalomföldrajzi, vallásföldrajzi és etnikai földrajzi folyamatainak bemutatása révén a tantárgy hozzájárul a toleráns és etikus, egymás tiszteletét szem előtt tartó magatartás kialakulásához is.

A földrajz a helyi, regionális és globális gazdasági-pénzügyi folyamatok megismertetésével elősegíti a gazdasági élet eseményeiben eligazodó aktív, kreatív, rugalmas és vállalkozóképes állampolgári gondolkodás és viszonyulás kialakulását. Fontos feladatának tartja, hogy a mindennapi életben hasznosítható gazdasági és pénzügyi ismeretek bemutatásával hozzájáruljon az értő és felelős pénzügyi döntési képesség kialakításához. A tantárgy komplexitására, szintetizáló jellegére, a tantárgy által közvetített földrajzi-földtani, környezeti, gazdasági ismeretekre, gondolkodás- és szemléletmódra építve a tanulók ilyen irányú pályaaorientációját is jelentősen támogatja

- Tájékozódás a földrajzi térben
- Közvetlen lakókörnyezetünk földrajza
- Magyarország földrajza
- A Kárpát-medence térsége

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Tájékozódás a földrajzi térben	4
Közvetlen lakókörnyezetünk földrajza	5
Magyarország természetföldrajza	25
A Kárpát-medence térsége	8
Európa földrajza	22
Az Európán kívüli kontinensek földrajza: Afrika	8
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR: Tájékozódás a földrajzi térben

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tájékozódik különböző típusú és tartalmú térképeken, biztonsággal leolvassa azok információtartalmát, a térképen elhelyez földrajzi elemeket;
- gyakorlati feladatokat (pl. távolság- és helymeghatározás, utazástervezés) old meg nyomtatott és digitális térkép segítségével;
- el tud készíteni egyszerű térképvázlatokat, útvonalterveket;
- azonosítja a jelenségek időbeli jellemzőit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A különböző léptékű, típusú és tartalmú térképek használatával, elemzésével és összehasonlításával a rendszerben és összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése
- A terepi tájékozódási, valamint a térképalapú távolság- és helymeghatározási feladatok megoldása kapcsán a matematikai és logikai gondolkodás fejlesztése
- Hagyományos és digitális térképen történő távolság- és helymeghatározás segítségével a térbeli tájékozódás és a logikai gondolkodás fejlesztése
- Különböző időpontban készült űr- vagy légifelvételek és térképek párhuzamos használatával a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése
- Gyakorlati feladatok megoldása (pl. távolság- és helymeghatározás, utazástervezés) terepen, valamint nyomtatott és digitális térképek és online felületek segítségével
- Különböző típusú és tartalmú térképek tudatos használata a tanuláshoz
- A földrajzi térben való tájékozódást segítő hagyományos és egyes digitális eszközök ismerete
- A különböző léptékű, típusú és tartalmú térképek, műholdképek, légifelvételek sajátosságainak felismerése, a mindennapi életben való felhasználásuk lehetőségeinek ismerete
- Különböző időpontban készült űr- vagy légifelvételek és térképek párhuzamos használatával földrajzi megfigyelések elvégzése, problémák megoldása
- A térkép fogalma és jelrendszere
- A hagyományos és digitális térképek fajtái
- Távérzékelés és földrajzi alkalmazásai

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A különböző léptékű, típusú és tartalmú térképek használatával, elemzésével és összehasonlításával a rendszerben és összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése
- A terepi tájékozódási, valamint a térképalapú távolság- és helymeghatározási feladatok megoldása kapcsán a matematikai és logikai gondolkodás fejlesztése
- Hagyományos és digitális térképen történő távolság- és helymeghatározás segítségével a térbeli tájékozódás és a logikai gondolkodás fejlesztése
- Különböző időpontban készült űr- vagy légifelvételek és térképek párhuzamos használatával a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése
- Gyakorlati feladatok megoldása (pl. távolság- és helymeghatározás, utazástervezés) terepen, valamint nyomtatott és digitális térképek és online felületek segítségével
- Különböző típusú és tartalmú térképek tudatos használata a tanuláshoz
- A földrajzi térben való tájékozódást segítő hagyományos és egyes digitális eszközök ismerete
- A különböző léptékű, típusú és tartalmú térképek, műholdképek, légifelvételek sajátosságainak felismerése, a mindennapi életben való felhasználásuk lehetőségeinek ismerete
- Különböző időpontban készült űr- vagy légifelvételek és térképek párhuzamos használatával földrajzi megfigyelések elvégzése, problémák megoldása
- A térkép fogalma és jelrendszere
- A hagyományos és digitális térképek fajtái
- Távérzékelés és földrajzi alkalmazásai (műholdképek, légifelvételek)

(műholdképek, légifelvételek) – A földrajzi helymeghatározás módszerei	– A földrajzi helymeghatározás módszerei
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: földrajzi fókusz, keresőhálózat, fő- és mellékvilágítják, méretarány, aránymérték, szintvonal	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: <i>Fizika</i> Földmágnesesség, iránytű működése. <i>Informatika</i> Digitális interaktív térképek, szoftverek. <i>Matematika</i> Mérés, méretarány számolása.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Tájékozódás különböző típusú és tartalmú térképeken, a földrajzi elemek, biztonságos leolvasása. Távolság- és helymeghatározás, utazástervezés hagyományos és digitális térkép segítségével. Egyszerű térképvázlatok elkészítése. Az időbeli jelenségek jellemzőinek azonosítása.	

TÉMAKÖR: Közvetlen lakókörnyezetünk földrajza Óraszám: 5	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: <ul style="list-style-type: none"> – elkötelezett szűkebb és tágabb környezete természeti és társadalmi-gazdasági értékeinek megismerése és megőrzése iránt; – összehasonlít, illetve komplex módon, problémaközpontú megközelítéssel vizsgál pl. hazai nagytájakat, tájakat, régiókat, településeket; – javaslatot fogalmaz meg lakókörnyezete jövőbeli, környezeti szempontokat szem előtt tartó, fenntartható fejlesztésére; – érveket fogalmaz meg a tudatos fogyasztói magatartás, a környezettudatos döntések fontossága mellett. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> – A tanuló szűkebb lakókörnyezetének társadalmi és gazdasági problémáinak felismerésével és ezekre vonatkozó megoldási javaslatok elkészítésével a döntési képesség, valamint a szociális és vállalkozói kompetenciák fejlesztése – Az adott terület komplex földrajzi elemzése során a rendszerben és összefüggésekben való gondolkodás fejlesztése – A lakóhely jelenét, illetve annak jövőbeli fejlődését segítő és nehezítő természet- és társadalomföldrajzi folyamatok felismerése, valamint feldolgozása eredményeként a fenntartható fejlődés és környezettudatosság fejlesztése – A lakókörnyezet környezeti problémáinak 	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none"> – A Föld háromdimenziós megjelenítését lehetővé tevő program segítségével a közvetlen környezet virtuális felfedezése – Szituációs játék – önkormányzati ülés, melynek témája a lakókörnyezet környezettudatos és fenntartható fejlesztése – Irányított beszélgetés a helyi írott és elektronikus médiából gyűjtött földrajzi tartalmú információkról – Helyzetgyakorlat: idegenvezetés a településen – Ötletbörze a szűkebb lakókörnyezet társadalmi és gazdasági problémáinak feltárására, és az ezekre vonatkozó megoldási javaslatok megfogalmazása

<p>bemutatása</p> <ul style="list-style-type: none"> – Véleményalkotás a lakóhely jelenét, illetve annak jövőbeli fejlődését segítő és nehezítő természet- és társadalomföldrajzi folyamatokról – Nyitottság a lakóhellyel és annak környezetével kapcsolatos információk megismerése iránt, információk gyűjtése írott és elektronikus forrásokból, azok értelmezése és rendszerezése – A földrajzi tudás alkalmazása a mindennapi életben a következmények tudatában meghozott környezettudatos döntésekben – A szűkebb lakókörnyezet (település és környezete) földrajzi helyzetének, természeti és kulturális értékeinek bemutatása – A lakókörnyezet földrajzi jellemzőiből fakadó előnyeinek és hátrányainak mérlegelése, a lakókörnyezet környezettudatos és fenntartható fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> – Projektfeladat: poszter, prezentáció vagy rövid videofilm készítése a szűkebb lakóhely természeti és kulturális értékeiről – Projektfeladat: tanösvény és térkép tervezése a szűkebb lakóterület természeti és kulturális értékeihez kapcsolódóan – Projektfeladat: helyismereti vetélkedő szervezése a közvetlen környezet természeti és kulturális értékeinek megismerésére
---	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

kulturális érték, természeti érték, síkság, löszvidék, árterület, szikes puszta, nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, történelmi emlékhely, a törvény erejénél fogva védett terület és érték, bioszféra-rezervátum,

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Hon- és népismeret: nemzeti kultúra, néprajzi csoport, népszokások.

Magyar nyelv és irodalom: szöveges információgyűjtés.

Biológia-egészségtan: ökológia és természetvédelem.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Bemutatja és értékeli lakókörnyezetének földrajzi jellemzőit, ismeri annak természeti és társadalmi erőforrásait. Szűkebb és tágabb környezetében földrajzi eredetű problémákat azonosít, magyarázza kialakulásuk okait.

TÉMAKÖR: Magyarország földrajza

Óraszám: 25

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le;
- következtet Magyarország és a Kárpát-medence térségében előforduló természeti és környezeti veszélyek kialakulásának okaira, várható következményeire, térbeli jellemzőire;
- elkötelezett szűkebb és tágabb környezete természeti és társadalmi-gazdasági értékeinek megismerése és megőrzése iránt;
- híradásokban közölt regionális földrajzi információkra reflektál;
- reális alapokon nyugvó magyarság- és Európa-tudattal rendelkezik

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Hazánk és a Kárpát-medence tájainak és régióinak feldolgozása során a térszemlélet,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Hazánk és a Kárpát-medence tájainak és régióinak megadott szempontok alapján történő feldolgozása

<p>valamint a hagyományos és digitális térképhasználat fejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none"> - Egy-egy kis- és középtáj vagy település komplex módon, több szempontú megközelítéssel történő vizsgálata során a problémamegoldó, valamint a rendszerben és összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése - A Magyarországgal kapcsolatos földrajzi ismeretek feldolgozása során az önálló és hiteles információszerzés, valamint a felelős véleményalkotás fejlesztése - Magyarország természeti és társadalmi-gazdasági erőforrásainak, valamint környezeti jellemzőinek Kárpát-medencei kitekintésben történő értelmezésével a Magyarországhoz és a magyarsághoz való kötődés elmélyítése - Véleményalkotás, logikus érvelés és vitában való részvétel képességének fejlesztése földrajzi témájú szövegekben bemutatott hazai természeti, környezeti és társadalmi jelenségekhez, folyamatokhoz, információkhoz kapcsolódóan - A szociális és vállalkozói kompetencia fejlesztése Magyarországgal kapcsolatos feladatok társakkal együttműködésben való megoldása, tudásmegosztás során - A kommunikációs és esztétikai kompetenciák fejlesztése Magyarország témakörben önállóan készített prezentáció bemutatásával - Következtetés a Magyarország területén előforduló környezeti és természeti veszélyek kialakulásának okaira, várható következményeire, térbeli jellemzőire - Kárpát-medencei kitekintésben Magyarország természeti és társadalmi-gazdasági erőforrásai, környezeti jellemzői - Magyarország természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti jellemzőiből fakadó előnyei és hátrányai a fenntartható fejlődés jegyében - Egy kistáj, középtáj vagy település komplex és problémaközpontú vizsgálata - Magyarország nemzetközi gazdasági szerepének igazolása példák alapján - Magyarország társadalmi-gazdasági jellemzőinek értékelő megközelítése és megoldási-fejlesztési javaslatok - Magyarország idegenforgalmi adottságai és a fenntarthatóság jegyében történő jövőbeli fejlesztése 	<p>hagyományos és digitális térképek, internetről gyűjtött adatok felhasználásával, kooperatív módszer alkalmazásával</p> <ul style="list-style-type: none"> - A topográfiai ismeretek elmélyítése online topográfiai játékok segítségével - Projektfeladat: osztálykirándulás tervezése Magyarország egy kiválasztott középtájának megismerésére - Prezentáció készítése egy kiválasztott tájról vagy településről - Természetföldrajzi és társadalmi-gazdasági adatsorok rendszerezése, szemléletes ábrázolása és az adatok értelmezése - Disputa a híradásokban megjelent hazai, természeti, környezeti és társadalmi-gazdasági jelenségekről, folyamatokról - Nemzeti értékek, hungarikumok bemutatására iskolai kiállítás szervezése - Hazánk területén előforduló környezeti és természeti veszélyek kialakulását ábrázoló képekhez, rövidfilmekhez narráció készítése - Hazánk nemzetközi gazdasági szerepének igazolása a média és az internet segítségével - Interaktív termékbemutató összeállítása a magyar gazdaság nemzetközi jelentőségű termékeiből - Magyarország idegenforgalmi adottságainak és lehetőségeinek bemutatása képeslapok, tájfotók segítségével - Projektfeladat: akcióterv készítése természeti és társadalmi-gazdasági értékeink megőrzésére - Magyarország szerepvállalásának ismertetése a nemzetközi környezetvédelmi programokban, internetes források felhasználásával - Projektfeladat: plakát, szórólap készítése Magyarország idegenforgalmi értékeiről - Gondolattérkép készítése Magyarország és az Európai Unió kapcsolatáról - Turisztikai kiadványok, pl. szórólapok, tájékoztatók alapján Magyarország idegenforgalmi
---	--

<ul style="list-style-type: none"> - A Magyarország területén előforduló környezeti és természeti veszélyek vizsgálata, továbbá a társadalmi-gazdasági jellemzők értékelő megközelítéssel történő feldolgozása során a fenntartható fejlődés és környezettudatosság szemléletének használatával földrajzi megfigyelések elvégzése, problémák megoldása - A térkép fogalma és jelrendszere - A hagyományos és digitális térképek fajtái - Távérzékelés és földrajzi alkalmazásai (műholdképek, légifelvételek) - A földrajzi helymeghatározás módszerei fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> adottságainak feldolgozása kooperatív módszerek alkalmazásával - Projektfeladat: beszámoló készítése a saját település (vagy egy választott kistáj, középtáj) hagyományos és megújuló energiaforrásairól, az adott térségben a fenntarthatóságot szem előtt tartó törekvésekről - használatával földrajzi megfigyelések elvégzése, problémák megoldása - A térkép fogalma és jelrendszere - A hagyományos és digitális térképek fajtái - Távérzékelés és földrajzi alkalmazásai (műholdképek, légifelvételek) - A földrajzi helymeghatározás módszerei
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

hordalékkúpsíkság, löszvidék, árterület, szikes puszták, dombvidék, hegységközi medence, romhegység, tanúhegy, karsztosodás, világörökségi védettség, nemzeti park, tájvédelmi körzet, történelmi emlékhely, fogyó társadalom, településhálózat, régió, eurorégió, tranzitország, menekültstátusz, kistermelő, fogyasztói kosár, idegenforgalmi körzet, gyógyturizmus, bor- és gasztronómiai turizmus, falusi turizmus, szolgáltatáskereskedelem, tudásipar, infopark

TOPOGRÁFIAI FOGALMAK:

Nagytájak: Alföld, Dunántúli-dombvidék, Dunántúli-középhegység, Északi-középhegység, Kisalföld, Alpokalja

Egyéb földrajzi helyszínek: Aggteleki-karszt, Badacsony, Bakony, Balaton-felvidék, Baradla-barlang, Baranyai-dombság, Bodroglak, Borsodi-medence, Börzsöny, Budai-hegység, Bükk, Bükk-fennsík, Csepel-sziget, Cserehát, Cserhát, Dráva menti síkság (Drávamellék), Duna-Tisza köze, Dunakanyar, Gerecse, Hajdúság, Tokaj-Hegyalja, Hortobágy, Írott-kő, Jászság, Kékes, Kiskunság, Körös-Maros köze, Kőszegi-hegység, Marcal-medence, Mátra, Mecsek, Mezőföld, Mohácsi-sziget, Móri-árok, Nagyunság, Nógrádi-medence, Nyírség, Őrség, Pesti-síkság, Pilis, Belső-Somogy, Külső-Somogy, Soproni-hegység, Szigetköz, Szekszárdi-dombság, Szentendrei-sziget, Tapolcai-medence, Tihanyi-félsziget, Tiszántúl, Tolnai-dombság, Velencei-hegység, Vértes, Villányi-hegység, Visegrádi-hegység, Zalai-dombság, Tokaji (Zempléni)-hegység;

Vízrajz: Balaton, Bodrog, Dráva, Duna, Fertő, Hernád, Hévízi-tó, Ipoly, Kis-Balaton, Körös, Maros, Mura, Rába, Sajó, Sió, Szamos, szegedi Fehér-tó, Szelidi-tó, Tisza, Tisza-tó, Velencei-tó, Zagyva, Zala;

Magyarország nemzeti parkjai, világörökségi helyszínei, régiói, megyei, megyeszékhelyei

KAPCSLÓDÁSI PONTOK:

Hon- és népismeret: nemzeti kultúra, néprajzi csoport, népszokások.

Magyar nyelv és irodalom: szöveges információgyűjtés.

Biológia-egészségtan: ökológia és természetvédelem.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: Népesedési ciklus, infrastruktúrafejlődés a történelmi Magyarországon. Kommunikációs és technológiai fejlődése

Matematika: Modellek megértése. Adatok jegyzése, ábrázolása

Informatika: internetalapú szolgáltatások használata.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le. Következtet Magyarországon és a Kárpát-medence térségében előforduló természeti és környezeti veszélyek kialakulásának okaira, várható következményeire, térbeli jellemzőire. Elkötelezett szűkebb és tágabb környezete természeti és társadalmi-gazdasági értékeinek megismerése és megőrzése iránt. Híradásokban közölt regionális földrajzi információkra reflektál. Reális alapokon nyugvó magyarság- és Európa-tudattal rendelkezik.

TÉMAKÖR: A Kárpát-medence térsége

Óraszám: 8

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elkötelezett szűkebb és tágabb környezete természeti és társadalmi-gazdasági értékeinek megismerése és megőrzése iránt;
- bemutatja a nemzetközi szintű munkamegosztás és a fejlettségbeli különbségek kialakulásának okait és következményeit;
- következtet Magyarországon és a Kárpát-medence térségében előforduló természeti és környezeti veszélyek kialakulásának okaira, várható következményeire, térbeli jellemzőire;
- híradásokban közölt regionális földrajzi információkra reflektál;
- nyitott más országok, nemzetiségek szokásainak, kultúrájának megismerése iránt.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A térszemlélet fejlesztése Magyarország területének a Kárpát-medence egészében való földrajzi értelmezésével
- A felelős, tényeken alapuló véleményalkotás képességének támogatása a Kárpát-medence térségében előforduló környezeti és természeti veszélyek kialakulásának példáján
- Az összefüggésekben való gondolkodás fejlesztése a medencejelleg közvetlen és közvetett földrajzi következményeinek felismerésével
- A szociális kompetencia fejlesztése a Kárpát-medence népeinek, országainak együttműködésében rejlő lehetőségek és korlátok felismerésével
- A Kárpát-medence és környezete természeti és társadalmi-gazdasági erőforrásainak rendszerezése, értékelése
- Az egyes nagytájak, illetve régiók természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti jellemzőinek felismerése és összehasonlítása
- A Kárpát-medence térségében előforduló környezeti és természeti veszélyek kialakulásához vezető okok, összefüggések és következmények értelmezése
- A Kárpát-medence idegenforgalmi

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Élménybeszámoló készítése egy Kárpát-medencében tett kirándulásról
- Térátvitel és térszűkítés, tájrendszerezés képek és térképrészletek alapján Magyarországon és a Kárpát-medence viszonylatában
- Fotógaléria összeállítása a Kárpát-medence tájainak és országainak bemutatására, narráció elkészítése pármunkában
- A térségben előforduló környezeti és természeti veszélyek bemutatása irányított esetelemzéssel
- A medencejelleg következményeinek feltárása logikai lánc alkotásával
- A térség erőforrásainak rendszerezése táblázatban, időbeli változásának bemutatása diagramon
- Az egyes nagytájak természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti jellemzőinek felismerése játékos formában képek, fotómontázs, irodalmi részlet, lényegkiemelő tanulói rajz stb. alapján
- Projektfeladat: utazási kiállítás

<p>adottságainak, az idegenforgalom jelentőségének értékelése</p> <ul style="list-style-type: none"> - A Kárpát-medence térségében meglévő területi fejlettségbeli különbségek okainak és következményeinek feltárása - A medence mint társadalmi-gazdasági egység - Medencejelleg és következményei a Kárpát-medencében - A Kárpát-medence térségének nagytájai - Természeti erőforrások, táji és kulturális értékek a Kárpát-medence térségében 	<p>tervezése a Kárpát-medence természeti és kulturális értékeinek bemutatására</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kooperatív módszerek alkalmazásával adatgyűjtés, -rendszerezés és -bemutatás a Kárpát-medence térségének társadalmi-gazdasági folyamatiról, a területi fejlettség különbségeiről - Projektfeladat: Kárpát-medence modelljének elkészítése pl. homokasztalon - Projektfeladat: egy Kárpát-medencei osztálykirándulás útvonalának és programtervének kidolgozása
--	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

földtani alapszerkezet, medencejelleg, szeszélyes időjárás és vízjárás, aszályveszély, árvízveszély, vízrendezés, vízkészlet, földcsuszamlás, kultúrpuszta, szikesedés; földhőenergia, biomassa, vásárvonal, vásárváros, hídváros, magyarság, nemzetiség, nemzeti kisebbség, etnikum, néprajzi csoport, néprajzi táj, nyelvsziget; székely, csángó

TOPOGRÁFIAI FOGALMAK:

Tájak, történelmi és néprajzi tájnevek: Bécsi-medence, Burgenland (Őrvidék), Csallóköz, Délvidék, Déli-Kárpátok, Erdély, Erdélyi-középhegység, Erdélyi-medence, Északkeleti-Kárpátok, Északnyugati-Kárpátok, Felvidék, Hargita, Kárpátalja, Kárpát-medence, Keleti-Kárpátok, Magas-Tátra, Székelyföld, Vajdaság, Vereckei-hágó;

Városok: Arad, Beregszász, Csíkszereda, Eszék, Kassa, Kolozsvár, Marosvásárhely, Munkács, Nagyvárad, Pozsony, Révkomárom, Szabadka, Székelyudvarhely, Temesvár, Újvidék, Ungvár

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Fizika: fizikai folyamatok a földkéregben.

Magyar nyelv és irodalom: tájjal, szülőfölddel kapcsolatos irodalmi művek.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: Magyar Királyság, magyar kultúra.

Erkölcstan: nép, nemzet, nemzetiség, etnikum.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló következtet Magyarországon és a Kárpát-medence térségében előforduló természeti és környezeti veszélyek kialakulásának okaira, várható következményeire, térbeli jellemzőire.

TÉMAKÖR: Európa földrajza

Óraszám: 22

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és értelmezi a társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségek leírására alkalmazott mutatókat;
- népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le;
- foglalkoztatási adatokat értelmez és elemez, következtetéseket von le belőlük;
- bemutatja a nemzetközi szintű munkamegosztás és fejlettségbeli különbségek kialakulásának okait és következményeit;
- elkötelezett szűkebb és tágabb környezete természeti és társadalmi-gazdasági értékeinek megismerése és megőrzése iránt;
- ismeri a környezet- és a természetvédelem alapvető feladatait és lehetőségeit a földrajzi,

- környezeti eredetű problémák mérséklésében, megoldásában;
- híradásokban közölt regionális földrajzi információkra reflektál;
- reális alapokon nyugvó magyarság- és Európa-tudattal rendelkezik;
- nyitott más országok, nemzetiségek szokásainak, kultúrájának megismerése iránt;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Európa főbb országainak, országcsoportjainak, jellemző tájainak és térségeinek megismerésével és elemzésével a térszemlélet fejlesztése
- A problémamegoldó gondolkodás, valamint a rendszerben és összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése az Európát jellemző nemzetközi szintű munkamegosztás és fejlettségbeli különbségek okainak és következményeinek, jellemző társadalmi-gazdasági folyamatainak elemzése során
- Egyes országok, nemzetiségek szokásainak, kultúrájának megismerése által a szociális kompetenciák fejlesztése
- Európa térségeinek természeti-környezeti, valamint társadalmi-gazdasági jellemzőinek és folyamatainak komplex, problémacentrikus látásmóddal történő feldolgozása során a fenntartható fejlődés és környezettudatosság szemléletének fejlesztése
- A témába vágó aktualitásokra, híradásokban közölt regionális földrajzi információkra történő reflektálással a felelős önálló véleményformálás fejlesztése
- Európa főbb országainak, országcsoportjainak, meghatározó jelentőségű társadalmi-gazdasági folyamatainak megnevezése
- Az Európai Unió társadalmi-gazdasági jellemzőinek ismertetése, világgazdasági szerepének igazolása példákkal
- Tipikus európai tájak, települések, térségek jellemzése, komplex és problémacentrikus vizsgálata

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az én Európám – szubjektív térkép készítése Európáról
- Európa tipikus tájainak bemutatása tanulócsoporthoz által készített modellek segítségével
- Európával kapcsolatos kvízzjáték készítése és megoldása pármunkában online felületen
- A kontinens országainak, országcsoportjainak bemutatása pl. szakértői mozaik, kooperatív technika, helyszínpítés, prezentációkészítés, tanulói kiselőadás segítségével
- Kapcsolati háló, logikai lánc felrajzolása a nemzetközi szintű munkamegosztás bemutatására
- Európai népek, nemzetiségek jellegzetes szokásainak, kulturális sajátosságainak bemutatása helyzet-, szerep-, empátiagyakorlat vagy helyszínpítés módszerével
- Különböző tartalmú tematikus térképek megadott szempontok alapján történő összevetése, komplex elemzése
- Egy adott témához kapcsolódó adatok gyűjtése, rendszerezése, szemléletes megjelenítése és értelmezése
- Helyzetgyakorlat a külföldön történő tanuláshoz, munkavállaláshoz kapcsolódóan
- Virtuális séta összeállítása egy kiválasztott európai nemzeti parkban, geoparkban, világörökségi helyszínen
- Beszélgetés, vita a híradásokban közölt aktuális információkról, önálló vélemény megfogalmazása
- Élménybeszámoló egy átélt vagy elképzelt európai utazásról, irányított szempontok alapján
- Gyűjtőmunka új európai nagyberuházásokról, az Európai Unióban található cégek magyarországi telephelyválasztásáról
- A településen és környékén európai támogatásból megvalósult fejlesztések bemutatása önálló gyűjtőmunka alapján
- Európa fejlettségbeli területi különbségeinek leírására alkalmas társadalmi-gazdasági mutatók elemzése, a felzárkózás lehetőségeinek megfogalmazása
- Európa jövője – plakátkészítés
- Ország, illetve táj névjegyének tervezése és elkészítése
- Projekt módszer: tematikus (pl. kikötők,

- Az Európai Unió és Európa jövője a fenntartható fejlődés jegyében
- Európa sokszínű kulturális öröksége és jövője

magashegységi tájak stb.) európai körutazás összeállítása és a tervek bemutatása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

agglomeráció, deltatorokolat, előregedő társadalom, Európai Unió, fjord, gazdasági szerkezetváltás, gleccser, jégkorszak, K+F (innováció), karsztvidék, „kék banán”, munkanélküliség, „napfényövezet”, tagolatlan part, tagolt part, tölcser-torokolat, vendégmunkás

TOPOGRÁFIAI FOGALMAK:

Egyéb földrajzi helyszínek: Alpok, Appenninek, Appennini-félsziget, Azori-szigetek, Balkán-félsziget, Balkán-hegység, Brit-szigetek, Cseh-medence, Ciprus, Dalmácia, Dinári-hegység, Duna-delta, Etna, Finn-tóvidék, Francia-középhegység, Genfi-tó, Germán-alföld, Holland-mélyföld, Izland, Kárpátok, Kelet-európai-síkság, Kréta, Lengyel-alföld, Lengyel-középhegység, Londoni-medence, Mont Blanc, Morva-medence, Német-középhegység, Párizsi-medence, Pennine-hegység (Pennine), Pireneusi (Ibériai)-félsziget, Pireneusok, Skandináv-félsziget, Skandináv-hegység, Szicília, Szilézia, Urál, Vezúv; *Vízrajz:* Adriai-tenger, Balti-tenger, Boden-tó, Dnyeper, Duna, Duna-Majna-Rajna vízi út, Ebro, Elba, Északi-tenger, Fekete-tenger, Földközi-tenger, La Manche, Ladoga-tó, Odera, Olt, Pó, Rajna, Rhône, Szajna, Száva, Temze, Vág, Visztula, Volga, Európa országai, jelentős gazdasági és kulturális központjai

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Fizika: erőhatások.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: A természeti adottságok és a történelmi események kapcsolata. : A természeti adottságok és a történelmi események kapcsolata. Európa mint évszázadokon át a Föld legfejlettebb és vezető térsége; az integráció története, intézményrendszere; infrastruktúra és fejlődés.

Biológia-egészségtan: Európai térsége növényföldrajza

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló ismeri és értelmezi a társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségek leírására alkalmazott mutatókat. A népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le. Foglalkoztatási adatokat értelmez és elemez, következtetéseket von le belőlük. Bemutatja a nemzetközi szintű munkamegosztás és fejlettségbeli különbségek kialakulásának okait és következményeit.

TÉMAKÖR: Az Európán kívüli kontinensek földrajza: Afrika

Óraszám: 8

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és értelmezi a társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségek leírására alkalmazott mutatókat;
- népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le;
- foglalkoztatási adatokat értelmez és elemez, következtetéseket von le belőlük;
- híradásokban közölt regionális földrajzi információkra reflektál;
- nyitott más országok, nemzetiségek szokásainak, kultúrájának megismerése iránt;
- példák alapján megfogalmazza a helyi környezetkárosítás tágabb környezetre kiterjedő következményeit, megnevezi és ok-okozati összefüggéseiben bemutatja a globálissá váló környezeti problémákat;

- a környezeti kérdésekkel, globális problémákkal kapcsolatos álláspontját logikus érvekkel támasztja alá, javaslatot fogalmaz meg a környezeti problémák mérséklésére.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A kontinensek főbb országainak, országcsoportjainak, jellemző tájainak és térségeinek megismerésével és elemzésével a világtér-szemlélet fejlesztése
- A földrajzi tényezők életmódot, gazdálkodást meghatározó szerepének bemutatása
- A gazdasági fejlettség területi különbségeinek, annak okainak, illetve társadalmi és környezeti következményeinek feltárása
- Összefüggések felismerése példákon keresztül a társadalmi-gazdasági jellemzők és a természeti adottságok, a történelmi események, a világban zajló gazdasági folyamatok kapcsolataiban
- Tájékozódás az ábrázolt térben, a térbeli viszonyok felismerése térkép segítségével
- A regionális társadalmi-gazdasági és környezeti problémák világméretűvé válásának igazolása példák alapján
- Az országok közötti különböző típusú együttműködések (környezeti, gazdasági stb.) szükségességének igazolása példák alapján
- Tipikus tájak, települések, térségek több szempont szerinti logikus bemutatása
- A problémamegoldó és az értékelő gondolkodás fejlesztése Afrika, Ázsia és Amerika társadalmi jellemzőinek, ellentmondásainak példáján
- Az analógiás gondolkodás fejlesztése a tipikus tájak elemzésének példáján
- A sokféleségben rejlő azonosságok és különbségek összehasonlítási képességének fejlesztése Afrika példáján
- A személyes és társas kompetenciák fejlesztése a különböző tanulási stratégiák alkalmazásával
- A véleményalkotás és vitakészség fejlesztése a kontinensek kulturális sokszínűségének jellemzői alapján
- A környezettudatosság fejlesztése az elsivatagosodás, a világtengert

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Kontinensre és országokra jellemző képek keresése az interneten, azokból montázs készítése
- Kontinensek földrajzi jellemzőit összehasonlító grafikus rendező készítése
- Az én kontinensem – szubjektív térkép készítése egy adott kontinensről
- A kontinens tipikus tájainak bemutatása tanulócsoporthoz által készített modellek segítségével
- A kontinenssel kapcsolatos kvízzjáték készítése és megoldása pármunkában online felületen
- A kontinens országainak, országcsoportjainak bemutatása pl. szakértői mozaik, kooperatív technika, helyszínépítés, prezentációkészítés, tanulókielölés segítségével
- Kapcsolati háló, logikai lánc felrajzolása a nemzetközi szintű munkamegosztás bemutatására
- Távoli népek, nemzetiségek jellegzetes szokásainak, kulturális sajátosságainak bemutatása helyzet-, szerep-, empátiagyakorlat vagy helyszínépítés módszerével
- Különböző tartalmú tematikus térképek megadott szempontok alapján történő összevetése, következtetések megfogalmazása
- Egy adott témához kapcsolódó adatok gyűjtése, rendszerezése, szemléletes megjelenítése és értelmezése
- Virtuális séta, kirándulás összeállítása egy kiválasztott világörökségi helyszínen, illetve országban
- Beszélgetés, vita a híradásokban közölt aktuális információkról, önálló vélemény megfogalmazása
- Élménybeszámoló egy átélt vagy elképzelt távoli utazásról, irányított szempontok alapján
- Fejlettségbeli területi különbségek leírására alkalmas társadalmi-gazdasági mutatók elemzése, a felzárkózás lehetőségeinek megfogalmazása
- Ország, illetve táj névjegyeinek tervezése és elkészítése
- Projekt módszer: tematikus (pl. sivatagok, világvárosok stb.) világtérrel

<p>veszélyeztető folyamatok, az árvizek, a trópusi esőerdők irtásának és egyéb környezetszennyező tevékenységek példáján</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afrika társadalmi és gazdasági életét meghatározó természetföldrajzi jellemzők és problémák (elsivatagosodás, éhínség, aszály); Afrika társadalmi és gazdasági fejlődésének problémái, élet és gazdálkodás a tipikus tájakon; afrikai példák a természeti tényezők és a gazdasági, társadalmi viszonyok közötti kapcsolatokra 	<p>összeállítása és bemutatása</p> <ul style="list-style-type: none"> - A regionális társadalmi-gazdasági és környezeti problémák világméretűvé válásának igazolása példák alapján. Környezeti problémák okozta élethelyzetek bemutatása szerep-, empátia- és helyzetgyakorlattal - Kommentek írása a híradásokban közölt regionális földrajzi információkra - Egy tipikus tájat bemutató képzeletbeli fotókiállítás ismertetőjének elkészítése pármunkában
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

éhségövezet, eladósodás, élelmezési válság, elsvatagosodás, emberfajták, fenntarthatóság, gazdasági szerkezet, globalizáció, népességrobbanás, népességtömörülés, nyomornegyed, öslakos, perifériatársaság, rezervátum, termelési módok (farmgazdaság, monokultúra, nagybirtok, nomád pásztorkodás, oázisgazdálkodás, parasztgazdaság, teraszos művelés, ültetvényes gazdálkodás, vándorló [nomád] állattenyésztés, vegyes gazdálkodás), tömegturizmus, túlhalászás, túllegeltetés, városfejlődés (városodás, városiasodás), világgazdasági hatalom (centrumtársaság)

TOPOGRÁFIAI FOGALMAK:

Afrika

Szerkezeti egységek, tájak: Afrikai-árokrendszer, Atlasz, Kelet-afrikai-magasföld, Kilimandzsáró (Kilimandzsáró-csoport), Kongó-medence, Madagaszkár, Szahara, Teleki-vulkán; Száhel (öv)

Vízrajz: Csád-tó, Guineai-öböl, Kongó, Nílus, Szezei-csatorna, Tanganyika-tó, Viktória-tó, Vörös-tenger

Országok: Dél-afrikai Köztársaság, Egyiptom, Kenya, Marokkó, Nigéria

Városok: Alexandria, Fokváros, Johannesburg, Kairó

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Fizika: erőhatások.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: A természeti adottságok és a történelmi események kapcsolata. Afrika intézményrendszere; infrastruktúra és fejlődés.

Biológia-egészségtan: Afrika növényföldrajza

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló ismeri és értelmezi a társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségek leírására alkalmazott mutatókat. A népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le. Foglalkoztatási adatokat értelmez és elemez, következtetéseket von le belőlük. Bemutatja a nemzetközi szintű munkamegosztás és fejlettségbeli különbségek kialakulásának okait és következményeit.

8. ÉVFOLYAM

A FÖLDRAJZ TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:

A földrajztudomány a természeti és társadalmi-gazdasági környezet jelenségeit, folyamatait – a természet- és társadalomtudományok vizsgálati módszereire egyaránt építve – mutatja be, ezáltal sajátos helyet foglal el, és összekapcsolja a természet- és társadalomtudományokat. Ezen interdiszciplináris sajátosság alapján válik a földrajz szintetizáló, a természeti és társadalmi-gazdasági jelenségeket és folyamatokat összefüggéseiben, kölcsönhatásaiban feldolgozó tantárggyá. A tanítás során különös hangsúlyt kap, hogy a tanulók megértsék Földünk mint egységes rendszer sérülékenységét, ahol az ember természeti és társadalmi lényként él, létezése és tevékenysége növekvő mértékben átalakítja, és ezzel veszélyezteti ennek a rendszernek az egyensúlyát, amelynek következményei az emberiség jelene és jövője szempontjából igen súlyosak is lehetnek. A földrajz tantárgy komplex természet- és társadalomtudományi szemléletének köszönhetően feltárja az egyensúly megbomlásának természeti és társadalmi okait, megoldást keres az egyensúly helyreállítására. Szemléletformálásra képes, ezért kiemelkedően fontos szerepet tölt be a környezettudatosság kialakításában.

A földrajz az a tantárgy, amelyből a tanulók megismerhetik szűkebb és tágabb természeti, társadalmi-gazdasági környezetünk jellemzőit, a körülöttük zajló folyamatokat – melyeknek önmaguk is részesei – és ezek összefüggéseit, kölcsönhatásait, a környezetben való tájékozódást, a benne történő eligazodást segítő alapvető eszközöket és módszereket. A földrajz a természet- és társadalomföldrajz, valamint a regionális tudomány mellett számos földtudományágot képvisel a közoktatásban, integrálja a földtani, a légkörtani, a hidrológiai, a talajtani és a planetológiai-csillagászati tudást, valamint megjelenít gazdaságtudományi, szociológiai, demográfiai, etikai, néprajzi, politológiai ismereteket is.

Bolygónkról és annak természeti és társadalmi-gazdasági folyamatairól összegyűjtött, mind pontosabb és sokrétűbb ismereteink, egyre összetettebbé váló világunk komplex problémáinak megértésére csak a megújult szemléletű földrajzoktatás képes. Az oktatási hagyományok újragondolását teszi szükségessé az információforrások, illetve az általuk közvetített adatmennyiség rohamos növekedése is. Ezért napjaink földrajzoktatása szakít a leíró jellegű, szigorúan ismeretközlő hagyományokkal, és a hangsúlyt az információk tudatos keresésére, értelmezésére, az összefüggések feltárására, a megszerzett információk alkalmazását lehetővé tevő képességek kialakítására helyezi. Az élményszerű, a hétköznapi megfigyeléseken, tapasztalatokon és információgyűjtésen alapuló földrajztanítás nem pusztán leírja a jelenséget, hanem annak okait és következményeit is feltárja. Mindez a természeti-környezeti és a társadalmi-gazdasági folyamatokat szintetizálva, a jelen eseményein túlmutatva értékelésre, problémamegoldásra, jövőképzésre ösztönöz.

A földrajzoktatás a különböző geoszférákban zajló jelenségek, folyamatok természet- és társadalomtudományi szempontú vizsgálatával a komplexitást szem előtt tartó, szintetizáló gondolkodás kialakítására törekszik. Az önálló földrajzi ismeretszerzés és -feldolgozás, valamint a problémaorientált, elemző és értékelő gondolkodás fejlesztésével hozzájárul az információs társadalomra jellemző hír- és információáradatban történő eligazodáshoz, a felelős és tudatos állampolgári szerepvállalás kialakításához.

A földrajztanítás fontos feladata annak felismertetése és tudatosítása, hogy a környezettudatos, a fenntarthatóságot szem előtt tartó gondolkodás és cselekvés az élhető jövő, a fenntartható környezet záloga. A Föld tűrőképességét veszélyeztető problémák felismertetése, a már észlelhető és várható következmények beláttatása, a lehetséges megoldások keresése és bemutatása döntő szerepet játszik a cselekvőképes, a környezetért felelősséggel tenni akaró magatartás kialakításában.

A korszerű, a tanulók érdeklődését felkelteni képes földrajzoktatás alig képzelhető el a térinformatikai, illetve infokommunikációs eszközök használata nélkül, ez pedig hozzájárul a tanulók digitális kompetenciájának fejlődéséhez, tudatos eszközhasználóvá válásukhoz.

Mindennapjainkat, életvitelünket, szokásainkat jelentősen átalakította és folyamatosan formálja a globalizáció. Ezért is fontos feladat, hogy a tanulók megértsék, hogyan válnak globális folyamatokká, jelenségekké az egyes regionális történések, és ez a folyamat hogyan befolyásolja mindennapi életünket. A globális világ nyújtotta lehetőségek mellett fontos a nemzeti és az európai önazonosság felvállalása és ezek értékeinek megőrzése. Hazánk nemzeti értékeinek és a globális világban betöltött szerepének

megismertetésével a földrajzoktatás hozzájárul a szülőföldhöz és a magyarsághoz való kötődés kialakításához és elmélyítéséhez.

A földrajzoktatás a jelen folyamataira, történéseire és azok jövőbeli következményeire fókuszál, így hozzájárul az érdeklődés felkeltéséhez az aktuális, körülöttünk zajló társadalmi-gazdasági és környezeti folyamatok megismerése, megértése, megvitatása, továbbá a logikus érveken alapuló véleménynyilvánítás iránt. Napjaink társadalomföldrajzi, vallásföldrajzi és etnikai földrajzi folyamatainak bemutatása révén a tantárgy hozzájárul a toleráns és etikus, egymás tiszteletét szem előtt tartó magatartás kialakulásához is.

A földrajz a helyi, regionális és globális gazdasági-pénzügyi folyamatok megismertetésével elősegíti a gazdasági élet eseményeiben eligazodó aktív, kreatív, rugalmas és vállalkozóképes állampolgári gondolkodás és viszonyulás kialakulását. Fontos feladatának tartja, hogy a mindennapi életben hasznosítható gazdasági és pénzügyi ismeretek bemutatásával hozzájáruljon az értő és felelős pénzügyi döntési képesség kialakításához. A tantárgy komplexitására, szintetizáló jellegére, a tantárgy által közvetített földrajzi-földtani, környezeti, gazdasági ismeretekre, gondolkodás- és szemléletmódra építve a tanulók ilyen irányú pályorientációját is jelentősen támogatja.

- A földrajzi övezetesség rendszere
- Életünk és a gazdaság: a pénz és a munka világa

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszama
Az Európán kívüli kontinensek földrajza: Amerika, Ausztrália és Óceánia, Ázsia	18
A földrajzi övezetesség rendszere	8
Életünk és a gazdaság: a pénz és a munka világa	10
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Az Európán kívüli kontinensek földrajza: Amerika, Ausztrália és Óceánia, Ázsia	
Óraszám: 18	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – ismeri és értelmezi a társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségek leírására alkalmazott mutatókat; – néesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le; – foglalkoztatási adatokat értelmez és elemez, következtetéseket von le belőlük; – híradásokban közölt regionális földrajzi információkra reflektál; – nyitott más országok, nemzetiségek szokásainak, kultúrájának megismerése iránt; – példák alapján megfogalmazza a helyi környezetkárosítás tágabb környezetre kiterjedő következményeit, megnevezi és ok-okozati összefüggéseiben bemutatja a globálissá váló környezeti problémákat; – a környezeti kérdésekkel, globális problémákkal kapcsolatos álláspontját logikus érvekkel támasztja alá, javaslatot fogalmaz meg a környezeti problémák mérséklésére. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

ISMERETEK:

- A kontinensek főbb országainak, országcsoportjainak, jellemző tájainak és térségeinek megismerésével és elemzésével a világtér-szemlélet fejlesztése
- A földrajzi tényezők életmódot, gazdálkodást meghatározó szerepének bemutatása
- A gazdasági fejlettség területi különbségeinek, annak okainak, illetve társadalmi és környezeti következményeinek feltárása
- Összefüggések felismerése példákon keresztül a társadalmi-gazdasági jellemzők és a természeti adottságok, a történelmi események, a világban zajló gazdasági folyamatok kapcsolataiban
- Tájékozódás az ábrázolt térben, a térbeli viszonyok felismerése térkép segítségével
- A regionális társadalmi-gazdasági és környezeti problémák világméretűvé válásának igazolása példák alapján
- Az országok közötti különböző típusú együttműködések (környezeti, gazdasági stb.) szükségességének igazolása példák alapján
- Tipikus tájak, települések, térségek több szempont szerinti logikus bemutatása
- A problémamegoldó és az értékelő gondolkodás fejlesztése Ázsia és Amerika társadalmi jellemzőinek, ellentmondásainak példáján
- Az analógiás gondolkodás fejlesztése a tipikus tájak elemzésének példáján
- A sokféleségben rejlő azonosságok és különbségek összehasonlítási képességének fejlesztése Ázsia, Amerika társadalmi és gazdasági jellemzői példáján
- A személyes és társas kompetenciák fejlesztése a különböző tanulási stratégiák alkalmazásával
- A véleményalkotás és vitakészség fejlesztése a kontinensek kulturális sokszínűségének jellemzői alapján
- A környezettudatosság fejlesztése az elsivatagosodás, a világtengert veszélyeztető folyamatok, az árvizek, a trópusi esőerdők irtásának és egyéb környezetszennyező tevékenységek példáján
- Ausztrália és Óceánia természeti, társadalmi és gazdasági jellemzői és problémái
- A sarkvidékek és a világtenger jellemzői és problémái, a sarkvidékeket és a világtengert veszélyeztető folyamatok
- Amerika társadalmi és gazdasági
- Kontinensekre, országokra jellemző képek keresése az interneten, azokból montázs készítése
- Kontinensek földrajzi jellemzőit összehasonlító grafikus rendező készítése
- Az én kontinensem – szubjektív térkép készítése egy adott kontinensről
- Az egyes kontinensek tipikus tájainak bemutatása tanulócsoportok által készített modellek segítségével
- Az egyes kontinensekkel kapcsolatos kvízzjáték készítése és megoldása pármunkában online felületen
- A kontinens országainak, országcsoportjainak bemutatása pl. szakértői mozaik, kooperatív technika, helyszínpítés, prezentációkészítés, tanulói kiselőadás segítségével
- Kapcsolati háló, logikai lánc felrajzolása a nemzetközi szintű munkamegosztás bemutatására
- Távoli népek, nemzetiségek jellegzetes szokásainak, kulturális sajátosságainak bemutatása helyzet-, szerep-, empátiagyakorlat vagy helyszínpítés módszerével
- Különböző tartalmú tematikus térképek megadott szempontok alapján történő összevetése, következtetések megfogalmazása
- Egy adott témához kapcsolódó adatok gyűjtése, rendszerezése, szemléletes megjelenítése és értelmezése
- Virtuális séta, kirándulás összeállítása egy kiválasztott világörökségi helyszínen, illetve országban
- Beszélgetés, vita a híradásokban közölt aktuális információkról, önálló vélemény megfogalmazása
- Élménybeszámoló egy átélt vagy elképzelt távoli utazásról, irányított szempontok alapján
- Fejlettségbeli területi különbségek leírására alkalmas társadalmi-gazdasági mutatók elemzése, a felzárkózás lehetőségeinek megfogalmazása

fejlődésének természeti és társadalmi-gazdasági tényezői, jellemzői és problémái, élet az óriásvárosokban; az Amerikai Egyesült Államok gazdasági fejlődése és világgazdasági szerepe, az amerikai kultúra a mindennapokban; Latin-Amerika társadalmi és gazdasági fejlődésének jellemzői és problémái, a környezet állapotát veszélyeztető folyamatok

- Ázsia társadalmi és gazdasági életét meghatározó természetföldrajzi folyamatok és természeti veszélyek (árvizek, földrengések, tájfunok, tengerszint emelkedése); Ázsia társadalmi és gazdasági fejlődésének jellemzői és problémái, a környezet állapotát veszélyeztető folyamatok; kulturális sokszínűség Ázsiában; Japán, illetve a világgazdaság kelet- és délkelet-ázsiai szereplőinek társadalmi és gazdasági fejlődése, a környezet állapotát veszélyeztető folyamatok, élet és gazdálkodás a tipikus tájakon; Kína társadalmi és gazdasági fejlődésének folyamatai és problémái (népesedési problémák, a környezet állapotát veszélyeztető folyamatok; India társadalmi és gazdasági fejlődésének folyamatai és problémái (népesedési problémák, kétarcúság), a környezet állapotát veszélyeztető folyamatok

- Ország, illetve táj névjegyeinek tervezése és elkészítése
- Projekt módszer: tematikus (pl. sivatagok, világvárosok stb.) világméretű út összeállítása és bemutatása
- A regionális társadalmi-gazdasági és környezeti problémák világméretűvé válásának igazolása példák alapján. Környezeti problémák okozta élethelyzetek bemutatása szerep-, empátia- és helyzetgyakorlattal
- Kommentek írása a híradásokban közölt regionális földrajzi információkra
- Élet az óriásvárosokban az Amerikai Egyesült Államokban – képregénykészítés
- Gyűjtőmunka: kulturális hatások mindennapjainkban, pl. az amerikai és a kínai kultúra hatásának példái a mindennapokban
- Egy tipikus tájat bemutató képzeletbeli fotókiállítás ismertetőjének elkészítése pármunkában
- Hajónapló készítése földrajzi jellemzők felhasználásával, pl. Dél-Amerika képzeletbeli körülhajózása alapján

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

elsivatagosodás, emberfajta, fenntarthatóság, gazdasági szerkezet, globalizáció, népességrobbanás, népességtömörülés, nyomornegyed, őslakos, perifériatársaság, rezervátum, termelési módok (farmgazdaság, monokultúra, nagybirtok, nomád pásztorkodás, oázisgazdálkodás, parasztgazdaság, teraszos művelés, ültetvényes gazdálkodás, vándorló [nomád] állattenyésztés, vegyes gazdálkodás), tömegturizmus, túlhalászás, túllegeltetés, városfejlődés (városodás, városiasodás), világvallások, világgazdasági hatalom (centrumtársaság)

TOPOGRÁFIAI FOGALMAK:

Amerika

A földrész részei: Észak-Amerika, Közép-Amerika, Dél-Amerika

Tájak: Alaszka, Amazonas-medence, Andok, Antillák, Appalache-hegység (Appalache), Brazília-félföld, Floridai-félsziget (Florida), Grönland, Guyanai-hegyvidék, Hawaii-szigetek, Kaliforniai-félsziget, Kordillerák, Labrador-félsziget (Labrador), Mexikói-fennsík, Mississippi-alföld, Mount St. Helens, Parana-alföld, préri, Sziklás-hegység, Szilícium-völgy

Vízrajz: Amazonas, Colorado, Karib (Antilla)-tenger, Mexikói-öböl, Mississippi, Nyugat-Amerika, Niagara-vízesés, Panama-csatorna, Szt. Lőrinc-folyó

Országok: Argentína, Amerikai Egyesült Államok, Brazília, Kanada, Mexikó

Városok: Brazíliaváros, Buenos Aires, Chicago, Houston, Los Angeles, Mexikóváros, Montréal, New Orleans, New York, Ottawa, Rio de Janeiro, San Francisco, Washington DC

Ausztrália és Óceánia

Tájak: Ausztráliai-alföld, Nagy-Artézi-medence, Nagy-korallzátony, Nagy-Vízválasztó-

hegység, Új-Guinea

Országok: Ausztrália, Új-Zéland

Városok: Canberra, Melbourne, Sydney, Wellington

Ázsia

A földrész meghatározó egységei, jelentős földrajzi helyszínek: Arab-félsziget, Csomolungma (Mt. Everest), Dekkán-fennsík, Dél-kínai-hegyvidék, Fudzsi, Fülöp-szigetek, Góbi, Himalája, Indokínai-félsziget, Japán-szigetek, Kaszpi-mélyföld, Kaukázus, Kínai-alföld, Kis-Ázsia, Koreai-félsziget, Közép-szibériai-fennsík, Krakatau, Nyugat-szibériai-alföld, Szibéria, Takla-Makán, Tibet, Tien-san, Turáni-alföld

Vízrajz: Aral-tó, Bajkál-tó, Boszporusz, Eufrátesz, Holt-tenger, Indus, Jangce, Japán-tenger, Jeges-tenger, Jenyiszej, Gangesz, Kaszpi-tenger, Ob, Perzsa-öböl (Perzsa (Arab)-öböl), Sárga-folyó, Tigris

Országok: Egyesült Arab Emírségek, Dél-Korea (Koreai Köztársaság), India, Indonézia, Irak, Irán, Izrael, Japán, Kazahsztán, Kína, Kuvait, Malajzia, Szaúd-Arábia

Városok: Bagdad, Hongkong, Isztambul, Jakarta, Jeruzsálem, Mekka, Peking, Sanghaj, Szingapúr, Szöul, Teherán, Tel Aviv-Jaffa, Tokió, Újdelhi

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Fizika: erőhatások.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: A természeti adottságok és a történelmi események kapcsolata. : A természeti adottságok és a történelmi események kapcsolata.

Európa mint évszázadokon át a Föld legfejlettebb és vezető térsége; az integráció története, intézményrendszere; infrastruktúra és fejlődés.

Biológia-egészségtan: Európai térsége növényföldrajza

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló ismeri és értelmezi a társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségek leírására alkalmazott mutatókat. A népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le. Foglalkoztatási adatokat értelmez és elemez, következtetéseket von le belőlük. Bemutatja a nemzetközi szintű munkamegosztás és fejlettségbeli különbségek kialakulásának okait és következményeit.

TÉMAKÖR: A földrajzi övezetesség rendszere

Óraszám: 8

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- példákat nevez meg a természeti adottságok gazdálkodást, életvitelt befolyásoló szerepére;
- helyi, regionális és a Föld egészére jellemző folyamatok közötti hasonlóságokat, összefüggéseket felismer;
- példák alapján megfogalmazza a helyi környezetkárosítás tágabb környezetre kiterjedő következményeit, ok-okozati összefüggéseket fogalmaz meg;
- ismeri a környezet- és a természetvédelem alapvető feladatait és lehetőségeit a földrajzi, környezeti eredetű problémák mérséklésében, megoldásában;
- az egyes térségek kapcsán földrajzi és környezeti veszélyeket és problémákat fogalmaz meg, valamint reflektál azokra;
- a környezeti kérdésekkel, globális problémákkal kapcsolatos álláspontját logikus érvekkel támasztja alá, javaslatot fogalmaz meg a környezeti problémák mérséklésére.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A földrajzi övezetesség (vízszintes, függőleges) elrendeződésének megismerésével a rendszerben történő

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Montázs készítése egy éghajlati területre jellemző képekből
- Az éghajlati övezetek bemutatása prezentáció/kiselőadás segítségével

<p>gondolkodás fejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az egyes övezetek, övek főbb természeti jellemzőinek megismerésével és rendszerezésével az összefüggésekben való gondolkodás fejlesztése - Környezettudatosság fejlesztése az egyes övezeteket, öveket érintő környezeti problémák megismertetésével - A vízszintes és függőleges övezetesség összefüggéseinek bemutatásával a természettudományos szemlélet fejlesztése - A kontinensekről, tipikus tájakról tanult regionális földrajzi ismeretek és a földrajzi övezetesség során tanult ismeretek szintézise - Az összefüggésekben történő földrajzi gondolkodás fejlesztése a földrajzi helyzet, a természeti adottságok és a társadalmi-gazdasági folyamatok közötti kölcsönhatás bemutatásával - Az időjárás és az éghajlat kapcsolatának értelmezése - Az egyedi földrajzi jellemzők alapján az egyes földrajzi övezetek, övek tipikus tájainak felismerése - A földrajzi övezetesség rendszerének kialakulása - A forró, a mérsékelt és a hideg övezet törvényszerűségei és jellemzői - A függőleges övezetesség kialakulásának összefüggései 	<ul style="list-style-type: none"> - Képzletbeli riport készítése: Hogyan zajlik egy adott övben (pl. egy téritői öv) élő gyerek egy napja? - A földrajzi övezetesség kialakulásának összefüggéseit mutató magyarázó ábrák, modellek közös értelmezése, ok-okozati összefüggések megfogalmazása - Éghajlati diagram alapján rövid ismertető leírás készítése az adott éghajlatról - Mit viszek a bőröndben? Egy adott éghajlati területre utazó bőröndjének összeállítása - Szerepjáték: élethelyzetek – pl. piaci vásárlás – egy adott éghajlatú területen - Éghajlattal kapcsolatos szövegek értelmezése grafikus rendező segítségével - Lényegkiemelés a témához illeszkedő szövegből pl. szójegyzékkészítéssel, páros szövegfeldolgozással, ablakmódszerrel - Az éghajlatok jellemzőinek megfogalmazása, összefüggések feltárása tematikus térképek segítségével - Összefogásra, cselekvésre felhívó plakát készítése az egész Földet érintő éghajlatváltozás megállításáért - Filmrészletek, képek, leírások alapján az egyes földrajzi övezetek, övek tipikus tájainak felismerése
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

éghajlat, éghajlati diagram, fenntarthatóság, forró övezet és övei, függőleges övezetesség, hideg övezet és övei, környezetkárosítás, mérsékelt övezet és övei, tipikus táj

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Fizika: erőhatások.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: A természeti adottságok és a történelmi események kapcsolata. : A természeti adottságok és a történelmi események kapcsolata.

Európa mint évszázadokon át a Föld legfejlettebb és vezető térsége; az integráció története, intézményrendszere; infrastruktúra és fejlődés.

Biológia-egészségtan: Európai térsége növényföldrajza

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló ismeri és értelmezi a társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségek leírására alkalmazott mutatókat. A népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le. Foglalkoztatási adatokat értelmez és elemez, következtetéseket von le belőlük. Bemutatja a nemzetközi szintű munkamegosztás és fejlettségbeli különbségek kialakulásának okait és következményeit.

TÉMAKÖR: Életünk és a gazdaság: a pénz és a munka világa

Óraszám: 10

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- példákat sorol a globalizáció mindennapi életünket befolyásoló folyamataira;
- érveket fogalmaz meg a tudatos fogyasztói magatartás, a környezettudatos döntések fontossága mellett;
- életkori sajátosságainak megfelelő helyzetekben alkalmazza pénzügyi ismereteit (pl. egyszerű költségvetés készítése, valutaváltás, diákvállalkozás tervezése);
- foglalkoztatási adatokat értelmez és elemez, következtetéseket von le belőlük.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Adatok gyűjtése és értelmezése, különféle szemléletes formában történő megjelenítése a pénz és a munka világához kapcsolódóan
- A felelős döntéshozatal, a következményekért vállalt felelősség az életkori sajátosságoknak megfelelő pénzügyi döntések meghozatalában. A pénzügyi, gazdasági tények és az egyéni vélemények közötti különbség felismerése
- A hitelfelvétel és a fejlődés, illetve az eladósodás kapcsolatának megértése; a döntést és az értelmet kockázatvállalást befolyásoló érvek megfogalmazása egy esetleges hitelfelvétellel kapcsolatban
- Foglalkoztatási adatok értelmezése és elemzése, következtetések levonása; mindennapi életből vett példák alapján annak felismerése, hogy a munka világa folyamatosan változik
- A fogyasztóvédelem szerepének, az egyszerű bolti vásárlással összefüggő fogyasztói jogok fontosságának felismerése mindennapi élethelyzetekben
- Az energiahatékony, energia- és nyersanyag-takarékos, illetve „zöld” gazdálkodás és életvitel szemléletének megismerésével a környezettudatos állampolgári magatartás megalapozása
- A mindennapi élethelyzetekből adódó pénzügyi döntéshelyzetek megismertetésével, a tanuló saját életében is alkalmazható egyszerű költségvetés készítésével a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése
- Pénzügyi költségtervek készítése, egyszerű pénzügyhöz kapcsolódó logikai és számítási feladatok megoldása során a matematikai eszköztudás alkalmazása
- A globalizációval, a munkavállalással, a személyes pénzügyi döntésekkel kapcsolatos témák, illetve különböző forrásokból gyűjtött pénzügyi adatok feldolgozása során a véleményalkotás és vitakészség fejlesztése
- Az élethelyzetekből vett példák, helyzetgyakorlatok

JAVASOLT

TEVÉKENYSÉGEK:

- Pénzügyi döntési helyzetek megoldása szerepjátékkal
- A piac és a tőzsde működésének bemutatása szimulációs játékkal
- Munkaerőpiaci döntési helyzetek megoldása szerepjátékkal
- Bankok portáljáról összegyűjthető ajánlatok alapján a bankokban igénybe vehető szolgáltatások megismerése
- Beszélgetés, pénzügyi kérdezz-felelek a tanítási órára meghívott pénzügyi szakemberrel
- Helyzetgyakorlat: az energiatudatos fogyasztói döntés meghozatala a környezeti és pénzügyi szempontok együttes mérlegelésével (pl. energiatakarékos izzó, napelemes akkutöltő, háztartási gépek energiaosztálya)
- Adatgyűjtés internetről valutaárfolyamokkal kapcsolatosan, az adatok és a változások következményeinek közös értelmezése
- Osztálykirándulás költségtervének elkészítése csoportmunkában
- Foglalkoztatási adatok gyűjtése és közös

<p>során a döntési képesség fejlesztése; a tényeken alapuló véleményformálás képességének támogatása</p> <ul style="list-style-type: none"> – A helyi, regionális és a Föld egészére jellemző folyamatok közötti hasonlóságok, összefüggések felismerése – A piacgazdaság működésének alapvető földrajzi vonatkozásai – A pénz és a pénzügyi szolgáltatások szerepe, valutaváltás – Hitelfelvétel, a kockázatvállalás és a fejlődés, illetve az eladósodás összefüggései – A globalizáció és a mindennapi élet kapcsolata, a globalizáció és a globális problémák kialakulásának összefüggései – A fenntarthatóságot szem előtt tartó fogyasztói magatartás jellemzői – A munka világának résztvevői és jellemzőik 	<p>értelmezése, az adatok szemléletes megjelenítése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Beszélgetés az internetes vásárlás, e-bankolás jellemzőiről, előnyökről, veszélyekről
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: családi költségvetés, eladósodás, globalizáció, hitel, munkanélküli, munkavállaló, pénz, tőzsde, valuta, valutaváltás, világtermék</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: <i>Fizika:</i> erőhatások. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> A természeti adottságok és a történelmi események kapcsolata. : A természeti adottságok és a történelmi események kapcsolata. Európa mint évszázadokon át a Föld legfejlettebb és vezető térsége; az integráció története, intézményrendszere; infrastruktúra és fejlődés. <i>Biológia-egészségtan:</i> Európai térsége növényföldrajza</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A tanuló ismeri és értelmezi a társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségek leírására alkalmazott mutatókat. A népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le. Foglalkoztatási adatokat értelmez és elemez, következtetéseket von le belőlük. Bemutatja a nemzetközi szintű munkamegosztás és fejlettségbeli különbségek kialakulásának okait és következményeit.</p>	

HON ÉS NÉPISMERET

	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
2020-2021		0,5		
2021-2022		1		
2022-2023		1		
2023-2024		1		
Éves óraszám	0 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)	0 (36 tanítási hét esetén)	0 (36 tanítási hét esetén)

6. ÉVFOLYAM

A HON ÉS NÉPISMERET TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:

A hon- és népismeret tartalmazza a népünk kulturális örökségére leginkább jellemző sajátosságokat, nemzeti kultúránk nagy múltú elemeit, a magyar néphagyományt. Teret biztosít azoknak az élményszerű egyéni és közösségi tevékenységeknek, amelyek a család, az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza, a Kárpát-medence, a magyar nemzet és a Magyarországon élő népek megismeréséhez, megbecsüléséhez, velük való azonosuláshoz vezetnek. Segíti a közösségi, nemzeti azonosságtudat kialakítását. Megalapozza és áthatja a különböző tanítási területeket. Rendszerezett ismeretanyagként lehetőséget teremt a magyar népi kultúra értékeinek megismerésére, a különböző kultúrákat, a környezet értékeit megbecsülő és védő magatartás, illetve a szociális érzékenység kialakítására.

A tanulók felfedezik, hogy a nemzedékeken át létrehozott közösségi hagyomány összeköti őket a múlttal, és segít nekik eligazodni a jelenben. Felismerik, hogy az emberiség évezredek óta felhalmozódott tapasztalatai a legegyszerűbb és éppen ezért a legfontosabb mindennapi kérdésekre adott gyakorlati válaszok tárházai. Megértik, hogy a néphagyomány az általános emberi értékek hordozója, ezért ismerete az általános műveltség része.

A tantárgy megalapozza a tanulók nemzeti önismeretét, nemzettudatát, a tevékeny hazaszeretetet. Tudatosítja a tanulóknál, hogy először minden népnek a saját hagyományait, nemzeti értékeit kell megismernie, hogy azután a nemzetiségek, a szomszéd és rokon népek, valamint a világ többi népének kultúráját, az egyetemes értékeket, a köztük lévő kölcsönhatást is megérthesse. Ösztönöz a szűkebb és tágabb szülőföld, a magyar nyelvterület és a Kárpát-medence hagyományainak és történelmi emlékeinek felfedezésére, a még emlékezetből felidézhető vagy az élő néphagyományok gyűjtésére. Lehetőséget biztosít a Határtalanul! programban történő részvétel néprajzi megalapozásához. Bővíti a tanulók művelődéstörténeti ismereteit, erősíti a hagyományőrzést, kultúránk, nemzeti értékeink megbecsülését. Értékrendjével hozzájárul a tanulók értelmi, érzelmi, etikai és esztétikai neveléséhez, a természettel való harmonikus kapcsolatuk kialakításához és a társadalomba való beilleszkedésükhöz.

A tanulás kompetenciái: A tanuló egyéni tanulási utakon, belső motivációval, önszabályozó stratégiák alkalmazásával jut el a nemzeti múlt, a szülőföld értékeinek megismeréséhez, a hagyományos népi élet és a népszokások megismeréséhez, a táji jellegzetességek felfedezéséhez. Tanári iránymutatással, segítséggel képes a hiteles források feldolgozására, a lényegkiemelésre.

A kommunikációs kompetenciák: A tanuló saját tapasztalatainak megosztása, önállóan gyűjtött információinak közvetítése, vitahelyzetekben való megszólalása, érvelése során a kommunikációs helyzetnek megfelelően alkalmazza anyanyelvi kompetenciáit, tanult viselkedési mintáit.

A digitális kompetenciák: A tanuló információk gyűjtéséhez és rendszerezéséhez a könyvtári dokumentumok mellett forrásként használja az elektronikusan elérhető szakirodalmat, képgyűjteményeket (múzeumok online adatbázisait)

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A tanuló elsajátítja a hon- és népismeret alapfogalmait; információkat, tényeket, adatokat gyűjt, válogat, önállóan vagy társaival együttműködve rendszerez.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A tanuló érveit, gondolatait, véleményét szabadon kifejti, ugyanakkor nyitott a pedagógus útmutatásaira, társai észrevételeire, amelyek hatására álláspontját rugalmasan kezeli, korábbi döntéseit felülbírálja, módosítja.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A tanuló megtanulja értékékként kezelni, hogy saját gondolatai kifejezését és mások véleményének befogadását sokféle szempont alapján tudja megvalósítani.

- megtapasztalja a legszűkebb közösséghez, a családhoz, a lokális közösséghez való tartozás érzését;
- megismeri a közvetlen környezetében található helyi értékeket, felhasználva a digitálisan elérhető adatbázisokat is.
- érdeklődő attitűdjével erősíti a nemzedékek közötti párbeszédet.
- érvekkel tudja alátámasztani, hogy a természet kínálta lehetőségek felhasználásának elsődleges szempontja
- nyitottá válik a hazánkban élő nemzetiségek kultúrája iránt.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Az én világom	6
Találkozás a múlttal	20
Örökségünk, hagyományaink, nagyjaink	10
ÖSSZESEN:	36

<p>TÉMAKÖR: Az én világom Óraszám: 6 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nyitottá válik a családi és közösségi értékek befogadására; – megbecsüli szűkebb lakókörnyezetének épített örökségét, természeti értékeit, helyi hagyományait; – önálló néprajzi gyűjtés nyomán, digitális archívumok tanulmányozásával bemutatja szülőföldje hagyományos értékeit. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A családtagok, a közösség emberi értékei iránti érzékenység fejlesztése – Ok-okozat összefüggések felismertetése – Kommunikációs készség fejlesztése – Az önálló ismeretszerzés erősítése – Hagyományos szerepek megismertetése a családban. – A nemzedékek közötti távolság csökkentése – Az önálló ismeretszerzésben való jártasság növelése – Ismeretek megosztási készségének fejlesztése – Véleményalkotás gyakorlatának erősítése – Családi történetek, családfa – Szomszédság, rokonság fogalma, rokoni viszonyok, elnevezések 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Családfa készítése a rokoni viszonyok, elnevezések alkalmazásával – Családi történetek gyűjtése, mesélése a nagyszülők, dédszülők gyermekkorából. A megismert családi történetek megosztása – az önkéntesség betartásával – az osztályközösséggel – A felmenő családtagok, rokonsághoz tartozó személyek életének időbeni behatárolása, családi időszalag készítése – A helyi hagyományok megismerése, feldolgozása krónikairással. – A településre jellemző mesterségek összegyűjtése, rendszerezése valamilyen grafikai szervező segítségével – A közvetlen környezet értékeinek feltárása

<ul style="list-style-type: none"> – A település jellegzetes mesterségei – Nagyszüleink, dédszüleink és a régebbi korok világának erkölcsi normái – A lakóhely épített és természeti környezetének adottságai, helytörténete, néphagyományai 	<p>páros vagy csoportmunkában: épített örökség elemeinek makett formájában történő elkészítése, tabló a természeti értékekről. Az emlékhelyek gondozása.</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: család, rokon, közösség, helyi értékek, helytörténet, mesterség, foglalkozás, norma, épített környezet, természeti környezet, fenntarthatóság</p>	
<p>Kapcsolódási Pontok:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek, – Hit és erkölcstan, – Vizuális kultúra, – Ének-zene, – Technika, életvitel és gyakorlat, – Természetismeret 	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megtapasztalja a legszűkebb közösséghez, a családhoz, a lokális közösséghez való tartozás érzését; – megismeri a közvetlen környezetében található helyi értékeket, felhasználva a digitálisan elérhető adatbázisokat is. 	

<p>TÉMAKÖR: Találkozás a múlttal Óraszám: 20 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megbecsüli az idősebb családtagok tudását, nyitott a korábbi nemzedékek életmódjának, normarendszerének megismerésére, elfogadására; – ok-okozati összefüggést állapít meg az eltérő természeti környezet és a különböző tájakon élő emberek eltérő életmódja között. – megállapításaiban rámutat a néphagyományok közösségformáló, közösségmegtartó erejére; – szöveges és képi források, digitalizált archívumok elemzése, feldolgozása alapján önálló előadásokat hoz létre, csoportos szerepjáték során reprodukálja a megismert szokásokat; – meghatározott helyzetekben önálló véleményt alkot, a társak véleményének meghallgatását követően álláspontját felül tudja bírálni, döntéseit át tudja értékelni 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ok-okozat összefüggések felismertetése – Kommunikációs készség fejlesztése – Az önálló ismeretszerzés erősítése – A környezettudatos szemlélet fejlesztése – Az életmódot befolyásoló természeti tényezők megismerésének bővítése – A változások felismerésének erősítése – A szerepbe lépés képességének fejlesztése – A paraszti háztartás – Az egymásra utaltság, a közösen végzett munka jelentőségének megismerése – A lakókörnyezet funkciójának megértése – Mesterségek megismerése nyomán a fizikai munka megbecsülése, értékelése – A magyarok és a magyarországi nemzetiségek 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tanulmányi kirándulás néprajzi tematikájú kiállítás megtekintésével (például Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum) – A szűkebb és tágabb lakóhely életmódja és a háztípusai történeti változásainak elemzése fényképek, korabeli leírások alapján – A természeti körülmények, a rendelkezésre álló építési anyagok és a különböző háztípusok kialakulása közötti összefüggések ábrázolása térképen. Egy-egy tájegységhez kapcsolódó háztípus grafikus ábrázolása – Az évszázaddal korábbi idők családon belüli, korosztályok és nemek szerinti munkamegosztás összehasonlítása a mai kor feladataival: heti munkaterv készítése saját, családon belüli feladatokkal, a munkaterv egy-egy kiválasztott elemének előadása

házainak külső jellegzetességei, táji különbségei

- A konyha és az ételkészítés eszközei
- A szoba berendezése, bútorzata
- A családon belüli munkamegosztás
- **Ünnepek, jeles napok**
- A keresztény ünnepek a népi hagyományokban:
- Őszi jeles napok, ünnepek
- Karácsonyi ünnepkör, köszöntők, színjátékszerű szokások
- Farsangköszöntők, maszkos alakoskodások, iskolába toborzó szokások
- Nagyböjt, böjti játékok, húsvéti ünnepkör szokásai
- Májusfaállítás, pünkösdi szokások
- Szent Iván-napi szokások, nyári jeles napok,
- A közösségi alkalmak (vásárok, pásztorünnepek, búcsúk) és jelentőségük a hagyományos közösségi életben
- Keresztelő, népi játékok, gyerekklakodalom
- Leány-, legényélet jellegzetességei, szokásai
- A lakodalom, lakodalmi szokások
- **Életmód**
- A társas munkák és gazdasági, társadalmi jelentőségük
- A munkaalkalmakhoz (aratás, szüret, fonó, tollfosztó, kukoricafosztó) kapcsolódó szokások és játékok
- Hétköznapi és ünnepi viselet
- Hagyományos paraszti ételek
- A népi táplálkozás jellemzői
- A gazdálkodó ember legfontosabb munkái
- Gyermekjátékok
- A városi életforma sajátosságai és változásai a 19-20. században

- Népi játékok élményszerű elsajátítása: sport jellegű, mozgásos játékok, párválasztó játékok megtanulása és eljátszása
- Audiovizuális és írott néprajzi forrásanyagok feldolgozása grafikai szervezők segítségével
- A különböző jeles napokhoz, keresztény ünnepi szokásokhoz kapcsolódó témanap, tematikus hét vagy témahét szervezése, tablókészítéssel, kiválasztott ünnephez kapcsolód szokások hagyományhű, dramatikus megjelenítésével
- A kalendáriumi szokásokhoz kapcsolódó szokásokról, tevékenységről előadás készítése pl. termés- (pl. lucabúza ültetés), férj- (pl. András napi böjtölés), időjárásjóslás (pl. hagymakalendárium);
- Egyéni vagy csoportos munkában népi kalendárium készítése az ünnepekhez, jeles napokhoz, társas munkákhoz kapcsolódó szokások rövid képi és szöveges bemutatásával, felhasználva a digitális technológia lehetőségeit
- Képzelt élménybeszámoló készítése egy, a szűkebb vagy tágabb lakóhelyhez kapcsolódó hagyományos közösségi, ünnepi alkalomról
- A fonó, a kukoricafosztó vagy egyéb a társas munka szokásainak dramatikus feldolgozása a kapcsolódó játékok felelevenítésével, meséléssel, közös énekléssel
- Helyi vőfélyversek gyűjtése, gyermekklakodalmas eljátszása
- Vásári témanap, tematikus hét vagy témahét keretében portékák elkészítése, vásári kikiáltók megtanulása, a vásári forgatag megjelenítése, az alku eljátszása, vásári élmények megosztása az osztályközösségben.
- Vásári életképek bemutatása plakát vagy képregény készítésével
- Az emberi élet fordulóihoz kapcsolódó szokások néhány jellegzetességének összehasonlítása a mai korral irodalmi szemelvények alapján
- A szülőföld vagy egy választott táj jellegzetes népviseletének megismerése eredeti ruhadarabok, fotók vagy múzeumlátogatás segítségével.
- A hétköznapi viselet elemeinek összehasonlítása a gyerekek ruházatával képek alapján. A hasonlóságok és a különbségek megfogalmazása
- A hagyományos paraszti táplálkozás jellemzőinek és a gyerekek étkezési

szokásainak összevetése heti étrend készítésével.

- Gyermekmondókák gyűjtése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

jurta, veremház, egysejtű ház, többosztatú ház, falazat, tetőtartó szerkezet, tetőformák, konyhai cserépedény, sparhelt, munkasarok, szentsarok, munkamegosztás; ünnep, jeles nap, böjt, advent, köszöntő szokások, lucázás, kántálás, betlehemezés, bölcsöske, regölés, aprószentek napi vesszőzés, háromkirályjárás, iskolába toborzó szokások, böjti játékok, kiszehajtás, villőzés, húsvét, zöldágjárás, komatálküldés, májusfaállítás, pünkösddőlés, pünkösdkirályné-járás, nyári napforduló, kaláka, pásztorünnep, búcsú, gyereklakodalom, leányélet, legényélet, lakodalom;

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Természetismeret,
- Vizuális kultúra,
- Testnevelés, sport,
- Ének-zene,
- Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek,
- Hit és erkölcsstan

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- érdeklődő attitűdjével erősíti a nemzedékek közötti párbeszédet.
- érvekkel tudja alátámasztani, hogy a természet kínálta lehetőségek felhasználásának elsődleges szempontja a szükségletek kielégítése, a mértéktartás alapelvének követése.
- megismeri a gazdálkodó életmódra jellemző újrahasznosítás elvét, és saját életében is törekszik ennek megvalósítására.
- tevékenyen részt vesz a kooperatív csoportmunkában zajló együttműködő alkotási folyamatban, digitális források közös elemzésében;
- a feladatok vállalásánál mérlegel, hogy melyek felelnek meg legjobban személyiségének, többféle intelligenciájának.

TÉMAKÖR: Örökségünk, hagyományaink, nagyjaink

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- meglátja az összefüggést a szülőföldhöz kötődés kialakulása és a lokális értékek megismerése között
- életkorának megfelelő önálló alkotás keretében megjeleníti a magyar tudomány és kultúra eredményeit, a hungaricumokat;
- tiszteletben tartja más kultúrák értékeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A nemzeti identitástudat erősítése
- A magyar népszokások, hagyományok, mint kulturális értékek megismertetése
- Az önálló ismeretszerzés támogatása
- Ismeretek megosztási készségének fejlesztése
- Véleményalkotás gyakorlatának erősítése
- Néprajzi tájak, tájegységek Magyarországon és a Kárpát-medencében
- Dunántúl, Felföld, Alföld, és a kapcsolódó határon túli területek néprajzi jellemzői
- Erdély és Moldva hon- és népismereti,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A határon túli magyarok lakta területek, illetve a magyar nyelvterület nagy néprajzi tájainak azonosítása térképen. A magyar nyelvterületen élő néprajzi csoportok (pl. palóc, matyó, kun, székely), nemzetiségek (pl. német, szlovák, szerb, horvát) megnevezése
- Egy-egy határon túli tájegység legfontosabb természeti kincseinek, épített örökségének, népszokásainak feldolgozása plakátkészítéssel csoportmunkában
- Képek gyűjtése a megismert tájakra jellemző viseletekről, népi építészetéről,

<p>néprajzi jellemzői</p> <ul style="list-style-type: none"> - A magyarság kulturális öröksége a határon túli területeken - A hazánkban élő nemzetiségek kultúrája, hagyományai - Természeti kincseink, az épített környezet értékei - A magyar tudomány és kultúra eredményei és alkotói a nagyvilágban - A hungarikumok 	<p>népművészetről, hagyományokról.</p> <p>Csoportonként tabló készítése egy választott táj kulturális jellemzőinek ábrázolásával</p> <ul style="list-style-type: none"> - Képekből montázs készítése a nagy tájegységek területén lévő, a világörökség részét képező, illetve a magyar szellemi kulturális örökség helyszínekről, nemzeti parkokról, hungarikumokról - Gyűjtőmunkát követően egy-egy megismert helyi népszokás, népdal, népmese vagy monda dramatikus bemutatása - Világhírű magyar művészek és tudósok bemutatása, lehetőség szerint prezentációk, digitális tartalmak segítségével - A lakóhely nevezetes épületeinek, jeles szülötteinek történelmi korszakokhoz kötése, illusztrált történelmi időszak készítése
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

néprajzi csoport, nemzetiség, néprajzi táj, határainkon túl élő magyarok, szórvány, nemzeti összetartozás, haza, hazaszeretet, hungaricum, világörökség

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Hit és erkölcsstan,
- Dráma és tánc,
- Ének-Zene,
- Természetismeret,
- Vizuális kultúra,
- Magyar nyelv és irodalom

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- önálló néprajzi gyűjtés segítségével, digitális archívumok tanulmányozása nyomán be tudja mutatni a néprajzi tájak jellemzőit;
- helyszínekhez kötött példákat tud mondani hazánk természeti értékeire, épített örökségekre;
- nyitottá válik a hazánkban élő nemzetiségek kultúrája iránt.

ÉLŐ IDEGEN NYELV

	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
2020-2021	4	3+1	3+1	3+1,5
2021-2022	4	4	3+1	3+1,5
2022-2023	4	4	3+2	3+1,5
2023-2024	4	4	3+2	3+2
Éves óraszám	144 (36 tanítási hét esetén)	144 (36 tanítási hét esetén)	108+72 (36 tanítási hét esetén)	108+72 (36 tanítási hét esetén)

ANGOL NYELV

5. ÉVFOLYAM

A **ANGOLNYELV** TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 5. ÉVFOLYAMON:

Célok és feladatok

A korszerű idegennyelv-tanítás elsődleges célja a tanuló nyelvi cselekvőképességének fejlesztése. A tanuló legyen képes személyes és szakmai életében egyéni kommunikációs céljait elérni, saját gondolatait kifejezni, és mind valódi mind pedig digitális térben idegen nyelven ismereteket szerezni.

Nem a tartalmi ismeretek átadásán van a hangsúly, hanem azoknak a készségeknek a kialakításán és állandó fejlesztésén, melyek segítségével a tanuló saját gondolatait és elképzeléseit idegen nyelven is ki tudja fejezni.

Az 5-8. évfolyamon az idegen nyelv tanítása szervesen épül a 4. évfolyamon megkezdett nyelvi fejlesztésre, illetve annak eredményeire. A hangsúly lassan áttevődik a nyelvelsajátításról a tudatos nyelvtanulás felé. Az életkornak, érdeklődésnek és a nyelvtanulás folyamatának megfelelő órai tevékenységek jellemezzék ezt a szakaszt is. Az 5. évfolyamtól változatlanul az idegen nyelvi kommunikációra történő felkészülés áll a középpontban, ezt tanórán kívüli feladatokkal, tevékenységekkel és az ezekben történő részvételre való biztatással kell segíteni.

A négyéves nevelési-oktatási szakasz egyik fő célja a megelőző szakaszban kialakított nyelvtanulási motiváció fenntartása és erősítése, ugyanakkor egyre hangsúlyosabbá válik, hogy a tanuló valós nyelvi helyzetekben tudja használni a nyelvet és egyre növekvő nyelvi tudatossággal rendelkezzen. Ekkor kell megalapozni azt a képességet, mellyel az idegen nyelvi ismereteket tudatosítja, és az idegen nyelvű szövegek világában eligazodik. A nyelvtanuló ebben a szakaszban egyre mélyebben és árnyaltabban ismeri meg az idegen nyelv felépítését és szerkezetét.

A diák aktív, önálló nyelvtanulóvá nevelése egyik feltétele az egész életen át tartó tanulás megalapozásának. Fejlesztéséhez szükség van a tanulási stratégiák elsajátítására, az önálló tanulás módszereinek megismerésére, valamint az önértékelés és a társértékelés alkalmainak megteremtésére. Fontosak a kooperatív módszerek, valamint a projektmunkák, amelyek fejlesztik a probléma- és folyamatközpontú gondolkodást. Szükséges, hogy a tanulók a digitális tartalmak felhasználásához útbaigazítást kapjanak. A nyelvórai és otthon elvégzendő tevékenységeken keresztül a tanuló váljon képessé arra, hogy digitális eszközökön és csatornákon keresztül is megértse az ismert témához kapcsolódó írott vagy hallott szövegeket. Tudjon szöveget alkotni szóban és írásban, valamint célnyelven beszélgetni az ismert nyelvi eszközök segítségével. Az egyéni tanulási különbségek kiegyenlítése miatt pedig szakmai szempontból indokolt, hogy az iskolai oktatásban a nyelvtanulás továbbra is csoportbontásban történjen.

- Az 5. évfolyamra a 4. évfolyamon kialakult pozitív hozzáállással és a további nyelvtanulásra motiváltan érkezik a tanuló. Az 5-6. évfolyamokon a nyelvtanítás elsődleges célja ezek fenntartása és erősítése, ugyanakkor egyre nagyobb szerephez jutnak azok a módszerek, melyek a tanuló írásbeli kommunikációját, illetve tudatos nyelvhasználatát fejlesztik mind a hagyományos, mind a digitális csatornákon. A célok elérése érdekében lényeges, hogy az előző és a jelen oktatási szakasz között az átmenet gördülékeny legyen - vagyis továbbra is fontos a stresszmentes nyelvóra, az oldott hangulatú tanulási környezet, amelyben a tanuló változatos munkaformákban, életkorának és érdeklődési körének megfelelő, tevékenységközpontú, sok esetben mozgásos és játékos feladatokat old meg.
- Az egyre bővülő, összetettebb nyelvi tartalmakkal továbbra is szöveggörnyezetbe illeszkedve ismerkedik meg a tanuló. Míg 4. osztályban a hangsúly jellemzően a szóbeli nyelvhasználaton volt, ebben a szakaszban fokozatosan az írott szövegek is megjelennek. A Nat-ban megnevezett készségek továbbra is egymásba fonódva fejlődnek; ám a beszédkézség és a hallott szövegértés mellett előtérbe kerülnek az írásbeli szövegalkotás, valamint az olvasott szövegértés készségei is. A szövegekkel való munkát a tanuló érdeklődési körének megfelelő, autentikus szövegek, történetek teszik eredményessé. Ebben a tanulási szakaszban fokozatosan egyre nagyobb szerepet kap a digitális csatornákon keresztül történő kommunikáció és szövegértés is.
- Az 5-6. évfolyamon a tanuló a 4.-ben már megismert témakörökkel és tartalmakkal találkozik, s az ott szerzett előzetes tudására építve bővíti tovább ismereteit. A témakörök egyre mélyebb és árnyaltabb feldolgozása, valamint a különböző szövegtípusok révén fejlődik a tanuló nyelvi cselekvőképessége: egyre bonyolultabb tartalmak megértésére és egyre összetettebb kommunikációs célok megvalósítására képes. Új témakörök is megjelennek: aktuális témák, melyek egyrészt a tanuló számára érdekes híreket, tartalmakat dolgozzák fel, másrészt lehetőséget biztosítanak arra, hogy a fiatalok életét is érintő aktualitásokat a nyelvórán megbeszéljék. A nyelvhasználat elsősorban osztálytermi keretek között valósul meg, de törekedni kell arra, hogy a tanulóknak lehetősége legyen az osztálytermen kívül is valós nyelvhasználati helyzetek megélésére, illetve, hogy ezekre a tanórán kívül szerzett ismeretekre tudatosan építsünk.
- Az országismereti témakörök bővülése és elmélyülése tovább erősíti a tanuló érdeklődését és nyitottságát a célnyelvet beszélő, eltérő kulturális háttérrel rendelkező emberek iránt.
- A két év során, párhuzamosan az anyanyelvi kompetenciák fejlődésével, a tanuló egyre motiváltabbá válik és a célnyelv pontosabb és tudatosabb használatára törekszik. Miután megismerkedik különböző tanulási stílusokkal és módszerekkel, elindul az önálló nyelvtanulóvá válás útján, és 6. osztály végére már rendelkezik alapvető nyelvtanulási stratégiákkal.
- Az oktatási szakasz végére a tanuló eléri a KER szerint meghatározott A1 szintet.
- A kerettantervek a kötelező tartalmat témakörökön keresztül közelítik meg. Az egyes témakörök mellett az adott évfolyamokra kötelező nyelvi funkciók és nyelvi elemek, struktúrák kerültek meghatározásra, melyek az előző oktatási szakaszra megadottakat bővítik, azokra épülnek.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Personal topics and topics concerning immediate environment and nature	33+10
Public matters	5+10
Topics concerning classroom activities	16+ 5
Cross-curricular topics and activities	7
English and language learning	7
Intercultural topics	14

Current topics	8+5
Entertainment and playful learning	12+4
Gaining and sharing knowledge	8
ÖSSZESEN:	144

TÉMAKÖR: Personal topics and topics concerning immediate environment and nature

Óraszám:33+10

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elmesél rövid, személyes történetet egyszerű nyelvi eszközökkel, önállóan, a cselekményt lineárisan összefűzve;
- rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával az ismert szövegtípusokban, az ajánlott tématarományokban;
- értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján;
- kommunikációt kezdeményez egyszerű hétköznapi témában, a beszélgetést követi, egyszerű nyelvi eszközökkel fenntartja és lezárja;
- az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel és válaszol a hozzá intézett kérdésekre;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: ismerősök, rokonok (family relations)
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: közvetlen környezet, otthon
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: a ház/lakás részei, bútorok, háztartási eszközök
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: ünnepek
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbik
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: társadalmi kapcsolatok (social relations)

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projekt munka egyénileg (PPT):
 - család fa készítése képekkel és annak szóbeli bemutatása
 - a lakóhely és környezetének bemutatása
- scrapbook/poszter készítése:
 - 'Ez vagyok én' (kedvenc tárgyaim, együttesem, színészem stb.)
 - 'A családom'
 - 'Háziállatom', milyen állatot szeretnék, (fajta, kinézet, kor, táplálkozás, szokásaik stb.)
 - 'Okosház'
- = projekt munka csoportban:
 - ⊖ Ezek vagyunk mi (kedvenc együtteseink, kedvenc tantárgyaink, kedvenc filmjeink, színészeink, olvasmányaink, játékaik stb.)
 - (plakát készítése): Mit teszünk környezetünk védelme érdekében?
 - (makett készítése): A mi házunk; Álomházam; Lakóhelyünk
- csoportos internetes kutató munka: 'Families around the world' képek gyűjtése, azok bemutatása, összehasonlítása az órán
- szóbeli mini-prezentációk: 'Napirendem'+ családtag napirendje, szabadideje

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige (I'm ... I'm not ... Are you ...? Is he ...? Who is he? What's that?)
- szokásos cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Present Simple (I eat bread for breakfast. I don't like cheese. Do you play tennis?)
- cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Present Continuous (Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving.)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: család és lakóhely
- Technika, életvitel és gyakorlat: időbeosztás, napirend.
- Anyanyelvi kompetencia, Rajz és vizuális kultúra, kreativitás

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a személyes és környezeti témakörben megért egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget;
- a személyes és környezeti témakörben létrehoz egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel;
- a személyes és környezeti témakörben nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

TÉMAKÖR: Public matters

Óraszám: 5+ 10

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a közéleti témakörben megért egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: a közéletben és a szolgáltatásokban résztvevő személyek, (pl. clerk, guide, waiter, ticket officer, tourist)
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural institutions, restaurants, national and international attractions/sights, city life/country life
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: entrance tickets, forms, brochures

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- poszter: térképkészítés a környékről, üzletekről, látványosságokról, majd ezt felhasználva páros feladat az útbaigazítás gyakorlására
- prospektus, reklám készítése - csoportverseny - (étterem, mozi, színház, látványosság) - melyik a leghatásosabb reklám?
- projektmunka csoportban (társasjáték készítése és játszása):
 - 'What do you know about...?' (The moon, The Pacific Ocean, Crocodiles, Tokio, Jazz music stb.) - egyszerű válasszal lehet továbblépni.
 - 'What can you find' (in London, in Budapest, in Paris, in New York, in

your home town stb.) - egy nevezetességgel lehet továbblépni.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- birtokos névmások és 's genitive (My, your, his/her/its, our, their, Joe's brother ...)
- mennyiségi viszonyok: egyes és többes szám (dog-dogs, child-children)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Erkölcstan: társas kapcsolatok: barátság, szeretet, tisztelet, segítő kapcsolat.
- Szociális kompetencia
- Digitális kompetencia – projekt készítése

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- az adott témartományban megért egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget;
- az adott témartományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.
- Találkozik az érdeklődésének megfelelő, akár autentikus szövegekkel elektronikus/digitális csatornákon, tanórán kívül is.

TÉMAKÖR: Topics concerning classroom activities

Óraszám: 16+5

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megérti a szintjének megfelelő, nonverbális vagy vizuális eszközökkel támogatott célnyelvi óravezetést és utasításokat, kérdéseket;
- felkészülést követően röviden, összefüggően beszél az ajánlott témartományokhoz tartozó témákban;
- képet jellemez röviden, ismert nyelvi fordulatok segítségével, segítő tanári kérdések alapján;
- változatos, kognitív kihívást jelentő szóbeli és írásbeli feladatokat old meg önállóan vagy kooperatív munkaformában, a tanult nyelvi eszközökkel, szükség szerint tanári segítséggel;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű hangzószövegben a tanult nyelvi elemeket;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: tantestület (school staff)
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used for studying
- A témakörre jellemző eseményekre

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projektmunka: - egyéni vagy csoportos
 - o iskolai szokások, napirend, órarend
 - o iskolai szabályok
 - o iskolai öltözködés Magyarországon és a célnyelvi országokban
 - o tantárgyak összehasonlítása a két országban, iskolai időbeosztás összehasonlítása, tanórán kívüli tevékenységek összehasonlítása
- scrapbook/poszter: ('kiállítás' az

vonatkozó szókincs ismerete célnyelven:
afternoon activities, school festivals,
school traditions, events, extracurricular
opportunities for language learning/use of
language

osztályterem falain)

- iskolánk bemutatása
- kedvenc tanárom bemutatása
- kedvenc iskolai helyem bemutatása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

'can', 'must' segédige (I can/can't swim. I must go.

'to be' létige (I'm ... I'm not ... Are you ...? Is he ...? Who is he? What's that?)

szokásos cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Present Simple (I eat bread for breakfast. I don't like cheese. Do you play tennis?)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Technika, életvitel és gyakorlat: időbeosztás.
- Természetismeret: országismeret
- Digitális kompetencia.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a játék céljainak megfelelően alkalmazza;
- a tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a feladat céljainak megfelelően alkalmazza.

TÉMAKÖR: Cross-curricular topics and activities

Óraszám: 7

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan, vagy kooperatív munkaformákban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Alapvető szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő tartalmakból.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- internetes kutató- és projektmunka:
 - településem történetének, földrajzának, élővilágának bemutatása
- kedvenc dal feldolgozása (pl. kérdésekkel, vizuális eszközökkel)

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Cselekvés, történés, létezés – egyszerű jelen idő

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Természetismeret: település földrajza, élővilága
- Digitális kompetencia, vizuális kompetencia

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismer szavakat, szókapcsolatokat a célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő, más tudásterületen megcélzott tartalmakból.

TÉMAKÖR: English and language learning

Óraszám: 7

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- követi a célnyelvi normához illeszkedő kiejtést és intonációt a tanult nyelvi elemekben;
- alkalmazza a tanult nyelvi funkciókat társalgás megkezdéséhez, fenntartásához és befejezéséhez;
- digitális eszközöket és felületeket is használ nyelvtudása fejlesztésére;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nyelvi készségek (language skills, language learning, languages)
- Az anyanyelv és a célnyelv közötti legalapvetőbb kiejtési/helyesírási különbségek felismerése
- Az angol nyelv betű- és jelkészletének alkalmazása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- tanulásmódszertan tudatosan:
 - o memóriafogas
 - o tanulókétyák
- Nyelvtanulási típusok, stratégiák feltérképezése kérdőívvel
- közös popzenehallgatás – pl. 'gapfill' munkalappal
- filmnézés a célnyelven
- a fim egy-két jelenetének dramatizálása és eljátszása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- cselekvés, történés kifejezése jelen időben

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Hon- és népismeret: más országok és kultúrák.
- Magyar nyelv és irodalom, helyesírás
- Gondolkodás fejlesztése
- *Informatika*: az információs technológián alapuló kommunikációs formák
- Digitális kultúra: internet használat, online filmek nézése

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- az adott tématarományban megért egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel;
- az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.
- A tanuló ismeri a célnyelv főbb jellemzőit; értelmezi és használja az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmakat a tanórán kívül is.

TÉMAKÖR: Intercultural topics

Óraszám: 14

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- találkozik célnyelvi országismereti tartalmakkal.
- megismeri a célnyelvi országok jellemzőit és kulturális sajátosságait
- a célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemeket használja

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Főbb célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete, összehasonlítása alapvető hazai szokásainkkal
- Célnyelvi országok főbb országismereti jellemzőinek ismerete

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- az Egyesült Királyság megismerése hagyományos és digitális kutatómunka majd órai kiselőadások formájában, az alábbi témakörök mentén:
 - az angol iskolák jellemzői, napirend
 - tipikus angol ház, lakás
 - mindennapi szokások
 - ünnepek a családban
 - állattartási szokások, kedvenc állatok
 - angol nyaralási szokások
 - angol időjárás
 - az Egyesült Királyság tájegységei, országrészei
 - angol étkezési szokások, tipikus ételek

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- prepozíciók, helyhatározók (here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between ...)
- Térbeli viszonyok – elöljárószavak, hely-meghatározás
- Térbeli viszonyok – *There's / There're*

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Hon- és népismeret: más országok és kultúrák.
- Magyar nyelv és irodalom
- Gondolkodás fejlesztése
- *Informatika*: az információs technológián alapuló kommunikációs formák
- Digitális kultúra
- Etika: ünnepek
- Technika és életvitel: iskolai időbeosztás
- Természetismeret: különböző tájegységek időjárása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló találkozik célnyelvi országismereti tartalmakkal.

TÉMAKÖR: Current topics

Óraszám: 8+5

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- használja a célnyelvet életkorának és nyelvi szintjének megfelelő aktuális témákban és a hozzájuk tartozó szituációkban.
- Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése célnyelven.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése célnyelven.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projektmunka:
 - aktuális hírek feldolgozása vizuális eszközökkel (rajz készítése, képek gyűjtése)
 - képaláírások megfogalmazása
 - időjárásjelentés
- Egy izgalmas sportesemény megtekintése az angol nyelvű híradóban (pl. úszó VB)
 - szógyűjtés az esemény témájával kapcsolatban
 - lenémított film tanulóival kommentárral

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- Folyamatos jelen idő – kijelentés, tagadás, kérdés
- Egyszerű jelen idő- kijelentés, tagadás, kérdés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Vizuális kultúra: rajz készítése.
- Anyanyelvi, idegen nyelvi, digitális kompetencia.
- Testnevelés: úszó VB megtekintése angol nyelvű híradóban.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban megért egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel;
- az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.
- találkozik a célnyelvi, életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírekkel, eseményekkel.

TÉMAKÖR: Entertainment and playful learning

Óraszám: 12+4

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmakkal;
- felhasználja a célnyelvet szórakozásra és játékos nyelvtanulásra.

<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak megismerése – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő angol nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nyelvi és egyéb hagyományos játékok: Scrabble, Activity, Ország-város, 'Találd ki, vagyok', Barkochba, kártyajátékok – társasjáték készítése az aktuális tananyaghoz
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Modalitás – <i>can</i>- Kijelentés, kérdés, válasz, Felszólítás, kérdésszerkesztés, kérdőszók</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hon- és népismeret: más országok és kultúrák. – Magyar nyelv és irodalom – Gondolkodás fejlesztése – <i>Informatika</i>: az információs technológián alapuló kommunikációs formák – Digitális kultúra – Etika – Technika és életvitel 	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szöveget elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre; – a nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre. 	

<p>TÉMAKÖR: Gaining and sharing knowledge Óraszám:8</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan, vagy kooperatív munkaformákban; – találkozik az érdeklődésének megfelelő, akár autentikus szövegekkel elektronikus/digitális csatornákon, tanórán kívül is; – néhány szóból vagy mondatból álló jegyzetet készít írott szöveg alapján 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Egyszerű, releváns információ megosztása az ismert nyelvi eszközökkel angol nyelven 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – csoportchat: közös online csoport létrehozása, rendszeres használata rövid angol nyelvű véleményekkel hozzászólásokkal – projektmunka, kiselőadás, internetes kutatómunka: saját, választott témából

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Cselekvés, történés létezés kifejezése – a két jelen idő összehasonlítása.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Hon- és népismeret: más országok és kultúrák.
- Magyar nyelv és irodalom
- Állampolgári ismeretek
- Digitális kompetencia: adatgyűjtés, Internet használat
- Gondolkodás fejlesztése
- *Informatika*: az információs technológián alapuló kommunikációs formák

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi ismeretterjesztő tartalmakkal. A tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben.

6. ÉVFOLYAM

A ANGOL NYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:

A korszerű idegennyelv-tanítás elsődleges célja a tanuló nyelvi cselekvőképességének fejlesztése. A tanuló legyen képes személyes és szakmai életében egyéni kommunikációs céljait elérni, saját gondolatait kifejezni, és mind valódi mind pedig digitális térben idegen nyelven ismereteket szerezni.

Nem a tartalmi ismeretek átadásán van a hangsúly, hanem azoknak a készségeknek a kialakításán és állandó fejlesztésén, melyek segítségével a tanuló saját gondolatait és elképzeléseit idegen nyelven is ki tudja fejezni.

Az 5-8. évfolyamon az idegen nyelv tanítása szervesen épül a 4. évfolyamon megkezdett nyelvi fejlesztésre, illetve annak eredményeire. A hangsúly lassan áttevődik a nyelvelsajátításról a tudatos nyelvtanulás felé. Az életkornak, érdeklődésnek és a nyelvtanulás folyamatának megfelelő órai tevékenységek jellemezzék ezt a szakaszt is. Az 5. évfolyamtól változatlanul az idegen nyelvi kommunikációra történő felkészülés áll a középpontban, ezt tanórán kívüli feladatokkal, tevékenységekkel és az ezekben történő részvételre való biztatással kell segíteni.

A négyéves nevelési-oktatási szakasz egyik fő célja a megelőző szakaszban kialakított nyelvtanulási motiváció fenntartása és erősítése, ugyanakkor egyre hangsúlyosabbá válik, hogy a tanuló valós nyelvi helyzetekben tudja használni a nyelvet és egyre növekvő nyelvi tudatossággal rendelkezzen. Ekkor kell megalapozni azt a képességet, mellyel az idegen nyelvi ismereteket tudatosítja, és az idegen nyelvű szövegek világában eligazodik. A nyelvtanuló ebben a szakaszban egyre mélyebben és árnyaltabban ismeri meg az idegen nyelv felépítését és szerkezetét.

A diák aktív, önálló nyelvtanulóvá nevelése egyik feltétele az egész életen át tartó tanulás megalapozásának. Fejlesztéséhez szükség van a tanulási stratégiák elsajátítására, az önálló tanulás módszereinek megismerésére, valamint az önértékelés és a társértékelés alkalmainak megteremtésére. Fontosak a kooperatív módszerek, valamint a projektmunkák, amelyek fejlesztik a probléma- és folyamatközpontú gondolkodást. Szükséges, hogy a tanulók a digitális tartalmak felhasználásához útbaigazítást kapjanak. A nyelvórai és otthon elvégzendő tevékenységeken keresztül a tanuló váljon képessé arra, hogy digitális eszközökön és csatornákon keresztül is megértse az ismert témához kapcsolódó írott vagy hallott szövegeket. Tudjon szöveget alkotni szóban és írásban, valamint célnyelven beszélgetni az ismert nyelvi eszközök segítségével. Az egyéni tanulási különbségek kiegyenlítése miatt pedig szakmai szempontból indokolt, hogy az iskolai oktatásban a nyelvtanulás továbbra is csoportbontásban történjen.

- Personal topics and topics concerning immediate environment and nature
- Public matters
- Topics concerning classroom activities
- Cross-curricular topics and activities
- English and language learning
- Intercultural topics
- Current topics
- Entertainment and playful learning
- Gaining and sharing knowledge

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Personal topics and topics concerning immediate environment and nature	33+10
Public matters	5+10
Topics concerning classroom activities	16

Cross-curricular topics and activities	7
English and language learning	7
Intercultural topics	14
Current topics	8+5
Entertainment and playful learning	12+4
Gaining and sharing knowledge	8
ÖSSZESEN:	144

TÉMAKÖR: Personal topics and topics concerning immediate environment and nature

Óraszám: 33+10

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel és válaszol a hozzá intézett kérdésekre;
- üzeneteket ír;
- megoszt alapvető személyes információkat magáról egyszerű nyelvi elemekkel;
- kifejez tetszést, nem tetszést, akaratot, kívánságot, tudást és nem tudást, szándékot;
- kifejez alapvető érzéseket, például örömet, sajnálkozást, bánatot, elégedettséget, elégedetlenséget;
- ismerős és gyakori alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is, többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát az ismert nyelvi eszközök segítségével.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: animals, plants
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: a természet, a város és a vidék
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: természetvédelem, állatvédelem
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: természeti jelenségek (natural phenomena)
- Személyes és közvetlen környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- csoportos internetes kutató munka: 'Families around the world' képek gyűjtése, azok bemutatása, összehasonlítása az órán
- szóbeli mini-prezentációk: 'Napirendem'+ családtag napirendje, szabadideje
- internetes kutatás: meddig élnek a különböző állatok?
- kérdőívek megalkotása, kitöltése, illetve írásbeli/szóbeli összegzése:
 - 'Házi kedvencek a csoportunkban',
 - 'Különóráink és hobbijaink' (időpont, helyszín stb.)
- internetes kutatás: My hero's/actor's life and lifestyle
- Szerepjátékok:
 - Interjú kedvenc hősöddel/színészgeddel az életéről és családjáról
 - Ismerkedés egy új osztálytárral – kérdések és feleletek

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Present Simple (I eat bread for breakfast. I don't like cheese. Do you play tennis?)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Természetismeret: állatok jellemzése
- Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: család és lakóhely
- Etika: a család

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- az adott tématarományban megért egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel;
- az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával

TÉMAKÖR: Public matters

Óraszám: 4+10

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a közéleti tématarományban megért egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget;
- a közéleti tématarományban létrehoz egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel;
- a közéleti tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural events, ways of entertainment
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: giving directions, giving information
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies, entertainment, culture, travelling, national and international tourism
- A közéleti tématarományhoz tartozó egyszerű információk értelmezése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- kiselőadás, internetes kutatómunka: az Egyesült Királyság bemutatása
- quiz játék a célnyelvi országokról és hazánkról
- színi előadás: egy ismert mese közös elolvasása és dramatizálása
- kérdőív készítése, kitöltése, kiértékelése
 - leggyakoribb szórakozási formák a csoportban, (tv, olvasás, internet, sport stb.)

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

szövegösszetartó eszközök: névelők (a, an, the), mutató névmások (this, that, these, those), kötőszavak (and, or, but, because), névmások (I, he, they..., me, him, them...), some/any (There are some pencils in the bag. Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes. There's some water in the vase., There

isn't any juice in my glass.), határozatlan névmások (somebody, anybody, nobody, everybody)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Erkölcstan: társas kapcsolatok: barátság, szeretet, tisztelet, segítő kapcsolat.
- Történelem, földrajz, anyanyelvi , idegen nyelvi kompetencia
- Digitális kompetencia, Informatika

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- találkozik az érdeklődésének megfelelő, akár autentikus szövegekkel elektronikus/digitális csatornákon, tanórán kívül is.

TÉMAKÖR: Topics concerning classroom activities

Óraszám:5+10

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szöveget a változatos nyelvórai tevékenységek és a feladatmegoldás során;
- alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott, nyomtatott vagy digitális alapú szöveget a változatos nyelvórai tevékenységek és feladatmegoldás során;
- egyszerű mondatokat összekapcsolva mond el egymást követő eseményekből álló történetet, vagy leírást ad valamilyen témáról;
- nem értés esetén a meg nem értett kulcsszavak, vagy fordulatok ismétlését vagy betűzését kéri.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: learning, social events, hagyomány őrzés (keeping traditions)
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: tudás (knowledge), nyelvtanulási célok (language learning targets)
- Részvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben
- Tanult elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- kérdőív készítése:
 - o kedvenc tantárgyak, ki miben érzi jónak / kevésbé jónak magát – szóbeli összesítés
- kutatómunka: szótanulási stratégiák – a különböző módszerek bemutatása
- csoportos feladat:
 - o szókértől mondatalkotás – melyik csoport tudja az összes kártyáját felhasználni?
 - o mi mindent csinál az ideális nyelvtanuló idegen nyelven?
- Iskolai versenyek:
 - o olvasási verseny – Ki tud egy év alatt 10 000 szót a könnyített olvasmányok segítségével elolvasni?
 - o verslánc– egyszerű célnyelvi gyerekversekből

'Use of English' – Tanulmányi verseny korosztályi célnyelvi követelményekből

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- Időbeli viszonyok – az időhatározószók szerepe, helye a mondatban
- Cselekvés, történet, létezés – folyamatos jelen idő.
- Kérdésszerkesztés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Technika, életvitel és gyakorlat: időbeosztás.
- Természetismeret: országismeret

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- megérti a szintjének megfelelő, nonverbális vagy vizuális eszközökkel támogatott célnyelvi órávezetést és utasításokat, kérdéseket;
- felkészülést követően röviden, összefüggően beszél az ajánlott tématerületekhez tartozó témákban;
- képet jellemez röviden, ismert nyelvi fordulatok segítségével, segítő tanári kérdések alapján;
- változatos, kognitív kihívást jelentő szóbeli és írásbeli feladatokat old meg önállóan vagy kooperatív munkaformában, a tanult nyelvi eszközökkel, szükség szerint tanári segítséggel;
- a tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a játék céljainak megfelelően alkalmazza;
- a tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a feladat céljainak megfelelően alkalmazza.

TÉMAKÖR: Cross-curricular topics and activities

Óraszám: 7

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan, vagy kooperatív munkaformákban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Alapvető szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő tartalmakból.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- kedvenc dal feldolgozása (pl. kérdésekkel, vizuális eszközökkel)
- egyéni projektmunka:
 - Melyik tantárgyban segített idegennyelv tudásom és hogyan?
- csoportos projekt: társasjáték készítése és játszása – fókuszban egy-egy tantárgy
 - pl. földrajz – Nevezd meg hármat...’ (rivers in Hungary, hills near Budapest, towns in England, lakes in Hungary, cities in America stb...)

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- minőségi viszonyok: rövid melléknevek fokozása (Tom’s younger than Sue. Mary is the prettiest girl.) minőségi viszonyok: rendhagyó melléknevek fokozása (good/bad, better/worse)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Természetismeret: település földrajza, élővilága

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismer szavakat, szókapcsolatokat a célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és

érdeklődésének megfelelő, más tudásterületen megcélzott tartalmakból.

TÉMAKÖR: English and language learning

Óraszám: 7

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- követi a célnyelvi normához illeszkedő kiejtést és intonációt a tanult nyelvi elemekben;
- alkalmazza a tanult nyelvi funkciókat társalgás megkezdéséhez, fenntartásához és befejezéséhez;
- digitális eszközöket és felületeket is használ nyelvtudása fejlesztésére;
- megold játékos és változatos írásbeli feladatokat rövid szövegek szintjén.
- nyelvtanulási céljainak eléréséhez társaival párban és csoportban együttműködik;
- nyelvi haladását többnyire fel tudja mérni.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata
- Az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmak felismerése, akár a tanórán kívül is, digitális csatornákon is
- Alapszintű nyelvtanulási stratégiák használata

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- könnyített olvasmányok otthoni elolvasása (évente 1-2), és rövid, kedvébresztő beszámoló készítése az osztálytársak számára
- csoportos projekt:
 - társasjáték készítése pl. 'Use the word' (minden kockán egy szó, mondatot kell vele alkotni ahhoz, hogy tovább lépj)
 - betűzés játékosan (betűzd a szót, a többiek írják le)
- keresztrejtvény készítése – a megoldás a padtárs feladata
- játékos diktálási feladatok
 - 'Running dictation'
 - 'Chinese whispers'
- egyszerű nyelvezetű szöveg feldolgozása (illusztráció, előadás)

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- Cselekvés, történés, létezés – a létige múlt ideje.
- Eldöntendő kérdések, rövid válaszok
- Cselekvés, történés, létezés – a múlt kifejezése, az igék szabályos múlt ideje

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Digitális kultúra: internet használat, online filmek nézése
- Magyar nyelv és irodalom

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismeri a célnyelv főbb jellemzőit;
- értelmezi és használja az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmakat a tanórán kívül is.

TÉMAKÖR: Intercultural topics

Óraszám: 14

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- találkozik célnyelvi országismereti tartalmakkal.
- megismeri a célnyelvi országok jellemzőit és kulturális sajátosságait

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Hazánk főbb országismereti jellemzőinek ismerete célnyelven
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó alapvető tanult nyelvi elemek alkalmazása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- olvasott szövegértés fejlesztése: az Amerikai Egyesült Államok – jellemző adatok, alapvető tudnivalók
- projektmunka csoportban (plakát készítése):
 - hazánk és az Egyesült Királyság összehasonlítása számokban, ill. képekkel illusztrálva – hasonlóságok, különbségek bemutatása- (kultúra, étkezés, hagyományok, időjárás, ruházat, történelem stb.)

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- prepozíciók, helyhatározók (here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between ...)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Etika: ünnepek
- Technika és életvitel: iskolai időbeosztás
- Természetismeret: különböző tájegységek időjárása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A tanuló találkozik célnyelvi országismereti tartalmakkal.
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemeket használja

TÉMAKÖR: Current topics

Óraszám: 7

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése célnyelven.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése célnyelven.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egy izgalmas sportesemény megtekintése az angol nyelvű híradóban (pl. úszó VB)
 - szógyűjtés az esemény témájával kapcsolatban
 - lenémított film tanulói kommentárral

	<ul style="list-style-type: none"> – szerepjáték: <ul style="list-style-type: none"> ○ interjú készítése egy, a hírekben aktuálisan szereplő híres emberrel
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
<ul style="list-style-type: none"> – Időbeli viszonyok – Jelen, múlt összehasonlítása – Minőségi viszonyok – a melléknevek fokozása, középfok, felsőfok 	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
<ul style="list-style-type: none"> – Vizuális kultúra: rajz készítése – Testnevelés 	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
<ul style="list-style-type: none"> – használja a célnyelvet életkorának és nyelvi szintjének megfelelő aktuális témákban és a hozzájuk tartozó szituációkban. 	

TÉMAKÖR: Entertainment and playful learning	
Óraszám: 12+4	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre; – a nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> – Célnyelvi társasjátékok készítése és használata – Részvétel játékos nyelvi tevékenységekben, drámajátékokban. 	<ul style="list-style-type: none"> – nyelvi és egyéb hagyományos játékok: Scrabble, Activity, Ország-város, 'Találd ki, vagyok', Barkochba, kártyajátékok – társasjáték készítése az aktuális tananyaghoz – projektmunka, prezentáció: <ul style="list-style-type: none"> ○ kedvenc dalom/együttesem/filmem/színészem mációs filmszereplőm/játékom bemutatása – egy kisfilm/rajzfilm megtekintése – közösen választott dal, képregény, film, órai feldolgozása
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
<ul style="list-style-type: none"> – Rendhagyó melléknevek fokozása. – Összehasonlítás. Hasonlatok, állandósult szókapcsolatok. – Szövegösszetartó eszközök – melléknevek, határozószók 	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
<ul style="list-style-type: none"> – Magyar nyelv és irodalom: Kedvenc filmszereplő bemutatása, fogalmazás írás – Digitális kultúra: digitális szöveget használ szórakozásra, ismeretszerzésre 	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
<ul style="list-style-type: none"> – találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmakkal; – felhasználja a célnyelvet szórakozásra és játékos nyelvtanulásra. 	

TÉMAKÖR: Gaining and sharing knowledge

Óraszám:7,5

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan, vagy kooperatív munkaformákban;
- néhány szóból vagy mondatból álló jegyzetet készít írott szöveg alapján.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Egyszerű, releváns információ megosztása az ismert nyelvi eszközökkel angol nyelven

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- csoportchat: közös online csoport létrehozása, rendszeres használata rövid angol nyelvű véleményekkel hozzászólásokkal
- projektmunka, kiselőadás, internetes kutatómunka: saját, választott témából
- scrapbook/poszter készítése az aktuális tananyaghoz
- IKT eszközökkel elkészített és segített prezentáció

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Melléknevek, határozószók,
going to, have to, javaslatok

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Digitális kultúra: Internet használat
- Anyanyelvi és idegen nyelvi kompetencia

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi ismeretterjesztő tartalmakkal.

7. ÉVFOLYAM

AZ ANGOL NYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI A 7. ÉVFOLYAMON:

- Fő cél, hogy a nyelvi készségek további fejlesztése révén a tanuló eljusson a KER szerinti A2 nyelvi szintre. A 7-8. évfolyamon tovább folytatódik a nyelvi ismeretek és a szókincs bővítése, valamint a nyelvtani ismeretek funkcionális szemléletű elsajátítása. A szakasz végére a tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben, valamint közvetíteni is tud az élő idegen nyelven.
- Az angol nyelv tanításának egy lényeges területe a 7-8. évfolyamon a szövegértés további fejlesztése, az autentikus szövegekkel való munka tudatosítása. A szókincs és a nyelvtani ismeretek közvetítése szövegek révén, szöveggörnyezetbe ágyazva történik. Nagy hangsúlyt kap a felfedező tanulás, melynek során a tanuló önállóan, a nyelvtanulási stratégiák egyre bővülő tárával és azok egyre tudatosabb használatával fedezi fel a szöveg tartalmát, valamint a nyelvi eszközök jelentését és szabályszerűségeiket. A szélesebb körű nyelvtanulási, illetve nyelvhasználati stratégiák és azok tudatos használata tovább segítik a nyelvtanulót az önálló nyelvtanulóvá válásban és képessé teszik őt arra, hogy mindezeket más tanulási területeken is alkalmazza kompetenciái további fejlesztésére. Ebben a nevelési-oktatási szakaszban a nyelvtanuló egyre több szövegtípussal ismerkedik meg, bővíti a szövegfajtákkal kapcsolatos ismereteit, és egyre inkább alkalmazza idegen nyelven az életkorának és érdeklődésének megfelelő digitális műfajok főbb jellemzőit is.
- A nyelvtanulónak a motiváció fenntartása és erősítése érdekében továbbra is biztosítani kell a jó hangulatú, önbizalmat növelő és érzelmi biztonságot adó tanulási környezetet, amelyben lehetőség nyílik számára az önértékelés és a társas értékelés alkalmazására is. Motivációját erősítik továbbá a változatos munkaformák, a kihívást jelentő feladatok, a pozitív tanári visszajelzések és megerősítések, valamint a projektek.
- Ebben a nevelési-oktatási szakaszban a témakörök a korábbi szakaszokhoz képest jelentősen bővülnek, mélyebben és összetettebben kerülnek feldolgozásra, igazodva a nyelvtanulót körülvevő világhoz, mindennapjaihoz, érdeklődéséhez és igényeihez. A feldolgozásra kerülő témák gyakran összhangban állnak más tanulási területek tartalmával, és lehetővé teszik a nyelvtanuló számára, hogy a nyelv eszközével alaposabban és árnyaltabban ismerje meg szűkebb és tágabb környezetét, bevonva a digitális eszközöket és mobilalkalmazásokat is. A témakörök feldolgozása során építeni kell a nyelvtanuló előzetes nyelvi tudására, a világról megszerzett ismereteire, valamint a más tantárgyakból megszerzett ismeretekre. Ezek elmélyítését segítik, ha a tanulók többször találkoznak angol nyelvű hírekkel, dokumentumfilmekkel, olyan beszámolókkal, melyek magyar híreket angol nyelven közvetítenek, vagy amelyek angol nyelven Magyarország országismereti jellemzőivel foglalkoznak. A tartalmak meghatározásánál, illetve a témakörök feldolgozásánál figyelembe kell venni a 7-8. évfolyamon idegen nyelvet tanulóknál egyre inkább megmutatózó egyéni különbségeket is. Fokozott erőfeszítésre van szükség itt azért, hogy a nyelvtanulási motiváció a továbbtanulás, illetve pályaválasztás irányától függetlenül megmaradjon, és hogy a tanulók tudják, hogy bármilyen szakmai és személyes célt is állítanak maguk elé, a nyelvtudás segíti majd őket ezek elérésében. Mindez változatos és az egyéni különbségekhez illeszkedő nyelvórai tevékenységekkel és a tanulók érdeklődéséhez illeszkedő nyelvórán túli feladatokkal érhető el.
- A kerettanterv minden egyes témakörhöz javasol tevékenységi formákat is, melyek segíthetik a témakörhöz tartozó szókincs, illetve nyelvi struktúrák beépülését. A motiváció állandó ébrentartása érdekében mindig érdemes az ilyen jellegű feladatokat a tanulók szemszögéből nézve négy szempont szerint megvizsgálni: fontosnak érzik-e (pl. fejleszti-e a kommunikációjukat), szeretik-e az ilyen típusú feladatot (pl. csoportfeladat, egyéni projekt), érdekesnek találják-e (pl. ad-e, igényel-e új információt), illetve szórakoztatónak találják-e (pl. játékok, versenyek). Mivel a keresztantervi tartalmak igazodnak a 7-8. évfolyamon megjelenő új tudástartalmakhoz (pl.

természettudományok, média), a nyelvtanulónak ezen területeken is lehetősége nyílik az ismeretszerzés, tudásmegosztás kiterjesztésére, illetve új kapcsolódási pontok kialakítására az újonnan megjelenő tantárgyakkal.

- Ebben a szakaszban kevesebb hangsúly esik az osztálytermi helyzetek gyakorlására. A cél az, hogy segítsük a tanulót abban, hogy megtapasztalhatta, miként tudja a korábban megszerzett nyelvtudását művelődésre, információ-és ismeretszerzésre, tudásmegosztásra, kapcsolattartásra, kapcsolatok építésére, illetve szórakozásra használni. Osztálytermi helyzeteken kívüli, életszerű szituációk eljátszása (pl. közélet, szórakozás, interkulturális és országismereti témakörökben), valamint ismeretszerzés, tudásmegosztás céljából készített projektek segíthetik e cél megvalósítását. Ebben a szakaszban a nyelvtanulási stratégiák köre is bővül, így a nyelvtanuló arra is képessé válik, hogy valós nyelvtudását egyre inkább önállóan is fejlessze mind hagyományos, mind digitális csatornákon keresztül.
- A nevelési-oktatási szakasz célja, hogy a tanuló a 8. évfolyam végére elérje a KER szerinti A2 nyelvi szintet.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Personal topics and topics concerning immediate environment and nature	30+20
Public matters	6+10
Topics concerning classroom activities	11,5+20
Cross-curricular topics and activities	7,5+20
English and language learning	6,5 +20
Intercultural topics	12,5+20
Current topics	6,5+20
Entertainment	11,5+20
Gaining and sharing knowledge	16+30
ÖSSZESEN:	108(normál 180(emelt óraszám) óraszám)

TÉMAKÖR: Personal topics and topics concerning immediate environment and nature	
Óraszám: 30+20	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
<ul style="list-style-type: none"> – elmesél rövid, személyes történetet egyszerű nyelvi eszközökkel, önállóan, a cselekményt lineárisan összefűzve; – rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával az ismert szövegtípusokban, az ajánlott tématarományokban; – értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján; – összetett írott instrukciókat értelmez; – kommunikációt kezdeményez egyszerű hétköznapi témában, a beszélgetést követi, egyszerű, nyelvi eszközökkel fenntartja és lezárja; – az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel, és válaszol a hozzá intézett kérdésekre 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

ISMERETEK:

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: ismerősök (acquaintances), rokonok (family relations)
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: közvetlen környezet (immediate environment)
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: parts of the house/flat, furnishings, appliances
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: social relations
- projektmunka egyénileg, (PPT készítése képekkel és annak szóbeli bemutatása
 - tágabb rokon kapcsolatrendszer, családi ünnepek, szomszédi kapcsolatok
 - a lakóhely és környezetének bemutatása
- projektmunka csoportban: üres lakás berendezése és bemutatása
- csoportos projekt: (plakát készítése): Mit teszünk környezetünk védelme érdekében?
 - lakóhelyünkön, otthonunkban
 - az iskolában
 - városunkban
 - okos eszközökkel
- szóbeli mini-prezentáció:
 - a mai és a régmúlt mindennapi életének összehasonlítása
- internetes kutatás:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

jelenidejűség: egyszerű jelen idő, folyamatos jelen idő. A két igeidő összehasonlítása cselekvés, történés kifejezése múlt időben: Past Simple (I ate bread for breakfast. I didn't see the film. Did you visit Joe?)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: család és lakóhely
- Technika, életvitel és gyakorlat: időbeosztás, napirend.
- Szociális kompetencia
- *Erkölcstan*: társas kapcsolatok, szokások
- Digitális kompetencia: adatgyűjtés, hatékony önálló tanulás: önértékelés
- Gondolkodás fejlesztése
- *Informatika*: az információs technológián alapuló kommunikációs formák

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a személyes és környezeti tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- a személyes és környezeti tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- a személyes és környezeti tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

TÉMAKÖR: Public matters

Óraszám: 6+10

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a közéleti tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- a közéleti tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- a közéleti tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

– A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: a közigazgatás és szolgáltatások résztvevői (members of the public sector and civil service), tourists, etc. – A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: kulturális és közintézmények, éttermek, szállodák, hazai és külföldi nevezetességek, valamint a városi és vidéki élet helyszínei) – A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: entrance tickets, forms, brochures – A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: kulturális események (cultural events), különböző szórakozások (ways of entertainment)	– szerepjátékok – csapatversenyben: melyik a legjobb jelenet? ○ gyors étteremben ○ utazási irodában ○ utcán: útbaigazítás kérése és adása ○ 'I'm a Budapest/London tourist guide' – helyi látványosságok bemutatása stb. – prospektus, reklám készítése - (étterem, mozi, színház, látványosság) – ismerkedés a reklámok világával: színek, logók, üzenetek

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

jövő idejűség kifejezése: 'will' (When will you be fourteen? I'll help you.) Tervek kifejezése: *going to...*

- Igei szerkezetek
- felszólító mód: Egyes/Többes szám 1. személy (Let's go.)

Szövegösszetartó eszközök – *so, because*

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Erkölcstan: társas kapcsolatok: barátság, szeretet, tisztelet, segítő kapcsolat.
- Digitális kompetencia: adatgyűjtés, hatékony önálló tanulás: önértékelés
- Gondolkodás fejlesztése
- *Informatika*: az információs technológián alapuló kommunikációs formák

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- megérti a nem kizárólag ismert nyelvi elemeket tartalmazó, élőszóban vagy digitális felületen elhangzó rövid szöveg tartalmát;
- értelmezi az életkorának megfelelő, élőszóban vagy digitális felületen elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetét;
- hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szituációkhoz kapcsolódó, írott szövegekben megjelenő információkat;
- megérti a nem kizárólag ismert nyelvi elemeket tartalmazó rövid írott szöveg tartalmát;
- információt cserél, információt kér, információt ad.

TÉMAKÖR: Topics concerning classroom activities

ÓRASZÁM: 11.5 óra +20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- megérti a szintjének megfelelő, nonverbális vagy vizuális eszközökkel támogatott célnyelvi

órávezetést és utasításokat, kérdéseket;

- felismeri a főbb, életkorának megfelelő hangzó szövegtípusokat;
- megkülönbözteti a főbb, életkorának megfelelő írott szövegtípusokat;
- összetett írott instrukciókat értelmez;
- véleményét írásban, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazza, és arról írásban interakciót folytat;
- néhány szóból vagy mondatból álló jegyzetet készít írott szöveg alapján;
- egyszerű mondatokat összekapcsolva mond el egymást követő eseményekből álló történetet, vagy leírást ad valamilyen témáról;
- összekapcsolja az ismert nyelvi elemeket egyszerű kötőszavakkal (például: és/de/vagy);
- nem értés esetén a meg nem értett kulcsszavak vagy fordulatok magyarázatát kéri vagy visszakérdez;
- alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott, nyomtatott vagy digitális alapú szöveget a változatos nyelvórai tevékenységek és feladatmegoldás során

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school staff
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: oktatási intézmények (educational institutions)
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used for studying
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: délutáni foglalkozások (afternoon activities), tanórán kívüli foglalkozások (extracurricular activities), iskolán kívüli lehetőségek a nyelvtanulásra), (extracurricular opportunities for language learning/use of language), school festivals, school traditions, school events

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projektmunka: (egyéni vagy csoportos)
 - o a magyar és az angol iskolarendszer főbb különbségei
 - o különleges iskolák Magyarországon és Angliában
- projektmunka csoportban (fordított tanóra): egy tanóra megtervezése
- internetes kutatás:
 - o iskolai szokások, időbeosztás és szabályok országonként
- scrapbook/poszter készítése:
 - o mit szerettem az iskolánkban legjobban
 - o iskolai kirándulásaink
- kérdőív készítése:
 - o Milyen az ideális nyelvtanár?
- csoportos társasjáték készítése:
 - o a különböző tantárgyakról

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- birtoklás: birtokos névmások (mine, yours, his, hers, its, ours, theirs)
- birtoklás kifejezése múlt időben: 'have' (I didn't have many friends at school.)
- birtoklás kifejezése jövő időben: 'have' (At the age of 25 I will have a car.)
- Cselekvés, történés, létezés – múltidejűség: folyamatos múlt idő
- Szövegösszetartó eszközök – névelők (*a/an, the*)
- Térbeli viszonyok –
- elöljárószavak

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: család és lakóhely
- Technika, életvitel és gyakorlat: időbeosztás, napirend
- Digitális kompetencia: adatgyűjtés, hatékony önálló tanulás: önértékelés
- Gondolkodás fejlesztése
- *Informatika*: az információs technológián alapuló kommunikációs formák

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a feladat céljainak megfelelően alkalmazza.
- A tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben.

TÉMAKÖR: Cross-curricular topics and activities

Óraszám: 7,5 +20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- egyénileg vagy társaival együttműködve, szóban, részben szóban vagy írásban projekt munkát, kiselőadást készít, s ezeket IKT-eszközök segítségével is meg tudja valósítani;
- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projekt munkát készít önállóan, vagy kooperatív munkaformákban;
- aktívan részt vesz az életkorának és érdeklődésének megfelelő gyermek-, és ifjúsági irodalmi alkotások közös előadásában.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő tartalmakból
- Más tantárgyakból szerzett ismeretek és előzetes tudás felhasználása célnyelven

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- egyéni projekt munka - témák, személyiségek bemutatása
 - Hogyan tudom alkalmazni nyelvtudásomat más tárgyak tanulásánál?
 - egy szabadon választott téma, mely más tárgy tanulása közben felkeltette az érdeklődésemet
 - egy híres tudós élete
 - egy angol király élete
- vaktérképen országok, népek megjelölése, népnevek gyakorlása
- csoportos projekt:
 - társasjáték készítése és játszása - fókuszban egy-egy tantárgy (pl. földrajz, történelem, biológia, művészeti tantárgyak)

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- A szövegértés további fejlesztése, az autentikus szövegekkel való munka tudatosítása.
- Felfedező tanulás, a tanuló önállóan, a nyelvtanulási stratégiák egyre bővülő tárával és azok egyre tudatosabb használatával fedezi fel a szöveg tartalmát, valamint a nyelvi eszközök jelentését és szabályszerűségeiket.
- Különböző szövegtípusok, szövegfajták ismerete.
- Szövegösszetartó eszközök – *every, some, any, no*

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Erkölcstan: társas kapcsolatok, szokások.
- Természetismeret, Földrajz
- Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek
- Hon- és népismeret: más országok és kultúrák
- Biológia, művészeti tantárgyak
- Digitális kompetencia: adatgyűjtés, hatékony önálló tanulás: önértékelés
- Gondolkodás fejlesztése
- *Informatika*: az információs technológián alapuló kommunikációs formák

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- az adott tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.
- ismer szavakat, szókapcsolatokat a célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő, más tudásterületen megcélzott tartalmakból.

TÉMAKÖR: English and language learning

Óraszám: 6,5 +20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- alkalmazza a tanult nyelvi funkciókat társalgás megkezdéséhez, fenntartásához és befejezéséhez;
- tanult nyelvi eszközökkel és nonverbális elemek segítségével tisztázza mondanivalójának lényegét;
- digitális eszközöket és felületeket is használ nyelvtudása fejlesztésére;
- következetesen alkalmazza a célnyelvi betű- és jelkészletet;
- ismeretlen szavak valószínű jelentését a szöveg összefüggéseinek alapján kikövetkezteti az életkorának és érdeklődésének megfelelő, konkrét, rövid szövegekben;
- nyelvtanulási céljainak eléréséhez megtalálja és használja a megfelelő eszközöket;
- nyelvi haladását többnyire fel tudja mérni;
- hibáit többnyire észreveszi és javítja;
- társai haladásának értékelésében segítően részt vesz.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: language skills, language learning, languages
- A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata
- A célnyelvi betű- és jelkészlet következetes alkalmazása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- tanulásmódszertan tudatosan: szótanulási technikák
- közös popzenehallgatás
- filmnézés a célnyelven
 - írásbeli feladat: rövid összefoglaló a filmről, a cselekményt lineárisan összefűzve
- kedvenc videóm
- csoportos projekt:
 - társasjáték készítése: 'Use the expression' (minden kockán egy szófordulat, mondatot kell vele alkotni ahhoz, hogy tovább lépj) pl: Something I really enjoy doing.../One way I am different

from everyone else.../My friend knows how to.../I think English classes are.../One animal I wouldn't want to be.../stb.

- betűzésverseny
 - o Ki tudja leggyorsabban a lebetűzött szavakat helyesen leírni?

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- felszólító mód: Egyes/Többes szám 1. személy (Let's go.)
- spelling
- pronunciation
- Using a dictionary

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Hon- és népismeret: más országok és kultúrák.
- Magyar nyelv és irodalom
- Digitális kompetencia: adatgyűjtés, hatékony önálló tanulás: önértékelés
- Gondolkodás fejlesztése
- *Informatika*: az információs technológián alapuló kommunikációs formák

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- idegen nyelvi kommunikációjában használja a célnyelv főbb jellemzőit;
- értelmezi és használja az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmakat a tanórán kívül is;
- tudatosan használ alapszintű nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat.
- A tanuló a szövegek létrehozásához nyomtatott és/vagy digitális alapú segédeszközt, szótárt használ.

TÉMAKÖR: Intercultural topic

Óraszám: 12,5 +20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- megismeri a célnyelvi országok jellemzőit és kulturális sajátosságait

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete
- Hazai legfontosabb látnivalók, országismereti jellemzők bemutatása célnyelven
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- az Egyesült Királyság és Magyarország összehasonlítása hagyományos és digitális kutatómunka majd órai kiselőadások formájában, az alábbi témakörök mentén:
 - o az angol és magyar iskolák jellemzői, napirend
 - o mindennapi szokások Angliában és Magyarországon – van-e különbség?
 - o ünnepek a családban (Name day? Christmas Eve? Easter Monday? stb.)
 - o viselkedésbeli különbségek a két kultúrában (pl. üdvözlés)
 - o angol időjárás – magyar időjárás
 - o angol/magyar étkezési szokások, tipikus ételek

	<ul style="list-style-type: none"> – Csoportos játék: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ki tud többet az Amerikai Egyesült Államokról –alapvető tudnivalók – rövid dokumentumfilmek megtekintése, elemzése a célnyelvi országokról – jellegzetes angolszász ünnepek megszervezése az osztályban/iskolában <ul style="list-style-type: none"> ○ pl. Valentines Day
--	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- időtartam: How long? (How long were you in Spain? For one month.)
- időbeli viszonyok: 'already', 'yet', 'just' (I have already read it. He has not finished it yet. She has just entered the room.)
- minőségi viszonyok: hosszabb melléknevek fokozása, összehasonlítás (She is the most intelligent of all. Tom's younger than Sue. Mary is more beautiful than Sue.)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Testnevelés és sport: sportok.
- Ének–zene: zenehallgatás.
- Hon- és népismeret: más országok és kultúrák.
- Magyar nyelv és irodalom
- Digitális kompetencia: adatgyűjtés, hatékony önálló tanulás: önértékelés
- Gondolkodás fejlesztése
- *Informatika*: az információs technológián alapuló kommunikációs formák

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- célnyelvi kommunikációjába beépíti a tanult interkulturális ismereteket
- találkozik célnyelvi országismereti tartalmakkal
- megismerkedik hazánk legfőbb országismereti és történelmi eseményeivel a célnyelven.

TÉMAKÖR: Current topics

Óraszám: 6,5 +20óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megért és használ szavakat, szókapcsolatokat a célnyelvi, az életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai hírekkel, eseményekkel kapcsolatban;
- megérti és tájékozódásra használja a célnyelvi, életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai hírek, események lényegét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókinccs megértése és használata célnyelven
- Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- ismert hírek angol nyelvű változatának olvasása, meghallgatása, megtekintése (TV híradó)
- szalagcímek és újságcikkek összepárosítása a tanulók érdeklődésének megfelelő témákban
- projektmunka:
 - időjárásjelentés készítése a célnyelven
- szerepjáték:
 - interjú készítése egy, a hírekben

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- modalitás: engedélykérés 'could', 'may' segédigékkel (Can/could/may I join you?)
- modalitás: tanácsadás 'should/shouldn't' segédigével (You should ask her.)
- modalitás: kötelezettség kifejezése 'have to' segédigével (Did you have to be there?)
- modalitás: tiltás kifejezése 'mustn't' segédigével (You mustn't smoke here.)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Hon- és népismeret: más országok és kultúrák.
- Magyar nyelv és irodalom
- Állampolgári ismeretek
- Digitális kompetencia: adatgyűjtés, hatékony önálló tanulás: önértékelés
- Gondolkodás fejlesztése
- *Informatika*: az információs technológián alapuló kommunikációs formák

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- használja a célnyelvet életkorának és nyelvi szintjének megfelelő aktuális témákban és a hozzájuk tartozó szituációkban.

TÉMAKÖR: Entertainment

Óraszám: 11,5+20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmakkal;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Életkorának és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak megismerése (irodalom, film, társasjáték)

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- egyéni projektmunka és bemutató:
 - saját szórakozási szokások
 - szórakozási szokások a tanulócsoporton belül
- egyéni internetes kutatások angolul különböző témákban (filmek, színészek, együttesek stb.)
- dalszövegek feldolgozása, nyelvi érdekességek felfedezése
- egy választott könnyített olvasmány feldolgozása
- e-mailezés angolul
- közösen választott dal/képregény/film/könyv feldolgozása
- 'csoportchat':
 - közös online csoport létrehozása, használata
 - vélemények, rövid blogok írása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- szövegösszetartó eszközök: további kötőszavak (e.g. however)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek
- Hon- és népismeret: más országok és kultúrák
- művészeti tantárgyak
- Digitális kompetencia: adatgyűjtés, hatékony önálló tanulás: önértékelés
- Gondolkodás fejlesztése

- *Informatika*: az információs technológián alapuló kommunikációs formák

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
- kiemel, kiszűr konkrét információkat a nyelvi szintjének megfelelő, élőszóban vagy digitális felületen elhangzó szövegből, és azokat összekapcsolja más iskolai vagy iskolán kívül szerzett ismereteivel;
- értelmez egyszerű, szórakoztató és ismeretterjesztő kisfilmeket;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szituációkhoz kapcsolódó, írott szövegekben megjelenő információkat;
- összetett írott instrukciókat értelmez;
- érdeklődése erősödik a célnyelvi irodalmi alkotások iránt.
- rövid szövegek írását igénylő kreatív munkát hoz létre önállóan;
- üzeneteket ír;

TÉMAKÖR: Gaining and sharing knowledge

Óraszám: 16 +30 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi ismeretterjesztő tartalmakkal;
- felhasználja a célnyelvet ismeretszerzésre

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Információ megosztása az ismert nyelvi eszközökkel angol nyelven
- A tanult témákhoz kapcsolódó releváns angol nyelvű információ megszerzése, tudatos felhasználása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projekt munka, kiselőadás, internetes kutatómunka: saját, választott témából scrapbook, poszter készítése, prezentáció

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- feltételeesség kifejezése (We'll stay at home if it rains.)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Hon- és népismeret: más országok és kultúrák.
- Magyar nyelv és irodalom
- Állampolgári ismeretek
- Digitális kompetencia: adatgyűjtés, hatékony önálló tanulás: önértékelés
- Gondolkodás fejlesztése
- *Informatika*: az információs technológián alapuló kommunikációs formák

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- egyénileg vagy társaival együttműködve, szóban, részben szóban vagy írásban projekt munkát, kiselőadást készít, s ezeket IKT-eszközök segítségével is meg tudja valósítani;
- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projekt munkát készít önállóan, vagy kooperatív munkaformákban;
- hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket, dalokat elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
- a nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre,
- rövid, egyszerű, ismert nyelvi eszközökből álló kiselőadást tart változatos feladatok kapcsán, hagyományos vagy digitális alapú vizuális eszközök támogatásával;
- néhány szóból vagy mondatból álló jegyzetet készít írott szöveg alapján.

8. ÉVFOLYAM

AZ ANGOL NYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI A 8. ÉVFOLYAMON:

Célok és feladatok

A korszerű idegennyelv-tanítás elsődleges célja a tanuló nyelvi cselekvőképességének fejlesztése. A tanuló legyen képes személyes és szakmai életében egyéni kommunikációs céljait elérni, saját gondolatait kifejezni, és mind valódi mind pedig digitális térben idegen nyelven ismereteket szerezni.

Nem a tartalmi ismeretek átadásán van a hangsúly, hanem azoknak a készségeknek a kialakításán és állandó fejlesztésén, melyek segítségével a tanuló saját gondolatait és elképzeléseit idegen nyelven is ki tudja fejezni.

Az 5-8. évfolyamon az idegen nyelv tanítása szervesen épül a 4. évfolyamon megkezdett nyelvi fejlesztésre, illetve annak eredményeire. A hangsúly lassan áttevődik a nyelvelsajátításról a tudatos nyelvtanulás felé. Az életkornak, érdeklődésnek és a nyelvtanulás folyamatának megfelelő órai tevékenységek jellemezzék ezt a szakaszt is. Az 5. évfolyamtól változatlanul az idegen nyelvi kommunikációra történő felkészülés áll a középpontban, ezt tanórán kívüli feladatokkal, tevékenységekkel és az ezekben történő részvételre való biztatással kell segíteni.

A négyéves nevelési-oktatási szakasz egyik fő célja a megelőző szakaszban kialakított nyelvtanulási motiváció fenntartása és erősítése, ugyanakkor egyre hangsúlyosabbá válik, hogy a tanuló valós nyelvi helyzetekben tudja használni a nyelvet és egyre növekvő nyelvi tudatossággal rendelkezzen. Ekkor kell megalapozni azt a képességet, mellyel az idegen nyelvi ismereteket tudatosítja, és az idegen nyelvű szövegek világában eligazodik. A nyelvtanuló ebben a szakaszban egyre mélyebben és árnyaltabban ismeri meg az idegen nyelv felépítését és szerkezetét.

A diák aktív, önálló nyelvtanulóvá nevelése egyik feltétele az egész életen át tartó tanulás megalapozásának. Fejlesztéséhez szükség van a tanulási stratégiák elsajátítására, az önálló tanulás módszereinek megismerésére, valamint az önértékelés és a társértékelés alkalmainak megteremtésére. Fontosak a kooperatív módszerek, valamint a projektmunkák, amelyek fejlesztik a probléma- és folyamatközpontú gondolkodást. Szükséges, hogy a tanulók a digitális tartalmak felhasználásához útbaigazítást kapjanak. A nyelvórai és otthon elvégzendő tevékenységeken keresztül a tanuló váljon képessé arra, hogy digitális eszközökön és csatornákon keresztül is megértse az ismert témához kapcsolódó írott vagy hallott szövegeket. Tudjon szöveget alkotni szóban és írásban, valamint célnyelven beszélgetni az ismert nyelvi eszközök segítségével. Az egyéni tanulási különbségek kiegyenlítése miatt pedig szakmai szempontból indokolt, hogy az iskolai oktatásban a nyelvtanulás továbbra is csoportbontásban történjen.

- Personal topics and topics concerning immediate environment and nature
- Public matters
- Topics concerning classroom activities
- Cross-curricular topics and activities
- English and language learning
- Intercultural topics
- Current topics
- Entertainment
- Gaining and sharing knowledge

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Personal topics and topics concerning immediate environment and nature	30+20
Public matters	6+10
Topics concerning classroom activities	11,5+20

Cross-curricular topics and activities	7,5+20
English and language learning	6,5+20
Intercultural topics	12,5 +20
Current topics	6,5+20
Entertainment	11,5+20
Gaining and sharing knowledge	16+30
ÖSSZESEN:	108(normál 180(emelt óraszám) óraszám)

TÉMAKÖR: Personal topics and topics concerning immediate environment and nature

Óraszám: 30 +20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYE:

- a tanult nyelvi elemeket többnyire megfelelően használja, beszédszándékainak megfelelően, egyszerű spontán helyzetekben;
- váratlan, előre nem kiszámítható eseményekre, jelenségekre és történésekre is reagál egyszerű célnyelvi eszközökkel, személyes vagy online interakciókban;
- üzeneteket ír;
- egyszerűen megfogalmazza személyes véleményét, másoktól véleményük kifejtését kéri, és arra reagál, elismeri vagy cáfolja mások állítását, kifejezi egyetértését vagy egyet nem értését;
- kifejez tetszést, nem tetszést, akaratot, kívánságot, tudást és nem tudást, szándékot;
- kifejez kérést, javaslatot, meghívást, kínálást és ezekre reagálást;
- kifejez alapvető érzéseket, például örömet, sajnálkozást, bánatot, elégedettséget, elégedetlenséget;
- nem értés esetén a meg nem értett kulcsszavak vagy fordulatok magyarázatát kéri vagy visszakérdez;
- megoszt alapvető személyes információkat magáról egyszerű nyelvi elemekkel;
- ismerős és gyakori alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is, többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát az ismert nyelvi eszközök segítségével.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: animals, plants
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: természet, települések (settlements)
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: természetvédelem (nature protection), állatvédelem (animal protection), keeping pets
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: természeti jelenségek, környezetünk

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- internetes kutatás:
 - meddig élnek a különböző kis-kedvencek, illetve egyéb állatok?
 - környezetszennyezési problémák
 - időjárás okozta katasztrófák
- levél írása egy kellemes/kellemetlen élményről
- kérdőívek elkészítése, kitöltése és írásbeli/szóbeli összegzése:
 - családi szokások, hagyományok
 - környezetvédelem a szűkebb környezetben
- Szerepjáték:
 - interjú kedvenc hősöddel/színészeddel stb.

- védelve, fenntarthatósága
- Személyes és környezethez tartozó információk átadása
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

cselekvés, történéis kifejezése múlt időben: Past Simple (I ate bread for breakfast. I didn't see the film. Did you visit Joe?)

múltidejűség: egyszerű múlt és folyamatos múlt idő, Used to - segédige.

Szövegösszetartó eszközök – but, however, although

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: család és lakóhely
- Technika, életvitel és gyakorlat: időbeosztás, napirend.
- Digitális kompetencia: adatgyűjtés, hatékony önálló tanulás: önértékelés
- Gondolkodás fejlesztése
- *Informatika*: az információs technológián alapuló kommunikációs formák

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a személyes és környezeti témátartományban megért egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget;
- a személyes és környezeti témátartományban létrehoz egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel;
- a személyes és környezeti témátartományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.
- A tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben.

TÉMAKÖR: Public matters

Óraszám: 6 + 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a közéleti témátartományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- a közéleti témátartományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókinés ismerete célnyelven: entrance tickets, forms, brochures
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókinés ismerete célnyelven: kulturális események (cultural events),

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- szerepjátékok – csapatversenyben: melyik a legjobb jelenet?
 - gyors étteremben
 - utazási irodában
 - utcán: útbaigazítás kérése és adása

<p>különböző szórakozások (ways of entertainment)</p> <ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: közigazgatás, szolgáltatások, idegenvezetés giving directions, giving information, – A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies, entertainment, culture, services, travelling, national and international tourism – A közéleti tématarományhoz tartozó egyszerű információk értelmezése és átadása. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ 'I'm a Budapest/London tourist guide' – helyi látványosságok bemutatása stb. – prospektus, reklám készítése - (étterem, mozi, színház, látványosság) – ismerkedés a reklámok világával: színek, logók, üzenetek – projektmunka csoportban: <ul style="list-style-type: none"> ○ rövid útikönyv készítése – projektmunka csoportban: film/beszámoló/társasjáték készítése: <ul style="list-style-type: none"> ○ lakóhelyem ○ hazánk múltja – kiselőadás, internetes kutatómunka: a célnyelvi országok rövid bemutatása – Vitafórum: <ul style="list-style-type: none"> ○ városi és vidéki élet, ki hogyan érvel? – quiz játék a célnyelvi országokról és hazánkról – kérdőív készítése, kitöltése, kiértékelése: <ul style="list-style-type: none"> ○ a legkedveltebb szabadidős tevékenységek a csoportban, (tv, olvasás, internet, közösségi média, tánc, sport stb.), és miért?
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

cselekvés, történés kifejezése múlt időben: Past Simple (I ate bread for breakfast. I didn't see the film. Did you visit Joe?)
Mennyiségi viszonyok – too, enough.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Erkölcstan: társas kapcsolatok: barátság, szeretet, tisztelet, segítő kapcsolat.
- Digitális kompetencia: adatgyűjtés, hatékony önálló tanulás: önértékelés
- Gondolkodás fejlesztése
- *Informatika*: az információs technológián alapuló kommunikációs formák

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Találkozik az érdeklődésének megfelelő, akár autentikus szövegekkel elektronikus/digitális csatornákon, tanórán kívül is.
- A tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben.

TÉMAKÖR: Topics concerning classroom activities

ÓRASZÁM: 11.5 óra +20

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- megérti a szintjének megfelelő, nonverbális vagy vizuális eszközökkel támogatott célnyelvi óravezetést és utasításokat, kérdéseket;
- aktívan részt vesz az életkorának és érdeklődésének megfelelő gyermek- és ifjúsági irodalmi alkotások közös előadásában;
- egyre magabiztosabban kapcsolódik be történetek kreatív alakításába, átfogalmazásába;

- felkészülést követően röviden, összefüggően beszél az ajánlott témartományokhoz tartozó témákban;
- képet jellemez röviden, ismert nyelvi fordulatok segítségével, segítő tanári kérdések alapján;
- változatos, kognitív kihívást jelentő szóbeli és írásbeli feladatokat old meg önállóan vagy kooperatív munkaformában, a tanult nyelvi eszközökkel, szükség szerint tanári segítséggel;
- egyénileg vagy társaival együttműködve, szóban, részben szóban vagy írásban projekt munkát, kiselőadást készít, s ezeket IKT-eszközök segítségével is meg tudja valósítani;
- a főbb szövegtípusok jellegzetességeit követi;
- nem értés esetén a meg nem értett kulcsszavak vagy fordulatok magyarázatát kéri vagy visszakérdez;
- alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott, nyomtatott vagy digitális alapú szöveget a változatos nyelvórai tevékenységek és feladatmegoldás során

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: learning, extracurricular use of language, social events, keeping traditions
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school subjects, knowledge, language learning targets, professional orientation
- Részvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben
- Tanult elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére
- Életkorának és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projekt munka: (egyéni vagy csoportos)
 - o iskolánk története, hagyományai, osztályunk
- projekt munka csoportban (fordított tanóra): egy tanóra megtervezése
- internetes kutatás:
 - o szótanulási stratégiák – a különböző módszerek bemutatása
- scrapbook/poszter készítése:
 - o iskolai kirándulásaink
 - o kedvenc iskolai tantermem bemutatása
 - o saját szerepem az osztályban
- kérdőív készítése:
 - o Milyen az ideális nyelvtanár?
 - o Milyen iskolában szeretnék továbbtanulni?
- csoportos társasjáték készítése:
 - o szókétyákból mondatalkotás – melyik csoport tudja az összes kártyáját felhasználni?
- órai feladatok
 - o képleírás, hasonló képeknél a különbség keresése
- évvégi színi előadás: pl. egy ismert musical közös megnézése, közös dramatizálása és előadása
- Iskolai versenyek:
 - o olvasási verseny – ki tud egy év alatt 15 000 szót a könnyített olvasmányok segítségével elolvasni?
 - o kiejtési verseny – megadott vers előadása
 - o 'Use of English' – tanulmányi verseny korosztályi célnyelvi

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- birtoklás: birtokos névmások (mine, yours, his, hers, its, ours, theirs)
- birtoklás kifejezése múlt időben: 'have' (I didn't have many friends at school.)
- birtoklás kifejezése jövő időben: 'have' (At the age of 25 I will have a car.)
- Vonzatos igék.
- Időbeli viszonyok – jelenidejűség: befejezett jelen idő.
- Befejezett jelen és egyszerű múlt idő összehasonlítása

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: család és lakóhely
- Technika, életvitel és gyakorlat: időbeosztás, napirend
- Digitális kompetencia: adatgyűjtés, hatékony önálló tanulás: önértékelés
- Gondolkodás fejlesztése
- *Informatika*: az információs technológián alapuló kommunikációs formák

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a játék céljainak megfelelően alkalmazza;
- a tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a feladat céljainak megfelelően alkalmazza.
- a tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben.

TÉMAKÖR: Cross-curricular topics and activities

Óraszám: 7,5 +20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- egyénileg vagy társaival együttműködve, szóban, részben szóban vagy írásban projekt munkát, kiselőadást készít, s ezeket IKT-eszközök segítségével is meg tudja valósítani;
- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projekt munkát készít önállóan, vagy kooperatív munkaformákban;
- aktívan részt vesz az életkorának és érdeklődésének megfelelő gyermek-, és ifjúsági irodalmi alkotások közös előadásában.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő tartalmakból
- Más tantárgyakból szerzett ismeretek és előzetes tudás felhasználása célnyelven

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- egyéni projekt munka - témák, személyiségek bemutatása
 - Hogyan tudom alkalmazni nyelvtudásomat más tárgyak tanulásánál?
 - egy szabadon választott téma, mely más tárgy tanulása közben felkeltette az érdeklődésemet
 - egy híres tudós élete
 - egy angol király élete

- Magyarország történelmének egy érdekes alakja
- célnyelven rövid történet, mese, vers, dal írása
- vaktérképen országok, népek megjelölése, népnevek gyakorlása
- egy könnyített szövegű irodalmi mű elolvasása, értékelése (pl. Robinson Crusoe, David Copperfield)
- csoportos projekt:
 - társasjáték készítése és játssza - fókuszban egy-egy tantárgy (pl. földrajz, történelem, biológia, művészeti tantárgyak)

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- A szövegértés további fejlesztése, az autentikus szövegekkel való munka tudatosítása.
- A szókincs és a nyelvtani ismeretek közvetítése szövegek révén.
- Felfedező tanulás, a tanuló önállóan, a nyelvtanulási stratégiák egyre bővülő tárával és azok egyre tudatosabb használatával fedezi fel a szöveg tartalmát, valamint a nyelvi eszközök jelentését és szabályszerűségeiket. Különböző szövegtípusok, szövegfajták ismerete, és egyre inkább alkalmazza idegen nyelven az életkorának és érdeklődésének megfelelő digitális műfajok főbb jellemzőit is.
- Főnév, melléknév –
- szóképzés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Erkölcstan: társas kapcsolatok, szokások.
- Természetismeret, Földrajz
- Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek
- Hon- és népismeret: más országok és kultúrák
- Digitális kompetencia: adatgyűjtés, hatékony önálló tanulás: önértékelés
- Gondolkodás fejlesztése
- *Informatika*: az információs technológián alapuló kommunikációs formák

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismer szavakat, szókapcsolatokat a célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő, más tudásterületen megcélzott tartalmakból.
- az adott témakörben megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott témakörben létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott témakörben nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

TÉMAKÖR: English and language learning

Óraszám: 6,5+20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- követi a célnyelvi normához illeszkedő beszédtempót a begyakorolt nyelvi elemekben;
- alkalmazza a tanult nyelvi funkciókat társalgás megkezdéséhez, fenntartásához és befejezéséhez;
- tanult nyelvi eszközökkel és nonverbális elemek segítségével tisztázza mondanivalójának lényegét;

- digitális eszközöket és felületeket is használ nyelvtudása fejlesztésére;
- következetesen alkalmazza a célnyelvi betű- és jelkészletet;
- ismeretlen szavak valószínű jelentését a szöveg összefüggéseinek alapján kikövetkezteti az életkorának és érdeklődésének megfelelő, konkrét, rövid szövegekben;
- egy összetettebb nyelvi feladat, projekt végéig tartó célokat tűz ki magának;
- nyelvtanulási céljainak eléréséhez megtalálja és használja a megfelelő eszközöket;
- nyelvi haladását többnyire fel tudja mérni;
- hibáit többnyire észreveszi és javítja;
- társai haladásának értékelésében segítően részt vesz.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: language skills, language learning, languages
- A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata
- A célnyelvi betű- és jelkészlet következetes alkalmazása
- Tanult nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák tudatos alkalmazása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- tanulásmódszertan tudatosan: szótanulási technikák
- közös popzenehallgatás
- filmnézés a célnyelven
 - írásbeli feladat: rövid összefoglaló a filmről, a cselekményt lineárisan összefűzve
 - a film egy-két jelenetéhez hangalámondás, feliratozás készítése
 - keresztretjtvény készítése a film kulcsszavaival
- kedvenc videóm
- 'osztálykönyvtár' könnyített
olvasmányokból és táblázat a falon: ki, melyiket olvasta az év folyamán, és ajánlja-e a társainak. Ki olvasta el a legtöbb könyvet?
- csoportos projekt:
 - társasjáték készítése: 'Use the expression' (minden kockán egy szófordulat, mondatot kell vele alkotni ahhoz, hogy tovább lépj) pl: Something I really enjoy doing.../One way I am different from everyone else.../My friend knows how to.../I think English classes are.../One animal I wouldn't want to be.../stb.
- betűzésverseny
 - Ki tudja leggyorsabban a lebetűzött szavakat helyesen leírni?
- egyszerű nyelvezetű szöveg feldolgozása (illusztráció, előadás)
- egy irodalmi mű feldolgozása, bemutatása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- felszólító mód: Egyes/Többesszám 1. személy (Let's go.)
- Visszakérdezés – utókérdés
- spelling
- pronunciation

- Using a dictionary

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Hon- és népismeret: más országok és kultúrák.
- Magyar nyelv és irodalom
- Digitális kompetencia: adatgyűjtés, hatékony önálló tanulás: önértékelés
- Gondolkodás fejlesztése
- *Informatika*: az információs technológián alapuló kommunikációs formák

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- idegen nyelvi kommunikációjában használja a célnyelv főbb jellemzőit;
- értelmezi és használja az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmakat a tanórán kívül is;
- tudatosan használ alapszintű nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat.
- A tanuló a szövegek létrehozásához nyomtatott és/vagy digitális alapú segédeszközt, szótárt használ.

TÉMAKÖR: Intercultural topic

Óraszám: 12,5 +20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismeri a célnyelvi országok jellemzőit és kulturális sajátosságait
- a célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemeket használja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete
- Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete
- Hazai főbb országismereti jellemzők ismerete célnyelven
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Projektmunka – egyéni vagy csoportos
- az Egyesült Királyság és Magyarország összehasonlítása hagyományos és digitális kutatómunka majd órai kiselőadások formájában, az alábbi témakörök mentén:
 - az angol és magyar iskolák jellemzői, napirend
 - tipikus angol ház, lakás – miért más itthon?
 - mindennapi szokások Angliában és Magyarországon – van-e különbség?
 - ünnepek a családban (Name day? Christmas Eve? Easter Monday? stb.)
 - viselkedésbeli különbségek a két kultúrában (pl. üdvözlés)
 - állattartási szokások, kedvenc állatok ('cats' vs 'dogs'?)
 - angol és magyar nyaralási szokások
 - angol időjárás – magyar időjárás
 - az Egyesült Királyság/Magyarország tájegységei, országrészei
 - angol/magyar étkezési szokások, tipikus ételek
 - híres helyek a két országban
 - Csoportos játék:
 - Ki tud többet az Amerikai Egyesült Államokról – jellemző adatok,

	<p>alapvető tudnivalók</p> <ul style="list-style-type: none"> – rövid dokumentumfilmek megtekintése, elemzése a célnyelvi országokról – jellegzetes angolszász ünnepek megszervezése az osztályban/iskolában <ul style="list-style-type: none"> ○ pl. Christmas Party ○ pl. Valentines Day
--	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- időtartam: How long? (How long were you in Spain? For one month.)
- időbeli viszonyok: 'already', 'yet', 'just' (I have already read it. He has not finished it yet. She has just entered the room.)
- minőségi viszonyok: hosszabb melléknevek fokozása, összehasonlítás (She is the most intelligent of all. Tom's younger than Sue. Mary is more beautiful than Sue.)
- Szövegösszetartó eszközök – vonatkozó névmás: who, which, that

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Testnevelés és sport: sportok.
- Ének–zene: zenehallgatás.
- Hon- és népismeret: más országok és kultúrák.
- Magyar nyelv és irodalom
- Digitális kompetencia: adatgyűjtés, hatékony önálló tanulás: önértékelés
- Gondolkodás fejlesztése
- *Informatika*: az információs technológián alapuló kommunikációs formák

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- célnyelvi kommunikációjába beépíti a tanult interkulturális ismereteket
- találkozik célnyelvi országismereti tartalmakkal
- megismerkedik hazánk legfőbb országismereti és történelmi eseményeivel a célnyelven.

TÉMAKÖR: Current topics

Óraszám: 6,5 +20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megért és használ szavakat, szókapcsolatokat a célnyelvi, az életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírekkel, eseményekkel kapcsolatban;
- megérti és tájékozódásra használja a célnyelvi, életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírek, események lényegét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven
- Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- ismert hírek angol nyelvű változatának olvasása, meghallgatása, megtekintése (TV híradó)
- szalagcímek és újságcikkek összepárosítása a tanulók érdeklődésének megfelelő témákban
- projektmunka:
 - iskolai híradó, híradó, időjárásjelentés készítése a célnyelven
- szerepjáték:

- interjú készítése egy, a hírekben aktuálisan szereplő híres emberrel
- talkshow aktuális témában
- egy saját kulturális élmény bemutatása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- modalitás: engedélykérés 'could', 'may' segédigékkel (Can/could/may I join you?)
- modalitás: tanácsadás 'should/shouldn't' segédigével (You should ask her.)
- modalitás: kötelezettség kifejezése 'have to' segédigével (Did you have to be there?)
- modalitás: tiltás kifejezése 'mustn't' segédigével (You mustn't smoke here.)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Hon- és népismeret: más országok és kultúrák.
- Magyar nyelv és irodalom
- Állampolgári ismeretek
- Digitális kompetencia: adatgyűjtés, hatékony önálló tanulás: önértékelés
- Gondolkodás fejlesztése
- *Informatika*: az információs technológián alapuló kommunikációs formák

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- használja a célnyelvet életkorának és nyelvi szintjének megfelelő aktuális témákban és a hozzájuk tartozó szituációkban.

TÉMAKÖR: Entertainment

Óraszám: 11,5 +20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmakkal;
- felhasználja a célnyelvet szórakozásra és játékos nyelvtanulásra.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak megismerése (irodalom, film, társasjáték)
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő angol nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- egyéni projektmunka és bemutató:
 - saját szórakozási szokások
 - szórakozási szokások a tanulócsoporton belül
 - kedvenc kulturális élményem
- egyéni internetes kutatások angolul különböző témákban (filmek, színészek, együttesek stb.)
- dalszövegek feldolgozása, nyelvi érdekességek felfedezése
- olvasási verseny az osztályon belül
- egy választott könnyített olvasmány feldolgozása
- angol tinédzser naplóírási minták megismerése, kipróbálása
- e-mailezés angolul
- közösen választott dal/képregény/film/könyv órai feldolgozása
- 'csoportchat':
 - közös online csoport létrehozása, használata
 - vélemények, rövid blogok írása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- szövegösszetartó eszközök: további kötőszavak (e.g. however)

- Szövegösszetartó eszközök – like, such as, for example.
- vonatkozó névmás
- Logikai viszonyok – So do I.-Neither do I.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek
- Hon- és népismeret: más országok és kultúrák
- művészeti tantárgyak
- Digitális kompetencia: adatgyűjtés, hatékony önálló tanulás: önértékelés
- Gondolkodás fejlesztése
- *Informatika*: az információs technológián alapuló kommunikációs formák

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
- kiemel, kiszűr konkrét információkat a nyelvi szintjének megfelelő, élőszóban vagy digitális felületen elhangzó szövegből, és azokat összekapcsolja más iskolai vagy iskolán kívül szerzett ismereteivel;
- értelmez egyszerű, szórakoztató és ismeretterjesztő kisfilmeket;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szituációkhoz kapcsolódó, írott szövegekben megjelenő információkat;
- összetett írott instrukciókat értelmez;
- érdeklődése erősödik a célnyelvi irodalmi alkotások iránt.
- rövid szövegek írását igénylő kreatív munkát hoz létre önállóan;
- üzeneteket ír;
- a nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre;
- a tanórán kívüli játékos nyelvtanulási lehetőségeket felismeri, és azokat használja.

TÉMAKÖR: Gaining and sharing knowledge

Óraszám: 16+30 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi ismeretterjesztő tartalmakkal;
- felhasználja a célnyelvet ismeretszerzésre;
- felhasználja a célnyelvet tudásmegosztásra.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Információ megosztása az ismert nyelvi eszközökkel angol nyelven
- A tanult témákhoz kapcsolódó releváns angol nyelvű információ megszerzése, tudatos felhasználása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projektmunka, kiselőadás, internetes kutatómunka: saját, választott témából scrapbook, poszter készítése, prezentáció

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- függő beszéd kifejezése jelen időben (He says he is tired., I don't know where he lives., Tell him to stop it.)
- Esetviszonyok – Ige + főnévi igenév.
- Ige+ -ing
- Szövegösszetartó eszközök – There's someone + -ing
- hear/see + -ing, főnévi igenév

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Hon- és népismeret: más országok és kultúrák.
- Magyar nyelv és irodalom
- Állampolgári ismeretek
- Digitális kompetencia: adatgyűjtés, hatékony önálló tanulás: önértékelés
- Gondolkodás fejlesztése
- *Informatika*: az információs technológián alapuló kommunikációs formák

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- egyénileg vagy társaival együttműködve, szóban, részben szóban vagy írásban projektmunkát, kiselőadást készít, s ezeket IKT-eszközök segítségével is meg tudja valósítani;
- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan, vagy kooperatív munkaformákban;
- hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket, dalokat elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
- a nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre,
- rövid, egyszerű, ismert nyelvi eszközökből álló kiselőadást tart változatos feladatok kapcsán, hagyományos vagy digitális alapú vizuális eszközök támogatásával;
- néhány szóból vagy mondatból álló jegyzetet készít írott szöveg alapján;
- a tanórán kívüli, akár játékos nyelvtanulási lehetőségeket felismeri, és azokat használja.

NÉMET NYELV

5. ÉVFOLYAM

A NÉMET NYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI AZ 5. ÉVFOLYAMON:

Az 5. évfolyamon a tanuló a 4. évfolyamon már megismert témakörökkel és tartalmakkal találkozik. A nyelvtanítás elsődleges célja a már kialakult remélhetőleg pozitív hozzáállás fenntartása és erősítése. Továbbra is fontos az oldott hangulatú nyelvórai tanulási környezet kialakítása, amelyben a tanuló változatos munkaformákban tevékenységközpontú feladatokat old meg. Míg 4. osztályban a hangsúly jellemzően a szóbeli nyelvi helyzeteken és nyelvhasználaton volt, ebben a szakaszban fokozatosan az írott szövegek is megjelennek. A beszédkészség és a hallott szövegértés készségei mellett előtérbe kerülnek az írásbeli szövegalkotás és kommunikáció, valamint az olvasott szövegértés készségei is. A szövegekkel való munkát a tanuló érdeklődési körének megfelelő, autentikus szövegek, történetek teszik eredményessé. Ebben a tanulási szakaszban egyre nagyobb szerepet kap a digitális csatornákon keresztül történő kommunikáció és szövegértés is. A nyelvhasználat elsősorban osztálytermi keretek között valósul meg, de törekedni kell arra, hogy a tanulóknak lehetősége legyen az osztálytermen kívül is valós nyelvhasználati szituációk megélésére.

- A szóbeliség mellett az írásbeliség is fokozatosan előtérbe kerül.
- Rövid, autentikus szövegekkel való ismerkedés, egyszerű szövegértési feladatok megoldása segítséggel majd önállóan.
- A szókincs és a nyelvtani ismeretek közvetítése is lehetőleg szövegkörnyezetbe ágyazva történik.
- Rövidebb, a mindennapokban használatos szituációk megtanulása, eljátszása.
- Fokozatosan megismerkednek a tanulók nyelvtanulási, nyelvhasználati stratégiákkal, ami a felsőbb évfolyamokon majd képessé teszi őket az egyre önállóbb nyelvtanulásra.
- A tanulók mindennapjait érintő témakörök szókincsének megalapozása ezen az évfolyamon folytatódik.
- **Német nyelvi funkciók bővülése:**
 - Információkérés, információadás (Wie alt bist du? Ich bin 10. Wo wohnst du? Ich wohne in ... Woher kommst du? Ich komme aus ...)
 - jókívánságok kifejezése (Alles Gute zum Geburtstag. Herzlichen Glückwunsch zum ...! Alles Gute! Viel Spaß!)
 - megszólítás és elköszönés kifejezése írott, személyes szövegben, pl. baráti levélben és e-mailben (Lieber Peter! Liebe Eva! Hallo Freunde! Liebe Grüße / Viele Grüße)
 - igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Ja. Nein. Nicht. Ich habe keine Zeit. Doch, ich spiele auch!)
 - tudás, illetve nem tudás kifejezése (Keine Ahnung! Ich weiß. Ich weiß nicht.)
 - nem értés megfogalmazása (Ich verstehe das nicht.) visszakérdezés:(Wie bitte?)
 - alapvető érzések kifejezése (Ich bin froh/traurig.)
 - betűzés kérésének kifejezése (Buchstabiere bitte deinen Namen!)
- **Német nyelvi elemek, struktúrák bővülése :**
 - cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: 'sein' létige ragozása többes számban
 - cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: Präsens (Ich tanze gern. Ich spiele Klavier. Ich singe.), tőhangváltós igék (Was isst du am liebsten? felszólító mód Imperativ (Steh auf! Setzt euch! Nehmen Sie Platz!)
 - birtokos névmás E/1-ben és E/2-ben (mein/meine, dein/deine)
 - mennyiségi viszonyok: tőszámok és sorszámok 0-20-ig

- térbeli viszonyok: irányok és helymeghatározás, előjárósók (hier, dort, links, rechts, oben, unten, in)
- időbeli viszonyok: napok, napszakok, időpontok (am Montag, am Wochenende, am Morgen, um 7 Uhr)
- modalitás: möchten, mögen és können ígék E/1-ben és E/2-ben

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Themen und Situationen im persönlichen Bereich und im Bereich der unmittelbaren Umgebung und Umwelt – Témák és szituációk a tanuló személyét – és a közvetlen és közvetett környezetét érintő témakörökben	36
Themen und Situationen im Bereich des öffentlichen Lebens – Témák és szituációk nyilvános helyeket érintő körökben	10
Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums – Témák és szituációk az osztályteremben	17
Fächerübergreifende Themen und Situationen – Tantárgyakat érintő témák és szituációk	10
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen – Célnyelvi vonatkozások és nyelvtanulás	12
Interkulturelle und landeskundliche Themen – Kultúrák közötti témák és országismeret	15
Aktuelle Themen – Aktuális témák	12
Unterhaltung – Szórakozás, társalgás	14
Wissenserwerb, Wissensvermittlung – Tudás megszerzése és közvetítése	18
ÖSSZESEN:	144

TÉMAKÖR:	
Themen und Situationen im persönlichen Bereich und im Bereich der unmittelbaren Umgebung und Umwelt – Témák és szituációk a tanuló személyét – és a közvetlen és közvetett környezetét érintő témakörökben Óraszám: 36	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján; – kommunikációt kezdeményez egyszerű hétköznapi témában, a beszélgetést követi, egyszerű nyelvi eszközökkel fenntartja és lezárja; – az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel, és válaszol a hozzá intézett kérdésekre; – megoszt alapvető személyes információkat magáról egyszerű nyelvi elemekkel; – kifejez tetszést, nem tetszést, akaratot, kívánságot, tudást és nem tudást, szándékot; 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
	– projekt munka egyénileg (prezentáció):

<ul style="list-style-type: none"> - A témakörre jellemző résztvevőkre, vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Familienmitglieder, - A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: die unmittelbare Umgebung, das Zuhause, - A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Teile des Hauses/der Wohnung, - Személyes és közvetlen környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel - Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata 	<ul style="list-style-type: none"> • a lakóhely és környezetének bemutatása = projektmunka csoportban: <ul style="list-style-type: none"> • Ezek vagyunk mi (kedvenc együtteseink, kedvenc tantárgyaink, kedvenc filmjeink, színészeink, olvasmányaink, játékaink stb.) • plakát készítése: Mit teszünk környezetünk védelme érdekében? - szóbeli mini-prezentációk: Napirendem - internetes kutatás: Mein Vorbild (Sportler, Popstar, Schauspieler) - szerepjátékok: <ul style="list-style-type: none"> • ismerkedés az új osztálytárssal – kérdések és feleletek
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: a sein létige
cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben, tőhangváltós igék, elváló igekötős igék
ismerkedés: kérdések feltevése, válaszadás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

erkölcstan: családi és baráti kapcsolatok, példaképem ünnepek,

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben.

TÉMAKÖR:

Themen und Situationen im Bereich des öffentlichen Lebens – Témák és szituációk nyilvános helyeket érintő körökben

Óraszám:10

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- találkozik az érdeklődésének megfelelő, akár autentikus szövegekkel elektronikus/digitális csatornákon, tanórán kívül is.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Angestellte in sozialen Institutionen und im Dienstleistungssektor
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: kulturelle und öffentliche Institutionen, Dienstleistungen, Restaurants, berühmte Orte und Sehenswürdigkeiten im In- und Ausland, Stadt und Land

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- poszter: térképkészítés a környékről, üzletekről, látványosságokról, majd ezt felhasználva páros feladat az útbaigazítás gyakorlására
- prospektus, reklám készítése - csoportverseny - (étterem, mozi, színház, látványosság) - melyik a leghatásosabb reklám?
- kiselőadás, internetes kutatómunka: Németország bemutatása
- kvízzjáték a célnyelvi országokról

- A témakörre jellemző tárgyakra, eseményekre, tevékenységekre és fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Hobbys, Freizeit, Kultur, Unterhaltung, Dienstleistungen, Tourismus im In- und Ausland

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

- térbeli viszonyok: irányok és helymeghatározás, elöljárószavak (hier, dort, links, rechts, oben, unten, in)
- kérdőmondatok, kérdőszavak (wer? was? wo? wohin? wie?)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

természetismeret: térkép készítése, Németország főbb nevezetességei

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben.

TÉMAKÖR:

Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums – Témák és szituációk az osztályteremben
Óraszám: 17

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megérti a szintjének megfelelő, nonverbális vagy vizuális eszközökkel támogatott célnyelvi órávezetést és utasításokat, kérdéseket;
- felkészülést követően röviden, összefüggően beszél az ajánlott tématarományokhoz tartozó témákban;
- képet jellemez röviden, ismert nyelvi fordulatok segítségével, segítő tanári kérdések alapján;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű hangszövegben a tanult nyelvi elemeket;
- egyszerű mondatokat összekapcsolva mond el egymást követő eseményekből álló történetet, vagy leírást ad valamilyen témáról;
- nem értés esetén a meg nem értett kulcsszavak vagy fordulatok ismétlését vagy betűzését kéri;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző résztvevőkre, helyszínekre, tárgyakra, eseményekre, tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Angestellte, Schulunterricht, Nachmittagsprogramme, Feste in der Schule, Traditionen, Ereignisse, Programme und Möglichkeiten des Sprachenlernens außerhalb der Schule, Lernen, Schulfächer,
- Tanult elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projekt munka: - egyéni vagy csoportos
 - napirend, órarend
- scrapbook / poszter készítése ('kiállítás' az osztályterem falain):
 - iskolánk bemutatása
- kérdőív készítése és szóbeli összesítése:
 - kedvenc tantárgy
 - ki miben érzi jól magát / kevésbé jól magát
- csoportos feladat:
 - szókártyákból mondatalkotás – melyik csoport tudja az összes kártyáját felhasználni?

és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

órarend, tantárgyak, kedvenc tantárgy
cselekvések a tanórákon
iskolával, osztálytársakkal kapcsolatos szavak, kifejezések
felszólító mód: E/2, T/2 személyekben

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

vizuális kultúra: plakát készítés
informatika: kérdőívek készítése

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben.

TÉMAKÖR:

Fächerübergreifende Themen und Situationen – Tantárgyakat érintő témák és szituációk

Óraszám: 10

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projekt munkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformákban;
- ismert szavakat, szókapcsolatokat a célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő, más tudásterületen megcélzott tartalmakból.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Alapvető szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő tartalmakból

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- egyéni projekt munka: Melyik tantárgyban segített idegennyelv tudásom és hogyan?
- csoportos projekt: társasjáték készítése és játszása - fókuszban egy-egy tantárgy
 - pl. földrajz – 'Nevez meg hármat!' (Magyarország folyói, budai hegyek, magyarországi tavak, német városok stb...)

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Földrajzi fogalmak: Német nyelvterületek elhelyezkedése, hegyek, folyók, tavak

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Természetismeret: Német anyanyelvű országok földrajzi vonatkozásai
történelem/hon-és népismeret: városunk

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben.

TÉMAKÖR:**Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen** – Célnyelvi vonatkozások és nyelvtanulás

Óraszám:12

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a célnyelv főbb jellemzőit;
- értelmezi az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmakat a tanórán kívül is;
- követi a célnyelvi normához illeszkedő kiejtést és intonációt a tanult nyelvi elemekben;
- alkalmazza a tanult nyelvi funkciókat társalgás megkezdéséhez, fenntartásához és befejezéséhez;
- digitális eszközöket és felületeket is használ nyelvtudása fejlesztésére;
- megold játékos és változatos írásbeli feladatokat rövid szövegek szintjén;
- nyelvtanulási céljainak eléréséhez társaival párban és csoportban együttműködik;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Sprachkenntnisse, Sprachenlernen, Sprachen
- Az anyanyelv és a célnyelv közötti legalapvetőbb kiejtésbeli, helyesírási különbségek felismerése
- A német nyelv betű és jelkészletének alkalmazása
- A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata
- Alapszintű nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák használata

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- tanulásmódszertan tudatosan: memóriefogas, tanulókártyák, tanulási típusok, nyelvtanulási stratégiák feltérképezése kérdőívvel
- közös popzenehallgatás
- csoportos projekt: társasjáték készítése pl. 'Használd a szót!' (minden kockán egy szó, mondatot kell vele alkotni ahhoz, hogy tovább lépj)
- keresztrejtvény készítése és megoldása
- egyszerű nyelvezetű szöveg feldolgozása (illusztráció, előadás)

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Buchstabieren

Diphthongs, Umlaut, Brechung

mondatszörend: egyenes, fordított

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

magyar nyelvtan: kiejtési és helyesírási szabályok összehasonlítása a német nyelvvel.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben.

TÉMAKÖR:**Interkulturelle und landeskundliche Themen** – Kultúrák közötti témák és országismeret

Óraszám: 15

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- találkozik célnyelvi országismereti tartalmakkal;

- megismeri a célnyelvi országok jellemzőit és kulturális sajátosságait

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Főbb célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete, összehasonlítása alapvető hazai szokásainkkal

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Németország megismerése hagyományos és digitális kutatómunka, majd órai kiselőadások formájában az alábbi témakörök mentén vagy projektmunka csoportban (plakát készítése)
 - tipikus német ház, lakás
 - mindennapi szokások
 - ünnepek a családban
 - viselkedésbeli különbségek (pl. üdvözlés)

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Német ház, lakás: das Fachwerkhaus,
Szokások, hagyományok Zuckertüte
Üdvözlések az egyes nyelvterületeken (Grüß dich! Grüßt euch!)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Természetismeret: földrajzi vonatkozások
Informatika: információk keresése az interneten

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben.

TÉMAKÖR: Aktuelle Themen - Aktuális témák

Óraszám: 12

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- használja a célnyelvet életkorának és nyelvi szintjének megfelelő aktuális témákban és a hozzájuk tartozó szituációkban

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi hétköznapi eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven a megismert témák alapján

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projektmunka: aktuális hírek feldolgozása vizuális eszközökkel (rajz készítése, képek gyűjtése), képalírások megfogalmazása, időjárás-jelentés
- egy izgalmas sportesemény megtekintése a német nyelvű híradóban (pl. úszó VB) és szavak gyűjtése a témával kapcsolatban

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Hírek, napilapok, képes újságok német nyelvű csatornák (Nachrichten, Tageszeitungen, Jugendmagazine,)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

történelem: események a nagyvilágban
testnevelés: híres sportolók (német nyelvterületen)

ének-zene, rajz és vizuális kultúra: híres zeneszerzők, képzőművészek a német nyelvterületeken
informatika: internet/youtube

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben.

TÉMAKÖR: Unterhaltung und spielerisches Lernen-Szórakozás és játékos tanulás

Óraszám: 14

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon
- a nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre;
- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmakkal

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak megismerése
- Célnyelvi társasjátékok készítése és használata

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Nyelvi és egyéb hagyományos játékok:
szójátékok, ország-város, Találd ki, ki vagyok, barkochba, kártyajátékok

- társasjáték készítése az aktuális tananyaghoz
- projektmunka, prezentáció:
kedvenc
dalom/együttesem/filmem/könyvem/
színészem/játékom/animációs
filmszereplő bemutatása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

W-Fragen: wer, was wo, wie, wohin, woher
er/sie/es ist...

äußere und innere Eigenschaften

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

technika és életvitel: játékok készítése

informatika: ppt készítése

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben.

TÉMAKÖR: Wissenserwerb, Wissensvermittlung – Tudás megszerzése és közvetítése

Óraszám: 18

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projekt munkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformákban;
- találkozik az érdeklődésének megfelelő, akár autentikus szövegekkel elektronikus/digitális

csatornákon, tanórán kívül is;

- néhány szóból vagy mondatból álló jegyzetet készít írott szöveg alapján;
találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi ismeretterjesztő tartalmakkal

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Egyszerű releváns információ megosztása az ismert nyelvi eszközökkel német nyelven
- A tanult témákhoz kapcsolódó német nyelvű egyszerű információ megszerzése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- csoportchat: közös online csoport létrehozása, rendszeres használata
- projektmunka, kiselőadás, internetes kutatómunka saját, választott témából
- scrapbook / poszter készítése
- prezentáció

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

die Information geben , chatten, authentisch

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

informatika:ppt készítése, információ szerzése, átadása internet használatával

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben.

6. ÉVFOLYAM

A NÉMET NYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI A 6. ÉVFOLYAMON:

A 4. és 5. évfolyam kezdeti, alapozó nyelvtanulási szakasza után a 6. évfolyamon folytatódik a témakörök szókincsének koncentrikus bővítése. A beszédképesség és a hallott szövegértés készségei mellett azonos arányban jelenik meg az írásbeli szövegalkotás és kommunikáció, valamint az olvasott szövegértés készségei is. Az országismereti témakörök bővülése és elmélyülése tovább erősíti a tanuló nyitottságát, toleranciáját a célnyelvet beszélő, eltérő kulturális háttérrel rendelkező emberekkel, illetve kultúrájukkal szemben. Miután megismerkedik különböző tanulási stílusokkal és módszerekkel, elindul az önálló nyelvtanulóvá válás útján, s a 6. évfolyam végére már rendelkezik alapvető nyelvtanulási stratégiákkal. A nyelvtanulónak a motiváció fenntartása és erősítése érdekében továbbra is biztosítani kell a jó hangulatú, önbizalmat növelő és érzelmi biztonságot adó tanulási környezetet, amelyben lehetőség nyílik számára az önértékelés és a társas értékelés alkalmazására is. Motivációját erősítik továbbá a változatos munkaformák, a kihívást jelentő feladatok, a pozitív tanári visszajelzések és megerősítések, valamint a projektek.

- Fő cél, hogy a nyelvi készségek további fejlesztése révén a tanuló eljusson a KER szerinti A1 nyelvi szintre.
- A német nyelv tanításának egy lényeges területe a 6. évfolyamon a szövegértés fejlesztése lehetőleg autentikus szövegek felhasználásával. A szókincs és a nyelvtani ismeretek közvetítése szövegek révén, szövegkörnyezetbe ágyazva történik.
- Nagy hangsúlyt kap a felfedező tanulás, melynek során a tanuló önállóan, a nyelvtanulási stratégiák egyre bővülő tárával és azok egyre tudatosabb használatával fedezi fel a szöveg tartalmát, valamint a nyelvi eszközök jelentését és szabályszerűségeiket. A szélesebb körű nyelvtanulási, illetve nyelvhasználati stratégiák és azok tudatos használata tovább segítik a nyelvtanulót az önálló nyelvtanulóvá válásban és képessé teszik őt arra, hogy mindezeket más tanulási területeken is alkalmazza kompetenciái további fejlesztésére.
- Bővülnek a nyelvi ismeretek és a szókincs valamint a nyelvtani ismeretek. A szakasz végére a tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is.
- Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben, valamint közvetíteni is tud az élő idegen nyelven.
A használható nyelvtudás és a valós kommunikáció elsajátítása érdekében együttesen kell fejleszteni a nyelvi és nem nyelvi készségeket.

Német nyelvi funkciók bővülése:

- Információkérés, információadás (Wohin gehst du in den Ferien?)
- jókívánságok kifejezése (Alles Gute zum Geburtstag. Herzlichen Glückwunsch zum ...! Alles Gute! Viel Spaß!)
- megszólítás és elköszönés kifejezése írott, személyes szövegben, pl. baráti levélben és e-mailben (Lieber Peter! Liebe Eva! Hallo Freunde! Liebe Grüße / Viele Grüße)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (Das ist meine Mutter. Das ist schön.)
- igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Ja. Nein. Nicht. Ich habe keine Zeit. Doch, ich spiele auch!)
- tudás, illetve nem tudás kifejezése (Keine Ahnung! Ich weiß. Ich weiß nicht.)
- nem értés megfogalmazása (Ich verstehe das nicht.)
- alapvető érzések kifejezése (Ich bin froh/traurig.)
- betűzés kérésének kifejezése (Buchstabiere bitte deinen Namen.)

Német nyelvi elemek, struktúrák bővülése :

- cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: 'sein' létige ragzása többes számban

- cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben többes számban is: Präsens (was macht ihr gern? Wir tanzen gern.) Tőhangváltós igék (Was isst du am liebsten? Wohin fährst du in den Ferien?), elváltó igekötős igék (Er liest das Märchen vor. Die Schüler machen das Buch auf.),
- felszólító mód Imperativ önözéssel bővül (Nehmen Sie Platz!)
- birtokos névmás E/1-ben és E/2-ben (mein/meine, dein/deine)
- mennyiségi viszonyok:tőszámnevek:0-100-ig, sorszámnevek, határozott és határozatlan mennyiség (ein Stück Schokolade, viel-viele, wenig-wenige, alles, nichts)
- térbeli viszonyok: irányok és helymeghatározás, viszonyszók tárgy esettel (in, auf, an, über, unten, hinten, vor)
- időbeli viszonyok: gyakoriság - Wie oft? (manchmal, oft, immer, nie, einmal, zweimal, jeden Tag), időpontok - Wann? (am Montag, am Wochenende, im Sommer, im Winter, diese Woche, nächste Woche)
- szövegkohéziós eszközök: egyszerű kötőszavak (und, sondern, oder, denn, aber), névmások (das, ich) szövegkohéziós kérdőmondatok, kérdőszavak (wer? was? wo? wohin? wie?)

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Themen und Situationen im persönlichen Bereich und im Bereich der unmittelbaren Umgebung und Umwelt – Témák és szituációk a tanuló személyét – és a közvetlen és közvetett környezetét érintő témakörökben	36
Themen und Situationen im Bereich des öffentlichen Lebens – Témák és szituációk nyilvános helyeket érintő körökben	10
Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums – Témák és szituációk az osztályteremben	17
Fächerübergreifende Themen und Situationen – Tantárgyakat érintő témák és szituációk	10
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen – Célnyelvi vonatkozások és nyelvtanulás	12
Interkulturelle und landeskundliche Themen – Kultúrák közötti témák és országismeret	17
Aktuelle Themen – Aktuális témák	12
Unterhaltung – Szórakozás, társalgás	12
Wissenserwerb, Wissensvermittlung – Tudás megszerzése és közvetítése	18
ÖSSZESEN:	144

TÉMAKÖR: Themen und Situationen im persönlichen Bereich und im Bereich der unmittelbaren Umgebung und Umwelt – Témák és szituációk a tanuló személyét – és a közvetlen és közvetett környezetét érintő témakörökben

Óraszám: 36

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elmesél rövid, személyes történetet egyszerű nyelvi eszközökkel, önállóan, a cselekményt lineárisan összefűzve;
- rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával az ismert

szövegtípusokban, az ajánlott tématarományokban;

- értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján;
- kommunikációt kezdeményez egyszerű hétköznapi témában, a beszélgetést követi, egyszerű nyelvi eszközökkel fenntartja és lezárja;
- az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel, és válaszol a hozzá intézett kérdésekre;
- üzeneteket , e-mailt ír
- megoszt alapvető személyes információkat magáról egyszerű nyelvi elemekkel;
- kifejez tetszést, nem tetszést, akaratot, kívánságot, tudást és nem tudást, szándékot;
- kifejez alapvető érzéseket, például örömet, sajnálkozást, bánatot, elégedettséget, elégedetlenséget; ismerős és gyakori alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is, többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát az ismert nyelvi eszközök segítségével

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző résztvevőkre , helyszínekre, tárgyakra, eseményekre, tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Bekannte, Familienmitglieder, Verwandte die unmittelbare Umgebung, das Zuhause, die Schule, Teile des Hauses/der Wohnung, Einrichtung, Gebrauchsgegenstände, Feste Hobbys, Einrichtung, soziale Beziehungen Tiere, Pflanzen, die Natur, das Wetter, Naturschutz, Tierschutz, Haustiere halten Naturphänomene, Erhaltung der Natur, Nachhaltigkeit
- Személyes és közvetlen környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel
- Életkorának és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- = projektmunka csoportban:
 - plakát készítése: Mit teszünk környezetünk védelme érdekében?
 - makett készítése: A mi házunk, Álomházam, Lakóhelyünk
- kérdőívek megalkotása, kitöltése, illetve írásbeli/szóbeli összegzése:
 - 'Házi kedvencek a csoportunkban'
 - Napirendünk, különóráink és hobbijaink (időpont, helyszín stb.)

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

A témákhoz (Familie, Haustiere, Umweltschutz, Tagesablauf) tartozó szókincs T/1(wir) és T/2(ihr) és birtokos névmások: unser/e; euer/eure

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

erkölcstan: család, barátok, napirend

technika: ház, lakás részei

természetismeret: házi állatok, természetvédelem

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben.

TÉMAKÖR: Themen und Situationen im Bereich des öffentlichen Lebens – Témák és szituációk nyilvános helyeket érintő körökben

Óraszám: 10

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- találkozik az érdeklődésének megfelelő, akár autentikus szövegekkel elektronikus/digitális csatornákon, tanórán kívül is.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző résztvevőkre, témakörre, tárgyakra, eseményekre, helyszínekre, tárgyakra, tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete a célnyelven: Angestellte kulturelle und öffentliche Institutionen, Dienstleistungen, Restaurants, berühmte Orte und Sehenswürdigkeiten im In- und Ausland, Stadt und Land Eintrittskarten, Unterlagen, Prospekte kulturelle Ereignisse, Unterhaltungs -möglichkeiten, , Auskunft geben Verwaltung, Dienstleistungen in Anspruch nehmen, Wegbeschreibung, Auskunft geben, Hobbys, Freizeit, Kultur, Unterhaltung, Dienstleistungen, Tourismus im In- und Ausland
- A közéleti tématarományhoz tartozó egyszerű információk értelmezése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projektmunka csoportban (társasjáték készítése és játszása):
 - Mit tudsz róla? (Hold, Csendes-óceán, Tokió, krokodilok, Jazz zene stb.) egyszerű válasszal lehet továbblépni
 - Mondj egy nevezetességet a megadott helyszínen a továbblépéshez! (Bécsben, Berlinben, Budapesten, lakóhelyeden stb.)
- kérdőív készítése, kitöltése, kiértékelése: leggyakoribb szórakozási formák a csoportban (tv, olvasás, internet, sport stb.)

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Sehenswürdigkeiten, Auskunft geben, Innland, Ausland

W-Fragen: wer? was? wo? wohin? wie?

felszólító mód: E/3 személyben (Önözés):Gehen Sie ..., Fahren Sie

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

természetismeret: Német nyelvterületek Európában, azok főbb nevezetességei

technika és életvitel: társasjáték készítése Németországról/Ausztriáról/Svájcra

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben.

TÉMAKÖR:

Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums – Témák és szituációk az osztályteremben

Óraszám:17

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- képet jellemez röviden, ismert nyelvi fordulatok segítségével, segítő tanári kérdések alapján;
- alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó és írott szöveget változatos nyelvtanulási tevékenységek és a feladatmegoldás során;

- egyszerű mondatokat összekapcsolva mond el egymást követő eseményekből álló történetet, vagy leírást ad valamilyen témáról;
- nem értés esetén a meg nem értett kulcsszavak vagy fordulatok ismétlését vagy betűzését kéri;
- a tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a játék céljainak megfelelően alkalmazza;
- a tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a feladat céljainak megfelelően alkalmazza.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző résztvevőkre, helyszínekre, tárgyakra, eseményekre, tevékenységekre, fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Angestellte in der Schule, Bildungsinstitutionen, Mittel des Lernens Schulunterricht, Nachmittagsprogramme, Feste in der Schule, Lernen, Schulfächer, Sprachkenntnisse
- Részvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben
- Tanult elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- scrapbook / poszter készítése ('kiállítás' az osztályterem falain):
 - iskolánk bemutatása
- kérdőív készítése és szóbeli összesítése:
 - kedvenc tantárgyak
 - ki miben érzi jónak / kevésbé jónak magát
- kutatómunka: szótanulási stratégiák – a különböző módszerek bemutatása
- csoportos feladat:
 - szókétyákból mondatalkotás – melyik csoport tudja az összes kétyáját felhasználni?

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Német mondat szerkezete, szórendje: kijelentő, kérdő, felszólító mondatok alkotása
Schulunterricht, Nachmittagsprogramme

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

technika és életvitel: játékok, szó-és mondatkétyák készítése
magyar nyelv: magyar-német modatok szórendjének összehasonlítása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben.

TÉMAKÖR: Fächerübergreifende Themen und Situationen – Tantárgyakat érintő témák és szituációk

Óraszám: 10

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- IKT-eszközökkel segített írott projekt munkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformákban;
- ismer szavakat, szókapcsolatokat a célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és

érdeklődésének megfelelő, más tudásterületen megcélzott tartalmakból.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Alapvető szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő tartalmakból

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- internetes kutató- és projektmunka: településem történetének, földrajzának, élővilágának bemutatása
- egyéni projektmunka: Melyik tantárgyban segített idegennyelv tudásom és hogyan?

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Unsere Stadt: Lage, Einwohnerzahl, Geschichte, Naturschätze, Sehenswürdigkeiten

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

hon-és népismeret: településünk múltja

természetismeret: településünk természeti kincsei, védett élőlényei

informatika: megbízható információk keresése az interneten

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben.

TÉMAKÖR: Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen – Célnyelvi vonatkozások és nyelvtanulás

Óraszám: 12

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a célnyelv főbb jellemzőit;
- értelmezi és használja az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmakat a tanórán kívül is;
- követi a célnyelvi normához illeszkedő kiejtést és intonációt a tanult nyelvi elemekben;
- alkalmazza a tanult nyelvi funkciókat társalgás megkezdéséhez, fenntartásához és befejezéséhez;
- digitális eszközöket és felületeket is használ nyelvtudása fejlesztésére;
- megold játékos és változatos írásbeli feladatokat rövid szövegek szintjén;
- nyelvtanulási céljainak eléréséhez társaival párban és csoportban együttműködik;
- nyelvi haladását többnyire fel tudja mérni.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Sprachkönnen und Sprachkenntnisse, Sprachenlernen, Sprachen
- Az anyanyelv és a célnyelv közötti legalapvetőbb kiejtésbeli, helyesírási különbségek felismerése
- A német nyelv betű és jelkészletének alkalmazása
- A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- tanulásmódszertan tudatosan: memóriafogas, tanulókártyák, tanulási típusok, nyelvtanulási stratégiák feltérképezése kérdőívvel
- közös popzenehallgatás
- filmnézés a célnyelven
- csoportos projekt: társasjáték készítése pl. Használd a szót! (minden kockán egy szó, mondatot kell vele alkotni ahhoz, hogy tovább lépj)
- keresztrejtvény készítése és megoldása

<ul style="list-style-type: none"> – Az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmak felismerése, akár a tanórán kívül is, digitális csatornákon is – Alapszintű nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák használata 	<ul style="list-style-type: none"> – egyszerű nyelvezetű szöveg feldolgozása (illusztráció, előadás) – játékos diktálási feladatok
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Sprachkenntnisse, Sprachenlernen, Gesellschaftsspiele	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: technika: társasjáték készítés vizuális kultúra: illusztráció készítés informatika: interneten zenehallgatás, filmnézés	
A tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben.	

TÉMAKÖR: Interkulturelle und landeskundliche Themen – Kultúrák közötti témák és országismeret Óraszám: 17	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – találkozik célnyelvi országismereti tartalmakkal; – megismeri a célnyelvi országok jellemzőit és kulturális sajátosságait; – a célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemeket használja. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> – Főbb célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete, összehasonlítása alapvető hazai szokásainkkal – Célnyelvi országok és Hazánk főbb országismereti jellemzőinek ismerete célnyelven – A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó alapvető tanult nyelvi elemek alkalmazása 	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none"> – Németország megismerése hagyományos és digitális kutatómunka, projektmunka keretében majd csoportban (plakát készítése): hazánk és Németország összehasonlítása – hasonlóságok, különbségek bemutatása (kultúra, étkezés, hagyományok, időjárás, ruházat, történelem stb.)
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: német anyanyelvű országok bemutatásához földrajzi, fogalmak,	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: természetismeret: Németország földrajzi elhelyezkedése, kultúrája	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben.	

TÉMAKÖR: Aktuelle Themen- Aktuális témák

Óraszám: 12

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- használja a célnyelvet életkorának és nyelvi szintjének megfelelő aktuális témákban és a hozzájuk tartozó szituációkban;
- találkozik a célnyelvi, életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírekkel, eseményekkel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi hétköznapi eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven a megismert témák alapján

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projektmunka: aktuális hírek feldolgozása vizuális eszközökkel (rajz készítése, képek gyűjtése), képaláírások megfogalmazása, időjárás-jelentés
- szerepjáték: interjú készítése egy, a hírekben aktuálisan szereplő híres emberrel
- csoportos interjú: aktuális téma feldolgozásához, vélemények kifejezése irányított kérdések segítségével

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Információ hordozó eszközök :Nachrichten im Fernsehen, Tageszeitungen, Illustrierten, Internet

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Történelem: napjaink eseményeinek követése

Informatika

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben.

TÉMAKÖR: Unterhaltung – Szórakozás, társalgás

Óraszám: 12

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
- a nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre;
- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmakkal;
- felhasználja a célnyelvet szórakozásra és játékos nyelvtanulásra.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Életkorának és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak megismerése
- Életkorának és nyelvi szintnek megfelelő

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- társasjáték készítése az aktuális tananyaghoz
- projektmunka, prezentáció:
- kedvenc dalom/együttesem/filmem/könyvem/színészem/játékom/animációs filmszereplő

<p>német nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célnyelvi társasjátékok készítése és használata – Részvétel játékos nyelvi tevékenységekben Feste und Feiertage témakörben 	<p>bemutatása</p> <ul style="list-style-type: none"> -közösen választott dal, képregény, film, könyv órai feldolgozása -csoportchat: közös online csoport létrehozása
---	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Lieblingsbuch-/schauspieler/spiel/gruppe/lieb/comics

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar irodalom: kedvenc novellám, regényem, versem, íróm
 ének-zene: modern ill. klasszikus zene
 erkölcsstan: egymás véleményének, ízlésének tiszteletben tartása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben

TÉMAKÖR: Wissenserwerb, Wissensvermittlung – Tudás megszerzése és közvetítése
 Óraszám: 18

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- IKT-eszközökkel segített írott projekt munkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformákban;
- találkozik az érdeklődésének megfelelő, akár autentikus szövegekkel elektronikus/digitális csatornákon, tanórán kívül is;
- néhány szóból vagy mondatból álló jegyzetet készít írott szöveg alapján;
- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi ismeretterjesztő tartalmakkal

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Egyszerű releváns információ megosztása az ismert nyelvi eszközökkel német nyelven
- A tanult témákhoz kapcsolódó német nyelvű egyszerű információ megszerzése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- csoportchat: közös online csoport létrehozása, rendszeres használata
- projekt munka, kiselőadás, internetes kutatómunka saját, választott témából
- scrapbook / poszter készítése
- prezentáció

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Wissenserwerb, Wissensvermittlung

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szóbeli és írásbeli kifejezőképesség
 Informatika: ismeretszerzés az internet segítségével
 erkölcsstan: egymás elfogadása, segítése ismeretek megosztása terén

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető

helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben.

7. ÉVFOLYAM

A NÉMET NYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:

E nevelési-oktatási szakasz fő célja, hogy a nyelvi készségek további fejlesztése révén a tanuló eljusson a KER szerinti A2 nyelvi szintre. A megvalósítás az életkori szakaszra megfogalmazott nevelési célokkal és más kulcskompetenciák fejlesztésével összhangban kell, hogy történjen, lehetőség szerint figyelembe véve a tantárgyak közötti kapcsolódási pontokat is. A 7-8. évfolyamon tovább folytatódik a nyelvi ismeretek és a szókincs bővítése, valamint a nyelvtani ismeretek funkcionális szemléletű elsajátítása. A szakasz végére a tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben, valamint közvetíteni is tud az élő idegen nyelven.

- A szövegértés további fejlesztése, az autentikus szövegekkel való munka tudatosítása;
- A szókincs és a nyelvtani ismeretek közvetítése szövegek révén, szöveggörnyezetbe ágyazva történik;
- A nyelvhasználati stratégiák és azok tudatos használata tovább segítik a diákot az önálló nyelvtanulóvá válásban és képessé teszik őt arra, hogy a stratégiákat más tanulási területeken is alkalmazza kompetenciái további fejlesztésére;
- Egyre inkább alkalmazza idegen nyelven az életkorának és érdeklődésének megfelelő digitális műfajok főbb jellemzőit is;
- A témakörök a korábbi szakaszokhoz képest jelentősen bővülnek, mélyebben és komplexebb módon kerülnek feldolgozásra, igazodva a diákot körülvevő világhoz, mindennapjaihoz, érdeklődéséhez és igényeihez;
- Fokozott erőfeszítésre van szükség itt azért, hogy a nyelvtanulási motiváció a továbbtanulás, illetve pályaválasztás irányától függetlenül megmaradjon;
- A nevelési-oktatási szakasz célja, hogy a tanuló a 8. évfolyam végére elérje a KER szerinti A2 szintet.

Német nyelvi funkciók a 7. évfolyamra:

- információkérés, információadás (Wie war das Hotel? Wo finde ich einen Supermarkt?)
- egyetértés kifejezése (Du hast Recht. Da hast du Recht. Das ist richtig. Das stimmt.)
- képesség kifejezése (Ich kann.)
- kérés és arra történő reakció kifejezése (Kannst du mir helfen? Ja, natürlich. Ja, gerne. Es tut mir leid, ich kann nicht. Einen Tee, bitte! Ich hätte gern einen Tee. Gibst du mir einen Tee, bitte?)
- kínálás, illetve javaslat és arra történő reakció kifejezése (Noch ein Stück Kuchen? Möchtest du einen Tee? Ja, bitte. Ja, gerne. Nein, danke.)

Német nyelvi elemek, struktúrák a 7. évfolyamra:

- cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: es gibt, sich-Verben (Ich freue mich.)
- cselekvés, történés, létezés kifejezése múlt időben: Präteritum és Perfekt (Das Buch war sehr interessant. Ich habe gestern viel geschlafen.)
- cselekvés, történés, létezés kifejezése jövő időben: Futur I. (Ich werde im Sommer nach Österreich fahren.)
- birtoklás: haben, birtokos névmás (mein/meine, dein/deine, sein/seine, ihr/ihre),
- felszólító mód: Imperativ (Steh auf. Setzt euch. Nehmen Sie Platz.)
- melléknévfokozás: Deutschland ist größer als Ungarn. In der Klasse schreibt Lara am schönsten.
- térbeli viszonyok: irányok és helymeghatározás, elöljárószók (hier, dort, links, rechts, oben, unten, in, auf, vor, hinter, neben)
- időbeli viszonyok: gyakoriság - Wie oft? (oft, immer, nie, einmal, zweimal, täglich, , jeden Tag), időpontok - Wann? (von ... bis) Um wie viel Uhr? (um 8 Uhr, gegen 8 Uhr)

- modalitás: möchten, mögen, können, wollen, müssen, igék (Ich möchte ein Eis. Magst du tanzen? Ich kann tanzen. Ich will heute ins Kino gehen. Er muss die Hausaufgabe machen.)
- esetviszonyok: Nominativ, Akkusativ, Dativ, Genitiv (Das Buch ist spannend. Ich sehe das Buch nicht. Ich helfe dir. Die Texte der Schüler sind sehr interessant.)

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
1. Themen und Situationen im persönlichen Bereich und im Bereich der unmittelbaren Umgebung und Umwelt – Témák és szituációk a tanuló személyét – és a közvetlen és közvetett környezetét érintő témakörökben	30
2. Themen und Situationen im Bereich des öffentlichen Lebens – Témák és szituációk nyilvános helyeket érintő körökben	6
3. Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums – Témák és szituációk az osztályteremben	12
4. Fächerübergreifende Themen und Situationen – Tantárgyakat érintő témák és szituációk	7
5. Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen – Célnyelvi vonatkozások és nyelvtanulás	6
6. Interkulturelle und landeskundliche Themen – Kultúrák közötti témák és országismeret	13
7. Aktuelle Themen – Aktuális témák	7
8. Unterhaltung – Szórakozás, társalgás	11
9. Wissenserwerb, Wissensvermittlung – Tudás megszerzése és közvetítése	16
ÖSSZESEN:	108

<p>1. TÉMAKÖR: Themen und Situationen im persönlichen Bereich und im Bereich der unmittelbaren Umgebung und Umwelt – Témák és szituációk a tanuló személyét – és a közvetlen és közvetett környezetét érintő témakörökben Óraszám: 30</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – elmesél rövid, személyes történetet egyszerű nyelvi eszközökkel, önállóan, a cselekményt lineárisan összefűzve; – rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával az ismert szövegtípusokban, az ajánlott tematartományokban; – értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján; – az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel, és válaszol a hozzá intézett kérdésekre; – üzeneteket ír; – egyszerűen megfogalmazza személyes véleményét, másoktól véleményük kifejtését kéri, és arra reagál, elismeri vagy cáfolja mások állítását, kifejezi egyetértését vagy egyet nem értését; – kifejez tetszést, nem tetszést, akaratot, kívánságot, tudást és nem tudást, szándékot; – kifejez alapvető érzéseket, például örömet, sajnálkozást, bánatot, elégedettséget, elégedetlenséget. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző résztvevőkre, helyszínekre, tárgyakra, tevékenységekre, 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – projektmunka egyénileg (PPT készítése képekkel és annak szóbeli bemutatása)

<p>résztevőkre, eseményeire vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: család, rokonság, ismerősök, hobbi, lakás, helyiségek, szobák, használati tárgyak, berendezés, háziállatok, ünnepek, foglalkozások, növények;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Személyes és környezethez tartozó információk átadása; – Életkorának és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata. 	<p>tágabb rokoni kapcsolatrendszer, családi ünnepek a lakóhely és környezetének bemutatása</p> <ul style="list-style-type: none"> = projektmunka csoportban: – projektmunka csoportban: üres lakás berendezése és bemutatása okoseszközökkel – internetes kutatás: Meddig élnek a különböző állatok? – levélírás egy kellemes/kellemetlen élményről – kérdőívek megalkotása, kitöltése, illetve írásbeli/szóbeli összegzése: <p>családi szokások, hagyományok</p> <ul style="list-style-type: none"> – szerepjátékok: interjú kedvenc hősszáddal/színészáddal az életéről és családjáról
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Familienmitglieder, Verwandte, Tiere, Pflanzen, Tierschutz, Möbel, Wohnungen, Natur, Naturschutz, Haustiere halten, Feste, Berufe</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Etika: család fontossága, szerepjátékok – Hon- és népismeret: ünnepek, szokások, lakóhelyem – Történelem: régmúlt hétköznapi – Biológia, Földrajz: természetvédelem, állatok szokásai, tulajdonságai 	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az adott témakörben megért egyszerű célnyelvi szöveget; – az adott témakörben létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget; – az adott témakörben nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával. 	

<p>2. TÉMAKÖR: Themen und Situationen im Bereich des öffentlichen Lebens – Témák és szituációk nyilvános helyeket érintő körökben Óraszám: 6</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megérti a kevés, de nem kizárólag ismert nyelvi elemeket tartalmazó, élőszóban vagy digitális felületen elhangzó rövid szöveg tartalmát; – értelmezi az életkorának megfelelő, élőszóban vagy digitális felületen elhangzó szövegekben a beszélők gondolatait; – hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, ismeretszerzésre; – értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szituációkhoz kapcsolódó, írott szövegekben megjelenő információkat; – megérti a kevés, de nem kizárólag ismert nyelvi elemeket tartalmazó rövid írott szöveg tartalmát; – információt cserél, információt kér, információt ad. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: turizmus, szolgáltatások, alkalmazottak; – A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: kulturális 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – prospektus, reklám készítése (étterem, mozi, színház, látványosság) – ismerkedés a reklámok világával: színek, logók, üzenetek – projektmunka csoportban: film/társasjáték

<p>intézmények, szolgáltatók, étterem, nevezetességek, ismert helyek, látnivalók belföldön, és külföldön;</p> <ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: belépőjegy; – A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: kulturális események, reklám, szórakozási lehetőségek, információ adása; – A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: szolgáltatás igénybe vétele, útbaigazítás, információ adása; – A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: szabadidő, hobbi, turizmus bel és külföldön, szórakozás. 	<p>készítése, játszása:</p> <ul style="list-style-type: none"> – lakóhelyem – kiselőadás, internetes kutatómunka: a célnyelvi országok rövid bemutatása – kvízzjáték a célnyelvi országokról és hazánkról – kérdőív készítése, kitöltése, kiértékelése (írás- és beszédképesség fejlesztése): leggyakoribb szabadidős tevékenységek a csoportban (tv, olvasás, internet, közösségi média, tánc, sport stb.)
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Dienstleistungen, Tourismus, Sehenswürdigkeiten, Eintritt, Prospekte, kulturelle Ereignisse, Unterhaltung, Unterhaltungsmöglichkeiten, Wegbeschreibung, Auskunft geben, Kultur, Freizeit, Tourismus im In- und Ausland.</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hon és Népismeret: Városunk, Hazánk – Földrajz: célnyelvi országismeret – Vizuális kultúra: múzeumok, kiállítások – Technika: tájékozódás, információ adás – Közlekedési ismeretek 	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az adott tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget; – az adott tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget; – az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával. 	

<p>3. TÉMAKÖR: Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums – Témák és szituációk az osztályteremben Óraszám: 12</p>
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Megérti a szintjének megfelelő, nonverbális vagy vizuális eszközökkel támogatott célnyelvi óravezetést és utasításokat, kérdéseket; – Aktívan részt vesz az életkorának és érdeklődésének megfelelő gyermek- és ifjúsági irodalmi alkotások közös feldolgozásában; – Bekapcsolódik történetek kreatív alakításába, átalakításába; – Felkészülést követően röviden, segítséggel beszél az ajánlott tématarományokhoz tartozó témákban; – Képet jellemez röviden, ismert nyelvi fordulatok segítségével, segítő tanári kérdések alapján; – Változatos, szóbeli és írásbeli feladatokat old meg önállóan vagy kooperatív munkaformában, a tanult nyelvi eszközökkel, szükség szerint tanári segítséggel; – Egyénileg vagy társaival együttműködve, szóban, részben szóban vagy írásban projektmunkát; – A főbb szövegtípusok jellegzetességeit követi; – Értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű hangzószövegben a tanult nyelvi elemeket; – Felismeri a főbb, életkorának megfelelő hangzó szövegtípusokat;

- Megkülönbözteti a főbb, életkorának megfelelő írott szövegtípusokat;
- Összetett írott instrukciókat értelmez;
- Véleményét írásban, egyszerű nyelvi eszközökkel, irányítottan megfogalmazza;
- Néhány szóból vagy kifejezésből álló jegyzetet készít írott szöveg alapján;
- Egyszerű mondatokat összekapcsolva mond el egymást követő eseményekből álló történetet, vagy leírást ad valamilyen témáról kérdések segítségével;
- Összekapcsolja az ismert nyelvi elemeket egyszerű kötőszavakkal (például: és, de, vagy);
- Nem értés esetén visszakérdez;
- Alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott, nyomtatott vagy digitális alapú szöveget a változatos nyelvórai tevékenységek és feladatmegoldás során;
- A tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a feladat céljainak megfelelően alkalmazza.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: iskolai dolgozók;
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: képzési intézmények;
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: a tanulás eszközei;
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: tantárgyak, délutáni tevékenységek;
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nyelvtudás, nyelvtanulás célja, karrier;
- Résztvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben;
- Tanult elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére;
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projekt munka: (egyéni vagy csoportos)
 - iskolánk története, hagyományai, osztályunk
- projekt munka csoportban (fordított tanóra): egy tanóra megtervezése
- internetes kutatás:
 - szótanulási stratégiák – a különböző módszerek bemutatása
- scrapbook / poszter bemutató készítése: (esetleg 'poszter kiállítás' az osztályterem falain)
 - iskolánk bemutatása
 - kedvenc tanárom bemutatása
- kérdőív készítése:
 - kedvenc tantárgyak, ki miben érzi jónak / kevésbé jónak magát – szóbeli összesítés
- órai feladatok
 - történet feldolgozás 'richtig-falsch' mondatokkal
 - történet átalakítás (Pl. más személyben, más időben)
 - képleírás, hasonló képeknél a különbség keresése
 - kiejtési verseny – megadott vers előadása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Angestellte in der Schule, Bildungsinstitutionen, Mittel des Lernens, Schulunterricht, Nachmittagsprogramme, Feste in der Schule, Lernen, Verwendung von Fremdsprachen außerhalb der Schule, Ziele mit dem Sprachenlernen, Karriereorientierung

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Hon és népismeret: hagyományok,
Etika, osztályfőnöki óra: önismeret, célok, karrier, mint cél, hagyományok tisztelete

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Az adott tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;

- az adott tématerületben nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

4. **TÉMAKÖR: Fächerübergreifende Themen und Situationen** – Tantárgyakat érintő témák és szituációk

Óraszám: 7

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- egyénileg vagy társaival együttműködve, szóban, részben szóban vagy írásban projekt munkát, kiselőadást készít, s ezeket IKT-eszközök segítségével is meg tudja valósítani;
- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projekt munkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformákban;
- aktívan részt vesz az életkorának és érdeklődésének megfelelő gyermek-, és ifjúsági irodalmi alkotások közös feldolgozásában;
- ismer szavakat, szókapcsolatokat a célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő, más tudásterületen megcélzott tartalmakból.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő tartalmakból
- Más tantárgyakból szerzett ismeretek és előzetes tudás felhasználása célnyelven

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- egyéni projekt munka: témák, személyiségek bemutatása
- egy szabadon választott téma, mely más tárgy tanulása közben felkeltette az érdeklődésemet
- célnyelven rövid történet, mese, vers, dal írása, bemutatása
- kontúrterképen országok, népek megjelölése, népnevek gyakorlása
- egy könnyített szövegű irodalmi mű elolvasása, értékelése
- csoportos projekt: társasjáték készítése és játéka - fókuszban egy-egy tantárgy (pl.: földrajz, történelem, biológia, művészeti tantárgyak)

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Länder, Nationen, Sprachen, Schriftsteller, Dichter, Novelle, Gedicht, Roman, Gemälde, Statue, Denkmal

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Irodalom: szépirodalmi mű (vers, novella) olvasása
Minden tantárgy: mivel foglalkozunk az adott órán,
Földrajz: országok elhelyezkedése a térképen

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Az adott tématerületben megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématerületben létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématerületben nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

5. TÉMAKÖR: Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen – Célnyelvi vonatkozások és nyelvtanulás
Óraszám: 6

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Idegen nyelvi kommunikációjában használja a célnyelv főbb jellemzőit;
- Értelmezi és használja az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmakat a tanórán kívül is;
- Tudatosan használ alapszintű nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat;
- A szövegek létrehozásához nyomtatott és digitális alapú segédeszközt, szótárt használ;
- Alkalmazza a tanult nyelvi funkciókat társalgás megkezdéséhez, fenntartásához és befejezéséhez;
- Tanult nyelvi eszközökkel és nonverbális elemek segítségével tisztázza mondanivalójának lényegét;
- Digitális eszközöket és felületeket is használ nyelvtudása fejlesztésére;
- Következtesen alkalmazza a célnyelvi betű- és jelkészletet;
- Ismeretlen szavak valószínű jelentését szövegösszefüggések alapján kikövetkezteti az életkorának és érdeklődésének megfelelő, konkrét, rövid szövegekben;
- Nyelvtanulási céljainak eléréséhez megtalálja és használja a megfelelő eszközöket;
- Nyelvi haladását többnyire fel tudja mérni;
- Hibáit többnyire észreveszi és javítja;
- Társai haladásának értékelésében segítően részt vesz.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó ismerete célnyelven: nyelvtudás, nyelvismeret, nyelvek;
- A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata;
- A célnyelvi betű- és jelkészlet következetes alkalmazása;
- Tanult nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák tudatos alkalmazása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- tanulásmódszertan tudatosan: szótanulási technikák
- közös popzenehallgatás
- filmnézés a célnyelven
- írásbeli feladat: rövid összefoglaló a filmről, a cselekményt lineárisan összefűzve
- keresztretjvény készítése a film kulcsszavaival
- kedvenc videó bemutatása
- könnyített olvasmányok otthoni elolvasása és rövid kedvbresztő beszámoló készítése az osztálytársak számára
- csoportos projekt - társasjáték készítése: 'Használd a kifejezést!' (minden kockán egy szófordulat, mondatot kell vele alkotni ahhoz, hogy tovább lépj)

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Sprachkönnen und Sprachkenntnisse, Sprachenlernen, Sprachen

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Médiaismeret: filmnézés, kritika
- Ének- zene: zenehallgatás
- Irodalom: irodalmi mű olvasása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Az adott témátartományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott témátartományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott témátartományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

6. TÉMAKÖR: Interkulturelle und landeskundliche Themen – Kultúrák közötti témák és országismeret
Óraszám: 13

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Célnyelvi kommunikációjába beépíti a tanult interkulturális ismereteket;
- Találkozik célnyelvi országismereti tartalmakkal;
- Megismerkedik hazánk legfőbb országismereti eseményeivel a célnyelven;
- Megismeri a célnyelvi országok jellemzőit és kulturális sajátosságait;
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemeket használja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete
- Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete
- Hazai főbb országismereti jellemzők ismerete célnyelven
- Hazai legfontosabb látnivalók, országismereti jellemzők bemutatása célnyelven
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- a DACHL országok megismerése és összehasonlítása hazánkkal hagyományos és digitális kutatómunka, majd órai kiselőadások formájában az alábbi témakörök mentén:
 - iskolák jellemzői, napirend
 - tipikus ház, lakás
 - mindennapi szokások
 - ünnepek a családban
 - időjárás
 - a DACHL országok tájegységei
 - a DACHL országok étkezési szokásai, tipikus ételek
 - híres helyek a közvetlen lakókörnyezetben
- rövid dokumentumfilmek megtekintése, elemzése a célnyelvi országokról

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

DACHL- Länder, Schulsystem, Gebräuche, Traditionen, Hauptstadt, Nachbarländer, Gebirge, Fluß, See, Meer, Traditionelle Küche

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Földrajz: országok, domborzata, vízrajza, tájai, városai
Etika: országok napi és ünnepi szokásai

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Az adott tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

7. TÉMAKÖR: Aktuelle Themen – Aktuális témák
Óraszám: 7

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- használja a célnyelvet életkorának és nyelvi szintjének megfelelő aktuális témákban és a hozzájuk tartozó szituációkban;
- megért és használ szavakat, szókapcsolatokat a célnyelvi, az életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírekkel, eseményekkel kapcsolatban;
- megérti és tájékozódásra használja a célnyelvi, életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírek, események lényegét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven;
- Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- ismert hírek német nyelvű változatának olvasása, meghallgatása, megtekintése (TV híradó)
- szalagcímek és cikkek összepárosítása a tanulók érdeklődésének megfelelő témákban
- projekt munka: iskolai híradó, híradó, időjárás-jelentés készítése a célnyelven
- szerepjáték:
- interjú készítése egy, a hírekben aktuálisan szereplő híres emberrel
- talkshow aktuális témában.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Nachrichten, Wetterbericht, Politik, Zeitschrift, Zeitung, Schauspieler, Zeitungsartikel, Aktualitäten, Webseiten, im Internet surfen

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Média ismeretek: újság, TV, Rádió, Internetes cikkek olvasása, készítése
Földrajz: időjárás

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Az adott tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

8. TÉMAKÖR: Unterhaltung – Szórakozás, társalgás Óraszám: 11

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon;
- Kiemel, kiszűr konkrét információkat a nyelvi szintjének megfelelő, előszóban vagy digitális felületen elhangzó szövegből, és azokat összekapcsolja más iskolai vagy iskolán kívül szerzett ismereteivel;
- Értelmez egyszerű szórakoztató és ismeretterjesztő kisfilmeket;
- Értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szituációkhoz kapcsolódó, írott szövegekben megjelenő információkat;
- Összetett írott instrukciókat értelmez;
- Rövid szövegek írását igénylő kreatív munkát hoz létre önállóan;
- Üzeneteket ír;
- A nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre;

- A tanórán kívüli játékos nyelvtanulási lehetőségeket felismeri és azokat használja;
- Találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmakkal;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak megismerése (irodalom, film, társasjáték)
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projektmunka, prezentáció:
 - saját szórakozási szokások
 - szórakozási szokások a tanulócsoporton belül
 - kedvenc kulturális élmény bemutatása
- egyéni internetes kutatások németül különböző témákban (filmek, színészek, együttesek stb.)
- dalszövegek feldolgozása, nyelvi érdekességek felfedezése
- e-mail írása németül
- választott könnyített olvasmány feldolgozása
- közösen választott dal, képregény, film órai feldolgozása
- csoportchat: közös online csoport létrehozása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

chaten, Bildergeschichte, Comics, Unterhaltungsmöglichkeiten, Theater, Kino, Band, Schuaupiel, Gesellschaftsspiel

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Irodalom: könnyített olvasmány feldolgozása
- Informatika: közösségi portálok használata
- Ének: dal feldolgozása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Az adott tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

9. TÉMAKÖR: Wissenserwerb, Wissensvermittlung – Tudás megszerzése és közvetítése Óraszám: 16

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- egyénileg vagy társaival együttműködve, szóban, részben szóban vagy írásban projekt munkát, kiselőadást készít, s ezeket IKT-eszközök segítségével is meg tudja valósítani;
- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projekt munkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformákban;
- hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
- a nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre,
- néhány szóból vagy mondatból álló jegyzetet készít írott szöveg alapján;
- a tanórán kívüli, akár játékos nyelvtanulási lehetőségeket felismeri és törekszik azokat kihasználni;
- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi ismeretterjesztő tartalmakkal;
- felhasználja a célnyelvet ismeretszerzésre;

- felhasználja a célnyelvet tudásmegosztásra.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Információ megosztása az ismert nyelvi eszközökkel német nyelven
- A tanult témákhoz kapcsolódó releváns német nyelvű információ megszerzése, tudatos felhasználása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projektmunka, kiselőadás, internetes kutatómunka: saját, választott témából scrapbook, poszter készítése, prezentáció

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Vorlesung, Wissenschaft, Referat, Vorstellung

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Az előadáshoz választott tantárgyak

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Az adott tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

8. ÉVFOLYAM

A NÉMET NYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:

E nevelési-oktatási szakasz fő célja, hogy a nyelvi készségek további fejlesztése révén a tanuló eljusson a KER szerinti A2 nyelvi szintre. A megvalósítás az életkori szakaszra megfogalmazott nevelési célokkal és más kulcskompetenciák fejlesztésével összhangban kell, hogy történjen, lehetőség szerint figyelembe véve a tantárgyak közötti kapcsolódási pontokat is. A 7-8. évfolyamon tovább folytatódik a nyelvi ismeretek és a szókincs bővítése, valamint a nyelvtani ismeretek funkcionális szemléletű elsajátítása. A szakasz végére a tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben, valamint közvetíteni is tud az élő idegen nyelven.

Német nyelvi funkciók a 8. évfolyamra:

- véleménykérés és arra reagálás (Gefällt dir der Film? Ja, der Film gefällt mir.)
- egyet nem értés kifejezése (Du hast nicht Recht. Da hast du nicht Recht. Das finde ich nicht. Das stimmt nicht.)
- akarat kifejezése (Ich will.)
- kérés és arra történő reakció kifejezése (Kannst du mir helfen? Ja, natürlich. Ja, gerne. Es tut mir leid, ich kann nicht. Einen Tee, bitte! Ich hätte gern einen Tee. Gibst du mir einen Tee, bitte?)
- meghívás és arra történő reakció kifejezése (Kommst du mit? Ja, gerne. Nein, leider nicht. Nein, es tut mir leid.)

Német nyelvi elemek, struktúrák a 8. évfolyamra:

- cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: es gibt, sich-Verben (Ich freue mich.)
- cselekvés, történés, létezés kifejezése múlt időben: Präteritum és Perfekt (Das Buch war sehr interessant. Ich habe gestern viel geschlafen.)
- cselekvés, történés, létezés kifejezése jövő időben: Futur I. (Ich werde im Sommer nach Österreich fahren.)
- birtoklás: gehören (Dieses Fahrrad gehört mir.)
- minőségi viszonyok: Wie? Was für ein? Welcher? - melléknévragozás (Das finde ich toll/schlecht. Ich bin froh. Das ist ein interessantes Buch. Ich finde das Buch interessant.)
- térbeli viszonyok: irányok és helymeghatározás, előljárószók (hier, dort, links, rechts, oben, unten)
- időbeli viszonyok: gyakoriság - Wie oft? (selten, manchmal, oft, immer, nie, einmal, zweimal, täglich, wöchentlich, monatlich, jährlich, jeden Tag), időpontok - Wann? (nächste Woche, letzte Woche, von ... bis) Um wie viel Uhr? (um 8 Uhr, gegen 8 Uhr)
- esetviszonyok: Nominativ, Akkusativ, Dativ, Genitiv (Das Buch ist spannend. Ich sehe das Buch nicht. Ich helfe dir. Die Texte der Schüler sind sehr interessant.)
- modalitás: möchten, mögen, können, wollen, müssen, sollen, dürfen igék (Ich möchte ein Eis. Magst du tanzen? Ich kann tanzen. Ich will heute ins Kino gehen. Er muss die Hausaufgabe machen. Du sollst morgen früh aufstehen.)
- szövegkohéziós eszközök: egyszerű és páros kötőszavak (nicht ... sondern, und, sondern, oder, denn, aber, weil, deshalb, so) és névmások (das, ich, mich, mir, dich, dir, man)
- szöveggrammatikai eszközök: névmások, névelők, névmási határozók mint előre és vissza utaló elemek a szövegben (das, dieser, der/die/das, daran, damit)

TÉMAKÖR

A TÉMAKÖR
feldolgozásának
óraszám

1. Themen und Situationen im persönlichen Bereich und im Bereich der unmittelbaren Umgebung und Umwelt – Témák és szituációk a tanuló személyét – és a közvetlen és közvetett környezetét érintő témakörökben	30
2. Themen und Situationen im Bereich des öffentlichen Lebens – Témák és szituációk nyilvános helyeket érintő körökben	6
3. Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums – Témák és szituációk az osztályteremben	11
4. Fächerübergreifende Themen und Situationen – Tantárgyakat érintő témák és szituációk	8
5. Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen – Célnyelvi vonatkozások és nyelvtanulás	7
6. Interkulturelle und landeskundliche Themen – Kultúrák közötti témák és országismeret	12
7. Aktuelle Themen – Aktuális témák	6
8. Unterhaltung – Szórakozás, társalgás	12
9. Wissenserwerb, Wissensvermittlung – Tudás megszerzése és közvetítése	16
ÖSSZESEN:	108

1. TÉMAKÖR: Themen und Situationen im persönlichen Bereich und im Bereich der unmittelbaren Umgebung und Umwelt – Témák és szituációk a tanuló személyét – és a közvetlen és közvetett környezetét érintő témakörökben

Óraszám: 30

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- összetett írott instrukciókat értelmez;
- kommunikációt kezdeményez egyszerű hétköznapi témában, a beszélgetést követi, egyszerű, nyelvi eszközökkel fenntartja és lezárja;
- véleményét, gondolatait, érzéseit egyre magabiztosabban fejezi ki a tanult nyelvi eszközökkel;
- a tanult nyelvi elemeket többnyire megfelelően használja, beszédzándékainak megfelelően, egyszerű spontán helyzetekben;
- váratlan, előre nem kiszámítható eseményekre, jelenségekre és történésekre is reagál egyszerű célnyelvi eszközökkel, személyes vagy online interakciókban;
- kifejez kérést, javaslatot, meghívást, kínálást és ezekre reagálást;
- nem értés esetén a meg nem értett kulcsszavak vagy fordulatok magyarázatát kéri vagy visszakérdez;
- megoszt alapvető személyes információkat magáról egyszerű nyelvi elemekkel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző résztvevőkre, helyszínekre, tárgyakra, tevékenységekre, eseményekre, fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: család, rokonság, ismerősök, hobbik, lakás, helyiségek, szobám, használati tárgyak, berendezés, háziállatok, ünnepek, foglalkozások, növények, természetvédelem, házasságkötés, lakóhely, otthon;
- Személyes és környezethez tartozó információk átadása;
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projekt munka egyénileg (PPT készítése képekkel és annak szóbeli bemutatása) tágabb rokon kapcsolatrendszer, családi ünnepek, szomszédi kapcsolatok a lakóhely és környezetének bemutatása
- = projekt munka csoportban: plakát készítése: Mit teszünk környezetünk védelmé érdekében lakóhelyünkön, otthonunkban, az iskolában, az utcán?
- projekt munka csoportban: üres lakás berendezése és bemutatása okoseszközökkel
- szóbeli mini-prezentációk: a mai és a régmúlt mindennapjainak összehasonlítása

- internetes kutatás: Meddig élnek a különböző állatok?
- levélírás egy kellemes/kellemetlen élményről
- kérdőívek megalkotása, kitöltése, illetve írásbeli/szóbeli összegzése:
családi szokások, hagyományok
környezetvédelem szűkebb környezetben
- internetes kutatás: környezetszennyezési problémák
- szerepjátékok: interjú kedvenc hősöddel/színészeddel az életéről és családjáról

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Bekannte, Familienmitglieder, Verwandte, Naturphänomene, Erhaltung der Natur, unmittelbare Umgebung, mein Wohnort Teile des Hauses/der Wohnung, Einrichtung, Gebrauchsgegenstände Feste, Hobbys, Einrichtung, Umwelt, Tiere, Pflanzen, Naturschutz, Tierschutz, Haustiere halten

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Etika: család fontossága, szerepjátékok
- Hon- és népismeret: ünnepek, szokások, lakóhelyem
- Történelem: régmúlt hétköznapi
- Biológia, Földrajz: természetvédelem, állatok szokásai, tulajdonságai

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Az adott tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

2. TÉMAKÖR: Themen und Situationen im Bereich des öffentlichen Lebens – Témák és szituációk nyilvános helyeket érintő körökben Óraszám: 6

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megérti a nem kizárólag ismert nyelvi elemeket tartalmazó, élőszóban vagy digitális felületen elhangzó rövid szöveg tartalmát;
- értelmezi az életkorának megfelelő, élőszóban vagy digitális felületen elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetét;
- hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szituációkhoz kapcsolódó, írott szövegekben megjelenő információkat;
- megérti a nem kizárólag ismert nyelvi elemeket tartalmazó rövid írott szöveg tartalmát;
- információt cserél, információt kér, információt ad.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: turizmus,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- prospektus, reklám készítése (étterem, mozi, színház, látványosság)
- ismerkedés a reklámok világával: színek,

<p>szolgáltatások, alkalmazottak;</p> <ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: kulturális intézmények, szolgáltatók, étterem, nevezetességek, ismert helyek, látnivalók belföldön, és külföldön; – A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: belépőjegy, prospektus; – A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: kulturális események, szórakozási lehetőségek, reklám, információ adása; – A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: látnivaló bemutatása, szolgáltatás igénybe vétele, útbaigazítás, információ adása; – A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: szabadidő, hobbi, turizmus bel és külföldön, szórakozás; – A közéleti tématarományhoz tartozó egyszerű információk értelmezése és átadása. 	<p>logók, üzenetek</p> <ul style="list-style-type: none"> – projektmunka csoportban: útlírás készítése – projektmunka csoportban: film/társasjáték készítése, játzsása: – lakóhelyem – kiselőadás, internetes kutatómunka: a célnyelvi országok rövid bemutatása – vitafórum: városi és vidéki élet – kvízzjáték a célnyelvi országokról és hazánkról – kérdőív készítése, kitöltése, kiértékelése (írás- és beszédképesség fejlesztése): leggyakoribb szabadidős tevékenységek a csoportban (tv, olvasás, internet, közösségi média, tánc, sport stb.)
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Dienstleistungssektor, Tourismus, Sehenswürdigkeiten, Eintritt, Unterlage, Prospekte, kulturelle Ereignisse, Unterhaltung, Unterhaltungsmöglichkeiten, Verwaltung, Wegbeschreibung, Auskunft geben, Kultur, Freizeit, Tourismus im In- und Ausland.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Hon és Népismeret: Városunk, Hazánk
- Földrajz: célnyelvi országismeret
- Vizuális kultúra: múzeumok, kiállítások
- Technika: tájékozódás, információ adás
- Közlekedési ismeretek

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Az adott tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

3. TÉMAKÖR: Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums – Témák és szituációk az osztályteremben
Óraszám: 11

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Megérti a szintjének megfelelő, nonverbális vagy vizuális eszközökkel támogatott célnyelvi óravezetést és utasításokat, kérdéseket;
- Aktívan részt vesz az életkorának és érdeklődésének megfelelő gyermek- és ifjúsági irodalmi alkotások közös feldolgozásában;
- Bekapcsolódik történetek kreatív alakításába, átalakításába;
- Felkészülést követően röviden, összefüggően beszél az ajánlott tématarományokhoz tartozó témákban;
- Képet jellemez röviden, ismert nyelvi fordulatok segítségével, segítő tanári kérdések alapján;
- Változatos, kognitív kihívást jelentő szóbeli és írásbeli feladatokat old meg önállóan vagy kooperatív

- munkaformában, a tanult nyelvi eszközökkel, szükség szerint tanári segítséggel;
- Egyénileg vagy társaival együttműködve, szóban, részben szóban vagy írásban projektmunkát, kiselőadást készít, s ezeket IKT-eszközök segítségével is meg tudja valósítani;
 - A főbb szövegtípusok jellegzetességeit követi;
 - Értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű hangzószövegben a tanult nyelvi elemeket;
 - Alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szöveget a változatos nyelvórai tevékenységek és a feladatmegoldás során;
 - Felismeri a főbb, életkorának megfelelő hangzó szövegtípusokat;
 - Megkülönbözteti a főbb, életkorának megfelelő írott szövegtípusokat;
 - Összetett írott instrukciókat értelmez;
 - Véleményét írásban, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazza;
 - Néhány szóból vagy mondatból álló jegyzetet készít írott szöveg alapján;
 - Egyszerű mondatokat összekapcsolva mond el egymást követő eseményekből álló történetet, vagy leírást ad valamilyen témáról;
 - Összekapcsolja az ismert nyelvi elemeket egyszerű kötőszavakkal (például: és, de, vagy);
 - Nem értés esetén a meg nem értett kulcsszavak vagy fordulatok magyarázatát kéri vagy visszakérdezik;
 - Alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott, nyomtatott vagy digitális alapú szöveget a változatos nyelvórai tevékenységek és feladatmegoldás során;
 - A tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a feladat céljainak megfelelően alkalmazza.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: iskolai dolgozók;
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: képzési intézmények;
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: a tanulás eszközei;
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: tantárgyak, délutáni tevékenységek, nyelvtanulási lehetőségek, ünnepek, események, hagyományok, a tanulás iskolán kívüli formái;
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: a nyelvhasználat iskolán kívüli területei, közösségi programok;
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nyelvtudás, nyelvtanulás célja, karrier;
- Részvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben;
- Tanult elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére;

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projektmunka: (egyéni vagy csoportos)
 - a magyar és a német iskolarendszer főbb különbségei
 - különleges iskolák Magyarországon és Németországban
 - iskolánk története, hagyományai, osztályunk
- projektmunka csoportban (fordított tanóra): egy tanóra megtervezése
- internetes kutatás:
 - iskolai szokások, időbeosztás és szabályok országonként
 - szótanulási stratégiák – a különböző módszerek bemutatása
- scrapbook / poszter bemutató készítése: (esetleg 'poszter kiállítás' az osztályterem falain)
 - iskolánk bemutatása
 - kedvenc tanárom bemutatása
 - kedvenc iskolai helyem bemutatása
 - saját szerepem az osztályban
- kérdőív készítése:
 - kedvenc tantárgyak, ki miben érzi jónak / kevésbé jónak magát – szóbeli összesítés
 - milyen az ideális nyelvtanár?
- csoportos társasjáték: szókértől mondatalkotás – Melyik csoport tudja az összes kártyáját felhasználni?

– Életkorak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során.

- órai feladatok
- történet feldolgozás 'richtig-falsch' mondatokkal
- történet átalakítás (Pl. más személyben, más időben)
- képleírás, hasonló képeknél a különbség keresése
- kiejtési verseny – megadott vers előadása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Angestellte in der Schule, Bildungsinstitutionen, Mittel des Lernens, Schulunterricht, Nachmittagsprogramme, Feste in der Schule, Traditionen, Ereignisse, Programme und Möglichkeiten des Sprachenlernens außerhalb der Schule, Lernen, Verwendung von Fremdsprachen außerhalb der Schule, Gemeinschaftsprogramme, Traditionspflege, Ziele mit dem Sprachenlernen, Karriereorientierung

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Hon és népismeret: hagyományok, Etika, osztályfőnöki óra: önismeret, célok, karrier, mint cél, hagyományok tisztelete

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Az adott tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

4. TÉMAKÖR: Fächerübergreifende Themen und Situationen – Tantárgyakat érintő témák és szituációk

Óraszám: 8

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- egyénileg vagy társaival együttműködve, szóban, részben szóban vagy írásban projekt munkát, kiselőadást készít, s ezeket IKT-eszközök segítségével is meg tudja valósítani;
- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projekt munkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformákban;
- aktívan részt vesz az életkorának és érdeklődésének megfelelő gyermek-, és ifjúsági irodalmi alkotások közös feldolgozásában;
- ismer szavakat, szókapcsolatokat a célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő, más tudásterületen megcélzott tartalmakból.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő tartalmakból
- Más tantárgyakból szerzett ismeretek és előzetes tudás felhasználása célnyelven

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- egyéni projekt munka: témák, személyiségek bemutatása
- Hogyan tudom alkalmazni nyelvtudásomat más tárgyak tanulásánál?
- egy szabadon választott téma, mely más tárgy tanulása közben felkeltette az érdeklődésemet
- célnyelven rövid történet, mese, vers, dal írása, bemutatása
- kontúrtérképen országok, népek megjelölése,

	<p>népnevek gyakorlása</p> <ul style="list-style-type: none"> – egy könnyített szövegű irodalmi mű elolvasása, értékelése <p>csoportos projekt: társasjáték készítése és játszása - fókuszban egy-egy tantárgy (pl.: földrajz, történelem, biológia, művészeti tantárgyak)</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Länder, Nationen, Sprachen, Schriftsteller, Dichter, Novelle, Gedicht, Roman, Gemälde, Statue, Denkmal, Epoche, Krieg, Revolution, Jahrhundert</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Irodalom: szépirodalmi mű (vers, novella) olvasása Minden tantárgy: mivel foglalkozunk az adott órán, Földrajz: országok elhelyezkedése a térképen</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az adott tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget; – az adott tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget; – az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával. 	

<p>5. TÉMAKÖR: Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen – Célnyelvi vonatkozások és nyelvtanulás Óraszám: 7</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Idegen nyelvi kommunikációjában használja a célnyelv főbb jellemzőit; – Értelmezi és használja az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmakat a tanórán kívül is; – Tudatosan használ alapszintű nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat; – A szövegek létrehozásához nyomtatott és digitális alapú segédeszközt, szótárt használ; – Alkalmazza a tanult nyelvi funkciókat társalgás megkezdéséhez, fenntartásához és befejezéséhez; – Tanult nyelvi eszközökkel és nonverbális elemek segítségével tisztázza mondanivalójának lényegét; – Digitális eszközöket és felületeket is használ nyelvtudása fejlesztésére; – Következtesen alkalmazza a célnyelvi betű- és jelkészletet; – Ismeretlen szavak valószínű jelentését szövegösszefüggések alapján kikövetkezteti az életkorának érdeklődésének megfelelő, konkrét, rövid szövegekben; – Nyelvtanulási céljainak eléréséhez megtalálja és használja a megfelelő eszközöket; – Nyelvi haladását többnyire fel tudja mérni; – Hibáit többnyire észreveszi és javítja; – Társai haladásának értékelésében segítően részt vesz. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó ismerete célnyelven: nyelvtudás, nyelvismeret, nyelvek; – A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata; – A célnyelvi betű- és jelkészlet következetes 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tanulásmódszertan tudatosan: szótanulási technikák – közös popzenehallgatás – filmnézés a célnyelven • írásbeli feladat: rövid összefoglaló a filmről, a cselekményt lineárisan összefűzve

<p>alkalmazása;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tanult nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák tudatos alkalmazása. 	<ul style="list-style-type: none"> • keresztrejtvény készítése a film kulcsszavaival - kedvenc videó bemutatása - könnyített olvasmányok otthoni elolvasása és rövid kedvbresztő beszámoló készítése az osztálytársak számára - csoportos projekt - társasjáték készítése: 'Használd a kifejezést!' (minden kockán egy szófordulat, mondatot kell vele alkotni ahhoz, hogy tovább lépj)
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Sprachkönnen und Sprachkenntnisse, Sprachenlernen, Sprachen</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Médiaismeret: filmnézés, kritika - Ének- zene: zenehallgatás - Irodalom: irodalmi mű olvasása 	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az adott tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget; - az adott tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget; - az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával. 	

<p>6. TÉMAKÖR: Interkulturelle und landeskundliche Themen – Kultúrák közötti témák és országismeret Óraszám: 12</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Célnyelvi kommunikációjába beépíti a tanult interkulturális ismereteket; - Találkozik célnyelvi országismereti tartalmakkal; - Megismerkedik hazánk legfőbb országismereti és történelmi eseményeivel a célnyelven; - Megismeri a célnyelvi országok jellemzőit és kulturális sajátosságait; - A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemeket használja. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete - Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete - Hazai főbb országismereti jellemzők ismerete célnyelven - Hazai legfontosabb látnivalók, országismereti jellemzők bemutatása célnyelven - A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a DACHL országok megismerése és összehasonlítása hazánkkal hagyományos és digitális kutatómunka, majd órai kiselőadások formájában az alábbi témakörök mentén: • iskolák jellemzői, napirend • tipikus ház, lakás • mindennapi szokások • ünnepek a családban • viselkedésbeli különbségek (pl. üdvözlés) • állattartási szokások, kedvenc állatok • nyaralási szokások • időjárás

- a DACHL országok tájegységei, országrészei
 - a DACHL országok étkezési szokásai, tipikus ételek
 - híres helyek a közvetlen lakókörnyezetben
 - rövid dokumentumfilmek megtekintése, elemzése a célnyelvi országokról
- jellegzetes német ünnepek megszervezése az osztályban/iskolában (pl.: Martinstag)

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

DACHL- Länder, Schulsystem, Gebräuche, Traditionen, Gebirge, Fluß, See, Meer, Traditionelle Küche, Feste, Begrüßungen, Klima, Landwirtschaft, Industrie, Währung, Fläche, Einwohnerzahl

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Földrajz: országok, domborzata, vízrajza, tájai, városai

Etika: országok napi és ünnepi szokásai

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Az adott tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

7. TÉMAKÖR: Aktuelle Themen – Aktuális témák

Óraszám: 6

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- használja a célnyelvet életkorának és nyelvi szintjének megfelelő aktuális témákban és a hozzájuk tartozó szituációkban;
- megért és használ szavakat, szókapcsolatokat a célnyelvi, az életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírekkel, eseményekkel kapcsolatban;
- megérti és tájékozódásra használja a célnyelvi, életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírek, események lényegét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven;
- Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- ismert hírek német nyelvű változatának olvasása, meghallgatása, megtekintése (TV híradó)
- szalagcímek és cikkek összepárosítása a tanulók érdeklődésének megfelelő témákban
- projekt munka: iskolai híradó, híradó, időjárás-jelentés készítése a célnyelven
- szerepjáték:
- interjú készítése egy, a hírekben aktuálisan szereplő híres emberrel
- talkshow aktuális témában.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Nachrichten, Wetterbericht, Politik, Zeitschrift, Zeitung, Schauspieler, Zeitungsartikel, Aktualitäten, Webseiten, im Internet surfen

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Média ismeretek: újság, TV, Rádió, Internetes cikkek olvasása, készítése

Földrajz: időjárás

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Az adott tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

8. TÉMAKÖR: Unterhaltung – Szórakozás, társalgás

Óraszám: 12

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon;
- Kiemel, kiszűr konkrét információkat a nyelvi szintjének megfelelő, élőszóban vagy digitális felületen elhangzó szövegből, és azokat összekapcsolja más iskolai vagy iskolán kívül szerzett ismereteivel;
- Értelmez egyszerű szórakoztató és ismeretterjesztő kisfilmeket;
- Értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szituációkhoz kapcsolódó, írott szövegekben megjelenő információkat;
- Összetett írott instrukciókat értelmez;
- Rövid szövegek írását igénylő kreatív munkát hoz létre önállóan;
- Üzeneteket ír;
- A nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre;
- A tanórán kívüli játékos nyelvtanulási lehetőségeket felismeri és azokat használja;
- Találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmakkal;
- Felhasználja a célnyelvet szórakozásra és játékos nyelvtanulásra.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak megismerése (irodalom, film, társasjáték)
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projektmunka, prezentáció:
- saját szórakozási szokások
- szórakozási szokások a tanulócsoponton belül
- kedvenc kulturális élmény bemutatása
- egyéni internetes kutatások németül különböző témákban (filmek, színészek, együttesek stb.)
- dalszövegek feldolgozása, nyelvi érdekességek felfedezése
- e-mail írása németül
- választott könnyített olvasmány feldolgozása
- közösen választott dal, képregény, film órai feldolgozása
- csoportchat: közös online csoport létrehozása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

chaten, Bildergeschichte, Comics, Unterhaltungsmöglichkeiten, Theater, Kino, Band, Schuaupielers, Gesellschaftsspiel

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Irodalom: könnyített olvasmány feldolgozása
- Informatika: közösségi portálok használata
- Ének: dal feldolgozása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Az adott tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

9. TÉMAKÖR: Wissenserwerb, Wissensvermittlung – Tudás megszerzése és közvetítése

Óraszám: 16

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- egyénileg vagy társaival együttműködve, szóban, részben szóban vagy írásban projekt munkát, kiselőadást készít, s ezeket IKT-eszközök segítségével is meg tudja valósítani;
- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projekt munkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformákban;
- hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
- a nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre,
- rövid, egyszerű, ismert nyelvi eszközökből álló kiselőadást tart változatos feladatok kapcsán, hagyományos vagy digitális alapú vizuális eszközök támogatásával;
- néhány szóból vagy mondatból álló jegyzetet készít írott szöveg alapján;
- a tanórán kívüli, akár játékos nyelvtanulási lehetőségeket felismeri és törekszik azokat kihasználni;
- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi ismeretterjesztő tartalmakkal;
- felhasználja a célnyelvet ismeretszerzésre;
- felhasználja a célnyelvet tudásmegosztásra.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Információ megosztása az ismert nyelvi eszközökkel német nyelven
- A tanult témákhoz kapcsolódó releváns német nyelvű információ megszerzése, tudatos felhasználása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projekt munka, kiselőadás, internetes kutatómunka: saját, választott témából scrapbook, poszter készítése, prezentáció

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Vorlesung, Wissenschaft, Referat, Vorstellung

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Az előadáshoz kapcsolódó tantárgyak

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Az adott tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;

- az adott tématerületben nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

KÉMIA

	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
2020-2021			1,5	1,5
2021-2022			1,5	1,5
2022-2023			1	1,5
2023-2024			1	2
Éves óraszám	0 (36 tanítási hét esetén)	0 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)

7. ÉVFOLYAM

A KÉMIA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:

A kémia oktatása során egyrészt be kell mutatni a kémiának az élet minőségének javításában betöltött alapvető szerepét, az új anyagok előállításának szépségét és hasznosságát. A tanításnak arra kell összpontosítania, hogy a tanulók tudatába beépüljön: a kémiai ismeretek szükségesek az élőlényekben zajló folyamatok megértéséhez, a mindennapokban használt tárgyaink előállításához, feladata a tudatos vásárlási és anyagfelhasználási szokások kialakítása, az egészségvédelemhez és az élhető környezet megóvásához szükséges ismeretek és szemlélet biztosítása.

- A kísérleti megfigyeléstől a modellalkotásig
- Az anyagi halmazok
- A tanulás kompetenciái
- A matematikai, gondolkodási kompetenciák
- A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
A kísérleti megfigyeléstől a modellalkotásig	18
Az anyagi halmazok	18
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: A kísérleti megfigyeléstől a modellalkotásig

Óraszám: 18 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismeri egy egyszerű laboratórium felépítését, anyagait és eszközeit;
- megkülönbözteti a kísérletet, a tapasztalatot és a magyarázatot;
- egyszerű modelleket (golyómodellt) használ az anyagot felépítő kémiai részecskék modellezésére;
- ismeri a halmazállapot-változásokat, konkrét példát tud mondani a természetből (légköri jelenségek) és a mindennapokból;
- tudja, hogy a keverékek alkotórészeit az alkotórészek egyedi tulajdonságai alapján választhatjuk szét egymástól, ismer konkrét példákat az elválasztási műveletekre (pl. bepárlás, szűrés, ülepítés);

- megismeri néhány köznapi anyag legfontosabb tulajdonságait és az anyagok vizsgálatának egyszerű módszereit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Megfigyelési és manuális készség fejlesztése
- Kísérletek értelmezése és biztonságos megvalósítása
- A biztonságos eszköz- és vegyszerhasználat elsajátítása
- Hipotézisalkotás alapvető szinten
- A hipotézis kísérleti megerősítése vagy cáfolata
- A tudományos gondolkodás kialakulásának támogatása
- Alkotás digitális eszközzel
- Információkeresés digitális eszközzel
- Az anyagi halmazok modellezése
- A részecskeszint és a makroszint megkülönböztetése
- Elválasztási műveletek

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Filmek megtekintése, majd a látottak alapján a biztonságos, egészséget nem veszélyeztető kísérletezés körülményeinek meghatározása
- Beszélgetés a veszélyességi jelek bevezetésének és egységesítésének szükségességéről
- Néhány háztartási vegyszer (pl. sósav, hypo stb.) címkéjének megismerése, a veszélyességi jelek értelmezése
- Poszter vagy digitális bemutató készítése a leggyakrabban használt laboratóriumi eszközök jellemzésére (anyaguk, melegíthetőségük, felhasználási területük)
- Tömegmérés táramérleggel, pl. egy kockacukor, vasgolyó, radír, kulcs tömegének mérése, a mérési pontosság megbeszélése, a tapasztalatok értelmezése
- Térfogatmérés mérőhengerrel: víz térfogatának mérése, egyéb eszközök (pl. kémcső, főzőpohár, gyógyszer-, illetve mosószer-adagoló) térfogatának meghatározása, a mérési pontosság megbeszélése, becslés kis mennyiségű folyadékok térfogatára
- Egyszerű tárgyak, testek (pl. kulcs, radír, dobókocka) tömegének és térfogatának megmérése táramérleggel, illetve vízkiszorítással, majd a sűrűségük kiszámítása, a mérési pontosságok alapján a sűrűségadat pontosságának megadása
- Egyszerű becslések anyagok (pl. kakaópor, kristálycukor, porcukor) tömegére, térfogatára és sűrűségére, majd a mérésekkel és számolással kapott eredményekkel való összevetés
- Gáz, folyékony és szilárd halmazállapotú anyagok fizikai tulajdonságainak vizsgálata és táblázatos összehasonlítása, a levegő vizsgálata műanyag fecskendő kísérletben, a víz mint folyadék tulajdonságainak vizsgálata, a vas tulajdonságainak vizsgálata
- A víz halmazállapot-változásainak vizsgálata, a kámfor és a mentol szublimációjának vizsgálata
- A halmazállapot-változással kapcsolatos videofilmek megtekintése és értelmezése a részecskeszemlélet alapján
- Endoterm és exoterm folyamatok (pl. az alkohol és a víz elegyedésének) követése

- hőmérsékletméréssel/termoszóppal
- A víz körforgásának értelmezése a víz halmazállapot-változásainak tükrében
- Egyszerű magyar (esetleg idegen) nyelvű animációk keresése az interneten a víz körforgásával kapcsolatban, szöveggönyv (és narráció) készítése a filmhez
- Szilárd keverékek (pl. só és homok) elválasztása oldással, szűréssel, bepárlással
- A víz vagy vörösbor desztillációjának bemutatása, a desztilláció folyamatának értelmezése
- A pálinkafőzés tanulmányozása videofilm segítségével, a folyamat értelmezése
- Rózsavíz előállítása lepárlással vagy extrahálással
- Homok és víz keverékének elválasztása ülepitéssel, dekantálással, illetve szűréssel
- Alkoholos filctollak festékanyagainak elválasztása papírkromatográfiával
- Háromkomponensű (konyhasó □ homok □ vaspó) keverék szétválasztásának megtervezése, a várható tapasztalatok megbecslése, a vizsgálat csoportokban történő megvalósítása, a tapasztalatok összevetése az előzetes elképzeléssel, a következtetések levonása
- Egyszerű fényképgaléria készítése az elvégzett kísérletekről, szövegalkotás a képekhez
- Hasonló kísérletek keresése és gyűjtése videomegosztó portálok segítségével

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

modell, kísérlet, tapasztalat, magyarázat, balesetvédelmi szabály, veszélyességi jelölés, anyagi halmaz, gáz, folyadék, szilárd halmazállapot, halmazállapot-változások, olvadás, párolgás, forrás, lecsapódás, fagyás, szublimáció, endoterm és exoterm változások, vegyszer, egyszerű mérési módszerek, tömeg, térfogat, sűrűség, elválasztási eljárások, kísérleti eszközök, desztilláció

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Informatika: - ppt készítése, információ keresése az interneten,
- Matematika: - tömeg- és térfogatmérések; becslések
- Természetismeret: a víz körforgása és a víz halmazállapotváltozásainak ismerete

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismeri a természettudományos vizsgálatok során alkalmazott legfontosabb mennyiségeket és azok kapcsolatát;
- tudja és érti, hogy a közkeletű hiedelmeket nem szabad tényeknek tekinteni;
- tudja és érti, hogy a hétköznapi módon, a mindennapi tapasztalatokon alapuló gondolkodás nem elégséges a tudományos problémák megoldásához.

TÉMAKÖR: Az anyagi halmazok

Óraszám: 18 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a természettudományos vizsgálatok során alkalmazott legfontosabb mennyiségeket és azok kapcsolatát;
- képes egyszerű kísérletek elvégzésére és elemzésére az elemekkel, vegyületekkel és keverékekkel kapcsolatban;
- a részecskemodell alapján értelmezi az oldódást;
- különbséget tesz elem, vegyület és keverék között;
- tudja, hogy melyek az anyag fizikai tulajdonságai;
- részecskeszemlélettel értelmezi az oldódás folyamatát és az oldatok összetételét; példát mond a valódi oldatra és a kolloid oldatra.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Az érvelési készség fejlesztése
- Egyszerűbb következtetések kialakításának támogatása
- A kémiailag tiszta anyagok: elemek és vegyületek összetétele és tulajdonságai példákkal
- A keverékek
- Az oldatok és összetételük
- Az oldódás
- Egyszerű kolloidok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Példák bemutatása a köznapis életből elemre (pl. grafit, vörösréz, kén), vegyületre (pl. víz, nátrium-klorid, szőlőcukor) és keverékre (pl. benzin, levegő, sárgaréz)

Információgyűjtés néhány elem (pl. oxigén, nitrogén, bróm, hidrogén stb.) nyelvújításkori elnevezésével kapcsolatban

Köznapis anyagok (pl. alufólia, mézskő, kockacukor) fizikai tulajdonságainak (szín, szag, halmazállapot, oldhatóság, sűrűség, megmunkálhatóság, elektromos vezetés) összehasonlítása, táblázat és/vagy anyagismereti kártyák készítése

Egyszerű oldási kísérletek a „Mi miben oldódik?” kérdés eldöntésére, pl. vas, konyhasó, répacukor és jó oldódásának vizsgálata vízben, alkoholban és benzinben, kísérleti jegyzőkönyv elkészítése
Konyhasó oldhatóságának meghatározása kísérleti úton, az oldhatóság megadása x gramm só / 100 gramm víz értékben a vizsgálat hőmérsékletén
Grafikonok és táblázatok adatainak elemzése a különböző anyagok oldhatóságával, valamint egy anyag különböző hőmérsékleten való oldhatóságával kapcsolatban

A diffúziót szemléltető tanulókísérletek elvégzése
A diffúziót részecskeszemlélet alapján bemutató magyar (vagy idegen) nyelvű animáció, illetve kisfilm keresése az internet segítségével, szöveggönyv (és narráció) készítése a fimhez
Az oldás sebességét befolyásoló tényezők kísérleti úton történő vizsgálata

Kristályok növesztése otthon (pl. konyhasó, timsó, kandiscukor)

Érvelés az otthon végezhető/végzendő kísérletek mellett és ellen

Oldatkészítési gyakorlat, adott tömegű és

tömegszázalékos oldat elkészítése a laboratóriumi eszközök (mérleg, főzőpohár, mérőhenger, vegyszeres kanál, üvegbot) felhasználásával
Oldatkészítési gyakorlat, adott térfogatú és térfogatszázalékos oldat elkészítése laboratóriumi eszközök (pl. mérőhengerek, főzőpoharak, üvegbot, esetleg mérőlombik) felhasználásával
Példák gyűjtése a köznapi életből tömeg- és térfogatszázalékos adatok megadására
Szövegkeresés és -értelmezés a fiziológiás sóoldat összetételéről és szerepéről az orvosi gyakorlatban
Nagyon egyszerű számítási feladatok elvégzése a tömegszázalék köréből
Híg szappanoldat, szörpök és limonádé készítése és tanulmányozása, összehasonlítása valódi oldatokkal
Gyümölcszselé és majonéz készítése és tanulmányozása
A tej, tejföl, mosógél, tusfürdő, kézkrém, köd, füst tanulmányozása
Kiselőadás, poszter vagy digitális bemutató készítése „Ismert folyók, tavak, tengerek vizének összetétele” címmel
Kiselőadás, poszter vagy digitális bemutató készítése „Az emberiség történetének legfontosabb fémjei, ötvözei” címmel
Kiselőadás, poszter vagy digitális bemutató készítése „Ötvözetek a mindennapjainkban (acél/könnnyűfém felni/lágyforraszt stb.)” címmel
Egyszerű fényképgaléria vagy kollázs készítése az iskolában és otthon végzett kísérletekről, szövegáírás hozzáadása a képekhez

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

kémiai tisztaság, kémiai elem, fém, nemfém, vegyület, szervetlen vegyület, szerves vegyület, keverék, fizikai tulajdonság, fizikai változás, oldat, oldott anyag, oldószer, oldódás, oldhatóság, tömegszázalék, térfogatszázalék, telítetlen oldat, telített oldat, fiziológiás sóoldat, rendszer, valódi oldat, kolloid oldat, komponens, levegő, ötvözetek

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Magyar nyelv és irodalom: fogalmazási készségek
- Matematika: százalékszámítás

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

tudja és érti, hogy attól még, hogy egy elem vagy vegyület mesterségesen került előállításra vagy természetes úton került kinyerésre, még ugyanolyan tulajdonságai vannak, ugyanannyira lehet veszélyes vagy veszélytelen, mérgező vagy egészséges

8. ÉVFOLYAM

A KÉMIA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:

A kémia oktatása során egyrészt be kell mutatni a kémiának az élet minőségének javításában betöltött alapvető szerepét, az új anyagok előállításának szépségét és hasznosságát. A tanításnak arra kell összpontosítania, hogy a tanulók tudatába beépüljön: a kémiai ismeretek szükségesek az élőlényekben zajló folyamatok megértéséhez, a mindennapokban használt tárgyaink előállításához, feladata a tudatos vásárlási és anyagfelhasználási szokások kialakítása, az egészségvédelemhez és az élhető környezet megóvásához szükséges ismeretek és szemlélet biztosítása.

- Atomok, molekulák és ionok
- Kémiai reakciók
- Kémia a természetben
- Kémia a mindennapokban
- A tanulás kompetenciái
- A matematikai, gondolkodási kompetenciák
- A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Atomok, molekulák és ionok	16
Kémiai reakciók	22
Kémia a természetben	15
Kémia a mindennapokban	19
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR: Atomok, molekulák és ionok

Óraszám: 16 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- különbséget tesz elemi részecske és kémiai részecske, valamint atom, molekula és ion között;
- szöveges leírás vagy kémiai szimbólum alapján megkülönbözteti az atomokat, molekulákat és ionokat;
- ismeri a legfontosabb elemek vegyjelét, illetve vegyületek képletét;
- tudja, hogy az atom atommagból és elektronburokból épül fel;
- fel tudja írni a kisebb atomok elektronszerkezetét a héjakon lévő elektronok számával (Bohr-féle atommodell);
- tudja, hogy az atom külső elektronjainak fontos szerep jut a molekula- és ionképzés során;
- érti egyszerű molekulák kialakulását (H_2 , Cl_2 , O_2 , N_2 , H_2O , HCl , CH_4 , CO_2), és fel tudja írni a képletüket;
- érti az egyszerű ionok kialakulását (Na^+ , K^+ , Mg^{2+} , Ca^{2+} , Al^{3+} , Cl^- , O^{2-}), és analógiás gondolkodással következtet az egy oszlopban található elemekből képződő ionok képletére;
- érti az ionvegyületek képletének megállapítását;
- ismeri a köznapok anyagok molekula- és halmazszerkezetét (hidrogén, oxigén, nitrogén, víz, metán, szén-dioxid, gyémánt, grafit, vas, réz, nátrium-klorid);
- érti, hogy az atomok és ionok között jellemzően erősebb, a molekulák között gyengébb kémiai

kötések alakulhatnak ki.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Vitakészség fejlesztése
- A társakkal való együttműködés képességének fejlesztése
- A biztonságos eszköz- és vegyszerhasználat elsajátítása
- Internetes források használatának fejlesztése
- Számítógépes bemutató készítésének gyakorlása
- Az analógiás gondolkodás fejlesztése
- Alkotás digitális eszközzel
- Az atom felépítése és fontosabb jellemzői
- Az atomok periódusos rendszere
- A molekulák felépítése és fontosabb jellemzői
- Az ion képződése és fontosabb jellemzői, csoportosítás töltés alapján
- Az anyagok halmazszerkezete és fizikai tulajdonságai

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Atomszerkezeti modellező játékok keresése az interneten
- A lángfestés jelenségének elvégzése vagy bemutatása, kapcsolat keresése a tűzijátékokkal
- Atomok és molekulák modellezése, golyómodellek készítése gyurmából, hungarocell golyókból vagy papírkorongokból, az atomok méretviszonyainak megfigyelése
- Az atomok, az ionok és a molekulák összehasonlítása táblázatos formában (pl. az oxigén példáján)
- Információgyűjtés a periódusos rendszerről, poszter vagy prezentáció készítése a témával kapcsolatban
- A periódusos rendszerrel kapcsolatos zeneművek meghallgatása
- Kiselőadások a periódusos rendszer fontosabb, gyakoribb, érdekesebb elemeiről szakkönyvek és internetes források felhasználásával, a források megnevezésével
- Projekt: a periódusos rendszer (művészi/vicces/informatív) elkészítése csoportokban kartonlapokból, kerámiaacsempékből stb.
- Magyar és idegen nyelvű, ingyen letölthető, periódusos rendszert megjelenítő mobiltelefonos/táblagépes applikációk feltérképezése, az alkalmazhatóságuk korlátjainak megállapítása
- „Milyen a periódusos rendszer mint társasjáték?” – kreatív ötletek gyűjtése a periódusos rendszer társasjátékká való alakítására
- Játék a vegyjelekkel: nevek kirakása vegyjelekből, a kedvenc vers egy szakaszának átírása vegyjelekkel, egyszerű szöveges vagy rajzos rejtvények készítése a vegyjelekkel, elemek nevével kapcsolatban
- Információgyűjtés a fontosabb atomok vegyjelének eredetével kapcsolatban
- Vita kezdeményezése a kémia jelrendszerének szükségessége kapcsán
- Memóriakártyák készítése a fontosabb elemek és vegyületek nevének és kémiai jelének (vegyjelének, képletének) megjegyzéséhez

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

elemi részecske, proton, elektron, neutron, kémiai részecske, atom, molekula, ion, elemmolekula, vegyületmolekula, atommag, elektronburok, rendszám, periódusos rendszer, nemesgázszerkezet, kémiai kötés, vegyjel, képlet, alkálifémek, alkáliföldfémek, fémek, halogének, nemesgázok

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Informatika: internetes források felfedezése, bemutatók készítése,
- Fizika: az anyagok fizikai tulajdonságai és a halmazszerkezet közti összefüggés
- Magyar nyelv és irodalom: vita kezdeményezése és érvek-ellenérvek megbeszélése

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tudja és érti, hogy a hétköznapi módon, a mindennapi tapasztalatokon alapuló gondolkodás nem elégséges a tudományos problémák megoldásához;
- tudja és érti, hogy a közkeletű hiedelmeket nem szabad tényeknek tekinteni;
- ismeri a természettudományos vizsgálatok során alkalmazott legfontosabb mennyiségeket és azok kapcsolatát.

TÉMAKÖR: Kémiai reakciók

Óraszám: 22 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a részecskemodell alapján értelmezi az egyszerű kémiai reakciókat;
- ismeri a kémiai reakciók végbemenetelének legalapvetőbb feltételeit (ütközés, energia);
- ismeri a köznapi élet szempontjából legalapvetőbb kémiai reakciókat (pl. égési reakciók, egyesülések, bomlások, savak és bázisok reakciói, fotoszintézis);
- ismer sav-bázis indikátorokat, érti felhasználásuk jelentőségét;
- ismeri a katalizátor fogalmát, érti a katalizátorok működési elvének lényegét;
- ismeri a korrózió fogalmát és a fémek csoportokba sorolását korrózióállóságuk alapján, érti a vas korróziójának lényegét, valamint a korrózióvédelem módjait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A biztonságos eszköz- és vegyszerhasználat elsajátítása
- A csoportmunkában való részvétel készségének fejlesztése
- Az analógiás gondolkodás fejlesztése
- Alkotás digitális eszközzel
- A kémiai információk keresése és értelmezése
- A korábbi ismeretek alkalmazása az új információk feldolgozása során
- A fizikai és a kémiai változások megkülönböztetése
- A reakciók egyenletének leírása szavakkal, a folyamat értelmezése
- A reakciók energiaviszonyai
- A kémiai változások típusai
- A köznapi életben jelentős kémiai reakciók

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egyszerű kémiai reakciók végrehajtása, a kémiai változás értelmezése (pl. a hurkapálca égése, a csillagszóró égése, a szódabikarbóna reakciója ételleccel, a vörösbor színének megváltozása szódabikarbóna hatására, a cukor karamellizációja, a meszes víz reakciója széndioxiddal stb.), a megfigyelések leírásának gyakorlása
- Érdekes, akár bonyolultabb kémiai kísérletek megfigyelése videofilmeken, a kémiai változás értelmezése
- A katalizátor hatásának bemutatása érdekes kísérleteken, pl. a hidrogén-peroxid bontása barnakőporral (vagy apróra vágott májdarabkákkal), a fejlődő oxigén kimutatása parázsló gyújtópálcával, kockacukor meggyújtása fahamu vagy teafű jelenlétében, keményítőemésztés hasnyálmivonattal segítségével
- A melegítőpárna működésének bemutatása

- Az égés tanulmányozása, a gyors (gyufa égése, földgáz égése, borszesz égése, csillagszóró égése, magnézium égése) és lassú égés (rozsdásodás, korhadás) tanulmányozása egyszerű kísérletekkel
- Néhány egyszerűbb égési folyamat szóegyenlettel történő felírása
- Az égés feltételeinek vizsgálata, az éghetetlen zsebkendő kísérlet elvégzése
- Információk gyűjtése a tüzesetekkel és a tűzoltással kapcsolatban
- Kiselőadás a lakástüzek, erdőtüzek megelőzésével és a tűzoltással kapcsolatban
- Videofilm megtekintése a hivatásos tűzoltók munkájával kapcsolatosan
- Kiselőadás vagy poszter készítése „A korrózióvédelem” címmel
- Endoterm reakciók keresése és gyűjtése az internet segítségével
- Közismert savak (háztartási sósav, ecetsav, citromsav) tulajdonságainak vizsgálata egyszerű tanuló kísérlettel
- A háztartásban megtalálható semleges, savas és lúgos oldatok kémhatásának vizsgálata egyszerű tanuló kísérlettel
- Laboratóriumi és növényi indikátorok színváltozásának vizsgálata (lakmusz, fenolftalein, pH-papír, antociánok)
- A laboratóriumi indikátorok színváltozását bemutató poszterek készítése
- Antociánok kivonása vöröskáposztából otthoni körülmények között, saját indikátorpapír készítése, a kivonás fényképes és/vagy mozgóképes dokumentálása
- Háztartási tisztítószerek, oldatok, élelmiszerek kémhatásának vizsgálata saját indikátorpapírral, a vizsgálatok fényképes és/vagy mozgóképes dokumentálása
- Egyéb, akár otthoni körülmények között is elkészíthető növényi indikátorok színváltozását bemutató poszterek készítése
- A közömbösítés vizsgálata egyszerű laboratóriumi kísérletekkel, pl. az ecetsav reakciója szódával vagy szódabikarbónával, a háztartási sósav reakciója nátrium-hidroxid-oldattal
- Néhány egyszerűbb közömbösítési folyamat szóegyenlettel történő felírása
- A szúnyogcsípés fájdalmas érzésének csökkentése szódabikarbónás bedörzsöléssel – beszélgetés, vita, eszmecsere a módszer kémiai-biológiai háttéréről és hatékonyságáról

- „A fény és a fotoszintézis folyamata” – biológiai □ fizikai □ kémiai témájú egyesített projekt, információgyűjtés szakkönyvekből, illetve az internetről, a téma bemutatása IKT-eszközökkel, kiselőadás vagy poszter formájában
- Egyszerű fényképgaléria, kollázs vagy narrált kisvideó készítése az elvégzett kísérletekről, szövegaláírás a képekhez, az elkészült digitális alkotás megosztása egymás között

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

kémiai reakció, reakcióegyenlet, katalizátor, csapadék, gázfejlődés, exoterm reakció, endoterm reakció, egyesülés, bomlás, égés, gyors égés, lassú égés, sav, bázis, só, savas kémhatás, semleges kémhatás, lúgos kémhatás, közömbösítés, pH-érték, indikátor, korrózió, rozsdás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Természetismeret: az égés folyamata, a rozsdásodás
- Matematika: számolási feladatok elvégzése
- Biológia, fizika: a fény és a fotoszintézis folyamata

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismeri a természettudományos vizsgálatok során alkalmazott legfontosabb mennyiségeket és azok kapcsolatát.

TÉMAKÖR: Kémia a természetben

Óraszám: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megérti és példákkal szemlélteti az emberi tevékenység és a természeti környezet kölcsönös kapcsolatát kémiai szempontok alapján;
- ismeri természeti környezetének, azon belül a légkörnek, a kőzetburoknak, a természetes vizeknek és az élővilágnak a legalapvetőbb anyagait;
- érti a globális klímaváltozás, a savas esők, az ózonréteg károsodásának, valamint a szmogoknak a kialakulását és emberiségre gyakorolt hatását;
- kiselőadás keretében beszámol egy, a saját települését érintő környezetvédelmi kérdés kémiai vonatkozásairól;
- azonosítja és példát hoz fel a környezetében előforduló leggyakoribb, levegőt, vizet és talajt szennyező forrásokra;
- kiselőadás vagy projektmunka keretében ismerteti a háztartási hulladék összetételét, felhasználásának és csökkentésének lehetőségeit, különös figyelemmel a veszélyes hulladékokra;
- konkrét lépéseket tesz annak érdekében, hogy mérsékelje a környezetszennyezést (pl. energiatakarékosság, szelektív hulladékgyűjtés, tudatos vásárlás).

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az értékelési és érvelési készség fejlesztése
- A prezentációs készség fejlesztése
- Különböző, egyszerű médiatartalmak létrehozása
- A véleményformálás támogatása
- A levegő, a víz, a kőzetburok és az élővilág

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egyszerű tanulókísérletek a levegő összetételének vizsgálatára, pl. az oxigén mennyiségének meghatározása a levegőben
- Információgyűjtés és bemutató készítése „A légkör összetételének változása” címmel
- Cikk keresése a digitális és nyomtatott sajtóban a klímaváltozással kapcsolatban,

<p>anyagai</p> <ul style="list-style-type: none"> – A levegő szennyező forrásai és következményei – A természetes vizek összetétele, szennyezői, víztisztítás, ivóvízgyártás – A hulladékok, a hulladékkezelés, az újrahasznosítás – A fosszilis energiahordozók 	<p>tendenciák megfigyelése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Információgyűjtés és prezentáció vagy poszter készítése a levegőszennyezés következményeiről (a globális klímaváltozásról, a savas esőkről, az ózonpajzs sérüléséről, a szmogról) – Az esővíz kémhatásának vizsgálata – A savas esők hatásának modellezése egy levélen, a változások mikroszkópos megfigyelése – A savas esők épületekre, illetve műemlékekre gyakorolt hatásának modellezése egy mészkő- vagy márványdarabon – A fólia alatti növénytermesztés kérdésének érvekkel alátámasztott megvitatása – Eszmecsere az erős UV-sugárzás hatásairól – A napvédő krémek összetétele, a faktorszám függése az összetételtől – Porszennyezés egyszerű kísérleti vizsgálata a lakóhelyünkön, jegyzőkönyv-dokumentáció készítése, összehasonlítás az interneten talált adatokkal – Természetes vizek mintáinak vizsgálata bepárlással – Vízminták vizsgálata laboratóriumi vízvizsgáló készletek segítségével – A természetes vizek, folyók, tavak, tengerek szennyezéséről szóló filmek megtekintése, eszmecsere – Figyelemfelkeltő plakátok készítése a környezetvédelem fontosságával kapcsolatban, pl. a víztakarékosság, az energiafelhasználás csökkentése, a tudatos vásárlás, a műanyag hulladékok mennyiségének csökkentése, a szelektív hulladékgyűjtés fontossága, a vegyszertakarékos életmód kialakítása – Komposztáló készítése az iskolaudvaron – Ásvány- és kőzetgyűjtemény készítése, bemutatása – Látogatás egy, a lakóhelyhez közeli ásványtárban, ásvány- vagy kőzetlelőhelyen, múzeumban – Üzemlátogatás a helyi vagy egy regionális szennyvíztisztítóban, egy hulladéklerakóban vagy egy hulladékégetőben – Aktív tréning a szelektív hulladéktárolók szakszerű használatához („Mit hova dobjunk?”) – Iskolai papírgyűjtés szervezése – A fosszilis energiahordozókkal kapcsolatos kisfilm megtekintése, eszmecsere a felhasználás mértékének csökkentéséről
--	--

- Információgyűjtés a megújuló energiaforrások kémiai hátteréről, poszter vagy digitális bemutató készítése
- Bemutató vagy 3-4 oldalas „mini” tanulmány készítése a lakóhely, település környezetvédelmi kérdéseiről – akár általánosan, akár egy konkrét téma kiemelésével
- Komplex környezetvédelmi projekt: információgyűjtés a nyomtatott és digitális sajtóból, filmelemzések, üzemlátogatás, majd bemutató készítés, vagy akadályverseny szervezése a témában

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

üvegházhatás, globális klímaváltozás, ózonpajzs, ózonlyuk, savas eső, szmog, édes víz, sós víz, ásványvíz, ásvány, trágya, hulladék, veszélyes hulladék, újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés, szerves vegyület, fosszilis tüzelőanyag, természetes szenek, megújuló energiaforrások

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Informatika: információ gyűjtése, bemutató, videó készítése
- Biológia: növények növekedése, komposztálás, természetese, savas eső következményei az élővilágra
- Fizika: az UV-sugárzás,
- Földrajz: a természetesvizek
-

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tudja és érti, hogy attól még, hogy egy elem vagy vegyület mesterségesen került előállításra vagy természetes úton került kinyerésre, még ugyanolyan tulajdonságai vannak, ugyanannyira lehet veszélyes vagy veszélytelen, mérgező vagy egészséges;
- tudja és érti, hogy a közkeletű hiedelmeket nem szabad tényeknek tekinteni;
- tudja és érti, hogy a hétköznapi módon, a mindennapi tapasztalatokon alapuló gondolkodás nem elégséges a tudományos problémák megoldásához

TÉMAKÖR: Kémia a mindennapokban

Óraszám: 19 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tisztában van azzal, hogy a bennünket körülvevő anyagokat a természetben található anyagokból állítjuk elő;
- tisztában van vele, hogy az életfolyamatainkhoz szükséges anyagokat a táplálékunkból vesszük fel zsírok, fehérjék, szénhidrátok, ásványi sók és vitaminok formájában;
- tud érvelni a változatos táplálkozás és az egészséges életmód mellett;
- képes a forgalomban lévő kemikáliák (növényvédő szerek, háztartási mosó- és tisztítószer) címkéjén feltüntetett használati útmutató értelmezésére, azok felelősségteljes használatára;
- tudja, hogy a különféle ásványokból, kőzetekből építőanyagokat (pl. meszet, betont, üveget) és fémeket (pl. vasat és alumíniumot) gyártanak;
- ismeri a kőolaj feldolgozásának módját, fő alkotóit, a szénhidrogéneket, tudja, hogy ezekből számos termék (motorhajtóanyag, kenőanyag, műanyag, textil, mosószer) készül.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

ISMERETEK:

- A logikus gondolkodás készségének fejlesztése
- A megbízható internetes információk keresésének és megosztásának támogatása
- Az általános információk felismerésének támogatása
- Élelmiszerek összetevői
- Káros szennedélyek
- A vízkeménység
- Mosószerek, tisztítószerek
- Fertőtlenítőszer
- Építőanyagok
- A kőolaj
- A legismertebb fémek
- Tudományos és általános cikkek keresése a médiában, a szövegek elemzése, az általánososságra, megtevesztésre utaló jelek megfigyelése
- A tudomány.hu honlap felkeresése, egy kémiai tárgyú cikk elemzése
- Előadás felvételének megtekintése, eszmecsere
- Egyszerű laboratóriumi vizsgálatok élelmiszerekkel, pl. keményítő kimutatása jóddal, zsírtartalom kioldása benzinnel, fehérje kimutatása xantoprotein-próbával
- Gyakran fogyasztott élelmiszereink címkéinek elemzése: összetétel, élelmiszer-adalékok
- Játék: „Hány E-számot ismersz?” – ismert anyagok (nitrogén, aszkorbinsav, citromsav stb.) E-számainak kikeresése, összehasonlítása
- Természetes színezékek az élelmiszerekben: cékla, csalán, bodza, hagymahéj, indigó stb. alkalmazása, a színezékek kivonása növényekből, színük kémhatástól függő változásának vizsgálata
- Az élelmiszerek tápanyag-összetételével és energiatartalmával kapcsolatos egyszerű számítások leírás alapján
- Kémia □ biológia □ testnevelés közös projekt: „Az egészséges táplálkozás és életmód”
- Cigarettdohány száraz lepárlása egyszerű kísérlettel, a lepárlás termékeinek (mérgező gázok, kátrány) megfigyelése
- Információgyűjtés az elektromos cigarettáról, a füstben található anyagokról
- Az alkoholizmussal és a metanol-mérgezéssel kapcsolatos cikkek keresése az elektronikus médiában, az etil-alkohol és a metil-alkohol tulajdonságainak és egészségkárosító hatásainak táblázatos összehasonlítása
- Drogprevenációs előadás meghívott előadóval vagy kiselőadások a drogokról és azok hatásairól
- Érvelő vita a legális és illegális drogok használatáról
- Gyógyszercímke elemzése a tanórán, az információk értelmezése, a hatóanyag és a kísérőanyagok azonosítása, a gyógyszer hatásai, mellékhatásai, a gyógyszer szedésével kapcsolatos javaslatok értelmezése
- A kemény és lágy víz összehasonlítása egyszerű tanuló kísérlettel (pl. szappan habzása különböző keménységű vizekben, vízlágyítás csapadékos vízlágyítással)
- Szappanok, mosószerek, samponok, fogkrémek vizsgálata egyszerű kísérletekkel

- A hypo vizsgálata, szintelenítő hatásának megfigyelése egyszerű kémcsökísérletekkel, a hypo és a háztartási sósav egymásra hatásának veszélyei
- Fertőtlenítőszer a háztartásban (pl. alkohol, jód, ezüst, hidrogén-peroxid) – biztonságos felhasználásuk átbeszélése
- Mosószer, szappan, hajsampon, tusfürdő, fogkrém, háztartási vízkőoldó, fertőtlenítő címkéjének elemzése, különös tekintettel az összetételükre és a használatukkal kapcsolatos óvintézkedésekre
- Növényvédő szerek és festékek címkéjének elemzése, a használatukkal kapcsolatos óvintézkedések áttekintése
- „Mennyire lehet »bio« az ilyen címkével ellátott termék?” címmel érvelő vita kezdeményezése
- Látogatás egy biogazdaságban vagy kisfilm megtekintése egy ilyen termelési helyről
- Építőanyagok (mészkő, égetett mész, oltott mész, cement, beton, üveg, polisztirolhab, poliuretánhab, kőzetgyapot) tanulmányozása egyszerű megfigyeléssel és kísérletekkel
- Prezentáció készítése „Építőanyagok a múltban és napjainkban” címmel
- A kőolaj feldolgozásával kapcsolatos videofilm megtekintése és elemzése
- A kőolaj feldolgozásával kapcsolatos idegen nyelvű animáció szöveges narrációja
- Kőolajpárlatok (pl. benzin, petróleum, szilárd paraffin) egyszerű laboratóriumi vizsgálata (oldási és oldódási kísérletek, sűrűség megfigyelése)
- Kiselőadás vagy bemutató készítése „A gépjárművek motorhajtó anyagai” címmel
- Videofilm megtekintése és megbeszélése a műanyagokkal, a műanyag hulladékokkal kapcsolatban
- Ismertebb műanyagok égéstermékeinek vizsgálata
- „Áldás vagy átok a műanyag?” – érvelő vita a műanyagok használata mellett és ellen
- Textilminták összehasonlítása: gyapjú, pamut, selyem, műszál vizsgálata, ruhacímke elemzése, a mosási és tisztítási javaslatok elemzése
- A koks, faszén, aktív szén otthoni felhasználási lehetőségeinek feltérképezése
- Az aktív szén adszorpciós képességének vizsgálata
- Gyakran használt fémek tulajdonságainak

vizsgálata laboratóriumban, kapcsolat keresése a fém felhasználása és a tulajdonságai között

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

gyógyszer, dohánytermék, drog, alkohol, tápanyag, élelmiszer-adalék, táplálékkiegészítő, mesterséges édesítőszer, tartósítószer, E-számok, kemény víz, vízlágyítás, vízkőoldás, mosószer, szappan, fertőtlenítőszer, érc, műanyag, festékanyagok, növényvédő szerek, műtrágya, mikro- és makrotápanyagok, mesterséges szenek

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: cikkek keresése és értelmezése a médiában és az interneten
Biológia, testnevelés: az egészséges táplálkozás és a szenvedélyanyagok hatása a szervezetre
Technika és életvitel: építőanyagok, kőolaj feldolgozása, üzemanyagok, textíliák

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tudja és érti, hogy a közkeletű hiedelmeket nem szabad tényeknek tekinteni;
- tudja és érti, hogy a hétköznapi módon, a mindennapi tapasztalatokon alapuló gondolkodás nem elégséges a tudományos problémák megoldásához;
- tudja és érti, hogy attól még, hogy egy elem vagy vegyület mesterségesen került előállításra vagy természetes úton került kinyerésre, még ugyanolyan tulajdonságai vannak, ugyanannyira lehet veszélyes vagy veszélytelen, mérgező vagy egészséges

MAGYAR NYELV

	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
2020-2021	2	2	2	2
2021-2022	2	2	2	2
2022-2023	2	2	2	2
2023-2024	2	2	2	2,5
Éves óraszám	72 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)	90 (36 tanítási hét esetén)

5. ÉVFOLYAM

A **MAGYAR NYELV** TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 5. ÉVFOLYAMON:

Az 5. évfolyamon az anyanyelvi kultúra oktatásában alapvető cél és feladat az alsóbb évfolyamokon megalapozott szövegértés, szövegalkotás képességének továbbfejlesztése, újabb technikák, stratégiák megismerése és alkalmazása.

A tudatos nyelvhasználat alapja az anyanyelv ismerete, a grammatikai ismeretek szövegközpontú elsajátítása.

A nyelvtanoktatás elsősorban a helyesírás tudatosítására, a szövegértésre, a hagyományos és digitális kommunikáció-fejlesztésre összpontosít, illetve a nyelvi rendszer megismerésének kezdeti szakaszára (hangok, szavak, szóelemek).

- Ennek a tananyagnak a középpontjában a nyelvi szintek megismerése áll: beszédhang, fonéma, szóelemek.
- A nyelvoktatásban fontos szerepet kap az egyéni fejlesztés.
- A tanulás tanítása (elemző olvasás, kulcsszavak, lényegkiemelés, vázlatírás, gondolati váz elkészítése, szövegalkotás).
- Minden témakör kiemelt feladata az írásbeli és szóbeli szövegértés és szövegalkotás folyamatos fejlesztése.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
I.A kommunikáció alapja	6
A jelek világa	
A kommunikáció fogalma, tényezői	
A kommunikáció nem nyelvi jelei	
A kommunikációs kapcsolat	
A beszélgetés	
II. Helyesírás, nyelvhelyesség-játékosan	8+4
Hang és betű, az ábécé	
Betűrend, elválasztás	
Helyesírásunk alapelvei: a kiejtés elve	
Helyesírásunk alapelvei: a szóelemzés elve	

Helyesírásunk alapelvei: a hagyomány elve	
Helyesírásunk alapelvei: az egyszerűsítés elve	
III. Állandósult szókapcsolatok	5
Szólások	
Szóláshasonlatok	
Közmondások	
Szállóigék	
Köznyelvi metaforák	
IV. A nyelvi szintek: beszédhang, fonéma, szóelemek	20
Hangképzés, fonéma	
A magánhangzók csoportosítása	
Magánhangzótörvények: Hangrend Illeszkedés	
Mássalhangzótörvények: Részleges hasonulás Írásban jelöletlen és jelölt teljes hasonulás Összeolvadás Rövidülés Kiesés	
A szavak szerkezete: Egyszerű és összetett szavak Szótő és toldalékok A képző, a jel, a rag	
V. Hangalak és jelentés	6
Egyjelentésű szavak	
Többjelentésű szavak	
Azonos alakú szavak	
Rokon értelmű szavak	
Ellentétes jelentésű és hasonló alakú szavak	
Hangutánzó, hangulatfestő szavak	
VI. Szövegértés a gyakorlatban	4
Felelet, szóbeli beszámoló, vázlat	
VII. Könyv – és könyvtárhasználat	2
Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret	7
SZABADON FELHASZNÁLHATÓ ÓRAKERET – az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra évfolyamonként	10
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR: A kommunikáció alapjai

Óraszám: **6 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismeri kommunikáció fogalmát;
- a kommunikációs folyamat alapvető tényezőit;

- a kommunikáció teljes folyamatának megfigyelése, a következtetések nyomán alaptényezőinek megnevezése egy-egy példa elemzésével;
- a kapcsolatfelvétel és a kapcsolatzás szerepének tudatosítása.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A nyelvhasználati és a kommunikációs készség fejlesztése
- A kommunikáció nem nyelvi jeleinek megismerése, alkalmazása és üzenetének felismerése a mindennapi beszédhelyzetekben
- A nyelv zenei kifejezőeszközeinek megismerése, alkalmazása
- A hallás utáni szövegértési készség fejlesztése
- A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése
- Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása
- Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben
- Az önálló véleményalkotás készségének fejlesztése
- A jelek felismerése, elkülönítése, csoportosítása
- A kommunikáció tényezőinek megismerése
- A kommunikáció nem nyelvi jeleinek felismerése, alkalmazása
- A kommunikációs kapcsolat illemszabályainak tudatosítása, alkalmazása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).
- A beszédhelyzetnek megfelelő jelenetek előadása párban és csoportban.
- Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása
- Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben.
- Az országunk jelképeinek eredete.
- Történelmi jelképeink értelmezése.
- A kommunikációs illemszabályok tudatosítása (üdvözlési szokások, SMS, chat).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

természetes jelek, mesterséges jelek, jelrendszerek, feladó, címzett, üzenet, kód, csatorna, beszédhelyzet, arcjáték, gesztusok, testhelyzet, külső megjelenés, térköz; hangsúly, hanglejtés, tempó, hangerő, szünet, csend; megszólítás, bemutatkozás, bemutatás, kérdés, kérés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Dráma és tánc: kommunikációs kapcsolatteremtés, szituációk, helyzetgyakorlatok.

Vizuális kultúra: vizuális kommunikáció.

Természetismeret: Az ember értelmi képességének, érzelmi intelligenciájának alapvonásai; , az érzékszervek szerepe.

Erkölcstan: önismeret, a személyes kapcsolatok, a beszélgetés jelentősége.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló ismerje a kommunikáció fogalmát, tényezőit,
- a kommunikáció nem nyelvi jeleit,
- a kommunikációs kapcsolatot.

TÉMAKÖR: Helyesírás, nyelvhelyesség játékosan

Óraszám: **8 + 4 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli a magyar nyelv szerkezetét;
- megismeri a hangképzésnek, a magyar hangrendszer jellemezőit;
- a magánhangzók rendszerét;
- a helyes hangképzést;
- a magyar nyelvre jellemző hangkapcsolódási szabályszerűségeit;
- a mássalhangzók rendszerét, a képzésük sajátosságait;
- a helyes hangképzést;
- megismeri a kiejtés és az írás összefüggését, szabályszerűségeit;
- a betűrendbe állítás elsajátítását;
- az elválasztás szabályait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az alapvető helyesírási szabályok megismerése (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve)
- A megismert helyesírási esetek felismerése írott szövegekben, és tudatos alkalmazása a szövegalkotásban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok)
- Megelevenedett ABC (rajzok)
- Beszédtechnika
- Nyelvtörők
- A magyar helyesírás értelemtükröző és értelem-megkülönböztető szerepe
- Helyesírási szótárak és helyesírási tanácsadó portálak használata.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

hang és betű, ábécé, helyesírási alapelv (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve) elválasztás, helyes kiejtés, nyelvi normáknak megfelelő mondatalkotás, határozóragok megfelelő használata

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; Idegen nyelvek; Vizuális kultúra; Természetismeret; Informatika: a tantárgyra jellemző fogalmak, tulajdonnevek, földrajzi nevek, digitális kifejezések helyesírása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a hang fogalmának meghatározása;
- a betű fogalmának meghatározása;
- ismerje az ábécét
- ismerje a helyesírásunk alapelveit: a kiejtés, a szóelemző, a hagyomány és az egyszerűsítés elvét.

TÉMAKÖR: Állandósult szókapcsolatok

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismeri az állandósult szókapcsolatok fajtáit (a szokványos kifejezésmódokat, a szállóigéket, a szólásokat, a közmondásokat);
- különbséget tud tenni az állandósult szókapcsolatok fajtái között.
- megismeri a szállóigék eredetét, jellemzőit
- megismeri a szólások (szóláshasonlatok) és a közmondások jellemzőit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

ISMERETEK:

- A szókincsfejlesztése, a nyelvhelyességi szabályok alkalmazása
- Az állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások értelmezése, szerkezetének, használati körének megfigyelése
- A leggyakoribb mindennapi metaforák jelentésszerkezetének megfigyelése a beszélt és írott szövegekben – játékos gyakorlatokkal.
- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok)
- A magyar szólások, szóláshasonlatok, közmondások eredete: O. Nagy Gábor: Mi fán terem?, Kiss Gábor (Szerk.): Magyar szókinctár
- Az állandósult szókapcsolatok szerepe a szövegépítésben (jelentésbeli és stilisztikai többlet)
- A digitális kommunikáció állandósult szókapcsolatai és azok stilisztikai, jelentésbeli kifejezőereje.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

állandósult szókapcsolat, szólás, szóláshasonlat, közmondás, szállóige, köznyelvi metaforák

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Idegen nyelvek: a tanult idegen nyelv szókincese, néhány állandósult szókapcsolata.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló ismerje meg az állandósult szókapcsolatok fajtáit (a szokványos kifejezőmódokat, a szállóigéket, a szólásokat, a közmondásokat);
- a tanulók tudjanak különbséget tenni az állandósult szókapcsolatok fajtái között;
- ismerje az állandósult szókapcsolatok szerepét a szövegépítésben
- ismerje a szállóigék eredetét, jellemzőit
- ismerje a szólások (szóláshasonlatok) és a közmondások jellemzőit.

TÉMAKÖR: A nyelvi szintek: a beszédhang, a fonéma, a szóelemek, a szavak, az összetett szavak

Óraszám: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismeri mi az egyszerű és összetett szó közötti különbség, mi az előtag és utótag;
- megkülönbözteti szóelemek fajtáit;
- megismeri a magyar hangrendszer főbb jellemzőit;
- a szóelemek és a szavak szintjének részletesebb vizsgálata;
- a képző, jel és a rag funkciójának megértetése, fajtáik elkülönítése;
- megismeri az előhangzó szerepét;
- funkciójuk alapján felismeri és megnevezi a szóelemeket; ismeri és alkalmazza helyesírásunk alapelveit: a kiejtés, a szóelemzés, a hagyomány, az egyszerűsítés elvét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak megismerése
- A nyelvi elemzőképesség fejlesztése
- A beszédhangok képzésének megismerése, csoportosításának alapjai
- A szavak szerkezetének felismerése
- A főbb szóelemek és funkciójuk (képző, jel, rag) felismerése, elkülönítése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok)
- A hangképzés biológiája – digitális anyagok
- Beszédtechnika
- Madarak népnyelvi megnevezésének és

<ul style="list-style-type: none"> - A szavak jelentésbeli és pragmatikai szerepének megfigyelése a kommunikációban - Az alapszófajok (ige, főnév, melléknév, számnév, névmás) felismerése - Nyelvi játékok, szójátékok, szóalkotás különféle módjainak megismerése, digitális programok használatával is. 	<ul style="list-style-type: none"> hangjuknak összehasonlítása - A személynévadás esztétikája - Az összetett szavak kialakulása, jelentésváltozása, nyelvhelyességi kérdések - Idegen elemű összetett szavak és nyelvhelyességi kérdéseik - A szótó és a toldalékok helyes használata - Nyelvi játékok: szóalkotási módok
---	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

beszédhang, fonéma, magánhangzó, mássalhangzó, hangkapcsolódási szabályszerűségek, szó, szóelem, egyszerű szó, összetett szó

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Idegen nyelvek: a tanult idegen nyelv hangállománya, hangtani, szótani szerkezete.

Természetismeret: az ember hangképző szervei.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló ismerje a hangképzés menetét,
- a fonéma fogalmát;
- a tanuló ismerje a magánhangzótörvényeket és a mássalhangzótörvényeket;
- a szavak szerkezetét;
- a képző, a jel és a rag fogalmát.

TÉMAKÖR: Hangalak és jelentés

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megértse példákon keresztül, hogy a hangon kívül minden nyelvi jel, így a szó is jelentéssel rendelkezik;
- hangalak és a jelentés fogalmának megértetése;
- a hanglak és a jelentés jelölése;
- a hangutánzó és a hangulatfestő szavak jellemzőinek áttekintése;
- ismerje a különbséget az egyjelentésű és a többjelentésű szavak között;
- megismerje az azonos alakú szavak jellegzetességeit;
- a többjelentésű és azonos alakú szavak különbségeinek felfedezése;
- megismerje a hasonló alakú szavakhoz kapcsolódó nyelvhelyességi tudnivalókat;
- felfedezze a magyar nyelv szinonimagazdagságának, sokszínű kifejezőképességét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A hangalak és a jelentés kapcsolatának, illetve a jelentésmezőnek a felismerése
- Az egyjelentésű, a többjelentésű, az azonos alakú, az ellentétes jelentésű szavak, a rokon értelmű szavak, a hasonló alakú szavak, a hangutánzó és a hangulatfestő szavak jelentése, felismerése
- Gyakorlatszerzés a szavak jelentésviszonyainak sokféleségében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok)
- A hangalak és a jelentés szerepe az írásbeli és szóbeli megnyilatkozásban
- Nyelvi humor
- Hangutánzó szavak a tanult idegen

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

egyjelentésű, többjelentésű, hasonló alakú, ellentétes jelentésű, hangutánzó, hangulatfestő szavak, jelentésmező

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; Idegen nyelvek; Vizuális kultúra; Természetismeret; Informatika: a tantárgyra jellemző fogalmak, tulajdonnevek, földrajzi nevek, digitális kifejezések helyesírása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló ismerje a különbséget az egyjelentésű és a többjelentésű szavak között;
- ismerje az azonos alakú szavak jellegzetességeit;
- ismerje a különbséget a többjelentésű és azonos alakú szavak között;
- ismerje fel a rokon értelmű szavakat, az ellentétes jelentésű és hasonló alakú szavakat, a hangutánzó, hangulatfestő szavakat;
- ismerje a hasonló alakú szavakhoz kapcsolódó nyelvhelyességi tudnivalókat.

TÉMAKÖR: Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismerje a szövegszerkesztés állomásait;
- annak beláttatása, hogy egy szöveg megírása alkotó folyamat, a szöveg folyamatosan változhat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Szöveghű, értő szövegolvasás gyakorlása
- Különbőféle megjelenésű és típusú szövegek megértése és alkotása
- Reflektálás a szöveg tartalmára
- Olvasási stratégiák alkalmazása
- A szóbeli és írásbeli szövegalkotási készség fejlesztése
- A kreatív írás gyakorlása
- Digitális és/vagy nyomtatott szótárak használata
- Szövegtípusok I. (feleletterv, felelet, szóbeli beszámoló, vázlat) jellemzőinek felismerése, alkalmazása
- Szövegtípusok II. (elbeszélés, leírás, jellemzés, könyvismertetés, hagyományos levél, elektronikus levél: e-mail) jellemzőinek felismerése, alkalmazása
- Szövegtípusok III. (plakát, meghívó) jellemzőinek felismerése, alkalmazása
- Helyesírási és a szövegtípusoknak megfelelő alapvető szövegszerkesztési szabályok ismerete.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív tanuló tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok
- képességek fejlesztése páros és csoportmunkában
- Az írásbeli megnyilatkozások műfajai, műfaji jellegzetességei;
- A szövegalkotás fázisai ;
- A szövegalkotás mint tanulási módszer;
- Kreatív írás.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

elbeszélés, leírás, feleletterv, felelet, szóbeli beszámoló, vázlat, jellemzés, levél, elektronikus levél, plakát, meghívó, könyvismertető

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Idegen nyelvek: udvariassági formulák, egyszerű üzenetek megfogalmazása a tanult idegen nyelven.
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: narratív szövegek, történetmondás történelmi eseményekről, hőskről.

Természettudományok: anyaggyűjtés, vázlatkészítés.

Vizuális kultúra: a szöveg képe.

Informatika: internetes kapcsolattartó műfajok; *rajzos-szöveges dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása.*

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Különbőféle megjelenésű és típusú szövegek megértése és alkotása

TÉMAKÖR: Könyv- és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei

Óraszám: 2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismeri a könyvtárat;
- az önálló ismeretszerzés lehetséges forrásait: szótárak (nyomatott és internetes), a lexikonok, kézikönyvek.
- megismeri a könyvtár funkcióját, a könyvtárban történő tájékozódást, a katalógust, katalóguscédula szerepét, felépítését;
- elsajátítja a kézikönyvhasználatát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A könyvtárak típusaival és jellemzőivel való ismerkedés
- Megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunka végzése a könyvtárban és digitális felületeken
- Az információ-keresés, -gyűjtés alapvető technikáinak gyakorlása
- Képzőművészeti gyűjtemények megismerése vezetéssel
- Részvétel múzeumpedagógiai és könyvtárismereti foglalkozáson, és az azt előkészítő osztálytermi órán
- Néhány sajtótermék szerkezetének, tartalmának áttekintése
- Megadott szempontok alapján reflexió megfogalmazása a múzeumban, színházban, könyvtárban szerzett tapasztalatokról.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok
- Elméleti tananyag helyett gyakorlati feladatokat javasolunk: könyvtárak, múzeumok, kiállítások felkeresése, megtekintése.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

könyvtár, katalógus, digitális adattárak, múzeum, kiállítás, gyűjtemény, sajtó, folyóirat, rovat, célcsoport, könyvismertetés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika; Természettudományok: szövegértés, a feladatok szövegének értelmezése.

Informatika: Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés; internetes források adatainak

megkeresése, csoportosítása.

Vizuális kultúra: szöveg és kép összefüggései.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló ismerje a könyvtár funkcióját, a könyvtárban történő tájékozódást, a katalógust, katalóguscédula szerepét, felépítését.

6. ÉVFOLYAM

A MAGYAR NYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:

Kiemelt cél a tanulók szövegalkotási képességének fejlesztése: tudjanak fogalmazni különböző kommunikációs helyzeteknek megfelelő szóhasználatú és jelentésű szövegtípusokban, gyakorolják a szövegalkotást. Folyamatosan fejlődjék íráskészségük, helyesírásuk.

- Fontos cél, hogy a tanítási szakasz két éve alatt megalapozó tudást szerezzenek anyanyelvükről, törekedjenek arra, hogy anyanyelvüket szóban és írásban színvonalasan, a szöveggörnyezetnek és korosztályuknak megfelelően használják. Továbbá fejlődjék ki az igényük a pontos és szabatos nyelvhasználatra.
- A tudatos nyelvhasználat alapja az anyanyelv ismerete, a grammatikai ismeretek szövegközpontú elsajátítása. Ezek birtokában lehetséges a nyelvhasználattal kapcsolatos gyakorlati képességek fejlesztése. A hagyományos grammatikaoktatást szövegbe ágyazottan, a szövegek értelmezésében, a szövegalkotásban érdemes elsajátítaniuk.
- Az 5-6. évfolyam nyelvtanoktatása elsősorban a helyesírás tudatosítására, a szövegértésre, a hagyományos és digitális kommunikáció-fejlesztésre összpontosít, illetve a nyelvi rendszer megismerésének kezdeti szakaszára (hangok, szavak, szóelemek). A nyelvi oktatás középpontjában a szövegértés és a szövegalkotás tanítása áll.
- A nyelvi rendszer megismerése és tudatosítása tovább folytatódik. Kitüntetett cél a magyar nyelv írásban és szóban történő helyes használatára való törekvés, továbbá a szövegértés és szövegalkotás gyakoroltatása.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Szófajok a nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és a szövegben. A szófajokhoz kapcsolódó helyesírási, nyelvhelyességi, szövegalkotási, szövegértési tudnivalók	46 + 7
Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	6 + 7
Könyv és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei	2
Szabadon felhasználható órakeret (ismétlés, gyakorlás, összefoglalás, képességfejlesztés stb.)	14 (ld. a + jelek után)
ÖSSZESEN:	68

TÉMAKÖR: Szófajok a nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és a szövegben. A szófajokhoz kapcsolódó helyesírási, nyelvhelyességi, szövegalkotási, szövegértési tudnivalók

Óraszám: 46 + 7

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Megismeri a magyar nyelv szófaji rendszerét, az alapvető szófajtani ismereteket, melyek segítségével vannak a szövegértésben, szövegalkotásban.
- Felismeri a különböző szófajú szavak szerepét, jelentését a szövegben.
- Átlátja a szavak szerepét a magyar nyelv rendszerében.
- Az egyes szófajú szavakhoz kapcsolódó helyesírási tudnivalókat ismeri, írásában használja azokat.
- Ismeri és hatékonyan használja a helyesírási segédeszközöket.

- Felismeri a helyesírás és a nyelvhelyesség fontosságát, törekszik az igényes köznyelv használatára szóban és írásban egyaránt.
- Egyre fejlettebbé válik tudatos nyelvhasználóként.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Helyesírási készség fejlesztése
- A szójelentés, a metaforikus jelentés, a több szófajúság megismerése
- A szavak jelentésbeli szerepe és gyakorlati alkalmazása a szóbeli és írásbeli kommunikációban
- A szófajok felismerése helyes leírása a mondatban és a szövegben: ige, főnév, számnév, határozószó, igenevek, névmások, viszonyszók, mondatszók
- Az iskolai helyesírási segédeszközök: szótár, szabályzat és helyesírási portálok önálló használata
- Különböző megjelenésű és típusú szövegek megértése és alkotása
- Szóbeli és írásbeli fogalmazási készség fejlesztése
- Reflektálás a szöveg tartalmára
- A szöveghű és értő szövegolvasás gyakorlása
- A hagyományos és a digitális íráshasználat fejlesztése
- A kreatív írás gyakorlása
- A helyesírási készség fejlesztése
- A mérlegelő gondolkodás fejlesztése
- A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak megismerése
- A nyelvi elemzőkészség kialakítása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Helyesírási feladatok (pl. tollbamondás, hibajavítás, kvíz stb.)
- Szövegértési és szövegalkotási feladatok adott szempontok alapján.
- Az adott szófajú szavak vizsgálata a mondatokban, szövegekben.
- Kreatív nyelvi feladatok, nyelvi játékok melyek kihangsúlyozzák a szójelentés és a szófajúság összefüggéseit.
- Összefoglaló, áttekintő jellegű feladatok, grafikai szervezők használata, a magyar nyelv és a szófajok rendszerének áttekintésére.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

szó, szóelem, szófajok: ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, igenevek, névmások, viszonyszók, mondatszók

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Idegen nyelvek: a tanult idegen nyelv hangállománya, hangtani, szótani szerkezete.

Természetismeret: az ember hangképző szervei.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban

Óraszám: 6 + 7

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Képes a különböző szövegtípusokban a kommunikációs helyzetnek és kommunikációs szándéknak megfelelő szöveget alkotni.
- Képes a gondolatait írásban és szóban választékosan, a korosztálytól elvárható módon kifejezni.

- Szövegértés és szövegalkotás során a helyesírás szabályait figyelembe veszi, alkalmazza.
- Ismeri és alkalmazza a szövegértési, szövegalkotási stratégiákat.
- Szövegértési kompetenciája folyamatosan fejlődik, ezt a képességét felhasználja a többi tantárgy tanulása, feladatainak megoldása során is.
- Megérti a szöveg elsődleges és másodlagos jelentéstartamát, képes erre reflektálni.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Szöveghű, értő szövegolvasás gyakorlása
- Különbéféle megjelenésű és típusú szövegek megértése és alkotása
- Reflektálás a szöveg tartalmára
- Olvasási stratégiák alkalmazása
- A szóbeli és írásbeli szövegalkotási készség fejlesztése
- A kreatív írás gyakorlása
- Digitális és/vagy nyomtatott szótárak használata
- Szövegtípusok I. (feleletterv, felelet, szóbeli beszámoló, vázlat) jellemzőinek felismerése, alkalmazása
- Szövegtípusok II. (elbeszélés, leírás, jellemzés, könyvismertetés, hagyományos levél, elektronikus levél: e-mail) jellemzőinek felismerése, alkalmazása
- Szövegtípusok III. (plakát, meghívó) jellemzőinek felismerése, alkalmazása
- Helyesírási és a szövegtípusoknak megfelelő alapvető szövegszerkesztési szabályok ismerete

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Szövegolvasás némán és hangosan.
- Hallás utáni és önállóan olvasott szövegek szövegértési feladatai.
- Globális és szegmentális szövegértési feladatok (pl. címadás, következtetés, alternatív befejezés kitalálása, adatkeresés, igaz – hamis állítások, sorba rendezés stb.)
- Szöveg tartalmának összefoglalása szóban és írásban.
- A különféle szövegtípusokba tartozó szövegek sajátosságainak tudatosítása és felismerése, a szövegek csoportosításának lehetőségei.
- Az adott évfolyam szövegalkotási feladatainak elkészítése, szükség esetén – önálló vagy tanári segítséggel végzett – javítása.
- Helyesírást fejlesztő feladatok (pl. tollbamondás, hibajavítás, kvíz stb.)

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

elbeszélés, leírás, feleletterv, felelet, szóbeli beszámoló, vázlat, jellemzés, levél, elektronikus levél, plakát, meghívó, könyvismertető

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar irodalom: a különböző szövegtípusba tartozó szövegek irodalmi példái
Matematika, természetismeret: szöveges feladatok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Könyv és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei

Óraszám: 2

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Ismeri és eligazodik a számára hozzáférhető információforrásokban. Megismeri a könyvtári és a digitális adatgyűjtés, kutatás alapvető technikáit.
- Képes felhasználni az információgyűjtési módszereket saját tanulási céljaihoz.
- Megismeri a kulturális helyszínek jelentőségét, el tudja helyezni ezeket saját kialakuló értékrendjében.

- Képes a korosztálytól elvárható mértékben reflektálni a kultúra termékeire, értelmezi a könyvtárban, színházban, múzeumban tett látogatásokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A könyvtárak típusaival és jellemzőivel való ismerkedés
- Megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunka végzése a könyvtárban és digitális felületeken
- Az információ-keresés, –gyűjtés alapvető technikáinak gyakorlása
- Képzőművészeti gyűjtemények megismerése vezetéssel
- Részvétel múzeumpedagógiai és könyvtárismereti foglalkozáson, és az azt előkészítő osztálytermi órán
- Néhány sajtótermék szerkezetének, tartalmának áttekintése
- Megadott szempontok alapján reflexió megfogalmazása a múzeumban, színházban, könyvtárban szerzett tapasztalatokról

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Könyvtárlátogatás, az iskolai és a városi könyvtár megismerése
- A könyvtárak és adatbázisok felhasználása információszerzésre. Az információk etikus felhasználása.
- Kutató -, gyűjtő – és projektmunkák készítése tetszőleges témakörben.
- Sajtótermékek megismerése, adott szempontú vizsgálata, csoportosítási lehetőségek feltárása.
- Múzeum, színház, filmszínház, kulturális emlékhelyek megismerése.
- Az információszerzést segítő internetes adatbázisok és egyéb digitális források megismerése, használata.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

könyvtár, katalógus, digitális adattárak, múzeum, kiállítás, gyűjtemény, sajtó, folyóirat, rovat, célcsoport, könyvismertetés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Történelem:* A kulturális emlékhelyek történelmi beágyazottsága.
- *Etika/Erkölcstan:* A nemzeti identitás és a nemzeti kultúra összefüggései.
- *Informatika:* Digitális adattárak, információk az interneten.
- *Magyar irodalom:* Az irodalmi művek és segédkönyvek digitális változatai.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

7. ÉVFOLYAM

A MAGYAR NYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON

A 7. évfolyamon tovább folytatódik az ismeretek bővítése, a kompetenciák fejlesztése (azaz megerősítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése) és az érzelmi nevelés.

A tanulók a magyar nyelv rendszerének további szintjeit ismerik meg. A nyelvi oktatás középpontjában továbbra is a szövegértés és a szövegalkotás tanítása áll. A tanult nyelvi szintek nyelvtani ismereteit a diákok a szövegek értelmezésében, a szövegalkotásban és az idegen nyelv tanulásában betöltött szerepük szerint vizsgálják.:

- Ennek a tananyagnak a középpontjában az egyszerű mondatok állnak.
- A nyelvoktatásban fontos szerepet kap az egyéni fejlesztés.
- A tanulás tanítása (elemző olvasás, kulcsszavak, lényegkiemelés, vázlatírás, gondolati váz elkészítése, szövegalkotás).

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszama
Ismétlés	10
Hangtan	
Szóelemek	
Helyesírási alapelvek	
Hangalak és jelentés	
Szófajtan	
A kommunikáció, a digitális írásbeliség	3
Kommunikáció szóban és írásban	
Alkalmi beszéd, ünnepi beszéd, köszöntő	
Hozzászólás, felszólalás, kiselőadás	
Mondat a szövegben – egyszerű mondat részei, alá- és mellérendelő szó szerkezetek, a szóösszetételek	24 + 29
A mondat a szövegben, a mondatok csoportosítása	
Az állítmány	
Az alany	
A tárgy	
Határozók: hely-, idő-, állapot- és módhatározó, eszköz-, társ-, részes-, ok-, cél- és állandó határozó	
A jelzők: minőség-, mennyiség-, birtokos és értelmező jelző	
A mellé- és alárendelő szó szerkezet	
Az egyszerű mondat szerkezete	
Az egyszerű mondat helyesírása	
Szóképzés	
Alárendelő szóösszetételek	
Mellérendelő szóösszetételek	
Könyv – és könyvtárhasználat	6
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR: Ismétlés

Óraszám: **10 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elkülöníti a nyelv szerkezeti egységeit, megnevezi a tanult elemeket;
- ismeri a magyar hangrendszer főbb jellemzőit és a hangok kapcsolódási szabályait. Írásban helyesen jelöli;
- funkciójuk alapján felismeri és megnevezi a szóelemeket és szófajokat;
- ismeri és alkalmazza helyesírásunk alapelveit: kiejtés, szóelemzés, hagyomány, egyszerűsítés;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- a helyesírási szabályok alkalmazása a hangtani, alaktani és a szófajtani ismeretekben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

magánhangok és mássalhangzók jellemzői, törvényeik; szóelemek: tő, képző, jel, rag; helyesírási alapelvek: kiejtés, szóelemzés, hagyomány, egyszerűsítés elve; a magyar nyelv szófaji rendszere

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Történelem; Idegen nyelvek; Vizuális kultúra; Természetismeret; Informatika: a tantárgyra jellemző fogalmak, tulajdonnevek, földrajzi nevek, digitális kifejezések helyesírása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Rendelkezzen a tanuló az 5 - 6. osztályban tanult nyelvtani ismeretekkel.

Ismerje fel a következő szófajokat: főnév, melléknév, számnév, névmás, igék, névelő, névutó.

Ismerje a névszók fogalmát.

TÉMAKÖR: A kommunikáció, a digitális írásbeliség

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- érthetően, a kommunikációs helyzetnek megfelelően beszél;
- gondolatait, érzelmeit, véleményét a kommunikációs helyzetnek megfelelően, érvekkel alátámasztva fogalmazza meg, és mások véleményét is figyelembe veszi;
- használja a digitális kommunikáció eszközeit, megnevezi azok főbb jellemző tulajdonságait;
- az általa tanult hagyományos és digitális szövegtípusok megfelelő tartalmi és műfaji követelményeinek megfelelően alkot szövegeket;
- a szövegalkotás során alkalmazza a tanult helyesírási és szerkesztési szabályokat, használja a hagyományos és a digitális helyesírási szabályzatot és szótárt;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése
- A nyelvhasználati és a kommunikációs készség fejlesztése
- A kommunikáció nem nyelvi jeleinek alkalmazása mindennapi helyzetekben
- A szövegértési készség fejlesztése
- A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése
- A közéleti megnyilatkozás alapjainak elsajátítása
- Az önálló véleményalkotás készségének fejlesztése
- Az önálló tanulási és ismeretszerzési képesség fejlesztése hagyományos és digitális források, eszközök használatával
- A közéleti beszédformák (felszólalás, hozzászólás, alkalmi beszéd) felismerése és

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása
- Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben
- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok)

alkalmazása
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - beszédhelyzet, arcjáték, gesztus, testtartás, távolság, külső, kommunikációs folyamat, tényező (adó, vevő, csatorna, kód, üzenet, kapcsolat); zenei eszköz (dallam, hangsúly, tempó, hangerő, szünet), kommunikációs célok. - hozzászólás, felszólalás, alkalmi beszéd - e-mail, csevegőszoba, blog, honlap
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <p><i>Dráma és színház:</i> kommunikációs kapcsolatteremtés, szituációk, helyzetgyakorlatok. <i>Vizuális kultúra:</i> vizuális kommunikáció <i>Etika:</i> önismeret, a személyes kapcsolatok, a beszélgetés jelentősége. <i>Minden tantárgy:</i> felszólalás, kiselőadás, (ünnepi) beszéd, részvétel beszélgetésben, vitában.</p>
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tudja a kommunikáció fogalmát, részeit, funkcióit, nyelvi és nem nyelvi jeleit, irányait; - digitális szövegtípusok közül tud e-mailt írni, küldeni.

<p>TÉMAKÖR: Mondat a szövegben – az egyszerű mondat részei, az alá- és mellérendelő szó szerkezetek, a szóösszetételek Óraszám: 24 + 29</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szerkezetük alapján megkülönbözteti az <u>egyszerű</u> és összetett mondatokat; - megfigyeli és elemzi a mondat szórendjét; - felismeri és megnevezi a főbb szóalkotási módokat: szóösszetétel, szóképzés, néhány ritkább szóalkotási mód; - tanári irányítással, néhány szempont alapján összehasonlítja az anyanyelv és a tanult idegen nyelv sajátosságait; 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak megismerése - A nyelvi elemzőkészség fejlesztése - A nyelv változásainak megfigyelése - A helyesírási készség fejlesztése - A mondatfajták azonosítása a közlési szándék szerint a beszélt és az írott nyelvben - Egyszerű mondat típusainak felismerése, elemzése - Az egyszerű mondat központosítása - Az összetett szavak helyesírásának alapvető szabályai - A mellérendelő és az alárendelő szó szerkezet fajtáinak megismerése, elemzése - A mondatrészek megtanulása (alany, állítmány, tárgy, határozók [időhatározó, helyhatározó, részeshatározó, mód- és állapothatározó, ok-és célhatározó, eszköz- és társhatározó, állandó határozó]), jelző [minőségjelző, birtokos jelző, mennyiségjelző, értelmező] 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <p>Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok)</p>

- A szórend és a mondatjelentés kapcsolatának vizsgálata
- A főbb szóalkotási módok (szóösszetétel, szóképzés) ismerete
- Az összetett szavak alapvető helyesírási szabályainak elsajátítása
- Digitális és papír alapú iskolai helyesírási segédeszközök: szótárak és szabályzatok és helyesírási portálok önálló használata

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

egyszerű szó, összetett szó, mondatrészek, szószerkezetek (alárendelő: alanyos, tárgyias, határozós, jelzős; mellérendelő: kapcsolatos, ellentétes, választó, magyarázó, következtető); szóösszetétel, szóképzés, szórend

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Idegen nyelvek: a tanult idegen nyelv szóalkotása, mondat szerkesztése

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Tudja elmondani az állítmány fajtáit, az alany és az állítmány kérdéseit.
- Ismerje fel az alanyt és az állítmányt.
- Tudja elmondani a tárgyias szószerkezet kérdését, ismerje jelölési módját.
- Tudja felsorolni a határozók fajtáit, azok kérdéseit. (hely, idő, mód)
- Tudja felsorolni a jelzők fajtáit, azok kérdéseit.
- Ismerje fel a következő jelzőket: minőség, mennyiség.

TÉMAKÖR: Könyv- és könyvtárhasználat

Óraszám: **6 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri az anyaggyűjtés, a hivatkozás formáit; a szövegszerkesztés lépéseit;
- etikusan és kritikusan használja a hagyományos papíralapú, illetve a világhálón található és egyéb digitális adatbázisokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- könyvtárhasználat,
- szövegértés,
- szövegalkotás,
- helyesírás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek) kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok. Könyvtárlátogatás.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

anyaggyűjtés, hivatkozás, szövegszerkesztés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Minden tantárgy: gyűjtő- és kutatómunka a könyvtárban; előadások tartása; információ keresése

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- könyvtárlátogatás, - használat

8. ÉVFOLYAM

A MAGYAR NYELV TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:

A 8. évfolyamon tovább folytatódik az ismeretek bővítése, a kompetenciák fejlesztése (azaz megerősítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése) és az érzelmi nevelés.

A tanulók a magyar nyelv rendszerének további szintjeit ismerik meg. A nyelvi oktatás középpontjában továbbra is a szövegértés és a szövegalkotás tanítása áll. A tanult nyelvi szintek nyelvtani ismereteit a diákok a szövegek értelmezésében, a szövegalkotásban és az idegen nyelv tanulásában betöltött szerepük szerint vizsgálják.

- Ennek a tananyagnak a középpontjában az összetett mondatok állnak.
- A nyelvoktatásban fontos szerepet kap az egyéni fejlesztés.
- A tanulás tanítása (elemző olvasás, kulcsszavak, lényegkiemelés, vázlatírás, gondolati váz elkészítése, szövegalkotás).
- Magyar nyelvből a 8. évfolyamon félévkor a tanulók anyanyelvi ismereteit záró felméréssel kell értékelni.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
I. Ismétlés	10
Hangtan	
Szóelemek	
Helyesírási alapelvek	
Hangalak és jelentés	
Szófajtan	
Mondattan	
II. A kommunikáció, a digitális írásbeliség	5
Vita és érvelés	
Kommunikációs zavar	
A tömegkommunikáció szerepe, feladatai, tájékoztató és véleményközlő műfajai	
Reklám, hirdetés, apróhirdetés	
III. A magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatai, ritkább szóalkotási módok – játékos feladatokkal	10
A köznyelv és csoportnyelvek	
Nyelvjárások	
Ritkább szóalkotási módok	
Mozaikszók, ikerszók és szórövidülések	
IV. Könyvtárhasználat	2
V. Készüljünk a felvétélre	10
VI. Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	3

A szöveg megszerkesztettsége, szerkezeti egységei	
Szövegtípusok és műfaji, retorikai, stilisztikai jellemzői	
Az érv és a cáfolat	
VII. Összetett mondat a szövegben	8
A mellérendelő összetett mondat	
Az alárendelő összetett mondatok	
A sajátos jelentés tartalmú mellékmondat	
Az összetett mondat helyesírása	
Az idézés	
VIII. Nyelvtörténet, a nyelvrokonság kérdései - játékosan	4
A nyelvek osztályozása nyelvtípusok szerint	
Nyelvünk eredete, rokonsága	
Nyelvtörténet, nyelvemlékek	
Nyelvújítás	
Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret	9
Szabadon felhasználható órák – az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra évfolyamonként	11
ÖSSZESEN:	72 óra

TÉMAKÖR:

Ismétlés

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a magyar hangrendszer főbb jellemzőit és a hangok kapcsolódási szabályait, írásban helyesen jelöli;
- felismeri és elemzi a főbb szóelemek mondat- és szövegbeli szerepét, törekszik helyes alkalmazásukra;
- funkciójuk alapján felismeri és megnevezi a szóelemeket és szófajokat; ismeri és alkalmazza helyesírásunk alapelveit: kiejtés, szóelemzés, hagyomány, egyszerűsítés.

FEJLESZTÉSI

FELADATOK

ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

ISMERETEK:

- a helyesírási szabályok alkalmazása a hangtani, alaktani és a szófajtani ismeretekben

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

magánhangok és mássalhangzók jellemzői, törvényeik; szóelemek: tő, képző, jel, rag; helyesírási alapelvek: kiejtés, szóelemzés, hagyomány, egyszerűsítés elve; a magyar nyelv szófaji rendszere

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Történelem; Idegen nyelvek; Vizuális kultúra; Természetismeret; Informatika: a tantárgyra jellemző fogalmak, tulajdonnevek, földrajzi nevek, digitális kifejezések helyesírása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló ismerje a magyar hangrendszer főbb jellemzőit;
- ismerje és tudja elemezni a szóelemeket a mondat-és szövegbeli szerepét;
- tudja megnevezni a szóelemeket, szófajokat;
- ismerje a helyesírásunk alapelveit.

TÉMAKÖR: A kommunikáció, a digitális írásbeliség

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri és megnevezi a nyelvi és nem nyelvi kommunikáció elemeit;
- használja a digitális kommunikáció eszközeit, megnevezi azok főbb jellemző tulajdonságait
- az általa tanult hagyományos és digitális szövegtípusok megfelelő tartalmi és műfaji követelményeinek megfelelően alkot szövegeket.

FEJLESZTÉSI ISMERETEK:

- A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése
- A nyelvhasználati és a kommunikációs készség fejlesztése
- A kommunikáció nem nyelvi jeleinek alkalmazása mindennapi helyzetekben
- A kommunikációs zavar felismerése, néhány megismert korrekciós lehetőség alkalmazása
- A szövegértési készség fejlesztése
- A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése
- Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása
- Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben
- A közéleti megnyilatkozás alapjainak elsajátítása
- Az önálló véleményalkotás készségének fejlesztése
- Az önálló tanulási és ismeretszerzési képesség fejlesztése hagyományos és digitális források, eszközök használatával
- A tömeg- és digitális kommunikáció jellemzőinek megismerése
- A kommunikációs zavar felismerése, javítása
- Vita- és érvelési kultúra elsajátítása
- A közéleti beszédformák (felszólalás, hozzászólás, alkalmi beszéd) felismerése és alkalmazása.

ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).
- Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása
- Kommunikációs helyzetek paródiái, karikatúrái
- Hagományos és digitális iskolaújság szerkesztése: műfajok, szerkesztők, szerkesztési elvek
- A reklám médiumai, műfajai, hatásai
- Nyelvhelyesség és kommunikációs zavar.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

tömegkommunikáció, kommunikációs zavar, vélemény, vita, érv, cáfolat, hozzászólás, felszólalás, alkalmi beszéd

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló ismerje a kommunikáció fogalmát, tényezőit,
- a kommunikáció nem nyelvi jeleit,
- a kommunikációs kapcsolatot,
- a tanuló ismerje az önéletrajz, vita, és az érvelés szerkezetét.

TÉMAKÖR: A magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatai, ritkább szóalkotási módok – játékos feladatokkal

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a tanuló megismerje a ritkább szóalkotási módokat: mozaikszók, ikerszók és szórövidülések;
- megtanulja a szóismétlés, ikerszók, valódi mellérendelő összetett szavak;
- megismeri az alapnyelvi szavakat, jövevényszókat, belső keletkezésű szavakat, a mozaikszókat;
- a mai és korábbi nyelvállapot különbségének felismertetése;
- a nyelvi tudatosság fejlesztése: a nyelv állandóságának és változásának megfigyelése, értelmezése különböző régi és mai szövegeken.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az anyanyelv állandóságának és változásának tudatosítása
- A nyelv főbb változatainak megismertetése (köznyelv, irodalmi nyelv, csoportnyelvek)
- A nyelvek megjelenési formáinak ismerete
- A tanuló környezetében előforduló nyelvjárás néhány jellegzetességének megfigyelése
- A nyelvi tolerancia kialakítása, fejlesztése
- A tanuló környezetében előforduló nyelvváltozatok azonosítása
- Anyanyelv, idegen nyelv, nemzetiségi nyelv összevetése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).
- A nagy magyar nyelvjárások hangtani, szókészletbeli jellemzőinek összevetése digitális anyagok segítségével
- Torz mozaikszavak stílushatásai.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

irodalmi nyelv, köznyelv, nyelvjárás, csoportnyelv, ifjúsági nyelv, jelnyelv

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: a magyarság történetének kezdetei.

Ének-zene: régi és új stílusú népdalok.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismerje az alapnyelvi szavakat, jövevényszókat, belső keletkezésű szavakat, a mozaikszókat;
- a mai és korábbi nyelvállapot különbségének felismerése;
- ismerje a ritkább szóalkotási módokat.

TÉMAKÖR: Könyvtárhasználat

Óraszám: 2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismeri a könyvtárat;
- az önálló ismeretszerzés lehetséges forrásait: szótárak (nyomatott és internetes), a lexikonok, kézikönyvek.
- megismeri a könyvtár funkcióját, a könyvtárban történő tájékozódást, a katalógust, katalóguscédula szerepét, felépítését;
- elsajátítja a kézikönyvhasználatát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A szövegek sajátosságainak megfigyeltetése, főbb fajtáinak tudatosítása:

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen

- lineáris és nem lineáris, hagyományos és digitális szövegek
- Digitális és/vagy nyomtatott szótárak használata

alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

szöveg, hagyományos szöveg, digitális szöveg, lineáris szöveg, nem lineáris szöveg

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika; Természetismeret: szövegértés, a feladatok szövegének értelmezése.

Informatika: Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés; internetes források adatainak megkeresése, csoportosítása.

Vizuális kultúra: szöveg és kép összefüggései.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló ismerje a könyvtár funkcióját, a könyvtárban történő tájékozódást, a katalógust, katalóguscédula szerepét, felépítését.

TÉMAKÖR: Készüljünk a felvételre!

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- témakörök átisméltése;
- hiányosságok megbeszélése;
- annak felismertetése, hogy érdeke a tanulónak az elmúlt évek feladatsorainak megismerése;
- annak felismertetése, hogy a problémás feladatokat összegyűjtse a tanuló és érdekelt legyen a megoldás megismerésében;
- feladatsorok megoldása minél hatékonyabb legyen;
- a felvételi sikeres legyen.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A tanult hangtani, alaktani ismeretek megfigyeltetése és felismerése a szavakban
- A szófajok és mondatfajták megfigyeltetése és felismerése a szövegben
- A szókincs fejlesztése
- Az állandósult szókapcsolatok, a szólások, a közmondások, a szállóigék értelmezése
- A szóbeli és írásbeli fogalmazási készség fejlesztése
- Az olvasmány-feldolgozási stratégiák gyakoroltatása
- Reflektálás a szöveg tartalmára
- A szöveghű, értő szövegolvasás gyakoroltatása
- A hagyományos és a digitális írás fejlesztése
- Kreatív írásgyakorlatok alkalmazása
- A helyesírási készség fejlesztése
- A mérlegelő gondolkodás fejlesztése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).

- A megtanult szövegtípusok jellemzőinek felismerése és alkalmazása
- Helyesírási, nyelvhelyességi szabályoknak és a szövegtípusoknak megfelelő hagyományos és digitális szövegszerkesztési szabályok átisméltése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Az eddig tanult fogalmak átisméltése.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Történelem; Idegen nyelvek; Vizuális kultúra; Természetismeret; Informatika: a tantárgyra jellemző fogalmak, tulajdonnevek, földrajzi nevek, digitális kifejezések helyesírása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- sikeres felvételi.

TÉMAKÖR: Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a tanult szövegértési, szöveg-feldolgozási stratégiák (átfutás, jóslás, előzetes tudás aktiválása, szintézis, szelektív olvasás stb.) alkalmazása különféle megjelenésű és típusú szövegeken;
- a saját szövegértési hiba felismerése, korrigálása.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Különféle megjelenésű és típusú szövegek megértése és alkotása
- A szövegtípusok műfaji, retorikai és stilisztikai jellemzőinek megismerése, áttekintése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).
- Érvtípusok
- Egyenes érvelés, inverz érvelés

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

elbeszélés, leírás, jellemzés, érvelés, cáfolat

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Informatika: a szövegszerkesztő programok lehetőségei.

Vizuális kultúra: tipográfia ismeretek.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanult műfajokban történő önálló szövegalkotás;
- a fogalmazás folyamatközpontúságának alkalmazása.

TÉMAKÖR: Összetett mondat a szövegben

Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismeri a mondat szó szerinti és pragmatikai jelentését, az elsődleges és másodlagos jelentés megkülönböztetése;
- a modalitásnak (a mondatfajtáknak) megfelelő akusztikai eszközök tudatosítása;
- az összetett mondat fajtái, felépítése.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A mondatfajták felismerése a közlési szándék és szerkezet szerint
- Az összetett mondatok típusainak megismerése
- Alárendelő és mellérendelő összetett mondatok elkülönítése
- A központosítás megtanulása az összetett mondatban
- Az idézés szabályainak elsajátítása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).
- A többszörösen összetett mondat
- Körmondatok az irodalmi művekben
- Az idézés fajtái.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

összetett mondat, alárendelés, mellérendelés, logikai viszonyok; idézet, idézés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Vizuális kultúra: vizuális kommunikáció, a vizuális közlések felépítése.

Idegen nyelvek: a tanult idegen nyelv szóalkotása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló ismerje a mondat jelentését, fajtáit;
- az összetett mondat fajtáit és felépítését.

TÉMAKÖR: Nyelvtörténet, a nyelvrokonság kérdései - játékosan

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a mai és korábbi nyelvállapot különbségének felismertetése;
- a nyelvi tudatosság fejlesztése: a nyelv állandóságának és változásának megfigyelése, értelmezése különböző régi és mai szövegeken.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- a nyelv állandóságának és változásának megfigyelése különböző korok szövegeiben
- a szókincs változása, régi kifejezések, jövevényszavak gyűjtése irodalmi és beszélt nyelvi szövegekből
- a nyelvújítás és a nyelvújítók néhány szóalkotási módjának megismerése
- a magyar nyelv eredete, a nyelvrokonság hipotéziseinek megismerése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).
- A rovásírás írásjegyei, fellelhető rovásírásos nyelvemlékeink
- A jövevényszavak jelentésváltozásai
- A nyelvújítás mulatságos túlkapásai

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

rovásírás, nyelvemlék, nyelvújítás, nyelvcsalád, nyelvrokonság, jövevényszó

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: a magyarság történetének kezdetei.

Ének-zene: régi és új stílusú népdalok.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló ismerje a magyar nyelv rokonait, a szavak ereit;
- ismerje *A tihanyi apátság alapítólevelét, Halotti beszédet, Ómagyar Mária-siralom.*

IRODALOM

	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
2020-2021	2	2+1	2+1	2+1
2021-2022	2	2	2+1	2+1
2022-2023	2	2	2	2+1
2023-2024	2	2	2	1
Éves óraszám	72 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)

5. ÉVFOLYAM

AZ IRODALOM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 5. ÉVFOLYAMON:

Általános bevezető: Az 5. évfolyamon folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Az irodalom tantárgy tanítása öt nagy szempont köré csoportosítható: a kompetenciafejlesztés, a műveltségkövetítés, a személyiségfejlesztés, a morális és az érzelmi nevelés.

Az iskolai munka során törekedni kell a módszertani sokszínűsége, az aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazására. A tanulók ismerjék meg a digitális szövegalkotás és -befogadás módjait. Képesek legyenek saját véleményüket logikusan kifejezni.

- műismeret
- alkotók ismerete
- memoriterek
- kötelező olvasmányok
- szövegértés
- szövegalkotás
- olvasóvá nevelés
- mérlegelő gondolkodás, véleményalkotás

A témakörök tanításának célja a közvetlen személyes otthon fogalmán túl a tágabb értelemben vett kultúra mint otthon felfedeztetése. A tanulónak fontos ismernie kulturális hagyományunk alapvető műveit. A képzésnek ebben a szakaszában az irodalomtudomány fogalmai csupán olyan mértékben játszanak szerepet, amennyire azok a szövegek megértéséhez, feldolgozásához szükségesek.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
I. Család, otthon, nemzet	18+3
Weöres Sándor: Ó, ha cinke volnék (memoriter)	
Petőfi Sándor: Egy estém otthon Füstbe ment terv Magyar vagyok	
Arany János: Családi kör (memoriter/részlet)	

Kányádi Sándor: Nagyanyó-kenyér	
Fehérlófia	
Az égig érő fa (magyar népmese)	
Arany János: Rege a csodaszarvasról (memoriter/részlet)	
Görög mítosz: Daidalosz és Ikarosz	
Bibliai történetek A világ teremtése Noé, Jézus születése, A betlehemi királyok	
II. Petőfi Sándor: János vitéz (memoriter/részletek)	14+9
III. Szülőföld, táj	8
Petőfi Sándor: Szülőföldemen	
Petőfi Sándor: Az alföld	
Petőfi Sándor: Úti levelek (részlet)	
Nagy László: Balatonparton	
Weöres Sándor: Tájkép	
IV. Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk	10
V. Választható magyar ifjúsági vagy meseregény	8+2
Móra Ferenc: Csilicsali Csalavári Csalavér Szabó Magda: Tündér Lala Fekete István: A koppányi aga testamentuma Fekete István: Bogánecs (Egy kiválasztása kötelező.)	
ÖSSZESEN:	72=58+14

TÉMAKÖR: I. Család, otthon, nemzet	
Óraszám: 18+3	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
- megismeri és elkülöníti a műnemeket, illetve a műnemekhez tartozó főbb műfajokat, felismeri és megnevezi azok poétikai és retorikai jellemzőit	
- összekapcsol irodalmi műveket különböző szempontok alapján (téma, műfaj, nyelvi kifejezőeszközök)	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> - A családi és baráti kapcsolatok sokféleségének megismerése irodalmi szövegek által - Különböző korokban keletkezett, különböző műfajú szövegek tematikus rokonságának, problémafelvetéseinek tanulmányozása - A korábban megismert műfajokhoz (pl. mese, monda) kapcsolódó elemzési szempontok alkalmazása hasonló témájú szövegekben - Személyes vélemény megfogalmazása a szövegekben felvetett problémákról, azok személyes élethelyzethez kapcsolása 	<ul style="list-style-type: none"> - megismerés, elkülönítés - tematikus rokonság felismerése - elemzési szempontok alkalmazása - személyes vélemény megfogalmazása - szakaszos olvasás - meseírás - tanulóközpontú, kooperatív munkaformák alkalmazása
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
népmese, mese, mesealak, meseformálás, meseszám, kaland, motívum, monda, rege, mítosz, valamint a	

témakörhöz választott szövegek elemzéséhez kapcsolódó fogalmak: hagyomány, nemzeti hagyomány, nemzeti kultúra, hazaszeretet, eredetmonda, dal, életkép, idill, lírai én

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Ének-zene*
- *Vizuális kultúra*
- *Történelem*
- *Informatika*: önálló ismeretszerzés, a források azonosítása.
- *Földrajz*: az olvasott művek topológiája.
- *Etika*: erkölcsi dilemmák.
- *Dráma és színház*: kifejező szövegmondás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

népmese, mese, monda, rege, mítosz, eredetmonda, dal, életkép, idill, lírai én

A műfajokhoz (pl. mese, monda) kapcsolódó elemzési szempontok alkalmazása hasonló témájú szövegekben.

Memoriter: Weöres Sándor: Ó ha cinke volnék, Családi kör (részlet), Arany János: Rege a csodaszarvasról (részletek)

TÉMAKÖR: II. Petőfi Sándor: János vitéz

Óraszám: **14+9**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elkülöníti az irodalmi művek főbb szerkezeti egységeit
- összehasonlítja egy adott irodalmi művet annak adaptációival (film, festmény, stb.)
- felismeri, és bemutatja egy adott műfaj főbb jellemzőit
- az irodalmi szövegek befogadása során felismer és értelmez néhány alapvető nyelvi-stilisztikai eszközt: szóképek, alakzatok stb.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A mű szövegének közös órai feldolgozása
- A mű cselekményének megismerése, fő fordulópontjainak értelmezése
- A költői szöveg részletének és más médiumbeli megjelenítésének (rajzfilm, színmű, illusztráció, stb.) összehasonlítása
- A szöveg néhány részletében a poétikai eszközök felismerése, szerepük értelmezése: verselés, szóképek, alakzatok
- Alapvető verstani és műfaji fogalmak megismerése, alkalmazása a mű bemutatásakor

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- a mű szövegének olvasása
- önálló, illetve osztálytermi munka keretében történő feldolgozás
- megismerés
- bemutatás
- összehasonlítás
- felismerés, értelmezés
- tanulói együttműködés
- problémamegoldás
- információk összekapcsolása
- tanulóközpontú, kooperatív munkaformák alkalmazása
- hagyományos játékok adaptálása
- digitális játékok felhasználása
- szakaszos olvasás

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: verses epika, elbeszélő költemény; ütemhangsúlyos verselés, verssor; felező tizenkettes, páros rím; hasonlat, metafora, megszemélyesítés; párhuzam, ellentét

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Ének-zene*
- *Vizuális kultúra*
- *Történelem*

- *Informatika*: önálló ismeretszerzés, a források azonosítása.
- *Földrajz*: az olvasott művek topológiája.
- *Etika*: erkölcsi dilemmák.
- *Dráma és színház*: kifejező szövegmondás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

elbeszélő költemény; ütemhangsúlyos verselés, rím, hasonlat, metafora, megszemélyesítés

A mű cselekményének ismerete, a poétikai eszközök felismerése.

Memoriter: Petőfi Sándor: János vitéz (részletek)

TÉMAKÖR: III. Szülőföld, táj

Óraszám: 8

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- kifejezően tudja olvasni és értelmezni az életkorának megfelelő különböző műfajú és megjelenésű szövegeket
- a tanult fogalmakat használva beszámol a megismert műről
- felismeri, és bemutatja egy adott műfaj főbb jellemzőit
- az irodalmi szövegek befogadása során felismer és értelmez néhány alapvető nyelvi-stilisztikai eszközt: szóképek, alakzatok
- szóbeli vagy képi módszerekkel megfogalmazza, megjeleníti a szöveg alapján kialakult érzéseit, gondolatait
- az egyéni sajátosságaihoz mérten tagolt, rendezett, áttekinthető írásképpel, egyértelmű javításokkal alkot szöveget
- a feladatvégzés során hatékony közös munkára, együttműködésre törekszik

FEJLESZTÉSI ISMERETEK:

- A tájhoz, környezethez fűződő érzéseket, gondolatokat kifejező szövegek megértése, összehasonlítása
- A táj- és környezetfestés eszközeiként szolgáló nyelvi formák megfigyelése lírai és prózai szövegekben
- A nyelv változó természetének megfigyelése különböző példák alapján
- A különböző korszakokban született szövegek nyelvi eltéréseinek összevetése
- Az irodalmi szövegek keletkezéséhez, megértéséhez, tartalmához kapcsolódó földrajzi kérdések megbeszélése
- A szövegek összevetése a keletkezésükhöz, megértésükhöz, tartalmukhoz kapcsolódó valós helyszínek különböző korokból származó képi ábrázolásaival
- Irodalmi atlasz vagy térkép használata
- A szövegek vizuális értését erősítő ábrák, illusztrációk készítése különböző technikákkal
- Kisebb projektmunkák, a szövegekhez kapcsolódó közös kutatási feladatok elvégzése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- megértés, megfigyelés
- összehasonlítás
- irodalmi atlasz vagy térkép használata
- illusztrációk, ábrák értelmezése, készítése
- kutatómunka
- projektmunka
- tanulóközpontú, kooperatív munkaformák alkalmazása
- hagyományos játékok adaptálása
- jelképek értelmezése fűrtábrával
- digitális projektek
- gondolattérképek

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: hagyomány, napló, személyesség, tájleírás, téma, útleírás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Ének-zene
- Vizuális kultúra
- Történelem
- Informatika: önálló ismeretszerzés, a források azonosítása.
- Földrajz: az olvasott művek topológiája.
- Etika: erkölcsi dilemmák.
- Dráma és színház: kifejező szövegmondás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Petőfi Sándor: Az alföld

Megfigyeli és felismeri a táj- és környezetfestés eszközeiként szolgáló nyelvi formákat lírai és prózai szövegekben.

TÉMAKÖR: IV. Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk

Óraszám: 10

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elolvassa a kötelező olvasmányokat, és saját örömeire is olvas
- megérti az irodalmi mű szövegszerű és elvont jelentéseit
- a megismert epikus művek cselekményét összefoglalja, fordulópontjait önállóan ismerteti
- elkülöníti és jellemzi a fő- és mellékszereplőket, megkülönbözteti a helyszíneket, az idősíkokat, azonosítja az előre- és visszautalásokat
- elkülöníti az irodalmi művek főbb szerkezeti egységeit
- összehasonlít egy adott irodalmi művet annak adaptációival (film)

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Otthoni olvasás és közös órai szövegfeldolgozás: nagyobb szövegegység áttekintő megértése és egyes szövegrészek részletes megfigyelése
- A cselekményben megjelenő élethelyzetek, erkölcsi konfliktusok azonosítása, véleményalkotás
- A cselekmény főbb fordulópontjainak felismerése
- Egyes szereplők jellemzése
- Főbb helyszínek, térbeli viszonyok azonosítása
- A cselekmény és térszerkezet vizuális megjelenítése analóg vagy digitális médiumban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- otthoni olvasás
- közös órai szövegfeldolgozás
- konfliktusok azonosítása
- véleményalkotás
- szereplők jellemzése
- azonosítás
- megjelenítés, drámajáték
- tanulóközpontú, kooperatív munkaformák alkalmazása
- hagyományos játékok adaptálása
- szakaszos olvasás
- jelképek értelmezése fűrtábrával
- gondolatterképek
- kreatív írás

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Az epikai mű szerkezete: előkészítés, cselekmény, fordulat, bonyodalom, tetőpont, megoldás, végkifejlet, helyszín, főszereplő, mellékszereplő

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Ének-zene
- Vizuális kultúra
- Történelem
- Informatika: önálló ismeretszerzés, a források azonosítása.
- Földrajz: az olvasott mű topológiája.
- Etika: erkölcsi dilemmák.

- *Dráma és színház*

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Összekapcsolja ismereteit a szöveg tartalmával, és reflektál azok összefüggéseire;
Az olvasott regényt szerkezeti egységekre tagolja;
Csoportosítja és jellemzi a szereplőket;
Tartalmi és műfaji követelményeinek megfelelően alkot szövegeket;
A szövegalkotás során alkalmazza a tanult helyesírási és szerkesztési szabályokat;
Megérti az irodalmi mű szövegszerű és elvont jelentéseit.

TÉMAKÖR: V. Választható magyar ifjúsági vagy meseregény

Óraszám: 8+2

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a tanuló olvassa és önálló, illetve osztálytermi munka keretében feldolgozza a kerettantervben felsoroltak közül választható magyar ifjúsági és meseregényt, illetve világirodalmi ifjúsági regényt

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

ISMERETEK:

- Otthoni olvasás és közös órai szövegfeldolgozás: nagyobb szövegegység áttekintő megértése, és egyes szövegrészletek részletes megfigyelése
- A cselekményben megjelenő élethelyzetek, erkölcsi konfliktusok azonosítása, véleményalkotás
- A cselekmény főbb fordulópontjainak felismerése
- Egyes szereplők jellemzése
- Főbb helyszínek, térbeli viszonyok azonosítása
- A cselekmény és térszerkezet vizuális megjelenítése analóg vagy digitális médiumban

- tanulóközpontú, kooperatív munkaformák alkalmazása
- gamifikáció, játékosítás
- kreatív alkotómunka
- önálló munkavégzés, tanulás kialakítása
- gondolattérkép készítése
- hagyományos játékok adaptálása
- digitális játékok felhasználása
- szakaszos olvasás
- meseírás
- jelképek értelmezése fürtábrával
- digitális projektek
- gondolattérképek

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Az epikai mű szerkezete: előkészítés, cselekmény, fordulat, bonyodalom, tetőpont, megoldás, végkifejlet, helyszín, főszereplő, mellékszereplő

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Ének-zene*
- *Vizuális kultúra*
- *Történelem*
- *Informatika:* önálló ismeretszerzés, a források azonosítása.
- *Földrajz:* az olvasott mű topológiája.
- *Etika:* erkölcsi dilemmák.
- *Dráma és színház*

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Összekapcsolja ismereteit a szöveg tartalmával, és reflektál azok összefüggéseire;
Az olvasott regényt szerkezeti egységekre tagolja;
Csoportosítja és jellemzi a szereplőket;
Tartalmi és műfaji követelményeinek megfelelően alkot szövegeket;
A szövegalkotás során alkalmazza a tanult helyesírási és szerkesztési szabályokat;
Megérti az irodalmi mű szövegszerű és elvont jelentéseit.

6. ÉVFOLYAM

AZ IRODALOM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:

Általános bevezető: A 6. évfolyamon továbbra is a műveltségápolás a leghangsúlyosabb. Az irodalom tantárgy nevelési-oktatási struktúrája követi a tanulók kognitív, érzelmi és szociális fejlődését.

A tananyagok ennek megfelelően egészítik ki egymást, a „megtartva továbbfejleszteni” elv alapján épülnek egymásra.

Az irodalom tantárgy tanítása öt nagy szempont köré csoportosítható: a kompetenciafejlesztés, a műveltségkövetítés, a személyiségfejlesztés, a morális és az érzelmi nevelés.

Az iskolai munka során törekedni kell a módszertani sokszínűségekre, az aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazására. A tanulók ismerjék meg a digitális szövegalkotás és -befogadás módjait. Képesek legyenek saját véleményüket logikusan kifejteni.

- műismeret
- alkotók ismerete
- memoriterek
- kötelező olvasmányok
- szövegértés
- szövegalkotás
- olvasóvá nevelés
- mérlegelő gondolkodás, véleményalkotás

A tanulók a 6. évfolyamon megismerik a magyar és a világirodalom nagy korszakait, művelődéstörténeti szakaszait, az irodalmat a történelmi-társadalmi folyamatok részeként is látják, és ismereteiket össze tudják kötni más tantárgyak tananyagaival. Ebben a képzési szakaszban válik feladattá az irodalmi műfajok megismerése és a műfaji sajátosságok, elbeszélésmódok felismerése. Ekkor ismerkednek meg az alapvető verstani és stilisztikai jellegzetességekkel is.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
VI. Hősök az irodalomban	10+3
1. Hagyomány és irodalom	
Arany János: Mátyás anyja	
Arany János: A walesi bárdok (memoriter /részlet)	
Hősök–mondák: Beckó vára vagy Csörsz árka	
Szent László legendája vagy Lehel kürtje	
Kittenberger Kálmán: Oroszlánvadászataimból (részlet) vagy Széchenyi Zsigmond: Csui (részlet)	
Torna vára (Felvidék) vagy Tordai hasadék (Erdély) vagy A Lendvai vár (Muravidék) vagy délvidéki Mátyás-mondák	
2. Irodalom és mozgókép	
Fazekas Mihály: Lúdas Matyi	
VII. Arany János: Toldi (memoriter/részletek)	16+4
VIII. Szeretet, hazaszeretet, szerelem	11+4

Bibliai történetek	
Mária és József története	
Jézus tanítása a gyermekekről (karácsonyi ünnepkör)	
Kölcsey Ferenc: Himnusz (memoriter 1-2. vsz.)	
Vörösmarty Mihály: Szózat (memoriter 1. és 2. vsz.+13.,14. vsz.)	
Petőfi Sándor: Honfidal	
Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem (memoriter)	
Petőfi Sándor: Reszket a bokor, mert...	
Radnóti Miklós: Bájoló	
IX. Gárdonyi Géza: Egri csillagok	12
X. Választható világirodalmi ifjúsági regény	9+ 3
Daniel Defoe: Robinson Crusoe vagy Antoine de Saint-Exupéry: A kis herceg	
ÖSSZESEN:	72=58+14

TÉMAKÖR: Hősök az irodalomban	
Óraszám: 10+3	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> - érthetően, kifejezően és pontosan olvas; - megismeri és elkülöníti a műnemeket, illetve a műnemekhez tartozó főbb műfajokat, felismeri és megnevezi azok poétikai és retorikai jellemzőit; - összekapcsol irodalmi műveket különböző szempontok alapján (eredet, téma, műfaj, nyelvi kifejezőeszközök); - megérti az életkorának megfelelő hallott és olvasott szövegeket; - a tanult szövegeket szövegűen és mások számára követhetően tolmácsolja 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> - Az olvasott szöveg szereplőiről, a megjelenített élethelyzetekről szóban és írásban véleményt fogalmaz meg - A hősiesség különböző példáit kifejező szövegek megértése és összehasonlítása - A különböző korokban és műfajokban megjelenő témák nyelvi formáinak elkülönítése - A különböző korszakokban született szövegek nyelvi eltéréseinek összevetése - Az irodalmi szövegek keletkezéséhez, megértéséhez, tartalmához kapcsolódó történelmi, földrajzi kérdések megbeszélése - Irodalmi atlasz vagy térkép használata - Kisebb projektmunkák, a szövegekhez kapcsolódó közös kutatási feladatok elvégzése 	<ul style="list-style-type: none"> - szakaszos olvasás - véleményalkotás - szövegek megértése és összehasonlítása - nyelvi formákat megkülönböztet - térképen tájékozódik - projekt- és kutatómunkát végez - kreatív írás
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: próbatétel, ismétlődő motívum, időmértékes verselés, vándortéma; daktilus, spondeus, hexameter; epigramma, ballada, vígballada, népballada, műballada, balladai homály, kihagyás	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Ének-zene</i> 	

- *Vizuális kultúra*
- *Történelem*
- *Informatika*: önálló ismeretszerzés, a források azonosítása.
- *Földrajz*: az olvasott művek topológiája.
- *Etika*: erkölcsi dilemmák.
- *Dráma és színház*: kifejező szövegmondás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

ismétlődő motívum, időmértékes verselés, epigramma, népballada, műballada, balladai homály, kihagyás
Az olvasott szöveg szereplőiről, a megjelenített élethelyzetekről szóban és írásban véleményt fogalmaz meg. A hősiesség különböző példáit kifejező szövegek megértése és összehasonlítása.

Memoriter: Arany János: A walesi bárdok (részlet)

TÉMAKÖR: Arany János: Toldi

Óraszám: 16+4

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- érthetően, kifejezően és pontosan olvas;
- a lábjegyzetek, a digitális és nyomtatott szótárak használatával önállóan értelmezi az olvasott szöveget;
- a tanult szövegeket szövegűen és mások számára követhetően tolmácsolja;
- személyes véleményt alakít ki a szövegek és művek által felvetett problémákról (pl. döntési helyzetek, motivációk, konfliktusok), és véleményét indokolja;
- tanári segítséggel kreatív szöveget alkot a megismert műhöz kapcsolódóan hagyományos és digitális formában;
- az életkorának megfelelő szöveg alapján jegyzetet, vázlatot készít;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A mű szövegének közös órai feldolgozása
- Az olvasás és megértés nyelvi nehézségeinek feltárása, szókincsbővítés és olvasási stratégiák fejlesztése
- Az elbeszélő költemény műfaji jellemzőinek felismerése, értelmezése a mű vonatkozásában
- Az alkotás néhány stíluselemének megfigyelése (pl. verselés, szóképek, alakzatok)
- A mű erkölcsi kérdésfelvetéseinek (bűn, bosszú, megtisztulás, testvérviszály stb.) megtárgyalása
- Az elbeszélői szerepek (narráció, költői kiszólások, rokonszenv) felismerése, értelmezése a jelentésteremtésben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- tanulóközpontú, kooperatív munkaformák alkalmazása
- szakaszos olvasás
- kreatív alkotómunka
- önálló munkavégzés, tanulás kialakítása
- gondolattérkép készítése
- hagyományos játékok adaptálása
- szókincsfejlesztés
- vita
- értelmezés
- dramatikus játékok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

verses epika, elbeszélő költemény; előhang, epizód, késleltetés; allegória; fokozás, túlzás, megszólítás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Ének-zene*
- *Vizuális kultúra*
- *Történelem*
- *Informatika*: önálló ismeretszerzés, a források azonosítása.
- *Földrajz*: az olvasott művek topológiája.
- *Etika*: erkölcsi dilemmák.

- *Dráma és színház*: kifejező szövegmondás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

verses epika, elbeszélő költemény; előhang, epizód, allegória, túlzás, megszólítás

A mű fejezeteinek olvasása és megértése. Az elbeszélő költemény műfaji jellemzőinek felismerése, értelmezése a mű vonatkozásában.

Memoriter: Arany János: Toldi (részletek)

TÉMAKÖR: Szeretet, hazaszeretet, szerelem

Óraszám: 11+4

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a tanuló olvassa és önálló, illetve osztálytermi munka keretében feldolgozza a kerettantervben kötelezően és részletesen meghatározott műveket;
- a nemzeti hagyomány szempontjából meghatározó néhány mű esetén bemutatja a szerzőhöz és a korszakhoz kapcsolódó legfőbb jellemzőket;
- azonosítja a versben a lírai én különböző megszólalásait, és elkülöníti a mű szerkezeti egységeit;
- felismeri a tanult alapvető rímképleteket (páros rím, keresztrím), és azonosítja az olvasott versek ritmikai, hangzásbeli hasonlóságait és különbségeit;
- ismer és felismer néhány alapvető lírai műfajt;
- szöveghűen, értőn mondja el a memoriterként tanult lírai műveket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az olvasott szöveg szereplőinek érzelmeiről, gondolatairól, az élethelyzetekről vélemény megfogalmazása szóban és írásban
- A szeretet, szerelem, hazaszeretet különböző példáit kifejező szövegek megértése és összehasonlítása
- A téma megjelenítését különböző korokban és műfajokban szolgáló nyelvi formák elkülönítése lírai és prózai szövegekben
- A különböző korokban és műfajokban megjelenő témák nyelvi formáinak elkülönítése
- A szövegek összevetése a keletkezésükhöz, megértésükhöz, tartalmukhoz kapcsolódó valós helyszínek különböző korokból származó képi ábrázolásaival
- Kisebb projektmunkák, a szövegekhez kapcsolódó közös kutatási feladatok elvégzése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- önálló vélemény megfogalmazása szóban és írásban
- szövegértés
- szövegek összehasonlítása
- verses és prózai szövegek megkülönböztetése
- képi ábrázolás értelmezése
- digitális projekt-és kutatómunka
- gamifikáció, játékosítás
- kreatív alkotómunka
- önálló munkavégzés, tanulás kialakítása
- gondolatterkép és fürtábra készítése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: líra, lírai alany, lírai én, téma, motívum; versforma, rímszerkezet, keresztrím, alliteráció; dal, népdal

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Ének-zene*
- *Vizuális kultúra*
- *Történelem*
- *Informatika*: önálló ismeretszerzés, a források azonosítása.
- *Földrajz*: az olvasott művek topológiája.
- *Etika*: erkölcsi dilemmák.

- *Dráma és színház*: kifejező szövegmondás

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: líra, lírai én, téma, versforma, rímszerkezet, keresztrím, alliteráció; dal, népdal

Az olvasott szöveg szereplőinek érzelmeiről, gondolatairól, az élethelyzetekről vélemény megfogalmazása szóban és írásban.

A szeretet, szerelem, hazaszeretet különböző példáit kifejező szövegek megértése és összehasonlítása

Memoriter: Kölcsey Ferenc: Himnusz (1-2. vsz.)

Vörösmarty Mihály: Szózat (1. és 2. vsz.+13.,14. vsz.)

Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem

TÉMAKÖR: Gárdonyi Géza: Egri csillagok

Óraszám: 12

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elolvassa a kötelező olvasmányokat, és saját öröme is olvas;
- a tanuló olvassa és önálló, illetve osztálytermi munka keretében feldolgozza a kerettantervben kötelező regényt;
- megérti az irodalmi mű szövegszerű és elvont jelentéseit;
- összehasonlít egy adott irodalmi művet annak adaptációival (film, festmény);
- alkalmazza a különböző olvasási típusokat és szöveg-feldolgozási módszereket;
- a szövegalkotás során alkalmazza a tanult helyesírási és szerkesztési szabályokat

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Otthoni olvasás és közös órai szövegfeldolgozás: nagyobb szövegegység áttekintő megértése és egyes szövegrészletek részletes megfigyelése
- A cselekményben megjelenő élethelyzetek, erkölcsi konfliktusok azonosítása, véleményalkotás
- A cselekmény fordulópontjainak összekapcsolása a műfaj jellegzetességeivel
- A főbb szereplők kapcsolatának értelmezése
- A szereplők közötti kapcsolatok vizuális megjelenítése analóg vagy digitális médiumban
- Szövegalkotás az egyes szereplők nézőpontjának megjelenítésével

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- önálló olvasás
- szövegfeldolgozás
- szereplők, helyzetek, helyszínek vizuális megjelenítése
- kreatív írás
- tanulóközpontú, kooperatív munkaformák alkalmazása
- gamifikáció, játékosítás
- önálló munkavégzés, tanulás kialakítása
- gondolattérkép készítése
- események, törekvések értelmezése fűrtábrával
- digitális projektek

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: történelmi regény, elbeszélő, időszerkezet, több szálon futó cselekmény, jellemek

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Ének-zene*: históriás ének
- *Vizuális kultúra*: a romantikus festészet, Székely Bertalan: Egri nők
- *Történelem*: három részre szakadt Magyarország
- *Informatika*: önálló ismeretszerzés, a források azonosítása.
- *Földrajz*: az olvasott művek topológiája.
- *Etika*: erkölcsi dilemmák.
- *Filmadaptáció*

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: történelmi regény, több szálon futó cselekmény, jellemek

A cselekményben megjelenő élethelyzetek, erkölcsi konfliktusok azonosítása, véleményalkotás.
Szövegalkotás.

TÉMAKÖR: Választható világirodalmi ifjúsági regény

Óraszám: **9+ 3**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elolvassa a kötelező olvasmányokat, és saját örömeire is olvas;
- a tanuló olvassa és önálló, illetve osztálytermi munka keretében feldolgozza a kerettantervben kötelező regényt;
- megérti az irodalmi mű szövegszerű és elvont jelentéseit;
- összehasonlít egy adott irodalmi művet annak adaptációival;
- alkalmazza a különböző olvasási típusokat és szöveg-feldolgozási módszereket;
- a szövegalkotás során alkalmazza a tanult helyesírási és szerkesztési szabályokat

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Otthoni olvasás és közös órai szövegfeldolgozás: nagyobb szövegegység áttekintő megértése és egyes szövegrészletek részletes megfigyelése
- A cselekményben megjelenő élethelyzetek, erkölcsi konfliktusok azonosítása, véleményalkotás
- A cselekmény fordulópontjainak összekapcsolása a műfaj jellegzetességeivel
- A főbb szereplők kapcsolatának értelmezése
- A szereplők közötti kapcsolatok vizuális megjelenítése analóg vagy digitális médiumban
- Szövegalkotás az egyes szereplők nézőpontjának megjelenítésével

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- önálló olvasás
- szövegfeldolgozás
- szereplők, helyzetek, helyszínek vizuális megjelenítése
- kreatív írás
- tanulóközpontú, kooperatív munkaformák alkalmazása
- gamifikáció, játékosítás
- önálló munkavégzés, tanulás kialakítása
- gondolatterkép készítése
- események, törekvések értelmezése fűrtábrával
- digitális projektek

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: A korábban tanult poétikai fogalmak alkalmazása a választott regénynek megfelelően.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Ének-zene*
- *Vizuális kultúra*
- *Történelem*
- *Informatika:* önálló ismeretszerzés, a források azonosítása.
- *Földrajz:* az olvasott művek topológiája.
- *Etika:* erkölcsi dilemmák.
- *Filmadaptáció*

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A cselekményben megjelenő élethelyzetek, erkölcsi konfliktusok azonosítása, véleményalkotás.

7. ÉVFOLYAM

A MAGYAR IRODALOM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:

A 7. évfolyamon tovább folytatódik az ismeretek bővítése, a kompetenciák fejlesztése (azaz megerősítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése) és az érzelmi nevelés.

Ebben a tanítási-tanulási szakaszban a tanulók szövegértési, szövegalkotási képességeiket folyamatosan bővíteni kell.

Ismerjék meg a digitális szövegalkotás és -befogadás módjait. Képesek legyenek saját véleményüket logikusan kifejezni, s tanulják meg a toleráns nyelvhasználatot. Ezek birtokában tudnak a tanulók egymással együttműködni, csapatban és párban dolgozni, így tudják megérteni egymás gondolatait és saját gondolataikat a lehető legpontosabban elmondani, megértetni másokkal. Ez teremt lehetőséget a személyiségük fejlesztésére, érzelmi nevelésükre is.

- a tanulók ismerjék meg a magyar és a világirodalom nagy korszakait, művelődéstörténeti szakaszait,
- az irodalmat a történelmi-társadalmi folyamatok részeként is lássák, és ismereteiket össze tudják kötni más tantárgyak tananyagaival;
- feladat az irodalmi műfajok megismerése és a műfaji sajátosságok, elbeszélésmódok felismerése;
- ismerkedjenek meg az alapvető verstani és stilisztikai jellegzetességekkel is.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
I. Korok és portrék	50 + 12
A) A középkor	3 + 1
István király intelmei Imre herceghez (részletek)	
B) Reneszánsz, humanizmus, reformáció	11 + 3
Mesék Mátyás királyról: Hogyan került holló Mátyás király címerébe? (Kóka Rozália gyűjtése alapján)	
Janus Pannonius: Pannonia dicsérete	
Balassi Bálint: Egy katonaének	
Balassi Bálint: Hogy Juliára talál, így köszöne néki	
Irodalom és színház vagy film kapcsolata; A reneszánsz dráma Shakespeare: Szentivánéji álom vagy Romeo és Júlia vagy később tárgyalva: Molière: A képzelt beteg	
C) Irodalmunk a 17 – 18. században	4 + 1
Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem (részletek: I./1-21.versszak)	
Mikes Kelemen: Törökországi levelek (részletek)	
D - E) Klasszicizmus és romantika	32 + 7
Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez	
Berzsenyi Dániel: Levéltöredék barátomhoz	
Jókai: A huszti beteglátogatók	
Kölcsey Ferenc: Huszt	
Kölcsey Ferenc: Emléklapra	
Kölcsey Ferenc: Himnusz	
Kölcsey Ferenc: Parainesis (részletek)	
Vörösmarty Mihály: Szózat	
Vörösmarty Mihály: Ábránd	
Petőfi Sándor: Szabadság, szerelem	

Petőfi Sándor: Nemzeti dal	
Petőfi Sándor: Szeptember végén	
Arany János: A fülemile	
Arany János: Epilógus	
Jókai Mór: A nagyenyedi két fűzfa	
Mikszáth Kálmán: A néhai bárány	
Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője	
II. Világirodalmi ifjúsági regény	8+ 2
Jules Verne: Kétévi vakáció vagy Tonke Dragt: Levél a királynak vagy Mándy Iván: Az enyedi diák vagy Csukás István: Vakáció a halott utcában	
ÖSSZESEN:	72 = 58 + 14

TÉMAKÖR: Korok és portrék / A középkor	
Óraszám: 3 + 1	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló: Képes az érzelmi tartalmak felismerésére, az erkölcsi választások értelmezésére és véleményezésére. Az irodalmi élmény befogadására és megosztására.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> – A korszakban keletkezett irodalmi szövegek olvasása, értelmezése – A nemzeti hagyományunk szempontjából szimbolikus irodalmi szövegeink megismerése – A középkor jellegzetes műfajainak és stílusjegyeinek megismerése – A hazaszeretet megjelenése a korszak művészetében 	<ul style="list-style-type: none"> - játékosítás - kooperatív tanulási-tanítási módszerek - önálló tanulási módszerek kialakítása (kutatómunka, beszámolók készítése, előadása, önálló jegyzetelés tanulása, tanulási módszerek tanítása) - szakaszos olvasás - projektmunkák - IKT – alapú munkafolyamatok - drámajátékok - színház- és múzeumlátogatás
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
középkor, román stílus, gótika, egyházi kultúra, lovagi kultúra, lovagi erények, trubadúrok, intelem (parainesis), kódex, iniciálé, miniatűr	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
<ul style="list-style-type: none"> – <i>Ének-zene</i>: egyházi énekek; trubadúrok. – <i>Vizuális kultúra</i>: román és gótika művészete; kódexek. – <i>Történelem</i>: István király, honalapítás; keresztény és pogány. – <i>Informatika</i>: önálló ismeretszerzés, a források azonosítása. – <i>Földrajz</i>: az olvasott művek topológiája. – <i>Etika</i>: erkölcsi dilemmák. – <i>Dráma és színház</i>: kifejező szövegmondás; 	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
<ul style="list-style-type: none"> - értő néma és hangos olvasás, olvasmány alapján saját vélemény megfogalmazása; - ismerettel rendelkezik a középkorról; - ismeri a parainesis fogalmát. 	

TÉMAKÖR: Korok és portrék / A reneszánsz

Óraszám: 11 óra + 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfogalmazza vagy társaival együttműködve drámajátékban megjeleníti egy mű megismerése során szerzett tapasztalatait, élményeit.
- személyes véleményt alakít ki a szövegek és művek által felvetett problémákról (pl. döntési helyzetek, motivációk, konfliktusok), és véleményét indokolja;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- A korszakban keletkezett irodalmi szövegek olvasása, értelmezése
- A reneszánsz világkép értelmezése
- A reformáció és az anyanyelvi kultúra összefüggésének felismerése
- A reneszánsz irodalom alkotóinak, műfajainak, jellegzetes motívumainak megismerése
- A reneszánsz drámváltozatok elkülönítése
- Egy adott mű különböző művészeti ágakban és médiumokban megjelenő adaptációjának összehasonlítása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- játékosítás
- kooperatív tanulási-tanítási módszerek
- önálló tanulási módszerek kialakítása (kutatómunka, beszámolók készítése, előadása, önálló jegyzetelés tanulása, tanulási módszerek tanítása)
- szakaszos olvasás
- projektmunkák
- IKT – alapú munkafolyamatok
- drámajátékok
- színház- és múzeumlátogatás

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

reneszánsz, humanizmus, reformáció, könyvnyomtatás, vitézi élet, életkép, dal, epigramma, dráma, vígjáték (komédia)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Ének-zene*: ritmusok, ritmusfajták azonosítása; a zenei reneszánsz
- *Kémia, matematika*: görög számnevek a kémiai képletekben (penta-, hexa-)
- *Vizuális kultúra*: a kompozíció szerepe a festészetben, építészetben; a reneszánsz festészet, szobrászat, építészet
- *Történelem*: Mátyás király és kora; reformáció
- *Informatika*: önálló ismeretszerzés, a források azonosítása.
- *Földrajz*: az olvasott művek topológiája.
- *Etika*: erkölcsi dilemmák.
- *Dráma és színház*: kifejező szövegmondás; színházi előadás

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló

- ismeri a reneszánsz korstílus és egy-egy mű közötti összefüggéseket; a korszak irodalmi életét: Janus Pannónius és Balassi Bálint életét; a reneszánsz háttérét, esztétikai elveit, törekvéseit, ábrázolásmódját, hangnemeit; a stílus formajegyeit;
- jellemző műveken felismeri a legjellemzőbb reneszánsz jegyeket, vonásokat;
- ismeri az epigrammát, a Balassi - strófát
- megismeri a drámai műnem legfontosabb jellemzőit, a tragédia műfaját közös és önálló olvasással, feldolgozással, műelemzéssel;
- képes egy jellemtípus azonosítására;

TÉMAKÖR: Korok és portrék / Irodalmunk a 17-18. században

Óraszám: 4 óra + 1 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- képes a szereplők jellemzésére, tetteik minősítésére; erkölcsi választások értelmezésére és véleményezésére;
- alkalmas a megjelenített értékek, erkölcsi kérdések, motivációk, magatartásformák felismerése, értelmezésére.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A korszakban keletkezett irodalmi szövegek olvasása, értelmezése
- A nemzeti hagyományunk szempontjából szimbolikus irodalmi szövegeink megismerése
- A barokk jellegzetes műfajainak és stílusjegyeinek megismerése
- A hazaszeretet megjelenése a korszak művészetében

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- játékosítás
- kooperatív tanulási-tanítási módszerek
- önálló tanulási módszerek kialakítása (kutatómunka, beszámolók készítése, előadása, önálló jegyzetelés tanulása, tanulási módszerek tanítása)
- szakaszos olvasás
- projektmunkák
- IKT – alapú munkafolyamatok
- drámajátékok
- színház- és múzeumlátogatás

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: kuruc kor, toborzódal, bujdosóének, siratóének, levél, emlékirat

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Ének-zene:* kuruc katonadalok
- *Történelem:* Zrínyi Miklós, a hadvezér; II. Rákóczi Ferenc és a szabadságharc
- *Informatika:* önálló ismeretszerzés, a források azonosítása.
- *Földrajz:* az olvasott művek topológiája.
- *Etika:* erkölcsi dilemmák.
- *Dráma és színház:* kifejező szövegmondás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló

- megismeri a barokk háttérét, esztétikai elveit, törekvéseit, ábrázolásmódját, hangnemeit; a stílus formajegyeit;
- jellemző műveken felismeri a legjellemzőbb barokk jegyeket, vonásokat;
- felismer zenei és képzőművészeti vonatkozásokat, kapcsolódásokat;
- azonosítja a műben megjelenő tematikát (pl. család, szerelem, hősiesség, hazafiság, önfeláldozás).

TÉMAKÖR: Korok és portrék / Klasszicizmus és romantika

Óraszám: 32 óra + 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- A nemzeti hagyomány szempontjából meghatározó néhány mű esetén bemutatja a szerzőhöz és a korszakhoz kapcsolódó legfőbb jellemzőket.
- Megismeri a magyar nemzeti kultúra megteremtőit.
- A tanuló kívülről tudja a Himnuszt, a Szózatot és a Nemzeti dalt, melyek segítségünkre vannak a mai nemzedék magyarságtudatának megalapozásában.
- Személyes véleményt alakít ki a szövegek és művek által felvetett problémákról (pl. döntési helyzetek, motivációk, konfliktusok), és véleményét indokolja;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A nemzeti identitást meghatározó lírai szövegek olvasása, megértése, megbeszélése
- A felvilágosodás és a romantika korának

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- játékosítás
- kooperatív tanulási-tanítási módszerek
- önálló tanulási módszerek kialakítása (kutatómunka, beszámolók készítése, előadása, önálló jegyzetelés tanulása,

<p>művelődéstörténeti és irodalmi programjának megismerése</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az irodalmi szövegekben megfogalmazott közösségi és egyéni erkölcsi dilemmák felismerése, megvitatása - Lírai szövegek poétikai-retorikai-stilisztikai elemzése - Alapvető lírapoétikai szakterminusok bevezetése (lírai én, lírai én pozíciói; hangulati líra, gondolati líra, közösségi líra; helyzetdal, életkép, megszólító vers) - Alapvető hangulatok, beszélői attitűdök, modalitások felismerése: pl. vidám, könnyed, humoros, ironikus, emelkedett, fennkölt, meghitt, idilli - Néhány alapvető lírai műfaj jellemző darabjának megismerése (pl.: dal, himnusz, epigramma, óda) - Alapvető szóképek felismerése: hasonlat, megszemélyesítés, metafora - A novella és a regény műfaji sajátosságai felismerése - Novellákat és regények különböző szempontok szerinti (téma, műfaj, nyelvi kifejezőeszközök) értelmezése - A kisepikai és a nagyepikai alkotások különbségeinek felismerése (cselekmény, szereplők, helyszínek, tematikus fókusz, stb.) 	<p>tanulási módszerek tanítása)</p> <ul style="list-style-type: none"> - szakaszos olvasás - projektmunkák - IKT – alapú munkafolyamatok - drámajátékok - színház- és múzeumlátogatás
<p>MEMORITEREK</p> <ul style="list-style-type: none"> - Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez - Kölcsey Ferenc: Himnusz – teljes szöveg - Kölcsey Ferenc: Huszt - Kölcsey Ferenc: Emléklapra - Vörösmarty Mihály: Szózat – teljes szöveg - Petőfi Sándor: Nemzeti dal - Petőfi Sándor: Szabadság, szerelem - Petőfi Sándor: Szeptember végén 	<p>KÖTELEZŐ OLVASMÁNY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jókai Mór: A nagyenyedi két fűzfa <i> vagy </i>A kőszívű ember fiai - Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője - Mikszáth Kálmán: A néhai bárány
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: romantika; közösségi emlékezet, önazonosság; szállóige, szónoklat, humor, óda, elégia, dal, himnusz, epigramma, kisepika, anekdota, novella, elbeszélés</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Vizuális kultúra:</i> romantikus festmények, épületek, viseletek. - <i>Ének-zene:</i> a zenei romantika. - <i>Történelem:</i> a XIX. század magyar történelme: felvilágosodás vége; reformkor; forradalom és szabadságharc; kiegyezés; - <i>Informatika:</i> önálló ismeretszerzés, a források azonosítása. - <i>Földrajz:</i> az olvasott művek topológiája. - <i>Etika:</i> erkölcsi dilemmák. - <i>Dráma és színház:</i> kifejező szövegmondás. 	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

A tanuló

- ismerkedik a klasszicizmussal és a romantikával, a korstílus és egy-egy mű közötti összefüggéssel; a korszak irodalmi életével (pl. folyóiratok, színházi élet, irodalmi kapcsolatok); a romantika háttérével, esztétikai elveivel, törekvéseivel, ábrázolásmódjával, hangnemeivel; a stílus formajegyeit; romantika és népiesség, romantika és reformkor összefüggésével;
- jellemző műveken felismeri a legjellemzőbb jegyeket, vonásokat;
- azonosít szóképeket, alakzatokat,
- felismer érzelmi tartalmakat;
- megtanul lírai alkotásokat, képes a memoriterek előadására
- egy Jókai-regényben azonosítja, a szereplők kapcsolatait, a cselekmény elemeit.

TÉMAKÖR: Világirodalmi ifjúsági regény

Óraszám: 8 óra + 2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- életkorának megfelelő irodalmi szövegeket olvas;
- érthetően, kifejezően és pontosan olvas;
- egy általa elolvasott művet ajánl kortársainak;
- a tanult szövegeket szöveghűen és mások számára követhetően tolmácsolja;
- megérti mások álláspontját, elfogadja azt, vagy a sajátja mellett érveket fogalmaz meg;
- személyes tapasztalatait összeköti a művekben megismert konfliktusokkal, érzelmi állapotokkal.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Otthoni olvasás és közös órai szövegfeldolgozás: nagyobb szövegegység áttekintő megértése és egyes szövegrészletek részletes megfigyelése
- A cselekményben megjelenő élethelyzetek, konfliktusok azonosítása, véleményalkotás
- A cselekmény ismertetése az elbeszélés időkezelésének megfigyelésével (pl. egyenes vagy fordított időrend, késleltetés, összefoglalás, időbeli ugrások, stb.)
- Az elbeszélte világ főbb jellemzőinek összefoglalása (pl. realista, romantikus, varázslatos, egy- vagy többszintű világ)

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- játékosítás
- kooperatív tanulási-tanítási módszerek
- önálló tanulási módszerek kialakítása, kutatómunka, beszámoló készítése, előadása, önálló jegyzetelés tanulása, tanulási módszerek tanítása)
- szakaszos olvasás
- projektmunkák
- IKT – alapú munkafolyamatok
- drámajátékok
- színház- és múzeumlátogatás

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

történet és elbeszélés, előre- és visszautalás, késleltetés, epizód, jelenet, leírás, kihagyás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Etika: erkölcsi dilemmák.

Dráma és színház: kifejező szövegmondás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanuló:

- alkalmas az irodalmi élmény megosztására; beszámoló, ajánlás készítésére, különféle vélemények összevetésére;

8. ÉVFOLYAM

A MAGYAR IRODALOM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:

A 7–8. évfolyamon tovább folytatódik az ismeretek bővítése, a kompetenciák fejlesztése (azaz megerősítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése), és az érzelmi nevelés. Ebben a tanítási-tanulási szakaszban a tanulók szövegértési, szövegalkotási képességeiket folyamatosan bővíteni kell.

Ismerjék meg a digitális szövegalkotás és -befogadás módjait. Képesek legyenek saját véleményüket logikusan kifejteni, s tanulják meg a toleráns nyelvhasználatot. Ezek birtokában tudnak a tanulók egymással együttműködni, csapatban és párban dolgozni, így tudják megérteni egymás gondolatait és saját gondolataikat a lehető legpontosabban elmondani, megértetni másokkal. Ez teremt lehetőséget a személyiségük fejlesztésére, érzelmi nevelésükre is.

A 7–8. évfolyamon a tanulók – életkori sajátosságaik, illetve korábbi tanulmányaik alapján képessé válnak arra, hogy megismerjék az európai és a magyar kultúra nagy korszakait, ezeknek a stílus- és művelődéstörténeti koroknak kiemelkedő alkotásait, és egyre hangsúlyosabbá válik a poétikai-retorikai ismeretek bővítése is. A 13–15 éves gyerekek már képesek arra, hogy ne csak fabuláris szinten értelmezzenek egy-egy szöveget, hanem tanári irányítással jelentésteremtésre is vállalkozzanak, és megértsék saját kultúrájuk történelmi adottságait, irodalmi törekvéseit.

- a tanulók ismerjék meg a magyar és a világirodalom nagy korszakait, művelődéstörténeti szakaszait,
- az irodalmat a történelmi-társadalmi folyamatok részeként is lássák, és ismereteiket össze tudják kötni más tantárgyak tananyagaival;
- feladat az irodalmi műfajok megismerése és a műfaji sajátosságok, elbeszélésmódok felismerése;
- ismerkedjenek meg az alapvető verstani és stilisztikai jellegzetességekkel is.

Az alapfokú képzés második szakaszában, az 5–8. évfolyamon, a nevelésnek-oktatásnak többszörös feladata és célja van:

- cél, hogy a diákok megértsék a nemzet, a szűkebb közösség és az egyes ember kapcsolatát. Megismerjék kultúrájukat, annak gondolati, erkölcsi tartalmait, esztétikai értékeit. Ennek révén szellemileg és érzelmileg is kötődjenek ahhoz. Korosztályuknak megfelelően tudják értelmezni múltjukat, jelen környezetüket, önmagukat. A tanulókat fel kell készíteni arra, hogy ennek a kulturális hagyománynak értői és később formálói legyenek.
- Elengedhetetlen, hogy ebben a képzési szakaszban a tanulók biztos szövegértésre tegyenek szert.
- Őrizték meg kíváncsiságukat, nyitottságukat, s váljanak olvasó emberekké. Olyan olvasó emberekké, akik a képzési szakasz végére már a művek elsődleges jelentése mögé látnak, azaz többféle olvasási és értelmezési stratégiával rendelkeznek, az általuk olvasott szövegeket képesek mérlegelve végiggondolni. Össze tudják kapcsolni a már meglévő ismereteiket az olvasott, hallott vagy a digitális szövegek tartalmával, képesek meglátni és kiemelni az összefüggéseket.
- Cél a gondolkodásra tanítás – a tanulók kíváncsiságának és alkotókedvének megtartásával.
- A tantárgy tanításának kiemelt célja a tanulók műveltségi szintjének folyamatos növelése, melynek révén korosztályuknak, érettségüknek megfelelő ismeretekkel rendelkeznek, s ezeket az ismereteket rendszerben látják, értelmezni tudják azokat.
- Kreativitásuk olyan szintű fejlesztése, hogy az általuk tanult műfajokban, szövegtípusokban – a magyar nyelv és helyesírás szabályait tudatosan alkalmazva – képesek legyenek rövid szövegeket alkotni. Fejlődjék szókincsük, kifejezőkészségük. Az egyéni képességeikhez mérten tagolt, rendezett, áttekinthető írásképpel, egyértelmű javításokkal alkossanak megfelelő tartalmú és szerkezetű, hagyományos és digitális fogalmazásokat. Fejlődjék digitális kompetenciájuk.

- Cél, hogy a diákok különböző kommunikációs helyzetekben, szóban és írásban is helyesen, szabatosan ki tudják fejezni önmagukat. Az anyanyelvi ismeretek mindenekelőtt a nyelvhasználat tudatosítását és fejlesztését szolgálják, ide értve a tudatos szövegértési stratégiák kialakítását és a kommunikációs helyzethez illő megnyilatkozást, a toleráns nyelvhasználatot.
- Ismerjék a tananyag által előírt memoriterekét, azokat értőn elő tudják adni.
- Elérendő cél az önfejlesztés igényének kialakítása a tanulóknál. Az irodalmi művek sokfélesége biztosítja kíváncsiságuk felkeltését és megtartását, önmaguk megértésének lehetőségét.
- Kiemelt feladat a tanulók segítése a tanulás tanulásában.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
I. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében	27 + 8
A, Líra a 20. század első felének magyar irodalmában	14 + 5
Ady Endre: Góg és Magóg fia vagyok én...	
Ady Endre: Őrizem a szemed	
Ady Endre: Üzenet egykori iskolámba	
Babits Mihály: Ádáz kutyám	
Kosztolányi Dezső: Mostan színes tintákról álmodom	
Juhász Gyula: Milyen volt...	
Dsida Jenő: Hálaadás	
József Attila: Rejtelmek	
József Attila: Kertész leszek	
József Attila: Születésnapomra	
Reményik Sándor: Templom és iskola	
Áprily Lajos: Március	
Radnóti Miklós: Nem tudhatom	
B, Epika a 20. század első felének magyar irodalmában	11 + 2
Kós Károly: Az országépítő (részlet)	
Karinthy Frigyes: Röhög az egész osztály	
Móricz Zsigmond: Pillangó vagy Légy jó mindhalálig	
Herczeg Ferenc: Pro libertate (részlet)	
Tamási Áron: Ábel a rengetegben (részlet)	
Nyirő József: Uz Bence (részlet)	
C, „Vérző Magyarország” – Trianon a magyar irodalomban	2 + 1
Reményik Sándor: Mi a magyar?	
II. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében	18 + 4
A, Líra a 20. század második felének magyar irodalmában	12 + 2
Szabó Lőrinc: Tücsökgéne (részletek)	
Nagy László: Ki viszi át a Szerelmet	
Weöres Sándor: A társ	
Kányádi Sándor: Két nyárfa	
Kányádi Sándor: Öreg iskola ünnepére	
Wass Albert: Üzenet haza (részlet)	
B, Epika a 20. század második felének magyar irodalmában	4 + 1
Sütő András: Anyám könnyű álmot ígér (részlet)	
Tamási Áron: Bölcső és bagoly (részlet)	
Örkény István: Egyperces novellák (részletek)	
C, Dráma a 20. század második felének magyar irodalmában	2 + 1

Irodalom és színház vagy mozgókép Egy szabadon választott drámai alkotás	
III. A 20. századi történelem az irodalomban (világháborúk, holokauszt, romaholokauszt, a kommunista diktatúra áldozatai, 1956)	6 + 1
Irodalom és mozgókép Szabó Magda: Abigél	
Pilinszky János: Francia fogoly (részlet)	
Choli Daróczi József: Dal	
Irodalom és mozgókép George Orwell: Állatfarm	
Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról (részlet)	
IV. Szórakoztató irodalom	7 + 1
Irodalom és mozgókép Agatha Christie egy Poirot-novellája	
ÖSSZESEN:	72= 58+14

<p>TÉMAKÖR: Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében / Líra a 20. század első felének magyar irodalmában Óraszám: 14 óra+ 5 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p>	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A nemzeti identitást meghatározó lírai szövegek olvasása, megértése, megbeszélése – A 20. század első felében megjelenő művelődéstörténeti és irodalmi programok bemutatása – Az irodalmi szövegekben megfogalmazott közösségi és egyéni erkölcsi dilemmák felismerése, megvitatása – Lírai szövegek poétikai-retorikai-stilisztikai elemzése – Alapvető lírapoétikai szakterminusok alkalmazása – Alapvető hangulatok, beszélői attitűdök, modalitások felismerése – Szóképek felismerése: hasonlat, megszemélyesítés, metafora, metonímia, szinesztézia, szimbólum <p>MEMORITEREK Ady Endre: Őrizem a szemed Reményik Sándor: Templom és iskola (részlet) József Attila: Születésnapomra (részlet) József Attila: Mama Radnóti Miklós: Nem tudhatom... (részlet)</p>	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: metonímia, szimbólum; anafora	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: <i>Ének-zene:</i> dal, rím, ritmus, ritmusfajták <i>Vizuális kultúra:</i> új művészeti törekvések a zenében, festészetben, szobrászatban, képzőművészeti ágakban <i>Történelem:</i> I. és II. világháború kora <i>Informatika:</i> önálló ismeretszerzés, a források azonosítása. <i>Földrajz:</i> az olvasott művek topológiája. <i>Etika:</i> erkölcsi dilemmák. <i>Dráma és színház:</i> kifejező versmondás	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	

TÉMAKÖR: Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében / Epika a 20. század első felének magyar irodalmában Óraszám: 11 óra + 2 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> – A történetmesélés egyszerűbb formáinak átisméltése – A 20. század elejének epikai sokszínűsége, pl.: történelmi regény, idill, iskolaregény, fejlődésregény; népies regény; paródia; lírai novella, realista novella – Novellák és regényrészletek szövegközpontú elemzése – A novella és az elbeszélés műfaji sajátosságainak felismertetése – Kisepikai és nagyepikai alkotások különbségei (cselekmény, szereplők, helyszínek, tematikus fókusz) KÖTELEZŐ OLVASMÁNYOK: Móricz Zsigmond: Pillangó vagy Légy jó mindhalálig	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: kisepika, novella, elbeszélés, iskolaregény, fejlődésregény; népies regény; humor, paródia; lírai novella,	

realista novella, aforizma

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Történelem: reformáció, Trianon , történelmi Magyarország

Informatika: önálló ismeretszerzés, a források azonosítása.

Földrajz: az olvasott művek topológiája.

Etika: erkölcsi dilemmák.

Dráma és színház: kifejező szövegmondás; színházi előadás

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében / „Vérző Magyarország” –

Trianon a magyar irodalomban

Óraszám: **2 óra + 1 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A nemzeti identitás meghatározó lírai szövegeinek olvasása, megértése, megbeszélése
- A történelmi tragédia megjelenése irodalmi alkotásokban
- Egyes olvasott szövegek jellegzetes poétikai-retorikai alakzatainak megfigyelése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

békediktátum, elcsatolás, nemzeti trauma, nemzeti érzés, Kárpát-medencei magyarság, nacionalizmus, patriotizmus

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Ének-zene: székely himnusz, régi magyar himnusz

Történelem: egyházi búcsúk, zarándoklatok, Trianon

Informatika: önálló ismeretszerzés, a források azonosítása.

Földrajz: az olvasott művek topológiája.

Etika: erkölcsi dilemmák.

Dráma és színház: kifejező szövegmondás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében / Líra a 20. század

második felének magyar irodalmábanÓraszám: **12 óra + 2 óra****TANULÁSI EREDMÉNYEK**

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A lírai nyelvhasználat sajátosságainak átisméltése
- Alapvető hangulatok, beszélői attitűdök, modalitások felismerése
- Néhány lírai műfaj jellemzőinek megismerése (lírai önéletrajz, népies dal)
- Szóképek, alakzatok felismerése

MEMORITEREK:

Kányádi Sándor: Két nyárfa (részlet)

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:**

lírai önéletrajz, népies dal

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:*Ének-zene:* dal, rím, ritmus, ritmusfajta*Informatika:* önálló ismeretszerzés, a források azonosítása.*Földrajz:* az olvasott művek topológiája.*Etika:* erkölcsi dilemmák.*Dráma és színház:* kifejező versmondás**A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:****TÉMAKÖR: Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében / Epika a 20. század második felének magyar irodalmában**Óraszám: **4 óra + 1 óra****TANULÁSI EREDMÉNYEK**

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A történetmesélés egyszerűbb formáinak átisméltése
- A 20. század második felének epikai sokszínűsége, pl.: lírai szociográfia, egypercesek
- Novellák és regényrészletek szövegközpontú elemzése
- Az egyperces novella műfaji sajátosságainak felismertetése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

<ul style="list-style-type: none"> – Önéletrajzi ihletettség a 20. század második felének epikájában – A groteszk megjelenése a korszak irodalmában 	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: egyperces, groteszk, humor	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: <i>Történelem:</i> II. világháború, <i>Informatika:</i> önálló ismeretszerzés, a források azonosítása. <i>Földrajz:</i> az olvasott művek topológiája. <i>Etika:</i> erkölcsi dilemmák. <i>Dráma és színház:</i> kifejező szövegmondás	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	

TÉMAKÖR: Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében / Dráma a 20. század második felének magyar irodalmában Óraszám: 2 óra + 1 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> – A színpadi hatáskeltés eszközeinek vizsgálata – A drámai döntési helyzetek, motivációk, konfliktusok felismerése, vizsgálata, megvitatása – A dráma cselekményének megértése, rekonstruálása szerkezeti vázlat segítségével – A komikum, a humor tartalmi és nyelvi jellemzőinek megismerése – A monológ és a dialógus szerepének megkülönböztetése – Drámarészletekből drámaegész kibontása – Részvétel egy drámai mű színreviteléhez kapcsolódó tevékenységben KÖTELEZŐ OLVASMÁNYOK: William Shakespeare: Szentivánéji álom vagy Romeo és Júlia vagy Molière: A képzelt beteg	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: dráma mint műnem, tragédia, komédia, színház; a drámai szerkezet, alapszituáció, bonyodalom, konfliktus, tetőpont, megoldás; monológ, dialógus, tér- és időviszonyok; drámai szerepkörök, szereplők rendszere, jellemtípus	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	

Etika: erkölcsi dilemmák.
Dráma és színház: kifejező szövegmondás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: A 20. századi történelem az irodalomban
(világháborúk, holokauszt, romaholokauszt, a kommunista diktatúra áldozatai, 1956)
Óraszám: **6 óra + 1 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A történelmi traumák megjelenése az irodalmi alkotásokban
- Diktatúrák és áldozatok, erkölcsi dilemmák és konfliktusok ábrázolása a hatalom és a kiszolgáltatott egyének között.
- Az irodalmi művek alapján az egyes emberek erkölcsi felelősségének tudatosítása
- Egyes olvasott szövegek jellegzetes poétikai-retorikai alakzatainak megfigyelése

KÖTELEZŐ OLVASMÁNY:

Szabó Magda: Abigél

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

jellemfejlődés, szolidaritás, holokauszt, koncentrációs tábor, diktatúra, forradalom, szovjet megszállás, emigráció, emigráns irodalom

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Történelem: világháború, holokauszt, kommunista diktatúra

Informatika: önálló ismeretszerzés, a források azonosítása.

Földrajz: az olvasott művek topológiája.

Etika: erkölcsi dilemmák.

Dráma és színház: kifejező szövegmondás

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Szórakoztató irodalom

Óraszám: **7 óra + 1 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az eddigi irodalmi ismeretek felelevenítése és alkalmazása a választott mű értelmezésében 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:</p> <p>szórakoztató irodalom, manipuláció és hitelesség, krimi, detektívregény</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <p><i>Etika:</i> erkölcsi dilemmák. <i>Dráma és színház:</i> kifejező szövegmondás</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

MATEMATIKA

	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
2020-2021	4+1	4+1	4+1	4+1
2021-2022	4+1	4+1	4+1	4+1
2022-2023	4+1	4+1	4+2	4+1
2023-2024	4+1	4+1	4+2	3,5+2
Éves óraszám	144+36 (36 tanítási hét esetén)	144+36 (36 tanítási hét esetén)	144+72 (36 tanítási hét esetén)	126+72 (36 tanítási hét esetén)

5. ÉVFOLYAM

A MATEMATIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI AZ 5. ÉVFOLYAMON:

Az 5–8. évfolyamon a matematika tanulása-tanítása során a tudástartalmak fokozatosan válnak egyre elvontabbá. A tanítás fő módszere továbbra is a felfedezettetés, a konkrét tevékenységből, játékból, hétköznapi szituációból fakadó indukció. Felső tagozaton az ismert számok köre bővül a törtekkel és a negatív számokkal úgy, hogy a tanuló ezekkel műveleteket tud végezni. A különböző matematikai tárgyú szoftverek, alkalmazások, applikációk és játékok alkalmazásán keresztül a matematika tanulása hozzájárul a tanuló digitális kultúrájának kialakításához.

- Halmazelmélet
- Természetes számoktól a racionális számokig
- Alapműveletek
- Mérés, mértékegységek
- Alakzatok
- Szerkesztések
- Adatok rendezése

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának alapóraszám/ emelt óraszám
Halmazok	5/6
Matematikai logika, kombinatorika	5/6
Természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek	20/24
Alapműveletek természetes számokkal	8/10
Egész számok; alapműveletek egész számokkal	9/12
Közönséges törtek, tizedes törtek, racionális számok	9/12
Alapműveletek közönséges törtekkel	17/22
Alapműveletek tizedes törtekkel	7/8
Egyszerű szöveges feladatok	10/13
A függvény fogalmának előkészítése	5/6
Sorozatok	4/5
Mérés és mértékegységek	8/10
Síkbeli alakzatok	9/11

Transzformációk, szerkesztések	10/13
Térgeometria	8/10
Leíró statisztika	5/6
Valószínűség-számítás	5/6
ÖSSZESEN:	144/180

TÉMAKÖR: Halmazok	
Óraszám:5/6	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – Elemeket halmazba rendez több szempont alapján. – Részhalmazokat konkrét esetekben felismer és ábrázol. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	Konkrét elemek válogatása adott tulajdonságok szerint. Konkrét elemek két tulajdonság szerinti válogatása.
<ul style="list-style-type: none"> – Halmazokba rendezés egy-két szempont szerint. Halmazábra készítése. – Számhalmazok szemléltetése számegyenesen. 	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
halmaz, elem, halmazábra,	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
<ul style="list-style-type: none"> – Geometria: ponthalmazok. – Számelmélet. – Függvények. 	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
Konkrét esetekben halmazokat felismer és ábrázol.	

TÉMAKÖR: Matematikai logika, kombinatorika	
Óraszám:5/6	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
<ul style="list-style-type: none"> – A témakör tanulása eredményeként a tanuló: összeszámlálási feladatok megoldása során alkalmazza az összes eset áttekintéséhez szükséges módszereket. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> – Egyszerű állítások logikai értékének megállapítása, megfogalmazása. 	„Bírósági tárgyalás” játék. „Einstein-fejtörő” típusú játék.
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
„igaz”, „hamis”; nyitott mondat, igazság-halmaz; „legalább”, „legfeljebb”	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:	
Nyitott mondatok. Szöveges feladatok.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: i	
gaz és hamis állításokat fogalmaz meg; állítások logikai értékét (igaz vagy hamis) megállapítja.	

TÉMAKÖR: Természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek	
Óraszám:20/24	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló: ismeri és alkalmazza a 2-vel, 3-mal, 4-gyel, 5-tel, 6-tal, 9-cel, 10-zel, 100-zal való oszthatóság szabályait. Ismeri a római számjelek közül az L, C, D, M jeleket.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
	– Vásárlás „fabatkával” úgy, hogy minél

<ul style="list-style-type: none"> – Számok helyi értékes írásmódjának megértése különböző alapú számrendszerekben csoportosítást, leltározást, helyiérték-táblázatba rögzítést tartalmazó feladatokon keresztül 	kevesebb érmét használjunk fel; leltárkészítés a felhasznált címletekről
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: helyi érték, alaki érték, valódi érték	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Alapműveletek, nyitott mondatok. Történelem.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Érti és alkalmazza a számok helyi értékes írásmódját.	

TÉMAKÖR: Alapműveletek természetes számokkal Óraszám: 8/10	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: a műveleti szabályok ismeretében ellenőrzi számolását, a kapott eredményt észszerűen kerekíti.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> – Számkörbővítés. – Természetes számok összeadása, kivonása és szorzása osztása írásban. 	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none"> – Fejben számolás gyakorlása – Az írásbeli műveletvégzés algoritmusának segítése.
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: összeadandók, az összeg tagjai, kisebbítendő, kivonandó, különbség, szorzandó, szorzó, szorzat, a szorzat tényezői.	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Számelmélet. Törek, tizedestörtek.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: írásban összead, kivon és szoroz.	

TÉMAKÖR: Egész számok; alapműveletek egész számokkal Óraszám:9/12	
TANULÁSI EREDMÉNYEK <ul style="list-style-type: none"> – A témakör tanulása eredményeként a tanuló: – Egész számok ismerete, összehasonlítása, ábrázolása számegyenesen. – Ellentett, abszolút érték fogalmának ismerete és alkalmazása – Alapműveletek elvégzése az egész számok körében. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> – Negatív számok a gyakorlatban: adósság, tengersizint hőmérséklet. – Alapműveletek értelmezése. 	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none"> – Vagyon helyzet megállapítása játékpénzzel és adósságcédulákkal. – Hőmérőmodell.
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: ellentett, negatív szám, előjel, egész szám, abszolút érték	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: <ul style="list-style-type: none"> – Nyitott mondatok. – Hőmérséklet. – Pénzügy. – Mozgások viszonyítása. 	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete	

TÉMAKÖR: Közönséges törtek, tizedes törtek, racionális számok

Óraszám: 9/12

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
- Meghatározza a számok ellentettjét, abszolút értékét.
- Ismeri az egész számokat

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Törtek összehasonlítása, egyszerűsítés, bővítés
- Számok helyi értékes írása tizedes törtek esetén.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Törtek szemléltetése
- Adott törtrészek ábrázolása
- Törtek összehasonlítása
- A helyiérték-táblázat bővítése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

közönséges tört, tizedes tört, egyszerűsítés, bővítés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Nyitott mondatok, szövege feladatok.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Törtrészek ábrázolása, törtrészeknek megfelelő törtszámok meghatározása érti és alkalmazza a számok helyi értékes írásmódját tizedes törtek esetén.

TÉMAKÖR: Alapműveletek közönséges törtekkel

Óraszám: 17/22

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
Elvégzi az alapműveleteket a racionális számok körében.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Az alapműveletek tulajdonságainak ismerete és alkalmazása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Kör- és téglalapmodell, tányérmodell, színes rúd modell alkalmazása.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: közös nevező**KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:** Arányosságok,**A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:** Alapműveletek, tárgyi tevékenységek, ábrázolások alapján.**TÉMAKÖR: Alapműveletek tizedes törtekkel**

Óraszám: 7/8

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
Tizedes törtek összeadása, kivonása és szorzása írásban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- elvégzi az alapműveleteket a racionális számok körében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A műveleti sorrend és a zárójelzési szabályok alkalmazása csoportmunkában.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: kerekítés**KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:** Pénzügy: euró, dollár átváltása. Pontos mérések.**A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:** írásban összead, kivon és szoroz**TÉMAKÖR: Egyszerű szöveges feladatok**

Óraszám: 10/13

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: különböző szövegekhez megfelelő modelleket készít.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: A mindennapi életből vett szöveges feladatokat következtetéssel megold	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: „Gondoltam egy számot” játék:
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: becslés, ellenőrzés	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Műveletek. Nyitott mondatok.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Egyszerű szöveges feladatok megoldása.	

TÉMAKÖR: A függvény fogalmának előkészítése	
Óraszám: 5/6	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló: Tájékozódik a koordináta-rendszerben:	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
– Megfeleltetések legalább egy lehetséges szabályának megadása	– Saját szabály alkotása és felismertetése a társsal.
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: koordináta-rendszer, pont koordinátái	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Függvények, grafikonok, statisztika	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Adott pontot ábrázol, megadott pont koordinátáit leolvassa.	

TÉMAKÖR: Sorozatok	
Óraszám: 4/5	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló: Sorozatok létrehozása számokból, jelekből, alakzatokból.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
– Szabálykövetés ritmusban, rajzban, számolásban Sorozatok adott szabály szerinti folytatása.	– Számok, sorminták, motívumok tanári bemutatása, tanulói saját munka készítése.
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: sorozat, szabály	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Függvények. Számelmélet.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: sorozatokat adott szabály alapján folytat.	

TÉMAKÖR: Mérés és mértékegységek	
Óraszám: 8/10	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló: Ismeri az idő, a tömeg, a hosszúság, a terület, a térfogat, az űrtartalom és a szögek szabványmértékegységeit.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
– Szögtartomány ismerete; összehasonlítás, csoportosítás; szögmérés – Téglalap, négyzet kerületének, területének kiszámítása.	– Szívószál-moddellal szögtartományok kijelölése Téglatest, kocka alakú dobozok készítéséhez szükséges papír területének becslése, mérése, számolása.
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: szög, fok, kerület, terület, űrtartalom és mértékegységei,	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Tizedestörtek átváltása. Fizikai mérések.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: meghatározza téglalap, négyzet kerületét, területét.	

TÉMAKÖR: Síkbeli alakzatok

Óraszám: 9/11

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: ismeri a kör részeit; különbséget tesz egyenes, félegyenes és szakasz között; ismeri a háromszögek tulajdonságait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Geometriai alakzatok, egyenes, félegyenes és szakasz megkülönböztetése.
- Sokszögek, kör kiválasztása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Papír háromszög sarkainak levágása és egymás mellé helyezése.
- Szívószáלבól, hurkapálcából háromszög készítése.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Sokszög, belső-, külső szög; hegyes-, derék-, tompaszögű

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Geometriai szerkesztések.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Ismeri a négyzet, téglalap, háromszögek tulajdonságait: belső és külső szögek összege, konvex és konkáv közti különbség, átló fogalma.

TÉMAKÖR: Transzformációk, szerkesztések

Óraszám: 10/13

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: Geometriai ismereteinek felhasználásával pontosan szerkeszt több adott feltételnek megfelelő ábrát. Ismer és használ dinamikus geometriai szoftvereket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Tapasztalatszerzés síkbeli mozgásokról. Alapszerkesztések.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Dinamikus geometriai szoftverek használata. Rajzos készítése körzővel, vonalzóval.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: merőlegesség, párhuzamosság, szakaszfelező merőleges

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Fénytan. Rajz, vizuális kultúra.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Szakaszfelező merőlegest, szögfelezőt, szöget másol.

TÉMAKÖR: Térgeometria

Óraszám: 8/10

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: ismeri a kocka, a téglatest, tulajdonságait: határoló lapok típusa, száma, egymáshoz viszonyított helyzete; csúcsok, élek száma; lapátló, testátló.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Környezetünk tárgyaiban a geometriai testek felfedezése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A környék megfigyelése geometriai szempontból Építés dobozokból, színes rudakból, kis kockákból

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: test, kocka, téglatest, lap, él, csúcs, háló, nézet

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Térfogat, Felszín számítás

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: a kocka, a téglatest hálóját elkészíti; testeket épít képek, nézetek, alaprajzok, hálók alapján.

TÉMAKÖR: Leíró statisztika

5/6

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol hagyományos és digitális eszközökkel is.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:****JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:**

Adatok ábrázolása és elemzése csoportmunkában.

A táblázatok adatainak értelmezése és ábrázolása.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: adat, diagram

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Függvények.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Értelmezi a táblázatok adatait, ábrát készít.

TÉMAKÖR: Valószínűség-számítás

Óraszám: 5/6

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: Ismereteit felhasználja a „lehetetlen”, a „biztos” és a „kisebb/nagyobb eséllyel lehetséges” kijelentések megfogalmazásánál

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A „biztos”, a „lehetséges, de nem biztos” és a „lehetetlen” események felismerése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Játék dobókockákkal, pénzérméssel, szerencsekerékkel, zsákba helyezett színes golyókkal. „Szavazós” játék.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: „biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” esemény.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Statisztika. Logika.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

valószínűségi játékokat, kísérleteket végez, ennek során az adatokat tervszerűen gyűjti, rendezi és ábrázolja digitálisan is.

6. ÉVFOLYAM

A MATEMATIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:

A tanulási tevékenység és problémamegoldás során a tanulót ösztönözni kell egyszerű problémák felfedezésére, megfogalmazására és a mindennapi életből vett szöveges problémák matematikai szempontú értelmezésére. A tanulás-tanítás egyik lényeges elvárása, hogy a különböző, szöveggel, számokkal megadott matematikai szituációk képi, majd szimbolikus modelljeinek bevezetése fokozatos legyen. A matematika olyan tudomány, amely összeköti a különböző kultúrákat.

- Halmazelmélet
- Alapműveletek bővítése a racionális számok halmazán
- Arányosság, százalékszámítás
- Síkidomok: sokszögek, szögek, kör
- Testek
- Tengelyes tükrözés
- Adatok elemzése, ábrázolása
- Statisztika, valószínűség

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának alapóraszama/emelt óraszama
Halmazok	5/6
Matematikai logika, kombinatorika	5/6
Természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek	5/6
Alapműveletek természetes számokkal	8/10
Egész számok; alapműveletek egész számokkal	9/11
Közönséges törtek, tizedes törtek, racionális számok	17/21
Alapműveletek közönséges törtekkel	9/12
Alapműveletek tizedes törtekkel	7/8
Arányosság, százalékszámítás	20/24
Egyszerű szöveges feladatok	5/9
A függvény fogalmának előkészítése	5/6
Sorozatok	4/5
Mérés és mértékegységek	8/10
Síkbeli alakzatok	9/11
Transzformációk, szerkesztések	10/13
Térgeometria	8/10
Leíró statisztika	5/6
Valószínűség-számítás	5/6
ÖSSZESEN:	144/180

TÉMAKÖR: Halmazok

Óraszám: 5/6

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: véges halmaz kiegészítő halmazát, metszetét, unióját képezi és ábrázolja konkrét esetekben.

Számokat, számhalmazokat, számegyenesen ábrázol.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> – Részhalmazok felismerése ábráról. – Halmazok közös részének és egyesítésének megállapítása ábrázolás segítségével. 	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none"> – Konkrét halmaz elemeiből 1, 2, ... elemű részhalmazok képzése,
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: részhalmaz, közös rész, egyesítés, számegyenes	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Geometria: ponthalmazok. Számelmélet. Függvények.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: részhalmazokat konkrét esetekben felismer és ábrázol.	

TÉMAKÖR: Matematikai logika, kombinatorika Óraszám: 5/6	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: Tanult minták alapján néhány lépésből álló bizonyítási gondolatsort megért és önállóan összeállít.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> – A matematikai logika egyszerű, a korosztály számára érthető szakkifejezéseinek ismerete és használata. 	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none"> – „Rontó” játék: halmaz elemeire igaz állítás megfogalmazása, ennek elrontása egy új elemmel, majd új igaz állítás megfogalmazása.
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: „és”, „vagy”; „legalább”, „legfeljebb”; lehetőségek	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Nyitott mondatok. Szöveges feladatok. Függvények.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Állítások logikai értékét (igaz vagy hamis) megállapítja. A logikus érvelésben a matematikai szaknyelvet következetesen alkalmazza társai meggyőzésére	

TÉMAKÖR: Természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek Óraszám: 5/6	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: Meghatározza természetes számok legnagyobb közös osztóját és legkisebb közös többszörösét.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> – Osztók, többszörösök meghatározása; – LKKT és LNKO meghatározása 	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none"> – „Bumm” játék a közös többszörösök meghatározásához.
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: , osztó, közös osztó, többszörös, közös többszörös, prímszám	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Számrendszerek. Sorozatok.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Ismeri a prímszám és az összetett szám fogalmakat; el tudja készíteni összetett számok prímtenyezős felbontását 1000-es számkörben.	

TÉMAKÖR: Alapműveletek természetes számokkal Óraszám: 8/10	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A gyakorlati problémákban előforduló mennyiségeket becsülni tudja, feladatmegoldásához ennek megfelelő tervet készít.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: <ul style="list-style-type: none"> – Az alapműveletek tulajdonságainak ismerete és alkalmazása a gyakorlatban. – Zárójeleket tartalmazó műveletsorok 	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: <ul style="list-style-type: none"> – A műveleti sorrend és a zárójelezési szabályok alkalmazása csoportmunkában Adott szöveges feladathoz többféle műveletsor megadása.

kiszámolása.
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: felcserélhetőség, csoportosíthatóság, széttagolhatóság, osztandó, osztó, hányados, maradék, zárójel, kerekítés, becslés, ellenőrzés
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Törtek, tizedes törtek. Nyitott mondatok, Szöveges feladatok.
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: ismeri és helyesen alkalmazza a műveleti sorrendre és a zárőjelezésre vonatkozó szabályokat fejből, írásban és géppel számolás esetén is a racionális számok körében.

TÉMAKÖR: Egész számok; alpműveletek egész számokkal Óraszám: 9/11	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: Ismeri és helyesen alkalmazza a műveleti sorrendre és a zárőjelezésre vonatkozó szabályokat.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: – Egyszerű szöveges feladat matematikai tartalmának felismerése, és az annak megfelelő művelet sor felírása.	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: – Az előírt művelet szemléltetése játékpénzzel és adósságcédulákkal. Gazdálkodj okosan! játék rövidített formája.
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: kerekítés, becslés, ellenőrzés	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Nyitott mondatok. Hőmérséklet. Pénzügy. Koordináta-rendszer.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Az alpműveletek tulajdonságainak (felcserélhetőség, csoportosíthatóság, széttagolhatóság) ismerete és alkalmazása a gyakorlatban.	

TÉMAKÖR: Közös törtek, tizedes törtek, racionális számok Óraszám: 17/21	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: Megfelelteti egymásnak a közös törtek és tizedes törtek alakját	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: – Különböző alakokban írt egyenlő törtek felismerése. – Számok ábrázolása számegyenesen.	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: – Törtek szemléltetése és összehasonlítása párhuzamos számegyeneseken.
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: racionális szám	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Mozgások. Függvények. Műveletek.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Ábrázol, meghatároz törtrészeknek megfelelő törtszámokat	

TÉMAKÖR: Alpműveletek közös törtekkel Óraszám: 9/12	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: Ismeri és helyesen alkalmazza a műveleti sorrend szabályait.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: – Egyszerű szöveges feladat – Reciprok fogalmának ismerete és alkalmazása.	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: – A műveleti sorrend alkalmazása adott szöveges feladatban. – Adott művelet sorhoz szöveges feladat írása
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: reciprok	

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Arányos osztás. Szöveges feladatok.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Alapműveletek elvégzése a közönséges törték körében.

TÉMAKÖR: Alapműveletek tizedes törtékkel

Óraszám: 7/8

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: Tizedes törtet legfeljebb kétjegyű egész számmal írásban oszt.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Tizedes törték írásbeli osztása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A tizedes törttel való osztás bemutatása és megtapasztalása mértékegység-átváltás segítségével.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Kerekítés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Pénzváltás. Mérések pontossága. Sport.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Ismeri a műveleti sorrendre vonatkozó szabályokat

TÉMAKÖR: Arányosság, százalékszámítás

Óraszám: 20/24

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: Mindennapi élethez kötődő százalékszámítási feladatokat megold.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Egyenes arányosság felismerése és alkalmazása hétköznapi helyzetekben
- Századrész és százalék elnevezések használata.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egyenesen arányos mennyiségpárok keresése.
- A mérőszám változásának megfigyelése.
- Törtrész előállításának megmutatása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: arány, egyenes arányosság,

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Szöveges feladatok. Értékelések, viszonyítások. Függvények.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Felismeri az egyenes és a fordított arányosságot.

TÉMAKÖR: Egyszerű szöveges feladatok

Óraszám: 5/9

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- A témakör tanulása eredményeként a tanuló: egyismeretlenes elsőfokú egyenletet lebontogatással és mérlegelvvel megold.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- gazdasági témájú egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel megold.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Szöveges feladatokban a törtrészek szemléltetése szakaszokkal.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: lebontogatás, következtetés.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Egyenletek, algebra. Függvények.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Egyszerű szöveges feladatok megoldása különféle módszerekkel.

TÉMAKÖR: A függvény fogalmának előkészítése

Óraszám: 5/6

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: Konkrét halmazok elemei között megfeleltetést hoz létre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Megfeleltetések tulajdonságainak megfigyelése, elemzése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Mozijegy, színházjegy adatainak értelmezése; saját útvonal berajzolása; torpedó játék, kültéri tájékozódási verseny.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: megfeleltetés, egyenes arányosság, , grafikon

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Függvények, grafikonok, statisztika

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Tájékozódás térképen, nézőtérén, sakktáblán koordináta-rendszerben.

TÉMAKÖR: Sorozatok

Óraszám: 4/5

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: Szabályt fogalmaz meg és alkalmaz.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Adott sorozat esetén legalább egy szabály felismerése és megfogalmazása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A tanár által megkezdett sorozat minél több szabályának gyűjtése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: számsorozat, szabály

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Függvények. Számelmélet.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Felismer és alkalmaz képzési szabályt.

TÉMAKÖR: Mérés és mértékegységek

Óraszám: 8/10

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: síkbeli tartományok közül kiválasztja a szögtartományokat, nagyság szerint összehasonlítja, méri, csoportosítja azokat. Sokszögek területének meghatározása átdarabolással.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Terület, térfogat és űrtartalom mérése. Téglatest, kocka alakú tárgyak felszínének és térfogatának mérése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Papírból készült sokszögek átdarabolásának bemutatása Téglatest, kocka alakú üreges test „feltöltése” egységkockákkal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: szögfajták felszín, térfogat és mértékegységei

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Fizikai mérések.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Meghatározza háromszögek és négyszögek kerületét, területét.

TÉMAKÖR: Síkbeli alakzatok

Óraszám: 9/11

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: ismeri a speciális négyszögek legfontosabb tulajdonságait, ezek alapján elkészíti a halmazábrájukat; csoportosítja a háromszögeket szögeik és oldalaik szerint.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Tengelyesen szimmetrikus háromszögek, négyszögek ismerete és tulajdonságaik ismerete.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Papír háromszögek hajtogatásával vagy síktükör alkalmazásával szimmetriatulajdonságok megfigyelése.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Egyenlő szárú és szabályos háromszög; trapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz,

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Térbeli alakzatok, Területszámítás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Ismeri a speciális négyszögeket: trapéz, paralelogramma, téglalap, deltoid, rombusz, húrtrapéz, négyzet.

TÉMAKÖR: Transzformációk, szerkesztések

Óraszám: 10/13

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: Ismeri a tengelyesen szimmetrikus háromszöget.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Tengelyes tükrözés ismerete és alkalmazása. Tengelyesen szimmetrikus alakzatok.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Szimmetrikus alkotások előállítása például tükör, hajtogatás, digitális eszköz segítségével

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: szimmetriatengely, tengelyes szimmetria, , szögfelező félegyenes

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Geometriai transzformációk.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Megszerkeszti alakzatok tengelyes és középpontos tükröképét.

TÉMAKÖR: Térgeometria

Óraszám: 8/10

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
- Építmények készítése képek, nézetek, alaprajzok, hálók alapján.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Testek tulajdonságainak ismerete, alkalmazása: határoló lapok típusa, száma, egymáshoz viszonyított helyzete; csúcsok, élek száma, átló.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Téglatest- és kockamodell tulajdonságainak gyűjtése. Építmények, rajzok, hálók készítése.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: lapátló, testátló, alaprajz,

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Építészet.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A hasáb és a gúla hálóját elkészíti.

TÉMAKÖR: Leíró statisztika

Óraszám: 5/6

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: Átlagot számol, megállapítja a leggyakoribb adatot (módusz), a középső adatot (medián), és ezeket összehasonlítja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Azonos adathalmazon alapuló kördiagram és oszlopdiagram összehasonlítása. Átlag fogalmának ismerete, alkalmazása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Projektmunka, például iskolai büfével vagy szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatos felmérés készítése.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: átlag, módusz, medián

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Pénzügy. Időjárás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Adatokat gyűjt ki táblázatból, olvas le hagyományos vagy

digitális forrásból származó diagramról, majd rendszerezés után következtetéseket fogalmaz meg.

TÉMAKÖR: Valószínűség-számítás

Óraszám: 5/6

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: Ismeri a gyakoriság és a relatív gyakoriság fogalmát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Valószínűségi játékok és kísérletek adatainak tervszerű gyűjtése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- valószínűségi kísérlethez (például 3 korongot feldobunk) tartozó eseményeket írunk kártyákra.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: valószínűségi kísérlet

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Statisztika. Szöveges feladatok. Matematikai logika.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Játékokban érti a lehetséges kimeneteleket, stratégiát követ.

7. ÉVFOLYAM

A MATEMATIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI A 7. ÉVFOLYAMON:

Továbbra is megmarad a szemléltetés és az eszközök használata. Elvárható a tapasztalatok általános megfogalmazása, a mindennapi életből vett szöveges problémák matematikai szempontú értelmezése

- Algebrai kifejezések
- Egyenletek egyenlőtlenségek
- Arányosság, százalékszámítás
- Síkidomok
- Transzformációk

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszama
Halmazok, számhalmazok	6+1
Matematikai logika, kombinatorika, gráfok	12+2
Számelméleti ismeretek, hatvány, négyzetgyök	20+5
Arányosság, százalékszámítás	17+5
Szöveges feladatok előkészítése	10+4
Szöveges feladatok	14+4
A függvény fogalmának előkészítése	8+2
Síkbeli alakzatok	14+3
Transzformációk, szerkesztések	14+4
Térgeometria	15+3
Leíró statisztika	6+1
Valószínűségszámítás	8+2
ÖSSZESEN:	144+36

TÉMAKÖR: Halmazok, számhalmazok

Óraszám:6+1

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: képes elemeket halmazba rendezni több szempont alapján; részhalmazokat konkrét esetekben felismer és ábrázol; számokat, számhalmazokat, számegyenesen ábrázol;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK: Halmazokba rendezés több szempont szerint. Halmazábra készítése Véges és végtelen szakaszos tizedes törtek ismerete

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: Konkrét elemek válogatása több adott tulajdonság szerint. Egy konkrét válogatás szempontjainak felfedeztetése. Konkrét halmaz elemeiből 1, 2, ... elemű részhalmazok képzése.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: természetes szám, egész szám, racionális szám; véges, végtelen szakaszos tizedes tört.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Számegyenes, Síkbeli alakzatok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Halmazábra készítése, elemek felsorolása,

TÉMAKÖR: Matematikai logika, kombinatorika, gráfok

Óraszám:12+2

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: tanult minták alapján néhány lépésből álló bizonyítási gondolatsort megért és önállóan összeállít; Konkrét szituációkat szemléltet gráfok segítségével.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: Ábrák színezése,

ISMERETEK: Igaz és hamis állítások felismerése, önálló megfogalmazása. Egyszerű stratégiai és logikai játékok	színezési lehetőségek összeszámlálása Lehetséges útvonalak összeszámlálása Fagylalt vásárlása kehelybe vagy tölcsérbe Az osztályteremben néhány tanuló feltételekkel vagy anélkül való elhelyezkedési lehetőségeinek lejátszása, összeszámlálása kör mentén, fal mellett.
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: „minden”, „van olyan”,	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Valószínűségszámítás, síkbeli alakzatok	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: igaz és hamis állításokat fogalmaz meg	

TÉMAKÖR: Számelméleti ismeretek, hatvány, négyzetgyök Óraszám:20+5	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanítása eredményeként a tanuló; el tudja készíteni összetett számok prímtényező felbontását 1000-es számkörben.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: meghatározza természetes számok legnagyobb közös osztóját és legkisebb közös többszörösét.	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: Eratoszthenészi szita alkalmazása prímek keresésére Prímtényező felbontás algoritmusának megmutatása Legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös meghatározása prímtényezővel.
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: prímszám, összetett szám, prímtényező felbontás, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös.	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Műveletek racionális számokkal	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: ismeri a prímszám és az összetett szám fogalmát. Prímszámok, összetett számok kiválasztása a természetes számok közül.	

TÉMAKÖR: Arányosság, százalékszámítás Óraszám:17+5	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: felismeri az egyenes és a fordított arányosságot konkrét helyzetekben felismeri és megalkotja az egyenes arányosság grafikonját.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: Egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása konkrét helyzetekben Egyenes arányosság grafikonjának megrajzolása	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: Egyenesen arányos mennyiség párok keresése például vásárlás, parkettázás, mérés, egyenletes mozgás (megtett út – sebesség, megtett út – menetidő) esetén A fordított arányosság megtapasztalása torta, csokoládé egyenlő részekre osztással. Fordítottan arányos mennyiség párok keresése például munkavégzés, mérés, egyenletes mozgás (adott út megtételének sebesség–menetidő) esetén
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: fordított arányosság, százalék	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Térképészeti ismeretek. Szöveges feladatok.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: ismeri az idő, a tömeg, a hosszúság, a terület, a térfogat és az űrtartalom szabványmértékegységeit, használja azokat mérések és számítások esetén.	

TÉMAKÖR: Szöveges feladatok előkészítése Óraszám:10+4	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: egyismeretlenes elsőfokú egyenletet lebontogatással és mérlegelvvel megold.	

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: egy- vagy kéttagú betűs kifejezést számmal szoroz, két tagból közös szám tényezőt kiemel; Egyismeretlenes elsőfokú egyenlet megoldása lebontogatással.	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: Gondoltam egy számot” játék: a tanár néhány műveletből álló műveletssorral számoltatja a gyerekeket az általuk gondolt számmal. A tanulók megmondják a kapott végeredményt, és a tanár „kitalálja” a gondolt számot. Mérlegelv bevezetése kétkarú mérleg alkalmazásával
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: változó, együtttható, helyettesítési érték egynemű kifejezés lebontogatás egyenlet	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Szöveges feladatok. Arányosság. Mozgással kapcsolatos feladatok.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: egyszerű betűs kifejezésekkel összeadást, kivonást végez, és helyettesítési értéket számol	

TÉMAKÖR: Szöveges feladatok Óraszám:14+4	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: matematikából, más tantárgyakból és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel való megoldása.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: Különböző szövegekhez megfelelő modell készítése (például szakaszos ábrázolás, visszafelé gondolkodás, táblázat, szabadkézi vázlatrajz, betűs kifejezések felírása). Arányosságokkal kapcsolatos feladatok.	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: Gyűjtőmunka, csoportmunka
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: ellenőrzés, szöveges válasz. Valóságtartalom. Alaphalmaz, igazsághalmaz	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: , arányosságok, grafikonok, függvények	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Egyszerű szöveges feladatokat megold.	

TÉMAKÖR: A függvény fogalmának előkészítése Óraszám:8+2	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanítása eredményeként a tanuló: Lineáris függvények ábrázolása.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: Grafikon, függvény készítés Konkrét megfeleltetések legalább egy lehetséges szabályának megadása Érték táblázatok adatainak grafikus ábrázolása	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: Grafikonok gyűjtése reklámújságokból, banki ajánlatokból, más tantárgyak tankönyvi témáiból; a hozott grafikonok jellemzése és bemutatása (plakát készítése) csoportmunkában; a tapasztalatok irányított összegzése
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: megfeleltetés, grafikon, függvény	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Arányosságok	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Az érték táblázatok adatait grafikusán ábrázolja;	

TÉMAKÖR: Síkbeli alakzatok Óraszám: 14+3	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: Ismeri a négyszögek tulajdonságait: belső és külső szögek összege, konvex és konkáv közti különbség, átló fogalma;. Ismeri a speciális négyszögeket: trapéz, paralelogramma, téglalap, deltoid, rombusz, húrtrapéz, négyzet, legfontosabb tulajdonságait, ezek alapján elkészíti a halmaz ábrájukat.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK Háromszögek külső	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: Párhuzamos szélű papír csíkokból négyszögek nyírása; a keletkező

szögeinek összege. Négyyszögek tulajdonságainak ismerete és alkalmazása: belső és külső szögek összege, konvex és konkáv közti különbség, átló fogalma A speciális négyyszögek (trapéz, paralelogramma, téglalap, deltoid, rombusz, négyyszög, konvex, konkáv, átló, trapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, húrtrapéz, körvonal, húrtrapéz, négyzet): felismerése és legfontosabb tulajdonságaik megállapítása ábra alapján; alkalmazásuk; halmazábra.	négyyszögek csoportosítása; annak megfigyelése, hogy hogyan kell nyírni, hogy téglalapot kapjunk; téglalapról négyzet nyírása, négyzetből téglalap nyírása
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: négyyszög, konvex, konkáv, átló, trapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, húrtrapéz,	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Mérés, mértékegységek, műveletek racionális számokkal	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: háromszögek, négyyszögek tulajdonsága	

TÉMAKÖR: Transzformációk, szerkesztések
Óraszám: 14+4

TANULÁSI EREDMÉNYEK Megszerkeszti alakzatok tengelyes és középpontos tükröképét; geometriai ismereteinek felhasználásával pontos szerkesztés több adott feltételnek megfelelő ábrát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: Középpontos tükrözés ismerete és alkalmazása. Középpontosan szimmetrikus alakzatok felismerése a természetes és az épített környezetben. Alakzatok középpontos tükröképének megszerkesztése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK Ábrák másolása másolópapír (például sütőpapír) segítségével; a másolat síkban való pont körüli elforgatás 180° -kal; tulajdonságok megfigyelése
Osztályterem, iskola, közeli játszótér, park, tó, épület középpontosan szimmetrikus alakzatoknak kiválasztása. Középpontos tükrözésen alapuló szerkesztések elvégzése saját eszközökkel (körző, egyélű vonalzó).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: szimmetria-középpont, középpontos szimmetria, eltolás, egybevágósági transzformációk,

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK Síkbeli alakzatok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A középpontos tükrözés ismerete és alkalmazása

TÉMAKÖR: Térgeometria

Óraszám: 15+3

TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanítása eredményeként a tanuló a kocka, a téglatest, a hasáb hálóját elkészíti.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: egyenes hasáb, téglatest, kocka alakú tárgyak felszínét és térfogatát méréssel megadja, egyenes hasáb felszínét és térfogatát képlet segítségével kiszámolja; a képleteket megalapozó összefüggéseket érti.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK Testek építése képek, nézetek, alaprajzok, hálók alapján. Testek hálójának készítése
Osztályterem, iskola, iskola környékének megfigyelése geometriai szempontból (a testek kiválasztása). Hasáb és gúla alakú modell tulajdonságainak gyűjtése páros munkában, a párok megoldásainak összehasonlítása; a tapasztalatok irányított összegzése.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: hasáb, alaplap, alapél, oldallap, oldalél, testmagasság

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Síkidomok kerületének, területének kiszámítás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI Egyenes hasáb alakú dobozok készítéséhez szükséges papír

területének becslése, mérése, számolás.

TÉMAKÖR: Leíró statisztika

Óraszám:6+1

TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanítása eredményeként a tanuló: értelmezi a táblázatok adatait, az adatoknak megfelelő ábrázolási módot kiválasztja, és az ábrát elkészíti, az adatokat táblázatba rendezi, diagramon ábrázol hagyományos és digitális eszközökkel is; különböző típusú diagramokat megfeleltet egymásnak.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK: Adathalmazok, egyszerű diagramok, táblázatok adatainak elemzése. Adatok táblázatba rendezése, ábrázolása diagramon. Különböző típusú diagramok megfeleltetése egymásnak.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK Megadott vagy a tanulók által gyűjtött adatok ábrázolása és elemzése csoportmunkában.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: oszlopdiagram, kördiagram, vonaldiagram, pontdiagram

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Táblázatok, grafikonok, informatika, iskolai adatok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Grafikon elemzés

TÉMAKÖR: Valószínűségszámítás

Óraszám:8+2

TANULÁSI EREDMÉNYEK: a témakör tanítása eredményeként a tanuló: valószínűségi játékokat, kísérleteket végez, ennek során az adatokat tervszerűen gyűjti, rendezi.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK: Valószínűségi játékok, kísérletek; az adatok tervszerű gyűjtése, rendezése. Valószínűségi játékok lehetséges kimeneteleinek ismeretében stratégia követése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: Játék dobókockákkal, dobó testekkel, pénzérmével, szerencsekerékkel
Játék esemény kártyákkal gyakoriság becslésére

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: összes eset, kedvező eset

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Kombinatorika, arány, százalékszámítás

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: valószínűségi játékokban érti a lehetséges kimeneteleket, játékában stratégiát követ.

8. ÉVFOLYAM

A MATEMATIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:

8. évfolyamon nagyobb hangsúlyt kap az elvonatkoztatás és az absztrakció képességének fejlesztése, miközben, a megsejtett összefüggések indoklásának igénye és a tanult matematikai fogalmakat megnevező kifejezések helyes használata. Fejlődik a vitatkozás és az érvelés kultúrája az osztálytársakkal és a szaktanárral.

- Szöveges feladatok
- Függvények
- Pitagorasz tétel
- Térgeometria
- Négyzetgyök fogalma

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszama
Halmazok, számhalmazok	6+1
Matematikai logika, kombinatorika, gráfok	12+2
Számelméleti ismeretek, hatvány, négyzetgyök	12+3
Arányosság, százalékszámítás	14+5
Szöveges feladatok előkészítése	12+4
Szöveges feladatok	7+6
A függvény fogalmának előkészítése	8+2
Síkbeli alakzatok	14+3
Transzformációk, szerkesztések	14+4
Térgeometria	11+3
Leíró statisztika	8+1
Valószínűségszámítás	8+2
ÖSSZESEN:	126+36

TÉMAKÖR: Halmazok, számhalmazok

Óraszám:6+1

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: halmazműveleti eredményeket számszerűen ábrázol; véges halmaz kiegészítő halmazát (komplementerét), véges halmazok közös részét (metszetét), egyesítését (unióját) képezi és ábrázolja konkrét esetekben; ismeri a racionális számokat, tud példát végtelen nem szakaszos tizedes törtté.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK: Részhalmazok felismerése és ábrázolása konkrét esetekben Véges halmaz kiegészítő halmazának (komplementerének), véges halmazok metszetének és uniójának megállapítása ábrázolás segítségével konkrét esetekben Példa végtelen nem szakaszos tizedes törtté.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: A legalább egy tulajdonsággal rendelkező elemek felsorolása. Logikai szita megtapasztalása, törtek átírása úgy, hogy minden lehetséges tizedes tört típus alakja előforduljon.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: kiegészítő halmaz (komplementer), metszet, unió, végtelen nem szakaszos tizedes tört.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Szöveges feladatok, geometriai transzformációk

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Szöveges feladatokból halmazábrát készít.

TÉMAKÖR: Matematikai logika, kombinatorika, gráfok

Óraszám:12+2

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: a logikus érvelésben a matematikai szaknyelvet következetesen alkalmazza társai meggyőzésére; összeszámlálási feladatok megoldása során alkalmazza az összes eset áttekintéséhez szükséges módszereket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK: Konkrét helyzethez kötött sorba rendezési problémák megoldása kör mentén. Konkrét helyzethez kötött kiválasztási problémák megoldása a sorrend figyelembevételével és anélkül. Gráfok alkalmazása konkrét szituációk szemléltetésére.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: Golyók sorba rendezése (lehetnek köztük egyformák is)
Számkártyás feladatok megoldása
Gráfok alkalmazása kézfogások, köszöntések, körmérkőzések (visszavágóval vagy anélkül), családfák, ismeretségek szemléltetésére, különböző feltételek szerinti esetszétválasztás áttekintésére.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: gráf, gráf csúcsa, gráf éle

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Valószínűségszámítás, síkbeli alakzatok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A matematikai logika egyszerű, a korosztály számára érthető szakkifejezéseinek ismerete és használata Az összes eset összeszámlálása során rendszerezési sémák használata: táblázat, ágrajz, szisztematikus felsorolás.

TÉMAKÖR: Számelméleti ismeretek, hatvány, négyzetgyök

Óraszám:12+3

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: négyzetszámok négyzetgyökét meghatározza

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK: Legnagyobb közös osztó és legkisebb közös többszörös meghatározása és alkalmazása, mértékegységek átváltása, számrendszerek helyi értékeinek felírása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: Legnagyobb közös osztó alkalmazása törtek egyszerűsítésére
Legkisebb közös többszörös alkalmazása közös nevező meghatározására.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: hatvány, hatványalap, hatványkitevő, hatványérték, négyzetszám, négyzetgyök.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Geometria

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: ismeri a Pitagorasz-tételt és alkalmazza számítási feladatokban.

TÉMAKÖR: Arányosság, százalékszámítás

Óraszám:14+5

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: Valóságos helyzethez kötődő százalékszámítás: áremelés, leárazás, egyszerű kamat, keverési feladatok megoldása, levegő összetétele, páratartalom

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK: Banki ajánlatok (ügyműveletdíjak, számlavezetési, megbízási és tranzakciós díjak) összehasonlításával kapcsolatos feladatok megoldása
Megtakarítási és hitelfelvételi lehetőségekkel kapcsolatos egyszerű feladatok megoldása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: Projektmunka, például összejövétel, jótékonyági süteményvásár, osztálykirándulás költségvetésének tervezése
Terület, térfogat, űrtartalom mérése különböző alkalmi, objektív és szabvány mértékegységekkel.
Annak megtapasztalása, hogy adott mennyiséget különböző egységekkel mérve a kisebb egységből több, a nagyobb egységből kevesebb szükséges.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: fordított arányosság, százalék

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Pénzügyi ismeretek, szöveges egyenletek

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: ismeri a százalék fogalmát, gazdasági, pénzügyi és mindennapi élethez kötődő százalékszámítási feladatokat megold.

TÉMAKÖR: Szöveges feladatok előkészítése

Óraszám:12+4

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: Hétköznapi problémák matematikai tartalmának formalizálása; betűk használata az ismeretlen mennyiségek jelölésére.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:** Egytagú kifejezések számmal való szorzása

Kéttagú betűs kifejezés számmal való szorzása

Két tagból közös szám tényező kiemelése

Egyismeretlenes elsőfokú egyenlet megoldása mérlegelvével.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: Adott problémához megfelelő, betűt tartalmazó művelet sor megalkotása
Adott, ismeretlen tartalmazó művelet sorhoz szöveges feladat írása**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:** egytagú kifejezés, kéttagú kifejezés, kiemelés, egyenlőtlenség, mérlegelv.**KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:** Szöveges feladatok. Arányosság. Mozgással kapcsolatos feladatok. Keveréses feladatok. Együttes munkavégzéssel, helyiértékes feladatok.**A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:** Egyszerű betűs kifejezések összeadása, kivonása. Helyettesítési érték számítása.**TÉMAKÖR: Szöveges feladatok**

Óraszám:7+6

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: gazdasági, pénzügyi témájú egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel való megoldása.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:** Matematikából, más tantárgyakból, gazdasági területekről és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel vagy egyenlettel Számjegyekkel, keveréssel, munkavégzéssel, mozgással kapcsolatos szöveges feladatok.**JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK** A költségvetés tervezése: háztartási napló, pénzügyi tervezés, egyensúly, többlet, hiány.
Egy tizenéves pénztárcája: zsebpénz, diákmunka, alkalmi jövedelmek.**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:** ellenőrzés, szöveges válasz, valóságtartalom, megoldhatóság**KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:** kémia, fizika, grafikonok, pénzügy**A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:** Különböző szövegekhez megfelelő modelleket készít és megoldja.**TÉMAKÖR: A függvény fogalmának előkészítése**

Óraszám:8+2

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: Függvények ábrázolása.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:** Egyenletek grafikus megoldása. Abszolútérték, fordított arányosság, négyzetgyök és másodfokú függvény jellemzése. Egyszerű grafikonok jellemzése: növekedés-csökkenés, szélsőérték, tengelyekkel való metszéspont.**JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:** A tanár által adott megfeleltetés szabályának felismerése.**KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:** Nem lineáris függvény.**KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:** Természettudományos tantárgyak

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: egyszerű grafikonokat jellemez.**TÉMAKÖR: Síkbeli alakzatok**

Óraszám: 14+3

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló háromszögek és a speciális négyszögek tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában, meghatározza háromszögek és speciális négyszögek kerületét, területét, ismeri a Pitagorasz-tételt és alkalmazza számítási feladatokban; ismeri a kör részeit; különbséget tesz egyenes, félegyenes és szakasz között.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK: Háromszögek, speciális négyszögek kerületének, területének kiszámítása az ábra alapján átdarabolással és tanult összefüggések alkalmazásával. Pitagorasz-tétel ismerete és alkalmazása. Körrel kapcsolatos fogalmak ismerete.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: Papírból készült háromszögek, speciális négyszögek átdarabolásának megmutatása Matematikatörténeti vonatkozások gyűjtése, tanulói kiselőadás tartása. Derékszög kijelölése csomós kötéllel. Pitagorasz számhármak keresése. Háromszögelési probléma megoldása derékszögű háromszöggel az osztályteremben, az iskola épületében és a játszótéren.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: körvonal, körlap, középpont, sugár, húr, átmérő, szelő, érintő, körcikk

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Halmazok, mérés, mértékegységek

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A Pitagorasz tétel alkalmazása

TÉMAKÖR: Transzformációk, szerkesztése

Óraszám: 14+4

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: felismeri a kicsinyítést és a nagyítást hétköznapi helyzetekben; ismer és használ dinamikus geometriai szoftvereket, tisztában van alkalmazási lehetőségeikkel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK: Szerkesztéshez terv, előzetes ábra készítése Több adott feltételnek megfelelő ábra szerkesztése; diszkusszió Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi helyzetekben.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: Kicsinyítés és nagyítás megfigyelése, például háromszög vonalzó külső és belső pereme, makett, modell, tervrajz, fénykép, diavetítés, térkép, mikroszkóp, nagyító. Szerkesztési feladatok megoldása során dinamikus geometriai szoftver megismerése; az euklideszi szerkesztési lépések követése a szoftverrel.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: kicsinyítés, nagyítás, hasonlósági transzformációk

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Arányosság, térképészeti ismeretek, síkbeli alakzatok

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Az egybevágósági transzformációk felismerése

TÉMAKÖR: Térgeometria

Óraszám: 11+3

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: az egyenes hasáb hálóját elkészíti.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK: ismeri a kocka, a téglatest, a hasáb és a gúla következő tulajdonságait: határoló lapok típusa, száma, egymáshoz

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: Környezetünk tárgyaiban a hasáb, a gúla és a gömb alakú testek felfedezése. Hasáb és gúla tulajdonságainak ismerete és alkalmazása:

viszonyított helyzete; csúcsok, élek száma; lapátló, testátló. Ismeri a gömb tulajdonságait. A kocka, a téglatest, a hasáb, a gúla, a gömb tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában.	határoló lapok típusa, száma, egymáshoz viszonyított helyzete; csúcsok, élek száma; lapátló, testátló. A gömbnek a tanult testektől eltérő tulajdonságai. A gömb mint a Föld modellje: hosszúsági körök, szélességi körök tulajdonságai, síkmetszetek.
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: gúla, gömb, kúp,	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Síkidomok kerülete, területe; mértékegységek	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A testek hálójának elkészítése, felszínének, térfogatának kiszámítása	

TÉMAKÖR: Leíró statisztika Óraszám 8+1:	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: megadott szempont szerint adatokat gyűjt ki táblázatból, olvas le hagyományos vagy digitális forrásból származó diagramról, majd rendszerezés után következtetéseket fogalmaz meg. Konkrét adatsor esetén átlagot számol, megállapítja a leggyakoribb adatot (módusz), a középső adatot (medián), és ezeket összehasonlítja.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: Konkrét adatsor leggyakoribb adatának (módusz) megtalálása, gyakorlati alkalmazása. Rendezett adatsor középső adatának (medián) megállapítása, gyakorlati alkalmazása. Konkrét adatsor esetén átlag, leggyakoribb adat (módusz), középső adat (medián) megfigyelése, összehasonlítása.	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: Projektmunka, például felmérés készítése zenehallgatási szokásokról, IKT-eszközök használatáról, sportolási szokásokról (gyűjtőmunka, a gyűjtött adatok bemutatása, megbeszélése, értelmezése, ábrázolása). Konkrét adathalmazok középérték-mutatóinak megállapítása és összehasonlítása csoportmunkában.
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: oszlopdiagram, kördiagram, vonaldiagram, pontdiagram	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Grafikonok, táblázatok	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Diagramok készítése	

TÉMAKÖR: Valószínűségszámítás Óraszám:8+2	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: ismeri a gyakoriság és a relatív gyakoriság fogalmát. Ismereteit felhasználja a „lehetetlen”, a „biztos” és a „kisebb/nagyobb eséllyel lehetséges” kijelentések megfogalmazásánál.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: Az esély intuitív fogalmának felhasználása a „lehetetlen”, a „biztos” és a „kisebb/nagyobb eséllyel lehetséges” kijelentések megfogalmazásánál. A gyakoriság és relatív gyakoriság ismerete és alkalmazása a kísérletezés során.	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: Játék szám korongokkal. Folyón átkelés gyakoriság becslésére.
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: esély, gyakoriság, relatív gyakoriság	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Iskolai statisztikák, gazdasági statisztikák, sport	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A relatív gyakoriság meghatározása	

TECHNIKA és TERVEZÉS

	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
2020-2021	1	1	1	
2021-2022	1	1	1	
2022-2023	1	1	1	
2023-2024	1	1	1	0
Éves óraszám	36 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)	0 (36 tanítási hét esetén)

HÁZTARTÁSÖKONÓMIA – ÉLETVITEL TECHNOLÓGIÁI /LÁNY

5. ÉVFOLYAM

A **TECHNIKA** TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI **8. ÉVFOLYAMON**:

A technika és tervezés tantárgy a problémamegoldó gondolkodást, a saját tapasztalás útján történő ismeretszerzést helyezi a középpontba, melynek eszköze a tanórákon megvalósuló kreatív tervező és alkotó munka, a hagyományos kézműves és a legmodernebb digitális technológiák felhasználásával. A tantervben kiemelt szerepet kap a tanulni tudás, az alkalmazás, a problémamegoldáson alapuló alkotás. Ezt szolgálják a kínált tevékenységek, a nevelés, a kompetenciafejlesztés és a műveltségterület leírt rendszere, az egyes elemek arányos megjelenítése.

A szakasz tevékenységei építenek az 1–4. évfolyamon kialakult motivációs bázisra, anyagismeretre, szerszám- és eszközhasználatra. Minden témakörben átfogó rendezőelv a múlt–jelen–jövő együttállása. Tevékenységeik során a tanulók vizsgálják, hogy a múltban ezt hogyan végezték az emberek, megismerkednek hagyományainkkal, értékeinkkel. A múlt örökségén túl megismerik, melyek, milyenek a mai lehetőségeink, milyenek a jövőbeni kilátásaink. Ez a szemléletmód alkalmassá teszi a felnövekvő nemzedéket a változások értéként, lehetőségként történő kezelésére. Hangsúlyos, hogy minden tevékenység a környezet- és egészségtudatosság irányába mutat, kiemelve az egyén, a közösség felelősségét.

A gyerekek a tanórákon mindig terveznek, készítenek valamit. A munkafolyamat komplexitása biztosítja a jelenségalapú tanulást. Ehhez megfelelő pedagógiai és környezeti feltételeket kell biztosítani az intézménynek, a fenntartónak. Kiemelten fontos a biztonságos munkakörnyezet megteremtése, ezért a csoportbontás, az anyagellátás, a megfelelő biztonságos használatot lehetővé tevő eszközök, a szaktantermi környezet nélkül a tantervi követelmények nem teljesíthetők.

A pályaaorientáció keretében javasolt – akár a tanórai vagy más, témanapokhoz kötődő időkeretben – a tantárgy tartalmához igazodóan tanévenként üzem-, munkahely-látogatás szervezése.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Gazdálkodás, munkamegosztás	3
Otthon a lakásban	5

Táplálkozás és ételkészítés	9
Textiltechnika	7
Szabad alkotás	10
Gyógynövénytermesztés, élet a talpunc alatt	2
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Gazdálkodás, munkamegosztás

Óraszám: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tisztában van a saját, a családi és a társadalmi erőforrásokkal és az azokkal való hatékony és tudatos gazdálkodás módjaival;
- egészség- és környezettudatosan dönt és tevékenykedik;
- érti a társadalmi munkamegosztás lényegét, az egyes foglalkoztatási ágazatok jelentőségét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A személyes pénzügyi tevékenységek és a fogyasztás megszervezésével kapcsolatos kompetenciák fejlesztése
- A háztartás, a család, mint gazdálkodási egység.
- Családellátó tevékenységek munkaszervezése és munkamegosztása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Családi heti időmérleg elemzése: családellátó tevékenységek beazonosítása, munkamegosztás helyzetértékelése. Véleményformálás, vélemények ütköztetése
- Egy választott családellátó tevékenység (pl. egy konkrét étel elkészítése, heti mosás stb.) elemzése. Ráfordítások: szükséges anyagok, eszközök, energiafelhasználás, munkaórák, környezetterhelés
- A vizsgált folyamat értékelése, optimalizálása. Gazdálkodási, takarékosági lehetőségek számbavétele

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: család, háztartás, gazdálkodás, bevételek, kiadások, családellátó tevékenységek, munkamegosztás, munkaszervezés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Informatika:* adatgyűjtés az internetről.
- *Földrajz:* a gazdaság ágai, a munkahelyteremtés természet- és gazdaságföldrajzi alapjai.
- *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:* munkahely és munkavállalói szerep.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.
- A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.
- A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.
- Ismerje a tudatos fogyasztói magatartást és a célszerű gazdálkodást

TÉMAKÖR: Otthon a lakásban

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tevékenységének tervezésénél és értékelésénél figyelembe vesz környezeti szempontokat;
- szempontokat határoz meg a környezeti állapot felméréséhez, bizonyos eltéréseket számszerűsít;
- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait;

- terv szerint tevékenykedik, probléma esetén ésszerű kockázatokat felvállal.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Műszaki kommunikáció értelmezése és alkalmazása
- Digitális tervezés alkalmazása
- Véleményformálás támogatása a környezettudatos otthon kialakításáról
- Különböző korok otthonainak összehasonlítása, véleményformálás
- Otthon a településen
- Közlekedési rendszerek
- Az épületek rajzai
- Az épületek főbb szerkezeti elemei, anyaga, a tulajdonság és felhasználhatóság összefüggései
- Helyiségek funkciói, térkapcsolatai, tájolása
- Helyiségek kialakításának, berendezésének szempontjai
- A lakás stílusa, hangulata
- A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Műszaki rajzok értelmezése, olvasása
- Makettépítés elemekből, mintáivekből. Épület, telek, településrész vagy település makettjének elkészítése
- Egyszerű tértervezés és téralakítás különböző eszközökkel. Építés dobozokból vagy más elemekből
- Rajzolás: eligazodás helyszínrajzon, alaprajzon, homlokzati rajzon – építészeti elemek beazonosítása
- Saját lakóház leírása szóban – elbeszélés utáni rajzolás
- Ismert épület bejárása, új megfigyelési szempontok meghatározásával, vázlatkészítés
- Látogatás egy építkezésen vagy film megtekintése egy építkezésről. Megfigyelési szempontok szerinti adatgyűjtés, megbeszélés

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: épület, telek, helyszínrajz, alaprajz, homlokzati rajz; szerkezeti elemek, anyagok; helyiségek területigénye, funkciói; térkapcsolat, tájolás, a lakóter kialakítása; a lakberendezés elemei

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Matematika:* geometria, számok, számítások, mértékegységek kezelése, egyenes arányosság.
- *Természetismeret:* Vetület, térkép, méretarány. Szerkezeti anyagok fizikai és kémiai tulajdonságai.
- Haszonnövények, haszonállatok. Gépek.
- *Erkölcstan:* Az ember és a környezet kölcsönhatása, felelősségérzet.
- A tárgyi világ (modern technikai eszközök) életmódkönnyítő használata, mértékletesség, veszélyforrások.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.
- A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.
- A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.
- Egyszerű axonometrikus és vetületi rajzok olvasása, értelmezése, az anyagok érzékelhető tulajdonságainak azonosítása
- A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.
- Fogadja el a szelektív hulladékgyűjtés fontosságát, alkalmazza az szabályait.

TÉMAKÖR: Táplálkozás és ételkészítés

Óraszám: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében;
- részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat;
- felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait;
- a csoportban feladata szerint tevékenykedik, tudását megosztja;

- megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben;
- alkalmazkodik a változó munkafeladatokhoz, szerepelvárásokhoz; vezetőként tudatosan vezeti a csoport döntési folyamatát;
- felismeri saját felelősségét életvezetése megtervezésében és megszervezésében, tudatosan gazdálkodik a rendelkezésre álló anyagi és nem anyagi erőforrásokkal;
- ismeri az egyes modulokhoz kapcsolódó foglalkozások jellemzőit, ezekkel kapcsolatban megfogalmazza saját preferenciáit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A táplálkozás jelentőségének értelmezése az egészségtudatos életvitelben
- Fogyasztói tudatosság alkalmazása az egészséges táplálkozás – mint önérdék – mentén
- Rugalmas alkalmazkodás döntési helyzetekben
- Kezdeményező és kitartó munkavégzés alkalmazása
- Táplálkozás az egészségtudatos életvitelben
- Élelmiszerek, ételek, tápanyagok
- Konyhatechnikai eljárások
- A felhasznált élelmiszerek eredete, forrásai
- A felhasznált élelmiszerek tulajdonságai
- Az ételkészítés folyamata
- Az ételkészítés, terítés, tálalás eszközei
- Biztonságos élelmiszer-, ételkészítés, étel
- A magyar konyha értékei, hagyományai
- Hungarikumok, tájjellegű ételek
- A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- „Okostányér” elemzése, élelmiszertípusok beazonosítása. Főbb élelmiszertípusok vizsgálata, kóstolása, értékelése (pl. zöldségek, gyümölcsök, tejtermékek stb.)
- Heti étrend elemzése, értékelése megadott szempontok szerint
- Fogyasztói kosár készítése – élelmiszerek csoportosítása megadott szempontok szerint
- Ételkészítési gyakorlatok tervezése, kivitelezése, különféle alapanyagok kiválasztása, mérése, előkészítése, konyhatechnikai eljárások alkalmazása
- Az elkészült ételek kóstolása, értékelése. A munkaszervezés, munkavégzés értékelése
- Terítési gyakorlat. Egyes ételek fogyasztásához használt eszközök beazonosítása, használata
- Receptgyűjtés megadott szempontok szerint
- Látogatás élelmiszer-feldolgozó üzemben vagy piacon. Film megtekintése a témában

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: táplálkozás és egészség; élelmiszer, étel, tápanyag, tápanyagszükséglet, szénhidrátban gazdag élelmiszerek; fehérjékben gazdag élelmiszerek; étkezési zsírok; vitaminban és ásványi anyagokban gazdag élelmiszerek; fűszerek, tézstalazítók, ételkészítési eljárások, magyar konyha, tájjellegű ételek

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Természetismeret:* Haszonnövények és haszonállatok, termények, termékek az egyes évszakokban. Hőmérséklet, hőmennyiség, hőátadás.
- Tápanyagok, táplálék, egészséges táplálkozás.
- *Matematika:* arányosság, fajlagos mennyiségek, tömeg- és térfogategységek.
- *Magyar nyelv és irodalom:* szövegértés, szókincs- és fogalombővítés, kommunikáció, piktogramok.
- *Erkölcstan:* felelősségünk az egészség megőrzésében.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.
- A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.
- A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.
- Tudjon az egészséges táplálkozás szabályai szerint étrendet összeállítani, a háztartási gépeket szakszerűen használni.
- A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.

TÉMAKÖR: Textiltechnika

Óraszám: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján;
 - környezeti, fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve, céljainak megfelelően választ a rendelkezésre álló anyagokból;
 - terveit a műszaki kommunikáció alkalmazásával osztja meg;
 - alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt;
 - részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat;
 - megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben;
- felismeri a technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Kreatív alkotás alkalmazása
 - Véleményformálás támogatása a témához kapcsolódó kulturális örökségünkről
 - Textil alapanyagok és félkész termékek
 - Szövött és hurkolt textíliák előállításának kézműves technológiai és eszközei
 - Textíliák díszítésének technológiai és eszközei
 - Anyagok biztonságos megmunkálása
 - Viseletek, hagyományok, hungarikumok
- A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Textilek anyagvizsgálata, alapanyagok beazonosítása, csoportosítása. Még nem alkalmazott textilkészítési eljárások kipróbálása (fonás, csomózás, nemezelés, szövés, hurkolás)
 - Textíliák díszítése: Még nem alkalmazott festési mód kipróbálása
 - Hímzések, díszítmények: Saját vagy választott vidék hímzésének, motívumainak rajzolása, öltéstípusainak kipróbálása, alkalmazásuk ruházaton
- Látogatás múzeumban, tájházban, alkotóházban, népi együttesnél, vagy film megtekintése a témában. Megfigyelési szempontok szerinti adatgyűjtés

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: textil alapanyagok, textilkészítési eljárások, kézi varrás, hímzés, textílfélék csoportosítása, ruházat, viselet, a ruházat gondozása

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:* Családi kiadások. Takarékosság.
- *Erkölcstan:* A modern technika alkalmazásának előnyei, hátrányai, veszélyei, az életvitelt könnyítő lehetőségei.
- Magunkért és másokért érzett felelősség. Mértékletesség a fogyasztásban. Érték és mérték.
- *Informatika:* információkeresés, internethasználat

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.
- A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.
- A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.
- A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.

TÉMAKÖR: Szabad alkotás

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében;
- alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt;
- a megismert szerszámokat és eszközöket önállóan, az újakat tanári útmutatással használja;
- csoportmunkában feladatot vállal, részt vesz a döntéshozatalban, és a döntésnek megfelelően

tevékenykedik;

- önismeretére építve vállal feladatokat, szem előtt tartva a csapat eredményességét.
- a problémamegoldás során önállóan vagy társakkal együtt fogalmaz meg megoldási alternatívákat;
- komplex szempontrendszer mentén választ stratégiát, optimalizál;
- holisztikus szemlélettel rendelkezik, az összefüggések megértésére törekszik;
- döntéseit tudatosság jellemzi, alternatívákat mérlegel;
- alkalmazza a döntés-előkészítés, döntéshozatal eljárásait, hibás döntésein változtat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Kreatív alkotás alkalmazása
- Designe thinking (tervezői gondolkodás) lépéseinek alkalmazása problémamegoldás során
- Véleményformálás támogatása a témához kapcsolódó kulturális örökségünkről

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A szabad alkotás időkeretében az egyes témakörök alkotótevékenysége bővíthető, vagy más modul tevékenységrendszere választható a tanulók érdeklődése, az iskola lehetőségei szerint
- A tevékenységek megvalósításához háztartástan szaktanterem szükséges, az előírt 15 tanuló foglalkoztatásához megfelelő munkaasztallal, a háztartást modellező konyharésszel (3-5 fős csapatok foglalkoztatására), háztartási gépekkel, eszközökkel.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

problémamegismerés, problémafeltárás, definiálás-értelmezés, megoldáskeresés, tervezés, alkotás (minta), használatbavétel, gyártás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Matematika:* mérés, méretarány, kicsinyítés, nagyítás, geometriai szerkesztések, geometriai transzformációk, testek.
- *Természetismeret:* mérés, az anyagok fizikai tulajdonságai, mechanikai kölcsönhatások, anyagszerkezet.
- *Erkölcstan:* Kötődés a tárgyi világhoz. Találmányok az emberiség szolgálatában (az emberek javára, kárára).

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.
- A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.
- A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.
- A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.

TÉMAKÖR: Gyógynövénytermesztés, élet a talpunk alatt

Óraszám: 2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján;
- környezeti, fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve, céljainak megfelelően választ a rendelkezésre álló anyagokból;
- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- terveit a műszaki kommunikáció alkalmazásával osztja meg;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében;
- önismeretére építve vállal feladatokat, szem előtt tartva a csapat eredményességét;
- a csoportban feladata szerint tevékenykedik, tudását megosztja;

- alkalmazkodik a változó munkafeladatokhoz, szerepelvárásokhoz; vezetőként tudatosan vezeti a csoport döntési folyamatát;
- megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben;
- tisztában van a saját, a családi és a társadalmi erőforrásokkal és az azokkal való hatékony és tudatos gazdálkodás módjaival;
- ismeri az egyes modulokhoz kapcsolódó foglalkozások jellemzőit, ezekkel kapcsolatban megfogalmazza saját preferenciáit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A munkatevékenység értékteremtő lényegének, felelősségének értelmezése
- Tervezési folyamat során gazdálkodási szempontok alkalmazása
- Digitális alkalmazások használatával információk, adatok rendezése, értelmezése
- Tevékenységek, beavatkozások környezeti és gazdasági következményének mérlegelése
- Döntéshozatal során ismeretek alkalmazása, véleményformálás, konszenzusra jutás
- Cselekvő tudatosság alkalmazása
- Önismeret, társas kompetenciák, munkakultúra fejlesztése, csapatban végzett munkatevékenységek során, különböző szerepekben

Kertészeti alapismeretek:

- A környezeti állapot mérésének, értékelésének eljárásai, eszközei; az időjárás változásainak követése, értékelése a növénytermesztés vonatkozásában
- Az egyes műveletek végzésének szerszámai, eszközei és használatuk
- A gazdasági év munkarendje
- Kertészeti munkák: az iskolakerti környezet értékelésén alapuló beavatkozások tervezése; kertgondozás; a felhasználásra érett növényi részek betakarítása
- Baleset-megelőzési szabályok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Környezeti megfigyelések, értékelések végzése
- Szerszámoskamra rendje, szerszámok gondozása
- Növénytársítás szabályainak alkalmazása a termesztési terv készítése során

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: palánta, gazdálkodás, a termőterület kihasználtsága; a termesztési folyamat munkaműveletei; mezőgazdasági ágazatok, gazdaságok; hagyományos és nagyüzemi gazdálkodás;

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Informatika:* adatgyűjtés az internetről.
- *Földrajz:* a gazdaság ágai, a munkahelyteremtés természet- és gazdaságföldrajzi alapjai.
- *Erkölcstan:* A munka és a munkát végző ember tisztelete.
- Személyes tapasztalatok, együttműködés, egyéni boldogulás és a csapatmunka. Pályaválasztás – foglalkozás, élethivatás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.
- A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.
- A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.

6. ÉVFOLYAM

A TECHNIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:

A technika és tervezés tantárgy a problémamegoldó gondolkodást, a saját tapasztalás útján történő ismeretszerzést helyezi a középpontba, melynek eszköze a tanórákon megvalósuló kreatív tervező és alkotó munka, a hagyományos kézműves és a legmodernebb digitális technológiák felhasználásával. A tantervben kiemelt szerepet kap a tanulni tudás, az alkalmazás, a problémamegoldáson alapuló alkotás. Ezt szolgálják a kínált tevékenységek, a nevelés, a kompetenciafejlesztés és a műveltségterület leírt rendszere, az egyes elemek arányos megjelenítése.

A szakasz tevékenységei építenek az 1–4. évfolyamon kialakult motivációs bázisra, anyagismeretre, szerszám- és eszközhasználatra. Minden témakörben átfogó rendezőelv a múlt–jelen–jövő együttállása. Tevékenységeik során a tanulók vizsgálják, hogy a múltban ezt hogyan végezték az emberek, megismerkednek hagyományainkkal, értékeinkkel. A múlt örökségén túl megismerik, melyek, milyenek a mai lehetőségeink, milyenek a jövőbeni kilátásaink. Ez a szemléletmód alkalmassá teszi a felnövekvő nemzedéket a változások értéként, lehetőségként történő kezelésére. Hangsúlyos, hogy minden tevékenység a környezet- és egészségtudatosság irányába mutat, kiemelve az egyén, a közösség felelősségét.

A gyerekek a tanórákon mindig terveznek, készítenek valamit. A munkafolyamat komplexitása biztosítja a jelenség alapú tanulást. Ehhez megfelelő pedagógiai és környezeti feltételeket kell biztosítani az intézménynek, a fenntartónak. Kiemelten fontos a biztonságos munkakörnyezet megteremtése, ezért a csoportbontás, az anyagellátás, a megfelelő biztonságos használatot lehetővé tevő eszközök, a szaktantermi környezet nélkül a tantervi követelmények nem teljesíthetőek.

A pályaaorientáció keretében javasolt – akár a tanórai vagy más, témanapokhoz kötődő időkeretben – a tantárgy tartalmához igazodóan tanévenként üzem-, munkahely-látogatás szervezése.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszama
Gazdálkodás, munkamegosztás	3
Otthon a lakásban	5
Táplálkozás és ételkészítés	9
Textiltechnika	7
Szabad alkotás	10
	2
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Gazdálkodás, munkamegosztás Óraszám: 3 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: – tisztában van a saját, a családi és a társadalmi erőforrásokkal és az azokkal való hatékony és tudatos gazdálkodás módjaival; – egészség- és környezettudatosan dönt és tevékenykedik; érti a társadalmi munkamegosztás lényegét, az egyes foglalkoztatási ágazatok jelentőségét.	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: – A személyes pénzügyi tevékenységek és a fogyasztás megszervezésével kapcsolatos	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: – Családi heti időmérleg elemzése: családellátó tevékenységek beazonosítása, munkamegosztás helyzetértékelése.

<p>kompetenciák fejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none"> – A háztartás, a család mint gazdálkodási egység – Családellátó tevékenységek munkaszervezése és munkamegosztása 	<p>Véleményformálás, vélemények ütköztetése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Egy választott családellátó tevékenység (pl. egy konkrét étel elkészítése, heti mosás stb.) elemzése. Ráfordítások: szükséges anyagok, eszközök, energiafelhasználás, munkaórák, környezetterhelés – A vizsgált folyamat értékelése, optimalizálása. Gazdálkodási, takarékosági lehetőségek számbavétele
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: család, háztartás, gazdálkodás, bevételek, kiadások, családellátó tevékenységek, munkamegosztás, munkaszervezés</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, digitális információk kezelése. – <i>Matematika:</i> számok, alpműveletek, matematikai modell. – <i>Természetismeret:</i> Vetület, térkép, méretarány. Szerkezeti anyagok fizikai és kémiai tulajdonságai. – Haszonnövények, haszonállatok. Gépek, elektromos jelenségek, mechanikai kölcsönhatások. 	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel. – A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése. – A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése. 	

<p>TÉMAKÖR: Otthon a lakásban Óraszám: 5 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tevékenységének tervezésénél és értékelésénél figyelembe vesz környezeti szempontokat; – szempontokat határoz meg a környezeti állapot felméréséhez, bizonyos eltéréseket számszerűsít; – tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi; – felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait; – terv szerint tevékenykedik, probléma esetén ésszerű kockázatokat felvállal. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Műszaki kommunikáció értelmezése és alkalmazása – Digitális tervezés alkalmazása – Véleményformálás támogatása a környezettudatos otthon kialakításáról – Különböző korok otthonainak összehasonlítása, véleményformálás – Otthon a településen – Közlekedési rendszerek – Az épületek rajzai – Az épületek főbb szerkezeti elemei, anyaga, a tulajdonság és felhasználhatóság összefüggései – Helyiségek funkciói, térkapcsolatai, tájolása – Helyiségek kialakításának, berendezésének szempontjai 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Műszaki rajzok értelmezése, olvasása – Makettépítés elemekből, mintaívекből. Épület, telek, településrész vagy település makettjének elkészítése – Egyszerű tértervezés és téralakítás különböző eszközökkel. Építés dobozokból vagy más elemekből – Rajzolás: eligazodás helyszínrajzon, alaprajzon, homlokzati rajzon – építészeti elemek beazonosítása – Saját lakóház leírása szóban – elbeszélés utáni rajzolás – Ismert épület bejárása, új megfigyelési szempontok meghatározásával, vázlatkészítés – Látogatás egy építkezésen vagy film megtekintése egy építkezésről. Megfigyelési szempontok szerinti adatgyűjtés, megbeszélés

<ul style="list-style-type: none"> – A lakás stílusa, hangulata – A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: épület, telek, helyszínrajz, alaprajz, homlokzati rajz; szerkezeti elemek, anyagok; helyiségek területigénye, funkciói; térkapcsolat, tájolás, a lakótér kialakítása; a lakberendezés elemei</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Matematika:</i> geometria, számok, számítások, mértékegységek kezelése, egyenes arányosság. – <i>Természetismeret:</i> Vetület, térkép, méretarány. Szerkezeti anyagok fizikai és kémiai tulajdonságai. – Haszonnövények, haszonállatok. Gépek. – <i>Erkölcsstan:</i> Az ember és a környezet kölcsönhatása, felelősségérzet. – A tárgyi világ (modern technikai eszközök) életmódkönnyítő használata, mértékletesség, veszélyforrások. 	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel. – A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése. – A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése. – A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata. 	

<p>TÉMAKÖR: Táplálkozás és ételkészítés Óraszám: 9 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi; – a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében; – részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat; – felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait; – a csoportban feladata szerint tevékenykedik, tudását megosztja; – megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben; – alkalmazkodik a változó munkafeladatokhoz, szerepelvárásokhoz; vezetőként tudatosan vezeti a csoport döntési folyamatát; – felismeri saját felelősségét életvezetése megtervezésében és megszervezésében, tudatosan gazdálkodik a rendelkezésre álló anyagi és nem anyagi erőforrásokkal; <p>ismeri az egyes modulokhoz kapcsolódó foglalkozások jellemzőit, ezekkel kapcsolatban megfogalmazza saját preferenciáit.</p>	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A táplálkozás jelentőségének értelmezése az egészségtudatos életvitelben – Fogyasztói tudatosság alkalmazása az egészséges táplálkozás – mint önérdék – mentén – Rugalmas alkalmazkodás döntési helyzetekben – Kezdeményező és kitartó munkavégzés alkalmazása – Táplálkozás az egészségtudatos életvitelben – Élelmiszerek, ételek, tápanyagok – Konyhatechnikai eljárások – A felhasznált élelmiszerek eredete, forrásai 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „Okostányér” elemzése, élelmiszertípusok beazonosítása. Főbb élelmiszertípusok vizsgálata, kóstolása, értékelése (pl. zöldségek, gyümölcsök, tejtermékek stb.) – Heti étrend elemzése, értékelése megadott szempontok szerint – Fogyasztói kosár készítése – élelmiszerek csoportosítása megadott szempontok szerint – Ételkészítési gyakorlatok tervezése, kivitelezése, különféle alapanyagok kiválasztása, mérése, előkészítése, konyhatechnikai eljárások alkalmazása – Az elkészült ételek kóstolása, értékelése. A

<ul style="list-style-type: none"> – A felhasznált élelmiszerek tulajdonságai – Az ételkészítés folyamata – Az ételkészítés, terítés, tálalás eszközei – Biztonságos élelmiszer-, ételkészítés, étel – A magyar konyha értékei, hagyományai – Hungarikumok, tájjellegű ételek <p>A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak</p>	<ul style="list-style-type: none"> munkaszervezés, munkavégzés értékelése – Terítési gyakorlat. Egyes ételek fogyasztásához használt eszközök beazonosítása, használata – Receptgyűjtés megadott szempontok szerint <p>Látogatás élelmiszer-feldolgozó üzemben vagy piacon. Film megtekintése a témában</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: táplálkozás és egészség; élelmiszer, étel, tápanyag, tápanyagszükséglet, szénhidrátban gazdag élelmiszerek; fehérjékben gazdag élelmiszerek; étkezési zsírok; vitaminban és ásványi anyagokban gazdag élelmiszerek; fűszerek, tésztalazítók, ételkészítési eljárások, magyar konyha, tájjellegű ételek</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Természetismeret:</i> Haszonnövények és haszonállatok, termények, termékek az egyes évszakokban. – Hőmérséklet, hőmennyiség, hőátadás. – Tápanyagok, táplálék, egészséges táplálkozás. – <i>Matematika:</i> arányosság, fajlagos mennyiségek, tömeg- és térfogategységek. – <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szókincs- és fogalombővítés, kommunikáció, piktogramok. – <i>Erkölcstan:</i> felelősségünk az egészség megőrzésében. 	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel. – A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése. – A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése. – Tudjon az egészséges táplálkozás szabályai szerint étrendet összeállítani, a háztartási gépeket szakszerűen használni. – A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata. 	

<p>TÉMAKÖR: Textiltechnika Óraszám: 7 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján; – környezeti, fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve, céljainak megfelelően választ a rendelkezésre álló anyagokból; – terveit a műszaki kommunikáció alkalmazásával osztja meg; – alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt; – részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat; – megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben; – felismeri a technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kreatív alkotás alkalmazása – Véleményformálás támogatása a témához kapcsolódó kulturális örökségünkről – Textil alapanyagok és félkész termékek – Szövött és hurkolt textíliák előállításának kézműves technológiai és eszközei – Textíliák díszítésének technológiai és eszközei 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Textilek anyagvizsgálata, alapanyagok beazonosítása, csoportosítása. Még nem alkalmazott textilkészítési eljárások kipróbálása (fonás, csomózás, nemezelés, szövés, hurkolás) – Textíliák díszítése: Még nem alkalmazott festési mód kipróbálása – Hímzések, díszítmények: Saját vagy választott vidék hímzésének, motívumainak rajzolása,

<ul style="list-style-type: none"> – Anyagok biztonságos megmunkálása – Viseletek, hagyományok, hungarikumok <p>A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak</p>	<p>öltéstípusainak kipróbálása, alkalmazásuk ruházaton.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Látogatás múzeumban, tájházban, alkotóházban, népi együttesnél, vagy film megtekintése a témában. Megfigyelési szempontok szerinti adatgyűjtés
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: textil alapanyagok, textilkészítési eljárások, kézi varrás, hímzés, textiltípusok csoportosítása, ruházat, viselet, a ruházat gondozása</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Matematika:</i> geometria, számok, számítások, mértékegységek kezelése, egyenes arányosság. – <i>Természetismeret:</i> Vetület, térkép, méretarány. Szerkezeti anyagok fizikai és kémiai tulajdonságai. – A tárgyi világ (modern technikai eszközök) életmódkönyvitő használata, mértékletesség, veszélyforrások. 	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel. – A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése. – A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése. – Egyszerű axonometrikus és vetületi rajzok olvasása, értelmezése, az anyagok érzékelhető tulajdonságainak azonosítása – A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata. 	

<p>TÉMAKÖR: Szabad alkotás Óraszám: 10 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi; – a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében; – alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt; – a megismert szerszámokat és eszközöket önállóan, az újakat tanári útmutatással használja; – csoportmunkában feladatot vállal, részt vesz a döntéshozatalban, és a döntésnek megfelelően tevékenykedik; – önismeretére építve vállal feladatokat, szem előtt tartva a csapat eredményességét. – a problémamegoldás során önállóan vagy társakkal együtt fogalmaz meg megoldási alternatívákat; – komplex szempontrendszer mentén választ stratégiát, optimalizál; – holisztikus szemlélettel rendelkezik, az összefüggések megértésére törekszik; – döntéseit tudatosság jellemzi, alternatívákat mérlegel; – alkalmazza a döntés-előkészítés, döntéshozatal eljárásait, hibás döntésein változtat. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kreatív alkotás alkalmazása – Designe thinking (tervezői gondolkodás) lépéseinek alkalmazása problémamegoldás során – Véleményformálás támogatása a témához kapcsolódó kulturális örökségünkről 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A szabad alkotás időkeretében az egyes témakörök alkotótevékenysége bővíthető, vagy más modul tevékenységrendszerre választható a tanulók érdeklődése, az iskola lehetőségei szerint <p><i>A tevékenységek megvalósításához háztartástan szaktanterem szükséges, az előírt 15 tanuló foglalkoztatásához megfelelő munkaasztallal, a háztartást modellező konyharésszel (3-5 fős csapatok foglalkoztatására), háztartási gépekkel, eszközökkel.</i></p>

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

problémamegismerés, problémafeltárás, definiálás-értelmezés, megoldáskeresés, tervezés, alkotás (minta),
használatbavétel, gyártás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Matematika:* mérés, méretarány, kicsinyítés, nagyítás, geometriai szerkesztések, geometriai transzformációk, testek.
- *Természetismeret:* mérés, az anyagok fizikai tulajdonságai, mechanikai kölcsönhatások, anyagszerkezet.
- *Erkölcstan:* Kötődés a tárgyi világhoz. Találmányok az emberiség szolgálatában (az emberek javára, kárára).

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.
- A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.
- A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.
- Egyszerű axonometrikus és vetületi rajzok olvasása, értelmezése, az anyagok érzékelhető tulajdonságainak azonosítása
- A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.

7. ÉVFOLYAM

A TECHNIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:

A nevelési-oktatási szakasz tanóráin folytatódik az alkotótevékenységre épülő tanítási folyamat. Hangsúlyosabbá válnak a felnőtt szerephez tartozó döntési folyamatok, biztonságos iskolai keretek közötti szimulált környezetben. Fókuszba kerül a pénzügyi tudatosság, az otthonteremtés és -fenntartás, a család ellátása, mindez úgy, hogy az egyén feladatain és érdekein túl a társadalmi érdekek, globális célok is helyet kapnak a döntési folyamatban.

A tanórai munkák során komplexebbé válnak a tevékenységek, a tanuló csapatban, munkamegosztásban dolgozik, modellezve a családi vagy munkahelyi munkamegosztást. Mivel a tevékenységek időigényesek, ezért javasolt a tanórák tömbösítése, alkalmanként legalább két tanóra megtartása. Fontos, hogy a tanulóknak a tanulási folyamat során legyen alkalmuk üzem-, munkahely-látogatásra, ahol már az iskolaválasztási, megélhetési szempontok is előtérbe kerülnek.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Gazdálkodás, munkamegosztás	4
Otthon a lakásban	6
Táplálkozás és ételkészítés	8
Textiltechnika	6
Szabad alkotás	10
Talajművelés az iskolakertben és a nagyüzemben	2
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Gazdálkodás, munkamegosztás

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tisztában van a saját, a családi és a társadalmi erőforrásokkal és az azokkal való hatékony és tudatos gazdálkodás módjaival;
- felismeri saját felelősségét életvezetése megtervezésében és megszervezésében, tudatosan gazdálkodik a rendelkezésre álló anyagi és nem anyagi erőforrásokkal.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Tudatosság alkalmazása a tanuló saját életvitelével kapcsolatos döntéseiben
- A véleményformálás támogatása
- A háztartási, családi költségvetés
- A háztartás fogyasztása, környezetterhelése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Különböző élethelyzetekben (feladatleírásban) lévő családok havi költségvetésének elkészítése, elemzése
 - Bevételek, kiadások csoportosítása, rendszerezése. Javaslattétel a fogyasztás optimalizálására
 - Vagyonleltár készítése a szaktanterem meghatározott részéről
- Látogatás egy közeli bankfiókba vagy banki tanácsadó meghívása: Tájékozódás megtakarítási lehetőségekről, a bank által nyújtott szolgáltatásokról

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

a háztartási költségvetés feladata; készítésének formái; takarékosági formák; vagyonleltár, értékek

védelme; környezetterhelés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Informatika:* információkeresés, internethasználat, alkalmazások használata.
- *Erkölcstan:* találmányok az emberiség szolgálatára (anyagi hasznára, javára, kárára).

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.
- A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.
- A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.

TÉMAKÖR: Otthon a lakásban

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- terveit a műszaki kommunikáció alkalmazásával osztja meg;
- az egyes részfeladatokat rendszerszinten szemléli;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében;
- alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt;
- adott szempontok mentén értékeli saját és mások munkáját;
- a használatbavétel során, az eltéréseket kiindulópontként alkalmazva javaslatot tesz produktuma továbbfejlesztésére;
- önismeretére építve vállal feladatokat, szem előtt tartva a csapat eredményességét;
- a csoportban feladata szerint tevékenykedik, tudását megosztja;
- megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A világítás, a színek, az anyagok és minták, a tárgyak és a díszek szerepének értelmezése, alkalmazása a lakberendezésben
- Kreatív tevékenységek készségeinek fejlesztése
- Életterek, otthonok
- Lakberendezési tervek, rajzok, makettek (digitális tervezés és kivitelezés)
- A konyha mint munkahely kialakításának higiéniai, munkaszervezési, ergonómiai szempontjai
- A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Látogatás lakberendezési áruházban vagy film megtekintése. Megfigyelési szempontok szerinti adatgyűjtés, megbeszélés
- Berendezési tervek elemzése
- Konyhaberendezési terv készítése, egyeztetett szempontok szerint, ingyenes tervezőprogramok használatával
- Lakberendezési tárgy vagy dekoráció tervezése, kivitelezése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: fény, fényerősség, fényforrások, a lakás világítása: általános, helyi és hangulatvilágítás; színek, anyagok, minták, díszek szerepe; a konyha bútorai, konyhai gépek elhelyezése; higiénia, munkaszervezés, ergonómia

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Kémia:* Az égés mint kémiai folyamat, égéstermékek, a környezetre káros hatású kémiai anyagok. A víz tulajdonságai. Korrózió.
- *Földrajz:* A víz körforgása a természetben. A víz felhasználása az egyes gazdasági termelési területeken.
- Fosszilis és megújuló energiaforrások.
- *Biológia-egészségtan:* A víz szerepe az élet kialakulásában és fenntartásában. A víz humán-életteni

szerepe.

- A hulladékok tárolásának, kezelésének biológiai veszélyei. Mérgező anyagok egészségügyi hatásai.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.
- A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.
- A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.
- A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.
- Fogadja el a szelektív hulladékgyűjtés fontosságát, alkalmazza az szabályait.

TÉMAKÖR: Táplálkozás és ételkészítés

Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tevékenységének tervezésénél és értékelésénél figyelembe vesz környezeti szempontokat;
- környezeti, fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve, céljainak megfelelően választ a rendelkezésre álló anyagokból;
- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében;
- érti és értékeli a globális változásokat érintő lehetséges megoldások és az emberi tevékenység szerepét, jelentőségét;
- felismeri a technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát;
- felismeri a személyes cselekvés jelentőségét a globális problémák megoldásában.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Az élelmiszerek megválasztásában fogyasztói tudatosság alkalmazása – az önérdeken túl, a társadalmi érdekek mentén is
 - Környezeti szempontok alkalmazása tevékenység értékelése során
 - Véleményformálás támogatása a technológiai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatának vonatkozásában
 - Táplálkozás és egészség
 - Élelmiszer-beszerzés, -tárolás, -tartósítás
 - Ételkészítési folyamat tervezése, kivitelezése
 - Konyhai gépek és alkalmazásuk
- A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Étrendtervezés – az egészséges életmód és a fenntarthatóság szempontjai szerint
 - Ételkészítési gyakorlatok tervezése és kivitelezése. Munkák során a rendelkezésre álló konyhai gépek használata, gondozása. Tartósítási eljárások alkalmazása
 - Élelmiszer-beszerzés tervezése, napi, heti, időszakos bevásárlásokhoz
- Látogatás az iskolai konyhán vagy egy közeli étterem konyháján. Megfigyelési szempontok szerinti adatgyűjtés, elemzés

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: élelmiszer-biztonság, bevásárlás, tárolási módok, tartósítási eljárások, konyhai gépek és biztonságos üzemeltetésük; ételcsoportok, menüelemek

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Informatika:* információkeresés, internethasználat
- *Természetismeret:* Haszonnövények és haszonállatok, termények, termékek az egyes évszakokban.
- Hőmérséklet, hőmennyiség, hőátadás. Tápanyagok, táplálék, egészséges táplálkozás. Fertőtlenítőszeres, mosószeres.
- *Matematika:* arányosság, fajlagos mennyiségek, tömeg- és térfogategységek.

- *Magyar nyelv és irodalom*: szövegértés, szókincs- és fogalombővítés, kommunikáció, piktogramok.
- *Erkölcstan*: felelősségünk az egészség megőrzésében.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.
- A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.
- A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.
- Tudjon az egészséges táplálkozás szabályai szerint étrendet összeállítani, a háztartási gépeket szakszerűen használni.
- A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.
- Fogadja el a szelektív hulladékgyűjtés fontosságát, alkalmazza az szabályait.

TÉMAKÖR: Textiltechnika

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján;
 - környezeti, fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve, céljainak megfelelően választ a rendelkezésre álló anyagokból;
 - terveit a műszaki kommunikáció alkalmazásával osztja meg;
 - alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt;
 - részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat;
 - megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben;
- felismeri a technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Együttműködési készségek fejlesztése
- Textilkészítés során a gépi varrás biztonságos alkalmazása
- A tanuló saját képességeinek és érdeklődésének azonosítása a témához kötődően
- Textilfélék (alapanyagok, késztermékek) környezetünkben
- Textilfélék tisztítása, gondozása, javítása
- A háztartási szabás-varrás eszközei
- Lakástextilek kivitelezése
- Textilfestés, varrás varrógéppel
- A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A varrógép üzembe helyezése, használata
- Egyszerű használati tárgy vagy ruhadarab kivitelezése gépi varrással
- Maradék textilanyagok gyűjtése, újrahasznosítása a foltvarrás alaptermékjainak alkalmazásával
- Lakástextil-tervezés, -kivitelezés (lehet párna, terítő vagy közös munka: falikép, függöny, játék)

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: lakástextilek csoportosítása, egyes típusok gondozása; a textilfestés anyagai, eljárásai; varrógép, gépi varrás; foltvarrás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Matematika*: arányosság, geometria, számok, számítások, mértékegységek kezelése,
- *Erkölcstan*: Az ember és a környezet kölcsönhatása, felelősségérzet. A tárgyi világ (modern technikai eszközök) életmódkönnyítő használata, mértékletesség, veszélyforrások.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.
- A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.

- A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.
- Egyszerű axonometrikus és vetületi rajzok olvasása, értelmezése, az anyagok érzékelhető tulajdonságainak azonosítása
- A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.

TÉMAKÖR: Szabad alkotás

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
 - a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében;
 - alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt;
 - a megismert szerszámokat és eszközöket önállóan, az újakat tanári útmutatással használja;
 - rendszerszinten végzi az elemzést és az alkalmazást;
 - csoportmunkában feladatot vállal, részt vesz a döntéshozatalban, és a döntésnek megfelelően tevékenykedik;
 - önismeretére építve vállal feladatokat, szem előtt tartva a csapat eredményességét.
 - a problémamegoldás során önállóan vagy társakkal együtt fogalmaz meg megoldási alternatívákat;
 - komplex szempontrendszer mentén választ stratégiát, optimalizál;
 - holisztikus szemlélettel rendelkezik, az összefüggések megértésére törekszik;
 - döntéseit tudatosság jellemzi, alternatívákat mérlegel;
 - alkalmazza a döntés-előkészítés, döntéshozatal eljárásait, hibás döntésein változtat;
- a fizikai és digitális környezetből információt gyűjt a számára vonzó foglalkozások alkalmassági és képesítési feltételeiről, keresi a vállalkozási lehetőségeket, a jövedelmezőséget és a jellemző tanulási utakat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Kreatív alkotás alkalmazása
- A kerékpár biztonságos használata, karbantartása
- Designe thinking (tervezői gondolkodás) lépéseinek alkalmazása problémamegoldás során

Véleményformálás támogatása a témához kapcsolódó kulturális örökségünkről

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A szabad alkotás időkeretében az egyes témakörök alkotótevékenysége bővíthető vagy más modul tevékenységrendszerre választható a tanulók érdeklődése, az iskola lehetősége szerint.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

problémamegismerés, problémafeltárás, definiálás-értelmezés, megoldáskeresés, tervezés, alkotás (minta), használatbavétel, gyártás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Matematika:* arányosság, geometria, számok, számítások, mértékegységek kezelése,
- *Erkölcstan:* Az ember és a környezet kölcsönhatása, felelősségérzet. A tárgyi világ (modern technikai eszközök) életmódkönnyítő használata, mértékletesség, veszélyforrások.
- *Természetismeret:* mérés, az anyagok fizikai tulajdonságai, mechanikai kölcsönhatások, anyagszerkezet.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.
- A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.
- A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.

- Egyszerű axonometrikus és vetületi rajzok olvasása, értelmezése, az anyagok érzékelhető tulajdonságainak azonosítása
- A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.

TÉMAKÖR: Talajművelés az iskolakertben és a nagyüzemben

Óraszám: 2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján;
- alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt;
- a megismert szerszámokat és eszközöket önállóan, az újakat tanári útmutatással használja;
- adott szempontok mentén értékeli saját és mások munkáját;
- a használatbavétel során, az eltéréseket kiindulópontként alkalmazva javaslatot tesz produktuma továbbfejlesztésére;
- felismeri a személyes cselekvés jelentőségét a globális problémák megoldásában.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Az ok-okozati összefüggés értelmezése a talajszennyezés okai és következményei között
- Véleményformálás támogatása az egyén felelőségéről az értékek megőrzésében és a közös értékteremtésben
- Kertészeti alapismeretek
 - A talaj minősége (a talaj vízgazdálkodása, levegő- és hőgazdálkodása; a talaj minőségének vizsgálati módszerei)
 - Talajszennyezés (szennyező anyagok hatása az élővilágra)
 - Fenntarthatóság az iskolakertben és a nagyüzemben
- Kertművelés és -ápolás
 - Talajvédelem, talajhasználat: őszi talajmunkák az iskolakertben; komposzt kezelése és felhasználása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A talaj megfigyelése, vizsgálata
- Javaslattétel az iskolakert talajának javítására
- Javítási módok, gondos talajhasználat feladatai
- Talajmunkák végzése az iskolakertben

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

a talaj vízgazdálkodása; levegő- és hőgazdálkodása; savasság, lúgosság, a talaj kémhatása; talajszennyező anyagok; a talajművelés munkái

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Erkölcstan:* Az ember és a környezet kölcsönhatása, felelősségérzet.
- *Magyar nyelv és irodalom:* szaknyelv, szókincs bővítés, szövegértés, könyvtárhasználat.
- *Természetismeret:* mérés, az anyagok fizikai tulajdonságai, mechanikai kölcsönhatások, anyagszerkezet.
- *Természetismeret:* Haszonnövények és haszonállatok, termények, termékek az egyes évszakokban.
- Hőmérséklet, hőmennyiség, hőátadás. Tápanyagok, táplálék.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.
- A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.
- A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.
- A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.

5. évfolyam

A TECHNIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 5. ÉVFOLYAMON:

A Gépek, gépelemek és az Elektromos áram, elektromos áramkör témakör előkészíti a következő nevelési-oktatási szakaszt. A tanuló tapasztalati úton szerez ismereteket a környezetében lévő gépekről, elektromos eszközökről. A különböző háztartási és egyéb eszközök megfigyelése, a gépek kiválasztásának szempontjai hozzájárulnak a tudatos fogyasztói magatartás kialakításához.

Az órai munkák során a tanuló tapasztalatot szerez a felhasznált anyagokról, például természetes és mesterséges faanyagok, műanyagok, fémek, papírok, textilek, képlékeny anyagok. Anyagvizsgálati módszerekkel – hajlítás, törés, hasítás, keménység-, rugalmasság-, nedvszívás-, korrózióvizsgálat – szemrevételezés, próba, összehasonlítás, mérés alapján önállóan szerez ismereteket a használt anyagokról. Tapasztalatait szóban és írásban is megfogalmazza. Áttekinti a papírok, textilek, természetes és mesterséges faanyagok, műanyagok, fémek legfontosabb tulajdonságait.

Tevékenységét irányítással tervezi, a tervezésnél figyel a célszerűségre és a takarékosagra. Terveiről vázlatot, szabadkézi rajzot készít.

Milliméteres pontossággal mér. Többféle mérőeszközt használ.

Tanári bemutatás alapján megismer, majd önállóan használ új szerszámokat, alkalmaz új műveleteket, például fűrész, ráspoly, reszelő, kalapács, csavarhúzó, lemezolló, fűrő, különböző fogók. Tanári útmutatás alapján választ szerszámot, eszközt. Többféle anyagból, több alkatrészből álló használati tárgyakat, maketteket, modelleket készít tanári minta alapján vagy megadott szempontok szerint, egyéni tervek alapján.

A munkavégzési szabályokat betartja. Csoportmunkában feladata szerint dolgozik, a szabályokat betartja, betartatja. Felismeri az egyes műveletek baleseti veszélyeit, tisztában van a védőeszközök használatának szükségességével.

Felismeri az elkészült produktum tervtől való eltérésének ok-okozati összefüggéseit. Megérti a munkatevékenység értékteremtő lényegét.

Környezetét megadott szempontok szerint jellemzi. Felismeri a környezeti tapasztalások, megfigyelések közötti ok-okozati összefüggéseket. Tevékenységének következményeit mérlegeli.

Konkrét munkatevékenységek, témák vonatkozásában ismeri annak múltbéli és a jelenben tapasztalható megvalósulását. A probléma megoldásához, tanári támogatással, több úton közelít. A problémamegoldás során irányítottan választ stratégiát.

A tanuló érti a jóllét fogalmát. Ismeri az ok-okozati összefüggéseket döntései egészségére gyakorolt hatásáról. Ismeri a döntés-előkészítés, döntés folyamatának elemeit. Hibás döntését felismeri. Döntésén segítséggel változtat.

Közvetlen – megtapasztalható – környezetére vonatkoztatva végzi az elemzést és az alkalmazást. Ismeri az egyes technológiai folyamatok végzése során felhasznált anyagok környezeti hatásait. Ismeri az emberi tevékenység eredményeként kialakuló globális problémákat és a lokális felelősségre épülő tevékenységi lehetőségeket. Ismeri fogyasztási szokásainak egészségre és környezetre gyakorolt hatását.

A munkavégzés során figyel társaira, a környezetre, a terv szerinti haladásra. Probléma esetén segítséget kér. Ismeri a csapat feladatrendszerét. Változó szerepekben vállal feladatokat. Ismeri a csoportmunka kereteit, elfogadja a csoport döntéseit, a delegált feladatokat. Részfeladatait pontosan, felelősséggel végzi. Ismeri a tevékenységgel érintett foglalkozások jellemzőit, helyét a termelési, szolgáltatási rendszerekben.

TÉMAKÖR

**A TÉMAKÖR
feldolgozásának
óraszám**

Anyagok és alakításuk	6
Műszaki kommunikáció	6
Papír	6
Textil	4
Természetes és mesterséges faanyagok	12
Gyógynövénytermesztés, élet a talpunk alatt	2
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Anyagok és alakításuk

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri a technológiai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát;
- felismeri a környezeti tapasztalások, megfigyelések ok-okozati összefüggéseit.
- áttekinti a legfontosabb energiafajtákat, a primer energiahordozókat;
- csoportosítja a primer energiahordozókat aszerint, hogy megújuló vagy nem megújuló energiahordozóról van szó.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az emberi tevékenység hatása a természeti környezetre
- Védekezés a természet hatásai ellen
- A természetben található anyagok kitermelési módszereinek megismerése
- A nyersanyag és az alapanyag fogalmának tisztázása
- Az emberiség energiaigénye
- Az energiaforrások fajtái
- Annak felismerése, hogy a mesterséges környezet anyagait a természeti környezetből nyeri az ember
- Az anyagok kitermelése és a természeti környezet károsítása közötti összefüggés felismerése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatásának megismerése esettanulmányokon keresztül, többféle nézőpont figyelembevételével. Véleményformálás, vélemények ütköztetése
 - Üzemlátogatás vagy film megtekintése (erdészet, fatelep, bánya stb.)
- A legfontosabb energiafajták, energiahordozók megismerése. Az emberiség energiaigényének áttekintése grafikonok, diagramok elemzésén keresztül

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: technikai környezet, természeti környezet, társadalmi környezet, mesterséges környezet, alapanyag, nyersanyag, érc, bányászat, erdőgazdálkodás, fakitermelés, természetvédelem, környezetszennyezés, hulladék, szükséglet, időjárási hatások, energiafajták, megújuló energia, nem megújuló energia, elsődleges (primer) és másodlagos (származtatott) energia, fenntarthatóság

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.
- A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.
- A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.

- A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.
- Fogadja el a szelektív hulladékgyűjtés fontosságát, alkalmazza az szabályait.

TÉMAKÖR: Műszaki kommunikáció

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- elemi műszaki rajzi ismereteit alkalmazza a tervezés során;
- alkalmazza a vetületi ábrázolást.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri a méretmegadás elemeit;
- műszaki rajzon azonosítja a műszaki rajzjeleket – látható él, nem látható él, hajlítási él, szimmetriatengely, átmérő, sugár;
- ismeri a méretarányos kicsinyítés, nagyítás feladatát, jelentőségét;
- felismeri a vetületi ábrázolást.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A szabályok szükségességének belátása, szabálykövető magatartás fejlesztése
- A térszemlélet és az elvont gondolkodás fejlesztése
- A tapasztalati úton történő információgyűjtés képességének fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések felismerése
- A mérés célja, fontossága
- Mérőeszközök alkalmazása
- Mérés milliméteres pontossággal
- Műszaki rajzi alapismeretek elsajátítása
- Méretmegadás elemei, szabályai
- Vetületi ábrázolás, méretarány alkalmazása
- Rajzolvasási gyakorlatok, műszaki rajz készítése egyszerűbb tárgyról
- A valóság és az ábra összefüggéseinek felismerése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Térbeli alakzatok, tárgyak és róluk készült műszaki rajzok, axonometrikus ábrák tanulmányozása, a valóság és az ábra közötti kapcsolat, megfelelés felismerése
- Mérőeszközök használata, mérés milliméter pontossággal
- Műszaki rajzok értelmezése, a műszaki ábrázolás jelképeinek, szabályainak megismerése, azonosítása, alkalmazása
- Vetületi ábra, egyszerű műszaki rajz készítése szabadkézzel, majd szerkesztéssel geometrikus testekről, és később a tárgytervezési folyamat részeként

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: mérés, mérőeszköz, mérési pontosság, méretmegadás elemei és szabályai, vonalfajták, méretszám, méretarány, vetület, hajlítási vonal, középvonal, látható él, nem látható él, átmérő, sugár, anyagvastagság

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Matematika:* mérés, méretarány, kicsinyítés, nagyítás, geometriai szerkesztések, geometriai transzformációk, testek.
- *Természetismeret:* mérés, az anyagok fizikai tulajdonságai, mechanikai kölcsönhatások, anyagszerkezet.
- *Erkölcstan:* Kötődés a tárgyi világhoz. Találmányok az emberiség szolgálatában (az emberek javára, kárára).

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.

- A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.
- A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.
- A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.

TÉMAKÖR: Papír

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri a környezeti tapasztalások, megfigyelések közötti ok-okozati összefüggéseket;
- megismeri a legfontosabb anyagok tulajdonságait, alakításuk műveleteit, szerszámaikat;
- elsajátítja a kézi anyagmegmunkálás legfontosabb műveleteihez szükséges szerszámok célszerű, balesetmentes használatát;
- tevékenységének következményeit mérlegeli.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- irányítással, egyszerűbb anyagvizsgálati módszerekkel információkat szerez a papíryanagok tulajdonságairól;
- áttekinti a papírok legfontosabb tulajdonságait;
- használati tárgyakat, maketteket, modelleket készít papírból tanári minta alapján vagy megadott szempontok szerint egyéni tervek alapján;
- gyakorolja a papírmunkálás legfontosabb műveleteit, az azokhoz szükséges szerszámok célszerű, balesetmentes használatát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A térszemlélet fejlesztése
- A tapasztalati úton történő információgyűjtés képességének fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések felismerése
- Munkatevékenység értékteremtő lényegének értelmezése
- Munkavégzési szokások fejlesztése
- Anyagok újrahasznosítása
- Papíralapanyagok, papírfajták
- A papír tulajdonságainak megismerése egyszerűbb anyagvizsgálati módszerekkel – szemrevételezés, próba, összehasonlítás, mérés alapján
- Térbeli testek, tárgyak, modellek, makettek készítése papírból
- A tulajdonságok és a felhasználási terület közötti összefüggés felismerése
- A feladatokhoz kapcsolódó technológiák és szerszámok, eszközök megismerése
- A papír előállításához és megmunkálásához kötődő szakmák

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A papírral kapcsolatos előzetes ismeretek felelevenítése, rendszerezése
- A papír tulajdonságainak megismerése egyszerűbb anyagvizsgálati módszerekkel, egyes papírfajták elkülönítése. Javasolt anyagvizsgálatok: szálirány meghatározása tépéspróbával, nedvszívó képesség vizsgálata, íráspróba, hajtogathatóság vizsgálata
- Használati tárgyak – például díszdoboz – készítése papírból, leírás, illetve saját terv alapján
- A munkakörnyezet rendjének fenntartása, törekvés a takarékosagra
- A tapasztalatok és egyéb információk értelmezése és felhasználása a munkavégzés során

Információgyűjtés a végzett tevékenységekhez kötődő szakmákról, tanulási utakról

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: a papír fizikai és technológiai tulajdonságai, anyagok

újr felhasználása, az elvégzett feladatokhoz kapcsolódó technológiák és szerszámok, eszközök megnevezése

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Matematika:* mérés, méretarány, kicsinyítés, nagyítás, geometriai szerkesztések, geometriai transzformációk, testek.
- *Magyar nyelv és irodalom:* szaknyelv, szókincsbővítés, szövegértés, könyvtárhasználat

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.
- A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.
- A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.
- A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.

TÉMAKÖR: Textil

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján;
- felismeri a környezeti tapasztalások, megfigyelések közötti ok-okozati összefüggéseket;
- megismeri a legfontosabb anyagok tulajdonságait, alakításuk műveleteit, szerszámait;
- elsajátítja a kézi anyagmegmunkálás legfontosabb műveleteihez szükséges szerszámok célszerű, balesetmentes használatát;
- tevékenységének következményeit mérlegeli.
- irányítással, egyszerűbb anyagvizsgálati módszerekkel információkat szerez a textilanyagok tulajdonságairól;
- áttekinti a textilek legfontosabb tulajdonságait;
- használati tárgyakat készít textilből tanári minta alapján vagy megadott szempontok szerint egyéni tervek alapján;
- elsajátítja, gyakorolja a textilkészítés, -megmunkálás legfontosabb műveleteit, az azokhoz szükséges szerszámok célszerű, balesetmentes használatát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A tapasztalati úton történő információgyűjtés képességének fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések felismerése
- Munkatevékenység értékteremtő lényegének értelmezése
- Munkavégzési szokások fejlesztése
- Textilipari nyersanyagok csoportosítása
- Textiliák egyszerű összehasonlító vizsgálata
- Textilkészítési eljárások – szövés, hurkolás, nemezelés
- A textil alapanyagok, a textilkészítési módok és az alkalmazásuk közötti összefüggés felismerése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A textilanyagokkal kapcsolatos előzetes ismeretek felelevenítése, rendszerezése
- A textil tulajdonságainak megismerése egyszerűbb anyagvizsgálati módszerekkel.
Javasolt anyagvizsgálatok: nedvszívás, lég- és vízáteresztési próba, szakíthatóság, gyűrődési hajlam vizsgálata, alapanyag fajtájának meghatározása égetési próbával
- Textilfélék csoportosítása különféle szempontok szerint
- Használati tárgyak – például zsákok, tartók, figurák – készítése textilből, leírás, illetve saját terv alapján. Az öltésfajták és alkalmazásuk közötti összefüggések felismerése
- A munkavégzés eszközeinek célszerű,

<ul style="list-style-type: none"> – Egyszerű munkadarab készítése textiltől – 2-3 öltésfajta gyakorlati alkalmazása – Az öltésfajták és alkalmazásuk közötti összefüggések felismerése – Anyagok újrafelhasználása, újrahaznosítása <p>A textil előállításához és megmunkálásához kötődő szakmák</p>	<p>balesetmentes használatához szükséges mozdulatok elsajátítása, begyakorlása. A munkakörnyezet rendjének fenntartása, törekvés a takarékosagra, az anyagok újrafelhasználására</p> <ul style="list-style-type: none"> – A tapasztalatok és egyéb információk értelmezése és felhasználása a munkavégzés során <p>Információgyűjtés a végzett tevékenységekhez kötődő szakmákról, tanulási utakról</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: természetes szálás anyagok, mesterséges szálás anyagok, fonás, szövés, hurkolás, nemezelés, öltésfajták – ideiglenes öltés, rögzítő öltések, hímző öltések; az elvégzett feladatokhoz kapcsolódó technológiák és szerszámok, eszközök megnevezése</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Informatika:</i> internethasználat, könyvtárhasználat, alkalmazások használata. – <i>Erkölcstan:</i> találmányok az emberiség szolgálatára (anyagi hasznára, javára, kárára). – <i>Matematika:</i> mérés, méretarány, kicsinyítés, nagyítás, geometriai szerkesztések, geometriai transzformációk, testek. 	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel. – A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése. – A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése. – A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata. 	

<p>TÉMAKÖR: Természetes és mesterséges faanyagok Óraszám: 12 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján; – felismeri a környezeti tapasztalások, megfigyelések közötti ok-okozati összefüggéseket; – megismeri a legfontosabb anyagok tulajdonságait, alakításuk műveleteit, szerszámait; – elsajátítja a kézi anyagmegmunkálás legfontosabb műveleteihez szükséges szerszámok célszerű, balesetmentes használatát; – tevékenységének következményeit mérlegeli. – irányítással, egyszerűbb anyagvizsgálati módszerekkel információkat szerez a faanyagok legfontosabb tulajdonságairól; – elemi műszaki rajzi ismereteit alkalmazza a tervezés során; – alkalmazza a vetületi ábrázolást; – megismer, majd önállóan használ új szerszámokat, alkalmaz új műveleteket, például fűrész, ráspoly, reszelő, kalapács, csavarhúzó, fűrő; <p>használati tárgyakat, maketteket, modelleket készít fából tanári minta alapján vagy megadott szempontok szerint egyéni tervek alapján.</p>	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p>	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A faanyagokkal kapcsolatos előzetes ismeretek

- A tapasztalati úton történő információgyűjtés képességének fejlesztése
 - Ok-okozati összefüggések felismerése
 - Munkatevékenység értékteremtő lényegének értelmezése
 - Munkavégzési szokások fejlesztése
 - A fa fizikai tulajdonságainak megismerése összehasonlító vizsgálatokkal – keménység, megmunkálhatóság
 - A természetes fát helyettesítő mesterséges faanyagok megismerése
 - Használati tárgyak, modellek készítése fából, rétegelt lemezből, farostlemezből
 - Darabolás fűrészszel, a felület alakítása ráspollal, csiszolás, szegzés, csavarozás, ragasztás
 - Fa szerkezeti kötése – illesztés, csapolás
 - Fatárgyak védelme, díszítése lazúrozással, festéssel
- A fa kitermeléséhez, feldolgozásához kötődő szakmák

- felelevenítése, rendszerezése
 - A természetes és mesterséges faanyagok tulajdonságainak megismerése egyszerűbb anyagvizsgálati módszerekkel. Javasolt anyagvizsgálatok: keménység, hajlíthatóság, faraghatóság, szegzés vizsgálata
 - Használati tárgyak, modellek – például képkeret, doboz, járműmodellek, bábok, figurák, játékok, madáretető, madárodú, rovarház – készítése fából, leírás, illetve saját terv alapján
 - Az egyes műveletek eszközeinek célszerű, balesetmentes használatához szükséges mozdulatok elsajátítása, begyakorlása
 - A műveletekhez szükséges biztonsági szabályok betartása, a munkavédelmi felszerelések használata, a munkakörnyezet rendjének fenntartása, törekvés a takarékosagra, a hulladékok felhasználására
 - A tapasztalatok és egyéb információk értelmezése és felhasználása a munkavégzés során
- Információgyűjtés a végzett tevékenységekhez kötődő szakmákról, tanulási utakról

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: fafeldolgozás, a fa anyagszerkezete, fűrészüzem, fűrészárufajták, hasítás, keménység, furnérlemez, rétegelt lemez, farostlemez, bútortlap, az elvégzett feladatokhoz kapcsolódó technológiák és szerszámok, eszközök megnevezése

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Természetismeret:* mérés, az anyagok fizikai tulajdonságai, mechanikai kölcsönhatások, anyagszerkezet.
- *Matematika:* mérés, méretarány, kicsinyítés, nagyítás, geometriai szerkesztések, geometriai transzformációk, testek.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.
- A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.
- A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.
- A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.

TÉMAKÖR: Gyógynövénytermesztés, élet a talpuk alatt

Óraszám: 2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján;
- környezeti, fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve, céljainak megfelelően választ a rendelkezésre álló anyagokból;
- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;

- terveit a műszaki kommunikáció alkalmazásával osztja meg;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében;
- önismeretére építve vállal feladatokat, szem előtt tartva a csapat eredményességét;
- a csoportban feladata szerint tevékenykedik, tudását megosztja;
- alkalmazkodik a változó munkafeladatokhoz, szerepelvárásokhoz; vezetőként tudatosan vezeti a csoport döntési folyamatát;
- megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben;
- tisztában van a saját, a családi és a társadalmi erőforrásokkal és az azokkal való hatékony és tudatos gazdálkodás módjaival;
- ismeri az egyes modulokhoz kapcsolódó foglalkozások jellemzőit, ezekkel kapcsolatban megfogalmazza saját preferenciáit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A munkatevékenység értékteremtő lényegének, felelősségének értelmezése
- Tervezési folyamat során gazdálkodási szempontok alkalmazása
- Digitális alkalmazások használatával információk, adatok rendezése, értelmezése
- Tevékenységek, beavatkozások környezeti és gazdasági következményének mérlegelése
- Döntéshozatal során ismeretek alkalmazása, véleményformálás, konszenzusra jutás
- Cselekvő tudatosság alkalmazása
- Önismeret, társas kompetenciák, munkakultúra fejlesztése, csapatban végzett munkatevékenységek során, különböző szerepekben

Kertészeti alapismeretek:

- A környezeti állapot mérésének, értékelésének eljárásai, eszközei; az időjárás változásainak követése, értékelése a növénytermesztés vonatkozásában
- Az egyes műveletek végzésének szerszámai, eszközei és használatuk
- A gazdasági év munkarendje
- Kertészeti munkák: az iskolakerti környezet értékelésén alapuló beavatkozások tervezése; kertgondozás; a felhasználásra érett növényi részek betakarítása
- Baleset-megelőzési szabályok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Környezeti megfigyelések, értékelések végzése
- Szerszámoskamra rendje, szerszámok gondozása
- Növénytársítás szabályainak alkalmazása a termesztési terv készítése során

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: palánta, gazdálkodás, a termőterület kihasználtsága; a termesztési folyamat munkaműveletei; mezőgazdasági ágazatok, gazdaságok; hagyományos és nagyüzemi gazdálkodás;

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- *Informatika:* adatgyűjtés az internetről.
- *Földrajz:* a gazdaság ágai, a munkahelyteremtés természet- és gazdaságföldrajzi alapjai.
- *Erkölcstan:* A munka és a munkát végző ember tisztelete.

- Személyes tapasztalatok, együttműködés, egyéni boldogulás és a csapatmunka. Pályaválasztás – foglalkozás, élethivatás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.

A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.

A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.

6. ÉVFOLYAM

A TECHNIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:

A Gépek, gépelemek és az Elektromos áram, elektromos áramkör témakör előkészíti a következő nevelési-oktatási szakaszt. A tanuló tapasztalati úton szerez ismereteket a környezetében lévő gépekről, elektromos eszközökről. A különböző háztartási és egyéb eszközök megfigyelése, a gépek kiválasztásának szempontjai hozzájárulnak a tudatos fogyasztói magatartás kialakításához.

Az órai munkák során a tanuló tapasztalatot szerez a felhasznált anyagokról, például természetes és mesterséges faanyagok, műanyagok, fémek, papírok, textilek, képlékeny anyagok. Anyagvizsgálati módszerekkel – hajlítás, törés, hasítás, keménység-, rugalmasság-, nedvszívás-, korrózióvizsgálat – szemrevételezés, próba, összehasonlítás, mérés alapján önállóan szerez ismereteket a használt anyagokról. Tapasztalatait szóban és írásban is megfogalmazza. Áttekinti a papírok, textilek, természetes és mesterséges faanyagok, műanyagok, fémek legfontosabb tulajdonságait.

Tevékenységét irányítással tervezi, a tervezésnél figyel a célszerűségekre és a takarékosagra. Terveiről vázlatot, szabadkézi rajzot készít.

Milliméteres pontossággal mér. Többféle mérőeszközt használ.

Tanári bemutatás alapján megismer, majd önállóan használ új szerszámokat, alkalmaz új műveleteket, például fűrész, ráspoly, reszelő, kalapács, csavarhúzó, lemezolló, fűrő, különböző fogók. Tanári útmutatás alapján választ szerszámot, eszközt. Többféle anyagból, több alkatrészből álló használati tárgyakat, maketteket, modelleket készít tanári minta alapján vagy megadott szempontok szerint, egyéni tervek alapján.

A munkavégzési szabályokat betartja. Csoportmunkában feladata szerint dolgozik, a szabályokat betartja, betartatja. Felismeri az egyes műveletek baleseti veszélyeit, tisztában van a védőeszközök használatának szükségességével.

Felismeri az elkészült produktum tervtől való eltérésének ok-okozati összefüggéseit. Megérti a munkatevékenység értékteremtő lényegét.

Környezetét megadott szempontok szerint jellemzi. Felismeri a környezeti tapasztalások, megfigyelések közötti ok-okozati összefüggéseket. Tevékenységének következményeit mérlegeli.

Konkrét munkatevékenységek, témák vonatkozásában ismeri annak múltbéli és a jelenben tapasztalható megvalósulását. A probléma megoldásához, tanári támogatással, több úton közelít. A problémamegoldás során irányítottan választ stratégiát.

A tanuló érti a jóllét fogalmát. Ismeri az ok-okozati összefüggéseket döntései egészségére gyakorolt hatásáról. Ismeri a döntés-előkészítés, döntés folyamatának elemeit. Hibás döntését felismeri. Döntésén segítséggel változtat.

Közvetlen – megtapasztalható – környezetére vonatkoztatva végzi az elemzést és az alkalmazást. Ismeri az egyes technológiai folyamatok végzése során felhasznált anyagok környezeti hatásait. Ismeri az emberi tevékenység eredményeként kialakuló globális problémákat és a lokális felelősségre épülő tevékenységi lehetőségeket. Ismeri fogyasztási szokásainak egészségre és környezetre gyakorolt hatását.

A munkavégzés során figyel társaira, a környezetre, a terv szerinti haladásra. Probléma esetén segítséget kér. Ismeri a csapat feladatrendszerét. Változó szerepekben vállal feladatokat. Ismeri a csoportmunka kereteit, elfogadja a csoport döntéseit, a delegált feladatokat. Részfeladatait pontosan, felelősséggel végzi. Ismeri a tevékenységgel érintett foglalkozások jellemzőit, helyét a termelési, szolgáltatási rendszerekben.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásán ak óraszám
Fém	8
Műszaki kommunikáció	2

Textil	4
Műanyag	6
Gépek, gépelemek	8
Elektromos áram, elektromos áramkör	6
Gyógynövénytermesztés, élet a talpunc alatt	2
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Fém

Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján;
- felismeri a környezeti tapasztalások, megfigyelések közötti ok-okozati összefüggéseket;
- megismeri a legfontosabb anyagok tulajdonságait, alakításuk műveleteit, szerszámait;
- elsajátítja a kézi anyagmegmunkálás legfontosabb műveleteihez szükséges szerszámok célszerű, balesetmentes használatát;
- tevékenységének következményeit mérlegeli.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- irányítással, egyszerűbb anyagvizsgálati módszerekkel információkat szerez a fémek legfontosabb tulajdonságairól;
- elemi műszaki rajzi ismereteit alkalmazza a tervezés során;
- alkalmazza a vetületi ábrázolást;
- megismer, majd önállóan használ új szerszámokat, alkalmaz új műveleteket, például fűrész, reszelő, lemezolló, pontozó, csavarhúzó, fűrő, különböző fogók;

használati tárgyakat, modelleket készít fémből tanári minta alapján vagy megadott szempontok szerint egyéni tervek alapján.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A tapasztalati úton történő információgyűjtés képességének fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések felismerése
- Munkatevékenység értékteremtő lényegének értelmezése
- Munkavégzési szokások fejlesztése
- Anyagok újrahasznosítása, fenntarthatóság
- Fémek jellemző tulajdonságai, fajtái, csoportosításuk
- A különböző fémek tulajdonságai és felhasználási területük összefüggései
- A környezet fémekre gyakorolt hatása
- A korrózió fogalma
- Fémek felületkezelése, korrózió elleni védelem
- A környezet fémekre gyakorolt hatásának, az anyag károsodásának és az anyagvédelem lehetőségeinek összefüggései
- Használati tárgy készítése fémből – lemezmegmunkálás, huzalmegmunkálás
- Darabolás fűrészszel, lemezvágó ollóval, hajlítás fogóval, szerelés csavarozással, szegecseléssel,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A fémekkel kapcsolatos előzetes ismeretek felelevenítése, rendszerezése
- A fémek tulajdonságainak megismerése egyszerűbb anyagvizsgálati módszerekkel. Javasolt anyagvizsgálatok: rugalmasság, kifáradás, mágnesesség, korrozioállóság vizsgálata
- Fémlemezről (alumínium, réz), huzalból használati vagy dísz tárgyak – például szalvéta-, gyertya-, mécsstartó, ékszerek, szélcsengő – készítése leírás, illetve saját terv alapján
- Az egyes műveletek eszközeinek célszerű, balesetmentes használatához szükséges mozdulatok elsajátítása, begyakorlása
- A műveletekhez szükséges biztonsági szabályok betartása, a munkavédelmi felszerelések használata, a munkakörnyezet rendjének fenntartása, törekvés a takarékosagra
- A tapasztalatok és egyéb információk értelmezése és felhasználása a munkavégzés során

<p>forrasztással</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tapasztalatok szerzése a különféle fémek fizikai jellemzőiről a megmunkálás során – A fémek előállításához és megmunkálásához kötődő szakmák 	<ul style="list-style-type: none"> – Információgyűjtés a végzett tevékenységekhez kötődő szakmákról, tanulási utakról
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: fém, érc, olvasztás, vas, acél, alumínium, réz, ötvözet, rozsdá, korrózió, hajlító és fásztó anyagvizsgálat, védőbevonat, lemez, huzal, zárt szelvények, profilok, az elvégzett feladatokhoz kapcsolódó technológiák és szerszámok, eszközök megnevezése</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Természetismeret:</i> mérés, az anyagok fizikai tulajdonságai, mechanikai kölcsönhatások, anyagszerkezet. – <i>Matematika:</i> mérés, méretarány, kicsinyítés, nagyítás, geometriai szerkesztések, geometriai transzformációk, testek. – <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szaknyelv, szókincsbővítés, szövegértés, könyvtárhasználat 	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel. – A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése. – A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése. – A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata. 	

<p>TÉMAKÖR: Műszaki kommunikáció Óraszám: 2 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – elemi műszaki rajzi ismereteit alkalmazza a tervezés során; – alkalmazza a vetületi ábrázolást. – A témakör tanulása eredményeként a tanuló: – felismeri a méretmegadás elemeit; – műszaki rajzon azonosítja a műszaki rajzjeleket – látható él, nem látható él, hajlítási él, szimmetriatengely, átmérő, sugár; – ismeri a méretarányos kicsinyítés, nagyítás feladatát, jelentőségét; – felismeri a vetületi ábrázolást. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A szabályok szükségességének belátása, szabálykövető magatartás fejlesztése – A térszemlélet és az elvont gondolkodás fejlesztése – A tapasztalati úton történő információgyűjtés képességének fejlesztése – Ok-okozati összefüggések felismerése – A mérés célja, fontossága – Mérészközök alkalmazása – Mérés milliméteres pontossággal 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Térbeli alakzatok, tárgyak és róluk készült műszaki rajzok, axonometrikus ábrák tanulmányozása, a valóság és az ábra közötti kapcsolat, megfelelés felismerése – Mérészközök használata, mérés milliméter pontossággal – Műszaki rajzok értelmezése, a műszaki ábrázolás jelképeinek, szabályainak megismerése, azonosítása, alkalmazása – Vetületi ábra, egyszerű műszaki rajz készítése szabadkézzel, majd szerkesztéssel geometrikus testekről, és később a

<ul style="list-style-type: none"> – Műszaki rajzi alapismeretek elsajátítása – Méretmegadás elemei, szabályai – Vetületi ábrázolás, méretarány alkalmazása – Rajzolvasási gyakorlatok, műszaki rajz készítése egyszerűbb tárgyról – A valóság és az ábra összefüggéseinek felismerése 	tárgytervezési folyamat részeként
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: mérés, mérőeszköz, mérési pontosság, méretmegadás elemei és szabályai, vonalfajták, méretszám, méretarány, vetület, hajlítási vonal, középvonal, látható él, nem látható él, átmérő, sugár, anyagvastagság</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: <i>Matematika:</i> mérés, méretarány, kicsinyítés, nagyítás, geometriai szerkesztések, geometriai transzformációk, testek.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel. A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése. A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése. A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Textil Óraszám: 4 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján; – felismeri a környezeti tapasztalások, megfigyelések közötti ok-okozati összefüggéseket; – megismeri a legfontosabb anyagok tulajdonságait, alakításuk műveleteit, szerszámaikat; – elsajátítja a kézi anyagmegmunkálás legfontosabb műveleteihez szükséges szerszámok célszerű, balesetmentes használatát; – tevékenységének következményeit mérlegeli. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – irányítással, egyszerűbb anyagvizsgálati módszerekkel információkat szerez a textilanyagok tulajdonságairól; – áttekinti a textilek legfontosabb tulajdonságait; – használati tárgyakat készít textiltől tanári minta alapján vagy megadott szempontok szerint egyéni tervek alapján; – elsajátítja, gyakorolja a textilkészítés, -megmunkálás legfontosabb műveleteit, az azokhoz szükséges szerszámok célszerű, balesetmentes használatát. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A tapasztalati úton történő információgyűjtés képességének fejlesztése – Ok-okozati összefüggések felismerése – Munkatevékenység értékteremtő lényegének értelmezése 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A textilanyagokkal kapcsolatos előzetes ismeretek felelevenítése, rendszerezése – A textil tulajdonságainak megismerése egyszerűbb anyagvizsgálati módszerekkel. Javasolt anyagvizsgálatok: nedvszívás, lég- és vízáteresztési próba, szakíthatóság, gyűrődési

<ul style="list-style-type: none"> – Munkavégzési szokások fejlesztése – Textilipari nyersanyagok csoportosítása – Textíliák egyszerű összehasonlító vizsgálata – Textilkészítési eljárások – szövés, hurkolás, nemezelés – A textil alapanyagok, a textilkészítési módok és az alkalmazásuk közötti összefüggés felismerése – Egyszerű munkadarab készítése textilből – 2-3 öltésfajta gyakorlati alkalmazása – Az öltésfajta és alkalmazásuk közötti összefüggések felismerése – Anyagok újrafelhasználása, újrahasznosítása <p>A textil előállításához és megmunkálásához kötődő szakmák</p>	<p>hajlam vizsgálata, alapanyag fajtájának meghatározása égetési próbával</p> <ul style="list-style-type: none"> – Textilfélék csoportosítása különféle szempontok szerint – Használati tárgyak – például zsákok, tartók, figurák – készítése textilből, leírás, illetve saját terv alapján. Az öltésfajta és alkalmazásuk közötti összefüggések felismerése – A munkavégzés eszközeinek célszerű, balesetmentes használatához szükséges mozdulatok elsajátítása, begyakorlása. A munkakörnyezet rendjének fenntartása, törekvés a takarékosagra, az anyagok újrafelhasználására – A tapasztalatok és egyéb információk értelmezése és felhasználása a munkavégzés során – Információgyűjtés a végzett tevékenységekhez kötődő szakmákról, tanulási utakról
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: természetes szálak anyagok, mesterséges szálak anyagok, fonás, szövés, hurkolás, nemezelés, öltésfajta – ideiglenes öltés, rögzítő öltések, hímző öltések; az elvégzett feladatokhoz kapcsolódó technológiák és szerszámok, eszközök megnevezése

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Természetismeret: mérés, az anyagok fizikai tulajdonságai, mechanikai kölcsönhatások, anyagszerkezet.
Informatika: internethasználat, könyvtárháználat

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.
A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.
A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.
A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.

TÉMAKÖR: Műanyag

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján;
- felismeri a környezeti tapasztalások, megfigyelések közötti ok-okozati összefüggéseket;
- megismeri a legfontosabb anyagok tulajdonságait, alakításuk műveleteit, szerszámait;
- elsajátítja a kézi anyagmegmunkálás legfontosabb műveleteihez szükséges szerszámok célszerű, balesetmentes használatát;
- tevékenységének következményeit mérlegeli.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- irányítással, egyszerűbb anyagvizsgálati módszerekkel információkat szerez a műanyagok legfontosabb tulajdonságairól;
- elemi műszaki rajzi ismereteit alkalmazza a tervezés során;
- alkalmazza a vetületi ábrázolást;
- megismer, majd önállóan használ új szerszámokat, alkalmaz új műveleteket;
- használati tárgyakat, modelleket készít műanyagból tanári minta alapján vagy megadott szempontok szerint egyéni tervek alapján.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Munkatevékenység értékteremtő lényegének értelmezése
 - Munkavégzési szokások fejlesztése
 - A mindennapi életben leggyakrabban előforduló műanyagok tulajdonságainak megismerése
 - Egyszerű munkadarab készítése műanyagból
 - Alakítás hőkezeléssel
 - Az anyagtulajdonságok és a kézi megmunkálás lehetőségei közötti összefüggések felismerése
 - Anyagok újrafelhasználása, újrahasznosítása
- A műanyagok előállításához és megmunkálásához kötődő szakmák

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A műanyagokkal kapcsolatos előzetes ismeretek felelevenítése, rendszerezése
- A műanyagok tulajdonságainak megismerése egyszerűbb anyagvizsgálati módszerekkel. Javasolt anyagvizsgálatok: hőre lágyulás, ragasztási próba
- Műanyag lemezekből, csövekből, palackokból, fóliából használati tárgy, járműmodell készítése leírás, illetve saját terv alapján
- Az egyes műveletek eszközeinek célszerű, balesetmentes használatához szükséges mozdulatok elsajátítása, begyakorlása
- A műveletekhez szükséges biztonsági szabályok betartása, a munkavédelmi felszerelések használata, a munkakörnyezet rendjének fenntartása, törekvés a takarékosagra, anyagok újrahasznosítása
- A tapasztalatok és egyéb információk értelmezése és felhasználása a munkavégzés során

Információgyűjtés a végzett tevékenységekhez kötődő szakmákról, tanulási utakról

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: műanyagok csoportosítása, hőre lágyuló, hőre keményedő, lemezek, fóliák, palackok, profilok, az elvégzett feladatokhoz kapcsolódó technológiák és szerszámok, eszközök megnevezése

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Erkölcstan: A modern technika alkalmazásának előnyei, hátrányai, veszélyei, az életvitelt könnyítő lehetőségei.

Magunkért és másokért érzett felelősség. Mértékletesség a fogyasztásban. Érték és mérték.

Biológia-egészségtan: A hulladékok tárolásának, kezelésének biológiai veszélyei. Mérgező anyagok egészségügyi hatásai.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.

A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.

A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.

A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.

TÉMAKÖR: Gépek, gépelemek

Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján;
- tapasztalatokat szerez a környezetében lévő néhány gép működéséről és használatáról.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- gépeket, mechanikai szerkezeteket tanulmányoz energiaáram, energiaátalakítás szempontjából;
- megfigyelés alapján azonosít részegységeket – erőgép, munkagép, közlőmű – különböző mozgó mechanikus szerkezeteken, például kerékpár, háztartási eszközök, fűrógépek stb.;
- áttekinti az alapvető mechanikai hajtásokat – dörzshajtás, szíjhajtás, fogaskerék-hajtás, lánchajtás;
- gépek megfigyelése során azonosítja a hajtásokat;
- érti és elmagyarázza a mechanikai hajtások alapfeladatát; érti az áttétel fogalmát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Digitális alkalmazások használatával információk, adatok rendezése, értelmezése
- A környezet- és egészségtudatos cselekvés fejlesztése.
- Gépek szerepe, feladata az ember életében, technikatörténet. Egyszerű gépek – ék, emelő
- Gépek tanulmányozása az energiaáram szempontjából
- Tapasztalatszerzés a környezetünkben lévő gépekről, a gépek csoportosítása feladat, működési elv szerint
- Hajtásokat tartalmazó gépek vizsgálata
- A hajtások fajtái és a megvalósítható kapcsolat összefüggéseinek felismerése
- Mechanikai hajtások modellezése valamilyen építőkészlet elemeiből, például fém építőkészlet vagy LEGO-elemek

A mechanikai hajtások alapfeladatainak megismerése – forgómozgás továbbítása, forgásirány megváltoztatása, fordulatszám módosítása – a készített modell segítségével

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Önálló technikatörténeti kutatás végzése egyes gépek fejlődéséről, az emberiség életében betöltött szerepéről, kiadott vagy érdeklődésnek megfelelően választott témában. A kutatás eredményének társakkal való megosztása, tanulói kiselőadás vagy fájlmegosztás formájában
- A környezetben lévő gépek, modellek megfigyelése során a részegységek – erőgép, munkagép, közlőmű –, az alapvető mechanikai hajtások – dörzshajtás, szíjhajtás, fogaskerék-hajtás, lánchajtás – azonosítása
- A mechanikai hajtások alapfeladatának, a gyorsítás és lassítás fogalmának megértése és elmagyarázása
- Mechanikai hajtások modellezése valamilyen építőkészlet elemeiből, például fém építőkészlet vagy LEGO-elemek felhasználásával

Az egyes hajtások összehasonlítása, azonosságok, különbségek megfogalmazása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: gép, ék, emelő, erőgép, közlőmű, munkagép, a mozgás fajtái, jellemzői, mechanikai hajtások – dörzshajtás, szíjhajtás, fogaskerék-hajtás, lánchajtás, fordulatszám, gyorsítás, lassítás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Fizika: motorok, mechanika.

Testnevelés és sport: kerékpározás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.

A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.

A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.

Egyszerű axonometrikus és vetületi rajzok olvasása, értelmezése, az anyagok érzékelhető tulajdonságainak azonosítása

A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.

TÉMAKÖR: Elektromos áram, elektromos áramkör

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján;
- tapasztalatokat szerez a világítás, motorok, fűtő, hűtő eszközök, elektromossággal működő háztartási és egyéb eszközök, gépek működéséről és használatáról.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri az elektromos áram szerepét, jelentőségét a mindennapokban;
- azonosítja az egyszerű áramkör részeit – áramforrás, fogyasztó, kapcsoló, vezeték;
- megkülönbözteti a vezető és szigetelő anyagokat;
- tapasztalatokat gyűjt a környezetben használt elektromos eszközök működéséről;
- elvégez egyszerű beállítási, karbantartási, szerelési, javítási feladatokat a környezetében található szerkezeteken.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Tudatos fogyasztói magatartás fejlesztése
- A környezet- és egészségtudatos cselekvés fejlesztése
- Digitális alkalmazások használatával információk, adatok rendezése, értelmezése
- Az elvont gondolkodás fejlesztése
- Az egyszerű áramkör részei, jelképei
- Az áramköri elemek szerepe az áramkörben
- Egyszerű áramkör építése, egyszerű áramkört tartalmazó modell készítése
- Elektromossággal működő háztartási és egyéb eszközök, gépek jellemzői, működésük és használatuk – világítás, motorok, fűtő, hűtő eszközök
- Tapasztalatok gyűjtése a környezetben használt elektromos eszközök működéséről és használati jellemzőiről, a tapasztalatok összehasonlítása, értékelése
- Gépek kiválasztásának szempontjai

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az egyszerű áramkör részeinek, jelképeinek megismerése
 - Egyszerű áramkör szerelése szerelőkészlettel elemekkel páros munkában
 - Elektromossággal működő háztartási és egyéb eszközök, gépek működésének megfigyelése, hiba- és baleseti források azonosítása
 - A gépek felépítése és biztonságos használata közötti kapcsolat felismerése, általános balesetmegelőzési és érintésvédelmi szabályok
 - A használat elektromos és mechanikus veszélyeinek, az elhárítás lehetőségeinek elemzése, a biztonságos munkavégzés szabályainak megtanulása
 - Feladatlírásban meghatározott szempontoknak megfelelő gép kiválasztása – például háztartási gép vásárlása – szerepjáték keretében, forrásanyagok felhasználásával
- Egyszerű beállítási, karbantartási, szerelési, javítási feladatok elvégzése meglévő szerkezeteken

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: áramforrás – galvánelem, hálózat, fogyasztó – lámpa, elektromos motor, fűtőszál, kapcsoló – tartós és pillanatkapcsoló (nyomógomb), elektromos vezetés, szigetelés, vezeték, zárt áramkör, baleset-megelőzési szabályok, tudatos fogyasztói magatartás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Fizika: Elektromos áram, áramkör, energiatermelés, energiaátalakítás, energiaforrások. Fényforrások, motorok működési elve, az elektromos áram hőhatása. Elektromos és hőtani mennyiségek (feszültség, áramerősség, teljesítmény, hőmérséklet, hőmennyiség, hőenergia, égéshő, fűtőérték).

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.
A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.
A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.
A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.
A lakás villamos berendezéseinek ismerete és helyes használata. Alapvető balesetvédelmi és érintésvédelmi ismeretek.

TÉMAKÖR: Gyógynövénytermesztés, talaj gondozása, javítása

Óraszám: 2

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- komplex szempontrendszer mentén választ stratégiát, optimalizál;
- a csoportban feladata szerint tevékenykedik, tudását megosztja;
- egészség- és környezettudatosan dönt és tevékenykedik;
- érti a társadalmi munkamegosztás lényegét, az egyes foglalkoztatási ágazatok jelentőségét;
- ismeri az egyes modulokhoz kapcsolódó foglalkozások jellemzőit, ezekkel kapcsolatban megfogalmazza saját preferenciáit.
- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján;
- megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben;
- szempontokat határoz meg a környezeti állapot felméréséhez, bizonyos eltéréseket számszerűsít;
- érti és értékeli a globális változásokat érintő lehetséges megoldások és az emberi tevékenység szerepét, jelentőségét;
- érti a társadalmi munkamegosztás lényegét, az egyes foglalkoztatási ágazatok jelentőségét;
- ismeri az egyes modulokhoz kapcsolódó foglalkozások jellemzőit, ezekkel kapcsolatban megfogalmazza saját preferenciáit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A növény azonosításához szükséges lényeges tulajdonságok felismerésének fejlesztése
- Jellemző tulajdonságok és termesztési igények közötti összefüggések értelmezése
- Problémahelyzetben megoldási stratégiák összehasonlítása
- Tevékenység során együttműködési készségek fejlesztése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A talaj állapotának megfigyelése, vizsgálata, értékelése, beavatkozások meghatározása
- A kert őszi munkálatainak végzése, az iskolakert sajátosságai szerint. A talajgondozás műveletei, talajtípustól függően – ásás, tápanyag-utánpótlás

- Véleményformálás az egészséges táplálkozásról
- Környezet- és egészségtudatos szempontok alkalmazása a tevékenységek végzése során
- Globális ételmezési probléma értelmezése
- A cselekvő tudatosság alkalmazása
- Szabálykövető, kooperatív magatartás alkalmazása munkavégzés során
- Kertészeti alapismeretek
 - Az egyes műveletek végzésének szerszámai, eszközei és használatuk
 - A fűszernövénykert jellemző növényei, csoportosításuk és felhasználásuk
 - Szántóföldi növényeink, csoportosításuk és felhasználásuk
- Kertművelés és -ápolás
 - Baleset-megelőzési szabályok
 - Őszi munkák a fűszer- és gyógynövénykertben: növényi részek begyűjtése, magfogás, növények ritkítása, visszametszése, fagyvédelme
 - Őszi munkák a szántóföldi parcellában: betakarítás, téli tárolás előkészítése
- Élelmiszertermelés és -feldolgozás
 - Az iskolakertben termesztett növények szerepe, jelentősége az egészséges táplálkozásban
 - Ételkészítési technológiák a megtermelt élelmiszerek feldolgozásához
 - Higiéniai és élelmiszer-biztonsági szabályok
 - Az élelmiszer-termelés hagyományai, értékei, hungarikumai
 - Az állattartás hagyományai, értékei, hungarikumai
 - A gabonafeldolgozás (malom-, sütőipar) technológiai folyamatai
- Pályaorientáció
 - A tanórai tevékenységekhez kötődő (mezőgazdasági, élelmiszeripari) szakmák, foglalkozások
 - Tanulási utak a megismert szakmák megszerzéséhez
- Kertművelés és -ápolás
 - A talaj előkészítése növénytermesztésre: hulladékgazdálkodás, komposztálás
 - A talaj védelmének módjai (mulcsozás, növényborítás, védelem szermaradványoktól és szennyezőktől, megfelelő vízgazdálkodás és öntözővíz, talajnedvesség és talajszerkezet – a talajpusztulási folyamatokkal összefüggésben)

- Baleset-megelőzési szabályok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: gyógynövény, fűszernövény, gabonafélék, olajnövények, nagy fehérjetartalmú növények; takarmánynövények, ipari növények; GMO, liszt, dara, kása, lisztek jelölési rendszere, a kenyér alapanyagai a talaj tápanyagai; tápanyag-utánpótlás; szerves trágya; műtrágya, komposztálható anyagok; komposztprizma, vetésforgó, talajképződés, talajvédelem

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Természetismeret: Haszonnövények.

Matematika: geometria, számok, számítások, mértékegységek kezelése, egyenes arányosság.

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés, szókincs- és fogalombővítés, kommunikáció, piktogramok.

Erkölcstan: felelősségünk az egészség megőrzésében.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.

A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.

A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.

A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.

7. ÉVFOLYAM

A TECHNIKA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:

Az adott nevelési-oktatási szakaszban a tanuló a tanulási folyamat során tapasztalatokat szerez a világítás, motorok, fűtő, hűtő eszközök, elektromossággal működő háztartási és egyéb eszközök, gépek működéséről és használatáról. Használati útmutatók, műszaki leírások alapján megérti a gépek működését, mozgásátalakítását, azonosítja a legfontosabb gépelemeket, elvégez egyszerűbb üzemeltetési, karbantartási, beállítási feladatokat.

Ebben a szakaszban az egyéni munkát felváltja a csoportban végzett tevékenység – szerelés, modellezés. A különböző elektromos, mikroelektronikai áramkörök építése során a tanuló megérti az irányítástechnika alapvető feladatát, átlátja a legfontosabb technikai rendszereket.

A témakör anyaga rámutat a környezettudatosság fontosságára, hozzájárul az egészséges életvitel, a tudatos fogyasztói magatartás igényének kialakításához.

A géptani és elektrotechnikai ismeretek együttes alkalmazása előkészíti a robottechnika, az automatizálás korszerű technológiai ismereteit.

A komplex modellezési feladat során változatos anyagokból, műszaki leírás vagy önálló terv alapján hoz létre működő modellt csoportmunkában, alkalmazva a tárgykészítés során elsajátított ismereteit, készségeit.

Ebben a nevelési-oktatási szakaszban a tanuló önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján. A célzott önálló információgyűjtés a digitális eszközök széles körű használatát feltételezi.

Környezeti, fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve, céljainak megfelelően választ a rendelkezésre álló anyagokból. Tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi, terveit a műszaki kommunikáció alkalmazásával osztja meg.

A terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében. Alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt. A megismert szerszámokat és eszközöket önállóan használja, az újakat tanári útmutatással.

Részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat. Felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait. Csoportmunkában részt vesz a döntéshozatalban, és a döntésnek megfelelően tevékenykedik. Önismeretere építve vállal feladatokat, szem előtt tartva a csapat eredményességét. Alkalmazkodik a változó munkafeladatokhoz, szerepelvárásokhoz. Vezetőként tudatosan vezeti a csoport döntési folyamatát. Alkalmazza a döntés-előkészítés, döntéshozatal eljárásait. Hibás döntésein változtat. Az egyes részfeladatokat rendszerszinten szemléli. Megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben.

Érti és értékeli a globális változásokat érintő lehetséges megoldások és az emberi tevékenység szerepét, jelentőségét. Tevékenységének tervezésénél és értékelésénél figyelembe veszi a környezeti szempontokat. Felismeri a technológiai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát. A probléma megoldása során önállóan vagy társakkal együtt fogalmaz meg megoldási alternatívákat. Komplex szempontrendszer mentén választ stratégiát. Optimalizál.

Holisztikus szemléletű, döntéseit tudatosság jellemzi. Felismeri a személyes cselekvés jelentőségét a globális problémák megoldásában. Egészség- és környezettudatosan dönt és tevékenykedik.

Érti a társadalmi munkamegosztás lényegét. A fizikai és digitális környezetből információt gyűjt a számára vonzó foglalkozások alkalmassági és képesítési feltételeiről, keresi a vállalkozási lehetőségeket, a jövedelmezőséget és a jellemző tanulási utakat. A lehetséges továbbtanulási útvonalakkal kapcsolatban segítséggel rövid és középtávú terveket fogalmaz meg.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Mechanikai hajtások, mechanizmusok	6
Gépek felépítése, gépelemek	6

Elektromos áramkör – fogyasztók és kapcsolók soros és párhuzamos kapcsolása	6
Környezetünk gépei, gépszerelési gyakorlatok	6
Az irányítástechnika alapjai – vezérlés, szabályozás	4
Áramkört tartalmazó komplex modell tervezése és kivitelezése	6
Gyógynövénytermesztés, élet a talpunk alatt	2
ÖSSZESEN:	36

TÉMAKÖR: Mechanikai hajtások, mechanizmusok

Óraszám: 6

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- célzottan szerez információkat a tevékenységekhez, feladatokhoz kapcsolódó műszaki útmutatókból, használati leírásokból;
- gépek tanulmányozása során felismeri a gépek mozgásátalakító, energiaátviteli rendszerét;
- holisztikus szemlélettel rendelkezik, az összefüggések megértésére törekszik;
- döntéseit tudatosság jellemzi, alternatívákat mérlegel;
- felismeri a technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát;
- rendszerszinten végzi az elemzést és az alkalmazást;
- egészség- és környezettudatosan dönt és tevékenykedik;
- érti a társadalmi munkamegosztás lényegét, az egyes foglalkoztatási ágazatok jelentőségét;
- ismeri a témakörhöz kapcsolódó foglalkozások jellemzőit, ezekkel kapcsolatban megfogalmazza saját preferenciáit.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján;
- gépek megfigyelése, műszaki leírás, rajz tanulmányozása során azonosítja a hajtásokat;
- áttételt számít egyszerű aránypár segítségével;
- példákön szemléltetve érti a forgatónyomaték fogalmát;
- gépek megfigyelése során felismer és azonosít egyszerű mechanizmusokat, úgymint forgattyús mechanizmus, karos mechanizmus, büttykös mechanizmus, fogasléces mechanizmus;
- mechanikai hajtások, mechanizmusok tulajdonságait elemzi, összehasonlítja, megfogalmaz különbségeket, azonosságokat, tud érvelni azok felhasználásával kapcsolatban;
- hajtásokat, mechanizmusokat tartalmazó gépet modellez minta, tanári útmutatás, ábra vagy műszaki leírás, önálló tervek alapján szerelőkészletből;
- tervek szerint tevékenykedik, probléma esetén észszerű kockázatokat felvállal;
- csoportmunkában feladatot vállal, részt vesz a döntéshozatalban, és a döntésnek megfelelően tevékenykedik;
- a csoportban feladata szerint tevékenykedik, tudását megosztja;
- alkalmazkodik a változó munkafeladatokhoz, szerepelvárásokhoz; vezetőként tudatosan vezeti a csoport döntési folyamatát;
- problémamegoldás során önállóan vagy társakkal együtt fogalmaz meg megoldási alternatívákat;
- alkalmazza a döntés-előkészítés, döntéshozatal eljárásait, hibás döntéseiben változtat;
- adott szempontok mentén értékeli saját és mások munkáját;
- a használatbavétel során, az eltéréseket kiindulópontként alkalmazva javaslatot tesz produktuma

továbbfejlesztésére.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Elvont gondolkodás fejlesztése
 - Ok-okozati összefüggések felismerése
 - Áttételt tartalmazó gépek (például kerékpár, fűrőgép) tanulmányozása
 - A kapcsolódó kerek nagysága és fordulatszám közötti összefüggés – áttétel – megértése
 - Áttétel számítása egyszerű aránypár segítségével
 - A forgatónyomaték fogalmának, jelentőségének megismerése
 - Különleges közlőművek
 - A mozgások (egyenes vonalú és körmozgás) közötti kapcsolat elemzése, a mozgások egymásba való átalakításának lehetőségei – a mechanizmusok feladata, fajtái
 - Információk gyűjtése mechanizmusokat tartalmazó szerkezetekről
- Mechanizmusok modellezése a szerelőkészlet elemeinek felhasználásával

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Mechanikai hajtások modellezése önálló terv alapján, csoportmunkában, géptani szerelőkészlet elemeivel
 - Az áttétel fogalmának mélyítése, áttétel számítása egyszerű aránypár segítségével. Példákon keresztül a forgatónyomaték fogalmának megértése, jelentőségének felismerése
 - Mechanizmusokat – karos, fogasléces, forgattyús, bütykös – tartalmazó gépek, modellek megfigyelése, a mozgások – az egyenes vonalú és a körmozgás – közötti kapcsolat elemzése, egymásba való átalakításuk lehetőségeinek megismerése
 - Mechanizmusok modellezése önálló terv alapján csoportmunkában géptani szerelőkészlet elemeivel
- Gépek megfigyelése, műszaki leírás, rajz tanulmányozása során a hajtások, mechanizmusok felismerése, azonosítása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: a mozgás fajtái, jellemzői, mozgás- és energiaátalakítás, áttétel, nyomaték, áttételszámítás, mozgások egymásba való átalakítása, mechanizmusok – karos mechanizmus, forgattyús mechanizmus, bütykös mechanizmus, fogasléces mechanizmus

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés, szókincs- és fogalombővítés, kommunikáció, piktogramok.

Fizika: Gépek, elektromos jelenségek, mechanikai kölcsönhatások.

Erkölcstan: Az ember és a környezet kölcsönhatása, felelősségérzet. A tárgyi világ (modern technikai eszközök) életmódkönnyítő használata, mértékletesség, veszélyforrások.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.

A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.

A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.

A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.

TÉMAKÖR: Gépek felépítése, gépelemek

Óraszám: 6

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- célzottan szerez információkat a tevékenységekhez, feladatokhoz kapcsolódó műszaki útmutatókból, használati leírásokból;
- önállóan elemzi a gépek felépítését a gépelemek kapcsolata és feladatuk szerint;

- a gépek tanulmányozása során felismeri a szerkezeti és a használati jellemzők kapcsolatát, a forma és funkció közötti összefüggéseket, az anyagválasztás szempontjait;
- megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben;
- felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait;
- alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt;
- önismeretére építve vállal feladatokat, szem előtt tartva a csapat eredményességét;
- környezeti, fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve, céljainak megfelelően választ a rendelkezésre álló anyagokból;
- az egyes részfeladatokat rendszerszinten szemléli;
- komplex szempontrendszer mentén választ stratégiát, optimalizál;
- holisztikus szemlélettel rendelkezik, az összefüggések megértésére törekszik;
- döntéseit tudatosság jellemzi, alternatívákat mérlegel;
- felismeri a technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát;
- felismeri saját felelősségét életvezetése megtervezésében és megszervezésében, tudatosan gazdálkodik a rendelkezésre álló anyagi és nem anyagi erőforrásokkal;
- rendszerszinten végzi az elemzést és az alkalmazást;
- egészség- és környezettudatosan dönt és tevékenykedik;
- érti a társadalmi munkamegosztás lényegét, az egyes foglalkoztatási ágazatok jelentőségét;
- ismeri a témakörhöz kapcsolódó foglalkozások jellemzőit, ezekkel kapcsolatban megfogalmazza saját preferenciáit.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján;
- azonosítja a legfontosabb gépelemeket, úgymint váz, állvány, burkolat, tengely, tengelykapcsoló, csapágy;
- felismeri a tengelyek összekapcsolásának fontosságát, a használat közben jelentkező igények és a lehetséges megoldások közötti összefüggést;
- áttekinti és alkalmazza a gépelemek egymáshoz való illesztésének, kötésének leggyakoribb megoldási módjait, úgymint oldható, például csavarkötés, zsugorkötés, nem oldható, például forrasztás, szegecseles;
- terv szerint tevékenykedik, probléma esetén észszerű kockázatokat felvállal;
- csoportmunkában feladatot vállal, részt vesz a döntéshozatalban, és a döntésnek megfelelően tevékenykedik;
- a csoportban feladata szerint tevékenykedik, tudását megosztja;
- alkalmazkodik a változó munkafeladatokhoz, szerepelvárásokhoz; vezetőként tudatosan vezeti a csoport döntési folyamatát;
- problémamegoldás során önállóan vagy társakkal együtt fogalmaz meg megoldási alternatívákat;
- alkalmazza a döntés-előkészítés, döntéshozatal eljárásait, hibás döntésein változtat;
- adott szempontok mentén értékeli saját és mások munkáját;
- a használatbavétel során, az eltéréseket kiindulópontként alkalmazva javaslatot tesz produktuma továbbfejlesztésére.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Együttműködési készségek fejlesztése munkatevékenységek tervezése és végzése során
- Ok-okozati összefüggések felismerése
- Gépek szerkezete, felépítése
- Géptani modell készítése csoportmunkában egyéni választás és leírás alapján
- Összefüggések felismerése a gépek (tárgyak)

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A környezetben lévő gépek megfigyelése során a szerkezeti és a használati jellemzők kapcsolatának, a forma és funkció közötti összefüggések, az anyagválasztás szempontjainak felismerése
- A tevékenységekhez, feladatokhoz kapcsolódó célzott információszerzés írott és elektronikus információforrásokból
- Géptani modell (például jármű-, lift-,

<p>alakja és funkciója között – váz, állvány, burkolat</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gépek vizsgálata az elemek kapcsolata szerint <ul style="list-style-type: none"> – tengely, tengelykapcsoló, csapágy <p>A tengelyek összekapcsolásának lehetőségei, a használat közben keletkező erőhatások azonosítása</p>	<p>darumodell) készítése csoportmunkában leírás vagy önálló terv alapján</p> <ul style="list-style-type: none"> – A gyakorlati problémamegoldás feltételeinek és lépéseinek meghatározása – Az ismert munkaműveletek pontos végrehajtása, műveletekhez szükséges biztonsági szabályok betartása, a munkavédelmi felszerelések használata, a munkakörnyezet rendjének fenntartása, törekvés a takarékosagra
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: gépelem, váz, állvány, burkolat, tengely, tengelykapcsoló (merev, oldható, flexibilis), csapágy

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: geometria, számok, számítások, mértékegységek kezelése, egyenes arányosság.

Természetismeret: Vetület, térkép, méretarány. Szerkezeti anyagok fizikai és kémiai tulajdonságai.

Haszonnövények, haszonállatok. Gépek, elektromos jelenségek, mechanikai kölcsönhatások.

Erkölcstan: Az ember és a környezet kölcsönhatása, felelősségérzet.

A tárgyi világ (modern technikai eszközök) életmódkönnyítő használata, mértékletesség, veszélyforrások.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.

A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.

A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.

Egyszerű axonometrikus és vetületi rajzok olvasása, értelmezése, az anyagok érzékelhető tulajdonságainak azonosítása

A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.

TÉMAKÖR: Elektromos áramkör – fogyasztók és kapcsolók soros és párhuzamos kapcsolása

Óraszám: 6

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- alkalmazza a legfontosabb áramköri jelképeket;
- az egyes részfeladatokat rendszerszinten szemléli;
- megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben;
- felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait;
- komplex szempontrendszer mentén választ stratégiát, optimalizál;
- holisztikus szemlélettel rendelkezik, az összefüggések megértésére törekszik;
- az egyes részfeladatokat rendszerszinten szemléli;
- felismeri a technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát;
- felismeri a személyes cselekvés jelentőségét a globális problémák megoldásában;
- felismeri saját felelősségét életvezetése megtervezésében és megszervezésében, tudatosan gazdálkodik a rendelkezésre álló anyagi és nem anyagi erőforrásokkal;
- rendszerszinten végzi az elemzést és az alkalmazást;
- tisztában van a saját, a családi és a társadalmi erőforrásokkal és az azokkal való hatékony és tudatos gazdálkodás módjaival;

- egészség- és környezettudatosan dönt és tevékenykedik;
- érti a társadalmi munkamegosztás lényegét, az egyes foglalkoztatási ágazatok jelentőségét;
- ismeri a témakörhöz kapcsolódó foglalkozások jellemzőit, ezekkel kapcsolatban megfogalmazza saját preferenciáit.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján;
- megkülönbözteti a legfontosabb áramköri jelképeket;
- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- terveit a műszaki kommunikáció alkalmazásával osztja meg;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében;
- a megismert szerszámokat és eszközöket önállóan, az újakat tanári útmutatással használja;
- részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat;
- terv szerint tevékenykedik, probléma esetén észszerű kockázatokat felvállal;
- csoportmunkában feladatot vállal, részt vesz a döntéshozatalban, és a döntésnek megfelelően tevékenykedik;
- a csoportban feladata szerint tevékenykedik, tudását megosztja;
- alkalmazkodik a változó munkafeladatokhoz, szerepelvárásokhoz; vezetőként tudatosan vezeti a csoport döntési folyamatát;
- problémamegoldás során önállóan vagy társakkal együtt fogalmaz meg megoldási alternatívákat;
- alkalmazza a döntés-előkészítés, döntéshozatal eljárásait, hibás döntésein változtat;
- adott szempontok mentén értékeli saját és mások munkáját;
- a használatbavétel során, az eltéréseket kiindulópontként alkalmazva javaslatot tesz produktuma továbbfejlesztésére;
- az általa készített áramkörök tulajdonságai alapján felismeri és megfogalmazza a különbséget a soros és párhuzamos kapcsolások között;
- azonosítja a mindennapi életben található eszközökön a kapcsolók soros, illetve párhuzamos kötését – kényelmi, illetve biztonsági kapcsolás, ezekre példákat mond.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Digitális alkalmazások használatával információk, adatok rendezése, értelmezése
- Ok-okozati összefüggések felismerése
- Fogyasztók soros és párhuzamos kapcsolása
- Kapcsolók soros és párhuzamos kötése – biztonsági és kényelmi kapcsolás
- Több fogyasztós és több kapcsolós áramkörök építése
- Információ gyűjtése a környezetben használt elektromos eszközök működéséről és használati jellemzőiről, a kapcsolás módja és a felhasználás közötti kapcsolat felismerése

Gépek biztonságos működtetése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az egyszerű áramkör részeinek, jelképeinek felelevenítése
- Áramkörök szerelése szerelőkészlettel elemekkel páros munkában – fogyasztók soros és párhuzamos kapcsolása, kapcsolók soros és párhuzamos kötése, alternatív és váltó kapcsolás készítése
- Kapcsolások tanulmányozása konkrét gépeken, kapcsolási rajzokon – a tanult kapcsolások azonosítása, a kapcsolás módja és a felhasználás közötti összefüggés felismerése
- Kapcsolási rajzok készítése, kapcsolások tervezése
- Elektromos áramkört tartalmazó modell (például ügyességvizsgáló, villogó karácsonyfa, motoros járműmodell) készítése forrasztással
- Az ismert munkaműveletek pontos végrehajtása, az új szerszámok használatának elsajátítása

A műveletekhez szükséges biztonsági szabályok betartása, a munkavédelmi felszerelések

használata, a munkakörnyezet rendjének fenntartása, törekvés a takarékosagra

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: soros kapcsolás, párhuzamos kapcsolás, biztonsági kapcsolás, kényelmi kapcsolás, alternatív kapcsolás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Fizika: Elektromos áram, áramkör, energiatermelés, energiaátalakítás, energiaforrások.

Fényforrások, motorok működési elve, az elektromos áram hőhatása. Elektromos és hőtani mennyiségek (feszültség, áramerősség, teljesítmény, hőmérséklet, hőmennyiség, hőenergia, égéshő, fűtőérték).

Matematika: számok, alpműveletek, matematikai modell.

Erkölcstan: A modern technika alkalmazásának előnyei, hátrányai, veszélyei, az életvitelt könnyítő lehetőségei.

Magunkért és másokért érzett felelősség. Mértékletesség a fogyasztásban. Érték és mérték.

Informatika: információkeresés, internethasználat

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.

A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.

A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.

Egyszerű axonometrikus és vetületi rajzok olvasása, értelmezése, az anyagok érzékelhető tulajdonságainak azonosítása

A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.

TÉMAKÖR: Környezetünk gépei, gépszerelési gyakorlatok

Óraszám: 6

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a gépek tanulmányozása során felismeri a szerkezeti és a használati jellemzők kapcsolatát, a forma és funkció közötti összefüggéseket, az anyagválasztás szempontjait;
- önállóan elemzi a gépek felépítését a gépelemek kapcsolata és feladatuk szerint;
- a műszaki környezet jellemzőinek, kapcsolatának, kölcsönhatásainak megfigyeléséből származó tapasztalatait felhasználja a problémák megoldása során;
- célzottan szerez információkat a tevékenységekhez, feladatokhoz kapcsolódó műszaki útmutatókból, használati leírásokból;
- megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben;
- felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait;
- alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt;
- önismeretére építve vállal feladatokat, szem előtt tartva a csapat eredményességét;
- környezeti, fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve, céljainak megfelelően választ a rendelkezésre álló anyagokból;
- az egyes részfeladatokat rendszerszinten szemléli;
- komplex szempontrendszer mentén választ stratégiát, optimalizál;
- holisztikus szemlélettel rendelkezik, az összefüggések megértésére törekszik;
- döntéseit tudatosság jellemzi, alternatívákat mérlegel;
- érti és értékeli a globális változásokat érintő lehetséges megoldások és az emberi tevékenység szerepét, jelentőségét;

- felismeri a technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát;
- felismeri a személyes cselekvés jelentőségét a globális problémák megoldásában;
- felismeri saját felelősségét életvezetése megtervezésében és megszervezésében, tudatosan gazdálkodik a rendelkezésre álló anyagi és nem anyagi erőforrásokkal;
- rendszerszinten végzi az elemzést és az alkalmazást;
- tisztában van a saját, a családi és a társadalmi erőforrásokkal és az azokkal való hatékony és tudatos gazdálkodás módjaival;
- egészség- és környezettudatosan dönt és tevékenykedik;
- érti a társadalmi munkamegosztás lényegét, az egyes foglalkoztatási ágazatok jelentőségét;
- ismeri a témakörhöz kapcsolódó foglalkozások jellemzőit, ezekkel kapcsolatban megfogalmazza saját preferenciáit.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján;
 - tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
 - terveit a műszaki kommunikáció alkalmazásával osztja meg;
 - a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében;
 - a megismert szerszámokat és eszközöket önállóan, az újakat tanári útmutatással használja;
 - részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat;
 - terv szerint tevékenykedik, probléma esetén észszerű kockázatokat felvállal;
 - csoportmunkában feladatot vállal, részt vesz a döntéshozatalban, és a döntésnek megfelelően tevékenykedik;
 - a csoportban feladata szerint tevékenykedik, tudását megosztja;
 - alkalmazkodik a változó munkafeladatokhoz, szerepelvárásokhoz; vezetőként tudatosan vezeti a csoport döntési folyamatát;
 - problémamegoldás során önállóan vagy társakkal együtt fogalmaz meg megoldási alternatívákat;
 - alkalmazza a döntés-előkészítés, döntéshozatal eljárásait, hibás döntésein változtat;
 - adott szempontok mentén értékeli saját és mások munkáját;
 - a használatbavétel során, az eltéréseket kiindulópontként alkalmazva javaslatot tesz produktuma továbbfejlesztésére;
 - felismeri az egyszerűbb mechanikai hajtások, mechanizmusok szerepét, jelentőségét az egyes gépek – például gépkocsi, kerékpár – működésének tanulmányozása során;
 - megérti, értelmezi a használati utasításokban, leírásokban lévő egyszerűbb információkat;
 - megfogalmazza a környezetében lévő gépek közül néhánynak az alapvető feladatát, kezelését, az üzemeltetéshez szükséges biztonsági szabályokat, az alapvető karbantartási feladatokat – például háztartási gépek;
 - felismeri a gépek felépítése és biztonságos használata közötti kapcsolatot;
 - elvégez egyszerű beállítási, karbantartási, szerelési, javítási feladatokat a környezetében található szerkezeteken;
- információkat gyűjt elektromos balesetokról, elemzi a belesetek okát, véleményt formál az elkövetett hibákról.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Digitális alkalmazások használatával információk, adatok rendezése, értelmezése
- Véleményformálás támogatása a technológiai fejlődés és a társadalmi gazdasági fejlődés kapcsolatának felismeréséhez
- Információgyűjtési, -rendszerezési, -értelmezési képességek fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések felismerése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Tapasztalatszerzés a környezetben, háztartásban előforduló gépek (motorok, fűtő, hűtő eszközök, elektromossággal működő háztartási és egyéb eszközök) működéséről és használati jellemzőiről, a tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése, összehasonlítása, értékelése
- Technikatörténeti kutatás a közlekedés fejlődéséről, különös tekintettel a magyar

- Információk gyűjtése a környezetünkben előforduló gépekről – háztartási gépek (például varrógép, konyhai kisgépek), közlekedési eszközök (például gépkocsi, kerékpár), az anyagmozgatás gépei (például lift, daru, targonca)
 - Technikatörténeti adatgyűjtés – feltalálók, találmányok, különös tekintettel a magyar vonatkozásokra
 - Használati útmutatók, műszaki leírások tanulmányozása, egyszerűbb üzemeltetési, karbantartási, beállítási feladatok elvégzése valódi gépeken (például varrógép, fűrógép, kerékpár)
 - A laikusok által elvégezhető munkák határai
- A tevékenységgel érintett szakmák, foglalkozások

- vonatkozásokra, kiadott vagy érdeklődésnek megfelelően választott témában. A kutatás eredményének társakkal való megosztása, tanulói kiselőadás vagy fájlmegosztás formájában
- A gépjárművek üzemeltetésével kapcsolatos problémák megfigyelésével, megvitatásával a szabályismeret, a szabálykövető attitűd, a felelősségérzet és a környezettudatosság erősítése
- Információk gyűjtése a gépkocsi biztonsági berendezéseiről, a balesetmentes közlekedés feltételeiről, a járműmeghajtások jövőjéről
- A közlekedési eszközök által okozott, a környezetet terhelő, illetve az egészséget károsító hatások megvitatása, többféle nézőpont figyelembevételével, esetleg szerepjáték formában. Véleményformálás, vélemények ütköztetése
- Használati útmutatók, műszaki leírások tanulmányozása, egyszerűbb üzemeltetési, karbantartási, beállítási feladatok elvégzése valódi gépeken (például varrógép, fűrógép, kerékpár)

Véleményalkotás a tevékenységekkel érintett szakmákról, munkafolyamatokról, információgyűjtés a tanulási utakról

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: az elvégzett feladatokhoz, tevékenységekhez kapcsolódó technológiák, gépek és szerszámok, eszközök megnevezése

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés, digitális információk kezelése.

Testnevelés és sport: kerékpározás.

Fizika: motorok, mechanika.

Matematika: tájékozódás a térben térkép és egyéb vázlatok alapján, számok, műveletek, számítások időtartamokkal.

Informatika: Alkalmazások használata. Többszálú lineáris olvasás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.

A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.

A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.

Egyszerű axonometrikus és vetületi rajzok olvasása, értelmezése, az anyagok érzékelhető tulajdonságainak azonosítása

A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.

TÉMAKÖR: Az irányítástechnika alapjai – vezérlés, szabályozás

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- környezetében észrevesz olyan problémákat, melyeket az irányítástechnika eszközeivel meg lehet oldani;
- a műszaki környezet jellemzőinek, kapcsolatának, kölcsönhatásainak megfigyeléséből származó tapasztalatait felhasználja a problémák megoldása során;
- célzottan szerez információkat a tevékenységekhez, feladatokhoz kapcsolódó műszaki útmutatókból, használati leírásokból;
- megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben;
- felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait;
- alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt;
- önismeretére építve vállal feladatokat, szem előtt tartva a csapat eredményességét;
- környezeti, fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve, céljainak megfelelően választ a rendelkezésre álló anyagokból;
- az egyes részfeladatokat rendszerszinten szemléli;
- komplex szempontrendszer mentén választ stratégiát, optimalizál;
- holisztikus szemlélettel rendelkezik, az összefüggések megértésére törekszik;
- döntéseit tudatosság jellemzi, alternatívákat mérlegel;
- érti és értékeli a globális változásokat érintő lehetséges megoldások és az emberi tevékenység szerepét, jelentőségét;
- felismeri a technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát;
- felismeri a személyes cselekvés jelentőségét a globális problémák megoldásában;
- felismeri saját felelősségét életvezetése megtervezésében és megszervezésében, tudatosan gazdálkodik a rendelkezésre álló anyagi és nem anyagi erőforrásokkal;
- rendszerszinten végzi az elemzést és az alkalmazást;
- tisztában van a saját, a családi és a társadalmi erőforrásokkal és az azokkal való hatékony és tudatos gazdálkodás módjaival;
- egészség- és környezettudatosan dönt és tevékenykedik;
- érti a társadalmi munkamegosztás lényegét, az egyes foglalkoztatási ágazatok jelentőségét;
- ismeri a témakörhöz kapcsolódó foglalkozások jellemzőit, ezekkel kapcsolatban megfogalmazza saját preferenciáit.
- értelmezi az irányítás fogalmát;
- különbséget tesz vezérlés és szabályozás között;
- megismeri az irányítástechnika és az automatizálás alapjait a készített modell segítségével;
- tud példát mondani a környezetében található technikai rendszerek alapján irányítástechnikai és automatizálási feladatokra;
- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- terveit a műszaki kommunikáció alkalmazásával osztja meg;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében;
- a megismert szerszámokat és eszközöket önállóan, az újakat tanári útmutatással használja;
- részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat;
- terv szerint tevékenykedik, probléma esetén észszerű kockázatokat felvállal;
- csoportmunkában feladatot vállal, részt vesz a döntéshozatalban, és a döntésnek megfelelően tevékenykedik;
- a csoportban feladata szerint tevékenykedik, tudását megosztja;
- alkalmazkodik a változó munkafeladatokhoz, szerepelvárásokhoz; vezetőként tudatosan vezeti a csoport döntési folyamatát;
- a problémamegoldás során önállóan vagy társakkal együtt fogalmaz meg megoldási alternatívákat;
- alkalmazza a döntés-előkészítés, döntéshozatal eljárásait, hibás döntésein változtat;
- adott szempontok mentén értékeli saját és mások munkáját;
- a használatbavétel során, az eltéréseket kiindulópontként alkalmazva javaslatot tesz produktuma továbbfejlesztésére;

- tevékenységének tervezésénél és értékelésénél figyelembe vesz környezeti szempontokat; szempontokat határoz meg a környezeti állapot felméréséhez, bizonyos eltéréseket számszerűsít.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Digitális alkalmazások használatával információk, adatok rendezése, értelmezése
- Véleményformálás támogatása a technológiai fejlődés és a társadalmi gazdasági fejlődés kapcsolatának felismeréséhez
- Információgyűjtési, -rendszerezési, -értelmezési képességek fejlesztése
- Elektronikai áramkör készítése kapcsolási rajz és leírás alapján
- Az irányítástechnika és az automatizálás alapjainak megismerése a modell segítségével
- Az irányítás módszereinek megismerése. A vezérlés és a szabályozás folyamatának megismerése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Irányítási feladatot tartalmazó elektronikai áramkör (például navi poloska, autóbussz-leszállásjelző, nedvességérzékelő, sötétedéskapcsoló) készítése kapcsolási rajz és leírás alapján
- Az irányítástechnika és az automatizálás alapjainak megismerése a modell segítségével
- Az irányítási módszerek megismerése különböző, a tanulók környezetében előforduló eszközök (például hőfokszabályzós vasaló, fűtésvezérlés, klímaberendezés, automata mosógép) működését leíró információforrások – prospektusok, műszaki leírás, szerkezeti ábra, használati útmutató – alapján
- Az irányítástechnikai megoldások azonosítása a környezetben található eszközökön. Olyan problémák megfogalmazása, melyeket az irányítástechnika eszközeivel meg lehetne oldani

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: irányítástechnika, vezérlés, beavatkozó egység, szabályozás, visszacsatolás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Informatika: információkeresés, irányítás, szabályozás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.
 A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.
 A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.
 Egyszerű axonometrikus és vetületi rajzok olvasása, értelmezése, az anyagok érzékelhető tulajdonságainak azonosítása
 A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.

TÉMAKÖR: Áramkört tartalmazó komplex modell tervezése és kivitelezése

Óraszám: 6

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- egy műszaki probléma megoldása során önállóan vagy társakkal határoz meg megoldási alternatívákat;
- célzottan szerez információkat a tevékenységekhez, feladatokhoz kapcsolódó műszaki útmutatókból, használati leírásokból;
- megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben;

- felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait;
- alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt;
- önismeretére építve vállal feladatokat, szem előtt tartva a csapat eredményességét;
- környezeti, fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve, céljainak megfelelően választ a rendelkezésre álló anyagokból;
- az egyes részfeladatokat rendszerszinten szemléli;
- komplex szempontrendszer mentén választ stratégiát, optimalizál;
- holisztikus szemlélettel rendelkezik, az összefüggések megértésére törekszik;
- döntéseit tudatosság jellemzi, alternatívákat mérlegel;
- érti és értékeli a globális változásokat érintő lehetséges megoldások és az emberi tevékenység szerepét, jelentőségét;
- felismeri a technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát;
- felismeri a személyes cselekvés jelentőségét a globális problémák megoldásában;
- felismeri saját felelősségét életvezetése megtervezésében és megszervezésében, tudatosan gazdálkodik a rendelkezésre álló anyagi és nem anyagi erőforrásokkal;
- rendszerszinten végzi az elemzést és az alkalmazást;
- tisztában van a saját, a családi és a társadalmi erőforrásokkal és az azokkal való hatékony és tudatos gazdálkodás módjaival;
- egészség- és környezettudatosan dönt és tevékenykedik;
- érti a társadalmi munkamegosztás lényegét, az egyes foglalkoztatási ágazatok jelentőségét;
- ismeri a témakörhöz kapcsolódó foglalkozások jellemzőit, ezekkel kapcsolatban megfogalmazza saját preferenciáit.
- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján;
- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- terveit a műszaki kommunikáció alkalmazásával osztja meg;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében;
- a megismert szerszámokat és eszközöket önállóan, az újakat tanári útmutatással használja;
- részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat;
- terv szerint tevékenykedik, probléma esetén észszerű kockázatokat felvállal;
- csoportmunkában feladatot vállal, részt vesz a döntéshozatalban, és a döntésnek megfelelően tevékenykedik;
- a csoportban feladata szerint tevékenykedik, tudását megosztja;
- alkalmazkodik a változó munkafeladatokhoz, szerepelvárásokhoz; vezetőként tudatosan vezeti a csoport döntési folyamatát;
- problémamegoldás során önállóan vagy társakkal együtt fogalmaz meg megoldási alternatívákat;
- alkalmazza a döntés-előkészítés, döntéshozatal eljárásait, hibás döntésein változtat;
- adott szempontok mentén értékeli saját és mások munkáját;
- a használatbavétel során, az eltéréseket kiindulópontként alkalmazva javaslatot tesz produktuma továbbfejlesztésére;
- tevékenységének tervezésénél és értékelésénél figyelembe vesz környezeti szempontokat;
- szempontokat határoz meg a környezeti állapot felméréséhez, bizonyos eltéréseket számszerűsít.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Digitális technológiák alkalmazása a tervezésben
- Együttműködési készségek fejlesztése munkatevékenységek tervezése és végzése során
- Ok-okozati összefüggések felismerése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Áramkört tartalmazó komplex modell (például napelemes ház, napelemes járműmodell) tervezése és kivitelezése, lehetőleg egyéni választás alapján, csoportmunkában
- Az eddigi ismeretek alkalmazása, a gyakorlati problémamegoldás feltételeinek és lépéseinek meghatározása
- Anyagigény tervezése, költségek számítása. A

<p>– Kreativitás fejlesztése Áramkört tartalmazó komplex modell tervezése és kivitelezése lehetőleg egyéni választás alapján csoportmunkában</p>	<p>munkaműveletek pontos végrehajtása. A műveletekhez szükséges biztonsági szabályok betartása, a munkavédelmi felszerelések használata, a munkakörnyezet rendjének fenntartása, törekvés a takarékosagra</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: az elvégzett feladatokhoz kapcsolódó technológiák és szerszámok, eszközök megnevezése</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: <i>Erkölcstan:</i> Kötődés a tárgyi világhoz. Találmányok az emberiség szolgálatában (az emberek javára, kárára.)</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel. A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése. A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése. Egyszerű axonometrikus és vetületi rajzok olvasása, értelmezése, az anyagok érzékelhető tulajdonságainak azonosítása A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Talajművelés az iskolakertben és a nagyüzemben Óraszám: 2 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján; – alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt; – a megismert szerszámokat és eszközöket önállóan, az újakat tanári útmutatással használja; – adott szempontok mentén értékeli saját és mások munkáját; – a használatbavétel során, az eltéréseket kiindulópontként alkalmazva javaslatot tesz produktuma továbbfejlesztésére; – felismeri a személyes cselekvés jelentőségét a globális problémák megoldásában. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az ok-okozati összefüggés értelmezése a talajszennyezés okai és következményei között – Véleményformálás támogatása az egyén felelősségéről az értékek megőrzésében és a közös értékteremtésben – Kertészeti alapismeretek <ul style="list-style-type: none"> • A talaj minősége (a talaj vízgazdálkodása, levegő- és hőgazdálkodása; a talaj minőségének vizsgálati módszerei) • Talajszennyezés (szennyező anyagok hatása az élővilágra) • Fenntarthatóság az iskolakertben és a nagyüzemben 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A talaj megfigyelése, vizsgálata – Javaslattétel az iskolakert talajának javítására – Javítási módok, gondos talajhasználat feladatai – Talajmunkák végzése az iskolakertben

- Kertművelés és -ápolás
 - Talajvédelem, talajhasználat: őszi talajmunkák az iskolakertben; komposzt kezelése és felhasználása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

a talaj vízgazdálkodása; levegő- és hőgazdálkodása; savasság, lúgosság, a talaj kémhatása; talajszennyező anyagok; a talajművelés munkái

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Erkölcstan: Az ember és a környezet kölcsönhatása, felelősségérzet.

Magyar nyelv és irodalom: szaknyelv, szókincsbővítés, szövegértés, könyvtárhasználat.

Természetismeret: mérés, az anyagok fizikai tulajdonságai, mechanikai kölcsönhatások, anyagszerkezet.

Természetismeret: Haszonnövények és haszonállatok, termények, termékek az egyes évszakokban.

Hőmérséklet, hőmennyiség, hőátadás. Tápanyagok, táplálék.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A foglalkozásokon való, aktív cselekvő részvétel.

A fejlesztési céloknak megfelelő készségek, képességek, attitűdök folyamatos fejlődése.

A foglalkozásokon a tárgyak, produktumok elkészítése, a feladatok megoldása a tevékenység elvégzése.

A használt eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.

TERMÉSZETTUDOMÁNY

	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
2020-2021	2	2		
2021-2022	2	2		
2022-2023	2	2		
2023-2024	2	2		
Éves óraszám	72 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)	(36 tanítási hét esetén)	(36 tanítási hét esetén)

5. ÉVFOLYAM

A TERMÉSZETTUDOMÁNY TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 5-6. ÉVFOLYAMON:

A tanulók az 5. évfolyamon megismerkednek az anyagok tulajdonságaival, jellemzőivel, szerkezetük és működésük összefüggéseivel, az anyagok kölcsönhatásaival és változásaival. Megismerik a közvetlen környezet állatait, növényeit, jellemző tulajdonságait, jelentőségét, emberhez fűződő kapcsolatát. Megtanulnak tájékozódni térben és időben, térképen és valóságban. Megértik az alapvető légköri jelenségeket és folyamatokat. A természettudomány tanulása során fejlődik a tanulók szemléleti térkép-olvasási képessége, elsajátítják a legfontosabb topográfiai fogalmakat, illetve megismerik az alapvető mérési eljárásokat és a mérőeszközök használatát.

- Megfigyelési és mérési módszerek;
- Tájékozódás az időben;
- Tájékozódás a térben;
- Élő környezetünk;
- Anyagok és folyamatok.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszama
Anyagok és tulajdonságaik	12
Mérések, mértékegységek, mérőeszközök	7
Megfigyelés, kísérletezés, tapasztalás	8
Alapvető térképészeti ismeretek	7
Topográfiai ismeretek	7
Alapvető légköri jelenségek és folyamatok	6+1
A növények testfelépítése	10
Az állatok testfelépítése	14
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR: Anyagok és tulajdonságaik

Óraszám: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- korábbi tapasztalatai és megfigyelései révén felismeri a víz különböző tulajdonságait, különböző szempontok alapján rendszerezi a vizek fajtáit;
- megfigyeli a különböző halmazállapot-változásokhoz (olvadás, fagyás, párolgás, forrás, lecsapódás) kapcsolódó folyamatokat, példákat gyűjt hozzájuk a természetben, a háztartásban és az iparban;
- bizonyítja és hétköznapi példákkal alátámasztja a víz fagyásakor történő térfogat-növekedést;
- kísérletek során megfigyeli a különböző halmazállapotú anyagok vízben való oldódásának folyamatát;
- felismeri az olvadás és az oldódás közötti különbséget kísérleti tapasztalatok alapján;
- elsajátítja a tűzveszélyes anyagokkal való bánásmódot, tűz esetén ismeri a szükséges teendőket;
- megfigyeli a talaj élő és élettelen alkotóelemeit, tulajdonságait, összehasonlítja különböző típusú talajféleségeket, valamint következtetések révén felismeri a talajnak, mint rendszernek a komplexitását;
- korábbi tapasztalatai és megfigyelései révén felismeri a levegő egyes tulajdonságait;
- vizsgálat révén azonosítja a tipikus lágú szárú és fás szárú növények részeit;
- megkülönbözteti a hely- és helyzetváltoztatást, és példákat keres ezekre megadott szempontok alapján.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A közvetlen környezet anyagai
- Az élő és élettelen anyag minőségi tulajdonságai
- Természetes és mesterséges anyagok tulajdonságai
- Természetes és mesterséges anyagok felhasználhatósága
- Természetes és mesterséges anyagok környezetre gyakorolt hatásai
- A közvetlen környezet anyagainak csoportosítási lehetőségei
- Az anyagok különböző halmazállapotai
- Halmazállapot-változások
- A halmazállapot-változás összefüggése a hőmérséklettel
- A víz fagyásakor történő térfogat-növekedés
- Halmazállapot-változások a természetben, a háztartásban és az iparban
- Az oldódás
- Az olvadás és oldódás közti különbség
- Tűzveszélyes anyagok
- A talaj tulajdonságai, szerepe az élővilág és az ember életében
- A talaj szerkezete, fő alkotóelemei
- A talaj szennyeződése, pusztulása és védelme
- A víz tulajdonságai, megjelenési formái, szerepe az élővilág és az ember életében
- A levegő tulajdonságai, összetétele, szerepe az élővilág és az ember életében
- Hely- és helyzetváltoztatás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Vizsgálatok elvégzése a víz különböző halmazállapotú formáival, a tapasztalatok rögzítése rajzban és írásban
- Különböző halmazállapotú anyagok tulajdonságainak vizsgálata, a tapasztalatok rögzítése rajzban és írásban
- Poszter vagy kiselőadás készítése a természetben és/vagy a háztartásban könnyen megfigyelhető halmazállapot-változásokról
- Egyszerű kísérletek elvégzése vízzel és különböző oldandó anyagokkal az oldódás és az oldhatatlanság megfigyelésére
- Egyszerű kísérletek elvégzése a talaj tulajdonságainak (szín, szerkezet, mérszertartalom, szervesanyag-tartalom) meghatározására, a tapasztalatok rajzban és/vagy írásban történő rögzítése
- Vizsgálódás a talajréteg felszínének lepusztulásával kapcsolatban
- A levegő jelenlétének kimutatása egyszerű kísérletekkel
- Tipikus lágú szárú és fás szárú növényi részek vizsgálata nagyítóval, esetleg mikroszkóppal, a tapasztalatok rajzban és/vagy írásban történő rögzítése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

anyag, halmazállapot, halmazállapot-változás, olvadás, fagyás, párolgás, forrás, lecsapódás, oldódás, éghető, éghetetlen, talaj, humusz, talajnedvesség, légnyomás, hőmérséklet, mozgás, helyváltoztatás, helyzetváltoztatás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Fizika: halmazállapotok, a halmazállapotváltozásokat kísérő energiaváltozások, belső energia, hő, állapotjelzők: nyomás, hőmérséklet, térfogat, hő és mértékegysége, hőmérséklet és mértékegysége, a hőmérséklet mérése, hőleadás, hőfelvétel, energia.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló tudja felismerni és csoportosítani az élő és élettelen anyagokat;
- ismerje a természetes és mesterséges anyagok tulajdonságait, felhasználhatóságukat, a környezetre gyakorolt hatásait;
- ismerje a víz különböző halmazállapot-változásait, ismereteit minden napi életében tudja alkalmazni;
- ismerje az olvadás és oldódás közötti különbségeket;
- ismerje a tűzveszélyes anyagokat, a tűzoltás sajátosságait, a talaj élő és élettelen alkotóelemeit, legyen képes felismerni azok tulajdonságait;
- ismerje a levegő összetételét, tulajdonságait;
- ismerje a lágú és fás szárú növények részeit;
- ismerje a hely- és helyzetváltoztatás fogalmait, tudja alkalmazni a minden napi életében;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat;

TÉMAKÖR: Mérések, mértékegységek, mérőeszközök

Óraszám: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- önállóan végez becsléseket, méréseket és használ mérőeszközöket a hőmérséklet, a hosszúság, a tömeg, az űrtartalom és az idő meghatározására;
- észleli, méri az időjárás elemeket, a mért adatokat rögzíti, ábrázolja;
- Magyarországra vonatkozó adatok alapján kiszámítja a napi középhőmérsékletet, a napi és évi közepes hőingást;
- leolvassa és értékeli a Magyarországra vonatkozó éghajlati diagramok és éghajlati térképek adatait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Az élő és élettelen anyag mérhető jellemzői
- Mérési eljárások, mérőeszközök használata
- Az időjárás elemek mérése, a mért adatok rögzítése, ábrázolása
- A napi középhőmérséklet számítása
- A napi és az évi hőingás számítása
- Hazánkra vonatkozó éghajlati diagramok és éghajlati térképek leolvasása és értékelése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az iskola vagy a közeli park területén becslések elvégzése a hőmérséklet, a hosszúság, a tömeg, az űrtartalom és az idő meghatározására
- Természeti rekordok, levegő mérhető tulajdonságainak gyűjtése
- Az iskola vagy a közeli park területén mérések elvégzése releváns mérőeszközökkel a hőmérséklet, a hosszúság, a tömeg, az űrtartalom és az idő meghatározására
- Valós adatsorok alapján középhőmérséklet és hőingás számítása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

becslés, időjárás, éghajlat, középhőmérséklet, hőmérséklet-változás, éghajlati diagram, éghajlati térkép, hőmérséklet, csapadék

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: a becslés és mérés, mennyiségek nagyságrendi rendezése, számok, mérések, mértékegységek, mennyiségek használata, átváltás; adatok lejegyzése, ábrázolása, rendezése, az adatok közötti kapcsolatok vizsgálata;

Digitális kultúra: mérési adatok kezelése, feldolgozása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló ismerje az élő és élettelen anyag mérhető jellemzőit;

- a tanuló önállóan végezzen becsléseket, méréseket, mérőeszközöket használjon a hőmérséklet, a hosszúság, a tömeg, az űrtartalom és az idő meghatározására;
- ismerje az időjárási elemeket, tudja az adatokat rögzíteni és ábrázolni;
- tudja kiszámolni a napi középhőmérsékletet, a napi és évi közepes hőingadozást Magyarországra vonatkozó adatok alapján;
- ismerje az éghajlati diagramok és éghajlati térképek adatainak leolvasási folyamatát;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat;

TÉMAKÖR: Megfigyelés, kísérletezés, tapasztalás

Óraszám: **8 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli a mágneses kölcsönhatásokat, kísérlettel igazolja a vonzás és a taszítás jelenségét, példákat ismer a mágnesesség gyakorlati életben való felhasználására;
- megfigyeli a testek elektromos állapotát és a köztük lévő kölcsönhatásokat, ismeri ennek gyakorlati életben való megjelenését;
- megfigyeléseken és kísérleten keresztül megismeri az energiatermelésben szerepet játszó anyagokat és az energiatermelés folyamatát;
- kísérletekkel igazolja a növények életfeltételeit;
- kísérleti úton megfigyeli az időjárás alapvető folyamatait, magyarázza ezek okait és következményeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A mágneses tulajdonságok megfigyelése
- Testek elektromos állapotának létrehozása
- Elektromos állapotban lévő testek kölcsönhatásai
- A villám keletkezése
- Energiahordozók fajtái
- Energiatakarékosság
- A növények életfeltételei
- A csapadékképződés folyamata

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egyszerű kísérletek elvégzése a mágnesesség jelenségének megtapasztalására, a tapasztalatok rögzítése rajzban és/vagy írásban
- Poszter és/vagy kiselőadás készítése a mágnesesség hétköznapi hasznosításáról
- Az elektromosság egyszerű kísérletekkel történő bizonyítása
- Egyszerű eszközök (pl. szélkerék, vízimalom) építése a megújuló energiahordozók megértéséhez
- Tanári kísérlet elvégzése a széntüzelés által bekövetkező légszennyezés élőlényekre és épített környezetre gyakorolt hatásáról, a tapasztalatok rögzítése rajzban és/vagy írásban
- Egyszerű kísérletek elvégzése a növények életfeltételeinek kimutatására, a tapasztalatok rögzítése rajzban és/vagy írásban
- Egyszerű kísérletek elvégzése az alapvető időjárási folyamatok bemutatására, a tapasztalatok rögzítése rajzban és/vagy írásban

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

mágnes, energia, energiaforrás, energiahordozó, energiatakarékosság

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés - a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése;

Kémia: kísérletek célja, tervezése, rögzítése, tapasztalatok és következtetések;

Matematika: mértékegységek; megoldási tervek készítése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló ismerje a mágneses kölcsönhatásokat, tudja kísérletekkel igazolni a vonzás és taszítás jelenségét, ismerjen példákat a mágnesesség gyakorlati életben való felhasználására;
- ismerje a testek elektromos állapotát, a kölcsönhatásokat, illetve a gyakorlati életben való megjelenését;
- ismerje a villám keletkezésének folyamatát;
- ismerje az energiahordozók fajtáit;
- megfigyeléseken és kísérleteken keresztül megismerje az energiatermelésben szerepet játszó anyagokat, legyen tisztában az energiatermelés folyamatával;
- ismerje a növények életfeltételeit, tudja azokat kísérletekkel igazolni;
- ismerje az időjárás alapvető folyamatait (csapadékképződés), kísérletek segítségével legyen képes megfigyelni azokat, tudjon magyarázatot adni az okokra és a következményekre;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat;

TÉMAKÖR: Alapvető térképészeti ismeretek

Óraszám: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- mágneses kölcsönhatásként értelmezi az iránytű működését;
- felismeri a felszínformák ábrázolását a térképen;
- megérti a méretarány és az ábrázolás részletessége közötti összefüggéseket;
- fő- és mellékégtájak segítségével meghatározza különböző földrajzi objektumok egymáshoz viszonyított helyzetét;
- felismeri és használja a térképi jelrendszert és a térkép fajtákat (domborzati térkép, közigazgatási térkép, autós térkép, turisztatérkép).

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Térbeli tájékozódás fejlesztése valós környezetben és térképen
- Irány meghatározása térképen
- A valóság és a térképi ábrázolás összefüggései
- A térábrázolás különböző formái
- Felszínformák ábrázolása
- A térkép jelrendszere
- A méretarány és az ábrázolás részletessége közti összefüggés
- Térképek ábrázolási és tartalmi különbségei
- A térképek fajtái

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Terepi vagy iskolai környezetben végzett gyakorlatok megoldása iránytűvel
- Iránytű készítése
- Tájékozódási gyakorlatok iránytű nélkül a természetben
- Magyarország nagytájainak bemutatása
- Távolságmérési feladatok elvégzése különböző méretarányú térképeken
- Különböző objektumok egymáshoz viszonyított helyzetének meghatározása a térképen az égtájak megjelölésével
- Kirándulás, túraútvonal tervezése
-

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

fő- és mellékvilágtáj, térkép, térképi jelrendszer, méretarány, vonalas aránymérték, domborzati térkép, közigazgatási térkép, turisztatérkép, autós térkép

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés - a speciális jelrendszerek (pl. térkép) magyarázata; a hétköznapi kifejezés alkalmi jelentésének felismerése;

Digitális kultúra: keresés az interneten, alkalmazások használata, Google maps, Google Earth használata.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló tudja meghatározni az irányt a valós térben és a térképen;
- a tanuló érti a térkép és a valóság közötti viszonyokat;
- alapszinten tájékozódik a térképen és a földgömbön;
- ismeri az iránytű működését, a mágneses kölcsönhatás jelentőségét felismeri;

- ismerje a felszínformák ábrázolását a térképen;
- értse a méretarány és az ábrázolás részletessége közötti összefüggéseket;
- ismerje a fő- és mellékégtájakat, tudja alkalmazni;
- ismerje és használja a térképi jelrendszert és a térképajtákat (domborzati térkép, közigazgatási térkép, autós térkép, turistatérkép);
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat;

TÉMAKÖR: Topográfiai ismeretek

Óraszám: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri a földrészeket és az óceánokat a különböző méretarányú és ábrázolásmódú térképeken;
- felismeri a nevezetes szélességi köröket a térképen;
- megfogalmazza Európa és Magyarország tényleges és viszonylagos földrajzi fekvését;
- ismeri a főfolyó, a mellékfolyó és a torkolat térképi ábrázolását;
- felismeri és megnevezi a legjelentősebb hazai álló- és folyóvizeket;
- bejelöli a térképen Budapestet és a saját lakóhelyéhez közeli fontosabb nagyvárosokat és a szomszédos országokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Tájékozódás hazánk domborzati és közigazgatási térképén
- Tájékozódás a földgömbön
- Földrészek, óceánok
- Nevezetes szélességi körök
- Tényleges és viszonylagos földrajzi helyzet
- Főfolyó, mellékfolyó, torkolat
- Legfontosabb hazai álló- és folyóvizek
- Budapest, a tanuló lakóhelye és a szomszédos országok bejelölése a térképen

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Kontinensek ábrázolása: gömbfelületen, síkban, kontinens puzzle készítése
- Földrajzi legek gyűjtése: kontinensek, magasságok, mélységek, folyók, tavak...
- Települések és egyéb térképi objektumok helymeghatározása a fokhálózat segítségével
- Kiselőadás, poszter készítése a nagy földrajzi felfedezésekről

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

földgömb, Egyenlítő, Ráktérítő, Baktérítő, északi sarkkör, déli sarkkör, Északi-sark, Déli-sark, tényleges földrajzi helyzet, viszonylagos földrajzi helyzet, főfolyó, mellékfolyó, torkolat

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: fogalmak egymáshoz való viszonya; összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés; különbségek, azonosságok megállapítása;

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés - a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; a szöveg elemei közötti ok-okozati, általános-egyes vagy kategória-elem viszony magyarázata;

Digitális kultúra: információkeresés az interneten.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tanuló legyen képes meghatározni a valós irányt a térben;
- ismerje a földrészeket és az óceánokat a különböző méretarányú és ábrázolásmódú térképeken;
- ismerje a nevezetes szélességi köröket a térképen;
- ismerje Európa és Magyarország tényleges és viszonylagos földrajzi fekvését;
- ismerje a főfolyó, a mellékfolyó és a torkolat térképi ábrázolását;
- ismerje és tudja megnevezni a legjelentősebb hazai álló- és folyóvizeket;
- tudja bejelöli a térképen Budapestet és a saját lakóhelyéhez közeli fontosabb nagyvárosokat és a szomszédos országokat;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat;

TÉMAKÖR: Alapvető légköri jelenségek és folyamatokÓraszám: **6+1 óra****TANULÁSI EREDMÉNYEK**

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megnevezi az éghajlat fő elemeit;
- jellemzi és összehasonlítja az egyes éghajlati övezeteket (forró, mérsékelt, hideg);
- értelmezi az évszakok változását;
- értelmezi az időjárás-jelentést;
- piktogramok alapján megfogalmazza a várható időjárást.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Az éghajlat elemei
- A forró, a mérsékelt és a hideg éghajlati övezet jellemzése
- Időjárás-jelentés
- Várható időjárás
- Időjárási piktogramok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Kiselőadás, poszter készítése az egyes éghajlati övek jellegzetességeiről
- Időjárás-jelentés készítése piktogramokkal
- Számítási feladatok elvégzése valós időjárási, éghajlati adatokkal
- Időjárási mérőállomás készítése az iskola udvarán vagy a tanterem ablakában
- Időjárás-megfigyelési projekt: mérési feladatok (hőmérséklet, napsütés, szélereősség jellemzése, csapadékmennyiség, csapadékfajta), összevetés az előrejelzéssel, állatok viselkedésének megfigyelése időjárás-változást megelőzően, tapasztalatok rögzítése írásban, grafikonok, rajzok segítségével

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

időjárás, éghajlat, éghajlati övezet, időjárás-jelentés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés – a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; a szöveg elemei közötti ok-okozati, általános-egyes vagy kategória-elem viszony magyarázata;

Digitális kultúra: információkeresés, adatgyűjtés és értelmezés;

Matematika: mérések, adatok, összefüggések, elemzések, számítások.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló tudja megnevezi az éghajlat fő elemeit, jellemezni és összehasonlítani az egyes éghajlati övezeteket (forró, mérsékelt, hideg);
- tudja értelmezni az évszakok változását;
- ismerje az időjárás-jelentés sajátosságait;
- legyen képes piktogramok alapján megfogalmazni a várható időjárást;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat;
-

TÉMAKÖR: A növények testfelépítéseÓraszám: **10 óra****TANULÁSI EREDMÉNYEK**

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri és megnevezi a növények életfeltételeit, életjelenségeit;
- összehasonlítja ismert hazai természet vagy vadon élő növényeket adott szempontok (testfelépítés, életfeltételek, szaporodás) alapján;
- felismeri és megnevezi a növények részeit, megfigyeli jellemzőiket, megfogalmazza ezek funkcióit;

- összehasonlítja ismert hazai természetű vagy vadon élő növények részeit megadott szempontok alapján;
- ismert hazai természetű vagy vadon élő növényeket különböző szempontok szerint csoportosít;
- azonosítja a lágyszárú és a fás szárú növények testfelépítése közötti különbségeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A növények életfeltételeinek igazolása
- Ismert növények összehasonlítása és csoportosítása megadott szempontok alapján
- Növényi részek (gyökér, szár, levél, virágzat, termés) és funkcióik megnevezése
- Lágyszárúak és fászárúak testfelépítése
- Növények életciklusainak vizsgálata jellegzetes zöldségeink, gyümölcsféléink példáján
- Biológiai védekezés formái a kertekben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egygyári növények egyedfejlődésének megfigyelése
- Növények életfeltételeinek vizsgálata
- Növényi szervek (gyökér, szár, levél, virág, termés) megfigyelése nagyítóval, esetleg mikroszkóppal, a tapasztalatok rögzítése rajzban vagy írásban
- Terepi körülmények között növények meghatározása növényhatározó, esetleg online alkalmazás segítségével
- Kiselőadás tartása a híres magyar zöldség- és gyümölcsfajtákról
- Kerti kártevő rovarok testfelépítésének vizsgálata nagyítóval, esetleg sztereómikroszkóppal, a tapasztalatok rajzban és/vagy írásban történő rögzítése
- Madárodú, madáretető, madárkalács készítése
- Kerti kalendárium, kerti vetésforgó összeállítása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

életfeltétel, életjelenség, lágyszárú, fás szárú, zöldség, gyümölcs, kultúrnövény

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés - a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése;
Matematika: fogalmak egymáshoz való viszonya; összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés; különbségek, azonosságok megállapítása; osztályozás egy és egyszerre két (több) saját szempont szerint, adott, illetve elkezdett válogatásban felismert szempont szerint.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló komplex rendszerként értelmezi az élő szervezeteket és az ezekből felépülő élőlénytársulásokat;
- a tanuló tisztában van az életfeltételek és a testfelépítés közti kapcsolattal;
- tudja, hogy az élő rendszerekbe történő beavatkozás káros hatásokkal járhat;
- ismerje és tudja megnevezni a növények életfeltételeit, életjelenségeit;
- tudja összehasonlítani az ismert hazai természetű vagy vadon élő növényeket adott szempontok (testfelépítés, életfeltételek, szaporodás) alapján;
- ismerje és tudja megnevezni a növények részeit, megfigyelni jellemzőiket, megfogalmazni ezek funkcióit;
- tudjon összehasonlítani ismert hazai természetű vagy vadon élő növények részeit megadott szempontok alapján;
- ismerjen hazai természetű vagy vadon élő növényeket, azokat különböző szempontok szerint tudjon csoportosítani;
- tudjon különbséget tenni a lágyszárú és a fás szárú növények testfelépítése között;
- ismerje a biológiai védekezés formáit a kertekben;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat;

TÉMAKÖR: Az állatok testfelépítése

Óraszám: 14 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri és megnevezi az állatok életfeltételeit és életjelenségeit;
- összehasonlítja ismert hazai házi vagy vadon élő állatokat adott szempontok (testfelépítés, életfeltételek, szaporodás) alapján;
- felismeri és megnevezi az állatok testrészeit, megfigyeli jellemzőiket, megfogalmazza ezek funkcióit;
- az állatokat különböző szempontok szerint csoportosítja;
- azonosítja a gerinctelen és a gerinces állatok testfelépítése közötti különbségeket;
- mikroszkóp segítségével megfigyeli egysejtű élőlényeket.

FEJLESZTÉSI ISMERETEK:

- Az állatok életfeltételeinek igazolása
- Ismert hazai házi vagy vadon élő állatok összehasonlítása és csoportosítása megadott szempontok alapján
- Állati testrészek és funkcióik megnevezése
- Gerinctelenek és gerincesek testfelépítése
- Egysejtű élőlények vizsgálata
- Házi és ház körüli vagy vadon élő állatok testfelépítése és mozgásuk kapcsolatának vizsgálata
- Házi, ház körüli vagy vadon élő gerincesek és gerinctelen állatok életciklusának vizsgálata.

FELADATOK

ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Állati szervek (pl. csigaház, rovarláb, rovarszárny, madártoll, szőr, köröm stb.) megfigyelése nagyítóval, esetleg mikroszkóppal, a tapasztalatok rögzítése rajzban és írásban
- Terepi körülmények között állatok meghatározása állathatározó, esetleg online alkalmazás segítségével
- Állati eredetű anyagok vizsgálata, pl. fehérje, zsírszerű anyagok, szaru, csont
- Kiselőadás tartása háziállat választásáról, gondozásáról, neveléséről
- Látogatás magyar állatfajtákat bemutató majorban, állatparkban

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

gerinctelen, gerinces, egysejtű, ragadozó, mindenevő, növényevő, háziállat, vadon élő állat

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés - a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése;
Matematika: fogalmak egymáshoz való viszonya; összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés; különbségek, azonosságok megállapítása; osztályozás egy és egyszerre két (több) saját szempont szerint, adott, illetve elkezdett válogatásban felismert szempont szerint.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló képes felismerni és megnevezi az állatok életfeltételeit és életjelenségeit;
- ismert hazai házi vagy vadon élő állatokat adott szempontok alapján legyen képes összehasonlítani;
- tudja felismerni és megnevezni az állatok testrészeit, megfigyeli jellemzőiket, megfogalmazni azok funkcióit;
- tudja az állatokat különböző szempontok szerint csoportosítani;
- ismerje a gerinctelen és a gerinces állatok testfelépítése közötti különbségeket;
- ismerje az alapvető egysejtű élőlényeket;
- ismerje a házi, ház körüli vagy vadon élő állatok életciklusát;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat;

6. ÉVFOLYAM

A TERMÉSZETTUDOMÁNY TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:

A tanulók a 6. évfolyamon tovább ismerkednek a természettudomány tantárgy témaköreivel, még inkább elsajátításra kerülnek a természettudományos tantárgyak alapjai.

A tanulók megismerkednek saját szervezetük felépítésével és működésével, eléjük tárulnak a kamaszkori változások okai és a vele kapcsolatos tennivalók, tudatosulnak a veszélyeztető környezeti hatások. Ezen kívül a tanulók ismereteket szereznek a Világegyetem felépítéséről, megtanulnak tájékozódni az időben, illetve a Föld belső felépítését, a külső és belső erők sajátosságait is elsajátítják

- Megfigyelési és mérési módszerek;
- Tájékozódás az időben;
- Tájékozódás a térben;
- Élő környezetünk;
- Anyagok és folyamatok.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszama
Gyakorlati jellegű térképészeti ismeretek (Az iskola környékének megismerése során, terepi munkában)	6 óra
Tájékozódás az időben	6 óra
Az erdők életközössége és természeti-környezeti problémái	11 óra
A mezők és a szántóföldek életközössége, természeti-környezeti problémái	9 óra
Vízi és vízparti életközösségek és természeti-környezeti problémái	10 óra
A Föld külső és belső erői, folyamatai	10 óra
Az energia	6 óra
Az emberi szervezet felépítése, működése, a testi-lelki egészség	14 óra
ÖSSZESEN:	72

<p>TÉMAKÖR: Gyakorlati jellegű térképészeti ismeretek (Az iskola környékének megismerése során, terepi munkában) Óraszám: 6 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a valóságban megismert területről egyszerű, jelrendszerrel ellátott útvonaltervet, térképet készít; – tájékozódik a terepen térkép-vázlat, iránytű és GPS segítségével; – meghatározott szempontok alapján útvonalat tervez a térképen; – használni tud néhány egyszerű térinformatikai alkalmazást. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Térkép-vázlat készítése ismert területről – Terepi tájékozódás – Útvonalterv készítése – Tájékozódás térinformatikai alkalmazásokkal 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Valós területről (iskola vagy lakóhely környezete) térkép-vázlat készítése – Terepi tájékozódási feladat, vetélkedő megoldása térkép, iránytű és/vagy GPS segítségével – Útvonalterv készítése különböző távolságokra és közlekedési eszközökre térképi és/vagy térinformatikai alkalmazásokkal
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:</p>	

térképvázlat, alaprajz, iránytű, GPS

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés - a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; egy hétköznapi probléma megoldása a szöveg tartalmi elemeinek felhasználásával; hétköznapi kifejezés alkalmi jelentésének felismerése; a táj, a természeti jelenségek ábrázolásának szerepe.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló a valóságban megismert területről egyszerű, jelrendszerrel ellátott útvonaltervet, térképvázlatot tudjon készíteni;
- tudjon tájékozódni a terepen térképvázlat, iránytű és GPS segítségével;
- ismerje az útvonaltervezés sajátosságait, illetve meghatározott szempontok alapján tudjon útvonalat tervezni a térképen;
- ismerjen és használjon néhány egyszerű térinformatikai alkalmazást;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat;

TÉMAKÖR: Tájékozódás az időben

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tervet készít saját időbeosztására vonatkozóan;
- megfigyeli a természet ciklikus változásait;
- megérti a Föld mozgásai és a napi, évi időszámítás közötti összefüggéseket;
- modellezi a Nap és a Föld helyzetét a különböző napszakokban és évszakokban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Idő és időtartam mérése különböző dimenziójú skálákon
- Az idő mértékegységei
- Napirend, hetirend tervezése
- A Föld mozgásai és a napi, évi időszámítás összefüggései
- A napszakok váltakozása
- Az évszakok váltakozása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Napirend és hetirend készítése
- A Föld és a Hold mozgásainak modellezése
- A földi időszámítással kapcsolatos egyszerű feladatok megoldása (helyi idő, zónaidő)
- Időszalag készítése a földtörténetre, az emberi történelemre, egy ember életére
- Poszter készítése az évszakok jellemzőiről hazánkban és Föld más tájain.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

idő, napszak, évszak, a Föld forgása, a Föld keringése, tengelyferdeség

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés: a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése;
Matematika: koordináta-rendszer, geometriai hasonlóság, váltószög, vetület, nézet, perspektíva.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismerje az idő mértékegységeit;
- tudjon reális tervet készíteni a saját időbeosztására vonatkozóan;
- legyen képes megfigyelni a természet ciklikus változásait;
- ismerje a Föld mozgásait, a napi és évi időszámítás alapjait és az összefüggéseket;
- ismerje és legyen képes modellezni a Nap és a Föld helyzetét a különböző napszakokban és évszakokban;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat;
-

TÉMAKÖR: Az erdők életközössége és természeti-környezeti problémái

Óraszám: 11 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli hazánk erdei élőlénytársulásainak főbb jellemzőit;
- életközösségeként értelmezi az erdőt;
- felismeri és magyarázza az élőhely-életmód-testfelépítés összefüggéseit az erdők életközössége esetén;
- példákkal bizonyítja, rendszerezi és következtetéseket von le az erdei élőlények környezethez történő alkalmazkodására vonatkozóan;
- táplálékláncokat és azokból táplálékhálózatot állít össze a megismert erdei növény- és állatfajokból;
- példákon keresztül bemutatja az erdőgazdálkodási tevékenységek életközösségre gyakorolt hatásait;
- tisztában van az erdő természetvédelmi értékével, fontosnak tartja annak védelmét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Az élő és élettelen környezeti tényezők szerepének bemutatása az erdők kialakulásában
- A növényzet környezeti igénye és előfordulása közti összefüggés
- Tölgy-, bükk- és fenyőerdők összehasonlítása
- Az erdő növényeinek különböző szempontú csoportosítása
- Erdei táplálékosztályok és hálózatok
- A környezetszennyezés és élőhelypusztulás következményei
- Erdei életközösség megfigyelése terepen

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egy lakóhelyhez közeli, erdei társulásokat (is) tartalmazó védett terület (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület) felkeresése, ott feladatlapok megoldása
- Erdei társulásokhoz, azok környezeti problémáihoz kötődő kiselőadások, poszterek készítése
- Hazai erdőink jellegzetes fafajainak vizsgálata: habitus, kéreg, levél, virág, termés
- Növényfelismerési gyakorlat erdeink lágyszárú növényeiből, cserjéiből
- Bemutató készítése erdeink termőtestes gombáiról
- Erdeinkben élő ízeltlábú fajok testfelépítésének vizsgálata nagyítóval, esetleg mikroszkóppal, a tapasztalatok rajzban és/vagy írásban történő rögzítése
- Bemutató készítése erdeink madarairól: megjelenésük, hangjuk, életmódjuk
- Kisfilmek megtekintése erdeink emlősállatairól.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

erdő, zárvatermő, nyitvatermő, élőhely, alkalmazkodás, életközösség, tápláléklánc, táplálékhálózat, élőhelypusztulás, erdőgazdálkodás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés - a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; a szöveg elemi közötti ok-okozati, általános-egyes vagy kategória-elem viszony magyarázata;

Matematika: fogalmak egymáshoz való viszonya; összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés; különbségek, azonosságok megállapítása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló tisztában van az életfeltételek és a testfelépítés közötti kapcsolattal;
- tudja, hogy az élő rendszerekbe történő beavatkozás káros hatásokkal járhat;
- ismerje hazánk erdei élőlénytársulásainak főbb jellemzőit (tudja összehasonlítani a tölgy-, a bükk- és a fenyőerdőket)
- a tanuló az erdő növényeit különböző szempontok szerint tudja csoportosítani;
- életközösségeként értelmezi az erdőt;
- tudja felismerni és megmagyarázni az élőhely-életmód-testfelépítés összefüggéseit az erdők életközössége esetén;
- a tanuló tudjon táplálékláncokat és azokból táplálékhálózatot összeállítani, használva a megismert

erdei növény- és állatfajokat;

- tudja bemutatni az erdőgazdálkodási tevékenységek életközösségre gyakorolt hatásait;
- ismerje az erdő természetvédelmi értékét;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat;

TÉMAKÖR: A mezők és a szántóföldek életközössége, természeti-környezeti problémái

Óraszám: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli hazánk fátlan élőlénytársulásainak főbb jellemzőit;
- megadott szempontok alapján összehasonlíja a rétek és a szántóföldek életközösségeit;
- életközösségként értelmezi a mezőt;
- felismeri és magyarázza az élőhely-életmód-testfelépítés összefüggéseit a rétek életközössége esetén;
- példákkal bizonyítja, rendszerezi és következtetéseket von le a mezei élőlények környezethez történő alkalmazkodására vonatkozóan;
- táplálékláncokat és azokból táplálékhálózatot állít össze a megismert mezei növény- és állatfajokból;
- példákon keresztül mutatja be a mezőgazdasági tevékenységek életközösségre gyakorolt hatásait;
- tisztában van a fátlan társulások természetvédelmi értékével, fontosnak tartja azok védelmét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Az élő és élettelen környezeti tényezők szerepének bemutatása a mezők kialakulásában
- A növényzet környezeti igénye és előfordulása közti összefüggés bemutatása a rétek esetén
- A mező növényeinek különböző szempontú csoportosítása
- Mezei táplálkozási láncok és hálózatok
- A természeti és a kultúrtáj
- A mezőgazdasági tevékenység életközösségre gyakorolt hatása
- Mezei és szántóföldi életközösség megfigyelése terepen

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egy lakóhelyhez közeli, fátlan társulásokat (is) tartalmazó védett terület (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület) felkeresése, ott feladatlapok megoldása
- Fátlan társulásokhoz, azok környezeti problémáihoz kötődő kiselőadások, poszterek készítése
- Növényfelismerési gyakorlat mezők lágyszárú növényeiből, cserjéiből
- A mező legismertebb gyógynövényeinek és felhasználási lehetőségeinek megismerése
- Fűfélék testfelépítésének vizsgálata, tapasztalatok összegzése több természettudományos terület ismeretanyagának felhasználásával
- Gabonamagvak anyagainak kimutatása, tapasztalatok összegzése több természettudományos terület ismeretanyagának felhasználásával
- A mezőn élő ízeltlábú fajok testfelépítésének vizsgálata nagyítóval, esetleg sztereómikroszkóppal, a tapasztalatok rajzban és/vagy írásban történő rögzítése
- Bemutató készítése, kisfilmek megtekintése a mező madarairól, emlősállatairól

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

síkság, alföld, rét, legelő, mezőgazdaság, kultúrtáj, növénytermesztés, állattenyésztés, szántóföld, fűfélék, rágeszáló, élőhely, alkalmazkodás, életközösség, tápláléklánc, táplálékhálózat

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés – a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló tisztában van az életfeltételek és a testfelépítés közti kapcsolattal, illetve, hogy az élő

- rendszerekbe történő beavatkozás káros hatásokkal járhat;
- ismerje hazánk fátlan élőlénytársulásainak főbb jellemzőit;
- a tanuló a mező növényeit különböző szempontok szerint tudja csoportosítani;
- a tanuló megadott szempontok alapján tudja összehasonlítani a rétek és a szántóföldek életközösségeit;
- életközösségként értelmezze a mezőt;
- tudja felismerni és megmagyarázni az élőhely-életmód-testfelépítés összefüggéseit a rétek életközössége esetén;
- tudja példákkal bizonyítani, rendszerezni és következtetéseket levonni a mezei élőlények környezethez történő alkalmazkodására vonatkozóan;
- tudjon táplálékláncokat és azokból táplálékhalozatot összeállítani, felhasználva a megismert mezei növény- és állatfajokat;
- tudja bemutatni a mezőgazdasági tevékenységek életközösségre gyakorolt hatásait;
- ismerje a fátlan társulások természetvédelmi értékét;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat;

TÉMAKÖR: Vízi és vízparti életközösségek és természeti-környezeti problémái

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli hazánk vízi és vízparti élőlénytársulásainak főbb jellemzőit;
- életközösségként értelmezi a vizes élőhelyeket;
- összehasonlítja a vízi és szárazföldi élőhelyek környezeti tényezőit;
- felismeri és magyarázza az élőhely-életmód-testfelépítés összefüggéseit a vízi és vízparti életközösségek esetén;
- példákkal bizonyítja, rendszerezi és következtetéseket von le a vízi élőlények környezethez történő alkalmazkodására vonatkozóan;
- táplálékláncokat és ezekből táplálékhalozatot állít össze a megismert vízi és vízparti növény- és állatfajokból;
- példákön keresztül bemutatja a vízhasznosítás és a vízszennyezés életközösségre gyakorolt hatásait;
- tisztában van a vízi társulások természetvédelmi értékével, fontosnak tartja azok védelmét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A vízi és a szárazföldi élőhely környezeti tényezői
- A vízi növények környezeti igényei és térbeli elhelyezkedésük közti összefüggés
- A vízi növények és állatok szerveinek alkalmazkodása a vízi és vízparti környezethez
- Vízi táplálékláncok és -hálózatok
- A vízparti növények környezetvédelmi és gazdasági jelentősége
- A vízszennyezés hatása a vízi életközösségekre
- Egy vizes élőhely életközösségének megfigyelése terepen

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egy lakóhelyhez közeli, vízi társulásokat (is) tartalmazó védett terület (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület) felkeresése, ott feladatlapok megoldása
- Vízi társulásokhoz, azok környezeti problémáihoz kötődő kiselőadások, poszterek készítése
- Egy szennyvíztisztító telep felkeresése
- Papucsállatka-tenyészet készítése, planktonikus élőlények testfelépítésének vizsgálata nagyítóval, esetleg sztereómikroszkóppal, a tapasztalatok rajzban és/vagy írásban történő rögzítése
- Moszatok, lágy szárú vízi és vízparti növények testfelépítésének vizsgálata, a tapasztalatok rajzban és/vagy írásban történő rögzítése
- Vízparti fák összehasonlító vizsgálata: sűrűségük, keménységük, virágzatuk, levelük, kérgük, a tapasztalatok rajzban és/vagy írásban

- történi rögzítése
- Vízi és vízparti állatok testalakjának megfigyelése, kültakarójuk vizsgálata, a tapasztalatok rajzban és/vagy írásban történi rögzítése
- Vízi puhatestűek és halak légzésvizsgálata, valamint az úszóhólyag működésének modellezése, a tapasztalatok rajzban és/vagy írásban történi rögzítése
- Vízi és vízparti gerinces állatokról szóló kisfilmek megtekintése
-

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

hínárnövényzet, ligeterdő, légzőgyökérzet, kopoltyú, úszóláb, gázlóláb, lemezes csőr, költöző madár, élőhely, alkalmazkodás, életközösség, tápláléklánc, táplálékhálózat, vízgazdálkodás, vízszennyezés, folyószabályozás, ártér, mocsárlecsapolás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés – a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése;

Matematika: fogalmak egymáshoz való viszonya; összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés; különbségek, azonosságok megállapítása.

Digitális kultúra: információkeresés az interneten.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló tisztában van az életfeltételek és a testfelépítés közti kapcsolattal, illetve, hogy az élő rendszerekbe történi beavatkozás káros hatásokkal járhat;
- ismerje hazánk vízi és vízparti élőlénytársulásainak jellemzőit;
- életközösségeként értelmezze a vizes élőhelyeket;
- ismerje és tudja összehasonlítani a vízi és a szárazföldi élőhelyek környezeti tényezőit;
- tudja felismerni és megmagyarázni az élőhely-életmód-testfelépítés összefüggéseit a vízi és vízparti életközösségek esetén;
- tudja példákkal bizonyítani, rendszerezni és következtetéseket levonni a vízi élőlények környezethez történi alkalmazkodására vonatkozóan;
- tudjon tápláléklánccokat és azokból táplálékhálózatot összeállítani, felhasználva a megismert vízi és vízparti növény- és állatfajokat;
- tudja bemutatni a vízhasznosítás és a vízszennyezés életközösségre gyakorolt hatásait;
- ismerje a vízi társulások természetvédelmi értékét;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat;

TÉMAKÖR: A Föld külső és belső erői, folyamatai

Óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megállapítja, összehasonlítja és csoportosítja néhány jellegzetes hazai kőzet egyszerűen vizsgálható tulajdonságait;
- példákat hoz a kőzetek tulajdonságai és a felhasználásuk közötti összefüggésekre;
- tisztában van azzal, hogy a talajpusztulás világméretű probléma;
- ismer olyan módszereket, melyek a talajpusztulás ellen hatnak (tápanyag-visszapótlás, komposztkészítés, ökológiai kertművelés);
- felismeri és összehasonlítja a gyűrődés, a vetődés, a földrengés és a vulkáni tevékenység hatásait;
- magyarázza a felszín lejtése, a folyó vízhozama, munkavégző képessége és a felszínformálás közti összefüggéseket;

- magyarázza az éghajlat és a folyók vízjárása közötti összefüggéseket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A gyűrődés és a vetődés folyamata
- A gyűrt és a röghegységek alapvető formakincse
- Néhány jellegzetes hazai kőzet
- Talajképződés folyamata
- Talajpusztulás problémája
- Talajpusztulás ellen ható módszerek (tápanyag-visszapótlás, komposztkészítés, ökológiai kertművelés)
- Belső és külső erők hatásai
- A vízhozam, a munkavégző-képesség és a felszínformálás összefüggései
- Az éghajlat és a vízjárás közti összefüggés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Jellegzetes gyűrt és vetődéses formák terepi megfigyelése a lakóhelyhez közeli hegységben
- Néhány jellegzetes hazai kőzet vizsgálata (nagyítóval, HCl-cseppentéssel, karcpróbával stb.)
- Talajvizsgálatok (szín meghatározása, gyúrópróba, mésztartalom, szervesanyag-tartalom)
- A talajpusztulással, mint globális problémával kapcsolatos kiselőadás és/vagy poszter készítése
- A gyűrődés folyamatának modellezése textíliák, gyurma... felhasználásával
- „Minicseppkövek” készítése szódabikarbóna- vagy mosószódaoldat segítségével
- „Minivulkán” készítése
- A magma áramlásának megfigyelése megfestett hideg és meleg vizet tartalmazó edények segítségével
- A külső erők felszínformáló folyamatainak modellezése kísérletekkel (jég, víz, szél)
- Túrázó „minilexikon” összeállítása
- „Zsebkomposzt” készítése
- Ökológiai kertművelés gyakorlása iskolakertben
- Vízhozammal kapcsolatos vizsgálatok elvégzése egy, az iskolához közeli természetes vízfolyáson vagy iskolai homokasztalon

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

gyűrődés, vetődés, földrengés, vulkáni tevékenység, kőzet, talaj, talajpusztulás, tápanyag, komposztálás, ökológiai kertművelés, lepusztulás, vízjárás, vízhozam, munkavégző-képesség

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés – a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése;

Digitális kultúra: információkeresés, adatgyűjtés és -értelmezés.

Földrajz: kőzetek

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló ismerje a gyűrődés és a vetődés folyamatát, a gyűrt és röghegységek alapvető formakincsét;
- felismerje és tudja összehasonlítani a gyűrődés, a vetődés, a földrengés és a vulkáni tevékenység hatásait;
- tudja összehasonlítani és csoportosítani néhány jellegzetes hazai kőzet egyszerűen vizsgálható tulajdonságait;
- legyen tisztában a talajpusztulás világméretű problémájával;
- ismerjen olyan módszereket, melyek a talajpusztulás ellen hatnak (tápanyag-visszapótlás, komposztkészítés, ökológiai kertművelés);
- ismerje a külső és belső erők hatásait;
- ismerje az összefüggéseket a vízhozam, a munkavégző-képesség és a felszínformálás között;
- ismerje az éghajlat és a vízjárás közti összefüggéseket;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat;

TÉMAKÖR: Az energia

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- csoportosítja az energiahordozókat különböző szempontok alapján;
- példákat hoz a megújuló és a nem megújuló energiaforrások felhasználására;
- megismeri az energiatermelés hatását a természetes és a mesterséges környezetre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Energiahordozók csoportosítása
- Megújuló és nem megújuló energiaforrások összehasonlítása
- A bányászat környezeti hatásai
- Légszennyező anyagok és hatásaik

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az energiatermelés környezeti hatásaihoz kötődő szövegrészek elemzése
- Esettanulmányok gyűjtése a fosszilis és a megújuló energiaforrások környezeti hatásaira
- Egy egykori bányaterület felkeresése (pl. Gánti Geológiai Tanösvény)
- Megújuló energiákat bemutató szélkerékmodellek készítése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

megújuló energiaforrás, nem megújuló energiaforrás, bánya, bányászat, szénféleségek, kőolaj, földgáz, napenergia, vízenergia, szélenergia, szmog, savas eső, üvegházhatás, globális éghajlatváltozás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés – a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése;

Digitális kultúra: információkeresés, adatgyűjtés és –értelmezés;

Földrajz: kőzetek.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló több szempont alapján tudja csoportosítani az energiahordozókat;
- tudja összehasonlítani a megújuló és a nem megújuló energiaforrásokat, ismerjen példákat;
- tudja példákkal alátámasztani a megújuló és a nem megújuló energiaforrások felhasználását;
- ismerje az energiatermelés hatását a természetes és a mesterséges környezetre (a bányászat környezeti hatásai, légszennyező anyagok és hatásaik);
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat;

TÉMAKÖR: Az emberi szervezet felépítése, működése, a testi-lelki egészség

Óraszám: 14 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri és megnevezi az emberi test fő részeit, szerveit;
- látja az összefüggéseket az egyes szervek működése között;
- érti a kamaszkori testi és lelki változások folyamatát, élettani hátterét;
- tisztában van az egészséges életmód alapelveivel, azokat igyekszik betartani.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Az emberi test fő részeinek és szerveinek felismerése
- Az egyes életszakaszok legfontosabb jellemzői
- A kamaszkori érés, testi és lelki változások
- Adatok elemzése különböző korcsoportú emberek egészségi állapotáról
- A mozgás és a fizikai, szellemi teljesítőképesség összefüggései

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az emberi egészséghez kötődő adatok (testsúly, testmagasság, vércukorszint, koleszterinszint) elemzése
- Emberi egészséggel kapcsolatos szövegek elemzése
- Mozgásos feladatok, játékok megvalósítása
- Kiselőadás készítése a kiskamaszkori bőrápolással kapcsolatban
- Tartásjavító gyakorlatsor összeállítása,

<ul style="list-style-type: none"> - Táplálékpiramis - Elhízás és kóros soványság - Az érzékszervek védelmét biztosító módszerek és eszközök - A környezet és az ember egészsége közötti kapcsolat 	<ul style="list-style-type: none"> bemutatása - Fogorvos/dentálhigiénikus közreműködésével szájápolási preventív foglalkozás tartása - Egészséges étkezési napirend összeállítása - A látás és hallás védelméről szóló szövegek feldolgozása - Az elsősegélynyújtás alapvető lépéseinek megismerése gyakorlati foglalkozás/kisfilm segítségével - A dohányzás káros hatásait bemutató modell készítése
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

szerv, érzékszerv, szervrendszer, szervezet, túlsúly, alultápláltság, táplálékpiramis, egészség, betegség, járvány, egészséges életmód, szenvedélybetegség, serdülés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szövegértés – a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; család, baráti kapcsolatok ábrázolása az irodalomban;

Digitális kultúra: információkeresés, adatgyűjtés és –értelmezés;

Vizuális kultúra: az emberi test ábrázolása, a szép test fogalma a különböző korokban;

Technika és tervezés: elsősegélynyújtás; betegjogok, egészségügyi ellátás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló tudja felismerni és megnevezni az emberi test fő részeit, szerveit;
- ismerje az egyes életszakaszok legfontosabb jellemzői;
- ismerje az összefüggéseket az egyes szervek működése között;
- értse a kamaszkori testi és lelki változások folyamatát, élettani hátterét;
- legyen tisztában az egészséges életmód alapelveivel, azokat hajlamos legyen betartani.
- ismerje a táplálékpiramis felépítését;
- ismerje az érzékszervek védelmét biztosító módszereket és eszközöket;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat.

Testnevelés és sport

	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
2020-2021	5	5	5	5
2021-2022	5	5	5	5
2022-2023	5	5	5	5
2023-2024	5	5	5	5
Éves óraszám	180 (36 tanítási hét esetén)	180 (36 tanítási hét esetén)	180 (36 tanítási hét esetén)	180 (36 tanítási hét esetén)

5. ÉVFOLYAM

A TESTNEVELÉS ÉS SPORT TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 5. ÉVFOLYAMON:

Az 5. évfolyamba lépő diákok testi fejlődésében a fiúk és a leányok között jellemző különbségek még nem mutatkoznak. A leányok egy hosszú (9 éves kortól tartó), mérsékelt ütemű megnyúlási szakasz közepén, míg a fiúk a pubertáskort megelőző testalkati telítődési szakaszban járnak. A két nem terhelhetősége közel azonos. A 11–12 éves diákok, a sokoldalú alapokra építkezve, eredményesen tanulnak új sportági technikákat mind a zárt, mind a nyílt jellegű mozgáskészségekben. Mozgásigényük igen jelentős, figyelmük, koncentrációképességük tartós, ami az időhatékony óraszervezéssel tovább segíti a pszichomotoros tanulási folyamatokat.

A korosztály kondicionális képzésében kiemelt szerepet kap a gerincoszlop tartóizmainak, a törzs általános erő-állóképességének folyamatos fejlesztése. Fontos az aerob állóképesség kezdetben játékos formájú, majd egyre inkább tartós futással történő növelése, ugyanakkor az intenzív anaerob munkavégzés kerülendő. A koordinációs képességek közül kiemelten fejleszthető a ritmusérzék, az egyensúlyozó képesség, a téri tájékozódó képesség, emellett a nyílt jellegű mozgásformákban megmutatkozó összekapcsolási-átállási képesség is dinamikusan javul. A sportjátékok oktatásában a technikai képzés mellett megjelennek az emberelőnyös és létszámaazonos kisjátékok alaptaktikai elemei (add és fuss; szélességi és mélységi mozgások), először célfelület nélkül, majd célfelülettel. Továbbra is hangsúlyos szerepet kapnak a sportjátékokat előkészítő testnevelési játékok. Az ízületi és izomzati mozgékonyosság a prepubertás idején még mindkét nemnél jól fejleszthető, így ebben az időszakban a dinamikus és statikus nyújtó hatású feladatokkal egyaránt eredményes a rendszeres gyakoroltatás, ezzel is elősegítve a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását.

Az önvédelmi és küzdősportok a test-test elleni játékos küzdőgyakorlatok megtanításán túl a sportági képzésre helyezik a hangsúlyt. Míg az eddigi játékok és feladatok olyan játékos mozgásformákon keresztül csináltak kedvet a küzdelemhez, melyek a különböző küzdősportok mozgástechnikáihoz hasonló elemeket tartalmaztak, most a három iskolai küzdősport, a birkózás, a judo és a karate mozgásanyagára kerül a hangsúly. E gyakorlatok kondicionális képességfejlesztő hatásai elsősorban az erő-állóképesség, a gyorsaság fejlesztésében érezhetőek, valamint a gerincoszlop tartóizmai, a hát- és a hasizmok erősítése terén, valamint a gerinc egészséges, fiziológiás tartásának javításában realizálódnak. A karate lazító és nyújtó gyakorlatai a csípő- és bokaízület, valamint az egész alsó végtag ízületi mozgástartományának növelésével járulnak hozzá az egészséges fejlődéshez.

Az önvédelmi és küzdősportok a koordinációfejlesztés szempontjából elsősorban a kognitív koordinációs képességeket fejlesztik az ellenfél eltérő mozgására adott folyamatosan változó reakciók miatt. A téri tájékozódó képesség, a reakcióképesség, a ritmusképesség, a kinesztézis, a mozgásszabályozó és átalakító képesség folyamatos fejlődésen mennek át a sportági mozgásanyag tanítása révén.

A test-test elleni küzdelem tekintetében továbbra is kiemelt fejlesztési terület a tanuló személyisége, hiszen a sportági technikák nagy koncentrációval történő végrehajtása az önuralom és akaraterő próbája elé állítja a tanulót.

Az 5. évfolyam tanulóinak példaképválasztó igénye a megfelelő irányba terelve elősegíti a hosszú távú elköteleződésüket a szabadidős és/vagy versenysport felé. A tanulók a versengésen alapuló mozgásformákat szeretik, melyek – jól megszervezett, kooperációs elemekben gazdag, a társak eltérő képességeit tiszteletben tartó, a fair play szellemiségét prioritásként kezelő viselkedésmintákkal – kontrollált módon kiválóan gyakoroltathatók. Oktatásmódszertani szempontból a tanórák jelentős részét a mozgásos tartalmak bemutatásán, bemutattatásán alapuló képi, vizuális forrásokra épülő direkt oktatási stratégiák jellemzik, de megjelennek már az indirekt módszertani elemek is.

A tanulók a gyógytestnevelés mozgásformáiban – a korrekciós gimnasztika gyakorlatok mellett – elsajátítják a nyújtó hatású, valamint az egyéni sajátosságokat figyelembe vevő, optimális aerob terhelést biztosító gyakorlatokat, melyek elváltozásukra, betegségeikre nézve is kedvező hatásúak. A testnevelési játékokkal párhuzamosan megismerkednek az állapotuk javulását szolgáló szabadidős és sportjátékokkal is.

- Úszás
- Atlétika
- Gimnasztika
- Torna
- Sportjátékok

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció; Motorikus, illetve fittségi tesztek	18
Atlétikai jellegű feladatmegoldások	20
Torna jellegű feladatmegoldások	20
Sportjátékok	39
Testnevelési és népi játékok	17
Önvédelmi és küzdősportok	14
Alternatív környezetben üzhető mozgásformák	16
Úszás	36
ÖSSZESEN:	180

TÉMAKÖR: Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció, Motorikus, illetve fittségi tesztek	
Óraszám: 18 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a tanév végére:	
– tudatosan törekszik arra, hogy tervezetten, rendezetten és rendszeresen végezzen a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.	
– FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK: – NETFIT-FELMÉRÉSEK - Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT)

<p>elnevezésének, technikai végrehajtásának segítséggel történő alkalmazása</p> <ul style="list-style-type: none"> – 4-8 ütemű szabad-, társas és kéziszergyakorlatok bemutatás utáni önálló végrehajtásra törekvő pontos és rendszeres kivitelezése – 2-3 gyakorlatból álló gimnasztikai gyakorlatsor összeállítása tanári kontrollal – Alakzatok (oszlop-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat) alkalmazó gyakorlása – Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban – Mozgékony, hajlékony fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas és kéziszer- és egyszerű szergyakorlatokkal (zsámoly, pad, bordásfal) – A tanár által összeállított, biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatok elvégzése segítséggel – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését, nyújtását, ellazulását szolgáló gyakorlatok összeállítása segítséggel, azok megközelítőleg helyes végrehajtása – Légzőgyakorlatok végrehajtása – A gyakorlatvezetési módszerek megértése, a gyakorlatok tanári utasításoknak megfelelő megközelítőleg helyes végrehajtása – A nyugalomban lévő és bemelegített izomzat tulajdonságainak megismerése, a fáradt izmok lehetséges sérüléseinek (izomhúzódás, izomszakadás, izomgörcs, izomláz) ok-okozati tényezők szerinti felismerése – Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös (tanári segítséggel) összeállítása, végrehajtása – A terhelések utáni nyújtó gyakorlatok jelentőségének megismerése – A stressz fogalmának, fajtáinak beazonosítása, pozitív megküzdési stratégiáinak megismerése – Az egyszerűbb relaxációs technikák megismerése és segítséggel történő alkalmazása – Egyszerű és összetett gimnasztikai gyakorlatok elvégzése zenére 	<ul style="list-style-type: none"> – NETFIT-tesztek : testtömeg, testmagasság, BMI-index, Ingafutás teszt, ütemezett hasizom teszt, törzsemelés teszt, ütemezett fekvőtámaszteszt, kézi szorítóerőt mérő teszt, helyből távolugrás teszt , hajlékonysági teszt.
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: menet- és futásgyakorlatok; oszlop-, sor-, kör-, szétszórt alakzat; szergyakorlatok, utasítás, szóban közlés, bemutatás, bemutattatás, relaxáció, stresszkezelés, izomhúzódás, izomszakadás, izomgörcs, izomláz, keringésfokozás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- megnevez és bemutat egyszerű relaxációs gyakorlatokat;
- törekszik arra, hogy a mindennapi sporttevékenységébe beépítsen korrekciós gyakorlatokat;
- a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásai ismeretében önállóan is kezdeményezni próbál ilyen tevékenységet.

TÉMAKÖR: Atlétikai jellegű feladatmegoldások

Óraszám: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: **A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:**

- a rajttechnikákat a játékok, a versengések és a versenyek közben jártasság szintjén használja;
- ellenőrzött tevékenység keretében rendszeresen mozog, edz, sportol a szabad levegőn, egyúttal igyekszik felkészülni az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- tudatosan törekszik arra, hogy tervezetten, rendezetten és rendszeresen végezzen a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK: Futóiskolai és futófeladatok egyenesen és íven, előre, hátra, oldalra mozgás közben 20–30 m hosszan

- Ugrófeladatok el- és felugrással, akadályokra és akadályok átugrásával
- Váltófeladatok párban, helyben és mozgás közben
- Dobógyakorlatok 1–2 kg-os tömött labdával fekvésben, ülésben, térdelésben, állásban, dobások különböző eszközökkel (labdák, karikák, egyéb, rendelkezésre álló eszközökkel)
- Távolugrás lépő technikával, rövid nekifutásból emelt elugró helyről és elugró sávból 3-5 lépés nekifutásból
- Felugrások egy lábról gumiszalagra, lécre, szemből és oldalról nekifutással 3-5 lépésből, átlépő, technikával
- Az állóképesség, a szív működés és a testtömegkontroll összefüggéseinek megismerése
- Az atlétika főbb versenyszabályainak megismerése, gyakorlatban történő alkalmazása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Rajtgyakorlatok, rajtversenyek különböző testhelyzetekből, próbálkozás a térdelő rajttal 20–30 m kifutással időre, sprintfutások 30–40 m-en
- Folyamatos futások egyenletes ritmusban és tempóváltással 6 -8 percen keresztül

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: elrugaskodó láb, lendítő láb, térdelőrajt, hibás rajt, váltójel, váltótávolság, tempóérzék, pulzus, átlépő technika, lépő technika, nekifutási távolság, optimális sebesség, kidobási vonal, bástya, dobószektor, átlépő technika

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- futótechnikájában törekszik arra, hogy eltérés legyen látható a vágta- és a tartós futás közben;
- próbálja megfelelően alkalmazni a távol- és magasugrás, valamint a kislabdahajítás és súlylökés – számára megfelelő – technikáit.

TÉMAKÖR: Torna jellegű feladatmegoldások

Óraszám: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: **A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:**

- tudatosan törekszik arra, hogy tervezetten, rendezetten és rendszeresen végezzen a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat;
- törekszik arra, hogy a mindennapi sporttevékenységébe tudatosan beépítsen korrekciós gyakorlatokat;
- a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásai ismeretében segítséggel kezdeményez ilyen tevékenységet;
- a torna, a ritmikus gimnasztika, tánc és aerobik jellegű mozgásformákon keresztül tanári irányítás mellett fejleszti esztétikai-művészeti tudatosságát és kifejezőképességét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK: A téri tájékozódó képesség és

egyensúlyérzék, valamint a torna jellegű feladatmegoldások szempontjából fontos motorikus képességek (erő, ízületi mozgékonyág, izomérzékelés) további fejlesztése

- A gyakorlás biztonságos körülményeinek megteremtése
- A cselekvési biztonság növelése
- Segítségadás tanítása, tanulása
- Igényesség kialakítása az esztétikus test iránt, valamint a „tornászos” mozgás elsajátítására
- A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások, támaszcserék, lendületek, ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átugrások végrehajtása
- Egyensúlyi elemek, gurulások, emelések, fellendülések, billenések, átfordulások végrehajtása
- Gimnasztikus elemek (csak lányok) – lépések, járások, testsúlyáthelyezések, szökkenések, ugrások, fordulatok – kivitelezése
- Egyensúlyozási gyakorlatok megvalósítása helyben helyzetváltoztatásokkal és különböző kartartásokkal, valamint helyváltoztatással eltérő irányokba tornapadon, annak merevítő gerendáján
- Mászókulcsolással mászás (rúdon, kötélén)
- A női és férfi torna főbb versenyszámainak néhány szabályának megismerése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Talajon:
 - Gurulóátfordulások előre-hátra különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe
 - Fejállás
 - Kézállásba fellendülés segítségadással, falnál és önállóan
 - Kézénátfordulás oldalra egy irányba
 - Híd, mérlegállás és spárga kísérletek
 - Összefüggő talajgyakorlat összeállítása segítséggel
- Ugrószekrényen:
 - Keresztbe állított ugrószekrényen zsugorkanyarlati átugrás és guggoló átugrás
 - Hosszába állított ugrószekrényen felguggolás után gurulóátfordulás előre
 - Gurulóátfordulás előre ugródeszkáról történő elrugaskodással
- Pad merevítő gerendáján:
 - Érintőjárás; hármas lépés fordulatokkal, szökdelésekkel is; mérlegállás

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: függeszkedés, támlázás, fejállás, talajgyakorlat, homorított leugrás, érintőjárás, hármaslépés, fellendülés, ellendülés, billenés, átfordulás, zsugorkanyarlati átugrás, guggoló átugrás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- segítségadással képes egy-egy általa kiválasztott tornaelem bemutatására és a tanult elemekből segítséggel alkotott gyakorlatsor kivitelezésére.

TÉMAKÖR: Sportjátékok

Óraszám: 39 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: **A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:**

- egészséges versenyszellemmel rendelkezik, és tanári irányítás vagy ellenőrzés mellett képes a játékvezetésre.

– FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK: Két választott sportjáték alapvető sportágspecifikus technikai és alaptaktikai elemeinek, szabályainak elsajátítása

- Folyamatos csapatjáték kialakítása könnyített szabályok mellett
- A sportjátékok különböző döntési helyzeteiben a csapat érdekeinek figyelembevételével a legmegfelelőbb megoldások kiválasztására, együttműködésre való törekvés
- 1-1 elleni játéksituációkban a labdatartás, labdafedezés alapelveinek tudatos alkalmazása
- Emberelőnyös (2-1, 3-1, 3-2, 4-2, 4-3) és létszámazonos (2-2, 3-3, 4-4) kisjátékokban a szélességi és mélységi labda nélküli támadó mozgások, védőtől való elszakadás módjainak gyakorlása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Kézilabda
 - A labda nélküli technikai elemek, mint az alaphelyzet, a támadó és védekező lábmunka, indulások-megállások, ütközések, cselezések irányváltással és lefordulással, felugrások-leérkezések elsajátítása
 - Az egy és két kézzel történő labdaátadások helyben és mozgásból, labdaátvételek különböző irányokból
 - Az „add és fuss” elv alkalmazása az egyszerű és összetett labdás koordinációs gyakorlatokban (pl. háromszög, négyszög, „y” koordinációs alakzatokban)
 - Labdavezetés irány- és iramváltásokkal, indulócselek alkalmazása 1-1 elleni játékokban
 - Kapura dobások helyből, kilépéssel, 3 lépésből, különböző támadó helyekről
 - Alapvető szabályok, mint a lépésszabály, a kétszer indulás szabálya, a szabaddobás, a büntetődobás, az ellenféllel történő szabálytalanságok módjainak ismerete, törekvés a szabályok betartására
 - A szélességi vonalvédekezés (6-0-ás területvédekezés) megismerése
 - A kapus alaphelyzetének kialakítása; magasan, félmagasan, laposan és pattanásból érkező labdák védési technikájának elsajátítása kézzel és lábbal
- Labdarúgás
 - A labda nélküli technikai elemek, mint a mély súlyponti helyzetben történő elindulások, megállások, irányváltoztatások, támadó és védő

alapmozgások ismerete, alkalmazása a játék folyamatában

- Labdavezetések és labdaátadások gyakorlása a lábfej különböző részeivel, laposan és levegőben érkező labdák átvételének alkalmazása talppal, belsővel
- Alakzattartással történő labdás koordinációs passzgyakorlatok
- Rúgások gyakorlása célba belső csüddel, teljes csüddel, állított labdával, mozgásból, a futással megegyező irányból, oldalról és szemből érkező labdával
- A labda nélküli támadó szerepek (helyezkedési módok) megismerése 2-0-ás, 3-0-ás gyakorlási helyzetekben
- Kényszerítő átadások gyakorlása 2-0-ás taktikai helyzetben
- Változatos alakú, méretű pályán az 1-1 és 2-2 elleni játékszituációk védő és támadó szerepeinek gyakorlása különböző méretű, elhelyezkedésű, számú célfelületre, a labda méretének, anyagának változtatásával
- 2-1, 3-1 elleni emberelőnyös kisjátékokban a támadó játékosok együttműködésének, a védő játékosok helyezkedésének gyakorlása
- Létszámazonos kisjátékok és mérkőzésjátékok változatos szabályokkal
- A kapus alaphelyzet kialakítása, guruló, félmagas és magas ívelt labdák elfogása. Kigurítás, kidobás, kirúgás gyakorlása állított, lepattintott labdával

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: kétszer indulás, lépéshiba, indulócsel, szabaddobás, szabadrúgás, büntetődobás, büntetőrúgás, alakzattartásos passzgyakorlat, kényszerítő átadás, területvédekezés, emberfogás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;
- a testnevelési és sportjáték közben célszerű, hatékony játék- és együttműködési készséget mutat;
- a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.

TÉMAKÖR: Testnevelési és népi játékok

Óraszám: 17 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: **A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:**

- a rajttechnikákat a játékok, a versengések és a versenyek közben készségszinten használja;
- a testnevelési és sportjáték közben célszerű, hatékony játék- és együttműködési készséggel rendelkezik;
- egészséges versenyszellemmel rendelkezik, és tanári irányítás vagy ellenőrzés mellett képes a játékvezetésre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

- ISMERETEK:** A testnevelési játékok baleset- megelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása
- A figyelemmegosztást igénylő egyszerű fogó- és futójátékokban (pl. keresztező fogó, mozgásutánzó fogók, labdavezetési fogók) a teljes játéktér felölelő mozgásútvonalak kialakítása, az üres területek felismerése, a játéktér határainak érzékelése
 - A tanulók fokozott kreativitására, együttműködésre épülő, összetett kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása
 - Labdás manipulatív mozgásformákkal (pl. labdavezetés) megvalósuló dinamikus és statikus akadályokat felhasználó fogó- és futójátékokban az irányváltások, az elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása
 - Statikus és dinamikus célterületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, egyéni és csapatjátékokban
 - Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek)
 - Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos versengések alkalmazása
 - A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő mozgásos játékok gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben)
 - A támadó és védő szerepek alkalmazását elősegítő páros és csoportos versengések
 - Célterületre törekvő emberfölényes és létszámaazonos pontszerző kisjátékokban a támadó szerepek gyakorlása, a védőtől való elszakadás gyors iram- és irányváltásokkal
 - Célterületre törekvő emberfölényes és létszámaazonos pontszerző kisjátékokban a védő szerepek gyakorlása (a passzsávok lezárása, a labdás emberrel szembeni védekezés, az emberfogás alapjai, a célterület védelme)
 - A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére törekedve, időközönként bekapcsolásával
- 1-1 elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása

sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: laza és szoros emberfogás, szélességi mozgás, mélységi mozgás, elszakadás a védőtől, célfelület védelme, algoritmikus gondolkodás, ütempassz, testcsel

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a sportjátékok előkészítő kispjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;
- a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.

TÉMAKÖR: Önvédelmi és küzdősportok

Óraszám: 14 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: **A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:**

- egészséges versenyszellemmel rendelkezik, és tanári irányítás vagy ellenőrzés mellett képes a játékvezetésre.

– FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK: A küzdő jellegű feladatok balesetvédelmi szabályainak következetes betartása

- Küzdőjátékok közben a tervszerű gondolkodás és a kreativitás, a hatékony problémamegoldás fejlesztése
- A küzdőfeladatokban az életkornak megfelelő asszertivitás kialakítása a társak iránti tisztelet és tolerancia megtartása mellett
- Az állásban és egyéb kiinduló helyzetekben végrehajtható, a reakcióidőt, a gyorsaságot, az egyensúlyérzéklet, az erőt fejlesztő társérintés nélküli páros, csoportos és csapat jellegű eszköz nélküli és eszközös küzdőjátékok, játékos feladatmegoldások szabálykövető végrehajtása
- A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéklet fejlesztő páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazása társérintés bekapcsolásával
- A küzdelem tanult technikai elemeinek alkalmazása
- A fizikai kontaktussal, a társ erő kifejtésének

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az eséstechnikák vezető műveleteinek, baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatainak elméleti tudatosítása
- Előre, hátra és oldalra történő esések gyakorlása fokozatosan emelkedő súlyponti helyzetből indítva egyénileg, majd társakkal
- Oldalra esés technikájának elsajátítása oldalterpeszállásból indulva mindkét irányba

<p>érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra, ütésekre, rúgásokra épülő páros küzdőjátékok képességfejlesztő célú alkalmazása</p> <ul style="list-style-type: none"> – Egy- és kétkezes lefogások (csuklófogás, átkarolás, fojtás, hajfogás) elleni védekező mozgások gyakorlása – Eszköz-, majd társemelés technikájának elsajátítása (egyenes derék, lábbal emelés) – Egy választott küzdősport korosztály-specifikus alapttechnikájának és elméleti ismereteinek elsajátítása 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: lefogás, rézsútleszorítás, oldalsó leszorítás, karberántás, könyökfelütés, kibújás, oldalsó leszorítások, csuklófeszítés, tatami, tompítás, birkózófogás, fogáskeresés, fogásbontás,</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a küzdő jellegű feladatokban életkorának megfelelő asszertivitást mutata tudatosan és célszerűen alkalmazza a támadó és védő szerepeknek megfelelő technikai és taktikai elemeket; – a tanári irányítást követve, a mozgás sebességét növelve hajt végre önvédelmi fogásokat, ütéseket, rúgásokat, védekeket és ellentámadásokat. 	

<p>TÉMAKÖR: Alternatív környezetben űzhető mozgásformák Óraszám: 16 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nyitott az alapvető mozgásformák újszerű és alternatív környezetben történő felhasználására, végrehajtására. 	
<p>– FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK: A szabadban végezhető sportágak ismeretének bővítése (frizbi, futás, görkorcsolya, túrázás, tájfutás parkban, streetball, strandkézilabda, lovaglás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Téli és nyári rekreációs sportok megismerése, jártasság szintű elsajátítása (szánkózás, korcsolyázás) – Tanári segítséggel szabadtéri kondipark gépeinek használata – Szabadtéri akadálypályák leküzdése – A környezet- és természetvédelmi szabályok betartása és betartatása, a környezettudatos gondolkodás kialakítása 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: természetjárás, környezetvédelem, streetball, környezetvédelem</p>	

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- **A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:** ellenőrzött tevékenység keretében rendszeresen mozog, edz, sportol a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

TÉMAKÖR: Úszás

Óraszám: 36 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: **A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:**

- a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásai ismeretében önállóan is kezdeményez ilyen tevékenységet.
- a mindennapi sporttevékenységébe tudatosan beépíti a korrekciós gyakorlatokat

– FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK: Az öltözői rend és az uszodai magatartás, valamint a helyes higiéniai, öltözködési szokások automatizálása

- A balesetek megelőzésére tett intézkedések megismerése
- A kitartás, önfegyelem és küzdőképesség, valamint az állóképesség és a monotóniatűrés továbbfejlesztése
- A vízben végezhető játékok tanulása, az úszások megszerettetése
- A korábban elsajátított úszásnem gyakorlása, technikájának javítása (amennyiben a tanuló az 1–4. osztályban tanult úszni)
- Választott újabb úszásnem megtanulása és folyamatos gyakorlása
- Hátúszórajt és a fejesugrás elsajátítása
- Merülési versenyek, úszóversenyek
- A folyamatos úszások távolságának, időtartamának fokozatos növelése
- Segédeszközök felhasználásával, folyamatos hibajavítással, felzárkóztatással a tanulási folyamat hatékonyságának növelése
- Differenciált gyakorlás az egyéni fejlődésnek és a pszichés állapotnak megfelelően

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: úszásnem, hátúszórajt, rajtfejes, taposás, intenzív úszás, állóképesség

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- az elsajátított egy úszásnemben helyes technikával, készségszinten úszik;
- rendszeresen végez számára megfelelő vízi játékokat, és hajt végre úszástechnikákat;
- tudatosan, összehangoltan végzi a korrekciós gyakorlatait és uszodai tevékenységét, azok megvalósítása automatikussá, mindennapi életének részévé válik.

6. ÉVFOLYAM

A TESTNEVELÉS ÉS SPORT TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:

Az 6. évfolyamba lépő diákok testi fejlődésében a fiúk és a leányok között jellemző különbségek még nem mutatkoznak. A leányok egy hosszú (9 éves kortól tartó), mérsékelt ütemű megnyúlási szakasz közepén, míg a fiúk a pubertáskort megelőző testalkati telítődési szakaszban járnak. A két nem terhelhetősége közel azonos. A 11–12 éves diákok, a sokoldalú alapokra építkezve, eredményesen tanulnak új sportági technikákat mind a zárt, mind a nyílt jellegű mozgáskészségekben. Mozgásigényük igen jelentős, figyelmük, koncentrációképességük tartós, ami az időhatékony óraszervezéssel tovább segíti a pszichomotoros tanulási folyamatokat.

A korosztály kondicionális képzésében kiemelt szerepet kap a gerincoszlop tartóizmainak, a törzs általános erő-állóképességének folyamatos fejlesztése. Fontos az aerob állóképesség kezdetben játékos formájú, majd egyre inkább tartós futással történő növelése, ugyanakkor az intenzív anaerob munkavégzés kerülendő. A koordinációs képességek közül kiemelten fejleszhető a ritmusérzék, az egyensúlyozó képesség, a téri tájékozódó képesség, emellett a nyílt jellegű mozgásformákban megmutatkozó összekapcsolási-átállási képesség is dinamikusan javul. A sportjátékok oktatásában a technikai képzés mellett megjelennek az emberelőnyös és létszámaazonos kisjátékok alaptaktikai elemei (add és fuss; szélességi és mélységi mozgások), először célfelület nélkül, majd célfelülettel. Továbbra is hangsúlyos szerepet kapnak a sportjátékokat előkészítő testnevelési játékok. Az ízületi és izomzati mozgékonyosság a prepubertás idején még mindkét nemnél jól fejleszhető, így ebben az időszakban a dinamikus és statikus nyújtó hatású feladatokkal egyaránt eredményes a rendszeres gyakoroltatás, ezzel is elősegítve a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását.

Az önvédelmi és küzdősportok a test-test elleni játékos küzdőgyakorlatok megtanításán túl a sportági képzésre helyezik a hangsúlyt. Míg az eddigi játékok és feladatok olyan játékos mozgásformákon keresztül csináltak kedvet a küzdelemhez, melyek a különböző küzdősportok mozgástechnikáihoz hasonló elemeket tartalmaztak, most a három iskolai küzdősport, a birkózás, a judo és a karate mozgásanyagára kerül a hangsúly. E gyakorlatok kondicionális képességfejlesztő hatásai elsősorban az erő-állóképesség, a gyorsaság fejlesztésében érezhetők, valamint a gerincoszlop tartóizmai, a hát- és a hasizmok erősítése terén, valamint a gerinc egészséges, fiziológiás tartásának javításában realizálódnak. A karate lazító és nyújtó gyakorlatai a csípő- és bokaízület, valamint az egész alsó végtag ízületi mozgástartományának növelésével járulnak hozzá az egészséges fejlődéshez.

Az önvédelmi és küzdősportok a koordinációfejlesztés szempontjából elsősorban a kognitív koordinációs képességeket fejlesztik az ellenfél eltérő mozgására adott folyamatosan változó reakciók miatt. A téri tájékozódó képesség, a reakcióképesség, a ritmusképesség, a kinesztézis, a mozgásszabályozó és átalakító képesség folyamatos fejlődésen mennek át a sportági mozgásanyag tanítása révén.

A test-test elleni küzdelem tekintetében továbbra is kiemelt fejlesztési terület a tanuló személyisége, hiszen a sportági technikák nagy koncentrációval történő végrehajtása az önuralom és akaraterő próbája elé állítja a tanulót.

A 6. évfolyam tanulóinak példaképválasztó igénye a megfelelő irányba terelve elősegíti a hosszú távú elköteleződésüket a szabadidős és/vagy versenysport felé. A tanulók a versengésen alapuló mozgásformákat szeretik, melyek – jól megszervezett, kooperációs elemekben gazdag, a társak eltérő képességeit tiszteletben tartó, a fair play szellemiségét prioritásként kezelő viselkedésmintákkal – kontrollált módon kiválóan gyakoroltathatók. Oktatásmódszertani szempontból a tanórák jelentős részét a mozgásos tartalmak bemutatásán, bemutattatásán alapuló képi, vizuális forrásokra épülő direkt oktatási stratégiák jellemzik, de megjelennek már az indirekt módszertani elemek is.

A tanulók a gyógytestnevelés mozgásformáiban – a korrekciós gimnasztika gyakorlatok mellett – elsajátítják a nyújtó hatású, valamint az egyéni sajátosságokat figyelembe vevő, optimális aerob terhelést biztosító gyakorlatokat, melyek elváltozásukra, betegségeikre nézve is kedvező hatásúak. A testnevelési játékokkal párhuzamosan megismerkednek az állapotuk javulását szolgáló szabadidős és sportjátékokkal is.

- Atlétika
- Gimnasztika
- Torna
- Sportjátékok

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció; Motorikus, illetve fittségi tesztek	18
Atlétikai jellegű feladatmegoldások	30
Torna jellegű feladatmegoldások	30
Sportjátékok	50
Testnevelési és népi játékok	22
Önvédelmi és küzdősportok	14
Alternatív környezetben üzhető mozgásformák	16
ÖSSZESEN:	180

<p>TÉMAKÖR: Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció, Motorikus, illetve fittségi tesztek Óraszám: 18 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tervezetten, rendezetten és rendszeresen végez a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, technikai végrehajtásának önálló alkalmazása – 4-8 ütemű szabad-, társas és kéziszergyakorlatok bemutatás utáni önálló végrehajtásra törekvő pontos és rendszeres kivitelezése – 2-3 gyakorlatból álló gimnasztikai gyakorlatsor összeállítása tanári kontrollal – Alakzatok (oszlop-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat) alkalmazó gyakorlása – Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban – Mozgékony, hajlékony, hajlékonyság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas és kéziszergyakorlatokkal (zsámoly, pad, bordásfal) – A biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatok összeállítása 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – NETFIT-FELMÉRÉSEK - Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT) – NETFIT-tesztek : testtömeg, testmagasság, BMI-index, Ingafutás teszt, ütemezett hasizom teszt, törzsemelés teszt, ütemezett fekvőtámaszteszt, kézi szorítóerőt mérő teszt, helyből távolugrás teszt , hajlékonysági teszt.

- segítséggel, azok gyakorlása
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését, nyújtását, ellazulását szolgáló gyakorlatok összeállítása segítséggel, azok helyes végrehajtása
 - Légzőgyakorlatok összeállítása segítséggel, azok végrehajtása
 - A gyakorlatvezetési módszerek megértése, a gyakorlatok tanári utasításoknak megfelelő végrehajtása
 - A nyugalomban lévő és bemelegített izomzat tulajdonságainak megismerése, a fáradt izmok lehetséges sérüléseinek (izomhúzódás, izomszakadás, izomgörcs, izomláz) ok-okozati tényezők szerinti beazonosítása
 - Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös, majd önálló (kis tanári segítséggel) összeállítása, végrehajtása
 - a terhelések utáni nyújtó gyakorlatok jelentőségének megismerése
 - A stressz fogalmának, fajtáinak beazonosítása, pozitív megküzdési stratégiáinak megismerése
 - Az egyszerűbb relaxációs technikák elsajátítása és alkalmazása
 - Egyszerű és összetett gimnasztikai gyakorlatok zenére

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: menet- és futásgyakorlatok; oszlop-, sor-, kör-, szétszórt alakzat; szergyakorlatok, utasítás, szóban közlés, bemutatás, bemutattatás, relaxáció, stresszkezelés, izomhúzódás, izomszakadás, izomgörcs, izomláz, keringésfokozás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- megnevez és bemutat egyszerű relaxációs gyakorlatokat;
- a mindennapi sporttevékenységébe tudatosan beépíti a korrekciós gyakorlatokat;
- a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásai ismeretében önállóan is kezdeményez ilyen tevékenységet.

TÉMAKÖR: Atlétikai jellegű feladatmegoldások

Óraszám: 30 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a rajttechnikákat a játékok, a versengések és a versenyek közben készségszinten használja;
- ellenőrzött tevékenység keretében rendszeresen mozog, edz, sportol a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- tervezetten, rendezetten és rendszeresen végez a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Futóiskolai és futófeladatok egyenesen és íven, előre, hátra, oldalra mozgás közben 20–40 m hosszan
- Ugrófeladatok el- és felugrással, akadályokra és akadályok átugrásával
- Rajtgyakorlatok, rajtversenyek különböző testhelyzetekből, térdelőrajt 20–30 m kifutással időre, sprintfutások 30–60 m-en időre
- Váltófeladatok alsó és felső váltással párban és csapatban, helyben és mozgás közben
- Dobógyakorlatok 1–3 kg-os tömött labdával fekvésben, ülésben, térdelésben, állásban, beszőkkenéssel, dobások különböző eszközökkel
- Távolugrás lépő technikával, rövid nekifutásból emelt elugró helyről és elugró gerendáról 4–10 lépés nekifutásból
- Felugrások egy lábról gumiszalagra, lécre, szemből és oldalról nekifutással 5–7 lépésből, átlépő, hasmánt technikával
- Az állóképesség, a szív működés és a testtömegkontroll összefüggéseinek megismerése
- Az atlétika főbb versenyszabályainak megismerése, gyakorlatban történő alkalmazása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Rajtgyakorlatok, rajtversenyek különböző testhelyzetekből, térdelőrajt 20–30 m kifutással időre, sprintfutások 30–60 m-en időre
- Folyamatos futások egyenletes ritmusban és tempóváltással 8-10 percen keresztül

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

elrugaszkodó láb, lendítő láb, térdelőrajt, hibás rajt, váltójel, váltótávolság, tempóérzék, pulzus, átlépő technika, lépő technika, nekifutási távolság, optimális sebesség, kidobási vonal, bástya, dobószektor,

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- futótechnikája – összefüggő cselekvéssor részeként – eltérést mutat a vágta- és a tartós futás közben;
- magabiztosan alkalmazza a távol- és magasugrás, valamint a kislabdahajtás és súlylökés – számára megfelelő – technikáit.

TÉMAKÖR: Torna jellegű feladatmegoldások

Óraszám: 30 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tervezetten, rendezetten és rendszeresen végez a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat;
- a mindennapi sporttevékenységébe tudatosan beépíti a korrekciós gyakorlatokat;
- a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásai ismeretében önállóan is kezdeményez

ilyen tevékenységet;

- a torna, a ritmikus gimnasztika, tánc és aerobik jellegű mozgásformákon keresztül tanári irányítás mellett fejleszti esztétikai-művészeti tudatosságát és kifejezőképességét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A téri tájékozódó képesség és egyensúlyérzék, valamint a torna jellegű feladatmegoldások szempontjából fontos motorikus képességek (erő, ízületi mozgékonyág, izomérzékelés) további fejlesztése
- A gyakorlás biztonságos körülményeinek megteremtése
- A cselekvési biztonság növelése
- Segítségadás tanítása, tanulása
- Igényesség kialakítása az esztétikus test iránt, valamint a „tornászos” mozgás elsajátítására
- A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások, támaszcserék, lendületek, ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átugrások végrehajtása
- Preakrobatikus és akrobatikus elemek, egyensúlyi elemek, gurulások, emelések, fellendülések, billenések, átfordulások végrehajtása
- Gimnasztikus elemek (csak lányok) – lépések, járások, testsúlyáthelyezések, szökkenések, ugrások, fordulatok – kivitelezése
- Egyensúlyozási gyakorlatok megvalósítása helyben helyzetváltoztatásokkal és különböző kartartásokkal, valamint helyváltoztatással eltérő irányokba tornapadon, annak merevítő gerendáján és/vagy gerendán
- Mászókulcsolással mászás (rúdon, kötelen), vándormászás lefelé; függeszkedési kísérletek, mászóversenyek
- A női és férfitorna főbb versenyszámainak, azok alapvető szabályainak megismerése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Talajon:
 - Gurulóátfordulások előre-hátra különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe
 - Fejállás
 - Kézállásba fellendülés segítségadással, falnál és önállóan
 - Kézenátfordulás oldalra mindkét irányba
 - Repülő gurulóátfordulás
 - Híd, mérlegállás és spárga kísérletek végrehajtásának tökéletesítése
 - Összefüggő talajgyakorlat összeállítása
- Ugrószekrényen:
 - Keresztbe állított ugrószekrényen zsugorkanyarlati átugrás, huszárugrás és guggoló átugrás
 - Hosszába állított ugrószekrényen felguggolás után gurulóátfordulás előre, leguggolás, valamint leterpesztés
 - Gurulóátfordulás előre ugródeszkről történő elrugaskodással

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

függeszkedés, támlázás, fejállás, talajgyakorlat, terpeszleugrás, lefüggés, lebegőfüggés, hátsó függés, zsugorlefüggés, homorított leugrás, érintőjárás, hármaslépés, fellendülés, ellendülés, billenés, átfordulás, zsugorkanyarlati átugrás, huszárugrás, guggoló átugrás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- segítségadással képes egy-egy általa kiválasztott tornaelem bemutatására és a tanult elemekből önállóan alkotott gyakorlatsor kivitelezésére.

TÉMAKÖR: Sportjátékok

Óraszám: 50 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a rajttechnikákat a játékok, a versengések és a versenyek közben készségszinten használja;
- egészséges versenyszellemmel rendelkezik, és tanári irányítás vagy ellenőrzés mellett képes a játékvezetésre.

FEJLESZTÉSI ISMERETEK:

FELADATOK

ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Két választott sportjáték alapvető sportágspecifikus technikai és alaptaktikai elemeinek, szabályainak elsajátítása
 - Folyamatos csapatjáték kialakítása könnyített szabályok mellett
 - A sportjátékok különböző döntési helyzeteiben a csapat érdekeinek figyelembevételével a legmegfelelőbb megoldások kiválasztására, együttműködésre való törekvés
 - 1-1 elleni játéksituációkban a labdatartás, labdafedezés alapelveinek tudatos alkalmazása
 - Emberelőnyös (2-1, 3-1, 3-2, 4-2, 4-3) és létszámazonos (2-2, 3-3, 4-4) kisjátékokban a szélességi és mélységi labda nélküli támadó mozgások, védőtől való elszakadás módjainak gyakorlása
 - Kisjátékokban védőként a támadó és a célfelület helyzetéhez igazodó helyezkedés tudatos alkalmazása
 - A sportjátékokban megjelenő egyéni és csapatrész támadó, védekező alaptaktikai és ezekre épülő technikai elemeinek (emberfogás, területvédekezés, letámadás, támadóalakzat) megismerése, gyakorlása
- Kézilabda
 - A labda nélküli technikai elemek, mint az alaphelyzet, a támadó és védekező lábmunka, indulások-megállások, ütközések, cselezések irányváltással és lefordulással, felugrások-leérkezések elsajátítása
 - Az egy és két kézzel történő labdaátadások helyben és mozgásból, labdaátvételek különböző irányokból
 - Az „add és fuss” elv alkalmazása az egyszerű és összetett labdás koordinációs gyakorlatokban (pl. háromszög, négyszög, „y” koordinációs alakzatokban)
 - Labdavezetés irány- és iramváltásokkal, indulócselek alkalmazása 1-1 elleni játékokban
 - Kapura dobások helyből, kilépéssel, 3 lépésből, különböző támadó helyekről
 - Alapvető szabályok, mint a lépésszabály, a kétszer indulás szabálya, a szabaddobás, a büntetődobás, az ellenféllel történő szabálytalanságok módjainak ismerete, törekvés a szabályok betartására
 - A szélességi vonalvédekezés (6-0-ás területvédekezés) megismerése
 - A kapus alaphelyzetének kialakítása; magasan, félmagasan, laposan és pattanásból érkező labdák védési technikájának elsajátítása kézzel és lábbal
 - Labdarúgás
 - A labda nélküli technikai elemek, mint a mély súlyponti helyzetben történő elindulások, megállások, irányváltoztatások, támadó és védő alapmozgások ismerete, alkalmazása a játék folyamatában
 - Labdavezetések és labdaátadások gyakorlása a lábfej különböző részeivel, laposan és levegőben érkező labdák átvételének alkalmazása talppal, belsővel
 - Alakzattartással történő labdás

- koordinációs passzgyakorlatok
- Rúgások gyakorlása célba belső csüddel, teljes csüddel, állított labdával, mozgásból, a futással megegyező irányból, oldalról és szemből érkező labdával
 - A labda nélküli támadó szerepek (helyezkedési módok) megismerése 2-0-ás, 3-0-ás gyakorlási helyzetekben
 - A különböző védőszerepek megismerése (passzsávok lezárása, optimális távolságtartás a támadótól, célfelülethez igazított helyezkedés)
 - Kényszerítő átadások gyakorlása 2-0-ás taktikai helyzetben
 - Változatos alakú, méretű pályán az 1-1 és 2-2 elleni játéksituációk védő és támadó szerepeinek gyakorlása különböző méretű, elhelyezkedésű, számú célfelületre, a labda méretének, anyagának változtatásával
 - 2-1, 3-1 elleni emberelőnyös kisjátékokban a támadó játékosok együttműködésének, a védő játékosok helyezkedésének gyakorlása
 - Létszámazonos kisjátékok és mérkőzésjátékok változatos szabályokkal
 - A kapus alaphelyzet kialakítása, guruló, félmagas és magas ívelt labdák elfogása. Kigurítás, kidobás, kirúgás gyakorlása állított, lepattintott labdával

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

kétszer indulás, lépéshiba, indulócsel, bedobás, szabaddobás, szabadrúgás, büntetődobás, büntetőrúgás, alakzattartásos passzgyakorlat, alakzattartó és alakzattartó helyezkedés, kényszerítő átadás, területvédekezés, emberfogás,

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;
- a testnevelési és sportjáték közben célszerű, hatékony játék- és együttműködési készséget mutat;
- a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.

TÉMAKÖR: Testnevelési és népi játékok

Óraszám: 22 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a rajttechnikákat a játékok, a versengések és a versenyek közben készségszinten használja;
- a testnevelési és sportjáték közben célszerű, hatékony játék- és együttműködési készséggel rendelkezik;

- egészséges versenyszellemmel rendelkezik, és tanári irányítás vagy ellenőrzés mellett képes a játékvezetésre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A testnevelési játékok baleset-megelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása
- A figyelemmegosztást igénylő egyszerű fogó- és futójátékokban (pl. keresztező fogó, mozgásutánzó fogók, labdavezetéses fogók) a teljes játékteret felölelő mozgásútvonalak kialakítása, az üres területek felismerése, a játéktér határainak érzékelése
- A tanulók fokozott kreativitására, együttműködésre épülő, összetett kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása
- Labdás manipulatív mozgásformákkal (pl. labdavezetés) megvalósuló dinamikus és statikus akadályokat felhasználó fogó- és futójátékokban az irányváltoztatások, az elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása
- Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, egyéni és csapatjátékokban
- Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek)
- Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos versengések alkalmazása
- A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő mozgásos játékok gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben)
- A támadó és védő szerepek alkalmazását elősegítő páros és csoportos versengések
- Célfelületre törekvő emberfölényes és létszámazonos pontszerző kisjátékokban a támadó szerepek gyakorlása, a védőtől való elszakadás gyors iram- és irányváltásokkal
- Célfelületre törekvő emberfölényes és létszámazonos pontszerző kisjátékokban a védő szerepek gyakorlása (a passzsávok lezárása, a labdás emberrel szembeni védekezés, az emberfogás alapjai, a célfelület védelme)
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére törekedve, időkénszer bekapcsolásával
- 1-1 elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

laza és szoros emberfogás, szélességi mozgás, mélységi mozgás, elszakadás a védőtől, célfelület védelme, algoritmikus gondolkodás, ütempassz, testcsele

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a sportjátékok előkészítő kispályáiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;
- a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.

TÉMAKÖR: Önvédelmi és küzdősportok

Óraszám: 14 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- egészséges versenyszellemmel rendelkezik, és tanári irányítás vagy ellenőrzés mellett képes a játékvezetésre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A küzdő jellegű feladatok balesetvédelmi szabályainak következetes betartása
- Küzdőjátékok közben a tervszerű gondolkodás és a kreativitás, a hatékony problémamegoldás fejlesztése
- A küzdőfeladatokban az életkornak megfelelő asszertivitás kialakítása a társak iránti tisztelet és tolerancia megtartása mellett
- Az állásban és egyéb kiinduló helyzetekben végrehajtható, a reakcióidőt, a gyorsaságot, az egyensúlyérzéklet, az erőt fejlesztő társérintés nélküli páros, csoportos és csapat jellegű eszköz nélküli és eszközös küzdőjátékok, játékos feladatmegoldások szabálykövető végrehajtása
- A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéklet fejlesztő páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazása társérintés bekapcsolásával
- A küzdelem tanult technikai elemeinek tudatos alkalmazása
- A fizikai kontaktussal, a társ erő kifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra, ütésekre, rúgásokra épülő páros küzdőjátékok képességfejlesztő célú alkalmazása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az eséstechnikák vezető műveleteinek, baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatainak elméleti tudatosítása
- Előre, hátra és oldalra történő esések gyakorlása fokozatosan emelkedő súlyponti helyzetből indítva egyénileg, majd társakkal
- Oldalra esés technikájának elsajátítása oldalterpeszállásból indulva mindkét irányba
- Egy választott küzdősport korosztály-specifikus alaptechnikájának és elméleti ismereteinek elsajátítása

- Egy- és kétkézes lefogások (csuklófogás, átkarolás, fojtás, hajfogás) elleni védekező mozgások gyakorlása
- Eszköz-, majd társemelések technikájának elsajátítása (egyenes derék, lábbal emelés)

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: lefogás, rézsútleszorítás, oldalsó leszorítás, karberántás, könyökfelütés, kibújás, oldalsó leszorítások, csuklófeszítés, tatami, tompítás, birkózófogás, fogáskeresés, fogásbontás,

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a küzdő jellegű feladatokban életkorának megfelelő asszertivitást mutatva tudatosan és célszerűen alkalmazza a támadó és védő szerepeknek megfelelő technikai és taktikai elemeket;
- a tanári irányítást követve, a mozgás sebességét növelve hajt végre önvédelmi fogásokat, ütéseket, rúgásokat, védekezőket és ellentámadásokat.

TÉMAKÖR: Alternatív környezetben űzhető mozgásformák

Óraszám: 16 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: **A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:**

- nyitott az alapvető mozgásformák újszerű és alternatív környezetben történő felhasználására, végrehajtására.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A szabadban végezhető sportágak ismeretének bővítése (frizbi, futás, görkorsolya, túrázás, tájfutás parkban, streetball, strandkézilabda, lovaglás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás)
- Téli és nyári rekreációs sportok megismerése, jártasság szintű elsajátítása (síelés, szánkózás, kocsolyázás, jégkorong, kajakozás, túrakenuzás)
- A térképolvasás alapjainak, a tájolók megfelelő használatának elsajátítása, a turistajelzések megismerése, alkalmazása segítséggel
- Tanári segítséggel erdei tornapályák, szabadtéri kondipark gépeinek használata
- Szabadtéri akadálypályák leküzdése
- A környezet- és természetvédelmi szabályok betartása és betartatása, a környezettudatos gondolkodás kialakítása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: természetjárás, vízi túra, környezetvédelem, streetball, tájfutás, jégkorong, erdei tornapálya, térkép, turistajelzések, környezetvédelem

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ellenőrzött tevékenység keretében rendszeresen mozog, edz, sportol a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

7. ÉVFOLYAM

A TESTNEVELÉS ÉS SPORT TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:

A pubertáskorba lépő tanulók testalkati, pszichomotoros és lelki értelemben egyaránt jelentős változásokon mennek keresztül. A fiúknál jelentkező erőteljes megnyúlási szakasz a már stabilizálódott mozgáskészségek, koordinációs képességek színvonalát ronthatja, míg a leányok testalkati átrendeződése inkább kondicionális értelemben okozhat teljesítményromlást. Különösen kiemelendő az aerob állóképesség visszaesése, amely többek között a leányok megváltozott érdeklődési köréből adódó mozgásigény-csökkenés eredménye. A két nem közötti testalkati eltérés a terhelhetőség különbségében is jelentősen megmutatkozik.

Ebben a korban a kondicionális fejlesztés egyre inkább különválik a koordinációs képzéstől. Ezzel párhuzamosan a motiválás eszközeként a tudatosítás, az ok-okozati összefüggések feltárása, a mindennapi életben történő használhatóság megemlítése egyaránt belső motivációs többletet nyújt. A serdülőkorra tehető a mozgásszervi betegségek számának ugrásszerű növekedése. Ebből kiindulva kiemelt szerepet kell szánni a saját testtömeget felhasználó vagy kisebb súlyú eszközökkel támogatott relatív erő-növelésnek, de különösen a törzsizom erő-állóképessége javításának, valamint az aerob állóképesség fejlesztésének. A koordinációs képzés terén szenzitív időszaknak tekinthető a téri-tájékozódó és az összekapcsolási-átállási képesség fejleszthetősége. Serdülőkorban a fiúk ízületi, izomzati mozgékonyága jelentősen visszaeshet, melynek mértékét rendszeres gyakorlással mérsékelhetjük. A sportjátékok oktatásában a nagyobb létszámmal végzett játékok összetettebb taktikai lehetőségei egyre jobban kihasználhatók, miközben csoportos feladatokkal a szabálykövető magatartásforma, a társak elfogadása, az együttműködés készségszinten realizálódhat.

A nevelési-oktatási folyamatok során a tanulók szélsőséges és hullámzó érzelmi állapota a pedagógustól – a következetesség betartása mellett – nagyfokú türelmet és elfogadást igényel. Ez megfelelő rugalmasságot, empátiát feltételez az értékelés és az osztályozás területén is. A gondolkodás fejlesztését szolgáló deduktív jellegű tanulási helyzetek egyre nagyobb arányban alkalmazhatók. A tanulók az elméleti ismereteik gyarapodásával tudatosabban kezdik értelmezni az egészségorientált képességeiket felmérő tesztek eredményeit, miközben felismerik erősségeiket és hiányosságaikat.

Az önvédelmi és küzdősportok területén a kondicionális képességek fejlődésével párhuzamosan bekapcsolódik az oktatásba a technikák mozgásdinamikájának célszerű növelése, a megfelelő balesetvédelmi előírások és követelmények fokozott megtartása mellett. Mivel a tanulók által kivitelezett technikák egyre erősebbek, folyamatos hangsúly van a társak iránti tisztelet, tolerancia gyakorlásán, valamint a maximális önkontroll megvalósításán. A tanári irányítás kiemelt jelentőséget kap a nyílt készséget feltételező mozgásformáknál.

- Atlétika
- Gimnasztika
- Torna
- Sportjátékok

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció; Motorikus, illetve fitsségi tesztek	18
Atlétikai jellegű feladatmegoldások	30
Torna jellegű feladatmegoldások	30
Sportjátékok	50
Testnevelési és népi játékok	22
Önvédelmi és küzdősportok	14

Alternatív környezetben üzhető mozgásformák	16
ÖSSZESEN:	180

TÉMAKÖR: Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció, Motorikus, illetve fittségi tesztek

Óraszám: 18 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tervezetten, rendezetten és rendszeresen végez a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, technikai végrehajtásának önálló alkalmazása
- 4-8 ütemű szabad-, társas és kéziszergyakorlatok ismertetés utáni megközelítően pontos és rendszeres végrehajtása, alkalmazása
- 4-5 gyakorlatból álló gimnasztikai gyakorlatok összeállítása, végrehajtása tanári segítséggel és kontrollal
- A bemelegítés és a harmonikus erőfejlesztés egészségmegőrző hatásának tudatosítása, alapelveinek elsajátítása
- Alakzatok (oszlop-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat) alkalmazó gyakorlása
- Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban
- Mozgékony, hajlékony fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas és kéziszer- és egyszerű szergyakorlatokkal (zsámoly, pad, bordásfal)
- A biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatok összeállítása segítséggel, azok gyakorlása tanári kontrollal
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését, nyújtását szolgáló gyakorlatok összeállítása segítséggel, azok megközelítően pontos végrehajtása tanári kontrollal
- Légzőgyakorlatok végrehajtása
- A gyakorlatvezetési módszerek megértése, a gyakorlatok tanári utasításoknak megfelelő végrehajtása, alkalmazása
- A különböző mozgatórendszeri sérülések megelőzését, rehabilitációját érintő elemi szintű alapelvek, eljárások megismerése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- NETFIT-FELMÉRÉSEK - Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT)
- NETFIT-tesztek : testtömeg, testmagasság, BMI-index, Ingafutás teszt, ütemezett hasizom teszt, törzsemelés teszt, ütemezett fekvőtámaszteszt, kézi szorítóerőt mérő teszt, helyből távolugrás teszt , hajlékonysági teszt.

- Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös összeállítása, végrehajtása
- A nyugalomban lévő és bemelegített izomzat tulajdonságainak megismerése, a fáradt izmok lehetséges sérüléseinek (izomhúzódás, izomszakadás, izomgörcs, izomláz) ok-okozati tényezők szerinti beazonosítása
- A terhelések után végzett nyújtó hatású gyakorlatok jelentőségének ismerete
- A mindennapi stressz fogalmi keretrendszerének ismeretében a pozitív megküzdési stratégiák tanári segítséggel történő alkalmazása
- Az egyszerűbb relaxációs technikák elsajátítása és alkalmazása tanári kontrollal
- Összetett gimnasztikai gyakorlatok, illetve egyszerűbb gimnasztikai gyakorlatok lépéskombinációkkal zenére

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: menet- és futásgyakorlatok; oszlop-, sor-, kör-, szétszórt alakzat; utasítás, szóban közlés, bemutatás, bemutattatás, relaxáció, stresszkezelés, szergyakorlatok

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- megnevez és bemutat egyszerű relaxációs gyakorlatokat;
- a mindennapi sporttevékenységébe tudatosan beépíti a korrekciós gyakorlatokat;
- a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásai ismeretében önállóan is kezdeményez ilyen tevékenységet.

TÉMAKÖR: Atlétikai jellegű feladatmegoldások

Óraszám: 30 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a rajttechnikákat a játékok, a versengések és a versenyek közben megközelítően készségi szinten használja;
- ellenőrzött tevékenység keretében rendszeresen mozog, edz, sportol a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- törekszik arra, hogy tervezetten, rendezetten és rendszeresen végezzen biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A futó-, dobó- és ugróiskolai gyakorlatok mozgáskészség-, mozgásképeség- és egészségfejlesztésben betöltött szerepének tudatosítása
- Futóiskolai gyakorlatok (taposó futás,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egyenletes futások tempótartással 8-10 percre, futások 100–200 m-es távolságon egyenletes és változó iramban
- Kislabdahajtás 5–7 lépéses dobóritmussal, két-három keresztlépéssel célra és

<p>ollózó futás, saroklendítés, térdemelés, keresztező futás), futófeladatok (repülő és fokozó futás) különböző irányokba és kombinációkban, variációkban, egyenes vonalon, íveken és irányváltással</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vágtafutások 60–80 m-en ismétléssel, mozgáskészség- és mozgásképeség-fejlesztéssel – A tartós futás egészségmegőrző, ideális testtömeg elérését, megtartását elősegítő intenzitászónájának megismerése, ellenőrzése (pulzusmérés) – Ugróiskola-gyakorlatok kis és közepes lendületből (indiánszökdelés, indiánszökdelés azonos lábról 2-4 lépésre, indiánszökdelés sasszéval előre és felugrásra törekedve, egy- és háromlépéses sorozatugrások, szökdelések, ugrások sorozatban akadályokon és akadályok felett egy és páros lábon – Dobógyakorlatok könnyített és nehezített szerekkel egy és két kézzel, rögzített helyzetből és lendületből társhoz, célra és távolságra – Távolugrás közepes (6–8 lépés) és hosszabb (10–12 lépés) nekifutással, lépő technikával homokba, szivacsba, emelt elugró helyről és elugró gerendáról – Magasugrás átlépő technikával 5–7 lépés lendületszerzéssel – Súlylökés 3 kg-os szerrel, egy kézzel helyből szemből és oldalról, kísérletek az oldalt beszőkkenéssel vagy háttal becsúszással történő lökésekkel – Az atlétika jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása segítséggel és végrehajtása tanári kontrollal – Egyénileg választott három versenyszám eredményre történő végrehajtása – Az atlétika sportágtörténetének, világcsúcsainak, kiemelkedő külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése 	<p>távolságra</p>
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: olimpiai versenyszámok, világcsúcs, résztáv, pihenőidő; nyugalmi, munka- és terheléses pulzus; váltogatott iramú futás, ferde hajítás, támaszhelyzet, koordináció, kondíció</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	

- futótechnikája – összefüggő cselekvéssor részeként – eltérést mutat a vágta- és a tartós futás közben;
- jól alkalmazza a távol- és magasugrás, valamint a kislabdahajítás és súlylökés – számára megfelelő – technikáit.

TÉMAKÖR: Torna jellegű feladatmegoldások

Óraszám: 30 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: **A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:**

- tervezetten, rendezetten és rendszeresen végez a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat;
- a mindennapi sporttevékenységébe tudatosan beépíti a korrekciós gyakorlatokat tanári segítséggel
- a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásai ismeretében törekszik arra, hogy önállóan is kezdeményezzen ilyen tevékenységet;
- a torna, a ritmikus gimnasztika, tánc és aerobik jellegű mozgásformákon keresztül tanári irányítás mellett igyekszik fejleszteni esztétikai-művészeti tudatosságát és kifejezőképességét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A torna jellegű mozgásformák egészségfejlesztő szerepének tudatosítása
- A torna jellegű feladatmegoldások statikus és dinamikus erőfejlesztő gyakorlatai főbb izomcsoportokat érintő hatásainak beazonosítása
- A téri tájékozódó képesség és egyensúlyérzék, valamint a torna jellegű feladatmegoldások szempontjából fontos motorikus képességek (erő, ízületi mozgékonyosság, izomérzékelés) további fejlesztése
- A gyakorlás biztonságos körülményeinek megteremtése, a segítségadás elsajátítása
- Az önkontroll, az együttműködés és a segítségnyújtás fontosságának kialakítása
- A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának megteremtésére törekvés
- Differenciált gyakorlás a testalkatnak, az egyéni fejlődésnek és a pszichés állapotnak megfelelően
- (Csak lányok) Gimnasztikus – lépéseket, járásokat, testsúly-áthelyezéseket, szökkenéseket, ugrásokat, fordulatokat tartalmazó – gyakorlatok kivitelezése
- A tornagyakorlatok nemre jellemző összekötő elemeinek megismerése
- A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások, támaszcserék, lendületek,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Talajon:
 - Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe; gurulóátfordulások sorozatban is
 - Fejállás különböző kiinduló helyzetekből, különböző lábtartásokkal
 - Fellendülés futólagos kézállásba, gurulás előre
 - Kézen átfordulás oldalra, mindkét irányba, megközelítőleg nyújtott testtel
 - Repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúk)
 - Összefüggő talajgyakorlat összekötő elemekkel
- Ugrószekrényen:
 - Keresztbe állított ugrószekrényen guggoló átugrás
 - Hosszába állított ugrószekrényen felguggolás, leterpesztés
 - Gurulóátfordulás előre ugródeszkaról történő elrugaskodással

- ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átugrások végrehajtása
- (Választható anyagként) Alapvető ugrások elsajátítása minitrampolinon vagy gumiasztalon
- A torna jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása segítséggel és végrehajtása tanári kontrollal
- A női és férfitorna meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: futólagos kézállás, csúsztatás, vetődés, összekötő elemek, erőfejlesztés, izomcsoport

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

segítségadással képes egy-egy általa kiválasztott tornaelem bemutatására és a tanult elemekből segítséggel alkotott gyakorlatsor kivitelezésére.

TÉMAKÖR: Sportjátékok

Óraszám: 50 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: **A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:**

- a rajttechnikákat a játékok, a versengések és a versenyek közben megközelítően készségi szinten használja;
- egészséges versenyszellemmel rendelkezik, és tanári irányítás vagy ellenőrzés mellett képes a játékvezetésre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Két választott sportjáték alapvető sportágspecifikus technikai és alaptaktikai elemeinek, szabályainak készségi szintű elsajátítása, alkalmazása
- A folyamatos csapatjáték kialakítása az adott sportág versenyszabályai mellett
- A sportjátékok különböző döntési helyzeteiben a csapat érdekeinek figyelembevételével a legmegfelelőbb megoldások kiválasztására, együttműködésre való törekvés
 - elleni játéksituációkban a labdatartás, labdafedezés célszerű és tudatos alkalmazása
- Emberelőnyös (2-1, 3-1, 3-2, 4-2,) és létszámonos (2-2, 3-3,) kisjátékokban a szélességi és mélységi labda nélküli támadó mozgások, védőtől való elszakadás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Kézilabda
 - A labda nélküli technikai elemek – mint az alaphelyzet, a támadó és védekező lábmunka, indulások-megállások, ütközések, cselezések irányváltással és lefordulással, felugrások-leérkezések – alkalmazása a folyamatos játéktevékenységek során
 - Beugrásos és felugrásos kapura dobások előzetes lendületszerzésből
 - Az egy és két kézzel történő labdaátadások pontosságának, távolságának növelése helyben és mozgásból, alkalmazásuk gyors indulásokban és lerohanásokban
 - A figyelem megosztását igénylő összetett labdás koordinációs gyakorlatok egy és több labdával (pl. háromszög, négyszög alakzatokban)
 - Labdavezetés irány- és iramváltásokkal,

módjainak gyakorlása

- Kisjátékokban védőként a támadó és a célfelület helyzetéhez igazodó helyezkedés tudatos alkalmazása
- Játéktevékenységekben az egyéni és csapatvédekezés alapvető formáinak (emberfogás és területvédekezés) tudatos alkalmazására való törekvés és gyakorlása
- A sportjátékok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása segítséggel és végrehajtása tanári kontrollal
- Két választott sportjáték történetének, meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése

indulócselék összekapcsolása kapura dobásokkal

- Kapura dobások bedőlésből, bevetődésből, ejtésből, majd különböző lendületszerzési módot követő felugrásból, beugrásból, félaktív, majd aktív védőjátékos ellen
 - Alapvető szabályok készségszintű elsajátítása, alkalmazása játéktevékenységben
 - Területvédekezés (6-0, 5-1) alkalmazása játékban
 - A kapus alaptechnikák alkalmazása játékhelyzetekben
- Labdarúgás
- A labda nélküli technikai elemek – mint a mély súlyponti helyzetben történő elindulások, megállások, irányváltoztatások, támadó és védő alapmozgások ismerete – alkalmazása a játék folyamatában
 - Labdavezetések, -átadások és -átvételek megfelelő módjainak (lábfej különböző részeivel, talppal, combbal, mellkassal, fejjel) alkalmazására való törekvés a játékhelyzethez igazodva
 - Alakzattartással, alakzatbontással- és építéssel történő labdás koordinációs passzgyakorlatok
 - Kényszerítő átadások gyakorlása 2-0-ás, majd 2-1-es taktikai helyzetben
 - 3-2, 4-2 és 4-3 elleni emberelőnyös kisjátékokban a támadó játékosok együttműködésének, a védő játékosok összehangolt helyezkedésének gyakorlása
 - Rúgások gyakorlása célba belső csüddel, teljes csüddel, külső csüddel, állított labdával, mozgásból, a futással megegyező irányból, oldalról és szemből érkező labdával
 - Létszámazonos kisjátékok és mérkőzésjátékok változatos szabályokkal
 - A területvédekezés alkalmazása a játékban
 - Egy- és kétudvaros emberelőnyös kisjátékokban az üres passzávok hatékony megjátszása időkényszer alatt, a védekező játékos mozgásirányának gyakorlása
 - A kapus alaphelyzet kialakítása, guruló, félmagas és magas ívelt labdák elfogása. Kigurítás, kidobás, kirúgás gyakorlása állított, lepattintott labdával

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: védőtávolság, félaktív védő, aktív védő, gyorsindítás, lerohanás, bedőlés, bevetődés, hármás nyolcas, átadócsel, rúgócsel, pontrúgás, beugrásos és felugrásos kapura

lövés, dugattyúmozgás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban igyekszik tudatosan és célszerűen alkalmazni a technikai és taktikai elemeket;
- a testnevelési és sportjáték közben célszerű, hatékony játék- és együttműködési készséget mutat; a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.

TÉMAKÖR: Testnevelési és népi játékok

Óraszám: 22 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a rajttechnikákat a játékok, a versengések és a versenyek közben megközelítően készségi szinten használja;
- a testnevelési és sportjáték közben a célszerű, hatékony játék- és együttműködési készséget mutat;
- egészséges versenyszellemmel rendelkezik, és tanári irányítás vagy ellenőrzés mellett képes a játékvezetésre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A testnevelési játékok baleset-megelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása
- A manipulatív mozgásformákkal nehezített, figyelemmegosztást igénylő egyszerű fogó- és futójátékokban (pl. labdavezetéses fogók) a teljes játéktér felölölő mozgásútvonalak kialakítása, az üres területek felismerése, a játéktér határainak érzékelése
- A játékhelyzethez igazodó legmegfelelőbb együttműködési lehetőségek kiválasztására épülő testnevelési játékok gyakorlása (pl. 3 csapat egymás ellen, joker játékosok az oldalon)
- A tanulók fokozott kreativitására, együttműködésre épülő, összetett kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása
- Labdás manipulatív mozgásformákkal (pl. labdavezetés) megvalósuló, dinamikus és statikus akadályokat felhasználó fogó- és futójátékokban az irányváltatások, az elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása
- A támadó és védő szerepek alkalmazását

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére törekedve, időközönként bekapcsolásával
 - elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása

- elősegítő páros és csoportos versengések
- Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, fokozatosan nehezedő gyakorlási feltételek mellett egyéni és csapatszintű célzó játékokban
 - Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos manipulatív mozgásformákkal kombinált versengések alkalmazása
 - Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek)
 - A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő, egyre összetettebb mozgásos játékok gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben, táblajátékok mozgásos változatban)
 - Célfelületre törekvő emberfölkényes és létszámazonos pontszerző kisjátékokban a támadó szerepek készségszintű elsajátítása, a védőtől való elszakadás gyors iram- és irányváltásokkal
 - Célfelületre törekvő emberfölkényes és létszámazonos pontszerző kisjátékokban a védő szerepek megközelítően készségszintű elsajátítása (a passzsávok lezárása, a labdás emberrel szembeni védekezés, az emberfogás alapjai, a célfelület védelme)
 - A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: döntéshelyzet, játékstratégia, szabálykövető magatartás, fair play, célfelülethez igazított emberfogás, üres területre helyezkedés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban törekszik tudatosan és célszerűen alkalmazni a technikai és taktikai elemeket;

a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.

TÉMAKÖR: Önvédelmi és küzdősportok

Óraszám: 14 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- egészséges versenyszellemmel rendelkezik, és tanári irányítás vagy ellenőrzés mellett képes a játékvezetésre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A küzdő jellegű feladatok balesetvédelmi szabályainak következetes betartása
- A küzdőfeladatokban az életkornak megfelelő asszertivitás kialakítása a társak iránti tisztelet és tolerancia megtartása mellett. Siker és kudarc feldolgozása megfelelő önkontrollt tanúsítva
- Az állásban és egyéb kiindulóhelyzetekben végrehajtható, a reakcióidőt, a gyorsaságot, az egyensúlyérzéklet, az erőt fejlesztő, társérintés nélküli páros, csoportos és csapat jellegű eszközös küzdőjátékok, játékos feladatmegoldások szabálykövető végrehajtása
- A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéklet fejlesztő páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazása társérintés bekapcsolásával
- A jogszerű önvédelem fogalmának megismerése
- A fizikai kontaktussal, a társ erő kifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra épülő páros küzdőjátékok rendszeres képességfejlesztő célú alkalmazása
- Tervszerű gondolkodást, problémamegoldó készséget fejlesztő összetett játékok, különböző küzdőtechnikák alkalmazásával, húzások, tolások, billentések, egyensúlyi helyzet megbontása és visszaszerzése
- Oldalra esés, terpeszállásból indított eséstechnikák gyakorlása egyénileg, társakkal
- Dzsúdógurulás alaptechnikájának megismerése, végrehajtási kísérletek harántterpeszállásból mindkét irányba, előre és hátra
- A küzdősportok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása segítséggel és végrehajtása tanári kontrollal
- A tradicionális magyar küzdősportok (birkózás, karate, ökölvívás, dzsúdó) történetének, meghatározó hazai

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az eséstechnikák vezető műveleteinek, baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatainak átisméltése, elméleti tudatosítása
- Az előre, hátra és oldalra történő eséstechnikák megközelítően készsége szintű elsajátítása

személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése, a sportágak szabályrendszerének átisméltése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: lefogás, rézsútleszorítás, oldalsó leszorítás, karberántás, könyökfelütés, kibújás, oldalsó leszorítások, csuklófeszítés, tatami, tompítás, birkózófogás, fogáskeresés, fogásbontás,

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

– a küzdő jellegű feladatokban életkorának megfelelő asszertivitást mutatva törekszik tudatosan és célszerűen alkalmazni a támadó és védő szerepeknek megfelelő technikai és taktikai elemeket; a tanári irányítást követve, a mozgás sebességét növelve hajt végre önvédelmi fogásokat, ütéseket, rúgásokat, védekeket és ellentámadásokat.

TÉMAKÖR: Alternatív környezetben űzhető mozgásformák

Óraszám: 16 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: **A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:**

– nyitott az alapvető mozgásformák újszerű és alternatív környezetben történő felhasználására, végrehajtására.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A szabad levegőn végzett mozgásformák egészségfejlesztő hatásának, szerepének tudatosítása
- Az időjárás, az öltözködés, a sporttáplálkozás és a sporttevékenység összefüggéseinek megértése
- Az egészségmegőrző mozgásformák kategóriáinak intenzitás szerinti beazonosítása, szerepének megismerése az egészségtudatos életvezetésben
- A szabadban végezhető sportágak ismeretének további bővítése (futás, görkoresolya, streetball, strandkézilabda, strandröplabda, nordic walking, lovaglás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás)
- Téli és nyári rekreációs sportok megismerése készségszintű elsajátítása (kajakozás, túrakenuzás)
- Szabadtéri kondipark gépeinek tudatos használata
- Szabadtéri akadálypályák leküzdése
- A környezet- és természetvédelmi szabályok betartása és betartatása, a környezettudatos gondolkodás tudatosítása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az alternatív környezetben űzhető sportok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása és végrehajtása tanári kontrollal
- Egy tradicionális, természetben űzhető sportág történetének, meghatározó magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: strandkézilabda, strandröplabda, folyadékpótlás, napsugárzás, egészség

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ellenőrzött tevékenység keretében rendszeresen mozog, edz, sportol a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben; a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

8. ÉVFOLYAM

A TESTNEVELÉS ÉS SPORT TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:

A pubertáskorba lépő tanulók testalkati, pszichomotoros és lelki értelemben egyaránt jelentős változásokon mennek keresztül. A fiúknál jelentkező erőteljes megnyúlási szakasz a már stabilizálódott mozgáskészségek, koordinációs képességek színvonalát ronthatja, míg a leányok testalkati átrendeződése inkább kondicionális értelemben okozhat teljesítményromlást. Különösen kiemelendő az aerob állóképesség visszaesése, amely többek között a leányok megváltozott érdeklődési köréből adódó mozgásigény-csökkenés eredménye. A két nem közötti testalkati eltérés a terhelhetőség különbségében is jelentősen megmutatkozik.

Ebben a korban a kondicionális fejlesztés egyre inkább különválik a koordinációs képzéstől. Ezzel párhuzamosan a motiválás eszközeként a tudatosítás, az ok-okozati összefüggések feltárása, a mindennapi életben történő használhatóság megemlítése egyaránt belső motivációs többletet nyújt. A serdülőkorra tehető a mozgásszervi betegségek számának ugrásszerű növekedése. Ebből kiindulva kiemelt szerepet kell szánni a saját testtömeget felhasználó vagy kisebb súlyú eszközökkel támogatott relatív erő-növelésnek, de különösen a törzsizom erő-állóképessége javításának, valamint az aerob állóképesség fejlesztésének. A koordinációs képzés terén szenzitív időszaknak tekinthető a téri-tájékozódó és az összekapcsolási-átállási képesség fejleszthetősége. Serdülőkorban a fiúk ízületi, izomzati mozgékonyága jelentősen visszaeshet, melynek mértékét rendszeres gyakorlással mérsékelhetjük. A sportjátékok oktatásában a nagyobb létszámmal végzett játékok összetettebb taktikai lehetőségei egyre jobban kihasználhatók, miközben csoportos feladatokkal a szabálykövető magatartásforma, a társak elfogadása, az együttműködés készségszinten realizálódhat.

A nevelési-oktatási folyamatok során a tanulók szélsőséges és hullámzó érzelmi állapota a pedagógustól – a következetesség betartása mellett – nagyfokú türelmet és elfogadást igényel. Ez megfelelő rugalmasságot, empátiát feltételez az értékelés és az osztályozás területén is. A gondolkodás fejlesztését szolgáló deduktív jellegű tanulási helyzetek egyre nagyobb arányban alkalmazhatók. A tanulók az elméleti ismereteik gyarapodásával tudatosabban kezdik értelmezni az egészségorientált képességeiket felmérő tesztek eredményeit, miközben felismerik erősségeiket és hiányosságait.

Az önvédelmi és küzdősportok területén a kondicionális képességek fejlődésével párhuzamosan bekapcsolódik az oktatásba a technikák mozgásdinamikájának célszerű növelése, a megfelelő balesetvédelmi előírások és követelmények fokozott megtartása mellett. Mivel a tanulók által kivitelezett technikák egyre erősebbek, folyamatos hangsúly van a társak iránti tisztelet, tolerancia gyakorlásán, valamint a maximális önkontroll megvalósításán. A tanári irányítás kiemelt jelentőséget kap a nyílt készséget feltételező mozgásformáknál.

- Atlétika
- Gimnasztika
- Torna
- Sportjátékok

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció; Motorikus, illetve fitnesz tesztek	18
Atlétikai jellegű feladatmegoldások	30
Torna jellegű feladatmegoldások	30

Sportjátékok	50
Testnevelési és népi játékok	22
Önvédelmi és küzdősportok	14
Alternatív környezetben üzhető mozgásformák	16
ÖSSZESEN:	180

TÉMAKÖR: Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció, Motorikus, illetve fittségi tesztek

Óraszám: 18 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tervezetten, rendezetten és rendszeresen végez a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

FEJLESZTÉSI

FELADATOK

ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

ISMERETEK:

- A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, technikai végrehajtásának önálló alkalmazása
- 4-8 ütemű szabad-, társas és kéziszergyakorlatok ismertetés utáni pontos és rendszeres végrehajtása, alkalmazása
- 5-6 gyakorlatból álló gimnasztikai gyakorlatok összeállítása, végrehajtása tanári kontrollal
- A bemelegítés és a harmonikus erőfejlesztés egészségmegőrző hatásának tudatosítása, alapelveinek elsajátítása
- Alakzatok (oszlop-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat) alkalmazó gyakorlása
- Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban
- Mozgékonyosság, hajlékonyág fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas és kéziszer- és egyszerű szergyakorlatokkal (zsámoly, pad, bordásfal)
- A biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatok összeállítása, azok gyakorlása
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését, nyújtását szolgáló gyakorlatok önálló összeállítása, azok helyes végrehajtása
- Légzőgyakorlatok végrehajtása
- A gyakorlatvezetési módszerek megértése, a gyakorlatok tanári utasításoknak megfelelő végrehajtása, alkalmazása
- A különböző mozgatórendszeri sérülések megelőzését, rehabilitációját érintő elemi szintű alapelvek, eljárások megismerése

- NETFIT-FELMÉRÉSEK - Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT)
- NETFIT-tesztek : testtömeg, testmagasság, BMI-index, Ingafutás teszt, ütemezett hasizom teszt, törzsemelés teszt, ütemezett fekvőtámaszteszt, kézi szorítóerőt mérő teszt, helyből távolugrás teszt , hajlékonyági teszt.

- Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös, majd önálló összeállítása, végrehajtása
- A nyugalomban lévő és bemelegített izomzat tulajdonságainak megismerése, a fáradt izmok lehetséges sérüléseinek (izomhúzódás, izomszakadás, izomgörcs, izomláz) ok-okozati tényezők szerinti beazonosítása
- A terhelések után végzett nyújtó hatású gyakorlatok jelentőségének ismerete, azok összeállítása tanári segítséggel
- A mindennapi stressz fogalmi keretrendszerének ismeretében a pozitív megküzdési stratégiák tanári segítséggel történő alkalmazása
- Az egyszerűbb relaxációs technikák elsajátítása és alkalmazása
- Összetett gimnasztikai gyakorlatok, illetve egyszerűbb gimnasztikai gyakorlatok lépéskombinációkkal zenére

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: menet- és futásgyakorlatok; oszlop-, sor-, kör-, szétszórt alakzat; utasítás, szóban közlés, bemutatás, bemutattatás, relaxáció, stresszkezelés, szerygyakorlatok

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- megnevez és bemutat egyszerű relaxációs gyakorlatokat;
- a mindennapi sporttevékenységébe tudatosan beépíti a korrekciós gyakorlatokat;
- a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásai ismeretében önállóan is kezdeményez ilyen tevékenységet.

TÉMAKÖR: Atlétikai jellegű feladatmegoldások

Óraszám: 30 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a rajttechnikákat a játékok, a versengések és a versenyek közben készségszinten használja;
- ellenőrzött tevékenység keretében rendszeresen mozog, edz, sportol a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- tervezetten, rendezetten és rendszeresen végez a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A futó-, dobó- és ugróiskolai gyakorlatok mozgáskészség-, mozgásképeség- és egészségfejlesztésben betöltött szerepének tudatosítása
- Futóiskolai gyakorlatok (taposó futás,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egyenletes futások tempótartással 8-12 percre, futások 100–400 m-es távolságon egyenletes és változó iramban
- Távolugrás közepes (6–10 lépés) és hosszabb (10–14 lépés) nekifutással, lépő

ollózó futás, saroklendítés, térdemelés, keresztező futás), futófeladatok (repülő és fokozó futás) különböző irányokba és kombinációkban, variációkban, egyenes vonalon, íveken és irányváltással

- Vágtafutások 60–100 m-en ismétléssel, mozgáskészség- és mozgásképeség-fejlesztéssel
- A tartós futás egészségmegőrző, ideális testtömeg elérését, megtartását elősegítő intenzitászónájának megismerése, ellenőrzése (pulzuszám)
- Ugróiskola-gyakorlatok kis és közepes lendületből (indiánszökdelés, indiánszökdelés azonos lábról 2-4 lépésre, indiánszökdelés saszéval előre és felugrásra törekedve, egy- és háromlépéses sorozatelugrások, szökdelések, ugrások sorozatban akadályokon és akadályok felett egy és páros lábon)
- Dobógyakorlatok könnyített és nehezített szerekkel egy és két kézzel, rögzített helyzetből és lendületből társhoz, célra és távolságra
- Súlylökés 3–4 kg-os szerrel, egy kézzel helyből szemből és oldalról, oldalt beszökkenéssel vagy háttal becsúzással
- Kislabdahajítás 5–7 lépéses dobóritmussal, két-három keresztlépéssel célra és távolságra
- Az atlétika jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása és végrehajtása tanári kontrollal
- Egyénileg választott három versenyszám eredményre történő végrehajtása
- Az atlétika sportágtörténetének, világcsúcsainak, kiemelkedő külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése

technikával homokba, szivacsba, emelt elugró helyről és elugró gerendáról

- Magasugrás átlépő, flop technikával 5–9 lépés lendületszerzéssel

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: flop technika, olimpiai versenyszámok, világcsúcs, résztáv, pihenőidő; nyugalmi, munka- és terheléses pulzus; váltogatott iramú futás, ferde hajítás, függőleges és vízszintes vektor, támaszhelyzet, koordináció, kondíció

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- futótechnikája – összefüggő cselekvéssor részeként – eltérést mutat a vágta- és a tartós futás közben;
- magabiztosan alkalmazza a távol- és magasugrás, valamint a kislabdahajítás és súlylökés – számára megfelelő – technikáit.

TÉMAKÖR: Torna jellegű feladatmegoldások

Óraszám: 30 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tervezetten, rendezetten és rendszeresen végez a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat;
- a mindennapi sporttevékenységébe tudatosan beépíti a korrekciós gyakorlatokat;
- a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásai ismeretében önállóan is kezdeményez ilyen tevékenységet;
- a torna, a ritmikus gimnasztika, tánc és aerobik jellegű mozgásformákon keresztül tanári irányítás mellett fejleszti esztétikai-művészeti tudatosságát és kifejezőképességét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A torna jellegű mozgásformák egészségfejlesztő szerepének tudatosítása
- A torna jellegű feladatmegoldások statikus és dinamikus erőfejlesztő gyakorlatai főbb izomcsoportokat érintő hatásainak beazonosítása
- A téri tájékozódó képesség és egyensúlyérzék, valamint a torna jellegű feladatmegoldások szempontjából fontos motorikus képességek (erő, ízületi mozgékonyosság, izomérzékeltetés) további fejlesztése
- A gyakorlás biztonságos körülményeinek megteremtése, a segítségadás elsajátítása
- Az önkontroll, az együttműködés és a segítségnyújtás fontosságának kialakítása
- A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának megteremtése
- Differenciált gyakorlás a testalkatnak, az egyéni fejlődésnek és a pszichés állapotnak megfelelően
- (Csak lányok) Gimnasztikus – lépéseket, járásokat, testsúly-áthelyezéseket, szökkenéseket, ugrásokat, fordulatokat tartalmazó – gyakorlatok kivitelezése
- A tornagyakorlatok nemre jellemző összekötő elemeinek megismerése
- A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások, támaszcserék, lendületek, ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átugrások végrehajtása
- (Választható anyagként) Alapvető ugrások elsajátítása minitrampolinon vagy gumiasztalon

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Talajon:
 - Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe; gurulóátfordulások sorozatban is
 - Fejállás különböző kiinduló helyzetekből, különböző lábtartásokkal
- Fellendülés futólagos kézállásba, gurulás előre
- Kézen átfordulás oldalra, mindkét irányba, megközelítőleg nyújtott testtel
- Repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúk)
- Összefüggő talajgyakorlat összekötő elemekkel
- Ugrószekrényen:
- Keresztbe állított ugrószekrényen guggoló átugrás
- Hosszába állított ugrószekrényen felguggolás, leterpesztés
- Gurulóátfordulás előre ugródeszkaról történő elrugaszkodással

- A torna jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása és végrehajtása tanári kontrollal
- A női és férfi torna meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: futólagos kézállás, csúsztatás, vetődés, összekötő elemek, erőfejlesztés, izomcsoport

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

segítségadással képes egy-egy általa kiválasztott tornaelem bemutatására és a tanult elemekből önállóan alkotott gyakorlatsor kivitelezésére.

TÉMAKÖR: Sportjátékok

Óraszám: 50 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: **A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:**

- a rajttechnikákat a játékok, a versengések és a versenyek közben készségszinten használja;
- egészséges versenyszellemmel rendelkezik, és tanári irányítás vagy ellenőrzés mellett képes a játékvezetésre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Két választott sportjáték alapvető sportágspecifikus technikai és alaptaktikai elemeinek, szabályainak készségszintű elsajátítása, alkalmazása
- A folyamatos csapatjáték kialakítása az adott sportág versenyszabályai mellett
- A sportjátékok különböző döntési helyzeteiben a csapat érdekeinek figyelembevételével a legmegfelelőbb megoldások kiválasztására, együttműködésre való törekvés
 - o elleni játéksituációkban a labdatartás, labdafedezés célszerű és tudatos alkalmazása
- Emberelőnyös (2-1, 3-1, 3-2, 4-2, 4-3) és létszámazonos (2-2, 3-3, 4-4) kisjátékokban a szélességi és mélységi labda nélküli támadó mozgások, védőtől való elszakadás módjainak gyakorlása
- Kisjátékokban védőként a támadó és a célfelület helyzetéhez igazodó helyezkedés tudatos alkalmazása
- Játéktevékenységekben az egyéni és

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Kézilabda
 - A labda nélküli technikai elemek – mint az alaphelyzet, a támadó és védekező lábmunka, indulások-megállások, ütközések, cselezések irányváltással és lefordulással, felugrások-leérkezések – alkalmazása a folyamatos játéktevékenységek során
 - Beugrásos és felugrásos kapura dobások előzetes lendületszerzésből
 - Az egy és két kézzel történő labdaátadások pontosságának, távolságának növelése helyben és mozgásból, alkalmazásuk gyors indulásokban és lerohanásokban
 - A figyelem megosztását igénylő összetett labdás koordinációs gyakorlatok egy és több labdával (pl. háromszög, négyszög, „y” koordinációs alakzatokban)
 - Labdavezetés irány- és iramváltásokkal, indulócselek összekapcsolása kapura dobásokkal
 - Kapura dobások bedőlésből, bevetődésből, ejtésből, majd különböző lendületszerzési módot követő felugrásból, beugrásból,

csapatvédekezés alapvető formáinak (emberfogás és területvédekezés) tudatos alkalmazása, gyakorlása

- A sportjátékok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása és végrehajtása tanári kontrollal
- Két választott sportjáték történetének, meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése

félaktív, majd aktív védőjátékos ellen

- Alapvető szabályok készségszintű elsajátítása, alkalmazása játéktevékenységben
 - Területvédekezés (6-0, 5-1) alkalmazása játékban
 - A kapus alaptechnikák alkalmazása játékhelyzetekben
- Labdarúgás
- A labda nélküli technikai elemek – mint a mély súlyponti helyzetben történő elindulások, megállások, irányváltoztatások, támadó és védő alapmozgások ismerete – alkalmazása a játék folyamatában
 - Labdavezetések, -átadások és -átvételek megfelelő módjainak (lábfej különböző részeivel, talppal, combbal, mellkassal, fejjel) alkalmazása a játékhelyzethez igazodva
 - Alakzattartással, alakzatbontással- és építéssel történő labdás koordinációs passzgyakorlatok
 - Kényszerítő átadások gyakorlása 2-0-ás, majd 2-1-es taktikai helyzetben
 - 3-2, 4-2 és 4-3 elleni emberelőnyös kisjátékokban a támadó játékosok együttműködésének, a védő játékosok összehangolt helyezkedésének gyakorlása
 - Rúgások gyakorlása célba belső csüddel, teljes csüddel, külső csüddel, állított labdával, mozgásból, a futással megegyező irányból, oldalról és szemből érkező labdával
 - Létszámazonos kisjátékok és mérkőzésjátékok változatos szabályokkal
 - A területvédekezés alkalmazása a játékban
 - Egy- és kétudvaros emberelőnyös kisjátékokban az üres passzsávok hatékony megjátszása időkényszer alatt, a védekező játékos mozgásirányának gyakorlása
 - A kapus alaphelyzet kialakítása, guruló, félmagas és magas ívelt labdák elfogása. Kigurítás, kidobás, kirúgás gyakorlása állított, lepattintott labdával

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: védőtávolság, félaktív védő, aktív védő, gyorsindítás, lerohanás, bedőlés, bevetődés, hármass nyolcas, átadócsel, rúgócsel, pontrúgás, beugrásos és felugrásos kapura lövés, dugattyúmozgás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;
- a testnevelési és sportjáték közben célszerű, hatékony játék- és együttműködési készséget mutat;
- a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.

TÉMAKÖR: Testnevelési és népi játékok

Óraszám: 22 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a rajttechnikákat a játékok, a versengések és a versenyek közben készségszinten használja;
- a testnevelési és sportjáték közben a célszerű, hatékony játék- és együttműködési készséget mutat;
- egészséges versenyszellemmel rendelkezik, és tanári irányítás vagy ellenőrzés mellett képes a játékvezetésre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A testnevelési játékok baleset-megelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása
- A manipulatív mozgásformákkal nehezített, figyelemmegosztást igénylő egyszerű fogó- és futójátékokban (pl. labdavezetéses fogók) a teljes játékteret felölelő mozgásútvonalak kialakítása, az üres területek felismerése, a játéktér határainak érzékelése
- A játékhelyzethez igazodó legmegfelelőbb együttműködési lehetőségek kiválasztására épülő testnevelési játékok gyakorlása (pl. 3 csapat egymás ellen, joker játékosok az oldalon)
- A tanulók fokozott kreativitására, együttműködésre épülő, összetett kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása
- Labdás manipulatív mozgásformákkal (pl. labdavezetés) megvalósuló, dinamikus és statikus akadályokat felhasználó fogó- és futójátékokban az irányváltatások, az elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása
- A támadó és védő szerepek alkalmazását elősegítő páros és csoportos versengések
- A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére törekedve, időkényszer

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére törekedve, időkényszer bekapcsolásával
 - o elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása

bekapcsolásával

- elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása
- Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, fokozatosan nehezedő gyakorlási feltételek mellett egyéni és csapatszintű célzó játékokban
- Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos manipulatív mozgásformákkal kombinált versengések alkalmazása
- Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek)
- A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő, egyre összetettebb mozgásos játékok gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben, táblajátékok mozgásos változatban)
- Célfelületre törekvő emberfőlényes és létszámazonos pontszerző kisjátékokban a támadó szerepek készségszintű elsajátítása, a védőtől való elszakadás gyors iram- és irányváltásokkal
- Célfelületre törekvő emberfőlényes és létszámazonos pontszerző kisjátékokban a védő szerepek készségszintű elsajátítása (a passzsávok lezárása, a labdás emberrel szembeni védekezés, az emberfogás alapjai, a célfelület védelme)
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: döntéshelyzet, játékstratégia, szabálykövető magatartás, fair play, célfelülethez igazított emberfogás, üres területre helyezkedés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;
- a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.

TÉMAKÖR: Önvédelmi és küzdősportok

Óraszám: 14 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: **A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:**

- egészséges versenyszellemmel rendelkezik, és tanári irányítás vagy ellenőrzés mellett képes a játékvezetésre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A küzdő jellegű feladatok balesetvédelmi szabályainak következetes betartása
- A küzdőfeladatokban az életkornak megfelelő asszertivitás kialakítása a társak iránti tisztelet és tolerancia megtartása mellett. Siker és kudarc feldolgozása megfelelő önkontrollt tanúsítva
- Az állásban és egyéb kiindulóhelyzetekben végrehajtható, a reakcióidőt, a gyorsaságot, az egyensúlyérzéklet, az erőt fejlesztő, társérintés nélküli páros, csoportos és csapat jellegű eszközös küzdőjátékok, játékos feladatmegoldások szabálykövető végrehajtása
- A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéklet fejlesztő páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazása társérintés bekapcsolásával
- A jogszerű önvédelem fogalmi keretrendszerének, lehetőségeinek, jogi szabályozásának elsajátítása
- A fizikai kontaktussal, a társ erő kifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra épülő páros küzdőjátékok rendszeres képességfejlesztő célú alkalmazása
- Tervszerű gondolkodást, problémamegoldó készséget fejlesztő összetett játékok, különböző küzdőtechnikák alkalmazásával, húzások, tolások, billentések, egyensúlyi helyzet megbontása és visszaszerzése
- Az eséstechnikák vezető műveleteinek, baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatainak átisméltése, elméleti tudatosítása
- Az előre, hátra és oldalra történő eséstechnikák készsége szintű elsajátítása
- Oldalra esés, terpeszállásból indított eséstechnikák gyakorlása egyénileg,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az eséstechnikák vezető műveleteinek, baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatainak átisméltése, elméleti tudatosítása
- Az előre, hátra és oldalra történő eséstechnikák készsége szintű elsajátítása

<p>társakkal</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dzsúdógurulás alaptechnikájának megismerése, végrehajtása harántterpeszállásból mindkét irányba, előre és hátra – A küzdősportok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása és végrehajtása tanári kontrollal – A tradicionális magyar küzdősportok (birkózás, karate, ökölvívás, dzsúdó) történetének, meghatározó hazai személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése, a sportágak szabályrendszerének átisméltése 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: lefogás, rézsútleszorítás, oldalsó leszorítás, karberántás, könyökfelütés, kibújás, oldalsó leszorítások, csuklófeszítés, tatami, tompítás, birkózófogás, fogáskeresés, fogásbontás,</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a küzdő jellegű feladatokban életkorának megfelelő asszertivitást mutatva tudatosan és célszerűen alkalmazza a támadó és védő szerepeknek megfelelő technikai és taktikai elemeket; <p>a tanári irányítást követve, a mozgás sebességét növelve hajt végre önvédelmi fogásokat, ütéseket, rúgásokat, védekeket és ellentámadásokat.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Alternatív környezetben űzhető mozgásformák Óraszám: 16 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nyitott az alapvető mozgásformák újszerű és alternatív környezetben történő felhasználására, végrehajtására. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A szabad levegőn végzett mozgásformák egészségfejlesztő hatásának, szerepének tudatosítása – Az időjárás, az öltözködés, a sporttáplálkozás és a sporttevékenység összefüggéseinek megértése – Az egészségmegőrző mozgásformák kategóriáinak intenzitás szerinti beazonosítása, szerepének megismerése az egészségtudatos életvezetésben – A szabadban végezhető sportágak ismeretének további bővítése (futás, görkorcsolya, streetball, strandkézilabda, 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p>

strandröplabda, nordic walking, lovaglás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás)

- Téli és nyári rekreációs sportok megismerése készségszintű elsajátítása (kajakozás, túrakenuzás)
- Térképolvasás alapjainak, a tájolók megfelelő használatának elsajátítása, a turistajelzések ismerete, alkalmazása
- Szabadtéri kondipark gépeinek tudatos használata
- Szabadtéri akadálypályák leküzdése
- A környezet- és természetvédelmi szabályok betartása és betartatása, a környezettudatos gondolkodás tudatosítása
- Az alternatív környezetben űzhető sportok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása és végrehajtása tanári kontrollal
- Egy tradicionális, természetben űzhető sportág történetének, meghatározó magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: strandkézilabda, strandröplabda, folyadékpótlás, napsugárzás, egészség

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

– ellenőrzött tevékenység keretében rendszeresen mozog, edz, sportol a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben; a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

–

TÖRTÉNELEM

	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
2020-2021	2	2,5	2	2
2021-2022	2	2	2	2
2022-2023	2	2	2	2
2023-2024	2	2	2	2
Éves óraszám	72 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)

5. évfolyam

A TÖRTÉNELEM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 5. ÉVFOLYAMON:

Az általános iskola 5–6. évfolyamán a történelemtanítás bevezeti a tanulót a történelmi múlt megismerésébe. A tantárgy iránti érdeklődés felkeltése, a pozitív hozzáállás megteremtése és a legfontosabb ismeretek elsajátítása mellett ekkor kezdődik a történelemtanuláshoz szükséges alapvető tanulásmódszertani jártasságok, készségek kialakítása. A tanuló egyfelől megismerkedik az ókor, középkor, kora újkor és az újkor történelmének néhány jellemző vonásával, jelenségével, a magyar történelem legfontosabb fordulópontjaival, hőseivel és szereplőivel a 19. század közepéig. Elsajátítja, és alkalmazni kezdi a kulcsfogalmakat, gyakorolja a változatos tevékenységformákat – információszerezés és -feldolgozás; tájékozódás időben és térben; történetek megértése, elbeszélése, megvitatása stb. –, amelyek megalapozzák történelemtanulási készségeinek fejlődését, történelmi gondolkodásának kialakulását.

Ebben a szakaszban elsősorban tényleges történelmi események és élethelyzetek, szokások képszerű bemutatása, történetek elmesélése a jellemző. A tantervi témakörök egy jelentős részét történelmi korok szerint beágyazott életmódtörténelmi és portré témák adják. További fontos alapelv a jelenség alapú megközelítés, vagyis a tanuló nem általános modelleken, hanem egyes települések/népek életén keresztül ismerkedik meg az ókor, a középkor, a kora újkor és az újkor világával. A portré típusú témakörök a magyar történelem néhány kiemelkedő személyiségének, hősének életét, cselekedeteit és történelmi jelentőségét dolgozzák fel, miközben megismertetik a tanulót a hozzájuk fűződő történelmi hagyománnyal.

- bevezetni a tanulót a történelmi múlt megismerésébe.
- A tantárgy iránti érdeklődés felkeltése, a pozitív hozzáállás megteremtése és a legfontosabb ismeretek elsajátítása.
- a történelemtanuláshoz szükséges alapvető tanulásmódszertani jártasságok, készségek kialakítása.
- megismerkedik a kezdetek, az ókor valamint a középkor történelmének jellemző vonásaival, jelenségével.
- ismeri és fel tudja idézni az ókorhoz kapcsolódó legfontosabb mítoszokat, mondákat, történeteket, elbeszéléseket;
- be tudja mutatni a különböző korok életmódjának és kultúrájának főbb vonásait és az egyes történelmi korszakokban élt emberek életét befolyásoló tényezőket;
- tisztában van a zsidó-keresztény kultúra kialakulásának főbb állomásaival, ismeri a legfontosabb tanításait;
- ismeri a magyar őstörténet, a honfoglalás és magyarság történetet 1301-ig.

- Elsajátítja, és alkalmazni kezdi a kulcsfogalmakat, gyakorolja a változatos tevékenységformákat – információszerzés és –feldolgozás.
- Tud tájékozódni időben és térben.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Személyes történelem	7
Fejezetek az ókor történetéből	13+5 mélységelvű
A kereszténység	5
A középkor világa	13
Képek és portrék az Árpád-kor történetéből	24+5 mélységelvű
Évente két mélységelvű téma 10 órája felhasználva a jelzett témaköröknél	
ÖSSZESEN:	72 óra

TÉMAKÖR: Személyes történelem	
Óraszám: 7 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> • Ismerje a történelem forrásainak fajtáit, ezek szerepét. • Tudjon megoldani az időszámítással kapcsolatos egyszerű feladatokat, érzékelje az események időbeliségét, egymásutánosságát 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:
<ul style="list-style-type: none"> • Egyszerű, személyes történetek elmesélése. • Családi fotók, tárgyak, történetek gyűjtése és rendszerezése. • Címer, zászló, pecsét készítése önállóan vagy társakkal. • Információk gyűjtése képi és tárgyi forrásokból megadott szempontok szerint. • A történelmi idő ábrázolása vizuális eszközökkel 	<ul style="list-style-type: none"> • Képpel illusztrált, írott összefoglaló készítése egy meghatározó személyes élményről. • Kódexlap készítése, pl. a Képes krónika alapján. • Időszalag készítése. • Ország, település, iskola, sportegyesület és egyéb címerek gyűjtése. • Címerek értelmezése tanári irányítással.
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:	
Fogalmak: kódex,	
Kronológia: Kr. e. és Kr. u., évszázad, őskor, ókor, középkor, újkor, jelenkor	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: magyar irodalom, hon és népismeret, vizuális kultúra, ének-zene.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	
<ul style="list-style-type: none"> • ismeri a nagy történelmi korszakok elnevezését és időhatárait, néhány kiemelten fontos esemény és jelenség időpontját; • használja az idő tagolására szolgáló kifejezéseket, történelmi eseményre, jelenségre, korszakra 	

való utalással végez időmeghatározást;

TÉMAKÖR: Fejezetek az ókor történetéből

Óraszám: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Ismerje meg az ókori Kelet államai közül az Egyiptomi Birodalom történetét.
- Ismerje fel a tanuló, hogy az ókori görögséget a közös nyelv, a mondai történetek, a vallás és az olimpiai játékok kapcsolták össze.
- Lássa, hogy az athéniak a perzsák elleni harcokban nemcsak a földjüket, városukat védték, hanem a szabadságukat is.
- Értékelje az ókor hőseinek közösségükért tett bátor, önfeláldozó magatartását.
- Értse meg, hogy a történelem szereplőit, hőseit elsősorban a közösség érdekében tett cselekedeteik alapján értékelhetjük.
- Legyen tisztában azzal, hogy az ókori rómaiak olyan hatalmas birodalmat hoztak létre, mely a Kárpát-medence területére is kiterjedt, így fontos a pannóniai római örökségünk kulturális emlékeinek megismerése, megbecsülése és védelme.
- Legyen képes szöveges és képi információk gyűjtésére, azok egymással való összevetésére ókori görög–római témákból, valamint korabeli régészeti emlékek megfigyelésére, lelet és rekonstrukció összevetésére is.
- Legyen képes történelmi események időrendbe állítására és időszalagon való elhelyezésére is.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az ókori egyiptomi, görög és római életmód főbb vonásainak felidézése.
- Információk gyűjtése az ókori és a modern olimpiai játékokról, és összehasonlításuk.
- Az ókori hadviselés legalapvetőbb jellemzőinek bemutatása.
- Görög hoplita felismerése, fegyverzetének azonosítása képen, rekonstrukciós ábrán.
- A tanult háborúk okainak és következményeinek bemutatása; illetve a tanult hősközhöz kapcsolódó történetek felidézése.
- Mai magyar településnevek azonosítása az ókori Pannónia térképén.
- A Hun Birodalom földrajzi kiterjedésének nyomon követése a térképen.
- A nomád életmód, gazdálkodás és hadviselés alapvető jellegzetességeinek felidézése.
- Történelmi mozgások (pl. hadmozdulatok, hadjáratok, népmozgások) nyomon követése történelmi térképen.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Képek gyűjtése és rendszerezése ókori épületekről.
- Térképvázlat készítése egy ókori város jellegzetes épületeinek és közterületeinek (pl. piac, kikötő) feltüntetésével.
- Egy szabadon választott pannóniai település megtekintése.
- Tabló készítése az ókori civilizációk kulturális örökségéről.
- Egy ókori ütközet rekonstruálása (film, kép, ábra, térképvázlat segítségével).
- A Szépművészeti Múzeum egyiptomi kiállítása néhány darabjának megtekintése és feldolgozása.
- Helyi ókori tárgyú gyűjtemény néhány darabjának megtekintése és feldolgozása.
- Ókori témájú film vagy filmrészlet megtekintése és megbeszélése.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Fogalmak: öntözéses földművelés, fáraó, piramis, hieroglifa, városállam, jósda, többistenhit, olimpiai játékok, monda, provincia, rabszolga, gladiátor, amfiteátrum, falanx, légió, népvándorlás

Személyek: Kheopsz, Zeusz, Pallasz Athéné, Nagy Sándor, Romulus, Hannibál, Julius Caesar, Augustus,

Attila.

Kronológia: Kr. e. 776 az első feljegyzett olümpiai játékok, Kr. e. 753 Róma alapítása a hagyomány szerint, Kr. e. 490 a marathóni csata, Kr. u. 476 a Nyugatrómai Birodalom bukása.

Topográfia: Egyiptom, Nílus, Athén, Olümpia, Spárta, Itália, Róma, Pannónia, Aquincum, Marathón, Római Birodalom.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: magyar irodalom, hon és népismeret, vizuális kultúra, ének-zene.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Ismerje az ókor legfontosabb történelmi eseményeit s azok évszámait.
- Ismerje fel a mondák és valóság közötti kapcsolatokat és ellentmondásokat egyaránt.
- A tanuló legyen képes elválasztani a történetekben a mitologikus elemeket a valóságtól.

TÉMAKÖR: A kereszténység

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Tudja a zsidó vallás történetét, s néhány bibliai történeteket elmondani;
- Ismeri a középkori keresztény egyház kialakulása jelentőségét;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Jézus élete legfontosabb eseményeinek bemutatása.
- Jézus erkölcsi tanításainak értelmezése.
- A kereszténység fő jellemzőinek és elterjedésének bemutatása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A bibliai történeteket ábrázoló képek, művészeti alkotások gyűjtése.
- Tematikus képgaléria összeállítása a zsidó és keresztény vallásról megadott szempontok alapján.
- Képek gyűjtése bibliai helyszínekről.
- Pál apostol missziós útjainak követése tematikus térképen.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

egyistenhit, Biblia, Ószövetség/Héber Biblia, Újszövetség, zsidó vallás, keresztény vallás, keresztség és úrvacsora.

Személyek: Mózes, Dávid, Salamon, Jézus, Mária, József, Szent Péter és Szent Pál apostolok.

Topográfia: Jeruzsálem, Betlehem.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: magyar irodalom, hon és népismeret, vizuális kultúra, ének-zene, hit és erkölcsstan,

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Ismerje a zsidó vallás történetét, s néhány bibliai történetet.
- Tudja a keresztény egyház kialakulásához vezető útt, ismerje az alapvető fogalmakat, személyeket, eseményeket.
- Tudja Jézus élettörténetét.

TÉMAKÖR: A középkor világi

Óraszám: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Ismerje fel a tanuló, hogy a különböző népek vallása, kulturális, társadalmi és gazdasági tevékenysége kölcsönösen hat egymásra.
- Lásd, hogy a közösségeket a munka tartja fenn, a gazdasági fejlődés szempontjából pedig fontos az egyéni érdekelttség, valamint azt, hogy a társadalmi életet a szellemi és anyagi viszonyok együttesen határozzák meg.
- Értékelje, hogy a korszak meghatározó vallási és szellemi irányzatainak (lovagi kultúra, humanizmus stb.) máig mutató hatásuk van.
- Ismerje fel a középkori keresztény államok kialakulásának jelentőségét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A középkori és a mai életforma néhány jellegzetességének összehasonlítása.
- A középkori kultúra főbb vonásainak felidézése.
- Az egyes középkori társadalmi rétegek életformája közti eltérések összehasonlítása.
- A középkori város és a falu összehasonlítása megadott szempontok alapján (pl. jellegzetes foglalkozások, életmód).
- A középkori hadviselés legalapvetőbb jellemzőinek bemutatása.
- A középkori páncélos lovag felismerése, fegyverzetének azonosítása képen, rekonstrukciós ábrán.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Alaprajz készítése vagy értelmezése egy középkori városról, uradalomról, várról vagy kolostorról.
- Tablókészítés a középkori magyar templomokról.
- Céhszabályzat vagy cégér készítése önállóan vagy társakkal.
- Egy középkori ütközet rekonstruálása (film, kép, ábra, térképvázlat segítségével).
- Beszámoló készítése egy lovagi tornáról és/vagy a lovagi erényekről.
- Egy lehetséges karriertörténet bemutatása a középkorból (inasból céhmester, apródból lovag, jobbágyból püspök).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

földesúr, lovag, nemes, uradalom, jobbágy, robot, pápa, szerzetes, bencés rend, pálos rend, kolostor, katolikus, román stílus, gótikus stílus, polgár, céh, iszlám vallás
 Személyek: Szent Benedek, Gutenberg, Mohamed.
 Topográfia: Visegrád, Pannonhalma, Szentföld, Anglia, Franciaország.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: magyar irodalom, hon és népismeret, vizuális kultúra, ének-zene.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Ismerje a középkor fontosabb történelmi eseményeit, s azok évszámait.
- Legyen képes a középkori Európa főbb változásainak a bemutatására, meghatározó vallásainak megkülönböztetésére jellegzetességeik alapján.
- Sokoldalúan és kritikus szemlélettel ismerje meg a középkori ember életét, szóbeli kifejezőképességét fejlessze erről szóló történetek elbeszélésével.

TÉMAKÖR: Képek és portrék az Árpád-kor történetéből

Óraszám: 29 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- A tanuló becsülje meg az országalapítók és -építők (uralkodók és közemberek) munkáját és emlékét.
- Ismerje fel a közösségi összefogás, áldozatkészség és helytállás erejét a haza építésében és védelmében.
- Értékelje hazánk európai keresztény államközösségbe való sikeres beilleszkedését, ismerje fel a

keresztény értékrend máig ható elemeit és azok jelentőségét.

- Lásssa be, hogy az utókor a korszak szereplőit a közösség érdekében tett cselekedeteik alapján értékeli.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A mondák és a valóság közötti kapcsolatok és ellentmondások felismerése.
- A tanult mondai történetek felidézése, a mondai hősök szándékainak azonosítása.
- Mondai szereplők felismerése képek, művészeti alkotások alapján.
- Rekonstrukciós rajzok, ábrák elemzése és/vagy készítése a honfoglaló magyarok viseletéről, lakóhelyéről, fegyverzetéről.
- Történetek felidézése az Árpád-kori magyar történelemből.
- A tanult történelmi személyek jelentőségének felismerése.
- A tanult uralkodók elhelyezése az időszalagon.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az Árpád-kori magyar történelem kiemelkedő alakjait ábrázoló képek gyűjtése.
- Képszeállítás készítése a Szent Lászlót megőrkítő freskókból a Kárpát-medencében.
- A történelmi alakok megjelenítése szerepjátékkal egy konkrét történelmi helyzetben.
- Információk gyűjtése és megbeszélése az Árpád-kor uralkodóiról, szentjeiről.
- A Szent Korona és a koronázási jelvények megtekintése.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: hunok, finnugor, törzs, vérszerződés, fejedelem, honfoglalás, székelyek, kalandozások, vármegye, tized, ispán, Szent Korona, tatárok/mongolok, kunok.

Személyek: Álmos, Árpád, Géza, I. (Szent) István, I. (Szent) László, Könyves Kálmán, III. Béla, IV. Béla, Szent Gellért, Szent Erzsébet, Szent Margit.

Kronológia: 895 a honfoglalás, 907 a pozsonyi csata, 997/1000–1038 István uralkodása, 1222 az Aranybulla kiadása, 1241–1242 a tatárjárás, 1301 az Árpád-ház kihalása.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: magyar irodalom, hon és népismeret, vizuális kultúra, ének-zene.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Ismerje és tudja a magyarság régmúltját.
- Tudja Árpád-házi királyaink nevét, tetteit, tevékenységeit;

6. ÉVFOLYAM

A TÖRTÉNELEM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:

Az általános iskola 5–6. évfolyamán a történelemtanítás bevezeti a tanulót a történelmi múlt megismerésébe. A tantárgy iránti érdeklődés felkeltése, a pozitív hozzáállás megteremtése és a legfontosabb ismeretek elsajátítása mellett ekkor kezdődik a történelemtanuláshoz szükséges alapvető tanulásmódszertani jártasságok, készségek kialakítása. A tanuló egyfelől megismerkedik az ókor, középkor, kora újkor és az újkor történelmének néhány jellemző vonásával, jelenségével, a magyar történelem legfontosabb fordulópontjaival, hőseivel és szereplőivel a 19. század közepéig. Elsajátítja, és alkalmazni kezdi a kulcsfogalmakat, gyakorolja a változatos tevékenységformákat – információszerezés és -feldolgozás; tájékozódás időben és térben; történetek megértése, elbeszélése, megvitatása stb. –, amelyek megalapozzák történelemtanulási készségeinek fejlődését, történelmi gondolkodásának kialakulását.

Ebben a szakaszban elsősorban tényleges történelmi események és élethelyzetek, szokások képszerű bemutatása, történetek elmesélése a jellemző. A tantervi témakörök egy jelentős részét történelmi korok szerint beágyazott életmódtörténelmi és portré témák adják. További fontos alapelv a jelenségalapú megközelítés, vagyis a tanuló nem általános modelleken, hanem egyes települések/népek életén keresztül ismerkedik meg az ókor, a középkor, a kora újkor és az újkor világával. A portré típusú témakörök a magyar történelem néhány kiemelkedő személyiségének, hősének életét, cselekedeteit és történelmi jelentőségét dolgozzák fel, miközben megismertetik a tanulót a hozzájuk fűződő történelmi hagyománnyal.

- ismeri a középkori és újkori magyar történelem kiemelkedő alakjait, cselekedeteiket, illetve szerepüket a magyar nemzet történetében;
- fel tudja idézni a középkori és újkori magyar történelem legfontosabb eseményeit, jelenségeit, folyamatait, és fordulópontjait;
- képes felidézni a magyar nemzet honvédő és szabadságharcait, példákat hoz a hazaszeretet, önfeláldozás és hősiesség megnyilvánulásaira;
- tisztában van a középkor és újkor világképének fő vonásaival;
- ismeri a különböző korok hadviselési szokásait, jellemzőit;
- példákat tud felhozni arra, hogy a történelem során miként járultak hozzá a magyarok Európa és a világ kulturális, tudományos és politikai fejlődéséhez;
- ismeri a magyarság, illetve a Kárpát-medence népei együttélésének jellemzőit a középkorban és újkorban, példákat hoz a magyar nemzet és a közép-európai régió népeinek kapcsolatára és együttműködésére;
- valós képet alkotva képes elhelyezni Magyarországot a középkori és újkori európai történelmi folyamatokban.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Képek és portrék a középkori magyar állam virágkorából	13
Új látóhatárok	11
Portrék és történetek Magyarország kora újkori történetéből	16
Élet a kora újkori Magyarországon	6
Forradalmak kora	8
A magyar nemzeti ébredés és polgárosodás kora	18
Évente két mélységelvű téma 7 órája felhasználva a jelzett témaköröknél.	
ÖSSZESEN:	72 óra

TÉMAKÖR: Képek és portrék a középkori magyar állam virágkorából

Óraszám: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Tudatosuljon a tanulóknak, hogy a királyok, uralkodók nevét a kor kihívásaira adott és személyes tulajdonságaik által meghatározott válaszaik, illetve azok eredményessége alapján őrzi meg a történelmi emlékezet.
- Értsék meg, hogy egy ország – így például Magyarország – bel- és külpolitikai helyzetét nem a „jó király” – „rossz király” alternatíva határozza meg, hanem elsősorban a nemzetközi helyzet, illetve a belpolitikai kihívásokra adott megfelelő intézkedések.
- Nem minden külpolitikai válság hordozza magában a megnyugtató megoldás lehetőségét: I. Károly, Nagy Lajos és Hunyadi Mátyás kora lehetőséget adott az ország felvirágoztatására, a Mátyást követő ötven évben viszont az Oszmán Birodalom megerősödése, küzdelme a Habsburgok birodalmával olyan helyzetet teremtett, amelyben lehetetlen volt megőrizni az ország egységét.
- Ismerjék meg a tanulók a kor embereinek életmódját, jellegzetes lakhelyeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A mondák és a valóság közötti kapcsolatok és ellentmondások felismerése.
- Tematikus térkép értelmezése és/vagy térképvázlat készítése Nagy Lajos hódításairól/Hunyadi János hadjáratairól.
- A tanult történelmi személyek jelentőségének felismerése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A korszak kiemelkedő alakjait ábrázoló képek gyűjtése, rendszerezése az egyes uralkodócsaládok szerint.
- A nándorfehérvári csata (ábra, térképvázlat, kép, film, animáció segítségével).
- Mátyás, a reneszánsz uralkodó – beszámoló készítése a királyi udvarban tett képzeletbeli látogatásról.
- A Nemzeti Múzeum középkori magyar gyűjteménye néhány darabjának megtekintése és feldolgoása.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: aranyforint, kormányzó, végvár, szekérvár, zsoldos, Személyek: I. (Anjou) Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, I. (Hunyadi) Mátyás.

Kronológia: 1335 a visegrádi királytalálkozó, 1456 a nándorfehérvári diadal, 1458–1490 Mátyás uralkodása.

Topográfia: Lengyelország, Oszmán Birodalom, Csehország, Nándorfehérvár.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: magyar irodalom, hon és népismeret, vizuális kultúra, ének-zene.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Tudatosuljon a tanulóknak, hogy a királyok, uralkodók nevét a kor kihívásaira adott válaszaik (azok eredményessége) alapján őrzi meg a történelmi emlékezet.
- Ismerje az Anjou uralkodók tetteit, a Hunyadiak nagyságát.
- Tudjon érvelni arról, hogy Mátyás uralkodása volt a Magyar Királyság fénykora.
- Ismerje a mohácsi vereséghez vezető utat!

TÉMAKÖR: Új látóhatárok

Óraszám: 11 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- A tanulók értsék meg, a nagy földrajzi felfedezések okait.
- Tekintsék át az új gazdasági folyamatokat: a világkereskedelem megjelenésével egyre több iparcikkre volt szükség, és céhes ipart felváltó manufaktúraipar megfelelt ennek a kihívásnak.
- Lássák, hogy az egyház megreformálásának igénye új egyházak kialakulásához vezetett (reformáció) és fel tudják sorolni, hogy a protestáns egyházak miben különböztek a katolikusoktól.
- Ismerjék fel, hogy a reformáció a katolikus egyházat is megújulásra kényszerítette.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A nagy felfedezők útjainak bemutatása térképen.
- A céhek és a manufaktúrák összehasonlítása.
- A világkereskedelem útvonalainak bemutatása térkép segítségével.
- A reformáció és katolikus megújulás hatásának feltárása az anyanyelvi kultúra és oktatás területén.
- Érvelés a vallási türelem mellett.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Olyan termékek gyűjtése, amelyek a földrajzi felfedezéseknek köszönhetően kerültek a világkereskedelembé.
- A saját településen (vagy környékén) található különböző felekezetekhez tartozó templomok megtekintése.
- Információk gyűjtése a magyar reformáció néhány képviselőről.
- Egy természettudós (pl. Kopernikusz, Newton) életének és munkásságának bemutatása: plakáton, prezentációval, kiselőadáson.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: : gyarmat, manufaktúra, tőkés, bérmunkás, kapitalizmus, bank, tőzsde, részvény, reformáció, református, evangélikus, ellenreformáció és katolikus megújulás, jezsuiták, vallási türelem, felvilágosodás

Személyek: Kolumbusz Kristóf, Magellán, Luther Márton, Kálvin János, Károli Gáspár, Pázmány Péter, Kopernikusz.

Kronológia: 1492 Amerika felfedezése, 1517 a reformáció kezdete.

Topográfia: Spanyolország, India, Kína, London, Sárospatak.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: magyar irodalom, hon és népismeret, vizuális kultúra, ének-zene.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- A tanulók tudják a nagy földrajzi felfedezések okait, felfedezőket és útjaikat.
- Ismerjék a felfedezések következményeit.
- Tudják mi volt a reformáció és ellenreformáció lényege. Milyen új vallási irányzatok születtek, s azt mi volt a válasza a katolikus egyháznak a reformációra?

TÉMAKÖR: Portrék és történetek Magyarország kora újkori történetéből

Óraszám: 16 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Értsék meg a tanulók, hogy mohácsi vereség után miért szakadt az ország kettő, majd három részre, és milyen körülmények alakultak ki a három részben.
- Ismerjék a várháborúk korát.
- Ismerjék a Habsburg és törökellenes harcok menetét, eredményeit, valamint a Rákóczi szabadságharc történetét.

<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A mohácsi csata eseményeinek rekonstruálása animációs film és térkép alapján. • A három részre szakadt ország és a fontosabb török hadjáratok bemutatása tematikus térképen. • A török- és Habsburg-ellenes harcok hőseiről szóló történetek elbeszélése, irodalmi szövegek felidézése. • Képek, ábrázolások gyűjtése és azonosítása, filmrészletek értelmezése a törökellenes háborúk hőseiről és eseményeiről. • A három részre szakadt ország térképének értelmezése. • Annak a bemutatása, hogy milyen hatással volt a török uralom Magyarország fejlődésére. • II. Rákóczi Ferenc életútjának és személyiségének bemutatása 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képek, ábrázolások gyűjtése magyar végvárakról, kiállítás rendezése. • Egy játékfilm megnézése és megbeszélése a törökellenes háborúk hőseiről és eseményeiről. • Egy a Rákóczi-szabadságharcot bemutató műalkotás (pl. festmény, népdal, regény) feldolgozása. • A magyar huszárokról szóló történetek gyűjtése, elbeszélése. • A huszárok fegyverzetének és öltözetének bemutatása. • Képek gyűjtése főúri kastélyokról
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: szultán, janicsár, török hódoltság, kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás. Személyek: I. Szulejmán, II. Lajos, Dobó István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia. Kronológia: 1526 a mohácsi csata, 1541 Buda eleste, 1552 Eger védelme, 1686 Buda visszafoglalása, 1703–1711 a Rákóczi-szabadságharc. Topográfia: Mohács, Eger, Erdélyi Fejedelemség, Pozsony, Bécs.</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: magyar irodalom, hon és népismeret, vizuális kultúra, ének-zene.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tudja, hogyan szakadt az ország két majd három részre. • Ismerje, hogy milyen Habsburg és törökellenes megmozdulásaink voltak. 	

<p>TÉMAKÖR: Élet a kora újkori Magyarországon Óraszám: 6 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A hajdú név kötelez! Helytörténet: ismerje a Bocskai felkelés történetét, a Hajdúság szerepét, Hajdúböszörmény történetét. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • saját lakóhelyének megismerése • Debrecen, mint mezőváros • hajdúvárosok kialakulása, s szerepük 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A török kori magyar kereskedelem fő irányainak és árucikkeinek nyomon követése tematikus térkép segítségével. • Prezentáció vagy plakát készítése ősi magyar állatfajtákról. • Térképvázlat rajzolása vagy makett készítése egy mezővárosról.
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: mezőváros, nemzetiség, ortodox, barokk, hajdúk, kiváltságok,</p>	

Böszörményi értékek,
Személyek: Bocskai István, Báthory Gábor,
Kronológia: 1604-1606, 1605.október 15,1609. szeptember 13,

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: magyar irodalom, hon és népismeret, vizuális kultúra, ének-zene.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- legyen tisztába lakóhelyének történetével, az ide kapcsolódó események, személyek jelentőségével.

TÉMAKÖR: Forradalmak kora

Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
- Ismerjék fel a tanulók, hogy a XVIII. század második felében kezdődő ipari forradalom, és a XVIII. század végi–XIX. század eleji politikai-társadalmi forradalmak gyors változásokat hoztak a politikai életben és a gazdaságban.
- Tudja a francia forradalom menetét, valamint tisztában legyen Napóleon tetteivel, sikereivel, hogy hogyan lett Európa ura. Tudja végig vezetni Napóleon bukását, s ismerje a Szent Szövetség létrejöttének okát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Vélemény megfogalmazása a technikai fejlődés előnyeiről és hátrányairól.
- A francia forradalom értékelése; pozitívumok és negatívumok azonosítása.
- Napóleon alakjának, történelmi szerepének megítélése különböző források alapján.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A manufaktúrák és a gyárak működésének összehasonlítása megadott szempontok alapján.
- Beszélgetés a gyermekmunkáról.
- Napóleon oroszországi hadjáratának követése térképen.
- Napóleon-ábrázolások gyűjtése.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: ipari forradalom, gyár, szabad verseny, tömegtermelés, munkanélküliség, forradalom, diktatúra, bonapartizmus

Személyek: James Watt, Edison, Bonaparte Napóleon.

Kronológia: 1789 a francia forradalom, 1815 a waterlooi csata.

Topográfia: Párizs, Habsburg Birodalom, Oroszország, Nagy-Britannia.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: magyar irodalom, hon és népismeret, vizuális kultúra, ének-zene.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Ismerje az ipari forradalom legfőbb találmányait!
- Tudja a francia forradalom történetét, lássa Napóleon nagyságát, ismerje tetteit és a bukását!

TÉMAKÖR: A magyar nemzeti ébredés és polgárosodás kora

Óraszám: 18 óra

tanulási eredmények

a témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tudatosuljon a tanulóban, hogy a magyar társadalom sajátosságai miatt a nemesség vezette a polgári átalakulásért folyó küzdelmet.
- érezzék át a tanulók a cselekvő, sok esetben önfeláldozó hazaszeretet jelentőségét, a reformokért küzdők szerepét.
- lássák be a tanulók, hogy Széchenyi és Kossuth programjában a célhoz vezető út tekintetében ugyan jelentős eltérés volt, maga a fő cél azonban mindvégig azonos volt.
- ismerjék március 15 és az 1848-49 szabadságharc eseményeit, szereplőit. Tudjon véleményt formálni a Haynau rémtetteiről.
- Ismerje a kiegyezéshez vezető utat, s magát a kiegyezést.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A reformkor legfontosabb problémáinak bemutatása.
- 1848. március 15-e eseményeinek felidézése képek, dokumentumok, visszaemlékezések, filmrészletek segítségével.
- A kor történelmi szereplőinek jellemzése; tevékenységük bemutatása.
- A tavaszi hadjárat hadmozdulatainak végig követése térképen.
- A szabadságharcot követő megtorlás néhány konkrét esetének bemutatása (aradi vértanúk,)
- A kiegyezéshez vezető út, a kiegyezés és értékelése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Tablókészítés a kor legfontosabb szereplőiről.
- Képek gyűjtése Széchenyi gyakorlati tevékenységéről.
- Térképvázlat készítése a március 15-i eseményekről.
- Kvíz készítése a március 15-i eseményekről és szereplőikről.
- Poszter, kiselőadás, prezentáció készítése a szabadságharc egy híres csatájáról.
- 1848–49-es emlékhelyek felkeresése a környéken.
- Történelmi portré készítése Széchenyi Istvánról és/vagy Kossuth Lajosról és/vagy Deák Ferencről.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: országgyűlés, közteherviselés, jobbágyfelszabadítás, sajtószabadság, cenzúra, miniszterelnök, honvédség, kiegyezés,

Személyek: Széchenyi István, Kossuth Lajos, Batthyány Lajos, Bem József, Görgei Artúr, Klapka György, Ferenc József, Deák Ferenc.

Kronológia: 1830–1848 a reformkor, 1848. március 15. a pesti forradalom, 1849. október 6. az aradi kivégzések, 1867 a kiegyezés.

Topográfia: Pest, Pákozd, Isaszeg, Világos, Komárom, Arad, Osztrák-Magyar Monarchia.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: magyar irodalom, hon és népismeret, vizuális kultúra, ének-zene.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- érezzék át a tanulók a cselekvő, sok esetben önfeláldozó hazaszeretet jelentőségét, a reformokért küzdők szerepét, a polgári átalakulásért folyó küzdelmet.
- Ismerjék a reformkor, a március 15-ei forradalom és 1848/ 1849 szabadságharc legfontosabb eseményeit, szereplőit, vívmányait.
- Tudják a tanulók, hogy milyen hatalmi és politikai érdekek vezettek el a kiegyezésig.

7. ÉVFOLYAM

A TÖRTÉNELEM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:

Az általános iskola 7–8. évfolyamának történelemtanításánál az életkori sajátosságok figyelembevételével már törekedni kell az események és folyamatok összetettebb bemutatására. A tanuló ekkor már a magasabb szintű, elvontabb fogalmi gondolkodásra is képessé válik, ezért a képszerűség és a történettanításon alapuló történelemtanítás elvének alkalmazása mellett megkezdődik az elemző jellegű feldolgozás: összetett okok és következmények feltárása, az egyes történelmi jelenségek és folyamatok több szempontú értelmezése. A tevékenység alapú tanulásnak továbbra is meghatározó szerepe van, ezért a kerettantervi beosztás időt hagy és lehetőséget teremt a műveltető történelemtanulásra, az ismeretek szélesebb körű alkalmazására, a kooperatív technikák előtérbe helyezésére, a sokoldalú kompetenciafejlesztésre, amelyek már a középiskolai történelem tanulmányokra, követelményekre való felkészítést is kell, hogy szolgálják.

Mivel a 7–8. évfolyamra a tanuló formálódó absztrakt gondolkodása a jellemző, ez megengedi, hogy a tananyag alapvetően kronologikus elrendezésű legyen, ami a legalkalmasabb a mai világot meghatározó 19–20. századi folyamatok értelmezésére. Az egyetemes és a magyar történelmi témák vegyesen, korszakokhoz köthető témakörökbe rendezve jelennek meg. Kisebb mértékben, de továbbra is jellemző, hogy a tanterv az általános jelenségeket a magyar történelem példáin keresztül dolgozza fel. Az eseménytörténetet két tematikus és négy szintetizáló témakör egészíti ki. Utóbbiak hosszsmetszeti jellegűek: a demográfia, a demokrácia, az egyes kiemelt régiók történetét, valamint a nemzeti kultúránk és történelmünk eredményeit tekintik át a kezdetektől napjainkig.

- be tudja mutatni a különböző korok életmódjának és kultúrájának főbb vonásait és az egyes történelmi korszakokban élt emberek életét befolyásoló tényezőket;
- ismeri az újkori és jelenkori magyar történelem kiemelkedő alakjait, cselekedeteiket, illetve szerepüket a magyar nemzet történetében;
- fel tudja idézni az újkori és jelenkori magyar történelem legfontosabb eseményeit, jelenségeit, folyamatait, és fordulópontjait;
- képes felidézni a magyar nemzet honvédő és szabadságharcait, példákat hoz a hazaszeretet, önfeláldozás és hősiesség megnyilvánulásaira;
- tisztában van a 19. és 20. század fontosabb politikai eszméivel és azok hatásaival;
- ismeri és be tudja mutatni a 19. és 20. századi modernizáció gazdasági társadalmi és kulturális hatásait Magyarországon és a világban;
- ismeri az első és a második világháború legfontosabb eseményeit, jellemzőit;
- fel tudja idézni az első és második világháború borzalmait, érveket tud felsorakoztatni a békére való törekvés mellett;
- ismeri a nemzetiszocialista és a kommunista diktatúrák főbb jellemzőit, az emberiség ellen elkövetett bűneiket, ellentmondásaikat és ezek következményeit, továbbá a velük szembeni ellenállás példáit

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
A modern kor születése	5
A dualizmus kora: felzárkózás Európához	7
Az első világháború és következményei	11
Totális diktatúrák	5
A Horthy-korszak	9
A második világháború	10+3 mélységelvű

A megosztott világ	5
Magyarország szovjetizálása	14+3 mélységelvű
Évente két mélységelvű téma 6 órája felhasználva a jelzett témaköröknél	
ÖSSZESEN:	72 óra

TÉMAKÖR: A modern kor születése

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- A tanuló tudja felismerni a nemzeti öntudatra és a hazafiságra nevelés megjelenésének jellemzőit, a nemzetépítést, mint a közösségteremtés új formáját.
- Tudatosul benne a nemzetállamiság társadalmi összetartó ereje.
- Felismeri, hogy a középkori és az újkori vezető államok közül néhány a XIX. században és ma is vezető szerepet tölt be a politikai és gazdasági életben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A 20. század eleji nagyhatalmak azonosítása, és a korabeli világra gyakorolt hatásuk feltárása térképek és egyszerű ábrák segítségével.
- A politikai eszmék legjellemzőbb gondolatait megjelenítő néhány egyszerű és rövid forrás értelmezése és azonosítása.
- A 19. századi politikai eszmék céljainak és jellemzőinek rendszerezése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Németország területi egyesítés előtt és utáni térképének összehasonlítása, értékelése.
- Magyarzatok keresése és azok megvitatása egyes államok létrejöttének és megerősödésének okaira (pl. Amerikai Egyesült Államok).
- Ismerkedés nemzeti jelképekkel (zászlók, himnuszok).
- Összehasonlító táblázat készítése a korszak politikai eszméiről.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

nacionalizmus, liberalizmus, konzervativizmus, demokrácia, szocializmus, kommunizmus, keresztényszocializmus.

Személyek: Bismarck, Marx; Kronológia: 1871 Németország egyesítése.

Topográfia: Németország, Olaszország, Brit Birodalom, Amerikai Egyesült Államok, Japán.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

magyar irodalom, vizuális kultúra, technika, ének- zene

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Ismerje a különböző politikai ideológiákat, eszméket.
- Tudja milyen nemzetállamok jöttek létre.

TÉMAKÖR: A dualizmus kora: felzárkózás Európához

Óraszám: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- A tanuló felismeri az uralkodói önkényt, és tudatosulnak benne a zsarnoki intézkedések hátrányai.
- A nemzetek közötti szembenállás feloldásaként felismeri és elfogadja a kölcsönös engedményeken alapuló megegyezés (kiegyezés) jelentőségét.
- Megismeri és megbecsüli a békés országépítő munka eredményeit, értékeit.
- Megismeri a magyar történelem főbb csomópontjait, kiemelkedő gazdasági és társadalmi folyamatait, fontosabb történéseit a XIX. század második feléből.
- Látja a kiegyezés hosszú távú hatásait Magyarország modernizálásában és e folyamatban a hazai zsidóság szerepét.

- Értékeli egy-egy jeles politikus, személyiség munkásságát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A millenniumi Budapest bemutatása.
- A dualizmus kori vidék és város lakóinak és életmódjának bemutatása.
- A 20. század eleji és korunk életmódja közötti különbségek azonosítása.
- A korszak gazdasági és technikai fejlődésének bemutatása.

A korszak ipari fejlődésének nyomon követése diagramok, táblázatok segítségével

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Képes beszámoló (prezentáció) készítése a korszak valamely jeles magyar tudósáról, feltalálójáról.
- Képek gyűjtése a dualizmus kori társadalmi csoportok és nemzetiségek életéről.
- Képgyűjtemény (tabló) összeállítása a millenniumi Budapestről internetes források alapján.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

közös ügyek, dualizmus, MÁV, Millennium, emancipáció, urbanizáció.

Személyek: Andrassy Gyula, Kronológia: 1896 a Millennium, Topográfia: Budapest.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

magyar irodalom, vizuális kultúra, technika, ének- zene

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Ismeri és tudja a kiegyezés jelentőségét, s hosszú távú hatásait.
- Értékeli egy-egy jeles politikus, személyiség munkásságát.

TÉMAKÖR: Az első világháború és következményei

Óraszám: 11 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismerje az első világháború legfontosabb eseményeit, jellemzőit, jelenségeit és történelmi folyamatának időpontjait;
- fel tudja idézni az első világháború borzalmait, érveket tud felsorakoztatni a békére való törekvés mellett;
- önállóan, folyamatos beszéddel képes eseményeket, történeteket elmondani, történelmi személyeket bemutatni, saját véleményét megfogalmazni;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A fontosabb hadviselő országok csoportosítása a szövetségi rendszerek szerint.
- Az első világháborús hadviselés összehasonlítása a korábbi háborúkéval.
- A háborús körülményeket bemutató különböző típusú források gyűjtése, feldolgozása.
- Európa háború előtti és utáni térképének összehasonlítása, a változások értelmezése.
- A történelmi Magyarország szétesésének bemutatása térképen az elcsatolt területek történelmi megnevezésével.
- Vélemény megfogalmazása a történelmi Magyarország felbomlásának okairól.
- A trianoni békediktátum területi és demográfiai következményeinek értékelése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Vita a háború okairól.
- Grafikonok, táblázatok elemzése a háború legfontosabb adatairól (pl. résztvevők száma, veszteségek, háborús kiadások, fegyverek száma stb.).
- Első világháborús emlékhelyek és emlékművek, sírhelyek feltérképezése és felkeresése a lakóhelyen és környékén.
- Első világháborús kiállítás megtekintése.
- Első világháborús katonadalok gyűjtése és eléneklése.
- Trianon a gyermek szemével – kortárs visszaemlékezések felkutatása és megbeszélése.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

antant, központi hatalmak, front, állóháború, hátsország, bolsevik, tanácsköztársaság, vörösterror, fehér különítményes megtorlások, kisantant.

Személyek: Tisza István, Lenin, Károlyi Mihály, Horthy Miklós.
Kronológia: 1914–1918 az első világháború, 1917 a bolsevik hatalomátvétel, 1920. június 4. a trianoni békediktátum.

Topográfia: Szarajevó, Szerbia, Doberdó, Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Burgenland, Erdély, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia, Ausztria.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

magyar irodalom, vizuális kultúra, technika, ének- zene

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Tudja, az első világháborúhoz vezető történelmi folyamatokat, eseményeket, benne a szövetségekötéseket;
- Képes önállóan tájékozódni, a katonai eseményeket nyomon követni a térképen;
- Tudatosul benne, hogy Európa történelmének addigi legvéresebb időszaka az első világháború volt.

TÉMAKÖR: Totális diktatúrák

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a nemzetiszocialista és a kommunista diktatúrák főbb jellemzőit, az emberiség ellen elkövetett bűneiket, ellentmondásait és ezek következményeit, továbbá a velük szembeni ellenállás példáit;
- felismeri a különbségeket a demokratikus és a diktatórikus berendezkedések között, érvel a demokrácia értékei mellett.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A kommunista Szovjetunió és a nemzetiszocialista Németország jellemzőinek azonosítása képi és szöveges forrásokban.
- A totális diktatúrák összehasonlítása (pl. jelképek, ideológiák, hatalmi eszközök).
- Érvelés a 20. század kirekesztő ideológiáival szemben.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- GULÁG táborok és a náci koncentrációs táborok helyszíneinek térképen való azonosítása.
- Film vagy filmrészletek megtekintése a nemzetiszocialista és/vagy a kommunista diktatúráról.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

személyi kultusz, GULAG, totális állam, nemzetiszocializmus, antiszemitizmus, fasizmus.

Személyek: Sztálin, Hitler.

Kronológia: 1933 a náci hatalomátvétel.

Topográfia: Szovjetunió, Szibéria (munkatáborok).

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

magyar irodalom, vizuális kultúra, technika, ének- zene

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Felismeri a háború és a válságok következményeként a szélsőséges politikai erők befolyásának növekedésének és hatalomra jutásának veszélyeit, azonosítja a modern diktatórikus rendszerek jellemzőit, és elítéli azokat.
- Tudja, hogy a két világháború közötti időszak a demokráciák és diktatúrák közti vetélkedés jegyében telt el.

TÉMAKÖR: A Horthy-korszak

Óraszám: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- be tudja mutatni a Horthy korszak életmódjának és kultúrájának főbb vonásait.
- ismeri a két világháború közötti magyar történelem kiemelkedő alakjait, cselekedeteiket, illetve szerepüket a magyar nemzet történetében;
- ismeri és be tudja mutatni a 20. századi modernizáció gazdasági társadalmi és kulturális hatásait Magyarországon.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A Horthy-korszak gazdasági, kulturális, politikai és társadalmi eredményeinek és problémáinak felidézése.
- Az antiszemitizmus megnyilvánulásainak azonosítása források alapján.
- Magyarország külpolitikai céljainak és lehetőségeinek bemutatása.
- A társadalmi változások bemutatása szöveges és képi források alapján.
- A korszak egy kiemelkedő személyiségének bemutatása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Vázlatkészítés idézetek és képi források felhasználásával a Horthy-korszak társadalmáról.
- Képes beszámoló (prezentáció) készítése a korszak jeles személyiségeinek egyikéről.
- Plakátok, korabeli történetek, versek, dalok gyűjtése a revíziós törekvésekről.
- Fotók, illusztrációk gyűjtése az ipar (közlekedés) modernizációjáról.
- Képek gyűjtése az oktatás, a tudomány, a sportélet új intézményeiről.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

revízió, numerus clausus, pengő,

Személyek: Bethlen István, Klebelsberg Kuno, Szent-Györgyi Albert.

Kronológia: 1920–1944 a Horthy-korszak.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

magyar irodalom, vizuális kultúra, technika, ének- zene

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Felismeri, hogy a két háború közötti magyar politikát döntően a trianoni döntésre választ adó revízió határozta meg.
- Képes térképen bemutatni a Trianont követő területi változásokat, majd a revíziók ideiglenes eredményeit is.
- Be tudja mutatni a Horthy korszak életmódjának és kultúrájának főbb vonásait.
- Ismeri a két világháború közötti magyar történelem kiemelkedő alakjait, cselekedeteiket, illetve szerepüket a magyar nemzet történetében.

TÉMAKÖR: A második világháború

Óraszám: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismerje az második világháború legfontosabb eseményeit, jellemzőit, valamint napjainkra is hatással bíró következményeit;
- fel tudja idézni az második világháború borzalmaikat, érveket tud felsorakoztatni a békére való törekvés mellett;
- Tudja a háború fontosabb történéseit, s térképen az egyidejűleg több fronton (földrészen) is zajló eseményeket nyomon követni.
- önállóan, folyamatos beszéddel képes eseményeket, történeteket elmondani, történelmi személyeket bemutatni, saját véleményét megfogalmazni;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A nemzetiszocialista Németország és a

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Képek gyűjtése a német haderő és a

<p>kommunista Szovjetunió szerepének feltárása a háború kirobbantásában.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A második világháború fordulópontjainak felidézése. • A háború fegyvereinek és borzalmainak bemutatása különböző források alapján. • Magyarország területi változásait és világháborús részvételét, valamint a második világháború főbb eseményeit bemutató térképek értelmezése. • A magyar külpolitika háború előtti és alatti törekvéseinek és mozgásterének bemutatása. • Ítélet megfogalmazása a második világháborús népiirtásokról és háborús bűnökről. • A magyar honvéd helyállásának felidézése források alapján. • Példák gyűjtése az ellenállás és embermentésformáira 	<p>szövetségesek magyarországi pusztításának eszközeiről és helyszíneiről.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeretek szerzése és megvitatása a holokauszt történetét feldolgozó gyűjtemények, online adatbázisok segítségével (pl. látogatás a Holokauszt Emlékközpontban). • A holokausztról szóló visszaemlékezések, irodalmi és filmfeldolgozások egy-egy részletének megbeszélése. • Példák gyűjtése az ellenállás és embermentés formáira. • Egy magyarországi embermentő (pl. Boldog Salkaházi Sára) tevékenységének megismerése és értékelése.
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: tengelyhatalmak, szövetségesek, bécsi döntések, nyilasok, totális háború, holokauszt, gettó, deportálás, koncentrációs tábor, zsidótörvények; Személyek: Franklin D. Roosevel, Churchill, Teleki Pál, Szálasi Ferenc, Salkaházi Sára. Kronológia: 1939–1945 a második világháború, 1941. június a Szovjetunió megtámadása, 1944. március 19. Magyarország német megszállása, 1945. április a háború vége Magyarországon. Topográfia: Sztálingrád, Normandia, Hirosima, Don-kanyar, Auschwitz</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: magyar irodalom, vizuális kultúra, technika, ének- zene</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ismerje az második világháború legfontosabb eseményeit, jellemzőit, valamint napjainkra is hatással bíró következményeit. • Képes önálló véleményt alkotni a tanultakról. • Ismeri és ábrázolni tudja a háború fontosabb történései időrendjét, képes a térképen az egyidejűleg több fronton (és földrészen) is zajló események nyomon követésére. • Tájékozott a háború fontosabb szereplőiről, megfelelően értékelve a tevékenységüket. 	

<p>TÉMAKÖR: A megosztott világ Óraszám: 5 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Látja a nukleáris háború lehetőségének veszélyeit. • Tudatosulnak benne a demokratikus és diktatórikus társadalmi rendszerek közötti különbségek az emberi szabadságjogok biztosítása terén. • Felismeri, hogy a közelmúlt eseményei nagyban meghatározzák napjaink történéseit. • Képes önállóan tájékozódni és véleményt alkotni az adott kor fordulópontjairól, valamint különböző időszakokat összevetni, összefüggések megállapítása céljából. • Érvelni tud az egyes történelmi folyamatok (pl. globalizáció) kérdésében. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A második világháború után kialakult 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A jóléti állam jellemzőinek összegyűjtése

<p>világrendet bemutató térkép áttekintése és értelmezése.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A nyugati demokrácia és a szovjet diktatúra összehasonlítása. • A nyugati világ és a keleti blokk életkörülményeinek összehasonlítása. • A hidegháború korabeli és a mai világhatalmi viszonyok összehasonlítása. • A hidegháborús korszak alapvető jellemzőinek, történelmi szereplőinek azonosítása képek, szöveges források alapján. • Gyűjtött információk értelmezése a hidegháború korának néhány világpolitikai válságáról (pl. Korea, Kuba, Berlin). • Információk szerzése, rendszerezése és értelmezése a két szuperhatalom fegyverkezési versenyéről diagramok, táblázatok, képek és térképek segítségével. 	<p>és értékelése.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Internetes és egyéb források alapján képes gyűjtemény összeállítása az új tömegkultúra jellemző tárgyairól, eseményeiről. • Poszterek készítése a nyugati és keleti blokk országainak életmódjáról. • Kiselőadás tartása egy hidegháborús konfliktusról.
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), hidegháború, vasfüggöny, berlini fal, szuperhatalom, Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO), Varsói Szerződés, piacgazdaság, jóléti állam; Személyek: Hruscsov, Kennedy. Kronológia: 1947 a párizsi béke, a hidegháború kezdete, 1948 Izrael Állam megalapítása. Topográfia: Berlin, Németországi Szövetségi Köztársaság (NSZK), Német Demokratikus Köztársaság (NDK), Észak- és Dél-Korea, Kuba.</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: magyar irodalom, vizuális kultúra, technika, ének- zene</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felismeri, hogy a közelmúlt eseményei nagyban meghatározzák napjaink történéseit. • Képes önállóan tájékozódni és véleményt alkotni az adott kor fordulópontjairól, valamint különböző időszakokat összevetni, összefüggések megállapítása céljából. 	

<p>TÉMAKÖR: Magyarország szovjetizálása Óraszám: 17 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A tanuló ismerje meg Magyarország szovjet mintára történő erőszakos átalakítását • Értse meg a kommunista diktatúra jellegét és lényegét. • Lássa, hogy a XX. században a két totalitárius diktatúra miképpen és milyen áldozatok árán alakította a világ, és benne Magyarország sorsát. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Magyarország szovjet megszállása következményeinek felidézése. • A tömeges deportálások jellemzőinek azonosítása visszaemlékezések és egyéb források alapján. • A Rákosi-rendszer jellemzőinek, bűneinek azonosítása források, képek, filmrészletek alapján. • A határon túli magyarok megpróbáltatásainak bemutatása különböző források alapján. 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jelszavak, csasztuskák, viccek gyűjtése a Rákosi-diktatúra idejéből. • Új iparvárosok azonosítása térképen. • Egy játékfilm vagy filmrészlet megtekintése a korszakból vagy a korszakról. • Saját vélemény megfogalmazása a Rákosi-diktatúráról. • Kitelepítésekről, deportálásokról szóló visszaemlékezések részleteinek közös feldolgozása.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

malenkij robot, államosítás, tervgazdaság, Államvédelmi Hatóság (ÁVH).

Személyek: Kovács Béla, Rákosi Mátyás, Mindszenty József.

Kronológia: 1945 szovjet megszállás, választás Magyarországon, 1948–1956 a Rákosi-diktatúra.

Topográfia: Recsk, Hortobágy, Duna-delta.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

magyar irodalom, vizuális kultúra, technika, ének- zene

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- Tudja a kommunista diktatúrák embertelenségét, az ebből fakadó elnyomás, az alacsony életszínvonal jellegzetességeit, a vasfüggöny mögötti bezártság képtelen világát.
- Ismerje a Rákosi által vezetett sötét korszakot, s milyen út vezetett az 1956-os forradalmi eseményekhez.

8. ÉVFOLYAM

A TÖRTÉNELEM TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON

Az általános iskola 7–8. évfolyamának történelemtanításánál az életkori sajátosságok figyelembevételével már törekedni kell az események és folyamatok összetettebb bemutatására. A tanuló ekkor már a magasabb szintű, elvontabb fogalmi gondolkodásra is képessé válik, ezért a képszerűség és a történettanításon alapuló történelemtanítás elvének alkalmazása mellett megkezdődik az elemző jellegű feldolgozás: összetett okok és következmények feltárása, az egyes történelmi jelenségek és folyamatok több szempontú értelmezése. A tevékenység alapú tanulásnak továbbra is meghatározó szerepe van, ezért a kerettantervi beosztás időt hagy és lehetőséget teremt a műveltető történelemtanulásra, az ismeretek szélesebb körű alkalmazására, a kooperatív technikák előtérbe helyezésére, a sokoldalú kompetenciafejlesztésre, amelyek már a középiskolai történelem tanulmányokra, követelményekre való felkészítést is kell, hogy szolgálják.

Mivel a 7–8. évfolyamra a tanuló formálódó absztrakt gondolkodása a jellemző, ez megengedi, hogy a tananyag alapvetően kronologikus elrendezésű legyen, ami a legalkalmasabb a mai világot meghatározó 19–20. századi folyamatok értelmezésére. Az egyetemes és a magyar történelmi témák vegyesen, korszakokhoz köthető témakörökbe rendezve jelennek meg. Kisebb mértékben, de továbbra is jellemző, hogy a tanterv az általános jelenségeket a magyar történelem példáin keresztül dolgozza fel. Az eseménytörténetet két tematikus és négy szintetizáló témakör egészíti ki. Utóbbiak hosszsmetszeti jellegűek: a demográfia, a demokrácia, az egyes kiemelt régiók történetét, valamint a nemzeti kultúránk és történelmünk eredményeit tekintik át a kezdetektől napjainkig.

- ismerje meg 1956 történelmi jelentőségét, a Kádár-korszakot, a rendszerváltás és demokratikus átalakulás folyamatát
- lássa meg a globalizáció és a rendszerváltás közötti összefüggéseket, azonosuljon az egységes Európa gondolatával,
- ismerje a hazánkban élő nemzetiségek és a határon túli magyarok történelmét, értse meg a nemzeti összetartozás fontosságát
- ismerje a magyar történelem főbb eseményeit, kiemelkedő személyiségeit

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
A forradalomtól az ezredfordulóig	20 +4 mélységelvű
Együttélés a Kárpát-medencében	8
Népesedés és társadalom	5
A demokratikus állam	7 +2 mélységelvű
Régiók története	14
Mérlegen a magyar történelem	12
Az évente két mélységelvű téma 6. órája felhasználva a jelzett témaköröknél	
ÖSSZESEN:	72 óra

TÉMAKÖR: A forradalomtól az ezredfordulóig

Óraszám: 24

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
- Megismeri 1956 történelmi jelentőségét, hazánk útját a forradalom utáni megtorlástól a kádári

időszak, a „legvidámabb barakk” főbb eseményein keresztül a rendszerváltozásig, majd a demokratikus átalakulás folyamatát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Beszámolók készítése az 1956-os forradalom és szabadságharc hőseiről.
 - Az 1956-os forradalom és szabadságharc utáni megtorlások kegyetlenségének bemutatása példákon keresztül.
 - Érvek gyűjtése a Kádár-rendszer diktatórikus jellegének alátámasztására.
 - A Kádár-rendszerrel szóló különböző jellegű források elemzése, értelmezése.
 - A Kádár-rendszer és napjaink életkörülményeinek összehasonlítása.
 - A rendszerváltoztatás jelentőségének, következményeinek bemutatása.
- A magyar történelem legfontosabb politikai eseményeinek időrendbe állítása a rendszerváltoztatástól napjainkig

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Információgyűjtés a „pesti srácokról”.
- Térképvázlat készítése az 1956-os események budapesti helyszíneiről.
- Interjú készítése egy 1956-os visszaemlékezővel.
- 1956-os emlékhelyek és emlékművek, sírok feltérképezése a lakóhelyen és környékén.
- Az 1956-os forradalom és a Kádár-rendszer korszakával kapcsolatos játékfilm/filmrészlet megtekintése és értelmezése.
- Tablókészítés az úttörő mozgalom jellemzőiről a világnézeti nevelésben betöltött szerepéről.
- Gazdasági és társadalmi diagramok, grafikonok elemzése a szocializmus válságának időszakából.
- Retró-kiállítás rendezése.
- Családi emlékek bemutatása, visszaemlékezések gyűjtése, interjú készítése tanári útmutatás alapján a Kádár-rendszerrel és a rendszerváltoztatás időszakából.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Molotov-kocka, sortűz, munkásőrség, Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ), úttörő, termelészövetkezet, háztáji, maszek, gulyáskommunizmus, rendszerváltoztatás, privatizáció, jogállam, többpártrendszer.

Személyek: Nagy Imre, Kádár János, Gorbacsov, Reagan, II. János Pál, Antall József, Göncz Árpád, Horn Gyula, Orbán Viktor.

Kronológia: 1956. október 23. a forradalom kitörése, 1956. november 4. a szovjet támadás, 1956–1989 a Kádár-rendszer,

1989–1990 a rendszerváltoztatás, 1990 az első szabad választások, 1991 a Szovjetunió felbomlása, 1999 Magyarország belép a NATO-ba.

Topográfia: Corvin köz, Mosonmagyaróvár.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar irodalom, Rajz vizuális kultúra, Ének-zene

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- megismeri az 1956 történelmi jelentőségét, a kommunista állam berendezkedés fejlődésképtelenségét, tudatosan benne a bukás körülményei és következményei, a demokratikus átalakulás lépései.

TÉMAKÖR: Együttélés a Kárpát-medencében

Óraszám: 8

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- nyitottá válik a határon túli és a hazánkban élő nemzetiségek történelme és kultúrája iránt
- alakuljon ki benne a kisebbségek iránti megértés

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Kiselőadás készítése egy példamutató életút

<ul style="list-style-type: none"> • A határon túli magyarság története főbb fordulópontjainak áttekintése 1920-tól napjainkig. • Példák gyűjtése a határon túli magyarság életéből a hűségre és helytállásra. • A határon túli magyar kisebbségi lét nehézségeinek bemutatása. • A Kárpát-medence 1910-es és 1990 utáni etnikai térképének összehasonlítása a magyarság és a nemzetiségek elhelyezkedése szempontjából. • Példák gyűjtése a nemzeti összetartozás megnyilvánulásairól az anyaországi és a határon túli magyarság kapcsolatában. • Példák gyűjtése a Kárpát-medence népeinek együttműködésére és konfliktusaira a történelem során. <p>A magyarországi nemzetiségek 19-20. századi története főbb jellemzőinek, fordulópontjainak felidézése</p>	<p>(pl. Esterházy János, Márton Áron) fordulópontjairól.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beszámoló készítése az erdélyi falurombolási tervről (pl. Bözödújfalú). • Határon túli területek meglátogatása tanulmányi kirándulás kereteiben (pl. Határtalanul program). • Az erdélyi, kárpátaljai, felvidéki és délvidéki magyarok életviszonyainak összehasonlítása egymással és a hazai viszonyokkal. • Tabló vagy prezentáció készítése a hazai cigányság korabeli életmódjáról.
--	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

kitelepítés, asszimiláció.

Személyek: Esterházy János, Márton Áron.

Kronológia: 1944–1945 magyarellenes atrocitások.

Topográfia: Szlovákia, Ukrajna.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Földrajz, Hon és népismeret, Hit és erkölcstan, Ének-zene

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- önálló néprajzi gyűjtés segítségével, digitális archívumok tanulmányozása nyomán be tudja mutatni a hazánkban élő nemzetiségiek és a határon túli magyarság történetét, az anyaország és a határon túli magyarság kapcsolatát
- megérti a nemzeti összetartozás fontosságát

TÉMAKÖR: Népesedés és társadalom

Óraszám: 5

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- értse meg népeségváltozás okait és következményeit, a modernkori demográfiai folyamatokat

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A népesedés nagy korszakainak és azok jellemzőinek felidézése.
- Információk gyűjtése az élelemtermelés fejlődéséről (például régészeti leletek alapján).
- A népeségváltozás okainak és következményeinek bemutatása.
- Hasonlóságok és különbségek megállapítása az egyes népesedési korszakok és folyamatok között.

Vita a modern kori demográfiai folyamatokról és azok várható hatásairól

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A népesedés nagy korszakainak és azok jellemzőinek felidézése.
- Információk gyűjtése az élelemtermelés fejlődéséről (például régészeti leletek alapján).
- A népeségváltozás okainak és következményeinek bemutatása.
- Hasonlóságok és különbségek megállapítása az egyes népesedési korszakok és folyamatok között.
- Vita a modern kori demográfiai folyamatokról és azok várható hatásairól

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

házasítás, nagy pestisjárvány, népességrobbanás, migráció, multikulturalizmus, terrorizmus, globalizáció.

Személyek: Semmelweis Ignác.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Hit és erkölcsstan

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tudjon különbséget tenni egyes népesedési korszakok és folyamatok között
- tudatosuljon benne, hogy a túlnépesedés és a migráció a Földet érintő globális probléma

TÉMAKÖR: A demokratikus állam

Óraszám: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Ismerje meg politikai ideológiák és struktúrák történelmileg kialakult alaptípusait

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A demokrácia kialakulása, állomásainak felidézése és működésének jellemzése a különböző történelmi korszakokban.
- Csoportos szerepjáték demokratikus döntéshozatalról (pl. az athéni demokráciában).
- Demokratikus döntéshozatal ábrázolása egy folyamatában.
- A brit parlamentáris és az amerikai elnöki rendszer összehasonlítása.

Áttekintő ábra értelmezése a magyarországi államszervezetről és a választási rendszerről.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Csoportos szerepjáték demokratikus döntéshozatalról (pl. az athéni demokráciában).
Demokratikus döntéshozatal ábrázolása egy folyamatában

Fogalmak: népgyűlés, hatalmi ágak, alkotmány, elnök, általános választójog.

Személyek: Periklész, George Washington.

Kronológia: Kr. e. 5. sz. az athéni demokrácia fénykora, 1776 az amerikai Függetlenségi nyilatkozat, 2012 Magyarország Alaptörvénye.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Állampolgári ismeretek,

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tudjon különbséget tenni korunk legjellemzőbb politikai rendszerei között
- legyen tisztába a modern politikai rendszer működési mechanizmusával

TÉMAKÖR: Régiók története

Óraszám: 14 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- mérlegeli a globalizációs folyamatok előnyeit és hátrányait
- belátja a globalizáció és a rendszerváltozás közötti összefüggéseket
- azonosul az egységes Európa gondolatával

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Az Európai Unió céljainak felidézése.
- Az európai integráció eredményeinek és

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az Európai Unió céljainak felidézése.
- Az európai integráció eredményeinek és problémáinak áttekintése.

<p>problémáinak áttekintése.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A közép-európai régió középkori, újkori és mai térképeinek összehasonlítása. • A közép-európai népek helyzetének összehasonlítása a középkortól napjainkig. • Az Amerikai Egyesült Államok szuperhatalmi helyzetének elemzése és értékelése katonai, politikai, gazdasági és kulturális téren. • Kína világgazdasági és világpolitikai szerepének megvitatása. <p>A közel-keleti konfliktusról megfogalmazott álláspontok és érvek azonosítása, beszélgetés a békés megoldási módokról</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A közép-európai régió középkori, újkori és mai térképeinek összehasonlítása. • A közép-európai népek helyzetének összehasonlítása a középkortól napjainkig. • Az Amerikai Egyesült Államok szuperhatalmi helyzetének elemzése és értékelése katonai, politikai, gazdasági és kulturális téren. • Kína világgazdasági és világpolitikai szerepének megvitatása.
<p>Fogalmak: integráció, euró, Európai Unió, visegrádi együttműködés, polgárháború, nagy fal, hinduizmus, buddhizmus, kasztrendszer, Korán. Személyek: Lincoln, Gandhi, Mao Ce-tung. Kronológia: 1957 a római szerződés, 1992 a maastrichti szerződés, 2004 Magyarország belép az Európai Unióba. Topográfia: Brüsszel, Lengyelország, Csehország, Közel-Kelet, Izrael.</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p>	
<p>Földrajz,</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • tudjon különbséget tenni az európai integráció előnyei és hátrányai között 	

<p>TÉMAKÖR: Mérlegen a magyar történelem</p>	
<p>Óraszám: 12 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK</p>	
<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ismerje fel, hogy a nagy történelmi személyiségek, nemzeti hősök cselekedeteikkel, a magyar feltalálók találmányaikkal, a művészek alkotásaikkal a nemzet érdekét szolgálták, a magyarság hírnevét öregbítették 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valamely területen kiemelkedő eredményt elérő magyarok tevékenységének felidézése, bemutatása. • A Magyar Királyság középkori sikeressége okainak felidézése. • Érvek gyűjtése a Habsburg Birodalomhoz tartozásunk előnyei és hátrányai mellett a 18. században és a 19. század első felében. • Levert szabadságharcaink értékelése az utóbb elért eredmények alapján. 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Világjáró magyar utazókról szóló beszámolók készítése. • Kiselőadások, bemutatók készítése magyar tudósokról, feltalálókról, találmányokról, olimpiikonokról, művészekről. • Referátum készítése egy magyar Nobel-díjas tudósról (pl. Szent-Györgyi Albert, Gábor Dénes stb.). • Prezentáció készítése egy sikeres magyar sportolóról. • Példák gyűjtése kisebbségben élő magyarság megmaradásáért folytatott küzdelem formáira és képviselőire.
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:</p>	
<p>Javasolt személyek (altémánként 1-2): Julianus barát, Kőrösi Csoma Sándor, Magyar László; Neumann János, Csonka János, Galamb József, Kármán Tódor; Papp László, Puskás Ferenc, Egerszegi Krisztina, Balczó András; Liszt Ferenc, Munkácsy Mihály, Kodály Zoltán, Bartók Béla, Korda Sándor</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Hit és erkölcsstan, Hon és népismeret, Ének-zene, Biológia, Fizika, Kémia, Informatika</p>	

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- ismerje a magyar történelem főbb eseményeit, kiemelkedő személyiségeit egészen napjainkig, amelyek a magyarság tudat, haza szeretet, a haza iránt érzett elkötelezettség érzését erősítik
- ismerje fel a híres történelmi személyiségek történelemformáló szerepét
- ismerje a magyar feltalálók, felfedezők, tudósok és művészek munkásságát, tudjon minél több hungarikumot felsorolni

VIZUÁLIS KULTÚRA

	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
2020-2021	1	1	1	1
2021-2022	1	1	1	1
2022-2023	1	1	1	1
2023-2024	1	1	1	1
Éves óraszám	36 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)	36 (36 tanítási hét esetén)

5. ÉVFOLYAM

A VIZUÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 5. ÉVFOLYAMON:

A vizuális nevelés legfontosabb célja, hogy segítse a tanulókat az őket körülvevő világ vizuálisan értelmezhető jelenségeinek megértésében, ezen belül a vizuális művészeti alkotások átélésében és értelmezésében, illetve ennek segítségével környezetünk tudatos alakításában. Ez a cél a tanórai kereteken belül az alkotva befogadás elvét követve valósulhat meg a leghatékonyabban, azaz a tantárgy jellemző tulajdonsága, hogy aktív tanulói tevékenységen alapul.

A tantárgy fontos célja, hogy a tanulók az iskolában megismerjék a magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti műalkotásokat, nemzetünk hagyományos tárgykultúráját és díszítőművészetét. A tantárgy kulcsszerepet játszik a tanulók érzelmi fejlesztésében, mely az őket körülvevő világhoz való pozitív érzelmi viszonyulásuk kialakításának fontos eszköze. Ennek eredményeként elérendő cél, hogy a tanulók a magyar kultúrára büszkék legyenek, és kötődjenek szülőföldünk értékeihez.

További fontos cél, hogy a tanulók ismerjék meg az európai és egyetemes vizuális kultúra legjelentősebb képzőművészeti és építészeti alkotásait, alakuljon ki bennük érdeklődés a vizuális jellegű művészetek iránt. Váljanak nyitottá a régmúlt korok, illetve az őket körülvevő XXI. század művészeti jelenségek befogadására.

A vizuális kultúra tantárgy tartalmát három részterület, a képzőművészet, a vizuális kommunikáció és a tárgy- és környezetkultúra képezi. A vizuális nevelés szempontjából a képzőművészet részterület az ábrázoló és kifejező szándékú, esetleg művészi élményt nyújtó képalkotással, illetve befogadással foglalkozik, a tárgy- és környezetkultúra részterület az ember tervezett tárgyi és épített környezetét jelenti, a vizuális kommunikáció pedig képekben, gyakran kép és szöveg egységében megjelenő, eleve kommunikációs célú képalkotással foglalkozik. E részterületek tartalmi elemei különböző hangsúllyal, de minden iskolaszakaszban jelen vannak a tantervi követelményekben. A Nat alapelvei alapján a vizuális kultúra tantárgy gyakorlatközpontúsága a vizuális megismerés, a közvetlen tapasztalatszerzés, az elemző-szintetizáló gondolkodás egységében értelmezendő, és a tanulók ténylegesen megvalósuló alkotó munkáját szolgálja.

A vizuális fejlesztés legfontosabb célja adott iskolaszakaszokban az életkornak megfelelő szinteken játékos, kreatív szemlélet kialakítása és alkalmazása.

Fontos cél továbbá a minél szélesebb körű anyaghasználat, az alkotó tevékenységen keresztül a kéz finommotorikájának fejlesztése, a változatos médiumok és megközelítési módok alkalmazása, a vizuális médiumok közötti átjárhatóság és a művészi gondolkodás szabadságának a kialakítása. Mindez segíti a tanulók tájékozódását az őket érő nagy mennyiségű vizuális információ feldolgozásában, szelektálásában, s végül majd az önálló, mérlegelni képes szemlélet kialakításában. Jelen korunk jellemző képzési lehetőségeit is figyelembe véve további cél a vizuális

kommunikáció digitális kultúrához is köthető mindennapi formáinak, illetve az épített környezet és a tárgyi világnak a vizsgálata, valamint a környezetalakítás tudatosságának fejlesztése.

A vizuális nevelés kiemelt feladatának tekinti a kreativitás fejlesztését, mely a vizuális problémamegoldás folyamatában fejleszhető és gyakorolható. A tanulók kreativitása az örömteli, kísérletező, az élményekben gazdag, alkotó tevékenység közben bontakozhat és teljesebbé válhat, mely mind az egyén, mind pedig a közösség alkotó energiáinak a motorja lehet. Lényeges elem mindezekben a motiváció kialakítása az önmagát folytonosan építő, alkotói magatartás megteremtésére és a folyamatos önművelésre. Ezzel összefüggésben fontos a tanulók önértékelésének és önismeretének fejlesztése, a mérlegelő szemlélet kialakítása, amelynek az önálló és a társakkal együttműködő gyakorlati feladatmegoldásokban kell megjelennie és működnie a tanulók fejlesztése során. A vizuális nevelés a tanulók személyiségfejlesztésének rendkívül fontos eleme, hiszen az itt alkalmazott tevékenységekre jellemző alkotva tanulás érzelmeket gazdagít, empátiát, intuíciót és minőségérzékenységet, valamint önmagukkal szembeni igényességet kialakító hatása működik.

A köznevelésben a vizuális kultúra tantárgy a művészettel nevelés eszköze, s mint ilyen, általánosan alapozó, vizuális szemlélet kialakítását és fejlesztését tartja elsőrendű feladatának.

- a mérlegelő gondolkodás és az információk szelektálásának megalapozása
- az objektív és szubjektív ítéletek közötti különbség észrevétele
- a valósághű ábrázolás
- az alkotásra készítő motiváció fenntartása
- művészi alkotó-befogadó tevékenységek
- figyelembe kell venni az előzményeket s más tantárgyak által tanított ismeretek meglétét.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok	5
Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió	5
Médiумok sajátosságai – Médiумok jellemző kifejezőeszközei	5
Tér és időbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei	5
Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete	4
Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat	5
Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció	7
ÖSSZESEN:	36 óra

TÉMAKÖR: Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- látványok, képek részeinek, részleteinek alapján elképzeli a látvány egészét, fogalmi és vizuális eszközökkel bemutatja és megjeleníti, rekonstruálja azt;
- szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzeli és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is;
- a látványokkal kapcsolatos objektív és szubjektív észrevételeket pontosan szétválasztja;
- különböző érzetek kapcsán belső képeinek, képzeleteinek megfigyelésével tapasztalatait vizuálisan

megjeleníti;

- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Vizuális művészeti alkotások megfigyelése, és egyéni véleményformálás során az objektív és szubjektív megállapítások szétválasztása, a látvány lényeges, egyedi művészettörténeti korszak jellemzőinek felismerésével és személyes gondolatok megfogalmazásával. A tapasztalatok (pl. képolvasás, látvány szöveges ismertetése a vizuális megjelenítés érdekében, eligazodás vizuális információk között) felhasználása az alkotás során is.
- A történelem tantárgyból már megismert művészettörténeti korokban (pl. ókor, középkor, XVII-XVIII. század, XIX-XX. század) készült vizuális alkotások elemző összehasonlítása (pl. történelmi háttér, téma, műfaj, létrehozás szándéka, figurativitáshoz való viszony, kifejezőeszközök használata szerint), és inspiratív felhasználása az alkotás során.
- A történelem tantárgy keretében feldolgozott korszakok egy-egy jellemző műalkotásának, tárgyának, díszítő stíluselemének felhasználásával kifejező képalkotás, plasztikus mű, vagy újraértelmezett tárgy készítése. (pl. fekete alakos vázákép stílusában modern olimpiai sportág megjelenítése, timpanon forma kitöltése jelen korunkra jellemző témájú csoportképpel).
- Különböző jellegű, stílusú látványok (pl. tárgyfotó, magyar néprajzi motívum, film képkockája), vizuális alkotások (pl. figuratív/non-figuratív festmény, installáció) adott részeinek, részleteinek meghatározott célú, személyes kiegészítése, rekonstruálása a személyes kifejezés érdekében, a jellemző vizuális jegyek tudatos használatával.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag feladatok).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

klasszikus, modern, kortárs vizuális művészet, objektív, szubjektív, művészettörténeti korok-
őskor, barlangfestmények, Mezopotámia, Óbabilon művészet, asszír, Újbabiloni Birodalom
művészete, stílus, egyiptomi művészet, ókori görög művészet, ókori itáliai művészet.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Természetismeret: Az emberi test, testarányok. Mozgásképeség.

Matematika: változó helyzetek, időbeliség.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: történeti korok, korszakok.

Magyar nyelv és irodalom: különböző kultúrák eltérő szemléletének megtapasztalása.

Ének-zene: zenetörténeti és zeneirodalmi alapismeretek a befogadói hozzáállás fejlesztése céljából.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló ismerje fel a művészeti és a képzőművészeti ágak legfontosabb megkülönböztető

jegyeit,

- közvetlen tapasztalás útján szerzett élmények feldolgozási képessége, az érzékelhető tulajdonságok alapján az azonosságok és különbözőségek tudatosítása;
- a vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.

TÉMAKÖR: Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- felismeri az egyes témakörök szemléltetésére használt műalkotásokat, alkotókat, az ajánlott képanyag alapján;
- különböző érzetek kapcsán belső képeinek, képzeleteinek megfigyelésével tapasztalatait vizuálisan megjeleníti;
- szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzelet és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is;
- megfigyeléseit, tapasztalatait, gondolatait vizuálisan rögzíti, mások számára érthető vázlatot készít;
- adott tartalmi keretek figyelembevételével karaktereket, tereket, tárgyakat, helyzeteket, történeteket részletesen elképzelet, fogalmi és vizuális eszközökkel bemutat és megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjeleníti, egyénileg és csoportmunkában is;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeletseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Adott tartalmi keretekhez (pl. irodalmi vagy médiaélmény, tanulók által közösen kitalált történet, személyes élmény) illeszkedő figurák, karakterek, terek, tárgyak, helyzetek, történet részletes elképzeletse, korábbi személyes vizuális tapasztalatok, emlékek inspiratív felhasználásával. Az elképzeletsek bemutatása és vizuális megjelenítése érdekében többféle forrásból (pl. könyvtár, internet, valóság) vizuális információk, képi inspirációk gyűjtése és megfelelő alkotó felhasználása egyénileg és csoportmunkában.
- Szokatlan szituációkban (pl. korlátozott mozgás, színes szemüveg, bekötött szem) különböző érzetek (pl. mozgás, hang, látvány, szag, íz, tapintás) kapcsán keletkező belső képek megfigyelése, és az egyéni ötletek megjelenítése többféle vizuális eszköz rugalmas alkalmazásával (pl. vegyes technika,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag feladatok).

festék, szén, kollázs, fény, fotó, fotómanipuláció).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

vizuális élmény, hatás, asszociáció, karakter, figuratív-nonfiguratív megjelenítés.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: a műélvezet megtapasztalása.

Matematika: pontos megfigyelés, lényegkiemelés.

Ének-zene: zenei élmény feldolgozása.

Dráma és tánc: dramatikus improvizációk irodalmi, képzőművészeti, zenei művek alapján.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- személyes élmények, elképzelt történetek, érzelmek vizuális megjelenítése különböző eszközökkel;
- önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról;
- a vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.

TÉMAKÖR: Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- a vizuális problémák vizsgálata során összegyűjtött információkat, gondolatokat különböző szempontok szerint rendez és összehasonlít, a tapasztalatait különböző helyzetekben a megoldás érdekében felhasználja;
- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg és csoportmunkában is;
- látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit;
- vizuális megjelenítés során egyénileg és csoportmunkában is használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Példák alapján a hétköznapi életben, tanulási helyzetekben gyakran és szívesen használt médiumok (pl. fotó, mozgókép, online felületek, számítógépes játék) sajátosságainak, jellemző kifejezési eszközeinek (pl. használt képi és szöveges elemek aránya, mérete, kompozíciós elrendezések, képkivágások, színhasználat, kontraszt, fény-árnyék, világossötét alkalmazása, ismétlések szerepe, vágás, nézőpont, kameramozgás, időbeliség) megismerése. A tapasztalatok adekvát használata érdekében információk, vizuális inspirációk gyűjtése, különös tekintettel a figyelemirányítás és kiemelés célját szolgáló lehetőségekre.
- Valós és fiktív helyzetek, történetek

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag feladatok).

megjelenítése, ábrázolása, dokumentálása során a közvetítendő tartalmaknak, és személyes gondolatoknak, érzéseknek leginkább megfelelő médium kiválasztása. (Pl. tanult irodalmi alkotás inspirációjára rövid mozgókép készítése ténylegesen, vagy annak rajzos forgatókönyve.) A választott médiumhoz illő vizuális kifejezési eszközök használata a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés (pl. szín, méret, arány, forma, kompozíció, képkivágás, nézőpont, fény, vágás, montázs) érdekében egyénileg és csoportmunkában is.

- Hagyományos (nyomtatott) információhordozó digitális médium számára történő átalakítása társai számára is értelmezhető rajzi vázlatban, vagy montázs alkalmazásával. (Pl. más tantárgy számára készült tankönyv egy érdeklődésére számot tartó oldalának átalakítására internetes oldallá, mobil applikációvá.) A tapasztalatok felhasználása a további alkotó tevékenység közben egyénileg vagy csoportmunkában.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

vizuális kifejezési eszközök, médium, kiemelés, figyelemirányítás, kompozíció, képkivágás, nézőpont.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Természetismeret: környezettudatosság, fenntarthatóság.

Technika, életvitel és gyakorlat: hagyományos foglalkozások, szakmák.

Matematika: változó helyzetek, időben lejátszódó történések megfigyelése, a változás kiemelése.

Informatika: adatok csoportosítása, értelmezése, táblázatba rendezése, használata.

Magyar nyelv és irodalom: Mozgókép.

Dráma és tánc: Mozgásfolyamatok, mozgássor.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a vizuális közlés különböző műfajú köznap és művészi formáinak felismerése;
- a megfigyelt jelenségek térbeli helyzetének, arányainak, plaszticitásának és színviszonyainak ábrázolása.

TÉMAKÖR: Tér és időbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg és csoportmunkában is;
- felismeri az egyes témakörök szemléltetésére használt műalkotásokat, alkotókat, az ajánlott képanyag alapján;
- adott cél szempontok figyelembevételével térbeli, időbeli viszonyokat, változásokat,

eseményeket, történeteket rögzít, megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;

- adott témát, időbeli, térbeli folyamatokat, történéseket közvetít újabb médiumok képírási formáinak segítségével egyénileg vagy csoportmunkában is;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

– A térmegjelenítés különböző művészettörténeti korokban használt lehetőségeinek (pl. kiterített tér, frontális nézet, takarás, egy iránypontos perspektíva, fordított perspektíva) megfigyelése, megismerése, műalkotások alapján. (egyiptomi falfestmények, középkori miniatúrák).

– Az egy iránypontos perspektíva egyszerű szabályainak megismerése, és az ismeretek felhasználása kitalált tér ábrázolására épülő alkotó munkában.

– Példák alapján időbeli változások, történések vizuális megjelenítésének megkülönböztetése (pl. folyamatábra, képregény, storyboard, fotósorozat, film), és egy rövid történet (pl. teafőzés, pizza evés, tornasorba rendeződés), időbeli változás, folyamat (pl. jég olvadása, vihar közeledte, almacsutka fonnyadása) vagy saját történet rögzítése a választott médium sajátosságainak figyelembevételével, egyénileg vagy csoportban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

– Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag feladatok).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

tér, nézőpont, képkivágás, rövidülés, fókuszpont, horizont, időbeli változás vizuális megjelenítései, folyamatábra, képregény/storyboard.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: történet ideje, helyszíne, cselekmény kezdő- és végpontja, cselekményelemek sorrendje.

Természetismeret: mozgás és idő változása; ciklikus jelenségek.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: az idő ábrázolása vizuális eszközökkel.

Dráma és tánc: Mozgásfolyamatok, mozgássor.

Matematika: változó helyzetek, időben lejátszódó történések megfigyelése, a változás kiemelése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló ismerje a holtpont jelentőségét a művészetben;
- tisztában van a kért kulcsfogalmakkal, tudja értelmezni, adott esetben alkalmazni azokat;
- a mozgássor fázisokra bontása (pl.: mozgókép „kikockázása”). A mozgás megjelenítése vizuális ábrával;
- térbeli és időbeli változások lehetséges vizuális megjelenéseinek értelmezése, és egyszerű mozgásélmények, időbeli változások megjelenítése.

TÉMAKÖR: Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzeli és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is;
- a vizuális problémák vizsgálata során összegyűjtött információkat, gondolatokat különböző szempontok szerint rendez és összehasonlít, a tapasztalatait különböző helyzetekben a megoldás érdekében felhasználja;
- a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- vizuális megjelenítés során egyénileg és csoportmunkában is használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit;
- egyszerű tájékoztató, magyarázó rajzok, ábrák, jelek, szimbólumok tervezése érdekében önállóan információt gyűjt;
- célzottan vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket értelmez és tervez a kommunikációs szándék és a hatáskeltés szempontjait kiemelve.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A téma feldolgozásakor aktuálisan más tantárgy keretében tanult korhoz illeszkedő művészettörténeti korszak jellemző műalkotása, vagy ökológia, társadalmi probléma témájában ismeretek és érzetek inspiratív és kreatív felhasználásával direkt vizuális kommunikációt szolgáló produktum létrehozása (pl. kiállítás plakátja, ökológiailag tudatos termékcsomagolás, rövid mozgóképi reklám, animált gif). A feladathoz kapcsolódóan gyűjtött vizuális információk, szöveges, képi inspirációk, és a korábbi vizuális megfigyelési tapasztalatok, adekvát képnyelvi eszközök felhasználása az alkotás során egyénileg és csoportmunkában is.
- Reklámfilmek és hírműsorok példáiban a valós és fiktív elemek egyértelmű megjelenését keresve a befolyásolás lehetőségének felismerése. A példák megfigyeléséből származó tapasztalatok felhasználása játékos szituációk és gyakorlatok során (pl. képtelen reklám).
- A verbális és a vizuális kommunikáció közötti lényegi különbségek felismerése és megfogalmazása kreatív gyakorlatok (pl. sajtófotók szóbeli leírásával, „közvetítésével”) tapasztalatai alapján csoportmunkában is.
- Felismeri az egyes témakörök szemléltetésére használt műalkotásokat, alkotókat, az ajánlott képanyag alapján.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag feladatok).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

kommunikációs felület, üzenet, hír/álhír, figyelemirányítás, kommunikációs cél, hatáskeltés vizuális eszközei, valóság/fikció, dokumentálás, befolyásolás.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szöveg és kép viszonya.

Ének-zene: zenei stílusok és formák.

Dráma és tánc: nem verbális kommunikációs játékok.

Informatika: multimédiás dokumentumok előállítása kész alapelemekből.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- szöveg és kép együttes megjelenítésének tanulmányozása után, az alkotóelemek variálásával a vizuális és verbális üzenet jelentésváltozásának megértése, játékos feladatokkal azok megváltoztatása.

TÉMAKÖR: Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez, és alkotó tevékenységében felhasználja a gyűjtés eredményeit;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt;
- adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A tárgyi környezet különböző szempontú vizsgálata érdekében adott téma (pl. ünnepi és hétköznapi öltözet, dédszüleink világa, egyedi, személyes tárgyak, divat változása) vizuális és szöveges feldolgozása, információk keresése és rendszerezése különböző forrásokból (pl. könyvtár, internet, interjú készítése az érintettekkel, skanzen vagy helytörténeti kiállítás látogatása).
- Hagyományos magyar népi kultúra és a közvetlen környezet tárgyi világának megfigyelése és inspiratív felhasználása segítségével mai korunkra jellemző, értelmesen használható tárgy (pl. háztartási eszköz, játék, öltözet kiegészítő, telefontok, textil táska, tolltartó, szemüvegtok, de nem dísz tárgy!) tervezése és létrehozása tudatos anyag és eszközhasználattal (pl. nemezelés, hímzés, szövés, fonás, agyagozás, bőrmunka).
- Különböző korok és kultúrák szimbólumainak

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag feladatok).

és motívumainak felhasználásával minta, díszítés tervezése, és a minta felhasználása tárgyak díszítésére választott célok érdekében (pl. saját pecsét, csomagolópapír, póló, táska, takaró, bögre) különböző technikák felhasználásával (pl. krumplics, papír nyomtatás; stencil/sablon, filctoll, textilfestés).

- A hagyományos magyar népi kultúra és a modern, kortárs kultúra tárgyi világának (pl. épület, tárgy, öltözék) összehasonlítása megadott szempontok (pl. anyaghasználat, technológia, rendeltetés, díszítés) alapján. A jellemzőik, egyedi vonásaik kiemelése által szerzett információk és inspirációk felhasználásával, építmények, terek, tárgyak átalakítása választott eszközökkel (pl. rajz, festés, kollázs, montázs, vegyes technika), személyes igényeknek megfelelően.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

hagyomány, néprajz, népi kultúra, design, divat, kézműves technika, egyedi tárgy, formaredukció, motívum, technológia.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: népköltészet.

Hon-és népismeret: család és lakóhely, falvak és városok.

Természetismeret: környezettudatosság, fenntarthatóság.

Ének-zene: népzene.

Dráma és tánc: népszokások.

Technika, életvitel és gyakorlat: hagyományos foglalkozások, szakmák

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- létrehozott vagy talált tárgyak díszítésének megtervezése és kivitelezése, oly módon, hogy a díszítmény összhangban legyen a tárgy formai, funkcionális és társadalmi üzenetével, illetve az alkotó személyes közlési szándékával.

TÉMAKÖR: Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció

Óraszám: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez, és alkotó tevékenységében felhasználja a gyűjtés eredményeit;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt;
- adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál;

- felismeri az egyes témakörök szemléltetésére használt műalkotásokat, alkotókat, az ajánlott képanyag alapján.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Példák alapján (pl. különböző korban, kultúrában, stílusban készült építmények, terek) a közvetlen környezetben található valós terek, térrészletek saját kezű vázlatrajzának (pl. buszmegálló, kapu/bejárat ajtó, iskola ebédlője, iskolai könyvtár, beszélgető sarok, büfé) áttervezése, átalakítása megadott valós vagy játékos funkció megvalósítása (pl. biztonságérzet, figyelemfelhívás, otthonosságérzet, rejtőzködés) érdekében. A tervezés során kísérletezés és többféle ötlet felvetése és vizuális rögzítése, az ötletek és a tervezési folyamat szöveges bemutatása egyénileg és csoportmunkában is.
- A már tanult történelmi korszakokhoz kapcsolódó művészettörténeti korszakok jellemző építészeti stíluselemeinek megismerése, felismerése a klasszicista és historizáló magyar építészet fontos épületein (Steindl Imre: Országház, A. Clark: Lánchíd, Ybl Miklós: Operaház, Pollack Mihály: Magyar Nemzeti Múzeum). A megismert stíluselemek felhasználása a tanuló valós környezetében található valós terek, épületrészletek áttervezésére.
- Egy választott tárgy, tárgytípus (pl. kedvenc tárgy, játék, hírközlési, közlekedési, konyhai eszköz, bútor) különböző történelmi korokban, és földrajzi helyeken való megjelenésének összehasonlító vizsgálata adott szempontok mentén (pl. funkció, anyag, forma, díszítés, környezetkárosítás) és a vizsgálat eredményeinek részletes szöveges és vizuális bemutatása (pl. tábló, prezentáció formájában).
- Szokatlan egyéni funkcióra (pl. álmkép-rögzítés, „időbefogás”, „lustaság elszívás”, okosítás) alkalmas tárgy tervezése vagy létrehozása a korábban látott, vizsgált tárgyi, képi inspirációk felhasználásával, egyénileg vagy csoportmunkában, hulladékanyagok felhasználásával, valamint a tervezési folyamat dokumentálásával (pl. rajzok, képes inspirációk gyűjteménye, fotósorozat).

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag feladatok).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

környezettudatosság, tervezés, rendeltetés, tárgy/építmény nézetei.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: történelmi korszakok.

Természetismeret: Az ember hatására bekövetkező változás a táj képében. A természeti és

mesterséges, technikai és épített.

Magyar nyelv és irodalom: különböző kultúrák eltérő létmódja, szemlélete.

Technika, életvitel és gyakorlat: tervezés, anyagalakítás.

Matematika: Egyszerűsített rajz készítése lényeges elemek megőrzésével.

A tér elemei, síkbeli, térbeli alakzatok. Tárgyak tulajdonságainak vizsgálata. Geometriai modellek.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- egyszerű tértervezés és téralakítás meghatározott célból különféle eszközökkel és anyagokkal történeti korok legfontosabb alátámasztó- teherhordó és térlefedő lehetőségeinek, illetve alaprajzi elrendezéseinek megfigyelésével.

6. ÉVFOLYAM

A VIZUÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 6. ÉVFOLYAMON:

A vizuális kultúra tantárgy a következő módon fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A tanulás kompetenciái: Ahogyan a kisgyermekkorban a megismerés alapvető eszköze a vizualitás, úgy a későbbi tanulási folyamatban is meghatározó szerepe van a vizuálisan nyerhető információk feldolgozásának. A vizuális megfigyelés, a belső képalkotás, a vizuális elemzés, összehasonlítás, esetleg a tapasztalatok, a következtetések vizuális megjelenítése – kiváltképp a digitális kor vizuális dominanciája miatt – az információszerzés, a tanulás feltétele. A vizuális információszerzés rutinja különösen fontos az önálló tanulás szempontjából. A vizuális gondolkodás ugyanakkor nemcsak az információszerzést, hanem az információk feldolgozását és a gondolkodási folyamatokat is ösztönözheti (például gondolattérkép, modellalkotás), segítséget nyújtva különböző tanulási stílusok és stratégiák megtalálásában. Miközben a vizuális kultúra tantárgy változatos tevékenységei és fejlesztési technikái más műveltségi területeket is támogathatnak, olyan tanulási motivációt jelentenek, melyek érdekesebbé, izgalmasabbá és sikeresebbé tehetik a tanulók számára a tanulást.

A kommunikációs kompetenciák: A vizuális kultúra tantárgy célja, hogy a tanulók megismerjék és használják a vizuális kommunikáció lehetőségeinek minél szélesebb skáláját. A digitális eszközhasználat – a kommunikációs csatornák átalakításával – folyamatosan hatást gyakorol a kommunikáció domináns formáira és minőségére. A vizuális kommunikációs formák értelmezése, értő és felelős használata – ami a vizuális kultúra tantárgy keretében fejleszthető leginkább – a mindennapi életben és a munka világában is elengedhetetlen. A vizuális kultúra a művészeti nevelés olyan átfogó megközelítésére törekszik, melynek keretében sokféle önkifejezési forma (vizuális megjelenítés, beszéd, mozgás) gyakorlására van mód, ami a kommunikációs lehetőségek körét is tágítja.

A digitális kompetenciák: A digitális kor, amelyben élünk, nagyrészt vizuális kommunikációs formákat használ, ezért a vizuális kultúra tantárgynak is alapvető feladata, hogy segítse a digitális médiumok használatát, mind a közlés, mind a befogadás képességeinek fejlesztésével. A kreatív feladatmegoldás érdekében a tanulók digitálisan hozzáférhető információkat gyűjtenek, és életkori sajátosságaiknak megfelelően lehetőséget kapnak arra, hogy az egy-egy tananyagrészt produktumát digitális formában készítsék el. Ezáltal megtanulják, hogy hogyan érdemes alkotó folyamatba építeni az elérhető és összegyűjthető információkat, és hogyan lehet felhasználni a technikai lehetőségeket. A digitális technika lehetőségeinek előre nem látható fejlődési iránya miatt legfontosabb éppen a változásokra reagálni tudó tanulói személyiség fejlesztése.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A megismerési folyamatok fontos eleme a vizuális megfigyelés. A vizualitás a belső képalkotásnak, majd az ismeretszerzésnek és a magasabb szintű gondolkodási folyamatoknak is sajátos eszköze. A vizuális kultúra tanulása során mind a szabad alkotásban, mind az egyszerű tervezési feladatokban a problémamegoldó gondolkodást gyakorolhatja a tanuló, amikor végigjárja az információgyűjtés, -elemzés, -értelmezés, az ötletelés, a tesztelés és az újraértelmezés szakaszait. Minden problémamegoldás esetében nagy jelentősége van a szabad asszociáción alapuló, divergens gondolkodási szakaszoknak, amelyet a vizuális kultúra tantárgy tanulása a nyitottság, az egyéni ötletek és a sajátos kifejezési megoldások bemutatásával és elfogadásával jelentős mértékben képes fejleszteni.

A személyes és társas kompetenciák: A művészettel nevelés elvének megfelelően a vizuális kultúra tantárgy kiemelt feladata a személyiség fejlesztése, különös tekintettel a személyes és társas kompetenciákra. A tantárgy egyik jellemzője a gazdag önkifejezési formák támogatása, ami segíti az önismeretet és a reális önértékelés kialakítását, miközben a változatos tevékenységi formák nagyobb

esélyt adnak a sikerélmény elérésére. Az érzelmek kifejezéséhez, felismeréséhez és szabályozásához kapcsolódó készségek gyakorlása ugyanakkor szerepet játszik a társas viselkedésben is. A vizuális kultúra tantárgy – és ezen belül a kreatív problémamegoldás fejlesztésének – lehetősége, hogy csoportos együttműködésben valósuljon meg, azaz a feladatmegoldások sokféle nézőpont és sokféle tudás megjelenítésével, mindenki közreműködésével és meglepedésével jöjjön létre. A csoportos együttműködésen alapuló alkotó vagy befogadó feladatmegoldásokban lehetőség van a különböző szerepek megtapasztalására, a közös döntések megvitatására és a konfliktushelyzetek megoldására, végül a legjobb megoldás érdekében a produktív tevékenység gyakorlására.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A vizuális kultúra tantárgy, a Művészetek műveltségi terület részeként, hagyományosan magába foglalja a műalkotások elemző vizsgálatát, így alapvető feladata a művészet kultúráközvetítésben elfoglalt helyének hangsúlyozása. Cél, hogy kontextusba helyezze a művészettörténeti változásokat, különös tekintettel kulturális örökségünk jelentőségére, ugyanakkor a tantárgy feladata a kortárs kulturális jelenségek értelmezése is. A tantárgy fontos célja, hogy a tanulók az iskolában megismerjék a magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti alkotásokat, nemzetünk hagyományos tárgykultúráját és díszítőművészetét, ezáltal büszkéek legyenek a magyar kultúrára, és kötődjenek szülőföldünk értékeihez. A befogadó tevékenység aktív alkotótevékenységgel támogatva a kreatívfejlesztés egyedülálló lehetőségeként működik. A kreatív gazdaság a világ leggyorsabban fejlődő ága, hisz a mindennapos kihívásokkal szemben mindig új megoldásokra van szükség. A vizuális kultúra tantárgy az alkotó feladataiban olyan megoldásra váró problémákat tud meghatározni, amelyek kreatív megoldásokra várnak, a megoldások pedig produktum formájában is bemutatásra kerülnek.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A vizuális kultúra tantárgy leginkább a személyiségfejlesztésben betöltött feladata miatt képes a munkavállalói és vállalkozói kompetenciák fejlesztésére. A kreatív feladatmegoldás megköveteli az adott helyzet rugalmas kezelését, az innovatív ötletek, új megoldások megtalálását, a megoldás érdekében a helyzetek értékelését, majd a hatékony döntés céljából a kitartó mérlegelést és döntést. A csoportos feladatmegoldások (például projektfeladatok) esetében a tanuló kipróbálhat ugyanakkor olyan együttműködéseket is, amelyekre a munka világában is szüksége lehet.

- a mérlegelő gondolkodás és az információk szelektálásának megalapozása
- az objektív és szubjektív ítéletek közötti különbség észrevétele
- a valósághű ábrázolás
- az alkotásra készítő motiváció fenntartása
- művészi alkotó-befogadó tevékenységek
- figyelembe kell venni az előzményeket s más tantárgyak által tanított ismeretek meglétét.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok	5
Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió	5
Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei	5
Tér és időbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei	5
Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete	4
Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat	5
Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció	7
ÖSSZESEN:	36 óra

TÉMAKÖR: Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- látványok, képek részeinek, részleteinek alapján elképzei a látvány egészét, fogalmi és vizuális eszközökkel bemutatja és megjeleníti, rekonstruálja azt;
- szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzei és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is;
- a látványokkal kapcsolatos objektív és szubjektív észrevételeket pontosan szétválasztja;
- különböző érzetek kapcsán belső képeinek, képzeiteinek megfigyelésével tapasztalatait vizuálisan megjeleníti;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újfelfogalmazza a látványt.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Vizuális művészeti alkotások megfigyelése, és egyéni véleményformálás során az objektív és szubjektív megállapítások szétválasztása, a látvány lényeges, egyedi művészettörténeti korszak jellemzőinek felismerésével és személyes gondolatok megfogalmazásával. A tapasztalatok (pl. képolvasás, látvány szöveges ismertetése a vizuális megjelenítés érdekében, eligazodás vizuális információk között) felhasználása az alkotás során is.
- A történelem tantárgyból már megismert művészettörténeti korokban (pl. ókor, középkor, XVII-XVIII. század, XIX-XX. század) készült vizuális alkotások elemző összehasonlítása (pl. történelmi háttér, téma, műfaj, létrehozás szándéka, figurativitáshoz való viszony, kifejezőeszközök használata szerint), és inspiratív felhasználása az alkotás során.
- A történelem tantárgy keretében feldolgozott korszakok egy-egy jellemző műalkotásának, tárgyának, díszítő stíluselemének felhasználásával kifejező képkalkotás, plasztikus mű, vagy újraértelmezett tárgy készítése. (pl. fekete alakos vázákép stílusában modern olimpiai sportág megjelenítése, timpanon forma kitöltése jelen korunkra jellemző témájú csoportképpel).
- Különböző jellegű, stílusú látványok (pl. tárgyfotó, magyar néprajzi motívum, film képkockája), vizuális alkotások (pl. figuratív/non-figuratív festmény, installáció) adott részeinek, részleteinek meghatározott

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag feladatok).

célú, személyes kiegészítése, rekonstruálása a személyes kifejezés érdekében, a jellemző vizuális jegyek tudatos használatával.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

klasszikus, modern, kortárs vizuális művészet, objektív, szubjektív, művészettörténeti korok, az ókeresztény és bizánci művészet, a népvándorlás kora, román stílus, a gótikus művészet, a reneszánsz, a barokk.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Természetismeret: Az emberi test, testarányok. Mozgásképesség.

Matematika: változó helyzetek, időbeliség.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: történeti korok, korszakok.

Magyar nyelv és irodalom: különböző kultúrák eltérő szemléletének megtapasztalása.

Ének-zene: zenetörténeti és zeneirodalmi alapismeretek a befogadói hozzáállás fejlesztése céljából.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a tanuló ismerje fel a művészeti és a képzőművészeti ágak legfontosabb megkülönböztető jegyeit,
- közvetlen tapasztalás útján szerzett élmények feldolgozási képessége, az érzékelhető tulajdonságok alapján az azonosságok és különbözőségek tudatosítása.

TÉMAKÖR: Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- felismeri az egyes témakörök szemléltetésére használt műalkotásokat, alkotókat, az ajánlott képanyag alapján;
- különböző érzetek kapcsán belső képeinek, képzeletének megfigyelésével tapasztalatait vizuálisan megjeleníti;
- szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzelet és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is;
- megfigyeléseit, tapasztalatait, gondolatait vizuálisan rögzíti, mások számára érthető vázlatot készít;
- adott tartalmi keretek figyelembevételével karaktereket, tereket, tárgyakat, helyzeteket, történeteket részletesen elképzelet, fogalmi és vizuális eszközökkel bemutat és megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeletéseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Adott tartalmi keretekhez (pl. irodalmi vagy médiaélmény, tanulók által közösen kitalált történet, személyes élmény) illeszkedő figurák, karakterek, terek, tárgyak, helyzetek, történet részletes elképzeletése, korábbi személyes vizuális tapasztalatok, emlékek inspiratív felhasználásával. Az elképzeletések bemutatása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag feladatok).

és vizuális megjelenítése érdekében többféle forrásból (pl. könyvtár, internet, valóság) vizuális információk, képi inspirációk gyűjtése és megfelelő alkotó felhasználása egyénileg és csoportmunkában.

- Szokatlan szituációkban (pl. korlátozott mozgás, színes szemüveg, bekötött szem) különböző érzetek (pl. mozgás, hang, látvány, szag, íz, tapintás) kapcsán keletkező belső képek megfigyelése, és az egyéni ötletek megjelenítése többféle vizuális eszköz rugalmas alkalmazásával (pl. vegyes technika, festék, szén, kollázs, fény, fotó, fotómanipuláció).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

vizuális élmény, hatás, asszociáció, karakter, figuratív-nonfiguratív megjelenítés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: a műélvezet megtapasztalása.

Matematika: pontos megfigyelés, lényegkiemelés.

Ének-zene: zenei élmény feldolgozása.

Dráma és tánc: dramatikus improvizációk irodalmi, képzőművészeti, zenei művek alapján.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- személyes élmények, elképzelt történetek, érzelmek vizuális megjelenítése különböző eszközökkel;
- önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról.

TÉMAKÖR: Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- a vizuális problémák vizsgálata során összegyűjtött információkat, gondolatokat különböző szempontok szerint rendez és összehasonlít, a tapasztalatait különböző helyzetekben a megoldás érdekében felhasználja;
- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg és csoportmunkában is;
- látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit;
- vizuális megjelenítés során egyénileg és csoportmunkában is használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Példák alapján a hétköznapi életben, tanulási helyzetekben gyakran és szívesen használt médiumok (pl. fotó, mozgókép, online felületek, számítógépes játék) sajátosságainak, jellemző kifejezési eszközeinek (pl. használt képi és szöveges elemek aránya, mérete, kompozíciós elrendezések, képkivágások, színhasználat, kontraszt, fény-árnyék, világos-

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag feladatok).

sötét alkalmazása, ismétlések szerepe, vágás, nézőpont, kameramozgás, időbeliség) megismerése. A tapasztalatok adekvát használata érdekében információk, vizuális inspirációk gyűjtése, különös tekintettel a figyelemirányítás és kiemelés célját szolgáló lehetőségekre.

- Valós és fiktív helyzetek, történetek megjelenítése, ábrázolása, dokumentálása során a közvetítendő tartalmaknak, és személyes gondolatoknak, érzéseknek leginkább megfelelő médium kiválasztása. (Pl. tanult irodalmi alkotás inspirációjára rövid mozgókép készítése ténylegesen, vagy annak rajzos forgatókönyve.) A választott médiumhoz illő vizuális kifejezési eszközök használata a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés (pl. szín, méret, arány, forma, kompozíció, képkivágás, nézőpont, fény, vágás, montázs) érdekében egyénileg és csoportmunkában is.
- Hagyományos (nyomtatott) információhordozó digitális médium számára történő átalakítása társai számára is értelmezhető rajzi vázlatban, vagy montázs alkalmazásával. (Pl. más tantárgy számára készült tankönyv egy érdeklődésére számot tartó oldalának átalakítására internetes oldallá, mobil applikációvá.) A tapasztalatok felhasználása a további alkotó tevékenység közben egyénileg vagy csoportmunkában.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

vizuális kifejezési eszközök, médium, kiemelés, figyelemirányítás, kompozíció, képkivágás, nézőpont.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: népköltészet.

Természetismeret: környezettudatosság, fenntarthatóság.

Technika, életvitel és gyakorlat: hagyományos foglalkozások, szakmák

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a vizuális közlés különböző műfajú köznap és művészi formáinak felismerése;
- a megfigyelt jelenségek térbeli helyzetének, arányainak, plaszticitásának és színviszonyainak ábrázolása.

TÉMAKÖR: Tér és időbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg és

csoportmunkában is;

- felismeri az egyes témakörök szemléltetésére használt műalkotásokat, alkotókat, az ajánlott képanyag alapján;
- adott cél szempontok figyelembevételével térbeli, időbeli viszonyokat, változásokat, eseményeket, történeteket rögzít, megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- adott témát, időbeli, térbeli folyamatokat, történéseket közvetít újabb médiumok képirási formáinak segítségével egyénileg vagy csoportmunkában is;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A térmegjelenítés különböző művészettörténeti korokban használt lehetőségeinek (pl. kiterített tér, frontális nézet, takarás, egy iránypontos perspektíva, fordított perspektíva) megfigyelése, megismerése, műalkotások alapján. (Brueghel: Bábel tornya, Leonardo da Vinci: Utolsó vacsora, Vermeer belső terei, Szent Péter-bazilika Kollonád).
- Az egy iránypontos perspektíva egyszerű szabályainak megismerése, és az ismeretek felhasználása kitalált tér ábrázolására épülő alkotó munkában.
- Példák alapján időbeli változások, történések vizuális megjelenítésének megkülönböztetése (pl. folyamatábra, képregény, storyboard, fotósorozat, film), és egy rövid történet (pl. tea főzés, pizza evés, tornasorba rendeződés), időbeli változás, folyamat (pl. jég olvadása, vihar közeledte, almacsutka fonnyadása) vagy saját történet rögzítése a választott médium sajátosságainak figyelembevételével, egyénileg vagy csoportban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag feladatok).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

tér, nézőpont, képkivágás, rövidülés, fókuszpont, horizont, időbeli változás vizuális megjelenítései, folyamatábra, képregény/storyboard.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: történet ideje, helyszíne, cselekmény kezdő- és végpontja, cselekményelemek sorrendje.

Dráma és tánc: Mozgásfolyamatok, mozgássor.

Matematika: változó helyzetek, időben lejátszódó történések megfigyelése, a változás kiemelése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a természeti vagy épített környezet idő és térbeli változásainak sűrített megjelenítése;
- megfigyelt jelenség látványeleminek megnevezése.

TÉMAKÖR: Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;

- szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzeli és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is;
- a vizuális problémák vizsgálata során összegyűjtött információkat, gondolatokat különböző szempontok szerint rendez és összehasonlít, a tapasztalatait különböző helyzetekben a megoldás érdekében felhasználja;
- a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- vizuális megjelenítés során egyénileg és csoportmunkában is használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit;
- egyszerű tájékoztató, magyarázó rajzok, ábrák, jelek, szimbólumok tervezése érdekében önállóan információt gyűjt;
- célzottan vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket értelmez és tervez a kommunikációs szándék és a hatáskeltés szempontjait kiemelve.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- A téma feldolgozásakor aktuálisan más tantárgy keretében tanult korhoz illeszkedő művészettörténeti korszak jellemző műalkotása, vagy ökológia, társadalmi probléma témájában ismeretek és érzetek inspiratív és kreatív felhasználásával direkt vizuális kommunikációt szolgáló produktum létrehozása (pl. kiállítás plakátja, ökológiailag tudatos termékcsomagolás, rövid mozgóképi reklám, animált gif). A feladathoz kapcsolódóan gyűjtött vizuális információk, szöveges, képi inspirációk, és a korábbi vizuális megfigyelési tapasztalatok, adekvát képnyelvi eszközök felhasználása az alkotás során egyénileg és csoportmunkában is.
- Reklámfilmek és hírműsorok példáiban a valós és fiktív elemek egyértelmű megjelenését keresve a befolyásolás lehetőségének felismerése. A példák megfigyeléséből származó tapasztalatok felhasználása játékos szituációk és gyakorlatok során (pl. képtelen reklám).
- A verbális és a vizuális kommunikáció közötti lényegi különbségek felismerése és megfogalmazása kreatív gyakorlatok (pl. sajtófotók szóbeli leírásával, „közvetítésével”) tapasztalatai alapján csoportmunkában is.
- Felismeri az egyes témakörök szemléltetésére használt műalkotásokat, alkotókat, az ajánlott képanyag alapján.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag feladatok).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

kommunikációs terület, üzenet, hír/álhír, figyelemirányítás, kommunikációs cél, hatáskeltés vizuális eszközei, valóság/fikció, dokumentálás, befolyásolás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szöveg és kép viszonya.

Ének-zene: zenei stílusok és formák.

Dráma és tánc: nem verbális kommunikációs játékok.

Informatika: multimédiás dokumentumok előállítása kész alapelemekből.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a vizuális sűrítés és kiemelés fogalmának ismerete, alkalmazása;
- kép és szóbeli vagy írott szöveg együttes alkalmazása;
- a különböző kommunikációs felületeken megjelenő hatásmechanizmusának értelmezése és alkotó használata.

TÉMAKÖR: Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez, és alkotó tevékenységében felhasználja a gyűjtés eredményeit;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt;
- adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A tárgyi környezet különböző szempontú vizsgálata érdekében adott téma (pl. ünnepi és hétköznapi öltözet, dédszüleink világa, egyedi, személyes tárgyak, divat változása) vizuális és szöveges feldolgozása, információk keresése és rendszerezése különböző forrásokból (pl. könyvtár, internet, interjú készítése az érintettekkel, skanzen vagy helytörténeti kiállítás látogatása).
- Hagyományos magyar népi kultúra és a közvetlen környezet tárgyi világának megfigyelése és inspiratív felhasználása segítségével mai korunkra jellemző, értelmesen használható tárgy (pl. háztartási eszköz, játék, öltözet kiegészítő, telefontok, textil táska, tolltartó, szemüvegtok, de nem dísz tárgy!) tervezése és létrehozása tudatos anyag és eszközhasználattal (pl. nemezelés, hímzés, szövés, fonás, agyagozás, bőrmunka).
- Különböző korok és kultúrák szimbólumainak és motívumainak felhasználásával minta, díszítés tervezése, és a minta felhasználása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag feladatok).

tárgyak díszítésére választott célok érdekében (pl. saját pecsét, csomagolópapír, póló, táska, takaró, bögre) különböző technikák felhasználásával (pl. krumpli, papír nyomtatás, stencil/sablon, filctoll, textilfestés).

- A hagyományos magyar népi kultúra és a modern, kortárs kultúra tárgyi világának (pl. épület, tárgy, öltözék) összehasonlítása megadott szempontok (pl. anyaghasználat, technológia, rendeltetés, díszítés) alapján. A jellemzőik, egyedi vonásaik kiemelése által szerzett információk és inspirációk felhasználásával, építmények, terek, tárgyak átalakítása választott eszközökkel (pl. rajz, festés, kollázs, montázs, vegyes technika), személyes igényeknek megfelelően.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

hagyomány, néprajz, népi kultúra, design, divat, kézműves technika, egyedi tárgy, formaredukció, motívum, technológia

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: népköltészet.

Természetismeret: környezettudatosság, fenntarthatóság.

Technika, életvitel és gyakorlat: hagyományos foglalkozások, szakmák.

Hon és népismeret: család és lakóhely, falvak és városok.

Ének-zene: népzene.

Dráma és tánc: népszokások.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a közvetlen környezetben található tárgyakon, épületeken a forma, a rendeltetés és a díszítmény kapcsolatának megértése.

TÉMAKÖR: Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció

Óraszám: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez, és alkotó tevékenységében felhasználja a gyűjtés eredményeit;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt;
- adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál;
- felismeri az egyes témakörök szemléltetésére használt műalkotásokat, alkotókat, az ajánlott képanyag alapján.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

ISMERETEK:

- Példák alapján (pl. különböző korban, kultúrában, stílusban készült építmények, terek) a közvetlen környezetben található valós terek, térrészletek saját kezű vázlatrajzának (pl. buszmegálló, kapu/bejárati ajtó, iskola ebédlője, iskolai könyvtár, beszélgető sarok, büfé) áttervezése, átalakítása megadott valós vagy játékos funkció megvalósítása (pl. biztonságérzet, figyelemfelhívás, otthonosságérzet, rejtőzködés) érdekében. A tervezés során kísérletezés és többféle ötlet felvetése és vizuális rögzítése, az ötletek és a tervezési folyamat szöveges bemutatása egyénileg és csoportmunkában is.
- A már tanult történelmi korszakokhoz kapcsolódó művészettörténeti korszakok jellemző építészeti stíluselemeinek megismerése, felismerése a klasszicista és historizáló magyar építészet fontos épületein (Steindl Imre: Országház, A. Clark: Lánchíd, Ybl Miklós: Operaház, Pollack Mihály: Magyar Nemzeti Múzeum). A megismert stíluselemek felhasználása a tanuló valós környezetében található valós terek, épületrészletek áttervezésére.
- Egy választott tárgy, tárgytípus (pl. kedvenc tárgy, játék, hírközlési, közlekedési, konyhai eszköz, bútor) különböző történelmi korokban, és földrajzi helyeken való megjelenésének összehasonlító vizsgálata adott szempontok mentén (pl. funkció, anyag, forma, díszítés, környezetkárosítás) és a vizsgálat eredményeinek részletes szöveges és vizuális bemutatása (pl. tábló, prezentáció formájában).
- Szokatlan egyéni funkcióra (pl. álmkép-rögzítés, „időbefogás”, „lustaság elszívás”, okosítás) alkalmas tárgy tervezése vagy létrehozása a korábban látott, vizsgált tárgyi, képi inspirációk felhasználásával, egyénileg vagy csoportmunkában, hulladékanyagok felhasználásával, valamint a tervezési folyamat dokumentálásával (pl. rajzok, képes inspirációk gyűjteménye, fotósorozat).

- Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag feladatok).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

környezettudatosság, tervezés, rendeltetés, tárgy/építmény nézetei

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: történelmi korszakok.

Természetismeret: Az ember hatására bekövetkező változás é táj képében. A természeti és mesterséges, technikai és épített.

Magyar nyelv és irodalom: különböző kultúrák eltérő létmódja, szemlélete.

Technika, életvitel és gyakorlat: tervezés, anyagalakítás.

Matematika: Egyszerűsített rajz készítése lényeges elemek megőrzésével. A tér elemei, síkbeli, térbeli alakzatok. Tárgyak tulajdonságainak vizsgálata. Geometriai modellek.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- egyszerű tértervezés és téralakítás meghatározott célból különféle eszközökkel és anyagokkal történeti korok legfontosabb alátámasztó- teherhordó és térlefedő lehetőségeinek, illetve alaprajzi elrendezéseinek megfigyelésével.

7. ÉVFOLYAM

A VIZUÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 7. ÉVFOLYAMON:

- a vizuális művészet eszközeivel megismerhető világ jelenségeit megvizsgálják, értelmezzék, következtetéseiket az életkoruknak megfelelő szinten használják fel alkotó munkájukban;
- fontos az értékközvetítő és értékteremtő hatásának személyiségformáló ereje;
- a nemzeti önazonosságtudatot és a szociális kompetenciák fejlesztése;
- érdemes felnőttekre szabott műveltségi játékok formájában motiválni;
- célja a médiatudatosság fejlesztése, a fenntarthatóság, a környezettudatos szemlélet erősítése;
- az újabb vizuális médiumok sajátosságainak megismertetése a tanulókkal és azok kritikai, mérlegelő használatának kialakítása bennük;
- a mozgóképek és a médiaszövegek értelmezése és megértése;
- a divat, a szűkebb és tágabb környezet vizuális kultúrája, és az ebben megjelenő technológia megismerése.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok	5
Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió	5
Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei	4
Tér és időbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei	4
Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete	6
Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat	5
Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció	7
ÖSSZESEN:	36 óra

TÉMAKÖR: Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan is pontosan, részletgazdagon szövegesen jellemez, bemutat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzei és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt;
- tetszésítélete alapján alkotásokról információkat gyűjt, kifejezőerő és a közvetített hatás szempontjából csoportosítja, és megállapításait felhasználja más szituációban;
- megfogalmazza személyes viszonyulását, értelmezését adott vagy választott művész alkotásai, társadalmi reflexiói kapcsán.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Adott vagy választott – klasszikus, modern, kortárs – művészettörténeti korban, stílusban készült alkotások, építmények összehasonlító,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).

elemzéséből (pl. kora középkori és reneszánsz vagy barokk és XX-XXI. századi emberábrázolás, klasszikus és modern építészet anyaghasználata, figuratív és nonfiguratív ábrázolás a modern művészetben) származó tapasztalatok megfigyelése, elemzése (pl. stílusjegyek, kifejezőerő, hatáskeltés, anyaghasználat és funkció) és felhasználása az alkotás során. Az adott témához társított korszakra, stílusra jellemző elemek, karakter felhasználásával vagy hangsúlyozásával fantáziát, belső képeket, intuíciót felhasználó feladatok megoldása (pl. művek átdolgozása, parafrázis készítése, társasjáték, számítógépes játék tervezése, prezentáció, színházi, filmes látványterv, irodalmi, zenei illusztráció).

- Különböző korból és kultúrából származó művek csoportosítása különböző szempontok (pl. műfaj, technika, kifejezőeszköz, tériség, mű célja) szerint.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

képzőművészeti műfaj, stíluskorszak, stílusirányzat, kortárs művészet, művészi kifejezés, parafrázis, vizuális napló, látványterv.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: Időmeghatározás. Művészeti korstílusok és irányzatok kötődése a társadalmi, kulturális háttérhez. Társadalmi témák vizuális megjelenítése.

Magyar nyelv és irodalom: a művészeti ágak mellérendelt viszonyainak megtapasztalása.

Ének-zene: művészettörténeti és zenetörténeti összefüggések.

Internetes portálok használata.

Digitális prezentációk készítése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása;
- a vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében;
- a legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és meghatározó alkotók műveinek felismerése.

TÉMAKÖR: Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- elvont fogalmakat, művészeti tartalmakat belső képek összekapcsolásával bemutat, magyaráz és különböző vizuális eszközökkel megjelenít;
- a vizuális problémák vizsgálata során összegyűjtött információkat, gondolatokat különböző szempontok szerint rendez és összehasonlít, a tapasztalatait különböző helyzetekben a megoldás érdekében felhasználja;

- látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Művészeti élmények (pl. zene, színház/mozgás, médiajelenség) vizuális megjelenítése, átírása különböző eszközökkel (pl. festés, kollázs, installáció, fotó, rövidfilm) önkifejező alkotásokban. A megjelenítés rövid szöveges értelmezése.
- Elvont fogalmak (pl. hűség, szabadság, harmónia, zsarnokság, szorongás) változatos vizuális megjelenítésére műalkotások gyűjtése (pl. tabló, prezentáció) egyénileg vagy csoportmunkában. A gyűjtemények bemutatása, vitatható műalkotások kapcsán az érvelés gyakorlása.
- Példaként korábban látott műalkotás stílusjegyeit felhasználva önálló alkotómunka más elvont fogalom megjelenítése céljából.
- Adott alkotó (pl. Baldessari, Bacon, Caravaggio, Chagall, Csontváry, Dali, Escher, Giacometti, Giotto, Haring, Michelangelo, Modigliani, Monet, Moor, Munkácsy, Rembrandt, Shiotó, van Gogh, Vasarely, Vermeer) vagy választott stílus (pl. bizánci, expresszionizmus, gótika, impresszionizmus, pop-art, reneszánsz, szürrealizmus) jellemzőinek, stílusjegyeinek összegyűjtése és a gyűjtött információk felhasználása játékos alkotó feladatokban (pl. műfaj vagy médium csere, életműbe illő „hamisítvány” kreálása, öltözet kollekció tervezése)
- Adott látvány, tárgy együttes (pl. félhomály, ellenfény, alulnézet, letakart beállítás, felborult pad, kiborult kuka, kötél, tűzoltó kalapács, fél pár strandpapucs) vizuális ábrázolása (pl. fotó, rajz, festés, plasztika), majd a látvány kiegészítése, továbbgondolása választott vizuális alkotások (pl. Matisse: Csendélet kék asztalon, Moholy-Nagy: Q1 Suprematistic, Munch: Sikoly, Vermeer: Geográfus,) képi elemeinek felhasználásával a személyes mondanivaló érdekében (pl. a felborult padtól megrémült lány, A geográfus csodálkozva vizsgálja a félhomályban a fél pár strandpapucsot)
- A XIX-XX. századi magyar művészet legjelentősebb alkotásainak megismerése (Barabás, Borsos, Csontváry, Madarász,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).

Munkácsy, Paál stb.), egy-egy alkotáshoz televíziós műveltségi vetélkedők stílusában változatos tesztkérdések írása egyénileg vagy csoportban. Egyéni felkészülés után a vetélkedő eljátszása

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

vizuális átírás, kiemelés eszközei, fény- és színhatás, kontraszt, szíkontraszt, enteriőr.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: verbális közlésformák, a műelemzés verbális módszerei.

Ének-zene: A zenei és vizuális élmények kapcsolata. Zenei kompozíció.

Dráma és tánc: jelenetek, mozgások, összetett mediális művészeti hatások élményénekek feldolgozása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása;
- a vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.

TÉMAKÖR: Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg és csoportmunkában is;
- látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit;
- vizuális megjelenítés során egyénileg és csoportmunkában is használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Példák alapján a mozgókép működésének értelmezése (pl. időszervezés, kép kivágás/kameramozgás, plán, hanghatás) majd kreatív alkalmazása összetett feladatokban (pl. storyboard készítése megadott képkockából kiindulva, rövidfilm készítése megadott fogalomból vagy fotóból kiindulva), mely a médium sajátos (nyelvi) működésének felismerését célozza meg.
- Példák alapján a technikai képalkotó, digitális médiumok (pl. sajtófotó, híroldal, blog, filmetűd, klip, videóinstalláció) hétköznapi kommunikációs, továbbá személyes és művészi kifejező szándékának összehasonlítása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

címrend, tipográfia, illusztráció, képaláírás, link, banner, kameraállás, kameramozgás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: elbeszélő, cselekmény, epizód, helyszín, szereplő, leírás, párbeszéd, jellemzés; szerkezet, a cselekményt alkotó elemek, konfliktus, feszültség, tetőpont, fordulópont, média.
Informatika: Egyszerű animációk. A hagyományos médiumok modern megjelenési formái.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a médiatudatos gondolkodás megalapozása a vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerezőbb feldolgozása kapcsán;
- a mozgóképi közlésmód, az írott és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése;
- mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint.

TÉMAKÖR: Időbeli és térbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg és csoportmunkában is;
- a helyzetek, történetek ábrázolása, dokumentálása során felhasználja a kép és szöveg, a kép és hang viszonyában rejlő lehetőségeket, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- adott témát, időbeli, térbeli folyamatokat, történéseket közvetít újabb médiumok képírási formáinak segítségével egyénileg vagy csoportmunkában is;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK:

- Példák alapján a tér és idő valós érzékelésének, látványának, törvényszerűségeinek megfigyelése és összevetése a különböző korok teret és időbeliséget ábrázoló, megjelenítő módjaival, (pl. ókori egyiptomi, középkor, reneszánsz, barokk, impresszionizmus, XX-XXI. század művészeti törekvései).
- A tér, térbeliség (pl. kórházi folyosó, vágott szoba, metróállomás) ábrázolása az egy iránypontos perspektíva szabályaival. Az elkészült alkotások, rajzok kiegészítése (pl. személyes szöveggel, saját fotóval, képrészlettel, műalkotások szereplőivel).
- A két iránypontos perspektíva szabályainak megismerése, alkalmazása szögletes testek rajzi megjelenítésében.
- Egyméretű axonometria felhasználásával készült, irreális tereket bemutató műalkotások (pl. Vasarely, M.C. Escher, Orosz István művei) szerkezeti elvének megfigyelése után változatok önálló alkotása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).

- A mozgókép működésének, a mozgás illúziókeltésének és kezdeti animációs filmek technikatörténeti háttérének megismerése után (pl. Muybridge, Lumiere, Funny faces) stop motion típusú animációs kisfilmek készítése csoportban.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

állókép, mozgókép, képes forgatókönyv, fázis, perspektíva, axonometria

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: történet ideje, helyszíne, cselekmény kezdő- és végpontja, cselekményelemek sorrendje.

Dráma és tánc: Mozgásfolyamatok, mozgássor.

Matematika: változó helyzetek, időben lejátszódó történések megfigyelése, a változás kiemelése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megjelenő értelmezése, és következtetések megfogalmazása.

TÉMAKÖR: Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- vizuális megjelenítés során használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit, egyénileg és csoportmunkában is;
- a helyzetek, történetek ábrázolása, dokumentálása során felhasználja a kép és szöveg, a kép és hang viszonyában rejlő lehetőségeket, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- nem vizuális információkat (pl. számszerű adat, absztrakt fogalom) különböző célok (pl. tudományos, gazdasági, turisztikai) érdekében vizuális, képi üzenetté alakít;
- gondolatait, terveit, észrevételeit, véleményét változatos vizuális eszközök segítségével prezentálja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Példák alapján a nyomtatott és online sajtó tervezésekor (pl. napilap, magazin, honlap) alkalmazott fontosabb figyelemvezető, kiemelő eljárások értelmezése (pl. címrend, betűméret, tipográfia, szöveg és képi illusztráció viszonya, képaláírás, linkek, hang-és képanyagok) és felhasználása játékos tervező feladatokban (pl. híroldal tervezése az osztály számára, saját profil tervezése) egyénileg és csoportmunkában.
- Nem vizuális információk (pl. számszerű adat, absztrakt fogalom) különböző célok (pl. tudományos, gazdasági, turisztikai) érdekében vizuális, képi üzenetté alakítása (pl. rajz, festés,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).

térbeli konstrukció, fotó, film, installáció, számítógépes infografika, fényjáték segítségével), és/vagy saját jelzésrendszer alkalmazásával (pl. szubjektív térkép, „hangulathőmérő”).

- Különböző helyzetekben (tanulási, hétköznapi, utazási, fiktív, dramatikus) az adott szituációhoz, tartalomhoz, közlési szándékhoz és a személyes érdeklődéshez leginkább illeszkedő, kifejező és változatos vizuális eszközökkel prezentáció létrehozása, a gondolatok, tervek, vélemények, észrevételek bemutatásához (pl. tábló, képfolyam, diagram, digitális prezentáció).
- Példák alapján direkt kommunikációs célok érdekében kép és szöveg vizuális és fogalmi/szöveges üzenetének tanulmányozása, azok egymást befolyásoló, módosító, erősítő, illetve gyengítő hatásának vizsgálata játékos feladatokban (pl. adott kép továbbgondolása különböző képaláírásokkal, „elromlott TV”: csak kép vagy csak hang alapján a szituáció reprodukálása).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

verbális és vizuális kommunikáció, közlési szándék, figyelemirányítás, kiemelés, sűrités

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szöveg és kép viszonya.

Ének-zene: zenei stílusok és formák.

Dráma és tánc: nem verbális kommunikációs játékok.

Informatika: multimédiás dokumentumok előállítás kész alapelemekből.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.

TÉMAKÖR: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan is pontosan, részletgazdagon szövegesen jellemez, bemutat;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt;
- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez, és alkotó tevékenységében felhasználja a gyűjtés eredményeit;
- adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- gondolatait, terveit, észrevételeit, véleményét változatos vizuális eszközök segítségével prezentálja;

- adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Tárgyak átalakítása, áttervezése meghatározott célok (pl. védelem, álcázás, stílusváltás) érdekében, a történeti korok és a modern design tárgyainak vizsgálatán keresztül. Egyszerű műszaki jellegű ábrázolás segítségével (pl. metszetrajz, vetületi ábrázolás) a saját tervek megjelenítése szabadkézi rajzban.
- Személyes tárgyak (pl. öltözék, fontos tárgyak, közvetlen otthoni környezet) elemzése és megjelenítése a személyes stílus bemutatása érdekében, tetszőlegesen választott eszközökkel (pl. stíluslap, divatrajz).
- Lakóhelyének (vagy a magyar népművészeti tájegységek egyikének) jellemző díszítőmotívumait felhasználó, önállóan gyűjtött inspirációs forrás segítségével mintatervezés különböző léptékben, és a minta felhasználása a környezetalakításban (pl. festett faldekoráció tervezése a kiindulásként használt magyar tájegység közösségi tere, épülete számára).

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

metszetrajz, vetületi ábrázolás, nézetek, tudatos anyaghasználat, divat, személyes stílus

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: népköltészet.

Természetismeret: környezettudatosság, fenntarthatóság.

Technika, életvitel és gyakorlat: hagyományos foglalkozások, szakmák.

Hon és népismeret: család és lakóhely, falvak és városok.

Ének-zene: népzene.

Dráma és tánc: népszokások.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tárművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése;
- önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról;
- több jól megkülönböztethető technika tudatos használata az alkotótevékenység során.

TÉMAKÖR: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció

Óraszám: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez, és alkotó tevékenységében felhasználja a gyűjtés eredményeit;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Példák alapján épített terek, téri helyzetek (pl. klasszikus és modern épület, labirintus, térinstalláció) elemző vizsgálata különböző vizuális eszközökkel, a tér megjelenítésének (pl. 2D és 3D) lehetőségeivel kísérletezve (pl. 2D-ből 3D megjelenítés: pop-up technika, papírplasztika, makett készítése, 3D-ből 2D megjelenítés: épület fotói alapján alaprajz „rekonstrukció”).
- A közvetlen környezet hasznos átalakítása érdekében konkrét probléma feltárása (pl. térhasznosítás az iskolaudvaron, szelektív szeméthyűjtés bevezetése, közösségi tér a településen), elemzése, a megoldás érdekében az ötletek vizuális rögzítése, majd a végleges megoldási javaslat kidolgozása, modellezése és bemutatása egyénileg és csoportmunkában. Az adott cél érdekében folyó tervezési folyamat lépéseinek dokumentálása.
- Személyes tárgy (pl. fülhallgató, toll, telefontok) áttervezése a funkció megtartásával, ugyanakkor sajátos szempontok érvényesítésével (pl. abszurd vagy természet inspirálta formaalakítás, tárgy a távoli jövőből) a vizuális felmérésből származó elemző tapasztalatok (pl. mérés, információgyűjtés, ötletek vázlatos megjelenítése) alapján, a gazdaságos anyaghasználat érvényesítésével.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

építészeti elem, lépték, designgondolkodás, ergonómia, forma és funkció összefüggései

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: Síkbeli és térbeli alakzatok. Vetületi ábrázolás.

Technika, életvitel és gyakorlat: Szükségletek és igények elemzése, tevékenységhez szükséges információk kiválasztása, tervezés szerepe, jelentősége, műveleti sorrend betartása, eszközhasználat. Lakókörnyezet- életmód. Tárgyak, szerkezetek, rendeltetés.

Biológia- egészségtan: Minőségjelzők megkülönböztetése. Környezet fogalmának értelmezése. Helyi természet- és környezetvédelmi problémák felismerése. Környezettudatos magatartás, fenntarthatóság.

Földrajz: védett hazai és nemzetközi természeti értékek.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása;
- több jól megkülönböztethető technika tudatos használata;
- önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

8. ÉVFOLYAM

A VIZUÁLIS KULTÚRA TANÍTÁS KIEMELT TERÜLETEI 8. ÉVFOLYAMON:

A vizuális nevelés legfontosabb célja, hogy segítse a tanulókat az őket körülvevő világ vizuálisan értelmezhető jelenségeinek megértésében, ezen belül a vizuális művészeti alkotások átélésében és értelmezésében, illetve ennek segítségével környezetünk tudatos alakításában. Ez a cél a tanórai kereteken belül az alkotva befogadás elvét követve valósulhat meg a leghatékonyabban, azaz a tantárgy jellemző tulajdonsága, hogy aktív tanulói tevékenységen alapul.

A tantárgy fontos célja, hogy a tanulók az iskolában megismerjék a magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti műalkotásokat, nemzetünk hagyományos tárgykultúráját és díszítőművészetét. A tantárgy kulcsszerepet játszik a tanulók érzelmi fejlesztésében, mely az őket körülvevő világhoz való pozitív érzelmi viszonyulásuk kialakításának fontos eszköze. Ennek eredményeként elérendő cél, hogy a tanulók a magyar kultúrára büszkékké legyenek, és kötődjenek szülőföldünk értékeihez.

További fontos cél, hogy a tanulók ismerjék meg az európai és egyetemes vizuális kultúra legjelentősebb képzőművészeti és építészeti alkotásait, alakuljon ki bennük érdeklődés a vizuális jellegű művészetek iránt. Váljanak nyitottá a régmúlt korok, illetve az őket körülvevő XXI. század művészeti jelenségek befogadására.

A vizuális kultúra tantárgy tartalmát három részterület, a képzőművészet, a vizuális kommunikáció és a tárgy- és környezetkultúra képezi. A vizuális nevelés szempontjából a képzőművészet részterület az ábrázoló és kifejező szándékú, esetleg művészi élményt nyújtó képalkotással, illetve befogadással foglalkozik, a tárgy- és környezetkultúra részterület az ember tervezett tárgyi és épített környezetét jelenti, a vizuális kommunikáció pedig képekben, gyakran kép és szöveg egységében megjelenő, eleve kommunikációs célú képalkotással foglalkozik. E részterületek tartalmi elemei különböző hangsúllyal, de minden iskolaszakaszban jelen vannak a tantervi követelményekben. A Nat alapelvei alapján a vizuális kultúra tantárgy gyakorlatközpontúsága a vizuális megismerés, a közvetlen tapasztalatszerzés, az elemző-szintetizáló gondolkodás egységében értelmezendő, és a tanulók ténylegesen megvalósuló alkotó munkáját szolgálja.

A vizuális fejlesztés legfontosabb célja adott iskolaszakaszokban az életkornak megfelelő szinteken játékos, kreatív szemlélet kialakítása és alkalmazása.

Fontos cél továbbá a minél szélesebb körű anyaghasználat, az alkotó tevékenységen keresztül a kéz finommotorikájának fejlesztése, a változatos médiumok és megközelítési módok alkalmazása, a vizuális médiumok közötti átjárhatóság és a művészi gondolkodás szabadságának a kialakítása. Mindez segíti a tanulók tájékozódását az őket érő nagy mennyiségű vizuális információ feldolgozásában, szelektálásában, s végül majd az önálló, mérlegelni képes szemlélet kialakításában. Jelen korunk jellemző képkészítési lehetőségeit is figyelembe véve további cél a vizuális kommunikáció digitális kultúrához is köthető mindennapi formáinak, illetve az épített környezet és a tárgyi világnak a vizsgálata, valamint a környezetalakítás tudatosságának fejlesztése.

A vizuális nevelés kiemelt feladatának tekinti a kreativitás fejlesztését, mely a vizuális problémamegoldás folyamatában fejleszthető és gyakorolható. A tanulók kreativitása az örömteli, kísérletező, az élményekben gazdag, alkotó tevékenység közben bontakozhat és teljesebbé válhat, mely mind az egyén, mind pedig a közösség alkotó energiáinak a motorja lehet. Lényeges elem mindezekben a motiváció kialakítása az önmagát folytonosan építő, alkotói magatartás megteremtésére és a folyamatos önművelésre. Ezzel összefüggésben fontos a tanulók önértékelésének és önismeretének fejlesztése, a mérlegelő szemlélet kialakítása, amelynek az önálló és a társakkal együttműködő gyakorlati feladatmegoldásokban kell megjelennie és működnie a tanulók fejlesztése során. A vizuális nevelés a tanulók személyiségfejlesztésének rendkívül fontos eleme, hiszen az itt alkalmazott tevékenységekre jellemző alkotva tanulás érzelmeket gazdagító, empátiát, intuíciót és minőségérzékletet, valamint önmagukkal szembeni igényességet kialakító hatása működik.

A köznevelésben a vizuális kultúra tantárgy a művészettel nevelés eszköze, s mint ilyen, általánosan alapozó, vizuális szemlélet kialakítását és fejlesztését tartja elsőrendű feladatának.

- a vizuális művészet eszközeivel megismerhető világ jelenségeit megvizsgálják, értelmezzék, következtetéseiket az életkoruknak megfelelő szinten használják fel alkotó munkájukban;
- fontos az értékközvetítő és értékteremtő hatásának személyiségformáló ereje;
- a nemzeti önazonosságtudatot és a szociális kompetenciák fejlesztése;
- érdemes felnőttekre szabott műveltségi játékok formájában motiválni;
- célja a médiatudatosság fejlesztése, a fenntarthatóság, a környezettudatos szemlélet erősítése;
- az újabb vizuális médiumok sajátosságainak megismertetése a tanulókkal és azok kritikai, mérlegelő használatának kialakítása bennük;
- a mozgóképek és a médiaszövegek értelmezése és megértése;
- a divat, a szűkebb és tágabb környezet vizuális kultúrája, és az ebben megjelenő technológia megismerése.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszámja
Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok	5
Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió	5
Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei	4
Tér és időbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei	4
Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete	6
Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat	5
Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció	7
ÖSSZESEN:	36 óra

TÉMAKÖR: Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan is pontosan, részletgazdagon szövegesen jellemez, bemutat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzei és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt;
- tetszésitélete alapján alkotásokról információkat gyűjt, kifejezőerő és a közvetített hatás szempontjából csoportosítja, és megállapításait felhasználja más szituációban;
- megfogalmazza személyes viszonyulását, értelmezését adott vagy választott művész alkotásai, társadalmi reflexiói kapcsán.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Adott vagy választott – klasszikus, modern, kortárs – művészettörténeti korban, stílusban készült alkotások, építmények összehasonlító, elemzéséből (pl. kora középkori és reneszánsz vagy barokk és XX-XXI. századi emberábrázolás, klasszikus és modern építészet

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).

anyaghasználata, figuratív és nonfiguratív ábrázolás a modern művészetben) származó tapasztalatok megfigyelése, elemzése (pl. stílusjegyek, kifejezőerő, hatáskeltés, anyaghasználat és funkció) és felhasználása az alkotás során. Az adott témához társított korszakra, stílusra jellemző elemek, karakter felhasználásával vagy hangsúlyozásával fantáziát, belső képeket, intuíciót felhasználó feladatok megoldása (pl. művek átdolgozása, parafrázis készítése, társasjáték, számítógépes játék tervezése, prezentáció, színházi, filmes látványterv, irodalmi, zenei illusztráció).

- Különböző korból és kultúrából származó művek csoportosítása különböző szempontok (pl. műfaj, technika, kifejezőeszköz, tériség, mű célja) szerint.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

képzőművészeti műfaj, stíluskorszak, stílusirányzat, kortárs művészet, művészi kifejezés, parafrázis, vizuális napló, látványterv.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: Időmeghatározás. Művészeti korstílusok és irányzatok kötődése a társadalmi, kulturális háttérhez. Társadalmi témák vizuális megjelenítése.

Magyar nyelv és irodalom: a művészeti ágak mellérendelt viszonyainak megtapasztalása.

Ének-zene: művészettörténeti és zenetörténeti összefüggések.

Internetes portálok használata.

Digitális prezentációk készítése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása;
- a vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében;
- a legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és meghatározó alkotók műveinek felismerése.

TÉMAKÖR: Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- elvont fogalmakat, művészeti tartalmakat belső képek összekapcsolásával bemutat, magyaráz és különböző vizuális eszközökkel megjelenít;
- a vizuális problémák vizsgálata során összegyűjtött információkat, gondolatokat különböző szempontok szerint rendez és összehasonlít, a tapasztalatait különböző helyzetekben a megoldás érdekében felhasználja;
- látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

ISMERETEK:

- Művészeti élmények (pl. zene, színház/mozgás, médiajelenség) vizuális megjelenítése, átírása különböző eszközökkel (pl. festés, kollázs, installáció, fotó, rövidfilm) önkifejező alkotásokban. A megjelenítés rövid szöveges értelmezése.
- Elvont fogalmak (pl. hűség, szabadság, harmónia, zsarnokság, szorongás) változatos vizuális megjelenítésére műalkotások gyűjtése (pl. tábló, prezentáció) egyénileg vagy csoportmunkában. A gyűjtemények bemutatása, vitatható műalkotások kapcsán az érvelés gyakorlása.
- Példaként korábban látott műalkotás stílusjegyeit felhasználva önálló alkotómunka más elvont fogalom megjelenítése céljából.
- Adott alkotó (pl. Baldessari, Bacon, Caravaggio, Chagall, Csontváry, Dali, Escher, Giacometti, Giotto, Haring, Michelangelo, Modigliani, Monet, Moor, Munkácsy, Rembrandt, Shiotá, van Gogh, Vasarely, Vermeer) vagy választott stílus (pl. bizánci, expresszionizmus, gótika, impresszionizmus, pop-art, reneszánsz, szürrealizmus) jellemzőinek, stílusjegyeinek összegyűjtése és a gyűjtött információk felhasználása játékos alkotó feladatokban (pl. műfaj vagy médium csere, életműbe illő „hamisítvány” kreálása, öltözet kollekció tervezése)
- Adott látvány, tárgy együttes (pl. félhomály, ellenfény, alulnézet, letakart beállítás, felborult pad, kiborult kuka, kötél, tűzoltó kalapács, fél pár strandpapucs) vizuális ábrázolása (pl. fotó, rajz, festés, plasztika), majd a látvány kiegészítése, továbbgondolása választott vizuális alkotások (pl. Matisse: Csendélet kék asztalon, Moholy-Nagy: Q1 Suprematistic, Munch: Sikoly, Vermeer: Geográfus,) képi elemeinek felhasználásával a személyes mondanivaló érdekében (pl. a felborult padtól megrémült lány, A geográfus csodálkozva vizsgálja a félhomályban a fél pár strandpapucsot)
- A XX. századi magyar művészet legjelentősebb alkotásainak megismerése (Csontváry, Madarász, Munkácsy, Paál stb.), egy-egy alkotáshoz televíziós műveltségi vetélkedők stílusában változatos tesztkérdések írása egyénileg vagy csoportban. Egyéni felkészülés után a vetélkedő eljátszása

Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

vizuális átírás, kiemelés eszközei, fény- és színhatás, kontraszt, szíkontraszt, enteriőr.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: verbális közlésformák, a műelemzés verbális módszerei.

Ének-zene: A zenei és vizuális élmények kapcsolata. Zenei kompozíció.

Dráma és tánc: jelenetek, mozgások, összetett mediális művészeti hatások élményénekek feldolgozása.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása;
- a vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.

TÉMAKÖR: Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg és csoportmunkában is;
- látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit;
- vizuális megjelenítés során egyénileg és csoportmunkában is használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Példák alapján a mozgókép működésének értelmezése (pl. időszervezés, képkivágás/kameramozgás, plán, hanghatás) majd kreatív alkalmazása összetett feladatokban (pl. storyboard készítése megadott képkockából kiindulva, rövidfilm készítése megadott fogalomból vagy fotóból kiindulva), mely a médium sajátos (nyelvi) működésének felismerését célozza meg.
- Példák alapján a technikai képalkotó, digitális médiumok (pl. sajtófotó, híroldal, blog, filmetűd, klip, videóinstalláció) hétköznapi kommunikációs, továbbá személyes és művészi kifejező szándékának összehasonlítása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

címrend, tipográfia, illusztráció, képalírás, link, banner, kameraállás, kameramozgás

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: elbeszélő, cselekmény, epizód, helyszín, szereplő, leírás, párbeszéd, jellemzés; szerkezet, a cselekményt alkotó elemek, konfliktus, feszültség, tetőpont, fordulópont, média.

Informatika: Egyszerű animációk. A hagyományos médiumok modern megjelenési formái.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- a médiatudatos gondolkodás megalapozása a vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerezőbb feldolgozása kapcsán;
- a mozgóképi közlésmód, az írott és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése;
- mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint.

TÉMAKÖR: Időbeli és térbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei

Óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg és csoportmunkában is;
- a helyzetek, történetek ábrázolása, dokumentálása során felhasználja a kép és szöveg, a kép és hang viszonyában rejlő lehetőségeket, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- adott témát, időbeli, térbeli folyamatokat, történéseket közvetít újabb médiumok képírási formáinak segítségével egyénileg vagy csoportmunkában is;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- Példák alapján a tér és idő valós érzékelésének, látványának, törvényszerűségeinek megfigyelése és összevetése a különböző korok teret és időbeliséget ábrázoló, megjelenítő módjaival, (pl. ókori egyiptomi, középkor, reneszánsz, barokk, impresszionizmus, XX-XXI. század művészeti törekvései).
- A tér, térbeliség (pl. kórházi folyosó, vágott szoba, metróállomás) ábrázolása az egy iránypontos perspektíva szabályaival. Az elkészült alkotások, rajzok kiegészítése (pl. személyes szöveggel, saját fotóval, képrészlettel, műalkotások szereplőivel).
- A két iránypontos perspektíva szabályainak megismerése, alkalmazása szögletes testek rajzi megjelenítésében.
- Egyméretű axonometria felhasználásával készült, irreális tereket bemutató műalkotások (pl. Vasarely, M.C. Escher, Orosz István művei) szerkezeti elvének megfigyelése után változatok önálló alkotása.
- A mozgókép működésének, a mozgás illúziókeltésének és kezdeti animációs filmek technikátörténeti hátterének megismerése után (pl. Muybridge, Lumiere, Funny faces) stop motion típusú animációs kisfilmek készítése csoportban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

állókép, mozgókép, képes forgatókönyv, fázis, perspektíva, axonometria

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: történet ideje, helyszíne, cselekmény kezdő- és végpontja, cselekményelemek sorrendje.

Dráma és tánc: Mozgásfolyamatok, mozgássor.

Matematika: változó helyzetek, időben lejátszódó történések megfigyelése, a változás kiemelése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megjelenő értelmezése, és következtetések megfogalmazása.

TÉMAKÖR: Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- vizuális megjelenítés során használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit, egyénileg és csoportmunkában is;
- a helyzetek, történetek ábrázolása, dokumentálása során felhasználja a kép és szöveg, a kép és hang viszonyában rejlő lehetőségeket, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- nem vizuális információkat (pl. számszerű adat, absztrakt fogalom) különböző célok (pl. tudományos, gazdasági, turisztikai) érdekében vizuális, képi üzenetté alakít;
- gondolatait, terveit, észrevételeit, véleményét változatos vizuális eszközök segítségével prezentálja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Példák alapján a nyomtatott és online sajtó tervezésekor (pl. napilap, magazin, honlap) alkalmazott fontosabb figyelemvezető, kiemelő eljárások értelmezése (pl. címrend, betűméret, tipográfia, szöveg és képi illusztráció viszonya, képaláírás, linkek, hang-és képanyagok) és felhasználása játékos tervező feladatokban (pl. híroldal tervezése az osztály számára, saját profil tervezése) egyénileg és csoportmunkában.
- Nem vizuális információk (pl. számszerű adat, absztrakt fogalom) különböző célok (pl. tudományos, gazdasági, turisztikai) érdekében vizuális, képi üzenetté alakítása (pl. rajz, festés, térbeli konstrukció, fotó, film, installáció, számítógépes infografika, fényjáték segítségével), és/vagy saját jelzésrendszer alkalmazásával (pl. szubjektív térkép, „hangulathőmérő”).
- Különböző helyzetekben (tanulási, hétköznapi, utazási, fiktív, dramatikus) az adott szituációhoz, tartalomhoz, közlési szándékhoz és a személyes érdeklődéshez leginkább illeszkedő, kifejező és változatos vizuális eszközökkel prezentáció létrehozása, a gondolatok, tervek, vélemények, észrevételek bemutatásához (pl. tábló, képfolyam, diagram, digitális prezentáció).

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).

- Példák alapján direkt kommunikációs célok érdekében kép és szöveg vizuális és fogalmi/szöveges üzenetének tanulmányozása, azok egymást befolyásoló, módosító, erősítő, illetve gyengítő hatásának vizsgálata játékos feladatokban (pl. adott kép továbbgondolása különböző képalírásokkal, „elromlott TV”: csak kép vagy csak hang alapján a szituáció reprodukálása).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

verbális és vizuális kommunikáció, közlési szándék, figyelemirányítás, kiemelés, sűrités

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szöveg és kép viszonya.

Ének-zene: zenei stílusok és formák.

Dráma és tánc: nem verbális kommunikációs játékok.

Informatika: multimédiás dokumentumok előállítás kész alapelemekből.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.

TÉMAKÖR: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan is pontosan, részletgazdagon szövegesen jellemez, bemutat;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt;
- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez, és alkotó tevékenységében felhasználja a gyűjtés eredményeit;
- adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- gondolatait, terveit, észrevételeit, véleményét változatos vizuális eszközök segítségével prezentálja;
- adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Tárgyak átalakítása, áttervezése meghatározott célok (pl. védelem, álcázás, stílusváltás) érdekében, a történeti korok és a modern design tárgyainak vizsgálatán keresztül. Egyszerű műszaki jellegű ábrázolás segítségével (pl. metszetrajz, vetületi ábrázolás) a saját tervek megjelenítése szabadkézi rajzban.
- Személyes tárgyak (pl. öltözék, fontos tárgyak, közvetlen otthoni környezet) elemzése és megjelenítése a személyes stílus bemutatása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).

érdekében, tetszőlegesen választott eszközökkel (pl. stíluslap, divatrajz).

- Lakóhelyének (vagy a magyar népművészeti tájegységek egyikének) jellemző díszítőmotívumait felhasználó, önállóan gyűjtött inspirációs forrás segítségével mintatervezés különböző léptékben, és a minta felhasználása a környezetalakításban (pl. festett faldekoráció tervezése a kiindulásként használt magyar tájegység közösségi tere, épülete számára).

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

metszetrajz, vetületi ábrázolás, nézetek, tudatos anyaghasználat, divat, személyes stílus

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: népköltészet.

Természetismeret: környezettudatosság, fenntarthatóság.

Technika, életvitel és gyakorlat: hagyományos foglalkozások, szakmák.

Hon és népismeret: család és lakóhely, falvak és városok.

Ének-zene: népzene.

Dráma és tánc: népszokások.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- tárművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése;
- önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról;
- több jól megkülönböztethető technika tudatos használata az alkotótevékenység során.

TÉMAKÖR: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció

Óraszám: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez, és alkotó tevékenységében felhasználja a gyűjtés eredményeit;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Példák alapján épített terek, téri helyzetek (pl. klasszikus és modern épület, labirintus, térinstalláció) elemző vizsgálata különböző vizuális eszközökkel, a tér megjelenítésének (pl. 2D és 3D) lehetőségeivel kísérletezve (pl. 2D-ből 3D megjelenítés: pop-up technika, papírplasztika, makett készítése, 3D-ből 2D megjelenítés: épület fotói alapján alaprajz

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

Aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazása (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).

„rekonstrukció”).

- A közvetlen környezet hasznos átalakítása érdekében konkrét probléma feltárása (pl. térhasznosítás az iskolaudvaron, szelektív szemétyűjtés bevezetése, közösségi tér a településen), elemzése, a megoldás érdekében az ötletek vizuális rögzítése, majd a végleges megoldási javaslat kidolgozása, modellezése és bemutatása egyénileg és csoportmunkában. Az adott cél érdekében folyó tervezési folyamat lépéseinek dokumentálása.
- Személyes tárgy (pl. fülhallgató, toll, telefontok) áttervezése a funkció megtartásával, ugyanakkor sajátos szempontok érvényesítésével (pl. abszurd vagy természet inspirálta formaalakítás, tárgy a távoli jövőből) a vizuális felmérésből származó elemző tapasztalatok (pl. mérés, információgyűjtés, ötletek vázlatos megjelenítése) alapján, a gazdaságos anyaghasználat érvényesítésével.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

építészeti elem, lépték, designgondolkodás, ergonómia, forma és funkció összefüggései

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: Síkbeli és térbeli alakzatok. Vetületi ábrázolás.

Technika, életvitel és gyakorlat: Szükségletek és igények elemzése, tevékenységhez szükséges információk kiválasztása, tervezés szerepe, jelentősége, műveleti sorrend betartása, eszközhasználat.

Lakókörnyezet- életmód. Tárgyak, szerkezetek, rendeltetés.

Biológia- egészségtan: Minőségjelöltségek megkülönböztetése. Környezet fogalmának értelmezése. Helyi természet- és környezetvédelmi problémák felismerése. Környezettudatos magatartás, fenntarthatóság.

Földrajz: védett hazai és nemzetközi természeti értékek.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása;
- több jól megkülönböztethető technika tudatos használata;
- önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.